

شو لاستو تر ۽ پشپانجلي

شوامد شو پراڻ

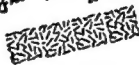
- ۳- واراڻسيار نو وشو پشمر، نوامبڪم گٽو نهي ٿئي ۽
همالي تو ڪيدارام، گهسرتيشمر شوالهي.
۴- ايتاني جهو تر لنگائي، سائير پراڻه، پٺينزه ۽
سوت جئر گرتي پائير، سمرطين ونشيتي.

- ۱- ٽاگيندو هاراه، نو اروچناه، پسمانگرا گاه، مهيشوراه،
نشياد شتاه، ڊگميراه، تسمني "تر" گاهه، نمه، شواه.
۲- مدداڪمي سل چندن چر چتاه، نديشور، پرمشاد مهيشوراه،
مندرا پشپ اهو پشپ سهر چتاه، تسمني "م" گاهه، نمه، شواه.

- ۳- شواه، گٽوري وڏا اچ وراڻ، سروياد، ڊڪشادور ٽاشگاه،
شري ٽيل گنداه، اڻڪپ ٽوچاه، تسمني "ش" گاهه، نمه، شواه.
۴- وشش ڪيمو ڏيو گٽوما، منيدور ڏيو ارچت شيڪراه،
چندرارڪ ونشپرا نروچناه، تسمني "و" گاهه، نمه، شواه.

- ۵- يگيسور وياه، چناتواه، پناڪ هستايم سناناي،
دوياد، دوياد، ڊگميراه، تسمني "ه" گاهه، نمه، شواه.
پنچاڪير مدم پير، ه پٺي شو سندنو،
شو اوڪ موهندوني شري نه سه، مودني.

شو پشپانجلي

گر چو ٽڪر تر وا گاه، چمر گمر چمر وا - شروڻا نيمچر وا، مانسر واه -
وه تر وه تر وا سروهتس ڪيمسو - جيء جيء گرتا پڌي شري مهادر.

پٺڻم پانجلي

پتا پتا ڪاهه اڪاڙي - پتا پتا ڪر ڪبهه نه ماري
جو مٿن پول اڪاڙو ڪاڃا - ڪميا ڪرو ميري اُٻاڙا.
هم اڻڪپ هاري ڪي وائتي - سدر غرابن واري
هم تر پتا ڪوتو هٿن - نرو پتا ڪي لاج.

- ۱۱- چوسک چوړېن منگل گاومې آرلېه گومې پټور - شو آرلېه گومې پټور ،
 باجمې ټال مردنگا اوږ باجمې ډېرو ، هر هر هر مهادېو
 ۱۲- کاشي ۱۱ و شولامې ، اراجې ټندو اړه چاري - شو ټندو اړه چاري ،
 نمې اند ډوک لېکامې - بل بل درشن پامې مهما آلي پاري ، هر هر هر مهادېو
 ۱۳- گډچن ټاله وراجې اکر گهورو پالي - شو اکر گهورو پالي ،
 مالها گمې اراجې - گوتې وټن چوتې ، هر هر هر مهادېو
 ۱۴- لوتکا سوامي کي آولي لش دن چو گاوي - شو لش دن چو گاوي ،
 پلمې شراعت سوامي - ټانچا ټل پاري ، هر هر هر مهادېو
 ۱۵- چي ۱۱ شو اوکارا - شو اوږ چل ټال ،
 شو پورولي ۱۱ اډارا - شو اوږمې مرگ شال ،
 شو کاشي ۱۱ کو راجا - شو گر وچما وال ،
 شو پکچن وکې پالا - شو ستن پولي پالا ،
 برهما وشو سدا شو - پولي ټامې مهادېو ، اوږنگي کټورا - هر هر هر مهادېو

شو استېتي

- ۱- ولدي ډېو اما پټېر سو گرې - ولدي چېنگار ټمر ،
 ولدي پټېر ډوشتر مرگ ټمر - ولدي پټو لام پټېر ،
 ولدي سوږه شنانک ولې ټمر ولدي مکند ټمر ،
 ولدي پکچې جېنا شو ۱۱ وړند واندې شور شېور .
 ۲- آسې گومې سبال کچلر سېندو پاري ،
 سو ټورو شاخا لېکني پټو مروان ،
 لکني پدي گرھېټرا شارددا سو کالر -
 ټد پي ټو گالامېش پور ټد پالي .

- ۱- ستر راشترې سو مناټرچې شري شېلمر ماکار چمر ،
 اچېنېام مهاکال ، موکاو مېلېشور .
 ۲- پر لېام وټېنېامرچې ډاکېنېام پټېر شېکر ،
 سېتر پدي ټو واميشر ، لاکېنېام داروکاوي .

- ۹- نرگړ، سگړ، نرلجن، جگمپ، نټير، اړاځ - کال روپ کيول هر! کالائيت وړو ټ
هر هر هر مهاديو
۱۰- ست، چست، آند، وس مېر، ځانا - اړير سډاندي، اړير، اکل وشو اړانا،
هر هر هر مهاديو
۱۱- هم آني داس، ديامېر! چرځ شړل داجي - سپ وډي اړول مټيگر اړنا گرليچي،
هر هر مهاديو

آرټي نمبر (۴)

- جيء شو اوڼکارا - سواهي هر شو اوڼکارا
اړهما وشو سدا شو - اړډنگي گټورا، هر هر هر مهاديو
۱- اځکان چتران پنهان راجي - شو پنهان راجي،
هساسن گرځاسن - اړک واهن راجي، هر هر هر مهاديو
۲- دو پځ، چار چتر پځ، آشت پځ، ټي سوهي - شو دش پځ، ټي سوهي،
ځانا روپ نرکنا - نرډون جگ موهي، هر هر هر مهاديو
۳- گر مډاي، گر مډل، چکر ترشول ډرنا - شو چکر ترشول ډرنا،
سک گرنا دک هرنا - جگ، جگ پالن گرنا، هر هر هر مهاديو
۴- شو پټالمر پټالمر اړويي - شو باگالمر اړويي،
سډکاک ټرډو ډاک - ټرډو ډاک سډکي، هر هر هر مهاديو
۵- اځک، مالا بن مالا روډ مالا ډاري - شو روډ مالا ډاري،
چندن مرگ مډ لپهن - پالي شپ کاري، هر هر هر مهاديو
۶- ور لکشمي ور اميا ور، ساواري سډکي - شو ساواري سډکي،
اړډنگي، نرډونگي - شو گټورا سډکي، هر هر هر مهاديو
۷- اړهما، وشو، سدا شو چيني جيء، آځي - شو چيني جيء آځي،
اړ ټورا اځير مډاي - آ ټير اځا، هر هر هر مهاديو
۸- اړهما، وشو، سدا شو، اټر لا گرډو - شو اټر لا گرډو،
اړهما ټي کړا کاپا - ټر ساگر ټرډو، هر هر هر مهاديو
۹- سچانند سروپن ټر پون گر واجا - شو ټر پون گر واجا،
چار ټي وېد اچارف - ان ډن کو دالا، هر هر هر مهاديو
۱۰- نندي واهن راجف ډيرو ترشول ډاري - شو ډيرو ترشول ډاري،
من وانچست قل پاوښ - سډوښ اړ ناري، هر هر هر مهاديو

- ۵- ڪو ڍرو ڏهتي ڪوڙم پڻتالسهتر - اڙٽيهشميدڙ مولم وشدڙ ڪنڊهتر،
سندڙ جتا ڪلا پڙ پاوک پتھالڙ - ڊورو ٿرشل پڻا ڪم ڪو ڏرعت اڙڪ پالڙ،
هر هر هر مهادڙ
- ۶- منڊڙي وڇيتي مالا پنگهڙو پتر - وار وڙاڙي ڪرڇا وڙير امللتر،
سندڙ سڪل شواڙي ڪرعت پسمائڙلڙ - اڙي ٽوڪ ڀڏوڇ وڙير ٽاپ ٿرڙ، هرلڙ،
هر هر هر مهادڙ
- ۷- شڪر ٽنڊم ڪرڙا جهلڙي ٺاڏهتي - اڙا جيتي اڙهما وڙڊ وڇام پلتي،
اڙي مڙڊر چرڻ سڙوڇر هڙڊي ڪملي ڏرڙا - اڙو ڪيتي مهمڙر اڙهر اڙمتڙا،
هر هر هر مهادڙ
- ۸- ڏهاڙم آڙي سمهي هڙڊي اڙي ڪرڙا - راسٽر جتا ٺالڙ اڙهر اڙمتڙا،
سنگهڙمڙم اڙڙڊن پلڙر اڙ ڪرڙي - شڙ ساڀهڙم ڪچتي ڀڪتاڙ، شڙٽي،
هر هر هر مهادڙ

آرڙي نمبر (۳)

- ۱- سڙم، سڙان، سندڙ، شڙا سڙڪي سڙامي - اوڪاري، آڙاشي، اڙ، انڙامڙي،
هر هر هر مهادڙ
- ۲- آڙي انس اڙام، اڪل ڪلاڙي - امل، اڙوپ، اڪوڇر، اوڇل، اڙه، هاري،
هر هر هر مهادڙ
- ۳- پڙهما، وشدڙ، مهڙمڙو، ٿر ٿر موڙي ڏاري - ڪرڙا، ڏرڙا، ٺرڙا، ٿر هڙي سنگهاري،
هر هر هر مهادڙ
- ۴- وڪيڪ، ڀيڪڪ، پڙو اڙڙڊاڙي - ساڪي، پڙم اڪرڙا، ڪرڙا اڙماڙي،
هر هر هر مهادڙ
- ۵- مڙي مڙ، ڍڙن اڙاسي، اڙي پڙي وڙاڙي - اڙم، شمشان وهاري، پڙي وڙاڙي،
هر هر هر مهادڙ
- ۶- چال - ڪهال، ڪرل - ڪل، منڊ مال وڙالي - چتا پسر ٽن، ٿرڙن، اڙن مهاڪاڙي،
هر هر هر مهادڙ
- ۷- پڙيس پڙاڇ سڙيس، پيس جتاڏاري - ووسن وڪت ووس ڏر، وڏو پڙل ڪاري،
هر هر هر مهادڙ
- ۷- شڙو، شڙوم، سر سڙڙو، شمشڙر سڙ ڪاري - اڙمڪمهم، شالتي ڪر، شڙ مڙي من هاري،
هر هر هر مهادڙ

پېچن

(از قلم :- پندېف پلديو د پالچند شوما - گڼا وان)

- ټل - شو پولا شو هر پولا، مېهېجا هري هر پولا ناست ري: مېهېجي گير اچائي لاج ري
- (۱) شرط پر مېهېجي آيس پريوچي، اهڙي مان آس لځائي،
نو ان جگه پر گير نه مېهېجو، نو ئي هڪ آڌار ري،
دل چاهي هودم ځائي، شو مېهېجو ئي هڪ نام ري: مېهېجي گير
- (۲) سومر جو ڏينهن آهي سوامي، پلو پتر مان آندو،
سنان ڪرائڻ لاءِ وڏي پارام سان گنگا جل به آندو،
شو پيارا هري پيارا، بس تون ئي مېهېجو آڌار ري: مېهېجي گير
- (۳) قدم قدم ئي مايا لڳي، مېهېجو چار وچائي،
ان مايا جي چکر کان پريو، تون ئي پار لڳائي،
”شوما“ آيو آ مېهېجي دوا ري، تون ئي اڃان سها ري: مېهېجي گير

آرٽي نمبر (۲)

جيء گنگاڌر هرجيه گرجا ڏيشا - توم مام پالا، نسير گر پيا چڱدېشا

- ۱- گيلاسي گر شكري گلهدرم واپي - گنجي مڌوگر پڄي گنج، واي گهڙي،
کوگل ڪوچت ڪيلس هڻاؤن لٽا - وچيتي گلا گلا پم نر ٿيتي مڌ سھتا،
هر هر هر هر مهاديو ...
- ۲- نمن لٽ سدېشي شالامڻي وچتا - نمن مڌي هر نڪتي ڳوري مڌ سھتا،
گري ڏا وچيتي پوڻا وچت نچ هيشم - اندرا دگ سر سڀوڻ ناميتي شيشم،
هر هر هر هر مهاديو
- ۳- وڏو ڏو ڏو ڏو نر ٿيتي هرڏي مڌ سھتا - ڪر ڪا-ن ڪر ئي سھتس سھتا،
تن ڪت ٿئي ٿئي تن ڪت هرڏنگ واديتي - ڪوڙ ڪوڙ لٽا وڏو مڌرم نا ديتي،
هر هر هر هر مهاديو
- ۴- وڙ وڙ چرڙي وچيتي نوڙ وچوڻا - چڪرا وڙي پوميتي ڪر ئي نام ڏڪتام،
نام نام لپ ڄپ نام نام ڏمرو واديتي - انگشان گلي نام لاسڪتام ڪر ئي،
هر هر هر هر مهاديو

شړمند شو پړاځ هي پاتک کي پښي نو سو د سسار جا آلر سکر پائي المي د مړکي کي پړاځي کړي نو . هيء سرپشت پړاځ پکړان شکر کي ډاډو پبارو آهي ؛ پکړان شکر پښه پبارون لاء پباري شيء جي ئي وچا کښي آهي چو پبارون کي پباري شيء ئي ډډي آهي . شل پکړان شکر پبارون پور کښل سړډو ، ان پتون سړډو ، هن شو پړاځ جي پڙه ۽ پښ واون پکښ چو کله پکښ کړي . (هر هر مهادرو شمير - کاشي و شوانه کښي) وایوي سنگهتا (آلر کند) ۷۰ اډا ۴۱ سماه .

— اوم شم —

شاعتي !!!

شاعتي !!

شاعتي !

شړمند شو پړاځ

— سمپورن —

پېځوان شکر جون چار آرڼيون

آرڼي (۱)

مڼي - من - هرځ مډر شپتي سندر	آرڼي پور سامب - شکر کي ،
السي کمښه روپ سمارو	سعي سنالن شو غيب کر کي ،
دويامبر وينا پوښځ ډر	آډي ، الادي ، المي المي ؛
سرو - لڼ - من - هر سکر کر کي ،	آج ، اولاشي ، اکال ، کلام ؛
آرڼي پور سامب - شکر کي .	سرو وښ ، لڼ - سرو - اولام ؛
وگت کوال پښه مکر - ډاري ؛	مستک سو سړ ډر شپي ډر کي ،
مڼد - مال ، وش - ډر ، پم - کاري ؛	آرڼي پور سامب - شکر کي ،
هان کوال شمان - وهاړي ؛	کرلا ، پولا چکر سنگهاري ؛
وښ ا مڼکل ، مڼکل کر کي ،	پوهما ، وشو ، وډر لڼ ډاري ؛
آرڼي پور سامب - شکر کي .	سرو وکار روپ اوکاري ؛
پوکي ، پوکي ، ډهاني ، کاني ؛	آکر - چکر - پالک پولسکر کي ،
چکر - ايمالا ډار اماندي ؛	آرڼي پور سامب - شکر کي .
آشر ترش ، ابي انډر دالي ؛	وشراييم وشوگت سوامي ؛
دڼيم - دڼيم - ډرکڼوهر هر کي ،	دوشنا ساکسي انترامي ؛
آرڼي پور سامب - شکر کي .	کار - کال - چکر - غيب - گامي ؛
	انگه - سروپ سکل انگه هر کي ،
	آرڼي پور سامب - شکر کي .

هئا ۽ سوندي مدن بهر ڀنڊار وٺڻ ۽ ٿڻ سان ڏيکيل ٺهلاڻ واري. پاڻيءَ سان اکهن بهر ڏسڻ ۾ اچي تہ ايرنيءَ تي چٽڪ آڪاس لھي آڏو آھي، جتي لھرون ٻادلن وانگر ڊگ ڊوڙ ڪري رھيون ھيون ۽ سمنڊ وٽ، ڪل ۽ قسمين ڪل تازن وانگر شوبا پاڻي رھيا هئا. تلاءَ ۾ لھڻ ۽ چڙھڻ لاءِ سمنڊ گھات لھرايل هئا ۽ گھٽيون ئي سھڻيون ڏاڪھيون ھيون جتان گھٽرائي ماڻھو ھمڪ لھي ئي ويٺا گھٽرائي ماڻھو ھمڪ ئي ويٺا ۽ گھٽرائي ماڻھو سنان وغيره ڪري مٿي چڙھيا. گھٽرائي مٿي گھار سنان ڪري مٿي ئي جتان ئي سڌاري يا ڪوڙيل مٿي سان پسي رماڻي، اچي لنگوئي ڏاڙڻ ڪري، پاڻي ڪرمنڊل يا ڪلش ٻڙجا وغيره لاءِ کڻي ئي لڳتا. سندن هٿن ۾ ڪل جا ۽ اڀءَ طرح قسمين قسمين ڪل ۾ شوبا پاڻي رھيا هئا. ٻيا بہ ماڻھو گھٽرائي سنان ڪري اٿي ئي ٻڙجا ٻاٽ ۾ لڳي ويا ۽ وري گھٽين ماڻھن کان ٻڙجا ڪل ڪل، ٻن، ٽن ۽ چانور ٿي ڪل ان تلاءَ جي چرلن ۾ اٽلھون ماڻھ لڳا. وري ڪي ماڻھو سڙوڇ کي اڏڪڻ ڏٺي رھيا هئا ۽ ڪي گھاري ئي واهي ٻڙجا ڪرڻ جي ٺاھڻ ۾ هئا.

ان تلاءَ جي اتر واري ڪناري هڪڙي ڪلپ ورتڪ (ڪلپ وڻ) جي هيٺان سمنڊ لھيءَ تي مرڪ چالا وڃائي سڌا ٻال روپ ڌاري سنڪمار ٻنھجي اٽل ۽ اڪنڊ سڌاريءَ سان فارغ ٿيل وٺيل آھي جتي ٻيا وشي ۽ ٻرڪھنور سندن ٻڙجا ڪري رھيا هئا. ٽنھمشاھو، واڙا ٻرھيا کان موڪليل وشي مٿي بہ اچي ٻنھجا جن کي ڏسي سنڪمار ڪيڪاري ۽ سندن اچڻ جو ڪارڻ پڇيو. ٽنھمشاھو، وارن وشين جئن ئي ٻنھجو احوال ڏيڻ شروع ڪيو تہ آسمان مان لھاون ۽ شرنان جو آواز ٿيڻ لڳو. ان مهل سڙوڇ جي سمان ٽنھجسري هڪ ومان لھندو نظر آيو جڏھن جي چوڌاري الھڪ شو-گھ (درٻڻ يا ٻھادر شيواڌاري) ۽ الھڪ ايسرائون ۽ وڏو-گھمائون ڏسڻ ۾ آيون. ڏھل ۽ ٻاجا ٻول ۽ ويٺائون وڃي رھيون ھيون. ومان سمنڊ جھنڊن ۽ جھلڙين سان سمڪاريل هو. ومان جي چٽ تي ھيون ۽ جھنڊن سان چڙيل چنڊو ٻڌل هو- جتان موٽين ۽ لھن جون وٽر ٻولڪي ٿڙيون لٽڪي رھيون ھيون. ٻڪش، گندڙو، سڌ ۽ چارڻ وغيره، ڳاڻڻ وڃائڻ جي ڏن ۾ مڪن ۽ مسڪ، چوڌاري ومان کي وڪڙي ٻيٺا هئا. ومان مٿان، ”ٻٽل“ (ڏاند) جي لھائيءَ وارو جھنڊو جھلندو ٻي نظر آيو. اھڙي سمنڊ ۽ اتر کي ومان جي وچر چنڊرما سمان سولھن وارو شو-ٻڪس شو، ٻيٽي لندڙيڪيشور ۽ سندن ايسري سيمشا وٺيل هئا. ڀرسان بہ شو-ٻڪس مٿن چوٽو جھلڻي رھيا هئا. شلاد-ٻٽر شري لندڙيڪشو شاندار سنگھاسن تي ويٺل هو ۽ گھٽرائي اردئي (ڪرڻ) سندن حڪم جي ٻيا آوريءَ ڪرڻ لاءِ ڀرسان منتظر ويٺا هئا. سندن سولھن جي گھڙي ڳالھ ڪجي! ٻڳوان شڪر جي ضروري ڪمن جي ٻڙناري ڪرڻ وارو ۽ کيس ڪيان جا سندس ٻنھڻ ٻڙناري واري خاص عيرضي اڄ خرد ٻڳوان شڪر وانگر ٽن اکين سان، سفيد جتان سان، بدن تي لاکن جي ٻي شرف چرٻر سان، سڄي هٿ ۾ نرڇول سان، مستڪ تي چنڊرما جي مٿڪ سان ۽ اکين ۾ انڌ

پکڙان شڪر جي ڪري پراڻن جو ٽپاڙ ڪري ٿو. ٽپهڪي ۽ مڪتيءَ جو پراڻي ملي ٿي.
(هرهر مهادر شير- ڪاشي وشناس ڪنڪي) واري سڱهئا (اُتر ڪند) ۷. ۱۳۱۱ ۳۹ سماپت.

وايو ديوتا جو اترديان ڏيڻ، رشين جو سوسوتي ۾ اوڀرڪ -

سنان، ڪاشيءَ ۾ اٽوڪي ڏيڻ جو درشن ۽ رشين جو

برهما وٽ وڃڻ حتان وري رشين جو

هرور - پربت ڏانهن اسهڻ !

سوتجی مهر لڄ- اي رشيءَ طرح ڪروڙ ۽ اھڪار جي جيتي واري اھمديو،
شري ڪرشيءَ کي. اھميش ڪري، ورو ڪو مس ٿي اتر درشتي (اتر درشت وارو) وارو ديوتا
سانجھيءَ جي. وقت اترديان ٿي وارو. صبح جو سويل آئي سيني ٽپهڪي، رشين ۽ مدين
سوسوتيءَ ٿي اُڀرند. سنان (جو سنان پڪو جي ڪلشن جي ٻاٽيءَ سان پڪو جي
پوري ٿيڻ کانپوءِ ڪروڙ ٿي) جو فصلو ڪيو. همدانھن برهما جي آڳاٽا سان سوسوتي
۾ ٿورو وهڻ لڳي. رشي مٽي ۽ لومل ۽ شد جل ٿي من جو من ۽ نرسن ٿي لڳا. سيني
اڀرند سنان ڪوڙ ۽ اڀر سوسوتيءَ ۾ غرب ٿيون همدون. ٽريڻ ۽ مارچن وغيره ڪري سڀ
ٽپهڪي، رشي مٽي ۽ ديوتائون وغيره واراٽيءَ ڏانهن هلڻ لڳا. هاليه جي چوٽن مان وهندڙ
پاڳڙي (ڪنڪا) جي لومل ۽ شد جل ٿي ٿي رشي وغيره ٻڌ ۾ اچي ويا ۽ اُتي ۽ سنان
غيره ڪري، ڪنڪانديءَ جو ڪنارو وسندا اچي هليا. واراٽيءَ ۾ پهچي وري اُتر کان وهندڙ
ڪنڪانديءَ ۾ سنان ڪري اوهڪتيشور. لنگم جو درشن ڪري، وڏيءَ سان ٻڙجا ڪرڻ لڳا.
ٻڙجا اڀري ڪري اڃان مندر مان ٻاهر نڪتا مس ٿي آڪاس منڊل ۾ ڪروڙن سورجن جي
روشيءَ ۾ ٻڙو عجب ۽ اٽوڪو ڇمڪات ٿو جهن پنهجي روشنيءَ سان ڏهن ٿي ڏسان کي
ٿوري وقت لاءِ روشن ڪري ڇڏيو. اڀر ڪيترائي سرن ٽپهڪي جي بدن ٽپهڪي واپس
هتي ۽ پاشوپت وٽن ۽ نمن وارا هئا. سي اُن جلوسدار نمڇ ۾ ٽپهڪي ويا. اُنهن مهالمان
جي اُنهن ٽپهڪي ڪري اُهو اٽوڪو ڇمڪات ۽ جلد ٿي غالب ٿي ويو. هن عجب گهٽيا
کي ٿي ٽپهڪي اوسي مهرشي ”هي ڇا ٿيو“ چرندي واٽو ٿيڻ لڳا. ٿوري دير کان
اڀر هن عجب اسرار جي اتم ٿيڻ لاءِ برهما ڏانهن روانا ٿيا.

هرڏانهن وارو ديوتا ۽ ٽپهڪي ۾ لومل پڪو جو احوال ۽ رشين جي شؤ - اُتر ۾ پکتيءَ ۾
شرڏا جي سڄي سموري ڪتا وغيره وارو ديوتا ۽ برهما کي ٻڌائي ٻاهر لڪو ٿي مس ٿي.
رشي ۽ اچي پهتا. اچري ۾ ٿارڊ ۽ ٽپهڪي جي وچ ۾ ڪاٺ وڌيا جي چٽا پکتيءَ ۾ ٻرهما ڏاڍو
مشغول رهيو. ٻي جلد ٿي برهما ٿارڊ کي ٽپهڪي سان شرط پڇاڻڻ جي بهان ڪڏجي ٻاٽيءَ
وڃائڻ لاءِ صلاح ڏني وائو ڪيو. ٻاهر ڪجهه وقت لاءِ ترسيل رشين ۽ مدين برهما وٽ اندر

ڏيان ڏيانا، ڏيه ۽ ڏيان پريجن - اهي ضرور خيال پر وڌجن. ڏيانا معنيٰ وشواس ۽ ڏيان پڳڪ ڏيه معنيٰ جنهن جو ڏيان ڪريون ٿا سو باط ٻار توهر سونتر توهر ٻڳوان شد جو چاچي لاءِ ڏيان ڪيو وڃي. ٿو ٺهين ڪي ضرور من پر وڌو آهي ۽ سنار ساڻو مان مڙ وٺڻ تي ساڌڪ جو فرض آهي ۽ ڏيان ئي پوڻ جو مکيه ڪارڻ آهي. ڏيان سان ماڻهن جا ناس ٿين ٿا ۽ پوڻ جي سڌي ملي ٿي. ڇيڙي ۽ طرح طرح واري پوڻ ٻار سڪين ۽ ڪاٺين ٻنهي کي ڀسر ڪري ٿي ٺهڙي طرح ڏيان اٿي پٺا شپ ۽ آسب ڪوٺن کي ناس ڪو مکيه جي راءِ ڏانهن وٺي ملي ٿي. جڏهن روشنيءَ جو نڪتو ۽ ٿورو ٿمار وڏي ۽ اولهه کي ٿام ڪري ٿو ٿورو نه ڏيان ٿمار وڏن ٻانن کي ناس ڪري ٿو.

ڏيان جي ٿوارو ڪو نه ٿيڻ ڪو نه آهي، جب ڪو نه آهي، تب ڪو نه آهي ۽ ڪو نه ڪو نه آهي، تنهنڪري ڏيان - بکيه جو ئي آسرو وٺڻ ٿوري وڏا پوڻي ٿيڻ جي جل جو پوڻ مٽيءَ جي دلي جي يا پٿر جي ٺهيل پوڻيءَ جي پوڻا ڪرڻ مهل مٽيءَ ۽ پٿر کي خيال پر ٿي نه آڻيندا آهن. هو انهن پر ٻسور آڻيا جي ئي جهنگ ٻسندا آهن، باقي بنا ڏيان وارا ماڻهو ٻاهرين آڱار يا روپ کي ڏسي وڃي ويندا آهن، جڏهن راجا وقت ٻاهرين ماڻهو ٿورو پر ايندا آهن مگر نيش ٻنهي ٻانن کي ئي ملندو آهي ٺهڙي ۽ طرح ٻڳوان شڪو جي مندو پر پڳڪ سڀئي اچن ٿا مگر سڌيون نڪت ڏيانن ۽ ڪيائين کي ئي ملندو آهي. باقي ٻاهرين ڪو ڪاٺي يا ڪو ڪندڙ ٻنهي ٻاهرين ڪو پر ئي مشغول رهن ٿا. شڪو پوڻي جيڪڏهن پوڻ آڻياس ڪندي ٻنهي ٻانن ٿو يا سر ٻانن ٿي وڃي ٿو ۽ نه کيس ساڳيو ئي ٿي ملي يا وري کيس سنار پر ڪيائي ۽ ڏيان ٿي اچڻو پوي ٿو جتي ٻنهي شڪو ٿورا وري ڪيان ۽ ڏيان پر گذاري موڪله حاصل ڪوڻو پوي ٿو.

ڪروڙين وڏن جي چاڻو وڃين مٿين جي پوڻا ڪرڻ پر جهڪو ٿي ملندو سو پوڻيءَ کي بکيا ڏيڻ پر ملندو. جيترو ٿي بکيه، ٿيڻ ٻانن، اٿي ٿورو يا جهڙي ڏان ڪوڻ پر مٽي ٿو اوترو ٿي پوڻيءَ کي ڇڪ ٿين جي بکيا ڏيڻ پر ملندو. جيڪو ماڻهو شو - پڳڪ جي ٿام ڪري ٿو سو ٻڌڻن سوڌو ٿو ڪو پر پوڻو. عام توڙي ماڻهن کي ٿوري ٿي شو طرح ڪندي، ٻيٽي، اٿي، لٽي، جاءِ ۽ ٻين شين ٿوري شو پڳڪن ۽ شو پوڻين جي شيرا ڪري جو انهن جي شيرا ڪرڻ سان نه عام کي هن لوڪ پر سڪ ۽ اٿس پر شو ڪيان ۽ شو ڏيان پوڻي ٿي ٿو. شو - پوڻي يا شو پڳڪ جن نه شعور يا ذهن پر ذهن ٿا سي شير يا ناس پوڻو چٽا، تنهنڪري شو - پڳڪ ۽ شو - پوڻي سنار کي پوڻو ڪرڻ جي شيل سان هڙند ٿا ملندا وڻ ٿا ۽ سناري سڪن کي ٿي سمجهي شو پوڻ پر وڻا ٿي رهن ٿا. روڻي ۽ نه پوڻ کي شو پوڻي جو آسرو وٺڻ ٿوري جتي مٽي ٿي پوڻا ڪري مڪتيءَ جي پوڻي مٽي ٿي. هڪ ڪي شو - پڳڪ يا شو - پوڻي، شو - وڻ ٿي پوڻ ڪندي يا شو - پوڻ آڻياس ڪندي، مٽي ٿي شو - پوڻ ڪن ٿا ٿي ٿي نه مڪتيءَ جي پوڻي مٽي ٿي. وري جو شو - پڳڪ يا شو - پوڻي يا

پيانڪ جهنگل، هندڪ جهڙن جي اڳيان اهڙي جاءِ لڌ هئڻ گهرجي، شهري گرڙ گهمسان کان جاءِ پري هجي ۽ جهنگلي سج ۽ وياڙي جي ۽ پُرساڻ لڌ هجي، گندي ۽ پستي ۽ مڇرن جي جي آڙا، لائڪن - بلاڻ، هولناڪ ۽ خوفناڪ جانورن جي پستي ۽ واهو ۽ جاءِ لڌ هئڻ گهرجي. پرڳ شروع ڪرڻ وقت بدن ۾ روڳ ۽ بهارون وغيره لڌ هئڻ گهرجن ۽ لڪي کي سخت اولهه يا سخت سج جي تابش ۾ پرڳ - اڀاس شروع ڪجي. پند آسڻ تي واهي يا پي - طرح سولائيءَ سان آسڻ تي واهي شروع ڪرڻ گهرجي. کاڌو گهڻو لڌ کاڌل هجي يا تمام بکر کان ستايل لڌ هئڻ گهرجي. بدن جي بهڪ سڌي هجي ۽ پلٽي ماري، پليءَ جي ڪراڪهيءَ کي ٻاڪل سڌائيءَ ۾ بهاري ڀڳوان شو جز سمرڻ ان اکين جي وچ ۾ بهي اڙن جي وچ ۾، هڙدي ۾، ٺن ۾ ۽ سڄي بدن ۾ رکڻ گهرجي. منهن کي ۽ سڌو ڪري واهجي. ڀڳوان شڪر جي لڪر کي، ٺن، چن يا ان ڪمڻ جي بدن جي آسڻ تي ڪلهن ۾ ٺاهي ۽ سونگاري واهجي. ڪلهن گندي يا من جي پاوا سان لڪر جي وڏي اوسار چل ڏاڙان سان سڌان ڪرائجي. تلڪ، چانور، ڏوب، ڏٺو، ڏسڻ، عطر انهر اوڻڻ ڪڇن ۽ ٺوساڻ پست چڙهائي غرب آڏيون اٿارڇن، پشمانچليون ڪڇن، پوروءَ ڄام ڪڇي ۽ ڏيان ۾ مڪن ۽ هجي. ڀڳوان شڪر جي ”گهور“، ”شائو“ ۽ ”مشر“ روپ وارن مڙين جو ڏيان ڪڇي. ”گهور“ روپ جي چئن ڪرڻ سان روڳ ۽ بهارون ٺاس ٺن ٺورن. ”مشر“ روپ جي چئن ڪرڻ سان گامياڻي ملندي پر ”شائو“ مڙي جي چئن ۽ ڏيان ڪرڻ سان مڪتي ۽ شائو ۽ ماڻ ۾ ڏار ۽ ٺندي آهي. (هر هو بهادير شهبو - ڪاشي وشوانم گنڀي) واري سنگھ.

(اثر ڪند) ۷. اڌاء ۳۸ سماه.

شو - ڏيان ۽ انجي مهاڻ شو - ڪيتر ۾ پراڻ ڏين

سان مڪتيءَ هو لاپ.

اُڀديو - اي ڀڳراج ڪرڻ! شري ڪنداف جو سمرڻ ڪرڻ سان ماڻهن جا اڻڪ ڏڪ ٺاس ٿي وڃن لا. سمرڻ سان ڏيان جو لاڳاپو آهي. شڪر جي سڀني مڙين جو ڏيان ڪرڻ کي مڪر جهڙن جو جهڙن مڙي ۾ وشواس آهي. يا من الڪي يا ڏيان ۾ آڻي سگهي ٺهندڙ ٺي ڏيان ڪرڻ ضروري آهي. ڏيان ٻن قسمن جو ٺهندو آهي: ۱. سوشه، ۲. اروشه. ۱. سوشه ڏيان پراڻ، ڪال جي سوج جي ڪرڻ وانگر ڪنهن جرم جي آسري وٺڻ وارو آهي ۽ ۲. اروشه ڏيان ٺوڪڻ ۽ ٺاڪار جو آهي. جڏڪا شيءِ ڏسڻ ۾ ڪال ٿي اچي ٺهندڙ ڏيان ڏکيو ڪري سگهو ٺهندڙي ڏيان کي هڪ هنڌ ڏڪاڻ لاءِ ۽ ٻيو ڪرڻ لاءِ سوشه ڏيان ٺسي ضروري آهي. پراڻاڻام ڪرڻ سان ”شائو، پشائتي، ديوتي ۽ پساد وغيره“ سڌون (گامياڻون) ملن ٿيون.

شرآمد شو ٻارڻ - واري سنگهڻا (اثر ڪند) v.

[۴۷۵]

ڳالهائون اندر جي آواز رستي ٻارڻ ۾ اچن ٿيون جنهن کي ”شروڻ“ چئبو ۽ گيتراون نسي ڳالهائون نه سمجهڻ جي ڪوشش ڪندي نه پنهنجو ٻارڻ سمجهي ۾ اچڻ لڳن ٿيون جنهن کي ”وارڻا“ چئبو ۽ ۴. نه ٿيڻ جي ڇاهيا کانسواءِ ٿي پنهنجو ٻارڻ گيتراون ٿي شيون اکين اڳيان ڦرڻ لڳن ٿيون جنهن کي ”درشن“ ڪري چئبو ۽ ۵. نه سواد وٺڻ جي ڇاهيا هوندي نه واه ۾ ميناج ۽ سواد اچڻ شروع ٿيو پري جنهن کي ”آسواد“ چئبو ۽ ۶. نه جهڙ ۽ نه سنگهڻ جي ڇاهيا کانسواءِ گيترون پدارتن جي جهڙ ۽ خوشبوءِ سنگهڻ جي شڪتي پيدا ٿيو پري جنهن کي ”ويڌنا“ چئبو.

اهڙي ڀڙڪي جي اڳيان هيٺين، جواهرن ۽ رتنن جا ٻار لڳي ويندا آهن سندس واه ۾ ميناج پنهنجو ٻارڻ اچي وڃي سيني قسمن جي دوائن ذريعي هٿ شفا اچي وڃي اسپرائون ۽ دوائن جون اسپرائون نه من والڻ ڦل ٿيڻ لاءِ اچي اڳيان پنهنجيون آهن. اهڙي ڀڙڪي ۽ مڪتي ۽ نرواڻ پڻ نه ملي سگهيو. نه فقط ايترو پر اهڙو ڀڙڪي ٿوري، جل، اڱي ۽ واره ۾ ايڪ روپ ٿارڻ ڪري سگهيو.

ڀڙڪي لاءِ ڪجهه نه ڪرڻ ٿيڻو نه آهي. جل ۾ رهڻ، ٿوري ٿي جل مان پنهنجي مرضي ۽ موجب نڪري اچڻ، سمند کي نه پنهنجي موجب ٻي وڃڻ، سندس ۾ پنهنجي مرضي موجب پاڻي، لڏي، سمند گهراڻي يا سڪائي ڇڏڻ، جل واه، لڏي (اڱي) مان گهڙو، روپ پيدا ڪرڻ هن ڀڙڪي لاءِ ٿيڻو نه آهي. اهڙو ڀڙڪي پنهنجي بدن مان باهه پيدا ڪري سگهيو ۽ جلاني سگهيو ۽ پاڻي ۾ مٿان باهه يا باهه مٿان پاڻي پيدا ڪري سگهيو. پاڻي ۾ هوا وانگر هڪڙو ۽ ٻهڙو وانگر ٻيو ڪري سگهيو ۽ اڱر جي اشاري سان ڀولڪڻ ڪري سگهيو ۽ آسمان ۾ اڏامي سگهيو. جيڪا شيءِ مددائي گهرائي يا پيدا ڪري سگهيو ۽ ڪهڙي نه ڏول يا اڻ اپ پدارت کي ٿي سگهيو يا ٿيڪاري سگهيو ۽ ڪنهن نه شيءِ کي ڪاٽڻ، مارڻ، ڪولڻ، ڦاڙڻ ۽ بند ڪرڻ سندس هٿ جو ڪيل آهي. سندساري ماڻهن کي غرض ڪرڻ، مارڻ، پسر، ڪرڻ يا ختم ڪرڻ هجي لاءِ سولي ڳالهه آهي. سندساري ماڻهن کي پيدا ڪرڻ، پاڻ ڪرڻ ۽ سنگهار ڪرڻ به. ان ڀڙڪي جي شڪتي ۾ سولي ڳالهه آهي. بخش عشرت جا نه سامان موجود ڪرڻ يا ڪرائڻ نه سندس ٻهڙ کان ٻاهر ڪونه هڻو آهي.

مٿين سڀني دوائن، دوائن ۽ واهن جي ڳڻن ۽ خاصيتن هوندي، طاقت ۽ شڪتي ۽ هوندي نه هوندي، باهه، پاڻي ۽ آڪاسي عناصرن مٿان قبضي هوندي نه اهڙو ڀڙڪي هروقت ٿيڻو. طاقت هوندي نه طاقت جي نشي کان دور ٿي گذاري ٿو.

اي ڪوشش! هي ڀڙڪي ڪي ڪجي، پنهنجو ورڻ ڪرڻ ٿو. ايڪائو واري جاءِ لهجي جنهن ۾ ڇيڙي وغيره جو ليهر پائجي. باهه جي پوسان، سمند جي پوسان ۽

ڪي ”پراڻ“ چئبو آهي، جو ڪجهه ڪاٿو آهي تنهنڪي جيڪا هيٺ لاهي وڃي يا ڪڍا جي رستي ٻاهر نڪري تنهنڪي ”اٻان - واري“ چئبو آهي، جيڪا هرا سڀني عضون کي وڌائي ٿي تنهنڪي ”وٻان“ چئبو آهي، جيڪا ٻڌهين جان کي هلائي ٿي تنهنڪي ”آدان“ چئبو آهي، جا هرا سڀني عضون ۾ هڪ نموني هلي ٿي تنهنڪي ”سمان“ چئبو آهي، واس ۾ اوکرائي، وٽس جيڪا هرا ٿري ٿي تنهنڪي ”لاڪ“ چئبو آهي، اکين کي چمپو ۾ ”گروڙ“ نالي واري ڪتب اچي اٿس، ڇڪ ۽ اوپاسي ۾ ”ڊورنس“ نالي هرا ڪتب اچي اٿس، ”ڏنڊجھ“ نالي هرا وري بدن جي هر هڪ جال ۾ حاضر رهي ٿي ۽ هيءُ هرا مٿل مائهور جي شراب ۾ ۽ هودم حاضر آهي. واريءَ تي ئي سڄي شراب جو مالهاڻو مڊيل.

چمپ يا من کي هڪ هنڌ لڳائڻ کي ”ڌارڻا“ چئبو آهي. هيءُ اکر ”ڌيان“ مان اڪڻل آهي، جنهن شيءَ جو ڌيان ڪجي يا ڌيان ڪرڻ وارو يا ڌيان ڪرڻ جو مطلب يا ڌيان - آهي سمورين ڳالهون جوڳ آڀياس ڪرڻ وارو مائهور خيال ۾ رکي. اهڙو ڌيالي - مائهور، ڪيائي، شرڌالو، ممتا رهند ۽ اٽسافي ٿيندو آهي ۽ اٽس ۾ ”ڌيان“ ۾ سڦل ٿي ٻيڙ بند ٿايندو آهي. اهڙي مائهور کي گهرجي اٽس ڌيان ڪندي ٽڪجي اٽس ۾ ڇپ ڪري ۽ ڇپ ڪندي ٽڪجي اٽس ۾ ڌيان ڪري. جڏهن ڌيان ۽ ڇپ ٻنهي ۾ ٻيون آڀياس حاصل ٿيندس ته ٻيڙ سندس ”سمانڌي“ واري اوستا اچي ٿي جتي نه ٻڌي اٽس، نه سينگهي اٽس، نه ڏسي اٽس، نه جهي اٽس ۽ نه ٻولي اٽس، نه غور ڪري اٽس پر فقط هڪ ڌيان ۾ لڳل رهي اٽس. سندس من جي اوستا اهڙي ٿيڻ ٻيڙي جهڙي جهڪر بنا هرا جي واريءَ جاءِ تي جئن هڪ ڏيئي جي لالت، ٻيڙهه نه ٻوڙي، جو شڙ ۾ لمن ٿيڻ ٻيڙي. (هر هو مهاديرو شينرو - ڪاشي وشوانندڪنڪي) واري سينگهتا (اثر ڪينڊ) ۷. اڌها ۳۷ سماه.

يوڳ - مارگر ۾ وگهن ۽ شو - شوا جي ڌيان جي دهجا

شري ڪرشن - اي مهراج! ٻوڙ جي رستي ۾ گهڙا گهڙا وگهن آهن؟

اڻڄڻيو - اي ٻوڙراج ڪرشن! ٻوڙ - مارگر ۾ تنهنجو ڏاڍو من لڳل آهي تنهنڪري توکي وسار سان ٻڌائي رهيو آهيان، سستي يا اٽس، خوفناڪ يا وچونڊڙ ٻيڙا، چوڪون، من جا سبب، من جي ڏنڊڙ اوستا، اُترڏا، من جي موجهاري واري حالت، ٺڪ، من جي ماريءَ جي حالت ۽ شين واسنالن ۾ ٻيڙ ۽ موڙ، وغيره - اهي سڀ ٻوڙ جي مارگر ۾ رڪاوٽون آهن. انهن سڀني ڳالهين تي قبضو ڪيو ته منزل مقصد تي سولائيءَ سان پهچي سگهجو. اهڙي ٻوڙيءَ جي وگهن تي دور لڳل ٿي جهن ٻوڙاڪاڻ جون سڌيون ملن ٿيون جن کي ”اڻسڙڪ“ چئبو آهي جي هنن طرح آهن :- ۱. ڪڏريل، هلندڙ ۽ آئندو جي ڳالهين جي خبر ٻيڙي تي جنهن کي ”ٻيڙيا (ڪيان)“ چئبو ۽ ۲. نه ٻڌڻ جي ڪوشش ڪندي ۽ ڪيترن

شروند شو اړاځ - واري سنگپتا (اثر دند) v.

کوشن - اي مهراج! ورک چا آهي؟ آهنا کورنۍ قسم آهن؟ چولندا آهن نه ورک نه
ورک - سڌي لي پري.
اځيږيږي - اي کورنۍ! نهږيږيږي ډاډر اړ سوال آهي. سب مشغولون ډنډون کتن ۵
ورک ۲. سورش ورک ۳. پاور ورک ۴. اځاور ورک ۵. مها ورک. ولس سان منتر جي اچارځ کور
۶ من جي حالت ناهي نهږيږي "منتر ورک" چيږي. من جي حالت جڏهن پراڻاځام کي مکي
اي ٻي لي نهږيږي مهل اځي "سورش - ورک" چيږي. جڏهن سان وري وشو ډر له لي وڃي نهږيږي "اځاور ورک"
چيږي. جڏهن سان وري شو - ميه من جي وري نهږيږي رځي نهږيږي "مها ورک" چيږي. جيڪي
ماڻهو وشين ۵ ډنډران جي موه چار ډر نه ډاسن لکي لي ورک سان کورنۍ حق آهي ۵ لفظ
اهي لي ورک ماڻهو ډر اچن. وري ورک جا آت يا چه انگ آهن جهڙوڪ: ډر، اځر، سوږوڪ
وغيره. آسن، پراڻاځام، پراڻاځام، ډارڻا، ډان ۵ سماڌي. وري ډر جا ۵ پاڻا آهن جهڙوڪ:-
اهيسا، ستير، آستير، اوههڙو ۵ اځرڪره. وري اځر جا ۵ پاڻا آهن جهڙوڪ:-
(اځرڻا) ستروش، لپ، جب، (سراڻاځام) ۵ اځر ډان. آسن جا وري ات پاڻا چيا ويا آهن
جهڙوڪ:- سوږوڪ آسن، ډنډر آسن، اڙڏ چنډ آسن، واوره - آسن، ورک - آسن، ډرسانډ - آسن،
ډرڪ - آسن ۵ ډنډيږي رځا اځور - آسن. وري پراڻاځام (پراڻاځام معنيٰ ساه ۵ اځام معنيٰ
وڪڙ يعني ساه، کي اځور کڻي روک) جا ۵ لي پاڻا آهن جهڙوڪ:- واپڪ، پورڪ ۵
"پورڪ" چيږي. وري کڻل ساه کي ٻئي ډاسون بند کري ۵ لاس سان ساه اځور وڃي ډنډر ۵
وړي ډاډر نه کڻيږي نه اځي "کڻڪ" چيږي. وري ډنډر وڃي ډنډر وڃي ډنډر ۵
ن ساه ډاډر کڻيږي نه اځي "کڻڪ" چيږي. وري ډنډر وڃي ډنډر وڃي ډنډر ۵
ن ساه ډاډر کڻيږي نه اځي "کڻڪ" چيږي. وري ډنډر وڃي ډنډر وڃي ډنډر ۵
ي ميزان سان کڻي ۵ آهستي آهستي سهاڻيندو کڻي. وڌاڪ ورک شاترن ډر پراڻاځام
۵ چيږي باقي اځر کان سکرپ پراڻاځام ۱۰۰ پاڻا وڌاڪ اځر، "ډنډاڪ" ۵ مثل چيږي.
ماڻهو ڳوڏو کري سکرپ پراڻاځام ۵ چيږي ۵ منتر جي اچارڻ سان "سکرپ"
پاڻا. ساه يا اځر کي وري ڏهن پاڻن ډر وڃاڻو وڃي ډنډر ۵ چيږي. پراڻاځام، اځان،
اځان، وڻان، ڏاڪ، ڏرور، ڏرڪل، ڏرور ۵ ڏنډيږي. جيڪو ساه ڏنډو آهي نهږيږي

لیږ چې پړاځون ناممکن ګالهرون ممکن شو یون. (هر هر مهادهو شهور - کاشي وشو تافه کنگی) وایوي سنگهتا (اثر کد) ۷. آډه ۳۲ سماپه.

پرلوک پر قل ډیځ وارو کرم - شو - لنگ مهاورن

حي وډي ۶ ههما جو وړنن.

اېمېدو - اي گرځ! هالي مان نط پرلوک پر قل ډیځ واري کرم ۶ اهي رڼي ېډالي وېر اهما چې پړاځ سان اوما، وشو، رڼو، لډو وغېره لړکېال، نو گرځ، وشواتر، وسمت، اوما چې چاڼق وارا سپ رڼي، مني، مورشي، شوي، اکتې، لډېچي، مان (اېمېدو) چېڅا شو - پکې، لډېمور، مهاکال، پړنګېش، پاتال واسي دوما، شوش لاک، ۶ پيا، سډ، واکاس، پکې، گڼوږ، پړنټ پناج پښې پښې کرم سان شو پډ کي اهما، اوما کي اوما - پډ ملو، لډو ۶ کلېش کي پښې پښې جوړې پډ حاصل شو.

اچي چنډن سړکي چل سان شو - شوا روپ شو - لنگ کي سنان گرافي اړيل اچن کملن سان پړجا کندي، چرلن پر لمسکار کندي چېڅي سان اوږو ۶ شد اهل زمين ئي سندر سنگهاسن ئي اراچمان کډي. سنگهاسن چالدي ۶ جو، سون جو پيا شکتي ۶ اوسا هون چاهرون سان چړيل کډي. شکتي ۶ له هڅ کړي کمل کلن جوړي سنگهاسن لاهل کډي. لنگ، چارو، کل، ډوم، ډېن، لډو، وغېره سان پړجا کډي. پل - پتر ساچي پاسي کان چاڅهچن وري ان جي ساچي پاسي پر اځو، اوله، طرف مقبل، اتر طرف پر چنډن ۶ اوږ طرف هژال چاڅهچي وري اکر، ککل ۶ ډوم جو واس کډي. سندر ۶ هڅا ۶ پښې ۶ پيالغا وسر اړې کچن. که، ۶ کمر مان لاهل پډاولن جو پوک وکډي، جدا جدا منترن اچارو کندي هرک سامکري ۶ سان پړجا کړي اړي اوارو، پشاهچلي کډي ۶ استي کړي کما لسوږو پڅې ۶ پوره شو پڅې - اکري ۶ منتر سان ډکځ واري موروي ۶ جو آسرو وادي، اهږي ۶ طرح هر روز پړجا، اړاډا کډي. اي گرځ! تون پکړان شکر جو پکې اچن، لښکري توکي هي وړانډ ېډالچي لو جو نط شو - پکېن جي ئي ېډال لال آهي. اراچمن کال پر هن مها روم جو پډېش پکړان شکر پاڅ کمر هر.

اي گرځ کډي کړني استاين ليل شو - لنگ له هېي له چل، اگي يا سروج پر ئي شو - پاولا کړي پړجا گرځ کړچي. (هر هر مهادهو شهور - کاشي وشو تافه کنگی) وایوي سنگهتا (اثر کد) ۷. آډه ۳۶-۳۳ سماپه.

آهي. نارال ۽ ليل سان آهڙيءَ ڪرڻ ڪري دشمنن جي سڏا يا لشڪر کي نقصان پهچائي سگهيو آهي. کير جي آهڙيءَ سان پٽار جي شائتي ٿئي ٿي. ماکي، گهٺ ڏڏ ۽ ٻيون خروشيواردار شيون ملائي آهڙي ڪرڻ سان سهڻيون سڪن جي پراڻي ليمڊي آهي. ستن ڪالين سان جي آهڙين سان شائتي ۽ سڪ ملي ٿو. اڀ ٻنن جي آهڙي ڏاڍا سان سڪ سهڻا ۽ دشمنن تي جيت حاصل ڪبي آهي. شائتي ڪرڻ ۾ ڪيترن ڦل ڇڏڻ ڪاٺيون ڪر آڻڻ گهرجن. اهڙائي ۾ ”ڪٽيل“ وڻ جي ڪالين سان شو. اڪي ٻاري آهي. ٻين جي لاس ڪرائڻ وارا ڪرڻ خراب ٻڌي وارا ماڻهو ڪندا آهن. پنهنجي ديش ۽ راجا، راشٽري ۽ وغيره جي مارڻ، ٻارڻ ۽ ناس ڪرڻ لاءِ ڪڏهن به پوڄائون ڪرڻ نه ڪرڻ گهرجن مگر ڏور ۽ ديش جي مٿان ڪڏهن آبادگارن اچي ڪڙڪن ڪڏهن عام جي ڪاٺيا لاءِ پوڄا ۽ آڙاڻا ڪري ڏوٽا جي شرڻ وڃي نه آبادگارن هتي ويندا آهن. شو. پوڄا شو. اڪي ۽ ۾ ڪور وغيره سڏي ۽ پاوا سان ڪرڻ گهرجي.

غريب يا شاهوڪار ٻاڻ لنگ جي پوڄا ڪري سگهي ٿو. ٻاڻ لنگ (اڀندا آهي) مان پوکهت ليل لنگ) جي لاءِ هڻڻ جي حالت ۾ سڙي، وڻي يا مٽيءَ جي لنگ جي استاڻا ڪري. هڪ ڏندو پڄڻ ڪرڻ ڪري مٿن اڇا پوڻا نه ٿئي نه ٻيو ڪچي يا ٻيو ڪچي. لاسٽڪ ٿي نه وڃي رڳو ۽ آهڙاڻو ڪي ٿيل نه ملندو مگر شڙا ۽ پاوا ٻين آهڙي ٻڌي سان اڀرڻ ڇڏڻ ڪرڻ ڪاٺيون ڪري رڳو. پوڄا ۾ ڪم آڻڻ يا اچڻ واراڻن شيون پنهنجي ڪرو ۽ آچاره ڪي ڏجن. لوڻ جي وس ٿي آهي شيون ٻاڻ ڪڍڻو يا سڄي ڪسو پاوا نه هڻندي نه ڪم جي پوڄي ۾ آڻڪ پوندي ۽ ٻه پوڄا ڪندڙ کي ڏوٽا ٿي ڏوٽو نه مڙهڻ گهرجي. چاندي يا سڙي جو شو. لنگ پوڄي پوڄا ڪري لاءِ پوڄا کان پوءِ ڪرو جي آڳاٽا کان سواءِ واپس نه وڃي.

مٿين پوڄا ڪرڻ سان غريب شاهوڪار ٿئي ٿو، ڏور اڀرڻ ٿي پوي ٿي، ڏک ٿري سڪ ٿين لاءِ خراب روپ سندر روپ بڻجي سگهي ٿو، ٻڌڻ لاس ٿين لاءِ موم ۽ موم ٻوٽو ڪشت هڻي وڃي ٿو، سڙي مان ڪندو ٿي پوي ٿو، اڇو ليل ٻڌڻ وٽن ٿون، دشمن ٿري اچي غلام ٿين لاءِ سمنڊ سڪي پوي ٿو ۽ سڪي (زمين) سمنڊ ٿي پوي، ڪمزور جي اڀار ٿي جيت ٿئي ٿي، شهنشاهه جهڙا شهنشاهه جاڙو به ٻڪريءَ وانگر ٿو پڙن. سوسڙي ۽ لڪهه پوسن ٿي ڪري وڌوان ۽ ڏاڍان پٺاڻي ڇڏڻ ٿون، ڏاڍان ۾ مڏو ٿي اچي وڃي ٿي ۽ استرڻ ڪي سڙي ۽ پاڻي اڪي ٿي لاءِ سمنڊ ٿي ٿي ڪرڻ ۾ رڪاوٽون وجهندڙ ڪرڻ جي شائتي ٿئي ٿي ڏنڊي ۾ عرصي جي رڳو اچي ٿي، راج ڏرڻ ۾ مان مڙو ملي ٿو، جن گهڻ ڪي جهڪو ٻاڻ ڪري سمنڊ جي سي هڪ ڏاڪڻ مثل چڙهڻ ۾ سڙا ٿي پڙن. استرڻ جو ٻڌي کان سالن جو پوڙو ٿو ٿي سندن پور ۾ مڙا ڪرائي ٿو ۽ پوڄا ماڻهو ڇڏي پنهنجا ٿي نه سڙا ٿي.

ٻن هٿن ۾ ٿرڻول ۽ وچ ڌارڻ ڪول الس. بدن تي خرفاڪ لالڪ چروڙ ڪري رهيا آهن. هر هڪ ٻنهيءَ تي ۳-۴ اکيون سورج والڪر لعل ٻوگاش ڏيئي رهيون آهن. اوڀر واري مڙو لسي - ٽيم، ڏڪڻ واري ٺهري ٻاٺل والڪر، اتر وارو منهن اُڀرندڙ سورج سمان لعل وارو ۽ اولهه واري چنڊرما والڪر سڻيد. سندس پراسان وري ماهيڻوڙي ڏيئي سڙاهن لسي سڻيڪار ڪري ”مهالڪشمي“ جي نالي سان نواڄمان آهي. ٻڙهه وري سمان ڪرائڻ لاءِ ٻڙهه گوڙ (ڪانءِ جو ڏڏ، ڪهر، مڪڻ، ڪرڻست ۽ ڇيٽي جي وس) کڻي ڪڍي. ماکيءَ ۽ ڪند ۾ ملائي رکجي. ٻڙهه وري اوڀر طرف منڊل لاهي ايشان ڪلش جي لاڻا ڪڍي. ٽيهن کان ٻڙهه چئن ڏشائڻ ۾ ”سڌر جامي“ چار مڙوڻيون اسٿائين ڪڍن. ٻڙهه وري اُٺن ڪول جي ٻن لسي اُٺ ڪلش وڪڻن. سڀني ڪلشن کي ٽهڙن جي ٻاڪا ڪنگا ڇل جي شڏ، صفا ۽ ٻڙهه ٻاٺيءَ سان ٻڙهه شروع ڪجي. ڪلشن جي مٿان ڪهڙو وڏي ڪهڻي ست سان ڪلن جون مالاٺون ٻاڙجن. ڪلشن جي اندر ٻڙهه وڻن وجهجن. ٻڙهه ڏيئي ڇوڙ ۽ خوشبودار شبنم جهڙوڪ عطر، اُٺن وغيره ملائي ٻڙهه ڳڙهه ۽ ٽهڙهه ڇل سان شو. ٽهڙهه کي شو. مٿيون سان سمان ڪرائجي. لالڪ، چالوڙ ۽ ڏوڀ، ڏيئي گل، لڪو پند، ٻڙهه ۽ ٻڙهه ٻڙهه رکجي. خوشبودار ٽول وغيره ۾ ٻڙهه ڪڍن. خوشبودار گل، ڪول، لعل ڪول، ٻل - پٽر، اڇا ڪول، لعل ڪول، سڙي ۽ چانديءَ جي لاهيل ڪول ڪلن سان ۾ ٻڙهه ڪڍي. لڇ - ڇي ڪڍي ڪڍي. ٻڙهه ڏيئي ٻڙهه ۽ ٻڙهه ٻڙهه خوشبودار ڏوڀ واسجن. ڪافور ۾ ٻڙهه. ايشان وغيره ٻڙهه ٻڙهه، ڇوڙ، ڇوڙ جي ٻڙهه ڪڍي. ڪهر مان لاهيل پندارڻ جو ٻڙهه ٻڙهه ۾ رکجي. ڳڙ ۽ ڪهر مان لاهيل ڇوڙي (ڪٽي) ۾ رکجي. سون ۽ هٿن جون مالاٺون ۾ اڙين ڪڍن. ٻڙهه ٻڙهه ۽ وڃاڻ شروع ڪجي جنهن ۾ لڇ ۽ گاڏا پڙهڻ شڪر جا ٻڙهه ۽ اسٽوڙن ڇا وڃن. ٻڙهه وري مول مٿن ڇوڙ هڪ لڪر ڇاڻ ڪجي. ٻڙهه هڪ ڏنڊو ڪڍي يا ۳ ڏنڊا ڪڍي. ٻڙهه شڏا، ٻڙهه ۽ ٺهر ڏهر سان ڪڍي. هوم (هڙن) جي سامان ۾ ڪنڊوڙائي ۾ ڪرڻ ڪهڙجي. مارڻ ۽ ڪسارڻ لاءِ شو جي ”ڪهڙو“ روپ جي ٻڙهه ڪرڻ ڪهڙجي. شالجي ۽ سکر جي ڪرڻ لاءِ شو. ٽهڙهه ۽ شو آڱي ۾ شو جي ”سڙهه“ روپ جي ٻڙهه ڪرڻ ڪهڙجي. مارڻ ۽ لاس ڪرڻ لاءِ اوه، ڇوڙ ۽ سڙهه شو. ٽهڙهه ۽ هوم (هڙن) ڪرڻ لاءِ ڪر آڱي ۽ شالجي ۽ سکر لاءِ سڙي وٺي ڇوڙ ڪاٺ مان لاهيل هجي. مڙهه ٽي ڇيٽ پائڻ لاءِ ڪهر، ڪهر، ڇوڙ ڪاٺ، ۽ ماکيءَ مان لاهيل پندارڻ جي آهڙي ڏيئي يا فقط ڪهر مان لاهيل پندارڻ جي آهڙي ڪڍي. روڙجن ۽ اڇا مان جي شالجي لاءِ شو. آڱي ۾ ٽن جي آهڙي ڪڍي، غريبيءَ کي لاس ڪرڻ لاءِ ڏن جي وڌائڻ لاءِ ڪهر، ڪهر يا ڪول جي ڪلن جي آهڙي ڪڍي. ڪنهن کي وس ڪرڻ لاءِ ڪهر، ۽ چمبيلي ڪلن جي آهڙي ڪڍي. ٻڙهه ڪٽري ۽ وٺڻ کي ڪهڙجي ٽهڙهه ۽ ڪهڙي جي ڪلن جي آهڙي ڪڍن. فقط ماکيءَ جي يا ٻڙهه جي ٻڙهه سان آهڙيءَ ڪرڻ سان ٻڙي کي ڪسي نقصان پهتائو آهي ۽ سڙهه يا ٽول جي آهڙيءَ ڪرڻ سان ٻڙي جي ٽهڙهه کي ڇوڙ ملندو

شرڻ ۾ آيل ڪي نه مارڻ وارو، مٿو ڊوهي، وشواس گهاٽي، مائتا پتا جي ڌڻن ڪرڻ وارو ۽ اڌرمي ٻائي نه جهيڪڏهن هن استوتو جو ڀاڻ هڪ چٽ من ۽ شڙڌا سان ڪندو نه، نه سندس ڀاڻ ڌوڙجي ويندا.

خواب سهيا، نياڳ، ڏڪر، مصيبتون، ڦهري آفتون ۽ آبدانن نه هن ڀاڻ ڪرڻ سان دور ٿي وينديون ۽ ماڻهو وڏيءَ عمر وارو، سڀاڳو، عيش و آرام سڪر، سهاڳ ۽ من واپس وٺڻ کي حاصل ڪريو. سندس بدتن ڪٽجي وڃن ٿا مطلب نه هن استوتو جي ڀاڻ ڪرڻ مان انيڪ فائدا آهن جو انسان هن لوڪ ۾ سڪر، ڀائي انت ۾ موڪر، حاصل ڪريو. (هرهر، مهادي، شينور، ڪاشي وشوانا گنگي) واري سنگهتا (اثر ڪند) .v. اڌياڌ ۳۱ سماپت.

هن لوڪ ۾ ڦل ڏيڻ وارن ڪرم جو وڏيءَ سان ورتن، شؤ ڀوڄن وڌي، نشانتني - پشلي وغيره جدا جدا ڪامدا وارن ڪرم ۾ هون (هوم) سامگري.

اُڀديو - اي شري ڪرشنا هيءَ هن لوڪ ۽ ٻاروڪ ۾ ڪاميابي (سڌي) حاصل ڪرڻ وارو ڪرم ٻڌايو آهي. هاڻي شو - پڪتن لاءِ من واپس ڦل ڏيڻ وارو ڀوڄن، هوم، چٽ ڌيان، ٽپ ۽ دان ۾ مهان ڪرم جو ورتن ڪرمان ٿو. ڪنهن ڪرم ڪرڻ لاءِ جنهن دوتو جو آسرو وٺجي تنهنجي مٿي سڌي (ڪاميابي) ڪجي. مٿي - سڌيءَ ڪرڻ کانسواءِ ڪو نه ڪرم ڦلداڻڪ نه ٿي ٿيندو آهي. مٿي سڌيءَ ڪرڻ کانپوءِ نه ڪنهن ڪم جي ڪرڻ جي ڳجهون وڪاوڻن آهن نه سڀاڻي ماڻهوءَ کي جوڳو ويچار ڪرڻ گهرجي. ڪي سڙڻ يا سڳن يا ڪي سهيا يا ڪي اهڙيون نشانيون سمجهجن ته هن ڪم ۾ وڪاوڻون درپيش اينديون نه، جوڳو ويچار ڪرڻ گهرجي. مڪر، ڳالهه، شڙڌا جي آهي. شڙڌا - هيڻ ماڻهو ڪرم نه ڪري جو ڪرم جي ڦل نه ملڻ ڪري نه دوتو مان شڙڌا ٿئي ٻوٽي. شاسترن اوسار وڌيءَ موجب ڪرم جي ڦل نه ملڻ جو سوال اٿي ٿي ٿيو سگهي ڇاڪاڻ ته جي ڪرم وڌيءَ سان ڪيو نه ڦل اوس ملڻ گهرجي. ڪرم جي ڦل جي لڳا وڪڻ واري کي اوههچرو، ٻالن ڪرڻ ڪپندو. راس جو هوم (هون) جو اڇيل اوسار (کاڌو) وٺڻو ٻوندو. ٻوهيڙ سان رهڻو ٻوندو. نشيدار شين جي واهي کان دور رهڻو ٻوندو. ڪير ۽ ميڙي ٿي ڪڏارن ڪوڙو ٻوندو. سادا، سٺا، سهڻا ۽ ٻاروڪ وستر (ڪهڙا) ٻاڻا ٻوندو.

اهڙيءَ طرح شپ ڏينهن مٿو ڪري، ٻاروڪ ٿي ڪري، ڇيٽي سان مٿو ڪيل جڳهه کي شد ڪري ڪمل جي اُن ٻن جو اشت دل ڪڍجي. وچ ۾ آتما شڪتيءَ جو آواهن ڪجي. ٻه اُن مٿان، سون وڙي، هيڙن يا رتن جي آسن ٿي شو. لنگ جي مورلي استاين ڪجي. ٻاروڪن سوڌو ڀڳوان سامب سڌا شو جو آواهن ڪجي. ڪهڙي سندس واکاڻ ڪجي سڦٽڪ مٽيءَ وانگر سندس چئن ٿي مڪن ٿي مرڪ آهي، ان هٿن سان وردان جا اشارا اٿس ۽ ٻائي

پڻ وغيره اند موليرن! ۽ آهن جون شڪرون!! اي مهاديو وغيره جون يارهن موليرن!!
ٽين آروڙ ۾ توهان جي ٻرجا ڪٿي الر، ڪرڻا ڪري شو - شوا هي آڳيا قبول ڪري مولڪي
ٻرجا جو وٽندڙ ٿل ٻرڻان ڪريو.

ٻوڪين جا راجا! مهانديجان، بادلن وانگر ڪيمڙ ۽ لڙوش پيدا ڪندڙ آواز ڪرڻ وارا!!
مڇرو، مندرچل، ڪٽلش، همالم وانگر آڇي سفيد وانگر وارا، شيش لانگ جهڙي ٻڌ وارا،
سهن سگن وارا، لعل اکين وارا، ڏيهي ۽ لڳ ڀڳ وارا، همون ۽ جواهر ۽ جي مالائن
سان سمڪايل، شو - شوا ڪي پنهنجي ساريءَ سان خوش ڪندڙ، سدائون شو - شوا جي
ڀڳتي ۾ رل، يارولي توهان کي ٻٽ وانگر ٻڌ ڪري ٿي ۽ شعر وغيره، ديوتاون توهانجي
ٻرجا ڪن ٿا، ٻڳڙن شڪر جي آڻهه (ولاس يعني خالڪي هاء) ۾ ٻهريدار شو - ڏورم ڪسي
ٻالن ڪرڻ ۾ ڇاهيا رکندڙ، شو - ڀڳتن ۾ سروي، تشرل کي ڏارڻ وارا، شو - ڀڳتن جي
دلين جا دلاوا لندڙ ڪيمڙ!! شو - ياروليءَ جي آڳيا سوڳار ڪري منهنجي من
گامنا ٻوڙي ڪريو.

ٻيا حڪمي مهاديو وانگر مهاديو، مها ڪال، مهاديو هي شرڻ ۾ اچڻ وارن جي شل
وڪيا ڪن، سڀني شاسترن جي چاٿڻ وارو، ٻڳڙن وغيره جو ٻوڙ وڃي، ڪدروءَ جو ٻٽ، شيش
لانگ، شل شو آڳيا سان منهنجي وڪيا ڪري.

ارهائي، ماهيشوري ڪو ماري، وٽسوي، ماهيندري، چامولڊا ڏوي - اهي سڀ
سڀ لوڪ مائونٽن! شو آڳيا سان ڪرڻا ڪري منهنجي من گامنا ٻوڙي ڪريو.

مترائي هائيءَ جي منهن وارا، ڪنگا، اما ۽ شو جا ڪمار ۽ سروج، چندرما ۽ اندي جي
ليٽرن وارا ڏهن ٽي ڏسائن جا هائي جنهن جي ٻرجا ڪن ٿا، جنهنجي لڙندڙن مان مسد
(غريبولدار) ٻڳوڙ هي ٿو ۽ اهڙا ديوتائن جي وڪين کي لاس ڪرڻ وارا ڪوري ٻٽ ڪٽين!!
شل شو - آڳيا سان منهنجي من گامنا ٻوڙي ڪريو.

اي جهن منهن وارا! ديوتائن جي سڃا جا سڃاڻي ۽ اڪي ٻٽ، جهن مائونٽن جا ٻٽ! ٿاڪاس
کي لاس ڪرڻ وارا، مڇو ٻٽ جي آڻهه کي چوڙ چوڙ ڪرڻ وارا، ڪمل جي جي اکين وارا،
شو - موما ۾ رل ۽ شو ڀڳتيءَ ۾ سڌ ٿي وڃائي وهڻ وارا مڪيندڙ ڪمار! - شل شو آڳيا سوڳار
ڪري منهنجي گامنا ٻوڙي ڪريو.

سدا شو - شوا جي ٻڳڙن ۾ رڌل وهڻ واري جيسنا ڏوي ۽ جڳس کي وڌائڻ واري ڪٽاڪا
ڏيوي، ڏڪڻاڻڻي ۽ سڄي ۽ مين ۽ ڪوشڪي ۽ پڙڪالي ۽ اٺوڻ ۽ وڌائي وغيره - شل توهان
شو - شوا جي آڳيا سان منهنجي من گامنا ٻوڙي ڪريو. اي سڄي شو ڪٽن ۾ مڪي، چند،
ٻيڪل، ٻيڪيڇرو، ڏکي ۽ مهانديسوي ويڙ ٻڌو - شو ۽ شوا جي آڳيا سان منهنجي مدرڪا
ٻوڙي ڪرڻ ۾ مدد ڪريو.

لڪشمي، سروي، مهاموتي، ٻوڙ - ٻڌو، ماما، مهامش مرداڻي، شپ، نشپ سڪواري
مها سروي - ياروليءَ جي آڳيا سان منهنجي من گامنا ٻوڙي ڪريو.

ڳڻپش! ۽ شو - ڪيان ۾ رڻل رهندڙ سوامي ڪارڻڪ! توهانجي سڀ ديوتائون آڳيا مڃين ٿا،
توهان ئي سڀني لوڪن جي ۽ ديوتائن جي رکيا ڪراو ٿا - ڪرپا ڪري هن داس جي -
رکيا ڪراو ۽ منهنجي من ڪامنا پوري ڪرڻ ۾ مدد ڪراو.

اي ايشان ٽالي سان ٻرندڙ سدا - شؤ، ڀڳوان شڪر جي شانست مورتي! آڪاش منڊل ۾
شؤ - پنڄ اڪريءَ جا شد سرويٽ، پنڄن ڪلائن سان پراپور! منهنجي ڪامنا پوري ڪراو.

اي پرائه ڪال جي سورج سمان شانتي ڪلاسروپ! واپو منڊل ۾ سڀني ڪلائن سان
سيدڪارال ٻارم ٻهرم ٻرڻ! مان جو اوڀر ڏانهن منهن ڪري توهان جي پراپتا ۾ لڳل آهيان -
هل منهنجي ڪامنا واري ٻوڇا قبول ڪري نماڻي ويٺي سويڪارو ڪري، منهنجي ڪامنا
پوري ڪراو. سروي والڪر ڪاري رنگ وارا، خورنڪ ۽ پيانڪ شڪلين کي ڌار بندڙ،
”اڳهور“ ٽالي سان ٻرندڙ! وديا ڪلا ئي سواري ڪندڙ، اڳي منڊل ۾ رهندڙ، ٻارم ٻهرم،
ڪال جا ۽ ڪال - هل منهنجو عرض اڳهايو، مونکي ٻار ٻهڃايو، رکيا ڪراو، هر مشڪل
آسان ڪري منهنجي پٽ رکڻ ۽ من ڪامنا پوري ڪراو.

اي لعل رنگ وارا، ڪٽميسر، چندن، عطر ۽ خوشبودار شين ۽ اُٺو، ڪستورين کي
پسند ڪرڻ وارا، سهڻا ۽ سٺا ويس وڳا ٻهرڻ وارا، هيرن ۽ جواهرن جي مالائين کي ڌارڻ
ڪرڻ وارا، پوتشدا ڪلا ۾ رڻل، جل جي منڊل ۾ پراچمان، مهاديو جي اُٺو طرف رهندڙ
وامديو ٽالي سان مشهور امان جهيڪا شردا پڳڻيءَ سان ٻوڇا ڪريان ٿو، توهان ڪرپا ڪري ڪرڻ
ڪراو ۽ منهنجي ڪامنا پوري ڪرڻ ۾ همت جو هٿ ڏيکيڙي مدد ڪراو.

شڪر، ڪند، چندرما، سمند ڦيٽ جهڙي اڇي رنگ وارا، ڀڳوان شڪر جي اولهه طرف
آسڻ ٺاهي وهڻ وارا سدو جات! توهان اڻوڻي ڪلا ۾ لڳل آهيو، ٻارڻي منڊل ۾ رهندڙ
آهيو، شؤ - پنڄ ۾ ۳ ۽ ۸ ڪلائن ۾ پراپور آهيو، - هل منهنجي ٻوڇا سڦل بڻايو ۽ منهنجي
من ڪامنا پوري ڪراو.

شؤ ۽ شوا جون جدا جدا مورتيون، الڳ الڳ اولتون ۽ ٽالن ۾ استايت لعل، شو - شوا جي
آڳيا جو ستڪار ڪندڙ! ۽ اي شؤ ۽ شوا جون ٽي، استر روپ مورتيون! توهان منهنجي ٻوڇا
سويڪارو ڪراو.

وام، جهيڪ، ودر ڪال، وڪرڻ، ال وڪرڻ، ال ٻارم ۽ سرو پوسن ٺهن - اي اُن مورتيون
۽ اي واما، جهيڪا، ودر راڻي، ڪالي، وڪرڻي، ال وڪرڻي، ال ٻارمدي ۽ سرو پوسن ٺهن -
اي اُن شڪتيون!! هل شؤ - شوا آڳيا سان منهنجي من ڪامنا پوري ڪراو.

انيس، سرڪيم، شؤ، (شوروما) ۽ ايڪ نيتر ۽ ايڪ نيتر ۽ ايڪ ودر ۽ ٽرمورلي، شري
ڪنٽ ۽ شڪندي - اي وديشوروا ۽ انيس، سرڪيما شوا (شوروما) ۽ ايڪ نيتر، ايڪ ودر،
ٽرمورلي، شري ڪنٽي، ۽ شڪندي - اي اُن شڪتيون!! توهان جي ٻئي آورڻ ۾ ٻوڇا
ڪئي اٿم ٺهندڙي شؤ ۽ شوا جي حڪم موجب منهنجي من ڪامنا پوري ڪراو.

ٿي ٿي. (هر هو مهادر شيدو - ڪاشي وشوانڪ گمئي) واپري سگهتا (اٺر کنڊ) ۷ . ادب ۳۰ سمايت .

پڳولن شڪر جي پنجن ٿي اورڻن ۾ آيل ديوتاڻن کان ڪامدا پوري ڪراڻن لاءِ آستتي.

اچندو: اي ڪرشنا! هاڻي مان ٻڌج. اورڻ ۾ ڇي آستتيءَ جو دستور ڇو نٿو
جنهنجي شردا ۽ پڪتيءَ سان پات ڪرڻ سان من ڪامدا پڪ ٿي پڪ پوري ٿي ٿي.
”اي چڪم جا آڌار ۽ وڪم لاءِ چنم سيارا پرڪريءَ جا مدوهر پراڻا! توهان
جس اي داغ آهي، ٽرمڻ وائيءَ سن هي بهت کان مٿي آهي توهانجي جيءَ ٿي جيءَ ٿي. توهان
جو ٽرمڻ سڀاءُ آهي، توهانجي وڏي شڪتي آهي ۽ توهان ڳڻن جا مهاڪار آهيو. توهان
جي جيءَ ٿي جيءَ ٿي. توهانجي سندر موزي آهي، سندر روپ آهيو، شائستو آند جا
لستان آهيو، اولهن (ٽرمڻ) آهيو، آڌار کان سواءِ آهيو، خود مدتيار آهيو، سر جا ڪارڻ
آهيو، توهانجي جيءَ ٿي جيءَ ٿي. توهان دها ساگر آهيو، سونتر آهيو، توهان سان
ڪو نه مال ملڪيت ۽ طاقت پر پڇي نه سگهندو، روايت آهيو، واپاڪ آهيو، سرپش
آهيو، وڏا آهيو، عجب ٽروڪار، اباشي، مايا رهس، اجنا ۽ اڪف آهيو. توهانجي
جيءَ ٿي جيءَ ٿي. اي مهاپاد! مهاڳ! وڏيءَ ڪيڙيءَ وارو، مهاپتي، مهارتي، اي دوتائن
۽ چڪم جا آڌار، توهانجي ڪر ڪي اورانگهڻ گهڻن کي، اڄال نه آهي، اي اڪ
ٿيڪ، توهان ئي آستتي ڪرڻ لائق آهيو. توهانجي جيءَ ٿي جيءَ ٿي. اي اڪمڪا! اي
چڪم مانا! چڪم جندي! مايا، انڪار ۽ اڳيان کي ناس ڪرڻ واري، جنم رهس، توهانجي
ٻڌايو نه ٿو سگهائي، توهان تاءِ ڏک، ڪال نه نه ٿو پهتي سگهي، وشوانڪ جيءَ پراڻي،
سڀني دوتائن جي آڌار شڪتي، سڀن اکن ۽ عضون واري! مدوهر وائيءَ ۽ مدوهندڙ مرڻ
واري، وردائن ڏيڻ واري مور تل داري، دوتائن کي سڪت ۽ مصيبتن ۾ مدد ڪرڻ واري
مانا! نسما جيءَ مهان ٿل ڏيڻ واري ديري. توهان کي لمڪار آهيو، نمسڪار آهيو. اي
دوري شرا! توهانجي راضي ٿيڻ کانسواءِ پڳولن نه وردان ڏيڻ لاءِ سمرڪ نه آهي، انسان
جنم جي وقت توهان جي ٿي شرن ۾ اچتو جو اوکيءَ گهائيءَ کان پوءِ پهتي ٿو، توهان
ٿي پڙهه کي ساف ڏيئي چڪم جو ڪاروبار هلائڻ ۾ مدد ڪرڻو ٿا نمسڪار آهيو، نمسڪار
آهيو. اي پڙهه! اوعانجا ۽ مڪر آهي، ٿر پٿائون اٿو، توهانجي شوبا سڌڪ مٿيءَ وانگر
پرڪاش ٿيندڙ آهي، برهر، ورڻ ۽ سڄي ڪائنات توهانجو پوءِ روپ آهي، شائستو پند ۾
پراجمان توهان آهيو، مان پڪتي ٿاوسان توهان بهي جي بيملي شو. شرا جي پراڻا ٿو ڪرمان جي
سڀني لوڪن جي مانا مدوهنجي من ڪامدا پوري ڪري. اي شو پراڻيءَ جا اڪا ڪاري پند

شريف شو پراڻ - وايوي سنگهتا (اٺو کنڊ) ۷ .

پهرئين آرون ۾ اوهما، وشو جي پوڄا آهي.
پوڄا ڪرڻ گهرجي. ٻئي آرون ۾ وسندو، ڏکڻ ۾ اٿڻ، اولهه ۾ پورندو ۽ اٺس ۾ سڌڪرڻ ۾.
(ٽون) ۽ هي گرو جي پوڄا ڪرڻ گهرجي. ٽئين آرون ۾ واه، نوسنگه، وامن، وار، شري ڪرڻ
هند جيست پائيندڙ پگوان نارائڻ آستر جي، اولهه ۾ پانچ، چنڊ، شڪر جي، اٺس ۾ شارنگ ڏانڻ
جي پوڄا ڪرڻ کڻي. ٽنهي آرون ۾ پگوان سرور پائي وشو جي شڪتين جي نه پوڄا
ڪرڻ گهرجي. چيڪي هن طرح آهن. ڏکڻ اوڀر ۾ پراڻ، ڏکڻ اولهه ۾ سرور، اٺس ۾ پوڄا ڪرڻ
۽ ايشان. اهڙيءَ طرح چوٿين آرون جي پوڄا پوري ڪري مهبشور جي عمارتن جي آڙين
ڏکڻ کنڊ ۾ نلوار، اولهه ۾ نور، چاڙون. اٺس ۾ کنڊ ۾ گهاڙو، ڏکڻ ۾ اڻ، اولهه
ڏانڻ سڀ کان وڌيڪ اولهه ۾ خرفنگ ۽ پيانگ اولهه ڏانهن شڪل واري ڪيتر مال جي پوڄا
لندي ڪيشور جي آرون تي آرون جي پوڄا ڪري سڀ آرون. ڏورناتن، مائوڪائن، مهارڪي
پوءِ آڪاس ۾ گهمندڙ، رشي، سڌ، ڏنڀ، پڪ، واڪاس، اٺس، ناڪراڇ، پورس، پراڻ، وصال
ٿرو، جيو، لڏي، سمندري پراڻ، ان، ٽلاڻ، پسون، پڪي، ماڻهو، عروڻ ۽ اوهما ۾ گروڙان
وڻين ڏانڻ اي اٺس کي شو. شوا جو روپ سمجهي سيني جي پوڄا ڪرڻ گهرجي. هن آرون
۾ کان وري شو. شوا جي آڙين ۽ پوڄا ڪجي ۽ پندڙ اڪري منتر جو چاب ڪجي. اٺس
۽ وڪجي. گهٽ ۾ گهٽ چار سئو ضرور هڪ گهرجي. پوءِ آڙي اٺاڙي ۽ شڙا ۽ پندڙي
تي ۽ لائيءَ اٺاڙو شو. پڪڻن لاءِ کاڌو تيار ڪرائجي. ڪنڊو سائيءَ سان ڪم ڪيو ۽ من
۾ پوري گانه لڀندي. پوءِ واپس ڪري شو. پندڙ اڪريءَ جو پاڻ ڪجي ۽ گروءَ يا آڇاڻو
ڪي دڪشا سان آڏو ستڪار ڪجي. منڊپ جو سامان آڇاڻو کي يا شر کي اڀاڻي ڪجي.
اهڙي ڀالو گانه هوندي جا هن پوڄا ڪرڻ واري کي ملڻ ۾ مشڪل ٿيندي. دشمن
۽ مڙيو ٿي وڃن، هن لوڪ ۾ سڪ، پٿر لوڪ ۾ موڪي، دکن جو لاس، پاڻ جو عذاب،
۽ جو ٿري وڃي، سڪر جون سڃاڻون حالتون اچي، ڏن، سڌاڻ، اڪشمي،
شر مشڪل آسان ٿيو پري. پوروٽما، اشمي ۽ چوڙس ٿي جيڪر
ٿري آرون آستميءَ جو پاڻ ڪري ٿو ٿيون جي من ڪاميا پوري

اُتر واري ٻن ئي وشنو جي ٻرجا ڪري. هنن ديوتائن جا ٻه الڳ الڳ آروڻ آهن. انهن جي آروڻ ٻرجا ۾ ٻهون انهن جي ڇهن اٽڪن ۽ ديوتا آدي شڪلين جي ٻرجا ڪرڻ گهرجي جي هن طرح آهن: ديوتا، سرڪيما، جيا، ٻنڌل، ويڙلي، وٺا، آموگها ۽ وديتا. انهن جي نمبر وار انهن ئي دشائن ۾ ٻرجا ڪري. ٻئي آروڻ اوڀر کان اُتر تائين چار مرون جي ٻرجا ۽ انهن کانپوءِ انهن جي شڪلين جي ٻرجا ڪري. چار مرون هن طرح آهن. آڏي، پاسڪر، ٻالو، روي ۽ ٻهون وري آرگ، برهما، وندر ۽ وشنو وغيره جي. — ڇهن دشائن ۾ ٻرجا ڪري. وري اوڀر ۾ وستول، ڏکڻ ۾ سترا، اولهه ۾ ٻڙڏلي ۽ اُتر ۾ آيتاڻي جي ٻه ٻرجا ڪري، اُتر اوڀر ڪنڊ (ايشان) ۾ اُشا، ڏکڻ ۾ اوڀر ڪنڊ (اکشي) ۾ ٻڙيا، لغرنهه (ڏکڻ اولهه) ڪنڊ ۾ پرڪيا ۽ وارو (اُتر اولهه) ڪنڊ ۾ سندا جي ٻرجا ڪرڻ گهرجي. اهڙيءَ طرح ٻئي آروڻ ۾ هنن سڀني جي آيتاڻا ڪري پوءِ ٻرجا ڪرڻ گهرجي.

ٺٽين آرون ۾ سور، منگل، ٻڌ، ورهيه، شڪر ڇنڇر ۽ راءِءَ گهٽوڙ جي اواز کان وٺي دشائن ۾ ڀڄڻ ڪرڻ گهرجي. ٻئي ۽ ٺٽين آرون ۾ ۱۲ آندڻ (سروچن) جي اڙجا ڪڍي ۽ ٺٽين آرون ۾ ۱۲ واسين جي ۱ اڙجا ڪڍي ۽ الڪاهوءَ وڃين، دٻوئائين، ڪنڌرون ۽ لاکين، اسرائيل ۽ بڪين، ستن چنڊوم گهروڻ، اسرائيل وڃوڻ ۽ ڀڄڻ ڪرڻ گهرجي. اهڙيءَ طرح ٺٽين آرون ۾ سورج دٻوٽا جي ڀڄڻ کانپوءِ ٺٽي آرون ۾ بوعا جي اڙجا ضرور ڪڍي. اواز ۾ هر ٿڌ ڪرڻ، ڏکڻ ۾ وڻت، اولهه ۾ ڪال، اتر ۾ ٻارڻ جي اڙجا ڪڍي. هر ٿڌ ڪرڻ معنيٰ بوعا، ڪال وري سومي جهڙو ڪارو آهي، اتر سنڌڪ مٽيءَ جهڙو آڇر آهي. لکڻ، راجس، ٺٽس ۽ ساڻڪ - نه چئبي دشائن ۾ وڃن ٿا.

ٻئي آرون ۾ اوزر وغيره ۾ نموار سڙڪار ، سڙڪ ، سڙڪن ۽ سڙڪن گمار جي
 اوجا ڪرڻ ڪهڙي ڪنهن ڪانورن ڪنهن آرون ۾ ساڙڪن اوجا ڪنهن جي ڏاڍا ڪرڻ ڪهڙي ۾
 انهن مان ۸ نشانن ۾ ۽ باقي ٽن جي ٻاهر اوزر ، ٽڪڙ ۽ اولهه طرف اوجا ڪرڻ ڪهڙي جي
 اوجا ٻئي هن طرح آهن : ٽڪڙ ، وڃي ، ٻوڙ ، مڙي ، اٽڪل ، پلسهه ، پلهه ، ڪرڻو ، اٺي ، ڪشمپ
 ۽ وسست هنن مان ڪڏهن جي ۽ ڪنهن جي ۽ اوجا ڪرڻ ڪهڙي جهڙي هنن مان آهن :
 ٻوڙي ، آڪوٽي ، ڪمائي ، سڙڪي ، ٽوٽي ، سڙڪي ، ڪمائي ، سڙڪي ، اٺوڙي ، ڏاڍا ، اٺي ۽
 اولڙي . هيءُ سڀ ڪنهن ڪنهن ۽ سڙڪي اوجا ۾ هميشه هميشه من لڳائيندڙ آهن . ٻوڙي
 آرون ۾ چئن وڏن جي اوجا ڪرڻ ڪهڙي . ٻئي آرون ۾ اٺاس ۽ ٻوڙي جي اوجا ڪرڻ
 ڪهڙي ، ڪنهن آرون ۾ ٽن شاسترن ۽ سڙڪي وڏن وڏائين جي اوجا ڪجي . چئن وڏن جي
 چئني طرفن کان باقي ٻن جي اوزر ، ٽڪڙ ۽ اولهه ۾ ڪندي ٻه اوجا ۽ اٺي ۽ ٻوڙ
 جي اوجا ڪجي .

ايشان آدي ٻڌج اوهڻ-هونڊه وغيره ڇهه انگ اکر ۾ ڏار ڇو ٺهرايو آوڻ
ڇهه وڃي ٿو. ٻئي آوڻ ۾ اٺن مڙهين جي استاڻا ۽ ٻوڙا چٽي ويئي آهي. چئن مڙهين

۲۱]

الن وڏن کي استاين ڪجي. ٻين جي وڃڻن ۾ وٺراڻي ڪي ۽ ٻين ۾ ۹ شڪتين کي
 براجمان سمجهجي. ڪمل جي پاڙ ۾ شو-ڌرم جي ڪلهما ڪهي ۽ ڪمل جي ڏانڊي ۾ شو-
 ڪيان جي ڪلهما ڪجي. ڪمل جي ڪنهن ۽ وڃڻن ۾ سورج منڊل ۽ چنڊر منڊل جي
 پاڻا ڪهي. ان مٿان وري شو- ٽيڙ، وڏا ٽيڙ ۽ آئر ٽيڙ جو چئن ڪهي. ڪمل - آسن جي
 مٿان سکر اڀروڪ اٽڪ ٻرڪار، جي کلن ٿان سان سمنڪاريل ٻنهن آڙن (دٻولائن) سان کڻ
 پڪڙان غر ۽ مانا پاروئيءَ جو اڀرڻ ڪهي. ڪهڙي آهن جي شوي ۽ اڙا جي وانگ ڪهي.
 سڌڪ مٿيءَ وانگر سندن بدن جي شوي آهي. معصوم مرڪ سندن منهن تي شوي ٻنهي
 وهي آهي. ڪنڀر ۽ سڀل منهن جي ٻنهي الن. مستڪ تي وڏي منڊل مٿان ڇهه ڪند
 جتان جو مٿڪ ويڙهيل الن. چٽي جي کل بدن تي شوي ٻائي وهي الن. سندن هٿ لڌ
 ولڪن سان وال آهن. پڪڙان شڪر کي وري پنج مڪ آهن. سندس ڏکڻ طرف وارو مڪ ڪنڀر
 ساگر وانگر شام (ڪاري) ولڪ سان شوي ٻائي وهڻ آهي. اکيون لڌ ۽ ٻاٽڪ آهن. اهڙي
 غولائي جهڙي جي ڪنهن کي مجال وهندي جو ٿرادر ڪري سگهي؟ سندس اٿر وارو
 منهن ڳاڙهو لڌ الڌ ۽ مستڪ تي ڪارا وار واسينڪن وانگر جي جهلڪ ڪندي وهڻ آهن.
 سندس اولهه طرف واري منهن مان چنڊرما جي چالڊلي ٻيئي ٻئي. سندس سڄي هٿ
 ٿرشل الڌ، ٻن کان وٺي ڪرڻن لڌ ٿرولي ڪلا، ٽنهن کان مٿي (ٺاڙي) لڌ ٿرلڻا ڪلا
 ان کان مٿي شانتيهه ڪلا ٽن وغيره شوي ٻائي وهڻ آهن. ”ايشان“ منتر سندس مٿ
 آهي. ”تيرش“ منتر مڪ الڌ، ”اکورو“ منتر سندس هڙد آهي. ”وامڊو“ منتر سندس
 ٿرادران آهن ۽ ”سڊو جام“ منتر سندس ٻئي ٿر آهن. ۳۸ ڪلاڻن سان ٻوڙو سندس
 مڙي آهي، ڪيان شڪتي ڏکڻ طرف ۽ شڪتي سندس کاٻي پاسي شوي ٻائي وهڻ آهن
 ٻوڙ مڙ منتر سان آوازن ڪهي ۽ ٻڌڻ ٻڌڻ يعني کڏ ڪيل سامگريءَ سان ٻڌڻ ڪجي. ٻوڙ
 هيءَ ڳالهه ياد رکڻ گهرجي تہ ٻڌڻ آڙن جي ٻڌڻ کانسواءِ وسرڻ يا موڪلاڻ ل ڪجي
 (هر هر مهاداد شين، ڪاشي وشنوڪ ڪنڀي) واري سگهتا (اثر کنڊ) ۷. آڏاڻ ۲۸-۲۹
 سڀاڻ.

آڙن جو ڄاڻڻ جي وڌي ۽ مهڃا.

اڄميو: اي گهرش! ٻنهن شوا ۽ شو ساڄي ۽ کاٻي طرف ٻر لڌوار ڪٽي
 سڀاڻ ڪارڪ جو لڌڪ، چانور، گل، ڌوپ، ڏيپ وغيره سامگريءَ سان ٻوڙيءَ طرف
 شوا سان ٻڌڻ ڪجي. ٻوڙ چٽي طرفن کان ٻوڄا ڪجي ”ايشان“ منتر کان وٺي
 ”سڊو جام“ منتر ٽائين ۵ ٻهر مڙن جو ۽ سندن شڪتين جو لڌوار ٻڌڻ ڪجي
 هيءَ ٻنهن آڙن ۾ ڪيل ٻڌڻ ڇڏو جهڻ هڙد ۽ ۶ اٽڪ ٽنهن کانسواءِ شو. ۽ شوا جي

شرآمد شو پوڙي - واري سنگهتا (اٺر کنڊ) ۷ .

اڳتي ڪنڊ کان اوڀر دشا تاء پوڄن اچي وڃيٿو. اُتي ئي واما وغيره شڪتين ۽ ۸ وڏي
 اچي اوڀر وغيره طرفن ۾ پوڄا وغيره اچي وڃي ٿي. هيءَ اي ڪرشن وڪلپ جي پوڄا
 آهي جنهن کي مان ورن ڪران ٿو. هيءَ پهرئين آوڙ ۾ ورن آهي.
 پوءِ وري اوڀر طرف جي ڪم جي هڪ ۾ انست پڳوان ۽ سندس ڪاٻي طرف
 شڪتيءَ سان گڏ پوڄن ڪجي. اُتر طرف واري ڪم جي ۾ ايڪ نيٽر جو شڪتيءَ
 سونڌو پوڄن ڪجي. اُتر اوڀر واريءَ ڪنڊ واري ڪم جي ۾ ٻي ٽي رنڊر جو شڪتيءَ سونڌو
 پوڄن ڪجي. اُتر ڏکڻ واريءَ ڪنڊ واري ڪم جي ۾ ٻي ٽي رنڊر جو شڪتيءَ سونڌو
 پوڄن ڪجي. ڏکڻ اولهه واريءَ ڪنڊ واري ڪم جي ۾ ٻي ٽي رنڊر جو شڪتيءَ سونڌو
 سھت پوڄن ڪجي. ۽ واري ڪنڊ واري ڪم جي ۾ ٻي ٽي رنڊر جو شڪتيءَ سونڌو
 ڪجي. سڀني ڇڪر ورتين جي هن ئي آوڙ ۾ پوڄا ڪرڻ گهرجي. ٽئين آوڙ ۾ شڪتين
 (استران) سونڌو اٺن مورنن جو اوڀر وغيره اٺن دشان ۾ نمبر وار پوڄن ڪجي. جي ان
 مورنن هن طرح آهن: پوءِ شرو، ايشان، رنڊر، پش پتي، اکر، پير ۽ مهاديو. ٽنهن کالهو
 هن ئي آوڙ ۾ پوڄن شڪتين (استران) سونڌو مهاديو جي پوڄا ڪرڻ گهرجي جتي مهاديو
 جا هن طرح نالا آهن: مهاديو، شو، رنڊر، شڪر، نيل لوهه، ايشان، وڃي، پير، دار ديو
 پوڙي ۽ ڪهر ديش. پهرين اٺن مورنن جي ٽي سڀني ڪنڊن ۽ طرفن کان اوڀر ڏکڻ واري
 ڪنڊ کان اوڀر طرف ٽائين پوڄا ڪجي باقي ۹ نمبر واريءَ ديو دار جي مورنن جي پوڄا
 اوڀر طرف واري ڪم ۾، پوءِ وري ايشان مورنن کي ڏکڻ اوڀر واري ڪم وٽ استان
 ڪري انهن ٻنهي جي وچ ۾ پوڙي جي پوڄا ڪرڻ گهرجي. ٽنهن کالهو ڪهائيءَ يا ڪهر ديش
 جي مورنن جي استان ۽ پوڄن ڪجي. هن ٽئين آوڙ ۾ ئي اوڀر طرف ۾ اکر پ وڃي،
 ڏکڻ طرف ۾ ٽنڊي، اُتر ۾ مهاڪال، اڳتيءَ ڪنڊ ۾ شاستا، ڏکڻ واري ۾ مانرڪان،
 ڏکڻ اولهه واريءَ ڪنڊ ۾ ڪڙيش، اولهه واري ۾ ٻي سواي ڪارڪ جو، واري ڪنڊ ۾ جيشنا،
 اُتر طرف ڪوري، ايشان ڪنڊ ۾ چنڊڪا، شاستا ۽ ٽنڊيشو جي پوڄا اکر پ وڃي،
 پوڄن ڪرڻ گهرجي. مهاڪال جي اُتر طرف ڏانهن پڪلا، شاستا ۽ مانرڪان جي وچ ۾
 وڻڪيشو جو، مانرڪان ۽ ڪڙيش جي وچ ۾ وڻ پڊر جو، سڪند ۽ ڪڙيش جي وچ ۾ سورنن
 واري جو، جيشنا ۽ ڪوريءَ جي وچ ۾ مها مورنن جو، ڪوريءَ ۽ چنڊڪا جي وچ ۾ درکا جي
 جا ڪرڻ گهرجي. هن ئي آوڙ ۾ وري شري ڪڙن، نرگن، داسن، پوٽر ڪڙن، پوٽن
 وغيره جي پوڄا ڪرڻ گهرجي. جن سڀني کي الڳ الڳ روپ آهن: الڳ الڳ
 ڪٿيون (استران) آهن. پوءِ چوٿين آوڙ جي پوڄا ۾ ڪم جي
 واري ۾ ئي سورج، ڏکڻ واري ۾ ئي ارما، اولهه واري ۾ ئي رنڊر ۽

الن وڏن کي اسٽان ڪجي. ٻن جي وچن ۾ ولڙاڻ ڪي ۴ ۽ ٻن ۾ ۹ شڪتن کي
 براجمان سمجهجي. ڪل جي پاڙ ۾ شو-ڌرم جي ڪلها ڪجي ۴ ڪل جي ڏانڊيءَ ۾ شو-
 ڪمان جي ڪلها ڪجي. ڪل جي ڪنڊن ۴ وچن ۾ سروج منڊل ۴ چندر منڊل جي
 پاوا ڪجي. ان مٿان وري شو-تڙ، وڏا تڙ ۽ اتر تڙ جو چئن ڪجن. ڪل-آسن جي
 مٿان سکر ٻوروڪ اٺڪ ٻوڪار. جي ڪل ٿل سان سهڪاريل ٻنهن آروڻ (داوتالن) سان گڏ
 پڪوان شو ۽ مالا پاروئيءَ جو اڇن ڪجي. ڪهڙي آهن جي شوي ۽ ٻڙا جي واکاڻ ڪجي؟
 سڌنگ مٿيءَ والڪر سندن بدن جي شوي آهي. معصوم مرڪ سندن منهن تي شوي ٻائي
 رهي آهي. ڪنڊ ۽ سٺل منهن جي پيشاني اٿن. مسڪ تي وڏيس منڊل مٿان ڇهڪندڙ
 چٽان جو مٿڪ ويڙهيل اٿن. چٽي جي ڪل بدن تي شوي ٻائي رهي اٿن. سندن هٿ لعل
 ولنگ سان وٺ آهن. پڪوان شڪر کي وري ٻنچ مڪ آهن. سندس ڏکڻ طرف وارو مڪ ڪنڊو
 ساگر وانگر شار (ڪاري) وانگر سان شوي ٻائي رهيو آهي. اڪرو لعل ۽ ٻاڪ آهن. اهڙي
 غورائي ڇهري جي ڪنهن کسي مجال رهندي جو لادر ڪري سگهي؟ سندس اتر وارو
 منهن ڳاڙهو لعل الڻ ۽ مسڪ تي ڪارا وار واسين وانگر جي جهلڪ ڪندي رهي آهن،
 سندس اولهه طرف واري منهن مان چنڊرما جي چانڊلي ٻيئي ٻئي. سندس سڄي هٿ ۾
 ترشول الڻ، ٻن کان وٺي ڪوڏن لاه ٿوروئي ڪا، تنهن کان مٿي (ٺاڻي) لاه ٿرلندا ڪلا،
 ان کان مٿي شاليعي ڪلائون وغيره شوي ٻائي وهيون آهن. ”ايشان“ منتر سندس مٿڪ
 آهي. ”نهرش“ منتر مڪ الڻ، ”اڪرو“ منتر سندس هوندي آهي. ”وامداد“ منتر سندس
 اندرون آهن ۽ ”سڌو جامف“ منتر سندس ٻئي ٻو آهين. ۳۸ ڪلاڻ سان ٻاوارو سندس
 موٽي آهي، ڪيان شڪتي ڏکڻ طرف ۽ شڪتي سندس کاٻي پاسي شوي ٻائي وهيون آهن.
 اوه مول منتر سان آراهن ڪجي ۽ ٻيڙا ٻڌي گڏ ڪيل سامڪريءَ سان اڇن ڪجي. اڇ
 هيءَ ڳاڙهه باد وڪڻ ڪهرجي ۽ ٻنجن آروڻ جي ٻنجن کانسواءِ وسجن يا موڪلائو ٿر ڪجي.
 (هر هر مهاداو شومر-ڪاشي وشنو ڪنگي) واري سنگھتا (اثر ڪند) ۷ ۽ اڌ ۴۰-۳۹
 ساڻس .

آورڻ پوڄائن جي وڏي ۽ مهيا.

اڄميو: اي ڪوشڻ! ٻنهن شوا ۽ شو ساڄي ۽ کاٻي طرف ٻر لمر وار ڪٽيس ۽
 سرامي ڪارنڪ جو تلڪ، چالور، گل، ڌوپ، دٻو وغيره سامڪريءَ سان ٻوريءَ طرح
 شڙا سان اڇن ڪجي، ٻو چٽي طرفن کان اڇا ڪجي ”ايشان“ منتر کان وٺي
 ”سڌو جامف“ منتر تائين ٻهر موڙين جو ۴ سندن شڪتن جو لمر وار اڇن ڪجي.
 هيءَ ٻنهن آورڻ ۾ ڪيل اڇن چٽو جهن هوندي ۶ انگ تنهن کانسواءِ شو ۽ شرا جو

خيال ڪري نه لاپي (نن) وٽ اٿئي آهي سا ٻاهر ٽڪري اچي هن اٿئيءَ سان اچي ملي .
 پوءِ اٿئيءَ تي ڪالهن وٺي ڪجهه جي آهڙين ٿاڻن ڪرڻا ڪرڻ پورو ڪئي . پوءِ ڏاکڻي
 طرف کان شو-موريءَ جي پوڄا ڪري ، منتر لباس ڪري ، ڪجهه ۾ ڏهندو مدر (ڪانءَ جي
 منهن جهڙا اشارا) ڏيکاري . سرگ ۽ سورو (ڪجهه وجهڻ جا جهڙا وانگر اوزار) ڪنهن ڏانءِ
 يا ڪالءِ (الب ، ڪلور ، ڪيٽرول) جا ٺهيل هجن ۽ لوه يا ڪانجهي مان ٺهيل نه هجن .
 اٿئيءَ ۾ ٺاهي اُنهن تي ڏپ سان چل جو ڇندو وجهي ڏئي ڪئي . پوءِ شو-شاعرن اڏوسار
 ” اوم “ سان اڇو منتر [پورن ، ستون ، نرون ، شرون ، پون ، ڏور ڏور] ملائي اٿئي
 سنسڪار پورو ڪئي . انهن جو مطلب آهي ته اٿئيءَ کي ۷ ڀاڱن آهن . وجهن ڀاڱن جو نالو
 ” بهروڙيا “ آهي . تنهن کي وري ۳ ڀاڱن آهن ، هڪ اٺر ڏانهن اي ڏکڻ ڏانهن ۽ اٺن
 وچ ۾ . ايشان ڪنڊ ۾ جيڪا ڀاڱن آهي تنهنجو نالو ” هڙيا “ آهي . اوڀر ۾ ” ڪنگا “ ،
 اٿئي ڪنڊ ڏانهن ” وڪٽا “ ، پٿر ۾ ڪنڊ ” ڪرشنا “ ، واري ڪنڊ ڏانهن ” سڙيا “ ، اولهه
 ڏانهن ” مٺ “ ، هر هڪ منتر سان ” سڙيا “ شد ملائي آهڙي ڪرڻ ڪهڙي . هوم ڪنڊ
 جي وچ ۾ ” روم “ وڃي سڙيا ڇڏي ڪري پهرين ئي ڪجهه آهڙيون ڪنن ، آهڙيءَ ڪرڻ کان
 پوءِ اٿئيءَ ۾ چل جو ڇندو وجهي ، چو اٺن ڪرڻ سان اٿئي ، پڳڙان شو جي اي ويڻدي
 آهي جتي آرڊناري پڳڙان شو جو آسڻ سمجهڻ ڪهڙي . پوءِ اٿئيءَ جو لڳ ، چانور ، گل ،
 ڏوپ ، ڏپ وڃي سان پوڄن ڪرڻ ڪهڙي . پوءِ ڪالهن جي آهڙي ڏجي ، جي ڪالهن
 ڪلور يا الب جون هجن يا پاڻيءَ (ڏسڻي ۽ اڳڙيءَ کي سڏو بههڙو نه پاڪون ڇڏو)
 جي مٺ جون هجن پر ڪالهن چلڪا لڳل يا ڏک لڳل يا ڏنگهون ڏنڊون اي ڏولون نه
 هجن . پوءِ هوم ۾ ڪجهه ڏاڍا وهائڻ شروع ڪجي مگر ڏپ جي ٻن جهڙي سڀني ڏاڍا هڻڻ
 ڪهڙي . پوءِ اڻاڻ (چڙ ، سولهن ، ٺر) سان ڪجهه ۽ سڳنديءَ واولون شرون ملائي آهڙي ڏاڍ
 ڪهڙي . هوم پورو ڪري سرگ يا سروي ۾ ڪجهه يا هوم جي سامهڙي وجهي تنهن کي ڏيڻ
 سان ڏيکي ۽ اُتي کڙو ئي بهي ڪري ” اوم “ ٺهه ، شواڻ وٺوڪٽ “ منتر سان پورڻ آهڙي
 ڪجي . وري پوءِ اٿئيءَ ۾ چل جو ڇندو هڻي پڳڙان شڪر جو موڪلاو ڪجي . پوءِ لاپي
 (نن) ۾ اٿئيءَ جو ڏيان ڪري اهڙي طرح مانسڪ هوم (هون) ڪرڻ ڪهڙي يا شو شاسترن
 اڏوسار ٻاهران هوم (هون) ڪهي . پوءِ اٿئي ڏيوا جي اٺن ڪرڻ جي ڀاولا ڪهي ۽
 اٿئيءَ جي سروي جو چئن ڪجي . ڪهڙو آهي اٿئيءَ جو سروي ؟ ئي بهر اٿس ، سڀ
 هٿ اٿس ، چار سنگ ۽ ٻه مستڪ ، ماکيءَ جهڙو سندس پٿر وٺي آهي ، ئي اٿيڻ اٿس ،
 مستڪ ئي جتانن ۽ جتانن ئي ڇندو ۾ سڙيا مٿس شري يا ٻئي وجهي آهي . ڳاڙها ڪهڙا ،
 چئن جو لڳ لڳل ، ڀاڙو ۽ ڳهڙا سندس سولهن سس وڌائي وهيا آهن . پڪو ڀاڙو پيل ۽
 ساڄي هٿ طرف شڪتي ، سرگ ۽ سروي ۽ کاٻي هٿ طرف وچڙو ۽ ڪجهه جو اولن ڀريل اٿس .
 سڀني سولهن ئي سنسڪارن ۾ هوم ڪرڻ ڪهڙي مگر هر هڪ جي ٺهه آهڙيون الڳ

گري مگر جي ٻئي شردارو آهن نه پڳوان وقت ٻنهي جي پوڄا جو ساڳيو درجو آهي، ڇو جو پڳوان جو در شاھوڪار لاءِ ايترو ئي کليل آهي جيترو ڪنهن غريب پڳت لاءِ شو - پوڄا ۾ مکيه ڪارڻ پڳتي آهي - شو - پڳتي ئي سمنار ساگر ۾ پار پهچائڻ لاءِ ٻيڙي يا جهاز آهي . اي ڪرشنا! نيچ، شونڊ، مورڪ، ٻائي، دراچاري ماڻھو نه جيڪڏهن پڳوان شڪر جي شرڻ ۾ اچي ويندو ۽ پڳتي پاوا سان پوڄا ڪندو ته به راجو ديوتائن کان پارو لاٿي ايندو. (ٻيو هر مهاديو شينيو - ڪاشي وشوانڪ ڪنڪي) وايوي سنگهتا (اتر ڪنڊ) ۷. اڌاڌ ۲۵ سماپت.

پنڃ - اڪري جپ ۽ شو - پڇن جي مهما، شو اگني ۽ اُنڇو

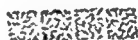
سنسڪار، هوم، پورڻ آهوتي، ڀسمي جي گڏ ڪرڻ جو طريقو وغيره هوم. اُپنڊيو: اي ڪرشنا! ڪوئي وڏو پاپ ڪري نه پنڃ - اڪري درارا جپ ڪري پڳوان وڌو جو پڳتي پاوا سان پوڄن تر ڪري سو به جلد پاپن کان مڪتي پائي هوم پد کي حاصل ڪريو. جو شو جو پڳت نه آهي تنهنجو جنم سڦلو نه ڇڏبو. شو پڳت ڪڏهن به نڪي نه ايندو آهي. سندر مڪلف، منڊر پوڻ، منڊر ڳالهيندڙ زال، آگيا ڪاري پت، ستان، ڌن لڪشمي وغيره سڀ پڳوان شڪر جي ڪرپا سان ئي ملن ٿا. سهاڳو، سهڻي شڪل، ڊولائيو بدن ۽ هٿ ۾ شفا به پڳوان شڪر وٽان ملي ٿي. وڏا، بضع، مان ۽ موله، راج ۽ پاڳ وغيره به پڳوان شڪر وٽان ملي سگهن ٿا. جيسين پڳوان، ايماري نه آهي، نندستي ۽ جواني آهي، شراز ۾ شڪتي آهي، نيسين پنهنجي آئينده جو نوشو ڪرڻ گهرجي. شو ارڏنا کان وڌيڪ ٺهي لوڪن ۾ پيو ڪجهه به نه آهي. هوم (هون) ڪرڻ لاءِ ڪنڊ هڪ يا ٻه هٿ ڊگهو ۽ ويڪرو ۽ ڪافي اونھو هئڻ گهرجي. ۽ چوڪنڊارو يا گول هجي. وچ ۾ دل - ڪمل جي اٺن بدن وانگر شڪل ٺاهجي. چرواهن آڱران جو هڪ هٿ سمجهڻ گهرجي. هوم ڪنڊ کي ۲ يا ۳ ميڪلائون هئڻ گهرجن. سندر ۽ پوڻ جي ان ۽ هائيءَ جي هيٺئين جپ وانگر سهڻيءَ ڊزائين سان هوم ڪنڊ اڳيان ” پوني “ ٺاهڻ گهرجي. کانءَ جي چيڙي سان ان جاءِ کي شد ڪجي. ڪنڊ جي وچ ۾ ۳ لڪرون ڪڍي آڱرين سان مٿي ڪٽي ايشان ڪنڊ طرف ڏئي ڪجن. پوءِ ان اڪنيءَ جي جاءِ تي ڊين سان چل ڇڏڪائي شد ڪجي. هوم جي سامهون ڪڏڪجي، صفا ڪجي ۽ جيڪي ڌوئڻ لائق شيون هجن سي پاڻيءَ سان ڌوئي صاف ڪجن. پوءِ سووا، ڪانسٽي يا ڪانين کي پاڻ ۾ گسائي يا ٻيءَ طرح اڪنيءَ کي پارجي. پوءِ ٽي دفعا اها ٻڌا ڪيل اڪني ڪنڊ مٿان گهمائي ” رم “ شبد چوڻ سان پنهنجي اڪني جي ٺهيل ۳ ليڪن واريءَ شد ٿيل جڳهه تي رکجي. پونيءَ واري جاءِ جي سامهون ويٺل اراهم، اڪنيءَ کي سڀني طرف چڱيءَ طرح پوءِ پارڻ شروع ڪري ۽ ان سان ڪڏائين

۱. لهرلي دهرتا جي، واري ڪند ۾ واري دهرتا جي لهرلي ۽ اوله جي وچر ايسا ۽ واري
 ايشان ۽ اوڀر جي وچر ٻوڙا جي ٻوڙا ڪرڻ گهرجي. ڪمل جي ٻاهرين ٻاڻي ۾ وچر کان
 وٺي ڪمل تائين لوڪيڙون جي شهر واري پهرين جي اوڀر کان وٺي لهرلي واري
 ڪرڻ گهرجي. اها ڳالهه ۾ ڏيان ۾ وڪڻ گهرجي ۽ سڀ آڏوڻ دهرتا ۾ سڀ آڏوڻ ڪرڻ گهرجي.
 ڪري مهادر ۽ مهادر ۽ ڏانهن هٿ جوڙي ڏسي رهيا آهن. وري سڀني آڏوڻ دهرتا جي
 ٻوڙا ڪري ”لهر“ عهد سان گل وغيره وڃي ڏنڊ کان وٺي لهرلي واري ڪرڻ گهرجي.
 اهڙيءَ طرح ڪرڻ اوڏوڻ جي منڍن سان ٻوڙا ڪرڻ گهرجي. ٻوڙي، ڏيان، هوم، چپ ۽ ٻاهران
 يا اندرين ٻوڙا ۾ اهڙي طرح آڏوڻ دهرتا جي ٻوڙا ڪرڻ گهرجي ۽ اهڙي طرح ۱. ڪنهن
 ۾ الاج. ۲. مڱن جي ڏال جا مڱن سان ملڻ چانور [ڪهڙي] يا الاج. ۳. ڪور. ۴. ڏڏ ۽ الاج.
 ۵. ڳڙ ۽ ٻڪوان. ۶. ڪند ۽ الاج يا ماکي وغيره سان اڪي ۾ ۾ آهونديون وڃي ڪرڻ.
 ۽ ٻوساد لاءِ مڪڻ ۽ مالهوڙا، ٻيا سنا سنا ٻوساد وڪڻ گهرجن. پاڻ سوناڙي، ٿوڙا ۽ ٻوساد
 سڳنديءَ واريون شهر ۾ مڪر واس لاءِ آڏوڻ ڪرڻ گهرجي. وڪڻ الاج، واسي (وڪڻ) ڪاڏو
 ڪندو ۽ ٻڌو ٿڌار يا ڪهڙو وسيل مورو يا ڦل ٿول ٻوساد ۾ پست وڪڻ گهرجي. سنا، سهڻا، اوڇا،
 چمڪ ۽ ڏمڪ وارا وسو ۾ آڏوڻ ڪرڻ گهرجن. ٻوڙون ۽ سندو ڳهڻن جي ۽ سڀ ڪلهيا ڪرڻ
 گهرجي. ڪلهيا ڪندو جي ڪير مان ڪندو. ڪندي چوم ۽ ڏيئي ٻوڙ لاءِ ڪم آڻڻ گهرجي.
 ٻڌو ڳڙ (ڏڏ ۽ ڪور، مڪڻ، ڪرنت ۽ ڇيڙي جي وس) سان ٻڪوان شڪر جي مڙوئيءَ کي
 سان ڪرائجي. هائيءَ جي ڏنڊن عاج جو ٺهيل سگهاسن ٻڪوان لاءِ آڏوڻ ڪجي. سگهاسن
 تي وري هوم، جواهرن ۽ وٽن سان ڇڙيل آهن وڃاڻ گهرجي. ٺڌيءَ جو پاڻي چاڻي ٺاهي
 ٻڪوان جي سنان وغيره لاءِ وڪڻي. چنڊيا والڪر شيد اڇو، چانڊيءَ جو ٺهيل، موٽن سان
 ڇڙيل، وٽن سان ڀريل سرويءَ ڏانڊيءَ سان ٻڪوان شڪر جي لاءِ چٽ آڏوڻ ڪجي، چانڊيءَ
 ۽ سروي جي ڳنڻ سان ٺهيل چوٿو ٻڪوان جي مٿان جهولائڻ لاءِ هڪيا ٺڪيا هجن. اوچي
 ۽ خوشو ٿڌار چنڊن جي ڪاليءَ جي ٿرڻ ۾ مڙهيل ٻڪوان لاءِ آوسي يا شهر آڏوڻ ڪرڻ
 گهرجي، اڇو، شيد ۽ ڪنڊر آواز وارو ٿڌ (شڪ) ۾ آڏوڻ ڪرڻ گهرجن. ٻوڙا ٺاهي ڪرڻ جو مندر
 واج مٿل والڪر ٺاهڻ گهرجي ۽ سڀ ٻوڙن وغيره سوني ۽ روڻي جا هڻڻ گهرجن. مندر جا
 ٿڌارا وغيره ۾ سولا، روڻا هڻڻ گهرجن. مندر جي منڍ ۾ ٺهيا ۾ هوم، جواهرن، وٽن ۽
 مٿين سان ڇڙيل هجن. مندر جي مٿان سونو ڪلش هجي ته مٿان وري ٿرڻ جي لاشي
 هڻڻ گهرجي.

۱. ڪمائيءَ مان ٻهجي شڪتي ۽ شڌا اوسار ٻوڙا ڪرڻ گهرجي. ٻيا شڌا ٻوڙا
 ٺهڻ آهي. ڪهڙي ٽن سان ٻوڙا ڪرڻ وارو ٻي شڌا ٻوڙا ٺهڻ غريب شڌا ٻوڙا ٺهڻ
 کان ۾ ٻڌو آهي. شاهوڪار وٽن سان ٻوڙا ڪري ۽ غريب ٻوڙا ٺهڻ، ڦل سان ٻوڙا

۽ پير ۽ ڳاڙها لعل اٿس. چندرما وانگر سفيد آڇو آهي، سنڌڪ مڙيءَ وانگر نرم آهي، ڪل جهڙيون اکيون اٿس، چار پڇاڻون ۽ چنڊ ڪلاڻن جو مٿڪ سندس مٿس ٿي شويائين آهي. ان هٿن ۾ ”اڀر“ مدر [هٿن جا اشارا] ۽ ”ورد“ مدر [ور ڏيڻ وارا اشارا] اٿس. ٻن هٿن ۾ موڪ - مدر اٿس، هٿ جي ڪرائيءَ تي لسانگ ائين لپٽيا پيا آهن چٽڪ ڪارا ڪنگڙ پيل اٿس، نيروي ڳڇي ۾ چٽڪ سولهن کي سوس بڻائي رهي آهي اي وڌيڪ گهڙي واکاڻ ڪجي! اهڙيءَ طرح ڏيان ڪجي ۾ چٽڪ ڏائي طرف کان شرا مهيشوري وٺي آهي. سندس ڪومل اکيون آهن، سندس مک چندرما وانگر شويائين رهي آهي، سندس مٿس ٿي آڌ چنڊ جو مٿڪ سونهين ٿو، سندس چاڻي امڱن ۽ جڏان سان ڦرڪيل آهي، سندس چيلهر سوڙهي آهي، سندس ستر موڪرا آهن، پيلا ريشمي ڪهڙا سندس سونهن سوس ڪري رهيا آهن، لالت ۾ سندور جو لاک ۽ بدن تي جدا جدا قسمن جا ڳهڙا ۽ زارو پيل آهن، سندس گلن جون ويڙهيون وارن ۾ لٽڪيل اٿس، شرميلي ۽ ڌوبي چال اٿس، سونر ڪل سندس هٿ ۾ آهي، سيمي ڏکڻ کي ڪٽڻ واري سندس منهن جي مرڪندڙ پيشاني آهي ۽ مهادر سان گڏ آسن تي اهڙيءَ طرح اراجمان آهن جو چٽڪ ٻنهي جي دل ڪ آهي ۽ بدن الڳ الڳ آهن.

مٿين طرح شو جي هڪ من - مندر ۾ موراڻي ٺاهجي جهنڊو نالو سدا شو رکجي ۽ اي ۾ موراڻي شو جي هجي جهنڊو نالو ”مهيشوري“ نه شو جو نالو ”شري ڪڻ“ اهڙيءَ طرح اٺڪ قسمن جون موراڻيون من - مندر ۾ اراجمان هجن. تنهن کانپوءِ ٻاهرانءَ طرح پوڄا وانگر اندر ۾ يعني من ۾ ڪانهون گڏ ڪري ۽ پنهنجي ناهيءَ [دن] ۾ هون [عمر] وغيره، آهونين ڏيڻ جو خيال ڪري ۽ پورڻ آهونيءَ کانپوءِ وري شو - لڪ جي پوڄن جو خيال ڪري من ۾ ڏيان لڳائيندو رهي. (هو هر مهادر شير ڪاشي وشرنامه ڪنڱي) واري سنگهتا (اتر ڪنڊ) v. اڌياڌ ۲۱-۲۳ سماپ.

شو - پوڄن جي وڌي

اڀمديو: اي شري ڪرشنا! مانسڪ يعني من - مندر ۾ پوڄا نامر اتر آهي. اندر جو اندر ۾ هڪ ٿلهو ٺاهي ”اور نهو شوا“ مندر سان پڳران شڪر جي لڪ کي سان ڪرائجي، لڪ ڏجي، چندن ۽ ڪنسر ۽ خيالي ڪل ارب ڪڇن. ”استر ٿت“ مندر سان پوڄاري من کي وڪوڙڻ وارا وڪهن وغيره پڇائي ڪڍجن. پوڄاري ڏين جي وڇاڻا جو خيال ڪجي، پوڄا ۽ عون جي سامگريءَ جي پوري طرح ڪلهيا ڪجي جهڙوڪ ۱۵۰ ڪلن، چاندي، سونو، لڪ، چانور، گل، ڌوپ، ديب، ڦل، ٻن ۽ ميرو، ٻنچ بالسر، روڪڻي پائر، آچمي، ڪافور، ڦوٽا ۽ پوساد وغيره پوءِ وري ڦوٽا سيمي پائڻ [پاسڻ] وجهڻ گهرجن. وري ڪافور، چندن، ديب، چانور، جو، اتر، گهر، سرائي، ڦل ۽ ٻيو

ڪلا جي استاڻا ڪڍي. پوءِ وري پورڻ آهوليءَ تاءِ هون (هور) ڪڍي، پوءِ وري پراڻ وري ڪري اڀمڪ ڪري شش کي مٿي اڇي آسن تي وهاري. پوءِ شش کي ٻڏي ڪري شو. پراڻ ڪڍي. پوءِ وري ڪرو پنهنجو هٿ شش جي، مستڪ تي رکي، پوءِ وري شش کي ڪڙڙا وغيره پهرائي، مهادي جي آڻي، وڌندا، آڏاڻا وغيره ڪري، ۱۰۸ دٻا آهولي ڪري ۽ پراڻ آهولي ڪري هن طرح پگڙاڻ شو جي آستي ڪڍي، ”اي پگڙاڻ! توهان جي آڳاٽا. الو سار مون هن شش کي آچارڊ بڻايو آهي. اي ديار! توهان مٿس ڪرپا ڪيو ۽ آڳاٽا ڪريو.“ پوءِ ڪرو پنهنجي شش کي شو. شاسترن جو ڪيان ڏي ۽ شو. شاستر سندس هٿ ۾ ڏئي، جنهن کي وٺي شش پنهنجي مستڪ تي رکي عزت سان سهڪار ڪري. پوءِ ڪرو ۽ شش پگڙاڻا ڪيان دٻا دٻو پراڻ ڪن. پوءِ ڪرو پنهنجي شش لاءِ ”آچارڊ“ آکر آچارڻ ڪري جنهنڪري شش جي عام ماڻهن ۽ درشڪن ۾ عزت ٿيندي آهي. پوءِ شش ڏندا، پوئتا، ڪميا، دٻا حاصل ڪرڻ ۽ وٺڻ وڌڻ کي ٿڙي ڪٽڻ جي ڪوشش ڪندو.

مٿين طرح يا اڏو ڏئي پراڻ واکرو مهادي جي پوڄا ڪري کيس آچارڊ جي پڌري ڏئي ويندي آهي.

مٿين طرح يا سمورڻ مٿين سان ڪرو پنهنجي شش جو اڀمڪ ڪري انهن ڪندو. جنکي شو. پوءِ وٺڻ يا آکر ٽڪر چٽو آهي. شڪتيءَ ۾ پهرين شو جو، پوءِ وٺڻ جو، ۽ پوءِ آڻا جو وارو اچي ٿو. شو مان شائيتيا ڏوا، تنهن مان شالعي ڪلاڏوا، تنهن مان وٺڻ ڪلاڏوا، تنهن مان پوئتا ڪلاڏوا، تنهن مان لوڻي ڪلاڏوا پوکيت ٿين ٿا. شو پکي شالو پوي سنسار کي دلپ مڃي ڪري شو سنسڪار جو پابند وهي ٿو ۽ شو کوسان ۾ مڃو رهندي پنهنجي زندگي شو. پراڻ ڪندي ڪڏاري ٿو. (هر هر مهادي شو. ڪاشي و شو لاف ڪمئي) واري سنگھتا (اثر ڪند) ۷. اڌ ۲۰ سماپ.

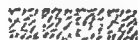
انٽريڪم يعني هانسڪ پوڄا جي وڌي

تنهن کانپوءِ شري ڪرشن جي پوڄا ٿي، لاءِ ۽ لڀمڪ ڪرڻ، لباس وغيره جو وٺڻ ڪندي اڀميو ۽ چيو:

اڀميو: اي شري ڪرشن! هاڻي پوڄا جو وڌان مختصر وٺڻ ڪرڻ ٿو. شو. شاسترن ۾ شو اهو شرا کي ٻڌايو هو. اڳي هونو ٽالين ”انٽريڪم“ انهن پورو ڪري پوءِ ”باهريڪم“ يعني باهريون پوڄا ڪيو آهي، ”انٽريڪم“ ۾ پهرين پوڄا جي سامڪريءَ جي من سان ڪلما ڪبي آهي ۽ شد ڪري ڪٽيش جو چئن ۽ پوڄن ڪڍي، پوءِ ڏکڻ ۽ اتر طرف اڀر وار ٿيندو ۽ سيش جي آڏاڻا ڪري وڌان ماڻهو من جو من ۾ اتر آسن (وهڻ جي جاء) جي ڪلما ڪندا آهن. آسن پٿر آسن لڻ ڪهرجي جنهن تي سامب سڌا شو جو ڏيان ڪڍي. ڪهڙو آهي پگڙاڻ شڪر؟ سڀي انهن سان وڌندڙ، سڀي کان وڏو، سڀي ڪهڻن سان سينگاريل، هٿ

۽ پير نه ڳاڙها لعل اٿس. ڇندرم وائڱر سڙند آيو آهي، سنڌڪ مڙي ۽ وائڱر نرمل آهي، ڪيل جهڙيون اکيون اٿس، چار ڀڄائون ۽ ڇنڊ ڪلائن جو مٿڪ سندس مٿس ٿي شروا ٻڌائي رهيو آهي. ان هٿن ۾ ”ايه“ مدر [هٿن جا اشارا] ۽ ”روڻ“ مدر [ورو ڏيڻ وارا اشارا] اٿس. ٻن هٿن ۾ مرڱ - مدر اٿس، هٿ جي ڪرائيءَ تي ٽانگ ائين لپٽيا ٻيا آهن ڇٽڪ ڪارا ڪنگڙ ٻيل اٿس، نيري ڇٽي نه ڇٽڪ سونهن کي سرس ٻڌائي رهي آهي اي وڌيڪ گهڙي واکاڻ ڪئي! اهڙيءَ طرح ڏٺا ڪچي نه ڇٽڪ ڏاڻي طرف کان شروا پيشوري وٺي آهي. سندس ڪوئل اکيون آهن، سندس مڪ ڇندرم وائڱر شروا ٻڌائي رهيو آهي، سندس مٿس ٿي آڏ ڇنڊ جو مٿڪ سونهن ٿو، سندس چاڻي اڀرڪن ۽ ڇڏن سان ڦرڪيل آهي، سندس چيلو سوزهي آهي، سندس ستر موڪرا آهن، ٻيلا ريشمي گهڙا سندس سونهن سرس ڪري رهيا آهن، لالڪ ۾ سندس جو لاک ۽ ٻن تي جدا جدا قسم جا ڳهڙا ۽ زاور ٻيل آهن، سندس گلن جون واڙيون وارن ۾ لٽڪيل اٿس، شرميلي ۽ ڏهڻي ڇال اٿس، سونو ڪيل سندس هٿ ۾ آهي، سڀني دکن کي ڪٽڻ واري سندس منهن جي مرڪندڙ پيشاني آهي ۽ مهاڏو سان گڏ آس تي اهڙيءَ طرح اراجمان آهن جو ڇٽڪ ٻيهي جي دل هڪ آهي ۽ ٻن الڳ الڳ آهن.

مٿين طرح شو جي هڪ من - مدر ۾ موزي ٺاهجي جهيڙو ٺاڻو سدا شو رکي ۽ اي نه موزي شروا جي هٿي جهيڙو ٺاڻو ”جهيڙو شوري“ نه شو جو ٺاڻو ”شري ڪڙ“ اهڙيءَ طرح اٽڪ قسم جون موزيون من - مدر ۾ اراجمان هجن. ٽيهن کانور ۽ باغرن طرح ٻوڄا وائڱر اندر ۾ يعني من ۾ کانورن گڏ ڪري ۽ جهيڙي ٺاهي [نن] ۾ شوڻ [دور] وغيره، آهون ڏيڻ جو خيال ڪري ۽ ٻورڻ آهون ۽ کانور وري شو - لنگ جي اوجن جو خيال ڪري من ۾ ڏان لڳائيندو رهي. (هو هو مهاڏو سڀو ڪاشي وشو ٺاه ڏيکي) واري سنگھتا (اٽر کنڊ) v. آڌاء ۲۱-۲۳ سماپت.

شو - پوجن جي وڌي

اڀرنديو: اي شري ڪرشن! مانسڪ پودي من - مدر ۾ ٻوڄا ٺاڻو اتر آهي. اندر جو اندر ۾ هڪ ٿورو ٺاهي ”اور ٺهر عوا“ مٿس سان ٻڳران شڪر جي لنگ، ڪي سڌان ڪرائجي، ٿلڪ ڏجي، ڇندن ۽ ڪنسر ۽ خيالي گل اڀڻ ڪپن. ”استر فت“ مٿس سان چوڌاري من کي وڪوڙڻ وارا وگهن وغيره ٻڌائي ڪڍجن. چوڌاري ٻين جي وڄائڻ جو خيال ڪجي، ٻوڄا ۽ ڇون جي سامهون جي ٻوري طرح ڪلهيا ڪچي جهڙوڪ ٻڄ وٺن، چاندي، سونو، لڪ، چانور، گل، ڌوپ، ڏپ، ٿل، ٻن ۽ ٻورو، ٻڄ پالو، ٻوروکڙي ٻار، آڇمي، ڪافور، ڦرنا ۽ بوساد وغيره ٻڌو وري ڦرنا سڀني ٻارن [هاڻن] ۾ وجهڻ گهرجن. وري ڪافور، ڇندن، ڏپ، چانور، جو، ٿر، گيه، سولهن، گل ۽ سڀي

ڪلا جي استايندا ڪجي. پوءِ وري پوڻج آهوليءَ لاءِ هون (هور) ڪجي. پوءِ وري پوڻج وري ڪري اڀمڪ ڪري شش کي مٿي اوچي آسن تي وهارجي. پوءِ شش کي اڏي ڪري شو-اڻج ڪجي. پوءِ وري ڪرو پنهنجي هٿ شش جي مٿي تي رکي. پوءِ وري شش کي ڪهڙا وغيره پهرائي، مهاديرو جي آڻي، وٺندا، آڏاڏا وغيره ڪري ۱۰۸ دفعا آهولي ڪري ۽ پوڻج آهولي ڪري هن طرح پڳڙان جو جي آستتي ڪجي، ”اي پڳڙان! توهان جي آڳاٽا، اڻسار مون هن شش کي آڇاڻو ٻڌايو آهي. اي ديار! توهان مٿس گرڻا ڪيو ۽ آڳاٽا ڪريو.“ پوءِ ڪرو پنهنجي شش کي شو-شاسترن جو ڪمان ڏي ۽ شو-شاستر مٿس هٿ ۾ ڏئي، جنهن کي وٺي شش پنهنجي مٿي تي رکي عزت سان سهڪار ڪري. پوءِ ڪرو ۽ شش پڳڙان اڳيان دلندوم پوڻج ڪن. پوءِ ڪرو پنهنجي شش لاءِ ”آڇاڻو“ اکر آڇاڻج ڪري جنهنڪري شش جي عام ماڻهن ۽ دلشڪن ۾ عزت ٿيندي آهي. پوءِ شش سڏنا، پوڻجا، ڪمان، دبا حاصل ڪرڻ ۽ وڻ وروڏ کي ٿڙي ڪٽڻ جي ڪوشش ڪندو.

مٿين طرح يا اڏو سڏي پو ڪرڻ وانگر مهاديرو جي پوڇا ڪري کيس آڇاڻو جي ٻڌوي ڏئي ويندي آهي.

مٿين طرح يا سمورو پوڻج مٿين سان ڪرو پنهنجي شش جو اڀمڪ ڪري الشنان ڪندو. جنکي شو-نو وڏا نو يا ”اٺو“ ٿيو چئبو آهي. شڪتيءَ ۾ پهرين شو چو، پوءِ وڏا چو، ۽ پوءِ آتما چو وارو اچي ٿو. شو مان شاليتماڏوا، تنهن مان شالتي ڪلاڏوا، تنهن مان وڏا ڪلاڏوا، تنهن مان پوڻما ڪلاڏوا، تنهن مان لوڻي ڪلاڏوا پرڪهت ٿين ٿا. شو پڳڻ شالوي سسار کي دلڻ مڃي ڪري شو سسڪار جو ٻاوند وهي ٿو ۽ شو ڪمان ۾ هڪرو وهندي پنهنجي ڏلکي شو-اڻج ڪندي ڪڍاڻي ٿو. (هو هر مهاديرو شيو-گاشي وڻ لاءِ ڪنڪي) واپوي سنگھتا (اٺو کنڊ) ۷. اڏيا ۲۰ سماپ.

انٽرپاڳي يعني هائسڪ پوڇا جي وڏي

تنهن کانپوءِ شري گورن جي پڇڻ تي، ٿس ۽ ٿيمڪ ڪرم، لباس وغيره جو ورن ڪندي اڀمڪو چو ۽

اڀمڪو: اي شري گورن! هاڻي پوڇا جو وڏان محضر وڻن ڪرمان ٿو. شو-شاسترن ۾ شو اهو شرا کي ٻڌايو هو. اکئي هون ٿا ٿين ”انٽرپاڳي“ الشنان پورو ڪري پوءِ ”پاهوپاڳي“ يعني پاهوپان پوڇن ڪيو آهي، ”انٽرپاڳي“ ۾ پهرين پوڇا جي سامڪيءَ جي من سان ڪلهما ڪبي آهي ۽ سڌ ڪري ڪٽيش جو چستن ۽ پوڇن ڪجي، پوءِ ڏکڻ ۽ اتر طرف اڀروار لنديشو ۽ سيش جي آڏاڏا ڪري وڏوان ماڻهو من جو من ۾ اٺر آسن (وهڻ جي جاء) جي ڪلهما ڪندا آهن. آسن پٺر آسن ٿيڻ ڪهڙجي جنهن تي سامب سڌا شو جو ڏيان ڪجي. ڪهڙو آهي پڳڙان شڪر؟ سڀي الڪن سان وٺندڙ، سڀي کان وڏو، سڀي ڳهڻن سان سڀڪاريل، هٿ

۽ پوءِ نه ڳاڙها لعل اٿس، چندرما وانگر سفيد آڇو آهي، سڌڪ مڙي ۽ وانگر نرم آهي، ڪمل جهڙاڻن اکيون اٿس، چار پڇاڻون ۽ ڇنڊ ڪلاڻن جو مٿڪ سندس مٿڪ تي شروڻا پائي رهيو آهي. ان هٿن ۾ ”اڀر“ مدر [هٿن جا اشارا] ۽ ”روڻ“ مدر [ور ڏيڻ وارا اشارا] اٿس. ان هٿن ۾ مرڪ - مدر اٿس، هٿ جي ڪرائيءَ تي ٽانگهه ائين لپٽا پيا آهن ڇٽڪ ڪارا ڪنگڙا پهل اٿس، نيري ڳچي نه ڇٽڪ سونهن کي سرس پڙائي رهي آهي اي وڌيڪ ڪهڙي واکاڻ ڪجي! اهڙيءَ طرح ڏيان ڪجي نه ڇٽڪ ڏاڍي طرف کان شروڻا مهيشوري وٺي آهي. سندس ڪومل اکيون آهن، سندس مڪر چندرما وانگر شروڻا پائي رهيو آهي، سندس مٿڪ تي آڏ ڇنڊ جو مٿڪ سونهن ٿو، سندس چاڻي آمدگن ۽ جلدن سان ڌر ڪيل آهي، سندس چيلو، سرڙهي آهي، سندس ستر موڪرا آهن، پيلا ريشمي ڪهڙا سندس سونهن سرس ڪري رهيا آهن، لڏاڪ ۾ سندور جو لاک ۽ بدن تي جدا جدا قسمن جا ڳهڙا ۽ ڏاڍو پهل آهن، سندس گلن جون ويڙهيون وارن ۾ لٽڪيل اٿس، شوهيلي ۽ ڏيهي چال اٿس، سونو ڪمل سندس هٿ ۾ آهي، سڀني ڏکڻ کي ڪٽڻ واري سندس منهن جي مرڪڙ پيماني آهي ۽ مهادر سان گڏ آسن تي اهڙيءَ طرح اراجمان آهن جو ڇٽڪ ٻڏهي جي دل هڪ آهي ۽ بدن الڳ الڳ آهن.

مٿئين طرح شو جي هڪ من - مدر ۾ مورتي ٺاهجي جهجهڙو ٺاڻو سڌا شو رکجي ۽ اي نه مورتي شروڻا جي هجي جهجهڙو ٺاڻو ”مهيشوري“ نه شو جو ٺاڻو ”شري ڪڙ“ اهڙيءَ طرح اٺيڪ قسمن جون مورتيون من - مدر ۾ اراجمان هجن. تنهن کانپوءِ ٻاهرانءَ طرح پوڄا وانگر اندر ۾ يعني من ۾ ڪالون گڏ ڪري ۽ پنهنجي ٺاڻي [دن] ۾ هون [هدم] وغيره، آهون ڏيڻ جو خيال ڪري ۽ پورڻ آهونءَ کانپوءِ وري شو - لنگ جي پوڄن جو خيال ڪري من ۾ ڏيان لڳائيندو رهي. (هو هر مهادر شير ڪاشي وشنو نام ڏيکي) واري سنگهتا (آڻر ڪنڊ) ۷. اڌاء ۲۱-۲۳ سماپ.

شو - پوڄن جي وڌي

پنهنجو: اي شري ڪرشنا! مانسڪ يعني من - مدر ۾ پوڄا ٺام آهي. اندر جو اندر ۾ هڪ ٺاڻو ٺاهي ”اوم نمه، شواه“ مدر سان پڳران شڪر جي لنگ کي سڌان ڪرائجي، لاک ڏجي، چندن ۽ ڪنسر ۽ خيالي گل اڀڙ ڪجن، ”ستر ڦٽ“ مدر سان چوڌاري من کي وڪوڙڻ وارا وگهن وغيره پڇائي ڪڍجن، چوڌاري ڏيان جي وچان جو خيال ڪجي، پوڄا ۽ هون جي سامگريءَ جي پوري طرح ڪلما ڪجي جهڙوڪ پنج وٽن، چاندي، سونو، لاک، چانور، گل، ڌوپ، ڊپ، ڦل، پن ۽ مهرو، پنچ پاتر، پوکڻي پاتر، آچمي، ڪانور، ڦوٽا ۽ پوساد وغيره پوءِ وري ڦوٽا سڀني پاترن [پاسٽن] ۾ وجهڻ ڪهرجن. وري ڪانور، چندن، ڊپ، چانور، جو، ٿر، گهڻ، سونهن، گل ۽ پسي

ڪلا جي استاڻا ڪڇي. ٻڌ وري اورو آهڙيءَ تاء هون (هور) ڪڇي. ٻڌ وري اورو
وري ڪري اڀيڪ ڪري شش کي معي اوچي آسن تي وهارجي. ٻڌو شش کي اڏي
ڪري شو ارباب ڪڇي. ٻڌ وري ڪرو پنهنجو هڪ شش جي. مستڪ تي رکي. ٻڌو وري
شش کي ڪڙڙا وغيره پهرائي، مهاندر جي آڙي، ولدئا، آڙڙا وغيره ڪري ۱۰۸ دندا
آهڙي ڪري ۽ اورو آهڙي ڪري هن طرح ٻڌڻ جو جي آستجي ڪڇي، ”اي ٻڌڻ! توهان
جي آڳاٽا اوسار مون هن شش کي آچارو ٻڌايو آهي. اي ٻڌڻ! توهان مٿس ڪرپا ڪيو ۽
آڳاٽا ڪريو.“ ٻڌ ڪرو پنهنجي شش کي شو. شاسترن جو ڪمان ڏي ۽ شو. شاستر سندس هڪ
پر ڏئي، جنهن کي وٺي شش پنهنجي مستڪ تي رکي عزت سان سهڪار ڪري. ٻڌ ڪرو ۽
شش ٻڌڻ اڳيان دندون ٻڌا ڪن. ٻڌ ڪرو پنهنجي شش لاءِ ”آچارو“ اکر اچارڻ ڪري
جنهنڪري شش جي عام ماڻهن ۽ دانشڪن پر عزت ٿيندي آهي. ٻڌ شش ٻڌڻا، ٻڌڻا،
ڪميا ٻڌا حاصل ڪرڻ ۽ وٽ روڊ کي اڙي ڪڍڻ جي ڪوشش ڪندو.
مٿين طرح يا اڏو ٻڌي پر ڪرڻ والڪر مهاندر جي ٻوڙا ڪري ڪمپ آچارو جي ٻڌي
ڏئي ويندي آهي.

مٿين طرح يا سمورو مٿين سان ڪرو پنهنجي شش جو اڀيڪ ڪري انسان ڪندو.
جنڪي شو. تڏو وٺا تڏو يا اکر تڏو چيو آهي. شڪتيءَ پر ٻڌڻ شو جو، ٻڌ وٺا جو، ۽
ٻڌ آڻا جو وارو اچي ٿو. شو مان شالعتيما ڏوا، ٻڌن مان شالتي ڪلاڙوا، ٻڌن مان وٺا
ڪلاڙوا، ٻڌن مان ٻڌڻا ڪلاڙوا، ٻڌن مان اورو ڪلاڙوا پرڪهت ٿين ٿا. شو ٻڌڻ شالوي
سڀار کي ڏولپ مڃي ڪري شو سسڪار جو پابند وهي ٿو ۽ شو ڪمان پر مٿس وهندي
پنهنجي ڏند کي شو. ارباب ڪندي ڪلاڙي ٿو. (هو هر مهاندر ٻڌو. ڪاشي و شالاف ڪندي)
واري سڳهتا (اثر ڪند) . ۷. اڏا ۲۰ سماپ.

انٽرباڳهه يعني هانسڪ ٻوڙا جي وڌي

ٻڌن کانپوءِ شري ڪوشن جي ٻڌڻ ٿي، ٻڌ ۽ ٿيڻڪ ڪرم، لباس وغيره جو ورتن
ڪندي اڀيرو ڇو ۽

اڀيرو: اي شري ڪرشنا! عالمي ٻوڙا جو وڌان محصور ورتن ڪوبان ٿو. شو. شاسترن
پر شو اهر شو کي ٻڌايو هو. اڳي هولو ٿاڻين ”انٽرباڳهه“ انسان اورو ڪري ٻڌ ”ٻاهرٻاڳهه“
يعني ٻاهر وٽن ٻوڙا ڪيو آهي، ”انٽرباڳهه“ پر ٻوڙا ٻوڙا جي سامڪريءَ جي من سان ڪلما
ڪئي آهي ۽ شد ڪري ڪٽيش جو چيئن ۽ ٻوڙا ڪڇي، ٻڌو ڏکڻ ۽ اکر طرف اهر وار
ٿيندو ۽ سيش جي آڙڙا ڪري وڌوان ماڻهو من جو من پر اکر آسن (وهڻ جي جاء) جي
ڪلما ڪندا آهن. آسن پٿر آسن ٿيڻ ڪوچي جنهن تي ساسب سڌا شو جو ڏيان ڪڇي. ڪهڙو آهي
ٻڌڻ شڪر؟ سڀي الڪن سان وٺندڙ، سڀي کان وڏو، سڀي ٻڌڻ سان سينگاريل، هڪ

۽ ٻيو اڌ ڳاڙها لعل اٿس. چندرما وانگر سڀني آڇو آهي، سڀئي مڙي وانگر نرم آهي، ڪم
جهڙيون اکيون اٿس، چار ڀاڄيون ۽ چنڊ ڪلاڻ جو مٿي سندس مٿي تي شويائڻي
رهيو آهي. ان هٿن ۾ ”اڀر“ مدر [هٿن جا اشارا] ۽ ”ورد“ مدر [ور ڏيڻ وارا اشارا] اٿس.
ان هٿن ۾ موڱ - مدر اٿس، هٿ جي ڪرائيءَ تي لسانگ ائين لپٽا پيا آهن چٽڪ ڪارا
ڪنگڙا پيل اٿس، نيري ڳچي ۾ چٽڪ سونهن کي سرس ٻڙائي رهي آهي اي وڌيڪ ڪهڙي
واڪاڻ ڪجي! اهڙيءَ طرح ڏيان ڪجي نه چٽڪ ڏائي طرف کان شرا مهيشوري وٺي آهي.
سندس ڪومل اکيون آهن، سندس مٿي چندرما وانگر شويائڻي رهيو آهي، سندس مٿي
تي آڌ چنڊ جو مٿي سونهن ٿو، سندس چاڻي امنگن ۽ جڏين سان ڦوڪيل آهي، سندس
چيلو، سوڙهي آهي، سندس ستر موڪرا آهن، ٻيلا ريشمي ڪهڙا سندس سونهن سرس ڪري
وهيا آهن، لاس ۾ سندس جو تلڪ ۽ بدن تي جدا جدا قسم جا ڳهڙا ۽ زور پيل آهن،
سندر کان جون ويڙهيون وارن ۾ لٽڪيل اٿس، شرميلي ۽ ڌيمي چال اٿس، سونو ڪم سندس
هٿ ۾ آهي، سڀني دڪن کي ڪٽڻ واري سندس منهن جي موڪندڙ پيشاني آهي ۽ مهادر
سان گڏ آسن تي اهڙيءَ طرح اراجمان آهن جو چٽڪ ٻنهي جي دل هڪ آهي ۽ بدن الڳ
الڳ آهن.

مٿين طرح شو جي هڪ من - مندر ۾ مورتي ٺاهجي جنهنجو نالو سدا شو رکجي ۽ اي
۾ مورتي شوا جي هجي جنهنجو نالو ”مهيشوري“ نه شو جو نالو ”شري ڪٽ“
اهڙيءَ طرح اٺڪن قسم جون مورتيون من - مندر ۾ اراجمان هجن. تنهن کانپوءِ ٻاهرانءَ طرح
ٻوڙا وانگر اندر ۾ يعني من ۾ ڪاٺيون گڏ ڪري ۽ پنهنجي ٺاڻيءَ [دن] ۾ هون [هورم]
وغيره آهونين ڏاڍ جو خيال ڪري ۽ پورڻ آهونيءَ کانپوءِ وري شو - لنگ جي ٻوڙن جو
خيال ڪري من ۾ ڏيان لڳائيندو رهي. (هو هر مهادر شير ڪاشي وشرنامه گنگي) واري
سنگهٽا (اتر ڪڊ) v. آڌاء ۲۱-۲۳ سماپ.

شو - ٻوڙن جي وڌي

اڀنديو: اي شري ڪرشن! مانسڪ يعني من - مندر ۾ ٻوڙا ٺاهڻ آهي. اندر جو
اندر ۾ هڪ ٺاهر ٺاهي ”اور نه، شوا“ مندر سان پڳوان شڪر جي لنگ، کي سان
ڪرائجي، تلڪ ڏجي، چنڊن ۽ ڪٽسڙ ۽ خيالي گل اڀڙ ڪجن. ”استر ڦٽ“ مندر سان
چوڌاري من کي وڪوڙڻ وارا وڪڻن وغيره ڀڄائي ڪڍجن. چوڌاري ڏين جي وچان
جو خيال ڪجي، ٻوڙا ۽ هون جي سامگريءَ جي پوري طرح ڪلهما ڪجي جهڙوڪ ٻڄ
ون، چاندي، سونو، لڪ، چانور، گل، ڌوپ، ڊپ، ڦل، پن ۽ ميوو، ٻڄ پالو،
ڀوڪڻي پالو، آچمي، ڪانور، ڦوٽا ۽ پوساڪ وغيره پوءِ وري ڦوٽا سڀني پالڻ [باسن]
۾ وجهڻ ڪهرجن. وري ڪانور، چنڊن، ڊپ، چانور، جو، ٿر، گيهه، سونهن، گل ۽ پسي

ڪلا جي استاڻا ڪڇي. ٻڙه وري پورڻ آهونيءَ تاءِ هون (هور) ڪڇي. ٻڙه وري لڙڻ وري ڪري اڀسڪ ڪري شش کي مٿي اوچي آسن تي وهاوڃي. ٻڙه شش کسي ٻڙي ڪري شو. اڀڻ ڪڇي. ٻڙه وري ڪرو ٻههجو هڪ شش جي. مسڪ تي وڳي. ٻڙه وري شش کي ڪهڙا وغيره ٻهراڻي، مهادر جي آڙي، ولدئا، آڙاڻا وغيره ڪري. ۱۰۸ دندا آهوني ڪري ۽ پورڻ آهوني ڪري هن طرح ٻڙان عرجي استي ڪڇي، ”اي ٻڙان! ٻهراڻ جي آڳا. اڙسار مون هن شش کي آچارو. بڙاو آهي. اي ٻڙان! ٻهراڻ مٿس ڪرپا ڪهو ۽ آڳا ڪهڙو.“ ٻڙه ڪرو ٻههجي شش کي شو. شاعرن جو ڪمان ٿي ۽ شو. شاعر مددس هڪ ۾ ٿئي، جيئن کي وڏي شش ٻههجي مسڪ تي وڳي عزت سان سهڪار ڪري. ٻڙه ڪرو ۽ شش ٻڙان اڳيان دندوم ٻڙڻ ڪن. ٻڙه ڪرو ٻههجي شش لاءِ ”آچارو“ اکر آچارو ڪري جههڪري شش جي عام ماڻهن ۽ دانشورن ۾ عزت ٿيندي آهي. ٻڙه شش شڏا، ٻڙڻا، ڪمان دبا حاصل ڪرڻ ۽ وڏو روڏ کي ٽڙي ڪٽڻ جي ڪوشش ڪندو.

مٿين طرح يا اڏو شڏي پو ڪرڻ والڪر مهادر جي ٻڙا ڪري ڪمس آچارو جي ٻڙي ٻڙي ٿئي ويندي آهي.

مٿين طرح يا سمورو مٿيون سان ڪرو ٻههجي شش جو اڀسڪ ڪري المٿان ڪندو. جهنگي شو. لٽو وڏا لٽو يا اکر لٽو چيو آهي. شڪتيءَ ۾ ٻهراڻ شو جو، ٻڙه وڏا جو، ۽ ٻڙه آڻا جو وارڙ اچي ٿو. شو مان شالتميتا ٿو، ٻهراڻ مان شالتي ڪلاڙو، ٻهراڻ مان وڏا ڪلاڙو، ٻهراڻ مان ٻهراڻا ڪلاڙو، ٻهراڻ مان اوڙي ڪلاڙا پرگهت ٿين ٿا. شو ٻڙڪم شالوي سسار کي دلپ مڇي ڪري شو سسڪار جو پابند وهي ٿو ۽ شو ڪمان ۾ مٿس رهندي ٻههجي ٻڙڻي شو. اوڻ ڪندي ڪڏاري ٿو. (هو هو مهادر شيو. ڪاشي رشا ٿي ڪشي) واري سنگهتا (اثر گند) . ۷. اڏاء ۲۰ سماپت.

الٽرا ٻاڳم يعني فالسڪ ٻوڄا جي وڏي

ٻهراڻ ڪاٺو شري ڪرڻ جي ٻڙڻ تي، لٽ ۽ لٽمڪ ڪرم، لباس وغيره جو وڙڻ ڪندي اڀيو ۽ ٻڙه ۽

اڀيو: اي شري ڪرڻ! هاڻي ٻڙا جو وڏان مختصر وڙڻ ڪرمان ٿو. شو. شاعرن ۾ شو اهر شرا کي ٻڙاو هو. اڪي هونر لائين ”الٽرا ٻاڳم“ المٿان اورو ڪري ٻڙه ”ٻاڳم“ يعني ٻاڳرادن اڇن ڪيو آهي، ”الٽرا ٻاڳم“ ۾ ٻهراڻ ٻڙا جي سامڪريءَ جي من سان ڪلهن ڪسي آهي ۽ شڏ ڪري ڪٽي جو چئن ۽ اڇن ڪڇي، ٻڙه ٿڪڻ ۽ اکر طرف امروار ٿيندو ۽ سيش جي آڙاڻا ڪري وڏان ماڻهو من جو من ۾ اکر آسن (وهڻ جي جاء) جي ڪلهن ڪندا آهن. آسن ٻڙه آسن لٽ ڪهڙي جيئن ئي سامب سدا شوڙ ٻڙا ڪڇي. ڪهڙو آهي ٻڙان شڪر؟ سڀي الڪن سان وڙڻ، سڀي ٻڙڻ سان سڀيڪاڻ، هڪ

۽ پير ۽ ڳاڙها لعل انس. چندرما وانگر سفيد آڇو آهي، سڻڪ مڙي ۽ وانگر نرم آهي، ڪم جهڙون اکيون انس، چار ڀاڱون ۽ چنڊ ڪلاڻ جو مٿڪ سندس مٿڪ تي شوي ٻائي رهيو آهي. ان هٿن ۾ ”اڀر“ مدر [هٿن جا اشارا] ۽ ”ورد“ مدر [ور ڏيڻ وارا اشارا] انس. ان هٿن ۾ موڪ - مدر انس، هٿ جي ڪرائيءَ تي ٺاڻڪ ائين لپٽا پيا آهن جڳ ڪارا ڪنگ ٻيل انس، نيري ڳڇي ۽ جڳ سونهن کي سرس ٻڌائي رهي آهي اي وڌيڪ ڪهڙي واکاڻ ڪجي! اهڙيءَ طرح ڏيان ڪجي نه جڳ ڏاڍي طرف کان شرا مهيشوري وٺي آهي. سندس ڪومل اکيون آهن، سندس مک، چندرما وانگر شوي ٻائي رهيو آهي، سندس مٿڪ تي آڌ چنڊ جو مٿڪ سونهن ٿو، سندس چالي اُڻڪن ۽ جڏن سان ڦوڪيل آهي، سندس چيلو، سوڙهي آهي، سندس ستر موڪرا آهن، ٻيلا ريشمي ڪهڙا سندس سونهن سرس ڪري رهيا آهن، لالت ۾ سندس جو تلڪ ۽ بدن تي جدا جدا قسمن جا ڳهڙا ۽ زور ٻيل آهن، سندس گلن جون ويڙهيون وارن ۾ لٽڪيل انس، سرميلي ۽ ڌيمي چال انس، سونو ڪم سندس هٿ ۾ آهي، سڀني دڪن کي ڪٽڻ واري سندس منهن جي مرڪندڙ پيشاني آهي ۽ مهاديو سان گڏ آهن ٿي اهڙيءَ طرح اراجمان آهن جو جڳ ٻنهي جي دل هڪ آهي ۽ بدن الڳ الڳ آهن.

مٿين طرح شو جي هڪ من - مندر ۾ مورئي ٺاهجي جهنڊو نالو سڏا شو رکجي ۽ اي ۾ مورئي شوا جي هجي جهنڊو نالو ”مهيشوري“ نه شو جو نالو ”شري ڪٽ“ اهڙيءَ طرح انيڪ قسمن جون مورتيون من - مندر ۾ اراجمان هجن. تنهن کانپوءِ ٻاهرانءَ طرح ٻوڇا وانگر اندر ۾ يعني من ۾ ڪاٺيون گڏ ڪري ۽ پنهنجي ٺاڻيءَ [دن] ۾ هڙن [هورم] وغيره، آهونين ڏيڻ جو خيال ڪري ۽ پورڻ آهوليءَ کانپوءِ وري شو - لنگ جي ٻوڇن جو خيال ڪري من ۾ ڏيان لڳائيندو رهي. (هر هر مهاديو شيرو ڪاشي وشرناست گنگي) واري سنگھيا (اُتر ڪنڊ) v. آڌاء ۲۱-۲۳ سماپ.

شو - ٻوڇن جي وڌي

اڀميو: اي شري ڪرشن! مانسڪ يعني من - مندر ۾ ٻوڇا تمام اُتر آهي. اندر جو اندر ۾ هڪ ٿلهو ٺاهي ”اور نه، شوا“ منتر سان ٻوڇن شڪر جي لنگ، کي سان ڪرائجي، تلڪ ڏجي، چنڊن ۽ ڪنسر ۽ خيالي ڪل اڀڻ ڪجن. ”استر ٿت“ منتر سان چوڌاري من کي وڪوڙڻ وارا وگهن وغيره ڀڄائي ڪڍجن. چوڌاري ڏين جي وچان جو خيال ڪجي، ٻوڇا ۽ هون جي سامگريءَ جي پوري طرح ڪلهيا ڪجي جهڙوڪ ٻنچ وٽن، چاندي، سونو، لڪ، چانور، گل، ڌوپ، ڊپ، ڦل، ٻن ۽ مورو، ٻنچ بانو، ٻوڙڪڙي پائر، آچمي، ڪافور، ڦوٽا ۽ ٻوساد وغيره پوءِ وري ڦوٽا سڀني پائرن [باسٽن] ۾ وجهڻ گهرجن. وري ڪافور، چنڊن، ڊپ، چانور، جو، ٿر، ڪيه، سونهن، ڪل ۽ ٻسهي

ڪلا جي استاڻا ڪڇي. پوءِ وري پورڻ آهڙيءَ تاءِ هون (هور) ڪڇي. پوءِ وري پراڻ وري ڪري اڀسڪ ڪري شش کي مٿي اوچي آسن تي وهائجي. پوءِ شش کي ڪسي ٻڌي ڪري شو. پراڻ ڪڇي. پوءِ وري ڪرو پنهجي هڪ شش جي، مستڪ تي رکي. پوءِ وري شش کي ڪهڙا وغيره پهرائي، مهادير جي آڙي، وندلا، آڙاڻا وغيره ڪري ۱۰۸ دندا آهڙي ڪري ۴ پورڻ آهڙي ڪري هن طرح پکڙان شو جي آستجي ڪڇي، ”اي پکڙان! توهان جي آڳا. اوسار مون هن شش کي آچارو ٻڌايو آهي. اي داور! توهان مٿس ڪرپا ڪيو ۽ آڳا ڪريو.“ پوءِ ڪرو پنهجي شش کي شو. شاسترن جو ڪمان ڏي ۽ شو. شاستر سندس هڪ ۾ ڏئي، جنهن کي وٺي شش پنهجي مستڪ تي رکي عزف سان سهڪار ڪري. پوءِ ڪرو ۽ شش پکڙان اڳيان داندوم پوٿار ڪن. پوءِ ڪرو پنهجي شش لاءِ ”آچارو“ اکر آچارڻ ڪري جنهنڪري شش جي عام ماڻهن ۽ درشڪن ۾ عزف ٿيندي آهي. پوءِ شش سڌا، پوٿرا، ڪملا، دها حاصل ڪرڻ ۽ وٺو وٺو کي ٽڙي ڪيڻڻ جي ڪوشش ڪندو.

مٿين طرح يا اڏو سڌي پر ڪرڻ وانگر مهادير جي پوڄا ڪري کيس آچارو جي ٻڌي ٻڌي ٻڌي آهي.

مٿين طرح يا سمورو مٿين سان ڪرو پنهجي شش جو اڀسڪ ڪري انهن ڪندو. جنڪي شو. لتو وٺا لتو يا ”آتر“ ٽوڙ ڇٽو آهي. شڪتيءَ ۾ پهرين شو جو، پوءِ وٺا جو، ۽ پوءِ آتما جو وٺو اچي ٿو. شومان شالمتي ٺوڙا، تنهن مان شالتي ڪلاڙوا، تنهن مان وٺا ڪلاڙوا، تنهن مان پوٿرا ڪلاڙوا، تنهن مان پوٿرا پوکھت ٿين ٿا. شو پوکھت شالوي سسار کي دلپ مڇي ڪري شو سسڪار جو پابند وهي ٿو ۽ شو ڪمان ۾ مهور وڃندي پنهجي زندگي شو. ”پراڻ ڪندي ڪڏاري ٿو.“ (هو هر مهادير سمور. ڪاشي و شولاف ڪندي) واري سنگھتا (اثر ڪند) ۰۷. اڌاء ۲۰ سماپ.

انٽرياگم يعني مانسڪ پوڄا جي وڌي

تنهن کانپوءِ شري ڪرشن جي پڙهڻ ٿي، لب ۽ ليمتڪ ڪرم، لباس وغيره جو ورلن ڪندي ايندو جو:

اچندو؛ اي شري ڪرشن! هاڻي پوڄا جو وڌان مختصر ورلن ڪرمان ٿو. شو. شاسترن ۾ شو اهو شرا کي ٻڌايو هو. اڪي هوتر تائين ”انٽرياگم“ انهن پورو ڪري پوءِ ”پاهرياگم“ يعني پاهريان پڙهڻ ڪيو آهي، ”انٽرياگم“ ۾ پهرين پوڄا جي سامگريءَ جي من سان ڪلهيا ڪبي آهي ۽ سڌ ڪري ڪٽيش جو چٽن ۽ پوڄن ڪڇي، پوءِ ڏکڻ ۽ اتر طرف اهرار لندپورو ۽ سيش جي آڙاڻا ڪري وڌان ماڻهو من جو من ۾ آتر آسن (وهڻ جي جاء) جي ڪلهيا ڪندا آهن. آسن پسر آسن ٿي ڪهرجي جنهن تي سامب سڌا شو جو ڏيان ڪڇي. ڪهڙو آهي پکڙان شڪر؟ سڀني انڪن سان وٺندڙ، سڀني کان وٺو، سڀني ڳهڻن سان سينگاريل، هڪ

ڪلا جي استاڀا ڪڍي. پوءِ وري پورڻ آهوليءَ تاءِ هون (هور) ڪڍي. پوءِ وري لڙڻ وري ڪري اڀسڪ ڪري شش کي مٿي اوچي آسن تي وهارجي. پوءِ شش کي اڏي ڪري شراڻ ڪڍي. پوءِ وري ڪرو پنهنجو هٿ شش جي مستڪ تي رکي. پوءِ وري شش کي ڪپڙا وغيره پهرائي، مهادي جي آڻي، ولدلا، آڙاڻا وغيره ڪري ۱۰۸ دنيا آهولي ڪري ۽ پورڻ آهولي ڪري هن طرح ڀڳوان عرجي آستجي ڪڍي، ”اي ڀڳوان! توهان جي آڳا. الو سار مرن هن شش کي آچارڊ ٻڌايو آهي. اي دايو! توهان مٿس ڪرپا ڪيو ۽ آڳا ڪريو.“ پوءِ ڪرو پنهنجي شش کي شو. شاسترن جو ڪمان ڏي ۽ شو. شاستر سندس هٿ ۾ ڏئي، جنهن کي وٺي شش پنهنجي مستڪ تي رکي عزت سان سهڪار ڪري. پوءِ ڪرو ۽ شش ڀڳوان اڳيان دلدوم پوڻام ڪن. پوءِ ڪرو پنهنجي شش لاءِ ”آچارڊ“ آکر آچارڻ ڪري جنهنڪري شش جي عام ماڻهن ۽ درشڪن ۾ عزت ٿيندي آهي. پوءِ شش شڏا، پوڻا، ڪپا، دها حاصل ڪرڻ ۽ وڻ وروڏ کي لڙي ڪڍڻ جي ڪوشش ڪندو.

مٿين طرح يا اڏو شدي پو ڪرڻ والڪر مهادي جي پوڄا ڪري کيس آچارڊ جي ادوي ڏئي ويندي آهي.

مٿين طرح يا سمورن منترن سان ڪرو پنهنجي شش جو اڀسڪ ڪري النمان ڪندو. جنڪي شو. لئو وديا لئو يا آکر لئو چيو آهي. شڪتيءَ ۾ پهرين شو جو، پوءِ وديا جو، ۽ پوءِ آما جو وارو اچي ٿو. شو مان شالمتيڏوا، ٽنهن مان شالتي ڪلاڏوا، ٽنهن مان وديا ڪلاڏوا، ٽنهن مان پوڻمان ڪلاڏوا، ٽنهن مان اوڻي ڪلاڏوا پرگهت ٿين ٿا. شو پرگهت شاپوري سسار کي دلپ مڃي ڪري شو سندسڪا جو پابند وهي ٿو ۽ شو ڪمان ۾ مٿس وهندي پنهنجي زندگيءَ جو آڻڻ ڪندي ڪلاوي ٿو. (هر هر مهادي شومند. ڪاشي رسنام ڪمڪي) واري سنکھتا (اثر کنڊ) ۷. اڌيا ۲۰ سماپت.

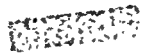

انترياگر يعني مانسڪ پوڄا جي وڌي

ٽنهن ڪاڏوءَ شري ڪوشن جي اچڻ تي، لسا ۽ لئمتڪ ڪرم، لباس وغيره جو ورتن ڪندي اڀميو چيو:

اڀميو: اي شري ڪوشڻ! هاڻي پوڄا جو وڌان مختصر ورتن ڪرپان ٿو. شو. شاسترن ۾ شو اهر شرا کي ٻڌايو هو. اڳي هوتر نالين ”انترياگر“ النمان پورو ڪري پوءِ ”پاهرياکر“ يعني پاهريون پوڄن ڪيو آهي، ”انترياگر“ ۾ پهرين پوڄا جي سامڪريءَ جي من سان ڪلهيا ڪبي آهن ۽ شڏ ڪري ڪلپش جو چمن ۽ اوچن ڪڍي، پوءِ ڏکڻ ۽ اتر طرف اڀروار لنديشور ۽ شيش جي آڙاڻا ڪري وڏوان ماڻهو من جو من ۾ آکر آسن (وهڻ جي جاء) جي ڪلهيا ڪندا آهن. آسن پهر آسن ٽنڻ ڪهرجي جنهن تي سائب سدا شوجو ڏيان ڪڍي. ڪهڙو آهي ڀڳوان شڪر؟ سڀني الڪن سان وٽندڙ، سڀني کان وڏو، سڀني ڳوڻن سان سينگاريل، هٿ

شراعتي اور امهه ۽ "متر جو اچارو ڪرڻو. پوء وري شش ۽ ڪروڙي پڳڙان شڪ
مورئيءَ جي اڳيان ڏنڊ وٺي ٻوٽار ڪن ٿا (عمر عمر هٿدار شينور. ڪاشي و شراعت ڪر
وازي سنگهتا (اٺر ڪند) ۱۷ ۽ ۱۸ سماپت.

سازڪ جو سنسڪار ۽ منتر جي هٿاڻي جو وزن

اڀهڻيو - اي ڪرشنا! پوء ڪرو شش کي اتر متر ڏهندي عت ۾ چل ۽ گل شش کي
ڏهندي هن طرح چري، "اي پيارا! هي هٿا متر اڀهڻيو ڪرڻو جي ڪرڻا سان ان ٻهڻيو
هن لوڪ ۽ پڙلوڪ ۾ پڙون ڪاڻيائيءَ (مڌي) جي ڏيڻ وارو ٿئي. " هيء اڀداس اڌي متر
چر سڏن يعني پڙهڻو ڪرڻ شروع ڪري.

ڪنهن ٻولي رستان لي پوء شش سان وغيره امت امير اوڙو ڪري اڀسا ۽ سنا ڪرڻو
ڪري شراو کي شڌ ۽ شو. روپ سهڻي پڳڙان شڪر جي اڀسا، آڙاڻا، ٻهڻ، ڪرڻ ۽
چاپ ۽ ڪڙن (هرو) ۾ لڳي وڃي. عڪ ڪروڙ يا پڙون حشو ڪروڙ جو جب ڪرڻا
شروع ڪري. رات جو ڪنڌ عڪ وٺي پڙين ڪري. اڀسا، ڪميا، شالين ۽ اندرين کسي
ٻهڻجي وس ۾ ڪري، ڪير نه ملي نه ڦل مورو کائي. پڙهڻ، ڏنڊ ۽ چل ان ڪڙن ڪري
يا ڪڙڪ جا ستون (ڪڙڪ پڙي ڪري لاسي) کائي. ڪروڙ شڪتيءَ اڙسار، شالين
سان مون ڏاڙو ڪندي جب ڪري، لڏي ۽ سان ڪري ۽ شو. اڱڻ ۾ ٿي. جون
آهڻيون ڪري. ساڌڪ جي لاء پوء هن لوڪ ۽ پڙلوڪ ۾ ڪا به شيء عت ڪرڻا ڏڪي
ڪاڌ آهي. ساڌڪ کي چل سان، متون سان، اڀسيءَ سان سان ڪرڻا ڪي. وڌرائي جي
ملا ڏاڙو ڪرڻا ڪي، پڙهڻ ڏاک ٻڌائڻ ڪوڙجي، ۽ چاپ ڪرڻا ڪي. اهڙي ساڌڪ کي هٿ
لوڪ ۽ پڙلوڪ ۾ ڪاڌ شيء عت ڪرڻا ڏکي ٿاڻو. ڪاڌ آهي ۽ اهڙو ساڌڪ هن او
وڌا، لڪهي، جس، ساموس ۽ سکر عت ڪري امت ۾ پڙلوڪ ۾ مڙڪي پڙي خاص
ڪندو آهي. (عمر عمر هٿدار شينور. ڪاشي و شراعت سنگهتا (اٺر ڪند) ۱۹ سماپت.

لاڏق شش کي اچارو جي پڙي عطا ڪرڻ. الحو اڀسڪ ڪرڻ
۽ انجي سنسڪار ڪرڻ جي وڌي.

اڀهڻيو - اي شري ڪرشنا! جي شش لائق عت نه ٿي اڀارو اڀسڪ اڀسڪ
ڪم ڪرڻا پڙ عطا ڪتي. ساڳيءَ طرح نه ڪنهن جي اڀارو اڀسڪ اڀسڪ اڀسڪ
ن کان ۽ ٻهڻن ڪنهن وچ ۾ وڌي. اوڙو واري ۾ پڙو وڌي. ٻڌو وڌي. ٻڌو وڌي
شلا ڪلا ڏکي واري ۾ وڌيا ڪلا. اوڙو واري ۾ شالين ۽ چل ۾ وڌي. ٻڌو وڌي.

ٻج ڪلائون ڇڏڻ وٺڻ آهن. شو ٿو ڪان وٺي پوءِ (ڌرتيءَ) ٿاء ۲۲ ٿو آڻڻ، ٿوڻ کي
 ”ٿوڙا“ چئبو آهي. ههجا وري ۲ ڪسر آهن. وري آڌار ڪان آڻڻان ٿاڻس ”ٻوڙا ڌوڙا“
 چيو ويندو آهي جنهن جا مکيه ۶۰ ٻاڻا آهن. وري وڏو سروب جا ۵۰ ورڻ آهن جنهن
 کي ”ورڻ-ڌوڙا“ چئبو آهي. ٻڌن واري رستي کي وري ”ٻڌا-ڌوڙا“ چئبو آهي. وڏها ۽
 اڻمٽڙن سان اڀارو رستي کي ”مٽر-ڌوڙا“ چئبو آهي. ڪعبه (عون لاءِ ڏنل) ۽ مٺيل ٻاڻي
 اڀارو ڪيو ۽ وجهي ٿوڙو (پرساد) ٺاهجي جنهن مان اڌ ٻڳوان شڪر اڳيان اڀري رکجي
 ۽ اڌ اڳيءَ ۾ هوم (عون) ڪرڻ لاءِ رکجي. وري اڀر طرف ۴ ڪلش لڙائين ڪجن ۽ ڪڪ
 ڪلش وڃي رکجي. وڃ واري ڪلش کي ”اوم ٽم لڙائڻا ٺاهه“ چئجي. اڀر واري ڪلش
 کي، ”اوم ٽم شمر آڳوڻو ٺاهه“، اُٺ واري کي، ”اوم وام وادمڙو ٺاهه“، ۽ اڀر واري
 ڪلش کي، ”اوم ٽم سدو ڄاڻا ٺاهه“ چئي لڙائڻا ڪجي. پوءِ شو-اڳيءَ ۾ اڌ وڪيل ڪيو
 ۽ ڇاڙوڻ سان هون ڪجي، اُٺ ڪجي. ۽ ٻڳوان آڳوڻي ڪجي. پوءِ ”اوم هوم ٺاهه شوا
 ٺهه سرعا“ مٽر سان ٻڌڻ عضون تي جهڙوڪ، ڄاڻي، سر، ٻوڙي، ڪوڙ، اکيون ۽ ٻاڙون
 وغيره کي هٿ لائي ۳-۳ دفعا آڳوڻي ڪجي. پوءِ اڀر ڪجي ڪواري ڪعبا کان ست
 ڪٽائي ٿيڻو ڪجي ۽ وري اڳي ٻه ٻه ٿيڻو ڪري مٿس مٽر ٻڙي شش جي چوڻيءَ ۾
 اڇي، پوءِ ڪو شش جي سڀمڻا اڇيءَ سان اُن ست کي ٻڌي ۽ شش جي ٻڌيءَ کي ٿل
 اڇلائي، پوءِ وري آڳوڻي ڪري شش جي وڪڙ ۽ اڇا لاءِ ”هوم ٺهه“ مٽر ٻڙي لڙڪيل
 ڏاڍو شش جي اٺن ۾ وڙهي پڙي ۽ هن طرح شلوڪ ٻڙي، ”اوم وادم وڙي شش
 ڪلام اڇيءَ، وادم وڙي شش ڪلام اڇيءَ، لڳو وڙي شش ڪلام اڇيءَ، لڳو وڙي شش
 ڪلام اڇيءَ، لڳو وڙي شش ڪلام اڇيءَ“ ٻه دفعا، ٽن دفعا، چار دفعا، پنج دفعا، ڇهه
 دفعا، ڏهن دفعا، ٻارن ڪري، پوءِ ڏکڻ طرف شش کي وڃاري شش جو مٿي اُٺ طرف ڪٽي ۽ اڳي
 ڪوڙو هون جو باقي اڇيل پرساد کائڻ لاءِ ڏي ۽ شش ٻيهر سان ٺاهي. پوءِ شش ٽوڙي ڪري
 ٻه ٽي ڪوڙ (ڏنڊ، ڪير، مڪڻ، شلوا ۽ ٻيڙي جي رس) ڏانن کي وٺي، ڏانڊ ڪري ڏنڊ
 ڪري، پوءِ ڏانڊ ٿوڙو ڪري. اڀر ۽ اُٺ طرف ڏانڊ وٺي ڪوڙو ڪندو سروب آهي ۽
 اڇيءَ حالت ۾ ڇاپ ڪجي، پوءِ ٻاڻي (پڇاڻ لاءِ وڌيڪ ڇاپ) ڪجي. پوءِ شش کي ٻيهر
 کائي سراجن ۽ اُٺن جون ۳ لڳون لڳائي اُن وچي شش کي وڃاري ڇاپ ڪرائي ۽ باقي
 وٺاس سوڌو شش کي رافع جو سڀمڻ لاءِ آڻيا ٿو ڏي. وري سروب جو شش ٻيهر ٽوڙو
 ڪري آڻيا سان شو مٽر ۾ وڃي اُٺ ۽ اکين کي ٻيڙي ٻڌي ڪٽي ڪٽي ڪٽي ڪٽي ڪٽي ڪٽي

دورن جا دېوا! اوسن لود، اي وشولام، ديا جا ساگر! مېهجي شراب، ږه اړوش کړي
 پېهجي گړيا سان هن شش کي پېښل کان مکس گړاو. ۱۱

لېن کالود، "مان آهن کنس" اهږي طرح اښت دېر کان موکل ولي کړو پېهجي
 شش کي جېن اېراس گډو آهي لېن کي پاڅ وټ ايران کوراني ۽ اټکي اوله، يا ډک
 منښپ جي دروازي وټ ۽ کړو اوږ ډالهن مېن کړي شش مټان پروکښي ۽ (پکي جي اړاخ)
 چو پاڼي چټکالي ۽ مټي لي استر مدار (هک چو اشارو) سان گل چټکالي. پوء پېگران
 شکر جي مورلي کي اړکړما کهي ۽ ان کانسواء سولي جي ټکر سان ملاي پشماجلي
 کچي. اړه شش سېمي کي هک چوږي ۽ پېگران شکر جي مورلي کي د اړلام کړي
 ۽ اړاخ آهولي کچي. اړه کړو پېهجي شش کي برهمع ۽ ودر ټو چو اړدش کړېتو. اړه
 کړو اړه مارډ سان شش جي لاري دواړا شش جي آغا. ږه اړوش کړي وچي نو، اړه لي
 وارا آهولون دوم (هون) ږه کړېتو. اړه وري اړه دواړا شش کي ټلن ډېن ۽ کان سان ډکي
 چټېر. شش وري کړو ډالهن هک چوږي نو. کړو پاڅ اوږ ډالهن مېن کړي هک ږه
 گلش کڼي شش کي اېهېک سېان کوراني او. اړه وري شش کي شډ گډو اېهولي،
 سنس بدن کي پسي (وک) لږکاي پېگران شکر جي استعې کړېتو. "اي اړاخ اړهان
 هميشه اسان وټ اړامان هېر". اړه وري کړو آهستي آهستي شش جي گن ږه کړو منتر
 ډلي نو. شش وري آهستي آهستي من ږه شډ. منتر چو اړاخ کړېتو. ۱۲ من ږه چري او
 "پېهجي لاه اړاخ اړاخ گړه اړه آهن اټکان چو مان يا پېگران شکر جي منتر جابه
 کړه کانسواء اړچن کړهان". اړه شش پېگران شکر ږه شډا ۽ پکتي رکي من ږه موه ۽
 گروډ، اډيکار، لږد ۽ گام کي اړاخ گړه چو پکرو وشراس رکي نو ډرډ سډکلب
 کړي اړه پېگران د ان شش لي گړيا کړي نو ۽ اهږي شش چو لالو "سډ" چو وچي
 نو ۽ کړو پېهجي شش کي ودراکم جي مالها هک ږه ډېدو. کسرو پېهجي شش کي
 شډ. لږک يا شو مورلي ۽ اړچا چو سامان (سامکري) د ډېدو. شش وري پېهجي کسرو
 جي اکيا. اړسار شډ وډا اړسار چپ ږه لږکي وينو شو. ډار حاصل کړه لاه پېهجي آډېده.
 چو لوشو لاهيندر. (هر هر مهادر شمور. کاشي وشولام گنکي) وایوي سښکھتا (اثر کښد)
 v. اډا ۱۶ ساهپ.

کډو شوتن (چېن لډولن سان شت ټين چو طريقو) وډي

اېلميو - اي تري کړش! اهږي طرح شش جي لائي ډسي کړي کسرو چېن
 لډولن سان شش کي شډ (لږلر) گډو آهي! کلا، ټو، ټون، وږخ، پد ۽ منتر. اهي اډوا
 پسي وستا آهن. (۱) اولي، (۲) اړسار، (۳) وډا، (۴) شاتلي، (۵) شاتليکها اهي

پنج ڪلائون جهڙن ويڙهن آهن. شريندو کان وٺي پوريءَ (ٽڙيليءَ) تاءِ ۲۲ اتر آهن، تنهن کي
 ”ٽڙڙا“ چئبو آهي. ههجا وري ۲ قسم آهن. وري آڌار کان اُڻهان تائين ”پونا ڌوا“
 کي ”ورڻ-ڌوا“ چئبو آهي. ٻين واري رستي کي وري ”پدا-ڌوا“ چئبو آهي. وڏا
 اڻمٽرن سان پراڻور رستي تي ”مٽر-ڌوا“ چئبو آهي. ڪنڊ (هون لاءِ ڪڏ) ۽ مڊل ٺاهي
 اوڀر طرف ۽ هٿ ڊگهو ۽ ويڪرو ڪلش جو مڊل ٺاهجي. پوءِ شو-پوڄا ڪجي ۽ چار سِير
 ۽ اڌ اڱيءَ ۾ هوم (هون) ڪرڻ لاءِ وڃجي. وري اوڀر طرف ۴ ڪلش اسٽاپن ڪجن ۽ هڪ
 ڪلش وچ وڃي. وچ واري ڪلش تي ”اوم نم ايشالا، اهمه“ چئجي. اوڀر واري ڪلش
 تي، ”اوم م شرم آگهرواه، اهمه“، اُتر واري تي، ”اوم وام واميوا، اهمه“، ۽ اولهه واري
 ڪلش تي، ”اوم ام سدو جالا، اهمه“ چئي اسٽاپا ڪجي. پوءِ شو-اڱيءَ ۾ اڌ وڪل ڪر
 ۽ چانورن سان هون ڪجي، پراڻ ڪجي ۽ ۴ پراڻ آهولي ڪجي. پوءِ ”اوم هوم اهمه شوا“
 ڦٽ سراهه“ مٿس سان پڇن عضون تي جهڙوڪ، چالي، سر، چرني، ڪوچ، اڳيون ۽ پانهون
 وغيره کي هٿ لائي ۳-۳ دفعا آهولي ڪجي. پوءِ اڙامڻ جي ڪاراري ڪندا کان ست
 ڪٽائي ٺيڻو ڪجي ۽ وري اُنکي ۱۰ ٻيهر ٺيڻو ڪري مٿس مٿس پڙهي شش جي چوٽيءَ ۾
 ٻڌي ڇڏجي. شش پوءِ ڳڻي مٿي ڪري ٻيهر وڃي. ست ٻيهر جي آڱوٺي لائين لٽڪيل
 وهي. پوءِ ڪرو شش جي سڀمڻا ٺاهي سان اُن ست کي ڳنڍي ۽ شش جي چاليءَ تي گل
 اڇلائي، پوءِ وري آهولي ڪري شش جي رکيا ۽ اڇاڻ لاءِ ”هوم ڦٽ“ مٿس پڙهي لٽڪيل
 ڏاڳو شش جي ٻين ۾ وڙهي ڇڏي ۽ هن طرح شارو پڙهي، ”اوم وادم روپاڻي شانتيتي
 ڪلام اوجيماي، وادروپيما شانتني ڪلام اوجيماي، نهچروپيما وادا ڪلام اوجيماي چل روپيما
 ڪلام اوجيماي، پوٺوي روپيما نرواي ڪلام اوجيماي“ يا ”هم، هم، هم، هم، هم“ مٿس پڙهي لٽڪيل
 وهي. پوءِ شش تي، مستڪ تي ڪرو، گلن کي اڇلائي ۽ ۳ آهوليون اڱيءَ ۾ ڪري ۽ شو
 پوڄن ڪري، پوءِ ڏکڻ طرف شش کي واري جهڙن شش جو مڊل اُتر طرف هجي ۽ اُنکي
 ڪرو هون جو ٻائي اڇيل پوساد کانڻ لاءِ ڏي ۽ شش پور سان کائي. پوءِ شش ڪڙي ڪري
 پڇه ڪوٺ (ڏڏ، ڪير، مڪڻ، گئوٺ ۽ ڇيٽي جي رس) زبان تي رکي، ڏنڊ ڪري ڏاڍ سٺا
 ڪري، پوءِ ڏنڊ ڦٽو ڪري. اوڀر ۽ اُتر طرف ڏنڊ وڃي ڪراو نه چئبو ستر سون آهي نه
 نه ايءَ حالت ۾ جاب ڪجي، پراشيت (پستال لاءِ وڌاڪ جاب) ڪجي. پوءِ شش کي ٻيهر
 ٻڌائي سراهه ۽ اُتر جون ۳ ليڪون لڳائي اُن وچ واري جاب ڪرائي ۽ ٻائي
 پواس سونڌو شش کي راس جو سمهڻ لاءِ آڳاٽو ڏي. وري صبح جو شش پڇهجي ڪرو
 تي آڳاٽا سان شو منڊپ ۾ وڃي ٿو ۽ اکين کي ٻئي ٻڌندي ڪجهه ڪل ڪرائي ڇڏي

داون جا دېوا پرسن لږه. اي وشونامه، دېا جا ساگر | مېهېچي شوي. ر پوړوش کړي
 پېهېچي گرېبا سان هن شخ کي پېښل کان مکېه کړاږه.^{۱۰}
 لېون کالوړه "ما اتمن کنډس" اهږيء طرح اښت دار کان موکل ولي کړو پېهېچي
 شخ کي حېهن اېواس کيو آهي نېهن کي پاڅ وټ پړسان کهرالي ۽ اټکي اوله، يا ډکځ
 منډېپ جي دروازي وټ ۽ کړو اوږ ډاډهن منهن کړي شخ مټان پروکښي ۽ (کېه جي اړاو)
 جر پالې چټکالي ۽ معي لي آستر مندار (هک جر اښاور) سان کل چټکالي. اږه پکړان
 شکر جي مړولي کي پوکرېا کچي ۽ آن کالسره سولي جي ټکر سان ملاي پشمالجلي
 کچي. اږه شخ سيني کي هک جوړي ۽ پکړان شکر جي مړولي کي ۱۰ اړتارم کړي
 ۽ پړوځ، اډرلي کچي. اږه کړو پېهېچي شخ کي پوکرېا ۽ وډرټو جر اډېش کړېتو. اږه
 کړو پړوځ مارک سان شخ جي لاري دواړا شخ جي آلمه ر پوړوش کړي وچي لو. اږه لي
 وارا آهولون هوم (هڅون) ر کړېتو. اږه وري پړوځ دواړا شخ کي ټلن ډېن ۽ گلن سان ډکي
 چډېو. شخ وري کړو ډاډهن هک جوړي لو. کړو پړاو اوږ ډاډهن منهن کړي هک ر
 گلش کلي شخ کي اېهېک سېان کړالي اږه. اږه وري شخ کي شډ کړو اهرالي،
 سندس بدن کي پسي (وک) لېکالي پکړان شکر جي آسترې کړېتو. "اي پړوځ لوهان
 هميشه اسان وټ پراجمان هېر". اږه وري کړو آسترې آسترې شخ جي گن ر کړو منتر
 ډلي لو. شخ وري آسترې آسترې من ر شډ منتر جر اچارځ کړېتو. ۱۰ من ر چري اږه
 "مېهېچي لاه پړاو نېاډ کړځ بهر آهن اټکان جو مان بنا پکړان شکر جي منتر جاب
 کړځ کالسره پړچن کړيان". اږه شخ پکړان شکر ر شډا ۽ پکښي وکسي من ر موهر ۽
 کړوډ، اډېکار، اړپ ۽ کار کي نېاډ کړځ جو پکو وشواس وکي لو ۽ ډرډ سډکلب
 کړي لو. پکړان نه آن شخ لي کړېا کړي لو ۽ اهږي شخ جو ټالو "سمه" چيو وچي
 لو ۽ کړو پېهېچي شخ کي وډراکه جي مالها هک ر ډېډو. کسرو پېهېچي شخ کي
 شډ. لنگ يا شو مړولي ۽ اړچا جو سامان (سامکړي) نه ډېډو. شخ وري پېهېچي کسرو
 جي آکيا. اړسار شډ وډېا اړسار جپ ر لکي ويندو شو. ډار حاصل کړځ لاه پېهېچي آلمېده
 جو لوشر لاهېډو. (هر هر مهادېر شمېر. کاشي وشونامه کښکي) واپري سټکهټا (آلر کنډ)
 ۷. اډاه ۱۶ سېاه.

کېډو شوډن (چېهن نهولن سان شډ ټيځ جو طريقو) وټي

اېمډيو. اي تري کړش! اهږيء طرح شخ جي لائې ډسي کړي کسرو چېن
 نهولن سان شخ کي شډ (پړوځ) کيندو آهي! کلا، ټټو، پوځ، وړوځ، پډ ۽ منتر. اهي اډرا
 پښي رستا آخېن. (۱) لورلي، (۲) پړشلا، (۳) وډېا، (۴) شالتي، (۵) شالتميتا اهي

ٻيڄ ڪلائون ڇهون ويڙون آهن. شو ٿو ڪان وٺي پوءِ (ڌرتيء) لاءِ ۲۶ ٽٽو آهن، تنهن کي ”ٽوڙا“ چئبو آهي. هڃا وري ۲ قسم آهن. وري آڌار کان اُڻمان لائين ”پونا ڌوا“ چيو ويندو آهي جنهن جا مڪه ۶۰ ڀاڱا آهن. وري وڏو سروب جا ۵۰ ورڻ آهن جنهن کي ”ورڻ-ڌوا“ چئبو آهي. پٺن واري رستي کي وري ”ڀدا-ڌوا“ چئبو آهي. وڏا ۽ اڻمٽرن سان اوڀر واري رستي کي ”مٽر-ڌوا“ چئبو آهي. ڪنڊ (هون لاءِ ڪڏ) ۽ مڊل ٺاهي اوڀر طرف ۽ هٿ ٻڌو ۽ ويڪرو ڪلش ڄر مڊل ٺاهجي. پوءِ شو-پوڄا ڪجي ۽ چار سِر چارو ڪير ۾ وجهي ٿوڀندي (پوساد) ٺاهجي جنهن مان اڌ ٻاڳران شڪر اڳيان ڀرڻ رکجي ۽ اڌ اڳيءَ ۾ هوم (هون) ڪرڻ لاءِ رکجي. وري اوڀر طرف ۴ ڪلش اسٽاپن ڪجن ۽ هڪ ڪلش وچ رکجي. وچ واري ڪلش کي ”اوم نم ايشالا لهه“ چئجي. اوڀر واري ڪلش کي ”اوم م شير آڳهوڙاه لهه“، آلر واري کي ”اوم وار واهنداره لهه“، ۽ اولهه واري ڪلش کي ”اوم اير سداه جالا لهه“ چئي اسٽاپا ڪجي. پوءِ شو-اڳيءَ ۾ اڌ وڪيل ڪير ۽ چانڊون سان هون ڪجي، اواب ڪجي. ۽ پورڻ آهولي ڪجي. پوءِ ”اوم هوم لهه شواه ڦٽ سراهه“ مٽر سان پڊجن عضون تي جهڙوڪ، چالي، سر، چرئي، ڪڇ، اکيون ۽ ٻانهون وغيره کي هٿ لائي ۳-۳ دفعا آهولي ڪجي. پوءِ اراهه جي ڪناري ڪڍيا کان ست ڪٽائي ٺيڙو ڪجي ۽ وري اڏي ۽ ٻاهر ٺيڙو ڪري مٿس مٽر پڙهي شش جي چرئي ۾ رهي. پوءِ ڪرو شش جي سسٽما ٺاهي سان ان ست کي ڳنڍي ۽ شش جي چاليءَ تي ڪل اڇلائي، پوءِ وري آهولي ڪري شش جي وڪيا ۽ اڇلا لاءِ ”هوم ڦٽ“ مٽر پڙهي لڪيل ڏاڍو شش جي انن ۾ وڙهي ڇڏي ۽ هن طرح شاوڪ پڙهي، ”اوم وار واهنداره شانتيتيه ڪلام ارجياهي، وار واهنداره شانتيه ڪلام ارجياهي، ليڇرو پٿر وڏا ڪلام ارجياهي ڄل روپٿر پوٿنا ڪلام ارجياهي، پوٿري روپٿر اڏواي ڪلام ارجياهي“ يا ”هم، هم، هم، هم، لهه“ چئي زبان ۾ مڪن رهي. پوءِ شش تي، مستڪ تي ڪرو، ڪن کي اڇلائي ۽ ۳ آهوليون اڏي ۽ ڪري ۽ شو ٻوڙن ڪري، پوءِ ڏکڻ طرف شش کي وهاري جئن شش جو مٿن آلر طرف ڪجي ۽ اڏي ڪرو هون جو باقي اڇيل پوساد کائڻ لاءِ ڏي ۽ شش پٿر سان کائي. پوءِ شش ڪرڙي ڪري پڊه ڪرو (ڏنڊ، ڪير، مڪن، ڪنوت ۽ ڇيڙي جي رس) زبان تي رکي، ڏنڊ ڪري ڏنڊ صا ڪري، پوءِ ڏنڊ ٽٽو ڪري. اوڀر ۽ آلر طرف ڏنڊ وڃي ڪرو ۽ چئبو سڌو سڌو آهي ۽ اڇي ۽ هٿ ۾ ڇاپ ڪجي، پراشيت (پٽاء لاءِ وڌيڪ ڇاپ) ڪجي. پوءِ شش تي پسي لڳائي سولهن ۽ اٺن جون ۳ ليڪون لڳائي ان وچ شش کي واهاري ڇاپ ڪرائي ۽ باقي اڏاس سڌو شش کي راس جو سمهڻ لاءِ آڳا اوڏي. وري صبح جو شش پڊهجي ڪرو ۽ آڳا سان شو منڊپ ۾ وڃي اوڏي ۽ اکين کي پٽي پڏندي ڪجهه ڪل ڪرائي ڇڏي

داون جا دېوا پرسن لومو اي وشولامف دېا چا ساگر | مېهني شرو پر ورواش کري
 پېهني گېرا سان هن شش کي پېلن کان مکف گرايو. "

لېون کالوره "مان امن گندس" اهږي طرح اړشت دار کان موکل ولي گرو پېهني
 شش کي جنهن اېواس گېو آهي لېون کي پاڅ وټ پرسان گهراني ۴ انکي اوله. بسا ډکځ
 مندېپ جي دروازي وټ ۴ گرو اوپر ډانه منهن کري شش مٿان پروکيښي (پکه جي اړاخ)
 چو پاڅي چټکالي ۴ مټي لي استر مدار (هک چو اشارو) سان کل چټکالي. پوره پېگران
 شکر جي مړولي کي پرکړما کډي ۴ آن کانسواء مړولي جي ټکر سان ملائي پشمالجي
 کډي. پوره شش سپي کي هک چوږي ۴ پېگران شکر جي مړولي کي د اړتام کري
 ۴ پورځا آهولي کډي. پوره گرو پېهني شش کي برعتر ۴ وډواڅو چو اډدش گريټو. پوره
 گرو اوږد مارگ سان شش جي ټاري دواړا شش جي آلتا. پر ورواش کري وډي لو. پوره لي
 وارا آهولون دوم (هون) پر گريټو. پوره وري پرې دواړا شش کي ټلن ډين ۴ کلن سان ډکي
 چټبو. شش وري گرو ډانه هک چوږي لو. گرو پاڅ اوپر ډانه منهن کري هک پر
 گلش کډي شش کي اېهنيک سېان گرائي آډو. پوره وري شش کي شډ گېرا پهراني،
 سندس بدن کي پسي (رک) لېکاي پېگران شکر جي استي گريټو. "اي پورا ډرهان
 هميشه اسان وټ اراجمان هډر". پوره وري گرو آهستي آهستي شش جي گن پر گرو منتر
 ډلي لو. شش وري آهستي آهستي من پر شډو منتر چو اچارځ گريټو. ۴ من پر چري لو
 "پېهني لکه اړاخ ټاپه کړځ بهر آهن اټکان چو مان بسا پېگران شکر جي منتر چاپه
 کړځ کانسواء پرجن گرهان". پوره شش پېگران شکر پر شډا ۴ پکتي ډکسي من پر موهر،
 گروډ، اھيکار، لوب ۴ گام کي ټاپه کړځ چو پکو وشاس ويکي لو ۴ ډرډ سکلپ
 کري لو. پېگران د آن شش اي کړا کړي لو ۴ اهږي شش چو ټالو "سمه" چو وډي
 لو ۴ گرو پېهني شش کي وډواکھ جي مالها هک پر ډيندو. گرو پېهني شش کي
 شډو. لږک يا شو مړولي ۴ اړجا چو سامان (سامکري) د ډيندو. شش وري پېهني گرو
 جي آکيا. انرسار شډو ډها انرسار چپ پر لکي ويندو شو. ډام حاصل کړځ لکه پېهني آليده
 چو اوږد لاهيندر، (هر هر مهادر شپو. کاشي وشولامف کډي) واپري سېکھتا (اثر کډ)
 ۰۷. اډها ۱۶ سماپ.

کېډو شوډن (چېن لومون سان شت ټيځ حو طريټو) وټي

اېمېډو - اي نري کړش! اهږي طرح شش جي لاکي ډسي کري کړو چېن
 لومون سان شش کي شډ (پور) گيندو آهي! کلا، ټټو، پون، وړځ، پد ۴ منتر. اهي اډوا
 پني رستا آهن. (۱) لوري، (۲) پړشلا، (۳) وډا، (۴) شالتي، (۵) شالعتيتا اهي

وارو صفا ڪولي، اشد هٿن سان يا هٿ سان، روئيندي ۽ وري ڪندي ڇپ نه ڪرڻ گهرجي. ڇپ ڪندي ڪندي ڪوڙو، اهڪارو، يا اوباسي نه اچڻ گهرجي. لڪ مان ڇڪ نه نه اچڻ گهرجي يا لڪون نه نه اچڻ لڳن ۽ ڪٿي ۽ لمح ماڻهوءَ ڏانهن نه ڏهاڙي يا ڳالهائين، نه مٿن ڳالهين مان ڪا نه ڳالهه اچي ٿي پري نه ”اور لهر شواڙه“ يا ”سامب سدا شرو“ منتر اچارڻ ڪري پراڻا پام ڪري آچن (پاڻي جو ڇنڇر واهه پر وڃهجي) ڪري ڇنڇي، انا آسن ٿي ويهڻ کانسواءِ، ڪهمندي، ڪانهندي، اٿي بههڻي ڪري، وسڻي ٿي، گهٽي نه پر، اولهه واريءَ جاءِ تي يا اڏوڻر جڳهه تي ڇپ نه ڪرڻ گهرجي. ننگون سڌون ڪري، پير ٻڌهسا ڪري، ڪپو آسن ٿي ويهڻي ڪري، ڪٽ يا سڀج پانگه ٿي، سواڙي ڪندي يا چنبا پر اداس ٿي ڪري نه ڇپ نه ڪرڻ گهرجي. جيڪڏهن طائف هجي ته مٿن لهن اڏو سار ڇپ ڪهي باقي ڪمزور ٻڏي ۽ اها مار ڪي چئن وٺي، جتي وٺي لهن پتا شڪتيءَ ڇپ ڪرڻ گهرجي، ايترو سو سمجهڻ گهرجي ته نه ڪرڻ کان ڪرڻ بهتر آهي. ڇپ ڪندڙ سڌاڇاري هٿن ڳهرجي. سڌاڇاري ٿي وڏو ڏور آهي، وڏا آهي ۽ وڏي پر وڏو ٿي آهي سندن لڳلن کانسواءِ ڇپ نه اچارو هٿ نه ڏکي ۽ ٻولوڪ نه سهيلو ڪونه ملندس سڀني کي لڳل پنهجي وڻ آشرم موجب چئن اڳين اڏاڻن پر چئي آيا آهن ڏهن هٿن ڪهرجن، انسان کي لاسڪ نه اچڻ گهرجي يعني ايترو پر وڻ سان ئي مول ملندو آهي.

سڌاڇارو - هٿن، لمح، گهٽ ڏانهن يا پاي ماڻهو لاه ڪلڇڪ پر ”اور لهر شواڙه“ کان وٺي پر وڏو منتر به ڪوبه ڪونهي. انا لهن سان ڪرڻ واري مڙوڪ، لمح، چنڊال، پاڻي وغيره لاه نه ”اور لهر شواڙه“ منتر لڳل نه ويندو. اتي ڏيوي ا مڙو ٽوڪي ڇپ ۽ منترن اڀري وقت، جاءِ، نموار ڪرڻ جون وقتون، رسمن وغيره سڀ سڌائي وٺو آهيان. سڄي اوتار سان شونڙا وڻ وارو ڇپ ڪندڙ، ڪروءَ کان منتر سڀل هجي انا نه، لهر سان ڇپ ڪندڙ هجي يا نه، پنهجي پڪتيءَ جي ٻل تي ٽري وڃي. وڙجي ڳالهين تي هن منتر ڪري ڪر نه اٿڻ گهرجي جو هي منتر مولڪي (ڀڳوان شڪر) کي ڏاڍو پيارو آهي ۽ لندو ۽ وڙجي منتر ڪونه آهي (هر هر مهاندر شهر - ڪاشي وڻوانگ ڪنڪي) واري سڀڪها (اثر ڪند) ۷، آڏاء ۱۴ سماپت.

تن نمونن جي ڏيکيا، ڪروءَ جي مهما ۽ گياني ڪروءَ معرفت ٿي مڪتي ۽ ڪروءَ جي ڀڙڪشيا.

شري ڪرشن - اي مهراجا مان هاڻي شو - سنڪار جي وڌي ٻاٻه ٻڌڻ چاهيانتر. اُپمليو شري ڪرشن! سنڪار معنيٰ شد ڪرڻ. شو - شاسترن پر تن نمونن جي ڏيکيا چئي وڌي آهي. ”شاڇري“، ”شڪتي“ ۽ ”ماتري“ ڪروءَ جي لڳل، ڇوڪر سان ۽ ڪشڪر ڪرڻ سان ماڻجا رمان

ئي چيئن ڪري يعني ڌيان ڪري ۽ سڌان ڪري پسمي وٺائي پاڻ کسي شت ڪري بڻج
اڪري ڇڏ ڪري. من جو ڇڏ مانسڪ چيئو آهي جنهن ۾ نشت اندرمان من ئي ڇڏ ڪري
۽ گهڻن کي ٻڌڻ ۾ نه اچي سر اٿر ٿيندو آهي. جيڪو زبان سان اچارڻ ڪڍي ۽ وچ واري
آواز ۾ ڪجهه ٻڌڻ ۾ اچي ۽ ڪجهه نه ۾ ”اڀانسو“ ڇڏ چيئو آهي جهڙو ڦل وچولو آهي،
ٻائي زبان سان ۽ وڏو سان هڪ هڪ شيد چڱيءَ طرح ٻڌڻ ۾ اچي سر ”واچڪ“ چيئو آهي
۽ انجو ڦل ٻيئي کان گهٽ چيئو، پر نه ڪرڻ کان سڌو آهي ڇڏ شروع ڪرڻ سان ۽ واري
ڪرڻ سان پراڻاڻا ڪڍي نه ان ڇڏ کي ”سڪرپ“ ڇڏ چيئو آهي ۽ بنا پراڻاڻا ڇڏ ڪري
”اڪرپ“ چيئو، سڀني ۾ ”مانسڪ ۽ سڪرپ“ ڇڏ اٿر ۽ سڌيءَ وارو ٿيندو آهي.
ڇڏ، آڱرڻ سان نه ڪري سگهيو آهي، پر اڇن جي مالهاڻن سان ڏوڳو ٿر آهي، تنهن
کان شڪن جي لهيل مالهاڻن سان وڌيڪ سڌو، تنهن کان سڌڪ مڙيءَ جي مالهاڻن سان
وڌيڪ، تنهن کان موئين جي مالهاڻن سان وڌيڪ، تنهن کان سڌن جي لهيل ڊاڻن جي
مالهاڻن سان وڌيڪ، پر سڀ کان وڌيڪ وڌاڪي جي ڊاڻن سان لهيل مالهاڻن سان ڇڏ
ڪرڻ سڀني کان سريشت آهي. تنهن وڌاڪي جي ڊاڻن سان لهيل مالهاڻن سان ڇڏ
ڪري ڏن جي پراڻي ٿئي ٿي، ستاواهن وڌاڪي جي ڊاڻن سان لهيل مالهاڻن سان ڇڏ
سڀني آهي ۽ پڇواهن ڊاڻن سان مالهاڻن مڪئيءَ کي ڏيڻ واري آهي. ڇڏ ڪرڻ ۾ آڱرو
مڪئي ڏيڻ وارو آهي، ڏسڻي آڱر دشمنن کي لاس ڪرڻ واري آهي، وچن آڱر ڏن ڏيڻ
واري ۽ اڇ شالتيءَ کي ڏيڻ واري آهي. ۱۰۰ ڊاڻن واري مالهاڻن ٿيندي آهي. ۵۰ ڊاڻن واري مالهاڻن واري ۽
۲۴ ڊاڻن واري من جي مطابق کي واري ڪرڻ واري چيئو، ڇڏ آڱر کي ڇڏ جي ڦل کي لاس نه ڪرڻ
واري چيئو آهي. تنهنڪري آڱر کي سان ٻن آڱرڻ جي ميلاب سان ئي ڇڏ ڪرڻ سڌو
آهي ۽ آڱر کي کانسواءِ ڇڏ لڻڻ چيئو. گهر ۾ ڇڏ ڪرڻ کان ڪو شالا ۾ ڇڏ ڪڍي نه
منو ڦر ڦل وڌيڪ ملندو، تنهن کان پوءِ سڌي راڄ ۾ هزار ڀاڱا وڌيڪ، تنهن کان اڻس ٿي
ڇڏ ڪرڻ سان ڏهه هزار ڀاڱا وڌيڪ تنهن کان ٿيندي جي ڪناري لک ٻار وڌيڪ سڌو، تنهنڪان
ڏيو. مندر ۾ ڪروڙ ڀاڱا وڌيڪ ۽ تنهن کان ڏهه ڪروڙ ڀاڱا وڌيڪ جيڪڏهن منهنجي مندر
يا موراڻيءَ يا لنگر اڳيان مانسڪ ۽ سڪرپ ڇڏ ڪڍي. سونج، اڪي، ڪرو، چنڊرما، ڏيڍ
(ڏيئي) چل، اراهمڻ ۽ گانءِ جي اڳيان ڇڏ ڪرڻ به اهتر آهي. اوڀر ڏانئون مدون ڪري
ڇڏ ڪيو نه ڪم جي جلد پورا ٿي ٿيندي ۽ ڪم وس ۾ رهندو، ڏکڻ ڏانئون مدون ڪري نه
ڪم ۾ سڻاڻا، اولهه ڏانئون ڏن جي پراڻي ۽ اٿر ڏانئون مدون ڪري ڇڏ ڪيو نه شالتيءَ جي
پراڻي ٿيندي. سونج، ڪرو، اڪي، ڏاڍا يا ڪنهن وڏي ۽ بزرگ ماڻهوءَ يا اراهمڻ کي ٻئي ڏيئي ڇڏ نه
ڪرڻ گهرجي. مٿي ئي پڙهي رکي، خميص ٻائي، ڪڇيءَ ۾ اڇڻ وڃي، صفا آڱواڙ ئي ڪري،

اگر جو ڏيکڻ. (ڏيکڻ) آهي سو ڦيلق يعني ڦلور آهي، ۽ پڇون اڪو ”شڪتي“ (طاقت) آهي. هن منتر جو رشي وادموار ۽ ”پنڪتي“ چنڊ آهي، اي ڏيوي! هن منتر جو ڏيوي مان خرد ٻاڳ (شدڪر) آهيان. اي ڏيوي! ڪرڻ، آڙي، وشواتر، انگرا ۽ ڀاڙدواج. اهي امرو وار هر هڪ اگر جا رشي آهن، ڪايتري! آلوشتب، لروشتب، ابرهتي ۽ وراست. اهي پنج هر هڪ اگر جا امرو وار چنڊ آهن، اڏرو، ڀڏرو، ونڌرو، اڙهيا ۽ سڪند. اهي پنج هر هڪ اگر جا امرو وار پنج ئي ڏيوائون آهن. ”ڏ“ مهنجو سر آهي، ”ر“ مهنجي چوڻي آهي، ”ش“ مهنجي زور (ڪوڙ) آهي، ”وا“ مهنجيون اکيون آهن ”پ“ مهنجا هٿيار ۽ پندهار آهن. ”لمه“ سڙها، زڪت هون، زڪوت، ۽ زڪت وغيره. انڪن (عضون) جي وکيا لاءِ آهن. اي ڏيوي! هن منتر ۾ اسان ٻنهي جي ٻوجا سڀايل آهي ۽ هن منتر کي ڀڳتي ڀاسڙ سان جهڻ واري ساڌڪ لاءِ مڪفي وڻڻ ناممڪن ڪانڊ وڃندي (هر هر مهاديو شهر - ڪاشي وشواند ڪندي) واري سنگهٽا (اثر ڪند) ۷، آڏاء ۱۳ سڀايل.

گروءَ کان منتر وٺڻ ۽ حب ڪرڻ جي وڌي، منتر جي ڇاپ ڪرڻ جو نمونو، منتر جي ڇاپ لاءِ جوڳي جڳهه ۽ حب ٿپ ڪندي ڪهڙيون ڳالهيون نه ڪرڻ گهرجن.

ڀڳوان شڪر - اي ڏيوي! وڏي ڪانسوا، ڪريسا ڪانسوا، شڙڏا ڪانسوا ۽ ڏڪشا ڪانسوا جيڪي حب ڪيا وڃن لا سي لٽل آهن. ساڌڪ يا شڙ ڀڳت کي گهرجي ته ڏيان ۾ لڳل ستن نطن واري، سڌاچاري، حب ۾ وشواس ڪندڙ گروءَ جي شهر ڪري، منتر جي ڏيکڻا وٺي. من ۾ شڙ ڀاڙا وڌي گروءَ کي نومن ڪري. من، وچمن، شورو ۽ ڏن سان گروءَ کي ڪرو ڏڪشا ڏيئي واسي ڪري. وٽس نه هائي، گهوڙا، رعب، هيرا، جواهر ۽ ڇهه وغيره به اڀڻ ڪريس. هڪ سال تائين گروءَ جي شهر ۾ لڳل هجي. آهنگار ڪانسوا ۽ ابواس سان سنان وغيره ڪري ڪلش جي جل سان ٻاڳ کي شڙ ڪري، پنجا وڇن ڪرائي، سمنڊ جي ڪناري تي ۽ ڏيئي جي ڪناري تي، ڪو شالا ۾ يا ڪنهن مندر ۾ يا ڪنهن اهرم اسٽان تي شپ لکي ۾ ڪرو ٻنهي شش کي مهنجي شڙ. ما يا جو ڪيان ڏئي ۽ منتر جو اچارڻ ڪرائي ۽ آخر واد ڏئي، ”منهنجو شل ڪلڙ لٽي، منگل لٽي، شپ لٽي ۽ ٻڙ لٽي“ گروءَ کان منتر وٺي شش کي حب ڪرڻ گهرجي. حب سمنڊ سان ڪجي ۽ اهر سان ڪجي ۽ هر روز ڪجي. نقط واس جو ڀڄڻ وٺائڻ گهرجي. جيترا منتر ۾ اڪر هجن اولڙ لکڻ دهن جي چوڻ حب ڪرڻ سان ”پرشورڻ“ چئبو آهي. ان کان ٻڙ نه ڪجي ته ڪا به ٻي (سڌي) حاصل ٿيندي آهي. ساڌڪ کي ڪي نه هر وقت مهنجو (شڙ)

جئن روڳن ۽ بيمارين کي دوائون ناس ڪندون آهن تن سڀني ٻان جي ناس ڪرڻ لاء هيءُ هڪ ئي اڪيڙ مٽر سمجهڻ گهرجي. ٻنڌن کان مڪتي وٺي ڏاڍ لاء هليءُ پنڄ - اڪري مٽر تي هڪ ٽڪ علاج آهي. هڪ مٽر پڙهڻ وارو انسان موروڪ، اڻ پڙهيل يا نيچ، نه هجي نه شرڏا ۽ پوري سان چاٻ ڪرڻ سان جيون - مڪت ٿي ويندو. (هرهر مهاديوشير-ڪاشي وشوانث ڪنگي) واري سنگهتا (آخر ڪند) ۷. آڌاء ۱۲ سماپت.

پنڄ - اڪري مٽر ۾ پنڄ - اڪري وديا ۽ ان جا رشي ۽ چنڊ وغيره ۾ پاروڻي: اي پرائماني ڪلچر ڪڏهن عجيب رنگ ڏيکاريندو، نرم ڌورو ۾ ڊاڄي ويندو، ورڻ آشرم ڌرم مٽيءَ ۾ ملي ويندو، اڀرڻ ڏاڍ جا رواج بند ٿي ويندا ٿڌن ٺوھان جي پکتن جو ڪئن ايتارو ٿيندو؟

ڀڳوان شهڪر: اي پاروئي! اهڙين حالتن ۾ گهور ڪلچر ۾ ماڻهو منهنجي پنڄ - اڪري وديا جو آسرو وٺي سنسار - ٻنڌن کان مڪت ٿي ويندا. ڪهڙو ڀ خراب، نيچ، ڪرڻ ڪهن، چل ڪهت وارو ۽ لڙي ماڻهو هوندو نه. پنڄ - اڪري مٽر سان مڪتي حاصل ڪندو. اٺيڪ ورنن ۽ ٻيءَ طرح بدن کي سڪاڻ سان خرو - اڪري جي پراڻي نه ٿيندي، تنهنڪري لپ ۽ بگهه ۽ ڌرت منهنجي پنڄ اڪري مٽر جي ڪروڙ ڀاڱي حصي جي پراڻي ڪونه ڇڏيا. اي داري پاروئي! منهنجي ”اوم نمه شراڻ“ مٽر لاء ڊاڪيا (گرو کان مٽر وٺڻ) وٺڻ بهتر آهي جيتوڻيڪ بنا ڊاڪيا به منهنجي مٽر سان سڌي ٿي سگهي ٿي، منهنجي مٽر جي ٽي پراڻو سان وين، شاستر، مهرشي، سنان ڌرم، اوگ ۽ سچر چڱت هلي سگهي ٿو. اي داري! ٻولڻ ڪال ۾ جڏهن هيءُ چواچو سنسار لشت (ناس) ٿي وڃي ٿو ۽ سچر سنسار مٽيءَ ۾ ٻي وڃي ٿو ٿڌن به شاستر منهنجي هن ”اوم نمه شراڻ“ جي آڌار تي ٿي رهي سگهن ٿا ۽ ٺارائڻ به هن مٽر جي شڪتيءَ سان ٿي ٿي ٿي. ٻي آرمي ٿي سمهي سگهي ٿو. اوهان به مورو پربت تي وارو (هرا) ٻي ڪري منهنجي ٿي ”اوم نمه شراڻ“ مٽر سان ڪنور ٿيسيا ڪئي. جهنڪري مورو - پربت مونکي تمام پيارو لڳندو آهي. اوهان جي مانسڪ پٽن به منهنجي ٿي هن مٽر - شڪتيءَ سان وري سرشتيءَ جو واڌارو ڪري سگهيا. منهنجي هن پنڄ - اڪري مٽر جو هڪ هڪ اکر منهنجي هڪ هڪ مڪر مان ٿي نڪتل هئي، جهنڪري پنڄ - مڪن جو ميلاپ ڇڏو. وري پهران ٻڌ ”نمھ“ ۽ ٻيو ٻڌ ”شراڻ“ آهي منهنجي معنيٰ ”شرا“ سان اشارو ٿي ڪري معنيٰ اها پهران پهران ڏيا منهنجي هڪ مان پرگهت ٿي. ڪهڙي ان وديا جو ورنن ڪرسان. سونهري بدن، ار پڇائون، چالي ويڪري ۽ ٿوڪيل، مستڪ ٿي ڇڏيندا جو مٽڪ ڌارڻ ڪيل، ڪمل جي آسن تي اراجھ - ان آهي ۽ گھنڊندار وار سھڻي مڊهن ٿي واسينڪن وانگر نساڄ وري رهيا آهن. هن مٽر جا سڀ اکر جيتوڻيڪ ٻيچ روپ آهن پر ٿڌن ان جو نون

۹ هتیاون پوهانن پر هر طرح غورداري وکښ ضروري آهي .

هاتلې ولسن لاء ضروري نمر اېه طرح ساکيا جءکي پورهان چټي آږ آهوان، باقي ولسن لاء خاص گټو وکشا، وياږو ۹ کمټي چي هر طرح سېنال کړږ ۹ پراخمن چټي شيرا ۹ کټون سان سهکار کړږ، وياږو ۹ کمټي پر اي چاه فاکدو له ولځ گهر چي . سرکاري انځسک پر کس کساء يا لکي نه کچي .

اي داري! شورو تر مېهښي لاء سپني کان پمارا آهن . تن لاء بېا سېب لمر ساکيا پاري لنډي وولن چي شيرا کړږ گهر چي چي خاص طور هن طرح چالځ گهر چي . شور چي صفائي ۹ ستالي ۹ چو پړېند کړږ، کمټي پر بهي کمر کړږ، سېکار چي سامان لاهځ ، ځهځن چي سامان لاهځ، هتياون چي سامان لاهځ پر مدد کړږ، باغن ۹ وستن لاهځ پر مدد کړږ .

اي داري! مېهښي لمرک اشنان لي سپني ډور ۹ سپني ورځ ۹ خاص کړي گرهښي مالهور پالو کړي سگهن تاء استراون پمېهښي او چاکري سگهن لږون مکر باد وکښ گهر چي تر گز هښتي استروين چو دکيم گرو پلهښو پټي آهي . استروين کي هلمېچي پوچا پټي چي هوکل کانسوله نه کړږ گهر چي .

اي داري! وډوا استراون پمېهښو وقت شو . تار جهځ پر لي لځاوان ډزاي ۹ نسي سمهځ، تپ، دان، سنان، شالتي، مغون ډارږ، کما، اشمني، چونس، پړولما، ۹ انځادشي ۹ نسي خاص شو . پوچا وغيره وډوا استروين لاء ضروري آهن . (نوت : استروين ۹ وډواون استراون پراخمن کان شورو تالين سمهځ گهر چي)، باقي اي پازولي مېهښي پکتن لاء کچه ۹ دبا پر ناممکن ۹ ډکيو نه آهي . چټن لور شخص باهر پر کاږو لي پمېهښي شکل ۹ ډول پداسي کيدو آهي يعني کا وستو لهي پوندو آهي لښ مېهښي پوچا پر لېکل شو . پکټ (استري يا پړش) مونسان ملي شو . پد حاصل کيدو آهي . اېه طرح مالهور پمېهښي هر رجائي لره پر غوطا کاليدو آهي . اي داري! هن سچي کتا چو سار يعني نم ايتي مېهښي پکتي ، مون پر وشواس ۹ مون پر شرډا وکښ وارو لي پکټ مولکي پمارو آهي . (هر هر مهاندر شپو . کاشي وشوناف کنگي) وایري سنگها (اثر کندی) ۷ . اذیاء ۱۱ سیمایست .

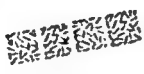

پلج - اکري ملتر حو دهاتر

پلجيو : اي شري کړځ ! "اور لمر شراعت" هي ملتر لمار ليدو آهي او هن چو مهاتر سپني مغون کان وډو آهي . سپني ولسن چي کيان چو لس هن پر سمال آهي . سولتر سته . اړو کان ۹ ان لاء چهل آهي لهدکري سچو ملتر آهي ان پر ډرو نه شک له سمهځ . هن ملتر چي چاپ کړږ سان سې وډاون سډاون ملن لرون . چټن اخ پر وځ سمال ۹ لکل آهي لښ پوهاند ۹ سې من وانچست پدارت هن پر سمال سمهځ گهر چي .

شروند شو پراڻ - واري سگهتا (اثر ڪند) ۷.

گهڻا يعني سنسار جي وهندار ۾ منهنجو مکيه لاڳاپو سمجهو. اعتراف جي مٿين ۸ ۾ مطابق هن ٿا سي ٿي پوڻي آهن، سي ٿي منهنجا پيارا پڳت آهن، سي ٿي واپس ڪر مڃيندڙ ۽ اڀياس ڪندڙ آهن، سي ٿي مونکي ملي سگهن ٿا ۽ پوءِ ڪٿي چسپال عجب ۽ ٻاروئي! ايترو سو ضرور ياد رکڻ! ۽ پڳتي ٻار سان جيڪو مونکي پٿر، بشب، ڦل، يا جل ۽ ٻڌبان ٿو. (هر هر مهاديو شيرو - ڪاشي و شوانت ڪنگي) واري سگهتا (اثر ڪند) ۷ ۱۰ سماپت.

ورڻا شرم ڌرم ۽ ناري ڌرم بابت، شو - پڇڻ، شو - چنڻ ۽ شو - گيان جي مهم

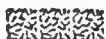
پڳوان نشڪو - اي داري ٻاروئي! اوهان شو - پڳت لاءِ ضروري آهي ٿيئي وقت. مان ڪري سنڌيا - ڪايتري جاپ ضرور ڪري. اڳي هونري هجي، لنگ ٻوڙا ڪري، دان ڪري ۽ سڌا چاري هڻڻ گهرجي. سچ اڙي، سچ واپاري، ستوشي هجي، جهو - دها ڪري، هيسا نه ڪري، شردا وڌي، شرم، حماو ۽ ساڃهه کان گم وٺي، لپ، ڪميا، شڏا، او لڙائي، ۽ رهي، بکيه ٻوڙا ڌارڻ ڪري، پڳڙي ٻائي، ٻيٽر وڙهي، نشيدار شين کان ٻوڙي ڪري وڌاڪيه جي مالها ڌارڻ ڪري، پسمي لڳائي ۽ خاص پسمي ۽ جو ٿراند (ٽن ليڪن وارو ڏاڪ) لڳائي، هر هڪ چوڻس ٿي شو - ورت وڌي، اوهم ڪوڙ (پنجه ڪوڙ) - ڪو جو ڪير، مڪڻ، ٿڌ، وٽس ۽ چيٽي جي وس) گهرڻ ڪري، شو - ٻوڙا ٻوڙي ڪرڻ کانپوءِ کانڙو کائي، مڇي ۽ نس نه وڌائي، شواب کان ٻوڙي ڪري، شو - پڳت ڪرڻ کانپوءِ کانڙو کائي، مڇي ۽ مڇي ورتن سان به لاڳو آهن. مگر اوهان سان خاص طرح ڪميا، شادني، ستروش، سچ، چوري نه ڪرڻ، پٿي جو مال نه ڦهائڻ، شو - گيان حاصل ڪرڻ، پسمي لڳائڻ ۽ ڦل ۽ ٻوڙي ٻاروئي! هاڻي جو ڳڻن جا لپڻ ٻڌ!! جو ڳڻن کي ٽپهن جو بکيا ڪري ڪاڌو آهي ۽ راس جو اوهم چاريءَ وانگر ناڌو نه ڪاڌو آهي. باقي جو ڪيءَ لاءِ خاص ڪري ٿو، بکيه گرائڻ، دان ٽپڻ ضروري آهي. وان پرست وارن لاءِ به ساڳيائي اهر آهن ۽ پوڻيءَ لاءِ. ڪنهن لاءِ اها سڀ نير ٻهوان جهڙي چئي آڏو آهيان باقي خاص طرح شيطان ماڻهن کي ٿري گيڻ يا لنگوڙا ڪرڻ، عيسا ماڻهن ۽ جانورن کي دٻائڻ ڪرڻ، شو - پڳت کان سواءِ ٻين ٿي اعتبار نه ڪرڻ، رانگال (روڙ ڌرم ڌارن عجب) ٻوڙي ڪرڻ، لشڪر جي سڀال ڪرڻ، جاسوس معرفت و عيسا جا اھڃ اڏاءِ دور ڪرڻ،

شو سندن قورم جون چار مکھ ڳالهون ۱- ڪان ۲- ڪريڪ ۳- چوڻا ۴- اڙڙي - پشور
 باش ۽ پتيءَ جي ڪيان کي گيان چئور ڪورءَ جي آڳا اوسار مولتيءَ يا لڪ جي
 سامڪريءَ اڇا ڪريا چئي، منهنجي آڳا اوسار وڻ آشر ڏور چور ڪرڻ چريا چئي،
 باقي من کي وس ڪري اڏنن کي آهستي آهستي قبضي ۾ وڪي منهنجي اڇا ۾ لڳي
 وڃڻ کي يوڳ چئورءَ اتي ڏيري ۽ چت کي هڪ هنڌ وڪڻ سان سڙن (شوميد بگن جو قل
 ملي لو، يوڳ سان اڳڻ جنهن ۾ ڪيل پائڻ جي ناستي منهنجي آهستي ۽ اهڙيءَ طرح
 لائيءَ وٺاءُ واري حالت ۾ ڪان اٿن منهنجي آهي ۽ اهڙو اڙڙي ماڻهو ڪهڙيءَ ۾ ڪهت ڏانه
 پات وارو هوندو آهي ۽ ڪيس مڪتي منهنجي آهي. منهنجي اڇا ۾ لڳل ماڻهو ڪي
 کي سيني تي ڏا ڪرڻ ڪهڙي، اهسا سان علڻ ڪهڙي، سچ ڳالهائڻ ڪهڙي، چوريءَ ۽
 ڏوريءَ کان دور رهڻ ڪهڙي، بڪه ڪرڻ ۽ ڪرائڻ ڪهڙي ۽ مکه ڳالهه اُها آهي چوڻ
 جي اڇا وڪندي سندس ڪم هي اڇائي ۾ ئي ۽ منهنجي اڇا اڌ ۾ وڌي ڏاندو ۽ سندس
 وشواس نٿي ٻولندو ۽ چيو وڃي ٿو ته ڪو واري جي ڀرءَ سندس ڪاميا ٻوري ٿي
 ٿي ۽ مان سندس من اڇا ٻوري ڪرڻ لاءِ ٻڌل آهيان.

منهنجي اڇا ٻن نمونن سان ٿئي ٿي: هڪڙي ٻاهران ۽ اٺي اندران اهڙي طرح من وائيءَ
 ۽ شرو سان. وري منهنجي اڇن جا ٻه روپ آهن جي هن طرح سمجهڻ ڪهڙي: ٽپ،
 گرم، چپ، ڏٺا ۽ ڪان. موليءَ وغيره ۾ هڪو منهنجي اڇن ٿئي ٿو تنهن کي ٻاهران
 اڇا چئي ۽ هڪو من سان اندر ۾ اڇن ڪو تنهن کي اندران اڇا چئي ۽ اهڙيءَ طرح
 وائيءَ سان اڇن ڳالھو ۽ آواز سان طاهريءَ طرح ٿار- چپ ڪو نه ”وائي“ سان اڇا چئي،
 پسي، ٽپند ۽ وڌاڪه ماڻهائون ڏاڍو ڪرڻ سان ”شرو“ جي اڇا چئي، منهنجي مولي
 اڇا کي ”گرم“ چئور. باقي ٻيءَ طرح ڪمن کي گرم نه چئي سگهون. منهنجي اڇا
 ۾ ورهه وڪڻ ۽ بدن کي ڪشت ٿيڻ کي ”ٽپ“ چئور باقي منهنجي لکي بڪه ڪڍڻ کي
 ٽپ ڪرڻ چئور. منهنجي ”اور لهه خوانه“ منهنجي اڇا ڪرڻ کي ئي ”چپ“ چئور.
 منهنجي سڀ لاءِ چئن ڪرڻ کي ”ڏٺا“ چئور ۽ منهنجي ماڻا، ليلا ۽ شاستر جي جاڻ
 کي ئي ڪان چئور.

ٻاهران اڇن ڪان اندران اڇا سڙار وڌيڪ آهي. من جي ڪڏ اڇ سان شرو
 پالهي ڪڏ ٿي وڃي ٿو باقي سڄي ڀڳتي ڪرڻ هوندي ته ڪهت سان اڇا چئي
 جنهن ۾ انسان ٻاڻ کي ۽ ٻين سيني کي لڳي ٿو ۽ پائي وهي پاپ جو ٿهڪ ڪري ٿو.
 اهر ٿي منهنجي سنان (پراڻو يا آڏي) ڏور آهي. منهنجي ڀڳت جا هيٺيان اڇا هجن
 ڪهڙي: ۱- شرو ڀڳت ۾ پيار. ۲- منهنجي اڇا ۾ شرو. ۳- منهنجي سر اڇا ۾ من جو لاڙو
 ۴- منهنجي لاءِ بدلي مشغوليون ڪرڻ. ۵- منهنجي شاستر جي ڪتا جو ٻڌڻ ۽ ڪتا ٻڌڻ
 ٻيل زان، اڪرون، ڪن ۽ سونڻ شڪتيءَ کان ٻوري طرح ڪم وٺڻ. ۶- هر هر منهنجي
 ٿار سونڻ ڪرڻ. ۷- منهنجي شرو وٺڻ. ۸- منهنجي چوڻ جو اڇا منهنجي ڪري

لنباڻا، لنبيڪيشڪ، سرڙگي، سمبڙي، ساڌ، سڌي، سڌاما، گيشپ، وسشت، ورجا اڻري،
اگر، گرو سربشت، شروپ، شروشڪ، گڙي، ڪڙهاڙ، ڪشرو، ڪيتري، ڪاشپ،
اشا، چوڻ، ورهسپتي، اڻتي، وامڊو، مهاڳال، مهاڻل، واچو شروا سروي، شاياڪ،
پيشو، هرڳم، ناپ، ڪوشلي، لوڪاشي، گڙي، سمڙو، چڙمي، ڪڙي، ڪشڪڙو،
پلڪي، ڌارپاڻي، ڪيتومان، ڪوٽر، پاڙي، مڌوپنگ، شروپڪيتو، اڻچ، اڻرحد شچ، ڌارل،
ڪري، شاليهرو، سويش، پولاشو، شارڊوسو، چڪل، ڪيڪرڙ، ڪڙي، سرباهڪ، اڻوڪ،
وڊرو، شڪوڪ، آشولان، اڪم، پاد، ڪڙاڻ، اڻوڪ، ولس، ڪشڪ، ڪرڪ، مڙڪ ۽ شرو
وغيره ٻرڪاچارو واپي مهيشو جا شش آهن، اهي سڀ پاشروپت. سڌ آهن، جن جي بدن
لي پسمي و مايل آهي ۽ سڀني شو شاسترن، وڊن ۽ نئون جا چاڙون ۽ پڙين آهن. هي
سڀ شو. ڪيان هر پڙو، سول سڀاو وارا، ڪوٽل. هرڊ، وارا، اڻا، ڪوڙو کان پوي، اڻروپن
لي جيڪ ڪندڙ وڊراڪي. چون ماهاڻون ڌارپندڙ، جڻاڻون وڪندڙ، اڻروپ (نن اڪن وارا)
لڪ ڏيندڙ، ڦل ۽ مڊون لي ڪڙان ڪندڙ، پراڻاڻام ڪندڙ، سڌا. شو پڙ من لڳائيندڙ،
سڀاري ماڻاچار کان اڏاس رهن ٿا. (هر هر مهاڊو شيو. ڪاشي وشوڻاڪ ڪڙي) واري
سنگھتا (اڻر ڪند) ۷، آڏاڻا ۹ سماپت.

ڀڳوان شڪر ۾ شردا - ڀڳتيءَ جي ضرورت، شو - قزم

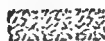
جو ورنن ۽ شو پوچن باب.

شري ڪرشن - اي ڪردو شري اڻمڊو! جنهن ماڻهو ۾ جو من آڻو. ٿو جي ساڻن هر
له لڳي يا من پڙو نه هجي يا اڻروپن لي قبضو نه هجي اهڙي ليچ اڻي واري ڪي ڀڳوان
شڪر ڪئن مڙي سگهي؟

شري ڪرشن جي سوال جو جواب ڏيندي ڪرو اڻمڊو مڙي رهيو هو ۽ چيائين، ”اي
ڪرشن! اهو بلڪل ساڳيو سوال ڌاريءَ پاڙو لي هڪ دفعي پراڻاڻاڪ شڪر کان ڪيو هو
جنهن کي هو پڙو مان وڊن ڪريان ٿو.“

ڀڳوان شڪر - ڌاري! جيڪڏهن ساڌڪ جي من ۾ شردا ۽ اڳتي له هوندي نه اچن،
ٿهيا، چپ، آسن، ڪيان ۽ پيءَ طرح هجڻو من ڪرا. لڳندو. جنهن ماڻهو جي من ۾ اڳتي
۽ شردا هوندي سو موڙي ڪئن به طرح وڙس ڪري سگهندو ۽ پوءِ نه مڙيچو ڏرشن پڻا پڙ
مڙسان وڙو واهي ڳالهائي، ٻڙهائي، اڻ سگهندو، تنهنڪري مڙسان ماڻ ۾ شردا ۽ اڳتي
جي سخت ضرورت آهي. اڻهڙو، ڪري، وڻش، ۽ وڙي آشر ۾ وڙاس وڪندڙ لي موڙي
مڙي سگهن ٿا مگر سڄي پڙين نه مڙيچو ڏرو وڙو اڻچ ڏاڪ، اڻچ ڏور ۽ اڻچ سڀاو وڙن ٿا
به کليل آهي پڙ شردا ۽ اڳتي اوس هجي. جيڪو مڙيچي ٿا پڙ ۽ شردا ڪندڙ اڻو
وڪي سو سخت پل اڻ ڪري ۽ ٺاڪي ماڻاچار ۾ ڦاسي سڀا ساڳو ۾ پڙي اڻو. مڙيچي

پکي چئي. انهن ٽنهي ڳالهين کي ملائي ”شو- ڌرم“ چئبو. شؤ ڌرم جون وري ۵ ڳالهيون مکيه آهن. ۱- نپ، ۲- گور، ۳- جپ، ۴- ڌيان، ۵- ڪيان. شو- لنگر پرڄا کي گور چئبو، چاندراڻي وغيره ورن کي نپ، منترن جي اڀياس کي جپ چئبو، شو- چمن کي ڌيان ۽ شو- لملان (شاسترن) جي ڄاڻ کي ڪيان چئبو. (غر غر مهاداو شينرو- ڪاشي وشوانند ڏمڪي) واري سنڪھتا (اثر ڪند) ۷. ادباء ۷ سماپ

شو- ڪيان، شو- اڀاسا سان ديوتاڻن کي شو- درشن

۽ سورج ۾ شؤ - پوجا.

اڀلديو - اي شري گرشن! شؤ- ڪيان گرو ۽ جي گرڻا سان ئي ملي سگهندو جو مڪتي ۽ کي ڌيان وارو ٿيندو آهي جهنڊو وستار سان ورن ڪرڻ نام ڏکيو آهي. ڪيان سروب شو بهران ارهما کي پندا ڪيو جهن ۾ جدا جدا ورڻ ۽ آشر پندا ڪيائين. وري بک، سور، ٻراري، اگني، سور، ڊاولاڻون ۽ واد پندا آيا. ڊاولاڻن وري وڌڻ ڏار جي آستتي ڪئي ته رڌر ڏار پيو، ”اي ڊاولاڻا! سڀ ڪان بهران مان عيس. هائي نه جو جڳهه ئي مان ئي آهيان. پرش ۾ نه مان ئي رعدس. مرلڪان وڌاڪ ۽ مون جهڙو ڪونه ڪونه آهي ۽ جيڪو مرلڪي ڄاڻي ته سو مڪ آيا سمجهڻ ڪهرجي.“ ائين چئي رڌر ڏار اتر ڌيان تي وڌو. جڏهن ڊاولاڻن وڌڻ ڏار کي نه ڏار ڏڏن سام واد جي منترن سان آستتي ڪري پاشوبست ورت کي ڪرڻ ڪرڻ لڳا ۽ اٽڪن کي پسي واپس شروع ڪيائون ته هميشور پاروتي ۽ (اما) سوڌو اچي سندن اڳيان ايندو ۽ مشڪي ڪري چيو- لڳو، ”اي ڊاولاڻا! مان ارمان ئي ڏاڍو اوسن ٿيو آهيان.“ پوءِ ڊاولاڻن لنگار ڪري پڇڻ شروع ڪيو:-

ديوتاڻون - اي سوامي! هن ٻراريءَ تي گهڙي رستي سان ارمان جي اڀا لنگ ڪهرجي ۽ ان پرڄا کي ڪير ڪري سگهي ٿو؟ اهو سهڻو رو لنگ لنگ وستار سان اچي اٿڻ چاهيون ٿا پرڳڻن شڪر ڊاولاڻن جي سهڻي ڳالهه ٻڌي مشڪندي پنهني سور، ميو روپ کي ڏيکاريو. گهڙي ان روپ جي واکاڻ ڪئي! سڀي ڪٿن سان ٻارو ٿيو، سندس بهرڙاري ڪرم وڪوڙيل هئا، اٺ پڇاڻون، چار مڪ ۽ اڌ شرار استريءَ جو ۽ اڌ پرش جو ٿيو، اهو عجب رنگ ۽ روپ ڏسي سڀ ڊاولاڻون سمجهڻ لڳا ته سورج، باروڻي، جندرم، آڪاس، وارو، اميج (اگني) جل، ٻراري وغيره شؤ- روپ آهن. پوءِ سڀ ڊاولاڻون سورج کي آڙين ڏيندي چوڻ لڳا، ”جهنڊو ٻاڙهو سندو واکو رنگ آهي ۽ سندس ڏورائي (منڊل) آهي، - راي واکو سوطي مروت ڳهڻن سان سينگاريل آهي، ڪمل واکو جهن جهن جهن آهن، جهن ۽ هڪ ۾ نه ڪمل آهي ۽ برهما، وشو، ۽ اٽل وغيره کي پندا ڪرڻ وارو آهي، نهون ئي

کیش لمسکار آهي. پڳوان شڪر هرڻه پتي، هرڻه ٻاهر، انٺڪا پتي، ايهان، ٻناڪ ڏنڻ.
کڻڻ وارو، ٻٽل لسي سواڙي گرنڻ وارو، سولهي وارو، ڪمل جهڙاس اکين وارو،
اٺي جي سڙج والڪر علائق بدن وارو، ليري ٻيٽي وارو، اربن روپ، برهما کي اُڀديش
گرنڻ وارو ڪوڙ جو نه ڪو، شل، ٻٽل سڙج، سرڙو ٻاٽڪ، اهن لسي گربا گرنڻ وارو ۽
ٻرڻو روپ آهي. ”اڙڻو“ مدتر سان ئي ملي سگهيتو تههڪري شڙ-شامتون جي چانڊ
وارا چولدا آهن نه پڳوان شڪر ٻرڻو روپ آهي ۽ مڊوڪ اُڀند چوٽو نه ”اڪار، اڪار،
مڪار ۽ لاد“ سان شڪر ملوڪ اڪار، کي رک ويند چٽو آهي، اڪار کي اچر ويند چٽو
آهي، مڪار کي سامر ويند چٽو آهي ۽ لاد کي آڱرو ويند چٽو آهي. اهڙي طرح ”اور“ شبد
پر شڪر ۽ چاڙهي ويند اچي وڃن ٿا. تههڪري شڪر ويند روپ آهي ۽ ويند شڪر روپ
آهن جي ئي دلما پر وڏي پر وڏا آهن. (هو هر مهادر شيرو-گاشي وشراسات کنگي)
واٻري سنگها (اُڻر کنڊ) ۷، اڏا ۶ سمايت.

شؤ - شڪتي ۽ شؤ - ڪرپا سان پواڻين (جيئون)

حی مکتبی و شو - پگتی

اڀلڻو۔ شري ڪرشن! سو جي سهاراڪ شڪتيءَ جي ڪهڙي ڳالهه ڪرمان، اڳوڻن
شڪر جي شڪتي ڏاڍي عجيب ۽ آلوڪي آهي. سڄو روح جي روشني جئن هڪ هوندي ۽
اهڪ روپن ۾ اڻڪاش ٿئي ٿي تنهن سو شڪتيءَ جو ڏانڊو ۽ وسع آهي. سو۔ وڏا
شڪتيءَ مان اڃا، ڪمان، ڪرڻا ۽ ماڻا وغيره شڪتمون ٻڌا ٿين ٿيون. شڪتي وڻي
شا ماڻا ڌارڻا ٿي سڄي برهمانڊي ڪي پنهجي وس ۾ وڃي ٿي. هن شڪتيءَ جا
۲۷ قسم آهن.

اڳئين سٺي جي ڳالهه آهي ته سسار انهن کان چٽو جي اڃا وارين دشمن جي
من ۾ هڪ شڪ ڄاڻو. ته هن جيڪم جو ڪارو ڇا آهي؟ اسان ڇا مان ٻڌا
ٿيا آهيون؟ اسان جو وڏو گهر آهي؟ اسان مڪه ۽ مدني ۾ ڪنهن سان رهندڙ آيا؟
ڪنهن سسار جو مالدار ٿيڻو آهي؟ اهوئي طرح ٻارو وڃاڻو ڪندي ٿا-اسان
ٻوڏ ڏوهي ٿا ٿو؟ اها شڪتي ٿي ڪٿن واري آهي جنهن تي ٻوڏيان شڪر جو اڌڪار
يعني بهضر آهي؟ ٻوڏيان شڪر جي ڪرڻا سان ٻوڏي ملي ٿي؟ ٻوڏي سان ٿي مڪتي
ملي ٿي. ٻوڏي وري هڪ جهر جو ٿل نه آهي ان لاءِ ڪيترن ئي جبهن ۾ اوڙهو ڪوٺو
ٻڌي ٿو. شڙ جي ٻوسن ٿيڻ سان انڙو ٿئي ٿو؟ ان کي شو ڏورم چئجي ٿو، جنهن ۾ وري
وري من لڳائڻ سان ٻوڏ آندڙ جي اڙهي ٿئي ٿي. جنهن ۾ ٿورو ٿي ٻوڏيان شو لاءِ ٻوڏ
آهي يا ٻوڏي آهي تنهن کي ٿي جنهن ۾ اوس ٿي مڪتي ملي ٿي. ان ٻوڏي جا وري
فسر آهن ا. مالڪ. نه وڃاڻو. نه شاربڪ. شڙ ۾ من لڳائڻ کي مالڪ چئبو، شو ٻوڏ
اڪريءَ جو جپ يا استوتون جو ٻاٽ وغيره وڃاڻو چئبو، اڃا ڪوٺو وغيره کي شاربڪ

نه ڪري سگهيو. تنهن ڪري ”اڀرا“ ۽ ٻنهي کي رشي، مٺي، ٻار ٻه ٻه ٻه ”اي - اٺس، اي - اٺس“ چوندا. (هر هر مهاديو شينو - ڪاشي وشوناڪ ڪنگي) واري سنگهتا (اٺ ڪند) ۷. آڌاء ۴ سماپت.

پرو مشهور شو جو سرويپ ۽ سندس شرط ۾ اچڻ سان ڪلياڻ.
 اڀريو - شري ڪرشنا! پشو (جيرو) مهاپاش (مها چار) ۾ ٻڌل ماڻهو ڀڳوان شڪر جي سڄي روپ کي ڄاڻي ڪونه ٿا سگهن. رشي مٺي کيس الڪ روپ ۾ ڏسن ٿا. ڪي ٻار اهرم چون ٿا ڪي کيس پنڊ مها پوف چون ٿا ڪي چيئن نه وڏي ۾ وڏو واپاڪ، نه ڪي ويند ۽ اهرما جو اڌ پتي چون ٿا ڪي مهيشور ٿي ويا پتي نه ڪي وشو جو جڳت ڪرو، ڪي اهرم ٿيو ۽ سڀني ٿئون جهڙوڪ ستو، رڃ ۽ ٿر ٿنهي جو مالڪ چون ٿا نه ڪي ڪير ۽ اڪير روپ ۽ ان کان نه عتي چون ٿا، ڪي کيس سمسٽي روپ نه ڪي ويشتي روپ ۽ ڪي نه وري ٻنهي کان نه مٿي کيس چون ٿا ڪي کيس ٻارڙان ٻارڙن چون ٿا نه ڪي ڪال روپ ڪي پاڪ نه ڪي پندا ڪندڙ، ڪي کيس سويلر ٻارڪاش چوندا نه ڪي اجتماع ڪي کيس ڪارڻ چوندا نه ڪي ايتا ڪي کيس ورتا روپ نه ڪي کيس هرڻ، ڪرپ چوندا ڪي کيس انڙامي نه ڪي کيس ننڊ، سمرو، جاگريف اوسٽا، لڙڪا، سرڪا، سولندڙ، ڌرو، لڙڪا، ساڪار، شيد اٿس، اچمتي، ڪيان سرويپ، شرڻاڪ، وٽس، وغيره وغيره نالن سان ٻڪارين ٿا. اهڙي طرح نالن ٻڪارڻ سان ڪيائي ماڻهن جو اندر صاف ٿيو ٻوي ۽ ڪين ٻيچ ۽ ٻاپ جي ساڄي، وهي ٿي ۽ جيڪڏهن اهڙيءَ طرح هر دو صاف ٿيو نه شو ٻنڌ ملي چڪو. (هر هر مهاديو شينو - ڪاشي وشوناڪ ڪنگي) واري سنگهتا (اٺ ڪند) ۷. آڌاء ۵ سماپت.

ڀڳوان شڪر جو شت، ٻڌ، هڪٽ، سرويپ.

سرو وياڪ ۽ پڙو روپ وغيره.

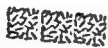
اڀريو - اي شري ڪرشنا! ڀڳوان شڪر کي ڪنهن جو ٻڌڻ ڪونه آهي. کيس نه ٻڌڻ آهي مايا جو، نه ڪايا جو، نه چف جو، نه لڙڪا جو، نه جيم جو، نه ڪر جو، نه پوف جو، نه پوڻ جو، نه ورتان جو، نه آڌ جو، نه اٺس جو، نه مٺي جو، نه ڪيس نه ٻڌو آهي، نه ڪرو، نه اڇائيندڙ، نه پاليندڙ، نه پندا ڪندڙ، نه سالي، نه اٺس مڪتي، نه اٺس روڪ، نه اٺس موهر، نه ٻوه، جهنگري هڪ ٽپي والڪر هڪ هنڌ ٻيل آهي جهنگي چوڪوڊ ٻيا سڀ ٻيا ڦرن، وڏر (خوفناڪ) روپ اٺس ٿيندڙ.

شکتي تي شو جي حڪم سان وڃا ڪري ٿي ۽ اڻڪريءَ (قدرت) جو واڌارو ڪري ٿي. شرجي اڃا سان ٿي شو. تڏهن سان شڪتي ايڪتا ۾ رهي ٿي تنهنڪري جئن ٽن مان ليل لڪري ٿو ٽن شڪتيءَ مان سرشتي پيدا ٿئي ٿي. شڪتوان جي جوش ۾ اڇل ڪري پهرين ”ناد“ (آواز) جي آهتي ٿي ۽ پوءِ ”هندو“ ٻروي ”لنگر“ يعني ”سدا شو“ سدا شو مان ميسور ۽ ان مان دها، اها وري وائيءَ جي ايسروي آهي. اهڙيءَ طرح ”واڌءِ عوري“ شڪتيءَ جي آهتي ٿي، جنهن مان ”اگر“ پيدا ٿيا يعني ”ٻولي“ پيدا ٿي. اوه وري شو ڪلا، اهي ۽ وڌيا کي پيدا ڪيو. ڪلا مان وري راهر پيدا ٿيو. مان وري آ. ڪلي اڻڪري سم، وڃ ۽ ٿر، شو. آڪيا اوسار ٽيهن مان وري الڌ (الڌي مان) پند (پندن) مان پيدا ٿيندڙ جوو (ٻراڻي) پيدا ٿيا. پندن جي پٽاوت ڪري سڌل ۽ سرڪر اڻڪري يعني چاچر جڳس، ڪيان، ڪرا ۽ اڃا. انهن ٽن شڪتن دوران شڪتوان اڻڪري سڌار ۾ واپس رهي ٿو. ڪين کي اهر ۾ وڃڻ واري اڃا شڪتي اهر آهي. ڪيان شڪتيءَ دوران ڪر، ڪارڻ ۽ ڏوهي. جي خبر پري ٿي. شڪتي ۽ شڪتوان هڪ ڪري سڌار ”شعور ۽ شڪس“ جوو وڃي. جئن مانا ۽ پتا کانسواءِ ٻاڪ جو خبر اسٽور (لامڪن) آهي، اهڙي طرح ڏو ۽ ڏواڻيءَ کانهه سرشتيءَ جي پڌاڻس ۾ لامڪن آهي. ۽ اها سرشتي پڳوان شو ۽ شرا آهي. پوءِ جڳڙهن سرشتيءَ جو پيدا ڪندڙ پوهما چتون ۾ سندس پوتما پراهمائي، جي پش ٿر پومسوري، جي وينڊ ۾ لڪهي، جي سورج ۾ پڙيا، جي مهندو ۾ شوي، جي ٻر ٿر ٻر ٻر، جي شڪر ۾ ٻاروئي، جي راور ۾ راور پڙيا، جي چنڊوما ۾ روهڻي، ٻاڻي الف ٿر، الڌي، جي منو ۾ شمس روي، جي روچي ۾ آڪري، جي پڙڙ ٿر ڪيائي، جي موچي ٿر سمورائي، جي الڪرا ۾ سموري، پاسته ۾ پڙي، جي ڪرڙو ۾ ستي، جي اٿري ۾ اٿسرو، جي ڪمپ ۾ اڏي، جي وسف ۾ اولڌي ۽ جي پڳوان شڪر سڌي سڌار جي سيني پش (مندن) ۾ آهي ۾ ٻاروئي وري سومي (استرين) ۾ آهي، اهڙي طرح سڀ استوان ۽ پش پڳوان شڪر جي ملڪيت آهن.

جڳڙهن وشي شڪر آهي ۾ اها وشه آهي، جڳي پٽ ۾ ۽ ٽسڻ اچي ٿو سو اها (شڪتي) جو روپ آهي ۽ پڌلڙ ۽ ٽسندڙ پڳوان شڪر آهي. سڀ ڪجهه تواد ۽ ڏانڊو آهي اها ۾ چڪهندڙ ۽ سواد وٺندڙ آهي پڳوان شڪر پوتر آهي ٻاروئي ۾ پوتر آهي شڪر، ساهه آهي شڪر ۾ ساهه، وڃڻ واري ٻاروئي، شڪر آهي ٽيهن ۾ ٻاروئي آهي راسه، شڪر آهي وڃ ۾ ٻاروئي آهي ول، شيد آهي شڪر ٿر اوه آهي ٻاروئي، مطلب ٿر جنڪا ۾ شيءِ آهي اها بهي جي ٽيخ جي مڱاڻ سان لهيل آهي جئن ڏيئي جي لائت ۽ ارڪاش سان سڄي گهر کي روشني ٿي ملي ٿي شو ۽ شرا بهي جي پوتر ارڪاش سان سڌار کي روشني ۽ جوو (ڏلڌي) ٿي ملي. پڳوان شو ۽ شرا بهي جي سروب جو وڻن ڪرڻ مشڪل آهي. شو جو وڻن ۾ ڪري سڪهو، تنهنڪري ”آڙ“ ۽ شڪتيءَ جو وڻن

کهور، وامدو، سداو جامه اېشان، پرکړي، چې ساکياست پروکټا کېتير گم، پر وياک آهي.
 لب اړش، گڼن چې آسري روپ پر وياک آهي. اکهور، ټډي ټټو پر وياک آهي. وامدو،
 اهدکار پر وياک آهي. سداو جامه، من پر وياک آهي. اېشان مورتي گڼن، واځي، شېد،
 آگاش ټټو پر وياک آهي. ټټورس مورتي چټي، هټ، چټو چې لاندري، هروا نې
 حکم هلاکي نې، اکهور مورتي اکين، پير، روپ، اکني ټټو نې راج کړي نې، وامدو
 مورتي زبان، وس، چل ټټو نې راج کړي نې، سداو جامه مورتي زک، گدا، لږ، سېگهټ
 و اړوي ټټو نې راج کړي نې.

شړ، پور، رډر، اکر، پير، بشپړتي، اېشان و مهادو، اهي شو جون ات مورتيون آهن
 چې پړوي، چل، اکني، وارو، کېترکي، سورا، چنډرما وغيره نې راج گڼن لرون، پړوي،
 نې راج کيدو شرومورتي "شاروي" چل و چيودان ډېر واري "پاري" آهي، لېچر مټي
 مورتي جا اکني نې حکم هلاکي نې سا "راندري"، پېگران شکر وارو روپ پر سداو
 چو پالو پوښ او کړي لهن پر سندس نالو آهي "ارکري"، وري آگاش روپي مورتي
 چو نالو آهي "پېمهي"، سمهورځ کيترن پر وياک "بشپړتي" نالي واري مورتي آهي،
 "اېشان" نالي مورتي سورا، روپ پر اړکاش ډلي نې. "مهادو" مورتي چنډرما جا امرو
 روپ کړو سسار کي بهجاني پالو پوښ کړي. چټي طرح کهن گهر پر پټ اړل،
 ډوډي و ډېر خوش هولدا آهن له گهر پر ډانډو خوش رهي او اهڙي طرح سسار جي خوش
 رهي پر پناهه يعني پر ډانډي پېگران شکر جي خوشي سمایل آهي و چيکډهن کهن کي
 کور، دک بهجي او له سچ پاچ پناهه پېگران شکر پر وړنج و راحت آهن. (هر هر مهادو شېر - کاشي
 جي خوشي و لا خوشي پر پېگران شکر وړنج و راحت آهن. ۰۷ آډا ۳ سماپس.
 وشوانگ کنگي) واري سېگهتا (اړ کېد) ۰۷ آډا ۳ سماپس.

پېگران شکر و سندس وړتيون

اړمديو - اي داري نېدن! سسار پر چو وستر آهن له چيټن له آهن. چو وستر
 (ادن) چيټن (آلما) سان کډ پټکي رهي آهي و اشد آهي. پر چو (بدن) کان چيټن (آلما)
 جډهن لږ آهي لډهن شد آهي. شو و شرا جو بهي نې اډکار آدي و سسار پر کا
 شي و کانهي جا شو و شرا جي حکم و آديش کان باهر آهي. سچو سسار شو و شو
 جي وس پر آهي و له شو و شرا سسار جي وس پر آهن لډه کړي و شو جي مالک کي
 "وشو شرو" چو و چيټو. وري شو و شرا پر کا بهجاني کانه آهي چيټن چنډرما
 و چانډاي کډ رهن لا و هک پټي کان سواء ټټو رهي سگهي يا سروج و روشي به
 پاڼر نه جدا ټيټ جهو و سېند آهي لهڙي طرح شو و شکر جي جو پاڼر اټلر لاڳاو آهي

سدا شتر جي آستتي ڪندي شري ڪرشن ٻت جي پراپتيءَ لاءِ ويهي گهٽي. ٻڳراڻ شڪر
 "لنا اسو۔ ها لکين ٿيندو" چئي انتر ڏيان ٿي ويو.

مهرشي اڀيرو جي ڪيان ڏوٻيءَ ۽ سامب جي ڪرڻا سان کيس ڄاڻواريءَ سان ٻت
 پراپت ٿيو جنهن جو نالو شري ڪرشن، سامب وکيو۔ (عر هو مهاديو شينرو۔ ڪاشي وشؤلاف
 ڪنڪي) واپري سنڪيٽ (اٺر کنڊ) ۷، اڌ ۲۱ سامب.

اڀنديو دولرا شري ڪرشن کي ياشوئيٽ ڪيان حو اڀديش

شري ڪرشن - اي رهي اڀيرو! مهاديو جيڪو باخريٽ ڪراڻ جو اڀديش پاروليءَ
 کي ٻڌايو هو سو ڪرڻا ڪري ورتن ڪيو.

اڀنديو۔ اي ڪرشن! ٻوهما کان وٺي جيڪي ۽ چراچر جيڪي ۾ پراڻي (چهر) وغيره
 آهن سي شتر جا پٽر آهن ۽ شو سيني جو پٽي آهي. پٽن کي مڪف ڪرڻ يا آزاد ڪرڻ
 ان جي هٿ وس ۾ آهي. ڀلڙيون، من، اڪنگار، ٻوڪري، ٽن ماڻهون وغيره ۽ ان
 جي هٿ وس ۾ آهن. ه ڀوت ۽ ه ٿر ۽ سندس هٿ وس ۾ آهن. شتر جي آڳا اوڙالڪوڻ
 سيني پراڻن لاءِ لفظ ڏئي آهي مگر آسپڙ ۽ آهي. انهي آڳا سان ڀلڙو ڏيئڻ کسي
 ماري سگهي ٿو، روڻ ڏيڻا اڇائي ۽ سڀائي سگهي ٿو، ڏن جو سواي ڪير سمهڻي
 وغيره ٻڙدان ڪريو ۽ سندس ئي آڳا سان شيش ٽالڪ ٿي پوڙيءَ کي ٻهڻدي مٿي ٿي
 ڌارڻ ڪريو، ٻوهما ۽ سندس ئي آڳا سان سرشيءَ جي وچا ڪريو ۽ سندس ئي اي
 موني سنڪهار ڪريو ۽ سوڄ ۽ سندس آڳا سان روشني ٻهڻائي ٿو ۽ سندس آڳا سان
 ٿي روڻ ٻڌائي ٻوساف وائي ٿو ۽ سندس آڳا سان ٿي چندرما سندس مڪي ٿي شروا
 ٻائي رهيو هو. آڏيه، وسو، وڏو، اشولي ڪمار، مودڪي، آڪاش ۾ ٿرلڏڙ ڏارٽائون، رشي،
 سڌ، لاک ڪيل، مشه، مرڪ، پشرو، پکي، ڪيٽان، ڏارون، جبل، سمنڊ، اڀيس، جهنگل، ٿاڻو،
 ويند، ٻوهالڊ، شاستر، منتر، پکي، آروڙ، ڀوس، پوشي، ورنماڻ، ٽسائون، ٻوڙي، ميڪه
 (ٻالڻ) لڪشتر، ۴ ڇو ۽ چيئن وغيره سڀ سندس ئي آڳا ٻالن ڪري رهيا آهن. (عر هو
 مهاديو شينرو۔ ڪاشي وشؤلاف ڪنڪي) واپري سنڪيٽ (اٺر کنڊ) ۷، اڌ ۲۲ سامب.

ٻڳراڻ شو خون پلتم مورتيون ۽ اٽن مورتيون هي واقفيت ۽

شتر جي سرو وياڪتا حو ورتن

اڀنديو۔ اي ڪرشن! ٻوهما، شتر، وڏو، ميهڙان ۽ سدا شو آهي پر ميهڙو ۽ مرون
 ه. مورتيون آهن ۽ ان کانسواءِ ٻيٽ۔ ٻوهر (منتر) مورتيون آهن جي آهر: اڀان، ٻرڻ،

حد نه رهي. ٻڪدم ئي اڀريو ۽ جي اڳيان ڏٺو، ڪير، مڪڻ ۽ ڪجهه ڇوڻ ڏاڍا آهن وهڻ لڳيون. ڪير سمبند ڇوڻ لهرون لڳڻ لڳيون ۽ ڦٽن ۽ ميون جا انبار ڀرجي ويا ۽ مالوڙن جا ڀاڙو ڏسڻ ۾ آيا. پوءِ نه اڀريو پڪوان شڪر اڳيان ڏٺو ۽ پٺاڻ ڪير جهڙن ئي راضي ئي پڪوان شڪر چيو:-

پڪوان شڪر:- اي ٻٽ اڀريو! مان توڙي ڏاڍو ڀرسن ٿيو آهيان. تنهنجي ڏکڻ ڇا ڏيهن پورا ٿيا هاڻي ٽون پنهجن ڀائرن ۽ ماڻهن سوڌو وڃي آندو سان گڏاڻو ڏيو ۽ هيءُ پارو ٿي تنهنجي ماما آهي ۽ اڄ کان وٺي نه فقط ڪير تنهنجي لاءِ اڀريو ۽ ڀر ڏنو ۽ ڏٺو، ماکي، اناج، ڪجهه ۽ چانورن، ڦٽن ۽ ميون وغيره جي تنهنجي در تي ڪڍڻ نه ڪوت نه رهندي.

ائين چئي پڪوان شڪر کيس پاشو ۽ وڃي پاشو ۽ ڪيان ڀردان ڪير. اڀريو نه امر ٻڌ پائي ڪڍ ڪڍ وڃي سان آستي ڪرڻ شروع ڪئي. (هر-هر مهاديو شيو-کاشي وشو ۽ ڪشي) وايوي سنگهتا (پورو ڪند) ۷، آڌاء ۳۵ سمائپ.

وايوي سنگهتا (پورو ڪند) ۷ سمائپ.

نهم شوايه

وايوي سنگهتا (اُتر ڪند) ۷.

رشين جي پڇڻ تي وايو ديوتا جو شري ڪرشن ۽ اڀريو جي گڏجڻ بابت ٻڌائڻ، شري ڪرشن جو اڀريو کان ڪيان وٺڻ. وايو ديوتا:- اي رشيرو! شري ڪرشن پتر پراپتيءَ جي لاءِ مهرشيءَ اڀريو جي آشر ۾ پهتو. اڀريو جي مستڪ ٿي جتان هن ڏن ٿي ڀسي ويا ۽ رڌا ڪير ڇوڻ مالهاڻن سندس چڻڪ ڳهڻ وانگر شوا ٻائي رهيون هيون. اهر رشي اڀريو پڪوان شڪر جي ڏان ۾ لڳل هر جهڙن ڇوڻ ڏسڻ ڪري شري ڪرشن نمڪار ڪري ٿي دنيا ڇوڻاري پرڪرما ڏهندي آستي ڪئي. اهر رشيءَ جي سماڌي ڪئي ۽ شري ڪرشن کي ڏسي شري ڪرشن ٿي سندس ڏن ۾ ڀسي ويا ۽ ڪرشن به اڀريو ڪرو ۽ ڇوڻ آڏي سان سامهه جو اهر ڪيان ڀردان ڪيائين. شري ڪرشن به اڀريو ڪرو ۽ ڇوڻ آڏي سان سامهه سڌا شو-آڌا ٻه لڳي وار جهڙن ٿي سامهه مڌا شو کيس ڏسڻ ڏنو. ڳڻ سمهت سامهه

پہنچایا ہوا ای وائی (ایکائی) ۱ جلد چاپ شروع کر۔

مانا جي آکيا وٺي ٻالڪ ايمير هماليه پير جي سنڌو ۽ مٽيڪ ڪهاڻين ڏانهن روانو ٿيو
جتي اُن سرن جو مندر لاهي ڏوٺي ڏکائي سماڙيءَ ۾ واهي وهيو. سندس لاهيا ۾ ڪيترا
ٺٽي وڳهن ٻيا ۽ ڪيترين ئي وڻن جون پٽون مڪو هيءُ اُڏول وهيو ۽ اڏري اُٺي وقت ۾ هن
جي لب جو هڪڙو لهجڻ لڳو. (هر هر مهاديڙ شهر. ڪاشي وڻو لاهي ڪٽي) واري سڳهڻا
(پورو ڪند) ۷. ۱34 ۽ ۱35 سماه.

ٻڳوان شڪر جو اندر روپ ڌارڻ ڪري اڀمليو جي پر بکيا ڪرڻ

۴ کیس کیمرہ ساگر وغیرہم بخشیش کرن ۴
۵ ایلویہ حوٹا وٹ اچن.

اهميوء جي نسيما جو هڪڙو چرطيف لهاجنگ لکرو ۽ پگوان وشدوء جي زور سرڻ گري
پگوان شڪر اندر جو روپ ڏارڻ گري اراوس هاليءَ تي اهميوء جي آشرم ۾ اچي ٺهيو

۽ چيو*

اندر روپ ۾ شو. اي اتر وٺي کي پالن ڪرڻ وارا هئا. مني اچي ويا. مان لهندي
 لپيا تي ڏانڊو راضي ٿيو. هاڻي جيڪي ڪهڙو هجي سو ڪهڙي سگهن ٿو.
 اچيڻو. مگر مهراڄ! مان پڪوان شڪر جي لاءِ لپيا کڻي هتي ۽ لفظ انهن جي تي
 ڪرڻا چاهيان ٿو.

اندر روپ ۾ شو. اي ايمپرو! ڇا توکي خبر نه آهي ته مان دوتائين ڇو هانڪ ۽
 تنهي اوڪن جو اُڏ پئي [اندر آهيان. سڀ دوتائون مولڪي نه-ڪارو ڪندا آهن. اي ارڪم
 رشي! تون نه منهنجو پڪو ئي ۽ سدائين منهنجي اوجا ڪندو ره ته منهنجو ڪلياڻ لي
 ورتو. مان تنهنجا سڀ دڪ دورو ڪري ڇڏيندس. لوڪڻ وٽو دار جي اوجا کي ڇڏي ڏي.
 پل، وٽو دار مان تنهنجا ڪهڙا ڪارج ورتا ئي سگهندا ڇڏن هر دوتائين جي پنڪن مان
 ٻاهر وهڻو، ۽ اڙين پوئين سان گڏ گذاري ٿو.

اڄاڻيو. اي اندرا توهان وڌو ڏيو ڪي لوڪڻ چئي ٻڌهجي وڏائي ڪري رهيا آهن. شاد توهان کي اها خبر ڪانهي. ٻه ماڻهو، شين، ٻه ڪپڙا، ٻه ڪپڙا (توهان) وغيره سميت ڊارٽنل جو مالڪ وڌو ڏيو ئي آهي. ڪم وغيره لاءِ ٻه ڪم ڪرڻ وڌان وڌو آهي سو انهيءَ کان ئي وٺندس. توهان کي شو آئو ڊارٽنل ئي ناس ڪري ٻڌهجي ڏيه. ٻيا ڪنڊس پڻ توهان جي شين ۽ اچي توهان جي ڀاڄا ٺاهيندا.

المن چرلدي پگوان شڪر جو ڏهاڻ گندي اڀندو ٿندڙ ڏاهن چئن ئي آڪھور آستر اڇاڻڻ لڳو ۽
لنداڪشور وڃي اچي ان شڪر کي ۽ ٿندڙ روپ ڏاري پگوان شڪر ۽ ٻين پڇر اصلوڪو روپ ڏيارڻ گندي
ٻاھوڙي سان ٽندي پتل تي سڙاري گندي پرڪھت ٿيو جنھن کي ٽسي اڀندو ۽ جي عجيب جي

پنهجي بدن تي زماني (لڳائي) ۴ جلد جاپ شروع ڪو.

مانا جي آڳاٽي والي پالڪ اڀميرو هماليه جبل جي سمنڊ ۽ مٿي ڪنهن ڏانهن ورائو ٿو
جتي اٺن سرن جو مندر ٺاهي ڏوٽي ڏکائي سماڏيءَ ۾ واهي وهيو. سندن لپسا ۾ ڪيترا
ئي وڻهن ٻيا ۴ ڪهترن ئي وڻن ڪون پٿرن مگر هيءُ آڏول وهيو ۽ اوريءَ ئي وقت ۾ هن
جي لپ جو هڪڙو ٽهليڻ لڳو. (هر هر مهاندره سمورو. ڪاشي وشو لاه ڪنڪي) واريءَ سگهتا
(پورو ڪند) ۷ - ۱۳۱۱ ۲۴ سماپ.

پڳوان شڪر جو اندر روپ ڌار ڪري اڀميروءَ جي پريڪا ڪرڻ

۽ کيسن کير ساگر وغيره بخشيش ڪرڻ ۽
اڀميروءَ جو مانا وٽ لڄڻ.

اڀميروءَ جي لپسا جو هڪڙو چرطيف ٽهليڻ لڳو ۽ پڳوان وشو ۽ جي دور ۽ سر ڪري
پڳوان شڪر اندر جو روپ ڌار ڪري انراوس هائيءَ تي اڀميروءَ جي آشرم ۾ اچي اڀيو
۽ چيو:

اندر روپ ۾ شو. اي آهر ورهه کي پالن ڪرڻ وارا مها مهي اڀميروءَ مان پنهنجي
لپسا تي ڏانڊو راضي ٿو آهيان. هاڻي جهڪي گهوڙو هڻجي سو گهري سگهن ٿو.
اڀميروءَ. مگر هيراج مان پڳوان شڪر جي لاه لپسا گهي هئي ۽ لاه لپسا جي تي
ڪرڻا چاهيان ٿو.

اندر روپ ۾ شو. اي اڀميروءَ ڇا توکي خبر نه آهي ته مان دوتائن جو پاڪ ۽
نهي توکي جو اڏ پتي اندر آهيان. سڀ دوتائن مولڪي نه ڪار ڪندا آهن. اي ارهر
وشي! تون نه پنهنجو پڪي ٿي ۽ سدائين پنهنجي پوڄا ڪندو ره ته پنهنجو ڪلياڻ لسي
پوڏو. مان پنهنجا سڀ دکر دور ڪري ڇڏيسن. ارڪڻ وڏو دوت جي پوڄا کي ڇڏي ڏي.
پلا وڏو دوت مان پنهنجا گهوڙا ڪارج ورتا ٿي سگهندا ڇڏهن هر دوتائن جي پنڪس مان
ٻاهر وهيو، ۽ ڀڙن پٿرن سان گڏ گذاري ٿو.

اڀميروءَ. اي اندرا! توهان وڏو دوت کي ارڪڻ ڇڏي پنهنجي وڏائي ڪري رهيا آهيو.
شايد توهان کي اها خبر ڪانهي ته برهما، وشو، مهي، پوگرتي ۽ اندر (توهان) وغيره
سڀني دوتائن جو مالڪ وڏو دوت ئي آهي. کير وغيره لاه نه جهڪو. مولڪي وڏان واسو
آهي سو انهيءَ کان ئي وٺيس. توهان کي شو آستر دوتائن تي ناس ڪري پوره پنهنجي
دهر ٿيا. ڪنيس پو توهان جي شرڻ ۾ اچي توهان جي پوڄا نه ڪندس.

اٺين چوڌي پڳوان شڪر جو دٻان ڪندي اڀميروءَ اندر ڏانهن چئن ئي آڱورو آستر اڇلائڻ لڳو ته
لندڪشور وڃي اچي ان شتر کي ۽ اندر روپ ڌاري پڳوان شڪر پنهنجو اصلوڪو روپ ڌار ڪندي
ٻارو ٿي سان لندي پتل تي ساري ڪندي پرڪٽ ٿيڻ جهڙو ڪي ٿي اڀميروءَ جي عجب جي

سندس مامي جي پٽ کي البت گهڙو مليو. سندس مامي جو پٽ گرم گرم کپو پي ڪري سندس اڳيان کڙو ٿي بيٺي رهيو. اهو ڏسي کيس ٿورو حسد ٿيو ۽ اڪدم پنهنجي ماما وٽ وڃي برابر سان چوڻ لڳو، ”اي ماما! مون کي گرم گرم ۽ گهڙو کپو پياران نه ڏاڍو سٺو ٿئي ۽ اي ماما مان ٿورو کپو نه پيئندس.“

پٽ جي اها ڳالهه، ٻڌي ويا گهر ياد جي پٽي ٿي سڙي ۽ ماما جي من ۾ ان مهل ڏاڍو دڪ ٿيو. ڏاڍي لاڏ ڪرڻ سان کڻي پٽ کي چاٽي سان لڳا ٻائين ۽ پنهنجي ۽ غريبيءَ کي ياد ڪندي دڪي ٿي وڙلاپ ڪرڻ لڳي ۽ سندس اکين مان ٿڌو ڦڦڻ لڳا مگر اُهو هالڪو پنهنجي معصوم مرڪ سان ماءُ کي سڏي چوڻ لڳو، ”اي ماما! کپو پيئار، گرم پيئار، گهڙو پيئار ۽ جلدي پيئار.“ ماما ٿي سڙي ۽ هڪ عمدو اُٻاءُ ڪرڻ شروع ڪيو. اڳي ئي کي اچ هن کڏ ڪري رکيا هئا سي کڻي گهرڻي لاهي ٿوري ڪند ۽ ٻاٽي وجهي مڙيئي اڇو راکو، پنهاري ڪلاس ۾ وجهي کڻي آئي. پراڻ ڪلاس ڏسي ٻاڪو اُٻندو پهرين نه ٿيڻڪ ٿي ڏيڻ لڳو پر پوءِ جڏهن کيس بناوٽي کپو جي خبر پئي ٿڏهن ويا ڪل ٿي چوڻ لڳو، ”ماما! هيءُ نه کپو ڪونه آهي.“ پوءِ نه ٻاڪو اُٻندو ڪي پنهجي هٿن کان کڻي پنهنجي چاٽيءَ سان لڳائيندي چيو، ”پٽ! غريبيءَ جي ڪارڻ اسان وٽ ايتروون سڀ ۽ گهڻيون شيون موجود ڪونه آهن. مون نپاڳيءَ سچ پچ نوسان ٻوهه ڪيو جو توکي مڙيئي بناوٽي کپو کڻي پيارارو. باقي اي پڇا! جنهن مهل روئي ڪري ٿو کپو پيو گهران ٿڏهن مهل جڙڪ منهنجو هوندو جهڙي رهيو هو. اي پٽ! ياد رک. نه پڳوان شڪر جي ڪرڻا کانسواءِ پنهنجي لاءِ ڪٿي به کپو ڪونه آهي. شڏا ۽ پکيتيءَ سان پڳوان شڪر ۽ پارو ٿي ۽ جي چوڻن ۾ جيڪي به ٻڌو راي (اڳلي) جنم ۾ اربڻ ڪيو آهي سو ئي انسان پئي جنم ۾ حاصل ڪندو آهي. ڏاڍو پيو آهي. اسان شايد اڳئين جنم ۾ دان، ٿور، پٽ ۽ چڻا سڪرائڻ جا ڪم نه ڪيا آهن جو هن جنم ۾ مٿس ملي آهي. شاهوڪاري ۽ مالداري سڀ اڳلي جنم جو ڦل آهن. پڳوان به انهن کي ئي ڏئي ٿو جن سندس نالي ۾ اڳئين جنم ۾ ڪجهه جمع ڪرايو هوندو. اسان هن کان اڳ نه پڳوان شڪر جي ارجا ڪئي آهي ۽ نه پڳوان شڪر جي امڻ ڪو دان پٽ ڪيو آهي ۽ تنهنڪري اسان غريب ٿي آيا آهيون.

اُٻندو. اي ماما! جيڪڏهن پارو ٿي ۽ سان کڏ پڳوان شڪر وٺن لا نه پوءِ ڏک ڪرڻ اجازت آهي. جلد يا ڊار سان مان مڙيئي پڳوان شڪر کان کپو ساگر (کپو جو سمنڊ) وٺان! ٽپسولي ماڻا. پٽ! پنهنجي ڳالهه ٻڌي مان نهايت خوش ٿي آهيان. اهو سچ پچ پنهنجو سٺو واپار آهي. چڱي ڪم ۾ ڊار نه ڪبي آهي. ٻين سڀني ڊارن کي ڇڏي تون جلد ئي وڃي پڳوان شڪر جي شرن وٽ ۽ ”اوم ناهه، شراهه“ ٿي مٿس آهي جنهن ۾ ٻي سڀ مٿس اچي ملي هڪ ئي وڃن ٿا، تنهنڪري ”اوم ناهه، شراهه“ جو جاپ هڪدم شروع ڪر. هيءُ پسمي (رڪ) به وٽ ۽ پنهنجي لڳن کي لڳاءِ، هيءُ پسمي (رڪ) ئي آهي جا پنهنجو پيءُ لڳائيندو هو ۽ هيءُ وڏيان مصيبتن کان اچائڻ واري آهي. تون

آسوءَ ۾ ڪوميد مان لهيل شو. لنگ جي ۽ ڪارٽڪ ۾ مولڪ مٿيءَ مان لهيل شو. لنگ جي ۽ منگهو (ناھري) ۾ وڏوڊ مٿيءَ مان لهيل شو لنگ جي ۽ ٻوڙ ۾ پڪراج مان لهيل مٿيءَ جي شو لنگ جي ۽ ماڳھ ۾ سوڍو ڪالنڊ مٿيءَ مان لهيل شو لنگ جي ۽ ڦڳڻ ۾ چندرڪالنڊ مٿيءَ مان لهيل شو لنگ جي ۽ چمت ۾ سوڍو ڪالنڊ مان لهيل شو لنگ جي ۽ ٻوڙ ۾ ڪرڻ ڪهڙجي. ٻارھن تي مھمن ۾ جھڪڻن مٿن طرح شو. لنگ ۾ ملي سگھن ۽ سروي مان لهيل شو. لنگ جي هميشه ٻوڙ ۾ ڪرڻ ڪهڙجي ۽ ٻوڙ جي سروي ۾ ملي ۽ ڇاڏي، ٿامو، پٿر، مٽيءَ يا ڪڍن ۽ ڏاڙو مان سولائيءَ سان لهيل شو. لنگ جي ٻوڙ ۾ ڪرڻ ڪهڙجي ۽ ٻوڙ هن طرح ڇوڙ ڪهڙجي، ”اي پگوان مان ٿوھان جي ٻوڙن جو موڪلائو ڪرھان او.“

جھڪڻ پھنجي سڄيءَ عمر تائين اهڙي طرح ٻوڙ ڪري وٺي ۽ ٿامو پالڻ ڪرڻ لھنڪي ”ٿاموڪو“ وٺي ۽ ڇوڙ ۽ وڏو ”باشوڙي“ ڇوڙ ٻوڙ ڪوڙو ۱۲ ڏينھن ڪري ٿين کي ۽ شو. پگس ڇٽي سگھو. وڏوڙن ٻوڙ ۾ پگوان شڪر جي ٻوڙ ڪري ٿي سمي زماني (لڳائي) ٻاڻن کان چٽي وڃيٽو. وڏو اگيءَ جو وڏو ٿي سمي (وڏ) آهي، جھنجي لڳائي سان ماڻھو جا سڀ ٻاڻ ٿي وڃن ٿا. ٿي سمي لڳائي واري انسان جي ٻوڙ سان ٻوڙ ۽ پڙي ٿي اچي سگھن. ٿي سمي کي پگوان شڪر جي ملڪيت ۽ ڇوڙ آهي. ٿي سمي سان پگوان شڪر رکيا ڪندو آهي ٿي سمي کي ”وڏا“ يا ”ٿامو“ ڇوڙ ٿي ۽ لھڪي اچي، جھن ڏٺو. وشيءَ جي وڏي ٻاءُ آھندو جي، مصيبتن ۾ ڏاڍي وڏا ڪئي هئي، جا باشوڙي وٺي کان ٻوڙ ڪري چڱيءَ طرح لڳائي ڪهڙجي ۽ سائي وڏو ڪهڙجي. (ھر ھر مھاديو شينو. ڪاشي وشوام ڪنڪي) واري سگھتا (پورڙ ڪند) ۷. اڏاڻ ۳۳ ساڻس.

ٻالڪ آھندو کي ڪير لاءِ ٻاڪاريڏو ڏسي سندس ماڻا جو. پڳوان شڪر کي ڪارڻ ۽ آھندو جي ڪڏوڙ ٿيسيا

سڀئي وشيءَ - اي وڏو ڏيوتا! ڏاڙو وشيءَ جو وڏو ٻاءُ آھندو جھن ٿي وڏو ٻالڪ هو ٿي هن ڪر لاءِ ٿيسا ڪئي هئي ۽ پگوان شڪر ٻوڙن ٿي ڪري اٽڪي ڪير ساگر اڇيش ڪير، مگر هڪي شو. شاسترن جي ڪهڙيءَ طرح ڄاڻ اچي ۽ ڪس ٿي سمي (وڏ) جي مھما جي ڪهڙيءَ طرح ڄاڻ اچي؟

وايو ڏيوتا - اي وشو! جھن آھندو ٿيسا ڪئي هئي سو ساڌارڻ ٻالڪ ڪرڻ هو. هو ٿامو ڏيوتا، ٿي ٿامو، سڌاچاري، ٿي سمي وڏا ڪر ٻوڙ ٿي سمي. ٿي سمي جي ٿيسا ڪري ٿي ڪس سڌي (ڪاميابي) مٿي هئي مگر ڪڏهن ٿي وڏي ٿي ڪري ڪس وڏي هن ڇوڙي ۾ اچي مٿي ڪمار ٿي ٻوڙ.

هڪ سمي جي ڳالھ آهي ته سندس ٿاڻي ڪر ڪس ٿي وڏو ڪير ٿي لاءِ مليو مگر

جدا ٿيڻ جي ڪلن جو انداز هڪ سو اٺ غنڻ گهرجي. ٽنهن ۾ ٻن - پٿرن جو انداز ٽيڙو هئڻ گهرجي. ٻن جيڪڏهن سوني جو ٻن - پٿر يا سوني جو ڪم ڇڏجي ٿو. هڪ هزار ٻن - پٿرن سا هڪ هزار ڪم ڪلن جي برابر ڦل ملندو. ”وامدادو“ نالي مڪر ٻن ٽوپ ۽ چنڊن اڀاڻ ڪٽي ۽ ”اڳورو“ نالي مڪر ٻن اڇر اکر (ٽوپ جو ٿر) اڀاڻ ڪرڻ گهرجي، وري پوءِ ”اڳورو“ نالي مڪر ٻن اڇر اکر ٽوپ گهرجي، ”ٿر ش“ نالي لاءِ ڪارو اکر ٽوپ گهرجي ”وامدادو“ نالي لاءِ ٽوپ جو واس ڪٽي، ”ايشان“ لاءِ اڻير وغيره ٽوپ جو واس ڪٽي، پوءِ وري ڪنڊ، ماکي، ڪانور، ڪهلا ٿورو جو ڪهڙو چنڊن جو ڇورو ۽ اکر ٽوپ جون ڪاليون ملائي ان جو پڳڙان شڪر جي لڪر اڳيان واس ٽوپ گهرجي.

پورين ڪٽيش ۽ سواي ڪارڪ جي اڇا ۽ آڙاڻا ڪرڻ گهرجي، ٻئي نمبر ٻن وڳڻن کي اس ڪندڙ ڊولائڻ جي، ٽئين نمبر ٻن پڳڙان شڪر جي اٺن نالن واريءَ موليءَ جي ۽ ٻارن نالن واري عهدو جي، چوٿين نمبر ٻن ڪٽن جي ايشور جي، پنجين نمبر ٻن ڪم جي آسن جي اڇران اينڊ ٽن ڏسان جي ڊولائڻ جي ۽ ان کان پوءِ پڳڙان شڪر جي استرن، شستون جي اڇا ڪرڻ گهرجي. پوءِ اڇما جي، آڪاس پالڻ جي ڊولائڻ جي، اڳيون، ٻين، ٽين، ٻارن، سورجن جي، ستن مائريڪائن جي، ڪيتر پالڻ جي ۽ اڇيءَ طرح پڳڙان شڪر جي سڄي اٿاڻي جي ۽ پوءِ ڇاڇرا جيڪب ٻن پڳڙان شڪر سمجهي سڀني کي لمڪار ڪرڻ گهرجي.

پوءِ وري مڪر کي سڌ ڪرڻ لاءِ سان ۽ سواي اڀاڻ ڪري آڙي اٿاڻ گهرجي. پوءِ ٻڌج. اڪري ”اوم لمه شرا“ مٿر جو جاب ڪرڻ گهرجي ۽ ڪرو ۽ اڇماڻن جي اڇا ڪٽي ۽ موڪلائڻ ڪٽي. ڇڱو اٿن ٿي جو ڇورو اڇي طرح. اڇا ڪٽي ۽ شڙ ٻيڪس اڇماڻن کي ديشڻا وغيره سان خوش ڪري. اڇاس ٺه وڪڻ جي حالت ٻن ڦول کي ڪير بيٺا گهرجي ۽ رات جو سچر سان آرام ڪٽي ۽ اوچر پورو جو پالڻ ڪري. اڇيءَ طرح آڙاڻو، آڙاڻو اڪيتر اڇاس، پورٽما، پورٽس ۽ اڇي ٽيڙن اڇا ڪري اڇاس وڪڻ گهرجي. من ۽ واڻيءَ سان شراب ڀول ٺه اڇاڻن ۽ ڏوڏر واريءَ استريءَ سان وڃندو ٺه ڪٽي، ٻاڪڊي ۽ ٻيچ ماڻهن جو سنگ ڇڏي ٺهجي، سولڪ ۽ ٻاڪ واري ڏوڏر ٻن ڇوڙن ٺه وڃي، سچ ٻاڳاڻاڻ گهرجي. ڪميا ڪرڻ گهرجي، ٺه ۽ اڇاس ٽيڙن ٺه جو لاڙو ڪرڻ گهرجي ۽ ڇو طرح سانف چم ٺي ڪري ڇو حال ٻن شرس رعي ”اوم لمه شرا“ جو جاب ڪرڻ گهرجي. ڪجهه ٻن اڇاڻاڻيءَ ٻن پاپ ڪري وڃي ٺه اڇاڻاڻ ڪرڻ گهرجي.

وڃاڪ ٻيڻي جي ڇوڙن جي ٺهيل شولڪ جي اڇا ڪرڻ گهرجي، ٻيڻي ٻن مرڪب مٽيءَ جي ٺه. لڪر جي اڇا ڪٽي ۽ اڪاڙ ٻيڻي ٻن مرڪب جي ٺهيل ٺه. لڪر جي اڇا ڪرڻ گهرجي، ساڙو ٻن اڇاڻ مٽيءَ سان ٺهيل شڙ. لڪر جي اڇا ڪٽي، ٻيڻي ٻن مرڪب ٺه. مٽيءَ سان ٺهيل شڙ. لڪر جي اڇا ڪٽي ۽

وایو دیولا - ای وشیرا هیء باشوبس ورس سیمی یابن کی لاس گرن وارو آهی .
چترا لکشر سان یورن ماسی کڈ هچی د هن ورس لاء آئر ولس سمجهن کهرچی . شر . مندر ،
شوارز ، باغمچر یا لیمف استان وغیرہ هن ورس لاء آئر جگہ سمجهن کهرچی . لیرس کان
ولی من ہر اوریء طرح سیکلہ گرن کهرچی ؟ ان ڈیہن سان وغیرہ کري صاف کھڑا
نورن کهرچن . بوء پنهجي لیمف نور وایری کرنا کرم کان نارغ لی آچاره جی یا کرم جی
آکما ولی کري دای جی آس لی وپهجي ؟ یکران شکر و یارویء جو زبان کري ارٹاام
کھی . هون یا هوم لاء د سامکري کڈ کري رکھی ؟ اکی جیو استان کري کچه
آهوانون کهن . اکیء ہر هون کھی . آهوانون گرن مهل هن طرح خیال کري چوون
کهرچی ، "ای یکران پنهجي شبر ہر چمکی تئز آہن سی سب شد لین . اھی تئز هسن
طرح آہن :- پنج زوم ؟ انهن جون مائرانوز پنج کرم لاندرون ، پنج گیان لاندرون ، پنج
وشم ، چمڑی وغیرہ سب ڈالو ، پراں (ساده) ؟ پنج هوانون ، من ، ہڈی ، اھیکار ، پرکری ،
پرش ، راک ، ودبا ، کال ، ابعی ، کال ، مایا ، شد ودبا ، مہمشرہ ، سدا شر ، شکتی تئز ؟ شر
تئز وغیرہ .

آهوانون گرن سان ساڈک شد لی وچی ترو ؟ بوء شر گیان پراپس لئی ترو . لہن کالہوء
اکیء ہر چمٹرو پنهجي ؟ ان ڈیہن نقط اورو پراساد ورتائی . چوڈس ڈیہن وری ابراس رکی ،
اروتیا ڈیہن وری اکیء ہر هوم کري یورن آهونی کري ؟ پسر (وک) ڈارن کري بوء
ساڈک کی وٹی د جتانون وکائی ، ولس د نقط چوٹی وکائی یا ولس د سچر مہو کرائی
چلے . بوء بدن سچر اکھاڑو کري ؟ نقط لاکوٹی ڈارن کري هف ہر هک ڈاہر وکی ؟
وری پسمی (وک) پنهجي سچی بدن کی لکائی چلے . بوء یکران شکر جی لنگ جی ارجا
کري . سوا جی ان کملن جو آسن لاهی ان ہر هرا ؟ لعل وغیرہ حڑائی سند ؟ شریہک
مورای لہرائی ہر جی خرچ د کري سگھی ؟ غریب هچی د گاڑھن ؟ اپن کمل جی کلن جو
سنگھاس لہوائی . ہر حالہ ہر بوجا زبان ، آوازا ، آہاسا وغیرہ وشواس ، شردا ؟ بنا شکتیء
سان اوسو گرن کهرچی . لنگ جی استانبا شاستر وڈیء اوسو گرن کهرچی . پھوان لنگ
کی سان پسم کرم (ڈڈ ، کیر ، مکھ ، کرلک ، چمٹی جی وس) سان گرائن کهرچی . بوء
سوا جی چانڈیء وغیرہ جی کلشن ہر سان جو پائی وغیرہ پری وکھ کهرچی ؟ انهن پائی
جی کلشن ہر عطر ، اندر وغیرہ خوشبودار شیون :- اگر لی ملائی وکھ کهرچن . بوء
انہیء خوشبودار پائیء سان سان کرائتی . بوء کیمکو ، چانور ، کٹسر ، چندن ؟ جدا
جدا سمن جا کل جھڑوک - گاڑھا کمل ؟ اچا کمل ، لعل کمل ، ؟ ہوا خوشبو لدار کل
ڈوب ، دلب ، لیدر ہند وغیرہ چاڑھن ؟ بوء آئر وستر وغیرہ :- اربن گرن کهرچی .
لہن کان بوء جھکی جھکی پیارون پیارون وستر هجن سی سب پست ہر اربن گرن
کهرچی . بل - پترن ، بدن ؟ کملن جو انداز هک هک هزار هک کهرچی . بدن جدا

پوم ڌرم بابت ۽ شو شاسترون آنوسار پشو پات گيان

سڀ رشي - اي وارو ديوتا ! ڪهڙو نشان ڪجي جو مکيه روپ گيان ڪي بختو ڪري ڇڏي؟ ڪرڻا ڪري ڇڏي ۽ طرح سمجهاريو:-

وايو ديوتا - اي وشيتو! پڳوان شڪر جو پوم ڌرم ٻڌار آهي سو آهي نشان، جنهن ۾ هيٺيون ڳالهون ڪهرجن:- (۱) ڪرڻا (۲) ٽپ (۳) چپ (۴) ڌيان ۽ (۵) گيان. هن پوم ڌرم لاءِ ويدانت ۾ ساڪ پري آهي. شو شاسترون آنوسار سو ڪروڙ شلوڪن ۾ وستار ڪيو ويو آهي جن ۾ مکيه ”پاشوپت ورع“ ۽ ”پاشو گيان“ جو ورن ڪيو ويو آهي. پڳ پڳ ۾ ٿيندڙ ششن لاءِ پڳوان شڪر پڳ آچارن جو روپ ڌاري ڀرڪهت ٿئي ٿو. هن پوم ڌرم جو پراڻ ڪندڙ چار مکيه شش آهن (۱) ررو: (۲) دڌاڇي: (۳) اگستيه: (۴) اڳميو: هنن چئي ڪي ”پاشوپت“ جا هلائيندڙ ۽ پراڻڪ سمجهڻ ڪهرجي. هنن جي سڌن پرهرا ۾ ۶ هزارن ڪروڙي ويا آهن. هن پوم ڌرم ۾ پڳوان شڪر جا اٺ نالا آهن: (۱) شو: (۲) مهيشور: (۳) ودر (۴) وشو: (۵) پنامه [پرهما]: (۶) سنسار وليدر: (۷) سروڪيه: (۸) پرماتما ۽ پڳرئي ۲۳ نئون ۾ چئي وئي آهي ته پش ۲۵ نئون ۾ چيو ويو آهي. مگر پڳرئي ۽ پش پئي مهيشور جي اڌن آهن. پڳرئي ۽ ڪي مايا چيو ۽ مايا پندا ڪندڙ مهيشور آهي. مهيشور ۽ مايا جي لاڳاپي ۾ ڪو جوش آهن ٿيو ٺهڪي ”وشو“ چيو. وشو وري سنسار کي پندا ڪيو ته پوءِ پڳوان شڪر سنسار جو ”پنامه“ چيو. سڀني کي سنگهار ڪرڻ وارو ”ردر“ چيو. سنسار جي روڳ، دک ۽ پڙا جي ڇاڻڻ واري ۽ دکن دور ڪرڻ واري پڳوان شو جي روپ کي ”سنسار-وندر“ چيو. سڀني وشين جي گيان ڇاڻڻ واري ۽ اندرين جي گيان ڇاڻڻ واري پڳوان شو جي روپ کي ”سروڪيو“ چيو. سڀني اتم گن سان پراڻ آتما چئي آهي مگر جيڪي سنسار ۾ اتم آلمانن آهن تن سڀني کان جيڪا سرشت آتما آهي تنهن پڳوان شڪر جي سرشت آتما واري روپ کي ”پرماتما“ چئي سگهيو.

پڳوان شڪر کان اٺن نالن جو اڀدش وٺي ڪرو پرهرا ۾ پندا ٿيل گيالن ۽ ڌيالن پڳوان شڪر جي اهڙن راتن کي پنهنجي اندر ۾ ڌاري پوڄا ڪري پڙا-ام ڪري چپ ۽ من جي ايڪاگرتا حاصل ڪندي ۽ شو. لام اٺن اکرن جو چاپ ڪيو. اهڙيءَ طرح ساڌڪ کي ”پشوپت“ گيان جي پراڻي ٿئي ٿي. (هر هر مهاديو شيو-ڪاشي وشوانت ڪنگي) واري سنگهتا (پورو ڪنڊ) ۷. آڌاء ۳۲ سماپت.

پاشوپت ورت جي وڌي ۽ پسم ڌارڻ ڪرڻ جي مهما

سڀني رشي - اي وارو ديوتا! اسان ”پاشوپت“ ورع جي وڌي ۽ مهما ٻڌڻا ڄاهون. ڪرڻا ڪري اسان کي وستار سان ٻڌائي ڪرڻا ڪندا.

هو اٽڪي نه کڻي آيو. اٽڪي پوئلڳ ڪاليج ڪالسواء نه کڻي سگهجي اهڙيءَ طرح شؤ پوڄن ۾ موٽڻيءَ سان ڪري سگهيو ۽ موٽڻيءَ ۾ پڳڙان شڪر لائين حاضر آهي جڏهن پوئلڳ ڪاليج ۾ اٽڪي، پڳڙان شڪر سڀ تي ڪرڻا ڪري ٿو ۽ ڪرڻا نه ڪرڻ وارو اوکڻ پڳڙان شڪر ۾ ڪوٺي آهي. باقي جو پوڄا وغيره دهرائڻ جي ڪري پڳڙان شڪر جو ٻين کي سزا ڏيڻ، مارڻ، ڏلڻن جو لاس ڪرڻ وغيره نه ڪارو ٿي آهي سو پنهنجي خرد مطلب لاءِ نه آهي. اهو اٽڪ ڇڏو نه جڏهن ڏهاريءَ ۾ چور، خرابيءَ ۽ وهڙن ڪري جڏهن راجا سزا ڏيندو آهي ته راجا جو ان ۾ ڪو ڏوھ يا پاپ ڪو ڇڏو مگر سزا کانپوءِ پنهنجن ڪرم جو ڦل ڏوڳي رهيا آهن ۽ سزا ڏيندڙ راجا جي پاڻ ساراه ٿيندي آهي. جهڙڪڏهن سڌن ماڻهن جي وکيا ڪرڻي پوڄي نه خراب ماڻهن جي پاڻ به ڀڳي پوئلڳ آهي جي ائين نه ڪيو ته انتظام پکڙي پوئلڳ ۽ قاعدي ۽ قانون جي عزت نه رهندي. شخصي يا خرد مطلب کان سواءِ جهڙڪا نه سزا عام جي ڀلي لاءِ ڏني وڃي ٿي يا سڀني کان ساراهڻ ڇوڙي آهي. پڳڙان شڪر جي آڳاٽا پاڻ به ڪلياڻ واري آهي ۽ اٽڪي ٿي ڪرڻا ڇڏي سگهجي. باقي سڀني تي هڪ مهل ۽ هڪ جهڙي ڪرڻا ٿئي سو نه هو ڪنهن جي سڙ ۽ ڪرم تي مددگار آهي. جڏهن ڪمڻ جي لٽاري سورج جي هڪ جهڙي روشني پوري ٿي مگر هر هڪ ڪمڻ پنهنجي گرم ۽ سڙاڻو وڌڻ ۽ کڻڻ شروع ڪندو. جهڙيءَ طرح باهر ۾ سڙاڻو اڳر يا ڪوٺا وڃي نه باهر سڙي ٿي پکڙي سگهندي پر اڳر يا ڪوٺا ڇڏي وڌ ٿي پوئلڳا، نه رهندي اڳر ۽ ڪوٺا کي پنهنجي سڙاڻو موجب وڌ ٿيو آهي ۽ سڙي کي پکڙوڇو آهي.

سڀني تي ڪرڻا وارو پڳڙان شڪر پنهنجي سڙاڻو سان ئي ٺهيل آهي. اهڙي طرح جهڙ ٽائي ڏارڻ واريون آڻا ڪون پنهنجي سڙاڻو سان خراب سڙاڻو ڏنن ٿيون. جي ائين نه هجي ته هن سڙاڻو ۾ جهڙڪ جهڙن کي ڀڃڪڙي نه ٿي. وڏاڻ ماڻهو گرم ۽ ماڻا پڙن کي ئي انسان جو سڙاڻو ڇوڙا آهن ۽ اهو پڙن جهڙو کي ئي نصيب ٿئي ٿو نه شو کي. ڪن ماڻهن کي وڌيڪ ڪيان ٿئي ٿو ۽ ڪن کي گهٽ. پڳڙان شڪر نه پنهنجو پاڻ سڀني ماڻهن ۽ ٻين يا جهڙن کي مڪمل ڪرڻ ۾ سرف آهي پر سڙاڻو کي پڙن ۾ وڃي ڇا نه ڏک ڏيندو؟ سڙاڻو کي ڏک نه آهي پر جيڪا شيءِ ڏک سان ڀريل آهي سا ڏک کان خالي ڪڍڻ ٿي سگهندي؟ پڳڙان شڪر جي پوڄا سان ئي ڏک کان ڇوڙاڪارو ملي سگهندو آهي. سو جي آڳاٽا ڪالسواءِ وڻ جو هڪ ٻن نه چري ٻري ٿو سگهي. ان جي آڳاٽا سان ئي سڄي جهڙڪ جو ڪاروبار هلي ٿو ۽ پاڻ پڳڙان شو موڪل نه ٿو ٿئي. هڃي آڳاٽا وڻي شڪتي سڀ ڪاروبار هلائي ٿي. هڃو منهن ڇوڙي آهي. جهڙڪي خراب ٻڌيءَ وارا انسان مرد وس ٿي ڪري اڇر هلن ٿا سي لاس ٿي وڃن ٿا.

پوءِ نه ٻڪدم آڪاس وائي ٿي، ”ستير اوم، اوم اوم“ هنن شبدن کي ٻڌي سڀ وٺل رشي ۽ مٺي خوش ٿيڻ لڳا. (هو هو مهاداو شير- ڪاشي وشنو- اڪي) واپري سڀڪها (پورو ڪند) ۷ [۱۵۴۰-۳۰-۳۱]

سان ڏسبو نه آيا پر وڪار ڪونه آهي. اهو وڪار ئي مايا آهي. انهي شڪتيءَ سان شؤ
 هر وقت ڪڍ آهي ۽ نه جدا. شؤ سان شڪتي گرهڻي يعني استري ئي رهي ٿي ۽ اڻڪرائيءَ
 پر جيڪي نه پنڊائش ٿئي ٿي سا انهيءَ شؤءَ شڪتيءَ جي سمجهڻ آهي. شؤ ڪرڻا ۽ شڪتي
 ڪارڻ آهي. حقيقت ۾ ايترو ئي لغات آهي، جيئن سروج ۽ روشنيءَ جو مثال. ڪير چوندو
 نه سروج کان روشني الڳ آهي. سروج جي پرڪاش کي روشني چئبو. نالا الڳ آهن مگر
 ٻنهي جو پاڻ ۾ اثر آهي لاڳاپو آهي جو هڪ، ٻئي کانسواءِ رهي نٿو سگهي. ٽيهڙي شؤ وڏو
 ڪارڻ آهي ۽ آڳاٽي شڪتي آهي. (هر هن مهل ڏسو - ڪاشي و شؤالڪ ڪنگي)
 واري سگهتا (پورو ڪند) ۷. آڌاء ۲۹ سماپت.

رشيون جي سوال تي ديوتا دوارا، شؤ جي سوڌائڻ واري روپ جو ورن

سڀئي رشي - اي وارو ديوتا! جڏهن پڳوان شڪر سدائين شانست پاولا سان رهندي
 ا، سڀني ئي ڪرڻا ڪري ٿو پوءِ سڀني جا هڪ مهل ئي موروڻ چوندو ته اڻڪرائي ڪري؟
 ڇو سڀ ڪجهه ڪرڻ ۾ سمجهڻ آهي سو سڀني جا هڪ مهل ئي پنڊن - مڪس چوندو ته اڻ
 ڪري؟ جڏهن چوندو ته اڻڪرائي ڪال کان سڀني جا عجيب گرم الڳ الڳ آهن، ٽيهڙي
 سڀني کي هڪ جهڙو ڦل ٿيڻ ملي نه ٿو، ليڪ نه آهي، ڇاڪاڻ ته گرمي ۾ وڃي ٿو نه ٿي
 سان ڪونه ٿي سگهندي ڇو ته اهي گرم نه ايترو ئي پاڻ ڪرائي ٿو. هن باب ۾ ڪي
 ناستڪ پاولا ٿيڻ چڙهاري پنڊا ٿيڻ آهن ٽيهڙو ڪرڻا ڪري چڱي طرح اڻڪرائي ڪيو.

وايو ديوتا - اي رشيون! مان هن باب ۾ اهڙو پراڻ ڏيندس جو سڀ روشن ٿي وين
 کي دور ڪرڻ وارو آهي. اُست ماڻهن ۾ اڻڪرائي طرح پاولا ٿيڻ ٿيڻ ٿيڻ ٿيڻ ٿيڻ آهي
 پڳوان شڪر جي ڪرڻا کان اي مگر آهن. پر پورو پراڻا ڪري ڪرڻا کان سواءِ ٻيو
 ڪو نه ڪم ڪونه آهي. سندس سپاءِ ئي هن ئي دها ڪرڻ وارو آهي نه نه نه سڀاڻ کانسواءِ
 ڪو نه ماڻهو ٻين ئي ڪرڻا ڪندو آهي. پوءِ ۽ پاش روپ سندس ئي سندس اڳڪار
 ڪرڻ جي لائق آهي ۽ اڻڪرائي ”پرو“ چئبو آهي ”پرو“ ئي اڳڪار ڪرڻ ئي ”پتي“ جو
 ڪم آهي. ”پتي“ ئي آڳاٽو ڏيڻ وارو ٿيندو آهي. پوءِ آڳاٽو ڏيندڙ پڳوان شڪر پوليتر
 ڪيئن ٿي سگهندو؟ پاڻ رکڻ گهرجي نه شؤ. آڳاٽا کانسواءِ ڪنهن ٻئي ڇوڪارو ڪونه آهي ڇاڪاڻ
 جهڙ هجي يا چيٽن، پسون هجي يا ٻڪري وڻ هجن يا ٿڌ، سرڪڻ يا ارڪڻ هجي، موري يا لڪ
 هجي سڀ ۾ اڳڪار يا ساڪار پڳوان شڪر حاضران حضور ۽ ظاهر ظهور آهي. موري کي جڏهن
 اسان ”شؤ جي موري“ چئون ته شؤ جو هڪ اڻڪرائي ضرور آهي. جهڙيءَ طرح ڪنهن کي
 چئبو نه، ”اڳي ڪٿي اچ“ ۽ هو ڪٿي ايندو ٻڌندڙ ڪائي، پر ائين ڪونه چئي سگهيو.

[illegible]

جیت "وائی ۴ آرٹ روپ"

واندو ديوتا - اي وشيرا سمار بر گور د اوت (معملي)، شيد کانسواء گروهي ۴ گور، شيد (لش)، اوت (معملي) کانسواء گروهي. اهڙي طرح سڀ شيد ولس الوار اوري اوري معملي ڏيکاريندڙ آهن ٿا. شيد وري ٽن قسم جا آهن. ۱- اسٽول، ۲- سوکر ۳- اڀر اسٽول. اهر جو ٻڏي سگهجي، سوکر اهر جو چٽن گري سگهجي يا شيل ۾ رکي سگهجي ۽ اڀر اهر جو خيال جي حد کان ٻاهر هجي، انکي شڪتي روپ چئي سگهيو ۽ اها شڪتي شڙ جو آسرو وٺي رهڻ واري آهي. ڪيائون شڪتي وري اڃا کي اڪو گرب واري آهي جنهن کي ”ڪنڊلني“ چئبو آهي. انهيءَ کي وري جهن رستن ۾ ورهائي سگهجي ٿو. ۳ شيد روپ ۴ ۳ اوت روپ. آس شديءَ لاءِ سڀني کان گهر وٺڻ وري ٿو. ”منتر ڏوا- پڌاڏو- ورتاڏوا“ اهي شيد سان لاڳاپو رکي ٿا. ”پوناڏوا- توتاڏوا- ڪلڏوا“ اهي اوت سان لاڳاپو رکي ٿا. اهي وري سڀ هڪ ٻئي سان لاڳاپو رکي ٿا. سموروڻ منتر چمڪن سان ٻڌل آهن. سموروڻ جملا وري اکرن جا ٺهيل آهن ۽ سموروڻ اکرن کي وري جملا چٽا آهن. سڀ اکر وري سڀني اکرن يا ٻڙن ۾ آهن. ٻڙن ۾ وري تڙ آهن، ڇاڪاڻ تہ ٻڙن وري تڙن جا ٺهيل آهن ۽ تڙن جي ڪارڻ ڪري ئي اهي آهن ٿا. شڪتيءَ کان وٺي ٻوليءَ لائين سڀني تڙن جي پيدائش شڙ- تس مان ٿي آهي. جن دلي جو مثال وٺو تہ دلو مٽيءَ مان ٺهيل آهي ۽ مٽي هڪ جڙي ۾ آهي مگر دلو ڇڏهن لهي واس ٿيو تہ انکي ”مٽي“ اکر ڪري تہ چٽو ٻڌو هر هڪ جڙي کي دلو چئبو ڇيٽو لک آهي مٽي. واپار درشتيءَ

آهيان ۽ ٺهندڪري اسان ٻنهي ۾ دوايش پاڻ ۽ جدائي ڪئن ئي سنگهندي؟ انهيءَ ڏينهن ۾ ديوڻائن جي ڀلي لاءِ - مون ڪٿي اشاري ۾ چڙو مسخري ڪندي نوسان ٽوڪبازي ڪئي ۽ يڪدم تو ۾ غصي جي باهه پڙڪو کائي اُٿي پر ان ڳالهه جي ٽوڪي ۾ ڄاڻ هئي ته اها ٺهندجي غصي جي باهه جڳس جي ڪلياڻ لاءِ ئي پيدا ٿي آهي ۽ مون به ٽوڪي روڪڻ واجب نه سمجهيو. نتيجو اهو نڪتو جو ”ڪوشڪي“ داري پوکهت ٿي ۽ ڏينهن جي ظلم جو انت آيو.

پڪران شڪر جا اهي وچن ٻڏي البت شرمائجي ويئي ۽ لڄ وچان ڪيتري دٻو نه ڪند مٿي نه ڪٿي سگهي. پڪران جي وري ٻيڙي ٽي ٻن ڏينس پائون شپ ۽ نشپ جو ڪوشڪيءَ داري هٿان لاس ٿيڻ جو احوال ٻڌائيندي ڪوريءَ داريءَ چيٽي ڪي اڳيان آڻي چوڻ لڳي.

ديوي ڪوري - اي لاءِ هيءَ چيتر ڏسو، جو مان ٺوهان لاءِ سوکڙي طورو وٺي آئي آهيان. هيءَ چيتر ئي هر جنهن منهنجي ٺهسيا جي وقت ڏاڍي شيوا ڪئي. هن ڪيترن ئي هٿسڪ جهڙن مان منهنجي ۽ منهنجي آشور ۾ رهندڙ پراڻن جي رکيا ڪئي. هن منهنجي ڏاڍي پڪي ڪئي آهي ٺهندڪري مونکي ڏاڍو پيارو آهي. اي لاءِ اڄيڪڏهن دل ۾ نه ڪراو ۽ آڳيا ڏار نه ٺهندڪشور جو ٺوهان جي مخالف آهيان ٺهرو ڏيئي رکيا ڪري ٿو ٺهن هيءَ چيتر منهنجي مخالف ٻاهران منهنجو وڌيڪ ۽ ڪٿا ٿي رهي.

مهادار، ڪوريءَ جي ڳالهه ڏاڍي سک، پرام ۽ قري وشراس سان ٻيڙي لڳو ۽ يڪدم چيٽي ڪي منهنجي ڪرڻا درشتيءَ سان ڪٽن (ڊوٽن) جو سردار ٻڙائي ڇڏو ۽ هٿ ۾ لٽ وغيره ڏيئي سندس ”سوم ٺندي“ ٺارو مقرر ڪري ڇڏو جو ان ڏينهن کان وٺي ڪوريءَ جي مخالف جو مکيه درٻان ليڪڻ ۾ آيو. پر نه پڪران شڪر ڪوريءَ کي منهنجي هٿن سان منهنجي ٻليڪر ٿي وهاري سندس هار سڀمگار ڪرڻ شروع ڪيو. (هر هر مهادار شيرو-ڪاشي وشنو مات ڪنگي) واپري سنگهتا (پورو ڪند) ۷ ۽ آڌا ۲۷ سماپس.

اگني ۽ سوم بابت وڌيڪ ٿيڪا ٿيڻي

سڀيئي رشي - اي وارو ديوڻا اڄ ڏهن پڪران شڪر وٺي داري ڪوريءَ کي سمجهاريو ته هي جڳس ”اگني شرماتڪ ۽ واکارالامڪ“ آهي ۽ سو ڪئن آهي؟ ڪرڻا ڪري اسان کي ڪولي سمجهاريو.

وايو ديوڻا - اي مهر شيرو! جيڪو ڪهور ٺهڙو شرار آهي تنهن کي اگني چيٽي ٿو ۽ شڪتيءَ جو اهرس مه سوم روپ آهي ڇاڪاڻ جو شڪتي شالم روپ آهي. جڙا اهرس آهي سو پرلشنا ٺالي ڪلا آهي ۽ ليچ ساڪيام وڌيا ٺالي ڪلا آهي ۽ سنساري ماڻهن ۾ رس (ميناڇ) به آهي نه ليچ به آهي. ليچ جو ٺهڙو ٻن قسمن جو آهي. ۱. سورج روپ ۽

مندراچل پربت تي گوريءَ ديويءَ جو سواگت ۽ سندس

گوري (سفيد) رنگ جو مهاديو تي اثر ۽ گوريءَ جي

چيتي کي سوم ٺندي گڻ بڻائي دروازي تي مقرر ڪرڻ.

سڀ رشي - اي وائر ديوتا ! ڪوري داري جڏهن مندراچل تي پهچي اسٿان تي

پهتي لڏهن مهاديو سان گهڙيءَ طرح ملي ؟

وايو ديوتا - اي رشمدا ! ڪوري داريءَ جي لپسيا پوري لپل، موڪلائڻ ۽ هٽائڻ

پريست کان مندراچل لاءِ وائي لپل جي خبر پچي وائڻ ٿلهي ويئي ۽ اهو ٻڌي مهاديو

جا ڪڍ ۽ دوم خوش لپل لڳا، ليڪر ٽي ڏهن لڳا ۽ لاج ڳالڻ ۾ اٿس ملهائڻ لڳا، سڄي

اچي مڪلف جي ٻاهران الغاريءَ ۾ پهتي وهيا، پڪران شڪر نه ڏيائو منظر ٻئي لڳو نه

اهڙي ۾ پويان داري ڪوري ساهڙي سان ڏسڻ ۾ آئي ۽ سائس هڪ چمڪرڻ اچي وهيو هو.

پڪران شڪر جا ڪڍ ۽ دوم بڪدم ڊوڙ ٿي پيا ۽ اچي ڪوريءَ اکيان وٺندا، آڙاڻا ۽ آهيان

کي لڳي ويا. ڏههءَ چال سان پنهنجي عالمان مڪلف وٽ ڪوري پهتي ۽ پڪران شڪر

ڏيئيءَ اڪهر ۽ ٻيهر ٻاوا سان سندس ستڪار ڪندي چئن پوئلڳ ڪڍڻ شروع ڪيو نه

بڪدم سندس حقن کي روڪندي ڪوري سندس چوٽن ۾ مڪندي لپڪار ڪئي ۽ ٻه

ڪڏهن وٽ هڪ لڪ لڳائي جڏهن هڪ ٻئي کي ڏسڻ لڳا نه پڪران شڪر اهوڪ ڏهندي ڇوڙ.

پڳوان شڪر - اي اراج ٻاري ! ڇا پنهنجي هائي من جي مولجهر دورو لي ؟

اهڙي ڇو نه ڪارڙ ڪئي هئي سا توکي ڪرڻ نه چڱائي. ياد رک ! اسان جي راجي

ماڻهن وانگر ائين ٿوريءَ گهڻيءَ ٻالھ تي 'لڪ، لڙ ۽ لا' ڪرڻ شروع ڪنداسين نه ٻه

سهار ڇو کاڌو ڪئن هلي سگهندو؟ اسان پهتي ڇو سهندا ٿا ڪر ۽ اعليٰ آهي. مان اڳتيءَ

مٿان چڙهيل آهيان ۽ تون اُتر مٿان سوار آهين. مان سوچ تي نه تون چنڊرما لي ۽ ٻه

جڏهن اسان ٻئي جيڪي - ٽين شوق آهيون سي جيڪڏهن پاڻ ۾ وڙهي ۽ وڇوڙو

حاصل ڪيون نه جيڪب ڇو ناس ان وقت تي سمجهڻ ڪورجي چاڪا نه اسان پهتي ڇو ٻڌا

ليڻ پنهنجي لاءِ ڪونه آهي پر جيڪب جي ڪلياڻ لاءِ. وڃ پنهنجو مورو پاڻ ڪونه ڪاڍندا

آهي، تڏهن پنهنجي پاڻي پاڻ ڪونه پيئندون آهن پر اڳڪاري ماڻهن ڇو جهڙن نه

پنهنجي لاءِ ڪونه ٺهندو آهي. تون ساڳيو وائي. مه آهين آهين ۽ مان اُتر. مه

اُتر آهيان. شبد ۽ اُتر (اگر ۽ معنيٰ) هڪ ٻئي کان جدا ڪونه ٿي

سگهندا آهن ٻه ٻلا ٻڌا ! اسان ڪئن هڪ ٻئي کان الڳ وهي سگهنداسين ؟ تون

منهنجي روي کي چائڻ واري وڌيا آهين ۽ مان چائڻ لائق پوڙهاڻا (پشور) آهيان

نهنجي اسان پهتي ۾ لٿاڻ سڄ ٻج لاهي ڪن آهي. مان سرشتي کي ٻڌا ۽ لاس (سنگهار)

پنهنجو پاڻ ۽ بنا حڪم ڪونه ٿو ڪري سگهان. ائين ڪئي سمجه نه موليٰ جيڪو حڪم

آهي. تون ڪارڻ آهين، مان ڪارڻ آهيان تون سبب آهين، مان ڪم

گوريءَ جو چمڪي ڪي پاڻ سان گڏ وٺي وڃڻ ۽ برهما جي
 کيس منع ڪرڻ؛ مانا ۽ پتا کان وري موڪلائي گوريءَ
 جو مندر اچل پربت ڏانهن موٽي وڃڻ

وايو ديوتا - اي رشيرو! ڪوشڪي ديويءَ کي انهن ڪري برهما جي هٿ ۾ ڏيندي
 گوريءَ ديويءَ موڪلائيندي ڇيو.

گوري ديوي - اي پتاها! منهنجي آشرم ۾ هڪ ڇيترو رهيٿو، ڇا اهو توهان ڏٺو
 آهي؟ هن منهنجي توهان جي بالڪل چڱيءَ طرح رکيا ڪئي آهي مان انکي ساهڙين سڙو
 هٿان وٺي وڃڻ چاهيان آهي. هاڻي ڪرنا ڪري آيا ڏسو ته مان مندر اچل پربت ڏانهن
 موٽي وڃان.

برهما - اي ديوي گوري! ڪيڏانهن خرفناڪ ڇيترو ۽ ڪيڏانهن توهانجي ڪرنا. توهان
 نه سچ ٻچ ڏانگن جي وات ۾، امريت چڙڪائڻ وارا آهيو. اها خبر اٿر نه ڇيتري جي روپ
 ۾ توهان وٽ هڪ راکاس رهيٿو جنهن ڪيترن ئي گوري اراهمڻ ۽ گڻن جي هسا ڪئي
 آهي. کيس هٿ رهي پائڻ جو ڦل ڀرڻ گهرجي.

ديوي گوري - اي وڏاڻا! توهان جيڪي، ۽ ڇيو آهي سو نڪ آهي مگر شرط ۾ آيل
 ڇيتري جو ڪيئن نياڻ ڪري سگهيو؟

برهما - اي ديوي! توهان جي پڳت ۽ شرط ۾ آيل جو ڪر نه ڪجهه، بگاڙي سگهندو.
 توهان جي ڪرنا سان ئي پائڻ جو اڌار ٿئي ٿو ۽ وري توهان جي ڪرنا کان هڪڙو
 ڪهڙو نه ٻيو، آيا ڇو نه هجي ته به سندس اڌار ڪونه ٿي سگهندو. سڀني جي ٻڌڻ ۽
 موڪل جو اڌڪار توهان جي ئي وس ۾ آهي. توهان مهادر جي شڪتي آهيو. ڀلا! شڪتي
 کانسواءِ ڪير ڪم ڪري سگهندو؟ مان (برهما) وڌو ۽ ٻين ديوتائن کي به توهان جي آڳاٽي
 ملندي رهي آهي ۽ اڳي به ملندي هئي ۽ آئينده به ملندي رهندي. توهان جي آڌار
 ٻان اسانجي ۽ سڀني ديوتائن جي پوڄا اسڦل رهندي. چراچر جيڪي ۾ سڀني جي ٻچ ۽
 پاپ جو ڦل به توهان جي ئي هٿ ۾ آهي ۽ هي پاي ڇيترو به توهان جي ڪرنا سان پاڻ
 بهڄي ويندو ۽ ڪنهن جو مجال آهي جو رنڊڪ وجهي سگهي!

پوءِ برهما، ديويءَ جي آستتي ڪندي ئي انٿرڌان ٿي ويو. گوري ديوي به توهان جي
 ديوتائن کان موڪلائي، پنهنجن پکين سان الوداع ڪندي، هماچل (پتا) ۽ مينا (مانا) وٽ پهتي،
 جنڪي به پڙنام ڪندي، ساهڙين ۽ ڇيتري کي ساڻ وٺي پنهنجي گوريءَ (سفيد) سونهن سان
 ڏهن ئي ڏسائن کي روشن ڪندي مندر اچل جتي سندس ٻئي اراجمان هو، اوڏانهن وڌي
 ٿي. (هر هر مهادر شيو - ڪاشي وشوڻات گنگي) واري سنگھتا (پورو ڪنڊ) ۷۰ آڌياڻ

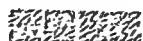
ٽيسا جو سمورو ٿل ٽرهان کي اڳڙ ٿي ملي چڪو آهي جو اڪل ٻوهمانڊ جو سواهي ٽرهان جو پتي آهي هاڻي هاڻي ايترو نه ٻڌاير نه اهڙي پتي ڏار جو وڇوڙ ٽرهان ڪٿن سهارو ڪيو هوندو؟

ديوي ٻاروڻي - اي ٻوهما! سولتو ٻو اهر پڪوان شڪو منهنجي پتيءَ جڏهن سرشتيءَ جي آهتي ڪري ٻوه ٽرهان کسي پندا ڪير نه ان حساب موجب ٽرهان مولڪي وڏي پت سان آهيو وري جڏهن پڪوان وڏو (منهنجو پتي) سرشتيءَ جي اڳڪار ۽ سنگهار ڪرڻ لاءِ ٽرهان جي بستڪ مان پرڪهت ٿو نه ان حساب موجب ٽرهان منهنجي سهرڙي سان آهيو وري جڏهن مان ٽرهانجي مانسڪ پت ڏکيو - ٻرجاڻيءَ جي (سترڙيءَ جي گوب مان پندا اي سنسار ۾ آيس نه ٽرهان منهنجي پتاهه يعني ڏاڏي جي سان آهيو. منهنجي ٽيسا جو ڪارڻ مان ٽرهان کي ڪهڙي طرح ٻڌائي سگهان جو خالڪي طرح پندي ۽ پتيءَ وچ ۾ روشني جو سبب ظاهر ڪرڻ ڪنهن نه اوجي خالڊان واريءَ چرڪريءَ جو موڪ ڪولا آهي. ٽوهين منهنجا وڏا مالڪ نه آهيو نه اولاد نه آهيو تنهنڪري (خاري ۾ ايترو سو چئي سگهندس ته منهنجي بدن ۾ ڇا ڪارائڻ (ڪاري ڇوڙي) آهي سا جيڪڏهن هتي وڃي نه اهڙو ٿيندو. اها آهي منهنجي چاهيا.

ٻوهما - اي ڊيري! هيءَ نه خيس ٻاهر آهي ڇا ٽرهان جي اڃا ڪرڻ سان ئي اي سگهندي. هي ٽرهانجون ليالون سنسار جي اڳڪار لاءِ ئي آهن ڏورن. شب ۽ نشب ۽ ڏکيو ٻاهر آهن ۽ انهنجو مرڻ نه ٽرهان جي هٿان ئي ٿيڻ آهي ۽ ڪن ڏورن نه اهڙيءَ طرح ئي مليل آهي. تنهن ڪري هينئر ڊار ڪانه ٿيندي. هينئر ئي ٽرهان جي بدن مان اها ڪاريءَ ڇوڙيءَ واري شڪتي نڪري اڏاڙ ٿيندي ۽ ٽرهان جو ڪورو وٺي ٿي ٻرندو جنهن ڪالهه ٽرهان جو لالو ”ڪروي“ لائي سان مشهور ٿيندو.

ان چپ ۾ ڊيريءَ منهنجي ڪالجيءَ جي ڇوڙيءَ کي ٽپاڳ ڪندي منهنجي بدن مان شڪتيءَ کي ٻاهر ڪڍي جنهن مان هڪ ڊيري پرڪهت ٿي جنهن جو نالو ”ڪرشي“ ڊيري ڇيو وڏو جهنگا ٻوه ٻرڳ مايا ۽ وٽسري ڊيريءَ جي لائي مشهور ٿيڻ لڳي. ۴ پاڻ ”ڪروي“ (شيد) ٿي پئي. ڊيريءَ ڪرشيءَ کي ۸ ڀاڱن ۾ ڇڏي جن ۾ آستر ۽ شستر هئا. ڪرويءَ ڊيري اهڙي شڪتي ٻوهما جي هڪ ۾ ڏنسي. ٻوهما وري کيس سڙائيءَ لاءِ هڪ شين ڏار ۽ ڊيري شب ۽ نشب جي مارڻ لاءِ وڏو ٻوه ڏاڏن ٻوهما جي آڳا موجب وڙائي ٿي وئي جتي شب ۽ نشب کي ماري ٻوليءَ کي ٽپاڳن کان هٽڪو ڪيو. (هر هر مهاديرو شير - ڪاشي وشنواسڪ ڪنڪي) واپسي سگهتا (ٻروڙ ڪنڊ) ۰ ۷ اڏاڻا ۲۵

مهاديويءَ جي ائين چوڻ تي ڀڳوان شڪر کيس دوتائن جي اڻڪار جي ڳالهه خيال ۾ رکي فقط ۽ شڪيو ۽ ٻيو ڪجهه ڪونه چيو. (هر هر مهاديو شڪيو - ڪاشي وشوانت ڪشي) وايوي سنگهتا (پورو ڪند) ۷. اڌيا ۱۷-۲۴ سماهه.

پاروٽيءَ جي تپسيا ۽ هڪ چيٽي تي ڪريا، برهما جو پاروٽيءَ وٽ

اچڻ، ششپ ۽ ششپ پڻ دڻيت پائون جو هو ت

وايو ديوتا - اي وشيخو! پوءِ نه پتورنا مانا پاروٽي پتيءَ کي پرڪوما ٿيئي ۽ پتيءَ جي وچوڙي واري دڪ سان ٻيل چائيءَ تي پتور رکي هماچل اربه جي روميڪ گهائين ٿا انهن جتي اڳر تپسيا ڪئي هئائين، اوڏانهن رواني ٿي. پاڻ سان گڏ آهي ۽ سڪيون (ساحيڙيون) نه کنيائين. پوءِ پتا مانا جي گهر نه ويئي جتي انهن کي سمورو سماچار ٻڌائي انهن جي نه آيا وئي، سمورا گهڙا ۽ ڳهڙا لاهي باقي اهو ان جو ويس ڌاري اچي تپسيا کي لڳي ويئي. سندس من پتيءَ جي چوڻ ۾ سدائين لڳل رهيو. ڪنهن مهل شو لنگهه جي پتي ٻوڙا ڪيائين نه ڪنهن مهل موريءَ جي ۽ من ۾ ائين ئي سمجهيائين ته ”ڀڳوان شڪر ئي ارهما جو روپ ڌاري وٺس ايندو ۽ اچي سندس ڪشت ڪائيدو.“ اهو سندس دٻڻ سندس هٿ هو يعني ڀڳو وشواس چئي ويو ۽ ڪجهه عرصي کان پوءِ هڪ نام وڏو چيتو نه انگهڊي اچي پهتو. پاروٽيءَ کي ٿي چيٽي جو واه پاڻي پاڻي لپڻ لڳو پر پوءِ جڏهن واپس آيو ته سندس واه اڻيئي بيجهي ويو ۽ سندس چلڻ (نگون) چوڻ کان بيجهي ويئون. ٽپ جي پراڻ سان چيٽي جو ٿيل (ٻڌن) ٻڌل پھڻ (پتور) وانگر لپڻ لڳو ۽ جڏهن جو پاروٽيءَ جي مٿس دوشي ٿيئي ته سندس مصيبت دور لپڻ لڳي، سندس پاڻي پتورو شد لپڻ لڳو ۽ چائي ۾ کان سندس همسا وارو سماءُ دور لپڻ لڳو ۽ دور ئي جڏهن ڪتو سڌيال لاءِ هر وقت تيار، نهه ڦٽائي پيو رهندو آهي، تڏهن پاروٽيءَ جي سڌيال لاءِ وايوي نگهباني ڪرڻ لڳو. هيءَ روڪار ٿي سڪيون (ساحيڙيون) ۽ ٻيا سڀ وائڙا لپڻ لڳا.

هيڏانهن پاروٽي جي تپسيا جي سڳند ٿي ٻڌن ڦهلجڻ لڳي ۽ هوڏانهن ششپ ۽ ششپ دڻيت پائون جي دن ٻڌن وڌندڙ ظلم جي ڪري دوتائن اڏي ٿي ارهما وٽ پهتا. ارهما نه ڀڳوان شڪر سان جو ڪيل ڳالهين جو پڙاڏو ٻڌو هو ته پاروٽي تپسيا ڪرڻ لاءِ هماليه جي روميڪ گهائين ۾ ويل آهي سو به دوتائن سڏو اچي آئي پهتو. دوتائن سان گڏ ارهما کي ايندو ٿي پاروٽيءَ سندس جوڳو ستڪار ڪيو ۽ ارهما نه پاڻ کي ئي خبرو چاڻائي پاروٽيءَ کان سندس ڪيل تپسيا جو ڪارڻ پڇندي چيو:-

برهما - اي ديوي! هن ڪنور تپسيا سان ڪهڙي سڏي ڪرڻ چاهي رهيا آهيو؟ تپسيا جي سمورو ڦل ٿيل وارا ارهما پاڻ ئي آهيو پوءِ ٻلا باقي تپسيا ڪهڙي؟ وري

ائين چولندي ٻارڙئي جوش ۽ جلال سان هلندڙ ٿان اُتي ڪڙي ٿي ۽ لهيا ڪرڻ جي
 بڪي وڃيڻ سان ڪڍ ڪڍ وائي ۽ ۾ جواب ڏيڻ لڳي تہ اڏ ۾ روڪيندي ڀڳوان شڪر چيو .
 ڀڳوان شڪر :- پراڻ ٻياري ! هي ٿو چيا ڇو؟ مون تہ وڻي روح رهاڻ جون
 ڳالهون ڪيون ۽ چوڻي مشغول ڪندي ڪو ڪاوڙ نہ ڪبي آهي ڇا؟ منهنجو ٻلا نرسان
 ٻار تہ وهندو تہ وري پئي ڪنهن سان وهندو؟ ياد رک! تون ڇڪس جي مالا آهن ۽ مان
 ڇڪس جو پتا . اتي وڃو ڏارڻي وانگي وهندو ڪرڻ جي ڳالهه سڄا وڻي ڏهندو وغير آهي
 هو اسانجو سڀيڙ ڪام واسنڻ جي آڌار تي ڪرڻ وڃو ويو آهي . ڪامدار سرشتي ۽ جي
 پندا ليڻ ڪانهو پندا ڪيو ويو ۽ ڪامدار جي آهستي سناري ۽ رواجي ماڻهن لاءِ ٿي لڻل
 آهي . اسان ٻنهي جون والدين، وڻندڙن ۽ لڻائون ڇڪس جي ڪلياڻ لاءِ ۽ پر اڳڪار لاءِ
 ٿي آهن . اڄ مون نرسان چوڻ ڪيو ۽ تہ ساڻيا ۾ سمجهي ورتو . ڇڱو! منهنجي سڄاڻي ۽
 جي خبر ٿوئي ٻالهي پئي ويندي .

ڏيوي ٻاروئي - اي ٿام! ڇهن استريءَ کان پئي ۽ ڇو ٻارو ڪڍي ٿو وڃي ۽ ڇهن
 ئي پئي ٻار جو هڪ لٽو ٿوري سا جهڪڻ پراڻ ڪرڻ تي لڳي تہ ڇڱن، وڻائون ۽ معز
 ماڻهن کان سندس ڪلا ڪڍي ٿي وڃي ۽ اها ننڍا مونس کان بہ بدتر آهي . اي ٿام!
 جهڪڻ نرسان جي اندر ۾ منهنجي ڪوئي رڻڪ ۽ ڪاري رڻڪ ٻاٻس ڪجهه نہ خيال نہ
 هجي ها تہ چوڻي ڪهي ۾ نہ خراب خيال ۾ اها ڳالهه نہ اچي هئا . ”ڪاري ڪوڇي“
 وغيره لفظ جي اڻڄاڻائيءَ مان نہ نرسان جي واس مان نڪتا ٿن نرسان جي اندر جو سڄو
 لشڪر اڀس ڪيو آهي تہ منهنجي ”ڪاڙي چوڙي“ نرسان کسي ڪار ٿي وئي . هاڻي مان
 لهيا جي ٻل سان ان کي ٿوري سڄ ٻچ ڪوئي رڻڪ واري ٿي نرسان جي چوڻن ۾ ايندس .
 ڀڳوان شڪر - اي ڏيوي! مان سولٽر پو پوءِ آهيان ۽ تون سولٽر اڀاسڪي آهيان
 تون لٽ اڇا پرڳهت ڪر تہ منهنجا من جا منور ٻڙا ٿي سگهن ٿا، باقي لهيا ڪرڻ
 جو ڪهڙو ضرور؟

ڏيوي ٻاروئي - اي پراڻ ٿام! مان ائين ٿي چاهيان تہ نرسان ڪرڻا ڪري منهنجو
 رڻڪ ۽ روپ بدلائي ڇڏو يا پاڻ منهنجي اڇا سان منهنجو رڻڪ ۽ روپ بدلائي ڇڏيان پر پرهما
 جي لهيا ڪري مان ڇڏي ڪاريءَ مان ڪوئي (شڪر) ٿيندس .

ڀڳوان شڪر - پراڻ ٻياري ! تون هڪ نہ ڪر . منهنجي ٿي ڪرڻا سان پرهما کسي
 ”پرهما“ پند ملو آهي ۽ پوءِ ٿوئي هن جي لهيا ڪرڻ جو ڪهڙو سڌو؟

ڏيوي ٻاروئي - اي پراڻ ٿام! انهيءَ ۾ ڪوبه شڪ ڪونهي تہ پرهما وغيره دارائون
 نرسان جي تابع ۾ آهن ۽ نرسان ئي ڪن انر ۽ عطا ڪيا آهن پر انهن ۾ سستيءَ جي
 روپ ۾ ڇڏن ڏک جي ڏي ۽ عيس ٿڌن نہ نرسان جي لهيا سان اتي مون نرسان کي پئي
 جي روپ ۾ پراڻ ڪيو هو . پراڻن ۾ پرهما جي ئي لهيا ڪندا آهن ۽ هيئن مان نہ پرهما
 جي لهيا ڪري ”ڪوئي“ (شڪر) ليڻ چاهيندس .

سڀ رشي - اي واپو دوانا ! ارهما کي اڏنا ريشور مهادو درشن ڏيئي وري گيڏانهن
انتر ڏيان (ڪم ئي وارو؟)

واپو ديوتا - اي مهرشيو! پوتن ۾ جو مندراچل پربت آهي؛ تنهن پگوان شڪر جي
ڪيترا سال نهييا ڪئي هئي تنهنڪري انکي نرسن ڪرڻ لاءِ پگوان شؤ ۽ پاروليءَ مٿس ۽
سندس رڻيڪ غفائن ۾ پنهنجي رهڻ جو اسٿان ٺاهيو. پوءِ ٿر ارهما جي مٿي سرشتي
بي انداز وڌي چڪي ۽ ٻه ڏينھن پاتو شپ ۽ نشپ پيدا ٿيا، جن ڪنور نهييا ڪري
ارهما کان وردان ورتا، ”ڪو نه پش اسانکي نه ماري سگهي ۽ پارولي ڌاريءَ جي آتش مان
پيدا ٿيل ڪدواري ڪيا، جنهن سان ڪنهن نه مرد پلڻ نه ڇهيو هجي ۽ پرام نه ڪيو هجي
تنهن ۾ ڪام پار آهن ڪرڻ سان اسان جو مرنير ٿئي.“ ارهما نه ”نٿا آستو - ائين ٿيندو“
چئي انهن ڏينھن پاتون کي ڪنور نهييا جو ڦل ۽ وردان ڏنو. وردان وٺي ٻئي ڏينھن پاتو
اچائڻ لڳا، ستائڻ لڳا ۽ ظلم جي ٿيز تلوار هلائڻ شروع ڪيائون. مرنير لڙڪ ۾ نه کين ڪو
جيتي ڪو، سگهيو ۽ پوءِ رخ رکيائون ديوارڪ جو، جتي ٿندر وغيره سڀني ديوتائن کي
تابع ڪري، سندن مال ملڪيتون سڀ هٿ ڪري اڏائڻ ۽ ڦوڪڻ لڳا. پگين ۽ پوڄائن ۾
نه پنهنجو اڌڪار قائم ڪرڻ لڳا. پوءِ ٿر سڀ ديوتائون ارهما وٽ پهتا ۽ ارهما وري شڪر
جو سمرڻ ڪيو، پگوان ارگهت ٿيو ٿر ارهما آستتي ڪندي چيو:-

برهما - اي پورو! توهان چاڻي جاڻهار آهيو. ديوتائن مٿان مصيبت پيل آهي. توهان
کي مدد ضرور ڪرڻي پوندي تنهن ڪري توهان اڪانس ۾ واهي ڌاريءَ پاروليءَ جي
ونگر روپ بابت چرچي مسخريءَ ۾ سندس ننڍا ٻاڳا ڪرايو جنهن تي ديو پارولي
ڪاوڙجي ويندي ۽ پوءِ نهييا ڪري شپ ۽ نشپ جي مارڻ لاءِ جوڳو روپ اختيار ڪندي
۽ ديوتائن جو ڪارج راس ٿي ويندو.
ارهما جي پوار ٿي راضي ٿي پگوان نيلڪٽ مهادو انتر ڏيان ٿي وارو ۽ جلد ئي
اچي پاروليءَ وٽ پهتو. پوءِ ٿر مشڪندي پاروليءَ کي چوڻ لڳو، ”اي ڌاري! تون ڪاري
آهين!“ پاروليءَ جي اندر کي چوڻ لڳي جا پاڻ تي اهڙي ننڍي سهڻا لاءِ تيار ڪا، هڻو
۽ اماڻيءَ واريءَ ۾ پئيءَ جي پيار هٿ ڪرڻ لاءِ چوڻ لڳي:-

ديوي پارولي - اي پتي ڌرو! توهان مڙڪي اڄ ڪاري ونگ واري ڪوٺيو آهين.
تنهنڪري شايد توهانکي منهنجي لاءِ اندر ۾ پيار ڪو آهي ۽ جي ائين آهي ته انتر
وقت اڃا اڻوڻندڙ ڳالھ توهان جو لڪائي وٺا ۽ مونسان ابيءَ طرح ڌاري وانگر وهندو
ڪندا رهيا؟ استري ڪهڙي نه سٺي هجي، پنهنجي ليکي ڪهڙي نه سهڻي هجي، پر
مرد جي نظر ۾ سٺي ۽ سهڻي نه آهي ٿر ان استري جي زندگي زهر آهي، جي
وٽس ۽ بي سود آهي. انکي انهيءَ ڪهڙيءَ مڙ ڪهڙيءَ ۽ ڏهه ٿياڳ ڪهڙيءَ جو پئيءَ
پرپر ۽ پيار ٿي استريءَ لاءِ زندگي ۽ جيون آهي. هاڻي مان انجاءِ ٿي ڪرمان نه
ڪارو رنگ مٽائي مان ٻيو سهڻو رنگ حاصل ڪندس.

ڪرڻ ۽ وهندو. اهڙيءَ سرڙو ٻاهڻي، سوکها، دود جوس واريءَ ديريءَ کي ڏسي ٻرهما هڪ چوڙي پراڻا ڪرڻ شروع ڪئي.

ٻرهما - اي ديري! سڀ کان پهرين مهاديو مولڪي ٻڌا ڪيو ته مان سرشتيءَ جي وچان ڪرمان ۽ ماسڪ يعني خيالي طرح مهندي سرشتيءَ جو وڏو مشڪل ٻيو لکيم، لهندڪري مٿي سرشتيءَ (پروڙ ولس رستي ٻڌائڻ) ڏهن مان سناري ماڻهن جو انداز وڌائڻ چاهيان ٿو. توهان کان ڪڏهن به استريءَ جانيءَ جي آهتي ڪاڏا ئي هئي ۽ مولڪي زال ڏاند جي وڌائڻ جي طائف ڪاڏا آهي. زال جي وڌائڻ جي شڪتي توهان به آهي لهندڪري جيڪا جي واڌاري لاءِ توهان کي پراڻا ڪرمان ٿو ته توهان مهندي عضون مان ٻڌا ٿيل ٻت دکش پرجايتيءَ وٽ ڏيءَ جي روپ ۾ پرکيت ٿي ڪري مولڪي سرشتيءَ جي وڌائڻ ۾ مدد ڪراو.

بس، ٻرهما جي اهڙيءَ طرح پراڻا ڪرڻ تي ”پراشڪيءَ“ ديريءَ بهنجي پڙهون (اکين مٿان پڙهون) جي وچن حصي مان هڪ پرلدڙ جوالا (اگنيءَ) وانگر هڪ ديريءَ ٻڌا ڪئي جنهن کي ديري جي دهر مهاديو هن طرح چيو:-

جهاديو - اي ديري! تون ٿيسا ڪري ٻرهما جي آڏاڻا ڪري ٻرهما جو موروڪ پروڙ ڪج!

ٻرهما کي اهو لڳ ۽ ٻل ڏهندي، بهنجي اوڏاڻو پورو شير مان شڪتي ورتائيءَ ديريءَ کي پاڻ ۾ سمائيندي پڙهون شڪر اٿو ڏيان اتي ويو ۽ ٻرهما تي ديري دکش جي ڏيءَ تي ڪري سنار ۾ پرکيت اتي ۽ تنهن ڏهن کان وٺي مٿي (پروڙ ولس) درارا سرشتي ٻڌا ٿيل لڳي. (هر هر مهاديو شير - ڪاشي وٽ وڌا ٿي) واري سنگهتا (پروڙ ڪند) ۷ - آڏها ۱۶ سماپ.

پڙهون شڪر ۽ ياروتيءَ جو هندراجل ڀريت تي رهڻ ۽

شدي ۽ نشيپ جي مارڻ لاءِ ٻرهما جي پراڻا ۽ ”شو“

جو ياروتيءَ کي ”ڪالي“ چئي ڪاوڙائڻ

وايو ڏيوئا - اي وشو! اهڙي طرح مهاديو ڪان شڪتي ۽ ٻل حاصل ڪري پرجايتي ٻرهما مٿي (پروڙ ولس) واري سرشتي ٻڌا ڪرڻ جي لڳا ڪندي پاڻ به اڌ استريءَ ۽ اڌ اڙس ٿيل لڳو. اڌ مود واري شير مان وري وراڻ سرانڀر ٻڌو اٿو ۽ سندس اڌ استريءَ واري روپ مان وري شفت رويا اٿن ٿي. شمس وٽ ڪنور ٿيسا ڪري مورو کي ٻئيءَ روپ ۾ پراپس ڪيو.

تنهن ڪالورو مورو جي اولاد جي ڪٿا ۽ ڏکءِ جي ڀڪه وغيره جي ۽ ڏورائين جي اڀرائڻ ڪيا ڪرڻ جي اڃان واپس ڏوٽا ڪٿا ٻڌائي بس ڪئي ته وڃي هڪ سوال ڇڏيو:-

آرڌنايشور روپ جي آستتي ۽ مهما جو ڳاڻڻ

وايو ديوتا - اي وشيئو! جڏهن برهما مانسڪ سرشتيءَ ۾ خاطر خرواه وڌارو ڪيو، ڏٺو ته پورو والاس ذريعي (مستتي) سرشتيءَ جي پيدا ڪرڻ جو ويچار ڪيائين. هن کان اڳ استرمان جي پيدائش ڪانه ڪئي وئي هئي. پوءِ نه برهما آڌا، آئنا، اوڪ ٻولي، سوکير لڙا، شڌا، پاڻو ڪميا، مڊهرا، نرڪڻا، نشور پنجا، لشڪلا، نتيا ۽ سدائين ڪڏ رهندڙ ٻار ٻياري مهما شڪتيءَ يعني شوا ۽ شو جو ٻار پڙي پڙي سان سمورڻ ڪندي لهسيا کي لڳي ويو. برهما ئي پڳوان شڪر جلد ئي راضي ٿي پيو ۽ عجيب آرڌناري ويس ۾ (آڌ سر ۽ آڌ زال) پرگهت ٿيو. برهما پنهنجي اڳيان انوکي شو ۽ شوا جي ڪڏ مورتي پرگهت ٿيل ڏسي ٻاراڻا ڪرڻ شروع ڪئي.

برهما - اي مهاديرو! توهان سرور ڪڻ سرشت آهيو، سمورون ديوتائن جا سوامي آهيو، توهان جي جيءَ ٿئي: اي پرڪري روپ اما! توهانجي جيءَ ٿئي. توهان مهما ماڻا جا روپ آهيو. توهان جي ليلا جو ٻار ڪوبه نٿو پائي سگهي. توهان سنسار جي ماڻا آهيو ۽ هر وقت سهارا ڏيندڙ آهيو. توهان جو سنان ڌار آهي. توهان ٽنهي لوڪن جي نرماڻ، ٻالڻ ۽ سنگهار ڪندڙ آهيو، توهان جي نرڇي نگاه سان دنيس نه ڇا پر دنيا نجاهه ٿي سگهي ٿي. اي ديو! سنسار جا سڀ ٿت توهان ئي ئي آڌار رکن ٿا. توهان جا شيوڪ، ڊنڊنن کي ٺاس ڪرڻ لاءِ سمورن آهن. توهان شرط ۾ آيلن جي ٻليءَ ٻالڻ برداشت رهڻ وارا آهيو. اي مهاديرو! توهان موه ۽ راج ڪي دور ڪرڻ وارا آهيو. اي گمان ڏيڻ واري ديوي! اي اڳيان روپ الذڪار کي ٺاس ڪرڻ وارا مهاديرو توهان جي جيءَ ٿئي. اي من اڳائون پورو ڪندڙ ديوي! اي اپواڌ ڪميا ڪرڻ وارا ديوي! توهان جي جيءَ ٿئي.

اعڙي طرح برهما آڌ - ناريشور استور جو ٻالڻ ڪندي ”شو ۽ شوا“ جي آستتي ڪئي. (هر هر مهاديرو شيو - ڪاشي وشنواس ڳي) واري سڳهتا (پورو ڪند) ۷ آڌاء ۱۵ - ساڻس

مهاديرو جي شريو مان ديويءَ جو پرگهت ٿيڻ ۽

ديويءَ جي پڙون مان شڪتيءَ جو پيدا ٿيڻ

آڌنايشور روپ ۾ مهاديرو برهما جي آستتيءَ تي ڏاڍو ٻوسن ٿيو ۽ ڪنير وائيءَ ۾ چيو:-
 آرڌنايشور (مهاديرو) :- اي برهما! هيئر ٻرجا جي وڌائڻ لاءِ جيڪا ٿر لهسيا ڪئي آهي، تنهن ئي مان بلڪل راضي ٿير آهيان ۽ توکي وردان ڏيان ٿو.
 ايتري ۾ پنهنجو پاڻ پڳوان شڪر جي بدن جي ڏاڻي حصي مان ديويءَ وڌائي پرگهت ٿي. هن ديويءَ جي ڪنن مي ڪهڙي واکاڻ ڪجي! هن کي اوع وڌيا جا ڇاڻو وڌي ۽ شڪتيءَ جي نالي سان بڪارن ٺا جهن ۾ جنم، پيدا ۽ مړيو ۽ وغيره سان لاڳاپو ٿي

ل اهر ائين ڪئن لهر.

وايو ديوتا — اي وشو! پراجين ڪال ۾ برهما جي اڳيان پاڻ مون اهر سوال رکيو هو ۽ جئن مولڪي وايي برهما سمجھار آهي سو سڀ توهان اڳيان وٺڻ گهران ٿو. برهما ۽ وشو ۽ رند اهي سڀ وقت برهم ڪلن ۾ پندا پندا آيا آهن. پهرين ڪلپ ۾ شو جي گربا سان رند ڏار، برهما ۽ ٿاوانگ کي پندا ڪيو. ٻئي ڪلپ ۾ برهما، وشو ۽ رند کي پندا ڪيو ۽ ٽئين ڪلپ ۾ وشو ۽ رند ۽ برهما کي پندا ڪيو ۽ اڌ پٽو ڪلپ ڪلپ ڪلپ ۾ الڳ الڳ وائون واهون آهن. هر هڪ ڪلپ ۾ برهما جڏهن سرشتي ۾ واڌارو ڪرڻ لڏندو آهي تڏهن مارجي ٿي ويندو آهي ۽ اهو اهو ڪم مهادر کي رند روپ ۾ اچي برهما جو پٽ ٿي ڪري سھتا ڏيئي ٻڌي ٿي آهي. مهادر ئي ٿو جو پندار، سروپاني، الاء، الاء، الاء، الاء، ڏاڏا ۽ پوءِ سنهتا ڪري آهي. اڌ چنڊ سندس ڳوٺ آهي. لالڪ سندس مالهاون آهن. چنڊر ۽ اندر سندس درٻار آهن. ڪوڙ سندس هٿن ۾ شوي پالي ٿو. ڪنڪا کي مستڪ ٿي ڌار ڪري ٿو. ننڍي پٽ ٿي سندس ساري آهي. سندس دٻا دوشتي سان برهما جو جهنڊو جهنڊو ٿي ويندو آهي.

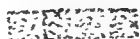
هڪڙي ڏينهن برهما اچي ليلڪم پڳڙن شڪر کي چيو، ”اي مهراج! هن دندي ۾ سرشتي توهان پندا ڪرايو.“ برهما جو ائين چوڻ ۽ پڳڙن شڪر جو سرشتي ڪري پندا ڪرڻ ۽ برهما جا ڏسي ٿو برهما ڏاڏا جا سڀ ماڻهو چٽاڻن سان، نرول سندن هٿن ۾، هر هڪ کي ۳ اکيون، هر هڪ جي ٻچي ٻچي وٺي ۽ هر هڪ جي پٽن تي لالڪ پٽا چٻو ڪن ۽ سڀ هٿا چٽڪ شو پڳڙن ۽ شو سروپ، اهر ٿو وڃي اهوئي آدمشماري وڌائي ۽ گهٽجڻ جو لالو ليمان ٻه ڪرڻ ٿو. برهما حيران اهو لڳو جو هر هڪ جي راس تي ”اوم اهم شوا“ منتر هو ۽ اهرم روي منتر اڳيان ڪال (موم جي دٻا) کي اچڻ جي طاق تي ڪال پٽي ٿي ۽ اهڙي طرح اهر (ٿو موم جهڙن) ماڻهن جي سرشتي ٿيڻ لڳي. اهو اسرار ڏسي برهما هڪ ٻڌي پڳڙن شڪر کي چوڻ لڳو، ”اي مهراج! اهڙي سرشتي توهان پندا ڪرايو جو ڪوبه موم، ماءُ يا اهر قاسي سگهي ۽ ڪوبه ڪال جي چنبي ۾ نٿو اچي سگهي.“ پڳڙن شڪر ڪڍي ڪڍي اها سرشتي پاڻ ۾ سماي ڇڏي ۽ برهما کي چيائين، ”اي برهما! اڄ کان پوءِ مرندي ٿيندڙ ۽ موم ۾ ٿيندڙ ماڻهن جي پندا ڪرڻ جو ڪم اڻ پاڻ تي رک.“

ننهن ڏينهن کان وٺي پڳڙن شڪر ٻا رند ڏار سرشتي ڪري ڪر کان آداس رندو ۽ برهما ئي لاسرل ۽ موم ۾ ٿيندڙ سرشتي ڪري وڃيا ڪندو آيو آهي. (هر هر مهادر شير-ڪاشي وشٽاڪ ڪنڪي) واري سنهتا (پروڙ ڪند) ۷. اڌاء ۱۳-۱۴. ساهب.

وڃا لاءِ مون (ارهما) جي مدد ڪيو .

پوءِ نه مهيشور جي آڳيا وئي ارهما وڃا کي لڳي وار ۽ پوءِ مراڻي، پرڳڙو، الڪيرا، بلستين، بلهه، ڪرڻو، دڪي، اري ۽ وسشت وغيره کي پندا ڪيائين، ڌرم، سدڪلپ ۽ وندر ڪسي ملائي ڪل ۱۲ مانس بت پندا ڪيائين . پوءِ وري داونائين، اسون (دليتن) پترن ۽ ماڻهن جي به پندا ڪرڻ جو ويچار ڪيائين . وري ارهما سماڏيءَ ۾ واهي ويهيو . تڏهن کانوهه مڪ مان داونائون، ڪڪر، مان پتر، چيلهه، مان دليپ ۽ لنگ (الڌريءَ) مان ماڻهن جي پندائش ڪئي . ڪڏا مان وري راکاس به انهن ڪيائين جي اڪر کان وياگل لپڻ لڳا ۽ جن ۾ لموڪڻ ۽ وڇو ڪڻ جو انداز وڌاڪ هو جنهن ڪري هو غلط رافت ۽ اولداهيءَ ۾ گهمندا رهيا ۽ بلوان هئا ، سڀ (انگ)، يڪشي، پوءِ، گندرو به انڪن مان پندا ڪيائين، چائيءَ سان هڪ هنڌ بيٺل پراڻي بعتي ساهوارا به پندا ڪيائين ۽ پڪي به پندا ڪيائين . ٻيئي ڀيري مان گهوڙا، هائي، شينهن، نيل گڙو، هرڻ، اُٺ ۽ خچر وغيره جانور پندا ڪيائين . وار الين مان دوائون ۽ ڦل ڦرل پندا ڪيائين . ارهما پنهنجي اوڀر واري مڪ مان گابري چنڊ، رڪ، ويد، سام ويد ۽ اڪيشٽوم پڪي جي ڦل جي آهتي ڪيائين، ڏکڻ واري ميهن مان لڙشت چنڊ، ٻنچ، دش ستور، ارهت سام ۽ پچر ويد انهن ڪيائين، اولهه واري مڪ مان جهڪي چنڊ، سام ويد، بتدش ستور، ونروپ سام، ائيراٽو لالي پڪي پرگهت ڪيائين، اُتر واري مڪ مان، اڪوئش ستور، اُتر و ويد، اُتشت چنڊ، آيتروپام لامڪ پڪي ۽ وئيراج لالي سام جي آهتي ڪيائين . سڀي پراڻين جا نالا ويدن جي آڳيا انوسار رکيائين، وشن و غيره سڀي ماڻهن کي پنهنجو پنهنجو ڪم به ويدن جي انوسار وراهي ڏنائين . منڊن ڪسي نالا ۽ ڪم پنهنجي پنهنجي لائئيءَ ۽ طاقف انوسار ڏنائين سورج سان گڏ ڪرهن کي به انهن ڪري کين ٻل ۽ لائئيءَ انوسار ڪم عطا ڪيائين . نڪشترن، لارن ڪسي به پندا ڪري پنهنجو جوڳو ڪم سولهيائين . ٻهاڙن، انڊن، يادين وغيره کي به شهرن جي سيمگار وڌائڻ لاءِ پندا ڪيائين . سمنڊ کي هيرن جهڙن، مڙين وغيره سان ڀري مالا مال ڪيائين . وڻن، اڻن کي به ساهه بخشي، وڌڻ وڃهڻ جي طاقف ڏنائين . ڌرم، اڌرم کي به سندس ڀر رهڻ جو موقعو ڏنائين . سڪ ۽ دڪ پراڻي کي ڪرهن انوسار پوکڻ لاءِ ڏنائين . اوهام مڪ مان، ڪتري ٻاهن مان وئش، سترن مان ۽ شودر ڀيرن مان پندا ڪري اهڙيءَ طرح ارهما سرشتيءَ جي اُٻائڻ ۾ ڪا به ڪسر نه ڇڏي . (۽ هو ههادر شديو - ڪاشي وشو ناس ڪئي) واپري سنگھتا (پورو ڪنڊ) ۷. آڌيا ۱۲.۷ سماپ .

رڌر جو ٻرهه جي مڪ مان پندا ٿيڻ جو ڳجهه ۽ ٻرهه جي روڪڻ سان سرشتيءَ جي پندا ڪرڻ کان هنجي من جو ڪتو ٿيڻ سڀ رشي - اي وار دولا ! چئن مڪن واري ارهما جي مڪ مان ” وندر داور “ پندا ٿيو آهي تنهن بابت اسانجي اندر ۾ شڪا انهن ئي آهي ڪرڻا ڪري ڪرلي سمجهار

ڪٿو ٿڌن ٻرهما جي من ۾ ڊڪ پندا ٿيو. ڊڪ مان وري ڪروڙ ٺاهڻ ٿيو. ڪروڙ جي جوالا ٻاهر جڏهن پڙڪو کاڌو ته ٻرهما جي اکين کان لڙڪ لڙي آيا جن مان ڪهترائي ڀرت ۽ ٻرمت پندا ٺهڻ لڳا. انهن ٻولن ۽ ٻرمتن کي پنهنجي اڳيان ٽپندو ايندو ٿي. ٻرهما ٿاڏو شومار ٿيو ۽ پاڻ تي مائست ۽ تشڪار هڻڻ لڳو. ٻيو ته ڪروڙ ۽ مهر اچڻ جي ڪارڻ ٻرهما بهوش ٿي ڪري ٿيو ۽ ٻولڻ پڪيڙو ٻروڙ ڪري وڌو (مري وار) ٿڌن ٻولن جو سرامي لڏڪڻ رڌر پنهنجي اڏوڪي ڪرڻ سان ٻرهما جي ڦاٽل (ڪليل) مڪ مان پرڳهت ٿيو. ٻيو ته هڪا پاڻ ٻارهاڻ روپ پرڳهت ٿيا ۽ مهادار سوني وڻن کي چيو، ”اي ٻاروا! مان سسار ٿي ڪرڻ جي خيال سان توهان کي پندا ڪيو آهي. تنهنڪري توهان سسئي چڙي سرشتيءَ جي قائم ڪرڻ لاءِ، ڪلهياڻ لاءِ ۽ ٻرجا - سڌتان جي وڌائڻ لاءِ ڪوشش ڪريو.“
مهرور جي انهن چوڻ تي اُهي سڀ رولڻ ۽ چڙي طرف ڊڪ ڊوڙ ڪرڻ لڳا. وڻ ۽ چڙي طرف ڊوڙڻ ڪري سندن لار ”رڌر“ ٿيو. ٻيو ته مهرور ٻيا ڪري ٻرهما کي ان ٻارن دان ڪري وري جهٽو ڪيو ۽ کيس چيو.

مهرور - اي ٻرهما! اڄ ڏپ نه ڪر، توکي مون وري جهٽو ڪيو آهي.

ٻرهما - اي ٻوڙ! توهان جي درشن ماڻو سان ٿي مون ۾ ٿڌن جهڙن اچي وار آهي، ٻيو ڏيکڻ جي ڪهڙي ڳالهه ڪئي. هاڻي ڪرڻا ڪري ٻڌايو ته مان توهان جي ڪهڙي شورا ڪري ٿو سگهان؟ پر هي جو مان ٻارهن روپ ٿيڻ لاءِ سو اي ٻڙڻاڻا ڇڏ ٻارهن ٿي وڻن ۾ توهان پرڳهت ٿيا آهيو؟

مهرور - اي ڊوڙ! توکي خبر هئڻ گهرجي ته مان سولتو ٻوڙهر ٻوڙاڻا مهرور آهيان پر پنهنجي شراب مان مهرور پرڳهت ٿيو آهيان تنهنڪري تنهنجو پٽ ٿي آهيان ۽ هي ٻارهن ٿي روپ منهنجا آهن ۽ اهي سڀ تنهنجي وڪڻا ۽ سهائتا لاءِ ٿي پرڳهت ڪيا ويا آهن. هاڻي تون دلڪش نه ٿي ۽ جلد اُتي ڪڙو ٿي ۽ عام ماڻهن ۽ سرشتيءَ جي رڇا ڪر. اها منهنجي آڱا اٿئي.

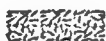
ٻيو ته ٻرهما شو - ماڻا اڙسار جلد اُتي ڪڙو ٿيو ۽ ٻڙڻاڻا شڪر (مهرور) جي مکيه الڻ ٿال جي آهستي ڪرڻ لڳو.

ٻرهما - اي ٻڙڻاڻا ڊوڙ! توهانجو ٺيڄ الڳ سورجن وانگر آهي. تنهنڪري منهنجي لڏڪار آهي. توهان وس روپ، جل مه روپ ٻوڙاڻا آهيو، تنهنڪري منهنجي لڏڪار آهي. توهان ٺنڊي، سرپي (ڪار ٻوڙ) روپ آهيو تنهنڪري لڏڪار آهي. ٻوڙي روپ ٿاڙي شوڙ - ڊار آهيو تنهن ڪري توهان کي لڏڪار آهي. اي وار روپ! توهان کي لڏڪار آهي. اي وسو روپ ٿاڙي! توهان کي لڏڪار آهي. اي اڳي روپ ٻوڙي توهان کي لڏڪار آهي. اي آڱر روپ ٿاڙي توهان موليٰ! توهان کي لڏڪار آهي. اي سور روپ اڙس موليٰ مهادار! توهان کي لڏڪار آهي.

ٻڙڻاڻا مهرور! توهان منهنجي شراب مان پندا ٿيا آهيو تنهنڪري سرشتيءَ جي

ڳڻن جو ميللاپ، پرڃا بالڪ، آستتي ڳرڻ لائق، ابا سنا ڳرڻ جهڙو، اڙوئي، ۽ سڀني جي آهتيءَ جو ڪارڻ آهي. انجي اڙو دنيا ۾ ڪو به ڪو نه آهي. سندن ڳيان اڻ ۽ ڪريا جي واکاڻ وٺڻ ۾ ڇڳيءَ طرح ڪيل آهي. هجڻو نه ڪو سواهي آهي ۽ نڪو وارث آهي، نه هجڻو ڪو خاص نشان آهي ۽ نه هتي ڪنهن جو حڪم ئي هلي سگهي ٿو. هو سڀني ڪارڻن جو ڪارڻ ۽ اڻڄو نه ٻڌا ڪندڙ آهي. هجڻو نه ڪوئي چنر دانا آهي نه سندس چنر آهي ۽ نه سندس آلت آهي. سو سڀني ۾ ڳجهي نموني رهي ٿو. هو سڀني کي ڏسندڙ، سڀني جي ڪرمن جو شاهد (ساڪي)، چيستن، ٺوڳڻ ۽ جهڙن کي پنهنجي وس ۾ رکندڙ آهي. هو فقط هڪ آهي، چيستن شين جو چيستن، آلمانن جي پور آلمان، ڪاٺيا کان رهس، سڀني جي ڪامائن کي پورو ڪندڙ، سانڪيه اڙڳ، ڳيان اڙڳ، ڪرم اڙڳ، ڳڙهي اڙڳ، پاڻ کي پاڻ ٻڌا ڪندڙ يا سوليتنر پر اڙڳ، ڳيان سروي، ڪال جو نه مها ڪال ۽ ڪال کي ٻڌا ڪندڙ آهي. هونئي سندساري ٻڌڻ (مايا پوش) ڇڏائڻ وارو ۽ هن ئي پورين اڙها کي ٻڌا ڪري کيس وٺڻ جو ڳيان ڏنو.

اڙو ئي ويدانت شاسترن جو ڳجهي ۾ ڳجهو ڳيان آهي. پراچين ڪال ۾ خوش قسمتيءَ سان ۽ سڙياڳيه، ٻوهما مونکي هن ئي ڳيان جو اُعرف ڇڪايو هو جو شش شمر - ٺهر کان رهس هتي ٺهيندي هن ڳيان جو قدر ڪو نه ٿيندو. شش يا ٻهٽ جيڪڏهن سڌا چاري نه هجي تڏهن کي هيءُ ڳيان نه ٺهڻ گهرجي. جنهن انسان ۾ ڪرو پاونا هجي يا وڏن اڳيان آڙ يا اڙو رکندڙ هجي تڏهن لاءِ ئي هيءُ ڳيان ٺهڻ سڦلو آهي. (هو هر مهاديو شيو - ڪاشي وشوالت ڪنگي) واري سنگهتا (پورو ڪند) ۷. آڌاء ۶ سماپ.

ٻوهما جو مورچا ٿيڻ ۽ انجي هڪ مان ردر جو پرگهت ٿيڻ.

وري سڃاڻڻ ٿيڻ تي ٻوهما جي آستتي ۽

ردر جي آڳيا سان سرشتيءَ جي رچنا

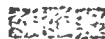
تڏهن ڪاٺو ڪال - بهما، پراڻ، اڙمانڊ جي رچنا وغيره جو وڙڻ ڪندي واپس ڏيونا ڇڏو. واپس ڏيونا - اي رشيئو! پورين پورين ٻوهما پاڻ جهڙا ۵ مانس بتر آهن ڪيا جي هئا. ۱. سڌڪ، ۲. سندن، ۳. سنان، ۴. رڙو، ۵. سٽڪمار، اءِ. سڀ اڙڳي، آداسي ۽ اڙڪا دواش (وڻ وروڻ) وغيره اوڳڻن کان پري هئا. انهن سڀني جي من ۾ ايشور پاڻ جي لکن لڳل هيئي، تڏهن ڪري هنن سرشتيءَ جي رچنا جي چاهيا بالڪ نه ڪئي. واپس اڙي ڇڏڻ هي سڀ مهاٺائون جهنگ مڻهن ڪري هليا ويا تڏهن وري سرشتيءَ جي آهتي لاءِ اڙها کي اوسيا ڪوڙي ڀيئي. اوسيا ڪندي ڪافي وقت ڇڏڻ گذري ڇڪو ۽ گجهه ڪين

کي نٿو وڃائين مائوڻ تي چاڻي سگهن ٿا . ڏکي معيلا مهيشور جو جڳم ڇو ٻالڻ ڀرڻ ڀڙ ڪري ٿو . سرشتيءَ جي آڏو ۾ نٿو ”ڀڙو ڀڙو“ ٿي ٽسڻ ۾ اچي ٿو ۽ ٻيو ڪو به نه هجي ٿو . جڳم کي ٻڌا ڪري، وکيا ڪري ۽ آڻس ۾ سگهار ڪريو . هنجون اکيون ڇو طرف آهن ، هنجو مڪر ڇو طرف آهي، هنجو ٻيو ۽ ٻانهون ڇو طرف آهن هو ئي سمجهي کان اڳ ٻنهي کي ٻڌا ڪري ٿو . ويڌ ڇوي ٿو ، ”ڀڙو ڀڙو سڀ کان سرشتيءَ مها رشي آهي . مان هنن ارمب سروب اباڻي ٻارڻ پرمشور کي چاڻان ٿو . هنجي ٻن چي شوي سان سرج نه پنهنجي ڀڄت ڪري ٿو سگهي ۽ هي ايشور اڳيان الڳ ڪار کان الڳ ۽ دور ئي رهي ٿو“ . هن ٻنهي کان دور ڪا به وسعت ڪانه آهي . هن کان ڪا به وڏي يا ننڍي شيءِ ڪانه آهي . هن سان سڄو جڳم ٻڙل آهي . هن جا هٿ، ٻوڙ، اکيون، ڪن ۽ واپس هر ڪنهن طرف ۽ هر ڪنهن پاسي ڏانهن آهن . هيءُ سمورو ٻڙل جي دشمن کي چاڻي وارو آهي ۽ حقيقت ۾ ٻالڻ اندران ۽ دشمن کانسواءِ آهي . هيءُ سڀ سوامي، سڀ ئي حڪم هلائيندڙ ، سڀئي ڇو مٿي ۽ سڀئي کي ٻاهر ڏيندڙ آهي . هو اکين کانسواءِ به ڏسي ٿو ۽ ڪنن کانسواءِ به ٻڌي ٿو . هو سڀ کي چاڻي ٿو مگر هن کي ڪو رولي چاڻي ٿو يا انهن کڻي ڇڏي نه ڀڙوڻ روپ ۾ کيس چاڻي وارو ڪو به ڪوڙ آهي . هڪي ٻيو ٻارڻ ڇڏي ٿو . هيءُ اثره کان به ٻارڻ ۽ سرڪر آهي ۽ وڏي ۾ وڏي وسعت کان به وڏو آهي . هيءُ اباڻي مهيشور انسان جي ڳڻيءَ غٽا (هرڊ) ۾ ٺاس ڪري ٿو . هڪ وٺ ٿي ڪڍ ڏيندڙ جنهن به ٻئي رهن ٿا تنهن آتما ۽ ٻنهي ساهاري (ٻارڻي يا انسان) جي اندر رهن ٿا مگر هڪ ٻئي ميرو کائي ٿو ۽ ان الوار سکر دڪ ڀڙڳي ٿو سو آهي آتما ۽ ٻيو ٻئي ميرو ٿو کائي ۽ اولهه رهي ٿو سو آهي ٻنهي ۽ وٺ آهي هيءُ شير، وري جڏهن ميرو کائيندڙ ٻئي ڪوڙ ڪري ٿا ٻڙوس ڪوڙا سان نه ميوي کائيندڙ ٻئي کي سڃاڻي وٺي ٿو نه ٻيو سساري دڪ سکر کان آڇو ٿي مڪتي ٻڌ پائي ٿو . هن ٻڙڪريءَ (نڊرم) کي ئي ماما سمجهڻ ڪوڙجي ۽ مهيشور کي ماما جو وڃيندڙ (ماپاري) هيءُ سسار کي لاهيندڙ (وشوڪرما) مهيشور ئي ٻڙ دارنا ٻنهي آهي ۽ سڀ ڪنهن جي هرڊ ۾ ٻولچمان آهن انهيءَ کي چاڻي انسان ٻڙ آند ارمب جو آڙوڊو وٺي ٿو . هن ۾ وڌيا ۽ اوڏيا ٻئي ڳڻيءَ طرح سمجهي آهن . ٺاس لهنڊڙ ڇڙ شيون اوڏيا چئي سگهجن ٿا اباڻي چمن آتما (چير) وڌيا چئي سگهجي ۽ مهيشور ٻنهي کان اٿارو ۽ ٻنهي ئي حڪم ڪندڙ چئي سگهجو . شڪستخالي مهيشور سڀئي شين جو هڪ چار ٻڙڙي جدا جدا ٿوري سان لاهي ٿو ۽ سگهار ڪري ٿو ۽ وري جدا جدا ڪري الڳ ڪري ٿو ۽ وري ملائي هڪ ٻالڻ ۾ سانئي ٿو . جنهن سرج هڪ ئي دنيا کي ڇوڙ ڪرڻ ڪاش ٿيڻائي سگهي ٿو تنهن هو ٻڙڙي ۽ ٻنهن ٿورن کي لهر ۾ هلائي سگهي ٿو . ٻڙڙي ٻار ڏري ٿي جيڪي کيس چاڻي ٿا سي ماما چار کان چوٽڪارو ٻڙڙي ٿا .

هي ٻڙ ٻنهي ٻنهي کان (ٻڙوس، ٻڙوسه ۽ وٺمان) ۾ سڀ کسي چاڻي وارو ٿي

سڀ رشي - اي وارو ڏارو! ٻڌي (سمجه)، اندرون، يا شرار مان آتما هڻي رهيتي؟
 وايو ديوتا - اي رشيرو! سروربابي چيئن (جيرو يا آتما) جو ٻڌي (سمجه)، اندرون ۽
 شرار سان مٽيءَ ماڻو سڀيٽ ضرور آهي. آتما نالي سان پدارت ظاهر ظهور آهي پر ان جو
 ڪنهن به نموني هٿ ڪرڻ ڏکيو آهي. سڀ پرش سمجه (ٻڌي)، اندرون ۽ شرار کي آتما
 نه ٿا سمجهن ڇاڪاڻ ته ٻڌيءَ يا سمورن شڪتيءَ جو گيان سڄي شرار راس هڪ مهل ٿيو
 ٿئي، ٺهندڪري وڌن ۽ ويدانت انوار آتما اڳين ڪرمن کي باد ڏياريندڙ ۽ سڀني هلندڙ
 وستن ۾ ويهڪ ۽ انترامي آهي. آتما نه استري آهي نه پوش ۽ نه اڻسڪ، مٽي آهي نه
 پوسان، نه هيٺ ۽ نه ڪنهن خاص استان ۾، هيءُ هلندڙ بدن ۾ رها ڇڏيو رهيتي، اڻاڪار،
 اڻاسي آهي ۽ گياني ماڻهو لڳاتار وڃي ڪرڻ سان آخر ٿيو کي پاڻي سگهن ٿا. انسان جو
 جيڪو هيءُ بدن چيو وڃي ٿو تنهن کان وڌيڪ اشد اڙاڻين، دک، ميه ۽ لاسولٽ اي گناه
 شيءِ ڪانه آهي. هيءُ شرار ئي دکن ۽ مصيبتن جو مول ڪارڻ آهي. هن بدن سان ڳنڍيل
 آتما ڪرمن انوار سڪي، ڏکي، سياڻي ۽ عروڪ رهي ٿي. هي شرار دکن جو گهر آهي ۽
 موليو ضرور آهي. ماضيءَ (گذريل زماني ۾ - پوءِ) ۾ ڪيترائي شرار ناس ٿي ويا ۽ ايندڙ
 وقت ۾ (مستقبل) به هزارين ئي شرار ناس ٿيڻ وارا رهندا. اهي سڀ اچي ٻڌا ۽ ڪمزور
 ٿي پون ٿا ٿڌن ٿي آتما انهن کي ڇڏي وڃي ٿي. گناه جيرو آتما ڪنهن به شرار ۾ ڏاڍا
 جي انت ڪال ٿاين قائم ۽ دائر ٿئي رهي سگهي. هيءُ جو استريءَ، پاڻ، ٻڌو، مٽ حالت
 وغيره جو ميل ميلاب ائين سمجهڻ گهرجي جيئن رستي لڳي ڪنهن وڏي مهاڳر ۾ ڪاٺ
 جو ٽڪر ٽرندو اچي جيئن ٻئي ڪاٺ جي ٽڪر سان ملندو آهي ۽ ٿوري ڌار ٻاڙر کڏ ٽرندا
 آهن ۽ ٻڙ وڙن ۽ ڇولين ذريعي پاڻ کان جدا ٿي ويندا آهن، ٿوڙيءَ طرح جدائي ۽ ميلاب
 سمجهڻ گهرجي. اهڙي طرح اوعما کان وٺي سڀني جيون يا پراڻين يا ساعوارن کي درشن شاستر
 (ويدانت) ۾ ”پشو“ چيو ويو آهي. هيءُ ساعوارو انهيءَ چار ۾ (پاش) ۾ ئي ڏک سڪ
 پوڳي ٿو. (هر هر معادو شيو - ڪاشي شونات ڪمکي) واوي سگهتا (پورو ڪند) ۷

آڌاء ۵۴ سماپ.

ڀڳوان شڪر (ميشور) جي دهما

وايو ديوتا - اي رشيرو! هن دنيا جي ناهڻ وارو ڪوئي ٻڌي (مالڪ) آهي جو
 ائين ڪنهن جي ڪاڻ هڻڻ گهرجي. اهو ئي پشرو - پاش (مالا چار) کان مڪس ڪرائڻ وارو
 ئي سگهندو. پرڏان، پرماڻو وغيره جيڪي ڇڙ ٿيو کان انهن سڀني جو ئي مالڪ يا ٻڌي
 چئي سگهيو. ڪنهن سياڻي يا چيئن ڪارڻ کان سواءِ هن ڇڙ (بي جان) سلسار جي ٻڌائش
 بلا ڪنهن ئي سگهندي؟ پشو، پاش ۽ ٻڌي جو حقيقت ۾ الڳ الڳ روپ آهي، جنهن

ڪيان حاصل ڪيو هو. سکر ڇاهڻ واري ماڻهوءَ کي شڙڏا ۽ وشواس رکڻ ضروري آهي. وسڻو جي وريڪ جو لالو ڪيان آهي. وسڻو ٽن پٺڪارن جي چٽي وڃي ٿي. ۱. جڙ (پوگرڻي)، ۲. چيٽن (جڙو) ۽ ٽيون ٻنهي کي ملائيندڙ (پرمالما). انهن ٽنهي حالتن کي ٻاش، ٻشو ۽ ٻشو پتي چئجي ٿو. ٽن جي ڇاڻڻ وارا ماڻهو اڻوهيءَ کي ڪيو، اڪير ۽ ٻنهي کان وڌيڪ ڇڏن ٿا. اڪير چٽو آهي ٻشو کي، ڪير چٽو آهي ٻاش کي ۽ پير ٽن کي ٻشو پتي ڪري سڏو آهي. پوگرڻيءَ کي ڪير، ٻاش (جڙو) کي اڪير ۽ ڇڪڙو ٻنهي کي الساعف ڪري ٿو ٻنهن کي پرميشور ڪندو آهي. ماڻا جو لالو پوگرڻي آهي. ٻاش ان ماڻا سان وڙهيل آهي. خواب ۽ سٺي گرم دورا ٿي پوگرڻيءَ جو ساعف ٻاش ساڻ رهي ٿو. شو وري ٻنهي ۾ پراڻا ڪندڙ آهي. ماڻا ميسور جي شڪتي آهي. چٽ سروب جو ان ماڻا سان وڙهيل آهي. چيٽن جو کي وڙهيل وارو ڪيان سان پراڻ ٻاش کي مل ڪري چٽو ۽ اڻڪي شد ٻاش سان جو پرميشور پاڻ شو ٿو پري ۽ اهو شد ٿيل ٿي شو. ٽس آهي.

سڀ رشي - واپو دوترا! سروب واپي چيٽن کي ماڻا جي ڪهڙي ڪارڻ ڪري موهي ٿي؟ ٻاش ٿي موه جو ٿو ڪهرو ڪري ۽ ڪهڙي طريقي سان موه هٽائي سگهجي ٿو؟ واپو ديوتا - اي رشموترا چيٽن (جڙو) يا ٻاش کي ماڻا ان ڪري موهي ٿي جو اهر ڪلا (وديا، راج، ڪال، امتي) واپاڪ (حاضر) آهي. پوڙڻ لڳ ڪرم ٿي ان ۾ موه روب آهي ۽ سڃهه، (ٻڌي) مان ڪوٺا خيال دور ٿي وڃڻ سان موه به دور ٿي وڃي ٿو. گرم جو ٿل جو پڙي ٿو ٺهڻ جو لالو ٻاش (جڙو) آهي گرم وري ٻن نمونن جا ٿين ٿا. ۱. ڀڄم گرم ۽ ۲. پاپا گرم ٻڌ ڪرم جو ٿل سکر ۽ پاپ ڪرم جو ٿل ڏک. ڪرم اڻادي آهي ۽ اڻدي ٿل پوڙڻ سان گرم جو ٿس ٿو ٿئي. جيتوڻيڪ جڙ ڪرم جو چيٽن آتما سان ڪجهه به سڀڻ ڪو نه آهي، تڏهن به اڪيان جي وس ٿي ڪري چيٽن (جڙو) کيس پاڻ ۾ سهارو ارڪڙي ٿي ٻڌو، ڇڏي ٿو ۽ ٻڌن ڪرم جي ٿل (پوڙ) جو ساڻن آڻي. ٻاهران ٻن ٻن ۽ وريڪ دورا آهن. عامر ٻڌي ٻار هٿ ڪري مهادر جي ڪرڻا سان ڪوٺي ٻڌي (خواب سڌه) جي لاسي ٿئي ٿي ۽ من ٽول ٿو پوي ۽ جو شو سمان ٿو پوي. ستر، وح، ٿر. ٿي ڪڻ پوگرڻيءَ مان پوکيت ٿين ٿا. چٽن ٽن ۾ ٿل لڪل آهي ٽن هو پوگرڻيءَ ۾ سوکڻو روب اڪل ۽ ماهر آهي. سکر اڃو ڪارڻ ستر چيا ويا آهن، ڏک ۽ ان جو ڪارڻ ٿوري ۾ راجس ڪڻ آهي ۽ موه ٿو ڪڻ آهي. سالوڪي هلس چٽ مٿي ٿو ٿي ڏانهن وٺي هلي ٿي. لاسي هلس چٽ ارواه ڏانهن وٺي هلي ٿي ۽ راجس هلس چٽ ايتي بيهاري ڇڏيندي. ه. ٽمائوٽون، ه. پرم، ه. ڪيان ٻن ٻن، ه. ڪرم ٻن ٻن، هڪ ٻڌان (چٽ)، ٻڌي (سڌه)، آهڪار، ۽ من، سڀ ۲۴ ملي ڪري ٿو ٿين ٿا. اهي سڀ هن شير جا ڪارڻ آهن. ڪهڙي طرح ٺلي (متڪو) جو مک ڪارڻ مٿي آهي، اهڙي طرح اهو. هن شير جا ڪارڻ آهن.

نڃي مشار ٿيم ۾ وايو ديوتا جو اچڻ ۽ سندس

رشين کي اُڀرڻ ڏيڻ

سوڻجي مهراج - اي رشيءَ! ان وقت اُتر وٽ جو ٻالن ڪندي، انهن رشين مهادر جي آڌا ڪندي بکي شروع ڪيو. بکي جي هلندي هلندي ڪيترن ئي عجيب گهٽائون ٿيون مگر ڪافي عرصي بعد بکي سڪ سان سمايت ٿيڻ لڳو ته وايو ديوتا، ارهما جي آڳا سان اچي پنهنجو ٻاڻ ٻڌايو. پوءِ ته سڀ رشي ۽ مني ٿوليا ته سمايا ۽ کيس سوني سنڪھاسن تي وهاري، سندس خوب آدرستگار سان پوڄا ڪئي. پوءِ واپس ڏارنا بکي جو احوال پڇندي چيو.

وايو ديوتا - اي رشيءَ! هن بکي جي پوري ڪرڻ لائين توهان ڪي ڪنهن وڪهن نه ڪونه وڌو؟ ڪوئي توهان کي پراڻي ڪرڻو پيو ڇا؟ توهان سڀ ليڪ رهيا نه؟ ڏارنا ان ۽ ڪنهن ڇا استور ليڪ نه پڙهيا آڻو؟ هاڻي جو توهان جو بکي نرو گهٽا سان پورو ٿيو آهي تنهن ڪري توهان وڌيڪ ڇا ٿا ڪهرو؟

سڀ رشي - اي واپس ڏارنا! توهان جي اچڻ سان چٽڪ اسانجي ٽهيا اُتر ٿي چڪي آهي. پهرين اسانجي ڳالهه ٻڌو. اسان جي هرڊا، ۾ اڪيان روپي انگار پيدا ٿيو تنهن جي وڪاس لاءِ اسين ارهما وٽ پهتاسين جنهن اسانکي چيو، ”رڌر ڏيو ٿي سڀني ۾ سرشت آهي اهو ئي ٻڙم ڪارڻ آهي. دليلن سان ملڻ جهڙو ڪرڻ آهي. پڳتيءَ وارا ئي ان کي پاڻي سگهندا آهن ۽ وري پڳتي نه ان جي ڪرڻا سان ئي پوڻت ڪري سگهجي ٿي. تنهنڪري توهان نڃي مشار ٿيم (نڃي مش ان) ۾ وڃي بکي جو بندوبست ڪراو جتي رڌر ڏيو جي ڪرڻا سان توهان وٽ واپس ڏارنا ايندو ۽ توهان ڪي ڪيان جو لاپ ٿيندو جنهن سان توهانجي ڪلياڻ جي پراڻي ٿيندي.“ اي واپس ڏارنا! ارهما جا وچن سڃا ٺڪتا ۽ توهان اچي پهتا آهيو. هاڻي ڪرڻا ڪري اسانکي ڪيان جو اهو وٽ پياري ڪرڻا وٽ ڪراو.

وايو ديوتا - اي رشيءَ! اڏريهين ڪلپ کي ”شربت اوهڻ ڪلپ“ سمجهڻ ڪهڙي جنهن ۾ چئن مڪن واري ارهما سرشتيءَ جي ڪامنا سان ٽهيا ڪئي اچي گذر ٽهيا ٿي اچي پتا ڏاون جي ڏور مهادر انکي ڪمار اوستا ۾، شربت منيءَ جي روپ ۾ روشن ڏنو. وڌن جي ڇاڻو ۽ سنسار جي ٻالڻا ڪندڙ هميشو جو روشن ڪندي ڪاٺريءَ سوڌو ارهما کيس پڙام ڪيو ۽ اُتر ڪيان حاصل ڪيو. سمورو ڪيان حاصل ڪري ارهما وري سرشتيءَ جي پيدا ڪرڻ کي لڳي وارو. مون وري ٽهيا ڪري سمورو سمورو ڪيان ارهما کان حاصل ڪيو.

سڀ رشي - اي واپس ڏارنا! توهان ارهما کان ڪهڙو ڪيان حاصل ڪيو، جنهن وٽاس رکي اسان ٻڙم آئندو پڌ کي پهچي ٿو. ڪرڻا ڪري اسانکي ٻڌايو.

وايو ديوتا - اي رشيءَ! پوڄن ڪال ۾ پشو، ٻاش ۽ بشري وغيره ٻاٻه - مون

ڏهان ۾ مڪن وڃن ٿا . هن جا ٽي روپ آهن . ۱. - سٽول ۲. - سوکير، ۳. - اٺن پٺي کان پري. اسان (برهما ۽ ڀيا) ديوتاڻن سندس ساکياست روپ ڀرون ٿا تنهن کي [سٽول چيو آهي، اڙي ۽ لهرڙي سندس سوکير روپ ڏسي سگهن ٿا . باقي اٺن کان پري جو لٽم، ڪيان سروب، آئند - مه، آباشي پکران سروب روپ سو پکي ۽ ۴ پٺن ۾ مڪن وهندڙ ٽي ڏسي سگهن ٿا . اها پکي به لڏهن ڪري سگهي جڏهن پکران شڪر جي ڪرڻا هوندي ۽ پکران شڪر جو روپ به لڏهن ملي سگهندو جڏهن اٺس پکي هوندي . هتي ٻانهون هڪ ٻئي تي مدار وٺن ٿيون جهڙو پڻ مان وڻ ۽ وڻ مان پڻ . چيو کي پکران جي ڪرڻا سان سڀ رڌيون ۽ سڌيون ملن ٿيون . تنهنڪري پکران جي ڪرڻا هڪ لک هر قسم پکران جي پوڄا، آڏاڻا، ويڏا ۽ ڏهان ڪرڻ گهرجي. مکيه ڳالهه اهي ٽي هڪ لکائي وکي نٺ پکران شڪر ۾ ڏهان ۽ اڙون وڻ سان هڪ هزار سالن تائين پڪهه ڪرايو . پڪهه جي اٺس ۾ مٿي جي آواهن ڪرڻ سان، اي رشيٽرا توهان وٽ واپس ديوتا ٻڌايو، جو توهان کي ڪلياڻ جو آهه ٻڌائيندو. تنهن کانپوءِ توهان پڻ - ڀرمي واراڻي ۾ وڃو جتي اها ڪڏهن ڪڏهن (پکران شڪر) پاروئي سان ڪڏهن آندو ۽ ويٺل آهي . اتي توهان کي ڪيترا ئي عجيب اسرار ڏيک ۾ ايندا . پوءِ توهان وري مون وٽ اچو ته مان توهان کي مڪتيءَ جو مارو ٻڌائيندس، جنهن سان توهان هن هڪ ئي چرم مان مڪتي حاصل ڪندا .

اي رشيٽرا ٻار وکو. هي منهنجو هڪ چڪو (گول ٿيل) ڏسو ته مان هن کي ڪي هٿان چوڙيندس. جتي هتي ٿيڻي (ٿيڻي جي ڪوڙائي) وڃي ٽڪر ٽڪر ٿئي، بس اها ئي جاءِ توهان پنهنجي ٿيڻي جي لاءِ ملي ۽ سڀاڻي سمجهجو .

اٺن چئي پکران شڪر جو ڏهان ڪري برهما ان چڪو (ٿيڻي) کي ٽٽي اڇلايو . سڀ رشي مٿي روانا ٿيا ۽ اُتي وڃي پهتا جتي برهما جو اڇلايل چڪو (ٿيڻي) ٽڪرا ٽڪرا ٿيل ٿيو هو. جتي چڪو جي ٿيڻي (ڪوڙائي) ٽڪر ٽڪر ٿي پئي اها جاءِ امشارٿم سڏجڻ ۾ آيو. ڪهڙي هن امشارٿم جهنگل جي ڳالهه ڪجي. مٿي ٻاڻيءَ جا جهوڙا وهن ويا هئا . هڪ جانور جو نالو تيسان به ڪو نه هو. وڻ پنهنجا مٿا مورا رستن ۽ مٿن جي پٺت لاءِ چٽڪ تيار ڪري بيٺا هئا . سندر هوا جي جهونڊن مان کڻي چٽڪ موهي رکيو هو ۽ چوڌاري ڪائنات ۾ ڪجهه ڇانيل هئي . سڀ ديوتاڻن، ڪنڌوڙ، پڪهه، وڏاڏو، اڪيٽ جا ابا-ڪا، شيد شاسترن جا ڄاڻو، ارمه شاسترن جا وٿوان پٺيڪا، تيا شاسترن ۾ اڙيون، شڪتي، ڪمان ۽ ڪرڻا پوڄا ديوتا شاسترن جي وڏيءَ ارسا ۽ پڪن ڪرائڻ وارا ۽ ويڏائي به جلد ٻڌايو لڳا . (هر هر مهاديو شيو-ڪاشي وڻ لاءِ ڪنڀي) واپري سنکھتا (پورو کنڊ) ۷. آڏاڻا ۳ ساڀم .

برهما کان ”شو“ جي مهما ڳاڙڻ ۽ مڊين جو نگيمشار ٿيڻ جو چڻ .

برهما - اي رشيءَ! جيڪو سڀني ڪارڻن جو پيدا ڪندڙ آهي، جو ارهما، وشو، وڏو،
۽ اندر وغيره سڀني دوتائن جو پيدا ڪندڙ آهي، جنهن کانسواءِ جيڪب جي آلهي ڪير نه
نه ڪري سگهيو، جنهن جا پڳب ۽ وقت ڏيان هر مڱن وهن ٿا، جو ڪلاڌاري سڀ کان
اڳر پيدا ٿيو ۽ ههائڙن ۽ ٻين وڃي پيو، جنهن مونکي (ارهما) بت ڪري پيدا ڪري سڄي
سوشيءَ جي پيدا ڪرڻ جي شڪتي ڏني، جنهن مونکي (ارهما) وڏن جو ڏيان ڏاڍو، جنهن
جي آي ڪرڻا سان مونکي پوڄا پئي ۽ جو خطاب مليو، جو سسار روڻي وڻ جو ٻج روڻ
آهني سر تي پڳوان ٺهڪر آهي. هو ئي سساري لوڪن تي حڪم هلائي رهيو آهي
۽ هو ئي انسانن جي زندگين تي راج ڪري رهيو آهي. هن لاءِ نه راض آهي نه ڏينهن. هو
آبداسي آهي يعني هو ناس ٿيندڙ نه آهي. هجڻو ڳيان، اڀ ۽ شڪتي اُمت آهي. هجي
ڏيان ڪرڻ سان ئي ماڻهو اُڀر ڀڄن ٿا، پراڻي ڪراڻو. اڀر نه سڄي ماڻا پنهنجو پاڻ دور ئي
وڃي وڃي. هن جي پرگاهه اڳيان سوان سورج ۽ هزارين چنڊرما به ٽڪا پيا لڳن ٿيهرڪري
پڳوان ٺهڪر ئي اڀرڻ لائق ڏيان جو ڏار يعني مهادار (وڏو ڏار) آهي. غر سڀ جو
آدي آهي ۽ هن کي ڪنهن نه پيدا ڪيو آهي. هو نوبل، سرلنٽر، اڀر اڀرڻ ۽ پنهنجي اڃا
سان پيدا ٿيل پراڻو روڻ آهي. پاڻ هميشه آزاد (مڪم) آهي ۽ ائين ڪري به مڪتي
(چونڪارو) ٿيندڙ آهي. ڪال جي حد کان مٿي ٿيندڙ يعني ڪال جو به ڪال ههه ڪال
آهي. سڀ ڳالھ جو ڄاڻو آهي ۽ جنهن پرڪارن سان جيڪب جو پاڪ آهي. هو سڀ کان
وڏو آهي ۽ هن کان وڏو ڪو نه ڪون آهي. الله آلد جو هر وقت رس ٿيندڙ (پورو)
آهي. اڪند برهماڻڊ کي، مٿي وانگر ڏري ۽ ٺاهڻ جو ڪلاڌاري آهي. اڏارڻا، واپار،
بهادري، گهڻو ۽ ميناج جو مهاساگر آهي. هن جي ڪنهن سان نه پمت ڪري ٿي سگهجي
۽ ڪنهن سان نه اوازاري ٿي سگهجي. پنهنجي عجب وٺ (ڪلا) سان اوازاري جي
پيدائش ڪري ٿو، عجب هوشياريءَ سان جيڪب جو پالن پوڻ ڪراڻو، سڀ جيڙ، هن
جي ئي وس آهن مگر هو ڪنهن جي نه وس هر ڪون آهي. ميان پڳتيءَ سان ئي ملي
سگهي ٿو ۽ نه پئي ڪنهن طرفي سان.

دورن، اندر، سهڻو ڏان، اڃا، ڌرم، ساڻن وشو ستن پوڻن من جي صاف ڪرڻ لاءِ
اندر به اڃا ئي ڪرڻ لاءِ ئي چيا ويا آهن. مان (ارهما)، پڳوان وشو، وڏو ۽ اڃا دوتائون
اڃ به شمس اوسا ذريعي ان جي درشن جي اڃا ڪراڻن ٿا. ڌرم کان ڪراڻ (پرست)، اڃا،
مورڪ، دشت ۽ اڃوڳ. هڪ ٻئي وارن ماڻهن کي هجڻو درشن نه ٿي ٿڪيو آهي پر لامڪن
آهي. پڳب ماڻهو ئي اڃو اندر ۽ ٻاهر روڻ پنهنجي عرني ۽ اکين اڳيان آئين ٿا ۽ سندس

ليٽ نه لڳي تڏهن سوڙهي رشي ڪڏجي آبهاسي موهيا جو. دوشن ڪرڻ لاءِ برهم اروڪ ڏانهن روانا ٿيا جتي دوتائين جي آستي ٻڌڻ وارو برهما پوڄمان هو. ڪهڙي برهم لوڪ جي واکاڻ ڪئي. سندس ويڻيڪ ميرو اڀرست جي چوٽي هئي. هيون ۽ چواريان سان سندس آسڻ شويائين هئا. لندڙيون لندڙيون غنائون آهڙو، باغ، بوستان هئا جتي پکي ۽ پسون آڻيندڙ سان والندڙيون ڪري رهيا هئا. نه ٻيپ نه ڏاء. سوڙج جيسا سولهي ڪرڻا برهم لوڪ کي چٽڪ سوار ڪري رهيا هئا. اهڙي موهي لڳو برهما پنهنجي راج درٻارين سان شويائين هئا. رشي اچي پهتا ۽ برهما کي لمڪار ڪري ويهي رهيا. ڇا برهما جو ورتل ڪجي! منهن تي معصوم مرڪ، مستڪ تي مڪت. چارئي منهن چٽڪ چئن ئي بڻائين جي رکيا ڪري رهيا هئا. دوتائون سوتائون ئي نهن جي سامهون آئي سندس ارداءِ ۾ سندس پوڄا پوڻيا ڪري رهيا هئا. داري سوسري اڳيان چوڙ جهولائي رهي هئي. اهڙي ٻڙان ۽ شڪي شائي برهما جو دوشن ڪري موهين جو من چٽڪ آڙڻ لڳو ۽ دلين ۾ عجب آڻين ڇوڻ ڇوڻن اٿل لڳيون. ٻڙ هڪ مستڪ تي وڌي سڀ آهي ڪڙا ٿيا ۽ برهما جي آستي ڪرڻ لڳا.

سڀ رشي - سسار جي آهتي ٻالڻا ۽ لاس (سنگهار) ڪرڻ وارا اي برهما! توهان کي لمڪار آهي. پرڪري توهان جو شير آهي، پرڪري. ۾ جوش ٻڌا ڪندڙ توهان آهيو ۽ پرڪري روپ ۾ ۲۳ وڌاڻ ڪارن هوندي توهان آزاد وهندڙ آهيو، نههڪري توهان کي لمڪار آهي. اي برهما! هيءَ - ڇو برهما! (سسار) توهان جي ڏاه، (سوار) آهي ۽ توهان برهما! ۾ رهي وارا آهيو، سڀني لوڪن کي ٻڌا ڪرڻ وارا آهيو، سڀني ماڻهن ۾ ميلاب ۽ جدائي ڪرڻ وارا توهان آهيو، مگر اسان توهان جي شڪي ۽ جو اٿس ڪرڻ لڳا. لهي سگهون نههڪري توهان کي لمڪار آهي.

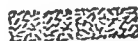
رشن جي آستيءَ کي پڏي، برهما! هڪ خوش ٿو ۽ گهٽ وائيءَ سان هن طرح چوڻ لڳو. توهان - اي رشي! توهانجو هڪ اچڻ ڪهڙي ڪر لاءِ ٿو آهي؟

سڀئي رشي - اي وڏا! اسان سڀئي اڳيان روي اندڪار ۾ لاڏوڙا هڻندي لا آهين ۽ ار آهاري ٿي رهيا آهين. ڀرم ڪت جي ڳولها ۾ گهٽي رهيا آهين ۽ ڪو نه آهين جو ٿورو نه ٿو رهي ۽ اچي ۽ توهان جو سمورو جڪس جي ٻالن پوڻ ڪرڻ وارا، ٻڌا ڪرڻ وارا ۽ سنگهار ڪرڻ وارا آهيو، ۽ اي لامه! سسار ۾ ڪا به وسڻو ڪا به آهي جنهنجي توهان کي ڄاڻ نه هجي. نههڪري اسان کي ٻڌاڻ ڪهڙو ڀرم پوڻ پوڻا آهي؟ ڪير ڪرڻا ۽ ڪلا ڌاري سڀ کان اڳ هن سسار ۾ ٻڌا ٿو؟ ۽ ڪري اسان جو شڪ شهو منائي اسان کي ڪوڙاڻ ڪيو.

رشن ۽ منهن جي اٿن اچڻ تي برهما جا اٿر عجب ۾ ٿڙڻ لڳا ۽ دوتائون، دلين ۽ رشن جي اڳيان ڪافي وقت ڀرم آڻندڙ مڪن تي چوڻ لڳو ”در“. ٻڙ هڪ چوڙي خوشيءَ ۾ اچي چوڻ لڳو. (هو هر مهينو شهر - ڪاشي شرام ڪشي) رابري سنگهتا

سمرڻ ڪرڻ لڳو. پراڻن جي پوکهت لڻڻ کانپوءِ وادين جي وڃڻا چئن ئي مڪن مان لڻڻ لڳي ۽ پوءِ وري ٻين شاسترن جي وڃڻا لڻڻ لڳي.

دواڻو ۾ شري هري ستيه وٺي جي ڪرپ مان آهنڙو. سندس نالو ڪرشنڊ دونيهان وکيو ويو. هن وادين کي چئن ڀاڱن ۾ ورهايو جنهن ڪري کيس ”ويد - وباس“ ڪوٺڻ لڳا. اهڙيءَ طرح هن پراڻن جي مختصر طرح چئن لکن شاوڪن ۾ وڃڻا ڪئي. اڄ به پراڻن جو وسندڙ ديو لوڪن ۾ سڙ سيڪڙو شاوڪن ۾ آهي. جو دوج (اڙاهه)، ڪتري ۽ وٽس (جهن شاسترن، چئن وادين ۽ اُپنشنن کي ڄاڻي ٿو مگر پراڻن کي ڪونه ٿو ڄاڻي تنهنڪري وديان لاءِ چئي سگهيو. سرگم، پرتيسرگم، وٽس، هڏوٽو ۽ وٽسائڙس اهي پراڻ جون ۵ مکيه خاصيتون آهن ۽ ڪل ۱۸ پراڻ آهن. ۱- برهم پراڻ، ۲- يسم پراڻ، ۳- وشو پراڻ، ۴- نشو پراڻ، ۵- شريمڊ پاڳورف پراڻ، ۶- يوشيه پراڻ، ۷- نارڊ پراڻ، ۸- مارڪنڊيه پراڻ، ۹- اگني پراڻ، ۱۰- برهم وٽيورف پراڻ، ۱۱- لڪ پراڻ، ۱۲- واره پراڻ، ۱۳- سڪند پراڻ، ۱۴- وامن پراڻ، ۱۵- ڪروم پراڻ، ۱۶- متسيه پراڻ، ۱۷- ڪوڙ پراڻ، ۱۸- ارهمانڊ پراڻ، مٿين پراڻن مان چوٿون نمبر پراڻ شريمڊ نشو پراڻ آهي، جو سڀني مٿين کي سڏ ڪرڻ وارو آهي. هن ڪرنت جا ڪل هڪ لک شاوڪ آهن ۽ هن جو ٽاهيندڙ خود پڳوان شڪر آهي پر ويد وباس مهراج پڳوان شڪر جي مايا-آلوسار هن پراڻ کي مختصر روپ ۾ ٽاهيو جنهنجا ۲۴ هزار شاوڪ قائم رکيا ۽ ۷. سنگهتائن ۾ ورهائي ڇڏيائين. (۱) وديشور سنگهتا جنهن ۾ ۲ هزار شاوڪ آهن، (۲) ودر سنگهتا جنهن ۾ ٽي هزار شاوڪ آهن، (۳) شيت ودر سنگهتا ۾ ۱۰ هزار شاوڪ آهن، (۴) ڪوٺي ودر سنگهتا ۾ ۲ هزار ۲ سو چاليهه شاوڪ آهن، (۵) اما سنگهتا ۾ هڪ هزار اٺ سو چاليهه شاوڪ آهن، (۶) ڪٽلاش سنگهتا ۾ هڪ هزار ۱۰ سو چاليهه شاوڪ آهن ۽ وايوي سنگهتا ۾ چار هزار شاوڪ آهن، جنهن ۾ وري ۲ ڀاڱا آهن. هن وايوي سنگهتا کي فقط وادين جو وديان، شو پڳي، ڌرم جي ٻالڻا ڪندڙ ٽي ٻڙهي سگهيتو ۽ شردا ۽ پڳي رکندڙ شش يا شو-پڳي ٽي ٻڙهي سگهي ٿو. (هر هر مهاديو شيو-کاشي وشوانت گنگي) وايوي سنگهتا (پورو ڪند) ۷. آڌاء ۱ سماپ.

رشن جو برهما وٽ وڃي اُستتي ڪرڻ ۽ پرم پوڻ باب

سوال جواب ڪرڻ، برهما جو آئند ۾ اچي

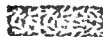
”ردر“ چئي ڪري جواب ڏيڻ

سوئجي مهراج - اي مهرشيرو! پراچين ڪال ۾ ڪتي، ڪٽو رکيا، وٽج واپار وغيره

باب ۾ رشن ۾ آهن ليل رشن جو پاڻ ۾ اچي اڪت ڇڏڻ لڳو ۽ ”هيءُ پر برهم آهي ۽ هيءُ پر برهم نه آهي.“ ڪيترو وقت گذري چڪو پر ڪا به ڳالهه جڏهن طيءَ

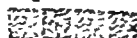
پراڻا پام ڪري سڌڪلب ڪري ۽ هن طرح چوي، ”مان پنهنجي ڪروءَ جي پوڄا ڪرڻان
 ٿو.“ انهن چئي ڏيڻ کي هٿ لڳائڻي. پوءِ اراهمڻ جا پير ڏوڻجن ۽ پسي زماني اراهمڻ
 کي آسن تي وهارجي. اُن اراهمڻ کي پڳوان شڪر جي روپ ۾ پوڄا ڪرڻ گهرجي ۽
 باقي چئن اراهمڻ جي، ڪروءَ، پرم ڪروءَ، پراهر ڪروءَ ۽ پرميشني ڪروءَ جي روپ ۾ پوڄا ڪرڻ
 گهرجي. پوءِ ڪيوڙي جا ٻن رڪي الحاج، ڪير، مالهورڙا، ڊال، پاڇي، ناريل ۽ ٻُڙ وغيره سڀني
 جي اڳيان رکجن. پوءِ پاڻي يا چل اڳيان امسڪار ڪري اراهمڻ کي پراولنا ڪجي، ”توهان
 سڀ ڪرڻا ڪري اسانتي خوش ٿيو.“ پوءِ نهڪا ۽ ڇهڪا، وڏو سوڪو ۽ سڌو جهانف
 وغيره مٿن جو جاپ ڪجي. پوءِ اراهمڻ پوڄن ڪرائجي ۽ اراهمڻ کي ڏڪمڻا، چاڪڙاون،
 آسن، چٽي، وڇڙو، صندلي، هالنس جي لڪ وغيره ڏيئي ارڪرما ڪجي. ”سڌا شواڊا،
 پريتا بقا سکر ڳچيتو“ مٿي اُچارڻ ڪندي دروازي تائين وڃي انهن اراهمڻ سان موڪلائڻو
 ڪجي. پوءِ ٻين آبل ماڻهن، مٿن، مائٽن، مهمالن، اُٺالن وغيره سان اچي سکر، پوروگ پوڄن
 ڪرڻ گهرجي. اهڙيءَ طرح هر ڪ سال ڪروءَ جي شردا ڪرڻ وارو شش هنن اوڪ ۾ سکر
 پائي اُٺ ۾ مڪتي پڊ کي حاصل ڪريٿو.

سوتجڻي ههراج - اي رشيرو! واهدار کي اهڙيءَ طرح اُپديش ڏيئي ڪري ڪيان ڏيندڙ
 ڪرو، ڊولنائن جي سوامي، ڪارنڪ ڊولنا، شر، ۽ شوا جو ڏيان ڪندي ڪٽلاش پربت ڏانهن
 روانو ٿيو ۽ سرپشت ششن سان گڏجي مهرشي واهدار، سوامي ڪارنڪ کي پوڻام ڪري
 وري اچي ڪٽلاش پربت تي پڳوان شڪر جي چوڙن جو درشن ڪيو. پوءِ پڳتي پاڻ سان
 پنهنجو پنهنجو پاڻ سمرپڻ ڪندي ڏنڊوڻ پوڻام ڪندي مهرشي پنهنجي سڌ پڌ وڃائي
 ڇڏي. وري هوش ۾ اچڻ سان جدا جدا استروتن سان جهڳڻيا، سوامي ڪارنڪ ۽ پڳوان
 شڪر جي آستتي ڪئي. تنهن کانپوءِ پاروليءَ ۽ مهادر جي چوڙن ۾ اتي ئي رهڻ لڳو.
 (سڀني رشين ڏانهن) اي رشيرو! توهان پوڙو ”اولڪار“ مٿي جو ڪيان اُڀاڻ ڪري هٿ
 وشو ٿاڻ جي چوڙن ۾ رهي مڪتيءَ جو ويهي چئن ڪرار ۽ هاڻي مان ڪرو ڏار جي شيرو ۾
 پڊريڪ آشور ٿيرف ٿي وڃانٿو. (هر هر مهادر شيو - ڪاشي وشو ٿاڻ ڪري) ڪٽلاش
 سنگهتا (۶) اُڌاءُ ۲۴ سماپت.

ڪٽلاش سنگهتا (۶) سماپت

جوڳي، من آلدو ۾ رڪي نه هوس — هلي ٿو ٿي جنهن جو حراسن ٿي وس،
 جوڳين جو لڳي ٿو نه پوڳن سان من — نظر بسن پون جي ڪا وچ ۾ رکن،
 پراڻا پام چاڙهي رکن سي سڄاڻ — ملي شؤ پڊ ٿو آهڻ کي ٿي جاڻ،
 مڙ ۽ جهڻ ڪان سي آزاد ٿيا — سي آهڻ سڌا مڪم ۽ شاد ٿيا.

رهيا آهن. سندن چاٽي خوشيءَ ۽ آئند سان ٿولجي رهي آهي. هار، ڪپهرو، ڪڙا وغيره ٻڙهتا نه سندن سراهن سرس ڪري رهيا آهن. ڏاڍن جي ڪمر سڙهي ۽ مٿر موڪڙا آهن ۽ ٻين ۾ ٻاڙين جي جهنگار اچي رهي آهي.

سڀني ئي ڪرپا ڪرڻ واري شڪر هنن ٻنهن ڏاڍن کي سڀڪار ڪيو آهي. اهڙي طرح شڪر جي پاڻيءَ سان پادب اڏڪه ۽ ٻين ئي پاڻي وجهڻ ڪهرجي. اڙه ٽستر اڀڻ ڪرڻ ڪهرجي. اڙه مڪت اڀڻ ڪرڻ ڪهرجي ۽ چندن، چانور، گل، عطر، آئندو وغيره جي اڙجا جي سامهڙيءَ سان اڙجا ڪرڻ ڪهرجي. معنن شهن اڀڻ ڪرڻ مهل ”اڙم هو ان سر ٻامي اڙهه“ وغيره مٿس اڇاڙڻ ڪهرجي. هر هڪ ڏهريءَ لاءِ ٿورو پند، ڪهر، ڪند، ماکي، ڪمر، مالوڙو، ڪيلي جي ٿري ۽ ٻُڙ وغيره ”اڙم ڀرو ڀوسو هو ان سواها“ وغيره مٿس سان اڙساد ٻست ڪرڻ ڪهرجي. اڙه وري سڙاڙي وغيره اڙه سڀ الالح کاڌو پيتو وغيره لڄائين کي ڪارائتي يا ٿورو کي ڪارائتي.

ٻارڙا شراڻ نه ڏئي ٿي ڪري ۽ اٽڪر ڏسڻي شراڻ ڇو وڌان ڪونه آهي. شراڻ ڪرڻ سان مالو سنان ڪري پراڻا ٻار ڪري، اڙه سڳهتا ڪري ۽ اُٺو دشا ۾ آڻن وڃائي، اڙه چئن شو پڳت اڙهڻن کي ڪهرائي پڳتي ڀاڙ سان وهاري. اهي اڙهڻ ٻه سنان وغيره، ڪول سڏ طرح ڪهڙا ٻهڙا هجن. انهن مان هڪ اڙهڻ کي چوڻ ڪهرجي، ”ٺوهان وشوڊورا جي ٻاران شراڻ سڀڪار ڪيو.“ ٻئي اڙهڻ کي آڻا لاءِ، ٽئين اڙهڻ کي اٽر آڻا لاءِ ۽ چوٿين اڙهڻ کي اڙهڻ لاءِ شراڻ ڪرڻ لاءِ اڙوڻا ڪهرجي. اڙه انهن چئن اڙهڻن کي لنگ وغيره ڏيئي اڙجن ڪرائجي. اڙه پند ڏنل لاءِ سڳهتا ڪئي. اڙه اڙادن پند آڻا، ٻيو پند اڙم آڻا کي ڏيڻ چاهيون لا. اڙه وري لاڙائڻ ٻئي ڪجي. هر ٿر جي وڪا لاءِ وشوڊ ڇو اڙجن ڪئي ۽ ڪير ڇو ٿورو پند ٻست ڇڙهائجي. اڙه وري وڌوان اڙهڻ کي ڪهرائجي ۽ انهن جي اڙجا ڪري کين اڙم، چئي وسرو وغيره ڏجي. ”اڙم ڀر سواها، اڇاڙ ڪري ڪير جي ٻل ڇاڙجي.“ (هو هو مهاديو شيوڊ-ڪاشي وڙٽاڻ ڪنڪي) ڪٽائڻ سڳهتا (۶) ۱۳۱-۲۴ ساڄ.

پتيءَ جي ٻارهيڻ ڏينهن جي وڏي،

سوامي سڳهتا ۽ واهديو جو ڪٽائڻ پڙت ڏانهن اسهڻ

سوامي سڳهتا - اي واهديو ٻارهيڻ ڏينهن صبح ٻهڙي ڪري شراڻ ڪندڙ سنان وغيره ٽس ٽس ٻورو ڪري شو پڳت اڙهڻن کي لڄائڻ ڪهرائي. منجهند جي رست انهن اڙهڻن کي اڙجن ڪرائي. پوءِ ”پنجا وڙٽا ڏئي“ اڙسار اڙجن ڪري.

جامع" وغيره، منترن سان سڄي شهر جي پرڪرما ڏيارجيس ۽ ٻاره شهر جي اوڀر يا اتر طرف ڪنهن وڏي وٽ سياسيءَ جي ڏنڊي جهڙي کڏ ڪڍجي. جاءِ شد ڪري، ڪن ۽ شميءَ وڏي جي ٻنن مٿان ڏهن جو آسٽ وڇائي ۽ ان مٿان مرڪ ڇالا وڇائي. پنڊ ڪڍڻ (ڏڏ ڪير، مڪڻ، ڇيٽي ۽ گونٽ) سان مرڪ شراڻي ڪي شد ڪجي. "رندو سوڪڻ" ۽ "پرڻو" منترن سان شڪر دوارا جل وڃهي اڀسسيڪ (سنان) ڪجي. "اور" ۽ "سو ستي وڇن" منترن پڳوان شڪر جو ڌيان ڪري ۽ ان کي ڪڍڻ ۾ کيس اهڙي طرح وڃي جهڙي طرح ڇٽڪ ٻوڙ آسن ۾ ويٺل هجي، وري "پرڇا پتي نه ٿو ڏيئا نياپو" وغيره اهڙي ڪري کيس ڪهي هٿ ۾ پاڻيءَ سان ڀريل کيس ڪرمينڊل ڏجي. "پرڇا جگنيا نم ٻارنم" منتر سان سياسيءَ جي مستڪ جو سهرش (جهڙ) ڪجي ۽ رندو سوڪڻ سان اکين کي جهڙ ڪهڙجي. "مانو مهانتمهائو" وغيره منتر سان نارال ذريعي سياسيءَ جو مستڪ ڀڄڻ ڪهڙجي ۽ ٻاره آهستي آهستي مٿي وڃي کڏ ٻاروڻ ڪهڙجي. وري کڏ مٿان هڪ هٿ اوچائيءَ وارو ۽ ٻه هٿ چورس ٿلهو ٺاهڻ ڪهڙجي جنهنکي ڇيٽي سان ٺاهڻ ڏيئي ان مٿان اما ۽ مهيپور جو آواهن ڪري ٿلڪ، چانور، ڪن، ڌوپ، پليٽرن ۽ نلسيءَ جي ٻنن وغيره سان ٻوڇا ڪرڻ ڪهڙجي ڪير جو ٻارساد رکجي ۽ ٻاره نارائڻ ٻوڇن، پليڊان ڪجي، ڪير جو ڏيئرو ٻوڇي ۽ مٿيءَ جو ٿلڪ اسٽاپت ڪري شڪر سان ۸ دفعا جل ڌارا ڪجي. (هر هر مهادر شپو - ڪاشي وشنو ڪنڪي) ڪٽلاش سنگهتا (۶) آڌاء ۲۰-۲۱ سناپت.

پتيءَ لاءِ يارهيڻ ڏينهن جي ڪريا ڪرم جي وڌي

سواهي سڪند - اي واميڻ! اڳئين آڌاء ۾ ٻڌار وار آهي نه جوڳيءَ يا سياسيءَ جي مرڪ شراڻي ٻاروڻ ڪانهه ان جاءِ جي مٿان ٿلهو ٺهرائجي. وري اڳي مٿان ڇهن ڪنڊن سان مينڊل ٺهرائجي. ٻاره پنڊن واهڪ ڏارائڻ جي ڏارن جي روپ ۾ ٻوڇن ڪرڻ ڪهڙجي. "اور هوان، هوان، هرون، هرئين، هرئون، هره" وغيره منترن سان انڪ ۽ ڪرنايس (عضون) هٿن کي شد ڪرڻ لاءِ جهڙ ڪهڙجي ڪرڻ ڪهڙجي ٻاره ڏارن جو هن طرح ڌيان ڪرڻ ڪهڙجي. "ڏارن کي چار - چار هٿ آهن ۽ انهن مان ٻن هٿن ۾ چار ۽ ڪار (جهن هائيءَ کي ٻنهي ۾ آڻيو آهي) ۽ باقي ٻن هٿن سان ايه، مدرا وارا اشارا (دلچاء ڏيڻ وارا يا جيٽدان ڏيڻ وارا اشارا) آهن. ڏارن جي ٻن جي شراڻي ڇندر ڪانٽ مٿيءَ وانگر سندر آهي ۽ سندن آڱرين ۾ منڊاون ڏهن ئي ڏسائن ۾ پرڪاش ٿهلائي رهيون آهن. ڪنهن ڪهڙا سندن بدن کي سينگاري رهيا آهن. هنن جا هٿ ۽ پير ڪمل وانگر شراڻي پائي رهيا آهن. سندن بدن جي پيشاني ڇندرا وانگر چمڪي رهي آهي. سندن مستڪ تي مڪت شراڻي وڌائي

پوءِ شش آڻي ڪري ڪروء کي لمسڪار ڪري ۽ ڪروء جي ڪروء کي لمسڪار ڪري
 اعڙيء طرح لمسڪار ڪري آڳاٽا ڪاري شش لهرنا سان ڪروء جي اکيان ڪڍڻ لڳو ۽
 ڪروء کيس هن طرح اڀريش ڪري، ”اي پٽ! آڇ کان پوءِ تون سڀني لوڪن تي ڪرڻا
 ڪيندو رهين. ڇهه ڪڏهن ڪروء شش لهر ۽ آڇي ۽ پهرين آڇي پريڪيا وٺي ۽ پوءِ ششستر
 وڌي ۽ اڳوڻا ان کي شش ڪڍي. سسار جي ڳالهين کان پري وڃي ۽ رهندو شو - ٿام ڇو
 سمور ڪيندو رهين. مصمئن آڇي تي ۽ شو پڙهڻ ڪرڻ بنا ڪاڏو نه ڪائج. ڪرو پڳي ۽ ڇو
 آسرو وٺي ۽ سدا سڳي رهندين. (۽ هر ۽ هر مهاديرو ڪيندو - ڪاشي وٺي ۽ ڪيلاش
 سنگھتا (۶) آڏاڪا ۱۷-۱۹ ساهيت.

پتيءَ جي مَوٽ جو ڪرڻا ڪرم

وامندپو - اي سوامي سڪند! ڪرڻا ڪري اهو اڏاڏو ۽ پتيءَ جي مَوٽ جو ڪرڻا ڪرم
 ڪئن ڪجي.

سوامي سڪند - اي مَهَرشي وامندپو! ڇهه ڪڏهن ڪوئي پتي (جتي) سماڙيءَ ۾
 رهندي شش ٿام چئڻ ڪندي سرور ٿياڻ ڪري لو سو ۽ شو روپ تي وڃي لو پڙهيو ڪرم
 جي اڳاٽو حاصل ۽ لو ڪري سڳي ۽ ٽنهن سان پڙهيو ڪرم اڳوڻو ڪري. ڪهڙو پتي
 سڀ شو. سمور ڪندي ڇهه ڪڏهن سرور کي ٿياڻ ڪري لو ۽ سدا شو ڪرڻا ڪري پند
 داوناون موڪلي لو ڇهه ڪي ان ماڻهوءَ کي وٺي وڃن ۽ ۴ سڙو لوڪ ۾ پنهنجن ڪرمن اڳوڻو
 پڙهيو ۽ پڙهيو لوڪ ۾ آڇي ڇڏي وٺي لو.

ڇڏڻ ڪنهن پتيءَ جو ڏنل سمور ڪنديءَ تي پڙهندو آهي ۽ ٻيا سڀ پتي ان جي
 پڙهڻ اچي ”اور ٽمھ شراڻ“ مٿي جهڙيندا آهن. پوءِ شو. سمور ڪندي پراڻ ٿياڻ ڪري
 لو. اعڙي طرح سماڙي سڀني ڪرمن جو ٿياڻ ڪري پڙهڻ شڪر جو آسرو وٺي لو ٽنهن
 ڪري سماڙي يا پتيءَ جي سرور کي ڄاڻائڻ ۽ ڪهڙي. سماڙيءَ جي مرڪز سرور سان هٿ
 چوڻ ڪرڻ واري راجا جو راج ٿام ٿي ويندو ۽ ان جي راجه جا ماڻهو ڏکي ٿيندا آهن.
 پهرين سماڙي يا پتيءَ جي ڏنل پٿر سان صاف ڪجي يا سنان ڪرائجي ۽ پوءِ
 آڇي پڙهجي ڪجي. پوءِ شري وڌيڪي اشتادائيءَ مان ٽمڪا ڇهه ڪا جو پٿر ڪجي. وڌو
 سوڪھ اڇاڻ ڪجي. پوءِ شڪر جي استاڻا ڪري سماڙيءَ جي سرور کي شڪر سان
 سنان ڪرائجي. مٿي تي. اورا ڪل وڪي، ”اور“ يا ”اور ٽمھ شراڻ“ مٿي سان مارڻ ڪجي.
 پهرين پهريل لانگروني لافي تي لانگروني کيس پٿر تي. پوءِ سڄي سرور کي پٿر تي لانگروني.
 پٿر تي. ڇو ٿيندو (ٽن ٽن وارو لاک) ۽ مٿاڻو وٺي چئڻ ۽ ڪنيس جو لاک لڳائڻ.
 پوءِ وري ڪن جي ماڻهائيءَ ۽ ٽي جي ماڻهائيءَ وٺي وٺي ۽ ڪنيس جو لاک لڳائڻ.
 سڀڪار ڪجي. پوءِ ڏوڀ وٺي ۽ ڪنيس جو لاک لڳائڻ ۽ ڪنيس جو لاک لڳائڻ.

مها واکين (سنين چوڻين) جي معنائن تي ويچار سنياسين جو جوڳه پڄاڻ

سواهي سنگند - اي وامدیر! مان مهاواکیر ٻڌايان ٿو ۽ انهن جي معنيٰ به ٻڌائيندس جيڪي گرو ويهي سنياسي ٿيڻ مهل پنهنجي شش کي سيکاريندو ۽ شش ويهي ڏيان سان ٻڌندو ۽ هردي به هيڏائيندو. اهي مهاواکير هي آهن - ۱. پرگيانم اوهم - اوهم گيان سروب آهي، ۲. اهر اوهم اسمي - اهر اوهم مان آهيان، ۳. ٽتوم اسمي - اهر اوهم ٽون آهيان. (شش گروه کي چوندا) ۴. امانا اهرم - هيءَ آتما آهي، ۵. راشتا واسيمدم سروبم - هيءَ سڀ ايشور سان پُرل آهي، ۶. پراڻو اسمي - مان پراڻ (ساهر) آهيان، ۷. پرگياناما - مان پرگيان سروب آهيان، ۸. یديه، ٽدمتر ٽدلوهم - جو پر اهرم هت آهي سو پراڻو ۽ آهي ۽ جيڪو پراڻو ۽ آهي سو هت به آهي، ۹. اُڻيدو ٽدو ٽا ٽو ٽا وڌي - اهر اوهم چال وستن کان جدا آهي ۽ اڻچال وستن کان مٿي آهي، ۱۰. ايش ٽا آلمانترامرف - اها پنهنجي آتما انترامي اهرم آهي، ۱۱. سه يشچا ام پوشه يشچا ساوادي سي سه ايڪه - اهر جو پراڻ به آهي ۽ اهر آتما (سروج) به آهي سو هڪ آهي، ۱۲. اهر اسمي اهرم پراڻو پراڻو اهرم - مان پراڻو سروب کان به پراڻو اهرم آهيان، ۱۳. ويد شاستر گروڻا ٽو سو پمانند لڪشم - ويدن، شاسترن ۽ گروجن جي وچن سان پنهنجو پاڻ هردي به آند سروب اهرم جو اهر ٿيڻ، ۱۴. سرو پوتستتر اهرم ٽدواهرم ٽه سيشير - جو سهو روڻ پوڻ به سمايل اهرم آهي اهر مان ئي آهيان ۽ ان به ڌرو به شڪ ڪونه آهي، ۱۵. ٽتوسه پراڻو اهرم اسمي پر ٽويا پراڻو اهرم اسمي - ٽتون جو ساهر مان آهيان ۽ پراڻو ۽ جو ساهر مان آهيان، ۱۶. ايام چه پراڻو اهرم اسمي ٽيجه سه شچ پراڻو اهرم اسمي - چل جو ساهر مان آهيان ۽ ٽيجه جي جودف مان آهيان، ۱۷. واور شچ پراڻو اهرم اسمي آڪاشيه پراڻو اهرم اسمي - واور جا پراڻ مان آهيان ۽ آڪاش جا پراڻ مان آهيان، ۱۸. اوتگشيه جو پراڻو اهرم اسمي - ٽر گڻ جا پراڻ مان آهيان، ۱۹. سرووهرم سروانمڪو سنساري ید پوتم ايچ پوتم ید ورتانم سروانم ڪتوا ٽدو ٽيو اهرم - مان سڀ آهيان، سرو روپ آهيان، سنساري جو آتما آهيان، جو پورف، پوشيه ورتانم آهن سي سڀ پنهنجي ئي سروب هئڻ ڪري مان اڪيل امت پرامنا آهيان، ۲۰. سروم ڪلو ادم اهرم - هي سڀ اشيجه ئي اهرم آهي، ۲۱. سروهرم ومڪتوهرم - مان سرو سروب آهيان ۽ مڪف آهيان، ۲۲. اواسٽو سو اهرم هس سو اهرم اسمي - جيڪو هو آهر سو مان آهيان ۽ مان اهر ئي آهيان ۽ هو مان ئي آهيان. اهڙيءَ طرح مٿر ۽ مها واکير چواندي گرو پنهنجي شش کي پسمي لڳائي ۽ پنهنجون ڇاڪڙون ۽ چٽي اڀاڻ ڪري. اهر شو روپي شش کي گربا ڪري گرو اهڙيءَ طرح چوي، ”تون سدائين سمادي به رهي ” مان شو آهيان، اهڙيءَ طرح پاونا ڪندا رهو.“

هيءَ سارو جڳم ”اڙڪار“ آهي. اهي ويٺن جا وڃن آهن. شؤ-شڪتيءَ جو هلاپ
 ئي پرماتا آهي. شؤ جي اڀار شڪتي آهي، تنهن مان ڄمڻ شڪتي پرگھٽ ٿئي ٿي، ڄمڻ
 شڪتيءَ مان آئند شڪتي پيدا ٿيندي. آئند شڪتيءَ مان اڃا شڪتي پيدا ٿيندي، اڃا
 شڪتيءَ مان گمان شڪتي ۽ ان مان وري ڪرڻا شڪتي. ڄمڻ شڪتيءَ مان لاد (آواز)،
 آئند شڪتيءَ مان بندو (پري)، اڃا شڪتيءَ مان ”مر“ ۽ گمان شڪتيءَ مان ٻڌڻ سڙ
 ”ا“ ۽ ڪرڻا شڪتيءَ مان ”ا“ جي پنداش ٿيندي آهي.

شؤ مان ايشان پيدا ٿيو آهي، ايشان مان وري تهرش پيدا ٿيو آهي، تهرش مان اگهور
 ۽ اگهور مان وري وامديو ۽ وامديو مان سدو جام پيدا ٿيو آهي. ايشان مان شاليجيا ڪلا
 پيدا ٿي آهي، تهرش مان شالتي ڪلا، اگهور مان وديا ڪلا، وامديو ميان پرلش ڪلا ۽
 سدو جام مان ادواني ڪلا جي پنداش ٿي آهي. ايشان ڄمڻ شڪتيءَ ڏوڻي مٿن ٻڌڻ ڪ
 جي آهتي ٿي آهي جيڪي آهن، آڪاش، وائر، اگني، جبل ۽ ٻولي. آڪاش ۾ لڻ
 شيد ٿي ڪڍ آهي، هوا ۾ شيد ۽ (سهرش) ڇوڻ ڪڍ آهن، اگنيءَ ۾ شيد، (سهرش) ڇوڻ ۽ روم
 ڪڍ آهن، جل ۾ وري شيد، سهرش (ڇوڻ)، روم ۽ وس- اهي چار مک ڪڍ آهن، ٻوليءَ ۾
 شيد، سهرش روم، وس ۽ گند- اهي پنج مک ڪڍ آهن. هنن پنهنجن پوڻن جو وسٽو ٿي
 ”پرڻج“ ڇوڻ وڃي او ۽ سڀني کي ملائي ”روان“ ڇوڻ وڃي ٿو. پنهنجي اڃا سان
 سسار جي پيدا ڪرڻ لاءِ هر ههيشور پرگھٽ ٿيو تنهن کي شؤ-سٽ ڇوڻ ۽ جيڪا وڃا
 ڪيائين تنهن کي ماڻا ڇوڻ. پڳوان شڪر شو- ماڻا سان سڀني کي ڪوڙڻ ڪرڻ لڳو تنهن
 کي وري ”پرڻش“ ڇوڻ وڃا ڇوڻ وڃي ان ۾ ٻولي ڪري وائر اهو ئي سساري پڻ
 ۾ انکي ”پشو“ ڇوڻ وڃي. شؤ- تنهن جي گمان کان سواءِ ماڻهو مڙڪڻا کي پراڻس ڪري
 ٿو پر پڳوان شڪر جيڪي کي پاڻ کان الڳ ٿو سمجهي.

شؤ جون پنج شڪتيون آهن. ۱. سڙو ڪوڙو ٿورو ۲. سڙو ٿورو ۳. ٻوڙو ۴.
 ٿورو ۵. وڻاڪڙو روڊا، وري ڇوڻ ۵ ڪلا ٿون آهن. ۱. ڪلا ۲. وڻا ۳. وڻاڪڙو
 ۴. ڪال ۵. ايتي. جيڪا پنهنجن ٿورن جي روم ۾ پرگھٽ ٿئي ٿي تنهن کي ”ڪلا“
 ڇوڻ، جيڪا ڪڏهه ڪور ۽ ڪڏهه ٿورن ۾ پرگھٽ ٿئي تنهن کي ”وڻا“ ڇوڻ ۽ ڇوڻ ۽
 جيڪا وڻن ۾ چاهيا پيدا ڪندڙ آهي تنهن کي ”وڻاڪڙو“ ڇوڻ آهي. جيڪا ٻوڙا ٿورن کي
 ڪوڙي ٿي تنهن کي ”ڪال“ ڇوڻ آهي ۽ جيڪا اڻهڪي لاهي ٿي تنهن کي ”ايتي“ ڇوڻ.
 (عر هر ههادر شهر - ڪاڻي وشوالت ڪنگي) ڪٽاڻ سنڪھڻا (۶) آڏا ۱۶۰۱۵ سماپ.

پوڻو (اوم) منتر جي آرٽ جي وڌيڪ ڏيک ڏيکڻي

وامنديو- اي ڇهن منهن وارا سمهورڻ وڳيان جا ساڳرا اي سڀني ديوتائن جا سوامي! پوڻو جي ۶ قسمن جي آرٽ جو ڪهڙو ڪيان آهي؟ انجي حاصل ڪرڻ سان ڪهڙو ڦل ملي ٿو؟

سوامي سنگند - اي سرشڪ مهرشي وامنديو پوڻو يعني ”اوم“ جو ۱. منتر روپ آرٽ آهي، ۲. منتر روپ آرٽ، ۳. ديوتا - پوڻو آرٽ آهي، ۴. پراڻي روپ اٿس، ۵. ڪرو روپ آرٽ اٿس، ۶. شش روپ آرٽ آهي. منتر روپ سان مهاڪيائي ٿي پوندو آهي. وري منتر روپ شو-لنگ ۾ ٿئي ٿو. اهڙيءَ طرح منتر ۾ من لڳائڻ سان ساڌڪ جا سمهورڻ مدرڪ سڌ ٿين ٿا. ”سديو جات“ منتر کان ”سدا شروم“ تائين ۵ منتر آهن انهن کي اهرم رويي ۵ ديوتائن سمجهڻ گهرجن. انهن منترن سان ئي شو جو ”شرو“ جي ۵ ڪمن جهڙوڪ :- پيدا ڪرڻ، پالڻ، سنگهار ڪرڻ، هلائڻ ۽ مڪتي وغيره جو چڱيءَ طرح ورتل ڪيل آهي. جهڪي سدا-شو جا اڀاسڪ آهن ۽ جن جو من شرو ۾ لڳي ٿو، تن کي ئي پرم پد ملي ٿو ۽ اهڙا مڪت جيرو وري جدم ۽ مرڻ جي چڪر ۾ لٽا اچي ڦاسن. اهرم پراڻي جي وسار کي ئي پراڻي روپ ڇو وڃي ٿو. اهڙڪار، نيتر، پير، روپ ۽ اڪئي اهي پنج اڳورو رويي اهرم سان لڳل آهن. سمجهه، سوان، وار، رس ۽ جل يا من، ناسون اندرون، خوشبو ۽ پوڻي وغيره به اهرم سان لڳل آهن. (هر هر مهاديرو شيرو-ڪاشي وشوڻامڪ ڪنگي) ڪٽلاش سنگهتا (۶) اڌياڪ ۱۴ سماپت.

شو-تت، جڳت پراڻي، شو مان جيڙ ۽ جڳت وڌيڪ جو ورتل

سوامي سنگند - اي اُمر ورت جي پالن ڪرڻ وارا مهرشي وامنديو! جهڙيءَ طرح جبل تي دولهين کي ڏسڻ سان ائين انومان ڪري سگهيو ته اتي اڪئي آهي تهڙي طرح پراڻي، روپ سنسار کي ڏسي ڪري انومان ڪري سگهيو ته هن جو پيدا ڪندڙ پراڻي اهرم پراڻي به آهي. هي سنسار به استري-پوش روپ آهي. جڏهن پتا جي ٽن نتن جو ٺهيل پت يا ڌيءَ جو شرو پيدا ٿئي ٿو ۽ مالا ۽ پتا جو روپ آهي تهڙيءَ طرح هن سنسار کي ودوان ماڻهو شو ۽ شو جو روپ سمجهن ٿا. شو ست آهي، شو چٽ آهي ۽ ٻنهي جي ميلاب کي آندو چٽيو. تنهنڪري ”ست چٽ آندو“ پراڻي کي ئي چٽيو آهي.

اي وامنديو! ”هس“ شبد کي اُٿو ڪيو ته هيندي ۾ ”سوهم“ شبد ٺهي پوندو ۽ ان مان جيڪڏهن ”س“ ۽ ”ه“ ڪڍي ڇڏبو ته ”اوم“ شبد ٺهي پوندو.

پڳوان شڪر جون ٽي دوستيون مڃيون وڃن ٿيون. ۱. ڪيان، ۲. ڪريا، ۳. اڃا روپ. اهي ٽيئي انسان جي دنه ۾ پروش ڪري ڇڏو روپ ئي ڪري رهن ٿيون. تنهن ڪري جيرو آتما هميشرو (شڪر) روپ آهي.

پئي ٺهڻ سوڀل صبح جو اُٿي ڪري آيو ته ٻڌي وارو سالڪ اڀراس ۽ وره رکي. ڪڇ ۽ چيلهه جي وارن کانسواءِ سڄي بدن جا وار لهرائي (ڪوڙائي) ۽ باقي پوئتي ۽ ۸-۷ وار ضرور اڇائي، پوءِ سنان ڪري ڌوال ڪوڙا پائي وري وري ڀمي لڳائي آئين ڪري، پوڻا ٻار ڪري، آچار ڪي ڏکڻا ڏئي ۽ باقي ڏج شو پڳس پراڻن ۾ روايت ٿي. پوءِ ڪرو روپ ڌاري پڳوان شڪر لاءِ ڪپڙو ۽ ڏکڻا ڏئي پوئتي ۽ ڏنڊو ڪر ڪري، ڪوڙا ڏنڊو وغيره سوڳار ڪري، پوءِ ڪنهن شد استان جهڙو ڪ لهرت استان، انڌي ۽ ڇو ڪنارو يا ڪوڙالا وغيره ۾ ويهي هانڪ ڇب ڪري، پوءِ ”لهر پرمڻي“ متر جو ۳ دفعا ڇب ڪري، ”اگني مڇي پروهتر“ متر جو پاٽ ڪري، پوءِ ”اهه هوارلر“ ”اگني ڏاڍاڻا“ ”اڻس، سما عا ڀر“ ”اور اشي سوورجي سڌا واپوست“ ”اگني آهائي وڃي“ ۽ ”شدو ڏاوي وڃي“ وغيره جو پاٽ ڪجي. پوءِ ”مر ڏس مع ج پ ڏ ل ڪ“ ”پنڊ، سنوئس ڪير“ ”سامند، سامند“ ”اڻس شڪار پو ڪشائي“ ”وڏو ڏنڊو“ ”اڻاڻو ڏور ڇڪياسا“ ”اڻاڻو ٻڌم ڇڪياسا“ وغيره مترن جو پاٽ ڪجي. پوءِ ”اور پرهه ٿي نهه، اور اندراڻ نهه، اور سڌاڻ نهه، اور سوماڻ نهه، اور پرجا پئي نهه، اور آلمڻي نهه، اور اٽو آلمڻي نهه، اور ڪيالا آلمڻي نهه، اور پوما آلمڻي نهه، وغيره مترن سان ڇب ڪجي. پوءِ وري ستون (ڪڙڪ ڪي باهر ٿي سڀڪي ستون ٺاهيا آهن) کان ڪهرجن. پوءِ ٽن ٿي هٿ رکي پوران ”اور“ ڳڻڻي ۽ پوءِ ”نهه“ ملائي ۽ ٻينهن طرح آچار ڪجي.

”اور آلمڻي نهه، سواها، اور اٽو آلمڻي سواها، اور ڪيالا آلمڻي سواها، اور پرجا پئي نهه، سواها“ وغيره مترن سان ڏڏ ۽ ڪير مليل يا غلط پاڻيءَ جو آڇمن (ڇهڻو پاڻيءَ جو واه ۾ وجهجي) ڪجي ۽ ٻين رٿن رڃي. (ڏور ڪوڙاڻو شڪر - ڪاشي وڻاڻ ڪڻڪي) ڪٽلاش سڳهتا (۶) آڌاء ۱۲ سماپ.

سنڀاس ڌارڻ ڪرڻ جي شاستر وڌي

گڻيش پوڄا وغيره

سڪند سواهي - اي هوشي واهڻو! سنڀاس ڌارڻا مهل پوران ”اور ڪٿا ٺار ٺار...“ متر سان گڻيش جي پوڄا ڪجي ڇو وڃين جو لاس لهندو آهي. پوءِ ڪور (ڪڇي) ڪاٻري متر جو ڇاپ ڪجي. سانڃي ۽ ڇو اڀاسا ڪجي ۽ ڪروءِ جي آڳيا سان ڇو پڇاڻي ۽ ڇو ۽ ڪوڙ ڪائين سان ڪڏ ڪويءَ ۽ ڪوڙاڻو جو ڌيان ڪري ”ڪوري اما ماڻ...“ متر سان آهولي ڪجي. من ۽ ڪڏ ڪاٿي لڳائي اندر وڃي پوڄا ۽ پوڄا جي آهولي ڪجي. پوءِ ڪڏ ڪتر سان اڳڙ ”اور“ ۽ پوران ”نهه، سواها“ ضرور وجهجي. اڳي ۽ ڪتر

سڌياسِيءَ کي گهرجي تہ سڀني ويدانت جي نئون جي چالو ٻڌيءَ واري، سياڻي جي
پوسان وڃي، پر ٿام ڪري ساڌنا سڪڻ گهرجي. ٻيءَ ڪرو آڳيا وٺي ٻارهن ڏينهن تائين فقط کير
پيئڻ گهرجي. ٻيءَ سهائيءَ يا چانڊوڪيءَ چوڪ يا ڏسهيءَ جي صبح جو سوال اٿي ڪريا
ڪرم ڪري نتي، ڪرم پورو ڪري نالدي- شرڌا ڪرڻ گهرجي جتي وڌو ٻار جو نالو ”ستيه،
۽ ڦسو“ ڇهه وڏو آهي- پهرئين ڏوڏ-شرڌا هر نالدي مڪر، برهما، وشنو ۽ ميهش ڇڏا ويا آهن.
ٻئي رشي-شرڌا هر انهن کي برهمشي، ڏوڏ رشي ۽ راج رشي ڇهه وڏو آهي. تئين ڏوڏ-شرڌا
هر انهن کي وشنو، ڏوڏ ۽ آڏيه ڇهه وڏو آهي. ٽوڏ ڇوڏين مڏش-شرڌا هر سڌڪ (سڌڪ، سڌڪن،
سڌان ۽ سڌڪمار) وغيره، چار ميسرو ٿي نالدي-مڪر ڏوڏا ڇڏا ويا آهن. پنجين ڏوڏ-
شرڌا هر پنج مها پوڪ اڪيون وغيره ٻارهن ڏوڏن ڏوڏا ڇهون ويئون آهن. ڇهين پٿري-
شرڌا هر پٿا، پٿاما ۽ پر پٿا ماه نالدي-مڪر ڏوڏا ڇڏا ويا آهن. ستين ماڙي-شرڌا هر ماڙ، پٿاهي،
پر پٿا مه نالدي- مڪر ڏوڏا ڇڏا ويا آهن. اٺين آڙ-شرڌا هر آڙ، پٿا ۽ پٿا مه ۽ پر پٿاهي.
اهي چار نالدي مڪر ڏوڏا ڇڏا ويا آهن. مانا مهاڻڪ-شرڌا هر مانا مه، پر مانا مه ۽ وڏو
پر مانا مه- اهي ٽي نالدي-مڪر ڏوڏا ڇڏا ويا آهن. هر ڪڪ شرڌا هر ڪڪ، پر اوهڻ ڪري
جهڙا گهريل هجن اوڙا ڪوٺا وڃن. ٻيءَ پاڻ آڇمن ڪري (ڇهڙي يا آڇهيءَ سان
پاڻي پي ڪري) ٻوڙ ٿي ڪري انهن اوهڻن جا پير ڏوڏا گهرجن ۽ هن طرح ڇوڏا گهرجي،
”سهوري سهڻيءَ (ڏن ۽ دولت) جي حاصل ڪرڻ لاءِ، سهوريءَ مصيبت کي ناس ڪرڻ
لاءِ ڏوڏ ڪيڏو (اڳي) روپ ۽ آڙ سسار ساگر مان ٻار ڪرائڻ لاءِ ٻل روپ هر اوهڻن جي
ڇوڏن جي ڏوڏ مونکي ٻوڙ ڪري. مصيبت روپي انڌڪار کي ناس ڪرڻ وارو سورج، من
جي مطلبن کي پورو ڪيڏو ڪامڊرو روپي گڏو ۽ سڀني ٿيڻن جي حل سان ٻوڙ ڪيڏو
وغيره ۽ اوهڻن روپي ڇوڏن جي ڏوڏ شل مونکي ٻوڙ ڪري.“

سڌريٽ آھيو. توھان ڇھن ماھن وارا شوق جا پٽ آھيو ۽ شوق جو ٻيو نالو آھيو. توھان کنگا جا مالڪ آھيو ۽ کنگا اسٽرين جا دلاڙا آھيو. دوتائين چمي سٺا جا مھندار آھيو ۽ ھرڪنھن وديا ۾ اڙائڻ آھيو. توھان کي ٻارھن وصال اکيون ۽ ڇٽائون آھن. ڪنھن دوتو جا پوڙا آھيو تنھن ڪري توھان کي امسڪار آھي.

ههژیه طرح استعی گندی ۳ دنه چوگون پرگرمه گری ههژیه دامدار کز و لی دهه
ههژیه لوری ده دار کان هه سرامی مگند ههژیه لی گری ههژیه

سواهي سکند - اي مهرشي | عام ماڻهن جي ڪلياڻ لاءِ سميت ۽ ساڌو ماڻهو سمسار ۾ هن ٻوليءَ تي هلن ڇاڻ ٿا. نوحان سڄو ڀاءُ ڏانهن آيو ۽ هاڻي اڏاڻو نه نوحان کي ڇا ڪوي ؟ مهرشي واهديو - اي سواهي نوحان سڄو ڇڏو ڇا ٿيندو آيو ۽ انسان وڙهي انسان آيو. نوحان جي اڳيان ڪجهه نه ٻولڻ جي شڪتي ڪانه آهي ۽ ٻاوي بچت مباحثو ڪرڻ ڪري سگهڙا مذهبجو لفظ سوال هي آهي نه ڪرڻا ڪري اڏاڻو نه ”ٻوڙو“ سدسپ ڪسان اٿم ملٽر آهي سو ڪٿڻ ؟ اٿس ڇو ويو آهي نه ڇو ڪي مڪتي ٿيندو آهي ”اورم اٿي نه سرور“ (ڪٽر - اڀرند، ۱-۸-۱) اويڪار ٿي سمسار ڇڪي آهي، ”او الوي ٻوهر“ (م - اٺ، ۱-۸-۱) يعني ”اورم“ ٻوهر آهي ۽ ”سو هي اٿند ٻوهر“ (مڊوڪ اٺ، ۲) ”هيءُ سڄو سڄو سڄو ٻوهر آهي“ اهڙيءَ طرح مون ٽولهون ٻوهرن آهن پر مولڪي ڪيائي ڪرو ڪرو. ملو آهي جو مولڪي ويهي سمجهائي ٿيون ڪري نوحان جي شرن ۾ آيو آهيان. (عر هر مهادر شينجو - ڪاشي وشوامت ڪنڪي) ڪٽائڻ سگهيا (۶) اڏاڻا ۱-۱۱ سمايت.

“پرڻو” سدا شو جي سرويپ حو ڌيان آهي.

ورثاشرم قزم حسی دھما ۽ لالدي هکم شواذ

سوامي سڳند - اي موشي وامدار! توهان کي ڏهاوند آهي جو توهان ٻڳوان شڪر
 ها اڙهي ٻڳبت آهيو. ٺهڻي لوڪن ۾ اهڙي ڳالهه ڪاڏ آهي جڏهن جي توهان کي خبر
 نه هوندي پر تڏهن ۾ عام جي ڪلياڻ لاءِ توهان اڳيان وڃڻ ڪرڻا آهن. هن لوڪ ۾ جهڪي
 ۾ ماڻهو (جڙڙ) آهن سي اهوڪ ڪنهن جي شاعرن کان موڪل آهي. پر ميسٽريءَ جي
 عجب ماڻها آهن ڪي موهي وڪرو آهي تهن ڪري ”پرڻو“ کي ساڳياڻ مهادار نه
 ٿا مڃن. مهادار ئي لوڪن سرڪڻ ۽ سڀني ڏينهن جو ڏيوار پر پهر پوڻا ماڻها آهن. مان
 سڄو اڄ بهتدر سڄو هڪ ڪٽي سر ڪٽي چوان ٿو نه ائين سڄو آهي! سڄو آهي!!
 ۽ سڄو آهي!!! مان وري وري سج کي دعوائِي ٿو چوان نه ”پرڻو“ جي معنيٰ
 ٻڳوان شڪر آهي. شڪن، سونڪن، شاعرن، پراڻن وغيره ۾ چئيءَ طرح ائين ڪي چيل
 آهي. جو توهان، وشو ۽ ڏنڊر وغيره سڄي سنڌ جو ٻڌا ڪندڙ آهي، جو ڪنهن کان

نمهر شوايد

- ا. اوم هري اوم نمهر شوايد - شو هري اوم نمهر شوايد
 ۱. ڪال ٺاڱو ڪي پوڻو بهي - جتا ۾ گنگ سهاڻي ،
 نندي پل ۾ ڪري ساري - مستڪ ڇندو سهاڻي ، اوم هري اوم ..
 ۲. ڪيلاشو ۾ رهي سدا شو - آنگ پيو ورائي ،
 ۳. ۾ ڪرو ۾ پراڻي شڪر ڪا - ۾ پو پڌن ڪت جاوي ، اوم هري اوم ..

ڪڏلاش سنگوڏا (۶)

رئين جو سوڌجيءَ کان سوال ڀڄڻ ۽

سڪند جو واهڻو ڪي گيان ڏيڻ

سڀيئي رشي - اي سوڌجي مهراج ! واهڻو رشيءَ جيڪو سواي سڪند کان گيان ورتو هو سو وستار سان اسين پڻ ڇاهيون ٿا .

سوڌجي مهراج - اي رشيءَ ! توهان جو ڪلياڻ ٿئي. شل توهان گيان ورتل رهو، توهان جي پگوان شڪر ۾ ڏري پڳتي ڏسي توهان جي اڳيان سواي سڪند جو گيان ڇڏيءَ طرح مان ورتن ڪريان ٿو. پراچين سڀي مهوشي واهڻو مانا جي ڪرپ مان اڪوڙي ٿي شو پڳتن ۾ سربشت مڃو ويندو هو. چاڻي چر کان وٺي ٿي کيس ڏيولائن، ڏيئين، مدش ۽ سندس جي جيون (پسن ۽ پڪين) ٻاٻس چڱيءَ طرح ڄاڻ ڇڏي. هن جي مستڪ ٿي ڇڏائون هيون ۽ ٻنن ٿي پسيءَ واپس هئي. ڪري سڀي، ٿي ٿي، آلاپ لاپ، هار جيب وڌو. ڏها جا ضد مٿس ڪجهه اڻو نه ڪري سگهيا. جهنگ جهو جهو ڪندي گياڻي ڳرو جي ٺلاش اچي ڪمار شراڱ پري ٿي پوتو جتي کيس سواي سڪند جو روشن ٿيو. ڏاڍو سدو ۽ زمينڪ آشرو هو. ڀرسان هڪ ٺلاڻ ڪل گلن سان شوي ٿي رهيو هو. سواي سڪند جي شردا سان پوڄا ڪري مهوشي واهڻو آستي ڪئي .

مهوشي واهڻو - اي سواي ! توهان کي وار وار نمسڪار آهي. توهان پوڄا جا ڇاڻو آهيو. توهان آڱر شڪتيءَ کان به ٻارڪ آهيو. توهان پراڻا روپ آهيو. توهان ڪاڙو ڪاڙو ۽ ورلمان، پري ۽ پري جي ڇاڻو وارا آهيو. توهان سروج ۽ اڻ سمان ٿيڻو آهيو. پراڻا مالن سان

ٿين ٿا. ڊايريءَ مانا جي مورني استاڻپ گري جهڪو ماڪيءَ ۽ گيهه سان ملائي سنان وغيره گري ٿو ٺهڻ کي اُٺر ٿل جي ٻاڙتي ٿئي ٿي. چندن، اگرو، گافورو، جٿامانسي، ناگر مونا وغيره سان هڪ رنگ واريءَ گڙ جي کير سان گڏ گري ٻڳرائيءَ جي مورنيءَ کي سنان گرائجي، پوءِ آرڙهن قسمن جي خوشبودار اوشڏن ۽ ٽوڙن وغيره سان اگنيءَ ۾ آهولي ڪجي. پوءِ گافورو، گيهه ۽ اکرپتين سان ڊايريءَ جي آڙي اٺارڻ گهرجي. اونداهيءَ اشٽمي، ٽومي، آماس ۽ چانڊوڪيءَ پنجهيءَ ۽ ڏسيءَ وغيره ٿڌين ٿي ٽلڪ ڪل وغيره ٻوڙا جي شين سان جوڳم - هاڻا جي ٻوڙا گرڻ گهرجي. والري سوگت، شري سوگت ۽ ڊيري سوگت جو پاڻ گرڻ گهرجي ۽ مول منتر جو چاڻ ۽ آڙاڻا گرڻ گهرجي. وشو ڪانٺا ۽ ٽلسيءَ کي ڇڏي پاڻي جيڪي گل آهن سي اها ڊايريءَ تي ڇڙهي سگهن ٿا. ڪملا جو گل (ڪمل) خاص چاڙهڻ گهرجي. جيڪو ڊايريءَ تي چانڊيءَ جو گل يا چٽ ٺهرائي چاڙهي ٿو يا سوني جو گل يا چٽ ٺهرائي چاڙهي ٿو ٺهڻ کي ڪروڙن سالن ٿا شوا. لوڪ جو واسو ملي ٿو. ڊايريءَ جي اُپاسڪن کي گهرجي نه آوازن، لڻائين، ڏيان، ٻوڙا، پاڻ، آڙاڻا، نام-ڪهڙن، ڀڄن، ڳائڻ، وڃائڻ ۽ آڙيءَ اٺارڻ کانپوءِ ڪنڊيا استوتو ضرور ڪرڻ پڙهڻ گهرجي. جو شوشڪيءَ تي ڀيٽ ڇڙهيل ٻرساد کائي ٿو سو پاڻ کان آجو ٿئي ٿو چيٽ سڏي ٿيڻ. ڀوانيءَ جي راضي گرڻ لاءِ ورڻ رکي ٿو سو جنم مرڻ جي بدتن کان چٽي وڃي ٿو. ودوان ماڻهو هن ڏينهن تي ”دولر سو“ ڪندا آهن. شوق ۽ شوا جي ٻوڙا گرڻ گهرجي. ڪنگر، گل، چندن، ٽوپ، ڊپ، ڙستر گافورو وغيره سان ٻوڙا گري گلن جا هار پاڻي بندگر ۽ اها ڊايريءَ (ڪوريءَ) کي جهولي (هندوري) ۾ جهوليڻدا آهن. جيڪو اهڙيءَ طرح ٻوڙا ڪندو آهي تنهنجون من ڪامڻائون ٻوڙاون ٿينديون. ولساڻ مهيني جي چانڊوڪي ٿيڻ ”اُڪڻ ٿيڻ“ ڏينهن جيڪو سستي ڇڏي ڏيوپيءَ جي ٻوڙا ڪندو آهي ۽ مالتِي، چهما، جيا، ٻيلا، بندڪ ۽ ڪمل وغيره قسمن جي گلن سان ٻوڙا ڪندو آهي سو اٺيڪ جدمن ٿاڻ مانسڪ، واچڪ ۽ شارنگ پاڻن کان آزاد رهندو آهي ۽ اٺس ۾ ٽرم، اڻسڪ، ڪام ۽ موڪه پاڻي ٻوڙ ٻڌ کي ٻراپ ڪندو آهي. چيٽ سڏي ٿيڻ تمام آڻند سان مهيشوريءَ جي ٻوڙا ڪجي ته هو ڪنهن قسم جو سڪ ۽ لاپ ميسر ٿيندو. آکاڙ سڏي ٿيڻ ٿي پنهنجي شڪتيءَ ۽ شرڏا سان ڊايريءَ جو رنڪ - اٺس ڪجي. هن ڌرتيءَ کي ڊايريءَ جو رنڪ سمجهڻ گهرجي، سورج ۽ چنڊ ان رنڪ جا ڦيٽا سمجهڻ گهرجن. ويد ان رنڪ جا گهوڙا سمجهڻ گهرجن ۽ شرڏا ۽ ڀڳتي ان رنڪ جو سينگار سمجهڻ گهرجي، خرب رنڪ تي ويٺل ڀڳتيءَ کي گلن ڦٽن سان سينگاري، ٻوڙ ٻرساد اڳيان ڀيٽ ٽوڙڻ گهرجي ۽ رنڪ کي جنهن مهل هلائجي تنهن مهل ڊايريءَ لاءِ ”جيءَ جيءَ ڪار“ شبنم سان خوب ناعارا هڻڻ گهرجن. ”رنڪ - اٺس“ ۾ ڊايريءَ کي رنڪ ٿي چاڙهي ڳ-رنڪ، شهر ۽ راشتر جي ڪلياڻ لاءِ ٻرڪرما ٺاهڻ گهرجي ۽ وري ڊايريءَ جي مندر ۾ مولائي وٺي وڃي

ڏانهن روانا ٿيا .

ٿوري وقت کانئس ديو لوڪ جي چوگرد ڏاڍو ڪوڙ شور ٻڌڻ ۾ آيو جو ڏينهن اچي
چوڌاري گهرو ڪيو هو . ديو ۽ درگا وري ڏينهن جي چوگرد گهرو ڪرڻ شروع ڪيو ۽
جلد ئي ٻنهي ڌرين وچ ۾ مهاداري لڙائي شروع ٿي ويئي . درگا ديو ۽ جي بدن مان
ڪالي، ٽار، چن مست، شري وديا، پوٺيشوري، پٿوري، بگلا، ڌوهر، شري
هتي ٿورو سندري ۽ هاتنگي ڏهن مهادانن (استرن ۽ شسترن سان) ٻوڙ ڪرڻ
ٿيون ۽ ٽنهن کان پوءِ انيڪ مائوڪائون به ٻوڙ ڪرڻ ٿيون . پوءِ نه سڄو جنگ جو ميدان انيڪ
ديوان سان ٻوڙجي ويو ۽ پيٽڪر پڻ لڳي . رڳورو ۽ درگماسر جي سڃاڻ ۾ اچي ڦيٽارو
ٻيو . ديو درگا جي ٽرشل جي ڏک سان درگماسر ڏيٺا ائين ڪري ٻيو جهڻن طرفان ۾
وڃ ٻاڙن کان بچي ڪرندو آهي . درگماسر جي مرڻ کان پوءِ سڀ ڏيٺا ميدان خالي ڇڏي
اچي ويا ۽ ديو ۽ چارٿي ويندڙن کي واپس وٺي ڏنا ته ديوتائون اُستتي ڪرڻ لڳا .
سڀ ديوتائون - اي انيڪا ! توهان اسانجي لاءِ سون اکيون ڌارڻ ڪيون هيون
ٽنهن ڪري توهان جو نالو ” شتاڪشي “ جي نالي سان مشهور ٿيندو . توهان ساڳي پاڇي
۽ اناج وغيره ٻڌا ڪرائي سنسار مٿان آيل مصيبتون دور ڪيون آهن ٽنهن ڪري توهان
کي رشي، مني ۽ ڀڳت ” شاڪتپري “ نالي سان سڏيندا . توهان درگماسر ڏيٺا کي ماري
مات ڪيو آهي ٽنهن ڪري توهان کي توهانجا ڀڳت اڄ کان پوءِ ” درگا “ ڪري ڪوٺيندا .
اي ديو ! سروج، چنڊ ۽ اگني توهان جا ٽيئي نيتز آهن ٽنهن ڪري اي سرشوري !
اسانجي توهانکي وار وار لمسڪار آهي .

ديوي درگا - اي ديوتائو ! وڃڻي ڪي رهندو ۽ ڏکي ڏسي گذر مانا جهڻ ٻوڙندي
ايندي آهي ٽنهن توهان کي ڏکي ڏسي مان هر وقت توهان جي سهائتا لاءِ ٻوڙندي ايندي
آهيان . توهانکي پنهنجي اڳيان نه ڏسي ڪري منهنجي هڪ گهڙي به ورهيه لڳندي آهي .
توهان منهنجي اولاد آهيو تنهنڪري توهانجي نڪاهڻ کي هر دم دور ڪرڻ لاءِ مان ڪرڻ
ڪندي رهندس ۽ ان ۾ ذرو به شڪ نه سمجهڻ گهرجي . پوئيه ۾ وري شپ ۽ نشپ
ڏيٺا جڏهن جنم وٺندا تڏهن مان ڪوڪل ۾ ” نندجا “ جي روپ ۾ ايندس . جڏهن مان
” پرم “ جو روپ ڌارڻ ڪندي ڏينهن جي ڪل جو ناس ڪندس تڏهن منهنجو نالو
” پرمري “ ديو ۽ جي نالي سان مشهور ٿيندو . وري جڏهن ” پيم “ روپ ڌاري واکاسن
جو ناس ڪندس تڏهن ” پيما ديو “ جي نالي سان مولڪي ڪرندو ويندو . ياد رکڻو !
جڏهن جڏهن ديوتائون جي هاڃي ٿيندي ۽ اڏم جو زور وڌندو تڏهن تڏهن مان اولاد ڌارڻ
ڪري ڌرم جو وري اچي جهنڊو بلند ڪندس . (هر هر مهاديو شيو - ڪاشي وشوانات
ڪنگي) اما سنگهتا (۵) آڌياڙ ۵۰ سماپت .

درگھا سر دڻمت کي مارڻ کائيڻو

ديويءَ اما جا آليڪ ٺالا

سيٽي رشي - اي سونجي مھراج! درگا ديويءَ جو اثر چرلو اسان ٻڌڻ چاهيون
لا سر ڪرڻا ڪري اسانکي ٻڌائي ڪرناوند ڪندا.

سونجتي مھراج - اي رشمڻا! درگا ڀڳوتيءَ جي چرلن جو سمجڻ ڪري اندر غم ۽
الوڪ چرلو توهان کي ٻڌايان ٿو. روڊوڪ ٺالي هڪ واکاس هو توهن کي درگم ٺالي پٺت
ٻڌا ٿيو. هيءُ ٻل ۽ طالع پر پنهني آهيءُ کان به وڌيڪ ٿورو. هن ٽهيا ڪري پرءُ ما کان
وڏو ورتا. پوءِ نه اچي ديوتائن کي سفالي شروع ڪيائين ۽ وڌن کي کڻي ويندڪ ڏور به جو
سڀ ڪرڻائون بند ڪرائيائين. نه روهو دان، نه سج، نه بيمه، نه هوم، نه سڀ ڪرم، نه
ڏرم، توهن ڪري سڀ ديوتائون ۽ نواعمن درياڻاري ۽ ڪڪري ٺٺا لڳا. ۽ نيتو اهو
اڪو ٻرلويءَ تي ڪيتري وقت ٺاهين نراسم پراڻ بند ٿي ويئي، کوھ، ٺٺو، لڏيون وغيره
سڪڻ لڳيون، ڪم ۽ ٻيون سڙي سڪي ويئون، سڀ وڻ، ٺٺا، باغ ۽ اوسان ڪرماندي
وڃا. ساڳيءَ ڀاڱيون ۽ الاح وغيره جي اڻاڻ شروع ٿي ۽ ڏڪر جون حالتون توهن ڪڍڻ
لڳيون. منس ۽ ماڻهو ڏاڍا ڏکي ٿي ديوي مھارويءَ جي شرڻ به اچي آستني ڪندي چرڻ لڳا.

ديوتائون - اي مھاما اسان توهان جي پرڃا آهيون، اولاد آهيون تنهنڪري رکيا
ڪريو. ڪاوڙ ۽ ڪروڙ عني نه ڪرڻا ڪري ڪوڙا ڪريو نه نه منس ۽ اسان سڀ ديوتائون
لشت ٿي وينداسين. اي ديوي! شپ، لڻپ، ڏومواڪش، چنڊ، منڊ، وڪم، بيج، مڙو،
ڪمٽپ، مھڪاس وغيره مھابلي ڏيئتن کي ماري ختم ڪري ڇڏار ۽ هاڻي درگياس ڏيئس
اسان کي ڏاڍو ستاو آهي توهن کي اچي لاس ڪراو. توهان مالا ڪانسراو اسان جو ڪوڙ
چاڙهو ڪو نه آهي ۽ جڏهن جڏهن به اسان تي اچي مصيبت پوندي آهي تڏهن تڏهن توهان
تي اچي مدد ڪندا آهيون توهن ڪري همنگر به اچي سهائتا ڪريو.

ديوتائن جي درد ڀري ٻڪاو ٻڌي ڪري ديوي اما جو هرد به ڀڳوڇي وارو ۽ سالدو ۽
ڏيهن اکين مان آنسوون چٽڪي وهڻ لڳا، جن سان کوھ، ٺاھ، لڏيون ۽ لڏيون پراڻ لڳيون،
ڪم، ٻيون ۽ ٻارا وغيره هرا پرا ٺٺا لڳا، باغستان وڻ ۽ ٺٺا سڀ ساوا ٺٺا لڳا، ساڳيءَ
ڀاڱيءَ، مڙو ۽ الاح ستر ۽ سهارو ٺٺا لڳو، منس ۽ ديوتائون سڀ ڪجهه ستارو واءُ ٿي
سڪ جو ساهه پٽڻ لڳا. ۽ ڏيهن کان پوءِ ديوي درگا ڀڳوتي پرگهت تي آئس ڏيندي چيو،
”اي ديوتائو! ڇو نه توهان جو ڪهڙو ڪم آهي جو ڀورو ڪوٺو اهو؟“ ديوتائن جواب ڏنو،
”اي ديوي! توهان پنهني ڪرڻا سان سڀني ماڻهن ۽ ديوتائن کي سڪ نه برابر پهتايو آهي پر
ڏک جو ڪارڻ جو درگياس ڏيئس آهي توهن کي توهان اڃا لاس نه ڪيو آهي.“ اهو ٻڌي
ديوي ”ڇڱو! ائين ئي ٿيندو“ چوندي اتر ڏانن ٿي ويئي ۽ سڀني ديوتائون پنهني ڏار

کي هلائي ۽ ڏيکار! واپار دوتلا سخت ڪوشش ڪئي، پر ٺيڙي گاه جي ڏاڍي هڪ
 سوت به نه چري پري سگهي. آخر واپار دوتلا پشيمان ٿي اندر وٽ موٽي آيو ۽ سڄي حقيقت
 اچي سڻائيندي چيائين، ”اي اندر! اسان سڀ دوتلائون اجاو هٿ جهلي ويٺا آهيون ۽
 اسان سندسار پر اوچ آهيون پر حقيقت ۾ ٺيڙي گاه جي ڏاڍي هڪ جي هلائڻ چلائڻ جي
 طاقت ڪانه آهي. پوءِ نه اندر آهستي آهستي اها طاقتور دوتلائون موڪليا مگر سڀئي هار
 کائي واپس وريا. آخر اندر پاڻ اچي پهتو ۽ اچڻ سان چا اچي ڏسي ته ماڻهڙي ڇهڪندڙ
 ڳولر ٿي غالب ٿي ويا هن عجيب طاقت جو اندر به مٿي نه لهي سگهيو ۽ آخر آڻ هجي
 آهستي ڪرڻ شروع ڪئي. ڇهڪندڙ ٺهري هئي مڃهند جو ان بهرن جو وقت هو ته
 سچدانند سرور ٻڌي شوق جي پياري اما دوتلا دوتلائن جي ايمان ڀڄڻ لاءِ پرگهت ٿي ۽ چيو:
 ديوي اها - مان اوهان روپ آهيان ۽ اوهان چور آهيان. مان پوڙيا روپي ۽ بگل روپ
 ڌار ٿي آهيان. مان سڀ ڪجهه آهيان ۽ مولڪان ڪجهه به جدا ڪونهي. مان ٿي اراڪار
 آهيان ته ساڪار به آهيان. مان ٿي سڀني ٽڙن جو پياد آهيان. منهنجا ڪڻ رواجي ٻڌي
 سان نه پر ڪي سگهيا آهن. منهنجو ٽيٽ (قائم ۽ دائر) سرور آهي. هر ڪنهن ڳالهه جو
 ڪارڻ (ڪم) ۽ ڪارڻ (سبب) مان ٿي آهيان. منهنجو ٿي سرور سرور آهي.
 ڪارڻ ٿي ڪڏهن شوق جي پياري ٿي اچان يا شوق جو پيارو ٿي اچان يا اڻڌ ٺارڻشور (اڻ
 استري ۽ اڻ ٻڻ) روپ منهنجو ٿي آهي. مان ٿي پيدا ڪندڙ اوهان آهيان، پالنا ڪندڙ
 استري ۽ اڻ ٻڻ) روپ منهنجو ٿي آهي. مان ٿي پيدا ڪندڙ اوهان آهيان، پالنا ڪندڙ
 وشدو آهيان. ڪالي، لڪهي، ۽ سرور ٿي وغيره منهنجا جزا (اش) آهن. منهنجي ٿي
 پرايو سان اوهان جي هر هنڌ جيست ٿي آهي مگر انهيءَ حقيقت کي ڇڏي اوهان منهنجو
 پاڻ کي سڳجهه سمجهڻ شروع ڪيو. اي دوتلائو! اها اوهانجي سخت ڀل هئي. جهڙيءَ
 طرح پتلين ۽ گڏن جي اڇاڻ واري کي سڀ ڪجهه هٿ ڦس رهندو آهي، تهڙيءَ طرح
 مان ايشوري سڀني پراڻن کي منهنجي ماما موم به اڇاڻان ٿي.
 اي دوتلائو! ياد رک. منهنجي ٿي پرايو ڪري واپار دوتلا هلي ٿي ۽ اوهان به منهنجي
 ڪم ٿي هوشيار ويٺا آهن. مان آزاد ايشوري آهيان ۽ منهنجي ماما سان گڏن دوتلائن جي
 روپ ٿي ڏيکاران ته گڏن ڏيستن جي. جنهن هليا جو شرلين پر ورن آهي سا مان آهيان
 ۽ منهنجو ٿي ٺرڻ ۽ سرڪڻ روپ آهي. تنهن ڪري اي دوتلائو! ايمان ڇڏو ۽ سائين دوتلا
 (منهنجي) پرايو سان آزاد ڪراو. دوتلا جا اهي وچن ٻڌي سڀني دوتلائن گڏجي پڇتاءُ
 ڪندي، ڪها (معافي) لاءِ پراڻا ڪندي آهستي ڪئي.
 سڀ ديوتائون - اي جڳديشوري! مها ماما! اها دوتلا!!! اسان جي وار وار نمسڪار
 آهي. ڪرڻا ڪري ڪها ڪراو، معاف ڪراو، دتا ڪراو جو وري اسانجي من ۾ گڏن به
 اهوڪار (گهمڻ) جي پراڻا اصل پيدا نه ٿئي. اسانجو من اوهانجي چرڻن ۾ هروقت لڳو
 رهي. (عر هر مهينو شير - ڪاشي وشنو ٿاڻ ڪشي) اما سنگهتا (۵) اڌ ٻاء ۴۹ سماه.

(ڪٿا صفحو 413 - مهادر جي شير
مان ديريءَ جو پرڳڻو لک)

(ڪٿا صفحو 413 - آرڙا رنڊو
روپ جي آسٽي)

(ڪٿا صفحو 414 - ٻاروئيءَ جي گادي شير مان ڪڍڻ جي ديريءَ جو پرڳڻو لک)

(ڪٿا صفحو 403 - منڇن ۽ وشن
جو اڪملا وٺڻ ۾ وجھ)

ڪٿا صفحو 378 - سوامي سکند
جو مڙهي واپارو ڪي گيان)

اڏاڻ لکيو ۽ شپ چڪو کائي ڏرتي، تي ڪري ٿيو. پاڻ جي مرن کان پوءِ شپ جي خون
 ۾ لڙش پيدا ٿي ۽ غولناڪ ڏاڙهي جي. تمڪار ڪندو ڏهريءَ جي سامهون شڪتي (پاڻ)
 چوڙهندو آيو. ڏهريءَ سندس سڀ پاڻ اهڙا ڪري ڇڏيا ۽ موت ۾ لوشول جي اوڳ سان
 کيس اهڙيءَ طرح ڪهايل ڪري ڇڏيو جو هو بهوش ٿي پوئاهون کائيندو آئين ڪرڻ جيئن
 اندر جي زهر آستر کان ڪهايل پويست (پڇاڙي) آڪاس، سمنڊ ۽ پواريءَ کي ڏيکائيندي اچي
 پواريءَ تي ٻيا هئا. شپ جي مورچا کائي ڪرڻ سان مراهو لوڪ جدا ماڻهو ڀرڪڻ
 ۽ سوس ڪرڻ لڳا. ٿوريءَ ئي ڏين ۾ شپ وري هوش ۾ آيو ۽ پنهنجي ماڻا سان هڪ
 هزار پڇاڻون (پاڻهون) ڏاڙه ڪهاڻن ۽ وري ڏهريءَ سان وڙهڻ لڳا تڏهن اتي اچي
 ڏهريءَ پاڻ سنڀالي وراڻ. سندس چڪر کڻي سندس پاڻهن کي ائين ڪرڻ شروع ڪيو
 جيئن گڙب جي ڪاٺن مان ڪو ڪاهي پنهنجي چوڙائي مال واسطي ڪاهه لاهڻ واهي شروع
 ڪري. شپ جو پراڻ پڪيڙو پرواز ڪري وار ۽ پتي ڏٺس ڀائر ڏهريءَ جي هٿان مري
 سڙ - پڌ کي ايتا.

پوءِ ٽي سڀ ڏٺس جدا جدا مارڻ ڏانهن پڇڻ لڳا. ڏهريئن پشپ وڙڪا ڪئي. (هو هر
 مهاڏو شورو ڪاشي وڙڪا ڪئي) اما سنگھيا (۵) اڏاڻ ۴۸ ساڻس.

ڏيو تائن جو ايمان دور ڪرڻ

سڀيئي رشي - اي سروي مواج! پکوليءَ اما ڏهريئن جو ايمان ڪن ٿوڙو سا
 الرهي ۽ عجيب ڪٿا ڪرڻا ڪري وڻن ڪري ڪوٺارند ڪيو.
 سوئچي ڏهريئن - اي وشو! هڪ ڏنهي ڏهريئن ۽ ڏنهن جي ٿڙائي لڳي. مها ماڻا
 جي ڪرڻا سان ڏهريئن ڪندو. پوءِ ٽي اچي ڏهريئن ۾ ايمان جاڳو ۽ چوڻ لڳا، ”اسان ڏاڍو
 آهون، اسان ۾ وڏي طاقت آهي، ڏنهن اسان کي ڇا ڪري ڪهندا؟ اسان ۾ عجيب طاقت
 آهي ۽ ڪير به اسانجي برابر ڪري نه ڪهندو.“

اهڙيءَ طرح سڀ ڏهريئن ڏاڙهن ۽ لڙڙن هڻندا پاڻ ۾ لڳل ٿيا ڏيڻ لڳا ۽ اها ڪن
 هر ٽي ڪاڻ هئي ٽي سندن ايمان جو چور ڪرڻ واري شڪتي پيدا ٿي آهي. اهڙي ۾
 هڪ ڇمڪندڙ ڏرڻ اڏامندو سندن اکين ايمان ڦرڻ لڳو. اندر کي ٿورس وڻي وار ٿورن وارو
 ڏهريئن کي حڪم ڪيو ته هن ڳالهه جو اٽل اهڙ ڪوئي. واپس ڏهريئن جي پراسن اهڙ ٿي ان
 پڪيڙا ڪرڻي مان آواز آيو، ”اڙي! تون ڪير آهين؟ ۽ هه ڇو آيو آهين؟“
 اهو ٻڌي واپس ورائيو، ”ماڻ واپس ڏهريئن آهيان. مان ٽي سڄي سسار ۾ ساهل آهيان ۽ سڄي
 سسار کي مان ٿي هڻي ڇڏي ڪهاڻو. ان ڇمڪندڙ ڪرڻي مان آواز آيو، ”اڙي واپس ڏهريئن
 حڪم ڪيو؟“ ۽ اهڙو ايمان پوئل آهي ۽ سڄي سسار کي هڻڻ جي طاقت رکهن ٿا ته هن ٿڌڙيءَ

گري ڇڏو ۽ ڪيترن ڏينهن مٿان شينهن ۾ اچي مارو ڪيو. باقي جيڪي پڇي ويا تن وڃي ڏيئراج شپ وقت ڏوهرا ڪيم ۽ ٻين ڏينهن جي موص جو پيغام پهچايو. هيءُ ڏکڻاڪ سماچار ٻڌي ڏيئراج شپ جوڻ ۾ جڪ کائي ڏند ڪرڻ لڳو ۽ هن آهستي آهستي ڇڏڻ، هٽڻ، رڪت پيچ وغيره بهادرن سورمن کي موڪليو جن اچي داريءَ اڳيان چيو.

سڀ ڏٺا. اي سندري! تون جلدي شپ راجا وقت هل ۽ هلي پنهجو پتي سويڪار گري آند سان حياتي گذار ٻيءَ طرح توکي پنهجي حياتيءَ تان هٽ ڪڍڻو ٿو.

ديوي سوسوتي - اي ڏيئرو! ٻه اهرم مهينو هر هنڌ حاضر آهي، جنهن کي ئي مان پنهجو پتي ڪري چڪي آهيان ۽ پتي ڪرڻ جي گهڙي درڪار پئي آهي. شينهن ڪڏهن گڏڙ کي پتي سويڪار نه ڪري سگهندي ۽ هاڻيءَ کان ڪڏهن کي ڪڏهن نه سڱ ڪهرڻ جي همت ڪانه ٿيندي. توهان ناحق موص جي چنبي ۾ اچڻ لاءِ چاهيو ۽ ڇڏو انهن ٿئي جو جلد واپس هليا وڃو.

دريءَ جي لڙش بعدا ڪندڙ لفظن کي ٻڌي ڏينهن چيو، ”اسان توکي ابلا ڪري ڇڏي ڏنو آهي ۽ ڪجهه نه هٿ نه لڙو آهي باقي جي پنهجي لڙائي ڪرڻ ئي مرضي آهي نه شينهن ئي وڙهي ٿيا ۽ ٿي.“ ۽ نه لڙائي ڇڏي پئي، ديريءَ پنهجي عجيب ليلا سان چنڊ، منڊ، رڪٽ پيچ وغيره بهادر راکاسن کي اڪ چنڊ ۾ سرڳ لوڪ اماڻي ڇڏيو.

(هر هر مهاديو شهر - ڪاشي وڙو لاف ڪئي) اما سنگهتا (۵) آڌاء ۴۷ سماپ.

سڱا ۽ سڱاپتيءَ سميت شپ ۽ شپ ڏيئراج پائرن جو دوت

رشي - اي راجا! ڏاڍن بهادرن سورهنين ۽ سردارن جي موص جو ٻڌي شپ کي ڏاڍو ڏک ٿيو. ۽ سڱاڻن ۽ سڱاپتين سان گڏجي پتي ڏيئراج پائر شپ ۽ شپ اٿي روانا ٿيا. انهن جي پريان ڪيترائي پيدل ساهي، گهوڙا، ۽ هائيءَ ٿي ڇڙهي لڙندڙ ٻانگا بهادر ۽ لڪري نروار ٿيا ۽ جلد ئي اچي اتي پهتا جتي هماليه جي رڻيڪ ڪهائين ۾ ديري اوجمان هئي. کيس ڏسي شپ چيو.

شپ - اي مهينو! پنهجي ٺاڙڪ بدن تي جيڪڏهن ڪنهن گل جو پاڻ نه اچي ٿو ته شايد توکي ڏک ۽ درد محسوس ٿئي ۽ پنهجي ڪورل بدن ۽ مرڪ اڪين واري تون ڪن لڙائيءَ جا ٻول ٻولي وهي آهين.

ديوي سوسوتي - اي مورڪ ڏيئراج! اجاڙن ڳالهون ڇڏ ۽ ٻڪ ٻڪ نه ڪر. لڙائي ڪرڻي اٿئي ته ڪڙو آي پنهجي ۽ جي ساهه پيارو اٿئي ته جيڪو جو ميدان ڇڏي پاسو ڪر. ۽ پنهجي طرفن کان تون جي رسافت چالو ٿي وئي. ڪيترا ئي هائي ٿيڻي، چڪرائجي ڪري پيا، ڪيترائي ڏيئراج لاس ٿيڻ لڳا. ”شپ ۽ شپ“ جي رڻ ۽ گهوڙن جا جهنڊا هرا ۽ اڏامڻ لڳا ۽ آخر هڪ ديريءَ جي وهريلي پاڻ سان ”شپ“ جو پراڻ

کيس مېهني اړاخ جي .هما ٻڌاه ۽ کيس مېهني بل ۽ اړاگرم جو ډنډ ډنډاري کوشش کړي همدان وټي اچ .

دلته راج شپ جي آکا ولي هوا سان ټالهيون کيدو اچي اټسې .هتر جتي داري جگندې وشو بشوري مېهني آند پر وټي هتي . داري اړان راجدوم کسي اېندو ډسي مشکې لکي ۽ راجدوم اند سان پيش اېندي چوځ لگرو .

راجدوت - اي داري ا دلته راج شپ مېهني است طائف ۽ اړاگرم کړي ډوي لوکن پر مشور آهي . هکي هک لندو پاء لفسد د آهي . دلته راج شپ مرکي همد مرکيو آهي ۽ هي لمار آهي . " مان چکر جي ميدان پر لندو وشور . سيمي دوتالان کي شکست ډاي آهي ۽ آهين جو سب ډن ، مال ، وټن ۽ جواهرات وشور . هک کتي آهي . بکين پر د دوتالان جو حصر کور الر . مون ادر د قبول کور د ټون استرېن پر وټن جسي کاځ آمين لهنکري اړي ۽ آند کړځ لاه . ولکي ۽ مېهني پاء کسي پهنجر پتي قبول کيدې وټي وج .

راجدوم جسي مک مان دتولاج شلپ جو لمار ٻډي ټولام ټکران جسي اړاخ . ولما .هما ماڼا داري سړولي هن طرح چور .

ديوي سړسوتي - اي دوت ټون سچ چين ټو ۽ لهندي چوځ پر ډرو د شک ناهي اړ مان اړين لي اړکيا کړي چلي آهي سا ټون ٻډ . جو مېهني گھمند ډور کيدو . جو مرکي چکر پر جيمند ، لهن کي لي مان پهنجر پتي سړکاو کړي سکهتاس . هي مېهني اټل اړکيا آهي . ټون مېهني اعا حثيت شلپ ۽ شلپ وټ اړه ۽ اړه کين چن وټي لهن کړي سکهن لا .

راجدوم سکرې داري جي سوري ټاله اچي مېهني راجا شلپ سان کتي مېهني بکدر ملان لکي ۽ اهادون پر سريست ډومراکه (ډومروچن) کي گهرالي چيالن .

راجا شلپ - اي ډومراکه هاله اړي جي وټک کهاڼي پر هک سندر عروست وهي لي ، جين کي مېهني سندر لي غورو آهي سو ټون جلد وچي هن کي کين بس طرح همد ولي اچ . باد وک ! چوکښ لڙالي کولې اړي د د پهنجر پر پتي د هتالچ .

دلته راج شپ جي آکا ولي اکر چپ پر اټي هتر جتي ټکرالي سړولي اړامان هتي ۽ کيس ډسي ډومراکه چور .

ډومراکير - اي سندرې ا دلته راج شپ ټوکي کولاو آهي . ټون بکدر هلي ، اي طرح مېهني حالي جو خبر د سته . جو دولان کډ سب دواړو دلتي جي مټا آهي .

ديوي سړسوتي - اي اهادرا باد وک د لڙالي کالسراد مېهني اټسې هلي لاسکي آهي . مېهني هيء قول آهي .

دري جي اټن چوځ لي ډومروچن بکدر حلي کړځ جي کوشش لي بس کتي د دري " هرن " بند اچارځ کړځ سان لي کيس پر کړي چډو ۽ لهن ډين کان واي دري ډومراکي کولځ پر اټي . اړه د اکر چپ پر داري کي لهن جو سکهار

لي سڀني اڃا ئن جي ادري ڪرڻ واري اها داريءَ جي آڇي آستي ڪرڻ لڳا .
 سڀ ديوتاڻون - اي مهيشوري درڳا ! توهانجي جيءَ ، پڳتن جي وڌا ڪرڻ واري !
 توهانجي جيءَ ، ٽنهي لوڪن جي وڌا ڪرڻ واري ! توهانجي جيءَ ، اسانجي وار وار نمسڪار
 آهي . توهان ئي مڪتي ڀردان ڪندڙ داري آيا آهيو ، توهان ئي سڀني جي پندا ڪرڻ
 وارو ، پالڻ وارو ۽ سگهار ڪندڙ آهيو . اي ڪالڪا - نمسڪار ، اي ٿارا نمسڪار ، اي ڇن
 سست - نمسڪار ، اي شري وڌيا - نمسڪار ، اي پڙڙ روڀڙي - نمسڪار ، توهان جا اٺڪ
 ئي لالا آهن ۽ اسانجي وار وار نمسڪار آهي . ٻڪلا مڪي ، ڌومواڙي ، ٿرڀر سڌري ، مائڪي ،
 اڄتا ، وڄيا ، جيا ، منگلا ۽ اي والسي ! اسان جي نمسڪار ، اي ڪامڊر ، اڀراڄتا ، مها وڌيا ،
 ڀڳواڙي ، وڌن جي چاٽڻ واري ، انٽ ڪرڻي ارهمانڊ جي علائق واري ! اسان جي وار وار
 نمسڪار آهي .

ديوتاڻن جي اهڙيءَ طرح آستي ڪرڻ تي وردان ڏيڻ واري ، ڪلياڻ روڀن واري ، اها
 داريءَ خوش ٿي پرگهت ٿي ڇو ، ” اي ديوتاڻو ! توهان ڪنهنجي آستي ڪري رهيا
 آهيو ؟ ” اهڙي طرح چوندي اها داريءَ جي بدن مان ڪڪ ڪماري (چوڪري) آهن ٿي ۽
 اها داريءَ اڳيان لهڻا سان ايندي ڇو ، ” اي مالا ! هي سڀ سرڳ جي سڪ وٺڻ وارا
 ديوتاڻون ٻن ڏينهن پائڻن شلپ ۽ شلپ جي ظلمي راڄ کان ٽڪر آيل آهن . هنن منهنجي
 پراڻا ڪڍي آهي . ” اها داري انتر ڏيان ٿي ويئي ۽ ان جي بدن مان ٺڪيل روپ ۾
 ڪماري ڪهڙن ئي ڏان سان سڏي ويئي جي آهن :- ڪوشڪي ، اکر ٿارا ، مهرگر ٿارا ۽
 مائڪي وغيره . ڪماريءَ ديوتاڻن کي آلت ڏيندي ڇو ، ” اي ديوتاڻو ! توهان ڪنهن ۾
 قسم جو خيال نه ڪيو - مان بنا ڪنهن جي ۾ مدد ۽ سهائتا وٺڻ جي توهان جو ڪم ڀورو
 ڪري ڇڏينداس . انهن چئي ڪماري انتر ڏيان (غالب) ٿي ويئي .

هڪڙي ڏينهن شلپ ۽ شلپ ڏينهن پائڻن جي ٻن بهادر شيوڪن (جاوسن) ڇڏ
 ۽ منڊ ٺاهي وارن داريءَ ڪماري سوسوٽيءَ کي عماليه بهارڻ جي ويٺيڪ ڪهائين ۾
 ڏسي ورتو - سندر سرور ڏسي اهڙا نه موچجي ويا جو ٿوريءَ ڌار لاءِ سڌ ٻڌ وڃائي ڌرام
 ڪائي ٻوڙيءَ ٿي ڪري پيا . ٿوريءَ ڌار ڪاهه ڇڏن سامهه ۾ آيا ٽنهن بهن جي راجا وٽ
 پهتا ۽ هن موچيءَ مورف هائس هن طرح چوڻ شروع ڪيائون .

ڇڏ ۽ منڊ - اي مهاراج ! اسان ٻنهي هڪ ڏاڍي موچي - مورف ۽ سهڻي مورف
 ڏني آهي جا عماليه جي سندر ويٺيڪ ڪهائين ۾ رهي ٿي ۽ شيون ئي سراري ڪري آئي .
 ڇڏ ۽ منڊ ٻن جا - وسن جي ٻالھ ٻڌي ڪري شلپ ڏينهن جو راجا سموري حشمت
 سمجهي وار ۽ سگريو نالي بهادر کي ڪهڙائي کيس راجدورف (فاصد) ڪري داريءَ ڏانهن
 موڪليائين ۽ چيائين .

راجا شلپ - اي بهادر ! عماليه ۾ اٽڪي سندر واري ڪڪ سڌري رهي ٿي ٽن رهي

پنهجي ڪرڻا ۽ روشني ڏسڻ، ڪال ديوتا - ڊال ۽ لارو ڏسڻ، ڪيو ساگر سمند - سڀڪار جا سامان ۽ ڪڏهن به نه جهولا لپڻ وارو نموني ڪهڙا، ڏارو ۽ ڳهڻا ڏسڻ، ساگر - وري ڪڏهن به نه ڪر مائجڻ وارو ڪم ڪل ڏسڻ، هڪڙي وري ڪس ساري ڪرڻ لاءِ سمجهڻ اڀرڻ ڪيو، لالڪن جي ايتا شيش لالڪ - قيمتي مڙهيون اڀرڻ ڪيس، ڀرڻ نه سڀني ديوتائن جي اندر به آڏو نه سڀني انهن تي ۽ نهڪ ڏيڻ لڳا. ٿوريءَ دير به نسي وري هها لکشمي ديويءَ جي آسني ڪندي ”جيء جيء“ ايترو به ڏارو سان پڪارڻ لڳا جو آسمان ڪراچي لڳو. هيڏانهن ههڪاسر به پنهنجي اٿار لٽڪر سان ديوتائن جي ڳولها ڪندڙ ان آواز جي پوئاري ڪندڙ اچي پهتو جتي پکڙي مهالڪشمي براهمڻ هئي، ڀرڻ نه ههڪاسر جي بهادرين جهڙوڪ - چڪر، چارو، اڏڪر، ڪرال، اڏس، واشڪل، تارو، آڪراسڪ، آڱر پوڻ، وڊال، اڏڪ، ڏر ڏر، ڏرمڪ، ٿرامڪ، مهاهمر ۽ پکڙي ۽ ڇهر غولساڳ ٿڙائي لڳي. ديويءَ پڳوتيءَ ههڪاسر جي سڻا به لڙو مچائي ڇڏيو ته پاڻ ههڪاسر کڄيا ڪندي اچي وڌار ٿڌهن ديويءَ ڇيڙو.

مهالڪشمي - اي مووڪ! پنهنجي عقل جي ڪولاھي چڻي جو هن طرف ڪاهي آيو آهين. پاڻ وڪ! ٺهڻي لوڪن به پنهنجي اڳيان ڪڏهن به ڏٺس جي ڊال نه ٿري سگهندي. انهن چوڻدي جهانگ ماڻهندي ديوي پکڙي ان بهل ههڪاسر جي لوڳت نسي ڇڙهي وئي جنهن وٽس هو پنهنجو ڀرو روپ ظاهر ڪري رهيو هو. ديويءَ سندس لوڳت کي ڀر جي اُڱري سان تار جهلي سندس ڀرو روپ ڏارڻ بند ڪرائي ڇڏيو ۽ هو ان پندا لعل اڏ روپ سان ۽ پنهنجي اصلوڪي سڄي روپ سان ٿڙ لڳو پر ديويءَ پکڙيءَ مهالڪشميءَ ڪنهن نسي لکي لارو سان سندس سڄي ڏڙ کان ڏار ڪري ڇڏي ۽ ههڪاسر ڏارم کائي ڏريءَ تي ڪري ڀرو. مهاڳي ڏٺس جي هميشه لاءِ لپڻ سان ڏٺس ستائون ميدان ڇڏي وئي پڳهون. ديوتائن پنهنجي جسي وٽا ڪندي آسني ڪئي. ڪندڙو غروب ٿيڻ، وچالڻ ۽ لاج ڪرڻ لڳا. (هر ڀر مها ديويءَ سمور - ڪاشي و غزلانف ڪندي) اما سڪھتا (۵) آڏاه ۴۶ ساڀس.

ديوي اما. جو سروسوتيءَ جي روپ ۾ لوڳت ٿيڻ. سندس سولهن

جي هاڪ ٻڌي، شلپ ڏيڻ جو وٽس قاصد هوڪاڻ ۽ سيني

جي نراس ٿي هونتي اچڻ ٿي پينڪر لڙائي.

رشي - اي راجن! براهمڻ سڄي به شلپ ۽ شلپ به ڏٺس پاڻو رهندا هئا. ڏاڏا طاعون ۽ پراڪرمي هئا. لارو جي ٿڌ لوڪ سان سڄيءَ پوئويءَ تي ڇا مڪر ٺهڻي لوڪن به ڀڄيڻ لڳا وڃائي ڇڏيو عتائون. سوڳ لوڪ مان ديوتائون ڏکي نسي هها چل اڀس

ٿيڻ ۽ ههڪاسر ڏيکڻ جاو ڏسڻ سڀني
 رشي - اي راجا! رڻپ هڪ مشهور ڏيکڻ هوندو هو جو سڀني ڏيکڻن ۾ مکيه سمجهيو
 ويندو هو. هن کي ههڪاسر نالي مهانجسوي هڪ پٽ ڄائو. ههڪاسر جڏهن وڏو ٿيو
 تڏهن پنهنجي پيءُ کان به وڌيڪ پنهنجي راج کي وڌائي ڇڏيائين. مٿيو لوڪ به ڇا به
 ڀڳ لوڪ به، سندس ڏاڪو وڃڻ لڳو ۽ اندر ۽ ٻاهر ڏوٽاٽون ههڪاسر کان پاسو ڪري
 ڇڻ لڳا. سڀ شڪست کائي اوهما وٽ اچي پهتا. اوهما به سڀني کي وٺي اچي ان جاءِ
 تي پهتو جتي ڀڳوان شڪر ۽ وشو اراجمان هئا. اتي پهچي ڪري سڀني ڏوٽاٽن ڀڳوان
 شڪر ۽ وشو کي امسڪار ڪئي ۽ پنهنجو سمورو ورثو ڏيکڻي ڇڏي ڇڏيو:-

۱. ڏند ۽ سڀ ديوتا - اي پڳوان! پاڻي مهينڪاسر اسان سڀني کان جنگ جي ميدان
 ۾ جيتي سوڳ لوڪ کان گهڻي ڇڏيو آهي، تنهنڪري اسان تمام پٽڪي رهيا آهيون ۽
 اسانکي گهڻي ۽ شائتي ڪانه ٿي ملي. هن ڏينس ۱. ڏند ۽ ۲. اسان ڏورائين سان عقوبتون ڪيون
 آهن. سورج، چنڊ، وري، گهٽو، اڪي، واپو، گندرو، وڏاڏو، چارو، وغيره سڀني
 کي هڪائي گهٽو اٿس يا اڙي ۽ طرح پنهنجي قبضي ۾ آڻي هنن کان اڇو ڪم ڪرائي
 رهيو آهي. هن سڀني ڏينس کي ڏاڍي هشي ۽ انساه ڏنو اٿس، جنهنڪري اسان ٿوهان
 جي شرٽ آبا آهيون هاڻي اسانجي رکيا ڪراڙ! اڃا ڀار!!

جي شرت آبا آهيون هاڻي اسانجي رکيا گراوا اڃا به
 اها وارنا ٻڌي پڪوان شڪر ۽ وشوڻه کي شخص غصو لڳو ۽ جوش جي باهه پڙگو کائڻ
 لڳي. - پوءِ سڀني دوائن ۾ جوش پيدا ٿيو ۽ چئني طرفن کان سڀني جي کاڌ جون لهرون
 هڪ هنڌ گڏ ٿيڻ لڳيون ۽ هڪ ديري (ناريءَ) جو روپ اختيار ڪرڻ لڳيون ۽ مهيڪاسر
 مردني (مارڻ واري) ديري درڳا پڳوتي پرگهت ٿي. کيس مڪ. پڪوان شڪر وٺان مليو،
 کيس ٻانهون پڪوان وشوڻه جي ٽيچ مان مليون، چائي (ٺا) چنڊرما جي ٽيچ مان، چيلو،
 جو پاڻو اندر جي ٽيچ مان، ٻيٽ وري اڀريءَ ديريءَ وٺان، ٽنگون وغيره ورڻ دوائن
 جي ٽيچ مان، ٻيون جون آڱرون - دوج جي ٽيچ مان، هٿن جون آڱرون - سوڙ دوائن جي
 ٽيچ مان، مستڪ جا وار - امراج جي ٽيچ مان، اک جو پاڻو ڪپهر جي ٽيچ مان، ٿنڌ وري
 ٽيچ مان، مستڪ جا وار - امراج جي ٽيچ مان، ڪن وار دوائن جي ٽيچ مان. اهڙي
 پرڃا پٽيءَ جي ٽيچ مان، اکيون اڪيڻ جي ٽيچ مان، ڪن وار دوائن جي ٽيچ مان، ٿنڌ وري
 طرح سڀ آڱر ۽ عضوا سڀني دوائن جي ٽيچ مان گڏجي مڇي اڀريءَ ديريءَ مان لڪشي
 پرگهت جي ٻيٽيءَ. ديريءَ مهالڪشميءَ اڀيان ڪوڙ آستر ۽ شستر ڪوڙ هڻ، ٿنڌ ڪري
 مهيڇڙ (شڪر) ترشول ٿنڌ، وشوڻه - چڪر ٿنڌ، ورڻ دوائن - چار ٿنڌ، اڪيڻ -
 شڪتي ٿنڌ، واريه - ٿنڌ ٻاڻ ٿنڌ، اندر وري وچ ٿنڌ، امراج - ڪال جو ٿنڌ و
 ٿنڌ، پرڃا پٽيءَ - اڪيڻ مالا ٿنڌ، - برهما - ٻنهيچر ڪرمڊل ٿنڌ، - دوج -

وشي ميدا - اي راجن | جڏهن سارو جيڪم جل مه ۾ پڌل هئو ۽ اڻڪمڻو وڌو ۽
 پنهنجي شيش لالڪ جي سڀا تي پنهنجي پوڳ لندا ۾ لهن هو ته پڳڙن وڌو ۽ شير جي ڪن
 جي مٿي (ڪند) مان به دلڪش آهن ٿيا . جي پوڳريءَ تي هڏو ۽ ڪڙيٽپ لائي سان اڏو
 سڏجڻ ۾ آيا . پئي واکاس وڏي ڏنل (پٺن) وارا پوک ڪال جي سڙوڇ سان ڪرناڪ ۽
 ڪرناڪ هئا . هنن واکاس جا واس وڏا ، اکيون ٻاڙهيون ۽ منهن چڱي اڻڇائي اهڙي نه
 ڏيکاريندڙ هئي جو سمورن سسار کي چٽڪ ڪرڪال لاءِ تيار بڻا هئا .

پڳڙن وڌو ۽ جي لائي (سن) مان لڪيل ڪم ۾ ويٺل ٻوڙها ڪي اڏي واکاس
 ڏسي اٿر ڪري چيو ، ” اڙي ! تون ڪير آهين ؟ ” ٻوڙها جڏهن ڏٺو ته هي پئي دلڪش مون
 تي هلاڻ ڪرڻ ٿا چاهين ۽ پڳڙن وڌو ۽ جي آرامي آهي ، ٿڌن هن ٻوڙهيون ۽ ڏاڍي
 جي آسٽي ۽ اڏاڻا ڪئي . ” اي امڪا ! تون هنن پئي دلڪش ڪي موهن ڪو ۽
 اڏاڻي پڳڙن وڌو ۽ جي .

اهڙي طرح هڏو ڪڙيٽپ دلڪش کي لاس ڪرڻ لاءِ ٻوڙها جي ڪم اڏاڻا ئي سڀي
 وڌاڻن جي ڏهري مها وڌا ٿيڻ سڏي ٻاڙس ڏيهن موهن شڪتيءَ جي روپ ۾ مهاڪالي
 لائي سان پرڪش ٿي . ان کان پوءِ آڪاش وائي ٿي ، ” اي ڪم جي آسن اي وهڻ وارا
 ٻوڙها ! اڄ ئي هڏو ۽ ڪڙيٽپ کي ماري پنهنجي اڳيان ڪندي (رڳو) ڪي لاس
 ڪندس . ” انهن چئي ڪري مهاهايا شري هريءَ (وڌو) جي اکين ۽ منهن مان لڪري
 ڪري ٻڙو روپ ڏاڍي پرڪش ٿي ٻوڙها جي اڳيان ڪڙي آي پئي وڌي . اڏو ۽ هري
 (وڌو) جنارنن به ڄاڻي ٻوڙهي پنهنجي سامهون پئي دلڪش کي ڏٺو . جلد پئي دلڪش
 ۽ وڌو پڳڙن ڇوڙ لڙائي شروع ٿي وئي . لڙائيءَ جڏهن ڪافي عرصو وڌو ته مها ماها جي
 ٻوڙا سان پئي واکاس موهن ڪري پڳڙن وڌو ۽ اڳيان اچي چوڻ لڳا . ” اي هري !
 توهان اسان کان من والجهت وڌو ڪهري سگهو ٿا . ”

پڳڙن وڌو . اي دلڪش ! توهان جيڪڏهن مون سان عرض آهيو ته منهنجي مٿان
 مڙن ٽپول ڪريو . اهڙو وڏو ڏٺو ، ٻوڙهي به نه ڪهري .

اهڙي ٻڌي ڪري دلڪش پوئين نه ٽپوڪ ڏٺا پر پوءِ سڄيءَ پوڳريءَ ڪسي جل ۾ پڌرو ۽
 چوگرد جل مه ڏسي ڪري وڌو ۽ پڳڙن کي چوڻ لڳا . ” اي هري پوڙا ! اسان پئي کي
 اهڙي جڳهه تي ماريو جتي جل سان آڻي ڏولي نه هجي . ” پوءِ پڳڙن وڌو ۽ پنهنجي چمڪه
 تي پئي واکاس جون مهاهڙي سڏوڻ چڪر سان سمون ڏڙ کان ڏار ڪري ڇڏيون .
 اهڙي طرح مهاڪاليءَ جو چر ٿيو جا اڻوڪار ۽ اڻوڪار هڏي ۽ ڏنلن جي دڪن جي
 ڪرڻ لاءِ ٻڪر ٻڪر ساڪار روپ وٺي پرڪش ٿي ٿي . هڏو روپ وٺي هڏي موهنءَ تي چڙيل
 ۽ پنهنجي ليکي ٿڌن پرڪش ٿي ٿي جڏهن پوک سسڻ ڪڻن جي آسٽي ڪيئا ۽ سسڻ
 مڏا ۽ اڏاڻا ڪن ٿا . (هر هر مهاڏو وڌو - ڪاشي وڌو ۽ ڪيڪي) اما سكهتا (۵)
 ۴۵۱۱۱ ۴۵۰۲۹ ساڄو .

برابر مهان ليچسوي راجا سوت پرتويءَ تي راج ڪرڻ لڳو هڪ دفعي ۹ راجائن پاڻ هر ملي
 سرهه جي راجڌانيءَ ڪولا پوريءَ تي ڪاه ڪري چئني طرفن کان ڪهڙو ڪيائون ۽ مها
 ياري لڙائيءَ ۾ سوت راجا جي لشڪر کي شڪست ڏنائون. ڪولا پوريءَ مان راجا کي
 هڪاليو واپس. منتران ۽ صلاحڪارن سان گڏ سرهه راجا باقي بچيل ٿوري لشڪر سان اچي
 پنهنجي پٽي شهر ۾ پناهه ورتي. دشمنن کي جڏهن خبر پيئي تڏهن وري جهجهو مال،
 خزانو، سون واپس ۽ جواهرات لٽ ڦر ڪرڻ لاءِ آئي ۽ اچي پهتا. پوءِ نه راجا جا وزير ۽
 صلاحڪار نه ڦري ايندا ۽ راجا سوت اچي ڪهاڻي جهنگل ۾ پهتو ۽ سندس ڦاڙهيءَ ۽ باغيچي اندر
 گهوڙي تي چڙهي راجا سوت اچي ڪهاڻي جهنگل ۾ پهتو ۽ سندس ڦاڙهيءَ ۽ باغيچي اندر
 سرپشت مٺي مٺڙا چو کيس آشرم ڏسڻ ۾ آيو. ڏاڍو رطڻڪ نظارو هو جتي هيٺا رشيءَ
 جي پريٽر سان شڪاري، گهوڙو، زهري جانور پنهنجو ڇائي ڇم کان واپس ورتو ڇڏي پور
 پاڻ سان رهندا هئا. شيدهن ۽ کانءَ چٽڪ گڏ هڪ ڪهاڻي ٿي ڀاڙي ٿي پيتو ۽ نانگ ۽ گولي
 پاڻ سان رهندا هئا. شيدهن ۽ کانءَ چٽڪ گڏ هڪ ڪهاڻي ٿي ڀاڙي ٿي پيتو ۽ نانگ ۽ گولي
 پاڻ ۾ لڪ ڇپ راند ٿي ڪئي. هيٺا رشيءَ جا شش ۽ ڇيلا وڌن جون رچنائون (متر)
 آندڙ سان اچارڻ ڪري رهيا هئا. راجا آشرم آندڙ داخل ٿيو ۽ رشيءَ سندس خوب ستڪار
 ڪيو. راجا موه ۽ چنٽا ۾ غلطان ٿيڻ لڳو نه ايتري ۾ سماڌي لالي هڪ وٽس به آشرم ۾
 آندڙ آيو. سماڌي وٽس ڏٺائون ڪل ۾ انهن ٽيل هو ۽ جهجهي مال، ملڪيت ۽ جواهرات
 وغيره هڪ اچڻ تي سندس پٽن ۽ استريءَ کيس ڪهر مان هڪالي ڪڍيو. هيٺان راجا
 مان نڪالي مليل راجا سوت ۽ هوڏانهن ڪهر ٻار ۾ نڪالي مليل سماڌي وٽس، سو پنهني
 اچي رشي هيٺا جي اڳيان اچي هڪ چوڙي پراڻا ڪئي.
 راجا سوت- اي مهاراج! توهان ڪرڻا ڪري اسان بهي جي شڪا دور ڪرايو. مولڪي
 راج لڪشميءَ لپاڳ ڪيو آهي ۽ مون هن ڪهاڻي جهنگل ۾ توهان جي شرن اچي ورتو
 آهي پر مولڪي ستوش ڪرڻ آهي ۽ هن سماڌي وٽس کي ڪرڻ لڪشميءَ (ڪهر ٻار)
 ڪڍي ڇڏيو آهي نه. هن جو ڪهر، ٻارن، ۽ استريءَ ۾ موه اٽڪيو پيو آهي. هاڻي ڪي
 ڪري ٻڌايو ڪارڻ ڪهڙو؟
 رشي هيٺا- اي راجن! سدائن شڪتي روپ واري جڳمبا، مهامايا چئي وئي آهي
 اها ئي مها ماما سڀني جي من کي ڪيڏي موه ۾ وجهي ڇڏي ٿي.
 اي راجن! ان مها ماما جي اثر هيٺ موهيت ٿيڻ ڪري برهما وغيره سب ديوتائون
 اصل تيڙ کي نه لا حاصل ڪري سگهن، اڙهه باقي عام ماڻهن جي ڄاڻ جي ڪهڙي
 ڪجي. اڙهه شوري داري وقت اوسار سمورڻ سرشتيءَ ۾ ٻڌائڻ، ٻالڻا ۽ سگهار ڪي
 ٿي. رڳو، ڪو ۽ ستو ڪڏ به ان ۾ ئي سمايل آهن. هيءَ داري جڏهن ئي راضي ٿي
 بس! سوئي ماما موه کان ڇڏي رهي ٿو.
 راجا سوت- اي مٽي! سڀ کي موهي رکڻ واري داري ڪير آهي؟ ڪهڙي نه
 سندس چير ٿيو؟ ڪرڻا ڪري اسان کي چئيءَ طرح سمجهاريو.

اچن ۴ وجن لا مکر پوٿايم ڪندڙ ڇوڪي جو پند کي ڏهڻ کان اڳ وري واپس ڪرڻ لا موٽڻ.
 اي دٻري ا ڀڙڪي ڪي من کي وس پر ڪري سڌو ئي ڪري آسڻ ئي وڃڻ ٿو هجي .
 هڪ ڇوڪي جيئن جي چيهب لاهي آهستي آهستي واپس سان ساڻ ڪٽي . ائين ڪرڻ سان
 ٽائون جي وچ ۾ ڇوڙ ڀڙڏان ڪندڙ ٻولڻون پيدا ٿين ٿيون . ڇوڪي انڙ - مراد وٺي ڇمر -
 مڙج جي دڪ کان مڪتي حاصل ڪري اڳ سڌا (آمريڪا) ڪسي اتي ڪري شو - پند کي
 حاصل ڪري لڏو . (هر هو مها دٻر شيرو - ڪاشي وڃڻ لاءِ ڪنڪي) اما سگهتا (۵) اڏهاڙ
 ۲۷ سماپ .

ڀڳوئيءَ اما جو ڪاليءَ جو اوتار ڏلڙ ڪرڻ .
 سماڏي ۽ سرت جو هيڏا رشيءَ کان گيان ،
 هڏو ۽ ڪٽڻپ ڏيئڻن کي مارڻ .

نهن ڪالهر ڇاڀا پرش باب، دلما جي پندا ليڻ باب، ڪشمپ ڙلش باب، مڙو جي
 ڙلش باب، سيم ٻوٽ ڙلش باب پٿري گلب باب، وڊ واپس وڃڻ وڃڻ ڪٽائڻ پٿڻ
 کان ٻڙه سيني روشن ڪڏجي ڪري ڏاڏيءَ لمرلا سان سولجي مهراج کي ڇوڙ .

سيٽي رشيءَ - اي سولجي مهراج ا دٻري جيڪب جينيءَ ڀڳوئيءَ جا مهيڀور جي سنائي
 شڪتيءَ اما آهي جنهن جا ۴ اوتار مکيه آهن جنهن ۾ اهوڙون دڪه - ڪنڀا سستي ۽ ٻيو
 هماغه . ڪنڀا ٻاروئي نهن ٻا ڪهڙا ڪهڙا اوتار ڏارڻ ڪيا آهن تن مان مکيه اوتارن جو
 ورلن اسان پٿڻ ڇاهيون لا . ڪرڻا ڪري اسان کي ٻڌائي ڪولارٽ ڪيو .

سوٽڇي مهراج - اي رشيءَ ۾ ڪو هان سڀ سج ٻج ڏله آهڙو ڇر اما دٻريءَ (ڇڪڊها)
 جو مهاڻ ڇرڻو اچي رهيا آهڙو . هن ڪٿا کي جيڪي ٻڌن لا نهن جي ”مٽيءَ“ اسان مان
 (عزف) لڏو آهي ” يعني اهن جي ٻيون جي مٽيءَ کي ٿيڻ جي مٽيءَ ڇهڙيءَ عزف
 سان رشي مٽي وڃڻ ٿيندا آهن . جيڪي دٻريءَ جي آهستيءَ کي عزف جي نظر سان
 اٿا تنهن سي ٿورو الڌ ڪرڻ ۾ اچا آهن ، ماڻا جي مڙو ۾ غلطان آهن ۽ ڪڏهن به
 مڪتيءَ جا مستحق (لائق) نه آهن . جيڪو اما دٻريءَ کي ڇڏي ائين دٻر لائڻ جي اوت
 ولج جي ڪوشش ڪري ٿو سو ڇڻڪ ڪنڪا لڏيءَ کي ڇڏي مڙو ٻڙه (وڻڪستان) ڏانهن
 ٻاڻي پٿڻ لاءِ ڊوڙي ٿو . جنهن دٻريءَ اما جي سڀڻ ماڻن سان ڏور ، آڙه ، ڪار مڙه
 جي پراڻي لڏي نهن جي آڙاڻا سرهشت ماڻهو واري سگهي ٿو ؟

پراڻين ڪال جي ٻانه آهي نه سڙو وڃي مڙو - لڏو سڻي ۾ وڃڻ لائي سان هڪ مشهور
 واهو هو . هڪ نام شڪتي نالي، اهاڙو ، هوشيار ، مهادائي ، ستواڏي، ڌرمي وڏران ،
 دٻري ٻيڪه، دٻاران ۽ وڃڻ کي بلڪل سڳي وڃڻ وارو سرت لائي پت هو . اندر جي

پوندا، رنج بدلجي گنج ٿي پوندا، رحمت بدلجي رحمت ۽ نعمت ٿي پوندي، زواليت بدلجي گمالييت ٿي پوندي ۽ اٽس ۾ جهالييت ۽ مورڪتا اچي. ڪيان جو روپ وٺندون ۽ ٻڙه ان شو - پڳس کي هو چيز شو - روپ ڏسڻ ۾ ايندي ۽ اڙخود جيء - شڪر جيء - شڪر چوندي هن سنسار ۾ سڪ پاڻي اٽس ۾ شو لوڪ ۾ واسو ڪندو. (هر هر مهاديو شينور-ڪاشي وشوانڪ گنگي) اما سنگهتا (۵) آڌاء ۱۳-۱۶ سماپ.

موتيمو بابت ورنن

پاروتِي - اي پڳوان! سڀني ٻين بابن، لوڪن بابن، اڙائيءَ جي ڦل بابن، سوشئيءَ جي پندا ڪندڙ مدرءَ ۽ اڻجي وستار بابن، استران جي سپاءِ بابن، ٿوهان چڱيءَ طرح سمجهايو آڻو، باقي اي پراڻاڪا! مرنيمو بابن ڪجهه جيڪو اڏارو نه سٺو ٿئي.

پڳوان شڪر - اي پڳاري! اوچتو ئي اوچتو مائهور جهڙو ڪڏهن ٻيلو ۽ زرد ٿي وڃي ۽ ٻڙه اڇاڻ ۽ لعلاڻ نظر اچي نه جهن مهين ۾ مرنيمو سمجھڻ گهرجي. جڏهن وائس، ڪن، ۽ اکيون ڪم ڪرڻ کان روڪجي وڃن ته به سمجھ نه مومف تمام وڃهرو اچي چڪو. سروج ۽ چنڊوما وغيره جي لوڪاش کي به مائهور جڏهن اکيون هوندي محسوس نه ڪري سگهي ته به ۶ مهينن اندر مومف سمجھڻ گهرجي. اي پڳاري! جڏهن ڪاڙو هڪ هفتو ساندھ ڦڙڪندو رهي ته ٻڙه هڪ مهيني اندر ان مائهور جو اٽس ڪال سمجھڻ گهرجي. جڏهن سڀني عضون ۾ نستاني گهرو ڪري ۽ تارون سڪڻ شروع ڪري ٽيهنڊو ۱۵ ڏينهن ۾ ڪال سمجھڻ گهرجي. نه روشن ۾ جهنڊو اک وهڻ شروع ڪري ٽيهنڊو ۱۵ ڏينهن ۾ مومف سمجھڻ گهرجي. وائس ۽ گلي ۾ خشڪي گهرو ڪري ۽ سڪندا وڃن ته به مرنيمو وڃهرو سمجھڻ گهرجي. زبان سڄي ڦولارجي وڃي ۽ ڏندن مان ساندھ روڳ اچڻ شروع ڪري ته به ٽڪڙو ٽڪڙو مومف سمجھڻ گهرجي. پاڻيءَ ٺيل، ڪير، ۽ آڙيءَ ۾ به اکين هوندي جيڪو مائهور ٽيهنڊو ٻاڇو ڪونه ٿر ڏسي سگهي ٽيهنڊو به هڪ مهيني اندر مومف سمجھڻ گهرجي. ٽيهنڊو ٻاڇو ڪونه ٿر ڏسي يا ٽيهنڊو ٻاڇو روشنيءَ هوندي به نه ڏسي سگهي ٽيهنڊو جڏهن سسيءَ کان سواءِ ڏسي ۽ چنڊوما به ٽيچ ڳاڙها ڏسڻ ۾ اچي مومف تمام وڃهرو سمجھڻ گهرجي. جهن کي رات جو صاف آسمان ۾ ٿارا نه ڏسڻ ٽيهنڊي جهن پاڻا جلد ئي ختم سمجھڻ گهرجي. جهن ۶ مهينن اندر سمجھڻ گهرجي. جهن مائهور ڪن يا اچي واهن ته به انڊر مومف ۶ مهينن اندر سمجھڻ گهرجي. جهن مائهور کي زهر وڙڪ جون مڪيون به اوچتو ٿي اوچتو گهري وڃن ٽيهنڊو مومف يا مومف جهڙو گهٽ ۾ ڪن يا اچي واهن ته به انڊر مومف ۶ مهينن اندر سمجھڻ گهرجي. (هر هر مهاديو شينور-ڪاشي وشوانڪ گنگي) اما سنگهتا (۵) آڌاء ۱۷ کان ۲۵ سماپ.

ٻائي ماڻهو تمام دکن ۾ دکني ڪها ويٺا آهن. جيڪو ڪروڙي شاهدي ٻڌي ٿو تنهن کي لوڪ ۾ واسو ملي ٿو.

جيڪو ڪوب ۾ پاڻ جي هٿيا ڪري ٿو، سولي جي چوري ڪري ٿو، ٿانءِ کي ڪوس ڪور ۾ بند ڪري ٿو، وٽس ڪهاڻ ڪري ٿو، شراڻي، برهر هٿيارو آهي، پٺي جي ملڪيت کي چوري ڪري ٿو يا جو مدد ڪري ٿو سو ۾ ڪنهن لوڪ ۾ پوئو جهڪو ڪروڙ کي ماري ٿو، ٻيڻ مالا، ٽٽو ۽ ڏيءَ کي ماري ٿو يا سٺيءَ چال واريءَ استوريءَ کي وڪڻي ٿو، حد کان وڌيڪ وياح وٺيو، ويٺن جو وڪرو ڪري ٿو وغيره سڀ ٿوڻ نالي لوڪ ۾ پوئو. جو موبادا کي اڻ وٺي ڏاڍا، پراهن، ڪروڙ وٺن سان وٺي ويندو آهي، ڪور، ڪوڊ، جواهرات ۾ ملڻو ڪندو آهي تنهن جو ڪروڙي - ٻيڪيم لوڪ ۾ واسو ٿيندو آهي. جيڪي ٻنهن، ڏاڍاڻن ۽ موهالن کي ڀڄڻ ٿوڻ کان سواءِ ڪاڏو کائيندو آهي سو لالا - ٻيڪيم لوڪ ۾ پوئو آهي. سو هٿا وارن هٿيارن کي ٺاهيندو آهي، يا پراهن ٿي ڪري آسب دان ڪروڙ ڪندو آهي يا جيڪو اڻ لائق ٻيڪه ڪرائيندڙن کان ٻيڪه ڪرائيندو آهي، يا جيڪو لاءِ کائڻ لائق کائڻ جا پداوت (ماس - مڌرا وغيره) کائيندو ۽ پيئندو آهي وڏو ٿو ٿو ٿو لوڪ ۾ ويندو آهي. جيڪو جوالي، دٻائيءَ جي وس ۾ اچي چل ڪهت ٿي گذران ڪندو آهي ۽ عام ماڻهن کي لڳڻ شروع ڪندو آهي يا غير واجبي وقت ڏسي غير واجبي وقت جو نالو وٺي ٿو ڪوٺيم نالي لوڪ ۾ پوي ٿو. جيڪو بنا ڪنهن سبب جي وٺن کي ڪهي ٻڪن جي آڱوڙن کي ترواد ڪري ٿو سو آسي - پٿر نالي لوڪ ۾ وڃي ٿو. جيڪو وٺن ۽ ٻڪرن وغيره جانورن جو وڪرو يا ڪوس ڪري وڪڻي ٿو يا بد چال پراهن، ڪري يا وٺس وٺي - جوالا نالي لوڪ ۾ دڪ ۽ سو سو ٿي ٿو. جيڪو انسان وٽس ٻيڪه وٺي ۽ ڪروڙ ۽ وان ٻيڪه وغيره آخر ٿي سان ٿو ٻائي سو سندس نالي لوڪ ۾ وڃي ٿو. جيڪو برهر چاري ٿي ڪري پنهجن ٻنهن ٿي اردو ڪوڙ ٿو ٿي يا جيڪو پنهجي پٺ ڪان وٺي ٻڙهي ٿو سو شؤ - پوڄن نالي لوڪ ۾ واسو ڪري ٿو اهڙي طرح ٻيڪه خراب ڪرڻ ڪري ٻيڪه ٺڪڻ ۾ دڪ سو پوڄا پوڄن ٿا، ٻيو ٻيڪه پوي ٿو، ڪرمي ۽ سڌي - پٺي پوي ٿي ۽ الٺ ۾ چٽن، پالڻ، جي جيڙڻ ۽ جانورن، ٻڪن ۽ ٻين ۽ ٻڙهيءَ ۾ ماڻهن جي چوڻ ملي ٿي ۽ ٻيو موهالائي ساڻن ۽ دٻائڻ جي چوڻ حاصل ڪري الٺ ۾ شو بد حاصل ٿيندو. پر عي ٻائي تان چوڻڪارو ڪهڻ ٿي ۽ ٻيڪن مان اڪري وڃي ٻيڪه واري چوڻ ڪهڻ ملي تنهن لاءِ پڇاءُ (پراشيد) ڪرڻ ۽ خزانو سون ڪرڻ ٿي هڪ اڻ ٿر آهه آهي. صبح، سڌيا، رات، منجهند ۽ اڌ رات جهڙن مهل وقتو ملي ”اوڻ ٿو شراڻي“ رات سان آچارڻ ٿيڻي. ”جيء - شڪر“ چوڻ سان باب چٽڪ اٿئي ۽ ٻيڪه ٿي وڃن ٿا. جنهن ڪري من شڪر جي سون، ٿان ۽ آچارڻ ۾ لڳل آهي تنهنجي لاءِ لوڪ ۽ سڙهه جي دروازي ۾ چٽڪ ٿاڻو ٿي نظر نه ايندو. شؤ - ٻيڪه لاءِ دڪ بدلي ٿي

پوٽويءَ کي ڌارڻ ڪري رهيو آهي تنهنڪري ٽپ ئي پرم ڌن آهي. (هر هر مها دهر شير-
کاشي وشو ٿاڪ ڪڍي) اما سنگهتا (۵) آڌاء ۱۲ سماپت.

ويد ۽ پراڻ جي اڀياس ۽ انيڪ پرڪارن جي ڌان جي مهما،
پاڻن جي ڪري نرڪ ۾ پوڻ ۽ پاڻن جي لاءِ سڀني کان
آتم پراشڃت آهي شو-سموڻ.

سلسلہ ڪمار- اي مدي وياس! ٽپ ڪرڻ ۽ ويدن جي رچنائن جو اڀياس ڪرڻ ۽ ڪي
ڳالھ آهي. سرپشت اراهمڻ کي جيترو ويد اڀياس ۾ ڦل ملندو تنهن کان وڌيڪ ويد جي
پڙهائڻ ۾ ڦل ملي ٿو. جهڙيءَ طرح سورج ۽ چنڊرما کانسواءِ سنسار ۾ انڌڪار آهي تهڙيءَ
طرح پراڻن کانسواءِ ڪيان ۽ وڪيان ۾ به انڌڪار آهي. پراڻن جي چاڻڻ وارن اراهمڻن کي
ڌان ڪرڻ مان ئي پرم ڪڍي ملي ٿي. جو سهارو اراهمڻ کي جاءِ، ڪٽو، وهه، هائي، گهوڙا،
ڌان ڪري ٿو تنهن کي اشوميد پکي جو ڦل پراپت ٿئي ٿو.

اي مدي! جو انسان پگوان شڪر جي ڪٽا ٻڌي ٿو سو پاڻن جي جهنگل کي جلائي
سڪر پائي ٿو جيڪو هڪ گهڙي، اڌ گهڙي يا اڻهي، اڌ گهڙي ويهي شو نام سموڻ ڪري
ٿو تنهنجي ڪڏهن به درڪتي ڪانه ٿي ٿئي. سڀني ڌائن، يا سڀني پکين جي ڪرڻ ۾
جيترو ڦل مليندو اوترو ئي شو پراڻ جي ٻڌڻ سان ملندو ۽ خاص ڪري ڪاڇڪ ۾ شور يهد
شو پراڻ جي ٻڌڻ کان وڌيڪ ڪرڻي سرپشت آباء ڪونه آهي. شرومد شو پراڻ جو ٻڌڻ،
شو نام ڪيئن انسان لاءِ ڪلپ ورڪيم جي برابر آهي. جيترو ڦل ٿيڻ سان، ڌان ڪرڻ
سان، پکي ڪرڻ سان ملي ٿو اوترو ئي ڦل شرومد شو پراڻ جي ٻڌڻ سان ملندو.
سهارو اراهمڻ ۽ ماڻهن کي ڌان ٻڌڻ گهرجي. سون ڌان، گهوڙا، ۽ جاءِ ڌان - اهي

ڌان آتم ڇڏي ويا آهن ۽ انهن سان ماڻهو پاڻن کان ڇڏي وڃي ٿو.

وديا-ڌان جي ان کان به وڌيڪ مهما آهي، روز ڪير ٽپندڙ ڪٽو، چٽي، ڪهڙو، اوت،
اناڄ ۽ جل آتم ڌان ليکيا ويا آهن پر ٿلا ڌان جي وڏي مهما لکيل آهي. جيڪو پنهنجي
بدن جو ڪلياڻ چاهيندو تنهن کي ٿاڙيءَ جي هڪ پاسي کان پنهنجي ٿور جيئري مال کي
وڪڙو ٻوندو آهي. ٽپهن ۾، راس ۾، شام ۾، ٻهرون ۾ يا اڌ راس جو هيءُ ٿلا ڌان ڪرڻ گهرجي.
اي مدي سرپشت! پاڻال کان مٿي جيڪي جيڪي نرڪ آهن تن ۾ ماڻهو پاڻن جا ڦل
پوکين ٿا سي هن طرح آهن - رٿورو، شوگر، روڌ، ٿال، ووسن، وشسن، مها جوال، اوس
ڪپ، لوڻ، وارهنس، وپترطي، ڪري يا ڪرميش، ڪري ٻوڙن، ڪرشن، آسي پٿرون،
ڌارڻ، لالا پکي، ٻوڙو، پاپ وهي ڄال، اڌشال سندس، ڪال سوٽو، اوس، اوڀو، روڌن،
شو ٻوڙن، اڀر لشت، هارٿورو ۽ شالملي وغيره. تمام ڊڪڊاڪ نرڪ آهين. مٿين نرڪن ۾

حل دان، ٺلاء يا ڪوهه ٺهراڻڻ، وڻ ڇوڪڻ، سڃڻ ڳالهائڻ ۽

ٽپ جي مهم

سنهڪهار - اي مٽي وٺاس | پاڻيءَ جو ٺلاءُ ڪوهه يا واه ڪوڙائڻ سان اڌ ڀاڄ ٺاس
ٿي وڃي ٿا. پر جي ان ڪوهه، ٺلاءُ، ڍنڍ ۽ واه جو پاڻي گهڻو، پراعمڻ، ساڌو ۽ مهانماڻو
ٻيٽن ٿا ۽ سڄي ٿي ڦٽڻ يا گل جو اڏار ٿي وڃي ٿو. ڪجهه ڀر ٺلاءُ يا ڪوهه ۾ ڦٽڻ
پر سائي موسم ٺالڻ پاڻي ٺڪي ٿو ۽ ان کي اڪي هونو جهڙو ڦل ملي ٿو، جنهن جي ٺلاءُ ۾
سره ٺالڻ پاڻي وهي ٿو تنهن کي هڪ هزار گهڻو دان جو ڦل ملي ٿو، جنهن جي ٺلاءُ يا
ڪوهه ۾ ساري ٺالڻ پاڻي وهي ٿو تنهن کي سولهن مهون جي دڪشتا ڏيڻ واري بگهه جي
ڪرڻ وارو ڦل ملي ٿو ۽ جنهن جي ٺلاءُ يا ڪوهه ۾ اوتاري ٺالڻ پاڻي وهي ٿو تنهن کي
آشورين بگهه جو ڦل پراپت ٿئي ٿو.

جهڪڙ ويران ڌرتيءَ تي ڦڙ ٻوڪائي ٿو تنهن کي پٽ سڏين ۾ واڌارو ٿئي ٿو. ٺلاءُ ڪوڙائڻ
واري، بگهه ڪوڙائڻ واري ۽ وڻ ٻوڪائڻ واري ۽ اڻاڄ دان ڪرڻ واري ۽ سڃ ڳالهائڻ واري
ماڻهوءَ کي هڪ جهڙو ڦل ملي ٿو. سڃ ڳالهائڻ واري ماڻهوءَ جا سڀ ڀاڄ ٺاس ٿي وڃي
ٿا. سڃ ٿي ٻوٽو ٺهري ٿو، سڃ ٻوٽو ٺهري ٿو، سڃ ٿي سڀيڪ بگهه آهي. سڃ ٿي شاعرن
جو گمان آهي. سڃ ٿي ٻوٽو ٺهري ٿو، سڃ ٿي ٻوٽو ٺهري ٿو. سڃ ٿي ٻوٽو ٺهري ٿو،
پٽ، ڍوٽا، ريشم، مٺڻ جي ٻوٽا آسرو وڃي ٿي، سڀ جو اڏار سڃ آهي. سڃ ٿي بگهه، سڃ،
ٺپ، دان، مٺڻ، ٺهري، ٻوٽو، ٻوٽو، ٻوٽو، ٻوٽو، ٻوٽو، ٻوٽو، ٻوٽو، ٻوٽو، ٻوٽو، ٻوٽو،
اڻاڪار ۽ سڃ روپ آهي. سڃ ٿي واه، هليڪي، سڃ سان ٿي سڃو ٿي ٿو ۽ سڃ ٿي
باهه ٿي ٿي، ۽ سڃ ٿي سڃو ٿي واهن جو پالڻ، ٺهري جو سڃو ٺهري سڃ ٿي هليڪي
ڪري - وڻو ملي سگهي ٿو.

هڪ هزار آشورين بگهه ڪڇڻ ۽ هڪ لک بگهه ڪڇڻ ۽ اهڙي طرح اهي سڀ ٺاراريءَ
جي هڪ ٻڙ ۾ رکڻ ۽ اتي ٻڙ ۾ سڃ ٺاراريءَ ۾ وڃي اڇوڻ ٿي سڃ ٻڙو ٿي اڇوڻ ٿي، ڍوٽا،
مٺڻ، پٽ، ٺاڳ، راکاس وغيره سڀ سڃ کي ٿي ٻوٽو ڪندا آهن. سڃ ٿي وڏو ٻوٽو آهي،
سڃ ٿي وڏو ٻوٽو آهي. سڃ ٿي هلندڙ وشي مٽي ٿي شڪل ٺپ ڪري سڃ ٻوٽو ٺهري سان
ٿي سوڙڻ لڳو حاصل ڪن ٿا. تنهن ڪري هميشه سڃ ڳالهائڻ گهرجي، سڃ ٿي ٻوٽو آهي،
سڃ ٿي سڃ ۽ ٺپ آهي، جهڪڙ ماڻهوءَ پنهنجي لاءِ، پنهنجي پٽ لاءِ ۽ گهٽ لاءِ ڪوڙ
ٿي ٿو ڳالهائي ۽ سڃوڻ سڃ ٿي ٻوٽو ٺهري سڃ ٿي ٻوٽو ٺهري ٿو.

اي مٽي | سڃو ٺپ کان سواءِ - ڪر ۽ موڪ ڪوڙو ٿو ملي. ڪمان وڪيان، - ٻاڳ، ٻاڳ،
وغيره سڀ ٺپ ڪرڻ سان ملن ٿا. ٺپ سان ٿي ٻوٽا کي سرشتيءَ جي پٽا ڪرڻ جي
طالع ملي. ٻوٽا سان ٿي وشو ڪسي پالڻا ڪرڻ جي طالع ملي. ٺپ سان ٿي رڌو
ٻوٽن کي سنهڪار ڪرڻ جي شڪل ملي ۽ ٻوٽا جي ٻي ڪري ٿي شڪل ٺاڳ ٻوٽن

ٿرلندو آهي. جيڪو ماڻهو سڀ پوڻن جي لندا يا ٿلا ڪندو آهي تنهن جي ڪن ۾ لوڻ جو گرم پاڻي وڌو ويندو آهي جنهن ۾ هڙ ٽٽڪندو ئي رهي. جيڪو ماڻهو مائلا، پٺا کي پڻ عزتو ڪندو آهي تنهن جي وام ۾ نعل شينڊون وڌيون وينديون آهن. کاڌي کانئس وقت اڃا ڊيونلا، اڪي ۽ براهمڻ لاءِ پوڻن کاڌي جي گراهي يا پلي ڪڍي وڪڻي گهرجي ۽ جيڪو لغو ڪري تنهن جي وام ۾ نعل ڪرڪا (لوڻ جون ڪلون) وڌيون وينديون آهن. جيڪي ماڻهو ان ۽ ٽن هوندي ۾ کاڌي کانئس وقت پڪي آڻي (مهمان) کي موٽائي ٿو سو ۾ باب جو پاڻي ئي ارڪ پوکي ڏک وهي ٿو.

کاڌي کانئس کان اڳ ٽڪو ۽ ڪٽي لاءِ گراهي يا پل ضرور ڪڍڻ گهرجي ۽ ڪٽي جي گراهي (ڪڪر پل) ڪڍڻ مهل انهن چيڙهي ۾ مان پوانج جي پڻ ڪٽڻ لاءِ هيءَ پل ڪڍان ٿو ۽ جيڪو اٿر ڪڍي تنهنجي وام ۾ موڙون وڌيون وڃن ٿيون. ”اور امهه شراڻه“ اچارڻ ڪري ڪاٺ ۽ ڪٽي لاءِ کاڌي جي گراهي يا پل ضرور ڪڍڻ گهرجي. اولهه اٿر جي ڪنڊ ۽ اولهه ڏکڻ اولهه جي ڪنڊ ۽ ڏکڻ طرف وارن ۾ وچ جي ڀت ڪور ڪندڙن ڪاٺون جوڙي ڏيان ڪري ڪاٺون لاءِ گراهي (ڪاڪ پل) ضرور ڪڍڻ گهرجي. هر ڪڪر پل يا گراهي تي ”اور امهه شراڻه“ منتر اچارڻ ڪجي. پڪوان شڪر جي پوڄا ڪري اڪي ۽ ۾ سڀ آهوني ۽ جهڙ جو اهر رهي. هڪ چورڪندپارو منسوب لاهي ان تي ٽڪ، چاورو، ڏوب وغيره چٽڪائي آڻي کاڌي جون ساڙڪ پڌارون جون شيون وڪي ڊيونلائي لاءِ گراهي يا پل چاڙهڻ گهرجي. اوڀر اٿر جي ڪنڊ تي ڏئونٿريءَ ڊيونلا جي لهند، اوڀر طرف لڏند ڊيونلا جي لهند، ڏکڻ طرف پير ڊيونلا جي لهند، اولهه طرف سد ڪوم جي لهند ۽ وري ڏکڻ طرف پتروڻ (مٿن ان ڏانن وغيره) جي لهند، وري اوڀر طرف آريها جي لهند، وري منسوب جي دروازي وٽ ڏانا وڌانا جي لهند تيار ٿيل وٺل کاڌي مان ”اور امهه شراڻه“ منتر سان پل اوانج ڪرڻ گهرجي. ڊيونلاٿون، پٿر، مندر، پوس، پوس، ڪوهڪ، پڪي، جهٽ، وغيره سڀ گهرجي ماڻهن تي آڏو وڪڻ ٿا ۽ هي گهر گهرجي ماڻهن لاءِ ٻنڪل ضروري آهي. سواهاڪار، سوڌاڪار، وڪٽ ڪار، ۽ هلت ڪار اهي ڏهر روپي ڪٿو جا ۴ ٿي (استن) آهن. سواهاڪار رستي ڊيونلاٿون واس وٺن ٿا، سوڌاڪار رستي پٿر واس وٺن ٿا، وڪٽ ڪار رستي ڊيونلاٿون واس وٺن ٿا ۽ همت ڪار رستي سڀ انسان پٺن ٿا. جو لهند طرح اهڙي اهر پالن ڪن ٿا سي سڪر پاڻي لهند ۾ مڪتي حاصل ڪن ٿا پو ٿي ٿي رهندڙ ۽ همتي، سڀ سڪر سمجها هوندي ۽ جيڪو اهڙيءَ طرح اٿر ڪري سو ارڪ جا دروازا ٽپي ٿو. جهڙ جي در ٿان آڻي (مهمان) پڪو موٽي وڃي ٿو ۽ سڪار ٿر پاڻي تنهن کي هو پنهڪا باب ڏيئي ٿو وڃي ۽ هن جا پنج ڪٽي ٿو وڃي. (هر هر مهادير شيرڪاشي وشرامند ڪمڪي) اما سڱهئا (۵) ۱۰۹۰۹ ساڀس.

(گرمي ۽ ٿڌ وارو نرگ)، سگهرو، سگرونگ، سمانڪشڻ، سنجيرون، مهاڻو، ولور، ولور،
ڪيٽڪ، نيمروپڪ، ڪرال، وڪرال، برگمهن، مهاوڪر، ڪال، سولر، برگرجن، سرجي مڪر،
سيتي، ڪاڊڪ، سبريڊن، ڪيٽياڪ، سهاڪ، ڪرڪچر، ابيدار، انگار، راشيرون، ميرو،
اسر گهرهس، نڪشڻ، ٿڌ، شڪولي، مهاسندوڪ، ڪرڻو، آهتجيتو، پڊڪليپ، پريمانس،
نروڊيو، اچواس، سرجواس، سڊوڪ، ڪوٺالامي، دوشٽ، سمهاوڪ، پوراڪ، سهرٺاڻي، ميگه،
ورڪ، شالم، سنگه مڪر، وياڪهرومڪر، گجهمڪر، ڪڪر مڪر، سوڪر مڪر، اجمڪر، مهشمڪر، گهرومڪر،
ڪوڪمڪر، وروڪمڪر، گراهه، ڪيٽيپنس، اڪر، سرب، ڪورم، ڪاڪ، ڪرڙو، آلوڪ، هلاوڪ،
شار دول، ڪرڪ، ڪرڪٽ، مڊوڪ، پوٽي مڪر، رڪتاڪي، پوٽي مڪر، ڪٽڏومر، اڪي،
ڪرمي، ڪنڌي وڍو، اڪيڏو، اڀرلڪٽ، رڌراپ، شوڀوڄن، لالاڪي، انٿر پڪي، سرويڪي،
سڊار، ڪيٽڪ، سوشال، وڪٽ، ڪٽوٽن، انبريش، ڪٽاهه، ڪشڏاڻي، وٽيٽي ٿڌي،
سٽيپس، لوهشين، ايڪ پاڊ، پراڻ، گهرو، استالون، اسٽيپنگ، سهرور، ولانس، اسويٽر،
ڪوٺياش، پرمڊن، مهاڇور، اسوڇور، ٿيٿاوه، مي، پروف، ڪشور ڌارا، بملهروف، موٽوگروپ،
وشٽا ڪروپ، اشرو ڪروپ، شيٽل ڪيار ڪروپ، مسالو-ڪل، پٽر، شلا، شڪٽ، لانگل،
ٽالٽروڻ، اسيهرون، مهاشڪٽ، منڊپ سمور، اسٽي پيڪر، اٽس، چڊچل، اوڻڪي، بهوڻڪ،
مها ڪليش، ڪشم، شمل، ملاص، هالاھل، وروپ، سوڙوڀ، اما ٺڪر، ايڪ پاڊ، نرپاڊ،
نيمر، اچوڙ ۽ ٺمر.

اهڙي طرح ۱۴۰ نرڪن جا درجا ٿيا پر ۲۸ ملائجن نه ڪل ۱۶۸ ٿيندا جتي ڪرم انوسا
انسان ڏک پڙهي آيو. (هر هر مهاديو شيرو-ڪاشي وشو ٺاٺ ڪي) آما سنگهتا (۵)
آڌاڻا ۸ سماپت.

جدا جدا پاڻن لاء نرڪ جو ورنن، ڪٽي ۽ ڪاڻو لاء

ڪاڏي جي گره جو ڪيڻ وغيره

سلٽڪمار- اي ويد وباس! جيڪو انسان ڪوڙ ڳالهائي ٿو سو دوجھو نالي نرڪ
پري ٿو جتي ان جي زبان کي سونا لڳن ۽ پڙا ملي ٿي. جو انسان ڪرو، پٽا، ماٿا، ابراهه
کي نڪو ڳالهائي ٿو تنهنجي واس ۾ زوريءَ وشتا وڌي ويڏي آهي جتي وشتا جا ڪي
۽ جيپ اي خوف ڇوڙ ڪن ٿا. جو انسان شو-مندو، باغ، ڪوه، للاءَ ۽ ابراهه جي ڪو
وغيره کي پڇي ابراهه ڪري ٿو يا اتي ڪاڪوس ۽ پيشاب ڪري انساني ڪري ٿو ٿو
ڪي خرفڪا گهاٽي ۾ پٽو ويڏو آهي ۽ پيو چڪر کائيندو آهي. سندس اندرڀن کي ٿو
هڏيا ويندا آهن جيئن پيو ڏانهن ۽ ڪوڪون ڪري. جيڪو ماڻهو پراستريءَ کي وڌو
وڃي خراب طرح وهندو ڪندو رهندو آهي تنهنجي شرار کي باهه جو سيڪ ٿو ٻارو ويڏو
آهي جتي جهيٽيءَ باهه ۾ ان جو بدن پيو پوسراو آهي ۽ ان استريءَ جو روپ اڳيان

ٻڌي لو، ڪٿي ڪٿي ڪپ ۽ توڪڙ آهي مگر اهو سڀ پاڻ جي انداز تي ٻڌل آهي .
اُورا دڪر ۽ گھڻا ناپ نه گھڻا دڪر، جتي پٿرن ۾ لوه جون -هون ۽ چوئي سگھجن ٿيون. اي
ويند واسا جنهن انسان ڪڏهن دان نه کيو آهي انکي نه دڪر -هڻو اوي لو پسر جهن
دان ۽ پنجه ڪري رستو ٺاهيو آهي تنهن لاءِ سڀ طرح سڃاڻي آهي . اهڙين اهڙين جوڙي
پوس پڙيءَ (مئل پٿرن جي لکر) ۾ وڇڙو ٻڌندو آهي جتي ڇهه ڪڏهن ستن ڪرمين وارو انسان
آهي نه ولنديز روپ ۾ بهراج اچي ان ماڻهوءَ جو سراڪس ڪمندو آهي ۽ اهو انسان من واليت
ٿيل باقي ٿورو راج جو چٽڪ معو ئي ٻڌندو آهي، مگر پاڻي انسان کسي بهراج مارياڪ روپ
۾ ڏسڻ ۾ ايندو آهي جتي بهراج کي ۱۸ پڇاڻون (ٻانهرون) آهن. وڏيون ۽ سُورناڪ ڏاڍهون
چورن آهن، وڙيل واسينڪي والڪر وار اس.

[illegible]

لرڪ جا ۲۸ قسم ۽ هر هڪ جا وري ۵۰۵ درجا آهن

سلسلہ گھار۔ اي ويد وٺاس ا اهڙي طرح ٻانڀن کي ٻه دومت لعل پٿرن ٺهي ماڻهندا
گهٽيندا وٺي هلندا آهن. گن جي گڻن مان ۴ لک مان ۴۰۰۰ وهندو وهندو آهي ۽ گڻ
ٻهويش ٺهي وڃن ٿا. چمڪي بهويش ٺهن ٿا ان کي وري لروي هرا وغيره ٺهائي وري
جاڳايو ويندو آهي. اڙه وري سهڻي ٻانڀن کي بههڻي گرم الوار لوڳ جي سمنڊ ۾ وڌو
ويندو آهي جتي ڀڙڳ ڀڙڳ ٻانڀن کان شد ٿيندو آهي. ڀڙڳ ٺهي ۷ لک آهن.
انهن سهڻي جا گل ۲۸ ٺهر آهن. ۱. گهورا، ۲. سگهورا، ۳. آئي گهورا، ۴. مها گهورا، ۵.
گهورو رونا، ۶. ٺٺا ٺٺا، ۷. پٺاڻڪا، ۸. ڪال والڙي، ۹. پٺو لڪتا، ۱۰. چنڊا، ۱۱. مها چنڊا،
۱۲. چنڊ گهڙا هٿا، ۱۳. پوچنڊا، ۱۴. پٺا، ۱۵. پٺا وٺي، ۱۶. پٺا، ۱۷. پٺا، ۱۸. ڪراٺا، ۱۹.
وڪراٺا، ۲۰. وچرا، ۲۱. ترڪوٺا، ۲۲. پٺو ڪوٺا، ۲۳. سڌو ڪها، ۲۴. اڪٺا ٺٺا، ۲۵. سما،
۲۶. پٺو ٺٺا، ۲۷. پوڪرا، ۲۸. ڏيهه پٺا. هي ٽاهر پٺاڻڪ لوڳ آهي ۽ وري هر هڪ جا
ٻيچ ڊرڇا آهن جن جا حمل ٺاهن طرح آهن۔ وٺو وٺو، مها وٺو وٺو، آئي ۽ شيب

گري ٿو، ديو بگيه ۽ پتري بگيه وغيره جو ٿياڳ گري ٿو، سٺن گرمين کي ڇڏي خراب
گمن ۾ دل رکي ٿو وغيره سو ٻان جو ڀاڳي ٿي نرڪ جو اڌڪاري ٿئي ٿو. جيڪو ابراهمن
کي دڪ ڏئي ٿو ۽ شستر سان حملو گري ٿو، ديو مندرن ۾ مل موٽو (ڪاڪوس ۽ پيشاب)
گري گندگي گري آزار مچائي ٿو ۽ پٿر، ڪاٺ، سرون، لوھ وغيره سان رستي روڪ
گري ٿو يا چل ڪپت سان راڄ گري ٿو سو ا نرڪ جو اڌڪاري ٿئي ٿو. جيڪو گنه
ڪهڙي، لٽي، اناج وغيره ۾ چل ڪپت گري ٿي ٿي ڪري ٿو يا استري، پٿر، مٽر، ٻار،
ٻڍو، ڪمزور، نوڪر، مهمان ۽ مت مانت وغيره کي بکيو ڇڏي جيڪو پاڻ کائي ٿو سو
۾ پاپ جو اڌڪاري آهي. جيڪو ماڻهو سداس ڌارڻ گري اچي گهر وسائي ٿو يا ڀڳوان
شڪر جي مورئي ڀڄي اُڪر اُڪر ڪري ٿو، يا چوپايو مال وڪي ۽ انهن جي پوريءَ طرح
پالنا ٿيو گري يا انهن کان حد کان وڌيڪ ڪم وٺي ٿو يا حد کان وڌيڪ ٻار ڏيوتائي ٿو،
يا چوپائي مال جي بهاريءَ وقت پوريءَ طرح ارباخت ٿيو گري، يا سڀ کان ڪي هو ۾
هلائي ٿو يا ڏانڊن جي اندران کي ٻيڙا ڏياري ٿو، جيڪو ماڻهو پنهنجي گهر ۾ آيل آساني،
ماڻهوءَ، مهمان، غريب، ڪمزور، ٻڍي، اناج ۽ روڳيءَ تي ڪريا ٿيو گري سو ۾ پاپ جو
ڀاڳي ٿئي ٿو. جيڪو ماڻهو پنهنجي پورهئي جو اُچوڙو حد کان وڌيڪ وٺي ٿو، يا راجا ٿي
گري پنهنجي راجا کان گهڻيءَ قيمت وارو مال دٻاءُ وغيره گري گهٽ اگهه ۾ وٺي ٿو، يا
سادو ڪي چور ۽ چور کي جيڪو سادو سمجهي ٿو، يا گنه چور سان ميلاب وڪي ٿو
سو ۾ پاپ جو ڀاڳي ٿي ٿو ۽ نرڪ ۾ واسو گري ٿو.
اهڙي طرح مٿي ذڪر ڪيل ٻان جو - پراشچت ڪرڻ گهرجي. (هر هر مهاديو شپو -
ڪاشي وشوانات گنگي) آما سنگهتا (۵) آڌاڻا ۶۴ سماپ.

پاڻين ۽ پنڊن آتماڻن جي ڀم لوڪ ياترا

ويد وياس- اي سنگمارو! ڪريا ڪري اسان کي پاڻي ماڻهن ۽ نه پاپ گندڙن
جي ڀم لوڪ ياترا بابت ڪولي ورتن ڪريو.
سنهڪمار- اي وياس جي مهراج! شو - ڪريا سان توهانجي اڳيان انهن جو ورتن
ڪريون ٿا. اڳ ۾ چيل چئن پرڪارن جا ٿي پاڻي ماڻهو ڀم راج وٽ پهچن ٿا. ڀم لوڪ تمام
ڊڄار بندڙ ۽ خوفناڪ آهي. هتي سڀني ديه ڌارن کي ٿي وس ٿي اچڻو پوي ٿو. ڪوئي
ماڻهو اهڙو ڪر نه آهي جو ڀم لوڪ ۾ نٿو پهچي. پنهنجي ڪيل ڪرم جو ڦل اوس ٿي
پوڳڙو پوي ٿو. جيڪي پراڻي (جيو) نرم دل ۽ دٻالو ٿين ٿا سي مرڻ کان پوءِ سهڻيءَ ڦل
چاڻي وانڙيءَ کان وڃن ٿا ۽ جيڪي جيو پٿر دل ۽ ڪاسائي سڀاوارا ٿين ٿا تن کي رستي تي
ڏاڍا دڪ ملن ٿا ۽ هنن لاءِ رستي ٿي ڪنڊل نرڪدار پٿر ڪٽي ڪٽي الرار جي ٽڪيءَ ڌار ٿان به هڪ

ٺوڪي ملندڙون انهن کي ٽون پراڻت ڪندين .
 تنهن کانپوءِ پاروئي ۽ پوسن ٿي شري ڪرڻ کي چوڻ لڳي .
 پاروئي - اي سر پشت ٻڌي ۽ وارا واسدار ! تنهنجي آستئيءَ سان مان ڏاڍي پوسن ٿي

آهيان . جيڪي ٺوڪي ڪهي سو هيٺ ڪهري سگهين ٿو .
 سري ڪرڻ - اي داري ! جيڪڏهن توهان راضي آهيو ته مان هن طرح چاهيان ٿو .
 اوهان مان ۾ منهنجي شردا ٻڌي رهي ۽ ڪڏهن به انهن سان منهنجو ويڙ پاڻ نه رهي . سدائين
 اوهان مان ڪي پوڄيندو رهان . منهنجا پتا ۽ مانا مولسان هميشه خوش رهن . مان جتي به وڃان
 اتي عام ماڻهن ۾ منهنجي پراڻت لڳي رهي . توهان جي ڪرپا سان مولڪي سٺي سندن پيدا
 ٿئي . مان سون بيڪ ڪري شل اندر داري کي خوش ڪندو رهان . هزارن ساڌو ، سياجين ،
 مهاڻان ۽ مهمانن کي شل پنهجي گهر ۾ شردا سان پوڄي اڃا به پوڄن ڪرايان . پائرن ،
 مٿن مائتن سان شل منهنجو پور جو ٺاڻو هميشه قائم رهي . مان شل سدائين خوش رهان .

” ڇڳو ! ائين ٿيندو .“ چوڻدي پاروئي داري پڳران ، ڪڙيش ۽ سوامي ڪارڻڪ آئوڙ ڏيان
 ٿي ويا . پوءِ نه شري ڪرڻ سڄو ورائت اچي مهرشي اڀمديوءَ سان ڪيو جنهن ڇيو ،
 ” اي ڄماردن ! سنسار ۾ پڳران شڪر کان سواءِ ڪير مهادائي آهي ؟ ٽپ ، دان ، طاق ۽
 هستيءَ ۾ ڪير شڪر کان وڌيڪ آهي ؟ تنهنڪري پڳران شڪر جا ڪڙاڻوڻ هردم ٻڌندو
 ٿي ره . اهڙيءَ طرح اڀمديوءَ کان پڳران شڪر جي وڏائي ٻڌي ڪري شري ڪرڻ
 دواڳاڙيءَ کان وٺي وارو (هر هر مهاديو شير- ڪاشي وشوانڪ گنگي) اما سنگهتا
 (۵) آڌاء ۱۳-۱ سماپت .

نرڪ پوڳاڻڻ وارن پايڻ جو مختصر ورنن

سنهڪهار - اي ويد وياس جي مهراج ! پايڻ جي ڪرڻ وارا ڇيو نرڪ جا اڌڪاري
 ٿيندا آهن . پراستريءَ کي پنهجي قبضي ۾ آڻڻ جو ويچار ڪرڻ ، پراڻي ڏن جي هڙب
 ڪرڻ جو خيال ڪرڻ، ڪنهن جي اري ڪرڻ لاءِ ويچار ڪرڻ يا نه ڪرڻ جهڙي ڪم ڪرڻ
 جو خيال ڪرڻ وغيره اهي چار مانسڪ پاپ ڪرم آهن . آئينون سبتھون ڳالهون ڪرڻ ،
 ڪوڙ ڳالهائڻ ، پارو ٻولڻ ۽ چغليون هڻڻ اهي چار وائي (واس) دواڻن ڪيل پاپ ڪرم
 آهن . نه کانڻ واري شيءِ کانڻ ، پراڻين جي هٿس ڪرڻ ، اي سود ڪم ڪرڻ ۽ ٻين جي
 ڏن هڙب ڪري وڃڻ وغيره اهي چارئي شرارڪ پاپ آهن . اهڙي طرح مانسڪ ، واچڪ
 شارارڪ وغيره ۱۲ قسمن جا پاپ ڪرم آهن ۽ سنسار ساگر مان پار اُٿارڻ واري پڳران شڪر
 سان جيڪو ويڙ پاڻ رکي ٿو سي سڀ نرڪ جا اڌڪاري آهن ۽ انهن کي ڏاڍو وڏو پاپ
 لڳي . جو شو ڪيان جي اڀدڻ ٿيڻ واري پڳس، ڪرو، پتا، چاچي وغيره جي ڪلا ڪند

آهي ٺهڻ ۾ اسان جي من ۾ ڏاڍي شائبي آهن ئي آهي .

سوتڙجي دهر اڃ - اي رشيءَ جو لاسٽڪ هجي، شردا نه وڪندڙ هجي اها شو - لار ۾
وشواس نه هجيس نه چنبرو هن جا پاڳ ڪوٺا آهن ۽ اهڙي ماڻهوءَ کي شو - گيان ڏاڻ نه جهڳائي .
هن شو - گيان جي هڪ دعوو ٻڌڻ سان پاپ ناس ٿي وڃن ٿا . ٻئي دفعي ٻڌڻ سان شو -
پگتي پيدا ٿي ٻئي ٿي ۽ ٽئين دفع ٻڌڻ سان مڪتي ملي ٿي . شو - گيان پگوان شڪر کي
ڏاڍو پيارو آهي ۽ شو پگتي وڌائڻ وارو آهي . اهڙيءَ طرح ”شو - پراڻ“ جي چوٿين ۽ سنگهتا
جو مهاتر توهان کي ٻڌائي مان شو چوڻ ۾ ڌيان ڌريان ٿو . (هر هر مهاديو شديو - گاشي
وشوانڪ ڪنڪي) ڪوٺي ردر سنگهتا (۴) آڌباڻ ۴۳ سماپت .

ڪوٺي ردر سنگهتا (۴) سماپت

جي آهين ستم گار گيهگار نون -
راکاسن ۽ دٻنجن جو سردار نون ،
ظلم ٿيڻ لڙار هلائين ٿو نون -
نشان ٿيو گمان جو بڻائين ٿو نون ،
جيهوتر لنگم، هڪڙو ڌرين جي پيار -
ڪڏهن جي ساڳو مان ويندين ٿو نون پيار -
شو نام پگتيءَ ۾ من ٿو نون لڳاء -
جپ نام ٿو نون ۽ ٻين ڪي ٻڌاء ،
پگتيءَ مان پيدا ٿي پراڻ، گيان -
شد من ٿي جي ڌرين ٿو نون ڌيان ،
خوشي، ارڪاءِ، بغض اشراف کان دور -
خوديءَ کان پري ٿيدين ممتا کان دور ،
هر روپ، هر جاءِ شو جو بسين -
وٺي سکر سب غص، شو ٻڌ بسين .

معمود کړن اکيان لي چټو چاکاخ جو شو کالساء دایا پر کار ټاله گانده آهي. آيا به شو برناما جو اوس آهي پر اکيان جي رس لي کړي مائو پالکي الکر لږ سمهوي. اکيان ۴ اودنا چي وچ کي اړه شو روپ لي اړي لو. شز جز ۴ چټي لږي کړي سب پر حاضر وهي لو. ويداني مائو اوس لي سمهون لا پر بيا مایا چي موهر پر اچي الکر الکر پدارت سمهون لا. مکات پر اکي کوم سابل آهي پر جو کات چي ان لکون کسي کاتي لو سولي اکي پندا کړي سکون لو. اهڙي طرح ټکتي سان چي کي کسابل سان پر پر شز کي پالي سکون ۴ ان پر زور به شک نه سمهون کورچي. سمي هند، هر جبهه شو آهي - شو آهي ۴ شو لي آهي.

سمند، مني، سړاو وغيره الکر الکر لا آهن مگر هي مایا آهي چي کي اسين الکر الکر سمهون لا پر حشمت پر پرک کچي نه هک روپ شز جو آهي. اچ مان سلو پندا لږي لو پر وځ، ان، کل ۴ مور. اهڙي طرح اچ پدهچي هتي وچالي اولهک روپ پندا گما. پر وځ چي سمي پدارت سان کڼ هلندي به اچ وځ پر الکر وهي لو. اهڙي طرح سرشي پر سابلچي به پر پور شو الکر وهي لو. هي به شو - مایا چټي. چو پر چندن اهدکار (پالي) اچي لي کڼ سان لور ۴ اړه وري پالي - چو پر (اهدکار) دور لي کاهره انسان وري شو. روپ لور اړي. ملاوت يا خرابي اچي سان شي - چو مایه کهندي لو. سولي جو مثل ولو، چالدي ۴ نامو ملاوت کړن سان سولي جو اکه کهنو. وري چالدي ۴ نامو الکر کړن سان لږ سولي جو اکه وځي ويندو. لهن کړي اولک سان کي شز کان دور کي لا. کړو، کار، لوپ، موهر، اهدکار وغيره اولک آهن چي دور لي سان انسان سړاو لور اړي يعني شو روپ لور اړي.

شو کړنا سان کړ سډو کړو ملي اړي جو ټکتي - چو اچ وچوي. ان شو - ټکتي کړو به شو - پاولا سمهون کورچي. شو - ټکتي سمي پان کي لاس کړي لي چټي پادراون لهن صاب ۴ پالي سان مشا کور آهي لهن لږون من شو. نام وړي صاب ۴ پالي سان مشا کړن کورچي. اړه اودنا ۴ اکيان دور اچي وچن لا. صاف شوقي (اوسي) پر چټي هر اهر مهن لږ پر ايندو آهي لهن صاف من دري سوار به سمي به شو. روپ لږ پر ايندو. اهڙو مائو هر حال پر واضي وهندو. اشپ ټالهدون کس لږ پر ايندو. دکر ۴ شوک کس اصل کړل ستالهدا. هار ۴ چټي، لاپ ۴ آلاب، دوست ۴ دشمن وغيره چټي دایا پر صد آهن سي کس هکڅو اچ پر ايندو. مکتي چي اچا وکځ وارو انسان اهدکار ۴ پين اوتن کي لپاڼي سدالين شو نام پر وړ وهي لو. شو - ټکتي کي کيان چو مرل کارن آهي. ټکتي وري پر پر سان کتي. پر پر وري لمر کړل آهي. اهڙو پر پر ۴ اهڙي ټکتي سمهون مان ملي لي. سډو کړو کړ ملي وچي نه پڙا لي پاد آهن پر چي انسان کسي لکن لکل رهني لهن لي شو. کړيا اوس کي لي وچي.

صوب رشي - اي سولي مهرلج | لوهان شو - ټکتي ۴ شو - نام باند چټي پندار

سوڌجي مهرڇاڇ- اي رشيڻو! اوهما، ٺارڊ، سڱاڊي مٽي، وڊو واس ۽ گهل ڏار

وغيره کان لڙيل، گيل ڪيان جو روپ ٿوهان کي ٻڌائي چڪو آهيان. ڪڪ مان ۽ ڪاهه کان وٺي ارهيا نائين جهيڪي ۾ سسار ۾ ٿسي رهيا آهيو سو سڀ شو-روپ آهي هو پنهنجي مرضي ۽ سان جهڪ جي رچنا ڪندو آهي. هو سڀ ڄاڻي ٿو ۽ هن کي ڪو به ٿيو ڄاڻي. هو ٺولهپ آهي. جيئن سورج جو پاڇو جل ۾ ٽسون لا ٻار سورج جل ۾ گول آهي تنهن ئي شو جي لاءِ سمجهڻ گهرجي. حقيقت ۾ شو سڀ ڪجهه آهي. ڪنهن ۾ ڳالهه جو

هڪٽي ۽ ڀڳتيءَ بابت

سڀيئي رشي - اي سولجي مهوراج! توهان هر ڪهڙيءَ مڪئيءَ جو لالو ٿي رهيا آهيو. هتي مڪئي ملڻ ئي ڇا ٿئي ٿو؟ مڪئيءَ ۾ ڇوڙ جي ڪهڙي ڪٽي ٿيندي آهي؟ اسان کي سڀ وسار سان ڪوئي سمجهايو.

سولنجي مهوراج - اي رشتو! مڪئي ڇٽن ابرڪارن جي ٿيندي آهي. (۱) ساروٺيا (۲) سالوڪيا (۳) سالڌيا ۽ (۴) ساڄيا. سڙ-واليءَ جي ورهه وٺڻ سان ڇٽن ابرڪارن جي ملڻ تمام سولي ٿي اچندي آهي. مگر اڳيان شڪر ”ڪٽر لڏي“ مڪئيءَ ۽ ڌرم، اُرت ۽ ڪار روپ جي ڏيڻ وارو آهي. ”ڪٽر لڏي“ مڪئيءَ جا پنجن مڪئي آهي سا وري عام لوڪن لاءِ دلچسپ آهي جنهن ۾ انسان وڃي ابرم بنا اڳيان شڪر سان لمن (جذب) آئي ٿو. روپ ٿي ويندو آهي. ويڻن ۾ اڳيان شڪر جا ۲ روپ ڇڏا ويا آهن. (۱) سڪل (۲) لشڪل. سڙ-ٿيس سڄي، ڪمان، آلت ۽ سڄي ڇٽ آلت لائي سان اڀرندو آهي. لوڪ وري آبهائي، شد، اولهن (اڀرڻ) آهي. اهو لال آهي نه ٻيلو، شيد آهي نه ٺهر، نه لڏو آهي نه وڏو، نه ٺهڻ آهي نه سڄو، جتي من ۽ وائي پائي موٽي ٿا اچن. ڇٽن آڪاش هرهند واپاڪ آهي ٿين ٿو. ٿيس نه هرهند حاضر آهي. اهو سڀ ٿو. ڪمان پيدا ٿيڻ سان سڄي سڳهر آهي. ٻارڙڪ طرح ٿو-اچن، ٿو-اچڻ، ٿو-لام سڄو سان ئي سڄي اڀرن کي ٿو-بد جي اڀرائي ملي ٿي.

سارو ۾ ڪمان جو ملڻ تمام مشڪل آهي مگر. سڙ ڇٽ ڪرڻ سان ئي سڙ ڪهي ٿو. ٺهڻ ڪري ساڙو، سڄي، مھالائون ٿي ٿو جو ڇٽ ڪندا رهن ٿا. سان ڳوٺا ٿي ماڻهو مڪئيءَ کي اڀرائن ٿا آهن. سڙ-ڀڳتي ٿي ڪمان جي، مانا چئي ويندي آهي. ڀڳتي ڪرڻ لاءِ وري اڀرن جي تمام ڪوٺي ضرور آهي. ان ٿيس جي چئي وڃي آي. (۱) سڪل ڀڳتي (۲) لوڪل ڀڳتي. وري انهن جا ٿيس آهن مطلب نه ٿو. ڪرڻ کان سواءِ ڀڳتي نه حاصل ڪار آي ٿئي. سڙ لام واري ماڻهو ئي ٿو. ڪرڻ ٿيندي آهي ۽ ٿو. ڪرڻ هٿ ڪرڻ ٿو. لام ڇٽن لڏي ڇڏن ٿو. لام ڇٽن ڪرڻ جو موقعو ملي ٿو انهن سڄي ڪهڙي نه ٿو. ڪرڻ ٿي باقي ابرم سان ڀڳتي ڪجي نه ڪمان ايندو ۽ جي ڪمان آڀر نه مڪئي اچڻ آڀري ٿو ۽ ٻه انسان ٻين کان چوڻڪارو پائي ابرم ٿو-بد کي حاصل ڪري ٿو. (هر ڪر مھادار شير-ڪاشي وشوانند ٽکي) ڪوئي رندو سڳهيا (۴) اڌاء ۴۱ ساڄيا.

سڙو، وشلو، رندو ۽ توهان بابت

سڀيئي رشي - اي سولجي مهوراج! سڙ ڪير آهي؟ وشلو ڪير آهي؟ رندو ڪير آهي؟ توهان ڪير آهي؟ انهن سڀني ۾ لوڪل ڪير آهي؟ ڪرڻ ڪري لمانج شڪ کي

لاروڻ ڪريو ۽ ڪوٺي سمجهايو.

سوڌجي مهراج - اي رشيرو! ويد ۽ ودانت جا ودوان ائين مڃين ٿا تہ، لوڳ پرماتما سڀني کان پهرين سرڪڻ لڳي ڪري سڀني ۾ لوڳهت ٿيو سو آهي، نشو. نشو ڪان پُرش ۽ لوڳهت ٿيڻا. انهن ٻنهي مول استان چل ۾ وايهي ٿي ڪيو. جتي ٿي ڪيائون اها جاء پڻ ڪروشي ڪاشي نالي سان مشهور آهي جا پڳوان شڪر کي ٺاهي پياري آهي. ان چل جو آسرو وٺي هري اتي سمهي پيو. ”نار“ معنيٰ چل ۽ ”آئين“ معنيٰ رهڻ جي جاء تنهن مان نالو ناريڻ. لاروڻ جي وري ٺاهي ڪم (دن) مان پيدا ٿيو پوهما. اوهما وري ٺهيا ڪري ڪر اڳيان ٺهڻو سو آهي وڻندو ٻيءَ اوهما ۽ وشروءِ جي وچ ۾ اچي اڪي مباحث ٿيو ۽ انهن کي شانت ڪرائڻ لاءِ لوڳ ايشور روپ لوڳهت ڪيو سو آهي ”مهاديو“ مهاديو وري چيو، ”مان اوهما جي لالت مان پيدا ٿيندس.“ اهڙيءَ طرح پڳوان شڙ جو ردر روپ اوهما جي لالت مان پيدا ٿيو. ائين ڪٿي چڱي نه شڙ يعني مهاديو ۽ ردر روپ ۾ ڪو تفاوت ڪونهي. جڏهن سون ۽ ڳهڙي ۾ تفاوت ڪونهي تڏهن شڙ ۽ ردر ۾ تفاوت نه سمجهڻ گهرجي. ردر روپ اوهما ۽ وشروءِ جي سهائتا ڪرڻ لاءِ ٿي ورتل آهي. ٻيا ديوتائون بهن جي پڳتي ڪن ٿا مگر ردر خرد شو. روپ آهي ۽ هن کي پڳتي ڪرڻ جي ضرورت ڪانهي. ڪڪر ۽ ٻن ۽ ڳاھ کان وٺي اوهما تائين سڄي سرشتي شڙ. روپ سمجهڻ گهرجي. اهي بدن جا وچن آهن. ڪرڻ، ٻرڻ، هڻڻ، ساڳي، سرڪڻ ۽ لوڳهت اهوئي آهي. ٻين کي مارڻ لاءِ آهي مگر ردر کي مارڻ وارو ڪو نه آهي. هو ڪال روپ مها ڪال آهي ۽ مها ڪالي. هن جي آسري تي ٻئي رهي آهي. ردر جو پيدا ڪرڻ وارو ڪو نه آهي. هو پاڻ کي پاڻ پيدا ڪندڙ آهي. جڏهن اهو وڻ ۽ وڻ کي پيدا ڪري وري وڻ ۾ اچي رهي ٿو تڏهن ئي سرشتيءَ کي پيدا ڪري وري سرشتيءَ ۾ ئي رهي ٿو ۽ سرشتيءَ کي پيدا ڪندي سرشتيءَ کان جدا ڪو نه ٿو رهي سگهي. (هو هر مهاديو شڙو ڪاشي وشوانات گنگي) ڪوٺي ردر سنگهتا (۴) آڌاء ۴۲ سماپت.

ڪوٺي ردر سنگهتا جو هاتم

سوڌجي مهراج - اي رشيرو! اوهما، نارو، سڪادي مٽي، ويد وياس ۽ ڪهل نار وغيره کان لوڳه ڪيل ڪيان جو روپ توهان کي ٻڌائي چڪو آهيان. ڪڪر ۽ ڳاھ کان وٺي اوهما تائين ڪي ڪي نه سڀني ۾ ٺهي رهيا آهيرو سو سڀ شو. روپ آهي هو پنهنجي مرضيءَ سان جڳ جي رچا ڪندو آهي. هو سڀ ڄاڻي ٿو ۽ هن کي ڪو نه ٿو ڄاڻي. هو نروپ آهي. جڏهن سورج جو پاڇو چل ۾ ٺهڻ لاءِ سورج چل ۾ ڪو نه آهي تڏهن ئي شو جي لاءِ سمجهڻ گهرجي. حقيقت ۾ شو سڀ ڪجهه آهي. ڪنهن نه ڳاھ جو

هڪٽي ۽ ٻي ڀڳتيءَ بابت

سڀيئي رشي - اي سولجي مهراڻ! ٽوهان هر ڪوٺيءَ مڪتيءَ جَسو لالو ٻڌي رهيا آهيو. هتي مڪتي ملڻ تي ڇا ٿئي ٿو؟ مڪتيءَ ۾ جهڙ جي ڪوٺي ڪٿي ٿيندي آهي؟ اسان کي سڀ وسارو سان ڪوٺي سڃاڻبو.

سوتلجي مهراڻ - اي وشو! مڪتي چئن پرڪارن جي ٿيندي آهي. (۱) سارو ٻيا (۲) سالوڪا (۳) سالڏيا ۽ (۴) ساڃا. شڙ واريءَ جي ورهه وٺڻ سان چئن پرڪارن جي ملڻ لاءِ سولي ٿي ٻولندي آهي. مگر پرڪارن شڪر ”ڪٽولہ - مڪتي“ ۽ ٽر، اُڀر ۽ ڪار روپ جي ٿيڻ وارو آهي. ”ڪٽولہ - مڪتي“ جا پنجون مڪتي آهي سا وري عام لوڪن لاءِ دلرب آهي جنهن ۾ اسان وڃي اُڀر ٻيا پرڪارن شڪر سان ٺهن (جذب) ٿي شو. روپ ٿي ويندو آهي. وڌيڪ ٻيا پرڪارن شڪر جا ٻه روپ ڇڏا ويا آهن. (۱) سڪل (۲) ٽمڪل. شو. ٽم سڪي، ڪيان، اُٺس ۽ سڀ ڇڏا ٿا ٿي سان اڀرڻ آهي. لوڪن وري آباشي، شڏ، لڙهن (اڀرڻ) آهي. اهو ٻه لال آهي ٻه ٻيڙي، شيد آهي ٻه ٽر، ٻه ٽر آهي ٻه وڏو، ٻه ٿلهو آهي ٻه سهر، جتي ٻه ۽ وائي ٻائي موٽي ٿي اچي. چئن آڪاش هرهند واپس آهي ٿيڻ شو. ٽم ٻه هرهند حاضر آهي. اهو سڀ شو. ڪيان ٻڌا ٿيڻ سان سمجهي سگهيو آهي. ٻارڪ طرح شو-اچڻ شو-اچڻ شو. لام سول سان ٿي سڀ ارشن کي شو. ٻڌ جي پراڻي ملي ٿي.

سار ۾ ڪيان جو ملڻ لاءِ مڪمل آهي مگر. شو اچڻ ڪرڻ سان ٿي شو. ڪيان ملي سگهي ٿو. ٽن ڪري ساڌو، سڀ، مھانائون ٿي شو جو اچڻ ڪندا رهن ٿا. ٻڪتيءَ سان گھڻا ٿي ماڻهو مڪتيءَ کي پراڻس ٿيا آهن. شو-ٻڪتي ٿي ڪيان جي ۽ مانا چئي وڌي آهي. ٻڪتي ڪرڻ لاءِ وري اڀر جي لاءِ ڪوٺي ضرور آهي. ان ٽن جي چئي وڃي ٿي. (۱) سڪل ٻڪتي (۲) لوڪن ٻڪتي. وري ائين جا ٽم آهن مطلب ٻه شو. ڪرڻا کان سواءِ ٻڪتي ٻه حاصل ڪان ٿي ٿي. شو لام. واري ماڻهو ٿي شو. ڪرڻا ٿيندي آهي ۽ شو. ڪرڻا هڻڻ ڪرڻ شو. لام اچڻ ٿو جڏهن شو. لام اچڻ ڪرڻ جو موقعو ملي ٿو ٽن سمجهڻ گهرجي ٻه شو. ڪرڻا ٿي باقي اڀر سان ٻڪتي ڪٿي ٻه ڪيان اڀرو ۽ جي ڪيان آڀر ٻه مڪتي اڀر ٻي ڪان اهي ۽ ٻه اسان ٻين کان چون ٿا ٻي اڀر شو. ٻه ٻه ٻه حاصل ڪري ٿو. (هر ڪر مهاندار شو. ڪاشي وشو ٽم ٽم) ڪوٺي رندو سگهتا (۴) اڏاڻا ۴۱ ساهه.

شو، وشو، رندو ۽ ٽرهما بابت

سڀيئي رشي - اي سولجي مهراڻ! شو ڪير آهي؟ وشو ڪير آهي؟ رندو ڪير آهي؟ ٽرهما ڪير آهي؟ ائين سڀني ۾ لوڪن ڪير آهي؟ ڪرڻا ڪري لاساڻي شڪ کي

لواڙو ڪريو ۽ ڪوئي سمجهايو.

سوڌجي ڏهراڻ - اي رشيرو! ويد ۽ ودانت جا ويدوان ائين مڃين ٿا تہ، لوڪ ڀرمانا سڀني کان پهرين سرڪڻ لڳي ڪري سسار ۾ ڀرگهت ٿيو سو آهي، نشو ۽ نشو کان پوءِ ۽ ڀرگهت ٿي پيدا ٿيا. انهن ٻنهي ۾ دل استان چل ۾ واهي ٽپ ڪيو. جتي ٽپ ڪيائون اها جاءِ پنڌڪروشي ڪاشي نالي سان مشهور آهي جا پڳوان شڪر کي ڏاڍي پياري آهي. ان چل جو آسرو وٺي هري اُلي سمهي پيو. ”نار“ معنيٰ چل ۽ ”آڏين“ معنيٰ رهڻ جي جاءِ تنهن مان نالو ڏارايڻ. ڏارايڻ جي وري ناپي ڪمل (دن) مان پيدا ٿيو ڀرهمما. ڀرهما وري ٽهسا ڪري جهڪر اڳيان ڏنر سو آهي وڻندو ڀرہ نہ ڀرهما ۽ وشرو جی وچ ۾ اچي بهت مباحث ٿيو ۽ انهن کي شانت ڪرائڻ لاءِ لوڪ ڀرگهت ڪيو سو آهي ”مهاديو“ مهادي وري چيو، ”مان ڀرهما جي لاءِ مان پيدا ٿيندس.“ اهڙيءَ طرح پڳوان شو جو رڌر روپ ڀرهما جي لاءِ مان پيدا ٿيو. ائين ڪٿي چڻجي نہ شو يعني مهاديو ۽ رڌر روپ ۾ ڪو تفاوت ڪونهي. جڏهن سون ۽ ڳهڙي ۾ تفاوت ڪونهي تڏهن شو ۽ رڌر ۾ تفاوت نہ سمجهڻ گهرجي. رڌر روپ ڀرهما ۽ وشرو جي سھائتا ڪرڻ لاءِ ئي ورتل آهي. اها ديوتاؤن ٻين جي پڳتي ڪن لا مگر رڌر خرد شو. روپ آهي ۽ هن کي پڳتي ڪرڻ جي ضرورت ڪانهي. ڪڪر ۽ گاهه کان وٺي ڀرهما تائين سڄي سرشتي شو. روپ سمجهڻ گهرجي. اهي ويدن جا وچن آهن. ڪرڻا، ڀرڻا، هڻڻا، ساڪي، سرڪڻ ۽ لوڪ ڀاڻ اهڙي آهي. ٻين کي مارڻ لاءِ آهي مگر رڌر کي مارڻ وارو ڪو نہ آهي. هو ڪال روپ مها ڪال آهي ۽ مها ڪالي. هن جي آسري تي لڳي رهي آهي. رڌر جو پيدا ڪرڻ وارو ڪو نہ آهي. هو ڀاڻ کي ڀاڻ پيدا ڪندڙ آهي. جڏهن اچو وڻ کي پيدا ڪري وري وڻ ۾ اچو روپ تي رهي ٿو تڏهن ئي سرشتيءَ کي پيدا ڪري وري سرشتيءَ ۾ ئي رهي ٿو ۽ سرشتيءَ کي پيدا ڪندي سرشتيءَ کان جدا ڪو نہ ٿو رهي سگهي. (هر هر مهاديو شديو- ڪاشي وشوانڪ گنگي) ڪوئي رڌر سنگهتا (۴) آڌاء ۴۲ سماپت.

ڪوئي رڌر سنگهتا جو ٻهاتر

سوڌجي ڏهراڻ - اي رشيرو! ڀرهما، نارڌ، سينڪادي مٺي، ويد وباس ۽ ڪهل ڏار وغيره کان لوطيه ڪيل گيان جو روپ ٿوهان کي ٻڌائي چڪو آهيان. ڪڪر ۽ گاهه کان وٺي ڀرهما تائين جهڪي ۽ سسار ۾ ڏسي رهيا آهيو سو سڀ شو. روپ آهي هر پنهنجي مرضيءَ سان جهڪ جي وچا ڪندو آهي. هو سڀ ڄاڻي ٿو ۽ هن کي ڪو نہ ٿو ڄاڻي. هو ٽولهپ آهي. جڏهن سورج جو ڀاڄو چل ۾ ڏسون لا ڀر سورج چل ۾ ڪو نہ آهي تڏهن ئي شو جي لاءِ سمجهڻ گهرجي. حقيقت ۾ سڀ ڪجهه آهي. ڪنهن نہ ڳالهه جو

مکمل و پختگی کا ثبوت

سینٹی رشی - ای سولجی مہراج ! تروہان ہر گھڑی مکتی جسر لالہ گہی رہیا
آہور۔ مکتی ملن لی جا لئی لری؟ مکتی پر چہو جی گھڑی کتی لہندی آہی؟
اسان کی سب وستاوان کولی سمجھاو۔

سوتلجي مھراج - اي رشتو! مڪئي چئن پرڪارن جي ٿيندي آهي. (۱) سارو ٻيا (۲) سالوڪا (۳) سالڌا ۽ (۴) ساڃا. شڙ - واريءَ جي ورت وڪڻ سان چئن پرڪارن جي ملڻ عام سولي لي ٻولندي آهي. مگر پڪڙان شڪر ”ڪٽولہ - مڪئي“. ۽ ڌرم، آرم ۽ ڪار روپ جي ڏيڻ وارو آهي. ”ڪٽولہ - مڪئي“ جا پنجن مڪئي آهي سا وري عام اوڪن لاءِ ڌرلپ آهي جنهن ۾ انسان وڃي ٻير ٻيا پڪڙان شڪر سان لمن (جذب) لي شو. روپ لي ويندو آهي. ويندڙ ۾ پڪڙان شڪر جا ۲ روپ چيا ويا آهن. (۱) سڪل (۲) لشڪل. شو. ٽي سعي، ڪيان، آلمس ۽ سس چٽ آندل لائي سان ٻوسڻ آهي. ٽرڪڻ وري آبهاشي، شڻ، ارڙهن (ارمل) آهي. اهو ٺ لال آهي ٺ ٻيلو، شبد آهي ٺ ٺيرو، ٺ ٺيندو آهي ٺ وڏو، ٺ لٿو آهي ٺ سنهو، جتي من ۽ وائي پائي موٽي لٿا اچن. چئن آڪاش هرهند واپڪ آهي لٿن شو. ٽي ۲ هرهند حاضر آهي. اهر سڀ شو. ڪيان ٻندا لٿن سان سڃهي ڪهر آهي. ٻاراڪ طوح شو. ڀڄن، شو. ٻوڙا، شو. ٺام سمرڻ سان ٺن. سس ارشن کي شو. ٻڌ جي پراڻي ملي ٿي.

سنار ۾ ڪيائون جو ملڪ تمام مشڪل آهي مگر. شريجن ڪرڻ سان ئي شو. ڪيائون ملي سگهي ٿو. انهن ڪري ساڌو، سبب، مهالائون ئي شو جو ڀڄڻ ڪندا رهن ٿا. ڀڳتيءَ سان ڪهڙا ئي ماڻهو مڪتيءَ کي پراپت ٿيا آهن. شو. ڀڳتي ئي ڪيائون جي جنسي بدي مالا چئي وڌي آهي. ڀڳتي ڪرڻ لاءِ وري ٻيهر جي تمام ڪهڙي ضرورت آهي. ڀڳتي وري ان نسلن جي چئي وڃي ٿي. (۱) سڪڻ ڀڳتي (۲) ٽوڪڻ ڀڳتي. وري انهن جا به ڪهڙي قسم آهن مطلب نه شو. ڪرڻا کان سواءِ ڀڳتي به حاصل ڪانه ٿي ٿئي. شو لام سمورڻ ڪرڻ واري ماڻهوءَ تي شو. ڪرڻا ٿيندي آهي ۽ شو. ڪرڻا هٿ ڪرڻ شو. لام ڀڄڻ ٿئي ٿو. مگر جڏهن شو. لام ڀڄڻ ڪرڻ جو موقعو ملي تڏهن سمجهڻ ڪورجي نه شو. ڪرڻا ئي آهي اڏو باقي ٻيهر سان ڀڳتي ڪڍي نه ڪيائون ايندو ۽ جي ڪيائون آيو نه مڪتي ڀڄڻ ٻري ڪانه آهي ۽ ٻيو انسان ٻين کان چونڪاو پائي ٻيهر شو. ٻڌ کي حاصل ڪري ٿو. (هر هر. ههادر شير. ڪاشي وشولاف ڪنگي) ڪوئي وڏو سڪهڻا (۴) اڏاڏ ۴۱ سمايت.

شؤ، وشلو، ودر ۴ برهما بابت

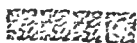
سینٽي رشي - اي سولهي مهراج! ڪير آهي؟ وشو ڪير آهي؟ ردر ڪير آهي؟ ٻرما ڪير آهي؟ انهن سڀني ۾ لوڪ ڪير آهي؟ ڪرڻا ڪري لسانتي شڪ ڪي

ڪي ويٺو ڏسي ٻارن ۾ سندن پٽ ورتي. ايتري ۾ سڀ اچي شڪاريءَ وٽ پهتا. شڪاري
 ۾ خوشيءَ ۾ ۽ ٻي سمايو ۽ يڪدم چئن ئي هن ڏٺس اڻ هٿ ۾ کنيو ۽ سندس نيز چرنو
 ڪرڻ ڪري چوٽين ٻاهر ۾ چل ۽ ايترو پڳوان چي شو. لنگ ئي چڙهڻ لڳا ۽ سندس چوٽين
 ٻاهر جي ٻوڇا پوري ٿيڻ لڳي. شڪاريءَ جا سڀ ڀاپ لاس ٿيڻ لڳا ۽ ڪيان جي جهلڪ
 سندس اندر ۾ روشني ڏيڻ لڳي ۽ ايتري ۾ هرڻ ۽ هرڻين چيو، ”اي وياڏ شرومڻي! اسان
 سڀ گڏجي انجام جي پورائي ڪرڻ آيا آهيون. توهان ڪرڻا ڪري اسانجي زندگيءَ کي
 سڦل ڪرايو.“ هنن ٽنهي جي گڏيل آواز ۽ اندر پيدا ٿيل ڪيان جي جهلڪ شڪاريءَ جي
 جيون ۾ ٽئون ورڻ واراڻو. ڳوڙهن هيالين جي سمند ۾ ٽيهون هٽندي شڪاريءَ جي عجب
 جي حد ۾ رهي ۽ اندر جو اندر ۾ چوڻ لڳو، ”هي ٻنان ڪيان هوندي ۾ جانور ڏاڍو آهي.
 ڏاڍو آهي هينجو جيون جو انجام پاڙو لاءِ هٿ اچي ڪڙا ٿيا آهن. پر اڳڪار ۽ سڃاڻي هنن
 ڀورن جي رڳ رڳ ۾ پزال آهن. ڏڪار آهي منهنجي منڇ روئي جيون کي جيون سڄي عمر
 ٻين جي خون سان ڪيلو آهي، ۽ ٿر لت ئي گذارو آهي ۽ ٻين جي ڏک پيڙا سان آندو ٿيو
 آهي. هاءِ آفسوس! ڪٽنب جي پالنا ڪار اٽڪ ڀاپ ڪيا اٿم، ڇا اهي سڀ ڀائي
 پراج وٽ منهنجي سهائتا ڪندا؟“ اهڙيءَ طرح وڃار ڪندي هن جا هٿ اڻ هلائي کان
 ٻهجي ويا ۽ هرڻ جي ڪٽنب ڏانهن منهن ڪري چيائين، ”اي سياڻا جانورو! توهان
 سلامت ئي واپس وڃو.“

شڪاريءَ جي اکين چوڻ ئي ۽ سندس چئن ٻهرن جي شو. مايا اوسار ٻوڇا ڪرڻ ڪري
 پڳوان شڪر پرڪهت ٿي چيو، ”اي ٻيل راج! مان ٿوري ٻوسن ليو آهيان. هاڻي جهڪي
 گهر ٿو هجيئي سو گهر.“
 شڪاريءَ اي پڳوان توهان جي درشن ملڻ ڪري مولڪي چٽڪ سڀ ڪجهه ملي چڪو.
 منهنجي اڻڄاڻائيءَ ۾ ٻوڇا سڦل ٿي ۽ آندو ڪيان پراپت ٿيو.

پڳوان شڪر - اي وياڏ! ٻڌ. هيٺو ٽون وڃي شونگرو ۾ رهه جتي آندو سان
 پنهجي سڃاڻي ۽ اٽڪ ڪمن ڪرڻ سان جيون گذران ڪر. جتي سکر سان ٽيهجو ڪٽنب
 وڌندو ۽ ويجهندو رهندو. ڏاڍا ٽون ۾ ٽيهجي ڪٽنب جي ساراهه ڪندا رهندا. منهنجي
 پڳتن جي وڪيا ڪرڻ وارو پڳوان راءِ چنڊو هڪ ڏينهن ٽيهجي گهر پٺاڙو ۽ ٽون ان جي شيوا
 ۾ رهندي هن اوڪ ۾ سکر حاصل ڪنديان پر باد وڪ! شو - ٻوڇا، شو - آراڏا ۽ شو - پڇن ۾
 ۾ پنهجو من لڳائيندو رهي.

هرڻ، هرڻين ۽ سندس ٻارن پڳوان شڪر جو درشن ڪيو ۽ يڪدم سراپ مان مڪ
 ٿي جانورن جي ڏاهه ٽياڳي آل ومان ۾ ويهي رها ۽ جلد ئي شو. اوڪ پهتا. پڳوان شڪر
 ۾ عام ماڻهن جي گلاب لاءِ ان وٽ هيٺان وڪيل شرنلڪ ۾ سمائي وڃو ۽ ”وياڏيشور
 لنگم“ جي نالي سان مشهور ٿيو. (هر هر مهاديو شير - ڪاشي وشوانڪ ڪنڪي) ڪوئي ردر
 سنگهتا (۴) آڊاء ۴۰ سماپت.

ٻيو ڪهڙو اثر آي جو ڪم ٿيندو؟ پر اٽڪار ڪرڻ واري ماڻهوءَ جي ڄمڻي واکاڻ ڪئي
اٿرڙي ٿوري آهي مگر هن وقت ميهنجا ٻار ٻچا گهر ۾ اڪيلا ويٺا آهن سي نشط ٻههجي
سرامي يا ٻيڻ جي سهرڊ ڪري مان جلد موٽي ايندس ۽ ٻـءـهـ جيئن ٺوڪي وئي ٿي ڪج
اي ٻيل! تون ميهجي هن ٻانهه کي ڪوڙ نه سمجهج، مان ٿو وٺ وري اٽڪ موٽي ايندس.
امتيءَ وارن چيو آهي، سچ ئي ٻوڙي هلي ئي، سچ مان سمنڊ ۾ ٻههجي مهادا السدر
وهي ٿو، سچ جي ڪري ئي پاڻيءَ جي آبشارن (چوٿن) جون ڌارائون سڌيءَ طرح وهن
ٿيون ۽ سچ جي ڪري ئي سڄي دنيا ۾ ڪارواڻ هلي ٿو.
: ٻوڙيءَ جي اٿن وڃن ٿي شڪاري، البم ۾ چڻ ڪان آٺاڪائي ڪئي نه هڙلي
ڏڪندي وري چيو —

هرڻي- اي واهڻا. تون منهنجيءَ ڳالهه تي غوراس ڪر. مان قسم کڻي ٿي ڇران ۾ ضرور موٽي ايندس ۽ جيڪڏهن ۾ اڃان ۾ شل مولڪي اهڙو باب لکي جيڪو جيڪو پراڻو ڪي وٺن وڪڻڻ جو لکي ۽ سنڌيا ڪاٿريءَ ۾ ڪوڙ جو لکي، جيڪو باب جيڪو ڪنهن استريءَ کي پئيءَ جي آڻيا ۾ مڃڻ ڪري لکي، جيڪو باب جيڪو شڪر پڳوان کان بي مڪر ليڻ ڪري لکي، جيڪو باب جيڪو احسان فراموش ماڻهوءَ کي لکي ۽ ٻڌاڙيءَ ۾ ائين ڪئي ڇران ۾ جيڪو باب پئي سان ڏوهه ڪوڙ ڪري لکي تنهن باب جي مان پاڻ ڳڻيائون. اهڙي ستائڻ تي شڪاريءَ کي الس وهر آڙ ۽ چيائون، ”ڇڏو تون ڪهڙو وڃ.“ ڀڙه ۾ هرڻي ٽپ ٽپندي ٻاڻي پڙهندي ٺيڪ ماريندي اچي پنهنجي گهر پهتي. اهڙي ۾ رات جو ٻه ٻن ٻن ٻن ڪلري چڪو ۽ شڪاري ڇاڳندو وهو. ڀڙه ۾ هرڻيءَ جي ٽپندي پڻ اچي آئي پهتي. هڙه وڏيءَ پڻ کي ڳولهندي وسرو پاهي پئي هئي ۽ ٻاڻيءَ جو لڌ ٿي جهٽ ٻاڻي پڻ لڌ ٿي جيئن اڳتي وڌي ۾ شڪاريءَ پنهنجو ٺيڪ گمان هٿ ۾ کڻي نشان چٽڻ شروع ڪيو. شڪاريءَ جي چوڙو ڪري لڙي مان آڳي والڪو ٻاڻيءَ چڪي هاري پئي ۽ سڌو اچي هيٺان اسٽائپ ٺيل شونڪر تي پئي. ۽ ٽي ٻنهن جا ٻن ٻن اچي ڪرا ۽ اڻ ڄاڻائيءَ وچان شڪاريءَ جي پئي ٻنهن جي چٽڪ ٻنهن جي ٿي چڪي. پڳوان شڪر ٻنهن ٺيڪ ۽ شڪاريءَ جا باب ڏوڏ ٻنهن لڳا ۾ پئي طرف هرڻيءَ جي پڻ شڪاريءَ کي ٺيڪ ۽ گمان سان سنڀريل ٿي چڪو مان پڇندي چيو:-

هر ٿي، جي پين۔ اي شڪاري! تون هو ڇا ڪري رهيو آهين؟
شڪاري۔ اي هر ٿي! مان شڪاري آهيان۔ جهنگ ۾ ٿولت ڪرڻ ۽ شڪار ڪرڻ
منهنجو پيشو آهي ۽ مان مجبور آهيان جو منهنجي مائٽ، ڀاءُ، استري ۽ ڪٽنب جي پالنا
هن طرح ڪندڙ آهيان۔

[illegible]

ڪري اسان کي ڪوئي سمجهايو.

سوڻجي دهرائج - اي رشيئرا هڪ پراچين سمي جي ڪٿا آهي. گرودرهم لائي سان هڪ پيل هو. هو ڏاڍو نڪو شڪاري هو. جهنگلي جانورن جي شڪار ڪرڻ سان ئي پنهنجي ڪٽنب جي پالنا ڪندو هو. مضبوط بدن هوس ۽ خوفناڪ شڪل ڏسڻ سان ئي ڊپ وٺيو وڃي. ننڍي ۽ چمار کانوئي ئي جهنگل ۾ شڪار ڪرڻ ۽ ڦرلٽ ڪرڻ چٽڪ هجڻو ڏٺو هو. ڪڏهن به هن سٺو ڪم نه ڏٺو هو جهنگلي ڪري هو ئي رحم ۽ پاپ آتما هو.

شو واريءَ جو ڏينهن هو. ڏاڍو سهاوڻو سمو هو. صبح ٿينديئي سندس پتا مانا ۽ استريءَ چيو، اڄ ڪو سٺو سڀڻو جانور ماري اڄ نه پوڄڻ ڪراون. اهي وڃڻ ٻڌي جهت ڏٺس پاڻ کڻي جهنگ ۾ منهن ڪري نڪري پيو. شڪار جي ڳولها ۾ پئڪندو ئي رهيو مگر ڪو به جانور کيس ڏسڻ ۾ نه آيو. سڄي ڏينهن جي اکر به ستائڻ لڳي ۽ سڄو لهڻ ڄا ساڻاها به اچي ڪرڻ لڳو. من ۾ سوچڻ لڳو. ”هاڻي ڇا ڪريان؟ ڪيڏانهن وڃان؟ اڄ ڪجهه به نه مليو آهي. گهر ۾ ٻار اڃا بکيا هوندا، پر پتا ۽ مانا ڇو ڇا ٿيندو؟ استريءَ جي الڳي ڪهڙي حالت هوندي؟ ڪجهه نه. ڪجهه گهر ڏانهن کڻي وڃڻ گهرجي نه نه ڪهڙو منهن کڻي ويندس.“ ائين ويچار ڪندي هلندو پئي ويو ته هڪ وڏي لاءِ وٽ اچي پهتو. ڪناري تي هڪ سهڙو گهاٽ ٺهيل هو جنهن ڪري من ۾ خيال ڪرڻ لڳو. ”هٿ مڙهي ڪوئي جانور ضرور پاڻي پيئڻ ايندو ۽ مان ان کي ماري پنهنجي گهرائي ڀري گهر پهچندس.“ پوءِ نه هڪ پاڻيءَ جو لوڙو ڀري اهر گرودرهم پيل ٻيٽن جي وچ جي هڪ ٽاريءَ تي وڃي ويهي رهيو. من ۾ اهو ئي سوچ ڪرڻ لڳو ته ڪنهن مهل ٿو ڪو جانور اچي. استري ۾ رات جي پهرئين ٻاهر ۾ هڪ اڃايل هرڙي ان لاءِ جي گهاٽ تي پاڻي پيئڻ لاءِ ڇاچي پهتي. شڪاري هرڙيءَ کي ڏسي ڦوٽيو ته سمار ۽ جٽن ئي ٿيو ڪمان هٿ ۾ کڻي نشان چٽڻ شروع ڪيائين ته ٿوري لوڙي ئي سندس لوني مان پاڻي سڌو هيٺ ان جاءِ تي ڪراو جتي شڙ. ليڪه اڳ ۾ ئي اسٽان ٿيل هو. پيل جي وڌيڪ چور ئي به چار ڀل ٻيٽن جا ٻن به ڪري اچي سڌو شڙ. ليڪه جي مٿان ڪرا. شوراريءَ جي ڀوڄا ۾ چيل ٻيٽن ۽ جل سان هڏجي اڻڄاڻائيءَ ۾ شو. ڀوڄا ئي پيئي ۽ ڀولائڪ پنداري خوش ٿيو ۽ شڪاريءَ جي ڪيلن ٻانڀن جو چوڻون حصو ناس ٿيو. هيڏانهن هرڙيءَ کي ڪڙڪ پئجي ويئي ته منهنجي مارڻ وارو نشان چٽڻ ئي آهي سو ٻڪدم آواز ڪري چيائين:

هرڙي - اي شڪاري! ٿون ڇا ٿو ڪرڻ چاهين؟ ڪرڻا ڪري ڪوئي ٻڌاء.

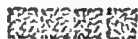
شڪاري - (عجب ۾ پئجي) اي هرڙي! مان شڪاري آهيان. شڪار ۽ ڦرڻ مارڻ منهنجو ڏاڏو آهي. اڄ منهنجي ڪٽنب جا سڀ ٻائي اکر ۾ ٻاهه ٿي رهيا آهن تنهن ڪري توکي ماري انهن کي ڏي ڪرائيندس.

هرڙي - (خبردار ٿي ڪري) اي وٻاڏا! هن ناسونف سرور مان تنهنجي ڪٽنب جي لاءِ لاپ ۽ سکر جو ڪم اچي تنهن لاءِ سڄو ڀت مولڪي خوشي آهي ۽ اٽڪان وڌيڪ منهنجي لاءِ

الاج، شڪي گل ۽ ٻيٽون سان شڻ - ليڪ جي - اڇا ڪرڻ ڪهڙي . هن چوئين ٻهر ۾ جدا جدا قسم جي مٺاڻ جا اٺار ٻيڙي اڳيان پوڻ پيٽا ڪجن . ماڻهن جي دال جا وڙا ۽ ڪچرواڻون ٺاهي ۽ ماڻهن جي مٺائي ٺاهي شڻ - ليڪ اڳيان وڪڻ ڪهڙجن . ٽئين ٻهر جي پيٽ ۾ وڌاڪ جاپ ڪجي يا شڻ - مٿيون جو پاڪ ڪجي . خوب ٻڃن ، ڪيڙن ، لاج ۽ ڳاڻا اڃاڻا ڪرڻ ڪهڙجن . شو - لام جي ڏن لڳائڻ ڪهڙي ۽ ٻيءَ سڄ اُڀرڻ مهل چوئين آڙي ڪري ساڳيءَ طرح ڏينهو هڏرا سان اڏايان يا موڪلاڻو ڪجي . پڇاڙيءَ ۾ ۵ شڻ پکيٽ اراهمڻ جي ٻوڙن ڪرائڻ جو من ۾ سڌڪلپ ڪرڻ ڪهڙي . پڇاڙيءَ ۾ هن طرح پشمانجالي ڪرڻ ڪهڙي .

”اي سڌاڻڪ ڪرڻاڏان شڻ! مان توهان جو آهيان . منهنجو ساهه توهان ۾ ئي لڳل آهي . منهنجو چمب سڌا توهانجو ئي چمبن ڪري ٿو . رغو چاڻي توهان کي جيڪي واجب سمجه ۾ اچي ٿن ڪرايو . اي پوٽاڻڪ! مان چاڻي ٻڌهي يا اُڻڻاڻائيءَ ۾ جيڪو چمب يا ٻوڙن وغيره ڪيو آهي انهنڪي ڇاڪاڻ ته دٻا جا پندار آهيو تنهنڪري سڏيءَ پاوا سان ڪيل ئي سوڀڪار ڪندا . ان اُٻواس يا ورس ۾ جيڪو ڦل ٿئي تنهن موجب اي پڳران! مولتي راضي ٿي مون ئي ڪرڻا دوشتي ڪندا رهو . اي مهادر! شل اسان جي خاندان ۾ توهان جي ٻوڙا ٿيندي رهي ۽ جنهن به خاندان جا توهين اشدادر يا دوتلا هجو تنهن ئي خاندان ۾ منهنجو جنم ٿيندو رهي.“

اهڙي طرح پشمانجالي ڪري اراهمڻ کي ڏکيڻا ڏيئي شڻ - ليڪ جو ورسجن (موڪلاڻو) ڪرڻ ڪهڙي . اي هري! جيڪو هي ورس ڪري ٿو تنهنجي مان بلڪل اُٻواس ٿي رهندو ۽ هن ورس جي ڦل جو مان به ورنن نه ٿو ڪري سگهان . مون وٽ اهڙي شيءِ ڪاهه ڪاهه آهي جا شڻ - راتريءَ واري ورس وڪندڙ انسان کي مان ڏيئي سگهان! جيڪو اُڻڻاڻائيءَ ۾ ڪري ٿو وهي تنهن کي به مڪتيءَ جو ڦل ملي سگهندو باقي چاڻي ٻڌهي ورس ڪرڻ واري جي ڪهڙي ڳالهه ڪجي؟ اهڙيءَ طرح پڳران شڪر چرندي اتر ڏهاڻ ٿي وار ۽ پڳران وشو پنهنجي ڏام ڏانهن واپس وٺارو . (هو هر مهادر شير - ڪاشي وشو ٺاه ڪندي) ڪوئي رندو سنگهتا (۴) اڌياڌاء ۳۷-۳۸ سماپت.

شو راتري ورت جي اڏايان (موڪلاڻي) جي وڌي

سڀئي رشي - اي سوڌي مهراج! اسانکي شو راتريءَ جي ورس جو اڏايان (موڪلاڻي) جي وڌي ڪرڻا ڪري ٻڌارو جنهن اُٻواس (ورس) ڪرڻ سان ئي پڳران شڪر ٻڪ ٿي ٻڪ اُٻاس ٿي ٿو . سوڌي مهراج - اي رشيءَ هيءَ ورس ساندءِ چوڏهن سال ڪرڻ ڪهڙي . تيرس ڏينهن فقط هڪ وقت ئي ٻوڙن ڪرڻ ڪهڙي ۽ چوڏس ڏينهن ٻوڙو ٻوڙو اُٻواس ڪرڻ ڪهڙي . شو راتريءَ ڏينهن صبح جو نتيه ڪرڻ ٻوڙو ڪري شراڻي (شو مندر) ۾ وڃي وڌي اڏو سا ٻوڙجن ڪرڻ ڪهڙي - بدوءَ اُٻاسي

۴ بهر ٿيندا آهن. مگر هيءَ مهاڻو وٺوئيءَ جي ارجا واس جي بهر کان ئي شروع ٿيندي آهي. بهرين ٻارڙن شوق لڪ امتاين ڪيو آهي ۽ اٽڪ سندر شمن سان ارجا ڪئي آهي. بهرين لڪ، چانور، گل ۽ پتاجامري سان مهاڻن جي ارجا ڪئي آهي. هر هڪ ارجا جي شيءِ لاءِ جدا جدا منتر مٿو آهي پر جيڪڏهن منتر ياد نه هجي ته ”اور ٺهر شواڻ“ ئي هڪ اثر منتر آهي جنهن سان سڀ ڪاڄ اڀرڻ ٿي سگهندا آهن. ٻيو وري جل-ڌارا اڀرڻ ڪجي. چندن، اڪند چانور ۽ ڪارن ٽرن سان ارجا ڪرڻ گهرجي. ڪمل جا ڪل، پڻ شو لڪ ٿي چاڙهڻ گهرجي ۽ ان مهل هيٺين طرح پڳراڻ شڪر جي جدا جدا اٺن ٽالن جو اچارڻ ڪرڻ گهرجي ۽ آهي آهن، ڀو، شرو، ردر، پشوپتي، اکر، مهان، پير ۽ ايشان. هر هڪ ٽالي سان ”ٺهر“ لفظ ضرور وجهڻ گهرجي. ڪل جي ورکا کان ٻيو ڏوب، ڊب (ڏٺو)، ٺهر ٻنڌ ۽ ٻڙڻ اڀرڻ گهرجي ۽ ٻيو بهرين اور جي ڪلڙن ٽالين جا پڻ ڪرڻ گهرجي. ٻيو وري ”ڏينهو هڏرا“ (ڪانه جي منهن وانگر هڪ جا اشارا لاهي) سان ٽوپڻ ڪرڻ گهرجي. ان کان ٻيو ه براعظم جي ٻوڙن ڪرائڻ جو من ۽ وٽار ڪري سڪلپ ڪري بهرين بهر جي ارجا جو موڪلائو (آديان) ڪرڻ گهرجي.

هائي وري ٻئي بهر جي ارجا جي وڏي ٻڌو. ٻئي بهر ۾ ساڳيءَ طرح بهرين بهر وانگر شو-ٻوڙن ڪرڻ گهرجي ۽ جل ڌارائون وهائڻ گهرجن. بهرين بهر وانگر ٽر، جڙ، بهرين ۽ ڪمل جي ڪل سان ارجا ۽ ارجا ڪرڻ گهرجي. ٻيو اڇورا ٻنهي لٽن جي مڙهي ۽ لاهي سان ارڪه ڏيڻ جو خاص مهار سمجهڻ گهرجي. ڪوئيءَ جو اڀرڻ ٻه ٻه ٽي ۽ وڪڻ خاص ڇو وٺو آهي. اي جنازن ۾ ياد رک ته بهرين بهر کان شو-منترن جو هن ٻئي بهر ۾ وڌيڪ جا پڻ ڪرڻ گهرجي ۽ جيستائين ٻيو بهر اڀري ٿي جيستائين چا پ ڪندو رهجي يا شو-منترن جو پات ڪندو رهجي. ٻئي بهر جي ٻڙي لاهي ٿي ٻه ساڳيءَ طرح بهر وانگر آڙي ۽ وڏا ڪري ه شو پڳس براعظم جي ٻوڙن ڪرائڻ لاءِ من ۾ سڪلپ ڪري ڏينهو هڏرا (ڪٽو) جي مڪر وانگر هن جي اشارن) سان وٽس جو آديان يا موڪلائو ڪرڻ گهرجي.

ٽين بهر ۾ ا شو-ارجا بهرين ۽ ٻئي بهر وانگر ڪرڻ گهرجي. باقي ڇوڙن جي جاءِ تي ڪڙڪ رکجي ۽ اڪ جي ٽڙي (گل) چڙهائڻ گهرجن. ٽين ڪالهر ڏوب، ڊب (ڏٺو) اڀرڻ ڪري مالهون ۽ اٽڪ ٻوڪارن جي پاڇن ۽ خاص ڪري ساڻيءَ پاڇيءَ جو ٻڙڻ ڏرڻ گهرجي. اڇن جي ٻڙي لاهي ڪالهر ڪانور سان آڙي اٿارڻ گهرجي. ڏاڏهنءَ جي ڪل سان ارڪه اڀرڻ ڪرڻ گهرجي ۽ ٻئي بهر کان ٻڌو چا پ ڪرڻ شروع ڪجي. ٽين بهر جي ٻڙي لاهي ٽالين چا پ يا شو-منترن جو پات هڻڻ گهرجي ۽ ٻيو ڏينهو هڏرا سان وسرڻ ڪندي ه شو پڳس براعظم جي ٻوڙن ڪرائڻ جو من ۾ سڪلپ ڪئي. چوٿين بهر اڇن ٿي وري آراهن، ٻوڙن، آڙاڻا ۽ وڏا ڪئي. خوب جل ڌارائون وهائجن. ماڻهن، مڱ، ڪنگڙن، ستن ۽ سرجا

جو ورت ورتو رکندو آهي. شؤ راتريءَ جي ورت کان گهڻو وڌيڪ ورت ڪرڻ آهي. ڪامنا سان، بنا ڪامنا سان، سڀني ورڻن وارن لاءِ (اوهام، ڪتري، وٺڻ ۽ شونڊر)، سڀني آشرمن وارن لاءِ (اوهام چرند، گرهستي، وان پوسٽ ۽ سياسي) استرڻ لاءِ، بالڪن لاءِ، ديوتائن وغيره لاءِ ڦلڌاڻڪ آهي. ڦاڙ، مهيني جي ڪرشن پڪشيم پر شو راتريءَ جو وڏو مهانر آهي، جنهن ڏينهن آڏو رات تائين اها نڪت رهندي آهي. هن شو راتريءَ کي مها شو راتري به چئبو آهي. اي ڪيشو! سياڻا ماڻهو صبح جو اٺن مهل ڪالوئي ٿي من پر شو - ورت جو سنگلپ ڪن ٿا. يعني پڪو واپار ڌارڻ ڪن ٿا. سستيءَ کي ڇڏي صبح جو سوال اٿن ٿا. سنان پاڻي ڪري پنهنجي نم نير کي لڳي وڃن ٿا ۽ ڀرڻ نمسڪار ڪري شو. ليڪر جي ڀوڄا ڪن ٿا. آڏاڻا ڪن ٿا ۽ هن طرح آستي ڪن ٿا.

(شلوڪ جي ايس جي معنيٰ)

اڀائين مٿان ٿون پروردگار، فنا ۽ بنا جو ٿون آئين مدار.
 شو - راتريءَ ورت مان ٿو ڪريان، چرڻ تي ٻڌي هٿ مان ٿو ڌريان.
 وگهن ڪين ان جاءِ ٻوڙي سگهن، ڪين ڪار، ٻيا شترو ٻوڙي سگهن.
 جتي پنهنجي ڪرڻا هر وار آهن، نيڪيٽ مهادر نمسڪار آهن.

”اي نيڪيٽ مهادر! پنهنجي نوحان کي نمسڪار آهي. مان نوحانجي شو راتريءَ جي ورت ڪرڻ جي اڃا ڪريان ٿو. اي پڳران نوحان جي ڪرڻا سان شل پنهنجي هن ورت پر ڪنهن قسم جو وگهن نه ٿو ٿو ۽ ڪار ڪروڙ ٿو ٿو وغيره شترو ورتي ڪين ستائي سگهن.“ اهڙيءَ طرح پڪو واپار ڪري ڀوڄا جي سامگري کڏ ڪري ڪنهن مدر، شوالِي يا تيرت اسٽان تي جتي شو. ليڪر اسٽان ٿيل هجي اُتي وڃڻ گهرجي. ڀرڻ پڳران شڪر جي ڏاڪڻي يا اولهه طرف ڀوڄا جي سامگري رکي. سنان وغيره ڪري صاف ڪهڙا ٻهري ڀوڄا شروع ڪرڻ گهرجي. اور نمه، شواب، مٿن سان ڀوڄا ڪرڻ گهرجي. آڙي، ڪيرن، ڳاڻڻ ۽ وڃاڻڻ ڪانهه ٻهريان ٻهري ڀوڄا ڪرڻ گهرجي ۽ شو راتريءَ مهانر جو پاٽ ڪرڻ گهرجي. شو - استرڻ جو پاٽ ڪرڻ گهرجي. شو هٿا کي ڳاڻڻ ۽ وڃاڻڻ گهرجي. اهڙيءَ طرح رات جا چارئي ٻهري ڀوڄائڻ، ڪيرن، پڇن، مهانن جي ڳاڻڻ وڃاڻڻ سان کڏ آڙيون به اٿارڻ گهرجن. چارئي آڙيون اڍواڻ ڪري سڄي رات جاڳڻو ڪري ڀرڻ صبح جي ورت وري سنان پاڻي ڪري وري ڀوڄا وغيره ڪري نمسڪار ڪري ورت ڪري ٻي ورت جو آڏاڻا ڪجي.

”اي مهادر! نوحان جي شو. آڳيا آڙسار تي مون شو راتريءَ جو ورت رکي اورو ڪو اور ۽ پٽاشڪتي ورت ڪرڻ تي مڙتي ڪرڻا ڪرار. اي ڪرڻالڏان! ڪا بل ٻوڙ ڪجي نه ڪما ڪرار. معاف ڪراو ۽ مڙتي راضي ٿيو. ڀرڻ وري کان جو ڪا ڪا پٽاشڪتي ڪجي. اٿان ڀرڻ شو. پڪي اوهام کي ڀوڄن ڪرائي ڪين ورتو ۽ ڏکڻا ڏيئي راضي ڪجي. اي برهما! اي شري!! اي ٻاروئي!!! ڏينهن جا ۴ ٻهري لهندا آهن ۽ رات جا ۴

لن ۴ سمورې سکن جي ډنځ وارو وهندو ۴ ان ۲ کور شک له سمجهه کورجي. څو کور مالهو
صوبو جو سوال آي مهنجي ٻوځا کاهو مهنجي مولي يا لکر (شو-لکر) اڳيان شو-
زارا کري ۴ جو پاند کري او نهجي لاه دنيا ۲ سڌي (هر گهن ۲ سر ۲ گاماني) دور
له وهندي ۴ اهر مالهو هن لوک ۲ سر ۲ پالي لو ۴ آلم ۲ کس شو لوک ۲ واسو ملي اندر-
پکران شکر له اثر ڏهان اي وڙ مکر وشو سندس استي هر وڙو گندو لي وهر. (هر هر
مهادر شير- کاشي وشواند کني) کولې ودر سکهتا (۴) اډاه ۳۶-۳۵ سماپ.

پگوان شکر کسي راضي گرڻ وارن ورتن جو ورتن،

مهانشورائي- ورتا جي گرڻ جي وڃي ۴ مهما جو ورتن.

سڀا ورشي - اي سونجي مهراج! نوهان اسانکي سر- هزارا کري ٻڌاي ڏاڍو آند
ٻه ٻار آهي. هائي اسانکي گرڻا کري پکران شکر جي راضي گرڻ وارن ورتن جو ورتن
گرڻ ۴ مهما شوراڙي جي ورس جي وڃي ۴ مهما ٻڌاي گرڻا ورتن گرڻو.

سوڻجي مهراج- اي رشتو! نوهان جيڪي ۲ ٻچو آهي سر هڪ ڏنڊ نوهان وشو
۴ ٻاروئي ۴ وڃي پکران شکر کان ٻچو هو ۴ جيڪي جيڪي پکران شکر آهن کي
ٻڌارو سر مان نوهانجي اڳيان ورتن گرڻا ۴ نوهان گرڻا کري شالو چم سان وڃي ٻڌارو
پگوان شکر- اي ٻوڙا! وشو! ٻاروئي!!! مهنجا ورس اهو آهي. جن مان مکي
ڏهر ورس آهن. جنکي جا پال- شوتي ۴ جا وڏوان "دش-شيو ورس" چون ٿا. نڙج (نوهان
کري ۴ ورتن) کي اهي ورس ۴ لهر پالن گرڻ کورجي. هر هڪ آشتي ۴ ئي ورس وڃي سر
ٻوڙن کري لٽ راس جو کاڌو کائڻ کورجي. خاص کري گرڻا پکي (اولداهي) جي
آشتي ۴ ئي کاڌو اصل له کائڻ کورجي. وري هر هڪ شڪل پکي (چانڊوگي) اڳاڏشي ۴
ئي اسه شو ٻوڙن کري لٽ هڪ ورس ٻوڙن گرڻ کورجي. چانڊوگي ۴ (شڪل پکي)
لهرس ئي جهن کي ٻوڙوش ورس چيو آهي نهن ڏيهن به شو ٻوڙن کري سانچي ۴
جو ٻوڙن گرڻ کورجي. پر هر هڪ اولداهي ۴ جوڙس ئي شو- ورس وکندڙ کي ۲ ورس وکڻ
کورجي. ٻيو پکي ٻوڙن اولداهي ۴ چانڊوگي ورتن ۲ هر هڪ سرور ئي شو- ورس ڏارڻ
کورجي. شو- ٻوڙا، شو- آرتي ۴ شو آڏاڏا کري ٻوڙ سانچي ۴ جو ٻوڙن گرڻ کورجي.
مٿن ورتن گرڻ وارو مالهو ٻوڙن کي ٻوڙن کرائي ٻوڙ ورس چوڙي. ان کانسواءِ آشتي ۴
ڏيهن سرور ٻوڙ ئي هجي ۴ اولداهي جوڙس سرور ٻوڙ ٿسي هجي له شو- ورس سرور ڏارڻ
گرڻ کورجي. شو- ٻوڙا، ودر هلتر جو چاڻپ، شو- هلندر ۲ آڇواس گرڻ ۴ کاشي ۴
پر ڏيهه تياڳم گرڻ وغيره اصل سائن مارڪ آهن.

مٿن ورتن کانسواءِ شو- راتري ۴ جو ورس ۲ هڪ وڏي اعميت رکندڙ آهي.
هن لوک ۲ سر ۴ آلم ۲ موکي ملڻ جي چاهيا وارو مالهو خاص کري شو- راتري ۴

دوتائن جا ايشور، ۹۵۶. شرٽم - آسري ڏيڻ وارو، ۹۵۷. سرو - سرو روپ، ۹۵۸. شبد برهم
 ستانگتي - برٿو روپ ۽ سب برشن جا آسرو، ۹۵۹. ڪال پڪشيم - جهن جو ڪال پاسو وٺندڙ
 هجي، ۹۶۰. ڪال ڪال - ڪال جا ٻه ڪال، ۹۶۱. ڪيڪطي ڪرڻ واسڪي - واسڪي
 نانڪ کي ڪنگ وائڪر هڪ هڪ ۾ ڌار ڌار ڪندڙ، ۹۶۲. ميهشواس - وڏا ڏنڻ ڌاري، ۹۶۳.
 مهي پرتا - برٿو ۽ کي پالن ڪندڙ، ۹۶۴. نڪڪلڪ - اي داغ، ۹۶۵. وشرنڪله - آزاد، ۹۶۶.
 ديومپيسرٿي - آڪاس ۾ مٽيءَ وائڪر ۽ ڪندڙ، ۹۶۷. ڏاڍي، ۹۶۸. سڌ سڌي سڌن - سڌن
 کي سڌي ڏيڻ وارو، ۹۶۹. وشوڻ سڌوڻه - سڀني طرفن کان ماڻها سان پڪيل، ۹۷۰. ستيه -
 آستتي ڪرڻ لائق، ۹۷۱. وريورسڪ - وڏيءَ چاڻيءَ وارو، ۹۷۲. مهاپچ - وڏن ٻانهن وارو،
 ۹۷۳. سرواڻي - سڀني جي آهڻيءَ جا رستان، ۹۷۴. لوانڪ - اي خوف، ۹۷۵. لواناڻ پري -
 لواناڻ جا پيارو، ۹۷۶. نرليهو لشو پڻچ آما - لوانپ ۽ دنيا جي حوصن کان پري، ۹۷۷.
 نروينڪ - ٻڙوڪن کي پندا ڪندڙ، ۹۷۸. ويڪر لاشن - يڪين ۾ ٻولندڙ وگهن کي لاس ڪندڙ،
 ۹۷۹. ستور آستتي ڪرڻ جي لائق، ۹۸۰. ستور پري - آستتيءَ جا پري، ۹۸۱. ستولا - آستتي
 ڪندڙ، ۹۸۲. وياس - موري، ۹۸۳. نرڪش - سوتڪش، ۹۸۴. اروڊوميو پاڻ - موڪشيم، ولس
 لاءِ جوڳ آسرو، ۹۸۵. وديا راشي - وديا جا پندار، ۹۸۶. رس پري - ارهمانند رس پري،
 ۹۸۷. پرائيت پڌي - شانت پڌيءَ وارو، ۹۸۸. آڪش - ڪاوڙ کان وڃي، ۹۸۹. سنگهڻي -
 پڳڻ جي پڇن کي ڪٽڻ ۽ ڪڍ ڪرڻ وارو، ۹۹۰. نتي، سڌو - هميشه منور، ۹۹۱. وليم ڪهر
 ڌوڻ - جيتي جي ڇوڙي ڌار ڌار ڪندڙ، ۹۹۲. ڌارپش - ارهيا جا سوامي، ۹۹۳. شاڪليه -
 شاڪليه وشي روپ، ۹۹۴. شروري پتي - رات جا سوامي (چندرو روپ) ۹۹۵. پرمات
 ڪروڊس - پرمات جي آڀڻش ڪرڻ وارا ڪرو ڏنا ٿريا روپ، ۹۹۶. آشر ولسل - شرٽ ۾ آل
 ماڻهن تي دها ڪرڻ وارو، ۹۹۷. سوم-پاروئيءَ سان ڪڍ شوي پائڻ وارو، ۹۹۸. وسڪي - پڳڻيءَ
 جي رس ڇاڻڻ وارو، ۹۹۹. رسد - پري جي رس کي ڏيڻ وارو، ۱۰۰۰. سرو ستواو لببھ -
 سنسار جي پوائين کي سهارو ڏيندڙ.

اهڙيءَ طرح شري هري (وشو) پڳوان شڪر جا هڪ هزار لالا ۽ روز اچار ڪندي
 شڙ. آستتي ڪندو هو ۽ هر هڪ منتر تي هڪ هڪ ڪمل جو ڪل شو لنگ مٿان رکي پوڄا
 ڪندو هو. هڪ ڏينهن شو - ماڻا اوسار ڪ ڪمل جو ڪل ڪيٽ ٿي پيو ۽ پوڄا ڪندڻ لاءِ
 ٿئي تنهنڪري وشو پڳوان پنهنجي ڪمل روپي هڪ اڪ ڪڍي ڪٽي پڳوان شڪر تي
 چاڙهي اڀڻ ڪئي. پوءِ نه پڳوان شڪر ڏاڍو پرس ٿي، کيس ”چڪر“ ڏيندي هن طرح
 چيو، ”اي هري! اٿان جي سھائتا لاءِ توکي ٿي اولار ڌار ڌار ڪرڻو ٿيندو. هي ”سدرشن
 چڪر“ سڀني شستن کان اتم آهي. هيءُ سڀ پنهنجي مھما پري جو وڏي روپي آهي
 سو سڀ ”شو - سھس نام يعني شو - هزار اڪريءَ“ ڪري ٿي سمجهه. جيڪو نه ماڻهو هن
 شڙ - هزار اڪريءَ جو پاٽ ڪندو تنهنکي سڀني ۾ نه ڏک نه ستائيندا. هيءُ اتم استرو وديا،

۸۹۲. ائڪ ڪرم ڪرڻ وارو، ۸۹۰. سروس - هر حال ۾ خوش، ۸۹۱. سکر - سندر سولهن وارو، ۸۹۲. سوڪير، ۸۹۳. سکر - ستن هٿن وارو، ۸۹۴. ڏکڻ اٿل - سٺي ڏکڻ جي هٿ (واٽ) روپ، ۸۹۵. ٽنڊسڪندڙو - ٽنڊي جي پٺي تي چڙهڻ وارو، ۸۹۶. ڏرڊ - جرابدارون ڪٽڻ لائين ۽ ۸۹۷. پرڪٽ - پڪڻ لاءِ پرڪهت لڻ وارو، ۸۹۸. پرتي وڏڻ - پٿر وڌائڻ وارو، ۸۹۹. آبڙاج - ڪنهن کان نه هار نه ڪاڻڻ وارو، ۹۰۰. سروسو - سڀني کي پندا ڪرڻ وارو، ۹۰۱. ڪوولڊ - ڪٽر لوڪ جي پراڻي ڪرائڻ وارو، ۹۰۲. سچ روي پٿل تي سروي ڪرڻ وارو، ۹۰۳. اڌ ريت - آڌار ڪالسوا، ۹۰۴. پنهنجو پاڻ ۾ ئي نه، ۹۰۵. سڌ - هميشه ڪامياب ۽ ۹۰۶. پٿر موري - پٿر شوي واري، ۹۰۷. پٿوڻ - جس وري ڏن وارو، ۹۰۸. واراڻه شرڪ ڌرڪ شرڪي - واراڻه کي ماري شرڪي روپ ۾ پرڪهت ٿيندڙ، ۹۰۹. پٿران، ۹۱۰. ائڪ لائڪ لٽ اڪيلو بهادر، ۹۱۱. شرقي پرڪاش - وڏن جي ٿلاءِ ڪرڻ وارو، ۹۱۲. شرقي مان - وڏن کي چاٿڻ وارو، ۹۱۳. ائڪ پٿو - سڀني جا سهاڪ، ۹۱۴. ائڪ ڪرم - سڀني پٿارڻ کي پندا ڪرڻ وارو، ۹۱۵. شري وٽل شرواڻ - منڪل ڪاري، ۹۱۶. شالڻ پٿر روپ، ۹۱۷. سر - سڀني کي ساڳيءَ نظر سان ڏسڻ وارو، ۹۱۸. پٿ - جس وارو، ۹۱۹. پٿر - پٿريءَ تي آرام ڪندڙ، ۹۲۰. پٿر - سڀني کي سڀڪارڻ وارو، ۹۲۱. پٿي - ڪلياڻ سروب، ۹۲۲. پٿرڪرم - ماڻهن کي پندا ڪندڙ، ۹۲۳. پٿوان - عوام کي آهن ڪندڙ، ۹۲۴. آڪسپ - نه ڪسڻ وارو، ۹۲۵. پٿي ڪاه - پٿي سان پٿرو، ۹۲۶. ڪالها - ڪال تي چمپ پائيندڙ، ۹۲۷. اٺل لوهه - لوهي ۽ لوهي وٽ وارو، ۹۲۸. سٿه وٽ مهالائي - سٿه وٽ ڌاري ۽ تياڳي، ۹۲۹. لٿه شالتي - پٿر - شالتي سروب، ۹۳۰. پٿر وٽ وٽو - پٿر اٿڪاري ۽ وڏن ڏيندڙ، ۹۳۱. وٽ - وٽاري، ۹۳۲. وشاڻ - هوشيارو، ۹۳۳. شيد شپ ڪرڻا - شپ ڏيندڙ ۽ شپ ڪندڙ، ۹۳۴. شپ لاما شپ ڪم - شپ سروب شپ لال وارو، ۹۳۵. اٿل - نه ڪهڙندڙ، ۹۳۶. اٿل، ۹۳۷. ساڪشي اڪرڻا - ڏسندڙ، ۹۳۸. ڪڪ پٿر - سون سان شوي وارو، ۹۳۹. سڙو پٿر - ڪلياڻ ڪاري سڙو وارو، ۹۴۰. مڙهه - بنا پاسطاري رکندڙ، ۹۴۱. شترڪن - دشمن کي لاس ڪندڙ، ۹۴۲. وڪڻ لاشن - وڪڻ کي لاس ڪندڙ، ۹۴۳. شڪندي، ڪوچي شري - مويڪ، ڪوچ ۽ نرول ڌارڻ ڪندڙ، ۹۴۴. جتي منڊي ڪندي - جتا، منڊالا ۽ ڪنڊل ڌارڻ ڪندڙ، ۹۴۵. اٿل - اٿل، ۹۴۶. سڙو ڌرڪ سگهه - سڀ طرح چاٿڻ وارن ۾ سڀني، ۹۴۷. تهر راضي مهالتي - تهر وارن ۾ وڏي تهر واري ڪر سڀ مٿي، ۹۴۸. اسڪيڙو آپريهالما - لڏ پڻي سگهڻ لالا جهڙا ۽ وسار ڪري سگهڻ ڪٿا جهڙا، ۹۴۹. وٽ وٽ وٽ ڪوڊ - طاقتور ۽ طاقت جي چاٿڻ وارو، ۹۵۰. وڏو - چاٿو، ۹۵۱. وڏو آٿما - ڪوڻي وقت لائين استريءَ کان پري وڃڻ وارو، ۹۵۲. پٿر وٽي شتر - پٿر ۽ پٿر جي چاٿڻ وارو، ۹۵۳. آٿم وٽ ڌرڻ - سڀني کان اٿر ۽ جڏهن کي جيتي نه سگهجي، ۹۵۴. وڏو پٿر ڌرڻ - جهڙو ڌرڻ منور ۽ پٿارو لڳي، ۹۵۵. سڙي -

۸۱۹. لڙاڪار، ۸۲۰. چلمشور - چل جا سوامي، ۸۲۱. گنب واپ - گنبهه کي واپا ڪري
 وڃائڻ وارو، ۸۲۲. مها ڪوپ - پزله سمي ۾ مهان ڪروڙ ڪرڻ وارو، ۸۲۳. وشوڪ - دڪ کان
 وهڪ، ۸۲۴. شوڪ نائن - دڪ کي لاس ڪندڙ، ۸۲۵. ترو ڪهه - گنبهه لوڪن جي پالنا
 ڪرڻ وارو، ۸۲۶. ترو ڪيش - گنبهه لوڪن جا سوامي، ۸۲۷. سرو سڌي - سڀني کي سڌ
 ڪندڙ، ۸۲۸. اڌو ڪيچ - اندران ۽ وشين نسي جيڪ ڪندڙ، ۸۲۹. اوڪت لڪشور ديو -
 عجيب ديوتا، ۸۳۰. ويڪتا ويڪتا - استرل ۾ اسٽل ۽ پارڪ ۾ پارڪ، ۸۳۱. وشام پتي -
 پر جا جا پالڪ، ۸۳۲. ورشيل - سڌي سپار وارو، ۸۳۳. ووڪ - سڌن ڪن وارو، ۸۳۴. سار-لڪ،
 ۸۳۵. مان ڏن - فخر وارو، ۸۳۶. ميه - سڪ روپ، ۸۳۷. برهما - سرشتي جي پندا ڪرڻ وارو،
 ۸۳۸. وشمو - سرشتي جي پالنا ڪرڻ وارو، ۸۳۹. هس - ساچهر وارو، ۸۴۰. هس گتي -
 هس وانگر چال وارو، ۸۴۱. وڻ ڪرڙ روپ، ۸۴۲. وڏا وڏا ڏاڏا - برهما، پاليندڙ ۽ پندار
 ٺاهيندڙ ديوتا سروپ، ۸۴۳. سرشتا - سرشتي جي پندا ڪندڙ، ۸۴۴. هرتا - سنگهار ڪندڙ،
 ۸۴۵. چتر مڪ - چترن مڪن وارو، ۸۴۶. ڪتلش شڪر واسي - ڪتلش جي چوئي نسي نواس
 ڪندڙ، ۸۴۷. سروا واسي - سرو وياڪ، ۸۴۸. سڌاگتي - هر دم واپر وانگر هلي وارو، ۸۴۹.
 هروپ، ڪوپ - برهم روپ، ۸۵۰. دوهه - برهما، ۸۵۱. پوتال - پوتالين کي پالڻ وارو، ۸۵۲.
 پوتپتي - پوتپتي جا مالڪ، ۸۵۳. سڌ پوڳي - سرشت ڪوڙي، ۸۵۴. پوڳي وڻ پوڳي - جوڳ
 وڏا جا چاڙو، ۸۵۵. وڻ - وڻان ٿيندڙ، ۸۵۶. برهما پوڳي - برهماڻن کي پيار ڪندڙ،
 ۸۵۷. ديو پوڳو ديو لڪ - ديوتائن کي پيار ڪندڙ ۽ پڇائيندڙ، ۸۵۸. ديوگي - ديو نرو چاڙڻ
 وارو، ۸۵۹. ديو چيڪ - ديوتائن لاءِ چيڪ ڪرڻ وارو، ۸۶۰. وشالاڪشمي - خرفياڪ اکين وارو،
 ۸۶۱. وشالاڪشمي، وڏن اکين وارو، ۸۶۲. وروڪو وروڪوڻ - ڌرم جو دان ۽ وڏي ڪرڻ وارو،
 ۸۶۳. ارم - ممتا کان وهڪ، ۸۶۴. ارهڪار - ارهڪار وهڪ، ۸۶۵. نروهر - موهر کانسواءِ،
 ۸۶۶. ارهڪار - ڪجهڙي کان پري، ۸۶۷. ارهڪار - ارهڪار کي پڇڻ وارو، ۸۶۸. ديوپت - سڙ
 ايمان، ۸۶۹. سرو پوڳو پوڳو - سڀني مڏن کي بدلائڻ وارو، ۸۷۰. سهرچيڪ - هزارن کي
 چيڪيندڙ، ۸۷۱. سهر ارچي - هزارن سورجن سمان ٿيڻ وارو، ۸۷۲. سڳند پوڳي لڪش -
 پرام ۽ مڻي سپاه وارو، ۸۷۳. پوڳو پوڳو پوڳو - ماضي حال ۽ مستقبل جا مالڪ، ۸۷۴. پوڳو
 سڀني جي آلهي ڪندڙ، ۸۷۵. پوڳي نائن - دشمنن جي سڪن کي ڦٽائڻ وارو، ۸۷۶. ارم -
 ارشاريڪ روپ، ۸۷۷. اڙت - نروارڻي، ۸۷۸. مهاڪوش - خزانچي، ۸۷۹. پرڪاريڪ پند -
 پين جي ڪمن کي پوري ڪرڻ جي چاڻ وارو، ۸۸۰. نڪيڪ - پيا روڪ، ۸۸۱. ڪرم
 آند - آند سروپ، ۸۸۲. نرواچ وياچ مردن - پاڻ پيا ڪهت ۽ پين جي ڪهت کي لاس
 ڪندڙ، ۸۸۳. ستروان - ستوگي، ۸۸۴. سانوڪ - ستوگي سان پوڳو رکڻ وارو، ۸۸۵. ستيم ڪيرتي -
 ستيم جي ناموس وارو، ۸۸۶. سڀيه ڪرنا ڪهه - عرام کي پيار ڪندڙ، ۸۸۷. اڪههت - پيا
 لڪڻ وارو، ۸۸۸. گنگراهي - گڻن کي ڪڍڻ وارو، ۸۸۹. ٽيڪا لڪي ڪرم ڪرم - اٽڪ روڻ

لڊ، رھڻ، ۷۵۰ - ارمڪ رھڻ شيرازي - سڀ جي مھڻا ڪي. چاليخ وارا، ۷۵۱ - مرد ورمڪ ۷۵۲ -
 سڀي واراھن جا مھڻا اھڙو، ۷۵۲ - شھڻاھن لھڻ - شھڻاھن واسي، ۷۵۳ - ٿر اھڻ - ٿر اھڻ - ٿر اھڻ
 وارا، ۷۵۴ - سڌو - ٿر جي مھڻا عالم ڪرڻ وارا، ۷۵۵ - اڙلھ ڪرڻي - اڙلھ ورمڪ وارا،
 ۷۵۶ - لوڪوٽر سڻو ٿلھڪ - اڙلھ ٿرھڻ وارا، ۷۵۷ - ٿرھڻڪ - ٿلھسي ڇوٽو لھڪ ورمڪ،
 ۷۵۸ - ٿلھ ٿرھڻ - ٿلھن جي ھڙن سان سھڻاھڻ، ۷۵۹ - ٿلھھاري - ٿلھھار دھڻ ڪي
 ماھڻڻ، ۷۶۰ - مڪوٽھي - ٿلھ جي ٿلھ ڪي لاس ڪھڻ، ۷۶۱ - رھڻ ڪھڻ ٿلھ - ٿلھ
 من وھڻ جي ٿلھ ڪي ڪھڻ وارا، ۷۶۲ - ھڻ دھڻ - ٿلھ کان سراء، ۷۶۳ - اھڻ ٿلھ - ٿلھ
 لاس ٿلھڻ ٿلھن سان ٿلھ، ۷۶۴ - ٿلھ آھي - ٿلھ جا دھڻ، ۷۶۵ - اھڻ دھڻ ٿلھ ٿلھ
 جي ٿلھن ٿلھ ٿلھڻ، ۷۶۶ - ٿلھو ٿلھ - ٿلھن وارا، ۷۶۷ - ٿلھ ٿلھ ٿلھو - ٿلھ ٿلھي وارا،
 ۷۶۸ - سڻو ٿلھڪ - ساڪو ٿلھڪ - اھڻ - اھڻ - ٿلھ کان سراء، ۷۷۰ - اھڻ - اھڻ - اھڻ
 جي ٿلھن کان سراء، ۷۷۱ - سڻو ٿلھ - سڻي جا اھڻ، ۷۷۲ - ٿلھو ٿلھ - اھڻ ٿلھ وارا،
 ۷۷۳ - مھڻو ٿلھ - ٿلھو ٿلھ، ڪھڻ، ۷۷۴ - اھڻ - سڻو ٿلھي ٿلھ ٿلھ، ٿلھ - ٿلھ
 جي اھڻاھڻ اھڻي ڪرڻ وارا، ۷۷۶ - ٿلھ - ٿلھي - ٿلھي - سڻو ٿلھ، ۷۷۸ - سڻو ٿلھ -
 سڻو ٿلھ وارا، ۷۷۹ - سڻو ٿلھ - سڻو ٿلھ جا ٿلھي، ۷۸۰ - اھڻو - ڪارڻ کان سراء، ۷۸۱ -
 ٿلھ ڪھڻي - ٿلھو ٿلھو وارا، ۷۸۲ - اھڻ ٿلھ کان سراء، ۷۸۳ - سڻو ٿلھ - سڻو ٿلھو
 وارا، ۷۸۴ - ٿلھو ٿلھ - ٿلھن جا ٿلھڻ، ۷۸۵ - ٿلھ - ٿلھو ٿلھي، ۷۸۶ - ٿلھو ٿلھو - سڻو ٿلھ
 ٿلھن جا ٿلھ، ۷۸۷ - ٿلھو ٿلھ - ٿلھ ٿلھ ٿلھو ٿلھ، ٿلھ ٿلھ ٿلھ وارا، ۷۸۸ - ٿلھ -
 ٿلھ، ۷۸۹ - سڻو ٿلھ - سڻو ٿلھ جي وھڻ وارا، ۷۹۰ - سڻو ٿلھ - ٿلھ ٿلھ، ٿلھي - سڻو ٿلھ
 جي آھڻ، ۷۹۲ - سڻو ٿلھ - سڻو ٿلھ وارا، ۷۹۳ - سڻو ٿلھ - سڻو ٿلھو، ۷۹۴ - سڻو ٿلھ
 ڪي ٿلھ ٿلھ وارا، ۷۹۵ - ٿلھ ٿلھ - ٿلھن ٿلھن ڪي ٿلھي ٿلھي وارا، ۷۹۶ - ٿلھ
 ٿلھو ٿلھ - ٿلھن ٿلھ وارا، ۸۰۰ - ٿلھو ٿلھ ٿلھ - ٿلھن ٿلھ ٿلھ، ٿلھ ٿلھ ٿلھ
 ۸۰۱ - ٿلھ ٿلھو ٿلھ - سڻو ٿلھو ٿلھ سان ٿلھو ٿلھ ٿلھ، ٿلھ ٿلھ ٿلھ، ٿلھ ٿلھ
 ٿلھ - سڻو ٿلھ ٿلھ ٿلھ، ۸۰۳ - ٿلھو ٿلھ - سڻو ٿلھو، ۸۰۴ - ٿلھ ٿلھ ٿلھ - سڻو
 ٿلھن جا ٿلھ ٿلھ، ۸۰۵ - ٿلھو ٿلھ - اھڻو ٿلھ ٿلھ - ٿلھ وارا، ۸۰۶ - ٿلھو ٿلھ - اھڻ
 ٿلھ سان سھڻاھڻ، ۸۰۷ - اھڻو ٿلھو ٿلھ - ٿلھ، ۸۰۸ - ٿلھو ٿلھ - ٿلھ ٿلھي ٿلھ ٿلھ
 ڪرڻ وارا، ۸۰۹ - سڻو ٿلھ ٿلھو ٿلھو - سڻو ٿلھو ٿلھو ٿلھو ٿلھو، ٿلھ ٿلھ ٿلھ ٿلھ
 ٿلھ - ٿلھي ٿلھ وارا، ۸۱۱ - ٿلھو ٿلھ ٿلھو ٿلھ - ٿلھن ٿلھ ٿلھ وارا، ۸۱۲ -
 اھڻ - ٿلھو ٿلھو (سڻو ٿلھو) ورمڪ، ٿلھي ٿلھو ٿلھو ٿلھو، ٿلھو ٿلھو ٿلھو - ٿلھو ٿلھو
 وارا، ۸۱۵ - ٿلھو ٿلھو - ٿلھن ٿلھ ٿلھو ٿلھو ٿلھو، ٿلھو ٿلھو ٿلھو ٿلھو ٿلھو ٿلھو
 ٿلھو ٿلھو ٿلھو ٿلھو، ٿلھو ٿلھو ٿلھو ٿلھو - ٿلھو ٿلھو ٿلھو ٿلھو، ٿلھو ٿلھو ٿلھو ٿلھو،

ٻهادر، ۶۸۴. دلبي - ڏنڊي ڪڙڻ وارل ۶۸۵. دانت - من ۽ الدڙن کي وس ۾ ڌار بندڙ، ۶۸۶. ڪڙنڻ - ڪڙن ۾ اُٿر، ۶۸۷. پنگلا ڪشم - پنگل اکين وارل ۶۸۸. جناڏيڪشم - جيڙ مائر کي ڏسڻ وارل ۶۸۹. ليل ڪرڻ - ليري ۽ ڪڙي وارل ۶۹۰. لرامڻ - لروڻ، ۶۹۱. سهرس ٻاڏو - هزارن ڀڄان وارل ۶۹۲. شرواش - سڀني جا سوامي، ۶۹۳. شرڻي - شرڻ ۾ آيلن جا ڪهڙگهرا، ۶۹۴. سرو لوڳ ڌرڳ - سڀني لوڳن کي ڌارڻ ڪرڻ وارل ۶۹۵. پدم آسن نسي اراجمان، ۶۹۶. ٻرم جيري - ٻرم ٻرڪاش روم، ۶۹۷. ٻار مورو، ڦلڻ - پشست ۽ پشست ڦل ڏيندڙ، ۶۹۸. پدم ڪرپ - پنهنجي لائي (ڏن) مان ڪمڻ کي پندا ڪندڙ (وشنر روم)، ۶۹۹. مها ڪرپ. وراڻ ارهمانڊ کي ڌارڻ وارل ۷۰۰. وشو ڪرپ - سموروڻ ڇڪڻ کي ڌارڻ ڪندڙ، ۷۰۱. وڇڪشڻ - سڀاڻا، ۷۰۲. ٻراوڙگي - ڪارڻ ۽ ڪارڻ کي ڇاڻڻ وارل ۷۰۳. وڍ - مرضي موجب وڍان ڏيڻ وارل ۷۰۴. ورڻي - سرپشست، ۷۰۵. مها سرڻو - ڏيرو وڇاڻڻ وارل ۷۰۶. ڏاراسر ڪور وڌار - ڏولائن ۽ اسون (ڏنڻن) جا ڪرڻ، ۷۰۷. ڏاراسر لڪڻ - ڏولائن ۽ ڏنڻن جي ٻوڇڻ لالڻ، ۷۰۸. ڏاراسر مهمتر - ڏولائن ۽ ڏنڻن جا ڪهڙگهرا، ۷۰۹. ڏاراسر مهيشر - ڏولائن ۽ ڏنڻن جا ايشور، ۷۱۰. ڏارا سرپشور - ڏولائن ۽ اسون (ڏنڻن تي ڪڪمان) ۷۱۱. ڏوڏ - اڙڪي روم وارل ۷۱۲. ڏاراسر مها آشر - ڏولائن ۽ ڏنڻن جا وڏا آسرا، ۷۱۳. ڏار ڏار مڃ - ڏولائن لاءِ ڏولنا روم، ۷۱۴. آچنڻي - جنهن جو چنڻ ڪري اڏ سگهجي، ۷۱۵. ڏار ڏارا لڪسڻ - ارهما مان وڌو روم ۾ اُٿن ليل، ۷۱۶. سڌاري - سٺن ٻڌارڻ کي پندا ڪندڙ، ۷۱۷. اسرواڳور - ڏنڻن جي لاس ڪرڻ لاءِ ڇهڻي جو روپ ڌار بندڙ، ۷۱۸. ڏار سڳه - ڏولائن ۾ سرشت، ۷۱۹. ڏواڪر - سڄو روپ، ۷۲۰. وڍ ڪرڻ سرپشست، مڪه ڏولائن جا اڏ مڪي، ۷۲۱. سرو ڏار لڪروم - سموروڻ ڏولائن جا شرومڻي، ۷۲۲. شر ڪمان رڪ - شر لڪ جي واپار ۾ هوشيار، ۷۲۳. شرامان - سهڻائي سان ڀريل، ۷۲۴. شڪي شري ٻاروڻ - سوامي ڪارلڪ واري ٻرڻ کي ٻيڙ ڪرڻ وارل ۷۲۵. وچر هست - وچر ڌاري ڏنڻ روم، ۷۲۶. سڏ ڪڏڪ - جنهن جي ٿلڙ خالي نه وڃي، ۷۲۷. ارسنگه امانه - شري روم ۾ اُرسنگه. کي ڏنڻر اوائل وارل ۷۲۸. ارهم چاري - ٻڪرڻي آيا جي ارهم چاري روم ۾ اُريڪيا وٺڻ وارل ۷۲۹. لوڳ ٻياري - سڀني لوڳن ۾ ستر ڪرڻ وارل ۷۳۰. ڏور چاري - ڏور جو ٻالن ڪندڙ، ۷۳۱. ڏاڏاڏي ڏن جا مالڪ، ۷۳۲. ڏنڊي - ڏنڊي لائي سان ڪڙڻ روم، ۷۳۳. ڏنڊشور - ڏنڊي لائي سان مشهور ورڪ، ۷۳۴. آلت - بنا آلت، ۷۳۵. لکن ارب ڌر - اڳواڙو رهندڙ، ۷۳۶. شري - اڏو رهندڙ، ۷۳۷. لنگاڏيڪشم - لنگ ڏار ڏسڻ وارل ۷۳۸. سزاڏيڪشم - ڏار لائن جا پتي، ۷۳۹. اڙڏا ڏيڪشم - ٻوڇڻن جا سوامي، ۷۴۰. ٻڪارو - ڇڪڻ کي ڏلاڻ وارل ۷۴۱. سو ڏور - پنهنجي ڏور تي ڪڙڻ وارل ۷۴۲. سڙڪت - سڙڪ ۾ رهندڙ، ۷۴۳. سڙڪسور - جيئڙو سڙڪ ۾ اڏ لاءِ رس ڇڏي، ۷۴۴. سوره سرڻو - سڙي آواز وارل ۷۴۵. پاڻاڏيڪشم - پاڻاسر جا سوامي، ۷۴۶. ٻيڇ ڪرڻا ٻيڇن جا مالڪ، ۷۴۷. ڏور ڪرڻر سموروڻ جا پاڪ ۽ پندا ڪندڙ، ۷۴۸. ڏاڏيڪشم روم ڌاري، ۷۴۹. الوب

هوشيار، ۵۳۹. دوستي - سرڳ، لوڪ جا سوامي، ۵۴۰. ڪلياڻ ڪڍ ٿاڻا - ڪلياڻڪاري ٿالڻ
 وارل، ۵۴۱. ٻاڻها - ٻاڻن جي ناس ڪرڻ وارل، ۵۴۲. پٺي، دوشن - دوشن سان ٻاڻ، ٽين ٻاڻ سان
 دوشن نصيب ٿئي، ۵۴۳. آڌار ڪيڙئي - آڌر ٿاموس وارل، ۵۴۴. آڌ ٻرڱي، ۵۴۵. سد ٻرڱي -
 سرڻسٺ ٻرڱي، ۵۴۶. سد سڻمڻ - سبب سڙوڻ، ۵۴۷. ٺڪشتو مالي - ٺڪشتو جي مالاسان سڀنگاڙيل
 ۵۴۸. ٺاڪيش - سرڳ، جو سوامي، ۵۴۹. سڙاڻڻڻ پڌاشرا - سڙاڻڻڻ چنگر جو آسرو، ۵۵۰. ٻوڙو
 ٻاڻهاري - شد ۽ ٻاڻ ڪي ناس ڪندڙ، ۵۵۱. مڙي ٻوڙو - مڙي ٻوڙو چڪر روڻ، ۵۵۲. ٻوڙڪي -
 آڪاس ۾ هلڻ وارل، ۵۵۳. هرف پڌرڙڪ سماهڻ - هرڌا، ۾ رهڻ وارل، ۵۵۴. شڪر - اڏوڻ
 روڻ، ۵۵۵. شائت - شائت روڻ، ۵۵۶. ورڪا گهي - هري هر، ۵۵۷. اوشڻ - گرم، ۵۵۸.
 ڳره پٽي - ارهڻاڻ روڻي ڳهر جو سوامي، ۵۵۹. ڪرڻ، ۵۶۰. سهرڻ، ۵۶۱. اڙت لاشن -
 ظلم ڪي ناس ڪندڙ، ۵۶۲. اڏرم شترو - اڏرم جا دشمن، ۵۶۳. آگهي - ٻڏي ۽ ڪان مڙي،
 ۵۶۴. ٻوڙ وقت ٻوڙ شرف - ڳهڻ ٿي ٿالڻ وارا ۽ ڳهڻ ٿي ٿالڻ سان ٻڪارڇڻ وارل، ۵۶۵. ارهم
 ڳوڻ - ارهما جهنڊو ٻاڻڪ آهي، ۵۶۶. ارهد ڳوڻ - ارهڻاڻ جيهن جي هٿ ۾ آهي، ۵۶۷.
 ڏرم ڏيڻو - ڏرم روڻي ٻڌل ڪي ٻڌا ڪندڙ ڳوڻ جو روڻ، ۵۶۸. ڏنا گرم - ڏن جي ٻوڙي
 ڪرائڻ وارل، ۵۶۹. چڪت هٿي - سڀسار جو ٻوڙو چاهيندڙ، ۵۷۰. سڪت - اڏم ڳهڻ سان
 ٻوڙو، ۵۷۱. ڪمار - ڪارڻڪي، ۵۷۲. ڪشلاگم - ڪلياڻ ڌاڻا، ۵۷۳. هرڻي جهوڻشمان -
 سون وانگر ٻيجهڙي، ۵۷۴. ٿاڻا ٻوڙو - اڏم ٻوڙو جي ٻوڙن سان واندڻ ڪرڻ وارل
 ۵۷۵. ڏوڙي - آواز روڻ، ۵۷۶. اڙاڳ - آڌاس، ۵۷۷. ٺڪا ڏڪي - اڪين ۾ ڏسندڙ جي روڻ ۾
 جاضر، ۵۷۸. وشرامتر - دنيا جا دوست، ۵۷۹. ڏنيشور - ڏن جا مالڪ، ۵۸۰. ارهم جهوڙي -
 جواي سڙوڻ ارهم، ۵۸۱. وڃو ڌاڻا - سون ۽ رڻن جي ڪاڻ، ۵۸۲. مها جهوڙو ٿو ٿمهر -
 سڙوڻ وغيره، ٻرڪاش ڏيندڙن ۾ ٻرڪاش، ۵۸۳. ماڻا مهر - سڀي ماڻو ڪاڻن جا جڏم ڌاڻا،
 ۵۸۴. مار شواڻپ سوان - آڪاس ۾ هلندڙ هوا، ۵۸۵. ٺاڪ هارڏوڪ - ٺاڪن ڪي مالان ڪي
 ڌارڻ ڪرڻ وارل، ۵۸۶. پلستير - پلستير، ٺاڻي رشي، ۵۸۷. ٻوڙ - ٻوڙ رشي، ۵۸۸. اڪستير -
 اڪستير، رشي، ۵۸۹. جاتو ڪرڻي - رشي، ۵۹۰. ٻوڙاشر - رشي، ۵۹۱. ٻوڙوڻ ٻوڙو - اڻڌڪيل
 ۽ ٻيا روڪ، ۵۹۲. وٽرڻوڻ - ارهما جو ٻوڙو رڍو، ۵۹۳. وٽر شرو - وٽر روڻ، ۵۹۴. آڻوڻوڻ -
 ارهما، ۵۹۵. اڙت - ٻيا روڪ رفتار وارل، ۵۹۶. اڙي - رشي، ۵۹۷. ڳهڻ مڙوڻي، ۵۹۸.
 مهاڻا - وڏي جس وارل، ۵۹۹. ٻوڙو وٽرڻوڻ - سڀسار ۾ مشهور ٻوڙن ۾ اڳرو، ۶۰۰.
 وار، ۶۰۱. چنڊ - ٻوڙي جي سهي ۾ ڪروڙ ڪرڻ وارل، ۶۰۲. ستير ٻوڙاڪرم - سڄو ٻوڙو،
 ۶۰۳. ويالا ڪلپ - ٺاڪن جي ڳهڻ سان سڀيڪار ڪرڻ وارل، ۶۰۴. مهاڪلپ، ۶۰۵. ڪلپ
 ورڪش، ۶۰۶. ڪلاڏر چنڊرما جي ڪلا ڌارڻ وارل، ۶۰۷. الڪر شطر - سڀيڪار ڪرڻ وارل
 ۶۰۸. آڇل، ۶۰۹. روڇشطر ٻرڪاش وارل، ۶۱۰. وڪر مڙت - ٻوڙي ڪري چوڙهڻ وارل
 ۶۱۱. آڙشيد پٽي - عمر ۽ وڏي جا سوامي، ۶۱۲. ويگي ٻوڙن - ٺڪڙا ۽ ٺوڻ يا ٻاڻي ۾
 ڪرڻ ۾ هوشيار، ۶۱۳. شڪي ساڙي اڪي روڻ ۽ سهاڻڪ، ۶۱۴. انيسرشت - ٺوڙوڻ،

ٻيڻ وارو، ۴۶۸. وشو سه - ڀڳتن جي اڀرائڻ کي خيال ۾ لاءِ آڻڻ وارو، ۴۶۹. ڏهه - ڏيان
 ڪرڻ لائق، ۴۷۰. دوسرو ڏاڻو - جنهن جي خيال ڪرڻ سان غريب سڃاتا اچي سگهن،
 ۴۷۱. آڻاڻ - ٻار ۽ ٻه ٻڙڻ وارو، ۴۷۲. دشڪر ٿيڻ - ٻارن کي لاس ڪندڙ، ۴۷۳. وڌو - چاڻڻ
 جي لائق، ۴۷۴. ڏهه - جنهن جي رفتار کي نه سهي سگهي، ۴۷۵. آڙو - سسار جي ٻيڻن
 کان رهڻ، ۴۷۶. انادي، ۴۷۷. ڀڙو ڀڙ لڪهي - ڀڙو لوڪ ڀڙ لوڪ جي شروعات، ۴۷۸. ڪريڻي -
 منڪ جي ڏاڻا ڪرڻ وارو، ۴۷۹. لڙڻاڻپ - ڊيولائڻ جا سوامي، ۴۸۰. وشو ڪريڻا - سسار
 جا وڌو ڪرڻا، ۴۸۱. وشو ڪرڻا - سسار جا ٻڌا ڪندڙ، ۴۸۲. سروي سرويڪ ٻهاري، ۴۸۳.
 وڇرائڻ - سندر ٻارون بند ٻه ٻڙڻ، ۴۸۴. چن - سڀني کي چن ڏيڻ وارو، ۴۸۵. چن جمناڻي -
 چنر وٺڻ وارن جو مول ڪارڻ، ۴۸۶. پرتيمان - ٻيڻ، ۴۸۸. ڏو - سڀ جو سوامي، ۴۸۹.
 وسفت - من ۽ اندران کي وس ۾ ڪرڻ وارو، ۴۹۰. ڪشمپ - ڏسندڙ، ۴۹۱. ڀارو - سروي
 وانگر ڇمڪندڙ، ۴۹۲. ٻهر - غريباڪ، ۴۹۳. ٻهر ٻه ٻه ٻه - غريباڪ ۽ ٻهاري، ۴۹۴. ٻه ٻه -
 اولڪار روم، ۴۹۵. سڄا چار - سڀ ٻارن جي وسعي ٿي هلندڙ، ۴۹۶. مهاڪوش - ان
 وغيره ٻنهن ڪوشن کي اندر وٺڻ وارو، ۴۹۷. مهاڻن - حد کان وڌيڪ شاهوڪار، ۴۹۸.
 جمناڻپ - چنر ڏيڻ وارن ۾ مکيه (ٻه)، ۴۹۹. مهاڻو - ڊيولائڻ جا سوامي، ۵۰۰. ڪلاڪر
 ٻاڙو - سڀني ڇاڪن ۾ هر ڇاڪو، ۵۰۱. ٿورو - لاءِ، ۵۰۲. ٿورو ٿن کي چاڻڻ وارو، ۵۰۳.
 اڪالما - هڪ آڻو روم، ۵۰۴. ڀڙو - هر هيند واپاڪ، ۵۰۵. وشو وڃوڻ - سسار کي ڪڍڻ
 سان سڃاڻ ڪندڙ، ۵۰۶. وشي، ۵۰۷. ٻهاري - ٻهر جي چاڻڻ وارو، ۵۰۸. اڀرڻو چنر مڙو
 ۽ ٻهاري کان مٿي، ۵۰۹. ٻهاري ٻهاري - ٻنهن ٻنهن جي ٻڌائڻ جو ڪارڻ، ۵۱۰.
 وشريش - وشو ٿاڻ، ۵۱۱. وڌو - ڏير روم، ۵۱۲. آڻو ٻولي - ٻهاري ٻهاري ٻهاري،
 ۵۱۳. آڻاڻيس - آڻي آڻيس کان مٿي، ۵۱۴. وٺل - ڀڳتن جو ٻهاري، ۵۱۵. ڀڳت لوڪ ڏرڻ.
 ڀڳتن جو آڻو، ۵۱۶. ڪاٻري وٺل - ڪاٻري مٿي جا ٻهاري، ۵۱۷. ٻهاري - ٻهاري، ۵۱۸.
 وشو آڻو - ڇڪت جو آڻو، ۵۱۹. ٻهاري - سروي وانگر ٻهاري، ۵۲۰. وشو - ٻهاري روم،
 ۵۲۱. ڪر روم - ڪڍڻ ٿي ڪهڙو وارو، ۵۲۲. سروي - ڊيولائڻ جي سوامي، ۵۲۳. سروي
 سروي - ٻهاري ٻهاري جي سڃاڻ جا سوامي ۽ دشمنن کي لاس ڪرڻ وارو، ۵۲۴. آڻو،
 آڻو ٻهاري - آڻو ٻهاري وارو ڪشمپ، ۵۲۵. ڪمڊ - سسار آڻو ڏيڻ وارو ٻهاري،
 ۵۲۶. وڌو - چنر ڪاٻري، ۵۲۷. سروي چوڻي سروي چوڻي - ٻهاري ٻهاري ٻهاري سان
 ٻهاري ٻهاري چوڻي سروي، ۵۲۸. آڻو چوڻي - ڪمڊ جو ٻهاري ٻهاري، ۵۲۹. ٻهاري،
 ۵۳۰. ٻهاري - ٻهاري وارو، ۵۳۱. ڪمڊ - ڪمڊ وارو ٻهاري سان ٻهاري، ۵۳۲. ٻهاري
 جي روم ۾، ۵۳۲. ٻهاري - ٻهاري ٻهاري ٻهاري، ۵۳۳. ٻهاري ٻهاري ٻهاري،
 ۵۳۴. ڪمڊ - ڪمڊو ٻهاري - ڪمڊ کي ڏيڻ وارو ۽ ٻهاري وٺڻ وارو، ۵۳۵. وشو ٻهاري -
 ڪمڊ، ۵۳۶. ڪمڊو - ڪمڊو ٻهاري، ۵۳۷. ٻهاري ٻهاري - ٻهاري ٻهاري، ۵۳۸. ٻهاري وٺڻ

۳۹۳- گهن - ڳجهڻا ۳۹۴- گهر - لڪل ۳۹۵- ڪرڻم - سنسار جي پندائش جو سڀ کان وڏو سبب ۳۹۶- ڪارڻم - سنسار جي پندائش جو اتم ڪارڻ ۳۹۷- ڪرڻا ۳۹۸- سرو پندو وچن - سڀني پندڻن کان ڇڏائڻ وارو ۳۹۹- ويو سار - گيان روپ ۴۰۰- ويو سڻان - پندو است ڪرڻ وارو ۴۰۱- سڻاند - ڌرو وغيره پڳتن کي سڻان ڏيڻ وارو ۴۰۲- ڇڳداديج - سنسار جي آديءَ کي پندا ڪرڻ وارو ۴۰۳- ڪروڊ - سرپشت و سترو کي ڏيڻ وارو يا ڇڳياسروءَ کي ڪرو وٺي ڏيڻ وارو ۴۰۴- لٽ - سندس ۴۰۵- اپيد - ڪنهن ۾ تفاوت ڪانسواءِ ۴۰۶- پاوالما آلمني سنسڻت - سڀ سرويپ آتما ۾ ويٺل ۴۰۷- ويو سڻور - بهادرن جو شرومڻي ۴۰۸- ويو سڻور پندر ۴۰۹- ويو آسن وڏي - وارين جي جاءِ تي وهڻ وارو ۴۱۰- وراڻت ۴۱۱- ويو چوڙامڻي - وارين ۾ سرپشت ۴۱۲- ويٺا - ڄاڻو ۴۱۳- ڇڏائڻ ۴۱۴- ڏي ڌر - مستڪ تي گنگا کي ڌار ڪندڙ ۴۱۵- آڳياڏار - آڳيا جي ڌار ڪرڻ وارو ۴۱۶- ترشولي ۴۱۷- شوي وشت - نهج سان پيرال ۴۱۸- شواله - پڳروئي شوا جا ماڻڪ ۴۱۹- والڪيه - رشي والڪيه روپ ۴۲۰- مهاڄاپ - ڏلش ڌاري ۴۲۱- نگمانشو - سروج روپ ۴۲۲- پڌر لئوڪڪ - وشين واسنائن لاءِ ڀڙڙا ۴۲۳- ڪر-آڪاش ۾ هلندڙ ۴۲۴- اپرام - تمام سندس ۴۲۵- شرڻ - سڀني آري وارو ۴۲۶- سبرهڻي - اراهڻن جي پلائي ڇاهيندڙ ۴۲۷- سڌا ڌپتي - اهرڻ جي رکيا ڪندڙ ۴۲۸- مگهوان ڪوشڪ - اندر روپ ۴۲۹- گرماني - پرڪاش وارو ۴۳۰- ورام - سڀني جي سمانجڻ جي جڳهه ۴۳۱- سرو سائن - سڀني جي ڪامدائن کي سڌ ڪرڻ وارو ۴۳۲- لائاڪيه - مستڪ ۾ هڪ اڪ کي ڌار ڪندڙ ۴۳۳- وشر ڏيهه - جڳت سرويپ ۴۳۴- سار - اتم ۴۳۵- سنسار ڇڪر پرف - سنسار جي ڇڪر کي هلائيندڙ ۴۳۶- امرگهه ڏنڊ - جنهنجي سزا ڪڏهن آڃائي نه وڃي ۴۳۷- مديست - وچ وارو ۴۳۸- هرڻي - سون جهڙا نهڄوان ۴۳۹- اهرهم ورچسي - اهرهم نهڄ سان پيرال ۴۴۰- پرمات - هن جو اڳڪار ڪندڙ ۴۴۱- پرماني - مها مايا وارو ۴۴۲- شير-گلياڻ ڪندڙ ۴۴۳- وياگهر لوچن - ڇهتي والڪر خرفناڪ اکين وارو ۴۴۴- روچي - ڇمڪندڙ ۴۴۵- وراڇي - اهرهم روپ ۴۴۶- سرو پندو - سرڳ لوڪ ۾ پندو سمان سڪ ڏيڻ وارو ۴۴۷- وچسهي - واڻي ۽ ڄا - سوامي ۴۴۸- اهر پتي - ڏينهن جا سوامي ۴۴۹- روي - سروج ۴۵۰- وروچن - آنيڪ ٻارڪارن سان پرڪاش ڦهلائڻ وارو ۴۵۱- سڪند ۴۵۲- ستاوڻيو سرف ۴۵۳- اهرراج ۴۵۳- بڪتي وٽڪهڙي - جنهنجو ناموس مٿين لوڪن ۾ ڦهليل هجي ۴۵۴- سانوراڪ - پڳتن تي پرام ڪرڻ وارو ۴۵۵- پرم ڄم - هن تي ڇيٽ پائيندڙ ۴۵۶- ڪڙلاش اڌپتي ۴۵۷- ڪاليت - نهڄوان ۴۵۸- سونا - سڄي اهرمانڊ کي پندا ڪندڙ ۴۵۹- روي لوچن - سروج روپ اکين وارو ۴۶۰- وڏو-م - وڏوانن ۾ هوشيار ۴۶۱- ويٺي ڏپ ڪان سواءِ ۴۶۲- وشو پيرار - سنسار کي ڪارائڻ وارو ۴۶۳- انرارڻ - جنهن کي ڪو روڪي نه سگهي ۴۶۴- نتي - سڄ ۴۶۵- نيت ڪلياڻ - پڪيءَ طرح ڪلياڻ ڪندڙ ۴۶۶- پدم شرون ڪيڙن - جنهن جي نام ۾ ڪڻ ۽ مهما پند ٻڌ سان پرتي ۽ وڃي ۴۶۷- دور شروا - پري جـ وڏو ڳالهه

لوهڪاڻي ۳۲۷. درانڌار - عام ماڻھو جنھن کي ڏکائيءَ سان ملي سگھن. ۳۲۸. امريءَ
 شاعريءَ - امريءَ روپي، ۳۲۹. ثالث - ثالث روپي، ۳۳۰. پانٿيس ڀرناڙوان - هڪ ۾ پاڻ
 جهليدڙ بهادري، ۳۳۱. ڪمڊيل ڏر - ڪمڊيل کڻڻ وارل، ۳۳۲. ڌاري - پٺاڪ ڏٺلش ڌاري،
 ۳۳۳. اولڪر مسڪوچر - من ۽ واليءَ سان لڙ ملڻ جهڙو، ۳۳۴. آلمندرو مهاڻا - مها ماڻا وارل
 ۳۳۵. شرواراس - سڀني جي وهڻ جي جاءِ، ۳۳۶. چنڊهڪ - چئن اڀرائي ماڻھن جو هڪ
 ئي رختو، ۳۳۷. ڪال اڙڙي - اڙڙو وقت سڀني کي ڪال جي وس ڪرڻ وارل، ۳۳۸. مهالاند
 وڏو خبڊ ڪندڙ، ۳۳۹. موندوهر مهاڻل - وڏي آناھ ۽ اڀل وارل، ۳۴۰. مها ٻڏي - وڏيءَ
 ٻڏيءَ وارل، ۳۴۱. مها وڙو، ۳۴۲. پرم چاري - پرن ۽ کڻن سان گڏ ڪڍڻ ڪرڻ وارل
 ۳۴۳. پرنڊر - ٿر ٻر کي ٺاس ڪرڻ وارل، ۳۴۴. نچار - راند جو گھمڻ وارل، ۳۴۵. اڙڙي چاري -
 اڙڙن سان گڏ گھمڻ وارل، ۳۴۶. مهاشڪير مهاديئي - وڏيءَ شڪتيءَ ۽ جلوي وارل، ۳۴۷.
 آلودوهرڀو - جهنڊو رولڻ لڳ ڪري سگھي اعڙي، سوڀ وارل، ۳۴۸. شرامن - عيش و آرام
 جا شرفن، ۳۴۹. سو وڇاڙو مدرڪتي - سڀ جو من جنھن کي لڳ سڃاڻي سگھجي، ۳۵۰.
 بهوشم - جنھن لڳ ڪھڙو ئي ٻڌل آھي، ۳۵۱. اوماڻا - جنھن تي مها ماڻا لڳن لڳن ڪري
 سگھي، ۳۵۲. امانا - من کي وس ۾ رکڻ وارل، ۳۵۳. ڏرو اڏو - نعم ڪارڻ ۽ نعم ڪارڻ،
 ۳۵۴. اوج لهجن دٻوئي ڏر - اڀل، لهج ۽ کمان وارل، ۳۵۵. جنگ - سڀ جا پٺا، ۳۵۶. سو
 شامن - سڀ ئي حڪمران، ۳۵۷. اوله ٻوٽي - لاڇ جا شرفن، ۳۵۸. نعم اوله - وڏو لاڇ
 ڪندڙ، ۳۵۹. پرڪاش، آليا، ۳۶۰. پرڪاشڪ، ۳۶۱. سمھتاڪمر - اولڪار روپ خلاصو اڪس،
 ۳۶۲. ٻڏ - گھائي، ۳۶۳. منتر - وڳو، سام ۽ اڙو وڏ جا منتر روپي، ۳۶۴. سامن - سڀ سان
 هڪ جهڙائي روپ ۾ هلڻ وارل، ۳۶۵. سار سمولو - سنسار ساگر ۾ ٻار ڪرڻ وقت ٻڙيءَ جي
 روپ وارل، ۳۶۶. ٻڳندي ڪرندڀوگا روپ - پکن کي شروع ڪري گھمائڻ وارل، ۳۶۷. گھومر،
 ۳۶۸. وڙو وڇن - ٻڌل ئي سڙي، ۳۶۹. لشت - پٺاڙو، ۳۷۰. اوشنت - سڀني صفتن کان
 مٿي، ۳۷۱. شفتيقت - ستن ماڻھن جا پٺاڙو، ۳۷۲. سلپ - ٻڳتن لڳ ملڻ ۾ سولا، ۳۷۳ -
 ساروشن - لڳ جي کوچ ڪرڻ وارل، ۳۷۴. ليرف روپ - ليرفن جا روپ، ۳۷۵. ليرف لاما -
 ليرف لار ڌاري، ۳۷۶. ليرف دروخ - ليرف روپ ۾ ٻهجهڙو درشن ڪرڻ وارل، ۳۷۷. ليرف -
 چوڻ جي چل روپ ليرفن کي ڏيڻ وارو، ۳۷۸. اڏار لڏي - سمنڊ روپ، ۳۷۹. اڏشالمر -
 چڱيءَ جو آشر، ۳۸۰. درجه - جهنڊو جيتوڻي لار ڪٽڻ آھي، ۳۸۱. جيءَ ڪلاو - وڃه جي
 وقت کي سمھڻ وارل، ۳۸۲. لرتشلف - لاموس وارل، ۳۸۳. پرمالڪم - ٺاٻيءَ جي چالڻ وارل،
 ۳۸۴. هوٽم ڪوچ - سڙي ڪوچ وارل، ۳۸۵. هوئي - هوئي روپ، ۳۸۶. ورمچن - سنسار کي
 ڇڏائڻ وارل، ۳۸۷. ديوانن جو مطلب روپ، ۳۸۸. وديش - سڀني ديوانن جا مالڪ،
 ۳۸۹. بندوسمشره - اولڪار ٻوڙي روپ، ۳۹۰. پلڙوڙهه - بالڪ جي روپ وارل، ۳۹۱.
 اڀرلمس - طالع ھوندي لڳ طالع جي ٺھي ۾ لڳ وارل، ۳۹۲. اوڪونا - بنا وڪار وارل،

ساڌن ڪندڙ، ۲۴۳- آئس درشتي - جنهن جي درشتي ۽ چو آئس نه هجي، ۲۴۴- آئس، ۲۴۵-
 دلڊ - دشتن کي سزا ڏيڻ وارو، ۲۴۶- دميتا - دمتين کي سزا ڏيڻ وارو، ۲۴۷- دن - سڀني
 کي سزا ڏيڻ وارو، ۲۴۸- آڻوادي - پوڄڻ لائق، ۴۹- مها مار - موھڻ وارو، ۲۵۰- وشو ڪرم وشارد -
 سنسار کي ٻڌا ڪرڻ ۾ هوشيار، ۲۵۱- ويتراڳ - آداس، ۲۵۲- وئيت آتما - نماڻو، ۲۵۳-
 ٿوسوي، ۲۵۴- پوٿياون - سڀني کي ٻڌا ڪندڙ، ۲۵۵- آلمتوش - آلمست، ۲۵۶- پوچر - مايا
 ۾ ڀڳيل، ۲۵۷- جتڪام - ڪام کي جيتيڻدڙ، ۲۵۸- آچترا - وشو ڪرم کي ٻڌا ڪندڙ، ۲۵۹-
 ڪلياڻ ۾ ڪرڻي - ڀلو چاهيندڙ، ۲۶۰- ڪلپ - سمور، ۲۶۱- سرو لوڪ ۾ رجا پتي - سڀني لوڪن جي
 رجا کي ٻاڙ وارو، ۲۶۲- ترسوي - رفتار وارو، ۲۶۳- تارڪ - تاريڻدڙ، ۲۶۴- ڌيان - سمجھ وارو،
 ۲۶۵- پوڙڻ، ۲۶۶- پوڙو، ۲۶۷- آوڻ - نه لاس ٿيندڙ، ۲۶۸- لوڪال - لوڪن کي ٻڌيندڙ،
 ۲۶۹- انترهت آتما - انترهامي آتما، ۲۷۰- ڪلهادي - ڪلپ جا آدي ڪارڻ، ۲۷۱- ڪمليڪش -
 ڪمل جي اکين وارو، ۲۷۲- ويد شاستر ارف ٿورڪي - ويدن ۽ شاسترن جي نئين کي ڄاڻندڙ،
 ۲۷۳- آئير - آزاد، ۲۷۴- نيتاشرا - سڀني جو مقرر ٿيل آسرو، ۲۷۵- چندر - چندرماءَ جهڙو
 آئس ڏيندڙ، ۲۷۶- سرو - سڀني سروا، وانگر ٻڌا ڪندڙ، ۲۷۷- شني - چنڊر جو روپ،
 ۲۷۸- ڪيتو - ڪيتو ڪرھ روپ، ۲۷۹- ورائڪ - سندر، ۲۸۰- ودرم چي - ودرم مٽي ۽ جهڙو
 لال روپ، ۲۸۱- پڳتي وش - پڳتي جي وس ۾، ۲۸۲- پوهرم، ۲۸۳- موڪ ٻاڻارين - موڪ
 واري پڇندڙ ڏک، کي ٻاڻ هڻڻ وارو، ۲۸۴- آنگھ - ٻاڻ ڪانسروا، ۲۸۵- آڊي - پوهرت روپ،
 ۲۸۶- ادواليه - پوهرتن تي لواس ڪندڙ، ۲۸۷- ڪائس - سڀ کي ٻڌا ڪندڙ، ۲۸۸- پوهرما، ۲۸۹-
 جگت ڪرو، ۲۹۰- سرو ڪرماليه - سڀني ڪرم جي جاءِ، ۲۹۱- نشت - خوش، ۲۹۲- منڪلي -
 منگل ڪاري، ۲۹۳- منگلا ورف - منگل ڪندڙ، ۲۹۴- مهاڻا - مهاڻن ٿوسوي، ۲۹۵- ڊيرڪھ
 ٽاپ - گھڻو وقت ٿوسيا ڪندڙ، ۲۹۶- ستروش - ڪوڙائيل، ۲۹۷- ستور - هڪ هنڌ مضبوط ڪڙو
 ٿيل، ۲۹۸- اھ سنجيتر - هڪ ڏينهن ۽ سنجيتر، ۲۹۹- واپتي - واپاڪ، ۳۰۰- پوهرما - ٽاپي،
 ۳۰۱- پوهرم ٽپ - پوهرم ٿوسيا روپ، ۳۰۲- سنجيترڪر - سنجيتر ٻڌا ڪرڻ وارو، ۳۰۳- منتراريه -
 منترن سان ملڻ وارو، ۳۰۴- سرو درشن - سڀ کي ڏسڻ وارو، ۳۰۵- اج - بنا جنم، ۳۰۶- سروايشور -
 سڀني تي حڪم ڪندڙ، ۳۰۷- سڌي - ڪاميابي جي جاءِ، ۳۰۸- مها ريتا - سرپشت وارو،
 ۳۰۹- مهاڀل، ۳۱۰- پوڙي پوڪي - لائق چوڳي، ۳۱۱- مها نيچا - وڏي نيچ وارو، ۳۱۲- سڌي -
 سڀني ڪاميابين جو ڦل، ۳۱۳- سروادي - سڀني جو آدي ڪارڻ، ۳۱۴- آگرھ - لاندرون
 جنهن کي نه وٺي سگھن، ۳۱۵- وسو - سڀني پراڻين جي رهڻ جي جاءِ، ۳۱۶- وسومنا -
 وشال من وارو، ۳۱۷- ستيه - سڌو روپ، ۳۱۸- سرو پاڻو - سڀني پاڻن کي ناس ڪرڻ وارو،
 ۳۱۹- سڪيڙي شوين - سڀني ناموس وارو، ۳۲۰- شريمان، ۳۲۱- ويدانڪ ويدن جي الڪن
 وارو، ۳۲۲- ويدون مٽي - ويدن جي ڄاڻڻ وارو مٽي، ۳۲۳- پراجسٽو - هڪ رس وارو، ۳۲۴-
 پوچر - گيانين دوا ارف، ۳۲۵- پوڪتا - پوڄا روپ ۾ انڪيڪار ڪرڻ وارو، ۳۲۶-

سمهڻ وارو، ۱۶۹، ڪامي - پکڻن کي چاهيندڙ، ۱۷۰، ڪاليس، ۱۷۱، ڪوٽاڪر، ۱۷۲، سمارومند
 سمار کي چڱيءَ طرح هلائڻ وارو، ۱۷۳، آڏوڻالما، ۱۷۴، ڏور پئجي، ۱۷۵، سدا شو، ۱۷۶،
 اڪلش - لشامپ، ۱۷۷، چتر ٻاهر - چئن ٻاهڻ وارو، ۱۷۸، درواواس، ۱۷۹، ڏراسڊ، ۱۸۰، ڊرلپ،
 ۱۸۱، ڊورڪ، ۱۸۲، ڊرڪ، ۱۸۳، سرو آڏوڻاوسپني شستن کي چڱيءَ طرح هلائڻ وارو،
 ۱۸۴، آڏاٺار ڀڙڳ لله، ۱۸۵، سمنو، ۱۸۶، نيتورونن - چڪس کي وڌائڻ وارو، ۱۸۷، شيالڪ -
 سٺن الڪن وارو، ۱۸۸، لوڪ سارلڪ - لوڪ جي نسل کي گرهڻ ڪندڙ، ۱۸۹، چگدش، ۱۹۰،
 جنارونن - پکڻن جي عرض جا آسراءِ، ۱۹۱، پسر شديڪر، ۱۹۲، مورو - مهرڙ پهرست وانگر اوجا،
 ۱۹۳، اوچسري، ۱۹۴، شڌوگره - لومل پٺن وارو، ۱۹۵، اسانڊ مشڪل ملڻ وارو، ۱۹۶، ساڌ
 وساڌ - چڪن ماڻهن کي جلدي ملڻ وارو، ۱۹۷، پرتھ مرڪت روپڏوڪ - وار جي لاءِ باندو
 جي روپ ۾ لوڪر لي ملڻ وارو، ۱۹۸، هرڻم رهيا - سون جي واپار وارو، ۱۹۹، پٿرواڻ - پراڻن
 ڊوراا ملڻ وارو، ۲۰۰، واپر جهورو - دشمنن جي حوائصن کي واپار وارو، ۲۰۱، ٻلي - طافورو،
 ۲۰۲، مهاورو، ۲۰۳، مهاگرم - وڏا آڪاش روپ، ۲۰۴، سڌوڻڊاڻولندس - ڊهراڻن ۽ سڌ جي
 پرجا لائق، ۲۰۵، وياڪهروچرمامر - چمتي جي جهڙيءَ کي چاندو ڪري ڏاريندڙ، ۲۰۶، وٻالي -
 نالڪن جي ٻيٽن پالڻ وارو، ۲۰۷، مهاپورس، ۲۰۸، مهالڏي - وڏو خزانو، ۲۰۹، آسراش - جهن
 جي آشا ڪڏهن به ناهي ٿئي، ۲۱۰، آرم وڙ - آرم پٺن جهڙو، ۲۱۱، ٻانڊ جهي -
 ٻانڊ جهي شڪر ڪٽڻ وارو، ۲۱۲، پر پڇن - واپار روپ، ۲۱۳، پندولشتي لغوسف - پندرواڻن
 لٽن ۾ وهندڙ (پروڪرني، ٻڏي، اھڪاڙ، اڪرون، ڪن، لڪ، ڇپ، جهڙي، واس، هڪ، ٻاڻ،
 پهر، اندري، من، شين، جهڙي روپ، وس، اري، پوٺي، جل، لڇ، واپر، آڪاش ۽ وغيره
 چرواڻن ۽ ڀڙ ٻڌارڻ سان گڏ پندرواڻن هڪ ڇيٽن وسرو، ۲۱۴، پارچام - بکيا ولندڙن جي
 آتما کي اورو ڪندڙ ڪلپ ورتش، ۲۱۵، پارواڙ - سبب ۽ ڪم، ۲۱۶، سکر - جلدي ملڻ
 وارو، ۲۱۷، س روپ - آرم ورتش ڌارڻ ڪندڙ، ۲۱۸، شور - بهادر، ۲۱۹، پهر وڻ لڏي -
 پهر ۽ وڻن جو پندا ڪندڙ، ۲۲۰، لڏي - سمار جي پندا ڪندڙ، ۲۲۱، ورڻ آشرم گرو -
 ورڻن ۽ آشرم جو ٺاهيندڙ، ۲۲۲، وڻي - پهرچاري، ۲۲۳، شتر وجه - اڏڪار وشهره
 دلين کي مارڻ وارو، ۲۲۴، شعرو ٺاڻن - دشمنن کي دڪن ڏيڻ وارو، ۲۲۵، آشرم - سڀي جي
 لاءِ آراءِ جي جاءِ، ۲۲۶، ڪشمڙ - چمر روڻ کان مٿي، ۲۲۷، ڪمار - پرتھ ڪال ۾ ماڻهن کي
 ڪمزور ڪندڙ، ۲۲۸، ڪيان واپ، ۲۲۹، آچلپهور - چيلن جو سوامي، ۲۳۰، پرماتپورم - سڀني
 ٻالهن جي لپٽي، ۲۳۱، ڊرڪهه - جهن کي ڏکي طرح چاڻ ملي، ۲۳۲، مهرڙ - وڻن
 جي ڪاٺن وارا (کرڙ روپ) ۲۳۳، واپر واهن - هوا کي به هلائيندڙ، ۲۳۴، ڌارڏو - ڏلش
 ڌاريندڙ، ۲۳۵، ڌار وڻ - ڏلش وڻ ۾ چاڻو، ۲۳۶، ڪٽراشي - ڪن جو پندار، ۲۳۷، ڏٺا
 ڪر - سٺن ڪٽڻ جي ڪاڻ، ۲۳۸، سته - سته، ۲۳۹، سته پسر - سته ۾ پسر وڻ رکندڙ،
 ۲۴۰، آدين - ستي، ۲۴۱، ڏومالڪه - ڏور جو انڪ، ۲۴۲، ڏور ساڌن - ڏور جو

۶۱. دونه آيوڌ - پشوپات شستر وارل ۶۲. سڪند گرو - سڪند جا پتا، ۶۳. پرميشني، ۶۴. پراڻو - جنهنجو ڪو به ڪارڻ ڪونه آهي، ۶۵. آلاڊي مڌي نڌن - ڪڏهن به اٿس نه لڌڻ وارل، ۶۶. گريش - ڪڙلاش جا سرامي، ۶۷. گرجا ڌو - پاروئيءَ جا پتي، ۶۸. ڪپور بندو - ڪپور جا دوست، ۶۹. شريڪمٽ، ۷۰. لوڪ ورڻوٿر - لوڪ هر سڀني ورڻن ۾ سرپشت، ۷۱. مردو - لهر سڀاء وارل، ۷۲. سماڌي وڊي - سماڌيءَ ۾ وهندڙ، ۷۳. ڪوڊنڊي - ڏاڏا وارل، ۷۴. نيلڪمٽ، ۷۵. پرشوڌي - ڪهاڙو ڪڍندڙ، ۷۶. وشالاڪيه - وڏن اکين وارل، ۷۷. مرگ وڙڏ - شڪار ڪندڙ، ۷۸. سريش - ڊيوتائن جا سرامي، ۷۹. سورا، لائين - سروج کي به ڏنڊ ڏيڻ وارل، ۸۰. ڌرم ڌام، ۸۱. ڪميا ڪيتر - ڪميا جا استان، ۸۲. ڀڳوان، ۸۳. ڀڳو نيتو پست - ڀڳو جي اکين کي ٿاس ڪرڻ وارل، ۸۴. اڱر - خرفناڪ، ۸۵. پشوپتي، ۸۶. لارڪيه، ۸۷. پوره ڀڳت - ڀڳتن کي پيار ڪندڙ، ۸۸. پورم ٿپ - دشمنن کي ڏک ڏيندڙ، ۸۹. ڊاٽا، ۹۰. دهاگر - دها ڪندڙ، ۹۱. دڪيه - خوشيار، ۹۲. ڪهردي - جتاڌاري، ۹۳. ڪام شاسن - ڪامڊو ڪي پسر ڪندڙ، ۹۴. شمشان نواسي، ۹۵. سوڪير، ۹۶. شمشانست - مسائن ۾ ڏاڍو جهانيندڙ، ۹۷. موهيشور، ۹۸. لوڪ ڪرڻا، ۹۹. مرگ پتي، ۱۰۰. مها ڪرڻا، ۱۰۱. مها اُٿرشدي - سڀني روڳن جي دوا، ۱۰۲. اُٿر - پار اُٿارڻ وارل، ۱۰۳. ڪوپتي، ۱۰۴. ڪوپتا، ۱۰۵. ڪيان ڪمير - ڪيان جي ذريعي جانڻ لائق، ۱۰۶. پرائن، ۱۰۷. نيتي، ۱۰۸. سڀيتي، ۱۰۹. شد آتما، ۱۱۰. سورم، ۱۱۱. سورم رت - چندرما کي پيار ڪندڙ، ۱۱۲. سڪي - آند ۾ رهندڙ، ۱۱۳. سومپ - سورم کي پيش ڪرڻ وارل، ۱۱۴. اُمرت - اُمرت کي پيشندڙ، ۱۱۵. سڙمو، ۱۱۶. مهالڄ، ۱۱۷. مهالڙي - وڏي روشني ڪندڙ، ۱۱۸. نيچرمه، ۱۱۹. اُمرت مه، ۱۲۰. آلمه، ۱۲۱. سڏاپتي، ۱۲۲. اُجاب شتو، ۱۲۳. آلرڪ، ۱۲۴. سمپاوه، ۱۲۵. هرو، واخن - اڪي روپ، ۱۲۶. لوڪ ڪر - لوڪن کي پيدا ڪندڙ، ۱۲۷. ويڊگر، ۱۲۸. سولر ڪار، ۱۲۹. سنائن، ۱۳۰. مهرشي ڪول آچارا، ۱۳۱. وشو داهي، ۱۳۲. نرلوچن، ۱۳۳. پناڪ پاڻي - پناڪ ڏاڏا کي هٿ ۾ ڪڍندڙ، ۱۳۴. پُڏار، ۱۳۵. سوسٽيل، ۱۳۶. سوستي ڪرڻ، ۱۳۷. سڌي، ۱۳۸. ڏالري ڏاما، ۱۳۹. ڏام ڪر، ۱۴۰. سوروک - سرويائي، ۱۴۱. سوروچر - سڀ هنڌ وڃڻ وارل، ۱۴۲. اهرم سرڪ - ارحما کي پيدا ڪندڙ، ۱۴۳. وشو سرڪ - وشو کي پيدا ڪرڻ وارل، ۱۴۴. سرڪ - پيدا ڪندڙ، ۱۴۵. ڪارڻي ڪار ٻر - ڪرڻي جي گل کي پيار ڪندڙ، ۱۴۶. ڪري، ۱۴۷. شاڪ، ۱۴۸. وشاڪ، ۱۴۹. ڪر شاڪ، ۱۵۰. شو، ۱۵۱. پشگيم - ڪيئن ۾ سرپشت، ۱۵۲. ڪنگا پلووڊڪ - ڪنگا کي مٽي تي ڌارڻ ڪندڙ، ۱۵۳. پوره، ۱۵۴. بشڪل، ۱۵۵. استوتي، ۱۵۶. اسٽر، ۱۵۷. وجت آتما، ۱۵۸. وڏيه، آتما، ۱۵۹. پورواشن سارڻي، ۱۶۰. سگڻ، ۱۶۱. ڪڙڪاڻ، ۱۶۲. سڪيرلي، ۱۶۳. چنيسٽي، ۱۶۴. ڪامڊان، ۱۶۵. ڪاهال، ۱۶۶. پسموڏو ٿو ڪو، پسيءَ کي رمان وارل، ۱۶۷. پسر ٻر، ۱۶۸. پسر شاني، پسيءَ تي

سدرشن - چکر نهپتر سامت ڏهندو ڇهين گرتي سڄو سسار دکن کان چرنگارو
ٻائيندو. وشو چکر ولسي واپس وٺو ۴ ڏينهارون ارسن ليک لڳا. (هر هر - هاديو شير-
ڪاشي وشولاف ڪڪي) گرتي ودر سنگهتا (۴) اڌاء ۲۴ ساهت .

شسو سهر نام (هزار - اکري)

سپڻي وشي- اي سولجي مهرچ شو سهر نام يعني اها شو- هزار اکري ڪهڙي
آهي ڇهين جي جاب ڪرڻ سان وشو پڳوان کي سدرشن چکر نصيب ٿيو؟ ڪرڻا گرتي
اسانکي ٻڌائي ڪرلارڪ ڪندا-

سولڻجي مهرچ- اي وشو ۱ همنه طرح پڳوان شڪر جا هڪ هزار دندا
لاڙا ورتا جنهنکي شو هزار- اکري چيو آهي. پڳوان وشو هرهڪ ڪمل گل کي ڪٽي
هرپشور لک معان چڙهي پندي ڇهه، ۱- شو- ڪلهائڪاري، ۲- هر- پڳن جي دکن کي ڪٽڻ
وارا، ۳- مرد- سکر بشميدڙ، ۴- ودر- دڪر دور ڪندڙ، ۵- پشڪر، ۶- پشپ لڙچن- گلن
جهڙين اکين وارل ۷- اوت ڪم- عرضدار کي ملڻ وارل ۸- سداچار، ۹- شو- سنگهار ڪندڙ،
۱۰- شورو، ۱۱- نهپشور- مٿان ايشور، ۱۲- چندرا پند- چندرما کي ڌارڻ ڪندڙ، ۱۳-
چندو مٽول- چندرما جي مٽڪ وارل ۱۴- وشور- سرورومپ، ۱۵- وشومپشور- سسار جي
ٻالڻا ڪندڙ، ۱۶- ويدانت سار سندور- ويدانتي، ۱۷- ڪهالي- هٿ ۾ ڪمال ڪندڙ، ۱۸-
لبل لوهت- ليري وٺڪ وارل ۱۹- ڌيان آڌار- ڌيان جا آڌار، ۲۰- اڙچند- جاب ولس ۴
حد کي ٻار ڪندڙ، ۲۱- ڪروي ڀڙا- ڪرويءَ جا پتي، ۲۲- ڪشمرو- گلن جا سرامي، ۲۳-
اشت مروي- جل، اڪي، وارو، آڪاش، سروج، چندرما، اڙلوي ۴ پيمان وشهره آلن روان
وارل ۲۴- وشو مروي، ۲۵- ٿوروڳ سورڳ سائن- ڌور، اوت وشهره حاصل ڪرائيندڙ، ۲۶-
ڪيان ڪم- ڪيان سان حاصل ٿيندڙ، ۲۷- ڊوڊ ڀوڪم- اسٽر ٻڏي وارل ۲۸- ڊوڊ ڊار- ڊارنالن
جا ڊ ڊارن، ۲۹- ٿولوچن، ۳۰- واديرو، ۳۱- هاديرو، ۳۲- پتو- هرشمار، ۳۳- ڀوروڊ- سرامي،
۳۴- ڊوڊ- مضبوط، ۳۵- وشو رومپ، ۳۶- وروپاڪم- خريشاڪ اکين وارل ۳۷- واکيش- والسيءَ
جا ڊوڊا، ۳۸- شتي سفر- ڀورو ماڻهن ۾ اٿر، ۳۹- سرو ڀرمائ سترادي- سپي ڀرمائڻ کي
نام ڪندڙ، ۴۰- وروکالڪ- جهنڊي ۾ پتل جي لھائي وڪندڙ، ۴۱- وروڪ واهن- ڏاند لسي
سرامي ڪندڙ، ۴۲- ايش- سرامي، ۴۳- پناڪي- پناڪ ڏنڻ ڌارڻ ڪندڙ، ۴۴- ڪنرانگي-
ڪت جي ٻائي وانگر شتر وارل ۴۵- چترويش- عجب پوڻاڪ ٿوڀيندڙ، ۴۶- چرلتن-الادي،
۴۷- لهره- اڳيان (اولده) کي لاس ڪرڻ وارل ۴۸- مهارڳي، ۴۹- گوپتا-رڪيڪ، ۵۰- برهما-
سرسنيءَ کي ٻندا ڪندڙ، ۵۱- ڏورچتي- چنڌاڙي، ۵۲- ڪال ڪال ڪال جا ڊ ڪال، ۵۳-
گرتي واسا- تپاسو جي گل ٿوڀيندڙ، ۵۴- سڳ- ڀاڳ وارل ۵۵- پوٿرلنڪ- اراڪار رومپ،
۵۶- اٺڙ- پٺن ڪالسرڪ، ۵۷- پش، ۵۸- چم- ڀوڄا ڪرڻ لائق، ۵۹- ڊرواسا، ۶۰- پشاسن،

منهنجي پريڪيا هئي. توهان جنهن وقت هن کي ترشول سان مارڻ ويندا ته ڇا توهان جي دوشن ڪوڙ سان سندس پاپ ناس نه ٿيندا؟ اي ڊاٻو! توهان رکيا ڪريو ۽ مولتي پوسن آهيو ته دنيا جي ڪلياڻ لاءِ هٿ اڇاڻان ٿيو. ڀڳتن جي ڦس ۾ رهندي ڀڳوان شڪر آئي ٿي جيوتو لنگ ۾ اڇاڻان ٿيندي ڇيو.

ڀڳوان شڪر - اي ڊيو! اڄ کان وٺي هيءَ جيوتو لنگ - گهڻي دوشور ٿاڻي سان مشهور ٿيندو. جيڪو هن لاءِ ٿي سٺا ڪندو ۽ جيوتو لنگ جو دوشن ڪندو تنهن جا سڀ پاپ ناس ٿي ويندا. منهنجي وٽس ۾ سڙ پوڙهين ٿاڻين سرشت پٽ ڇهندا ۽ سڀني کي سندر استريون رهنديون ۽ اهي سڀ هن سندس ۾ سکر سمهندائون حاصل ڪري اٿس ۾ شو لوگ ۾ واسو ڪندا.

ايتري ۾ ستر ما ۽ سديها - اچي پهتا ۽ ٽنهي گڏجي منهنجي پٽ سوڌو آستتي ڪندا رهيا ۽ ڀڳوان شڪر جيوتو لنگ ۾ سمانجي وڌو. پٽ کي ڇيو ڏسي سديها اچي ٿيڻ لڳي ۽ هر گهڙيءَ شمسار ٿيندي منهنجي پٽيءَ جي چوڻن تي ڪوندي معافي وٺڻ لڳي. اهڙي طرح ٽنهي گڏجي ڀڳوان شڪر جي جيوتو لنگ جي پوڄا، وڻڻ، آرٽي، آڙڻا وغيره ڪندي سکر سان منهنجي زندگي ڪاڻ لڳا. (هر هر مهاديو شيو - ڪاشي وشواناٿ ڪمڪي) ڪرڻي وڌو سنگهتا (۴) آڌاء ۳۲-۳۳ سمايت.

ڀڳوان شڪر جي آڙڻا سان وشو ڀڳوان کي سدرشن چڪر جي پرايتي ۽ دڻيٽن جو سنگهار

سڀ رشي - اي سولجي مهراج! وشرو کي سدرشن چڪر ڪيئن ملندو؟ ڪرڻا ڪري اها ڪٿا اسانکي ٻڌايو.

سوڌجي مهراج - اي رشيءَ! پراچين سمي جي ڳالهه آهي ته ديوتاڻن کي دڻيشن ڏايو لنگ ڪيو جنهنڪري وشرو (هريءَ) شو - لنگ استاڻن ڪري هڪ هزار ڪمل ڳڻي ڪڍ ڪري رکيا ۽ هر هڪ شو - سام سان شو - لنگ مٿان ڇاڙهيڻدو رهيو. شو - ماڻا اٺوسار هڪ ڪمل گهٽ ٿي پيو. وشرو ڏاڍي ڳولها ڪئي مگر جڏهن هڪ نه ڇڙهيس ته منهنجي هڪڙي اک ڪڍي شو - لنگ مٿان ڇاڙهڻ ٿي هر نه سوڻيتر ٻار ارهم سرو انترامي مهوشور پاڻ پڙگهت ٿي چوڻ لڳو.

ڀڳوان شڪر - اي وشرو! مان توڻي ڏاڍو پوسن ٿيو آهيان. تون منهنجي اڇا ارسار ور گهري سگهين ٿو.

وشرو - اي سرامي! توهان پاڻ ڇاڻي ڇاڻهار آهيو. دڻيٽن سڄي سندس ۾ بائيٽال مچائي ڏنو آهي ۽ منهنجي آسترن ۽ شسترن سان هو ٿا مري سگهن. توهان ڪرڻا ڪري اهڙو آستر يا شستر ڏيو جنهن سان انهن جو پوريءَ طرح سنگهار ڪيو وڃي.

ڀڳوان شڪر - اي وشرو! هي سدرشن چڪر اٿئي. هر ڪنهن اولار ۾ هي

۱. سداچار وړلې، هر هلندي د ان پراخې کي اولاد کول لرو. اوسه پراخې کسې د دکه کول لرو باغي سديها کي ځاني چمتا لولې لکې. وري چور پاژيري منس ځانا ملما لککا هلې لکا لکې د هه کاري کس پلټنې و لورې وکړو. پتي سډوما کس ځانور کيان اېدېش ځېدو ورو مگر هن چو من اداس ئي وځېدو ورو. هېچې پتي ايا به ځانا اهاه کما يو تل، پراخې کول لرو آخر سديها پېهچې پخ گهشما چي شادي پېهچې پتي سان کړالي. سډوما پېهچې استري سديها کسې چور، "اي داري ا هېچر پخ سان پاد کړن ئي يو جځمن کس پت چمندر لځمن وري ان سان ئي لرون دشمي گډېدې". پو سديها پډو اځېدو کړو. سديها پېهچې پخ کسې پېهچې کور پر آلي خرب خاطرناري گندي وهي ؟ گهشما وري شؤ. مايا اکرسار هر ورځ ۱۰۰ پارلو شؤ. لنگ لاهي، اېهچې اړچا کړي وري اړسان واري لاء پر اړوش کړي اړندي هتي.

۲. پېکوان شکر چي کړيا سان گهشما کي هک سندر پت اړون لرو. گهشما چي عرب وځل لکې ؟ سديها چي اندر هر حد چي باه جاکځ شروع ئي. گهشما چو پت وډو لرو ؟ ان چي شادي ئي. کور پر لرونه آلي د باغ سديها چور اندر چل لکې ؟ هک ځېمن اځ ولس چو آلي ان گهشما چي پت کي خېچر سان ماري ؟ سندس پتن کسې لکرا لکرا کړي کړي. پر بند کړي اړسان واري لاور پر ترو کړي آلي. گهشما چي اړاون صرح چو آلي دسې د سندس پتي چي استري ئي خون چا داغ لکل آهن ؟ شرو چي عضون چا کي کهول لکرا د لول آهن. هاه کوروا گندي آلي. سديها د پاهران دکه چو اظهار کړو پر اندر پر کچې هلې لکې. همداون سډوما صرح چو السد پت مړخ چو شرک کړي وچي شؤ. پکې پر وېدو ؟ گهشما د اځمکي صرح چو آلي اړچا پر وېدل هتي. هک ۱۰۰ پارو شؤ. لنگ لاهي اړچا کړو پر لکې وېلي جځمن لرونه ورو واور گندي سندس اړسان آلي لځمن لرونه کي ځېچر ځېدې چالمن، "اي پري ا لرون خيال له کړ. اسانچي رکيا کړو وارو پولا لاند پنداري آهي. حشمت پر شؤ. اسانچي هواندي د اسانکي ملندي له د کړ جده چي شؤ هتي نهن مړتالي وړي. سباد د دکه کړو اچار آهي. لرون چمتا د کړ اسان چو پېکوان شکر وکړه آهي" اوس چي الېست مړچال من سان اړولنا کړو لکې ؟ شو. لنگ چي اړچا کي لکې وېلي، منجهد کالوړه چن ئي شو لنگ کلي لاور پر وچو لاء لاور چي کماري ئي وېلي د لاور چي کماري ئي پېهچې پت کي دسې عرض لولې لکې ؟ اېچي پر وړي - سروب پېکوان شکر د اچي اړکوت لرو ؟ چالمن.

۳. پېکوان شکر - اي داري ا مان لوي ځانور اړس لرو آهنان، لرون ورو کور. لېهچې لڅ پهاچ ئي لېهچې پت چو عرب کور ورو. هانکي مان اځکي هن ترشرل سان مارېنس. گهشما - اي مرامې ا مان امکار لسي کړان. هرو پېهچې پخ آهي. لرهان سندس رکيا کړو. هن مون ئي اړکار کړو چور اړهان چو دوشن لصب لرو. هي

شري رامچندر - اي مهيشور! توهان سوامي آهيو. توهان جي سهائتا کانسواءِ راول
 تي جيست پانڻ منهنجي لاءِ ڪنن آهي. اي ديرو! مان به توهان جو پڳت آهيان ۽ راول به
 توهان جو پڳت آهي. مگر راول توهان وٽان پانڻ ڪري پنهنجي شڪتي ۽ ٻين جي
 دڪ بهڻاڻ ۾ لڳائي رهيو آهي ۽ مان توهان جي ڪرپا سان توهان کان مليل شڪتي ڏسڻ
 جي ناس ڪرڻ لاءِ ڪتب آڻي رهيو آهيان، ساڌو پرنش ڪي سهائتا ڪرڻ لاءِ ڪم آڻي رهيو
 آهيان ۽ وري ڌرم کي استاڻ ڪرڻ لاءِ لڳائي رهيو آهيان. تنهنڪري توهين ڪرپا ڪري
 سٺ مارڪ ۾ هلڻ وارن جي سهائتا ڪريو.

شري رامچندر اهڙيءَ طرح ٻارڻا ڪندي ”جيءُ شؤ - جيءُ شڪر“ جي چاپ ۾
 لکي ويو ۽ ڪنن توهان ڪرڻ شروع ڪئي. شري رامچندر جي شؤ - پڳتيءَ تي پڳدان پرنش
 تي پاروئيءَ ۽ ڪنن سوڌو پرڪهت ٿيو ۽ چوڻ لڳو.

پڳوان شڪر - شري رامچندر! شل تنهنجو ڪلياڻ ٿئي. تنهنجي جيءُ ٿئي.
 شري رامچندر - اي سوامي! جيڪڏهن توهان پرنش آهيو ته عام جي پلائيءَ جي
 ڪارڻ هٿ تي اراجمان ٿي رهو ۽ مولسان سهائتا ڪرڻ ۾ همت جا هٿ پرنش ڪريو.
 ٻيو ته پڳوان شڪر اتي ئي ڇيو. لنگ ۾ سمانجي ويو ۽ هي چيو ته لنگ ”شري
 رامچندر“ جي نالي سان پرنش ٿيو جنهن جي پوڄا، آڙڏا، ولدنا، آسنتي ڪندي شري
 رامچندر سمندر پار رستو ٺاهي سگهيو ۽ سڀني راکسن تي جيست پائيندي راول کي ماري
 سڀنا وٺي وري اڀوڏا واپس وريو.

اهڙيءَ طرح هن ڪٿا جي ٻڌڻ وارن منهن جا پاپ ناس ٿين ٿا، جي هن لوڪ ۾ سڪي
 رهي انت ۾ شو - لوڪ ۾ واسو ڪن ٿا. (هر هر مهاديو شورو - ڪاشي وشو ناک گنگي)
 ڪوئي ردر سنگهتا (۴) آڌياڻ ۳۱ سماپت.

گهشميشور جيوتل لنگم جي اُڻپتي ۽ دهاتم

سڀڻي رشي - اي مهراج سوتجي! ڪرپا ڪري اسان کي گهشميشور مهاديو جي
 اُڻپتي ۽ مهما ٻڌائي ڪرڻارڻ ڪيو.

سوتجي مهراج - اي رشيءَ! ڏکڻ دشا ۾ ديور نالي پرنش آهي. ان جي پرنش
 پارديواج گل ۾ سڌرما نالي هڪ اراهمڻ آئون ٿيو جو ويدانت جو چاڱو هو. ان اراهمڻ
 کي زال هئي جنهن جو نالو سڌيها هو جا پڻ شو - ڌرم پالن ڪرڻ ۾ تمام هوشيار هئي، ڪهر
 جي ڪم ڪار ۾ چاهه رکندڙ هئي ۽ پنهنجي پتيءَ جي پرنش سان شيوا ڪندي هئي. سڌرما
 هڪ ويدن جي چيل مارڪ تي هلندڙ، ان تي - ستڪار ۾ پرنش رکندڙ ۽ اڪڻي هونري اراهمڻ هو.
 ٽيئي - ڪال سنڌيا ڪاٽيري ڪرڻ ڪري اراهمڻ جو ليڄ سورج سمان ڇهڪندڙ هو. اراهمڻ
 خود شو - پڳت هو ۽ شو - پڳتن سان ڏاڍو پرنش رکندڙ هو. ڪرم ۽ ڌرم تي پورو رهندي

واڪڻ جي شرن رولي. تنهن ڪالهره عجيب لڙلائڻ جي ڪرڻ واري مهادير پرگهت لي ڪري ان بن کي ٿر ڏار ”اڄ ڪالهره هن بن ۾ هممهه. له پراهنڻ ڪري، وٽس ۽ شروند رهندا ۽ چارئي ورڻ پنهجي آشرمن اڏسار ڏور جو ٻالن ڪندا رهندا. هن بن ۾ اڄ ڪالهره واڪاسن جي رهڻ لاءِ جاءِ ڪانه رهندي. ڦٽا سڙ. ڏور جا اڀدمڪ ۽ پرچارڪ پنهجي ڏلڪي سڪ ۽ چئن سان گذرندا رهندا.

پره ل واکڻ ڌار ڪا به ڏيري. ٻاروليءَ جي ڪنور ٽپسا ڪي لڳي وئي جلد ئي ٻارولي پرگهت لي ل ڏيريءَ کي لمڪار ڪري ڌار ڪا ڇوڙ شروع ڪيو.

ڌار ڪا- اي ڏيري! پنهجي وڪا ڪرڻ ۽ پنهجي سڀني واڪاسن جي ڪل جي وڪا ڪرڻ. ڌار ڪا جا نمائا وڃن ٻڌي ٻاروليءَ پنهجي پتيءَ پڙهڻ شڪر اڳيان پراولنا ڪندي ڇوڙ. ٻاروليءَ- اي ڏيري! توهان جيڪي ڇوڙ آهي سو به سچ رهي مگر اڳ جي الب ۾ رهي. مان به توهانجي ئي آهيان. تنهنڪري پنهجي ڳالهه کي به سچو ڪرڻ توهان جو ئي ڪم آهي. هيءَ ڌار ڪا واکڻ پنهجي پڳتڻ آهي ۽ هن کي ڪجهه وقت هن بن ۾ راج ڪرڻ ڏيو. اها ڪرڻا ڪرڻ لاءِ سڀ گڏجي رهن ۽ واڪاس به رهن.

پڳوان شڪر- جيڪڏهن تون ائين چوئين ٿي ته ليڪ آهي. مان به پنهجن پڳن لاءِ هٿ جهڙو لنگ. سروب ۾ سائجي رهان ٿو. جو منهن هتي ورتو. ڏور ڪسي ٻالن ڪندي پراول سان پنهجو ڏرڻ ڪندو سو چڪروولي وڃا ٿيندو. ڪلچر جي الب ۾ سڄوڳ جي شروعات ۾ مهاسن جو پٽ وڙهڻ وڃان ٿو به وڃا ٿيندو. اهو پڳت ۽ تمام پراڪري ٿيندو ۽ پنهجو ڪيس ڏرڻ نصيب ٿيندو. ائين چوڻدي پتي جيڪب پتا شڪر ۽ جيڪبها ٻارولي جهڙو لنگ ۾ سائجي وڃا جو لاڳيشور ٿاڻي سان سڙجڻ ۾ اچي ٿو. (هر هر مهادير شورو. ڪاشي وشو لاه ڪئي) ڪوئي وڏو سنگهڻا (۴) اڌ ٻه ۲۹-۳۰ سايو.

راهيشور حيوت لنگ جو اسٽاين ۽ مهاتمر

سڀني رشي- اي سواجي مهراج! اسانکي راهيشور جهڙو لنگ بابو ڪجهه ٻڌار. سوتتجي مهراج- اي رشمتر! جڏهن وارو سما کي چورائي لنگا ڏانهن آيو ته شري راهچندر سينا کي هٿ ڪرڻ لاءِ سگرو، الاه ۽ لي انداز ٻالدر بهادرن ۽ ستائن سان وارو کي چيٽ لاءِ سمند جي ڪناري تي اچي اهو. ايتري ۾ شري راهچندر کي ٻالڻيءَ جي لباس لڳي. ٻالدر هڪدم منو ٻالڻي ڪئي آه. ٻالڻي ٺٺا کان اڳ شري راهچندر چيو، ”مان پنهجي سواميءَ شڪر جو ڏرڻ لاءِ ڪيو آهي پره ڪئن ٻالڻي ٿي سگهندس؟“ اسوءَ ل ٻارلز. لنگ موري لاهي اتي پراڻا وٺندا ۽ آڻي ڪري پراولنا ڪندي ڇوڙ.

سڀو ڀڃ ۽ ڀڃا - اي دٻرائن جا سراهي ! اسان جي وکيا ڪيو. اي ٿرلو ڪيماٽ، اي
ڪلياڻڪاري ٻوڙو! اسانکي دشمن کان بچايو. اسان اڏين آهين ۽ ٽوهان ئي اسانجا آڏار آهيو.
ٻڙ نه ٻڳران شڪر ٻڳين جي وکيا لاءِ اچي ٻرگهٽ ٿيو. چوڌاري سندر مندر ۽ روبا
دروازا هئا جنهن وچ ۾ جيوٽر لنگم جي عجيب ڊاڪٽر موروئي هئي جنهن مان نوراني
جرحب ٻڪي وهي هئي. ٻرسان سڀ شو-گنگ صفيرن ٻڏي ٻڏل هئا. سڀو ڀڃ ۽ ڀڃن جون
اڙخردا ٻڏن کلي ويون ۽ سڀني اوجا ڪرڻ شروع ڪئي. سڀ راکاس واڙا آي ويا ۽ هيڏانهن
هرڏانهن ٻوڙڻ ۽ ٻڳڻ لڳا. شو-ٻڳين نه ڪنهن ڪهڙن ئي راکاسن کي ماري وڌو ۽ باقي ٻڳن ڊارڪا

وڪر ۽ اٺان وري نون ميهجي هن لڪ - سروب کي ۽ ڪٿي سگهندا!

واڻج ٻول ڪري ڀڳوان شڪر جو لڪ - سروب هڪ ۾ ڪٿي هليو. اورو ئي ٻيڌ ڪيائين ۽ سڙ - ماما اوسار ڪس (واڻج) کي بهاب ڪرڻ جو خيال آڻين ٿو. ڪهڙي ئي بهاب کي منجهائي اڳتي هلي جي ڪوشش ڪيائين مگر اٽڪي وڪڻ هن لاءِ ڏاڍو ڪهڙو ڪم ٿي پيو. هيڏانهن هوڏانهن ٺهاري ٿي ڪس هڪ ڳولائي، ٿرڙوش، ٺهڻاپ ۽ سڄاڻ ڪرال (ٽان چارڻ وارو) نظر آيو. واڻج ڪس سڏ ڪيو ۽ ڪس عرض ڪيائين ته هن لڪ - سروب کي ٿورو وقت هڪ ۾ جهلي ۽ چوڻ هر (واڻج) ڀرسان جهنگ مان بهاب ڪري آجي. ڪرائي ٻڪڻ سڏ ڀاڻا سان ڀڳوان شڪر جي لڪ - سروب کي ڇوڻ ڦرل ڪيو ۽ واڻج ڪس لڪ - سروب مڙهي اڳتي وڌي مس ۽ ڪرائي جي هڪ ۾ وڌيڪ ٻار مڙوس ليڻ لڳو. ايتري ۾ لڪ - سروب کي ڇوڻ جي طاقت ۽ سڄو هن ڪرائي ڀڳوان شڪر جي لڪ - مڙهي ڀڄي وئي ڇڏي. سڙي، سڌو ۽ هرون جي مڙهن وانگر ٺيڄ ڪڍندڙ لڪ - مڙهي زمين تي اچڻ سان ئي ڀڄي اسٽاپ ٿي پئي ۽ چوڌاري هڪ سڌو ۽ مٿيڪ سڌو ٺهي پيو. سڙ - ماما اوسار چئن واڻج مڙهي آيو ٿي ٻهجي سميت ڪسي وڻج پٽڻ لڳو. ڀڳوان شڪر جي شرط وارا لفظ ڪس ٻيڻس پٽڻي ڪن ۾ ڪرڻجڻ لڳا. هيءُ لڪ - مڙهي، ”وڏيڻ ٺاڻيشور“ مهادي جي لالي سان ٻيڻس ليڻ لڳي جتي وري واڻج واهي اچي ڪرڻ شروع ڪئي، اچي وغيره ڪري لفظ شڪتيءَ ۽ طاقت جي مليل ٿر سان واڻج مڙهي لڪا ۽ آيو - سڙي ٻڌا. ٻهجي استريءَ هليو دريءَ مان ڪيائين. هيڏانهن اندر وغيره ڏيکارڻ ۽ واڻج جي طاقت ۽ ٻل جي ٿرڙڻن ليڻ ڪري شڪر هئا ۽ واڻج جي ڪوڙ ٺاڻج کان اڳ ”وڏيڻ ٺاڻيشور“ مهادي وٽ اچي وغيره. ڪرڻ لاءِ اچي اها ۽ آسٽي ڪري وري واپس ٻهجي ٻهجي ڏار ڏانهن اها.

سڀ رشي - اي سڄي مڙج اڇڏهن سر - لڪ اٽي اسٽاپ ٿيو ۽ واڻج وڍان وٺي ڪوڙ ٺهڻ ۽ اڇڏهن جا ڪيائين؟

سوڻجي ڏوڙج - اي رشيءَ واڻج وڃي سڙي ٻڌا. ٻهجي استريءَ هليو دريءَ سان ڪٿي ۽ ٻئي آند سان رهڻ لڳا. هيڏانهن ڏيکارڻ ڏاڍيءَ نظاريءَ ۾ هئا. ٺاڍ کي واڻج ڏانهن مڙڪيائون چوڻ اچي واڻج کي چيو، ”اي واڻج! تون وڃي ڪٽڻس ٻيڻس کي مٿي ڪن ۽ ٻيو ٻيڻس ڀڳوان شڪر توکي جهنگ وڍان ڏار آهي سر سٿار ٿيو يا نه.“ واڻج کي هيءُ ٻڌا. ٻل سان لڳي آئي جهڙي ٻڪڻ وڃي ڪٽڻس ٻيڻس کي مٿي ڪٽڻ جي ڪوشش ڪئي ۽ ڪٽڻس ٻيڻس ڪٽڻ لڳو. اڇڏهن (ٺاڻولي) جي چوڻ ٿي مهادي واڻج کي اڇائي سڄي سڙپ ڏيڻي چيو.

دهاديو - اي اڇائي واڻج! ٻهجي طاقت تي غور ۽ ڪر. ٻهجي ٻاڻن جي ٻل ڪسي لاس ڪرڻ وارو مهادي ٻيڻس ڇڏي ڏيا ۽ اوتار وٺندو. (هر هر مهادي شيو - ڪاشي وٺانند ڪٽي). ڪوئي ٻيو سنگھتا (۴) اڌاڻ ۲۸.۲۷ سڀا ٿيو.

طعن ٿيڪن هڻندي چيو، ”اي گورو هٿيا ڪندڙ هٿيار! تو هيءَ ڇا ڪيو. لوهڻو مڏهن ڏسڻ نه پايو آهي، تون هن جو پراڻو ڪر تون ڪروڙين مٽر شڪر ڀڳوان جا اڇاڻا ڪر. ڪنگا لي سان ڪر. هن پوءِ جبل جي چوڪڙ هڪ سؤ دٻا ڀر ڪرما ڏي. ڀڳوان شڪر کي هڪ سؤ اٺ دلا پائيءَ جا وڃي اڀيڪ ڪر. هتان اڀيڪي آخري سان اڪري وڃ. اسانجي نظر کان هٽي وڃ. لوهڻي مڏهن ڏسڻ سان نه اسان تي پايو ڇڏيندو.“ اوه اهو ڪرڻ نه سندس استري ڏاڏا لڳي ٿي ڪري، ڪنڌ هيٺ ڪندي آخري مان اُڀوڙ ڀري وڃي وهڻ لڳا پر نه اُهو دشمن جي زال اُهلڻا کي لنگ ڪرڻ نه ڇڏيو. اهو ڪرڻ ۽ اهلڻا چيو، ”اسان ڀڳوان شڪر جي شرن ۾ آهون، اسان ڀڳوان شڪر جو ڀڄڻ ڪنداسين ۽ پوءِ ڪرما ڏينداسين.“ اوه نه ڀر ڪرما ڏيندي پئي زال مڏس (ڪرڻ ۽ اهلڻا) ڀڳوان شڪر جي ڪڍو لب کي لڳي ويا. (هر هر مهاديو شير. ڪاشي وشواند ڪنگي) ڪرڻي وډو سنگهتا (۴) اڌيا ۲۳ ۽ ۲۵ سماپ.

اهلڻا سوڌو ڪوٺر تي ڀڳوان شڪر جو پُرسن ٿيڻ ۽ ڪنگا جو وهڻ.

شنگهه واس ۾ گورو گروھ لڳڻ ڪري پاڻ خاص بهانءِ ۽

ترهڪوڻ شور ڇڏيو ٿو لنگم جي اسٽاپا ۽ بهانءِ.

سو تڏي بهانءِ: اي وشو! ڪرڻ ۽ اهلڻا جي ڪڍو لهما تي ڀڳوان شڪر واسي

ٿي پر ڪٿت لهر ۽ چيو.

ڀڳوان شڪر: اي وشي ڪرڻ! سان لوهان جي لهما تي ڏاڏو پرسن لهر آهه-ان. ڇوڪي ڪٺو ٿو هڻو سو ڪٺو.

گورو وشي: اي ڏاڏو ڇا ڏيو مهاديو! ڇوڪڙهن لوهان واسي آهه نه مولتي اهڙي ڪرڻا ڪراو چئن لوهڻن لاهي ٿيان.

ڀڳوان شڪر: اي وشي ڪرڻ! تون ڏله آهين. لوهان هن دشمن ڪٿت ڪيو آهي ۽ اهي پاي ٿي چٽيا.

گورو وشي: اي مهاديو! هن دشمن مولتي پاڻ وڏو اڀڪار ڪيو آهي. ڇوڪڙهن اهو وڌاءُ نه ڪن ها نه مولتي لوهان جو دشمن ڪٿن لاهي ٿي ها. هن چسي خراب

وهڻار ۾ شايد مڏهجي پائي سڀل هتي جو لوهان جو دشمن ملو اهر.

ڀڳوان شڪر: اي وشي ڪرڻ! تون سڄ ڀڄ ڏله آهين. هوءَ ڪٿي ڪٺو ٿو هڻي سو ڪٺو ٿو.

گورو وشي: اي لاه! ڇوڪي هن مولتي ڪيو سو ڏر ڪٺو ڪرڻ ڪٺو چي اساني ڇوڪڙهن لوهان مولتي پرسن آهه نه ڪرڻا ڪري مولتي ڪنگا ڏيو چهن پر عام مالهن جو ڪلياڻ ٿئي.

ڪرڻ جي لوڪ ڪلياڻ لاءِ پراڻا پئي ڀڳوان شڪر ان حد پرسن ٿي چئن ڪومڻل مان پائي اٽل ڇل ڪٿي پٺو ٿي هاڻو نه ڪنگا - ڇل جو پائي اسيريءَ (گنگا) جي

ورڻ ڏاڍا ڀرڪهٽ ٿي ڇهر، ”اي ڪرڻو! تون هڪ ڪڏ ڪرڻي وٽ نه ڪر وٽ ڄام ڀاڻي وهندو ۽ ڪڏهن به ترو وٽ ڀاڻي ۽ ڇي اڻاٺ ڪاڻ وهندي ۽ ٺهيندڙ ڀاڻي ۽ وارو اسٽان سسار ۾ وڏي ٺيڪ جي لائي سان مشهور ٿيندو.“ ائين چئي ورڻ ڏاڍا انٽر ڏيان ٿي وار.

ڏاڍا ۾ چئن قسمن جا ڌوهي ماڻهو رهن ٿا. هڪڙا جن کي اُڀان نه هجي، اها جهڪي ڏاڍو هجن. ٽئين قسم جا ماڻهو جهڪي ٻار اڻڪاري هجن ۽ چوٿين قسم جا ماڻهو اُهي جهڪي سڀ ٻانڌن ٻانهجي وس ۾ رکي ڇڏ ۽ ٽپ ڪن. اهي ٻار ٻاريءَ جا چار ڏنڊا آهن جن جي زور ٿي ٻرڻي هلي ٿي. ڪرڻو رشيءَ ۾ اهي چار ڳڻ هئا. ورڻ ڏاڍا کان وڌيڪ وڏي ٻڪڻ ڪڏ ڪرڻا آهن ۽ سڀ رشي مٺي آهي ان جي آشرم ٿي پنهتا. هن وٽ ڀاڻيءَ جي اڻاٺ ڪاڻ ٻوه نه غريب ٻنهن ٻارا ٻوڪ سان ٻرجي ويا ۽ وطن ٽپن کي غريب ڀاڻي ڏياري ٻرڻيءَ کي سر سبز ڪري ڇڏيائون. ڪيترن رشن جي زالن کي هن جي زال اهليا ٻاٻس حسد ڇاڳو نه ڇو هر ڪنهن ڳالهه ۾ ڪرڻو جي زال جي ڳرڻ مٺي رهي ۽ جتي ڪٿي ڪرڻو جي ڪري اهليا ڇو نالو اوچو رهي. زال ٻانهجن مردن (رشن) کي ٻڙڪارو جن وڏي ڪٽيش ٻڙڪارو جي ٽهسا ڪئي. ڪافي عرصو گذري ڇڪو ۽ ڪٽيش ٻڙڪارو ڀرڪهٽ ٿي ڇهر، ”اي اراهمڙو! توهان کي ڇا گهرجي.“

رشن چيو - ”ڪٽيش مهراج! اهڙو ڪر وڌو ڪرڻو رشيءَ جو نالو بدنام ٿئي ۽ سندس استريءَ اهليا کي سندن آشرم مان اڇو ڪري ڪڍي ڇڏجي.“ رشن جي ڳالهه ٻڌي ڪٽيش چڻا ۾ پئجي ڇرٻ ڏار، ”اي رشيءَ! ڪرڻو توهان سڀني کي جهٽان ڏار آهي. هن جي ٽهسا جي ڦل ٿي توهان ٻڪجي رهيا آهيو. هن ڄل دان ڪهڙو آهي. توهان ڪهڙس پلاڻي جو ٻڌو اراڻي، ڏاڍا ٿا ڇاهيو مگر ياد رکڻ ته اراڻي ڪرڻ واري ڪي اراڻي وري نهش ايندي ٺهيندڙي توهان ٻانهجي هڪ کان لهي وڃو ۽ اهو ڪرڻو وڏو ڪهڙو ٿا.“ ٻو ٻانهجي هوڏ ٿي قائم رهيا. ڪٽيش وري نه ڪن سمجهار مگر ڇڏهن ڪٽيش ڏار نه وڌاڪ ڇوڙ ڀڳو ڀاڻي وارو ڏار آهي ٽڏهن چيائون، ”ڇڪو! جهڪي توهان ڇو سو ٿيندو، ٻو جهڪا ٺيڻي هوندي سا اوس ٺهندي ۽ ان کي ڪرڻو مٺي نه سگهندو.“

ائين چئي ڪٽيش مهراج انٽر ڏيان ٿي وار ۽ اُڀريءَ ڌار ڪاهو ڪٽيش هڪ ڏاريءَ ڪٽو جو روپ ڌار ڪيو. اها ڏاري ڪٽو سڄي آشرم مان لنگهندي اچي ڪرڻو جي ڪم ۾ اچي. سڀني جو ڏيان ان ڪٽو ڏانهن هو. ايتري ۾ ڪرڻو هن ڪٽو کي چارو کائيندو ڏار نه ڪرڻو ڪيس هڪل ڪئي ۽ سڌو ڪاڻ جو ٿارو ڪٽي اچي ڪٽو کي هٿڻا لڳو. ڪٽو ڪهڙو نه اڳي ڪي هٿي وٽر جو ڪرڻو ڪاڻ جو ٿارو ڪٽي اچي ڪٽو کي هٿڻا لڳو. نه ٻو وڃان ڪٽو ڌاريءَ ڪي ڪري پئي ۽ ٻڪڻ مري وئي. سڀني رشن، مٺن، سندن، زالن ٻارن ٻن وڏي هيءَ ڇوڙو ڏار ۽ سڀ ٿي ٻڪڻ ڪرڻ ڏانهن ڌڪار جي نظر سان ڏسڻ لڳا. ڪي وري چرڻ ۾ اچي ڪيس ڌڪ اچا نه هٿڻا لڳا، مگر سڀني ڪڏجي ڪيس

(کټا مشټر 372. ميڏا وٽي ڪان سرٻڙ وڃا
۽ سڙي لائي وٽس ڇو ڪمان وٺي)

(کټا مشټر 348. بهاشو والي ۽ ڀڄا مڙڪ
ڀڄل لي ڀڄاڻ شڪر جي عييب ڪري)

(کټا مشټر 382. درٿاسر ڏٺس ڪي
ماوڙي ڪالوڙ ڊهريءَ جا اُٺڪ لالا)

(کټا مشټر 376. رسول ڊهريءَ
وٽ شنب ۽ لشنب ڇو ڦاسد)

(ڪٿا صفحو 320 - ڪروچڪ جهڙو لک)

(ڪٿا صفحو 325 - ڪاڪيشور جهڙو لک)

وشو یشور (ڪاشي وشونات) جيهو تر لنگم ۽ اُنجي مهما

سڀ رشي - اي سونجي مهرالاج! اسان کي وشو یشور (ڪاشي وشونات) جيهو تر لنگم جي ڪرڻا ڪري مهما ٻڌايو.

سونجي مهرالاج - اي رشيتر! هن سنسار ۾ جيڪا به وسڻو آهي اها سڃڻائيند جو روپ آهي. سرور ٻاڻي ٻولما کي هڪ روپ مان ٻن روپن ۾ اچڻ جي لڳا ئي هڪ روپ مان ٻي ڪرڻي ۽ ٻيو ڀرڻ. انهن جا نالا ٿيا شو ۽ شڪتي. ٻي ڪرڻي ۽ ڀرڻ ۾ جڏهن سرشتي بعد ڪرڻ جي چاهيا آهن ئي تڏهن تراڪار، ٻي ٻيهر ٺرڻ ٻولما آڪاش واڻي ۽ رستي ڇو ”نوهان ٻنهي کي ٽهيا ڪرڻ گهرجي ٻيو نوهان مان اُم سرشتي ۽ جي ٻڌاش ٿيندي.“ آڪاش واڻي ۽ جو آواز ٻڌي ٻئي ٻار ۾ سس ٻس ڪري ڇرڻ لڳا، ”اسان کي ٽهيا لاءِ جڳهه. ڪٿي آهي؟“ ائين چيائون مس نه ٻيهر سونتر پڳوان شڪر انهن جي ه ڪوهه هڪ وڏو شهر سيني ضروري شين سان ٺيار ڪرائي اڳيان آندو. پوءِ ڪيترن سالن تائين اتي ڀرڻ وڻي ٽهيا ڪئي ۽ سندس ٻگهر جي ٻاڻي سان ڪيترن ئي ٿڌيون وهڻ لڳيون. ٿوري ڏينهن ۾ اهو ٻڌڻ لڳو ته تراڪار ٻيهر پڳوان شڪر اُن کي ٻنهي ترشول جي ٻل سان مٿي کڙو ڪري ٻيهر ڇڏيو. ٻيو نه ڀرڻ (وشو) ٻنهي ٻي ڪرڻي ۽ سان آندو ۾ وهڻ لڳو ۽ سندس ٻاڻي (ڏن) مان هڪ ڪمڻ ٻڌا ٿيو جنهن مان ٻنهي ٿيو. ٻنهي وري شو آگيا اڻوسار سرشتي ۽ جي وڃنا ڪئي. ٻيو وري پڳوان شڪر اهو سوچ ڪيو ته ”ٻنهي جي اندر گرم آڻوسار ماڻهن جو چڪر ٻيو هلندو ۽ مولڪي ٻاڻس نه ڪري سگهندا.“ ٻيو ٻنهن ڪوهن وارو هڪ شهر ٺيار ڪري مٿس نالو رکيائين ڪاشي ۽ چيائين، ”هيءَ ڪاشي ٻوري مڪتيءَ ٿاڻ واري، ڪلياڻ گرم واري، گرم ٻڌڻ کان مٿي وهڻ واري ۽ گيان ٿاڻ واري رهندي ۽ مولڪي ٿاڻي ٻياري رهندي. اي وشو! ڪڏهن به ڪنهن به ماڻهوءَ کي هن جو تياڳ ڪرڻ نه گهرجي.“ ٻيو ترشول ٿان لاهي پڳوان هن ڪاشي ٻوريءَ کي مولڪو لوڪ ۾ اسٽاپ ڪري ڇڏيو. تڏهن ٿيڻ کان وٺي ڪاشي ٻار سمجهي وڃي ٿي ۽ ڪڏهن ٻرڻ ۾ نه ناس ٿئي ٿئي. جيهو جي ڪٿي به سد-ڪٿي نه ٿيندي هجي تنهن جي هتي مڪتي ٿئي ٿي، جتي ٿاڻ ٿاڻن به اچي ٻنهي مٿس جي اچا ڪندا آهن ۽ هيءَ پڳوان شڪر جي ٺڪري وڃي رهندي آهي.

ڪلياڻ ٻئي پڳوان شڪر اندر ۾ ستر ڪٿي آهي ۽ ٻاهران سندس روپ لڳي آهي جنهن کي رڌر روپ چئجي ٿو جنهن تراڪار پڳوان شڪر کي ٻارڻا ڪئي. رڌر - اي وشونات! مهوشور! مان نوهان جو ئي آهيان. هي سامب مهادر! مولڪي ڪرڻا ڪريو. اي جڳهه! ميهجي ويٺي آهي ته نوهان هڪ ڪاشيءَ ٻوريءَ ۾ رهي عام لوڪن جو ڪلياڻ ڪريو.

تراڪار پڳوان شڪر ٻنهي اش ٿي راضي ٿي ڪاشي وشونات جي جيهو تر لنگم ۾ اراجمان ٿيو. (هر هر مهادر شير - ڪاشي وشونات ڪمڻي) ڪرني وڏو سنگهڻا (۴) آڌهاڻ ۲۲ سامب ٿيو.

ڪندي ڪمدار بشور جو درشن ڪندو آهي سو چيون - مڪت چٽير . هن ڪمدار بشور ڏانهن
ياत्रا ڪندي ، جيڪڏهن آڌ رستي ئي ڪو ماڻهو مري ويندو آهي تہ ، شر- لڙڪ ۾ واسو
ٿيندو آهي . ڪمدار بشور ۾ وشواس رکندي ٻڌي لاف جي- ياत्रا ڪندي ڪمدار بشور جو
درشن ڪندي هتان جو جل جيڪو ماڻهو گرهڻ ڪري ٿو سو ، ماڻهو مڪتي پراپت ڪري ٿو .
سڀ رشي- اي سوامي ! اسان ڪمدار بشور جو ورنانس ٻڌو . هاڻي ڪرڻا ڪري پير
شڪر مهادي جي پرڪھت ليڻ جي ڪٿا ۽ مهما ٻڌائي ڪرنا رک ڪرار .

سوڌجي دھراج - اي اراهمڙا ! اڳئين سڀي ۾ پيرم نالي هڪ راکاس هرندو هو ڏاڍو
ظالم ، آڌرمي ، ارهم هتيا ڪندڙ ، لڳين ۾ وڳهن وجهندڙ ۽ ساڌو اراهمڻ کي ڏاڍو ستائيندو
هو . هڪڙي ڏينهن پنهنجي ماءُ کان پڇڻ لڳو .

پيرم راکاس - اي مانا ! تون هن سڀن ڄڻ ۾ اڪيلي ڇو رهين ٿي ؟ منهنجو پتا
ڪٿي آهي ؟ اهر سڀ سچ ئي سچ ۽ ڪولي ڪولي ٻڌار تہ منهنجي من کي سنڌوش ٿيندو .
پيرم جي مانا - اي ٻارو پٽر ! منهنجو نالو اصل ۾ ڪرڪٽي آهي . ڪرڪٽ منهنجو
پتا هر ۽ ٻشڪسي منهنجي مانا . منهنجي مڙس جو نالو وراڌ هو . شري رامچندر منهنجي
مڙس وراڌ کي ماري ڇڏيو تہ مان وري پنهنجي پيءُ ڪرڪٽ وٽ رهڻ لڳس . هڪ ڏينهن
اڳستيم مٽيءَ جي شش ستيڪش مٽيءَ منهنجي پيءُ ۽ ماءُ کي رستي ئي ويندي سراپ
ڏيئي پيرم ڪري ڇڏيو . هڪ هر جهنگل ٻيو مان همس سندر ڪندا ۽ ٿورن جڙالي دٻرائي
ٿيندي ڪري مان هن جهوپڙيءَ کان ٻاهر اصل تہ نڪتس . شڪار يا ڪنهن مڙئي سانگي
سان راوڻ جو پاڻ ڪپ ڪرڻ ، اچي هن جهوپڙيءَ جي پاسي کان لنگهيو . مون پاڻ
لڪائڻ جي ڏاڍي ڪوشش ڪئي مگر هن جي نظر کان پڇڻ مشڪل ٿي ٻيو . اڪيلي اٻلا
ڏسي هن راکاس جو من ڇنڊل ٿيو ۽ هن مون تي اره زور واري ڪري منهنجو ڌرم پرشت
ڪيو . جنهن مان مرانگي ڪري ٿيو ٻو ڪپ ڪرڻ مولي وري ، جهنگل ۾ اڪيلو ڇڏي وار
۽ تون ڄلد ئي پيدا ٿين . ٻاءُ تہ انهيءَ ڏينهن کان اڄ تائين تون ئي منهنجو آسرو آهين ۽
پنهنجي سھاري ئي مان لڳي رهي آهيان .

پيرم راکاس - اي مانا ! مون هيئنر سمجھو آهي . شري رامچندر منهنجي پٿرن پٿار
کي مارو . ڪپ ڪرڻ کي مارو . وري انهي پکي جي شش منهنجي نالي ۽ ناليءَ کي
مارو ۽ اسانجا پٽي گل ارباد ڪري ڇڏيا اس . هاڻي مان انهيءَ هري (وشدء) سان اڇڙو
پنڊس جو پاڻي ڪن مهڻيندو تہ ساڻس ، ڪو پڳو .

انٿري ۾ مانا کي ڌار ڇڏي ڏيندي گھرو ٿيسا ڪرڻ کي لڳي وار . پيرم پتا ارهما سندس
ٿيسا ئي ٿوسن ئي وٽس آڌ ۽ ڇو ؟

ٻوهما- اي پيرم ! مان ٿرئي ڏاڍو راضي ٿيو آهيان . هاڻي ٻڌاء ٿرکي ڇا ڪهرجي ؟
پيرم راکاس - اي پتا ! مون کي طاقت ۽ پراڪرم ڪهرجي . ڪرڻا ڪري اڇڙي طاقت

ولند، جي تيسيا، اولڪار ۾ پورهيشور لنگم جو پرگهت ٿيڻ ۽ اُنهي مهيا .
سڀ رشي - اي سڄي مهرڻ! اولڪار مهرڻ ۾ جهڙو لنگم جي پرگهت ٿيڻ جي
ڪٿا ۽ مهيا ڪري ٻڌايو.

سوئچي مهرڻ - اي مهرڻو! هڪ دفعي جي ڳالهه آهي ته لارڊ ولڊاڇل اربس
ٿي رهيو ۽ ولڊاڇل لاهڪار ڪري چيو، ”اي لارڊ! مون وٽ ڪنهن به ڳالهه جي ڪمي
ڪانه آهي.“ لارڊ اُهي وڃن ٻڌي اُهو ساهه کڻڻ لڳو ۽ وڃڻ ڪرڻ لڳو ته ولڊاڇل کي
پهچي هتي ئي غورو آهي. اُهي ساهه کڻڻ جي ڪارڻ اڇڻ ٿي اڪدم ڪيس ڇڏيائون،
”اي ولند! مهرڻ اربس جي چوڻي توکان اڇي آهي ۽ ديوتائون اُنهي آندڻ سڳل ڪرڻ
پسند ڪندا آهن.“ اُهي وڃن ٻڌي ولند لڇي مهر ۽ اهڪار چيو چيو ٿي ويس، اهو نه
ولند ٻان ٿي ۽ پهچي جهڙن تي ڏڪار وجهڻ لڳو. لارڊ جي رواني ٿيڻ تي ٻُڳڙن شڪر
جي لهيا ۾ لڳي ويا. ڪافي عرصي گذرڻ بعد ٻُڳڙن پرگهت مهر ۽ ڪيس ڇڏيائون، ”اي
ولند! توکي ڇا ڪوڇي؟“ تمام امانتي سان ولند جواب ڏنو، ”اي ٻُڳڙن وٺل! مولڪي
اهڙي ٻڌي ڏيو جو پهچي هو ڪنهن گهر ۾ گامبائي حاصل ڪريان.“ ٻُڳڙن شڪر چيو،
”اي ولند! جيئن توکي سمجهه ۾ اچي ٿي ته ڪو.“ اهڙي ۾ سڀ ديوتائون اچي حاضر ٿيا
جن ٻولڻ ۽ ٻُڳڙن سان ٻُڳڙن لاهڪار ڪئي ۽ ٻُڳڙن ڪئي، ”اي ٻُڳڙن! اوهان
لوڪ ڪلهيڙن لاءِ هڪ رستو رهيو.“ ديوتائون جي ائين چوڻ جي دير هئي ته اولڪار لنگم
۾ ٻُڳڙن سانجي ويا جهڙو لالو ”اولڪار پشورو“ پوسڻ لڳو ۽ ٻڌي ٻُڳڙن لنگم ۾ پيا شورو.
پرگهت ٿي جهڙن کي ”پرهمشورو“ چوڻ لڳا. ديوتائون پهچي مهر وٺا ٿيا ۽ ولند اربس
۾ گامبائي حاصل ڪري خوش هو. هن ڪٿا کي ٻڌڻ ۽ ٻڌائڻ وارو منهن مولو لوڪ جا
سڪر اڏي ٿو ۽ شورو ٻڌڻ کي اربس ڪريو. (هو هر مهينو ٻڌيو. ڪاشي وٽ لاهڪار ڪئي).
ڪرني وڌو سنگها (۴) اڌاء ۱۸ ساڄو.

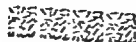
ڪيڏار پشورو ۽ پير شڪر لنگم جي ڪٿا ۽ مهيا.

سوئچي مهرڻ - اي لاهڪار! ٻُڳڙن وٽس جا ٻه اولو ٿو ۽ لارڻڻ ٻارڻ وٽس جي
بدرنگا آخرو ۾ لهيا ڪرڻ لڳا. مٿي جا شورو. لنگم لاهي آستي ڪرڻ لڳا. ٻُڳڙن شڪر
ٻرڻ ٿي ٻڌي کي چيو، ”اي ديوتائو! مان توهان تي ٻرڻ آهيان.“ ٻڌي جواب ڏنو،
”اي شورو! ڇو ڪڏهن توهان ٻرڻ آهيو ته سانجي اڇا ڪرڻ لاءِ پهچو سڄو وٺي
هڪ رهيو.“ اهوئي ڪرڻ جي دير هئي ته ٻُڳڙن شڪر ڪيڏار پشورو جهڙو لنگم
۾ سڄو وٺي پهچي وڃڻ ۽ وڃا ڪرڻ سان لوڪن کي من واپس ٿل ملندا آهن. هن
لنگم جي ڪٿا ڪرڻ واري تي - هن ۾ نه ڏک نه ملندو آهي. ڇوڪر پوري لاهڪار ٿي ويا

ڏنائين. ڪهڙي ان مهلائ جي واکاڻ ڪجي. اچي ٻئين سان خردب ڇمڪڻ لڳو ۽ اندر -
 پٽن وانگر اندر سڄو سينگاريل نظر اچڻ لڳو. هڪ ڪهري ۾ هيئن ۽ رٿن سان جڙيل پلنگ
 تي پهنجي ماءُ کي آرام ڪندو ڏنائين. آواز جي ڪڙڪ تي مانا آئي ڪڙي ئي ۽ اهڙي سندر
 مهلائ ۾ پاڻ کي ڏسي ۽ ٻالڪ کي اڀندو ڏسي پڳوان شڪر جا شڪرانا ٻڌا آئيندي
 ٻالڪ کي پاڪر پائيندي چاليءَ سان لڳائيندي ٻيحد خوش ٿيڻ لڳي ۽ سڌو راجا وٽ مها
 ڪال جي مندر ۾ آئي جتي راجا چندرسين پوڄا ۾ مڱن ويٺو هو. راجا چرن اڪيون کليون
 ۾ گرالڻ ۽ پهنجي ننڍي ٻالڪ جي ڪيس سرستي ڳالهه ڪري ٻڌائي. شو - مايا انوسار راجا
 ڪدم آئي ڪڙو ٿو ۽ سڀني وڙارن ۽ اميرن سميت اچي ان گرالڻ جي ٻالڪ وٽ پهتو جتي
 سڀ ماڻهو آندڙ ۾ موجود ماڻڻ لڳا ۽ شو - پڄن ۾ سڄي رات گذاريائون.

ٻڌائيءَ لاءِ گهرو ڪندڙ راجائن کي پهنجي جاسوسن معرفت جڏهن هيءَ خبر پئجي تہ
 ڏاڍو پشيمان ٿي چڙڻ لڳا، ”راجا چندرسين ڏاڍو شو - پڳت آهي تنهنڪري ان مٿان جيست
 پاڻ تمام ڪنن آهي. هيءُ اي خوف ٿي ڪري مهاڪال جي نڪريءَ (اچن) چوڻ چڱيءَ
 طرح وڃ هلائي رهيو آهي. جنهن شهر ۾ ننڍا ٻالڪ ۽ شو پڳت آهن اتي راجا چندرسين
 سان وڙو ڪرڻ ۾ قدرتي طرح پڳوان شڪر ۽ اسان ئي ڪرڻ ڪندو. تنهنڪري هن
 سان هلي دوستي ٿيڻون.“

پوءِ تہ راجا چندرسين جي آڳاٽا انوسار سڀئي مهاڪال جي نڪريءَ ۾ آيا ۽ سڀ ئي راجا
 ۽ گرال ٻالڪ جي ساراهه ڪرڻ لڳا ۽ گرال - ٻالڪ جي مندر ۾ پهنجو پاڻ پيدا ٿيل شولنگ
 جي پوڄا، آراڌنا ۽ آرائي آثار ۾ لڳي ويا. گرالن ۽ ٻالڪ کي پهنجو راجا مڃڻ قبول ڪيو.
 ايتري ۾ همدان ۽ اچي پرگهت ٿيو جنهن گرال - ٻالڪ جي ساراهه ڪندي سڀني راجائن
 کي چيو. ”اي راجائو! توهان جي لاءِ ڏاڍي سڙپاڳيءَ جي ڳالهه آهي جو گرال - ٻالڪ جي
 دواران پهنجو پاڻ پيدا ٿيل مهاڪال جيوتو لنگر جو درشن ڪري پڄ جا پاڳي ٿيا آهن. هيءُ
 گرال - ٻالڪ ۽ شڪر جو ٻيحد پڳت آهي ۽ هن سلسار ۾ سڪ پاڻي انت ۾ موڪل ڪي
 پراپت ڪندو. پر هنجي وٽس ۾ يعني انهن ٻڌهيءَ ۾ هڪ ننڍن نالي گرال پيدا ٿيندو جنهن
 وٽ پڳوان وشو ان جي پٽ شري ڪرشن جي روپ ۾ پرگهت ٿيندو ۽ اڄ کان وٺي هي
 گرال - ٻالڪ ”شريڪر“ جي نالي سان مشهور ٿيندو.“ پوءِ تہ همدان راجائن کي آشرवाद
 ڏيئي اتر ڏهاڻ ٿي ويو. چندرسين جي آڳاٽا سان سڀ راجائون موٽي پهنجي گهر ويا.
 چندرسين ۽ گرال ٻالڪ مهاڪال جي شيرا ڪندا رهيا. اهڙيءَ طرح هيءُ مهاڪال جو درشن
 ۽ انجي پوڄا هر قسم جي سڪ ڏيڻ واري آهي جنهن ۾ منس هن لوڪ ۾ سڪ پاڻي ٿو ۽
 انت ۾ مڪتي - پڌ کي رسي ٿو. (هر هر مهاديو شيرو - ڪاشي وشوانت ڪنگي) ڪوئي
 وڏو سنگهتا (۴) آڌاء ۱۷ سماپت.

شو ڀڳت راجا چاند رسين ۽ گوپ - ٻالڪ شريڪر .

سڀني رشي - اي سڙجي مهورڻي | شو - ڀڳت راجا چاند رسين گهر هر ۽ ڪنهن سندس مهاڪال رکيا ڪئي ؟

سولتڙي مهورڻي - اي رشيد | چاند رسين راجا شاسترون جي لڏ ڪي چالڻ وارو ، اڏڻ وارو ڪي جهڻ وارو ۽ شو ڀڳت هر . شو جي ٻار ڪنن ۾ ٻڌڻ ۽ سڀني ٽوڪن جي اوجھ لائڻ راجا مڻي پٽر سندس دوست هر . هڪ دلعي راجا مڻي پٽر خوش ٿي کيس چيڻاڻي لائي هڪ وڏي چيڪڪندڙ مڻي ڏني . جنهن مڻي اها مڻي ڳڙي ۽ ٻي مڻي سڳهڻن تي راجا چاند رسين وهندڙ هر ۽ هنجي شري ٽاراڻي پڳڙن ۽ وڙي هڻندي هئي . سندس مڻي جي هڪ هر هڻڻ ٽهڻ ٻڌي ۽ آس پاس جا راجا ٽن هنجي مڻي ۽ ڪي هڪ ڪرڻ لڏ ٻاڻ ۽ ٻڌي ڪري هن جي مٿان لشڪر وٺي ڪاهه ڪري آيا . پنهنجي ماڻڪ کسي گهر وٺي ڪيل ڏسي راجا مهاڪال جي شري ۽ اچي پوراڻا ڪئي . انهن ڏينهن ۾ هڪ ڪراڻي (ڪراڻ جي زال) رهندي هئي جنهن کي هڪ ۵ ورهين جو ننڍڙو پٽ هر . ڪراڻي وڏا هئي ۽ ان مندر ۾ آئي هئي راجا پنهنجي پوراڻا ۾ مشغول هر . ڪراڻي سان سندس پٽ ۽ ڪڏ هر جنهن ۽ راجا کي پوڄا ڪندڙ ڏٺو . ڪراڻي جو پٽ ڇڏي گهر ڏانهن موٽي آيو ٽن پنهنجي ۽ وڙي ۽ جسي ٻاهران هڪ پٿر کڻي ٽهڻي شو . لنگر سڄي پوڄا ڪرڻ ويهي رهيو . شو - لنگر تي گل ، ڏوب ، دٻ ۽ ارساد وغيره چاڙهي ويٺو . سٺا سٺا ڪسل ۽ ٻاهر چاڙهي غروب ٻاڻي ۽ اوجھ ٻڌو . ٿوري دير کانپوءِ ڪراڻي پنهنجي پٽ کي ڪاڏي ڪاڻي لڏ ڪيا مگر هر پنهنجي مستي ۾ مصروف هر . وري وري سڏ ڪرڻ تي ڪراڻي کي غصو آيو ۽ اچي کيس مارڻ ۽ ڏڪ هڻڻ لڳي . پر هن ٻالڪ پٽو اٿندڙ گهر . ڀڄڻ ۽ ٻالڪ جي پوڄا وارو شو . لنگر کڻي ٿورو ڪيائين ۽ ان مٿان جهڙيل سامگري ٽوڙي پکيڙي ڇڏيائين . ڀڄڻ ۽ ٻالڪ وٺي هاء ڪوروا مڇاڻي لڳڻ ۽ ڪراڻي وري کيس ماري ڪئي هئي هلي ويئي . پڳڙن شڪر جي پوڄا ماء ڌارڻا لشت ٿيندڙ ڏسي ، ” هاء ۽ هاء ڀڄڻ | هاء ۽ هاء ڀڄڻ |“ پڪاڙيندي ، اڇنگارون ڏيندي ۽ زار زار وڙڪندي چوڪرو ٽوڙڻ لڳي ڪري پيو . ڪلاڪ ڏيڏ کانپوءِ ڇڏي سامڻ ۾ آيو ۽ اڪهڙن ڪولائيٽن ڏي ڇا ڏسي ۽ ان شو - لنگر جي چوڌاري هڪ سندر مهاڪال جو مندر هون چواهرن سان جهڙيل کڙو لڏ آيو ۽ سولن ڪلشن سان شري ٻاڻي واهو آيو . مندر کي وڏا وڏا سڙا ۽ چالدي ۽ جا دروازا آهڻ . ڪنڊسب مٿن ، لڏ مٿن ۽ وٽن سان جهڙيل سڳهڻن تي شو - لنگر جي مڙني استاڻ لڏ آهڻ ۽ سندس پوڄا ۾ چڙهيال ارساد ان شو - لنگر مٿان شري ٻاڻي واهو آهڻ . سندس عجب جي حد ۽ وڻ ۽ ڏاڍو خوشي ۽ پوڄي وٺو . اڏ ۽ لڏ پڳڙن شڪر کسي هر ڪوڙي لشڪار ڪرڻ لڳڻ ۽ آستتي ڪرڻ شروع ڪيائين . سڄ لڏ ٻڌڻ مٿن مٿي مندر کان ٻاهر آيو ۽ پنهنجي ۽ وڙي جي چاه ٽسي سندر مٿان

سوتجڻي دهرراج - اي رشيءَ! جڏهن سوامي ارهمانڊ کي پرڪرما ڏيئي واپس موٽيو ته
نارڊ اچي ڪٽيش جي شاديءَ تي وڃڻ جي کيس خبر پڌائي. هن ڳالهه سندس من ۾ چوش
جاڳايو ۽ يڪدم ئي سوامي ڪارٽڪ ڪرٽولچ جبل تي هليو وارو. پاروئي ۽ شڪر پت
ڪارٽڪ کي وٺڻ لاءِ ويا پر هو واپس نه آيو. پوءِ هر هڪ آماس تي پڳوان شڪر ويهندو هو
۽ هر هڪ پورٽماسيءَ تي پاروئي ويهي هئي. هڪ دفعي ٻئي گڏجي ويا ۽ هڪ لنگ
سمانجي ويٺا جنهن جو نالو ”ملڪارڇن“ پرست ٿيو. ”ملڪا“ معنيٰ آهي پاروئي ۽ ”ارڇن“
معنيٰ آهي شڪر. جو هن لنگ جو درشن ڪريتر سو سڀني ٻانن کان چوڻڪارو ٻائي ٿو.

سڀ رشي - اي سوتجڻي مهرراج! هاڻي اسانکي ٽئين چيوٽر لنگ جو ورڻ پڌاريو.

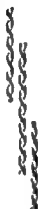
سوتجڻي دهرراج - اي رشيءَ! اولتي نالي سان هڪ مشهور شهر هو (جنهن کي هيٺ
اُچين جي نالي سان سڏجي ٿو). هن شهر ۾ ويد جا ڀات ڪندڙ اراهمڻ رهندا هئا. شو.
پو جا ۾ انهن جو تمام گهڻو پرڻ ۽ وشواس هو. هڪڙي اراهمڻ کي چار پت هوا جن جا نالا
ديا (۱) ديو پرا، (۲) پرا، ميڌا (۳) سڪرت (۴) سورب. هيءَ چارئي به، ڏاڍا شر- پراهي
هئا. پُرساڻ رٿن مال جبل تي دوشڻ نالي سان هڪ دئيت رهندو هو جو ڏاڍو ظلم ڪندو
هو. پنهنجي سٺا گڏ ڪري اُچين جي اراهمڻ کي ڏاڍو ستائيندو هو. هڪ دفعي هي
چارئي ڀائر شو- پرا جا ۾ مڱن هئا ته لشڪر سوڌو دئيت دوشڻ ۾ اچي حاضر ٿيو ۽ خرب
هين اراهمڻ کي مارڻ شروع ڪيو. چئن ڀائرن وٺي صبر سان سهڻ شروع ڪيو. ايتري ۾
ڌرتيءَ ۾ هڪ وڏي کڏ ٿي ويئي جتان هڪ چيوٽر لنگ. بعد ٿيو جنهن مان وري پڳوان شڪر
ڀاڻ پرگهت ٿي چيو، ”اڙي دوشڻ! خبردار مان توهان دشتن لاءِ مهاڪال ٿي آهيان.“
ائين چوڻ سان ئي دوشڻ باهه ۾ جلي خاڪ ٿي ويو ۽ سندس سٺا ۾ اچي ٽاڪورو پيو.
ائين چوڻ سان ئي دوشڻ ناس ٿي ويٺو ٽن پڳوان جي پرگهت ٿيڻ سان دئيت ناس
جئن سروج اُڀرڻ سان اُنڌڪار ناس ٿي ويٺو ٽن پڳوان جي پرگهت ٿيڻ سان دئيت ناس
ٿي ويا. دهرنائن پڻهن جي ورکا ڪئي. انهن اراهمڻ کي ڏيرج ڏيندي مهاڪال (پڳوان
شڪر) چيو، ”اراهمڻ! گهرو جيڪي ڪهڙو هجيرو.“ انهن اراهمڻ چيو، ”اي پُرو! اي
مهاڪال!! اي دشتن کي ناس ڪرڻ وارا!!! توهان اسان جي رڪيا لاءِ اسان وٽ هجو.“ اراهمڻ
جي ڳالهه ٻڌي پڳوان شڪر انهيءَ ئي مهل اٿي کڏ ۾ لنگ جي روپ ۾ سمانجي وارو جو
”دهاڪال- جيوٽر لنگ“ جي نالي سان مشهور ٿيڻ لڳو. انهن اراهمڻ هنن لوڪن ۾ سڪ
پاڻو ۽ انت ۾ موڪل کي پراپت ٿي ويا. اعترپوحن هن ”دهاڪال- جيوٽر لنگ“ جي درشن
ڪرڻ سان منهن جي ڪاميا پوري ٿيندي. (هر شر مهاديو شير- ڪاشي وشرانت ڪنگي)

ڪرئي ردر سنگهتا (۴) آڌاء ۱۵-۱۶ سمابت.

(ڪٿا مشور 243 - وشوڙ ڇو پراهمڻا جي
ويسر شڪ ڇو راجا کان ڪڙڇ وٺڻ)

(ڪٿا مشور 233 - شڪ ڇو ڇو
نلسي سان ڪٽڙو واه)

(ڪٿا مشور 264 - پائاسر ۽ شري ڪرشنا)

(ڪٿا مشور 249 - الڳاسر)

(ڪٿا صفحو 215 ڀڳوان شڪر کان ٻالڪ
چر سر ڪٽڻ)

(ڪٿا صفحو 214 شواڌاريءَ چر پنهنجي اٿن
جي مٿل مان ٻالڪ چر اٿن ڪٽڻ)

(ڪٿا صفحو 219 گهٽش چر ليز اٿيءَ ڪري
شرط چر ڪٽڻ)

(ڪٿا صفحو 217 ٻاروئيءَ ۽ شڪر چر ٻالڪ
گهٽش کي وردان)

ٻڌو ”هابل“ لائي شو لنگ جي اڃان ڪٿا شروع ڪيائين مس لڊ سيني روشن ڇوڙ -
 سيني رشي - اي سوڌي موراڃ! اسان کي سوناهه ڇوڙو لنگ جي پرگهت لڻا
 جي ڪٿا ۽ موما ڪرڻا ڪري ٻڌايو.

سوڌي موراڃ - اي وڻڻو! پرڄاڻي دڪيم جون ۲۷ ڏيڙ هون. هن سڀ ئي ڏيڙ
 چندرما سان پرڻائي ڇڏيون. پهرين لڊ لنگ هلندو هر ٻار ٻار هڪڙي روهڻيءَ کي وڌيڪ
 ٻار ڪندو هر. باقي ۲۶ ڏيڙن لڊي لڊي اچي اچي کي ڏانهن ڏئي. دڪيم کي اڀر خيال
 ٿيو ۽ چندرما وٽ آيو ۽ کيس سمجهايائين پر چندرما پوءِ ڇوڙو ٻار وڌيڪ وڌو ۽ ڪنهن ئي
 دڪيم کي ڏاڍي ڪاوڙ ڇوڙي ۽ غصي ۾ لڊ لڊي چندرما وٽ آيو ۽ کيس سڻاڻ ڏنائين،
 ”اي لڊر چندرما! مڙهي آڳاٽو لڊ ڇوڙو ڪري لڊي“ سڻو جي ٻياري“ لڊي ۽ ڳرندو
 ويندي. بٽلي وانگر هيءُ ڪوڊو ڏيڙن وٽ اچي ۽ سڻي ٻوڙا وٽ ڏاڍي ويا لڊ ڇوڙو
 چندرما ڪڍڙو ڳرندو وڌو لڊ آخر سڻو ۾ لڊو وڌي ويندي. ٻوڙا ٻڌي ڏيڙن کي اڀر
 ڏيڙي ڇوڙو.

ٻوڙا - اي ڏيڙو! هاڻي ڇوڙو لڊو سو لڊو. ٻوڙي آڻت آهي. باقي هڪ آڻ
 آهي. ڇوڙو لڊو لڊو (شڪر) جي مٿي سان چندرما وڃي ٻوڙا کيس ٻوڙا ۽
 آڻا ڪندو لڊو ٻوڙي ٻوڙي لڊو.

ٻوڙا جي ڇوڙو مڙج ڇوڙا ٻوڙا کيس ٻوڙي ڪندو ٻوڙا، آڻا ۽ ٻوڙا ڪرڻ
 شروع ڪئي. ٻوڙا شڪر ٻوڙا کيس لڊو ۽ ڇوڙا.

ڀڳوان شڪر - اي چندرما! لڊو ڪرڻ لڊو. ڪوڙ ڇوڙو ڪرڻ لڊو.
 ڇوڙو - اي ڀڳوان! ڇوڙو لڊو ٻوڙي ٻوڙا آڻو لڊو مڙهي ٻوڙا ۽ ڇوڙو.
 ٻوڙي لڊو وارو آهي لڊو ٻوڙي ٻوڙي.

ڀڳوان شڪر - اي چندرما! لڊو ڇوڙو لڊو ۽ ٻوڙي لڊو ۽ مڙهي آڻو
 لڊو لڊو ڪري ڇوڙي. مڙهي ۾ ۱۴ ڏيڙن لڊو ڳرندو ويندي ۽ وري ٻوڙا ۱۵ ڏيڙن
 لڊو وڌندو ويندي ۽ ٻوڙي لڊو! لڊو ڪرڻ لڊو وڌي ويندي.

اڇوڙو چندرما جي لائي سڻي ڏيڙن ”سور - ڪنڊ“ اسان ڪوڙ ۽ ڇوڙو مڙهو
 ان ۾ سڻ ڪندو لڊو ڪرڻ لڊو ۽ سڻو جي ٻياري اصل لڊو سڻو لڊو. چندرما لڊو
 سڻ ڪري لڊو ڪاڻا وارو لڊو لڊو ڪاڻا وارو لڊو سڻو ڪرڻ لڊو ۽ ٻوڙا وري
 سڻو. لڊو ۾ سڻو وڌو. (هو ڪو مڙهو سڻو - ڪاڻي وڻڻو ڪرڻ) ڪرڻ وڌو
 سنگھنا (۴) ۱۳۰۸ ۱۳۰۹ سڻو لڊو.

~~~~~

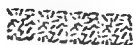
ڏڪار ڇوڙو ۽ هڪڙو لڊو ڇوڙو لڊو ۽ لڊو ڇوڙو ڇوڙو ۽ لڊو.
 سڻ رشي - اي موراڃ! لڊو ڇوڙو لڊو جي پرگهت لڊو جي ڪٿا ۽ موما
 ڪرڻ ڪري ٻڌايو.

رشيڪا تي شو - ڪرڻا، هڪ دڻيت کان هنجي ڌرم کي بچائڻ
۽ اُنجي آشرم ٺنڊڪيش نالي سان نواس ڪرڻ
۽ سال ۾ گنگا جو هڪ ڏينهن هت آچڻ.

سڀ رشي - اي سولجي مهراج ! ويساڪ سڏي ستميءَ تي گنگا ٺرمدا ۾ ڪئن آئي؟
مهاديرو جو ٺنڊيڪيشور لالو ڪئن پيو؟ اهو اسانکي وستار سان ٻڌايو.
سولجي مهراج - اي رشيءَ! هڪ رشيڪا نالي اراهمڻي هئي. جيتوڻيڪ ڏاڍن
ورن ۽ ٺمن جي پالنا ڪندڙ هئي، پر اڳئين جنم جي ڪنهن خراب ڪرم ڪري هوءَ ٻال-
وڌو آئي هئي. ڀڳوان شڪر ۾ هجڻ ڏيڻو وڃي هيو ۽ اندرئين کي وس ۾ ڪري ڪنڊو
ٺهيا کي لڳي ويئي. هيءَ اراهمڻي استري تمام سندر هئي ۽ وجهه وٺي هن اراهمڻي-استريءَ
جي ورت ٺيم ۾ پنڊ ۽ جهڙ لاءِ ۽ ڌرم پرست ڪرڻ لاءِ هڪ هوڊ نالي دڻيت ۽ اچي سڙوڙو.
رشيڪا ٻوڙا ۽ آڙاڻا ۾ مشغول هئي. هن هوڊ دڻيت کيس ستائڻ شروع ڪيو. رشيڪا
اهل ڀڳوان شڪر کي ٻڪارڻ شروع ڪيو ۽ ڀڳوان سندس لاج رکڻ لاءِ پرڳهت ٺي هرڊ کي
پس ڪري ڇڏيو ۽ اراهمڻيءَ رشيڪا ڏانهن ڪرڻا درستي ڪندي چيو، ”اي داري! دڻيتن
کي لاس ڪرڻ لاءِ ساڌو اراهمڻن جي پڇاڻ لاءِ مان ڀڳ ڀڳ ۾ پرڳهت ٺهندو آهيان. هاڻي
هيءَ دڻيت جلي پس ٿي وئي. باقي چيڪي گهرجيئي سر همنڙ وقت اٿئي سر گوري
وٺ.“

رشيڪا - اي داري! توهان ڀڳتن جا رکيڪ آهيو. ٻاڻين کي ناس ڪرڻ وارا آهيو.
جڏهن توهان منهنجي اڳيان اچي ويا آهيو ته باقي مولڪي بي ڪوڙي شيءِ گهرجي! منهنجي
فقط اها ٻوڙا آهي ته توهان تمام عام جي ڪلياڻ لاءِ هت ئي رهو.
استري ۾ ڀڳوان وڌو، اوهان ۽ گنگا مانا ۽ اچي پهتا، جن سڀني ڀڳوان شڪر جو
درشن ڪيو ۽ گنگا چوڻ لڳي.

گنگا - اي داري! مان به هت ٺيرڻ تي رهن ڇاهيان ٿي.
پوءِ ته ڀڳوان ٻوڙو. لڳ ڀڳ سمانجي ويو. ان ڏينهن کان وٺي ٺرمدا نديءَ جو هيءَ ڪنارو
تمام ٻوڙو ٿيڻ لڳو ۽ گنگا به هر سال ويساڪ سڏي ستميءَ تي ٻوڙن ٻاڻن ڪري ڏوڻ لاءِ
اهڙي رهندي. (هر هر مهاديرو شڪر - ڪاشي وشوانڪ گنگي) ڪرڻي رڍر سڳهتا (۴)
آڌاء ۷-۵ سماپت.

پهرين جيوتڙ لڳم سوهڻات جي پرڳهت ٿيڻ جي ڪٿا ۽ اُنجي دهه:
سولجي مهراج ڪهڙا شهر جي ڪاليجر، رامينشور وغيره، موما ٻڌائيندي سمنڊ جي
ڪناري تي ايندڙ ڪوڪرڻ ڪيتر جي شهر - لڳ جي موما سڀني رشين کي مختصر ٻڌائي.

جـيـه شـو شـڪـر - جـيـه گـنـاڌر
 جـتا جـرـوٽ ڌر - نـيـن نـيـن ڌر
 نـيـل ڪـنـڌ ڌر - پـسـم اـلـڪ ڌر
 مـنـڊ مـال ڌر - پـال چـنـڊر ڌر
 اڻاڪار ساڪار ٿون ئي پتا - پسن ڇوڳي هر هينڌ ٺهينجي ستا ،
 ڌر ڀر آرڌلاري ٿوئي آه روپ - ڏاڪار ڇوڳت ۾ ٿو مارڻ اٿو پ .

ڪوٽي ردر سنگوڻا (۴)

سڀ رشي - اي سوٽجي مهراج ! اٽڪ ٿيڻ ۾ ڇوڪي شو - ليڪ اسٽاٽس ٿيل آهن
 انهن ڇو و ستار سان ورنن ٻڌڻ چاهيون ٿا . ڪرڻا ڪري اسانکي ٻڌار .
 سوٽجي مهراج - اي مهرشيءُ! اٽڪن ٿيڻ ۾ اٽڪ شو - ليڪ آهن مگر انهن مان مڪي
 ڇوڻو ليڪ آهن جن ڇو مان ورنن ڪرمان ٿو . جتي جتي ڀڳتن ڀڳتيءَ سان واهي ڀڳوان ڇو
 ڀڄن ؟ سمون ڪيو آهي اُتي اُتي شديده اولار ڌارڻ ڪري ڀڳتن جا ڪارج راس ڪري ٻاڻ
 ڪي ڇوڻو ليڪن ۾ سمائي ڇڏار آهي . هنن ليڪن جي ڀرڇا ڪري شو - ڀڳت ڪاهه ٺاهون
 (سڌيون) حاصل ڪري ڇڏارن آهن سوراشتر ۾ سرمناٺ، شري شعل ٿي ملڪارڇن، آڇن ۾
 مهاڪال، اونڪار ٿيڻ ۾ پرميشور، همالي، ٿي ڪيدار، ٻاڪميءَ ۾ ڀم شڪر، ڪاشيءَ ۾
 وشواناٺ، گوداوريءَ جي ڪناري ٿي ٿرهيڪ، چتا پرميءَ ۾ وٽدا، ناٺ، ڌارگ ان ۾ ٺاڪهش،
 سهيوڀنڌ ۾ راميشور، شوالا، (حيدرآباد دکن ۾ دولت آباد کان ۱۲ ميل پري ٿيڻ ڳوٺ) ۾
 گهسپيشور وغيره. ٻارهن ليڪن ڇو صبح ڇو اُتي جيڪو ماڻهو ٻاٺ ڪري ٿو سو سڀئي
 ٻاٺن کان چٽي مڪتي ٻائي ٿو .

من ۾ اڇا ڪي رڪي سریشٺ ماڻهو هينجڻ ٻاٺ ڪري ٿو ٺهينجا ڪارج راس ٿن ٿا . ڇو
 ٻيا اڇا رڪي ڪري ٿو ٺهينڪي ٿو مالا جي ڳرپ ۾ ٿي ٿو اُچڻو ٻوٽو هينجي ٻارڇن ڪرڻ سان
 هن لوڪ جا سڀ دڪ ناس ٿي وڃنٿا . ڇوڻو ليڪ . ڇو پراساد ضرور وٺڻ ڪورجي . اڇي وٺڻ
 سان سڀ ٻاٺ جلي پسم ٿي ويندا آهن .

اي رشيءُ! ليڪن جي ڀرڇا ؟ درشن ٻاٺ ٿرهان ڪي ٻڌار وار آهي ، هاڻي اپ - ليڪن
 ٻاٺ ٻڌار ويندو . سرمناٺ ڇو اپ - ليڪ آهي . اٽڪيشور ڇو دهلي لڏي ؟ سمند
 جي سنگم ٿي ٿيڻ آهي . ملڪارڇن ڇو اپ - ليڪ آهي ردریشور ڇو ٻرڳر . ڪڪشي .

۾ چور ٿر لنگر جي وڙهه ۾ ڀڳوان سالي جي وڙهه. اهڙيءَ طرح جهڪور ماڻهو چور ٿر لنگر جي
ڪٽائي کي ٻڌي ٿو يا ٻڌي ٿو سو سڀني ٻاين کان چور ٿڪارو ٻاڻي اٿس ۾ مڪئي پراڻس
ڪري اٿس. (۵۰ ۾ مهاديو شير- ڪاشي وڙهه ڪمڪي) شيد ودر سنگوتا (۳) اڏاڻ
۴۳ سماڻس.

شيد ودر سنگوتا سماڻس

ڀڳوان شنگر -

مان مالڪ ڇڪند ۾ وڃي مڃي ٿو -
مرڻ ۽ ڄمڻ ڪسان وڃان مان دورو.
وڃان مڃي ڀڳتن جي وس ٿو سڏا.
اچي جبر ٻاڻان اٿس وڃان ٿو ڄڏا.
ڇڏين ٿو ڪٽري ۾ مان ٿو ڏسان -
واڪاسن ۽ ڏکين جو دور ٿو ڀسان.
ڏاڍان وڙهه هر هنڌ ٿو مان پڙهائين -
مها ڪمال، پڙهائين ڪوشن ڏوشن هزار.
درواسا، مڃاسي، پتي، هٿس مان -
هرومان، آڙ ڏوس، وڙهه مان -
سڏن کي ٻاين کان پڙهائين ٿو مان -
ٻاين کي ڇڪند مان مڃان ٿو مان -
ڀڳتن کي ٿين سر ٿو ڦار ڪريان -
هر وڙهه ۾ آڙ ٿو ڏاڍ ڪريان.

جـيـء شؤ شـڪـر - جـيـء گنگاڌر
 جڻا جـوت ڌر - ٽيـن ٽيـن ڌر
 ٺيـل ڪنـڊ ڌر - پـسـم اـلـگ ڌر
 مـنـڊ مـال ڌر - پال چنڊر ڌر
 ٺراڪار ساڪار ٽون ٽي پٽا - پسن جوڳي هر هنڌ ٺهندي سٿا ،
 ڌر ڀر اڙڏاري ٺري آه روپ - ڏهڪارو چڪٽ ۾ لو مارڱ اٺوپ .

ڪوٽي ردر سنگوٽا (۴)

سڀ رشي- اي سوتجي مهراج ! اٽڪ ٺهرڻ ۾ جهڪي شؤ- لنگ استايت ٺيل آهن
 انهن جو و-تار سان ورنن ٻڌڻ چاهيون ٿا. ڪرڻا ڪري اسان کي ٻڌايو .
 سوتجي مهراج- اي مهرشيءُ! اٽڪ ٺهرڻ ۾ اٽڪ شؤ- لنگ آهن مگر انهن مان مڪي
 جهڙو لنگ آهن جن جو مان ورنن ڪريان ٿو. جتي جتي پگتن پگتيءَ سان واهي پگوان جو
 پڇن ۽ سمون ڪيو آهي اُتي اُتي شينءِ اولار ڌارڻ ڪري پگتن جا ڪارج راس ڪري پاڻ
 کي جهڙو لنگن ۾ سمائي ڇڏيو آهي . هنن لنگن جي ٻوڙا ڪري شو- پگت ڪامهائون
 (سڏيون) حاصل ڪري ڇڏيون آهن سوراشر ۾ سرمناٺ شري شعل ٽي ملڪ ڪارجن، اڇن ۾
 مهاڪال، اولڪار ٺهرڻ ۾ پرميشور، هماليه ٽي ڪيدار، ڏاڪڻيءَ ۾ ڀيم شڪر، ڪاشيءَ ۾
 وشواناٺ، گوداوريءَ جي ڪناري ٽي ٽرمپڪ، چٽا پوريءَ ۾ وٽا، ناٺ، ڌارڪ ان ۾ لاکش،
 سیتوپنڊ ۾ راميشور، شواله، (حيدرآباد دکن ۾ دولت آباد کان ۱۲ ميل پري ٻيرل ڳوٺ) ۾
 گهسميشور وغيره. ٻارهن لنگن جو صبح جو اُٿي جيڪو ماڻهو پاٺ ڪري ٿو سو سڀني
 ٻان کان چٽي مڪتي پائي ٿو .

من ۾ اڃا کي رکي سریشٺ ماڻهو هينجو پاٺ ڪري ٿو تنهنجا ڪارج راس ٿين ٿا. جو
 بنا اڃا رکي ڪري ٿو تنهنڪي نه ٻالا جي ڳرپ ۾ ٿي نه اڇڙو ٻوندو هينجي ٻوڙن ڪرڻ سان
 هن لوڪ جا سڀ دڪ ناس ٿي وڃنٿا. جهڙو لنگ، جو برسات ضرور وٺڻ ڪهرجي. انهي وٺڻ
 سان سڀ ٻاپ جلي پسم ٿي ويندا آهن .

اي رشيءُ! لنگن جي ٻوڙا ۽ درشن بابٽ ٺوهان کي ٻڌايو وار آهي ، هاڻي اب.لنگن
 بابٽ ٻڌايو ويندو. سرمناٺ جو اب. لنگ آهي . اٽڪيشور جو دهري لڏي ۽ سمنڊ
 جي سنگم تي ٻيٺل آهي . ملڪارڻ جو اب. لنگ آهي ردریشور جو ٻرڙو- ڪڪشي.

شیراز - شب و روز سکه ها (۳)

PP 4431

۳۴ - مایه .
 گری لور . (هر دو مهادر شهر . گاهي وشولاند گمكي) شفت ودر سنگهتا (۳) الياه
 هتالين كي اژمي لور يا اژمي لور سو سويي يابن كان چوتنگارو يابي الهه مگني ارايم
 چور لور ليگه چي ورمه ا يگزان سمانجي ودر . اهزيه طرح چو مگور مالهو چور لور ليگه چي
 شولاند شولاند - شفت ودر سنگهتا (۳)

شت و در سنگوتا حمایت

پڙهوان شکر۔

مان مالڪ جيڪب ۽ وسي منهنجو دورو -
 مرن ۽ چنڊ کان وٺي مان دورو -
 وٺان پنهنجي پکين جي وس ۽ سدا -
 اچي چنڊ پٺيان له وٺان ٿو جدا -
 چنڊن ٿور خطري ۾ مان ٿو ٽسان -
 واکاڻن ۽ دلين جو زور ٿو ٻان -
 ڏاڍان زور ۾ هر هنڌ ٿو مان بيمار -
 مها ڪال، ٻيلا ڪوشن روشن هزار -
 دروازا، مڇيا، پي، هيس مان -
 هرومان، آڏو وٺي، وڃڻا مان -
 ساڻن کي پٺيان کان پٺيان ٿو مان -
 پٺيان کي جيڪب مان مٿيان ٿو مان -
 پکين کي ٿين سر ٿو ڪار ڪرمان -
 هر اسڪر ۽ اولاد ٿو ڏاڍن ڪرمان -

جـيـء شـو شـڪـر - جـيـء گـنـگـاڌـر
 جـئا جـوڻ ڌـر - نـيـن نـن ڌـر
 نـيـل گـنـگ ڌـر - پـسـر اـلـگ ڌـر
 مـنـڊ مـال ڌـر - پـال چـنـڊر ڌـر
 نـراڪـار ساڪـار نـون نـي پـتا - پـسـن جـرڳي هـر هـنڌ لـهـنـجـي سـتا ،
 ڌـر ڀـر آرڌـاڙي نـرني آهـ روپ - ڏـهـڪـارڀـر جـڳت ۾ لـو مارڳ اـنـوپ .

ڪوٽي ردر سنگوٽا (۴)

سڀ رشي - اي سرتجي مهراج ! اٽڪ ليرن ۾ جيڪي شـو - لنگ استايت ٿيل آهن
 انهن ۾ و - تار سان ورنن ٻڌڻ چاهيون ٿا. ڪرڻا ڪري اسانکي ٻڌارو .
 سوٽجي دهراج - اي مهرشيءُ اٽڪن ليرن ۾ اٽڪ شـو - لنگ آهن مگر انهن مان مکيه
 جيوئر لنگ آهن جن مان ورنن ڪرڻا ٿو. جتي جتي پگتن پگتيءَ سان واهي پگڙان ۾
 پڇن ۽ سمن ڪيو آهي اُتي اُتي شـيـءِ اوتار ڌارڻ ڪري پگتن جا ڪارج راس ڪري پاڻ
 کي جيوئر لنگن ۾ سمائي ڇڏيو آهي . هنن لنگن جي ٻڌڻا ڪري شـو - پگت ڪامهانيون
 (سڏيون) حاصل ڪري ڇڏيون آهن سوراڻي ۾ سرمناٺ، شري شـلـي ٿي ملڪڪارڇن، اڇن ۾
 مهاڪال، اونڪار ليرت ۾ ٻرميشور، هماليه ٿي ڪيڏار، ٻاڪهيءَ ۾ پيم شـڪـر، ڪاشيءَ ۾
 وشوانت، گوداوريءَ جي ڪناري ٿي ٽرمپڪ، چتا پريءَ ۾ وندا، ٺاٺ، ڌارڪ ان ۾ لاکش،
 سيمروپنڌ ۾ راميشور، شواليه (حيدرآباد دکن ۾ دولت آباد کان ۱۲ ميل پري پيرل ڳوٺ) ۾
 گهسميشور وغيره ٻارهن لنگن جو صبح جو اُٿي جيڪو ماڻهو پاٺ ڪري ٿو سو سڀني
 ٻان کان چٽي مڪتي پائي ٿو .

هن ۾ اڇا کي رکي سرشت ماڻهو هنجو پاٺ ڪري ٿو تنهنجا ڪارج راس ٿين ٿا. ۾
 بنا اڇا رکي ڪري ٿو تنهنڪي ٿو مالا جي ڳوٺ ۾ ٿي نه اڇڻو ٻوندو هنجي ٻوڙن سان
 هن لوڪ جا سڀ دڪ ناس ٿي وڃن ٿا. جيوئر لنگ، جـرـ ٻـرـسـاڌ ضرور وٺڻ گهرجي. اڇي وٺڻ
 سان سڀ پاپ جلي پيم ٿي ويندا آهن .

اي رشيءُ ! لنگن جي ٻڌڻ ۽ دشمن ٻاٺ نرهان کي ٻڌارو وار آهي ، هاڻي اپ. لنگن
 ٻاٺ ٻڌارو ويندو . سرمناٺ جو اپ. لنگ آهي . اٽڪيشور ۾ دهلي لڏي ۽ سمنڊ
 جي سنگم تي پيرل آهي . ملڪڪارڇن جو اپ. لنگ آهي ردريشور ۾ ٻڌڻ. ڪڪشي.

۾ ڇوڙ ٿو ٺيڪ جي روپ ۾ اڳڙان سماجي ويرو. اهڙيءَ طرح ڇهڪو ماڻهو ڇوڙو ٺيڪن جي
ڪٽائڻ کي پڙهي ٿو يا ٻڌي ٿو سو سڀني ٻانن کان چوڻڪارو ٻائي اٿس ۾ مڪئي پوڻس
ڪري لسو. (هر هر مهاديو شومند. ڪاشي وشواند گنڪي) شبت ودر سنگهتا (۳) اڏاھ
۴۲ - ماڻس.

شبت ودر سنگهتا سماڻت

ڀڳوان شنگر -

مان مالڪ ڄڻڪ ۾ وڃي مڻيڇو ٿورو -
مرڻ ۽ ڄمڻ ڪسان وهان مان ٿورو.
وهان مڻيڇي ڀڳتن جي وس ٿو سدا -
اچي ڇوڙ ٻانن لس وهان ٿو جدا.
ڇڏهن ٿورو خطري ۾ مان ٿو ڏسان -
واڪاسن ۽ دٻيٽن جو ڏورو ٿو ڀسان.
ڏاڍان روپ هر هنڌ ٿو مان بيمهار -
مها ڪال، اڀلاڊ ڪرشن ٿو روشن هزار.
درواس، سداسي، پتي، هٿس مان -
هرومان، آڏووس، وشواند مان.
ساڌن کي ٻانن کان ٻڌايان ٿو مان -
ٻانن کي ڄڻڪ مان مٿايان ٿو مان.
ڀڳتيءَ کي ٺٽن سر ٿو ڦاٿو ڪرمان -
هر رڳ ۾ آڏو ٿو ڏاڍو ڪرمان.

پڳوان شڪر جو ٿيون اوتار آهي مهاڪال جو آجمن نگرِيءَ ۾ ٿيو. هڪ دفعي دوشڻ نالي
 دئيت وندڪ ڌرم کي ناس ڪرڻ شروع ڪيو. اراهمڻن جي هتيا ۽ هسا ڪندي دئيت
 اچي آجمن ۾ پهتو جتي ويد نالي اراهمڻ جي پٽ پڳوان شڪر جو سمرو ڪيو. هتي ئي
 پڳوان شڪر پرگهت ٿي ”هرنڪار-شبد“ کان دوشڻ دئيت کي پسم ڪري ڇڏيو ۽ ٻوڙ
 وري دوتائن جي اوتارن کي مهاڪال ڇڏو لنگ جي روپ ۾ آئيئي پرگهت ٿيو.
 پڳس وٺل ۽ ٻارم آلم ٻل سان ٻوڙو پڳوان شڪر جو چوٽون اوتار وٺندي جي منورف ٻوري
 ڪرڻ لاءِ تيار ٿيو. دوتائن جي اوتارن تي ٻن روڻن ۾ بدلجي وارو ۱. اونڪار ۾ اونڪار ۽ ۲.
 ۲. ٻارڻو لنگ ۾ ٻوڙو ٻوڙي جو درشن پڳتن لاءِ سکائي آهي. ٻڌون اوتار ڪيڊاراش
 ڇڏو لنگ روپ ۾ کڙو ٺهڻ آهي. هماليه جبل تي نر-نارائڻ جي اوتار جو دوتائن جي
 اوتارن تي بدليل روپ آهي. لنگ روپ ۾ شپوره جو درشن ۽ ٻوڙن پڳتن کي من واليت
 قل ڏيڻ وارو آهي. جهن اوتار جو ٺالو ٻيهر شڪر آهي. هتي ليلائون ڪري پڳوان ٻيهر
 دئيت کي ماريو هو. راجا سدڪشڻ پڳوان شڪر جو پڳت هو. ٻيهر دئيت اُنکي ڏاڍو
 ستايو هو. راجا سدڪشڻ جي اوتار لاءِ ٻيهر دئيت جي مارڻ لاءِ پڳوان کي اوتار ڏاڙو ٻوڙ
 ۽ راجا جي اوتارن تي ڏاڪڻيءَ ۾ ٻيهر شڪر نالي لنگ ٻوڙو ٻوڙو. پڳوان شڪر جو ڪاشي.
 وشنو دئيت جي سان ڪاشيءَ ۾ ٿيو جتي وشنو وغيره دوتائون ڪٽائين. ٻئي شو ۽ پٿرو
 جي هميشه ٻوڙا ڪندا هئا. ڪاشي وشنو-دائت جا جيڪي پڳت هميشه ڄاڻ ڪندا
 رهندا سي گرم ٻڌن کان چٽي نروڙي مارڻ رستي مڪتي ٻڌ ٻائين لا. اُڏرن اوتار ڇڏو
 شڪر (شو) جو ”نر-پڪ“ نالي سان ڳوٺي انڊيءَ جي ڪناري تي ڳوٺوڙي جي اوتارن سان
 پرگهت ٿيو جنهن جي درشن ۽ جهڻ سان سڀ ڪائناتون ٻوڙن ٿي وڃن ٿيون. نائون
 اوتار ”وٽار-دائت“ جي نالي سان ٻوڙ ٿيو. هن اوتار ۾ پڳوان ڪيترائون ئي ليلائون
 ڪيون. راون جي ڪري ئي پڳوان شڪر ڇڏو لنگ ۾ چٽا-ٻوڙي ۽ واريءَ جاءِ ۾ آهن
 ٿيو. جيڪي هن اوتار جي مهاڻن کي ٻوڙن لا سي سسار ۾ سڪ ٻوڙي الٽ ۾ موڪلي ڪي
 ٻوڙن ٿين لا. ڏهون اوتار ”اڳيشور“ جي نالي سان ڇوڙ وڃي ٿو جو پڳتن جي وڪيا ۽
 دشتن جي ناس ڪرڻ لاءِ پرگهت ٿيو. هن اوتار ۾ ڌارڪ نالي راکاس کي ماري پڳوان
 شڪر ڳوٺي سان گڏ ڇڏو لنگ ۾ سماجي وارو. ٻارهن اوتار ”راميشور“ نالي سان ڇوڙ
 وڃي ٿو جو رامچندر جو رشت ڏاڍو ڇوڙ وڃي ٿو ٻيهر رامچندر کي ٻوڙي ۾ ڇڏي
 حاصل ٿي. شري رامچندر جي ٻل ٺاهڻ وقت پڳوان ڇڏو لنگ ۾ سماجي وارو جيڪو ماڻهو
 پڳتيءَ سان ڪمڪاڻ سان راميشور لنگ جي ٻوڙا ڪري ٿو-ر ڄمڻ ۾ جي ڇوڪر کان مڪتي
 ٻائي ٿو. ”گهشميشور“ اوتار گهشمائي آندو ڏيڻ لاءِ ٿي ٻوڙن اوتار ٻڌا ٿيو. گهشمائي
 پٽ کي سنڌيهه ماري ڇڏو هو تنهنڪري وري ڇوڙي ڪرڻ لاءِ گهشمائي شڪر جي آراڌنا
 ڪئي هئي انجي پڳتيءَ تي ٻوڙن ٿي پڳوان کي اچڻو پيو. تنهنڪري گهشمائي اوتارن تي ان لاءِ

روپ - دھب، روپ وان، گرانس جو ويس ڏاري واسين ۽ لٽائڻ کي وڃائڻ وارا نروان کسي
لمسڪار آهي. هن سيار ۾ نروانجو ئي نمونو آهي. آڪاس ۾ آندو ٿيندڙ تار، برسات جون
پلڙيون، باغن ۾ گل ۽ ڪاٺا ۾ ڏور ڏور لٽ نروانجي ئي ڇڏجڻ ڪري وهڻو آهي. مان هڪ
ٿوريءَ مسجد ۾ وارو ڪيئن نروانجي کڻڻ جي واکاڻ ڪري سگهينس. نروان انعامي آهي.
گهٽ گهٽ ۾ وسر لاءِ اهڙي ڪاه ڏنا ڪاڻ آهي جتي نروان ڪرڻ آهي. پرلڙي، آڪاش،
پالال، مرلور لوڪ ۽ سرڳ لوڪ ۾ نروان جو راج آهي. هاڻي مون ڏان اڏان ئي اهڙي ڪرا
ٿي جو مراڪي جيس جو جس ملي ۽ منهنجي ڪمڙيءَ جي واکاڻ ٿي.

ڀڳوان شڪر - اي ٻارو! مون ٺهڻي اڃا کي سمجهي ورتو. وڃ ٿاڻيءَ ۾ ٺهڻي
جيس ٺهڻي. هيءُ ”پشو. ڀاٽ“ آستر الڳي جنهن سان ٺهڻي - روپ جو ڏاڪو ڏنبا ۾
پنڊ ۾ ايندو. مان شري ڪرشن کي ۽ ڇوانڙو ۾ ۽ اچي ٺهڻي - هاڻا ڪندو. پنڊو لاءِ
هي ٺاهڻ ٻڌ. کيس چڱيءَ طرح چڱو ٿو ڏور ئي ڦارو ۾ ۽ ڏور جي سڌا جيءَ آهي. ”ڏور
جي ٻڙي ٺڙي ٺڙي. ڀر ڪمن ڪا سا ٻڙي ٻڙي.“

بس، اٿن ڇوانڙي ڀڳوان شڪر آلتو ڏهان ئي وٺو. اڇن اچي پنڊو کسي ٺاهڻ ڏار ۽
ٻن ٻارن ۽ ڏورانيءَ سان ملڻ جي سوسئي ٻڙي ڏاڏا خوش ئي نظر آيا. اڇن جي
اچڻ جو ٻڙي شري ڪرشن ۽ ٻڙوارو جنهن ۾، ”شري ڀڳوان شڪر کسي نروان جي
ڪهڻن کي ڏور ڪري سگهندو. (هر ڇو. هاديرو شهيد. ڪاشي وشوانگ ڪنڪي) شيد ودر
سگهيا (۳) اذها ۴۱، ۴۰ سماپ.

ڀڳوان شڪر جي ٻارهن جيوئر لنگن جو ورتن

ٺنڊيڪيشور - اي وند واس! هاڻي مان نروان کي ڀڳوان شڪر جي ٻارهن جيوئر
لنگن جو ورتن ٿو ٻڌان. اٿن جا ٽي آهن: ۱. سواندر ۾ سوهڻاڪ، ۲. شري شل ئي
ملڪارجن، ۳. اٿن ۾ دهڪال، ۴. اولڪار ۾ لڙيشور، ۵. هاله لسي ڪيدار،
۶. ڏاڪي ۾ پير شڪر، ۷. ڪاشي ۾ وشوانگ، ۸. ڪوسئي ٺڌيءَ ئي ٿوهيڪيشور،
۹. چناريءَ ۾ وڻدير لنگ، ۱۰. ڌارڪن ۾ ٺاگيشور، ۱۱. سمير ٻڌ (ڏڪن) لسي
راڻيشور، ۱۲. نراله ۾ گهشميشور. ٻهالا شهيد جا اهي ٻارهن اوتار آهن. انهنجي
درشن ڪرڻ ۽ ڇنڊ سان هر ڇو ڇو آندو اچي ٿو. اوتارن اوتار سمناس جو آهي. هي
چندريا جي دڪن کي لاس ڪرڻ وارو آهي. هجي اڇن ڪرڻ ڪري ڪرڻ ۽ سڀ ۾ هي
سوار کي آرام ملندو آهي. اٿن سڀي ۾ چندريا هنجي ٻڙا ڪئي ۽ اٿي هڪ چندر ڪند
(ٺڌ) آهي جنهن ۾ کي سان ڪرڻ سان ٻاپ لاس ٿي ٿو. ٻيو اوتار ملڪارجن آهي، جتي
ڀڳوان شڪر ڪنڌن ٿان شيل ٻوس ٿي آيو. جتي پتر پراپتيءَ لاءِ آسمان ڪنڌن وهڻ.

وڊر جهنگلي ٻيلن ۽ انهن جي ڏهڪين کان ٻڃڻ وارو ڪو نه آهي .

قاصد لاهي اُرجن جا ڪنڊو لفظ ٻڌي موٽي آيو مس نه ڪرائن جو راجا (ٻڳوان شڪر) اڳتي وڌي آيو . هيڏانهن اُرجن به آستر شستر ڪٽي ٻڳوان شڪر جو من به سمورڻ ڪرڻ لڳو . ائين سمورڻ ڪرڻ سان اُرجن جي اندر به وڌيڪ طاقت اچڻ لڳي . اڙائي شروع ٿي ويئي ، ٿوريءَ دير کان پوءِ اُرجن ڪرائن جي راجا جي پيرن کي جهلي چوڌاري ڦيرائڻ شروع ڪيو . ايتري به ڪرائن جي راجا پنهنجو اصلوڪو آهو روپ آهستي آهستي ڏيکارڻ شروع ڪيو جنهن جي وڌندڙ واکاڻ ڪيل آهي . ” اڙي ! هيءُ مون ڇا ڪيو ، جنهن کي اڙيو روپ ڪري مون هڃيو هو ، سو ٻڳوان شڪر هيءُ آهي ! اڙي شؤ - ايللا جو انت پائڻ ڏکيو آهي ۽ مان شؤ - مايا به موهجي ، نه ڪرڻ جهڙو ڪم ڪري ورتو . ” پوءِ نه اُرجن بڪدم هٽ جهڙي ، ڪنڌ جهڪائي شرمندو ٿي ٻنهي رهيو ۽ آهستي آهستي نماڻيءَ پريءَ به چوڻ لڳو .

اُرجن - اي ديرن جا سرامي مهادير ! مون جيڪر اپراڌ ڪيو آهي سو ڪرايا ڪري ڪميا ڪرايو . توهان پنهنجي روپ کي لڪائي هيءُ ڇا ڪيو ؟ اڙي سائين ! مون توهان سان ٻڌ ڪرڻ واري کي ڏڪار آهي !

اهڙيءَ طرح پاڻ ئي ملامتون وجهندو اُرجن ٻڳوان جي چوڻن تي شرمسار ٿي ڪري پيو ۽ ٻڳوان شڪر کيس پنهنجي ڪومل هٿن سان ڪٽندي چيو .

ٻڳوان شڪر - اي ٻارو ! هي سڀ تنهنجي ٻارڪيا لاءِ هون . مان توڻي ڏاڍو ٻارن ٿيو آهيان ۽ جيڪي اڙائيءَ به مونڏانهن توڻي پاڻ پئي اچيلا سي جڙڪ منهنجي لاءِ گل ۽ ڦل هئا . تنهنڪري ڪو به شڪ نه ڪر ۽ ڪجهه رهايت ڇڏي جيڪي گهرڻو هجيئي سو ڪور . پوءِ نه اُرجن ڪڍ ڪڍ ٿي آهستي ڪندي چوڻ لڳو .

اُرجن - اي ٻارو ! مان توهان جي ڪرايا جو جهڙو ورتن ڪري سگهان ؟ اي ديرن ! ان جا سواهي منهنجي توهان کي نمسڪار آهي . اي ڪٽلاش واسي منهنجو پڙڻم آهي . سداشوا مان امان ٿو . اي پنجن مڪن وارا پرميشور مان سر جهڪان ٿو . توهان چٽاڌاري آهيو ، اُن لپٽن وارا آهيو ، توهانکي وار وار نمسڪار آهي . توهان هر وقت خوش مزاج آهيو ، هزارن منهن وارا آهيو ، توهانکي وڌندا آهي . اي نيل ڪنڪ ، سديرچاٽ ، ڏانڊ جي نشاني جهڙي به رکڻ وارا ۽ ٿورا ڪي ڪاٻي پاسي به وهاري وارا ، توهان کي نمسڪار آهي . ڏهن پڇاڻن وارا ، ٻهروءَ جي وچائڻ وارا ، منڊن جي مالائڻ وارا ، ڪانور سمان سفيد شڪل وارا ، پٺاڪ ڏنڻ ڌاري ، ٿورڻ ڌاري ، ڇهڻ جي ڇهڙيءَ کي ڌارڻ ڪرڻ وارا هائيءَ جي ڇهڙيءَ کي اوڀڻ وارا ڪنڪا کي ڌارڻ ڪرڻ وارا ، نانڪن کي ڪلي به پائڻ وارا ، ننڍي ڪڇ ۽ ٻين ڪٽن کان شيوا ڪرائڻ وارا ، ٻاڙهن چوڻن وارا منهنجي توهان کي وار وار نمسڪار آهي . ڪٽيش ۽ سوامي ڪارڪ جا پٽ ، پڳتن جي ڏک ٺارڻ وارا ۽ سڪن جي ڏنڻ وارا ، ارڪڻ ، سڪڻ ،

المی. "المن چولدي لورو لکی وک وڌالمندي اچي هڪ ٻاڻ کڻي ورتو. منهنجي گرانج جي فائد ۾، "اي لهرسي ايتري ٻاڻ کڻڻ ۾ لوهانگي ڪهڙو مزدور اچي؟ اسانجي مالڪ (گرانج) جو هيءُ ٻاڻ آهي، جنهن جي کڻڻ لاءِ مان سوڪندو ريز آهيان. (لورو ڪڙڪ آواز ۾) لوهان هن ٻاڻ کي ڇڏي ڏيو."

لورجن - (ڀڳوان شڪر جو سرڻا ڪري) اڙي مزدور! هيءُ ٻاڻ هونئو ته مون لورو ڪيو جنهن کي کڻڻ لاءِ مان اچي وڌيو آهيان. ڏس! هن تي منهنجو نالو به اڪريل آهي. پوءِ ٻاڻ منهنجي مالڪ جو ڪئن لهر؟ لهر وڌو ڳالهائڻ لوهان پهل جي موه ۾ آهي.

فائد - (هڪ ڏٺي) اي لهرسي! سچو ۽ اچي ٿو ته تون ڪر لهرجي ڪرڻ آهيان باقي لهرسي جو ڊولر وڃايل آهي. سچا لهرسي آهن ڇو ڪي ڪرڻ ڪندا آهن. ٻاڻ جي لهرسا ۾ لڳل هوندا آهن سي ڪرڻ ڪئن ڳالهائيندا؟ خبردار! مونکي اڪيلو سچو ڪري هٿائي نه سگهندن. مان هڪ لهرسي جو بهندار آهيان منهنجو مالڪ لهرسي جي ماڻهن سان لورو پريان ويندو آهي. انهن کي ڪهڙو صلاح ڪرڻ سبب ڪجهه ايندو آهي. هيءُ جو ٻاڻ ڪندو المي سو ته ان جو آهي ته مان وڌو ۽ هيءُ ٻاڻ ٿو وٺ رهي نه سگهندو. مون نه ٻڌو آهي ته چوري ڪم ٿيڻ وڃي سان، ڇو ڪم ڪرڻ سان اڃا به هڪ ڪرڻ سان لهرسا جو ٿل لٽ ٿي ويندو آهي پوءِ تون به منهنجي لهرسا اجاڙ جو ٿو لٽ ڪرڻ چاهين؟ هنن حالتن ۾ توکي ڪئن ٿل ملندو؟ تون منهنجي مالڪ جي ٻاڻ کي کڻي ٻاڻي ڪرڻ ڪنهن سڌاين جو نه منهنجي مالڪ منهنجي وڃايل دشمن تي هٿو هڻو. هاڻي جي توکي هي ٻاڻ آهي ته تون منهنجي مالڪ کان وٺي سگهين ٿو ۽ اهڙا ڪيترائي ٻاڻ منهنجو مالڪ توکي ڏئي سگهندو. منهنجو مالڪ لورو اڳيان ايندو آهي پوءِ تون چور ٿي اٿڪان هلي ڪهڙن اڙي باقي رهي ڇا ڪهڙن ڪرڻ ڇڏي ڏي؟ اهي منهنجي لاءِ ڪرڻ لاءِ آهن.

لورجن - اي فائد! توهان وڌيڪ ڳالهائڻ ڪرڻ ٿو چاهيان. تون منهنجي مالڪ وٽ مون تي وڃ ۽ هڪڙهن آهر مڙوڻ ايندو ته ٻاڻي کي کيس مزدور ڇڪايو.

اڄهن جي اها ٻاڻ ٻڌي گرانج جو فائد مون تي منهنجي سڙهيءَ وٽن ايترو ۽ کيس سڙهي ٻاڻ ڪري ٻڌائي. پهل جو راجا (ڀڳوان شڪر) فائد جي ٻاڻ ٻڌي شورش لهر ۽ منهنجي سڄي اٿاڻي سان اڄهن واري جاءِ تي منهنجي ڪري وڃي پوءِ دهر فائد کسي موڪليو. هيڏانهن اڄهن جي لهر پهل جي لشڪر تي منهنجي. ايتري ۾ فائد به اچي ايترو اڄهن کي چوڻ لڳو.

فائد - اي لهرسي! توڙي نظر سان جي سڀا ڏانهن ڏوڙ ۽ شوش ٻاڻو. ڪري منهنجي جان چوڻ ۾ نه رهندو. منهنجا ٻاڻو ۽ ايتري دٻي حالت ۾ آهن. چڱو آهن لهندو ته ٻاڻ ڇڏي هليو وڃ.

لورجن - اي فائد! منهنجي مالڪ کي وڃي ڇڏ نه ڪڍڻ ۽ ڪڍڻ جي ٿاڻي مون نه ٻڌي آهي. منهنجي ايتري ۽ ٻاڻو ٻاڻي دٻي لهن سڙي اهڙيءَ طرح ڪڍي

اچي بهتو آهي. پوءِ نه اندر نه کيس شو. منتر جو اهداش ڏيئي روانو ٿي وارو. اندر کي
لمسڪار ڪري ارجن وري پنهنجي شو-برجن، شو-آراڌا ۽ شو-آپاسنا ۾ لڳي وارو. (هر هر مهر
مهادر شيرور - ڪاشي وشوانا ڪنگي) شت رڊر سنگهتا (۳) اڌياڌ ۳۸-۳۳ سماپت.

هوک - دڻيت جو سوئر جي روپ ۾ اچڻ ۽ ڪرات (پيل) جي ويس
۾ پڳوان شڪر جو اچڻ ۽ پنهنجو دوت هوڪلڻ.

نندیکیشور - اي سبتڪمارو! ”پنجه - اڪري“ شرو منتر ۾ لڳل ارجن جي لڳي لڳي
نيج ديوتائن وٽ بهتو جي پڳوان شڪر وٽ پهتا. پڳوان ديوتائن کي دلچاءُ ڏئي. انهيءَ
وچ ۾ ديوتائن هڪ هوڪ لائي دڻيت کي ارجن جي لب ۾ پيڪو وجهڻ لاءِ موڪليو. هوڪ
دڻيت خرفناڪ سوئر جو روپ ڌاري اچي ارجن جي اڳيان پهتو. ارجن کي وقت سر ڪڙڪ
پنجهي ويئي جنهن هٿسڪ ۽ هولناڪ جانور کي اڀرڻ ڏسي لير ۽ ڪمان تيار ڪري رکيو.
هيڏانهن وري الائن ۾ ٿاڪ پيڪو وٺي پري پنهنجي ڌيان ۾ ارجن لڳل هر ٽنهن پنهنجي
پيڪو مٿان پيڙ آيل ڏسي ڪراف (پيل) جو روپ ڌاري پنهنجا دوت ۾ ساڻ ڪري ۽ انهن
کي نه پيلن جي پوشاڪ پهرائي اچي پهتو. اڳيان سوئر نه پريان پيلن جو راجا (شڪر).
جن سوئر ارجن جي وڃهر آيو ته ارجن اٿيو ۽ مٿس وار ڪرڻ شروع ڪيائين. هيڏانهن ڪرات
(شڪر) نه پاڻ هلائڻ شروع ڪيا. پڳوان شڪر (ڪراف) جو پاڻ سوئر جي پٺيءَ مان لنگهي
واس مان اڪري آيو ۽ ارجن پاڻ ڦٽو ڪيو مس ٽنهن کان اڳيئي سوئر ليٽيرون پائيندو ڌرتيءَ
تي ڪري پريان پيا ه ڏٺا. ارجن اندر جو اندر ۾ پيل - راجا جا - شڪرالا اچاءُ آڻڻ لڳو ۽
سمجهڻ لڳو ته پاڻ شڪر پڳوان مون تي خرد ڏيا ڪئي آهي يا ڪيئن مڙهي معرت ڏيا
ڪئي آهي. پوءِ نه من تي من ۾ پڳوان شڪر جو منتر اچارڻ لڳو. (هر هر مهادر شيرور -
ڪاشي وشوانا ڪنگي) شت رڊر سنگهتا (۳) اڌياڌ ۳۹ سماپت.

ڪرات ۽ ارجن جي جنگ - سڃاڻڻ تي پڳوان شڪر جي استتي ڪرڻ.
ارجن جو پوئتي هوڏڻ ۽ شري ڪرشن سان ديلاپ.

نندیکیشور - اي ويد واس! پوءِ ان پيل راج (ڪراف) پنهنجو پاڻ واپس ڪهرائڻ
لاءِ پنهنجي هڪ قاصد کي موڪليو ته. ڪٿي اچي. هيڏانهن ارجن نه پنهنجو پاڻ نٿو آيو
نه پئي هڪ مهل اچي مليا. ارجن کي پنهنجيءَ طاقت جو فخر هر ٽنهن ڪدم ڪراف
جي قاصد کي پريان تي هڪل ڪري ڇڏيو، ”اي خبردار! جي پنهنجي پاڻ کي هٿ ٿار

کي جڏهن رسود پاتل شروع ڪيو ته اڀرندڙ پاڻ کي چٽاڻ لاء تيار ٿي نڪتو. اڀرندڙ جي
 لاء شڙ ۽ پکي ڏسي ڀڳوان شڪر ۽ ٻهٽڪر اصلوڪر روپ ڏارڻ ڪيو ۽ چيو.
 ڀڳوان شڪر - اي پتر اڀرندڙ! مان تهنجي ٻهٽڪڻي ڏسي ڏانڊن ٻنن لاء آهيان.
 تهنجي لاء ڪير ڇڏن ڏانڊن وهندڙن ۽ تهنجي لاء ٽوڪي مان تهنجي مکه شمن مان هڪڙو
 سڄهندس. تهنجي آشرم تي مان هر وقت اراس ڪندس. تهنجي پکي آڻڻ ۽ ڦاٽرو هڻندي.
 ٻارولي ته ڪيس پٽ والڪر سڄهندس مٿس ٻيهر ڇو هڻڙو گهماريو. جلد ئي شڪر ۽ ٻارولي
 اٿر ڏانهن اٿي ويا. اڀرندڙ روڊان ٻائي مالا وٺڻ آيو جهڻن کي اچي سڀني ڳاڙهه ڪري
 ٻڌائين. مالا کي خوشي آيو آهي. (هر هر مهاديو سمورو. ڪاشي وشنو ٿاڻ ڪمڪي) شب
 ودر سنگها (۳) اڌاء ۳۳ سماپ.

گرسن جو درواسا جي سڙپ کان ڀالڻون کي ٻڌائڻ ۽ ويند وياس جو
 ارڇن کي شو - ٿيسيا جو آڀڏيش.

لندڻ پگيشور - اي سنگمارو! درواسا وڃي ۽ ٻهٽڪڻ ڏهه هزار شمن سان درٻار ڏن جي
 چوڻ تي دوليت ان ۾ ڀالڻون وٺڻ ارڇن ڪرڻ آيو (درٻارن جي من جي اها ڀارو هئي
 ته ڀالڻو درواسا ۽ سندس شمن جي آڻي کي چئن ڇو کاڌو ته ڪارائي سگهندا ته درواسا
 ڪن سڙپ ڏيئي لاس ڪري ڇڏيندو) درواسا ۽ سندس ڏهه هزار شمن جي اچڻ سان
 ڀالڻون ڇو من البت ماڻوس لڳ ٿيڻ لڳو. ايتري ۾ درواسا وڃي ۽ سندس شمن لڏي ۽ ٻن سٺن
 وغيره ڪرڻ ويا. جلد ئي درويديءَ شري ڪرشن جو سڙپ ڪيو. بس شري ڪرشن اچي
 اچي اهو ۽ ڀالڻون کي دلچاه ڏيئي سائي ڇاڇي ۽ ارڇن ٻهٽڪڻي معرعت درواسا ۽ شمن
 کي لاء ڪرائي ڇڏائين. پوءِ ته درويديءَ ۽ ڀالڻون کي سڏ ڪري چيائين، ”اهو سڀ
 ڀڳوان شڪر جي ئي ڪرڻا سان ٿيو آهي. اي ارڇن! تون هينئر ڀڳوان شڪر جي ارڇن
 ۾ من لڳاء ته تهنجي سڪت جي سڀني ۾ شڪر ئي اچي سهارو ٿيندو. ويند وياس بس
 ارڇن کي اچي چيو.

ويند وياس - اي ارڇن! شڪر ئي دکن کي لاس ڪرڻ وارو آهي. اڏوڻ ۽ پکي
 ئي ئي رامي لڳ وارو آهي غلط ٻائيءَ جي لڏيءَ تي ئي تهنه لڳ وارو آهي. لڳ، سڙ
 ۽ مڪئيءَ لاء ۽ نشتن کان پٽاڻ لاء شڪر لاس مدد ڪري سگهندو. اي ٻارو! اهو ان
 شڪر - وڏا ڇو ڇو ڪر جهڻن تي ڏانڊن تهنجي پوکيا وڌندو ۽ ٽوڪي شوسن ڏيئي وڌندو.
 اڀر ته ويند وياس شڪر - وڏا ڇو آڀڏيش ڏيئي وڌائو ٿي وين. ارڇن شڪر - وڏا جي
 ڇو ته ڏانڊن. ڪيل ٻيهر ٿي اهو. آئي ٻارو (مٿيءَ ڇو) شري لڪر اسٽاپ ڪري ٿيئي
 وٺ سٺن ٻائي ڪري آهاسا ۾ لڳي وين. جاسوسن وڃي ڏانڊن وٽ شري اهو ٻائي ڇو هڪ
 ٻهٽڪڻ ٻهٽڪڻيءَ ڇو روپ ڏاري آيو ته ارڇن کي ته اڀر ٿي ڇو ارڇن لڳي ته وٺس ڏانڊن

نالو سان راجا ئي راج ڪرڻ لڳو ۽ ابراهيمي راج - مانا ئي رهڻ لڳي . ابراهيم ڪمار -
پنهنجي ڀاءُ جي راج ۾ آندو سان رهڻ لڳو . هيءُ ڪٿا هڪ من چنڊ سان هر روز پڙهڻ ۽
ٻڌڻ ڪري سگهن ۽ پوڄڻ جي پراڻ ڪرائڻ واري رهندي . (هر هر مهاديرو شپو - ڪاشي
وشرناٿ ڪنڊي) شمس ردر سنگهتا (۳) اڌياڌ ۳۱ سماپت .

ڀڳوان شڪر جي سر پشور اوتار جي ڪٿا، اُپنديوءَ جي تپسيا

۽ اُنکي وُر جي پراپتي .

ننڍيڪيشور - اي سبتڪمارو! ڀڳوان شڪر جنهن ”اُپنديوءَ“ جي وڏي ڀاءُ ”ڌرميو“
جو ڪلياڻ ڪيو هو تنهن اُپنديوءَ جي اڳيان سر پشور (اندر) جو اوتار ڌاري پرگهت ٿيو .
اُپنديوءَ ويا گهر پاد منيءَ جو پٽ هو . اُپنديوءَ اڳئين جنم ۾ خروٽ ٿيسيا ڪئي هئي، جنهن
ڪري هيئن رشيءَ جي گهر ۾ کيس جنم مليو . ننڍپڻي کان ئي ماءُ سان گڏ لالائي گهر ۾
مامي وٽ رهندو هو . هڪ ڏينهن هڪي تمام ٿورو ڪير پيئڻ لاءِ مليو . پير ۾ ڪير پيئڻ لاءِ
ڏاڍو گهڙو ٻاڏائڻ لڳو . ماءُ وٽ ٻيو ڪير ڪونه هو مگر هو ڪير گهرندو ئي رهيو . سندس ماءُ
نيت ڪجهه ٻچا گڏ ڪري انهن جو پاڻو ڀري ٽهڪندڙ پاڻي ملائي ٿڌي ڪير ٺاهي
سندس اڳيان رکيو . ڪير ڏسي اُپنديو خوشيءَ ۾ گد گد ٿيڻ لڳو مگر پيئڻ تي کيس معلوم
ٿيو ته اصلي ڪير ڪونه هو تنهن ڪري ماءُ کي چوڻ لڳو، ”اي مانا! هي ڪير نه ڪو،
آهي.“ انهن چئي روئڻ لڳو . سندس ماءُ کيس روئندو ڏسي سندس ڀڙڙها اکهڙ لڳي ۽
کيس پراڻ لڳي ۽ چيائين، ”پٽ! اسان غريب ماڻهو آهيون . جهنگ ۾ رهڻ وارا آهيون .
هتي ايترو ڪير ڪٿان ملي سگهندو؟ جنهن ئي ڀڳوان شڪر جي ڪرپا ٿيندي آهي انهن
وٽ ئي ڪير جهجهي انداز ۾ موجود ٿيندو آهي.“

مانا جي ڳالهه، ٻڌي ڪٽي ڳنڍ ڪيائين . ڀڳوان شڪر جي ٿيسيا لاءِ هماليه پراڻ ڏانهن
هليو ويو جتي وڃي اُن سرن جو هڪ شؤ - مندر ٺاهيائين جنهن ۾ شؤ - لنگ استاپ ڪري
سائب سدا شؤ جي ڀڳتيءَ ۾ لڳي وارو .

اُپنديو جي ٿيسيا جي ٽيڇ ۾ سسار بقرار ٿيڻ لڳو . جلد ئي دوتائون ڀڳوان شڪر
وٽ دانهي آيا . ڀڳوان شڪر ان دوتائن جي ڪم پوري ڪرڻ لاءِ سر پشور (اندر) جو روپ
ڌارڻ ڪيو، پارو ٽي شچيءَ (اندر جي شچيءَ) جو روپ ڌارڻ ڪيو ۽ ننڍيڪيشور
ابراوڻ (اندر جي هائيءَ) هائيءَ جو روپ ڌارڻ ڪري اُپنديو ٻاڪ وٽ پهتا ۽ چوڻ لڳا،
”اي اُپنديو! ٻڌاءِ توکي ڇا گهرجي؟“ اُپنديو سر پشور اندر کي ڏسي ڪري چيو، ”اي
مهراج! مونکي وِردان ڏيو ته شؤ - ڀڳتي وِردن ۾ قائم رهي.“ ٻيءَ نه سر پشور روپ ڌاريءَ
(ڀڳوان شڪر) شڪر جي ڪلا ڪرڻ شروع ڪئي . شڪر جي ڪلا ٻڌندي اُپنديو کي ڏاڍي مٺيان
لڳي ۽ اُڪهر - آستر سان اندر، شچيءَ ۽ ابراوڻ کي مارڻ لاءِ تيار ٿي ايترو ننڍيڪيشور ان اُڪهر - آستر

هم اوي نهني آهيان .

سنياسي - اي براهمني ! ايترو سچ آهي له هغه ټالڪه شړ- ټالڪه ودرې دېش چې راجا ستم. دېك جوړېت آهي . سندس پټا جنګ پر ماوچي وار ؤ سندس ماء واور رات گړپ . اوسنا پر مختلف مان شو . مايا اوسار سلبتيه سان اچي لکتي ؤ هم اوي هن ټالڪه کي جنم ډار لس . وېر کان اړه پاتې ؤ چې لباس پتهالځ لاه جنم ئي هن لاه پر وېني لټن ئي هک واکوره کس ټکزي پېهچر شکار کور .

براهمني - اي موراخ ! چا مان اچي سگهان ئي له هن ټالڪه کور کاه کور چور جالي چر کان اټلک لور ؤ سندس ماء کي واکوره پېهچر کراس بڼار ؟

سنياسي - اي ډيري ! اټلن جنم پر هغه ستم. دېک راجا ساځني ئي ودرې چور راجا هر ؤ ډاډو شړ- ټالڪه هر . اړجا اړاډنا کندي مختلف جي ټاهران کچه. کور شړ معر . اډ اړجا مان راجا ټاهر اکتور . سندس وډو کي ټکزي سندس مالهن راجا جي اوسان اډو . راجا اډ اړجا پر ئي وډو جي سبي ډډ کان ډار کوالي ؤ بنا اړجا ؤ اړاډنا چي اوري کور جي هن کاډو پټو ورتاو جنهکري هن جنم پر اهر وډو خانز دېش چور راجا لور ؤ ستم دېک کي لڙاي هلندي کرفتار کوالي ماوالي چډهالمن . شړ- اړجا چي اډ پر چډا کوي ؤ اډ پر کاډي پټي ورتاو کوي هچي هن جنم پر هار ئي . هغه ټالڪه له ډهن ولس راجکمار هر . اډ سان کډ ورس لور پالن کما هتالمن . هغه د شړ- اړجا ؤ اړاډنا پر اډ سان کډ ټاهر لکتور ؤ اډ اړجا پر اډو اچي اډ سان کډ کاډي پټي پر لکي وار جنهن کوي هکي له پټا ؤ مانا چور سر لصب له لور آهي . باقي سندس مانا جا واکوره چي ولس وېني ډهن له اټلن جنم پر پېهچي اړواځ کي چوري ماوالي چډو لېههکري ئي واکوره چي اوسه پر ورس لور. هائي لور پېهچي پټ چي ټالو. پډ چور چندي ئي غريبه پر کډاو لور اډو اډو ډهن لاه هچي لېهچر پټر اټلن جنم پر اډر براهمني هر اړ سچي عمر دان ولس پر ئي مشول هر . هن پېهچي هچي سان کور ئي له دان له کتي . هائي لور پټي پټي کي کډ کوي اړو سان وچي اډن چور پالځ اړوځ کور ؤ شړ- پکتيه پر من لکاه . هن پټي ټالڪن کي پکور اړوځ (چنډا) پاراي شړ- پکتيه ؤ شو لار چور وس چکاه له لېهچر ؤ هن پټي چور پار لېهچر . براهمني کي اډن اډنځ کندي سنياسي پېهچر اصولو کور شکر روپ ډېکاري اډو ډېان ئي وار . براهمني لهسکار کندي کډ کډ لېځ لکي . براهمني اړه پټي ټالڪن کي پټي اړکچکرا لالي شور پر پټي چي هغه پټي ټالڪن چي پالځ اړوځ پر لکي وېني . پکور اړوځ (چنډا) لهسکار کان اړه پټي ټالڪه شالډلېر وځي چي اډنځ سان شړ- پکتيه کي لکي ويا . براهمني کمار کي هک ډېهچي سان کندي اډي . مان - ورس ؤ ډېهچي چارون چي ډېک ملي وېني ؤ راجکمار کي هک ډېهچي چنډل پر وېندي هک کډو کما مان وېني چنډ سان هچي شادي ئي اړه له راجکمار کي پېهچر وځي ؤ پکور وېني ملور ؤ ورس پکتي

ڪندڙ ۽ پرڃا کي سڳي رکندو هو. ڪافي وقت راج ڪيائين. هڪ دفعي شاؤ ديش جي راجائن اچي هن جي ملڪ تي چوڌاري گهيرو ڪيو. شاؤ ديش جي راجائن وٽ وڏي پاري پينڪر سڏا هئي. ستيه رت راجا همت نه هاري ۽ اڙائي شروع ٿي ويئي. جلد ئي ستيه رت کي هار کائڻي پيئي. دشمن کيس پڪڙي آفت ماري وڌو. راجا جي مرڻ کان پوءِ اچي لشڪر ۾ ٽاڪرو پيو. ستيه رت جا وزير ۽ مهندار گرفتار ڪيا ويا. پوءِ نه مخالف ٿي نه گهيرو ڪيو وڌو. ستيه رت جي استري مخالف اندران ڪنهن بهالي سان پڇي لکتي. پڳران شڪر جو سهڻو ڪندي شو-لام جهيندي راجڌانيءَ جي حدن کان ٻاهر نڪري ويئي. راڻي گرهولي هئي ۽ مٿان اچي رات پيئي ته ڇهنگ جهڙو جهڳهڙو پٺ ڪندي هلي. صبح ٿيڻ تي هو نه هڪ نلاءَ جي ڪناري تي پهتي. سڄيءَ رات جي لڪاوت سبب کيس ٿوري لنڊ ڪڍي ويئي. اوري وقت کان پوءِ ڄاڻ ٿي هڪ سٺي مهڙو رت ۾ کيس هڪ پٽ ڄائو. ويڙ جي لڪليف ۽ رستي جي ڄاڳوڙ کان کيس ڏاڍي پياس لڳي. مالڪ ٻار کي هڪ هنڌ سمهاري راڻي نلاءَ جي ڀرسان پهتي. اتي خبر ٿي جڏهن ٿي پاڻي پيئڻ شروع ڪيائين ته ڀرسان هڪ واڳوءَ جي نظر اچي مٿان پيس جڏهن اچي کيس پنهنجو شڪار بڻايو ۽ کيس ڳهي وڌو. مالڪ چمندي ئي اڏاوت ٿي پيو. پر ۽ پياس ڪري زور سان رڙيون ڪرڻ لڳو. اڏاوت جو نات، هيٺن جو همراءُ ۽ نرڙن جو آڌار ٻيڙو ڀرلانا هت اچي پرڳهت ٿيو. جنهن پنهنجي ايشوري طاقت سان مالڪ مٿان دٻا درشتي ڪئي ۽ مالڪ سر وٺائي ٻيڙيءَ جي گرٻا سان آرام ۾ بنا ڪنهن لڪليف جي سمهي پيو. ڀرسان هڪ ڳوٺ مان شو-آڳيا هڪ ارحمڻي به ان مالڪ جي ڀرسان اچي پهتي. ان ارحمڻيءَ کي هڪ سال جو پنهنجو اينگر به ڪڇ ۾ هو. ڏٺيءَ ئي سمجھيل مالڪ تي سندس اچي لکاه پيئي ته ڇا ڏسي ته تازو ڄاول ٻار جنهنجو دن (لارو) به اڃان نه ڪهڙو وڌو آهي سر آرام ۾ سمهڻ پيو آهي. من ۾ ويچار آئي ڇهائين، ”اڙي! هن مالڪ جو پٽا ماما به ڏسڻ ۾ ڪونه ٿو اچي. هن سنسان واراڻيءَ ۾ هيءُ ڪنهن جو مالڪ هوندو؟ هنجي ذات پات لاءِ ڪنهن کان پڇان؟ مان جيڪو هنکي پنهنجي پٽ وانگر پاليان ۽ چاليءَ جو ڪيو پيڙهان به مرلي جي ڪل ۽ ذات جي ٻوريءَ طرح ٻوڙو ٻوڙو ڪهڙجي.“ ايتري ۾ پڳران شڪر هڪ سياسي جي روپ ۾ اتان اچي لانگهان ٿيو جتي هيءُ ارحمڻي ڄاول ٻار اڳيان اٿڻ ۾ ويٺل هئي. سياسيءَ کيس ڏسي ٽهڪ ڏنو ۽ چيو:

سنڀالسي- اي ارحمڻي! هيءُ مالڪ زردوش ۽ ٻرم ٻرلر آهي. تون هنکي پنهنجو پٽ سمجهي وڃي هن جو ٻالڻ ٻوش ڪر.

براهمڻي- اي موراڄ! منهنجا سچ بچ سٺا ڀاءُ آهن جو توهان هٿ ٻڌارها آهيو ۽ ٻر برهمڻيءَ مان پڇڻ چاهيان ٿي ته حقيقت ۾ هي ڪنهن جو ٻار آهي؟ توهين ڪير آهيو؟ هن وقت توهان جي اچڻ جو ڪارڻ ڪهڙو؟ مون کي ته سياسيءَ جي وٽس به توهان ايشور پيا لڳو ۽ هيءُ مالڪ اڳئين جنم ۾ ڪر توهان جو پڳت هوندو ۽ مان به توهانجي ماما اڙسار

ڀڳوان شڪر جي اوڌوت - اوتار جو ورثن ۽ مهما .

لندڀگيشور - اي سنگمارو! اندر ۽ گرو ورهسپتي هڪ ڏينهن ڀڳوان شڪر جو درشن ڪرڻ هليا . ڀڳوان شڪر کي ۽ پوڙن پڄي وٺا ۽ اندر ۽ ورهسپتي وٽس اچڻ وارا آهن سر رستي تي ئي هڪ اوڌوت (اڳاڙو ملڪ) جو روپ ڏاڍي بدهي رهيو . اندر ۽ ورهسپتي ۽ اچي لالڪهائون ليا . رستي روڪ ڏسي اندر کي ڇو پڇهجي طالب جو شرور هر سر گهٽ وڌ ڳالهائڻ شروع ڪيائين ۽ وڃر (اندر جو هٿيار) کڻي هٿ ڀڳو ۽ وڃر آئيني بدهي رهيو . اڳوڻو ڏٺو جي اکين مان ڪروڙ روپي ٻاهر جا آلا لڪيا ورهسپتي ۽ ڇو اوڌوت ۾ ايترو لهج ڏنو ۽ اندر ڇو وڃر - سڌيون ٻانهون هڪ هنڌ پڇهيدون ڏٺيون سو سڄي وڃر ۽ هي اوڌوت جي روپ ۾ ئي ڀڳوان شڪر اسان جي پرڳڻا وٺڻ آيو آهي سر هٿ ٻڌي امڪار ڪئي ۽ چيو -

ورھسپتي - اي دهباندا! اندر توهان جي چوڻ ۾ آيل آهي ، شڪر ۾ آيل آهي ، ڪرڻا ڪرڻ ، رکڻا ڪرڻ ، توهان ڀڳت وٺڻ آهيو ، دوتالن جا سرامي آهيو ، هائي مهر ڪرڻ ، مڙهجي ۽ اندر جي رکڻا ڪرڻ . اڙي! هيءُ توهانجي مستڪ مان ڪروڙ روپي چورالائي (ٺاڻندڙ جبل جي ٻاهه) اسانکي جلائي پسر ڪري ڇڏيندي .

ورھسپتي ۽ جي رستي ۽ اندر جي مڙهي گهٽ لڌل ڏسي اهوڪار کي کائڻ وارو ڏٺو جي ڏيڻ مهاديو ٿوڪ ڏيندي چيو -

اوڌوت - اي ديو ڪرو! مان ٿولي پرس آهيان ، اندر کي جهڙدان وٺي ڏيڻ ڪري ان ڳالهيءَ ڏههڙو ٺالو ”جڙو“ جي ٺالي سان مشهور ٿيندو . باقي اندر جي هٿ لاهڻ ڪري هيءُ واپس آيل اٿئي مان پڇهجي آيل اٿئي مان پڇهجي شڪر ۾ جلب ۽ ڪينس ۽ هن کي ڪنهن دور اسان تي موڪلمنس ڇو هن کي دوتائون سڀي ڏي سگهندا . انهن چوڻدي ڀڳوان ان ڪروڙ کي وٺي وڏي ڪاري سمنڊ ۾ ٿڌو ڪيو جتان هڪ ٻالڪ جي روپ ۾ بدلتجي پيو ۽ مٿس ٺالو چٽو پيو . اڳوڻو دوتالن جي سرامي ۽ دوتالن جي پراڻن تي چٽو ڏٺو ڪي ۽ ماري ڇڏيو . اهڙي طرح اوڌوت روپي ڀڳوان شڪر اتر ڏهاڻ تي وارو . اندر ۽ ورهسپتي ڪوڙ مڙي آيا . هن ٻوڙ ڪٿا کي پڇهجي ۽ پڇهجي ۽ اڳاڻي وارن جو دنيا ۾ جس ٺهڻو آهي ۽ اٽل ۾ سڙو - لوڪ جو واسو ٿيندو آهي . (هر هر مهاديو مشهور - ڪاشي وشرلام ڪنڪي) شمس ودر سنگهتا (۳) اڌاء ۳۰ ساڄو .

ڀڳوان شڪر جي ڀڳورو اوتار ۾ رلڪمار ۽ برهمن تي ڪرڻا

لندڀگيشور - اي سنگمارو! هڪ سڄي جي ڳالهه آهي ته وڏو ڀڳو ۽ مٿس رند لائي سان هڪ ڏورتي ، سڄار ۽ سڙو ڀڳتن ۾ پيارو راجا هو . هيءُ ڏاڍو اڳو

ڪري ڏاڍو عجب کاتو ۽ ڇو.

پتا- اي پتا! دنيا جو وڏو آهي نه وڏا واري پائر آهن- انهن توکي ٺڳيو آهي- هاڻي دلچاء ڪر. مان توکي هڪ سهڻي صلاح ٿو ڏيان جنهن ۾ تهنجو ڀلو سمايل آهي. اڄ ڳالهه ”انگريس ڪولر“ وارا اراهن ٺڳي ڪري رهيا آهن. انهن کي هر هڪ ڇهين ڏينهن جي ڪم ۾ غلطي محسوس ٿئي ٿي. تون انهن کي ۲ سوڪٽ (وڊ مئٽرن جي گڏيل مئٽرن جي- ٽڪر کي سوڪٽ چئبو آهي) وشو ڏيڻو ڄا چڱيءَ طرح وڃي پڙهي ٻڌاء. هو ٿوري خرش ٿي ٺڳي، ٻوري ڪرڻ کانپوءِ ٺڳي، جو باقي اڇيل ٽن تهنجي لاءِ ڇڏي ويندا.

پتا جا وڃن ٻڌي سڌو اتي پهتو جتي اراهن ٺڳي- ڪارا، ڪري رهيا هئا. تهن سان وڃي هن پتا جي چوڻ موجب وڊ مئٽرن جو اچارڻ ڪيو. ٺڳي، ٻوري ٺيڻ کان پوءِ ڇڏهن آهي اراهن سرڳ کان هليا نه باقي ٺڳي، سامگري ۽ ٽن ڇڏي ويا. هن اڃا گڏ ڪرڻ شروع ڪيو ته هڪ عجيب ٻارڻ (ماڻهو) ”ڪرشن درشن“ نالي ٻارگهت ٿي هن کي منع ڪندي چيو- ڪرشن درشن- اي ٻارڻ! تون ڪهه آهين؟ ڪنهن توکي هٿ موڪليو آهي؟ هيءُ ٺڳي جو اڇيل ٽن تهنجو آهي. ڪنهن جي حڪم سان تون گڏ ڪري رهيو آهين. ٺيڳم- اي ڀڄو ٻارڻ! هيءُ ٽن رشن مون کي ڏنو آهي ۽ تون ڪهه آهين جو مون کي تنهنجي هن حق ڪٽڻ کان روڪي رهيو آهين؟

ڪرشن درشن- اي ٻارڻ! هن معاملي ۾ تنهنجي ٻيءَ کي اسين آڻين ٿا واراڻن ۽ جيڪي ان فيصلو ڪندو سو مون کي منظور آهي. تون هينئر اڪدم ٻيءَ وقت وڃ ۽ کائولس چڱي طرح اڃا ڳاڇا ڪري اچ.

ٺيڳم اڪدم ٻيءَ وقت پهتو. کيس سرسٽي ڳالهه ڪري ٻڌايائين. ٻڌس کيس چيو، ”اي پتا! اهو ٻڳوان وڊر ٿي آهي. جيڪو توهان ڳالهون ڪري رهيو آهي ۽ ائين اڻارڻ آهي ته هيءُ سڀ اڻڄو حق آهي. تون وڃي کائولس معافي وٺ ۽ تنهنجا اڻڙاڻ معاف ڪراء. ياد رک! هن وڊر ڏيو سان تمام لمڙا سان پيش ايندين ته شايد تنهنجي جهولي ڀري وڃي.“ ٺيڳم جا وڃن ٻڌي ٺيڳم جلد واپس وراڻ ۽ ڪرشن درشن کي امسڪار ڪري چوڻ لڳو. ٺيڳم- اي ڪرشن درشن! تنهنجي توهان کي امسڪار آهي. هيءُ ساري ٿرلڪي ٿي توهانجي آهي. باقي هن ٺڳي- سامگريءَ ۽ ٽن جي مان ڪهڙي ڳالهه ڪريان! اي سائين! توهانجو حق آهي ۽ توهان ڪٽر. اي ناهه! مان حقيقت کان اطراف ٺيڻ ڪري جيڪو گناهه ڪيو آهي سو ان ڪرڻا ڪري تنهنجو ڀڄو سمجهي مون کي معاف ڪراء ۽ مون تي ٻارڻ ٿيو.

ڪرشن درشن- اي ٺيڳم! تنهنجي پتا ڌرم اٽڪول ڳالهه ڪئي آهي ۽ تون سچ ٿي چئي ڏنو آهي، تنهنڪري توکي مان اڻهڙو گمان جو ٿي عطا ٿو ڪريان. خوش ٿي ڪري هيءُ سڀ ٽن توکي ٿي بخشين ٿو هن لوڪ ۾ آندو وٺي انت لوڪ ۾ تنهنجو شو لوڪ ۾ واسو ٿيندو. (هر هر مهاديرو شينرو- ڪاشي وشو ناهه ڪنگي) شنب وڊر سنگهتا (۳) آڌاء ۲۹ سڀايت.

جڙيل لهن لڳا لڳي ۽ پڳوان شڪر وري چيو.

پڳوان شڪر - اي ديري! جن ۾ تون ڪجهه ۽ نه ڪوري وڃي آهين تهن ڪري
توکي وري پئي چيو ۽ منهنجو درشن نصيب ٿيندو، جنهن ۾ منهنجو ”هلس - اوتار“
روپ پرڳهت تي توهان استري پوش جو ڀاڱو ملڻ ڪوالمندو هجي ۽ پهل آهر ڪو لڳندو
جي راجڌانيءَ ۾ راجا ورتسمن جو پٽ ”لال“ جي نالي سان پيدا ٿيندو ۽ تون وديپ راجه
جي راجا پير من جي ڌيءَ جي ”دميلتي“ جي نالي سان پيدا ٿيندين. منهنجو هلس
روپ توهان پنهجي جو وري ملڻ ڪوالمندو جتي سڀاري ڪر ڀڙڪي وري آهيءَ مڪئي.
پد کي ڀائيندا، جو پد وٺن وٺن پرڳهت لاءِ نه دلڀ آهي.

آهر ڪو آهرڪا چلي پير تي ويا مگر آهيءَ جاءِ نسي پڳوان شڪر لنگ روپ ۾
سڃاڻي وڃي ۽ ”اچلمڙو“ نالي سان پرڳهت آهي جنهن جي معنيٰ آهي ته آهرڪو پهل ۽
پلٽي پنهجي ڏور تي اچل وڃيا.

لڪ پئي چيو ۽ لال ۽ ديمتي پيدا ٿيا ۽ هلس روپ ۾ پڳوان اوتار ملڻ ڪوالمندو
لال - ديمتي جي پٽو ڪٿا اچ ۽ مشهور آهي. (هر هر مهادر شورو - ڪاشي وڙو لاف ڪئي)
شمس وندو سنگھتا (۳) اڌاء ۲۸ ساڀس.

پڳوان شڪر جي ڪرشن درشن نالي اوتار جي ڪٿا.

لندڀڳيشور - اي سنگهارا! پڳوان شورو جي اتر اوتار جو نالو ”ڪرشن درشن“
آهي جنهن ۾ ان ليکڪ راجا کي ڪمان ڏنو هو. شواڌندڙ وڏو نالي مورو جا پٽ هئا. تهن
۾ شواڌندڙ جا وري ٻيا ڀائر هئا. انهن ۾ نائون نمبر ليکڪ هو. ان جو پٽ ٺاٺاڪ منهنجو
پٽ البريش هو، مورو جو پٽ ليکڪ ڏاڏو منجهه وارو هو. ننڍي هوندي ئي آشر ۾ وڌيا
ڀڙڪ وڃي ۽ جڏهن هي وڏا ٿيڻدي ئي هو تڏهن هن جي ڀائرن پيءُ کان جدا ٿي ڀاڱو
حسا پنهون وڙهي ڪيا. هن جي آشر ڏانهن وڃي ڪري ڪنهن کي نه يادگيري نه وڃي
۽ انهن سڀني پيءُ جي سڄي ملڪيت کڻي هلس لاءِ ڪجهه نه وڪرو، پر هر چار اوسا
پوري ڪري جڏهن واپس وڃي ته ڏٺائين ته سلس ڀائرن - سڀ ڪجهه وڙهي ڪيو آهي، پر
نه انهن وٽ وڃي ۽ وڃي انهن سان ملو ۽ سڄي محبت سان کين چوڻ لڳو، ”اي ڀائرو!
توهان پٽ جي سڄي ملڪيت جو وڙهاڱو ڪيو آهين مگر مولڪي ڪجهه نه نه ملو آهي.
ڪري ڪري مولڪي نه پنهجو راجي حشر پئي ڏيئي ڪوالمندو ڪيو جنهن جي ولي توهان
خود آبر آهيان.“

سڀ ڀائرن - اي ڀاءُ! جڏهن وڙهاڱو ٿي وڃي هو تڏهن ڪنهن کي نه پنهجي ڀالڻي ياد
ڪا آئي. هالي اسان پنهجي پٽ کي ئي پنهجي حشر ۾ ٽوڪي ڏيون ٿا. تون اٽڪي وڃي
ڪڍ ۽ اسانکي ڪو نه اعتراض ڪوالمندو.

ليکڪ پيءُ وٽ ويو ۽ سڀني کيس ڀالڻي ڪري پڌاڻيس، جنهن پڌي

ڀڳوان شڪر جي ڀٽيڻاٽ ۽ هنس اوتار جو ورنن .

نندیکیشور۔ اي سنڪمارو! ارڊاچل ٻارڻ جي ڀرسان هڪ ڀيل رهندو هو، جنهن جو نالو آهوک هو ۽ سندس استريءَ جو نالو آهوکا هو. ٻئي ڏاڍي ٻارڻ سان رهندا هئا. ٻئي ڏاڍا مهمانوار هئا. انهي سنڪار جي ڏاڍي هنجي هاڪ هئي. ڀڳوان شڪر هنجي مهمانوازيءَ جي ٻارڪيا وٺڻ لاءِ تيار ٿي هڪ چوڙيءَ جو ويس ڌاري اچي هنن وٽ پهتو. ڀيل ڪنهن ڪم سالڪي ٻاهر نڪتل هو. ڀيلڻي گهر ۾ اڪيلي ويٺل هئي ته چوڙيءَ اچي سڻ هڻي. ٻارڪيا وغيره وٺي ويهي رهيو. استري ۾ آهوک ڀيل اچي شام جو گهر پهتو ۽ ڇا ڏسي ته هڪ چوڙي گهر ۾ ويٺل آهي. استريءَ کان پڇڻ تي معلوم ٿيس ته چوڙيءَ جي مرضي آهي ته هڪ رات جي رهڻ لاءِ کيس اچهر گهرجي اهر ٻڏي ڀيل ڇڏو.

آهوک۔ اي ٻرگيراج! هي خرفناڪ جهنگل ۽ ٻهاڙي ديش آهي. اسانجي جهوڙي ننڊي آهي. چڱو ائين ٿئي ته ٻارڪيا وٺي توهين هلي وڃر ها. هاڻي شام ٿيڻ واري آهي توهان اڃان به ڪٿي پئي ڪنهن جو آسرو وٺي سگهو ٿا.

چوڙيءَ چئن ئي اٺڻ جا ساڃاها ڪيا ته ڀيلڻيءَ کيس روڪيو ۽ پتيءَ کي ڇڏو.

ڀيلڻي آهوکا۔ ٻارڻاڻاٽ! اطراف چوڙيءَ کي ٻاهر نه ڪڍو. خرفناڪ جانورن کان بچاءُ ڪرڻ لاءِ مان ڪجهه هٿيار کڻي ٻاهر ٿي آوار ڪندس. توهان ۽ چوڙي اندر جهوپڙيءَ ۾ آرام ڪري سگهو ٿا.

آخر گهڻيءَ رد بدل ڪرڻ کانپوءِ اچي رات ٿي. کائي پي چوڙي ۽ ڀيلڻي اندر الڳ الڳ ٿي ڪري آرام ڪرڻ لڳا ۽ آهوک ڀيل جهوپڙيءَ جي در وٽ ٻاهران سمهي پيو. هسڪ جانورن کان بچاءُ لاءِ ڍال ۽ تلوار به کڻي مٿن کان وڪيائين.

اولڏاهيون وائون هيون ۽ گهڻن ڏينهن کان هڪ ٻڪاريل بگهوڙ جون اکيون آهوک ڀيل مٿان اٽڪيون. بلڪل آهستي آهستي اچي آهوک ڀيل کي ٻڪر وجهڻ شروع ڪيائين ته ڀيل جاڳي پيو. جيستائين تلوار ٿي کڻي نيستائين بگهوڙ پنهنجو حملو ڪري چڪو. ڀيل رڙ ڪئي پر بگهوڙ پوري مان پرواز ڪري ويو. ڀيلڻي اٿي ۽ چئن ئي بگهوڙ ڏانهن حملو ڪيائين ته بگهوڙ غائب ٿي ويو. انهيءَ هل هلاچي تي چوڙيءَ جون اکيون کلي پئڻون. ڀيل آهوک جو لاش ڏسي چوڙيءَ کي ڏک ٿيو پر ڀيلڻيءَ پنهنجو دڪ ڊهائي ڇڏو. ”اي چوڙگيراج! جيڪا ايتري هئي سا ٿي چڪي هاڻي ڪرڻا ڪري هڪ چڪيا ٺاهيو جنهن ۾ مان پنهنجي پتيءَ سان گڏ ٻارڻ کي جلائي پنهنجو سنان ڌرم ٻاڻندس. چوڙيءَ چڪيا ٻڌائي ۽ پتيءَ سان گڏ آهوکا جلد لڳي. چئن ٻاهر پيڪر کاڌو اٿن تي چوڙيءَ پنهنجي اصلوڪي روپ ۾ (شو - روپ ۾) درشن ڏنو ۽ ڇڏو.

ڀڳوان شڪر۔ اي ديو! مان توڻي ڏاڍو ڀرسان ٿيو آهيان. گهر جيڪي گهر ٿاڙهجي. پتي گڏ چڪيا ۽ اٺس ڪال ۾ ڀڳوان جو درشن پائي آهوکا ستي گڏ گڏ ٿي ڀڳوان جي

کري سگهندن. هائي چوڪڙهن آهن ۽ ڪندين ۽ مان به پنهنجي حياتي لاس ڪري
چڏينس ۽ ٻيهر هتي ڇو ٿي ٿوڪي ڀڙڪو ٻولندو.

راجا جي من ۾ ڏاندي ڇوڙا ڪروا ٿيڻ لڳي. لوت پنهنجي استري براهيم کي ڏيڻ ڇو
پڪر ٿي. اڃا ئي من ۾ چوڻ لڳو، ”هين پنهنجي زال براهيم کي ڏيڻي ڀريه ان باب کان
ڇوڻڪاري حاصل ڪرڻ لاءِ پڪڙم ڪٿي اٿئي.“ ۾ ٿوڙ ڏيڻي پاڻ چٽا لپنس. ”ڀريه نه ٻاه
ٻاري اٿئي ڪنڊ ٺار ڪيائين. ههڙا هن براهيم کي استري اولڻ ڪندي چئن ئي شز سڀڻ
ڪندي ٻاهر ۾ ٿوڙ ئي ڏٺائين ۽ ٻاه مان ڪروڙين سورجن سان هڪ ٽيچ ٻوڪوٽ ٿوڙ جهڙن
جلد ئي ماڻهه ڇو روپ ورتو. ڪهڙي سندس سڙهن جي واڪاڻ ڪجي. پنج مڙهن هئس ۽
سڪ ٽي چٽائون هئس. چٽائون ۾ وري چنڊوما شروا ٿئي وڏو هر. چار چٽائون (ٻانهون)
هئس. هڪ هڪ ۾ ٿوڙول ۽ ٻئي ڪهڙو، ٽين هڪ ۾ مالا ۽ چوٿون اڻو مدر (ٻڌاء ڇو
انارو) ڏيکاري وڏو هر. راجا ڇو سڪ آغرد اهڙيءَ شاهائيءَ ورتي، اڳيان جهنگي
آستي ڪرڻ لڳو. راجا جي لستڪار ۽ آڙاڻا ئي غرض ئي پڳوان شڪر ڇو.

پڳوان شڪر - اي راجا! هيءُ جهنگي ۽ پنهنجي اڳيان وهي واري ڇو اها سڄي
پنهنجي شز. ماها سڄو. اهو براهيم ۽ ٻوهڻي سان شز. ٻاڙئي هٿاسين. اهو چنڊو سان
جي ماها ڇو ڪيل هر. هيءُ سڄي پنهنجي اڳيان هئي. شز. پگتيءَ ۽ اٽل براهيم. پگتيءَ
کي ٽسي مان ٿوڙي ڏاڍو ٻوس ٿوڙ آهيان. (ڪير لالائيءَ ڏانهن ڇوڙي) اي دليري! پنهنجي
پتيءَ جي آڻيا اوسار خانيءَ سان جهنگي ٿوڙ وٺي سڀ ڪري قبول ڪيو ۽ ٻوڙش
براهيم وٽ ۽ وڃڻ ۾ ٿوڙ ڪا آڻا ڪائي ۽ ڪئي وغيره پنهنجي ٽسي ۽ موڪي اڻو
خوشي ٿي آهي. هائي ٻوهان پتي ٿوڙ ڪهڙو ۽ جهنگي ۽ ٿوڙو هجي سو مان ڏيڻ لاءِ
ٺار وٺينس.

راجا ۽ راڻي - اي ٻوڙ! ٻوهانجو ساڪيامه اسانکي روشن ڏٺو آهي. ٻا اٽڪان وڌيڪ
ٻوڙ اسانجي لاءِ ڪهڙو ٻوڙ وڌيڪ سڀ ٻوڙ ٿي سگهندو. اسانکي اهڙي ڪوڙا ڪرڻ ڇو سان
۽ اسانجا سرڙاس ٿيل اها ڏاڏا ۽ پٽا مالا هو وٽس ٻوهانجي چوڙن ۾ رهن ۽ سان چنڊو وٽس
جهڙا وڏن اڻوڙ وٽس اسانجو ڏهان ٻوهانجي چوڙن ۾ لڳندو وهي ۽ انس ۾ ٻوهانجي شز.
ٿوڙ ۾ واس ٿئي.

پڳوان شڪر ”ٿا آستو- چڱو آهن ٿوڙو“ چوڻو اٿس ڏهان ئي وڏو راجا ٻوڙو ۽ راڻي
ڪاشي عرصي تائين وڃ ۽ پاڻ ڇو سڀ ٻوڙي پڳوان شڪر جي چوڙن ۾ ٿوڙ لڳا پندي انس
۾ شز. ٿوڙ ڏانهن وڙاڻا ٿي ويا. هن ڪٿا جي ٻوڙن ٻوهانجي، ٻوڙ ۽ ٻوڙاڻ واري منهن ۽ هن
۽ ٿوڙ ۾ سڀ ٻوڙي انس ۾ شز ٿوڙ ۾ واس ڪندو. (هو هر مهاديو شڪر. ڪاشي وٽ وٽ
ٿي) شمس ودر سنگهتا (۳) ۱۳۵۴ هـ ۲۷۰۲۶ ساهم ٿو.

دڏاڻي جي هڏن مان فؤلادي اوزار ٺاهڻ شروع ڪيا. هي سڀ ڪم ئي ٺهيل ٺهڻ شروع ڪيا. انوسار ”ارهه-شر“ نالي ٻان ٺاهي تيار ڪيا ۽ شؤ-آڪيا انوسار اندر دٻوڻا اٿن ٻان کي ڪٽي ورتاسو ڏيکڻ کي مارڻ لاءِ جوش ۽ جلال سان روانو ٿيو. ڪڙج ٺهڻ، هٿيار ڪٽي ورتاسو ٿي اندر حملو ڪيو ۽ جبل جهڙي ڏيڍ واري راڪاس جي سڀي ڏڙ کان الهين ڌار ڪري ڇڏيائين جڏهن جبلن جي چوٽين کي ڪاٽڻ ۾ اندر هميشه هر شاديءَ کان ڪم وٺندو هو. ورتاسو ختم ٿي چڪو. دٻوڻا ان خروڙون ڪيون ۽ اندر اٿي پنهن جي ورکا ڪيائين. پتيءَ جي حڪم موجب وقت پوري ٿيڻ تي جڏهن سورچا (دڏاڻيءَ جي استري) آسڻ ۾ موٽي آئي ۽ ڇا ڏسي ته سندس پتي مرڪلڪ حالت ۾ ٻيو آهي ۽ بدن مان ڪيترا هڏا اڪتل آهن. پٺوڻن ته وائڙي ٿي ويئي پر ٻيو دٻوڻا ان جي سمجهائڻ لاءِ سندس عئل جاءِ آيو مگر پتي-پتي پٺوڻ ۽ موه ڪٽي اهو ڪيس جهلي سگهي؟ سندس ڪاوڙ ٻڙگو کائي آئي ۽ دٻوڻا ان کي گهٽ وڌ ڳالهائيندي شراپ ٺاهڻ شروع ڪيائين.

سورچا- اي لهج دٻوڻا! توهان سرارت جي وس تي موڪلي ڏيکارڻ جو ڏک ڏار آهي، مون کان پتي ڪسيو آهي، ههوان جي دل ڏيکارڻ آهيو ته ڪڙي توهان سڀ ههوان (پٺوڻ) ٿي پوندو.

دٻوڻا ان کي شراپ ٺاهڻ کان پوءِ به هن پٺوڻا استريءَ جي من تي لڏو پوندو ته ٻيو اڪدم پتيءَ سان پنهنجي ڏيڍ ڪي ڄاڻڻ لاءِ پتيءَ جي شراپ سان گڏ ٻان کي ستي ڪرڻ لاءِ تيار ٿي پيو رهي. ڪالون ڪٽي، پتيءَ جو لاش ڪٽي مٿان رکي جڏهن ئي ٻاهر ڏٺائين ۽ ٻان کي اڇلائڻ لڳي ته آڪاش واڻي ٿي جڏهن سورچا کي آگاهه ڪندي چيو:—

آڪاش واڻي- اي ستي! تون اوزار پٺوڻا ٺاهي آهين. پنهنجي ههوان ڏانهن آهي. تون جيڪا پتيءَ جي شراپ ڪئي سا پراڄين پراڄ جي اناس ۾ سرن اڪون ۾ لڪي ويئي مگر باد رک! پنهنجي پٺي ۾ پنهنجي پتيءَ جو لهج اڪل آهي ۽ تون گراڻي آهين. شاسترن جو خاص چورڻ آهي ته ڪرڙوڻيءَ زال کي پتيءَ سان گڏ ستي لاءِ ٺاهڻ ڪورجي. شاسترن جو چورڻ اوراڻوڻ لاءِ ڪورجي. پنهنجي پتيءَ جي جلدوڻ چڪيا سان پنهنجي ڄاڻڻ جو مثال ڇڏ ۽ شاسترن کان منع ڪيل ڪم اصل نه ڪر.

آڪاش واڻيءَ جو آواز ٻڌي عجب ۾ پئجي ويئي. پتيءَ جي لهج جي رڪيا ڪرڻ لاءِ ترم جو اٽڪ آهي. ستي ٺاهڻ به پٺوڻ ٿيو آهي. سندس من جي ڏکي دٻا جو ورن ڪرڻ جي هن فلم کي طاقت ڪاڏ آهي. ٿوري دير نه پڪيڏڻ ٻاهر کان پري هٿي وائي ۽ واپس آيو جي سمنڊ ۾ غوطا کاٽڻ لڳي. ماڻهن ۽ دٻوڻا ان جو ڪيس سمجهائڻ نه ٻاهر ۾ ڪيو. چور ڪم ڪرڻ لڳو. ايتڻ هڪ لکڻ پٺوڻ ڪٽي پنهنجي پٺي کي چيري به اٽڪ ڪري ڇڏيائين. شو-مايا اڀرڻ پيو آهي. ڪيڏهن به اٽڪ نه ٻاهر آهي. وڏا وڏا رشي به ٿي-اٽڪ، ٻي-اٽڪ ڇڏي اس ڪري ويا. باقي هن موهڪ زال جو ڪوڙوڻس هٿي سگهندو؟ سورچا جي پٺي مان هڪ ٻاڪ اٽڪ ٺهڻ لڳي اچي ٻاهر اٿندو.

دڌيڇي جو شهر ڏيکڻ ڪرڻ ۽ هٿيارن جو ٺاهڻ. ورتراسر دڌيت
جو ٺاهڻ ۽ پيلاڊ جي روپ ۾ شڪر جو اوتار.

لندڙيڪيشور - اي سڳهندا! ٻيڻاڊ جي روپ ۾ ٻڳراڻ شڪر جي اولاد ڌارڻ ڪرڻ
ري اٺ ڪٿا پکي ۽ شڙڊا جي وڌائڻ واري ۽ پاڻ کي لاس ڪرڻ واري آهي. هڪ سڀي
ي ڳالهه آهي ته دڌيتن ورتراسر دڌيت جي مدد سان دڌيالن کي ڇڏيو. اوچتر سڀ دڌيالن
دڌيتيءَ وٽي جي آخري ۾ شعر ٿي ڪري آڻ ڇڏي لڳا. تهن کان اڳ - سڀ دڌيالن
لندڙ جي آڏواڻيءَ هيٺ اچي ٻوهر لوڪ ۾ اڃا ۽ ٻوهر کي پڙهيا ڏک ۽ سوڙ سڏائڻ لڳا.
دڌيالن جا دکن جا داستان ٻڌي ٻوهرها سڄي ڇڏي ڏنو، ”هي سڀ ٿوڻڻا جا ڪاروبار
هن ٿوڻڻا تي ٺهڻ دڌيالن جي مارڻ لاءِ ٿيسا دڌيالن مهالچري ورتراسر کي آڻڻ
ڏنو آهي. هيءُ دڌيت اٺ ٻل سان بلڪل ٻڙو ۽ دڌيتن جو سرامي آهي. هاڻي اهڙي
ٻڙ جي ڪوشش ڪريو جنهن سان هن دڌيت جو موت ٿئي. اڙي سڃاڻا لندڙا ڌڙر جي
ڪم جي لاءِ مان هڪ آڻاڻ ٺوڪي ٻڌايان ٿو. هيءُ جو دڌيتي وٽي آهي سو ڏاڍو ٻڌچري
الندڙن کي دس ۾ وڃڻ وارو آهي جنهن آڻڻن سڀي ۾ ٻڳراڻ شڪر جي ٿيسا ڪري
جو والڪر مضبوط هڏا ٻڙهت ڪيا آهن. ٻوهرڪري ٺهڻ مان کان وڃي هڏن جي ڪور
ڪريو. هر ٺهڻ کي الڪار نه ڪندو. ٺهڻ اٺن هڏن مان ”وڃر - دڌي“ (هٿيار) ٺاهي
ورتراسر کي لاس ڪري سڳهندا.“

ٻوهرها جا رڻن ٻڌي ڪري لندڙ ۽ ووهسڻي ٻن دڌيالن وغيره کي وٺي سڌو دڌيتي
وٽي جي آخري ۾ اڃا سڄي سورچا سان گڏ دڌيڇيءَ جو دڌن ڪيائون ۽ هر سڀ
سڀ چڙي لڳڪار ڪيائون. دڌيڇي تمام سڃاڻو ۽ قابل وٽي هو جنهن دڌيالن جي اندر
هو حال سڄي ورتو ۽ پڙهيو اسڙيءَ سورچا کي آخري جي ٻي طرف موڪلي ڇڏيو.
وڃر لندڙ پڙهڻي دکن ٻڙي ڪهاڻي ٻڌائڻ شروع ڪئي.

لندڙ - اي ٻوهر! ٺهڻ وڏا شڙ - پکي آهڙو ڏاڏو آهڙو. شڙ ۾ آڻي پکي جا سهارا آهڙو.
ٻوهرڪري کي اسان دڌيالن ٺهڻ جي شڙ ۾ آڻا آهڙو. ٺهڻ ڪري هڙي ٻڌي هڏا
ساڻڪي ڏي جنهن سان اسان ٺهڻي اسڙ ۽ شعر ٺاهي دڌيت ورتراسر کي ماري سڳهندا.
س لندڙ جي چوڻ جي دڌي هڻي ته دڌيڇيءَ وٽي ٻڙهڪار جي ڳالهه ڏيان ۾ وڪندي
ٻڳراڻ شڪر جي سورچا ڪندي پڙهيا ٻڙاڻ ٺهڻ ڌار چاڙهي ڇڏيا (يعني ٻوهرها جا ٻڙاڻ
ٺاهڻ ڪري ڇڏيا). وٽي جا سڀ پکي ٺهي ٿيا ۽ سندس آڻا سڌو شڙ - لوڪ ۾ وڃي ٻڳراڻ
شڪر جي چڙن ۾ اچي. ان وقت وٽي وٽي جي مٿل ٻن ئي دڌيالن جنهن جي ورتا ڪئي.
لندڙ وري سڙي ۽ ڪٽر جو سورچا ڪيو، جنهن اچي دڌيڇي وٽي جي ٻن کي چٽو شروع
ڪيو. چٽي دڌيالن جو وٽو ڪرڻا (ڪارٽڪر) ۽ اچي آهڙو. جنهن اندر جي آڻا اڙسار

پندا ٿيا. هنن ڪشيپ جي بهادر پٽن سڀني دنيتن کي ماري ڏنڊر وغره سڀني ڊارٽائن کي وري راڄ واپس وٺي ڏنو. اهي ٻارهن ئي ”ردر“ جي نالي سان مشهور ٿيڻ لڳا ۽ سرڳ ۾ ڊارٽائن جي رکيا لاء رهن ٿا. هن ڪٿا جي ٻڌڻ واري کي استريءَ پٽ، ڌن ۽ جس جو لاپ ملندو ۽ من جا مدورٽ پورا ٿيندا. (هر هر مهادر شهره ڪاشي وشو ٿاڻ ڪنگي) شٺ ردر سنگهتا (۳) اڌاء ۱۶ کان ۱۸ سماپت.

شڪر جو ”درواسا“ ۽ ”هلو مان“ جي اوتار ۾ آچڻ.

ڏندڪيشور- اي سنڪمارو! ستي السڙيا جي ٻئي ارهم وڏا جي چاٽڻ وارو ارهما جي حڪم سان استريءَ سرڌو رکي جبل تي پٽ جي ڪامدا لاء ڪهور ٿوسيا ڪئي. انهن جي ٿوسيا تي ارهما، وشو ۽ مهوش راضي ٿي ٿيئي ڊارٽائن اچي پھتا ۽ ٽنهي ڇوڙ، ”اسان جي آتش ۾ ٽوهان کي ئي پٽ پندا ٿيندا جي ٽنهي لوڪن ۾ مشهور ٿيندا ۽ مانا پتا جي جس جي وڌائڻ وارا ٿيندا.“ انهن چئي ٿيئي ڊارٽائن انتر ڌيان ٿي ويا. ارهما جي آتش مان چلندو رها پندا ٿيو. وشو ۽ جس جي آتش مان سنڀاس ڌرم جي هلائڻ وارو دت ڪرو پندا ٿيو ۽ ردر جي آتش مان درواسا پندا ٿيو.

درواسا مهراج انبريش جي ٻارڪيا وري ڏيئي. جڏهن سدرشن چڪر هڻجي پڙهان ۽ هو ٽڏهن شڪر جي ڪرپا سان انبريش دوان پڙلنا ڪرڻ تي سدرشن چڪر ڏانهن ڪئي. پڙهان رام جي ۽ درواسا ٻارڪيا ڪئي ڏيئي. هڪ دني ڪال مٽيءَ جو ويس ڌاري رام وٽ آيو ۽ چيائين، ”اسانجي وڃڻ ڳالهون ڪندي ڪوئي ايندو ته انکي بنا آجھي ڪو وٺندو.“ درواسا مهراج هٿ ڪري لڪشمڻ کي موڪليو ۽ ٽنهيءَ جو اڪٽو ڇو پڙهان رام لڪشمڻ جو ٿياڳ ڪيو. رڪمڻي ۽ پڙهان ڪرڻ سان ۽ دن آلهڪ ٿيلائون ڪري پنهجيرو چتر چتر ٻهش ڪيو.

چڱن ماڻهن کي سهائتا ڏيڻ لاء پڙهان شڪر آلهڪ روپ ڌارڻ ڪيا. رام کي مدد ڏيڻ لاء هڪي هيرمان جو روپ ڌارڻ ڪيو. مهاڳي هيرمان جڏهن ٿيو ٻار هو ٽڏهن سروج کي هڪ ٿيو ڦل سمجهي ڳڻي وارو. ڊارٽائن جي پڙلنا ڪرڻ تي سروج ڊارٽا کي اٿي ڪري ٻاهر ڪڍيائين. ٻيءَ مانا جي آڳيا سان سروج کان سڀ وڌائون حاصل ڪيائين. ٻيءَ سروج جي آڳيا سان سروج مان پندا ليل آتش سڪرائڻ سان وڃي مٿي رکيائين. ٽنهن ٽاهوءَ رام جي ڪم جي پڙوائڻ ڪرڻ کي لڳي وارو. رام پڳي تي دنيتن جو سڪهار ڪيائين. هيءُ هيرمان جو چرڻ، ڌن، جس، عمر ۽ من اڃا جي اڙي ڪرڻ وارو رهندو. (هر هر مهادر شهره ڪاشي وشو ٿاڻ ڪنگي) شٺ ردر سنگهتا (۳) اڌاء ۱۹-۲۰ سماپت.

تالی سان سڌور وڃي ٿو ۽ هن جي شڪتي مائڪي ڏيوي آهي. شهره جي مڪئي روپ
ڏهن اوتار جو لالو "ڪهل" آهي جتي سندس استري ڪها آهي. چور ماڻهو ڀڳران جي
هنن جي ڏهن ئي اوتارن جي شيوا ڪريو تنهن کي سدالين سکر نصيب ٿئي ٿو. هنن اوتارن
جي پنج راوي برهمڻ جو برهم ٿيڻ وڃي ٿو، ڪتريءَ کي چوٽ ملي ٿي، وٽس چور واپار
وڃي ٿو ۽ شرور کي سکر پراپت ٿئي ٿو.

سندڪهار - اي لندڪهخزرا ڀڳران شڪر جي ٻارهن وڏن جو دوان ۽ وستان سان ٻڌايو.
لندڪيشور - اي سندڪهارا لوان ڏاڏا شز ڀڪم آهر چوٽڪري مان ڀڳران شڪر
جي ٻارهن ئي وڏن جو مان دوان ڪرمان ٿو. ڪرمان ڪري پٿر. هڪ دنن جي ڳالهه آهي
تہ اندر شهره سڀ ديوتائون واکاسن جي واه ۽ ظر کان ڏکي ٿي ڪري پنهنجي لکري
آبروئي ڇڏي ولسي ڀڳا ۽ اڇي ڪشمپ رشيءَ وٽ اهنڪا ڪشمپ رشي پنهنجي آشرم ۾
سائيءَ ۾ ويٺل هو. ڇڏهن سندس ساٿي اڇي ٿي ڏهن سڀني ديوتائن کي ڏسي سندن
اوچ چور ڪارڻا ڀڄڻ لڳو. ديوتائن پنهنجي دڪ پري ڪهاڻي ڪن ڪرڻ شروع ڪئي ۽
اوپن ڪوڙ ٿي ڪرڻ لڳو. ڪشمپ رشي ديوتائن جي ڪشش جي ڪهاڻي ٻڌي
ڏکي نہ ٿو جو هن جو من شز - ڀڳيءَ ۾ لڳل هو. ديوتائن کي ذبح ڏٺائين تہ ڀڳران شڪر
سڀ ڀلي ڪندو. انهن چئي ڪاشيءَ ڏاڏهن آهڻ ٿا ٿاڻ ٿاڻ ٿاڻ. اُلسي اهوئي ڪري ڪنگا
لڏيءَ ۾ سنان وڙلاڪ جي سي بندو ۾ اهوئي لهر الوساو ڏاڏي شردا ۽ ڀڳيءَ سان اُڇيا،
ڀڳا ۽ اُڙاڏا ڪهاڻي. اڙه ڀڳران شڪر جي دوشن جي ڀاوت سان هڪ شز لنگر جي اسٽاپا
ڪهاڻي ڇڏهن جي اڳيان ديوتائن جي ڀلي خاطر ڪشمپ رشي ڪوڙ لهما ٿي لکي ويو.
ڪهاڻي غمر ڪري چڪو. رشي ڪشمپ جي لهما جي همڪار ڀڳران شڪر جي چوٽن
تالين اهنڪي ۽ ڀڳران شڪر پرڻوت ٿي چور، "اي رشي! رو ڪوڙ". ڀڳران جي اها ڳالهه
ٻڌي رشي ڪشمپ چور. "اي سوامي! ديوتائن دڪ ۾ ڏکي آهن ۽ انهنجي دڪ مٽائڻ جي
آڻ ٿا پوري ڪرڻ ڪوڙ جي. اي اڙو! منهنجي ڪوڙ ۾ پٽ جي روپ ۾ اڇي ديوتائن جو دڪ
لواري ڪريو". ڪشمپ جا وڃن ٻڌي ڀڳران "چڪو! انهن لهندو"، چوٽي انهن ڏاهن ٿي
ويو. ڪشمپ رشي جلد ئي پنهنجي ڪوڙ موٽي آيو جتي ديوتائون سندس انتشار ڪري رهيا
هئا. سڀوري منهن ٻڌي ديوتائون ڏاڏا غرش ٿيا. سڀ پنهنجي پنهنجي ڪوڙ رٿا ٿيا.
ڀڳران شڪر اڙه ڪشمپ رشيءَ جي استريءَ سرڻيءَ جي پٽ سان ٻارهن روپ ڏاري
پرڻوت ٿو. ان وقت ڏاڏا اسر لڳ ٿيا. ڪشمپ رشيءَ سان گڏجي ديوتائون ۽ خوب خوشيون
مٽائڻ لڳا. سرڻيءَ جا ٻارهن پٽ ٿي ٻارهن وڏو چوڙ ۾ آيا ۽ اُنهنجا ٿاڻ هئا. ۱. ڪهاڻي.
۲. پنگل. ۳. اهر. ۴. وروڻاڪ. ۵. وروڻ. ۶. شاستا. ۷. اُڇاڏ. ۸. اهر ٻڌل. ۹. شپو.
۱۰. چنڊ. ۱۱. پڙ. هي سڀ ديوتائن جي سڀني ڪهڻ جي اڇي ڪرڻ ٿاڻ ٿي ۱۱ روپ

۽ مانا جي دڪانڪ اوستا ڏسي گرهجي ويٺو اچي مانا ۽ پتا کي آلت ڏيندي چيو.
گرهيتي - اي مانا ۽ پتا! ڪهڙا ڪري ٻڌايو ته توهان جي دڪان ڪهڙو آهي؟
ڪنهن توهان کي ايترو دڪان سان آهي؟

پتا ۽ مانا - اي پتا! ٿاڻو جي وچين کي پتا ئي لنگر ڪري سمجهو. هن اسان کي
چيو آهي ته هن پالڪ (لهجي) مٿان ٻارهن سالن جي عمر واريءَ سا مڙني باهه جو
اٿاڻ لٽو آهي. هن اسان لهنجي تي دڪان ۾ جهڙي رهيا آهن. اسان جو اٿن تي لٽ
آيو آهي. اسان اٿن جي لنگر آهن. اسان لٽ ايترو چاهيون ٿا ته جهڙي اسان لهنجي
مٿي جو سورو نه ٿئون.

گرهيتي - اي پتا! توهانجي لٽ چوڻ جي ڪهڙا ڪوئي. پتا وڌو ته توهان جي چوڻ
جي وڌيا ته رهندي منهنجي مٿان ڪال کي ته هڪ لالچ جي مجال ڪال آهي باقي باهه
ٻا بچيءَ کي ڪهڙي مائت آهي. مان اڄ لسي موٽو لنگر جي روپ ۾ سمجهڻ جي
سهالڪ ٻڌڻ شڪر جي آڙاڻا ۾ لکي مهاڪال (مرم جي دوا) اي جيت پائيندس
پتا ۽ مانا کي ڏوڄ ڏئي گهرجي ڪو مان وڌايو. اٿن مٿس لٽا تي اٿي ڪنگا
۾ سان وغيره ڪري اچي ڪاشيءَ ۾ وشوانت جي مندر ۾ ويٺو. اهو ته گرهيتي ٻڌڻ
جي لنگر اڳيان جهڪي لنگر ڪئي. هن ۾ ڏاڍي عرصي اٿن لنگر. ڪاشي وشتان
جو درشن ڪري پنهجو چيو ته - ٿو سمجهڻ لڳو. هڪڙي ڏينهن وڏي سرجهڪاري لنگر جي
استاڻا پوڄا ۽ آڙاڻا ڪرڻ لڳو. ۱۰۸ پاڻيءَ جا دلا پوري اڻهڪ نه ڪيائون. پوڄا ۽ آڙاڻا
۾ اهڙيءَ طرح هن جو هڪ سال گذري چڪو ۽ ٿاڻو جي وچين کسي سڄو ڪرڻ لاءِ اٿو
ڏيڻا (وڃڻاڙي پني وڃ جو مالڪ) اڻهڪ ٿو ۽ چوڻ لڳو -

اٿن - اي پالڪ گرهيتي! مان اٿن آهيان. لهنجي هن لنگر تي باڪل عرش ٿو
آهيان. عالمي جهڪي ڪوٺو هڻجي سو ٿو.

گرهيتي - اي اٿن! ڏيڻا منهنجي لنگر ڪي ٿو آهيان. پتا مان ته ٻڌڻ شڪر جي
پوڄا ۾ لنگر آهيان ۽ منهنجي من جي اڃا ته لنگر ٻڌڻ شڪر تي پوري ڪري سگهندو.
اٿن - اي موروک پالڪ! ٻڌڻ شڪر ۽ مون ۾ ڪو فرق نه سمجهو. مان ڏيڻا راج
اٿو آهيان. تون موروک ته ٿو ۽ باقي جهڪي ڪوٺو هڻجي سو ٿو.

گرهيتي - اي اٿن! ڏيڻا توهان اٿيا جي پورو ٿور کسي لاس ڪرڻ وارا آهن.
پنهن جا لنگر آهن. مگر منهنجي من اڃا تون ڪرڻ واري پنهني
پنهني تي آهي. جهن ڪري توهان واپس وڃي سکو ٿا.

هن گرهيتيءَ جي وچين چوڻ جي ڏيڻي. اٿن جي اکين مان وڃ جا جهڪاڻا
ايڻ لڳا. اٿن جي ڪرڻ جهڪاڻا ۾ اڪرو روپ ورتو. پالڪ گرهيتيءَ جي دل دهلي
وئي. موروک ٿاڻي ڪري ٿو. پنه ٿاڻا وڏي آڻڪار جي لاس ڪرڻ واري ڪوئي پنه

ٺنڊ يگيشور - اي سينڪماروا گهر ۾ ان وشوانر اراهنڪ پنهنجي استريءَ سان
 سرپستي ڳالهه ڪري ٻڌائي. اُرون ڏينهن ۾ شڪهتي ڪريوئي ئي پيئي. ويد وڌي ۾ موجب
 ڪريادان سينڪار (ڪرپ مهل)، پيسو سينڪار (مذڪر ٻالڪ لاءِ) ۽ سهمنتي سينڪار
 (ايل لڳڻ جو) وغيره ڪرايا ويا. ڏهن مهينن پوري ٿيڻ کانپوءِ شپ ڪرهن جي درشتيءَ ۾،
 ٽنهي لونگن جي درشتيءَ جي سکر ڏيڻ لاءِ، شپ ويلن ۾ شڪهتيءَ جي ڪرپ مان ٻالڪ
 پيدا ٿيو. چوڌاري خوشيءَ جون لهرون لڳڻ لڳيون. ديوتائن پشهن جي ورڪا ڪئي، ٺنڊان
 چا پاڻي اُٺل ٿيڻ لڳا. سڀ ديوتائون رشي مٺي، يڪشم، گندرو، سڌ وغيره روشن لاءِ
 ٻڌايا. پاڻ اوهما اچي نام ڪرڻ سينڪار ٿي پهتو. ٻالڪ چور نالو گرهيتي رکيو ويو.
 سڀ ديوتائون وغيره پنهنجي پنهنجي گهر روانا ٿي ويا. اوهما به هيس ٿي چڙهي پنهنجي
 اوهم لوڪ ڏانهن روانو ٿيو. وشو به ڪوڙ ٿي چڙهي ونڪت ڏانهن ويو. جڏهن ٻالڪ گرهيتي
 ۹ ورهين جو ٿيو، هڪ ڏينهن نارد به اچي ٻڌايو. نارد جو ڏاڍو آدرستڪار ڪيو ويو. پوءِ
 نارد ٻالڪ گرهيتيءَ جي هسٽ رکيا وغيره ڏسي چيو، ”اي وشوانر! تهنجو پٽ ڏاڍو ڀاڳ
 وارو آهي پر ۱۲ سالن جي عمر ۾ مٿس بجليءَ يا باهه جو ڪو مڙتو ڪوٺ ٿيندو جنهن کان
 هنجي بلڪل چڱي طرح رکيا ٿيڻ ڪوئي. ائين چئي نارد روانو ٿي ويو. نارد جي وڃڻ جو
 وشوانر ۽ استريءَ ٽي ڏاڍو گھرو اثر ٿيو. ٻنهي جو من وياڪل ٿيڻ لڳو. شڪهتيءَ جي اکين اڳيان
 اوندهه اچڻ لڳي ۽ مروج ٿي ڪري پيئي. وشوانر جي اکين مان زار زار پاڻي اچڻ لڳو. پنهنجي پٽ

شرايد شو يولڻ - شيد وندو سڳوئا (۲)

لو ۽ مٿان ٻڌڻ شڪر پاڻ اچي آهريءَ جي مڪر ۽ ويندو هجي ۽ سڄو اسرار شو-
 اوسار هجي. پوءِ ۽ پوءِ هجي پٺيءَ کي دلچاه ڏهندي لڳيا ڪرڻ لاءِ وارالسيءَ ڏاڍون
 جتي وڏو پيش لنگر جي آواز ڪرڻ شروع ڪيائين. سالڻه ٻارهن مهينا پڳتيءَ سان
 ش لنگر لوڪال ٻارن ڪيائين. توهين ههتي شروع ڪيائين ۽ هڪ ڏينهن جتي لسي لپا
 بل صبح جو اتي لڙڻي لڏي ۽ سان ڪري وڏو پيش مندر ۽ پيشو لڻ کي هڪ اله
 هه جي ٻالڪ جو درشن اڪيڻ لڏي. ڪوڙوان ٻالڪ جي شروا جو وڏن ڪرڻا،
 پٺس اڪيڻ ۽ لورائي جوم پکي وهي هتي. ٿان تي لڏائي هئس. مٿس لسي ٻاروان
 ٿالون هئس ۽ پٺن تي لسي واپل هئس. پوءِ هتي مٿس ڪوڙي مڪر سان وڏن جو پاند ڪري
 وندو هو. اهڙي الرڪي ۽ عجب ٻالڪ اڳيان وشوانر مٿي هٿ ڇوڙي لڳڪار ڪندي ڇوڙ.
 وشوانر - اي ٻڳوان! توهان آندو توهان آهيو هيءَ سٺو لوهان جو - وروپ آهي.
 هيءَ لوهان جي لڏي آهي. هيءَ لوهان جي سٺا آهي. لوهان کي ڪرڻا، ٻڙلا ۽ هولا آهيو.
 هيءَ سڀ وروپ لوهانجا آهن. اهوڪ وڏن هوندي ۽ آروپ آهيو. اوڙيءَ کي ٻالڪ سڄو هٿ،
 هيءَ کي چالدي ۽ موڪلڻا جو چل وغيره لوهانجي ماڻا جا وروپ آهن. ٻائيءَ لڏڪار
 سويءَ کي چالدي ۽ شڪري، - روح ۽ کوسي، چنڊرما ۽ چانڊا، گل ۽ خوشرو، ڪوهر ۽ ڪوه.
 اڪيڻ ۽ چالڻ جي شڪري، - روح ۽ کوسي، چنڊرما ۽ چانڊا، گل ۽ خوشرو، ڪوهر ۽ ڪوه.
 (مٿس) ۽ غيره سڀ لوهانجا وروپ آهن. ڪنن کانسواءِ هوندي به. سڀ ڪوه. سڳوي سڳور
 اڪيڻ کانسواءِ هوندي ۽ هر ڪنهن شيءِ جو وس (سوان) وٺي سڳور لا. مان لوهان جي
 لا، زبان کانسواءِ هوندي ۽ هر ڪنهن شيءِ جو وس (سوان) وٺي سڳور لا. مان لوهان جي
 شري ۽ آهوان. اي اهوڙو! وڏي لوهان کي چالڻ سڳور لا. ۽ خوشرو، ڪوهر ۽ ڪوه. آهيو
 وغيره لوهان جو آند پائي سڳور لا. لوهان تي آند آهيو مگر پڳتيءَ جي وس ۽ آهيو
 لوهانجي مٿس لوهان کي ٻار وار لڳڪار آهي. لوهان جو ۽ چيو آهي، لوهان سڳي ٿالهن
 ۽ لالو آهي، لوهان جي ٻار وار آهي، هو ديش لوهان جو ديش آهي، هر مٿس لوهان جو
 هوندي ۽ هولا لوهان جو لالو آهي، هو ديش لوهان جو ديش آهي، هر مٿس لوهان جو
 مٿس آهي ۽ لوهان هو هٿ حاصر ۽ سرڙو پائي لوهانجي آهيو لوهانجي مان اوهانجي شري
 . آيل آهوان، لوهان ٻال آهيو، لوهان جو ۽ چيو آهي، لوهان سڳي ٿالهن
 اهڙي ڪهڙي وسو آهي جا لوهان ڪرڻ لڏي ۽ هر ۽ ٻالڪ وروپ ۽ پور پتا ڪو
 الهن آسئي ڪندي وشوانر چوڻ تي ڪرڻ تي لڏي وڏو پيش مندر ۽ پيشو لڻ کي هڪ اله
 هٿ تان چوڻي ڇوڙ لڳو.
 ٻالڪ - (ٻالڪ جي وروپ ۽ شڪر) اي مٿي وشوانر! لوهانجي لڳيا لسي مان
 نرسن لوهان، هائي ڪوهر ۽ چوڻي ٿالهن آهيو. لوهان پڳتيءَ جي هوند کسي چالڻ
 وشوانر - اي اهوڙو! لوهان انتراسي آهيو. لوهان پڳتيءَ جي هوند کسي چالڻ

جي ڪتا پڪوان مهادار ۾ پراڻ وڌائڻ واري ۽ سڪ ڏيڻ واري رهندي (هر هر مهادار شهر-ڪاشي
وشرناٿ گنگي) شت ردر سنگهتا (۳) آڌاء ۷ سماپت .

ڪال پٿرو مهاٿم، وشوانر جي ٽپسيا، شنگر جو پرسن ٿيڻ ۽ ان
جي استريءَ جي گرپ ۾ اچڻ جو وردان ڏيڻ .

سنٽڪمار - اي ننڍيڪيشورا نرهان جو پٿر ڪندڙ ڇرڙر ٻڌي اسانڪي اڪل ٻه
خرشي ٿي آهي. هاڻي ڪرڻا ڪري اسانڪي ڪال پٿرو جي مڙها ٻڌار نه ڏاڍو سڌو ٿي.
ننڍيڪيشور - اي سنٽڪمارو! مهادار ليلائن جي رچڻ وارو سب پرنس ڇر پراهي آهي.
انڙي ٿي منگهر (ناھري) جي مڙهي جي اولداڻيءَ اشتهيءَ ٿي ڪال پٿرو جو اولار
ورڻو هر. ٽيهنڪري جيڪو ماڻهو ان ڏينهن اڀراس ڪري ڇاڳرو ڪندو آهي، سو سڀني
پاڻن ۽ دڪن کان چوڻڪارو پائيندو آهي. ڪاشيءَ ۾ نه خاص هن مندر ۾ پوڄا، آڏاڻا، اڀراس
۽ ڇاڳري ڪرڻ سان ماڻهن جا پاپ اتين گهٽبا ويندا آهن جنهن اولداڻين والين ۾ چندرما.
نه فقط ڪاشيءَ ۾ هن مندر ۾ پڙهين هنڌن ٿي، نه هن ديوتا جي پوڄا جي ڏاڍي مڙها
لکيل آهي.

سنٽڪمار - اي ننڍيڪيشورا نرهان شو - ڪيان سان پڙور آهيرو. ڪرڻا ڪري اسانڪي
ويو پڌر ۽ شريپا - اوڙار بابت ورناس ٻڌائي ڪرناٿ ڪرار.
ننڍيڪيشور - اي سنٽڪمارو! پراچين سڀني جي ڪتا آهي نه پڙور ۸ نرمانڊيءَ جي
ڪناري ٿي نرهپور لالي سان هڪ شهر هو. ان شهر ۾ وشوانر لالي هڪ مڙهي رهندو هو.
سندس ڄمڻ شالاليه ڪل ۾ ٿيو. هي رشي پڇهه - آلمان، سنج ۾ رچڻ وارو، پڙور شيالن وارو،
انڌرين ٿي ڄمڻ پانڻ وارو، ارهم ڇرڙر ۾ وشراس رکڻ وارو، ارهم ٽيڇ وارو ۽ پڪر شر - پڪت
هو. سدائين ارهم - پڪي ڪندڙ هو. هن مڙهيءَ جي شادي شڪهيمتيءَ لالي پڙور ۽ سندس
ڪنيا سان ٿي. شاديءَ کي ڪافي عرصو گذري چڪو. هڪ ڏينهن شڪهيمتيءَ پنهنجي
پتي ڏار جي پُرسن اچي نمسڪار ڪئي ۽ چيو.

شڪهيمتي - اي پراڻاٿ! اسان کي شادي ڪئي ڪافي وقت گذري چڪو آهي ۽
مون توهان کان ڪا به دل گذري ڇڏي ڪانه ورتي آهي. ڪهڙي وقت کان وٺي منهنجي من
۾ هڪ آس آهي ۽ اها گرهستي ماڻهن لاءِ ٿيڻ نه ڪري. نرهان اتر ورث ٻالڻ ڪرڻ وارا
آهيرو. جيڪڏهن مولڪي وردان ڏيو نه، مولڪي مڙهه ڇوڙو پٽ ٻڌا ٿي. بس، مولڪي ٻڌو
ڪجهه نه ڪري.

استريءَ جي ڳالهه ٻڌي ڪري وشوانر مڙهي سڙج ۽ واتار ٻڌجي وار نه منهنجي استريءَ
ڪوڙو نه ڏرڻ ڏوڏ ڪندو آهي. هيءَ ڳالهه نه منهنجي وقت کان پراڻ آهي. اتر وري من کي
مضرب ڪري اندر ڇر اندر ۾ ڇرڻ لڳو پڪوان شنگر سبڪهه ڪرڻ ۾ سرت آهي. ائين نه ٿي

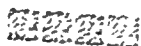
ڏسي ننديشور ڊوڙي آيو ۽ اچي پئي ڪي ڌارچ ڏياري ڇڏي.

ننديشور - اي پتا ! نوحان تي ڪهڙي اچي مصيبت نازل ٿي آهي ؟ ڇاچي ڪري
نوحان اهڙو دڪ مڙسوس ڪري رهيا آهن ؟ ڪرڻا ڪري ليڪ ليڪ ٻڌار.
شلاد - اي پتا ! مٿر ۽ ورڻ ۾ وڏا رشي آيا هئا . تن ڇڏي ڪن ڪنهن ڪري مان ڏکي ٿي رهيو
ٿوري آهي . هنن دشمن جو چرڻ پتر ٿي ليڪو سمجهو . جنهن ڪري مان ڏکي ٿي رهيو
آهيان . اي پتر ! هاڻي تون ٻڌاء مهدي هن ڪشت کي ڪير دور ڪري سگهندو جو
مان اڃي شرڻ وٺان ؟

ننديشور - اي پتا ! دلچاء ڪريو . اڃا ڪار وڏي ڳالھ ڪانه آهي . مان نوحانجي
سامهون قسم کائي چئي رهيو آهيان ۽ بلڪل سچ ٻڌائي رهيو آهيان ته ڪوڊ ڊاولا، دليڪ،
امر، ڪال يا ڪوڊ پراڻي اڪيلو نه ڇا پر ڇڪڻ سڀ گڏجي اچي مٿاڙو ڪندا ته به

ميهدي بالڪ اوسا ۾ مريو ڪوڊ ٿيندو ۽ نوحان ڪوڊ دڪ نه ڪريو .
شلاد - (الب ڦرڻ ٿي ڪري) اي پتر ! اهڙو ڪهڙو ترپ ڪوڊ آهي يا ڪوڊ پراڻي
ڪوڊ آهي يا ڪوڊ چرڻ ساڌن ڪوڊ آهي يا وڏا حاصل ڪئي آهي جهڙي زور ٿي تون
اهڙي طرح ڳالھائي رهيو آهين ؟ اي پتر اهڙو به ياد رک ته هنن دشمن ڇا وڃن اصل ڪرڻا
ڪري نه سگهندا .

ننديشور - اي پتا ! مان ميهدي موه کي اوسيا سان هٽائيندس ۽ نه وڏا سان .
مان پگوان شڪر جي ڀڃن سان مريو ڪي به جهڙيندس . ان کانسواءِ ٻيو ڪوڊ اڀاء ڪوڊ آهي .
انهن چئي ننديشور ميهدي پتا کي پراڻ ڪندي پراڻا ڏيئي ڪنڊر اوسيا ڪرڻ لڳو
جهڙي ڏانئون روالو ٿي ويو . (هر هر مٿاڙو شير - ڪاشي وشوانات گنگي) شبت ردر سڳوتنا
(۳) آڌاء ۶ - ساڀت .

ننديشور جو جلم، وردان ايشيڪ ۽ وولم جو ورنن

ننديشور - اي سٽڪمارو ! جهنگل ۾ وڃي ڪري ايڪاٽ واريءَ جهڙي ٿي من
بهديو آس ڇهاريو . اتر ٻڌي ڇو آسرو وٺي اهڙيءَ ڪنڊر اوسا کي لڳي وٺس ڇا جهڙو
وڏي ۾ وڏا رشي به نه ڪري سگهن . ميهدي هردي ڪل ۾ ڊيون جي ڊار مٿاڙو جهڙي
ٿي اکين واريءَ ڏهن ڀڄان واري، پنجن مٿن واريءَ موهيءَ جو ڏيان ڪرڻ لڳس . اها
سان گڏ مهاديو پرن ٿي پرگوت لير ۽ چيائين .
مهاديو - اي شاد نندن ! ميهدي اوسيا ڏسي مان ڏاڍو غرش ٿيو آهيان . ٻيا ميهدي

من جي ڪهڙي ڪاميا آهي ؟
ننديشور امالڪ پرن ٿي ڪري پيو . اکين ۾ آنسو ٻڙهي آس ۽ ڪجهه ٿيها مهاديو
جي چرڻ ٿي ڪرڻا مس ته ڪدم هٿن سان کيس چاڙهي لڳائي اها ڏانئون موه ڪندي ڇڏي .
مهاديو - اي شاد نندن ! مٿر ۽ ورڻ پئي رشي ميهدي ٿي ماڻا اوسار ميهدي

ولی شکر بکران می تنها شروع کنی. بکران شکر وادی بی برگشت بود. شلاد می
استی کنی شروع کنی. بکران خوش می چرخ بکر.

بکران شکر - ای می شلاد! کوهی کارا اتری کنی تنها کی بکر آهن.
شلاد هلی - ای بکر! مهنی مرضی آهی نه مرکی آجانی (با کرب مان لکر وارو)
و آهر (جهنکی مروت نه ماری سکوی) بت بتا لئی. پس اهالی مهنی چاهیا آهی.

بکران شکر - ای می! آهمن سوی نه بویا، مهن و دیرلالی مهنی اوتار دارو
کری نه عرب تنها کن و آراذلان کن کنی نه مهنی چهره کمان ساری جهنم چر بنا
آهمن نه نه نون ای شلاد هلی! مهنی بنا کنی و مان نه مهنی بنا چرلی (با کرب رستی
چر ولی وارو) بت لی ایست.

لندیشور - ای سکهکارو! مهادیر جی چرلی نه شلاد لندیشور کنی نه مهادیر و اما
بتی اندر زبان می روا. شلاد خوش لندیشور آهر و آهر. سورو ورناس اچی دشمن کی
کیر. کچه، رست کدزی و چن کاهره جلعن مهنی بنا کیر. کرا لاه کیر جی زهن تار
کری ره ره نه رست لی ان جی شراب مان (لندیشور) بتا لیس. ان رست مهنی
شراب جی چهلک چن سسار جی تیار کنی اکی جی تیار هلی. چنی طرفن کان مهنی
بی (شلاد) جی وڈائی لک لکی. جلعن وری مهنی ای نه مرکی چن آزاری، چن آجانی
مان، کن اکمن مان، ترشول هت نه و ره ره سارو لی وری جی وری نه رز لکمن نه نه چر
من آند جی سندر نه لکمن هلی بکر. مشکندی مرکی امکار کنی چاهیا.

شلاد - ای بکر! چاکار نه لندی لالی مان لرهان برگشت لی مرکی آند دار آهی
نه کنی کرلی لرهان آند لندیشور بکر کی مهنی لندیشور آهی.

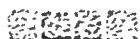
لندیشور - ای سکهکارو! چن کنی لکمن مانره کی چهره کن آبل لسی نه
خوشی لندی آهی، کن مهنی ای نه کنی خوشی لک لکی. مرکی رست و بکر لندی مهنی
آهر وڈائی ولی هلو. آهر نه وچ شط مهنی چن آجانی و کن اکمن وارو وری غالب
لک بکر. مهنی بنا چن لسی کرد نه کنه نه مان لندیشور وادی بالک لی ایس بکر نه
وخی، مای تراحم و چرنی کهرالی مهنی لکمر سسکار کرا لیس. آهستی آهستی
مهنی سب وریه بکر لیا نه هت وری وری نه وخی شو - آکیا الوار مهنی لک لاه
آبی آزاری، مرکی وڈائی غور مان لندی چن لالان.

هت وری - ای شلاد! هت نه مهنی آند لندیشور لندی بکر جهنمک سومی لیس
چن وڈائی نه بکر آهی او مان هت کی چکی طرح چای لک آهی نه نه چن عیر تار
لوری آهی. ای شلاد! هت بالک وڈ نه وڈ هک سال جهنم مس وهدو.

هت اگر بزی شلاد وخی کمر کار چلی لک وری وری نه چکر. هت وری وری
بتی وخی آلی هلی بکر او شلاد اوچکارو کن لندی کرلی هت. لک جسی هت حاله

ٺالي سان مشهور هوندس ۽ منهنجا چار بت هوندا. ۱. شالي دوتري، ۲. اگني وڻش، ۳. پوناشر ۽ ۴. شردسو. پندريهين دواڻر ۾ ”شڪتي“ ٺالي وٺاس ٻڌا ٿيندو ٽڏهين مان ”منديشور“ ٺي آهن ٿيندس جهڻ ۾ ۱. چڪل، ۲. گنڊڪرڻ، ۳. گنڊاڻڊ ۽ ۴. پرواڪ منهنجا ٽهري بت ٿيندا. چوويهين دواڻر جڏهن ”پراشر“ ٺالي وٺاس آهن ٿيندو ٽڏهين پدروٽ ٺالي شهر ۾ مان ”ههشٽر“ ٺالي سان آهن ٿيندس ۽ منهنجا ۴ بت هوندا. ۱. اٺڪ، ۲. وديوٽ، ۳. شوڪ ۽ ۴. آشولاڻ. ستاويهين دواڻر ۾ جڏهن ”جانوڪرڻي“ ٺالي وٺاس آهن ٿيندو ٽڏهين پرياس ٿيوت ۾ ”سرمشما“ ٺالي سان مان آهن ٿيندس ۽ ۱. اڪي، ۲. ڪمار، ۳. اٺڪ ۽ ۴. وٺسن منهنجا چارئي بت هوندا. اٺاويهين دواڻر ۾ جڏهن شري پراشر جي بتروپ ۾ ”دڻيهاڻ“ ٺالي وٺاس آهن ٿيندو ٽڏهين شري ڪرشن روپ ۾ وسڻو جي گهر ۾ واسڻو جي ٺالي سان مان آهن ٿيندس. ان وقت ارڳي ٺي ڪري عام ماڻهن ڪي عجب ۾ وجهندس. وري اراهمڻ جي پلي خاطر هڪ ڏينهن شمشان ۾ هڪ مڻل ماڻهو ۾ آما پوڻش ڪندس (شڪر آچاره اٿين ڪهر هر) ٻڙه ارحما ۽ وشو سان مورو پريست جي غٺا ۾ هلندو ويندس. اٺي پندريهين ٺالو ”لڪرلي“ ٿيندو. وري منهنجو ٺالو پوڻري ٺي قائم رهندو ۽ منهنجا ۴ ٽهري شش ٿيندا (۱) ڪشڪ (۲) ڪرڪ (۳) متر (۴) ٽوروشير.

هي اٺم ورت ڪي ٻالن ڪرڻ وارا رشيءَ! اڏي ۽ طرح وٽسوت منوتر جي سڀني دواڻرن جو ورتن ڪيو. هر هڪ ۾ اوتار ڌارڻ ڪيائين ۽ هر هڪ ۾ ۴ بت يا شش ان ڪي مليا جن رهيل ويدانت ۽ ٿوري مارڪ جي ڪم جي وقت وقت وٺاس ڪي سڃاڻا ڏيندي اڏرائي پئي ڪئي. شڪر جي پڳتن ڪي هر هڪ ٻيڪ ۾ بدن ٺي ٻي سي لڳل هوندي، مٿي ٺي ٺن ليڪن وارو (توپڻ) الڪ هوندو، ٻيڪي ۾ وڌاڪي جي مالا هوندي ۽ اٽلر ٻاهر لنگ جا پوڄاري هوندا. سدائين ڏيان لڳل ارڳي هوندا. ارحم چاري هوندا ۽ اٺن جو شير عام جي سڪ. ۽ آرام لاءِ اڻڀل هوندو. هي مهاٿمائن ۲۸ ٻيڪن ۾ هر هڪ چار لک ۱۱۲ هوندا. اهڙي طرح پڳوان شڪر جي ڪرڻا ڪري ارحما ڪي سڀني ارڳي شرون جو ورتن ٻڌاڻو. (هر هر مهادي شير. ڪاشي وشو ٿام ڪنگي) شت ردر سنگھتا (۳) آڌهاڻ ۵ سماپت.

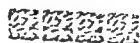

ٺنديشور اوتار جو ورتن.

سلهڪمار - اي ٺنديشور! ارڻان مهادي جي انش مان آهن ٺي وري مهادي ورت ڪيئن ٻهتا؟
ٺنديشور - اي سلهڪمارو! هڪ سمي جي ٻانه آهي ل هڪ شلاد ٺالي ڌرماتما مٺي در. ڪنهن طرح هن ٽنڊر کان اڏي بت وٺي جي اوسيا ڪئي ل جهڻيڪي ڪڏهن مٺي ماري ل سگهي. ٽنڊر اوسيا ٺي راضي ٿيڻ ٻهتا مٺي واري بت جي زردان جي اوسر ٺي (ل طالع) ڏيکاري ٻڙه شلاد

روغن چوکریه چی دوازه بر ترومند، لالی وید وپاس لیمدر لذهن کلچک بر کنگا چسی
 روزای لی مان امسا بر لیکل هولس و مدهجا ۴ پت چی آچی سهالنا کندا سی هولدا
 (۱) لیمدر (۲) لیماکه (۳) کیش لب (۴) برلبک، پارومنه چوکریه چی دوازه بر جذه
 سم - لچ، لالسی وپاس "ولندو لذهن کلچک بر هوم کندیگک" اثری " لالی سان اولار
 لندس و اورلی مارک بر مدهجا چار خش وپاس سان سهالنا کندا چی هولدا - (۱) سرژمه
 (۲) سچلی (۳) ساذ و (۴) شرو - نوومن دوازه بر لیمدر - روپ "لوالیخ" لالی سان وپاس
 پندا لیمدر و "کند مان والیلا آشر" بر مان "لی" لالی سان پندا لیمس جتی مدهجا
 پاس کسی سهالنا گورخ وارا پتر هولدا - ۱. سذاما، ۲. کاشوب، ۳. وسکت ۴. ورجا.
 بوذهن دوازه بر جذه وکله لالی وپاس آلهن لیمدر لذهن "انگرا" واش بر "کولر" لالسی
 لیم لیمس و کلچک بر ۱. اثری، ۲. وشد، ۳. شروخ، ۴. شوخکت لالسی پت پندا
 پندا. پندرومن دوازه بر "لواولی" لالی وپاس لیمدر لذهن "ویشرا" لالی مدهجو اولار
 پندو جتی هوا تراکرمی مدهجا پتر آلهن لیمدا چسی هولدا. ۱. کتلی، ۲. کتلی باهر،
 ۳. کشربر، ۴. کیمتر. سوومن دوازه بر جذه "دیر" لالسی وپاس لیمدر لذهن کتر گورخ
 ویکل بر "کتر گورخ" لالی مدهجو اولار لیمدر جتی مدهجا چار پت هولدا. ۱. کاشوب،
 ۲. اشدا، ۳. چوژن ۴. برهستی. سوومن دوازه بر جذه "دیر گولچ" وپاس لیمدر لذهن
 ماله چسی هک غشا بر مدهجو اولار لیمدر جتی مدهجا پت لیمدا. ۱. آله، ۲. وایدبر،
 ۳. مهابوک، ۴. مهابل، اوژومن دوازه بر جذه وید وپاس "ولنج" لالی سان برکمت لیمدر
 لذهن مان شکیدی بر "شکیدی" لالی سان لیمس و مدهجا چار پت هولدا (۱) واج
 ورا (۲) وچک (۳) شواوسه و (۴) قصور. اوژومن دوازه بر مان پارودواج لالی سان وپاس
 لیم لیمدر و مسان "مالی" لالی چتانی وارو پندا لیمس و مدهجا ۴ پت سمند والکر
 مدهجو هولدا - ۱. هرله لاما، ۲. کتولسم، ۳. لوکاک، ۴. ارنسی. وایومن دوازه بر وپاس
 بر لالو کولر هولدر و مان "انپاس" چسی لالی سان ماله چی کمدرائن بر وندس جتی
 مدهجا چارلی پت چمکی برک - انپاس بر لالی سی لیمدا. ۱. سمتر، ۲. بربری، ۳. ودران
 ۴. کدهجند، ایشک وایومن دوازه بر "واچشرا" لالی وپاس آلهن لیمدر و لذهن مان "دارک"
 لی سان مشور هولس و مدهجا چار پت هولدا - ۱. پلکه، ۲. داراپتی، ۳. کیمترمان و
 کولر. اوژومن دوازه بر "شمالی" لالی سان وید وپاس آلهن لیمدر و مان ووالسی
 "لنگی بر" لالی مدهجی چی روپ بر پندا لیمس. ان ولس مسان "هتار لزاری"
 وژ چی شرن من (۲۰) واری (۲۰) شو جومالو وروش کندا و مدهجا پتر هولدا. ۱. پاری، ۲. پدو،
 ۳. پنگ، ۴. پکتر. اوژومن دوازه بر "لر-پندو" لالی وید وپاس پندا لیمدر و مان کالیمکر
 و پندو "لر-پندو" چی مشور لیمس جتی مدهجا ۴ پتر هولدا. ۱. آشک، ۲. برهدا، ۳. دیرل
 ۴. وایومن دوازه بر "لر-پندو" لالی وید وپاس پندا لیمدر و لذهن مان لیمش کتر بر "نرالی"

دواڻو ۾ پرجايتي وياس ئي ويندو ۽ وري ڪلجڳ مان ”سوتار“ نالي سان آڻڻ لڳندس اني به منهنجا دولندي، شت روپ، هر شيڪ ۽ ڪيترو مان چار ويد وادي شش لڳندا. انت ۾ آبناسي انت ڪي چاڻي مڪتي پرايت ڪندا. نئين دواڻو ۾ جڏهن پارڳو نالسي وياس پندا لڳندو تڏهن مان به شهر جي پراسان ”دن“ نالي سان آڻڻ لڳندس. ان وقت چار شش (۱) وشروڪ، (۲) وشيش (۳) وياپ (۴) پاپناشن پندا ئي ڪلجڳ ۾ نورئي مارڳ گيان جو اڀدبش ڏيئي مڪتي پرايت ڪندا. چوٿين دواڻو ۾ جڏهن انگرا وياس آڻڻ لڳندو تڏهن ”سهرور“ نالي سان منهنجو اوتار لڳندو سمڪ، درمڪ، درليمر ۽ درلي ڪرم نالن سان چئن ششن جو آڻڻ لڳندو. پنجين دواڻو ۾ ”سوتا“ نالي وياس پندا لڳندو ”ڪنڪ“ نالي سان مان ڀرڳي ئي سنسار ۾ ايندس ۽ چار شش لڳندا. ۱. سنڪ ۲. سنان ۳. سندن ۴. سنڪمار. اهي چارئي وياس جي سهائتا ڪندا. چوٿين دواڻو ۾ جڏهن ”مروڙ“ نالي وياس لڳندو تڏهن مان لوڪاڪي“ نالي سان آڻڻ لڳندس. منهنجا نورئي مارڳ ۾ چار شش ۱. سڌاما ۲. ورڇا ۳. سنجي ۴. وچي. نالن سان وياس جي سهائتا ڪندا. ستين دواڻو ۾ ”شت ڪروڙ“ نالي وياس لڳندو ۽ مان ”چنگيشوري“ نالي چئن ششن سان سندس سهائتا ڪندس جي ۱. ساروٽ ۲. يروڪيش ۳. ميگه. واه ۽ سواهن، نالن سان پندا لڳندا. اٺين دواڻو ۾ وسشت ويد وياس لڳندو ۽ مان ”دڏاواهن“ نالي سان اوتار وٺندس ۽ منهنجا چار شش جي ويد وياس ڪي سهائتا ڪندا، سي هرندا ۱. ڪول ۲. آسري ۳. پند. شرڪ ۴. شالوهوروڪ. نائين دواڻو ۾ ”ساروٽ“ نالي سان ويد وياس آڻڻ لڳندو. ان وقت منهنجا ۴ ڀرڳي شش وياس جي نورئي مارڳ ۾ سهائتا ڪندا جي هرندا، ۱. پراشر ۲. گرڪ ۳. پارڳو ۴. گراش، منهنجو نالو ”رشيپ“ لڳندو. ان عرصي ۾ ”پدر آڙ“ نالي سان راجڪمار جو ڪنهن ڏهرائي نهولي مرتب ٿيو ۽ پتا به ان جو ٿياڳ ڪيو هو تنهن کي وري جيٿارو وڃو. راجڪمار سورهن ورهين جي عمر ۾ ان وقت رشيپ (مان) رشي بهتر ۽ انکي راج ڏيو جو اڀدبش ڏنو. پوء دشمن جي ناس ڪرڻ لاء ڪوڇ، شڪ، وغيره سڀ اختيار ۽ پندهار ڏنا ويا ۽ ان ڪي ڏهن هزارن هائين جو ڀل به ڏنو وڃو. ان راجڪمار جي شرار تي پٽاء روئي پسي به لڳائي ويئي. پوء ان راجڪمار ”ڪيريمالي“ سان شادي ڪئي ۽ ڌروراج کي ڪافي وقت قائم ڪيائين. ان راجڪمار ”رشيپ-دار جي اوتار جي ڪتا جس وڌائڻ واري ۽ مڪتي ڏيڻ واري آهي“ (هر در اعزي ”رشيپ-دار جي اوتار جي ڪتا جس وڌائڻ واري ۽ مڪتي ڏيڻ واري آهي“ (هر در مهادار شير - ڪاشي وڌو نات ڪئي) شت ردر سنگهتا (۳) آڌاء ۴. سمابت.

ڏهين کان اٺويهن تاءِ يوڳه اوتارن جو ورلن.

ڀڳوان شڪر — اي برهما! دواڻو ۾ ”رڌاما“ نالي وياس ايندو آهي به منهنجا چار پتر ان جي سهائتا ڪندا جي هرندا (۱) پرنڪ (۲) بل بندو (۳) ترا متر (۴) ڪيتو شرنگه.

ان کانهه اښکارهون کلب آيو جو "پيت-واسا" نالي سان سڏيو وڃي ئو. هن کلب ۾ اړهيا پيللا ګهڙا اوږدي پټ جی کامنا سان ځایان ۾ ويندو مس نه کمار انهن ليو جنهن کي سپ پيللا ګهڙا پيل هئا. هن کي اړهيا "ننورس" پېګوان شکر سمجهي مهاديږي شانکري کاتريء جو مهمنتر "ننورشاړ" ودهي مهاديږي، ځاړيندي نمسکار کښي. مهاديږي پوسن ئي پنهدي شربار مان مهان نيجسوي ټاک انهن کيو ۽ انډر نالو "ننورس" اوټار سان مشهور ليو.

ان کانهه شو - کلب شروع ليو جنهن اړهيا کي سرشټي پيدا کړل جی اچا ئي. ان وقت اړهيا جی سامهون هک پراکرمي ټاک انهن ليو. ان ټاک جو رنگ کارو هو. کارا ګهڙا پيل هئس، کاري پکڙي ۽ کارو څڼو پل. مټک ۾ کارو ۽ سنان کانهه چندن ۾ کاري رنگ جو لېل هو س. اړهيا ان ټاک اځيان وندنا کښي مس نه راځهږو روپ واري ټاک جهڙا چار ټاک ئي پيا. (۱) کرشټ، (۲) کرشټ شکر، (۳) کرشټاسيم، (۴) کرشټ کمنډرک. انهن چئن ئي سان سچو اړهيا نډ پوځي وړو. اهر پېګوان شکر جو "اځهږو" نالي سان اوټار مشهور ليو.

ننهن کانهه پيو کلب "وشو روپ" نالي سان شروع ليو. هن ۾ جڏهن اچان اړهيا پټ جی چاهيا سان ځایان ۾ ويندو نه مهاپيښکر اوټار کړل واري وشو روپا سرسوي پوځي ئي ۽ ان ساځمي رنگ. روپ وړو پېګوان ايشان پوځي ليو. ايشان کي ۾ اړهيا نمسکار کيو نه ان ۾ اړهيا کي سب مارک جو اډيش کندي چئن پټن جی کلپا کښي جی پل جلد انهن ليا ۽ سندن نالا هئا (۱) جټي، (۲) منډي، (۳) شکندي، (۴) ارډمډ. هن چئن يوگ اوسار سب ډرم جو پالن کندي اوږد پډوي حاصل کښي. اهر شکر جو پنډون اوټار هو. اهڙي طرح پېګوان شکر جا پنډ اوټار پرست ليا. (هر هر مهاديږي شير - کاشي وشو ناک کښي) شت رډر سښکھتا (۳) ادبيات ۱ سماپ.

پېګوان شکر جون ات مورټون ۽ ارډناري روپ

جو وستار سان ورنن.

ننډيکيشور - اي سټکمارو! پېګوان شکر جون ات مورټون آهن. (۱) شو (۲) پو (۳) رډر (۴) اکر (۵) پهم (۶) پشوپتي (۷) ايشان (۸) مهاديږي. اهي پراږي، چل، اکبي، وايو، آکاش، کيترکي، سورج، چندرما وغيره جا ات روپ آهن. ارډناري روپ هن طرح ورنن چټو. جڏهن سرشټي جی پيدا کړل ۾ اړهيا کي ځکيا ئي حاصل ئي نه اړهيا ځاي و ډکي ليو. اتري ۾ آکاش واټي ئي. "اي اړهيا! هاڻي مټني (پوږ ولس واري) سرشټي جی رچنا کړو. آکاش واټي ټکي کري اړهيا مټني سرشټي پيدا کړل جو خيال کيو ۾ هن کان اډر استر ان جی پيداش ئي ئي کانهه نهدکري اړهيا اهڙي

لهو و درايه نالقايم برهمنی درهالمنی

شت ردر سلگوتا (۳)

شؤا ماا چر چکر چالان اید - ؟ مرضی سان سب هالان اید .
 سرامی کارلک و کلمش جا پنا ایللا آهی لدهجی ؟ لدهجی ستا ،
 کزری چر لسان هجیب یبار آه - ؟ مدهجی د لوی لمکار آه .

شولک رشی - ای سراجی مہراج لرهان وید ریاس جا ایدا ایدا شش آمور . د ا
 گمان جا پندار آمور . هائی گریا گریا سان کی اگوان شکر جسی آهان اولان چر
 ول ادا چر د اگوان شکر مہوش جا کلای کما هجن .

سوتجی دهرلج - ای شولک رشی ! اهنن سبی د سندکارن هی گتا لندیشور
 ان آهی هی ؟ چکی چکی لندیشور ول گدر هدر - در مان لرهان آهان ول
 مہوان لر .

لندیشور - سندکارا دهرلن د سرؤوبایی ، سرویشور شؤ جا گلب کلایلر
 لندیشور ادا ادا لیا آه ، لذهن د کی لورا ؟ آهان مان مکہ پدهجی لندی - مہجہ اوسار
 مان آهان ول گریا لر . اترهون گلب د "سدیو جات" لالی اولار لیر . جذهن برهما
 مان د مکہ د لذهن هک اچی ؟ کاری ولک وارد گمار آه لیر . اترهون د برهما لسی
 هجیب د پچی وید مگر جذهن کس لرؤر پچی د هی گمار "شؤ" لی آهی د اید کس
 لندیشور لمکار گئی . اتری د چار گمار پندا لسی ویا (۱) سند (۲) لند (۳)
 شؤ لند (۴) ایدن . چار لی برهما جا شش لی یا . جذهن سان سارو برهماند اچی وید .
 مان گان "سدیو جات" وید سان "برهمشور - شؤ" برهما کی گمان ؟ سرشتی رجما چی
 شکی عفا گئی .

لذهن گان اید "رکب" لالی سان ویدون گلب آرلپ لیر . برهما د پازهی ولک چر
 ترؤر لاری گمر . جذهن وید برهما پند کمانا چر زبان رکی وید د لک ان لی رکی
 لک اتر آه لیر جذهن کسی پازهی ولک جا گمؤا لیا هتا . ان چرن اکودن د پازهمون
 ویدن ؟ آهتا د پازهی ولک جا هتا . اید جذهن کس چار پیتی د "وایدپر" پیر پاخ خود
 د برهمشور اگوان شکر آهی د هت چرؤی ان گمار کی لمکار گمانن د پکسر
 چار گمار پندا لی یا (۱) ویدا (۲) وراه (۳) وشوک (۴) وشوایدن . اید وایدپر ویدی
 شؤ برهما کی گمان ؟ سرشتی چی رجما چی شکی لردان گئی . هت وایدپر چر اولار لیر .

کي نسي استبي کورځ لږا : اړه مهادر چورځ لږو.

مهادر - اي رنځور! چو انسان هن چاه ئي اچي شولا سان مېهڼي هن روږ چو درشن
مکندو نهڼچا بنا مېهڼ شکه جي پاپ لاس لېندا ؟ وکهن دورو ئي وېندا . چو ماڼور هن
چورځ کي پښي کوري مېهڼي لږو چو سرون کوري لږالي به وچتر نهڼ کي پک چوست
حاصل نني لي .

چو کور مېش هن وياځوښور (مېشي چمتي چي مارځ وارو شکر) سان سپېڅل وکيا واري
اړه اړ چورځ کي پښو يا پني کښي کي پښلېدو ، پڙهڼدو يا پني کښي کي پڙهالېدو
سو پښون سپي من واکچ وستن کي اړايت مکندو ؟ الب به سپ سوږوځ سک يا ئي اړه
مړکه . کي اړايت مکندو . شو لږا سپېڅلي لږو روڼي هي . کتا سوږ . جس ؟ وږي عمر
کي ډلځ واري ؟ پني اړي چي وډالځ واري وېندي . (هر هر مهادر شوږ . کاشي وشراعت
ککي) وږر سکهڼا (۲) پښ کڼ (۵) اډاډ ۵۸ سپاښ .

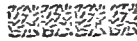
ودل ؟ اېل دليمن چو پاروئي ؟ ئي هوخت لږا ، پاروئي چو کيڼو ؟

دولان انهن کي مارځ ؟ کڼکيشور مهادر چي لاساڼا به مهچا .

سلهنگمار - اي وېد وېاس ! ودل ؟ اېل لالي سان به هکړا پالک دليمن هئا .
انهن کڼدو لېسا کوري ترهيا کان وړ وړا هئا ؟ ” کښي به پښ چي هتان اسان لاس
مرون ؟ ” اړه نه دېرکان کي غوږ سخالځ شروع کمانون . سپ دېرکانون اهر ترهيا وټ وټا .
ترهيا اهن کي چور ، ” ترهيا سپ شو ؟ شو چو سرون کورځ نه ترهيا چا سپ دکر ئي
دور ئي وېندا . ډېرچ ډېر . اهي پني دليمن پک ئي پک دېري هتان مارا وېندا پکړان
شکر کليان کورځ وارو اهي ؟ پکست وټل اهي ؟ ” اهر پښي کوري سپ دېرکانون اړهڼچي
پهڼچي اسان ډالان وړا ئي ويا ؟ ترهيا نه پکړان شکر چو سرون کوري شالک ئي وېر .

اړه لارډ اچي هک ډيمن کوري چي سولان چي هاک بهي دليمن اېبان ککي پهي
دليمن کوري ئي وږي ککي اچي چاهوږ ؟ وړا ئا . آهاس منډل به کوري هک کوهږه
سان راند ککي وېي هتي هتي دليمن به وچه وای مهادر چي کک چو روږ ډاري اېبان
اچي مېشي کورځ سرون کمانون . کوري وږو ډالان لاهوږ . وږر به اکر اناري سان
کوري کي سجهار به هي به پني دليمن اهن ؟ نه اسان چا کک . هتي چي من به پښي وړا
اهي . لږمن کوري راند ککي من مېهڼه سان اهږو نه شکر مهادر . چو چکر کالي
پني اهن کوري به چي کک . هتي چي وړا چي وړوئي اچي کوري مکر مېهڼه کوري
پني اهن کوري ئي کورځ . هتي چي وړا چي وړوئي اچي کوري مکر مېهڼه کوري
پني اهن کوري ئي کورځ . هتي چي وړا چي وړوئي اچي کوري مکر مېهڼه کوري

خوب آئسو ٻيا ملهائيندا. ” ائين چئي ڀڳوان شڪر انترڏان لسي وڌو ۽ ٻرهما وغيره
 دڙنئون ٻنهنجي ٻنهنجي ڏام ڏانهن روانا ٿي ويا. (هر هر مهاديو شير- ڪاشي وشرناٺ
 ڪنڪي) وڏو سنگهڻا (۲) ٻڌ ڪنڊ (۵) آڌاڻ ۵۷ سماپت ٿيو.

دند پندر هراد نالي دڻيٺ جو چيتي جي روپ ۾ هڪ شو ڀڳت ٿي
 حملو ۽ ڀڳوان شڪر جو انڪي مارڻ.

سنتڪمار - اي وياس! هاڻي چندر مول (چندرمه ٻنهنجي مڻي لسي آهي اهڙي
 ڀڳوان شڪر) جي ٻئي چرڙ جو ورن ڪريان ٿو ٽهنڪي ڏيان سان ٻڌو.

ٻوان هرڻاڪشه جي مري وڃڻ کانء سدس مانا ”دڻي“ ڏاڍو حيران، ٻریشان ۽ دک ۾
 دڪي ٿيڻ لڳي. انجي ڌار ڌار واسطي هڪ دند پندر هراد نالي دڻيٺ مانا دڻي ۽ وٽ
 اچي ڌار ڌار ٻنهي ڇيرو، ”مانا دڻي! ٽوهين ڪو به خيال نه ڪراو. هرڻاڪشه، ڪي وشوء
 ڀڳوان هتان مارائڻ جو مول ڪارڻ اراهمڻ ٿي آهن. هيء اراهمڻ ڀڳوان وشوء ڪي ڏاڍا
 ٻارا آهن. مان اڄ کانئس هن اراهمڻ کي مارڻ شروع ٿو ڪريان. نه رهندا اراهمڻ، نه
 بگهه وغيره ٿي سگهندا ۽ جي بگهه وغيره نه ٿي سگهندا نه دڙنئون ڪي کاڌو به ملي
 سگهندو. ڇاڪاڻ ته دڙنئون جو کاڌو آهي بگهه جي آهڙي. کاڌي نه ملڻ ڪري دڙنئون
 ڪمزور ٿي رهندا. ٽهنڪري ٽوهان ڪو به خيال نه ڪراو. ” ائين دڻي ۽ ڪي ڌار ڌار
 هيء دند پندر هراد دڻيٺ ٻنهي ڇيرو ٿي اراهمڻ جي خراب هٿيا ڪرڻ شروع ڪئي. هاڻي
 ۾ واڳوهر ٻڌجي جهنگل ۾ جهنگلي جانور ٻڌجي جتي جتي هنڪي اراهمڻ جهن نه اوسا يا
 ڪو ڇو ٿي ملند ٿي هن ان کي ختم ٿي ڪيو. هن دڻيٺ جو من وڌڻ لڳو ۽ هن ڪيٽي
 ٻرهمڻ کائي ڪهائي ڇڏيا. اهڙيء طرح واپار ڪندي ڪندي اراهمڻ جي مکيه مرڪز
 ڪاشي ۽ ٻري ۾ هيء آدم - خور دڻيٺ اچي پيو. هتي به ڏهن ڇو جهنگل ۾ ڪاليدون
 ڪندڙ ٻرهمڻ کي جهنگلي مرون جي روپ ۾، ٽڏي ۾ سنان ڪندڙ اراهمڻ کي واڳوهر
 جي روپ ۾ ۽ رات جو آرام ۾ سهڻل اراهمڻ کي چيتي جي روپ ۾ کائيندو ۽ کائيندو رهندو.
 هڪ دفع جي ڳالهه آهي ته هڪ هاڻواريء جي رات جو هڪ شو - ڀڳت ٻنهنجي
 جهوڙيء ۾ شو - ڀڳتيء ۾ مڪن ويندو هو. هيڏانهن هيء نه جهوڙيء جي در وٽ پهتو ۽
 هو ڏانهن ڀڳت وٺل ڀڳوان وڌو، ٻنهنجي ڀڳت جي اڇاڻ لاء تياران ڪيون. اس جئن
 ٿي هن چيتي ڇڏيا ڪيا ٿي ٿي ڀڳوان وڌو ٻرهمڻ ٿي چيتي کي ڪڍ ۾ ڪٽي ٻانهن جي
 ٻل سان ڇڏيائڻ شروع ڪيو. چيتي جو رات ٿي ٻه ۽ هڪ وڏي ڪجروڙ جو آواز ٿيو.
 پيڪر آواز ٻڌي ٻاڙسري روشن، مڊن ۽ ٽهن ڇا ڏون ڏڪڻ لڳا.
 چيتي اتي اچي پهتا. ڪاشي وشرناٺ، وادار ۽ سدس ڪڇ ۾ دڙن ۽ مٿل چيتي

ڀڳوان ردر - شري ڪرشن! ائين ارار آهي. مون ئي ٻاڏاسر کي سراپ ٿڌو. مون انجو اهدڪار ڏنو ڪرڻ لاءِ هيٽري ساري راس وڇائي آهي. پر مان ڀڳتن جي اڌيان آهيان ۽ جيستائين مان سالم آهيان تيستائين پنهنجي ڀڳت جو اڇاءُ ڪندو رهندس. هاڻي توهين بهران جو ڏيکاستو سان مونکي بهروش ڪري ٻوڙ ڇڏڻ وڻيو ٿڻ ڪريو. شؤ - ماما اڏوسار شري ڪرشن چوڻيڪاستر چوڙو ۽ ڀڳوان ردر موهيت ٿي وار ۽ ٻوڙ شري ڪرشن ڏيئين جي سڃاڻ مٿان مارو ڪرڻ شروع ڪيو. (هر هر مهاديو شدرو. ڪاشي وشؤ ٺاڪ ڪنڪي) وڏو سنگهتا (۲) ٻڌ ڪنڊ (۵) اڌيا ۵۴-۵۱ سماپت.

شري ڪرشن جو ٻاڏاسر جي ڀڄائڻ جو ڪٽڻ ۽ ٻاڏاسر جي سسيءَ

ڪٽڻ وقت ڀڳوان ردر جي کيس منع ڪرڻ. شري ڪرشن

جو واپس اچڻ ۽ ٻاڏاسر کي مهاڪال جي ڀڏوي.

سلسلڪهار - اي ويد وياس! جڏهن ڀڳوان ردر پٿرن، گڻن سوڌو ڄرميڪاسر جو شڪار ٿي سمهي پيو ته ٻاڏاسر، شري ڪرشن سان لڙائي ڪرڻ لاءِ تيار ٿي پيو. گڏپاڻ کي گهوڙن جون ويٺون هٿ ۽ هيون. ۽ انيڪ پارڪارن جي استرن ۽ شسترن سان شوي ٻائي رهيو هو. جلد ئي گهور سڳرام شروع ٿي ويو. هڪ طرف وشرو جو روپ شري ڪرشن ۽ ٻئي طرف شؤ - ڀڳت ٻاڏاسر. ڪافي وقت پاڻ ۾ ٻڌ ڪرڻ لڳا. آخر سدوشن چڪر جو سهارو وٺي شؤ - ماما اڏوسار شري ڪرشن، ٻاڏاسر جون ڀڄائون ڪٽڻ شروع ڪيون. باقي چار ڀڄائون اچي اچيون ۽ شري ڪرشن سدوشن چڪر کي سندس سسي ڪهڙ لاءِ تيار ڪيو ٿي مس نه ڀڳوان وڏو جي لند ڪلي پيئي ۽ اڳيان پارڪهت ٿي اچي چيو.

ڀڳوان ردر - اي ديوڪي لندن! اڳي ۾ منهنجي ئي آڳيا سان توهان راوڻ ۽ دڏاچيءَ مٿان سدوشن چڪر ڪوڙ هلايو هو. هاڻي ۾ سدوشن چڪر کي واپس ڪيو. مون توهان کي فقط ٻاڏاسر جي ڀڄائڻ ڪٽڻ جي آڳيا ڏئي هئي سو ۾ هي دامت ڀڳت اهدڪار ۾ اچي مون سان لڙائي ڪرڻ لاءِ سڀوري آيو هو. هاڻي هن جو اهدڪار ٿيو. توهان موڻي دوارڪا وڃي سگهو ٿا.

شپوره جا وڃڻ ٻڌي شري ڪرشن سدوشن چڪر واپس گهرائي ورتو. ٻاڏاسر پنهنجي مهلائ ۾ اندر اچي اُشا ۽ ارڏ جي شاديءَ جون تيارين ڪيون ۽ خوب سوکڙاون ٻاڪڙون اڳيان پست رکيون. چتريڪا ساهيڙيءَ سوڌي اُشا ۽ ارڏ سوڌو شري ڪرشن ۽ اها سڀ اچي دوارڪا ۾ سکر سان پهتا. چوڌاري آندو منگل ٿيڻ لڳا.

شرٽس ٻار ۾ ننڍا ڪيشور ٻاڏاسر کي اُبدش ڪندي چيو.

ننڍي ڪيشور - اي ٻاڏاسر! تون هيٺ وڌيڪ اهدڪار نه ڪج. اهدڪار ٻار ۾ ڪاڏو آهي. ڌار ڌار ڪري هاڻي باقي حياتيءَ جا چار ڏينهن ٻار ۾ - چرٿن جي

الڙڏ - اي معري ڪهڻالڏ! توهانجو شايد ڪهڻن اهاڏو ڪريء سان ڪم لست انڪار آهي. باد وڌو! ڪڍيء لاء معافي موم ٿان ۽ پڌرو آهي. ٽٽري چنگ جي ميدان مان ميهن مڙي واپس نه وڌندا آهن.

انڊري ۽ آڪاش والي ۽ جو آواز آيو.

آڪاش والي - اي مهاڀاي ٻائيسر! تون ٻئيء راجا جو پٽ آهين. دلست ڪل ۽ ٻئي راجا ڪڪ ڏيڻا ليا ڪڍيو آهي. لهنڪري ٿورو ويٽار ڪر. تون وري شو-پگيت آهين. لوڪي ۽ انڊري ڪارو نه ڪرڻ ڪورجي. سدا-شو سڀني پرائين جو ايترو آهي. سڀني ڪرين جو ساڳي آهي. هي سارو سنار اٿئي اٿن آهي، وڇو ٿي، سڌو ٿي ۽ لوڪي ۽ شومند اڃا اٿن آهي. پوءِ، وشو ۽ وڊو جا روم ڌاري آيو آهي ۽ سنار ۽ پندا ڪرڻ جو ڪم ٻالڳ جو ڪم ۽ سنگهار ڪرڻ جو ڪم ۽ ٻالڳ ٿي ڪري وهر آهي. هو سرور اترامي، سون جو مالڪ، سڀني کسي آساهد ڪندڙ، سڀني ۽ سرفست، آسادي، دالڙ ۽ عالم هوندي ۽ ماڻا ۽ اڻڻڻ روم ۽ واپڪ آهي اٿئي اڃا سان اڻڻڻ ۽ پاران ٿي وڌندا آهن. هيء سڀ لهنجي اهڪار جي ٻڌڻ جو ڪم ڪري سگهي!

اٿن چئي آڪاش والي بند ٿي ويئي، هڏاڻن ٻائيسر الڙڏ جي مارڻ جو مثال لاهي ڇڏيو ۽ هڏاڻن الڙڏ ٻالڳ کسي لالڪن جي شڪستن ۽ ٿي ٿوري. حسوس ڪندي ڌوڳا پڳوليء جو سڄو ڪندي چيو.

الڙڏ - اي پڳولي! تون پگين جي ٿوري آهين. جس ڏيڻ واري آهين. توهانجي ڪارو ۽ ڪرناڪ آهي. اي ڌوي! ڏهرين لالڪن مولڪي خوب مطالع شروع ڪيو آهي هائي تون ٿي مڏيوڊر آيو آهين. تون ٿي مڏيوڊر آڏو آهين.

جست وڏيء چوڻس جي ڪاويء پند واريء راند جو ٿي مهاڳالي پڙهت ٿي الڙڏ کي لالڪن جي شڪستن (سڀ ٻاش) ٿان ٻالڳ اهي آواز ڪرايو. الڙڏ وري مثلامند اندر داخل ٿيو. اٿا کوس ڏسي وڌاڻن وڌاڻ ٿي ۽ مشت ۽ اندر غور غور ٿيڻ لڳيون.

صفتڪهارس اي وڊو واپس! لائيسيء وڃي اڏا ٻالڳ پڙهيو ۽ غري ڪوشن سان ڪئي. غري ڪوشن ۽ پوهن اڪو هئي (جڏهن جو ٻالڳو ۽ ڪري سگهي) سڄاڻن پڙهيو، ۽ اهي اهاڻن کي وڏي اچي شوڻس پو شار (ٻائيسر جي ٿاڏيء) ٿي پڙهائي ڪئي. پڳوان وڊو جي شار جي وڪا جو ڪم اڳ ٿي ٻالڳ ٿي هر وقت همارو ڪم هو سو ۽ پنهني پگيت جي وڪا ته اهي اهو. پڳوان وڊو ۽ غري ڪوشن جي وچ اچي خونساه لڙائي ٿي. غري ڪوشن آخر ۽ اچي پڳوان شڪو جي آسهي ڪئي ۽ چيو.

شري ڪوشن - اي سڙو واپس پڙو! توهانجي کسي اڃا سنار ۽ هي اسي. توهان ٿي مڏيوڊر ٻائيسر دلست کي سڙو ڏيو هو. توهانجي اڪا سان مان همدون ڇاڻون سڙيل مڪلين وانگر ڪهڻ ۽ پڙهيء ٿي ڪهڻ ته آيو آهين. اي پڙو! لهنڪري توهان ٿي هن پڌ ٿان پاسر ڪيو نه توهان جو ٿي سڙو عالم ٿي.

ايتري ۾ چترليڪا جيڪا شڪلين ۽ مورتن ڪيڏ ۾ هوشيار هئي، تنهن ڏارنالن، ڏارن،
دنيستن، گندرون، ڪنڊن ۽ اڪشين جون شڪليون ڪيڏ شروع ڪيون. جڏهن ورهيلي وڻش
تي پهچي شورو، وسندي، پلام، ڪرشنا ۽ ٻرودمن، جون شڪليون ڪڍيائين ته اُها جي
منهن ۾ ڪو ڦيرو نه آيو. آخر جڏهن اُڀرڻ جو چتر چٽيائين ته اُها جي منهن ۾ شرشيءَ
سان گڏ لڄ ۽ شرم اچڻ لڳو. چترليڪا - مهڄي ويئي ۽ اُتي رواني ٿي.

جيڪ مهڄي جي اولداهي چوڏس هئي. رات جا ۳ ٻهر گذري چڪا هئا. دوارڪا
اُراسي سڀ نندرا داريءَ جي گرد ۾ اُلڙيون ماڻي رهيا هئا. چترليڪا شري ڪرشنا جي
گهر ۾ اچي شري ڪرشنا جي پوٽي اترڙ ڪي ننڊ مان اٿاري رهي راجي ومان ۾ وهاري
اڪ ڇپ ۾ اُها جي اڳيان اچي حاضر ڪيائين. اُها پنهنجي من مندر جي ڏارن کي ٻاڻ
وت پائي ڪڍ ڪڍ لڳي. هرڏانهن وري اُها جي پيءُ پاڻاسر جي پهريدارن کي ڪڙڪ
پهچي ويئي ته ڪو مهڄي ڏارو پاڻاسر جي محتلف ۾ گهڙي آيو آهي ۽ پاڻاسر جي ڏي
اُها جو من بهلائي رهيو آهي ۽ اُها ان ڌارني ماڻهوءَ سان مڃڻ ماڻي رهي آهي. پهريدارن
تصديق ڪئي ۽ پاڻاسر وٽ وڃي پهتا ۽ چيائون.

پهريدار - اي راجن! خبر نه آهي ته ڪئن هڪ ڌارو ماڻهو اوهان جي محتلف ۾ اندر
گهڙي آيو آهي ۽ توهان جي ڪنڀا اُها داريءَ سان ڇرچا مسخراون ۽ مڃڻ ماڻي رهيو
آهي. اي سائين! هيءُ ماڻهو زوريءَ اندر ڪئن گهڙي آيو. پنهنجي ڄاڻ اسان کي ڪا
پهچي آهي. باقي توهان کي ٻڌائڻ اسانجو فرض آهي. هاڻي توهين ماڻڪ آيو. پر اسان
کي شڪ آهي ته معان ۾ اندر ڏيو ته روپ بدلائي آيو هجي. پاڻاسر اها ڳالهه ٻڌي ٿي باهه
ٿي ويو ۽ اماڻڪ پنهنجي رٿواس ۾ بهتر هجي اترڙ ڪي ڏسي ڏنڊن اُڏارڻ وڃڻ لڳو.
يڪدم ٻاهر نڪري آيو ۽ پنهنجي ڏهه هزار فوجي - هارين کي حڪم ڪيائين ته اترڙ ڪي
ماري ختم ڪيو وڃي. پاڻاسر جي حڪم جي ڏار هئي. فوجي ساهي حملي ڪرڻ لاءِ
ٿيار ٿي آيا. اترڙ جي ليز ٻاڻن سڄي سڀا کي ختم ڪري ڇڏيو، پر نه پاڻاسر ٻاڻ اڀري
وڌو ۽ اترڙ کي سرپ پاش (نالڪ شڪتين) سان جڙي ٻڌي ڇڏيو ۽ پنهنجي وڙن کي
گهرائي ڇڏو.

پاڻاسر - اي وڙو! هن نالڪ شڪتين ۾ ٻڌل اترڙ کي پنهنجي اکين کان دور ڪري

ڪنهن اولداهي ڪرڻ ۾ غرق ڪري مون وٽ اچو.
ميتراڻ ۾ هڪ - هاڻي مٽريءَ ڇڏو، ”اي موراڻ! نالڪن جي زخمي ڄار ۾ اچي مالا
آهي. ڇڏو ائين ٿيندو ته ٻل ڏنڪن ۾ ڏنڪجي ٻاڻ ٻريان پيدا ٿي هاڻي هڪي مارڻ مان
ڇا ورتندو؟“ هرڏانهن وري اترڙ کي ڇڏي لڳو، ”اي ٻوادر! پاڻاسر جو لالو شايد تون
ڪو نه ٻڌو آهي؟ پنهنجي حياڻيءَ سان تون اجاڙ واند ڪري رهيو آهين. پنهنجي لالو
ائين ٿيندو جو مهاڻي پاڻاسر کان معافي وٺي وڃي پنهنجي وڙن تي پهچي.

چمکی لههتی سست پر لکيل آهي سو تون پښه. ايمان ئي دلها پر مالهوره کسي رسالې پر
 ۱۱۰۰ ليدو آهي. چيتر لکه تون موهو پکست آهين. واهې پکسي جو پست آهين له به بهي
 ايمان جو تل ږړېږو پرلده. هائي لههتي ستي وځالي ستي پر ملي ويندي. جلد ئي مون
 ۱۱۰۰ ږړو اوسان پښه کړي له جهن و هي چل ۱۱۰۰ ږړو لههتي مشروط ځاځو (۱۱۰۰)
 سږيل کالين والکر لکر لکر ئي کړي هن ږړوي ئي کړي لکر لکر ايدون. اږي اساد
 وکړا لههتي ملي مقام مو جي لکالي واور پند لږل جهنډو جځن وواچي طرمان چي
 هلکي جهنډي سان لکر لکر ئي کړي ځمن ئي ږړو ږړو ئي کړي ږړو ږړو ږړو ږړو
 له اهر پښه جو سو وپتو اوچي وږ آهي ۱۱۰۰ ولس مهاناري لڙالي چي نهاري کړي چي
 سدا کي ولي چنک چي مودان پر لوي پنج. همنو ږړو چاهين له بههتي محتلف پر مولي
 وچ چي لکي کښن وکړ ږړو پښه.

پاتسر آهي وچ پښه چيتر لکه دلک وچي وږ له بههتي سهارې ۱۱۰۰ ږړو ږړو
 پښه ږړو ږړو کي لکيل کړي بههتي محتلف پر ولس وږو.
 مولي اچي ږړو له محتلف مقام لږکښد ۱۱۰۰ ږړو ږړو ئي کړو لکړه کښه پر اواز
 جو ږړو ږړو لکړه، "اي پاتسر ۱۱۰۰ کړ چنکي جوږو ايدو. لههتي چل ۱۱۰۰ مشروط
 ځاځو سږيل کالين والکر ږړوي ئي کړي چلېدو. ۱۱۰۰ ږړو ږړو ۱۱۰۰ لږش پندا کښدو
 ۱۱۰۰ کښو اواز ږړو، مکر هن چنک چي کړلې دل له هاري. من کي لږ ږړو من جو من
 پر چرک لکړه، "مان به بههتي لکي ۱۱۰۰ لږ شتون ۱۱۰۰ استون سان ان شتون کي سون لکړو
 پر کالي لږ کښي."

"اکو مچر لږ لږ کښي له بهي. ۱۱۰۰ سست چو چکر لږو آهي. بهري خالو
 هن وده ځمن تان مياوچي ويا ۱۱۰۰ اچ لږو لکان بههتي پر کول لږ اچي. پاتسر چي ږړو
 لښا وياک چي موهي پر شري هادو (کښي) چي ږړو چو وږو کښو کان نارخ ئي ولس چي
 سوي به بههتي اکملې استان ئي اوار کړي ودي هتي. اوچو کښو سهر اږو. سهي پر
 شري کښي چي ږړو لږو سان پښه کي اکملو واند وولک کښي ئي ودي هتي. انا
 ۱۱۰۰ لږو ږړو ږړو، جو شکار لږ لکړه. اوچو لږ پر چوک ماري اتي کږي ئي. انا بههتي
 سهي جو احوال بههتي ساهه ږړو چيتر لکي کښي ۱۱۰۰ کښو ږړو ږړو لکان له سهي پر
 ابل انسان کښه بههتي ږړو ږړو هت کښو وچي.

چيتر لکيا - اي بهري انا ۱۱۰۰ ږړو مالهوره کي سهي پر لږ آهي، بهن. مالهوره کي مان
 سځان ئي کړو. بههتي پښه له کښو مان ان کي لږ ولس اچي سکههتي.
 لښا - (ږړو پر لږي ئي کړي) چيتر لکيا! چيتر لکيا! بههتي لکان بههتي ږړو مان بههتي
 اکملې کښي.

چيتر لکيا - انا! چکر ۱۱۰۰ ږړو مالهوره لههتي من کي بههتي وس پر بههتي
 ۱۱۰۰ بههتي مان بههتي سهي ږړو، بههتي، کښو ۱۱۰۰ کښو ږړو ږړو ږړو ږړو ږړو
 لښا - مان کښو ئي ۱۱۰۰ لږ سځان کښو بههتي.

گشيپ رشيءَ جون استرايون هيون. اهي سڀ تمام پوتر ۽ پتي ورت هيون. سندن آچار وڃار بلڪل شد هما. انهن مان ”دتي“ سڀ کان وڏي هئي جهنجا پت پوءِ سڀ ٽي دئيم سڏجڻ ۾ آيا. انهن استراين مان ٻه ڪيتري ئي پرجا آهن ٽي. ”دتي“ مان ٻه وڏا مهاڀلي راڳاس پيدا ٿيا. هڪ هرڻاڪشيءَ ۽ ٻيو وري هرڻاڪشيپ، هرڻاڪشيپ جا وري ٤ پت هما. (١) هلاڪ، (٢) اوهلاڪ، (٣) سهلاڪ، (٤) پرهلاڪ. سڀني کان وڏيو پرهلاڪ هو ۽ وڏيو پت وڌو پڳت هو. هنڪي مارڻ جي ڪنهن کي به سهڻي ڪانه هئي. پرهلاڪ جو پت وروچن هو. هي وڏيو مهادائي پيدا ٿيو. هڪ دفع اندر هن وٽ هڪ ڪپڙي اراهمڻ جو روپ ڌاري آيو. وروچن پنهنجي سڀي ڏڙ کان ڌار ڪرڻ ۾ ويٺو ٽي به ورتي. هنڪي وري راجا ٻليءَ نالي پت پيدا ٿيو جنهن به پنهنجي ٻليءَ کان به دان ۾ وڌيڪ ڏاڪو ڄمارو جو وامن روپ ڌاري وڌو اچي هنڪان ٣ ٻيو پرڻوي وٺي سڄي پرڻوي دئيمن کان خالي ڪري ڇڏي. راجا ٻليءَ کي وري هڪ شڪتي شالي پت پيدا ٿيو جو پاڻاسر جي نالي سان ٽنهي لوڪن ۾ مشهور ٿيو. پاڻاسر مهادائي، ٻڌيمان، اڏار، ستيه - پرڻگيه ۽ شو پڳت هو. شو پڳتيءَ جي ايج ۽ پرڻاب ڪري سڀ ديوتائون سندس ارڏيءَ ۾ رهڻ لڳا. هن جي راج ۾ ديوتائن کانسواءِ سڀ سڪي هما. پاڻاسر کي هڪ هزار ٻانهون (پڇائون) هيون. پنهنجي ديوتائن سان اي اظهار ”لاڏيو ٿرڻ.“ ڪندو هو. هڪ دفع پڳوان شڪر هن جي ”لاڏيو - پڇائون سان اي اظهار ”پاڻاسر اهڙيءَ نوع ۾ ٿي امسڪار ڪري ڇوڙ ٿيو.“ ٿرڻ، ٿي امام پوسن ٿيو. پاڻاسر اهڙيءَ نوع ۾ ٿي ”لاڏيو - ٿرڻ“ ٿي پوسن ٿيا آهيو ٿي - پاڻاسر - اي پڙو! جهڪڻن ٿرهن پنهنجي ”لاڏيو - ٿرڻ“ ٿي پوسن ٿيا آهيو ٿي - ٿرهن اڄ ڪانهه پنهنجا رکيڪ (پڇائيندڙ) ٿيو. ٿرهن ڪرپا ڪري پنهنجي ڪٽن ۽ پٿرن وڏا پنهنجي هن نگر ۾ رهو ۽ پنهنجي هر طرح رکيا ڪندا رهو. پوءِ نه پڳوان شڪر کيس ”من - اڃا“ اڏسار ڏيڻ ڏنا ۽ سندس نگر ”شوڻت پڙ“ ۾ پنهنجي پٿن ۽ ڪٽن جي اتالي سوڌو رهڻ لڳو. ڪافي وقت گذري چڪو جڏهن هن ڏٺو ته سڀ جنگي چوڌا ۽ ٻانڪا بهادر پڳوان شڪر جي ڪرپا درشتيءَ ڪري هن کان ڪو ڪاٺي پوئتي هڻي وڃن ٿا ۽ هن جي اڳيان ڪنهن جي به دال نه ٿي ڳري ٿڌن پنهنجي طاقت تي ٻاڏو ڪرڻ لڳو ۽ هڪ دفع وري ”لاڏيو - ٿرڻ“ جو ملاڳڙو مڃائي پڳوان شڪر کي وڏيو پوسن ڪري غرور ۽ نذر وڃان ڇوڙ ٿيو. پاڻاسر - اي پڙو! ٿرهن جو مرڻي هڪ هزار ٻانهون ڏنڊون آهن ٽنهن مان نه ڪو به ڪارج ٿئي ٿي نه ٿو جو ڪيتري وقت کان وٺي پنهنجي اڳيان ڪو به چوڌو يا جنگي چران ڪڍڻ ڪرڻ لاءِ آيو ٿي ڪو نه آهي. چڱو ڪرڻ لاءِ آيو ٿي ڪو نه آهي. پڳوان شڪر کي البت غصو آيو ۽ زور سان ٽهڪ ڏيندي چيو. پڳوان شڪر - اي اڳيان! توکي ڏڪار هجي. شايد تون پاڻ کي ڪجهه شيءِ سمجهي رهيو آهين. توکي اڃا خبر ڪانهي ته پنهنجي رکيا ڪير ڪري رهيو آهي؟ خير،

اڌيءَ طرح پورو جي ٻيٽ شڪر آڀارو جڏهن اٿس مڙئي - اسٽرو ٽروڻ اڌر مڙئي
جنن کي چوڻ ۽ لڪار مڙئي ۽ پاڻ پورا پوريت تي پهچي پورا ٻيٽ کي پاڻ ۾ کڻي
مٿي مڙي ۽ چور.

دهاديو - اي پورو لڏن! تون مڙيو پورا ٻيٽ آهين. نههڻي لڏيا، لڏڪر - اسٽان،
لڏڪر - اڇن، لڏڪر - اڇن، لڏڪر - آڏاڻا، اٽل وادوس ۽ ڪاشي لڏڪريءَ ۾ اڇن وغيره مڙي
مان لڏڪي ٻيٽ سان ڏسي رهو آهين. نههڻي لاءِ ڏيڻ ڪجهه موڪلي ڏيڻ لڏڪر. تون
نههڻي شوق شوق مان آئون لڏڪر. نههڻي وڏو (شڪر) رستي ٻاهر اڪري مڙيو چر ٻيٽ
سڏاڻ ۽ اڀرندي. مون وٽ جا "هولٽسٽيولٽي" وڏا آهن ۽ جا مون ۽ مڙي توڙي
مان هٿ مڙي آهي سا لڏڪي ڏيڻ چاهيان ٿو. تون ان وڏا ڏارڻ جي لائق آهين. تون جهڙن
لڏڪي سان مڙن جي مڙن وڏا جي آزمائش ڪندڻ لڏڪر لڏڪي ۾ آهي سڀ مڙي آهي
آهي چيو لڏڪر وڌا. هيءَ سڀ سچ سچو. نههڻي لڏڪر سورج، چنڊو ۽ اٽڪي
وانگر سڄو ۾ لڏڪر وڌو. تون آڪاش مڙي ۾ هڪ لڏڪي جي روپ ۾ پوريءَ جسي
اٿس لڏڪن اڇن پوري لڏڪر وڌن. لڏڪر سڄي اڇن کي گوشت ۾ مڙي ڪرڻ وڌن.
جو مڙو (اسٽري ۽ ٻيا لڏڪر) نههڻي سڄي سڄي سان پاڻا ڪندو انڙو سڄو مڙي
نههڻي ڏوڏي لڏڪر سان لڏڪر لڏڪر. اي مڙي ۽ وڏا لڏڪر اڏو مڙي سان
شادي وغيره سڀ لڏڪر جا مڙي سا ڪاڇ مڙي لڏڪر وڌا سڀ لڏڪر لڏڪر (اڏڪر،
چنڊ، اڏڪر) نههڻي مڙي سان سڀ لڏڪر وڌن. لڏڪر هي اسٽان ڪمڻ شوق.
لڏڪر، "شڪر" جي لڏڪر سان ڏاڍا ۽ مڙو لڏڪر. چوڪو مڙو هن لڏڪر جي اڇا
۽ آڏاڻا مڙي لڏڪر کي "وڪون مڙي ۾ ڪامياب حاصل ٿيندي. جو مڙو شڪر وار لڏڪر
شڪر ڪرڻ لڏڪر لڏڪر شڪر لڏڪر جي هڪ سال لڏڪر لڏڪر سان ۽ مڙي
سانگريءَ سان اڇا ڪندو آهي نههڻي وڏو لڏڪر وڌو. اسٽان جيسو، اڏڪر
وڌو ۽ ڪهڙن لڏڪر جي وڏاڻن جيسو چڻو لڏڪر. اڌيءَ طرح وڌان لڏڪر پورا
شڪر آڏو ڏان لڏڪر وڌو. (وڏو مڙو مڙي شوق ڪاشي وڌو لڏڪر) وڏو سگهنا (۲)
پد گند (۵) اڌاء ۵۰ ساڄو.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ٻائلسر جي ٻيٽيا ۽ شوق کان وڌان وڌو. ٻائلسر جي ڌيءَ کي سڀلو.

شوق ڪرڻ جي چڙهائي ۽ شوق ڪرڻ ۽ شڪر وڌو.

وڌو وڌو - اي مڙو وڌا ۾ مڙو شوق مڙو لڏڪر لڏڪر لڏڪر وڌو
وڌو آهي. مڙي مڙي مڙي اڌو پڌو ۽ ٻائلسر مڙي لڏڪر. ۽ ان کي شڪر
جي مڙي جي پوري مڙي؟

شوق مڙي - اي وڌو وڌو! مڙي لڏڪر لڏڪر لڏڪر لڏڪر لڏڪر لڏڪر لڏڪر

گر تارم ڪيو.

سنڌڪهار - اي مڻي وياس! ڪهڙو وقت اڳي ڀرڳو لمدن (ڀرڳو ولس مان آهن ليل شڪر آچار) واراڻسيءَ ۾ وڃي ڪري پڳوان شڪر جي ڏيان ۾ مڳهن رهندي گهور ٿيسيا ڪيائين. هڪ شو - لنگ جي استاينا ڪيائين ۽ هڪ ڪوه ۾ ڪوٽايائين. پوءِ هڪ لک دغا ٻنڀا مرف جا پوئل ڏوٽا لنگ مٿان ڏاڍي ٻارم ۽ شڙا سان وڇهي اڀسڪ ڪيائين. ان ٻنڀا مرف ۾ ڏڏ، ڪير، مڪڻ، ماڪي ۽ ڪٽ ڪانسواءِ عطر، انجور ۽ ٻيون خوشبودار شيون به ملايائين. پوءِ وري چندن، ڪستوري، ڪافور، ڪنگور، ڪنسر ۽ اگر وغيره خوشبودار شين جو لک ٺاهي هڪ هزار دغا ڇاڙهيائين، پوءِ وري ڏاڍيءَ خبرداريءَ ۽ شڙا سان وڻج جههڪ ڪل، ڏالڙي جا گل، ڪير جا گل، گمل، مالت، ڪرڻڪار جا گل، گدنب جا گل، مٿاسريءَ جا گل، جهيلي، شبت پتري، سنڌووار جا گل، ڍاڪ، ٻڌوڪ، پشپ، ڀاڪر، ٺاڪ ڪيسر، موگري جا گل، ڪند جا گل، مولير، مندار جا گل، ٻلهر، ڪرما جا گل، وغيره ۽ انهن جا پن، نلسيءَ جا پن، دلدروءَ جا پن، دوجواس جا پن، ارهمهتريءَ جا پن، ڊپ، چپر، ڪچال جا پن، ڪر ڪر ڪر سڻلا وغيره، انهن کي ڇڏي وٺڻ جا پن مٿس ڇاڙهيائين. ڏاڍي ٻارم ۽ شڙا سان پوڄا ڪيائين، ڀرڳو پوساد ڇاڙهيائين ۽ شو - لنگ اڳيان ٺهندي شو هزار - اڪري ۽ ٻيا شو - استرلر ڳاڻڻ شروع ڪيائين. ڪافي وقت گذرڻ کانپوءِ پڳوان شڪر ان شو - لنگ مان ڀرگهت ٿي چيو.

پڳوان شڪر - اي ڀرڳو لمدن! مان ٺهندي ٿيسيا ٿي بلڪل ڀرسن اهر آهيان. تون هاڻي ٺهندي مڙس پورڻ ڪرڻ وارو وردان وٺي سگهن ٿو.

پڳوان شڪر جي مڙس وڃڻ کي ٻڌي ڪري شڪر آچار، آند ساگر ۾ چٽڪ ٺهڻ هڻڻ لڳو. خوشيءَ جا اکين مان لڙڪ لڙي آيس ۽ وري پراڻا ڪرڻ لڳو.

شڪر آچار - اي پڳوان! توهان ٺهي لوڪن جي ٺانڊي لاءِ آسمان ۾ درج روپ ۾ آهيو. توهان جي ڪرڻ سان سسار ۾ ڀرڪاش ٿئي ٿو ۽ دلين جي ڪڪرن جي اوکڙ ٿئي ٿي. اي جهنگلشور! توهان کي مسڪار آهي. توهان چندرما روپ ٿي ڪري رات جي انڌڪار کي لاس ڪيو ٿا ۽ پراڻن جي اکين کي لال ٻهچائي رهيا آهيو! اي سرور واپي واپو روپ! توهان سڀني کي ڇڏي رهيا آهيو. اي سسار کي ڀار ڪرڻ وارا اکي روپ! توهان فقط زندهه ماڻهن جي شيرا ڪراڻ ٿا پر مئل ماڻهن جو - اڪي سسڪار رستي شيرا ڪراڻ ٿا. اي جل سروب ورتاڪ! توهان اندر جي باهه کي لال ٻهچايو ٿا. جهڪ جي ڀياس ٻهچايو ٿا ۽ جهڙن ڀردان ڪيو ٿا. اي ڀرڪاش روپ اشور! توهان جي ٽي آسري هيٺ سساري ماڻهو ٻڪي رهيا آهن. اي ڀرڙي روپ ڀرمانا! اي آشت مڙس. ڌاري [(١) شرڙ (٢) پڙ (٣) رڍر (٤) اکر (٥) پير (٦) پشور پتي (٧) مهادر (٨) ايشان] اهر سروب شڪر توهان ٽي سسار جي ڌري ڌري ۾ حاضرن حضور آهيو. اراجمان آهيو. مڙسجي توهان جي اڳيان ٻار ٻار نمسڪار آهي.

میس آرمه جن ورتا کھنڊي چور.

و در - اي داندرا مان لوهجي اڏون جي ڇوڪر، سنج، امر، بهادري، لڄ گهروا
لي ڏانڊو پوسن لي ودر آهيان. لهنڪري اي سئي ورتا وارا هونو ٿو ڏهر. لهنڪري
سڀ پامه لاس لي چڪا. ٿو هونو ڏر ورتا جي لائق آهيان.

انڌڪ - پگوان پهرين ٿو رهان جي بهما کي ٿو چالي مون هن ورتا پرمي ۽ اڙهائي
گهٽ وڌ لڏا پالها آهن ۽ ٿو ڪرڻ جهڙا خراب ڪم ڪيا آهن ٿو کي معاف ڪور. مهنجا
اڙاڻ ڪما ڪور، مهنجا سڀ ڪما ماري ڇڏو ۽ ڏهر واري ڇڏو. اي بهادري مان
پاڻ، همارو، اچ ۽ اڏم آهيان. ٿو رهان پاڻ کي لاس ڪرڻ وارا ۽ اڏم آهيان. مون ٿوري
پامه جهڪا ڪار. واسا وڃي هتي لهنڪري ٿو ڪرڻ ساگر آهي، ڪرڻا ڪري معاف ڪور.
هالي سان هٿ چوڙي پٽيءَ ڪري وهر آهيان. ڪوري ڏيري اس معاف ڪري ۽ مان
ڪڪري پٽو آهيان ۽ مهنجي ڪڪري جي اڙوڙ ٿو ڪري مرڻي ڏهر. اي سائو! ٿو رهان
جي ڪارڻ سڀ مهنجي خاندان کان پهر آهي ۽ جي ڪرڻا ٿو ڪندا ٿو مان ڪورڊ جي چور
۽ پير لي وٺينس. مان ٿو رهان سان ڪم ٿو ڪري سگهنس؟ مان جهڙو آهيان ۽ ٿو رهان
شاهن جا شاه آهيان. مان ڪم ٿو ڪري سگهنس؟ هالي ڪرڻا ڪور ۽ سڄو ڏهر ٿو آهيان
مان ڪوريءَ کي مالا سان سڄهان. اي پڙو! سڀ گهٽ ٿو رهان جي وس ۽ آهي. شل
مان ٿو رهان جي چوڙن جو داس ٿان ۽ مهنجي ٿو رهان ۽ پڙي اٿل رهي. شل دارائي سان مان
وڌو ورتو ٿو ٿان ۽ مون ۽ ساڄو ٿان ۽ دائر رهي. شل مهنجي چو ۽ من پرستش رهي ۽ ٿو رهان جي
ٽڪن سان ڪڏهن پان. ٿو رهان جي اهڙي ڪرڻا ٿي چو راکاسي سڀاء وري ٿو آهي ۽ راکاسي ڪم
۽ چاه ٿو ٿان. اس پڙو! اهڙو وڌو ڏهر ٿو مان ٿو رهان جو داس ٿي رهان ۽ ٿو رهان مهنجا لڪهه چور.
اٿن چوڙي انڌڪ خاندان لي وڌو. پگوان شڪر جي ميس اڏوڻ ڪرڻا ڏرڻي لڄ
لڳي. جهڙي ڪري ميس ميس عجب لڌو ٿي چور ورتا ٿان اٿن اٿان هر لڄ لڳو.
ميس ڪڏهن گهٽا ٿو پاد اچي وڃي ٿو ميس شين مالا پنا ۽ ودر ۽ گوري ٿي هئا.
اره ٿو ڏانڊو ڪڍ لڳو. ودر ۽ گوري ٿو پاد مان ميس چنڊ ۽ چنڊ لڳا. (هر هر بهادري
شور. ڪاشي ورتا ٿان ڪم ٿي) ودر سنگها (۲) پد کد (۵) اذاه ۴۹-۵۰ ساهت.

شڪر اچاره جي گهور ٿيسيا ۽ استغورن حوران استغني ڪرڻ.

پگوان شڪر جو پوسن ٿي "موت - سنجولي وڌيا"

۽ پين ورن جو ڏين.

وين وٺاس - اي سنجو! شڪر اچاره کي موت - سنجولي وڌيا هر علم ڪن
ٿو اس ٿو هر مٿو ڏهن ڪسي ولي جهڙو شروع ڪم ٿي؟ اهو ڪولي ورتا ٿان ٿو ٿي

۴۲. لڊڻ - پنهنجن - ڇڻن جي ملڻ لاءِ لويي، ۴۳. لڊڻڪ - دشمن جو شڪار ڪندڙ، ۴۴. بگهه - سون - ڏک. جي بگهه کي ناس ڪندڙ، ۴۵. ڪرڪا سبب - ڪرڪاڻن مانائڻ جي بت (سوامي ڪارڪ) سان گڏ رهندڙ، ۴۶. آلڪ جي مستيءَ ۾ مست، ۴۷. هائيءَ جي ڇهڙيءَ کي بهرندڙ، ۴۸. هائيءَ جي ڇهڙيءَ کي چادر وانگر اوڍڻ وارو، ۴۹. ڪيڊڻ - پگڻن کي ڏکي ڏسي ڪاوڙ ڪندڙ، ۵۰. ڀڄڪ پوڻ - لانگن کي ڀڄڻ جي روپ ۾ ڏارندڙ، ۵۱. ڊٽالڊ - پگڻن کي آسرو ڏيندڙ، ۵۲. ويٽال، ۵۳. گهورو - سخت سپاڙ وارو، ۵۴. شاڪبي - بوجھ - جنهن جي شاڪبيون وغيره پوڄا ڪندڙن وٽن، ۵۵. اگهورو - جنهن جي اگهورو پوڄا ڪن، ۵۶. گهورو ڏيٺ ڪنهن - مڙمار ڏيٺن کي سنگهار ڪرڻ وارو، ۵۷. گهورو ڪورس - خوفناڪ گرجنائون ڪندڙ، ۵۸. ونهتي - ونهتيءَ جي روپ ڌارڻ ڪرڻ وارو، ۵۹. پسمانگهه - بدن آي پسيءَ جي رمانڻ وارو، ۶۰. جٽل - ڳنڍايون ڳوڙها جتان وارو، ۶۱. شد - پوٽو، ۶۲. سوان بکي پنهنجي شيوا ڪن، ۶۳. پوٽو پوٽو ڳوٺ جو مالڪ، ۶۴. پوٽو ٺاٺو - جن جو مالڪ، ۶۵. پوٽو شرف - پنهنجي پوٽو جنهنجو آسرو وٺڻ، ۶۶. ڪڪ - آسمان ۾ شل سراد ڪرڻ وارو، ۶۷. ڪروڙف - غصيجاڙ، ۶۸. لشنر - دشمن سان سخت وهندڙ ڪرڻ وارو، ۶۹. چنڊ-پراگرمي، ۷۰. چنڊيش - چنڊي داييءَ جا مالڪ، ۷۱. چنڊيڪا پريتر - چنڊي داييءَ جا پياوا، ۷۲. چنڊيڪڊ - هروقت ڪروڙ ۾ پرايل مهن وارو، ۷۳. ڪرمان - ڪوڙ جا سروب، ۷۴. لسترانش - لڏار جي روپ وارو، ۷۵. شو پوڄن - مڙمي جي پوڄي کي لڳائڻ وارو، ۷۶. ليلها - ڪاوڙ مهل چپ کي ڏڪائڻ وارو، ۷۷. مهارڻو - ڏاڍو پيمڪر، ۷۸. مڙيو - مڙف جو روپ، ۷۹. مڙيو ڪوچر - مڙف جي ٻوٽو، ڪان پوي، ۸۰. مڙيو مڙيو - مڙف جو روپ، ۸۱. مهاسين - وڏيءَ سڻا وارو، ۸۲. شمشان ۽ جهنگلن ۾ رهڻ وارو، ۸۳. واڳ - پرام سروب، ۸۴. وراڳي، ۸۵. واراڻڻ - پرام ۾ مست، ۸۶. ويٽ واڳ - آداس رهندڙ، ۸۷. شتارچي - لڊڻ جي لڊڻ چڙهڻ وارو، ۸۸. ستو - ستوگڻي، ۸۹. وڃ - وڃوگڻي، ۹۰. لمر - لمرگڻي، ۹۱. ڌرم - ڌرم سروب، ۹۲. اڌرم - اڌرم سروب، ۹۳. واسو آڻج - ڏانڊر جا لڊيا يا آب ڌنڌو، ۹۴. ستو - سچ جا روپ، ۹۵. آستو - سچ جي حد کان بهر رهندڙ، ۹۶. سب روپ - سڀئي روپ وارو، ۹۷. آست روپ - ڏاڍا ڏيندڙ روپ وارو، ۹۸. آستو رھت - بنا سبب رهڻ وارو، ۹۹. آڏٽار پورو - آڏ استريءَ ۾ آڏ پيش جي روپ ڌارڻ ڪرڻ وارو، ۱۰۰. پاڻو - سرج جي روپ وارو، ۱۰۱. پاڻو ڪرڻي شت پري - سڙ ڪوڙو سرج جي آڇ وارو، ۱۰۲. بگهه - بگهه جي روپ وارو، ۱۰۳. بگهه پتي - بگهه جا پتي، ۱۰۴. وڏو - سنگهار ڪندڙ، ۱۰۵. ايشور، ۱۰۶. ورد - ورن جي ڏيڻ وارو، ۱۰۷. شو - ڪلياڻ سروب، ۱۰۸. شير.

اهڙيءَ طرح ۱۰۸ دفع نالن جي ڳڻپ سان الڳ ڏيٺ مڪمل ٿي ويا. ان وقت ئي پڳران پورا ٺاهڻ الڳ ڏيٺ کي نيشنل جي چوٽي ان حيثيت لاءِ، آيو دان ڏيندي

۴۲. اڀڙ - پڄيڻ جي ملڻ لاءِ لويي ، ۴۳. لڀڙڪ - دشمن جو شڪار ڪندڙ ، ۴۴. يگي سون - دڪي جي يگي کي ناس ڪندڙ ، ۴۵. ڪرڪا سٺ ڪس - ڪرڻان مالان جي پٺ (سروهي ڪاوڙڪ) سان گڏ رهندڙ ، ۴۶. آلڪ جي مستي ۾ مست ، ۴۷. هاليءَ جي ڇوڙي کي بهاريندڙ ، ۴۸. هاليءَ جي ڇوڙي کي چادر وانگر اوڀڻ وارل ، ۴۹. ڪڀڙ - پڳڻن کي دڪي ڏسي ڪاوڙ ڪندڙ ، ۵۰. پڇيڪ پوڻ - ڏانڊن کي ڳهڻن جي روپ ۾ ڏاريندڙ ، ۵۱. دٽالڊ - پڳڻن کي آسرو ڏيندڙ ، ۵۲. ويٽل ، ۵۳. گهورو - سخت سڀاڙ وارل ، ۵۴. شاڪمي پوجس - جنهن جي شاڪميون وغيره پوڄا ڪندون رهن ، ۵۵. اگهورو - جنهن جي اگهورو پوڄا ڪن ، ۵۶. گهورو ڏيئس گهن - مولمار ڏيئس کي سنگهار ڪرڻ وارل ، ۵۷. گهورو گهورش - خوفناڪ ڪرڻائون ڪندڙ ، ۵۸. وڻسهي - واسهتيءَ جي روپ ڌارڻ ڪرڻ وارل ، ۵۹. ڀسمانڪ - بدن تي پوسهيءَ جي رمانڻ وارل ، ۶۰. چٽل - ڳنڍيون ڳوڙها چٽائڻ وارل ، ۶۱. شڌ - ڀرڻ ، ۶۲. سون يگي پڄيڻي شيرا ڪن ، ۶۳. پوڄيڻي پوڄا ڪندڙ آسرو وٺڻ ، ۶۴. ڪڪ - آسمان ۾ شل سواد ڪرڻ وارل ، ۶۵. پوڻا شرف - پڄيڻي پوڄا ڪندڙ سان سخت وهندڙ ڪرڻ وارل ، ۶۶. چنڊ-پراڪريءَ ، ۶۷. ڪروڙس - غصيجاڙ ، ۶۸. نشتر - دشتن سان سخت وهندڙ ڪرڻ وارل ، ۶۹. چنڊ-پراڪريءَ ، ۷۰. چنڊيش - چنڊي ديريءَ جا مالڪ ، ۷۱. چنڊيگا پراڪري - چنڊي ديريءَ جا ڀارا ، ۷۲. چنڊيڪڊ - هروقت ڪروڙ ۾ پراڻ ملهن وارل ، ۷۳. گرمان - ڪوڙ جا سروب ، ۷۴. نسترش - تلوار جي روپ وارل ، ۷۵. شر پوڄن - مردي جي پوڄي کي لڳائڻ وارل ، ۷۶. لاهيا - ڪاوڙ مهل چپ کي ڏيکارڻ وارل ، ۷۷. مهارڻو - ڏاڍو پڇيڪر ، ۷۸. مريو - مريو جو ڀاءُ مريو - وڏي ڪوچر - مريو جي پڇي ڪان پري ، ۸۰. مريو مريو - مريو جو ڀاءُ مريو - وڏي ڪوچر - مريو جي پڇي ڪان پري ، ۸۱. مريو مريو - مريو جو ڀاءُ مريو - وڏي ڪوچر - مريو جي پڇي ڪان پري ، ۸۲. شمشان ۽ جهنگلن ۾ رهڻ وارل ، ۸۳. راج - پرام سروب ، ۸۴. وراڳي ، ۸۵. راکاڻڌ - پرام ۾ مست ، ۸۶. ولس راج - آداس رهندڙ ، ۸۷. شتارچي - لڄ جي ڀيٽ ۾ ، ۸۸. ستو - ستوڪڙي ، ۸۹. رچ - رچوڪڙي ، ۹۰. لمر - لمرڪڙي ، ۹۱. ڌرم - ڌرم چنگن وارل ، ۹۲. اڌرم - اڌرم سروب ، ۹۳. واسو آڻج - ڏانڊن جا لڏيا ڀاءُ آپ اندر ، ۹۴. ستو - سروب ، ۹۵. آستو - سچ جي حد کان ڀاهر رهندڙ ، ۹۶. ست سروب - سڀئي روپ سچ جا روپ ، ۹۷. آست روپ - ڀاڄاريندڙ روپ وارل ، ۹۸. آديتو رچس - بنا سبب رچڻ وارل ، ۹۹. وارل ، ۱۰۰. آست روپ - ڀاڄاريندڙ روپ وارل ، ۱۰۱. پانڊو ڪوڙي شت پري - سڙ ڪوڙ سون جي لڄ وارل ، ۱۰۲. يگي - يگي جي وارل ، ۱۰۳. يگي پتي - يگي جا پتي ، ۱۰۴. وڏو - سنگهار ڪندڙ ، ۱۰۵. اڀرو ، ۱۰۶. روپ وارل ، ۱۰۷. ڪلياڻ سروب ، ۱۰۸. شير.

ورد - ورن جي ڏاڍا وارل ، ۱۰۷. شڙ - ڪلياڻ سروب ، ۱۰۸. شير.

اڌريءَ طرح ۱۰۸ دفع نالن جي ڳڻپ سان الڳ ڏيئس مڪمل ٿي واري ان وقت ئي پڳڻان پورا ناهي ڏيئس کي نرسول جي چوٽي تان هيٺ لاهي ، ايترو ڏان ڏيندي

ڪندي چيو، ”اي ديوتائن جا سوامي، ديوتائن ۽ ڏکيٽن جي پوڄا لائق، پوءِ پوسين ۽
ورمان جي ڄاڻ وارا ساڻن ۽ پيلي رنگ جي اکين وارا مهاپلي، ٻڏي - سروب، شينهن
جي ڪل کي ڌار ڌار ڪرڻ وارا اگني - سروب، ٿرلوڪيءَ جي آلهي ۽ جا استان، ايشور،
هر، هري - ٿوسيا، ٻرلي - ڪاري اگني سروب، ڪٽيش، لوڪال، وڏين ٻانهن وارا وڏن هٿن
وارا ترشول ڌار ڌار ڪرڻ وارا وڏن ڏنڊن وارا ڪال روپ، مهيشور، اڀاسي، ڪال - روپي،
ليل - ڪمٽ، وڏي ٻيٽ وارا ڪٽن جا سوامي، سروب آتما، سيني کي انهن ڪرڻ وارا هرهند
حاضر، مريوڻ کي هٿائڻ وارا ٻريائر ٻرلي ٿي اتر وره جي ڌار ڌار ڪرڻ وارا ٻرههاري،
ويدانت جي ٻرچار ڪرڻ وارا ٿوسيا جي آنت واريءَ حد تائين پهچڻ وارا پشوپتي، خاص
انگن وارا ترشول ڌار ڌار ڪرڻ وارا ڏنڊي ڌار ڌار ڪرڻ وارا وڏي جس وارا ٻرن جا
وارا جتان وارا شڪند ڌار ڌار ڪرڻ وارا وڏن جي وڃائڻ وارا امر، سونهن سونپا وارا آفتي جي
سوامي، غفائن ۾ رهڻ وارا ويڙا ۽ ساڙن جي وڃائڻ وارا امر، سونهن سونپا وارا آفتي جي
سورج وانگر ڳاڙهي رنگ وارا شمشان ۾ نواس ڪرڻ وارا عيش و آرام ۾ شوق رکڻ وارا
اما - پتي، دشمنن کي ناس ڪرڻ وارا ڀڳ جي اکين کي ناس ڪرڻ وارا ٻوشا جي ڏنڊن
کي ناس ڪرڻ وارا خوفناڪ طرح ناس ڪرڻ وارا ٻاش (چار) ڪي ڌار ڌار ڪرڻ وارا،
ٻرلي - ڪال - روپ وارا الڪا - ڪر، اگني - ڪيترن من کي وس ڪرڻ وارا ٻرڪاش ڏيڻ وارا ٻرجاپتي،
مٿي ڇاڙهڻ وارا جيون کي ٻڌا ڪرڻ وارا ٿرلي - ٿم - روپ، لوڪن ۾ سيني کان سريشت،
وامدي ڳالهائڻ ۾ سياڻپ جي روپ وارا وام مارڪ ۾ پڪشور جي روپ وارا پڪشڪ، جتاڌاري،
سخت (جٽل) - ٿوسيا سان راضي ٿيڻ وارا اندر جي هٿن کي ٻيتر بڻائڻ وارا وسن کي ڇڙ بڻائڻ

ڪري سگهي؟ شڪر آڃاڻو ڪنن وري ٻاهر ڇڏي ڇو ڇڏيو اڪيو؟ هن پسا ڪيو ۽ ڪهڙي آڏاڻا ڪئي؟ هن کي ڪو به مان آلاوڻ جي ڪهڙي وڌا هئي؟ ڀڳوان وڊر وري نرسول تان لاهي انڌڪ کي ڇو ڇڏي ڏنو؟ اهي سڀ ٻانهون وسار سان ٻڌايو -

سلسلڪمار - اي مٺي وٺاس! ڇڏين ڀڳوان وڊر جي سڃاڻ جي وجهه ليڻ لڳي تڏهن دلپت وڃي انڌڪ ٽوپوالٽي ويو. ٻڌهڻي ڪروڙ شڪر آڃاڻو جي ڀرسان وڃي ٻڌهڻي سڃاڻ جي درڪڻي ٻڌايلن. شڪر آڃاڻو غريب ۾ آيل سان مدد ڪرڻ واجب سمجهي. آڏي ٻوهر ڀڳوان شڪر ڇو ڏيان ڪري ”مرتب. سڄهولي“ وڌا ڇو سڄهولي ڪيائين. بس وڌا جي سڄهولي ڪرڻ جي دير هئي ۽ سڀ ملل دلپت ليد مان چٽڪ ٽارا ٽولا ٿي اٿس ٽڙا ليا. چنڊ ٿي هٿيار ٻوهار ٽٽي وڃي ڀڄي ۽ ڏوڪي ٻيا ۽ اهڙي طرح چئن چئن مرلدا ٻيا وڃن ٿي ٽن ”مرتب سڄهولي“ وڌا جي ڀڄي ڀڄي ڀڄي ڀڄي شڪر آڃاڻو انهن کي ٽاريندو پئي وڃي. هوڏانهن وري مري ڪري اٿي ٽڙا ليل دلپت ۽ داڙ وڊر ٽٽي ٿي غروب مارو ڪرڻ لڳا. هيءُ ٻانه وڊر جي ڪنن تي هئي ۽ وڊر ڊيولا ٻڪڙم ليدڪمڙو کي سڏ ڪري چيو، ”اي ليدڪمڙو! شڪر آڃاڻو کي مون وٽ آڻڻ ٿئي اڄ چئن ڪر ٽار شڪار کي ڇڏي ٻڌو آهي.“ بس، ڀڳوان وڊر جي ڇوڙ جي دير هئي ۽ ليدڪمڙو دلپت جي سڃاڻ کي ڇوڙيندو ٽاريندو اٿي وڃي ٻاهر چئي شڪر آڃاڻو جي سڀ دلپت ۽ داڙ وڌا ڪري رهيا هئا. ليدڪمڙو ٻڌي ٿي شڪر آڃاڻو کي آڻڻ ٿئي ويو چئن ٻئي ڪنهن ڪرڻي کي ٽٽي وڃي. شڪر آڃاڻو جي ڪڍي وڃڻ کانپوءِ دلپت ۽ ڊالون غروب ٿيون، شڪر آڻ شڪر جي ليدڪمڙو مٿان چٽڪ ٽوساڻي وڌي ڇڏي مگر انهن جو ان مٿان آڻڻ ٿي ٻوهر چئن ڪنهن سڀ هاليءَ مٿان هڪ وڃي ڇي ٻن ڇوڙ. هرا سان ٻانهون ڪمڙو ۽ شڪر آڃاڻو کي ٻانهن ۾ غروب ڏيڻ ليدڪمڙو آڻي وڊر جي اڳيان ٻاهر ۽ چيو، ”اي ڀڳوان! ٻاهر هيءُ اٽل شڪر آڃاڻو“ تڏهن ٻوهر وڊر ڊيولا ڪڇي. ۽ ڇوڙ چٽاڻا کان سواءِ ٻڪڙم شڪر آڃاڻو کي ٻڪڙي کاڌي جي گراهيءَ وانگر ٽٽي واپس ۾ وڌو. ۽ ٻوهر وري جي ٽڪر وانگر ٻوهر ويو. ڇوڙاري ڏٺو ۽ هاڻاڪهار چٽاڻا لڳو.

هيءُ وڊرڪار ڏسي انڌڪ جا ڇوڙ ڇڏي ٻيا. ٻوهر چنڊ ٿي پاڻ سڃاڻي ٻڌهڻي سڃاڻ کي همت ڏياريائين ۽ چيائين، ”ٻوهر وڊر ڇوڙ جي مٿان چٽي ٻڌا آهي. ٻاڊ وڌو ۽ سڃاڻ سان جي آهي. چڪر جي مٿان تان ٻڌڻ لڪڻ ڪاٺڙا آهي ۽ وڏي ساهه ڏيڻ ٻوهر وري آهي.“ ٻوهر ليدڪمڙو سڃاڻ وڏي ڇوڙ ۽ ڇوڙ سان لڙڻ ۾ لڳي ويئي ۽ وري ٻانه ٽڙائي اُٿرو وڃي اعتبار ڪيو.

هوڏانهن شڪر آڃاڻو وڊر جي پست ۾ ٻاهر وڃڻ ڇو وڃڻ لڳو. ٻوهر وري ڊير تان ٻوهر اُٿرو ڪرڻ لڳو. سندس غيب جي حد ۾ وڃي ڪس ڇوڙ ٻوهر مالڊ اندر ليد آيو. اها ٽڙائي، اهي ٽي ڇوڙا ۽ اهو ٽي چڪر ڇوڙ مٿان. ساڳا ڇوڙ ڇوڙ سڃاڻ

گري اچي غفا ٿي حملو ڪيو. لڳاتار پنج ڏينهن سخت پينڪر ٻڌ لڳي جنهن ۾
 ننڍيڪيشور جو بدن گهايل ٿي ڌرام کائي ڪري پيو. هنجي ڪرڻ سان چٽڪ غفا جو
 دروازو ٿي بند ٿي وار پوءِ ٿي راکاس وٺي ردر جي بهادر گڻن مٿان ڪڙڪيا ۽ ٿوريءَ ٿي
 ڏار ۾ سيني کي مورچا ڪرڻ لڳا. هيءَ روپڪار ڏسي ڪڙريءَ ڏيريءَ وشدءَ ۽ اوهما جو
 سمورڻ ڪيو. جلد ئي اوهما، نارائڻي، انگري، وٽشراڻي، باميا، ٺٽري، وارڻي، واري،
 گڻو پوري، يڪهيشوري، گارڙي وغيره سڀ ديوان جي روپ ۾ سڀ ديوتا، پڪي، گندرو،
 سڌ، گهيڪ اچي ڪوريءَ جي مدد لاءِ پهتا جن راکاسن جي سڃاڻ سان ٻڌ ڪرڻ شروع ڪئي.
 ايتري ۾ ردر به اچي پهتو. شڪر آچار، دليٺ گروه جي سڃاڻيءَ جي زور تي ڪيترا
 دليٺ وري وري جهيٽا ٿيڻ لڳا. جلد ئي ردر، شڪر آچار، ٽي قبضو ڪيو ۽ آهستي
 آهستي دليٺ ساڻا ٿيڻ لڳا. مها پراڪرمي انڌڪ به سخت گهايل ٿيڻ لڳو. سندس بدن مان
 رعب وهڻ شروع ٿيو مس ٿي ان رعب مان ٻيا الڳ انڌڪ دليٺ پرگهت ٿيڻ لڳا ۽ ساري رڻ
 پوري. انڌڪ دليٺن سان پوري ويئي. وشرو پگوان بگدم شڪر جي سمورڻ ڪري هڪ
 خوفناڪ استريءَ جو روپ ڌارڻ ڪيو جا ردر جي بدن مان اچي ۽ ٽچلي وانگر ٻاهر نڪرڻ لڳي
 ٿي. انڌڪ جي سزا مان وهندڙ رعب کي پيئندي ويئي. هيئن پيا دليٺ پيدا ٿيڻ ۽ ختم ٿيڻ لڳا.
 هوڏانهن وري پگوان ردر جهڪي اڳڀر ٿي انڌڪ پيدا ٿيل هئا ٽن سيني جو سنگهار ڪيو ۽ باقي
 اصلي انڌڪ وڃي رهيو وري انڌڪ ۽ ردر جي وچ ۾ خوب لڙائي لڳي ٻار ردر سندس ترشول سان
 چائي چوري ۽ ترشول جي چهنس ٿي ڪڙو ڪري مٿي جهليو. انڌڪ لڏڪندو رهيو ۽ پڇاڙيءَ
 جي پساھن تي هو نه منجهس پگوان ردر اڳيان هٿ جهڙي آهستي ڪرڻ جي سمجهه اچڻ لڳي.
 پر لالڪ پنداريءَ وڌڻ ڏٺو کيس چڏيو ۽ سندس چوڻ تي ڪري پيو ۽ معافي گهرڻ لڳو. جنگ
 بند ڪرڻ جو اعلان ڪيائين، پڇتاءُ ڪيائين. سڀ ديوتائون پگوان ردر کان موڪلائي هلڻ
 لڳا. انڌڪ به پريان پيو ڪري روانو ٿيو ۽ پگوان ردر به پنهنجي غفا ۾ واپس وريو. (هر هو
 مهاڊيو شينرو. ڪاشي وشو نالڪ ڪنگي) ردر سنگهتا (۲) بڌ ڪنب (۵) اڌ ۴۹-۴۴ سماهت.

ننڍيڪيشور جو شڪر آچار به ڪٽي وڃڻ. ردر جو ڪيس ڳو ڪاٺي

وڃڻ ۽ پوءِ شڪر آچار به جو شو لنگ رستي ڏڪرڻ ۽ سو آڻ

شو. اڪريءَ استوتر جو ورنن ۽ انڌڪ کي وردان.

ويد وياس - اي سبت ڪمارو! جڏهن انڌڪ ۽ ردر جي وچ ۾ مهاپينڪر ٻڌ لڳي
 رهي هئي تڏهن پناڪ ڏنڻ جي ڌارڻ ڪرڻ وارو ردر پگوان ڪئن شڪر آچار،
 کي ڳهي وارو؟ ردر جي جنرا اگنيءَ (پيت جي باهه) جو ڪئن شڪر آچار، کي هضم

سئل آهن اکرون آهي جن اهڙيءَ موهنيءَ موهن کي ڏٺو آهي . اچي ڏسڻ ڪاوهه پسيءَ
سهڻيءَ شيءِ جي ڏسڻ جي ضرورت ئي ڪانه پوندي . لوهان لـ سهڻن ڏانهن کي پاڻ وٺ
وڃڻ جا شائق آهن ۽ هن اهڙي استري لوهان وٺ لـ هوندي لـ اڀر لوهان جي راجاڻي
لاند وڃڻ مان ڪهڙو فائدو؟

وڏيون جا وڏين ٻڌي ڪري اڌڪ جي اندر ۾ غور جي لوروش پيدا ٿئي . ڪام چورن
چاهيا آهن اهڙي سهڻيءَ عورت کي هٿ ڪرڻ لاءِ پڙڪو کائي آهن ۽ ڪندڙ منترن کي
حڪم ڪيائون: ”جلدي ان نسويءَ کي موهن حڪم ٻڌايو لـ استريءَ سوڏو مون وٺ
ڪندڙ هٿو اچ لـ لـ موهن حڪم ڪر لـ آهي .“

هيءَ حڪم کڻي منڇري لپار تي ڪندڙ ان نسويءَ وٺ پيا ۽ اڌڪ چور اڀار ڏٺائون .
لپار ٻڌي نسويءَ کي ڏٺو ۽ چور-

ٽپسوي - (نسويءَ جي ويس ۾ ڀڳوان وٺڻ) اي وڏيروا موهن لـ اڀار ڪام ۾ اچي
اڌڪ وٺ جلد ٻاڙو ۽ چورس، چاڻ موهن لـ وڃي آيو آهي؟ تون ڪولڪهن، ڪاچرس،
ڪماري، ڪنڊور، ڪنارو، ڪمپور، ڪهڙيءَ ۽ ڪام ۾ اڏو واکاس آهن . اڙڪي پنهني
لڻ سڻا ئي ٻاڙو آهي . چڪو چالين ۽ ڪجهه وٺ چور وٺ چاهين لـ پنهني هٿ تان
هٿي وڃ . ٻائي جي ساڄي وچائي اڃان مڙور وٺ چاهين لـ اڙائيءَ لاءِ پسل سيري هٿو
اچ .“ اچي اڙائي واري هٿ اڙڪيءَ نسويءَ کي آهن چور ٻڌي منترن جي ڏور
ڏڪڻ لڳي . اتي کڙا لپا ۽ ڪندڙ اچي سرپسي ڳالهه پنهني دٻي وٺ اڌڪ کي
ڪيائون . اڌڪ کي چور چڙهي وڃو . وڏي وصال سڻا لپار ڪري وڌاڻ لپو .

منترن جي رسيريءَ هٿ ڇڏي ان غٽا جي باهران اڌڪ جي سڻا پوئتي جنگ لاءِ
لنگار کڻي . غٽا مان لنگر ڪڍو لنگر ۽ ٻڌ چالو ئي وٺي . ۽ باقي واکاس پنهني
پنهني گهر ڏانهن اچي ويا . غور چور لنگر وٺ لنگر ۽ ڪنڊ سڀورن، ٻاڙورن ۽
لنگرن لـ ۾ لڻ لنگر . ماس کائڻ وارا پکي ۽ پسون لامارا ڏيڻ لڳا .

ٻڌ ٻڌ لپا کان پوءِ پنهني ٻار ڪنڊور سڄي ڀڳوان وٺڻ ڪريءَ ڪسي چور ، ” اي
ڏيري ! پنهني پنهني آلمان (پکي) شروع ڪرڻ ڪري ڪو مڙهي وڃڻ پئي رهيو
رهيو آهي . ڪو ٻائي گهر (گهر مان هڪ) وڃ ۾ وڃڻ وڃڻ جي ڪر شڪر ڪري
رهيو آهي ۽ جنهن شروعات کي پنهني ڏيڻ لـ مولڪي پڻ پوهي اڌڪ ۽ سو ٽڪر پڙو
ڀڳوان شڪر جي شڪر ڪرڻي پڙي . پڙيان شڪر لنگر ڪنڊور ۽ وڃڻ وڃڻ وڃڻ
حوالي ڪريءَ کي غٽا ۾ چڙهي ڀڳوان وٺڻ ، ڀڳوان شڪر جي ڪندڙ لپا ڪرڻ لـ اچي
جهنگل ۾ وڌاڻ لپو .

ڪافي عرصو گذري چڪو . هتي مڊر اچي لپو لپو ڀڳوان وٺڻ جي انصاريءَ ۾ هئي ۽ لپا
۽ مڊر هٿ لـ هڪ هو . آهيءَ وڃڻ وڃڻ وڃڻ وڃڻ جي پڙيان وڃڻ اڌڪ وصال سڻا لپار

مومت ل نئی .

برهمن - ای الذک ! مان توکی لیخ ڈان و خوش لہو آہیان . لہندہ راج : ہسار توکی
موتی ملندہ . لہندہ چون چائی چر کان الذہن اکورن ہس توکی ملی سکھندارن . لہنجا پائر
چن توکی چہنچی ؟ توکی لیخ عراو گری باہر کندی لہندہ راج ہڑب گری وینا آہن سی
د لہنجا غلام لی سکھندا باقی تون لہندہ لاس لیخ ہی قالہ . ضرور ہرول کر . چاکا
د جو کھڑو لہوہ آہی سو پندرو ضرور . جو چہی تو سو مولدو ضرور . جا شوہ پندا ای آہی
لہندہ راج ضرور ہندو ؟ اہر ہک سبہ . چکن کرہن کرکا داری چہی عمر اتن چہی
گری وڈی سکھی لی سا قالہ ابکہ آہی . ہر مومت ضرور ہندو . یاد رک ! سلا مالہوہ مومت
چہی مومت ہر د لاسندا آہن . چولی بدلتی چر ہر نالو مومت آہی . آہا مری لئی ہر ہی
سور ہنچن تن ہر ہر توکی گوری ؟ کرہن الوار چر لہون بدالی . ای الذک ! اہر
توکی چرخ چاہیان تو د لہندہ مومت چر لہوہ تو ہنچر باق لہی لہندہ راجا الوار
چراندی پداہ .

الذک - (ڈاندر خوش لہندی) ای وڈانا ! چہکڈن آہن آہی د ہڈو . لہی وٹن ہر
(مومت : زوشہ ؟ دوہان کال) آہر . مذہر ؟ لہجہ کسمن جون زالون لہندارن آہن . ہائی آہن
لی زالی مان گاہ ہک . ہر شرط لہوہ آہی جو آہا لہندہ مالا مالہوہ لہن ہر مومت
دکھت سہا چہی مہوہیہ سب مومت ہر چہکڈن کلام پازلا (تو پازلا) آہن لئی نہ
لہندہ راج وٹن مومت لئی .

دکھت کی مالا کان وچرڈر حاصل کئی کیترا روہہ کڈری چکا . کرس اما د قالہ .
یاد د رہی د لہندہ چہر کئی ؟ کتن لہوہ لہندہ گری ہن ہک لامبکن ہرولی سلخ لہ
نئی برہما اچان ہوش کئی . برہما د شکر چہی چرٹن چر ڈان کندی اکدم چہی ڈنر .
برہما - ای الذک ! سب کچہ لہندہ وچن الوار لہندہ . توہ خوال د کر .

الذک - ای وڈانا ! لہندہ سونر ہر شط چہڑی ؟ ہڈا وچہی رہا آہن . ہائی موارت
شکھی وغیرہ کٹان لہندی . چکر آہن لہندو د لہان لہندہ بدن لہی ہک لہری
آہروہ کرہر .

الذک چہی چرخ چہی دہر ہئی د برہما مکت ہک لہندی العزڈان لہی ویر . عصب
چہی حد د رہی چہن الذک چر شور بلکل مانتوہ لیخ لہوہ . سندس مہن چہی ہتھالی
توکی لہی ؟ بدن ہر لہون خون دوزو کرکا لہوہ . اکن ہر چہم اپنی ویتی ؟ آن سان کڈ
دولت چر لہوہ لیخ . اکورن مہون . شانت ملی ؟ چرائی لیخ . چرائی دہرائی آہی . ہسہر
چرائی . سندرا ؟ شانت آہی چارلی شہون ابکہ ابکہ وندی د الوہ د مہر چر کارخ آہن
ہسہر مالہوہ اہنگار ؟ مہیہ ہر چوہی وچہی توہ چہی چارلی کڈ ہن د شاہ وٹو مہیہ
مہالی چہن . سوہن الذک وٹن د چہن لی ہنارن واسو کھوہ . راج ہر موتی اپنی لی سب
لہوہ ؟ سرت وغیرہ چٹک غلام لی لینا . کس راج ؟ پاچ واپس موتی ملوہ . اہو د ہن چہی
لہوہ . راج ہنل شروع لہوہ پرتویہ چہی سب راجاگون دل پرت لہا . پاتال لوک چہی سب دکھت لہن ڈان

ڏاڍو پيانڪ نظارو هو. ٻليءَ کان ڀلا سرڪهو جهليل ڪرائيءَ کي ڪهڙي مجال جو پاڻ ڇڏائي
 بگهي. دٻيس ڏاڍو ٽٽڪندي پاڻ ڇڏائڻ جي اي حد ڪوشش ڪئي مگر نرشدگهه ڏيو
 هنجي شهر، زور ٻل سان کيس پنهجن ڪوڏن تي رکي آڱران جي ليز ۽ نڪن لهن سان
 سندس ٻيٽ چوري ڦاڙي ڇڏيو. هرڻڪشپ جي ٻٽ ٻرهلاد پکيت کي شينهن منهن واري
 انسان (نرشدگهه) ۾ ٻر ٻر ٻر ٻر ٻر (وشدء) جو درشن پسڻ ۾ آيو جنهن هٿ ڇوڙي نمرتا پاڙ
 مسڪار ڪئي. ديواناڻن کڻن منڊل مان پنهن جي ورکا ڪئي. پکيت ٻرهلاد کي پنهجي
 يءَ جو اُخت ملو. (عر هر مهاديرو شينهن ڪاشي وشوانت کنگي) ردر سنگهتا (۲) ڪنڊ
 (۵) آڌاء ۴۳ سماپت.

انڌڪ جو ٽپ ڪرڻ؛ ننڍيڪيشور سان لڙائي. ڀڳوان شڪر جو
 انڌڪ کي ترشول جي لوڪ تي چاڙهڻ.

ويد وياس - اي سينڪمارو! هرڻاڪش، جي هرڻ کان پوءِ انڌڪ کي اُخت ڪئن ملو؟
 سنڌڪمار - اي مني وياس! هرڻاڪش، جي هرڻ بعد سومي ڀائرن ملي ڪري پنهجي
 انڌي ۽ وڏي ڀاءُ انڌڪ کي ڇهينڻ شروع ڪندي ڇو، ”اڙي انڌڪ! لنهيجر هيٺ راج
 سان ڪهڙو مطلب آهي ۽ هرڻاڪش، اسان جي ٻٽا ۾ سخت ڀل ڪئي ڇو توکي راج جو
 انڪاري ڪيو ۽ سخت ٽهسا ڪرڻ کان پوءِ ۾ ٿو جهڙي، بدشڪل، انڌي، جهڳڙاڙ ۽
 بدزباني پتر کي ٻراپت ڪري خوشي حاصل ڪئي. هاڻي لنهيجر راج تي انڪار ڪرائي.
 تون ئي ٻڌاء ٿو ڪڏهن ٻيٽ جي پٽن کانسواءِ ٻاهران انڌل ڌارن کي راج ملي سگهندو؟
 سچ ٻڌجن ٿو. راج جا انڪاري اسين آهيون ۽ نه تون.

ڀائرن جي طعنن ٽڪن ههڙي دليل نموني ۾ ڇهينڻ ٻڌي ڪري انڌڪ جي دل ڄلڻ
 لڳي. پوءِ جيئن ائين ڪري هن پاڻ کي اندر کي آلت ڏنو. هڪ ڏينهن رات جو اڪيلي سر
 جهنگ ڏانهن هليو. سسنان واراڻي هئي. هيءُ ٽهسا ڪرڻ ۾ لڳي وارن ڪهڙو وقت گذري
 ڇڪو ۽ جنهن وقت ڏٺائين ته سندس ٽپ ڪرڻ مان ڪو به فائدو ڪونه آهي ٿڌن پاڻ کي
 ڀڳنديڙ باهه ۾ ٿڌو ڪرڻ لاءِ جيئن ئي تيار ٿيو ته اوهما ٻرڪهت ٿي ڇو.

ٻرهما - اي انڌڪ! ڇا جي لاءِ تون ايتري ڪنڊو ٽهسا ڪري رهيو آهين؟ سسار

۾ ڪهڙي دراپ ڇو؟ توکي ضرورت آهي؟ گهر ڇهڪي گهر ٿو هڃي؟

انڌڪ - اي وڏاڻا! جن لڄ ڀائرن منهنجي ٽپ ڪي مرنڪي در ٻدر ڪيو آهي سي
 مرنائي ڏان ۽ منهنجا غلام ٿي رهن. مرنڪي ڄاڻي ڇو کان اکين ۾ روشني ڪانه آهي سر
 آلهن ۾ روشني پيدا ٿئي جيئن مان ڏسي سگهان. تهن ٻالو، ادا آهي ته اندر کان ٿي سڀ ڊارن ٿاڻن
 منهنجي قبضي ۾ رهي مرنڪي ڀل ٻرندا رهن ۽ ڪنهن به حالت ۾ ڪنهن کان به ڪڍڻ نه منهنجي

(ڪٿا نمبر 298 - پگوان شڪر
جو اڙتھ اولاد)

(ڪٿا نمبر 298 - پگوان شڪر جي
پرامڻ ڪمار ۽ راجڪمار جي ڪهاڻي)

(ڪٿا نمبر 298 - پگوان شڪر
جو ھمس اولاد)

(ڪٿا نمبر 299 - پگوان شڪر
جو ھرميان اولاد ۽ راجڪ)

(ڪٿا صفحو 253 - ڪوري شڪر غڻا ه)

(ڪٿا صفحو 285 - وشوانر مني ۽ ڪي
هالڪ روپ ه شڪر جو روشن)

(ڪٿا صفحو 275 - پڳوان شڪر ان زال
۽ ان مرد جي گڏيل روپ ه)

پگوان شڪر کان پٽ وٺي راج ۾ اچي پنهنجي طاقت وڌائڻ کي لڳي وارو. ڇوڌاري
جهيٺ حاصل ڪندو اچي ديوتائن مٿان ڪڙڪيو. سڄي ٻرلويءَ کي جيتي ٻرلويءَ کي ڪٽي
پنهنجي رسال ديش ڏانهن اچي پهتو. سڀ ديوتائن وياڪل ٿيڻ لڳا. سڀني رشين مڏهن
وشديو جي آواڏا ڪرڻ شروع ڪئي. ٻارو ٿر سر والڪ، بگهه مڏ، پگوان وشديو وراهه (سوار)
جو روپ ڌارڻ ڪري پنهنجي لوتني (مڏهن جي ڇهنب) سان ڇهريندي ڦاڙيندي وڃي رسال
۾ پهتو جتي ڪيترن ئي دئيتن جو ڪڏهو ڪڏي وڃر سمان ڪڏو ٻيرن سان دئيت سڏائڻ
ٿي مارو گهائين. آخر ڪروڙن سورجن سمان ٽيڇ واري سدرشن ڇڪر سان هرڻاڪه، جي
سسي ٿڙ کان ڌار ڪري ڇڏيائون. دئيت ڪل کي قائم رکڻ لاءِ انٿڪ کي راج ڪڍي ٿي
وهاري ٻرلويءَ کي پنهنجي ڏندن تي ڪٽي مرنير لوڪ ۾ پگوان وشديو وراهه جو روپ ۾
واس پهتو. ديوتائن، رشين مڏهن، اندر ۽ ڪمل ٻرلويءَ ارهما کي ڏاڍي شرشي حاصل ٿي
۽ سڀ آئبد ۾ رهڻ لڳا. (هر هر مهادر شهر. ڪاشي وشرواٺ گنگي) ردر سنگهتا (۲) بذ
كدب (۵) اذبا۴ ۴۳ سماپت.

هرڻڪشپ جي ٽپسيا ۽ برهما جو وردان پاڻي اتياچار ڪرڻ نر سنگهتا جو ٻرگهٽ ٿيڻ ۽ ٻرهلاد کي راجيم ٻرايتي.

سلسلڪمار - اي وياس مڏي! هرڻاڪه دئيت جي لاس ٿيڻ کانءِ سندس ٻاءُ کي
مخبت ڪاوڙ لڳي. هن هريءَ ٻرپوءِ (وشديو) پگوان سان وارو وجهڻ شروع ڪيو. پنهنجو راج
ڪڙو ڪيو. پنهنجي سڄيءَ مٿا کي ديوتائن جي خلاف جهاد مڃائڻ شروع ڪئي. سڀني
دئيتن کي حڪم ڪيو، ”جتي به ساڌو، مهاتمان، سيماسي، رشي، مڏي وغيره ڏسراڻي
انهن کي ختم ڪيو.“ هيءُ حڪم ٻرپوءِ ٻڌي ٿي ڪٽي دئيت ڪاهي پيا. ساڌو مهاتمان جو عام
قتلام ڪيائون. ايتري قدر ظلم مڃائي ڏنائون جو ديوتائن پنهنجو سرڳ ڏام ڇڏي گهٽ
روپ ۾ اچي مرنير لوڪ ۾ ٻهاڙن مالرن ۾ واسو ڪرڻ لڳا. هيڏانهن وري پنهنجي بادشاهت
ٻڪي ٻڌتي ڪرڻ لاءِ پاڻ ۾ مندر اچل ٻرپوءِ ۾ اچي ٽپسيا ڪرڻ لڳو. ڏاڍي گھرو ۽ ڪڏو
ٻڪي ٻڌتي لڳي وارو اندران کي وس ڪري هڪ من ۽ چپ سان اٿل پکڙي ۾ مڪن ٿي وارو.
ٽپسيا کي لڳي وارو اندران کي وس ڪري هڪ من ۽ چپ سان اٿل پکڙي ۾ مڪن ٿي وارو.
ٻار جي هڪ آڱر ٿي ٿي ٻهڙي، ٻانهون مٿي ڪري ۽ اکيون آسمان ۾ ڪري ڪنن هٿ
اوڙ ۾ مائل ٿي وارو. ٽپسيا جي ٻل جي هڪڙو ديوارڪ ۾ ٻهڙي جتي سؤ ٻر ٻرهما ٻرڳو
رشي ۽ دڪه هُن دئيت راج جي ٽپسيا واري آشرم ۾ اچي ٻهڙا. ارهما پنهنجو سڄو روپ
ڏيکاري ڇهيو.

برهما - اي دئيت راج! مان پنهنجي هن گھرو ٽپ ٿي ڏاڍو ارسن ٿير آهيان.
نرڪي جيڪي به گھرو ٿر ڇڏي سر گھرو. مان پنهنجي من ڪامنا ٻري ڪندس ۽ جهل

چوډاري پرکاش چالنجي وډو مکر ان ارغشي مالموره چو ښمکر وډوب ساځوډ لي رښو ؟
 اولده انځکار پر پندا لځ جي سبب کړي سندس اکيون د اندرون لي رښوون . اهڙي
 عجب وډوب واري پراتي جي پندا لځ کړي کړي التنازي وچان پتځا لځي .
 گوږي - اي پورا مولکي سج پچ پډاډو د اسانجي اځيان هيء اهڙي طرح پندا ليل
 ږش کور آهي ؟ کډون همکي اهڙي طرح پندا کور ؟ کډون چو پت آهي ؟

دهيشور - اي ډيري والدوډل کډندي جډهن لومښي اکمن کي پښهجن کور کمل
 سان بند کور لډهن مښي مښک سان لښي پالون لځندي چيکي لږ لږ لان پکړو جا
 لښا کړيا لن مان هيء پراکرمي ږش پندا لور آهي . هډو لار 'الذک' آهي . هن جي
 پندا کور چو کارځ نون لي آهي ؟ امن سځوډو د ترهځکي پندا کور آهي لښکري
 پښهجن ساهوډان سان کډو لځي هن چو پالځ پوځ ؟ ډيکيال وغږه . کورلي پښلي .
 - راميء جا وچن پڙي عجب پر پتجي وښي مکر اکمن کان اندو لښي مښ کول اچي
 وښ ؟ ان الذي پالک جي پښهجي پت والکر پليء پالک پښوډو لځ لځي .

«مډالون سرء مند جي اچځ سان هرڼاکه دلښ پت پندا کور چو کاسا سان اوسي
 اښکالت واري جهنگل پر شپوره جي کور لښا کور لځو . اندرون لي پښو کړي آلل
 اوسا پر مځن لي پځوان شپوره جي شوځ پر آږو . کاسي وښ کډوي چکر د پکښ وښل
 پځوان شپو پځوډت لور ؟ هرڼاکه جي اځيان اچي چور .

شپوډو - اي دلښ لاند چاچي لاء نون هن کور لښا کي لځل آهي ؟ نون پښهجي
 من چو مډوډت ماهر کور . مان وږو دانا شپو اځيان ؟ لښهجا سب مډوډت پورا کډنس .
 هرڼاکيم - اي لاند لڙهان سځو پت کورالو آهډو . مښهجي لڙهان کي لښکار آهي .
 لڙهان جي درښ کور سان مښهجي وږو ؟ پر آند اچي وډو آهي . اي کړيا جا ساځوډ
 مښهجي لږ دلښ کډل جي لږ لڙهان هلاځ وږو پڙان مولکي پت کور آهي . اچا لږ د
 «کډ شکتيمالي پت پندا لځي . ښ ، اهالي آس لږ ؟ لڙهان کاس سراء پلا کور لږي
 کډوډو ؟

شپوډو - اي دلښ کډل پوځ لښهجي پځوډو پر د پت لځل لي کور آهي . باد وځ
 د کړيا کورن کان لڙاري آهي . مون وښ هک پت آهي جهډوډو لار اډک آهي چو
 لښهجي مرضي مزاق پڙان ، لښوډوډو ، شکتيمالي ، اهڙو پراکرمي لښوډو چو کور کښ
 جمني کور کډوډو . نون وډک لښا کړي پښهجي چيء چوکي پر د وچه ؟ ان الذک
 کي پښهجي پت سان سڙيکار کړي پښهجي من جي اچا لږي کور !

لږه د هرڼاکه ډان و غرض لور ؟ شپوره پوډليء کي سځو کړي اهر پت کورالي هرڼاکه
 کي لږدان کور . هرڼاکه پت کي کور پر ولي شپوره ؟ کړويء چا لږو مډوډي استي
 کډي پځوډو ډښدي پښهجي وچه ډالهن وږالو لور .

ولڪيٽ رٽائرڊ، سمنس ٽارنٽ ڊيپ، گندڪي نديءَ ۾ ٻڌائي ويئي ۽ ڀڳوان ۽
 ٻنهيجي آتش ۾ شالارام جي روپ ۾ ساڻس گڏ رحيل ٿيو. (هر هر مواد ۽ شين، ڪاٺي
 وشنو ۽ ڪنگي) وڏو سنگهڻا (۲) پڌ ڪند (۵) اڏاڻ ۴۱ ساهڻ.

آئڊڪاسر جو جنم، هر ٿي اڪيڊ جي ٽپسيا، سندس پڙ ٽويءَ جو ڪٿي

وچڻ ۽ ڀڳوان وشنوه جو وراهه روپ ۾ کيس مارڻ

ويد وياس۔ اي سنٽڪمار! الذڪار ڪر ڌرو؟ ۽ هن ٻڌڻيءَ تي ڪڙي ٻارن
ڪل مان پيدا ٿيو؟ دنيم ٿي ڪري ۽ پڪوان شديءَ جي ڪٽڻ (دوان) ۾ مکه بدوي ڪٿي
حاصل ڪيائين؟

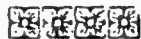
سندگهار - اي واپس مٺي! ڏارن جي ڏاڙ شيروءَ کي ڏٺو ان لٺاڻن ڪرڻ جي ٻاهيا آهن ٿي. ٻاروئي ۽ ڪٽن (شيداداران يا سڪن) ڪسي ساڻ وٺي ڪٽائڻ اربن کان ڪاشيءَ جي شهر ۾ اچي پهتو. ان شهر ڪسي اچي پهتو ڇي واپس ڏٺو انهن. ڏاڏو ڏٺو ڪي اٿان جو ڏروار مٿو ڪيائين. پوءِ ڀڳتن جي سکر ۽ آندڻ ڏٺو ته اڌڪ ارڪارن جون لٺاڻون ڪرڻ لڳو. هڪ ڏينهن مندر اچي اچي ڇوڙي والد ڪرڻ لاءِ اچي پهتا. هڪ ڇپ راند ڪندي ٻاروئي ڏيئي آندڻ ۽ مڙج ۾ اچي لڳي ۽ رافري ڪمان ڇوڙن هٿن سان ڏهن ۽ چارون ڇوڙن ڇڪنديون شيروءَ جي اکين کي هڪ مٿي لاءِ ڪٽي بند ڪيائين. اکين جي بند ڪرڻ سان جهنگ - مڙج ۽ چنڊروا پوءِ زمين تان غالب ٿي ويا. اولهه انڌڪار ٿي وار. اکين بند ڪرڻ وٽس ئي ٻاروئيءَ جو دم ڀڳوان شيروءَ جي ارڙ سان جهنگ لڳو. ارڙ اچي اڏي مڙج ۽ ارڙاڻي رڙاڻي ڀڳو ظاهر ظهور ٿيو ۽ رڙاڻي ڀڳو ڏٺو. هڪ طرف اولهه انڌڪار جو راج ٿيو. ٻئي طرف ڏوريءَ جي اوچتر دم لڳي ڪري ڪجهه ٿورا زمين تي ڪري پيا. ڀڳو جي ٽهه جي زمين تي ڦٽ ڪرڻ جي ڏٺو هئي ته هڪ درياڪ ۽ شرفڪ آواز ڪندي اساري پريش پيدا ٿيو ڇوڙن جي منهن مان ڪروڙ رڙاڻي ٻاهر ڇا آيا ڪري رهيا هئا. بدن جو رانڪ ڪارو هوس، ان جي منهن مان ڪروڙ رڙاڻي ٻاهر ڇا آيا ڪري رهيا هئا. انساني بناوٽ تان اولهه ۽ ڏند ۽ ٻوليون اڪيون هئس ۽ مٿي تي ڪارون جهنگون هئس. انساني بناوٽ تان اولهه ۽ ڏند ۽ حد کان وڌيڪ ڏندور هو. ڪڏهن ٽوڪ پيو ڏٺي ته ڪڏهن اوچنگرون ڏندور ۽ ڏندور ڪڏهن مڙڪي ڏندور ته ڪڏهن رڙي ڏندور. لڙڪ ۽ مڙڪ جو عجيب عجيب سندس منهن ۾ ڪڏهن مڙڪي ڏندور ته ڪڏهن درياڪ آواز ڏندور ڪوي ته ڪڏهن درياڪ آواز ڏندور ڪوي. هيءُ ڀڳي رهيو هو. ڪڏهن درياڪ آواز ڏندور ڪوي ته ڪڏهن درياڪ آواز ڏندور ڪوي. هيءُ منهن جو ڪڏهن ڏندور ڪوي ته ڪڏهن درياڪ آواز ڏندور ڪوي.

[illegible]

ويديو خاص طرح وشنوء ۽ لڪشهيءَ لاءِ شڪر (ناد) هر رکيل پاڻي تمام بيارو لکندڙ آهي. شڪر چور جي مڪتيءَ ڪرڻ کانهره پگراڻ ردر ۽ آءِ، ڪڙيش ۽ ڪارلڪ وغيره ڪملاش پربس ڏانهن روانا ٿيا. پگراڻ جي آهڻ وقت سڀني ڏور ٿاڻن جيءَ جيءَ جا شبد اچارڻ ڪيا. ڏاڍيون خوشيءَ جون لهرون لڳل لڳيون ۽ وري چڻي طرفن کان پشون جي ورکا ٿيڻ لڳي. پڙديءَ تان ٻار هڻي وڃڻ ڪري ٿرلي مالا، پاڻ کي ڏٺو ڏٺو، سمجهڻ لڳي ۽ پگراڻ ردر جا ڪٿراد ڳائڻ لڳي. (هر هر مهادار شير - ڪاشي وشنو ناس ڪمڪي) ردر سمکھتا (۲) ٻڌ ڪند (۵) اڌياڻ ۴۰-۳۶ سماپت

ڪروڙ ٻه ڀريل ٿلسيءَ ديويءَ جو وشنوءَ کي سراپ ۽ وشنوءَ جو ٿلسيءَ ۽ سالگرام کي وردان.

وين وياس: اي سنڪمارو! ڪهڙيءَ طرح ٿلسيءَ جو سبب بگاڙيو وارو؟ اها اڙ کي ڪٿا مان ٻڌڻ چاهيان ٿو ۽ ڪرڻا ڪري اهرن ٻڌار ٿلسيءَ ڪهڙي طرح وشنوءَ کي سراپ ڏنو؟ سنڪمارو: اي وين وياس مني! شڪر چور کان ارهڻ جي روپ ۾ ڪرڇ وٺي ماها جو ڦهلاءَ ڪندڙ وشنو پگراڻ بڪدم شڪر چور جو روپ ڏارڻ ڪندي اچي پنهنجي اسڪر ۾ پهتو. ٿلسيءَ وقت پنهنجو دوت مڙڪاي پنهنجي اچڻ جي خبر پئچائي. ٿلسي پنهنجي پتيءَ جي اچڻ جو ٻڌي آئند روپي ساگر ۾ ٽهين هڻڻ لڳي. اراهنن کي شرب دان ٻچ ڏنا ويا. ٻيءَ پنهنجي هار سينگار کي لڳي ويئي. هوڏانهن ڏار ٿاڻن جو ڪم پورو ڪندڙ پگراڻ وشنو شڪر چور جو روپ ڏاري ٿلسيءَ جي مدد ۾ اندر آيو. ٿلسي ۽ هار سينگار ڪري پتي پرميشور سان ملڻ لاءِ اچي پهتي. ڳالهائيندي اڳوڻائي ڪندي حال احوال ڏيندي الپت پتيءَ جي ولڪ روپ ۾، کيس ڪو به تفاوت سمجهه ۾ ڪرڻ، آيو. مگر استري ٻارن جي گرهست روپي وندار ۾ کيس ڪجهه شڪ پوڻ لڳو ۽ بڪدم چڻي ڏٺائين.

ٿلسي: اي ٻائي! تو پنهنجي پتيءَ جي روپ ۾ ڪر ٻيو دشت ڪيو آهي. مڙاڪي هينئر بڪ پنهنجي چڪي آهي ته پنهنجي پتيءَ جي روپ ۾ ڪر ٻيو دشت ٻارن آهين. جلد ٻڌاءِ تون ڪر آهين؟ هينئر مان توکي شراب ئي ڏيان.

وشره جو مڏون جلد ئي ٻيو چڻڻ لڳو. ڏول اندر ٻول ظاهر ٿي چڪو ۽ سڌو روپ ٿلسيءَ کي ڏسڻ ۾ آيو. جيتوڻيڪ پگراڻ وشنو پاڻ ڪو به ٿلسيءَ جي ڪرب جي ڏکري چڙهي چڪي هئي. پنهنجي پتريءَ ڏرڻ جي پگڙهڻ جي چرڇ ۽ ڄرڻ ۾ ڪو به ڪارڻ کي روڪي نه سگهيو ۽ کيس ٻرون پوڻ لڳا ته سندس پتيءَ جو مڏو هي به ٿي چڪو آهي ته ٿلسي وارو ضرور آهي. ٻيءَ ته سراپ ڏيندي چيائين.

ٿلسي: اي سنڪدل وشنو! پنهنجو من پتري وانگر ڪٺو آهي. توکي ذري مالو آهي مڙاڪي ٿلسي ۽ ٻيو. پنهنجي دوت پتريءَ ڏرڻ لشت ٿلسيءَ ڪري بڪ پنهنجي پتي

وچن برهما جا آهن ۽ الله وچن کي سځو کړلو تي اړندو.

لږه وډر آکاش والي ۽ چي وچن ځالهي غږو کړي ځهان ځار ۽ وشوږه چو سږخ کډو. وشوږه اچي پرکوت لږه ۽ وشوږه کي شلمه چور کان سندس ځل کړي. ايس وړان له چو وډر. وشوږه پکښه پډي پراخه چو وږم ځار کډو ۽ شکر چو چي ومان ټاوران اچي بلکل ډډي اواز وچو.

پډي و پراخه: اي دالروندو مان هن ولس هک بکاري لي لوهان چي در تي آل آهوان. اي دال ولس! مان پوهي من کاما هومو ډاهر له کډس پر چډمن لوهان مون کي بکا ډيږ سږکار کډا لډي تي مان لوهان کي پځانمښس له مولکي چا کوي.

شلمه چور: هيء الورک ۽ ايراي ډير ډس ايرين له دهلي وډر مگر جلد لسي پاخ سپالي ۽ دالي مالين ږ پوهي لارو اړو کړي له "اور" منو چو اچار کډي پراخه کي بکا ډيږ سږکار کډي مس له پراخه چس ځار، "اي دالروان! مولکي لوهان چو کوچ کړي."

شکر چو چو ډ ډ وښون ۽ ځه ډ وښون واکړ تي ډوي وډو له حسن پډي پراخه کي پوهي وچالي کوچ ۽ سږچي پرشاکه سان کډو واسطو اړو کړي هن ستواني پراخه پکښه ۽ دالي لږش له انکار کړي ځار وډو ډو. ساه کان ۱ ټاور کډس کوچ هو. سندس سږ چو ډي سندس کوچ هو. کوچ لايح هن چي وډي ۽ وډو چو سوال هو. ټورا سندس حالي اچ غږ لي چکي. ځاني پډو کسان پډو وچالي شان ۽ دالين وکښ له هن پډي پراخه کي پوهي کوچ لډي ځار.

مايا پتي وشوږه له کوچ ولي اځام ډ هک کاپي هک چو کډل هو. اکر چسپ پر شکر چو وډي وښ کوچ ۽ وچالي لډ سان اچي شکر چو چي استري لسي وښ وډو ۽ لسي چي پږم ډور سان هک چراند کډي.

پچلي والکر هيء غږ وډو ډيږا چي کډي لي پوي مس له وشوږه اچي پرکوت لږه. وشوږه کان تصديق مله لي وډو پکښه لي لږشول هک پر کډو چوچ چي لږه ۽ پوکاش سان ډه کي ځسارون پکښه ډيږا مکي چي ان چي وښي ږ چکښه لږه ډو. چکښه پکښه لږه ډيږا اشي چو لږه هو چوچ کي هتال کډي ډ غږ وډوچي شکر چي وښ کان ډاهر ډو. پالي ډيږان ډ ډوچي چي کډي ډيږا کډي. آهستي آهستي هيء لږشول وډو لږندو وډو ډو وډو سان هک لږه. لږي ډو پر آسمان ږ چکر لږه وډي اچي وډو ډيږا چي هک ډو ډو ډو ډو سان ډو لږه کډي اچي شکر چو چي سږ کي ډا کان ځار کډي لږه ډو. ډيږان ولي پچي چي وډو کډي. شکر چو چو اصلي کډو وږم پرکوت لږه ۽ کډس اچي چو ډو کډي ډيږا کډي کډي سندس واسو ډو لږه ډو. شکر چو چي هکښ کان ولي شکر (لډ) چس ځان هلندي آلي ۽ شکر چو پالي شکر پډو کډو کډو ډيږا له پښو سږ.

مارو ڪير. هڪڙي زبردست داريءَ جي لرنشي ڏيترج شڪ ڇڏو جا هرش ۽ عراس آڏائي ڇڏيا ۽ وڏو ڏڪو کائي نوري وقت لاءِ ٻهروش ئي ڏرائيءَ ئي ڪري ٻيو وري جڏهن هرش ۾ آيو اڏهن پندر ڪاليءَ داريءَ کي نمسڪار ڪري وري وڃي پنهنجي رمان ۾ واپس. هيڏانهن داري ڏيئين جي ڌڻن جي پياس ۾ لڙي رهي هئي ته آڪاش واڻي ئي يعني آڪاس مان آواز آيو.

آڪاش واڻي :- اي داري! هاڻي رڻ پريءَ ۾ باقي ڏيڍ لک ٻهادر راکاس اچيا آهن انهن کي کائي پنهنجي ٻڪ ۽ پياس ٻجهائي سگهين ئي باقي بچيڪم ڇوڙ ڏيئ ٻنهنجي مارڻ کان ٻاهر آهي ۽ اهو ٻڪ سمجهو.

آڪاش واڻيءَ جي ٻڌي پندر ڪاليءَ ٻين ڏيئين کي مارڻ ۽ کائڻ شروع ڪيو ۽ انهن جي ڌڻن سان پنهنجي پياس ٻجهائڻ شروع ڪئي. باقي شڪ ڇڏو جي مارڻ ۾ خيال لاهي ڇڏيو. اهو ته ڪالي ڏيئين کي ماريدي رڻ پريءَ کي شمشان بڻائيندي رڌو ڏاڻا پير-ان وڃي سڄيءَ ٻڌ جو احوال ٻڌائڻ لڳي.

وين وياس - سٽڪمارو! ڪاليءَ جي ٻهڻ سان رڌو پگراڻ ڇا ڪيو؟

سٽڪمار - اي وين وياس مني! ڪاليءَ جي ورنالڻ ٻڌائڻ ئي ۽ شڪ ڇڏو جي سندس هٿان اچي اڪوڙ ئي رڌو ڏاڻا ٽهڪ ڏيئي کلي ڏنو. اهو ڪال جو روپ ڏاڻا ڪندي رڌو جنگ جي ميدان ۾ ڇلا لڳن ماريدي ٽهي ٻيو ۽ سڌو شڪ ڇڏو جي رٿن سان سهنگاريل رمان ڏانهن رخ رکيائون. شڪ ڇڏو جڏهن رڌو کي پاڻ ڏانهن واپس هڻو ڏٺو اڏهن ڏنڊوڊوڊ پڙڻام ڪري مست ڏرائيءَ ئي جهڪائي نمسڪار ڪئي. اهو اڪدم پاڻ سڀاڻيڊي ڪوڇ پوريدي، ڏنڻ پاڻ هٿ ۾ کڻي وڃي رمان ۾ ٽهي لڪي واپس رهيو. ڇا لاک ڏيئ ٻڌو هٿن جي ارساف وسائڻ شروع ڪئي. هيڏانهن رڌو ڏاڻا ۾ شڪ ڇڏو ڏانهن زوريل پاڻ اچلائڻ شروع ڪيا. ڏاڍو جنگي نظارو هو. سڀ ڏيئ ۽ ڏاڻا ٽن پنهنجي اڙائي وساري درشڪ ئي ڏيڻ لڳا. ٻنهي ڌڻن هڪ ٻئي ڏانهن پاڻ پئي اچي ۽ هڪ ٻئي جا پاڻ بلڪل پارڪيءَ سان اي سوڍ پئي بڻائي ڇڏيا. هيءَ خوفناڪ اڙائي ڪافي ڏيئ ٽانهن هلي چڪي ۽ آخر پگراڻ رڌو جڏهن شڪ ڇڏو جو هنن هٿن سان مرڻ مشڪل سمجهڻ شروع ڪيو ڏهن لڙشل کڻي شڪ ڇڏو ڏانهن نشان ڪوڙڻ شروع ڪيو ته آڪاش واڻي ئي يعني آڪاس مان ارغئي آواز آيو.

آڪاش واڻي - اي ڏاڻن جا ڏاڍو رڌو ڏاڻا! انهن ارار آهي ته لوهاڻ جو لڙشل سڀ سڀار ۾، ٻارڻ ۽ ڇاڻڻ وارو آهي مگر هڪ شڪ ڇڏو جا ٻڌو آڏو آڻن ۽ لوهاڻ جو لڙشل ڪيون ته طرح پنهنجي اثر هلائي ته سگهندو. شڪم ڇوڙ هن لڙشل سان مرڻ وارو ڪرڻ آهي جهيڙڪري پنهنجي ڏاڍو مراددا قائم رکڻ. باد رکڻا جيستائين شري حريءَ جو ڏال ڪوڇ (حري-ڪوڇ) هن ڏيئ وٽ آهي ۽ جيستائين هن جي لڙش تي ٽپسيءَ جو سڀ ٻڌوڊ (حري-ڪوڇ) هن ڏيئ وٽ آهي ۽ جيستائين هن ڏيئ وٽ آهي ته ڏاڻا اچي ڏاڍو قائم آهي جيستائين هن ڏيئ وٽ آهي ته ڏاڻا اچي ڏاڍو قائم آهي

بد ڪتاب (۵) آڌاڻ ۳۱-۳۵ سماپت.

جوڇن ۽ ڊاڳهه. ه سؤ جوڇن هئي هن جي ڀرسان ڀارت ڪي ڀار ڪرڻ وارا آهن ۽ اندرون
سرورتي ۽ پشپ پڌرا وهن رهندن هون ۽ آفت ۾ بشهڻڌرا سرورتي سان ملي ڪرڻ
ڀارت جي ڪاڻي طرف اولهه سمند ۾ وڃي پوي ٿي.
بشهڻڌرا انديءَ تي شڪ چور اچي ڇاڙهي هئي. ڀر هڪڙي دنيا سردار کي رڌر
وت اڙائي نه ڇڏڻ جي خيال سان هرڪليائڻ ۽ رڌر هن سردار کي چور ”اي دريا!
اسان ڪنهن سان نه باستطاري ڪرڻ ڪرڻ ٿا چاهون ڇاڪاڻ ته اسين آزاد رهندا آهون
۽ اسان جو خاص طور تي ڪنهن سان نه لاڳاپو ڪرڻ آهي پر اسان هميشه پڪڙڻ جي اڏان
رهندا آهون ۽ انهن جي چوڻ موجب ڪم ڪما ويندا آهن. ڏور اڳڻهن سمي ۾ اوهان
جي اڙائڻ سان شري هريءَ ۽ مڌ-ڪيٽپ جي وچ ۾ جنگ ٿي. ڀر وري پڪڙڻ وڌو
ڊارٽائن جي پاڻي خاطر ۽ انهن جي اڙائڻ جي ڀرڻا ٿي ڀرڻ کي ڀرڻ وڌو. اڳڻهن سمي
مارو. نرهان اهو نه ٻڌو آهي ته ڊارٽائن جي اڙائڻ جي ساڻ ڊارٽائن جي چوڻ موجب
۾ جڳت چندي ڳڏجاڻي جي چوڻ موجب دنيا سان اڙائي اچي ساڻ ڊارٽائن جي چوڻ موجب
اهي سڀ ڊارٽائن هينئر به اوهان جي شرڪ ۾ آيل آهن ۽ اوهان ۽ وڌو سان گڏجي هون
وت آيل آهن. انهن اڙار آهي ته ڏور نه شري ڪرڻ چور سرشت ڀار ڪڏ آهن. هن مول
ٽائين چيڪي نه وڏا راکاس يا دنيا ماريا ويا آهن ڊڄي اوهان اڙاري ٿي نه سگهندي.
ڊارٽائن جي ڪم لاءِ اوهان پڻ ڪرڻ ۾ هڪڙي ڪوڙي اچي ٿيڻدي؟ نرهان وڃي هن کي
سمجهايو ۽ چيو ته هن کي هن ڊارٽائن چور ڪم ڪرڻ کي ڀرڻو. (هر هر مواد شير-
ڪاشي وشو ٽائين ڪي) رڌر سگهتا (۲) پڻ ڪتاب (۵) آڌاڻ ۳۱-۳۵ سماپت.

ديوتائن ۽ دڻيٽن جي جنگ ۾ وڻن جو سنگرام. شڙ ۽ شڪم چور
جي لڙائي. شڙ جي آڪاش وڻي پڻ. وشلوء ذريعي شڪم چور
جي استري ناسي ۽ چور پتورت ڌرم بگاڙڻ ۽ شڪم چور
چور هوت ۽ شڪم چور اٻن ڦيڻ.

ڪوترا ل وري ڀرند، ٻوڙند، ڏاڏي، راکاس، تهره راکاس، ويٺال، پهاچ، گهر، آندر، در
وغيره (جيڪي ماڻهن ۽ جانورن کي چورو کائڻ وارا) مڃان ۽ اڪري ٿيا. سڄي جي مٿان
سڪند (سراسي ڪارنگ) اڳڙن ۾ ۽ سڄي ٽيز رنگ سان چنڊر ٻاڻا لڏي ۽ جي ڪپاري تي
اچي ٻڌا ۽ دٻو ڇمائي ورتا.

هوڏانهن وڃي ڇڏڻ ۽ ڇوڪرو کي ٻڌو اهو ڪري ٿي غدار ڪري ٿي. هڪ ڇوڪرو ڪنڊي واراڻو ڪيو. ٿڌن ۽ ڄاڻن ۾ اندر وڃي ڇڏي ڪيترن ڏينهن ۾ اهو ڇوڪرو ڪنڊي واراڻو ڪيو. ٿڌن ۽ ڄاڻن ۾ اندر وڃي ڇڏي ڪيترن ڏينهن ۾ اهو ڇوڪرو ڪنڊي واراڻو ڪيو. ٿڌن ۽ ڄاڻن ۾ اندر وڃي ڇڏي ڪيترن ڏينهن ۾ اهو ڇوڪرو ڪنڊي واراڻو ڪيو.

شلمڪ چور؛ اي سنڀاتي! منهنجا چوڪي ۽ بالڪا بهادر جنگي چوڌا آهن سي سب
آدمشستر، گدڙ وغيره اهڙي لڙائيءَ لاءِ تيار آهن. دامن ۽ واڪاسن جون ۸۶ لکون ۽ بهادر
گنگو فرم جون لڙاڪو نوچون پڪير کڻڻ گھن. لکن ۽ ڪروڙن سميت جي بهادريءَ
جي ڪارنامن ڏيکارڻ وارا پنجاه آسرن جا گل ۽ ديوانن سان باضابطي ڪندڙ شهنشاه
سان اڄ لڙڻ لاءِ لڪري سرور نٿا گهرجن. ڏٺو ويو ڏاند وارن جا ۱۰۰ جتا پنج رڍ سان
توانبي ڪرڻ لاءِ اڄ جنگ جي ميدان ۾ جلدي اچن. مڙيا گهرائين، هالڪو گهرائين، دلوردد
گهرائين، ڪالڪ گهرائين جي لڙاڪن کي ۽ لمبڊ ڏيڳ گهرجي ۽ انهنن هيٺيان ادوهانن سان
اچي پنج ڏرميءَ ۾ اسان سان سامهون ڏيئي پنهنجو چور ڏيکارين .

اهڙي طرح سماجيءَ کي حڪم ڏيندي هزارين قسمن جي نولهن، نو جي دستن، لڙڪن،
پيادرن، چوڏن، چمڪي چرالن ۽ لڙائيءَ جي فن جي چال ۽ لڙائيءَ جي هٿيارن، ٻنڌن وارن ۽
ڏوڏا ٻارون وغيره سامان جي وڻن سان ڏاڍو راجا شهنشاهه ڇورو پنهجي قلعي کان وڏي
شرف سان ڏيندڙن سان ٻاهر اڪتو. تنهن لکن اڪٽو ۽ ٺٽي (اڪٽو) سيمان سان (چوسن ۽ ڪوترا
ڪوڙي - سوار، هالن تي سوار ۽ پهل هئا) پنهجي شهر سان ٻاهر اڪتو. افسوس ۽
اميد هينئر ۽ مالڪن سان چڙيل هالي جهڙي پنهجي ڪرو شڪر آڇارو سان وڌو. اڳتي
هلي پنهنجي ڏاڏي جي ڪناري تي اچي پهتو. هتي هڪ ننڍو شهر هو. هڪ ٻي
جور وڏو پراچان هو. هيءُ ننڍو ڪيترو اُتر سڌي جي ڏيک وارو هو. هيءُ ننڍو - ٻنهي ڪپڙن ڏيک
جي اڇي جي جاءِ هئي جا اولهه واري سمنڊ جي اوڀر پاسي ۽ ملهه پربت جي اولهه طرف
ن آيو طرف ۽ ڪنڌمان جبل جي ڏيک طرف هئي. هن جاءِ جي واکاڻ ۽

رڍر جون اکيون ڪليون ۽ ميگه (بادل) وانگر ڪنڀر واهي ۽ ڀر ڇوڙ.

ڀڳوان رڍر: اي ديو تائو! مون توهان جي من جو مطلب سمجهي ورتو. ائين سمجهو ته شڪ ڇوڙ جو موص وڃيهر اچي چڪو آهي. توهان پنهنجي پنهنجي گهر وڃي سگهي ٿيو. ديو تائن جي گهر آسپاس تي رڍر ديوتا ڪنڊر پنهنجي ٻرامي ڪنڊر راج چتر رت کي دوص بڻائي شڪ ڇوڙ ڏانهن روانو ڪيو جنهن اچي کيس ڏاڍو سمجهاريو. شڪ ڇوڙ نه ديو تائن کي ڪمڻ راج ڏيڻ چاهيو ۽ نه سندس مال متاع وغيره. وٺاڻ ڪال اچي ئي ماهر جي سمجهه. ا. ايتري ئي ويڻي آهي. شايد شڪ ڇوڙ جو موص سندس ڪلهن تي ناچ ڪري رهيو هو جو اُمالڪ چئي ڏنائين، ”پل رڍر ديو تائو! اچي ٻڌ ڪري.“ چتر رت شڪ ڇوڙ کي گهڙو ئي سمجهاريو مگر هو پنهنجي هوڏ ٽان نه لٽو.

چتر رت: نا اميد ۽ نراس ئي واپس وريو. شڪ ڇوڙ پنهنجي ال ۽ ٻراڪرم جي مستي ۽ ڀر اچي واهي لفظ ۽ اچار شروع ڪيا جي ٻڌي ڪري ڀڳوان رڍر ٺهي ساھ ٿي وارو. ڀڳوان رڍر وارو پڌر ۽ ٻين گھڻن کي گهرائي ڇوڙ.

ڀڳوان رڍر: اي وارو پڌر! اي ننڍڪشور! اي ڪيتر پال ۽ آئي پٿرو بهادر! شڪ ڇوڙ ڏيٺ پنهنجي هوڏ تي چڙهيل آهي. اسان کيس ٺاهيو موڪليو مگر هن ٻڌو اُٿلڻو ڪيو جنهن لاءِ مون ٻڪر ارادو ڪيو آهي ته مٿس چڙهائي ڪجي تههڪري توهان ۽ ٻيا سڀ سڏائون ڪڙيون ڪريو. ڪڙيش ۽ سوامي ڪارڪ کي ۽ اڳڙن ڪري ۽ داري پڌر ڪاليءَ کي به هن چنڪ لاءِ ڪوٺ ڪريو. دار ٻاڪل ڪوڙي ڪانه آهي.

حڪم جي فقط دار هئي. ٻاڪا بهادر سروروار ۽ ٻيا بهلوان ٺڪري اُروار ٿيا. آسمان گواڇڻ لڳو. ٻوڙ نه وارو پڌر، ننڍڪشور، سڀوڳو، وشالاڪي، ٻاڻ، پنڪلاڪي، وڪمڀ، وروڻ وگرتي، مڙي پڌر، واشڪل، ڪول، دارگه، دلشتر، وڪار، ٽامر لوچن، ڪالڪر، ٻلي پڌر، ڪال جهڙو، ڪٽي چر، ٻارمٺ، رڻ لاکي، درجي، دوگر، وغيره سڏائي ٺڪري اُروار ٿيا جن جي سڏا جو اندازو هڪ ڪروڙ ڪڏن کان به وڌيڪ هو. اُت بهادر پٿرو به صفون ٻڌي بهادر لڪتا. ٻارهن پيٽڪر رڍر به لڪتا. اُت وسر ديو تائون به ڊوڙندا آيا. ٻارهن آڏي به وڪر وڌائيندا اچي پهتا. وشوڪرما ۽ اُشولي ڪمار به سڏائڻ لاءِ سڀري بيٺا. ڪنهن به خزانو کولي ڇڏيا. وارو، ورڻ، ٻڌ، منگل ۽ نوگره به مدد لاءِ هٿ ڊگهيوڻ لاءِ تيار ٿي آيا. ڪامدار اُگر ڏنشت، اُگر ڏنڊ، ڪورٽ ۽ ڪٽپ به بهارن پنهنجي چهره ڏيکارڻ لاءِ اڳتي وڌڻ لڳا. ٻاڻ مههڪري داري پڌر ڪالي به هڪ - ٻو پڄائون ڌار ڌار ڪري گرچا ڪرڻ شروع ڪئي. سڀي پنهنجا پنهنجا آستر، شستر، ٻاڻ، ڏنڻ، ڍالرن، ٺلارون، ٺرشل ڪيا. ڪن به وري ٺاڳهاڻ، وادو - استر، اڪسي - استر، ٺارالڻ - استر، ارسائي - استر، پشوريساف - استر، چرٺيا - استر، (او پاسيون ڏيارڻ وارا استر)، ارهم - استر، ڪال - استر، مهاڪال - استر، سدهن - استر (لڏو آڏيڏڙ استر)، مها آئل - استر وغيره وغيره خرفناڪ هٿيار بدوچار ٻر ڪرڻا وغيره ڪيا.

کڼی آهي له دې مان پخواني چاڼان لرو. شکر چورو کي ذاتي طور سان چکيۍ طرح
سجائون، وړوړو آهي پراخوي، لورې لي آهي سډايوي. کور لورکې پر مېهور وروپ شري کورنۍ
چي لالي سان مشهور آهي. کورنۍ چي لوليۍ پر سنداي لالي کورمې هرو. واډا چي سراب
ملخ سان همکي هن دلېم چي چورې پر ايترو پور آهي. شري کورنۍ همدې هروم مهالو چي
لورېل سان اډې لي مشر کوري چنډو آهي سرواز مان لوهان اډمان پېش کورنۍ لرو. لوهان
کورې لېر لېر کورې. چوکڼې لوهان اډمان د اډو آهرو د مان لوهان چي ستاوش مهالو
کڼي حال کې د ليار آهوان.

المن چوانې وشو پکړان سپي دېرلالي کي کډ کوري لوهانۍ د لورې کي اډمان کډوي
پکړان شکر جا کڼۍ د پڼې ټالېندي د پارالوندي اچي شو لورکې پر ايتو چي پکړان شکر
په پڼي اړوي سکهپاس لي پراخمان وېر هرو. پارکد اډمان چولنر چورلالي لوهانۍ هئا. دې-
پچالون، ه مکر د ۳ ليرۍ د شکر چوکې کور سان ټول سندس شري هرو. وډواکې چورن مالون
شري پالي وهون هرون. چنډو کورنۍ چانې پر چوکي وهرو هرو. هرون د جراحون چا
هار سندس سړاچ کي سوس کوري وهانۍ هئا. وېرېلۍ د خروباک واده کي لالک اسي خور
چورې کوري وهانۍ. لورې. لېل مشورن د پڼې واکې مشورن سندس سکهپاس چي ډاکې لي
چول هرون. چي پڼي لي اسي واکې هئي. سپي دېرلالي، لوهانۍ، وشو د لورې کي
دې سندس کورولا لتي پېښي. البته پڼي لي معصوم مکر آډي د پکڼې دېرلالي واکې
استي شروع کڼي. (هر هر موادېر مشور. کاشي ورولاک کڼي) وډو سکهپا (۲) پښ کڼد
(۵) اډهه ۳۰ ساهېد.

پښ کڼد (۵) اډهه ۳۱

پکړان شکر جو دېرلالي کي ائت ډېر. شکر چورو جو پېش

پډرا لډي چي کڼاري لي چانوي هڅن د پکړان وډو

د شکر چورو چي دوت جو گشتکو

پکړان شکر اي لوهانۍ اي وشو! لوهان چيې کورې له مړانې آيا آهرو له دې
چي لورو مړانې اډې لي پڼي واکې آهي. ان پر کور شکر کور آهي د شکر چورو
دېرلالي کي دېر لېر وهرو آهي مکر لوهان جو همدې شو لورکې پر ايتو چو ضرور کور. هرو
سوهو ساډېر لي وروپ وډو آهي جو کڼش پر واکې لرو. سواد پر لمانۍ کورې له لي آهرو
وډو چو وروپ ډارو کور آهي. لوهان کڼش لي واکې پېښي دېر لږو چي کورنۍ
کېر. کڼد لرو د لوهانچي مړکامې پڼوي پڼوي کي واکې.

سپ واکې پر چوډي دېرلالي اچي کڼش لي ايتو چي پکړان شکر چورو وروپ
ساديۍ پر لېل هرو. دېرلالي اډمان اچي استي کورې شروع کڼي

ڪري سگهن يا مورڳوئي ارساف نه ڪن. چئن ئي آشرمن جا ماڻهو جهڙوڪ اهرم چاري، ڪرهنستي، وان اوستي ۽ سنڀاسي سڳي هئا. چئن ئي ورڻن جا ماڻهو جهڙوڪ اراهمڻ، ڪنڙي، وئش ۽ شورو سڳي هئا. فقط ڊاڻائون کان ۽ خاص ڪري ڏندڙ کان شڪ - چورو جو جس ۽ ٺاهوس سٺو نه وڃي ۽ جنهنڪري فقط ڊاڻائون ڏکي هئا ۽ هن جي راج ۾ رهڻ پسند نه ڪندا هئا جنهنڪري پنهنجا استٿان ڇڏي وڃي جبلن جي ڪنڊرائن ۽ غل-ان ۾ واسو ڪيائون. اي ويد واپس مٺي! مها ٻلي شڪ - چورو گذر لوڪ لواسي شري ڪرشن جو ڏاڍو پگت ۽ مٽر هو. ڏاڍي سٺي سپاو وارو ڪٽن جو پندار هو. اڄهن جنم جي سراپ ڪري کيس ڏٺم جي چوڻ ۾ اچڻو پيو ۽ چيو ٿيڪ ڏٺم هو نه، کيس واکاسي ٻڌي ڪانه هئي. ڊاڻائون جو پنهنجو راج ۽ ڀاڳ، وڃائي ويٺا هئا سي سڀ گڏجي صلاح ڪري رهنين ۽ مڏين کي ساڻ وٺي اهرما وٽ پهتا. اهرما جي آستتي ڪيائون ۽ کيس پنهنجي درد جي وڌا ٻڌايائون. اهرما کين آٿس ڏنو ۽ ڊاڻائون جي ڪلياڻ ڪرڻ واري وڌو ۽ وٽ کين وٺي وڃڻ سڀ ڊاڻائون وٽڪڻ ۾ ويٺل وڌو ۽ درشن ڪرڻ لڳا، پڳوان وڌو ۽ وڌو جي مستڪ تي هيرن ۽ جواهرن سان جڙيل مٿڪ شوبا ٻائي رهيو هو. ڪن ۾ ڪنڊل جهومي رهيا هئا ۽ ڳچيءَ ۾ ون - مالائون شوبا ٻائي رهيون هيون. چئن ڀڄائون ۾ پڳوان وڌو، شڪ، چڪر، گدا ۽ پدم ڌارڻ ڪري رهيو هو. ٻيلا ۽ ٻشهي ڪهڙا (پهتانهرو) به سندس سرلهن سرس ڪري رهيا هئا. اهڙي مدرهر جهانڪي ڏسي ڊاڻائون ازخرد ٺهي ڪري لمسڪار ڪندي آستتي ڪرڻ لڳا.

ديوتائون ۽ رشي: اي وٽڪڻ جا آڏهتي! توهان ڊاڻائون جا واکا آهيو. اڃا ٿيندڙ آهيو. جڏهن جڏهن ڊاڻائون ئي آهيا ڪڙڪندي آهي تڏهن تڏهن توهان ئي اڃا ٿيندڙ آهيو. اڳي به توهان ئي آسرو ڏنو آهي. هاڻي به توهان ئي ٺيڪ آهي. آئينده به توهانجو ئي پروسو آهي اسان توهان جي شرڻ ۾ آيل آهيون. اي شرڻاڪڻ وٺس! توهان پڳين جا پراڻ آهيو. لڪشمي توهان سان گڏ نواس ڪري ٿي ۽ توهان لڪشمي پتي آهيو.

پڳوان وڌو: اي ڊاڻائو! ٻڌار ڪهڙي اچي مصيبت توهان تي لازل ٿي آهي جو توهان وٽڪڻ ۾ اچڻ جي ابتري تڪليف ورتي اهو؟

سڀ ديوتائون: اي پڳو! توهين ڄاڻي ڄاڻهار آهيو. توهان کان ڪا به ڳالهه ڳجهي ڪانه آهي. وري به ٻڌائون ٿا ته شڪ چورو اسان ڊاڻائون کي صفا بي گهر ڪري ڇڏيو آهي ۽ اسان شرڻارئي ٿي توهان وٽ آيل آهيون. اسان جا مال متاع سڀ ڦري وڃي وڌو آهي ۽ اسانجي ٺيڪ شرم ۾ هٿ وڌا اٿس. توهان کي ڄاڻ ڪڏهن اسان لاءِ ڌرو به خيال اٿو ته اسان کي هن ڏليل زندگيءَ مان چرڻڪارو وٺي ڏار. ڏٺم جو سروس ناس ڪيو. هن ڏٺم سڀ، ڀڄ، اڇاڙو آهي.

پڳوان وڌو: اي ڪمل ٻولي اهرما ۽ سڀ ڊاڻائو! توهان جيڪا حقيقت پيش

من ئي جيست ٻائي آهي. سنسار ۾ آهي ماڻهو ڏٺو آهي جي استريءَ جي موه ۾ نه ڦاسي استريءَ مٿان جيست حاصل ڪن ٿا پر سڌاچاري ۽ ستن گڻن سان پُراڻو هوندي به استريءَ کان هارائجي وڃن ٿا ۽ مايا چار ۾ ڦاسي پون ٿا سي سدائين اُهو ئي ۽ لندڻ چوڳا آهن. ڪٽنب ۾ چمر يا موه کان پوءِ سوئڪ يا پانڪ هڻڻ ڪري ماڻهو اُهو ئي رهي ٿو ۽ ابراهم ڏهن ڏينهن کان پوءِ سڌ ٿئي ٿو، ڪتريءَ لاءِ سوئڪ يا پانڪ ۱۲ ڏينهن هلي ٿو، وٽس ۱۵ ڏينهن کان پوءِ سڌ ٿئي ٿو. اهي ويدواڪيه آهن، مگر استريءَ کان جيست کائڻ انسان ڏينهن جي مڙ ڳهڙيءَ تائين ۽ چڪيا ئي جلد تائين اُشد ۽ اُهو ئي رهندو. اهڙي ماڻهوءَ کان پُرجا ۽ پانڪ، چپ، ٽپ ۽ ٽيرڪ پائڻون نه نڦڙن آهن. نه فقط ايترو مگر استريءَ مايا موه ۾ ڦاسل انسان کان سرڳواس ٿيل ابا ڏاڏا (مئل پٽر) به پند دان ۽ جل دان وغيره سويڪار ڪرڻ ۾ آڻاڪائي ڪندا آهن. اي بهادر پُرش! مون توهانجي ايترو وقت آزمائش ٿي ورتي ڇاڪاڻ جو استريءَ کي پنهنجي پٽيءَ جي چونڊ ڪرڻ ۾ پوري پوري پرڪيا وٺي پوندي آهي. شڪر - چور ۽ ٽلسيءَ جي گفتگو هلندي ارهما اچي پرڳهت ٿيو جنهن کي ڏسي ٻنهي امسڪار ڪئي ۽ ارهما شڪر - چور ڏانهن منهن ڪندي ورائيو.

پرهما: اي شڪر - چور! هيءَ ڀلا دٻو ڇا جي لڳائي آهي؟ تون مردن ۾ ڳهڙ ۽ لائق پُرش آهين ۽ استران ۾ رتن روپ ٽلسي آهي ۽ ياد وڪ! سريشت جو سريشت سان بهلاپ لاپڊانڪ ٿيندو آهي تنهنڪري ڪنڌرُ وواهه جرن جلد از جلد تيارادن ڪرو، (وري ٽلسيءَ ڏانهن منهن ڪري ارهما چيو) اي ديري! ههڙي ڳڙان ۽ پلوان پٽيءَ جي پرڪيا جي ڪهڙي ضرورت؟ هن سان تون سنسار جا سڀ قسم جا پوڳ پوڳي هميشه تون آندو ۾ رهندو. نه فقط ايترو مگر شرار پاتر پوري ڪرڻ کان پوءِ (موه کان پوءِ) به ڪٿو لوڪ به تنهنجو واسر ٿيندو ۽ پڳران ڪرڻ جي ڇتريچ روپ جو درشن ڪري پنهنجا پٽي لوڪ سڦلا ڪن ٿا.

سمنٽ ڪهار: اي ويد وياس! اهڙيءَ طرح ارهما جا وڃن ٻڌي ٽلسي ۽ شڪر - چور ٻنهي ڪنڌرُ رتنن وسمن موجب پيار جي شادي ڪري پنهنجي ملڪ ڏانهن موٽيا ۽ ارهما به انتر زبان ٿي ارهم لوڪ ڏانهن روانو ٿيو. (هر هر مهاديو شدو - ڪاشي وشوانت ڪنڪي) وڏو سنگهتا (۲) ٻڌ ڪنب (٥) آڌاءُ ۱۳ کان ۲۹ سماپت.

شڪر چور جو راجا ٿيڻ ۽ ديوتائن کي ستائڻ. ديوتائن جو

پرهما، وشنوءَ ۽ شو وٽ وڃڻ

سمنٽ ڪهار: اي ويد وياس! شڪر - چور جي شادي ڪرڻ کان پوءِ ديو تائين ۽ دتته سڀ آندو مڱل مٺاڻ لڳا ڇو طرف خرشيدن ڇانئجي ويٺن. ڏاڍا اُسر ٿيڻ لڳا. دتته

اڳيان ٺهرتا سان استتي ڪرڻ لڳا. ڊوٽائن جو پيارو سوامي خوش ٿي ڊوٽائن ڏانهن مخاطب ٿي چڙ لڳو.

ڀڳوان شڪر: اي ڊوٽاڻو! مان توهان تي بلڪل پارسن آهيان. توهان جي ڪري ئي مون کي اهڙو خوفناڪ روپ اختيار ڪرڻو پيو، هاڻي جيڪي توهان کي گهرو جي سر گهري سگهو ٿا.

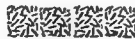
ڊوٽاڻون: اي سوامي! اي ڊوٽن جا ڊوٽاڻا! اسان سڀ توهان جي آسري تي ئي ٻڳي رهيا آهيون. جيڪڏهن توهان سڄي ڀڄي، اسان تي پارسن آهيون ته اسان کي هيءُ وردان ڏيو ته جڏهن جڏهن به اسان سڀ ڊوٽاڻون مصيبت يا آبدانن ۾ توهان جي شرڻ ۾ اينداسين تڏهن تڏهن توهان اسان جو ٻيڙو پار ڪندا.

ڀڳوان شڪر: اي ڊوٽاڻو! مان توهان تي بلڪل پارسن آهيان ۽ ائين ٿيندو. ڀڳوان شڪر کي ڊوٽائن سان خوش ٿيندو ڏسي ”ميه - دڻيٽ“، اچي پهتو ۽ چوڻ ۾ لاسڪار ڪندي چيو.

ميه دڻيٽ: اي لالو! مان به توهان جي شرڻ ۾ آيل آهيان. مون تي به ڪرڻا ڪريو. موٽي به اچي ڪرڻا ڪريو جو مان توهان جي ڀڳتيءَ ۾ لڳل وهان. سنسار جون وشو، واسناتون مون کي توهان جي چوڻن کان پري نه هٽائي سگهن. مون ۾ واکاڻي شڪتيون آهن نه ٿين. مان ٻانڌڻن کي پنهنجي وس ۾ ڪندو رهان، ٻيڙي رهان، ۽ توهان جي ڀڄڻ ۾ ڪو به ڀنگ نه پوي.

ڀڳوان شڪر: اي ڊاڻو! تون ڏٺو آهين. تون پنهنجو ڀڳت آهين. تون هن کان پوءِ سڄي ڪٽنب سميت وڃي ”وڌل لوڪ“ ۾ واسو ڪر. هيءَ جڳهه پنهنجي لاءِ سرڳ ڪان، سرس آهي. اتي توکي به ڀڄڻ ۾ ڀنگ پوندي، نه ٻانڌڻن جي وس ۾ رهندڻ ۽ لڪي کي توکي ڪنهن جو ٻيڙو ستائيندو.

پوءِ ڀڳوان شڪر پنهنجي ڀڳت ۽ پارو ٿي سڙو انٿر ڌيان ٿي وارو. ازغجي وقت به غائب ٿي وارو. ڊوٽاڻون به شو جس ڳائيندا پنهنجي پنهنجي ڌام ڏانهن روانا ٿيا. ميه دڻيٽ به ”وال - لوڪ“ ۾ وڃي واسو ڪيو. (هو هر مهاديو شينو - ڪاشي وشوٺاڪ گنگي) سنگهتا (٢) ٻڌ ڪنڊ (٥) آڌياڻ ١١-١٢ سماپت.

دڻي جي ٽپسيا، شڪر چوڙ جو جلم ۽ شڪر چوڙ جو ٽپسيءَ سان گندرو وواھ

سنهڪهار: اي ويد واس جي مهراج! هاڻي توهان ڀڳوان شڪر جي بهر چوڙن پرام سان ويهي ٻڌو جنهن جي ٻڌڻ سان توهان جي ڀڳوان شڪر ۾ وڌيڪ شردا آهن ٿيندي. شڪر چوڙ لالي هڪ زبردست دڻيٽ ٿي گذريو آهي جنهن ڊوٽائن کي ڏاڍو ستايو ۽ ترشول جي نوڪ سان ڀڳوان شڪر کيس ماري وڌو. ڀڳوان شڪر جو هيءُ چوڙو پوئو ڪندڙ ۽ ٻانڌڻن کي ناس ڪندڙ آهي ۽ توهان ۾ پرام ڏسي توهان جي اڳيان ظاهر

(ڪٿا صفحو 310 - الهه جو
مهادر جي آهتي)

(ڪٿا صفحو 303 - پگوان شڪر
جي ارچن ٿي ڪرڻا)

(ڪٿا صفحو 311 - ونيڪا ٿي سڙ ڪرڻا)

هليا. آڪاش ۾ هلندڙ گندڙو، سڌ ڀرڻ ۽ چارڻ وغيره ٻڌڻ جي ورکا ڪرڻ لڳا. ڪيترائي بهادر سورهان ۽ ڪڻ ڀڳوان شڪر جي ٻوٽاري ڪرڻ لڳا جن مان ڀرنڱي، ڪيش، وڪس واس، مهساڪيش، مهاڄور، سورولي - سورڻ، سنڪ، سوم ٽرڪ، سوراب وڇاڻ سوراب، پريڪشٽڪ، سورباڪيش، سوربناما، سور، سندر، پوسڪند، ڪندر، چنڊ، ڪمهر، آلي ڪمهر، لندر، لندوجي، پتا، همڪر، شتاڪي، پتياڪي، سهراڪي، مهوڏر، ستيجهر، شتاسي، رنگ ڪرپورنس، دويشڪي، لوشڪي، آهڪار ڪارڪ، آڇوڪتر، اڻڻوڪتر، آرڌوڪتر وغيره مڪيه هئا. **سنتڪهار:** اي وياس جي اڏاڻش تي ٻاڻ ڇاڙهيدي جڏهن ڀڳوان شڪر هليو تڏهن آڏولي جو اڳيون ڀاڱو پوريءَ طرح ڏسڻ تي ٻاڻ ڇاڙهي ۾ اُنڪي ۽ هڪڪي رهيو حر. نشان چٽڻ ۾ البس مونجهه لپڻ لڳي ته ٻڪڻم تي آڪاش مان آواز آيو، ”اي هڪڊشور! جيستائين توهان ڪڏهن به ڀڄا نه ڪندا جيستائين توهان ٺهڻي شهرن (ٿرڀور) جو سنگهار (ناس) نه ڪري سگهندا ۽ ڏاڻش تي توهان جا ٻاڻ پوريءَ طرح سان نه ڇڙهندا، آڪاش وائيءَ جا وڃن ٻڌي، وڏيءَ انداز ڪڏهن به ڀڄڻ جو ڀڄڻ ڪيو وارو، ڀڄڻ نه ڏاڻش تي ٻاڻ آسانيءَ سان ڇڙهي لڳا. سامهون ٿرڀور (ٺيئي شهر) ڏسڻ ۾ آيا.

نارڌ: اي ارهه! ٻوٽو، سورنتر، سرڪڻ، ٽرڪڻ، سوامي، اٽڪي، ڀرمالما، ٽرلجن، لڪرڻ وغيره ڏاڍن جو ڏار هوندي، ڀڳوان شڪر، ڪڏهن به ڀڄڻ جي ڀڄڻ ۾ ڪٿي؟ **ڀو هئا:** اي نارڌ! ڀڳوان شڪر ٻاڻ تي ڪڏهن به ڀڄڻ کي وردان ڏنا هئا. تنهنجي انجسام شڪي ڪڏهن به ٺهي، تنهنڪري ڀڳوان شڪر کي تنهنجي لپا موجب ائين ڪرڻ ڀڄڻ ۽ ائين ڪرڻ سان ٺيئي شهر کيس ڪڏهن به ڏسڻ ۾ آيا.

ڀو نه سڀ ڏاڍا ٿيڻ وري ڀڳوان شڪر جي آستتي ڪرڻ لڳا.

سڀ ديوتاڻون: اي مهيشورا لارڪار جي پٽن جي سنگهار ڪرڻ جو وقت اچي وار آهي. هينئر ٺيئي شهر توهان کي ڪڏهن به ڏسڻ ۾ اچن ٿا ۽ جدا لپڻ کان اڳ ئي انهن جو لاس لپڻ ڪهرجي ۽ ڪرڻا ڪري اسانجو جلد ئي ڪاڄ سڌ ڪريو.

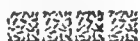
سنتڪار: اي ويد وياس جي مهراج! ڀو نه ڀڳوان شڪر ڏاڍا ٿيڻ جي آستتيءَ تي ڏاڍو ڀرسن ٿيو ۽ ڏاڻش جي ڏور چڪي ان تي ”هاشتا اتر“ نالي ٻاڻ جو نشان ڇڏڻ چاهيو ۽ ٿرڀور (ٺهڻي شهر) کي ناس ڪرڻ چاهيو. ڀڳوان شڪر جنهن وقت تنهنجي اتر عجيب ٻاڻ هڻڻ تي چاهيو ته ”اڄس مهروڻ“ جو شپ سهر هلي رهيو حر. ڀو نه هرلماڪ گجڪوڙ سان ۽ ڏاڻش جي خرنماڪ لڪار (آواز) سان تر ڀور جي ڏاڻش ڏانهن لڪار ڪندي، ڪروڙن سورهان جهڙي تنهنجي پرڪاش جي ڀڄڻ سان ان ٻاڻ کي ڇڏيائين. اڪي ڏاڍا ڇڻ نه ٻاڻ تي ساري ڪري رهي هئي. باهه رويي ٻاڻ پيڪا ۽ آلا ڪڍندو ٺهڻي شهرن ڏانهن ڀڄڻ ۽ ”تر ڀور“ (ٺهڻي شهر) کي جلاڻ شروع ڪيائين. لوريءَ تي ڏار ۾ تن لپڻ جي ڀڄڻ ۾ ٺيئي شهر (ٿرڀور) جلد اڻار آيا. ٿرڀور ٺاسي ڏکي لپڻ لڳا. سورن ڏيئس جلاڻ

موروس انجې - اوژي هتي، هکتلون ۴ هکاشنالون انجون کليون ۴ هرکها هتا، د بزلوکه
مورون لودر ۴ سرک ۴ موکه لوکه وډ جا جهندا هتا. اوږو ۴ هکاشد پور پاچاژي ۴ جي
اڼک نرلن کان بډل هون. پند مهاپوست وډ جي شاکت هتا، زلدر پور چرگون کڼکاريون
هرې و هون هون. شردا وډ جي چال هتي. وډ، اسراځ، شاستر وډهره وډ کي
سکهاري و هتا. دشانلون وډ جا اږ ۴ شمش لاسک وډي مشهور اوژي، والکر شردا
پالي و هور هور. پندکرواح ۴ پښ لورلن وډن سان جهل جهندان وړ اسنان کړهځ کمر هور.
کڼکډلي ۴ پښ لډن وډهره سمدر استون چور وډ ډارځ هکدي چاوس جهلالي و هون
هون. آواه ۴ سڼ لښ ۴ وډر دېوتالي وډ جي ډاکځ جي وډ پر پوچمان هتا. پوهما
لغار هک پر جهلي وډو هور ۴ "اوم. دېوتا" کس هک پر جهل وډ جي وډ پر شردا پالي
و هور هور. "اکهار دېوتا" چت جي وډ پر حاضر هور. مطلب ۴ پوهمالډ پر هک وډهره هون
وډ لوځ پر پوهما پوهما سکهاري ډلو. پوهما وډ - وډي کورډن جا لغار جهلي اچي
پکړان شکر جي اکمان اچي وډ کور کور. پکړان شکر چورځ لکړ ان وډ، وډي،
دېوتالون لاک، لورکال سڼي وډهره سان کڼکاري لکړ. کڼکړ ۴ اسراځون عرب کس
پالځ لکړ. اچان پکړان شکر وډ پر چور وډر وډ - وډي کورډا چکر کالي هرې
پا. سږ پږت ډکځ لکړ. ډولي کڼکځ لکړ. اوچو شمش لاک ۴ پکړان شکر چور وډ
د سوي سکهري ۴ لورکځ لکړ. پکډم اسن لډپور وډر وډ ډارځ کړاځ اډر ار لډه ۴
پا جهلي د سکهري. پکډم پوهما جهل وډ کڼکاري کڼکاري کڼکاري پکړان جي
چرل وډر هکدي وډ کي هکځ جي هرش هکځ د کورډا وډ سان کالهون کړاځ
لکړ. پږه پکړان شکر سڼي دېوتال کي چور، "چکډن لوهان سڼي اسن (چاډون)
چر مولکي اډهي لکځ وډر اډهار ډېدا ۴ دېون ۴ عام مالوچ پادب اسن جي پاولا کڼکځ د
لور وډر وډر چر سڼي لکځ. اي پږلدي. "اډر وډي هرې دېوتال وډر من مېوس
لکځ لکړ. پکړان شکر وډي دلهه ډېدي چور.

پکړان شکر: اي دېوتالو اسن (حېران) جي پاولا هکدي د لوهان چسې وډاليت
د اډي چور وډر اسن (حېران) جي پاولا کان مکځ لکځ وډر د اډه لوهان کي اډالي و هور
اډهان. چکر هک من چس سان پور چور وډر وډر وډر هکدي پور هون سال، چر سال
پالي سال و هون شردا هکډو سر پږلن کان مکځ لکځ وډر وډر. لډه هرې لوهان
اوژي وډر وډر پالي کڼکځ د پږلن کان مکځ لکځ وډر. ان هر هکځ د سکهري.
پکړان شکر جي اډي چور لکځ لکځ دېوتال "چکر الين" چور ۴ سڼي دېوتالو
و هور. پږون (حېران) لکځ لکځ ۴ اسن چسې چورځ سان چرلکاري ډلځ وډر وډر - پږي
پکړان شکر لږ. اوژي شرخ سږ دېوتالون ۴ دلپت چاډو لکځ ۴ پکړان شکر چاډون
جي اچا پږي پږي لکځ سان سږ پر هکډو لږ. ان وډ پکړان شکر چسې
وډر چسې وډر کڼکځ چسې هکځ لکځ کڼکځ اډي. پوهما، وډهره ۴ اسن
پکړان شکر. چي چي ۴ چي ۴ هکځ هکځ. سږ چنډاري وډي ۴ وډي هکډون مډلپدا

ڀڳوان شڪر : اي هري! ارهڻا!! ڊر گڙ!!! مان توهان جي هن مهامتر جي چاب ڪري اڄ حد ٻارن لهر آهيان جهڪي ڪهڙو سر ڪهڙي سگهر ٿا!
سڀ ديوتاڻون : اي مهادار! توهين چاڻي چاڻهڻار آهيو. اسان ڊارٿان جي اها ٻڪار آهي نه ٽهڻي ڏٺيس ٻارن جو ٽهڻي لکرن سڌو سڳهار ڪرار. توهان ڪرڻا جي ڪاڻ آهيو. توهان ئي ڊارٿان جي وقت وقت سهايتا ڪئي آهي ۽ هاڻي ڀر توهان ئي رکيا ڪري سگهندا.

ڀڳوان شڪر : اي ڊارٿار! توهان هوائي هن مهامتر سان چٽڪ ٿار جهلي رهيا آهيو. چڱر هاڻي ٻڌو چئن مون پهرين توهان کي رت، سارئي ۽ ٻاڻن لاءِ ڇو آهي ٽن توهين انهي تهرائڻ کي لڳي وڃو. انهن شين جي لهڻ کان ٻارن انهن سمجهو نه ٽهڻي ڏٺيس ٻارن جي ٽهڻي لکرن سميت لاسي پري ڪاڌ آهي.
 ٻار نه ڀڳوان شڪر جي ڳالهه ٻڌي ارهڻا ۽ وشوڙه وشوڪرما ڪان شو-ماها الوار ڊوڊ رت جي تيار ڪرائڻ ۾ لڳي ويا. (هر هر مهادار شير-ڪاشي وشوڙاه ڪنگي) رڌر سڳهتا (٢) ٻڌ ڪنڊ (٥) اڌ ٻاءُ ٦ کان ٨ سمايت.

سڀني ديوتاڻن جي ٽهڻ رت جو ورن، شو جو ان رت تي چڙهي
اسهڙ ۽ سندس پشوپتي سڌڄڻ گڏيش جو ڀوجن ۽
هيم - ڏٺيت جو تر ڀور مان سلامت ڏڪرڻ.

ويد وياس : اي سڻڪمارو! توهان جي ٻڌي آلم آهي. توهان سڳهڻو چاڻهڻار آهيو. جيڪا توهان ڀڳوان جي ڪا هن مهل ٿاڻن ٻڌائي آهي سا ڏاڍي رس ٻارل ۽ اڻوڪي آهي. هاڻي وشوڪرما ڀڳوان شڪر جو ڪهڙي طرح رت لاهو ڪرڻا ڪري ان جو ورن ڪرار.
سو تڄي : اي رشمرا ويد وياس جي ويٺي ٻڌي ڪري سڻڪمارن ڀڳوان شڪر جي چوڻن جو سمورڻ ڪيو ۽ ڇوڙ.

سنت ڪمار : اي ويد وياس جي موراڇ! وشوڪرما، رڌر ڊيو (مهادار) جي لاءِ ڏاڍي محنت ۽ جهاڪشيءَ سان عالشان رت جي وچا ڪئي. سڄو رت سڙي جو لاهو وٺو. رت جي ساڄي ڦيٽي ۾ سورج ڊارلا ۽ کاٻي ڦيٽي ۾ چنڊرما ڊارلا اراجمان هئا. ساڄي ڦيٽي ۾ ٻارهن ٻنڊون لڳل هون جن ۾ ارهن ئي سورج مڙو ڪيا ويا ۽ کاٻي ڦيٽي ۾ سورهن ٻنڊون لڳل هون جن ۾ سورهن ئي چنڊرما جون ڪلاڻون ۽ ۲۷ ٽي اڪشتر شروا پائي رهيا هئا. ڇهه ئي رڌرن (معدون) انهن ڦيٽن وچر سارئيءَ جي روپ ۾ حاضر هون. ارهڻاڻ جو وار منڊل رت جي اڳڻن پاڻي ۾ اراجمان هو ۽ منڊراچل ٻارن رت جي وچ واري اڻٿان جي شروا پائي رهيو هو. اڌاچل ۽ آسٽاچل ٻارن رت جي وچ واري اڻٿان جي شروا پائي رهيو هو. اڌاچل ۽ آسٽاچل ٻارن رت جي وچ واري اڻٿان جي شروا پائي رهيو هو. شاخون رت جا جهلا هئا. سڀتس رت جي رفتار ڪم. اڻرائڻ ۽ ڏنڻاڻا لوهي ٻڌ هئا.

گرم لپڻ لڳي. آهستي آهستي ٻاٻ جو دلو ڀرجڻ لڳو. دوتائين جي اوڪ تائين سڀ خبرون پنهنجي ويڙهن، ارهڻا، وشنو ۽ لاندري سڀني دوتائين سوڌا اچي ڀڳران شڪر وٽ پهتا. آهستي ڪرڻ لڳا. ٻارو وشنو جل ۾ ڪڙو ئي پيهي رڍو هلندو سان ٻڌ ڪروڙ ڇاپ ڪرڻ شروع ڪيو ۽ ان وچ ۾ دوتائين هن طرح آهستي ڪرڻ شروع ڪئي.

سڀ ديوتاڏئون: اي ٻارو! توهان اتم سرور آهيو. ڪاٺياڻ ڪرڻا آهيو. ڀڳتن جي دڪر کي ٺارڻ ڪندڙ آهيو. توهان جي ڀڳتيءَ جو رنگ ٺهڻ آهي ٺهڻ ڪري توهان کي لپڻ ڪمڻ چون ٿا. آهڻاڻن جي هٿاڻن وارا توهان آهيو. توهان آدي آهيو. توهان اڏائي آهيو. ٻارڪڙي ۽ ٻارڻ جا به پندا ڪندڙ آهيو. ستو ڪٽ، رڍو ڪٽ ۽ ٺوڪ ڪٽ جي به پندا ڪرڻ وارا آهيو. ارهڻا، وشنو ۽ رڍو ئي ڪري پندا ڪندڙ، ٻاٻيندڙ ۽ ماڻهندڙ به توهان ئي آهيو. توهان ئي هن ڀڳت ساگر مان ٺارڻ وارا آهيو. توهان سوامي آهيو، اولاشي آهيو، ورداڻا آهيو، وڻدن کي رڇڻ وارا آهيو، ٻوڙي آهيو ۽ ٻوڙي جي ڇاٽڻ وارا آهيو. ٻوڙن جي ڇي هرندي ۾ واسو ڪرڻ وارا آهيو. ٺهڻ جا پندار آهيو، ٺهڻ آهيو، ٺهڻ آهيو، ٺهڻ رڍو آهيو، سرڙ آهيو، سرڙ واپي آهيو، ٺوڪي ۽ ڇا ٺاڪ آهيو، سرور شڪتوان آهيو، ڇوڪر ۾ جنهن کي ٻڌڻ، ٻڌڻ، ڇاٽڻ، آهستي ڪرڻ لائق ڇو ۽ و آهي سر توهان آهيو. آڻو کان به سوڪيم آهيو ۽ وڏي ۾ وڏي شيءِ کان به وڏا آهيو. ڇڏي طرفن کان ئي توهان جا هٿ آهن، ڪن آهن، ٺڪ آهن ۽ اکيون آهن. توهان سڀ ڪري سگهو ٿا، سڀ ڪجهه ٻڌي سگهو ٿا، سڀ ڪا شيءِ سگهي سگهو ٿا ۽ هر هڪ ڳالھ ٺسي سگهو ٿا. توهان ستم، مڙهه آهيو، توهان اي - مٽ ۽ اڻ مٽ آهيو. ڪروڙن سورجن جي به روشني توهان جي پنهنجي سان پست ڪري ڪانڊ ئي سگهي. وشو جي ٻوڙا لائق آهيو. سڀني ٻارائين کي پنهنجي پنهنجي ڪم ئي وسائڻ وارا آهيو. سڀني جي شرار ۾ واپاڪ آهيو، سڀني جي ٻڌيءَ ۾ واپاڪ آهيو، سڀني جي من ۾ واپاڪ آهيو، سڀني جا پتا، ٻارڻا مها آهيو. پنهنجي ڀاڻ پندا ٺهڻدڙ آهيو. توهان سسار ۾ ڪيترا ئي ڪم ڪيا آهن جنجي اسان کي ڪار، ڇاڻ ڪانڊ آهي ٺهڻ ڪري ئي سڀ ورڻ، سڀ ڏانڊون، سڀ ٻارڻي، سڀ ڌرم، هلندڙ ۽ هڪ هنڌ ٻيٽل سڀ توهان جي پنهنجي پنهنجي نموني آهستي ڪن ٿا. اي مها ٻارو! ٺارو ٺارو ٺارو ڏيئين اسان ئي ڏاڍا ظالم ۽ ستم ڪيا آهن. توهان کان ڇڏها ڪونه آهن. هاڻي جلد ئي انهن جو ناس ڪيو. هاڻي توهان جي ڀڳتيءَ کان اي مڪ آهڻ ۽ وشنو جي ٻٽال رستي ڪري انهن هيٺ ڌرم کي ٺاڻڻي ڏيئي ڇڏي آهي. انهن جا آچار ۽ وڇار ڀرشت ئي ڇڪا آهن. انهن جا ڀڳت ئي ڇڪا آهن، هاڻي هر صفا ٺاڪ ٿي ڇڪا آهن ۽ اسان شروعات کان وٺي هن وقت تائين توهان جي ئي آسري تي ٻڌي رهيا آهيون. وڌيڪ توهان هر طرح مالڪ آهيو.

سنت ڪمار: اي ويد وياس! اهڙيءَ طرح هڪ طرف

وڌو پنهنجي رڍو مٿي واري ڇاپ ۾ مڪن هڻي ٻئي طرف دوتائون

هر ٻڌان ۽ لڙان ڪرڻ جون اڃائون هيون. ڪيترا به وري ٻار ولسڻ وارا پکيس ۽ ساڌو ماڻهو به رهڻ لڳا. شؤ - پڳوان جا ٻيوهي نه چئن تي طرفن کان انهن نگران به رهڻ لڳا. اهڙي طرح اهي دئيڪ اهڙن وصال نگران به ٻيرون آلمان کي سکر ڏيندي ٻيرون سان گادي عرصو رهڻ لڳا. (هر هر مهادار شير - ڪاشي وشنو نيف گنگي) آڌاءُ ۱ سماپس.

تارڪاسر جي پٽن کان ستايل ديوتائن جي برهما وٽ ٻڪار

برهما جو شڪر وٽ هوڪڻ ۽ اُٿان وشدوءَ وٽ پهچڻ

۽ وشدوءَ جو کين دوهي ڇڏڻ.

ڪافي وقت گذرڻ کانپوءِ تارڪاسر دئيڪ جا پٽ ديوتائن کي غرب ستايل لڳا. هڪ ڏينهن ٻنڌر وغيره ديوتائن گڏجي ڪري اچي برهما وٽ پهتا ۽ دڪي اسي ٻيهڻجا ڏکڙا ٻڌائڻ لڳا.

سڀ ديوتائن: اي وڏا برهما اي ٽهي لوڪن جا سڙهي اسانکي تارڪاسر جي پٽن تمام ننگ ڪيو آهي جنهنڪري اسان دڪي ٿي ڪري ٽوهان جي شرڻ به آيا آهيون. ڪرڻا ڪري اسان جو اُٿار ڪيو جو اسان سکر سان رهي سگهون.

برهما: اي ڏار ڪٿو! ٽوهان کي انهن دئيڪن کان خاص ڏپ نه ڪرڻ گهرجي. مان انهن جي موص جو اٻاءُ ٽوهان کي ٻڌائي رهيو آهيان. پڳوان شڪر ٽوهانجو ڪلياڻ ڪندو. مون ٿي هنن دئيڪن کي وڌايو آهي ۽ مهندي ٿي هٿان هنن جو مڙ واجب نه ٿيندو. وري هنن جا ٻچ به ٽرور (ٽهي شهرن) به وڌي رهيا آهن. ٽوهان سڀ ٻنڌر سڙڻا وڃي ڪري پڳوان شڪر جي استتي ڪيو نه هو ٻنن ٿي ٽوهان جا سڀ ڪارج واس ڪندو.

اهڙيءَ طرح برهما جي واڻي ٻڌي ڪري سڀ ديوتائن ٻنڌر سڙڻا ان دڪي حالت به اچي پڳوان شڪر وٽ پهتا ۽ استتي ڪرڻ شروع ڪيائون.

سڀ ديوتا: اي ڏارن جا ڏار مهادار! تارڪاسر جي ٽهي پٽن اسان سڀني ڏارن کي ٻنڌر سڙڻو جهٽيو آهي. انهن ٽرورڪيءَ کي رشن مٿن مٿن سڙڻو ٻيهڻجي وس به ڪيو آهي. انهن دئيڪن پکين جي حصن کي پڻ وٺڻ شروع ڪيو آهي. اڌرم ڪيو. اي پڳوان! سڄي سنسار کي دئيڪ ناس ڪن ٽهن کان اڳ ٽوهان ڪا اهڙي وقت سرچهر جهٽون مان اسان ديوتائن ۽ مڙهولرڪ جو ٻار ٿئي. اسان ٽوهان جي شرڻ به آيا آهيون.

پڳوان شڪر: اي ڏار ڪٿو! هڏو ٽرور جا مالڪ ٿئي دئيڪ سڪرڻ جا ڪم ڪري رهيا آهن. سڀن ڪمن به لڳل آهن. اهر سرشتيءَ جو اهر آهي نه جهڪي چڱا ڪم ڪندڙ ٻاڻي آهن ان تي هٿ نه هلائيندي ۽ انهن کي ناس نه ڪجي. مان ٽوهان ديوتائن جي ڪشتن کي ڇاڻي رهيو آهيان ٻيهر هر دئيڪ هنن ڪڍڻ چڱن ڪمن ڪرڻ ڪري اهڙا نه ٻارن ٿي چڪا آهن جو انهن کي هن وقت مارڻ نه ملڻ ڏکيو آهي ٻيهر

کيا چې له اهو ورو ورو چېن و کال دېرې کي لوهان له مارو ډکې لي پري .
 د گيت گډجي ، بريا ! چکر پټه اسانکي لي شهر کورچن ، جن مان اسن هر هک و
 هې بهمن دشمن کان پټي سگوم . اړه لارگانې چور لېر ، "اي يواځ ! مېنډر
 لکر (شور) سږسون چو لوبل پټي . دېر لور و ان کي له داهي سگوم . " کلامه
 هې ، "اي سوامي ! مړکي چالدي چو لوبل وډو وځال لکر کورچي چېن پر سواه مېنډر
 اجاړت چي الدړ له کوزي سگوم . " وډو لالي هې ، "اي وځال ! مړکي لور چو مېنډر
 پل لکر کورچي چېن پر کور دشمن مړکي چي له سگوم . " (روي لوبې گډجي چور)
 اي بريا ! اډېلور لوبل لېي شهر (اکر) اجاړت مېنډر و چورچا چېن وځت پک
 لکسر پر هې لوبن وځت پلور ملن ؛ آسان پر بادل چي ملان وځدي سوار چي لار
 مان لکل هې . وري پشکرا وځت بادل چي کال پکړان چو پي کچرې چي وځت
 هک هزار سال گډوډ کان اړه لېي لکر (شور) اځ پر ملن . پکړان شدکړ ځه ب لمان چو
 مېنډر لي آسپړ وځت لي چو هې بهمنې لورکي پلور مان لي شط لوبې لوبکي کي پسر
 کور ورو لي .

لېي دېست وري پلور چو لېر ، "چا کال له پکړان شدکړ اساندر اځت . دېرې آهي ،
 پاور اځور آهي لېسکري اسان کي کښل ماريډو ؟ "

پوهيا ؛ اي دېرې چکر اځت لي لېدو . (اړه هېر کي حکم لېدي بريا چور) اي
 به ! لور وچي آهي لېي لکر لاهي چلدي ليار کور

المن چولدي بريا اځ چپ و الډر مان لي وېر ؛ هېڅاوهن هېر اوهن لکر (شور)
 کي لاهي لوبن دېن چي حوالې کوري اځ له آني کي وځت لکر کور و اوهن شهر چي
 شوي چو وځت کښل هر هک دېست وچا چي له سړي چو چالدي چو ؛ لور چو وځت
 لاهو وېر . کښل وړک و مېر کيا ويا . هالان ؛ کورچن مان هې لوبې شهر پلور لښ
 پر آيا . وځت ؛ مځن ، چورچا مان مځت چولې پښ پر آيا ، ځه ب لوبن چا باغ باغچا
 شهر کي سېکاري وچا هئا . اوهن چولې وارا مځت لکر چي سواهن سرس کوري
 وچا هئا ، وځا ؛ وځکړا وچا هئا چي اډرلور ؛ کښو وچکړ لکاسي وچا هئا .
 مېنډرالي شدکړ چا مېنډر (شور) ، مېنډر کي پکې خالور لښ پر آيون چي اځي
 هرکي پراخ ؛ خرابک سنا پراچا پر مېنډر هئا . کورچا کور ؛ لاه هئا ؛ لېر هېر
 چي پر مځل چا کل اړکي شرا پالي وچا هئا . سډن کډارون لسي اځه لوبن چا وځ
 هئا چي پر اځه پکړان چي مځن مان پلور وځت کوري لکر کي پلور پلور کوري
 وچا هئا ؛ سډن وځکړا ؛ چا ځه ب لوبن پښ کوري وچي هتي . پلورچا لور
 چي پلور کور وځل ؛ لور لور لسي ؛ سېر پر وځت وځلور پلور اځه لکر
 کي پلور کور لېر . شولې ، سړلې ، وځت ؛ پلورچي چي چالور وارا پوهن دېرې لور
 هک لک هډ وري اوهن لېر ؛ وځلور سړولون کي شولې لېي هې چي الدړ

شـريـهـد شـو پـراڻ

ردر سنگهتا (۲) يڌ ڪڍ (۵)

گجائند سوامي، انترامي - پر لائيف دھال پراڻي!

شؤ هري هري، شؤ هري هري - ساڌوا پر ليو سدا - شؤ.

تار ڪاڪيم، وديولمالي ۽ ڪملاڪيم جي ٽپسيا - برهما جو ڪين وردان ۽

ميم جو سندن لاءِ ٽن شهرن جو ٺاهڻ ۽ اُنهن جي شويو جو ورن.

ٺارڊ: اي ارهما! ڪڍيش ۽ سوامي ڪارڪ جو چار مڙن ٻڌو. هاڻي اهو ٻڌار نه ڪڍن

ڀڳوان شڪر ديتن جي ٽن اکرن (شهرن) کي هڪ ئي پاڻ سان ٺاس ڪير؟
برهما: اي ٺارڊ! هن ڪٿا جي ٻڌڻ لاءِ ويد واس ستڪمارن کي ٻڌائڻ لاءِ ويهي

ڪئي جن اچي ويدواس کي هن طرح ٻڌار.

سنتڪمار: اي مهوري ويدواس! جڏهن سوامي ڪارڪ تار ڪاسر ديتن کي ٺاس

ڪير ٿڌهن سندس ٽن پٽن کي ٿاڍو ڏک وڃيو. انهن مان تارڪاڪ، وڏو هو. وديولمالي

وچون هو، ڪملاڪيم، ننڍو هو. ٽيئي هڪ جهڙائي ٻڌان هئا، اندران ٽي جهڙ پاڻ وارا

هئا، سڄم ۾ رهڻ وارا هئا، سچ ڳالهائڻ وارا ستراڌي هئا، مڪم ارادي وارا هئا، هر هڪ

ڪم ئي هوشيار هئا، بهادر هئا مگر دهرائن سان وار پاڙ رکڻ وارا هئا. انهن ٽنهي پٽن جي

مرڻ کانپوءِ اداس ٿي ڪري مڙو ٻڙس ٿي وڃي ارهما جي ٽپسيا ڪئي. ارهما سندن

ٽپسيا ٿي خوش ٿي اچي پرگهت ٿي چوڻ لڳو.

برهما: اي مها ديترو! مان توهان جي ٽپسيا ٿي ٿاڍو ٻڙس ٿو آهيان، هاڻي ٻڌارو

نه توهان جي ٽپسيا ڪرڻ جو ڪهڙو ضرور هو؟

دڻيٽ گڏجي: اي ارهما! جيڪڏهن توهان اسان ٿي ٻڙس ٿيا آهيو نه اسان کي

وردان ٿار نه اسان آجر ۽ اُمر ٿي وڃون. ڪو نه پراڻي (ساحراڙو) اسان کي ماري نه سگهي.

اي جڳيناه! اسان کي نه ٻڌار ستائي نه روڳ بيمار ڪري ۽ نه مرڻو ماري سگهي. جيڪڏهن

اسين آجر اُمر نه رهي سگهياسين نه ٻڌو ٻڙو ۽ ولس، آند ۽ مڙجون، اُسڙ ۽ شرسون

ڪهڙي ڪم جا؟

برهما: اي ديترو! ڪجهه سڄي سڄي ويٺار سان ور وٺڻ جي ڪوشش

ڪرار. ڇاڪاڻ جو هن سنار ۾ جيڪر ڪهڙو ٺهي ٿو سر ٻڙي اوس ٿو. جو پراڻي جنم

ولي ٿو سر ضرور مرنڊو، هن ور کان سواءِ ٻيو ڪو نه ور وٺي سگهو ٿا باقي بيهجي

پاروڻي ۽ شڪر عجب ۾ پوڻ لڳا. ڇا تہ ٻالڪ جي اُٺ ٻڏي آهي ۽ ڇا تہ سدس ڪشور (لنڊي) اوسڻا (عمر) آهي! اڪدم ئي پنهنجي سچ ڳالهائيندڙ لس کي سمجهندڙ ۽ تيز فهم ٻالڪ ڪڍيش جي ساراهه جا ڍڳ ڀريندي ڇوڻ لڳا.

پاروڻي ۽ شڪر: اي پٽ! تون اُٺ ٻل سان پُر پور آهين تنهنڪري ئي تنهنجي هردي ۾ لڙل ٻڏي اُٺن ئي آهي. جنهن وڇار ڪي تون وڻن ڪرڻ لڙس سرسڙ سڄي آهي. جهڙي رنگ جا ماڻهو به جي اکين اڳيان شيشا چڙهيل هوندا آهن جهڙي ئي رنگ جا سڀاري پدارت ڪس ڏس ۾ ايندا آهن. وري جنهن وٽ ٻڏي (سمجهه) آهي تنهن وٽ ئي ٻل (طاقت) آهي ۽ جنهن وٽ سمجهه جو ڌارالو آهي تنهن وٽ طاقت به ڪانه ٿيندي، ويدن ۽ شاسترن ۾ جهڪي پٽن جا فرض آهن تڻ ڪي تڻ ٻالڪ ٻارڪ طرح وڻن ڪرڻ آهي ۽ سڀ سچ آهي. اسان به تنهنجي حقيقت پراڻ وڃڻ جي پٽ پراڻي ڪهڻ لا ۽ تنهنجي ڳالهه کي وزن ڏارڻ لا ۽ اِيءَ طرح ڪجهه به ڪرڻ لاءِ تيار ڪرڻ آهون.

پاروڻي ۽ شڪر انهن ڪڍيش کي دلچاه ڏيندي سدس شاديءَ جي ڪاروبار کي لڳي ويا ۽ ڪڍيش کي به اهو ئي ڏاڍي خوشي اُٺن ئي. پوءِ تہ پڙهائينديءَ جي ان سندو ڪنڀائن ٻڏي ۽ سڏي سان سدس شاديءَ جو چوڙو بندوبست ڪيو. واهه اُٺو ئي سمجهي دوتائن کي نهين ڏني ويئي. وشو ڪرما کي واهه ڪرائڻ لاءِ گهرايو وارو. اهو ئي سڀ رشي ۽ دوتائو ڏاڍو خوش ٿيا. ان رسترن کي ڏسي ڪڍيش ڪي جا خوشي اُٺن ئي تنهن جي وڻن ڪرڻ جي هن قلم کي طاقت ڪانه آهي. ڪجهه وقت کانپوءِ سڏي ۽ ٽالي استريءَ مان ڪس ڪهڙي لالي پٽر پيدا ٿيو. ۽ ٻڏي ۽ ٽالي استريءَ مان ڪس لاپ ٽالي پٽ پيدا ٿيو. اهڙي طرح ڪڍيش دوتائو به پنهنجي ڪٽنب ۽ راج سان آندس سان رهڻ ٽالي پٽ پيدا ٿيو. اهڙي طرح ڪڍيش (ڪٽنب جو وڏو ڀاءُ) به پٽا مانا جي آڳيا اُڻسار سڄيءَ لڳو. استري ۾ سوامي ڪارڻڪ (ڪٽنب جو وڏو ڀاءُ) به پٽا مانا جي آڳيا اُڻسار سڄيءَ پڙويءَ کي ارڪرما ڏيئي واپس ورايو. نارد (جنهن جو ڪم ئي آهي ان گهرن کي ٻارڻ) آچي سوامي ڪارڻڪ کي سؤسري لڳائي (پڙگار) ۽ ڪٽنب جي شاديءَ وغيره به واپس سموري ڳالهه ٻڌائي. سوامي ڪارڻڪ کي آچي چوڻ لڳو. ڪيس پٽا مانا ڪهڙو ئي سمجههار مگر هن ڪنهنجي به نه ٻڌي ۽ ڪر ٿو ٺڄ واپس ڏانهن رخ رکيائين.

سوامي ڪارڻڪ شاديءَ ڪرڻ کان انڪار ڪيو. البت ڪيس ڏک وڌو مگر پنهنجي لس جي ٻل سان ٺهڻي لوڪن ۾ ٿوڀي پوسڻ ٿيو. سندس ڪر ٿو ٺڄ واپس واري تيرتھ استان ئي خاص ڪري ڪارڻڪ جي پور ٿيا ڏينهن سڀ رشي مٽي وڃي ڪري ڪيان گروشت (ڪيان جون وارتائون) ڪندا هئا. سندس نالو ٻڏي پاروڻيءَ جي من ۾ به چاهيا ڇاڳي تہ هڪ دفع اهڙي جتي (اندر مان ڪي ڏس ڪرڻ واري) پٽ جو دوشن ڪجي. سر پڳوان شڪر کي ساڻ وٺي رواني ٿي. پڳوان شڪر به ملڪارجن روپ ۾ جيوترلنگم (جو لنگ پنهنجو پاڻ پڙويءَ مان پوکھت ٿئي) مان پوکھت ٿيو. هيءُ جيوترلنگم من جي ڪامائن ڪي پوري ڪرڻ

جڏهن شڪر پڳوان اهڙيءَ طرح گڻيش دوتا کي ڏٺا ته سڄي دوتالون ”هئا
 آستو معيل شل ائين ٿيندو“ چيو لڳا. سڀني شڻ-ڪڻن، گڻيش جي پوڄا ۽ وندنا
 ڪئي. ان مهل ٻاروٽيءَ جي دل کي جيترو آند پھتو تنھنجي واکاڻ ڪرڻ جي هن قلم کي
 طاقت ڪانه آهي. آپسرائون ۽ ڪنڌرو لاڇ ۽ ڪانا ڪرڻ لڳا. ساري سنسار ۾ خوشيءَ جي
 لهر لڳڻ لڳي. سڀ رشي مٺي پڳوان شڪر ۽ گڻيش جي جس جي واکاڻ ڪندا پنھنجي
 پنھنجي گھر ڏانهن روانا ٿيا. ڄر ماڻهو الدريان کي وس ۾ رکي هنن گڻيش ڄمڻ جي ڪٿا
 ڄر ايمان ڪندو يا ٻڌائيندو ٿڌهن، بنا ٻت واري ڪي ٻت جي ٻراپتي ٿيندي، بنا ڏن
 واري کي ڏن جي ٻراپتي ٿيندي، ايماريءَ واري جي ايماري دور ٿيندي، ابا استريءَ
 واري کي استريءَ جي ٻراپتي ٿيندي، بنا ڀاڳ واري کي ڀاڳ جي ٻراپتي ٿيندي. جنهن
 استريءَ جو ٻتي ٻرديس ويل هوندو تنهن کي ٻتيءَ جي ٻراپتي ٿيندي. جنهن استريءَ جو
 ڏن ۽ ٻت ناس ٿيندڙ هوندو ته ڏن ۽ ٻت جي ٻراپتي ٿيندي. هن گڻيش ڄمڻ ڪٿا رويي
 امرت ورتاڻ واري جا هر ڪنهن قسم جا دڪ دور ٿيندا ۽ سڀ ڪنهن قسم جا سڪ کيس
 ملندا. (هر هر مهاديو شيرو-ڪاشي وشواسات ڪنگي) وندر سنگهتا (۲) ڪمار ڪند
 (۴) آڏڀاءُ (۱۹) سماپت.

گڻيش ۽ ڪمار ڪارڻڪ جي وچ ۾ شاديءَ بابت گفتگو.

پڳوان شڪر جي ٻرڻيءَ جو گرد پر ڪرما جي آگيا.

گڻيش جي تيز ٻڌيءَ ڪري شرط جو ڪٽڻ ۽ سندس شادي.

نارڊ: اي برهما! گڻيش ڄمڻ سڀيندي عجيب وارن مان ٻڌي، هاڻي اهو ٻڌار نه هن
 کان پوءِ ڇا ٿيو؟

برهما: اي نارڊ! عجيب ۽ غريب ڳالهه ٻڌڻ جو توکي ڏاڍو ڪنوس آهي، ڇڱو
 مان هاڻي توکي گڻيش واهر بابت هڪ اٺوڪي ڪٿا ٿر ٻڌايان جا ڪن لائي واهي ٻڌ.

گڻيش ۽ ڪمار ڪارڻڪ ٻار ۾ رانداون رانداون ڪندي وڏا ٿيا ۽ مانا پتا جي دل ۾
 جان سان شيوا ڪندا رهيا. پتا مانا کي سندن شاديءَ جي اون ليڻ لڳي ته هنن جي
 من ۾ عجيب خيال آهن ليڻ لڳا. هڪڙي ڇو، ”اڳ ۾ مان شادي ڪندس“ ٻئي وري چيو،
 ”اڳ ۾ مان شادي ڪندس.“ پڳوان شڪر بهي پتن کي اهڙي طرح گفتگو ڪندو ڪن سڏ
 ڪيو ۽ چيو،

پڳوان شڪر: اي سوترو! اسان توهان جي لاءِ هڪ شرط مقرر ڪيو آهي. توهان
 ٻئي هڪ جهڙائي پيارا آهيو پر توهان بهي مان هنن ٻرڻيءَ کي پر ڪرما ٻڌي ڇڪو
 توهان واپس موٽي ايندو تنهن کي توهان شادي ڪرائي.

اهو ٻڌي ڪري ڪمار ڪارڻڪ جلد ئي ٻرڻيءَ کي پر ڪرما ٻڌڻ شروع ڪئي پر
 تيز فهم گڻيش ايتري بهي رهيو. گڻيش پنهنجي اُٺ ۽ تيز سمجهه کان ڪم وٺڻ لڳو ۽ من
 ڄر من ۾ چرڻ لڳو، ”هاڻي ڇا ڪريان؟ ڪٿي وڃان؟ پر ڪرما ته مون کان ئي ڪاڌ

ٻاروئيءَ جي ائين ڇوڙ ٿي سڀني رشن ڳڏجي ديارائون وٽ اچي سهررو ورتائين. انڌار
 جنهن کي ٻڌي اندر ۽ سڀني ديارائون جي منهن تي اداسي ڄاڻيڻ لڳي. جلدِي ڀڳوان
 شڪر جي شرط ۾ آيا جنهن سهرري ڪٿا ٻڌي چيو.
 ڀڳوان شڪر: اي ديارائو! جنهن ڳالھ ۾ عارام جو سرڪ سمال هڻي سا ڳالھ ڪرڻ
 بلڪل نڪ ٿيندي. هاڻي اتر طرف هلڻ گهرجي ۽ جنهن جيو جو ڀڳوان مهلاپ ٺهندو تنهن
 جي سڀني ڪهي ان ٻالڪ مٿان رکجي ته ٻالڪ جيئرو ٿي ٻڙندو.
 پوءِ ته ڀڳوان شڪر جي آڳاٽا پالنا ڪندڙ ديارائون اتر طرف هلڻ لڳا. رستي تي هڪ ڏند
 واري هاڻيءَ سان سندن ڀڳوان مهلاپ ٺهيو. جهٽ ان هاڻيءَ جي سڀني ڪري ڪٿي آيا
 ۽ ٻالڪ جي بدن کي ڏوٽي ٻڙي هاڻيءَ جي سڀني مٿان رکي اچي ڀڳوان شڪر جي ڇوڙ
 ۾ ٻڙڻام ڪري ڇوڙ لڳا.
 سڀ ديوتاڏئون: اي ديارون جا ديار مهلاديار! اسان پنهنجو ڪم ٻڙو ڪيو آهي باقي
 توهان پنهنجو ڪم ٻڙو ڪيو آهي باقي توهان پنهنجي ديا درشن ڪرڻ نه ٿا ٿي ٻڙ
 ٿي ويندا.
 اهڙيءَ طرح ڀڳوان شڪر جي آڳاٽا وٺي شر - مايا اندر - ارهه - وڏو ۽ انهن ديارائون
 ڳڏجي پاڻيءَ جو چنڊو ويد مٿي اڇاڙڻ ڪندي ٻالڪ مٿان وڌو ته ٻالڪم تي هڪ ٻالڪ
 جي شراڻ ۾ ڇوڙ ٻڙڻا ٿي ۽ ٻالڪ اُٿي وڏو رهيو. ٻالڪ جو سڄو سر اڻسائي طرح ۽ لفظ
 سڀني هاڻيءَ وانگر ٿي پئي. منهن جي پيشانيءَ تي معصوم هڪ هٿي. اکين ۾ نوراني
 جهلڪ هئي. شراڻ جو رنگ لعل (ڳاڙهو) هو. ڀرسان جو ٻاروئي ٺهيل هئي تنهن پنهنجي ٻڙ
 کي وري ڇڏيو ٺهندو ٺسي ڏاڍو ڪڍ ڪڍ لڳي. (هر هر مهلادار شهرو - ڪاشي وشرابست
 ڪنگي) وڏر سنگهڻا (۲) ڪمار ڪنڊ (۴) اڌياڻ ۱۳ کان ۱۸ سماپست.

ٻاروئيءَ جو گڏيلش کي وڏان ۽ ڀڳوان شڪر جو کيس سڀ

کان اڳرو پڌ ڀڙ دان ڪرڻ

ٻرهما: اي مڻي ٺاردا! ٻاروئي پنهنجي بدليل شڪل واري پٽ کي ڏاڍيءَ اڪهر سا
 ڪٽي ڇوڙ ۽ چٽڻ لڳي. کيس ڳراڙڙون پائڻ لڳي. کيس اوچا ڪهڙا ۽ ڳهڻا پائڻ لڳي ۽ اڻس
 ۾ اڇي سڀني الڳ ۽ عضون تي هڪ ٽهريندي ڇوڙ لڳي.
 ٻاروئي: پٽ! هن وقت توکي تمام ڏک ٿيو هوندو مگر هينئر ڏک سهي ٿون ٻڙ
 ٻڙ آهن. ٿون ڏله آهن. ايترو سمجه. ته ڏک سکن جي سولهن آهن. هن کان ٻڙ
 سڀني ديارائون ۾ پنهنجي سڀ کان اڳري اڇا ٺهندِي رهندي ۽ هن کان ٻڙ
 وار ۾ وڌو ٿي ٺهندو. پنهنجي مڪ تي جو سڌو ٺلڪ جي لعلائي لڳل آهي تنهنڪري
 اڇا ۾ سڌوڙ جي ٺلڪ سان ٺهندِي رهندي. پنهنجي اکين جو رڌيون ۽ سڌيون
 ديارون ٺهيل آهن تنهنڪري ڇوڪرو ۾ مش پشپ، چندن، سڌوڙ، عطر، آڻهر، ڏوب،
 دٻپ وغيره سان پنهنجي اڇا ڪندو تنهنجي وس ۾ سڀ رڌيون ۽ سڌيون

۽ پراگرمي پتر آهن ٿيو. ڪهڙي اهڙي از غمبي ٻار ش جي واکاڻ ڪجي؟ شواڊيوڀي
کيس ڏسي ڏاڍو خوش ٿي. ڪڍ ڪڍ ٿيندي کيس وسر ۽ ڳهڻا ڏيندي ڇيرو.

پاروتِي : اي از غمبي ٻارڻي! اڄ کان ٻارءِ ٿون مڻهجو پٽ ٿي رهندان. مولڪي اڪل
ٻيارو لڳندان ۽ ٽنهنجي ٻارو مولڪي ڪار، شيءَ ٻياري نه رهندي.

گڻيش : (نمسڪار ڪندي ۽ نماڻيءَ واڻيءَ سان) مالا! مڻهجي ٽوهان ڪي نمسڪار
آهي، ٻار اهڙو ڪهڙو اچي ڪم ٻيو اٿو؟ مان ٽوهان جو آڳاٽا ڪاري ٿي رهندس ۽ مڻهجي
لاءِ جيڪا شيرو هوندي سا هر دم ڪرڻ لاءِ هر وقت ٻيارو رهندس.

پاروتِي : ٻيارا پٽ! ٽون مڻهجو پٽ آهين، مڻهجو آهين، ٽنهنجي ڳالهه ٻڌ. اڄ کان
ٻارءِ ٿون مڻهجي دروازي تي دواڙهال ٿي رهڻ ۽ باد رکڻ نه مڻهجي آڳاٽا ڪانسواءِ ڪو.
ماڻهو يا دواڙهه هن محالافت اندر داخل نه ٿئي ٿو ٿي ڪير به هجي ۽ ڪٿان به آيو هجي. اي پٽ!
جيڪي مان چوان ٿي ٽنهنجي ٻاريءَ طرح اچا آوري ڪرڻي آهي ۽ ان به ڏرو به
شڪ نه سمجهو.

انهن چولدي پاروليءَ گڻيش جي هٿ ۾ هڪ مضبوط لٽ ڏني ۽ کيس آشهرواد ڏيندي
دروازي تي بيٺو لاءِ حڪم ڏنو. هيڏانهن پاروليءَ - پتر گڻيش هٿ ۾ لوڻهه جي لٽ کڻي
دروازي تي پهرو ٿي-ڇو نه هڙڏانهن پارولي ساهيڙان سان گڏ سنان ۽ سمينگار ۾ لڳي.
ايتري ۾ عجيب ڪرامتن جو ڏٺي پڳوان شڪر مڻهجيون ليلالون ڪرڻ لاءِ اچي پترو.
دروازي تي بيٺل دواڙهال پڳوان شڪر کي ڪوڙ سڃاڻي سگهيو ۽ چوڻ لڳو.

گڻيش : اي دواڙهه! ٽوهان ڪيڏانهن وڃڻ چاهيو اها؟ ٽوهان مالا جي آڳاٽا ڪانسواءِ اندر

نه وڃي سگهندا!! مالا اندر سنان ڪري رهي آهي. مهرباني ڪري هتان هتي وڃو.
انهن وڃڻ پڳوان شڪر جي من ۾ عجيب جنبش پيدا ڪئي ۽ ويتر جو لوڻهه جي لٽ
کڻي ان دواڙهال پڳوان شڪر کي روڪڻ جي ڪوشش ڪئي تنهن به ڇڻڪ پڳوان
جي غصي واري باهه ۾ ڪپهه. وجهڻ جي پئي ڪوشش ڪئي. ٻار پڳوان شڪر ان ڪاوڙ
کي ڏٺائي ڏانهس ٻاهر درشتيءَ سان لهاري ڇڏيو.

پڳوان شڪر : اي ٿاڊان ٻاڪ! ٽون ڪير آهين، ڪنهن کي روڪي رهيو آهين ۽ ڇا
مولڪي سڃاڻي ڪوڙ ٿو؟ مان شڪر آهيان. اي مردڪ ٻاڪ ڪجهه سمجهه. کان ڪم وٺو.
ايتري ۾ پڳوان شڪر جا ٻيا اٽڪ ڪڍ اچي پرگهت ٿيا، جن اچي کيس گهڙ سمجهايو
۽ انهن چيو، ”اسان پڳوان شڪر جا دوست ۽ گڻ آهيون. سرڙوڻاڻي پڳوان شڪر جي
آڳاٽا سان توکي هٽائڻ آيا آهيون. توکي نه ڏٺو (شيوک) سمجهي ڪري اسان هٿ ڪوڙ
لايو آهيون نه نه هن کان اڳ ٿي توکي سرڙوڻاڻي جا دروازا ڏسڻا پون ها. هاڻي ٻيائي انهيءَ

۾ ائين ٿي نه ٿو ٻاڻ هتي پاسو ڪر ۽ اڃا به اي مڻهجي دوست کي سڏ نه ڪر.
گڻيش : اي شو-گڙ (دوتو) ٽوهان ڪنهن ڪي ڏڪائي رهيا آهيو. ٽوهان کي

روانا لیا .

دوهمه : اي لارډ! پره سب دېرولون چر چر سکهو شيد چا اهره هڅندا ايسې هڅنښ
پوهنې لي اهما، ډېرولن شمکړه ۽ ډارولنې کان موکښمېدي ۽ سکهو چا چس ځالېندا سب
دېرولون پوهنې پوهنې څو روانا ليځ لځا. (هر هره يادېر شمېر - کاشي وشرافت کڼکي)
وږر سکهو (۲) سکهو کڼد (۳) اډه ۹ کان ۱۲ لالې سهايت.

وږر سکهو (۲)

شوا دېرېه جو پنهلي بدن جي مثل مان گڻيش دو اډېن گرځ، شو جو

سندس سر کڼځ. ډارولنې جو غصو ۽ گڻيش کي هائي ۽ جي

سولې رگځ سان وړې حيترو وگرځ .

لارډ : اي پره! سالت لوهان وږر ډېرولن شمکړه چي سکهو ۽ لالځ چو ډېرولن
حک ډېرولن آهي، ۽ وړې اهڙي وږرولن وږرولن شمکړه چي سکهو ۽ لالځ چو ډېرولن
کي لارډ. هائي سکهو شمکړه چي سکهو ۽ لالځ چو ډېرولن شمکړه چي سکهو ۽ لالځ
سکهو ډېرولن شمکړه .

دوهمه : اي مې لارډ! اهر چو مږن کڻيش چي اهر ۽ وړې لارډ کڻا اډالې آهي
سا سکهو چي پره (وږر چي لارډ) شمکړه لارډ سکهو ډېرولن شمکړه چي سکهو ۽ لالځ
(وږرولن وږر) ډېرولن شمکړه چي سکهو ۽ لالځ چو ډېرولن شمکړه چي سکهو ۽ لالځ
پوهنې مږن سان اهر سکهو کڻا ۽ لارډ ډېرولن شمکړه چي سکهو ۽ لالځ چو ډېرولن
سکهو ډېرولن شمکړه .

هڪ مږن چي ډالډ آهي ډېرولن ۽ وږرولن لالځ چي سکهو ۽ لالځ چو ډېرولن شمکړه
ډېرولن شمکړه ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن
آهي. چو ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن
لارډ چي آکا اهر سکهو چي سکهو ۽ لالځ چو ډېرولن شمکړه چي سکهو ۽ لالځ
لارډ ډېرولن شمکړه چي سکهو ۽ لالځ چو ډېرولن شمکړه چي سکهو ۽ لالځ
هڪ اهڙي ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن
پا سهايت وږرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن

مږن ډالډ ډارولن چي لارډ ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن
گڻ کي ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن
هڪ مږن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن
لارډ ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن
مږن اهڙي ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن
سکهو ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن
هتي ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن ډېرولن

مان هيٺ لهي ڪڙو ئي بهي ڪري ادب سان چوڻ لڳو، ”ڇڏو ائين ٿيندو.“ ٻيو ر
 پنهنجي ڇهڪندڙ ۽ باهه جي اٺن ڪيلڊڙ شڪتيءَ سان ميدان ۾ لهي پيو. سندس موهيندڙ
 پيشانيءَ تي ذرو به گهٽ ڪانه هئي. ننڍيءَ نهِيءَ واري، جهن موهن واري سندر ۽
 سويندڪ بدن واري، گمار ڪارڪي کي ڏسي تارڪاسر دٻيٽ چوڻ لڳو، ”اڙي، هيءُ
 آهي ديوتائن جي سڃاڻ جو مهيندار! مان اڪيلو ئي هن جي مت آهيان. ٻل ديوتائون، هن
 سان گڏ اچن ٿا، سڀني کي مان اڪيلي سر ئي جيتوڻ وارو مهاڀلي چوڻڙو آهيان.“ ٻيءَ
 گهٽ وڌ ڳالهائيندي تارڪاسر پنهنجي ٽڪن شسترن سان گهورو ٻڌ ڪرڻ ۾ لڳي وارو. ٻيءَ
 بهي بالڪن بهادرن جي پاڻ ۾ ٻڌ لڳي. ٻئي شڪتي - ٻڌ ۾ ڪابل هئا. ٻئي بهادرش هئا.
 بهي گرجائون ڪرڻ شروع ڪيون. ٻئي پنهنجا داڻ ۽ ٻيچ بدلاڻ لڳا ۽ زور آزمائش ڪرڻ
 لڳا. سڀ ديوتائون هڪ طرف ۽ سڀ دٻيٽ ٻئي طرف. فقط گمار ۽ تارڪاسر جي لڙائيءَ
 کي تماشاهن ئي ڏسڻ لڳا. چؤطرف سمار چالڻجي وارو. سورج جي روشني ٽڪي لهن
 لڳي. وايو ديوتا ڏکي ڪري ڪنڊ پاسيرو ئي واهي رهيو. سڀ جبل (پوٽ) ٻڌ ڏکڻ
 لڳا ۽ وڻ ٻڌ ۽ ونهتي ديوتا به ٽرڪڻ لڳو، ائين ڪٽي چٽجي رهن ٻڌ کي ڏسي سڄي
 بهمانڊ ۾ ٿر ٿر مڃي وارو ۽ گمار ڪارڪي جڏهن ڏار نه سڄي ڪائلف ڪيڻ لڳي آهي
 نه گرجا ڪري آواز ڪيو.

گمار ڪارڪي: اي بهتر ۽ سرشتيءَ جا بهامي سڄڙ ۽ ديوتائو! توهان جي ڪلياڻ لاءِ
 لاجور ڪن ٻل ۾ توهان جي اکين اڳيان ئي تارڪاسر دٻيٽ کي ماري ناس ٿر ڪريان.
 ائين چئي ٻاروئي ۽ بهر مشورو جو ڏهان ڪندي جئن ئي پنهنجي شڪتيءَ واري نيز ۽
 ڇهڪندڙ شستر کي ڪٽي اڇلايائين تن ئي تارڪاسر دٻيٽ جي سي ڏڙ کان ٿري
 خرن ۾ لٽيرون هالڻ لڳي ۽ ڌرام ڪري ڌر ڌريءَ تي ڪري پيو. ٻيءَ نه ڪهترائي دٻيٽ مارجي
 ٿڙ ۾ لاهو لڳي وارو ۽ ننڍن دٻيٽن کي مارڻ شروع ڪيو. ٻيءَ نه ڪهترائي دٻيٽ مارجي
 ويا، ڪي نه پاتال ۾ پئي ويا باقي اورا شرڻاڙي ئي اچي گمار ڪارڪي جي اڳيان پيش
 پيا. گمار ڪارڪي اڪدم جنگ بند ڪرڻ جو اعلان ڪيو. ديوتائون گلن جي وري
 وسائي. غروب آئند منگل اُسر ٿيڻ لڳا. نهارن، ديوتائون، دهل، شرڻان جي آواز
 سان آسمان گرنجڻ لڳو. اجليءَ وانگر هيءَ شهر پکڙان شڪر وٺ ٻهتي جهن وري
 آئند - ڏاڪ سماچار ٻاروئيءَ کي ٻڌايو. ٻاروئيءَ پکڙان شڪر کي مڃيو ڪيو نه اهڙي
 شڪتي شالي پٽ جي عرصي وڌائڻ لاءِ سر ڇڏي ٿي ويڃ ڪهڙي ۽ جلدي ڪٽن
 ۽ دولن سڌا شاندار ومان ۾ ساري ڪندا اچي جنگ جي واردات واري جاءِ تي پهتا.
 پکڙان شڪر جي ٻڌارڻ ئي ديوتائن کي ڇا غرضي ئي ٿيندڙ ورن ڪرڻ جي هن
 قلم کي طقس ڪانه آهي. گمار ڪارڪي جا دٻيٽ پکڙان شڪر جي چرڻن تي پيا.
 ٻاروئيءَ وري ڳرائڻي پائي پنهنجي پٽ کي ڪٽي ڳوڌ ۾ وھاريو. ديوتائون اُستي
 ڪرڻ لڳا. چلد ئي پکڙان شڪر ٻڌائي ديويءَ سان واپس موٽڻ جو رن ٿياريون ڪيون ۽

۽ هجي جنهن وٽ ۽ هجي ۽ جهڙي ئي حالت ۾ هجي هي ٻيڪه جو ٻڪرو ڪٿي اچي هٿ حاضر ڪر. ”وڃر ٻاهو سرامي ڪارٽڪ جو ڪڪر ٻڌي ٻارڻام ڪري هرا سان ڳالهائون ڪندي روانو ٿي ويو. ٽنهي لوڪن ۾ هن بهادر وڃر ٻاهو ڳولها ڪئي پر ڪيس پتو ڪونه پيو. ليڪ هڪ هنڌ هن ائين ٻڌو ته هڪ ٻيڪه جي ٻڪري ٿوڙي چٽائي اچي وٽڪٽ ۾ واسو ڪيو آهي. وڃر ٻاهو وٽڪٽ ڏانهن رخ رکيو ۽ جان اچي ڏسي ته هيءُ ٻڪرو هٿ اي خرف لڳي ٿي رهيو آهي: وڃر ٻاهوءَ کيس جهلڻ جي ڪوشش ڪئي مگر بهادر ٻڪرو ڪٿي ٿو ٻاڏ ڪي جهلڻ ڏسي. وڃر ٻاهوءَ سان زور آزمائش ۾ ليڪ ٻڪري هار کائي ۽ وڃر ٻاهوءَ کيس سڱن کان بچتو ٻڪڙي اچي پنهنجي مالڪ سرامي ڪارٽڪ جي اڳيان کيس حاضر ڪيو. سرامي ڪارٽڪ ۽ ٻڪرو ٻڪري مٿان سوار ٿي ويو ۽ ٻڪري ارهمانڊ جي ٻر ڪرما ڏيارڻ شروع ڪئي. ٿوريءَ ئي دير ۾ ارهمانڊ کي ٻڪرو هٿي وري ٻڪرو اچي ساڳيءَ ئي جاءِ تي کڙو ٿي ويو ۽ ٿارڊ اراڪم سرامي ڪارٽڪ کي وٺي ڪئي.

ٿارڊ اراڪم: اي ٻرڙو! هاڻي منهنجو ٻڪرو وٺي واپس ڪر ته مان ٻيڪه جي وڃي ٻرڻ آهرئي ڪريان.

سوامي ڪارٽڪ: ”اي اراڪم! هاڻي هيءُ ٻڪرو توهانجي ٻيڪه لائق نه آهي ۽ ٿار. هن ڳجهارٿ لاءِ ٻچڻ جو ضرور ۽ ڪرڻ آهي، باقي توهان وڃي ٻيڪه جي ٻرڻ آهرئي ڪر ۽ توهان کي اجهيٽ ٻيڪه (ٻڪري جي ال ڇاڙهڻ واري ٻيڪه) جو ٻورو ٻورو ڦل ملندو. ٻرو وڃي، ارهما وغيره سڀني ڊارٽن جي من ۾ نشتر ٿي ويهي وڃي ٿو ته سرامي ڪارٽڪ ٿي تارڪاسر دٻيٽ کي مارڻ لاءِ سرف ٿيندو ۽ ايتري ۾ آڪاش واڻي ٻڌڻ ۾ آئي.

آڪاش واڻي: اي ڊارڪٽر! توهان جو ڪمار ڪارٽڪ جي اڳرائيءَ هٿ دٻيٽن سان ٻڌ ڪرڻ لاءِ لڪتا آهيو تنهن ۾ توهان جي ئي جيست ٿيندي.

آڪاش واڻي: جو آواز ساريءَ ارهمانڊ ۾ ڪولچڻ لڳو. هوڏانهن تارڪاسر جي لڏڻ ڦٽڻ لڳي ۽ دٻيٽن جو لشڪر تيار ڪري مهاڀيڪر ٻڌ لاءِ سالهاڏا ڪري روانو ٿيو ۽ هيڏانهن ڊهرائون ٻڌ گامنا سان ڪمار ڪارٽڪ جي اڳرائيءَ هٿ اچي مهي. ساڳو سنگم وٽ پهتا. ٻئي سڃاڻڻ ڊوڊو ڪڙارن ٿيون. دٻيٽن جي طرف کان ٻڌڻي لڳار ٿي ۽ ٻرڻ ڪال جي وڃهر اٿڻ جهڙن شڪن ۽ ٿادن جا خرنباڪ ۽ ڪولباڪ آواز ٿيڻ لڳا. ٻرڻي ڪيڏن لڳي. اها روڪار ڏسي ڪمار ڪارٽڪ ڊارٽن کي ڌار ڌار ۽ ٿارڊ ٻيڪه جي هاڻيءَ تي ڪمار ڪارٽڪ کي ڇاڙهي جئن اچي وڌيو ته ڪمار ڪارٽڪ ٿارڊ جي هاڻيءَ کي لپاڙ ڪري هڪ عجيب ويران ۾ ساري ڪئي. اڪر چپ ۾ ٿرائي شروع ٿي وئي. راکاسن چوڻ ٿيڏيون ٿيڏيون ٿيڏيون ڊارٽن جي لڏڻ ٿيڏيون ٿيڏيون ٿيڏيون ٿيڏيون ڪرڻ شروع ڪئي ۽ ڏورن چوڻ ٿيڏيون وڃڻ لڳيون. ٻڪرو تارڪاسر دٻيٽ ڊارٽن جي لشڪر

مورل ماريو. هيء سڄي لپٽ ديوتالڻ جي دڪر مثالڻ تہ ئي ڏسجن. گھمار ڪارلڪ لوھان
 چر پڪ آھن. هن چو عجيب لموئي ۾ چمر لو آھن. ھميشو کيس لوھان جي ڪرپا سان
 اوڙين ۾ شڪمبون ھلبل آھن چر کيس ٽھن لوڪن ۾ ڦار ڪاسو دلپٽ ۾ ڏاڏا ظفر ڇالي
 ڇڏا آھن، ٺوھ ڪري چگر الھن ٺھنڊو چو لوھان ھي گھمار ڪارلڪ ديوتالڻ جي اڻي خاطر
 اسان کي ڏيڻ ۾ اسان سندس ئي مدد سان ڦار ڪاسو دلپٽ چو چاڊ الھ اڻي سگھو مدداسن،
 لوھان کيس اٽڪا ڏيڻ ۾ اسانجي ھلي اڙاڻي ڪري .

ہیروئن شکر ڈانڈو ہوسٹن کی دہرائی کی انکار لا کھار کارڈ کی انما ڈاں لے
دہرائی کی ہلی عاشر وچ کی ہر کی ہر والی کری۔

[illegible]

●●●●●

ديولائين ۽ نارڪاسر دڻيت جي ٻڌ

برهما : اي تاردا ان وقت تاردا لالي هڪ پراعت اي پركھت لو ؛ ازلڪار هڪري
سزاي هڪارنڪ جي آسني هڪري شروع هڪئي .

لارڊ بولسٽن: اي لارڊ! مان اڄمڪن يڪم (ٻڪري جي بل ڏيڻ وارو يڪم) آرٽيڪل ڪيو آهي. لارڊ ولسٽن ٽيڪا کان پوءِ ٻڪرو ڏوڙي چئائي ڪهڙاڻه ڪسڻ لڳي وارو آهي. ههين يڪم اچي ڏوڙي ٽيڪا وارو آهي جهڙوڪڏهن ساڳيو ٻڪرو يڪم جي ڀرڻ آهڻي ۽ ٽالين لاءِ ٻيهر لاءِ ميهين يڪم اڏي وڃي ويندو ۽ ميهين جي ڀرڻ لاءِ ٽالين وڃندي. ٽوهان سرور ڪمڪارون آهي. نه. پر آهي. ٽولسٽي لاءِ آهي. مان ڇا اڏي آهي. مان ٽوهان جي ٽيڪا ۽ آهي. ميهين وڪا ڪريو. ٽوهان ڇهن ڪن وارا آهي. ٽوهان ساڻن ۽ هائيل جي ڏکڻ جي ٽو ڪريو وارا آهي. ٽوهان ميهين ٻڪري جي چنڊ ڏيکيا ڪري موڪلي هٿ ڪري ڏيڻ ۽ مٿس ڪريو. ٽوهان کان سواءِ ميهين ڪري اڏاو ڪرڻ آهي ۽ آسڻ ڪرڻ آهي.

مولائي ڪارڪردگي: اي نواب! توهان هڪ پٺاڙو آهيو ته به ۾ مولائي غسوسني
نواب نه آهي. هن بيم جي بيماري جي مان گهڻي توقع ۾ هئيمو ئي ڪو ڪارائي شروع
ڪريان ٿو. آهڻ ۾ چنڊ ملي ٿو. توهان دنيا ۾ ڪريو.

السن چرندی سراسی مغالطہ بکشم ویز - ہاھو ۱۱۱ الی پہنچن دوسم کی سڈار ۱ چہرہ
مکڑی ویر ہاھو! ہن براہیچ جی بگہ جی بکڑی جی جلد کولہا مکاری اج - چہن

تون ڪنڊو دل ٿي ڪري اسان کان وڇڙي هلڻ لڳو آهين ڇا ائين واجب آهي؟“ ائين چوندي ڇهه، ٿي استريون وڇڙو نه سهندي بهوش ٿي ويئون. پوءِ نه ائين مائائين کي به ساڻ شڪر جي مرڪليل ريف ۾ وهاريائين. شو ڪڍ جلد ٿي ان ريف ٿي سرامي ڪارٽڪ ۽ سندس مائائين کي چاڙهي هرا سان ڳالهائون ڪندي اچي ڪئلاش پريس ٿي پهتا جتي پڳوان شڪر ۽ پارولي انهن شو دولن جي انتظاريءَ ۾ ٽرسيل هئا. پاروليءَ پنهنجي پٽ جي سواڪس لاءِ خوب انسو مناهيا هئا. ڳاڻڻ واريون اسراڻون پنهنجي لالچ ۽ گاني ۾ مشغول هيون. رستن تي ڪلڪارون ۽ جهنڊيون لڳايون ويئون هيون. پاروليءَ سڀني سهڻاڻين سان آهستي آهستي اڳتي وڌڻ لڳي. سڀني کي ائين پئي معلوم ٿيو ته ٽنهي لڙڪن جو ٽيجهه هن ڪمار ڪارٽڪ ۾ ئي سمايل هو. سروج وانگر ڇهڪندڙ ڪمار ڪارٽڪ جي اڳيان سڀني جو ازخود مستڪ جهڪڻ لڳو. وشوه، لڏندڙ وغيره سڀني دوتائين نه اڳيان لهڻ شروع ڪيو. پاروليءَ جي چالي اٺن ۽ لڙشائين ۾ ٽوڪجڻ لڳي. پڳوان شڪر نه پاروليءَ کي ڪڍ ڪڍ ٿهندو ڏسي ڏاڍي آندڙ ۾ اچڻ لڳو ۽ جئن ٿي اڪير پاران اڳڻان سان ڪمار ڪارٽڪ کي ڏسڻ لڳو ته ڪمار ڪارٽڪ ڪنڊ ريف مان هيٺ لهي اچي جهڪڻ پٽا شڪر ۽ جهڪڻ مائا پاروليءَ اڳيان لڙڪار ڪندي آهستي ۽ وڏنا ڪرڻ شروع ڪئي. پوءِ نه پڳوان شڪر کيس پاڪر پاتو ۽ پاروليءَ کيس پنهنجي ڪوڊ ۾ وڃاڙو. دوتائين ڪنڊر گل جي ورکا ڪئي ۽ ڪمار ڪارٽڪ جي آڙي اٿارڻ شروع ڪيائون. جلد ئي ڪمار ڪارٽڪ کي وٽس سان جهنجهيل سنگهاسن ٿي وهاريائون ۽ سڀني لڙڪن جي چال سان سندن آهڻڪ (سنان ڪرائڻ) ڪرڻ شروع ڪيائون. پوءِ پڳوان وشوه ڪمار ڪارٽڪ اڳيان پنهنجو مٿڪ ۽ چڪر اڀان رکيو، پڳوان شڪر وري لڙشول، پٺاڪ ڏٺس، ڪهاڙي ۽ پنهنجون آهه ڪهه شڪيڻون مٿس عطا ڪيون. اوهما وري ويد وڌيا، پگهر پڙهت ۽ اوهه اسٽر ڪيس سرڪڙيءَ طور ڏٺا. لڏندڙ وري پنهنجو هائي ۽ وڃر هٿيار کيس ڏنو. سروج وري ڪيس پنهنجو ريف اڀڻ ڪيو. بهراج وري پنهنجو اهر - دلب ڏنو. سمند وري ڪيس اهرت جو دلو اڳيان رکيو. اگنيءَ وري ڪيس پنهنجو ٽيجهه ڏنو. وائر دوتائين به ڪيس وارو - شستر ڏٺا. ڪپور وري ڪيس پنهنجي گدا ڏئي، ڪامڊو ڪيس ڪام - پاڻ ڏٺا. گرڙ وري پنهنجي پٽ پٽر اڀڻ کي سندس سراريءَ لاءِ اڀڻ ڪيو ۽ اهڙي طرح سڀني دوتائين پنهنجون سرڪڙيون، طاقتون ۽ شڪيڻون ڏيئي ڪيس مائان مال ۽ شڪتي شالي ڪري ڇڏيو. پاروليءَ جو من چوڻ لڳو ته لڳو ۽ پڳوان شڪر جي اندر ۾ به خوشيءَ جون لڙون لڳڻ لڳيون ۽ اهڙي شب مري ٿي خوشيءَ وڃان پڳوان شڪر دوتائين کي ڇڏيو.

پڳوان شڪر: اي دوتائو! هيءَ خوشيءَ جو مرمعو آهي. توهان کي جهڪي ڪهرجي سو مان هن وقت ڏيئي سگهندس.

پڳوان وشوه: اي دوتائو! جيڪڏهن توهان خوش آهيو ته اسانجي ويهتي

تو هائي ڏولها مڪرو لاءِ اچي پويون مڪئي. سمي ديوتائن سان حاج نرال مڪندي دور
۽ مڪرم جي لڏپلاڻ وارن ديوتائن مان جڏهن تصديق ملي تہ توھانجي رهڻ جو اسان هيءُ
آهي تڏهن اسان توھان وٽ اچن آھيا آمهون توھان اصل پر ڀڳوان شريڪر جي اولاد آھيو
۽ هميشه ڀڳوان شريڪر توھانجو ايتھڪ (سان) سسڪار ڪرائڻ وغيره چاهي ٿو جنھن مڪري
توھانجي اندر ۽ خست ملندا جنھن سان توھان لاوڪاسر دلبيد کسي ماڙيندا. توھان مڪريا
مڪري هلڻ. اھا اسانجي نمائني ديسي آھي. توھان سيار جي سڪھار مڪندؤ ڀڳوان شريڪر
جي انھي (اوتڻ) آھيو. ڇوڙيءَ طرح مڪل رڱ اگني کي نہ جذب ڪري سگھندو آھي
توڙيءَ طرح اسان بہ توھانجي تحت اڳيان اسيرد آمهون. توھان سوڙو پاڻي ابھرڻو آھيو
ڇوڙيءَ طرح ٿيل، مڪل تلن جي وچر وهي مڪل لڻ جي شربا ۽ پونولا کسي مڪرڻ ٿو
چالتي توڙيءَ طرح انسان بہ توھان جي مڪل کان اثرات آھن. توھان گھالي آھيو وڌايڪ
توھان سڀ مڪھه چالڻ وارا آھيو. سمجھن آھي ٻڌي بالڪ (سوامي مھاراج ڇوڙا).

سولوي ڪارلڪ؛ اي لاهڻوڙا لوهان کي چائڻ ٿو جهڙي ۽ پراڻي سمنڊ ۾ جهٽ ۾ جهڙ
۾ اچي ٿو سو پاڻي اٿي سڪي سڄي ٿو. ٻارڙاڙي واپس منڊل سان لوهڪي هلي ٿو ۽ هن
کي اٿي تي آرام ۽ سڪ ملي ٿو. هيءَ ڪرلڪا نالي استريون مڏهون مائون آهن. اهو
مڏهون بالغ پيش ڪنهن آهن. ٻاروئي مڏهون اڙي ٿي مائا چئي ٿو، ٻاروئي هتي ڪرلڪا
نالي واپس ٿو. استريون. اٿي ٻاروئي ڪرلڪا نالي مڏهون مائون هتي ڪرلڪا
آهي ۽ لوهان کي سائي لڪائڻ ٿو هتي هڪ مولٽ مڏهون آهن ۽ کيس عرب ٿو مڏي سان
ٿو پاڻي لاهڻ ۽ ڪرلڪا ڪنڊس ۽ ٻوٽن جي سڀا ۾ گڏجي هلنديس.

انھي ڇوڪري انهيءَ ماڻهن جي ڇوڪرن ۾ ٽيڪسٽو ڪنڊي ماڻهن ڪمان آيا وٺندي
نڙڪن مان سراسي ڪاٽي ڏيو. سڀا ڏانهن هلڻ لاءِ تيار ٿيو. (هر هر هٿان ٻوڏ شهر. ڪاشي
وضوٽ ٽڪي). رڌو سڳو (٢) ڪمار ڪڍ (٣) اڏاء ٣ سڳو.

◆◆◆◆

ڪمار ڪارلڪ جو لڏڻ ۽ شڪر سان هٻلاپ. ديوانن جي

گھر کروا لی شکر جی کيس اکيا

[illegible]

ٿيڻ لڳي. هيءُ ٻالڪ آهستي آهستي وڏو ٿيڻ لڳو ۽ هڪ دفعي داوتائون جي سڀا ۾ وڃي عجيب ڪيل ڪرڻ لڳو جنهن تي وڌو ۽ ٻيا داوتائون عجب ۾ ٻارو لڳا ۽ مٿس خوش ٿي کائڻ سندن نالو ۽ رهڻ جي جاءِ وغيره پڇڻ لڳا. (هر هر مهاديو شيندو - ڪاشي وشوانگ ڪنگي) و در سينگهتا (۲) ڪمار ڪڍ (۴) آڏاڻ ۳ سماپت.

نند ڪيشور جو سوامي ڪارٽڪ ڪي وٺي اچڻ

برهما: اي مڙي نارد! هرڏانهن ان ٻالڪ ديو سڀا ۾ عجيب ڪيل ڏيکارڻ شروع ڪيا. هنڌانهن ڪنهن طرح ٻارو ٿي ڪي سڻس پڇي وئي ته سندس هٿهار ٻالڪ ڪرٽڪا نالي ڇهن استرمان وٽ رهي ٿو. سو ان جي هٿ ڪرڻ لاءِ ڀڳوان شڪر ڪي ٻارو ٿا ڪئي، جنهن وري داوتائون ٿي هيءُ ڪم سونپيو. وڌو، اوهما، لوڪهال، وشو، داوت، ٻارو ٿي، اگني، ڪنگا، واپو، سروج ڇندرو ما ۽ سڌيا داويءَ وغيره جي چوڻ موجب جڏهن اها پاڪ ٿي وئي ته سندس ٻالڪ ڪرٽڪا نالي ڇهن استرمان وٽ رهي ٿو ۽ اهي ڇهه ٿي ڌارون ان ٻالڪ جي ٻاريءَ طرح ٻارو ڏاڍا ٿي رهيون آهن ٿڏهن ڀڳوان شڪر پنهنجن بهادر گڻن کي حڪم ڪيو ته جلدي سندس پٽر (سوامي ڪارٽڪ) هٿ ڪيو وڃي. ڀڳوان شڪر جي سڏ ڪرڻ تي واپو، وڌو، وشالاڪ، شڪر ڪرڻ، ڪرا ڪرم، ننديشور، مها ڪال، وجر ڏنڌو، مهو ٿو، گوگڙاس، ڌڻو ۽ ٻيا ڪي بهادر گڻ اچي حاضر ٿيا ۽ هٿ ٻڌي چوڻ لڳا، ”اي داوت جا داو مهاديو! ڪهڙو حڪم آهي.“ ڀڳوان شڪر وراڻيو، ”ٻارو، داوت! جلد وڃي منهنجي پٽر (سوامي ڪارٽڪ) کي ڇو اچا ٻالڪ جي روپ ۾ ڪرٽڪا نالي ڇهن استرمان وٽ پڇي ۽ ٺهي رهيو آهي تنهن کي وٺي اچو.“ چوڻ جي فقط ڏهه ڏينهن ۾ وڃ ۽ واڌ واريءَ ڪٽيءَ وارا شو. ڪڻ ڌرتي آسمان هڪ ڪنڊا، طرفاني رفتار سان انهن ڪرٽڪا نالي ڇهن استرمان جي گهر ڀرسان اچي پهتا. انهن کي وڃي ڏسي ڇهه ٿي استرمان ڏي وڃي وڃن ۽ سوامي ڪارٽڪ کي چوڻ لڳيون، ”اي پٽر! اها سڀا اسانجي گهر ٻاهران گهرو ڪيو آهي جنهنڪري اسانجي من ۾ ڏاڍو ڊپ اچي پيدا ٿي رهيو آهي.“ سوامي ڪارٽڪ جيتوڻيڪ ٻالڪ جي روپ ۾ هو ته به اي ڏاڍو ٿي وراڻيو، ”اي مائٽو! منهنجي هوندي ڊپ ڪرڻ جو ڪو سبب ڪونه آهي. مان جيتوڻيڪ ٻالڪ آهيان ته به وڏن جا وڻ وڃائي ڇڏيندس. توهان ڪنهن به قسم جو خيال نه ڪريو.“ ائين چوڻدي هو پنهنجا استر ڪڍندي ٻاهر نڪتو. کيس ڏسندي ٿي بهادر شو گڻن جا ڇهه ڇڇي ٻيا ۽ نند ڪيشور شو. گڻن جو سڃاڻپ اچي کيس پيش ٿيو ۽ هڪ چوڙي لمائيءَ وائيءَ ۾ چوڻ لڳو، ”اي پٽر! اسان جي ڪرٽڪا ڪري ويئي پيو. ڪٽيلاش ۾ برهما، وڌو، مهيش ۽ ٻيا داوتائون اچي گڏ ٿيا، انهيءَ آسرو سڀا ۾ داويءَ ٻارو ٿي

نیمه‌وان هالک: ای مه‌نالی وشو وشرامه! لوهان یگوان شکو چی ماها اوسار همت
 یلاربا آمور. لوهان مه‌نچی یلدا لیق ولس آبا آمور نه‌نکری مه‌نجا جمر. کور آمور
 مه‌نور همت وید. وژی. موجب سسکار کور.

وشو'هتر: (عوض لی ورو) ای لجران هالک! مان برامه‌ن کور آه‌مان. مان ناللی
 کوری آه‌مان. برامه‌ن جو داس آه‌مان. وشوامه‌ن چی لالی سان سسار بر مشور آه‌مان. ای
 سربست هالک! نه‌نچی برلن لی مولکی دانه‌ن عجب لکی وه‌رو آه‌ی. هائی موامی اژده
 کور آه‌ی؟

نیمه‌وان هالک: ای وشرامه! مه‌نچی وو کوری لوهان لهر وشو لی یولدا و وسند
 وشره و لره‌نجر آدوسسار کمدان نه‌نکری لوهان مه‌نتر سسکار کوراسر و هسی
 نه‌نتر مه‌نن کی و یلانی چی کاد آه‌ی.

یوه و وشرامه‌ن یوه‌ن سان وید وژی. موجب لجران هالک جو سسکار کور. شو. یوه
 و کوس کمان جو آیدش کور و وشرامه‌ن وراور لهر. اهری بر شویت لالی مه‌نالا چی انار هان
 لجران هالک لی یه‌نی. آنری وشن چی و لهر هان هالک لی یه‌نی یوه‌ن لجران هالک
 یه‌نچی اورو شکله‌ن سان کورلر چی ولس ای چر هان شروع کور. چیل چی چرانی کی
 یه‌نچی آسرن و شترن سان چیل چیلر کماله‌ن و چیل چی چوکی ژرام کوری آه‌ی و یوه
 لی یه‌نی. چیل چی کور چی آواز لهر و چوژاری هاهاکار مین ورو. اوسان وه‌نر دس
 یدم ویر واکاس یاهو لکری آه‌ی و هالک کی لککار لکری. لجران کمار همت لی ده
 سان شس یدم واکاس چی سی دژ مان دار کوری چلی. هی ویر یه‌نی و لکر السدر
 چی لمدن ان بر یه‌نی و لدر هان هالک لی ورو آریالشی کورلر و وراور لهر. اچیل سان لدر
 هان هالک چی ساجی یاسی نان هک ویر همر چان هک شکم لالی یه‌نر یلدا لهر. لدر
 وری یه‌نی یاسی شمر چی ورو آریالشی هکی و انا وری وشاکم لالی یوه‌ن یه‌نر ویر
 یوه‌ن لهر. لدر وری لهر شمر ان لجران هالک چی هرد و لشان کور چسان وری
 لشکر لالی یه‌نر ویر یوه‌ن لهر. یوه‌ن لی لارو یلدا لیل یه‌نر و چوژان یال لجران هالک
 اچی لدر کی ویر کور لکری. مین مین لدر یه‌نچی چان چالی یه‌نچی لکر و ولس
 ویر ای مین لدر و لدر هان کاله جو یه‌نر و سسکار کور. ای ولس کورلکا لسانی
 چه وانون ائی سان کورلر اچی یه‌نچی. هان اوشلی هالک چی سوله‌ن و شوپا نسی دکر وه‌نی
 وانون. چیل لی اهن ان هالک یاسی یه‌نر ویر کور شروع هکی لکن لی ان هالک چه
 مین لارو کما و چه‌ن لی وانی چی چانی مان چه‌ن لی مین سان کور یه‌نر شروع مه‌ناله‌ن.
 چه‌ن لی وانون دانه‌ن عوض لی کوری کد کد لی لکرون و کوس شلی یه‌نچی لکر دانه‌ن
 وانون لهر. یوه‌ن لهر ان هک چی یان یه‌نچی ولسی کورلر لکرون. ویشلی واندکمان
 چی لره‌نر واند کورلر لکرون لکرون مین کورلر و ویر و سان یال هان اوشلی هالک چی سوله‌ن سس

ڪري سگهيو ۽ انهن باهه جي سڀڪ ۾ ڏکي ٿيڻ لڳو. پوءِ وري اچي ڀڳوان شدڪر جي شرڻ ۾ پوءِ آستتي ڪرڻ لڳو.

اگني ديوتا: اي مهاڊورا مان توهان جو شيروڪ آهيان. داس آهيان. ڏاڍو مورڪ آهيان. اڳيان جي وس اچي داورائين جي ڀلي لاءِ مون هيءُ ڪرم ڪري ورتو، پر پوءِ مان هيئنو ڏاڍو ڏکي ٿيو آهيان. توهان ڪرپا ڪري رحم ڪيو ۽ هن باهه جي سڀڪ کان موڙي ڇڏيو.

شدڪر: اي اگني ديوتا! ڇهينو ٿيڪ تو هيءُ اي واجب ڪم ڪيو آهي پر ڇاڪاڻ جو شرڻ ۾ آيو آهين تڏهن به ڪم ڪيو آهي. تون ڪوشش ڪري ڇيڪڏهن هن منهنجي ويرو ڪي ڪنهن استريءَ لاءِ دان ڪندين تڏهن به منهنجي ڏکي ڏاهر سگي ڪري ڇڏيندين.

اگني ديوتا: اي سوامي! پر سائين ٽهڙي لوڪن ۾ هن ارغشي ۽ شڪتيلوان وارو ڪي ڌارڻ ڪرڻ جي شڪتي ڪنهن کي رهندي؟

استري ۾ شو - مايا انوسار ٿارڊ اچي پرگهت ٿيو جنهن اگني ديوتا کي سمجهائيندي چيو، ”اي اگني ديوتا! مانگهه جي مهيني ۾ پريان ۾ سڙيل صبح جو استريون سنان ڪرڻ جڏهن اينديون تڏهن تون انهن کي دان ڪج.“

اهڙي طرح مانگهه مهيني ۾ ٽڍيءَ ۾ ۶ استريون آيون ۽ ٽڍ کان ستايل هئڻ ڪري اگني ديوتا جي پراسان پاڻ کي گرم ڪرڻ لاءِ جڏهن آيون تڏهن اگني ديوتا شو - مايا انوسار انهن ڇهن ئي استريون ۾ ڌرو ڌرو ويرو ڏان ڪري پاڻ انتر ڌيان ٿي پنهجي استان ڏانهن روانو ٿي ويو. هيڏانهن ڇهه ئي استريون پاڻ ۾ ڪرپ متوس ڪري ڏکي ٿيڻ لڳيون. پوءِ هماليه جي گهاٽيءَ ۾ اچي انهن گڏجي ڪرپ پات ڪري ڇڏيو (ڪيراڙو). هماليه ٻڌ اهڙي شڪتي سهڻ ۾ اُسورڪ ٿيو ۽ ان کي گنگا جي پراهر (ڌارا) ۾ اچائي ڇڏيو. گنگا ٽڍيءَ وري ان کي پنهجي چورين سان شرڪندڻ ان ۾ اچائي ڇڏيو جتي هڪ ننڍو ٻالڪ پرگهت ٿيڻ لڳو. نيجوان ٻالڪ جي پندا ٿيڻ تي داورائين جي اندر ۾ خوشيءَ جون لهرون لڳڻ لڳيون. گلن جون وڍڪائون ڪيائون. آڪاش ۾ نغارا ۽ نرالارا وڃڻ لڳا. شو - پادوليءَ جي من ۾ خوشيءَ جون چورليون اُٿڻ لڳيون. (هر هر مهاڊور شيرو - ڪاشي وشرانڪ گنگي) وڏو سنگهڻا (۲) ڪمار ڪڍ (۴) اڌيا ۲ سماپ.

وشوامتر جي ٻالڪ سان واد وواد ۽ ڪر ٽڪا آڏي ڇهن استرين وٽ

ٻالڪ جو پلڙڻ

ٿارڊ: اي سوامي! ٻالڪ جي پندا ٿيڻ کان پوءِ ڇا ٿيو؟ سموري ڪٿا مون کي وسار سان ٻڌارو. پر هئا: اي ٿارڊ! شو - مايا انوسار وشرامتر رشي ان ٻالڪ وٽ پهتو ۽ ٻالڪ ڳالهائڻ شروع ڪيو.

رهندي ڪافي عرصو گذري چڪو آهي. هاڻي ڇا ڪرڻ گهرجي. جنهن تي ڀڳوان وڌيڪ وڻندو. اي ارهما! هيءَ وقت انهن جي آند پون ڏانهن وڃي انهن جي پوڄ ۽ ولس ۾ رهي وجهڻ جو ڪردار آهي. نيم وقتن تي ڪيل ڳالهون سڪدانڪ ٿينديون آهن ۽ نه انهن جو ڦل ڏکڻانڪ نڪرندو آهي. وري شڪر ۽ پاروليءَ جي ميلپ پنگ ڪرائڻ جي ڪنهن کي طاقت آهي. انهن ڪنهن ۾ ماڻهوءَ جي ميلپ پنگ ڪرائڻ ڪري جنم جنم ۾ استريءَ جو وڇوڙو نصيب ٿيندو آهي. رنپا سان گڏ ٻين جي ميلپ کي پنگ ڪرائڻ ڪري درواسا رشيءَ کي پنهنجي استريءَ جو دڪ ٻارپ ٿيو. گهر ٺاڇيءَ سان ڪامدار جي ميلپ کي پنگ ڪرائڻ ۾ ورهستيءَ کي ايترو نه لورڻو پيو جو سندس استري جهن مهن ٿيندو چنڊرما کڻي ويو. موهنيءَ سان چنڊرما جي ميلپ کي پنگ ڪرائڻ ڪري ڪوٽ رشيءَ کي پنهنجي استريءَ تان هٽ ڏوٽا پيا. سسنان جهنگل ۾ ورهليءَ ۽ هالڪ جي ميلپ پنگ ڪرائڻ ۾ راجا هرشچندر کي پٽ ۽ زال کان وڇوڙو سهڻو پيو ۽ ان ڪري آڄاميل ۽ ورهليءَ جي سنگ ڦٽائڻ لاءِ هرڪو لڙائڻ لڳو. اي ديوتائو! ڀڳوان شڪر ڇڏي ٿيندا ۽ انهن جو واپار ڌرتيءَ تي ڪرندو جنهن مان اسڪند نالي وارو ٻار پيو جو پٽر انهن ٿيندو. هاڻي توهان پنهنجي پنهنجي جاءِ تي وڃو ۽ ڪجهه عرصو شڪر ۽ پاروليءَ کي آند پون ۾ رهڻ ڏيو.

پوءِ نه ديوتائون سڀ واپس وريا پر جلد ئي ٻيڙي ڪيٺ لڳي ۽ وري سڀ ديوتائون موٽي ارهما وٽ ويا جتان وري وڌيڪ وقت ويا. پوءِ ارهما ۽ وڌيڪ ڪڏجي ديوتائون کي ساڻ ڪري اچي ڪملاش ٻارپ تي پهتا ۽ شڪر جي ڪٽن کان ٻڌا ڪيائون. ڪٽن جواب ڏنو، ”ديوتن جو ڏار مهادي ڪيتري وقت کان پاروليءَ جي مندر ۾ ويل آهي. انڊر ڇا ڪري رهيو آهي. وغيره تنهن جي ڪنهن کي ۽ ڇاڻ ڪانه آهي.“ پوءِ نه وڌيڪ ڏاڍي ڀريل ڪٽ سان دڪ وڃان وڃي ڀڳوان شڪر جي آند پون (پوڄ ۽ ولس جي محاليف) ٻاهران نماڻائيءَ سان آستتي ڪرڻ شروع ڪئي ۽ هن طرح چوڻ لڳو.

وڌيڪ: (اڪن ۾ ٻاڻي آڻيندي) اي ٻرميشور! توهان پاروليءَ جي مندر ۾ اندر ڇا ڪري رهيا آهيو. ٻاهر تارڪاسر دٻيس کان ديوتائون بلڪل ڏاڍا ستايا وڃن ٿا. اي ڪرپانڌيان! اي ڪرپا جا ساڪرا رحم ڪريو ۽ اڌار ڪريو. رشن مين ۽ ديوتائون جي آستتيءَ ۾ دڪ پريا آواز اچڻ لڳا. (هر هر مهادي شپوءَ ڪاشي وشنانت ڪي) ردر سنگهتا (۲) ڪمار ڪنڊ (۴) اڌياڻ ۱ سماپت.

پاروتيءَ جو ديوتائن کي سراپ ۽ پٽ جو پرگهت ٿيڻ

برهما: اي مني نارڊ! دڪ پريا آواز ٻڌي آند جي لهرن جي ان ۾ ڀڳوان شڪر اتي دروازو ڪري نه ڇا ٿي نه ديوتائون هٿ ٻڌي دڪي اوستا ۾ ايندا آهن. لاچار ٿي

منهن تي لڄ، ۽ حياءُ واري مرڪ اچڻ لڳي. ڀڳوان شڪر ڳالهه جو راز سمجهي ڇپ ڪرڻ لڳو. ۽ پاروئي ڌاري ڌاري ڪنڀر واهي ۽ ۽ - وڙ لڳي، ”پراڻاڻاڻ! مولڪي سڀني ڳالهين جي بادڪيري آهي“ پنهنجي ڀاڙاڻي ڀاريءَ جا مڙ وڃن ٻڌي ڀڳوان شڪر ڏاڍو ٺهڻ لڳو. انهيءَ ۾ سڀ ديوتائون به اچي پهتا ۽ انهن سڀني جو ڀڳوان شڪر ٻارن سان آدرستڪار ڪيو ۽ خرب ڪين کاڌي پيتي سان وٺندڙو. سڀني کائي پي ڪري ڀڳوان شڪر اڳيان اهرتا سان نمسڪار ڪري موڪلائڻ شروع ڪيو. سڌا - شڙ جي واهه جو جس ڳائيندا سڀ ديوتائون پنهنجي پنهنجي ڌام ڏانهن روانا ٿيا. لوڪ - آچار موجب ڀڳوان شڪر مون (ارهه) ۽ وشو ڪي به ٻڙڻام ڪيو ۽ اسان (ارهه ۽ وشو) ٻنهي کيس (شڪر ڪي) پنهنجي گلي لڳايو ۽ اسان به وري سندس آستتي ڪرڻ شروع ڪئي. واهه جو جس ڳائيندي اسان به (ارهه ۽ وشو) پنهنجي ڌام ڏانهن روانا ٿي آياسين. ڀڳوان شڪر پاروئيءَ سان خوب آند ۾ رهڻ لڳو. سڌا - شڙ جا ڪڙ به پنهنجي سوايءَ جي شاديءَ جي خوشيءَ ۾ آند منگل ڪرڻ لڳا.

اي ٺاڍا اهڙي طرح مان (ارهه) پنهنجي اڳيان سڌا - شڙ جي شاديءَ جو وسار سان وٺڻ ڪيو آهي. جو پرش سڌا - شڙ ۾ من لڳائي هن ڪٿا جو وٺڻ ڪندو يا ٻڌندو تنهن کي شڙ لوڪ جي پراڻي ٿيندي. هيءَ مڙ ڪٿا وڳهن کي ناس ڪرڻ واري آهي ۽ سڀني وڳن کي ٻڙڻ شانت ڪرائڻ واري رهندي. هن ڪٿا جي ڪرڻ يا ٻڌڻ سان ڌن، لڪشمي، جس، سبتان وغيره جي پراڻي ٿيندي ۽ ٻچاڙيءَ ۾ ماڻهو هن لوڪ ۾ سکر پائي آلت ۾ - مرڪي، ڪي به پراڻت ڪريو. سڌا - شڙ سڀني ڀڳوانن ۽ ڌن - ڪٿا جو ڪرڻ ۽ ٻڌائڻ دکن جي ناس ڪرڻ وارو، سڀني منوڪامنن کي پاروڻ ڪرڻ وارو ۽ سڀني رڌن - ۽ سڌن جي ڏاڍو وارو رهندو. (هر هر مهاديو شورو - ڪاشي وشو ٺاهه ڪنگي) وڏر سنگهتا (۲) پاروئي ڪند (۳) اڏاءُ ۵۵ سماپت.

پتروف ناريءَ جو ڳرو آهي پتيءَ

ورف ٻڙ ٺپ ۽ ڌرم آه پتيءَ

پتيءَ کان سواءِ ڪين آند نصيب

ملي سرڳ، جنهن کي پتي آه قرب.

وڏر سنگهتا (۲) پاروئي ڪند (۳) سماپت

مهن اي لڄ ۽ حياڙ واري مرڪ اچڻ لڳي. ڀڳوان شڪر ڳالهه جو راز سمجهي ڇپ ڪرڻ لڳو. ۽ پاروٽي ڌاري ڌاري ڪنهن وائيءَ ۾ ڇوڙ لڳي، ”پراڻاڻا! مڙڪي سڀني ڳالهين جي يادگيري آهي“ پنهنجي ٻارڙ ٻياريءَ جا مڌو وڃن ٻڌي ڀڳوان شڪر ڏاڍو نرسن ٿيو. ايتري ۾ سڀ ديوتائون به اچي پهتا ۽ انهن سڀني جو ڀڳوان شڪر پريم سان آدرستڪار ڪيو ۽ خرب ڪين کاڌي پيتي سان وندرايو. سڀني کائي پي گري ڀڳوان شڪر اڳيان ٺهڻا سان لمسڪار ڪري مرڪلاڻڻ شروع ڪيو. سدا - شؤ جي وواھ جو جس ڳائيندا سڀ ديوتائون پنهنجي پنهنجي ڌام ڏانهن روانا ٿيا. لوڪ - اچار موجب ڀڳوان شڪر مرن (ارهڻا) ۽ وشوڻه ڪي به ٻارڙام ڪيو ۽ اسان (ارهڻا ۽ وشوڻه) بهي ڪيس (شڪر ڪي) پنهنجي کلي لڳايو ۽ اسان به وري سندس آستتي ڪرڻ شروع ڪئي. وواھ جو جس ڳائيندي اسان به (ارهڻا ۽ وشوڻه) پنهنجي ڌام ڏانهن روانا ٿي آياسين. ڀڳوان شڪر پاروٽيءَ سان خوب آندڻ ۾ رهڻ لڳو. سدا - شؤ جا ڪڻ به پنهنجي سواميءَ جي شاديءَ جي خوشيءَ ۾ آندڻ منگل ڪرڻ لڳا.

اي ٺارڊا اهڙي طرح مان (ارهڻا) پنهنجي اڳيان سدا - شؤ جي شاديءَ جو وسعار سان ورن ڪيو آهي. جو پرش سدا - شؤ ۾ من لڳائي هن ڪٿا جو ورن ڪندو يا ٻڌندو تنهن کي شؤ لوڪ جي پراڻي ٿيندي. هيءَ مڌو ڪٿا وڳهن کي لاس ڪرڻ واري آهي ۽ سڀني وڳن کي ٻڌڻ شالڻ ڪرائڻ واري رهندي. هن ڪٿا جي ڪرڻ يا ٻڌڻ سان ڌن، لڪمي، جس، سبتان وغيره جي پراڻي ٿيندي ۽ پڇاڙيءَ ۾ مالهو هن لوڪ ۾ سکر پائي آلت ۾ ڪڍي ڪي پراڻا ڪرائيو. سدا - شؤ سڀني سڀني ٻارڙ - اٺن ۾ هن ڪٿا جو ڪرڻ ۽ ٻڌائڻ دکن جي لاس ڪرڻ وارو، سڀني ميوگمانن کي پاروٽي ڪرڻ وارو ۽ سڀني رڌان - سڌان جي ڏاڍا وارو رهندو. (هر هر مهادر شورو - ڪاشي وشوڻه ڪنگي) رڌر سنگهتا (۲) پاروٽي ڪنب (۳) اڌ ۵۵ سماپت.

بتروف ڌاريءَ جو ڪرو آهي پتي،

ورف ٻوڙ ٽپ ۽ ڌرم آھ پتي،

پتيءَ کانسواءِ ڪين آندڻ لڳي،

ملي سرڀ، جنهن کي پتي آھ قرب.

رڌر سنگهتا (۲) پاروٽي ڪنب (۳) سماپت

YUGAL-KISHORI

وقت سر موجود رکي ۽ هارجي پري نه مهڙي رکي ۽ مهڙال سدراي ۽ صرفي سان هلي.
 گهر جي وڏن ڀائرن ۽ ڀتي ڪم هاج ڪرڻ ۾ ڏينهن ڏينهن هوشيار ٿيندي وڃي. من ڪي
 سدائين خوش رکي ۽ هڪ ڦاڙ نه ٿئي. پنهنجي ۽ ٻوليءَ سارو هڪ هلائي يعني خرچ
 ڪري. ڀتيءَ جي موڪل کانسواءِ وقت ۽ ٺهر نه رکي. جيڪڏهن ڀتي موڪل ڏئي نه
 ورت ۽ ٺهر سڻل آهن ۽ جي ڀتي موڪل نه ڏئي ته انهن استرڻن کي لوڳ پوڳڙو ٻڌو آهي.
 ڀتيءَ سان گڏ ڪل خوشيءَ ۽ وڏو روڙوڙوڙو استري وٺل هجي ۽ اچي کيس ڪو خاص
 ضروري ڪم ياد اچي ته ڀتيءَ کي اڌ ۾ ڇڏي نه وڃي يا ڀتيءَ کي ان ڪم لاءِ اٿاري نه
 موڪلي. ٿوري عرصي گذرڻ بعد ڀتيءَ جي آڏاڻي وٺي ان ضروري ڪم جي ٻوڙ پورائي
 ڪري يا ڀتيءَ معرفت پورائي ڪرائي. ڀتي اڀسڪ (ڙامرد) هجي، ڏک ۾ مبتلا هجي،
 مصيبتن کان چوڌاري گهريل هجي، آڀڏا ۾ ڦاٿل هجي، ڳڻهن ۾ جهڙلڙو هجي، ٻڏو هجي،
 ڪمزور هجي، يا اڀيءَ طرح لڙل ٿي وار هجي ته پتروڙ استريءَ جو ڌرم آهي ته هن
 سان پوريءَ طرح سامهه ۽ سهڪار ڏئي ۽ نه کيس ڇڏي وڃي يا ٺاهڻ ڪري. استريءَ جو ڌرم
 (رجسٽر) يا رڳوڙدان) ۾ هڪ سان پتروڙ استري پنهنجي ڀتيءَ کي ۳ ڏينهن مڏهن نه ڏيکاري
 يعني ان کان الڳ رهي. چوٿين ڏينهن ٽي سنان پاڻي ڪري اچي آڇي ٿي پهرين پنهنجي
 ڀتيءَ جي چوٿن جو ڏرڻ ڪري ۽ پوءِ اڀيءَ ڪرڻ ڪار کي لڳي وڃي. ياد رهي ته رڳوڙدان
 جي ٽنهي ڏينهن بابت يا انهن ٽنهي ڏينهن اندر ڪنهن به ڳالهه بابت سندس ڀتيءَ جي
 ڪن ٽي ڀڳڙو نه پري نه رڳوڙدان ۾ وهڻ وارن ڏينهن ۾ ڀتيءَ جو ٽي من به ڏهان ڪندي
 رهي جو ٽي سندس من مندر جو ڏاڙو آهي. ڀتيءَ جي عمر وڏاڻي جي اڃا ڪرڻ واري
 پتروڙ استري ٿلڪ، سدور، هيٺ، ڳهڻ ڳڻن، هار ۽ سڀڪار جي سامان، وغيره جو
 ڪڏهن به ٺاهڻ نه ڪري. ڏوٻڻ، چمال، استري، سڀاسڻ، لڀاڇي، استريءَ کي ڪڏهن به
 ڪڏهن به ٺاهڻ نه ڪري. جيڪا زال پنهنجي ڀتيءَ جي ڪلا يا لندا ڪندڙ هجي يا پنهنجي ڀتيءَ
 ساھڙي نه ڪري. جيڪا زال پنهنجي ڀتيءَ جي سڱ ڪان ڏهه ڪوهه ڏوڙ ڀڄي. پتروڙ
 سان دويش ۽ حسد رکندي هجي تنهن جي سڱ ڪان ڏهه ڪوهه ڏوڙ ڀڄي. ڪڏهن به اڳهاڙو سنان نه ڪري
 استري ڪٿي به ڪڍڻ، اڳي نه ڪوهي ۽ ڦري. ڪڏهن به اڳهاڙو سنان نه ڪري
 پتروڙ استري ڪڏهن به ٻاڙي، سر، چائٽ (پٺي)، آڙي ۽ مهڙيءَ، وغيره نه ٿي
 نه به وڃي. پتروڙ استري پڙڳ وٽ لاس جي سڀي کانسواءِ ڪڏهن به ڀتيءَ سان گستان نه
 ٿئي. جنهن شيءِ سان ڀتيءَ جو ٻار هجي تنهن شيءِ کي ڀتيءَ جي سڱ ڪان ڏهه ڪوهه ڏوڙ ڀڄي
 پتروڙ ڏاريءَ کي هر وقت پنهنجي ڀتيءَ جو پلڙ چاهڻ کپي. ڀتيءَ کي ڏک ۾ ڏسي پاڻ به ڏکي
 سمجهي ۽ ڀتيءَ جي ڏک کي هميشه ڏک ٿي سمجهي. ڀتيءَ کي ڏک ۾ ڏسي پاڻ به ڏکي
 سمجهي ۽ ڀتيءَ جي ڏک کي هميشه ڏک ٿي سمجهي. پتروڙ ڏاري ڀتيءَ جي شاهوڪاريءَ ۽ غريبيءَ
 ٿئي جنهن کيس ڀتي پنهنجي ڪري سمجهي. پتروڙ ڏاري ڀتيءَ جي شاهوڪاريءَ ۽ غريبيءَ
 کي هڪ جهڙو ڪري سمجهي ۽ پنهنجي من ۾ ڪڏهن به حالتن موجب ڦيرو نه آڻڻ ڏئي ۽
 کيس ڏاڍو ج سان هلڻ گهرجي. ڪوهه، ليل ۽ لڏو وغيره جي ڪوهه وڃڻ ڪري کيس

لرآمد و از آنجا، شالوده، شد و با، آلهاء، لشکری، - و زلا، سعی، سنگها، سعی، شردا،
سما، سوا و سایر، صیغیون کی بدوست استیون کی کلایون آهن چن چو لیک و دی
و چن صغری مان شد و سوار کرد صغری و هی آهن. آهن بهیون بدوست لور چن بالنا
صغری صغری خرد بهما، شد و شز کان و با کی لورچا لای صغری آهن. لویکی و نه صغری
بهیون یعنی چن اهزی، شوح کی شردا صغری کورچ. لهدیور هی دهن چو دال آهن،
سوی کان شردا صغری لای آهن و خاص صغری شد - لوشن چو سچ بهیون آرو آهن.
شردا و سولین و شد بدوست - لور باست کوثر صغری. لذار و لور آهن. چو بدوست لور
کی سرشد چو و لور آهن لور و این صغری و لور چن لور صغری چو و لور آهن.

بدوست - لور و لوری و شز واری - صغری لورین یعنی کی لورچن صغری لور با لورچن
صغری آهن. یعنی چلین بند یعنی لور. استریه کسی و لهدیور کورچ. شد. لهدی واری
بدوست استری یعنی چن سولین کان لور سولینی آهن و یعنی چن چایکان لور لورچا صغری
آهن. بدوست استری چل و صغری کان باس صغری آهن و یعنی چن شالوده و لورین بالهون
و کی صغریه با لور و لیدی آهن. بدوست استری سنا هار و سنگار صغری یعنی چن آهن
ایندی آهن و چلین یعنی لورین و چن و صغری و هار سنگار صغری آهن. بدوست
استریه کی صغری و یعنی چو لور و لهدیور کورچ و یعنی چن صغری صغری با ان شوح
صغری لورین چن چو با و صغری و یعنی کی لور و (صغری لور) و لور. یعنی چن صغری
با شد صغری کی لور چو سچ صغری صغری لهدیور یعنی لهدیور دروی اوسی و لور
و لور کان لورین صغری، "لور لهدیور صغری صغری" داسه کی شد صغری لور صغری
صغری صغری لهدیور صغری صغری. وری یعنی صغری و چری سولین لورچن سنا لور
صغری. بدوست استری لور چن لور واری کی لهدیور لور لهدیور لهدیور و یعنی چن لور
و وچن لور لورچن صغری چن صغری. لور چن لهدیور لهدیور یعنی چن آهن لور
و لهدیور. یعنی چن صغری و لهدیور صغری صغری و لهدیور و لهدیور و لهدیور و لهدیور
لهدیور چن چن لورچن کی لهدیور صغری (لورچن). چو صغری لهدیور لورچن چن لور
لورچن چن لورچن لورچن لورچن چن لورچن کی لورچن لهدیور لهدیور چن لورچن
سوی لورچن چن لورچن لهدیور.

بدوست لوری بهیون یعنی چو لورچن لورچن لورچن لورچن لورچن لورچن لورچن لورچن
و لهدیور و لهدیور لهدیور لهدیور لهدیور لهدیور لهدیور لهدیور لهدیور
لهدیور صغری (صغری صغری). لهدیور، لهدیور، لهدیور، لهدیور، لهدیور، لهدیور، لهدیور، لهدیور
لهدیور لهدیور لهدیور چن لهدیور لهدیور لهدیور لهدیور لهدیور لهدیور لهدیور لهدیور

کان جدا ٿيندو ٿي. مينا رولڻ لڳي ۽ پگوان شڪر کي ڇوڙ لڳي.
 مينا: اي ڪرپاڻڏان! ڪرپا ڪري منهنجي ڌيءَ کي چڱيءَ طرح سڪ ڏجو. ڀوري
 طرح پالڻ پريش ڪجو. اسانجا اڀاڙ ڪميا ڪجو. هيءَ اسانجي ڌيءَ سڪن ڇي ۽ لاڏ ڪرڻ
 جي ڀليل آهي، تنهن جي چڱيءَ طرح پرڏاڻس ڪجو. پاروليءَ سدا - شو ڪاٺو ڪڍو پٿر
 ڏهان. ڪو آهي. سدا - شو جي لندا يا ڪلا ٻڌندي هئي ۽ ڇٽڪ مٿو ڀڙو ٿي ويندي
 هئي سدا - شو جي ٺي ڄم ڄم ۾ استري ٿي رهي هئي ۽ الڏي وڃندي، سمجهندي
 ڇا ٿيندي ڪيس لوهانڊر نالو ٿي ياد ڇو. اي شڪر! هن منهنجي لارڱ ڌيءَ ڪنڊر لوهيا
 ڪري لوهان کي ڀاڙو آهي تنهن ڪري مٿس مهر جي نظر رکندا ٿي رهجو.
 اڇڙي طرح ۽ ٻين اڀاڙن کي ڪندي، لڙڪ لاڙيندي، مينا ڀڄي وئي. وري ڇڏي
 هوش ۾ آئي ۽ مهاڏو ڪيس ڌار ڌار ڏياري ڪوٺي وڌو. دلچاءُ ٿي. ڀوءَ سڀني ڏاون،
 ڏاونن سان گڏجي پگوان شڪر وٺڻ لڳو ۽ شهر جي اعران سڀني ڏاونن هڪ سندر
 باغ ۾ پگوان شڪر سان گڏ ڌاري پاروليءَ جي انتظار ۾ لڳل. (هر هر مهاڏو شيرو -
 ڪاشي وشنات ڪنڊي) وڏو سنگهتا (۲) پارولي ڪنڊ (۳) آڏاء ۳ سماپ.

راڻيءَ مينا جي مرضيءَ موجب هڪ براهمن استريءَ جو پٽوڙ ڌرم تي پاروليءَ کي آڻيندڙ

برهما: اي ٿاڙو! تنهن کان پوءِ ستن ورهين اچي راجا هماچل ڪي ڇوڙ ٿي هالي
 لوهان ٻنهنجي ڌيءَ پاروليءَ جي ڀاڙو ڇوڙ ۾ ڇڏي ڇڏي ڪري
 پاروليءَ جي وڇڙي جي ڳالھ، خيال ۾ آئي راجا هماچل ڏک جي ساگر ۾ ٽپي لڳو.
 ڪجهه وقت گذري وڃڻ کان پوءِ ”ڇڙو ڏن“ چئي ڪري مينا کي لياڙو مرڪياڻن. راجا
 جو لياڙو ٻڌي ڪري مينا ۽ غم جي ڏس ۾ اچي ڀاري ڌيءَ کي اماڻڻ جي
 لياڙن ۾ لڳل لڳي. مينا وڌڪ ۽ لڙڪ وڌيڪ موجب گل جون مرادالون (ڀٽون ڀٽون)
 پالن ڪرڻ لڳي. پوءِ انيڪ پرڪارن جي رستن سان ڇڙو سندر ڪهڙن ۽ ڳوٺن سان راجاڻي
 ٺاٺ سان پاروليءَ کي سينگارائين. مينا جي آڱيا سان هڪ آدرش پراڻو - ٻڌيءَ کي
 ڪوڙاڙ وارو ڇڏي پاروليءَ کي پٽوڙ ڌرم تي آڻيندڙ ڪوڙو ۽ ڇوڙ.
 براهمن پٽي: اي ڪروڙ ٿيندي! سار ۾ پٽوڙ ٺاهي ڇوڙ ٿي ڏي ڏي ڏي
 آهي ۽ نه پٽي ڪنهن جو. اهاڻي خاص ڀڄڻ لائق آهي. پٽوڙا سڀني لوڪن کي ڏي ڏي
 ڪرڻ واري آهي ۽ سڀني ٻارن کي ناس ڪرڻ واري آهي. جيڪا پٽيءَ کي
 پرهمندر سان سمجهي ٿي، انجي شيرا ڪري ٿي، اهاڻي هن لوڪ ۾
 سمورڻ سڪن کي پرهمندر سان سمجهي ٿي، انجي شيرا ڪري ٿي، اهاڻي هن لوڪ ۾

راتجو سينگاريل سندر آرام گهر ۾ آرام ڪرڻ ۽ صبح جو چاچي واس ۾ پڳوان شڪر جو اچڻ

ٻو هئا: اي مني لاردا! تنهن کان پوءِ ڀاڳوالن ۾ سرپشت ۽ سڀاڻي گرجاچل سڀني
چاهين کي پوڄڻ ڪرائڻ لاءِ پنهنجي انگ ۾ سندر جاءِ ٺهرائي. پنهنجي ٻنن ۽ ٻين ٻارتن کي
مروڪلي ڪري سدا - شو - سهت سڀني ديوتائن کي پوڄڻ ڪرائڻ لاءِ نيند ڏني. جڏهن سڀ
اچي ويا تڏهن انهن کي تمام گهڻي عزت ۽ ستڪار سان پوڄڻ ڪرايو. پوڄڻ کانپوءِ وڻن
ٻو هئا ۽ راندر وغيره ديوتائن پنهنجي پنهنجي آرام واري جاءِ تي ويا. مينا جي آڳاٽي سان
سهاڳڻين استرڻ سدا - شو کي ٻارلڻا ڪري ٻاروئيءَ سڌو سندر سينگاريل آرام واري ڀون
(واس گرھ) ۾ ترسايائون. مينا کان ڏنل رتن سان سينگاريل تخت تي ويهي ڪري سدا - شو
ان سينگاريل آرام جي ڀون (واس گرھ) کي خوب ڏسڻ شروع ڪيو. ڪيترا ئي رتن سان
چڙيل ۽ رويا ڏيکاري رهيا هئا. رتن سان چڙيل ۽ رويا لڳل ڪلش وڪيل هئا. موڪلن ۽ مڙن
سان پٽيون سينگاريل هيون. آسمان جا ڪيترا لڳل لڳل هئا. فرش تي ۽ سندر گلڪاري
ٿيل هئي. ڪنڊن ۽ ڪنارن کان سڪندڻ واريون شون وڪيل هيون جن مان خوشبوءِ نڪري
ساري ڀون (محل) کي خوشبودار ٿي ڪري رکيو. گلن جي سجه وڃايل هئي ۽ پلنگن جي
چوڌاري گلن جون مالهاون سندر نموني ۾ چار وانگر سينگاريل هيون هي آرام جو محل
وشوڪرما کان ٺاهيل هئو. چوڌاري سندر دورون ٻڌل لڳل هيون. ان ۾ ئي وشوڪرما کان
ٺاهيل ٺٽي وٽڪ ڌام ٻو هئا لوڪ، ڪلاش، ۽ راندر ڀون ۽ شولوڪ ڏسڻ ۾ اچي رهيا
هئا. اهڙا عجب ۽ جهيڙا نظارا ڏسي پڳوان شڪر راجا هماچل جي ڏاڍي واکاڻ ڪرڻ لڳو.
اتي ئي رتن ۽ هيون سان چڙيل پلنگ تي پڳوان شڪر آرام ڪرڻ لڳو. هوڏانهن راجا
هماچل پنهنجن ٻن سڀني مائٽن ۽ عزيزن کي پوڄڻ ڪرائي بلڪل خوش ڪيو.
اهڙيءَ طرح هماچل پنهنجي ڪمن کي لڳل هو ۽ هوڏانهن پڳوان شڪر آرام ڪري
رهيو هو. ايتري ۾ سڄي رات ٿي وئي ۽ صبح ٿيڻ لڳو ۽ الساه ۾ پوڄي ماڻهن وري
ڳاڻڻ، اچڻ ۽ وڃڻ وغيره شروع ڪيو. تنهن وقت وشو ۽ ٻو هئا وغيره سڀ اتي کڙا ٿيا
۽ آند ۾ اچي پنهنجي لشت ديوتا پڳوان شڪر جو - مڙ ڪرڻ لڳا ۽ استي ڪندي
جلدي تيار ٿي بيٺا. پنهنجن سوارن کي به جلد تي تيار ڪيائون. پوءِ ڌرمراج کي سدا - شو
جي شيرا ۾ موڪليائون. اڳ ۾ شڪتيءَ سان پورو ڌرمراج اچي آرام جي محفل ۾ پهتو ۽
۽ نمونا ٻوڪ ٻوڪ ٻوڪ ٻوڪ جي اڳيان لمڪار ڪندي چيائون، ”ٻوڪ ڪن جا سڙا!“
مهرباني ڪري آلو، آلو، شل آروان جو ڪلياڻ ٿي. اسان لاءِ ڪلياڻڪاري ٿيو. هماچي
واسي [عام چچ جي رڌ واري جاءِ] ۾ هلو، سڀني ديوتائن کي ڪرلارڻ ڪرايو.

ائين چئي آها ٻنڌ ۾ ٻڌل پئي. هي ٻيهر اٺل شرار جي اوري ۽ مٿي پڳڙان بند ڪر ڇڏي هٿن ۾ ٻنهي رستي چڙھ لڳي، ”اي ٻنڌ ٻاڙن! اي لالڪ! منهنجي پٽيءَ کي ڇڏي ڇڏو.“
 ائين چئي وري زار زار روئي لڳي. رليءَ کي روئندو ڏسي سرورجي وغيره سڀ اٺل استراوت، دٻو ڪمياڻون ۽ دٻو استراوت سڀ روئي لڳيون ۽ اٺا اٺا ٺٺي هٿ ٻڌي بند ڪر کي چڙھ لڳيون.
 سڀ زالون: اي پڳڙان بند ڪر! دٻو ٻڌو آهي. دٻو ٻڌو آهي.

ٻر هئا ۽ اي نارد! مڃا ۽ آڙي جي ٿاڻي ڪڍي ٻاهر نڪتي. سڀ روشن مين جون زالون ۽ ماڻس اچي ملهون. شهر جون سڀ سڀاڳڻيون ۽ اچي گڏجي ٻيٺڻ پڳيون. سدا - شر جي مڻهن تي معصوم ۽ رڪ هئي. کلي ۾ سڄن ۽ نرين جا هار ڇمڪ ٿي رهيا هئا. جڙين اوستا جڙڪ هيٺ ٿئي رهي هئي ۽ اهڙي سندر روپ

لڙي، ڪمال، ڊروءَ ۽ وڊراڪه جون مالهائون هجن. پٺن تي شمعون ڪل اڏايل هجن ۽ هاليءَ جي ڪل جي چانڊ ٻاهريل هون. ”ڊيري“ هيءُ آهي شڪر ۽ لارڊ چور. ميهڙ هيءُ خروٽاڪ روپ ڏسندي ٿي دهليجي ويٺي. اکن اڏمان اولاد ٻيٽ لڳس. وار ڪڙا لڳل لڳس. خروٽاڪ رڱ ڪندي ڏريءَ تي موروچا کائي ڪري پيئي. چوڌاري سائو چالنجي وار. ميهڙ جون ڏاڏيون ۽ ساهڙيون ڏک ڏوڙ ڪرڻ لڳيون ۽ ڪٽي ۽ چاڪهيءَ کائون آخر ميهڙ هوش ۾ آئي. (هر هر هاديڊر شير. ڪاٺي وڙلاڻ ڪئي) وڊوسڪهڻا (۲) ٻاروئي ڪند (۳) اڏاڻ ۴۳۰ ۴۳۱ ۴۳۲ ساهڙ.

ميهڙ جا ورلاڻ ۽ سڌا. شو جي ڌيءَ نه ڏيڻ جو هٿ ڪرڻ

آخر ڀڳوان وڙي جو سهڻاڻڻ ۽ ڀڳوان شڪر جي

سهڻي روپ ڌارڻ کائون ميهڙ جو قبول ڪرڻ:

پر هئا: اي لارڻ! جڏهن ميهڙ ۽ آئي ۽ باڪل ڪارو ٻيٽ لڳي ۽ ٻارون ميهڙ پٺ تي ڪٽ وڌ ڳالهائڻ لڳي ۽ پرهه اي ميهڙ ٻيٽ لاءِ ۽ شواب رڱ ٻيٽ لڳي. اهو ڌيءَ کي نه لائي ڳالهائڻ لڳي ۽ چوڻ لڳي.

ميهڙ: اي ميهڙ! لارڻ! ٻارون نه ڏيري. شوا سڌا. شو کي پٺي چور ٻيٽي. پرهه راجا کي رڱي وڙي ميهڙي دس ۽ ڪرڻ جي لو ڪوشش ڪئي. اهڙيءَ طرح اي لڳ ميهڙ ٿو مولڪي ۽ لڳ ۽ وڙان ڪوڙ ڪٽايو. وري ميهڙي ڌيءَ کي نه ڏيڻ ميهڙن ٻڌائي ٻڌائي اهڙي ڪٽو ٽپو ٽپو ڪرڻ لاءِ ٿو ٽپو ڪوڙ ڇوڪر هڪ ٻارو وڙي ميهڙ ٻيٽي پهر ڪري موليٰ اچن. ميهڙي ڌيءَ کي نه ڏيڻ ڪوڙو ملو؟ هاءِ مان هالي ڇا ڪريان. ڪٽاڻن وڙان. ٻڌا ڪوڙ ميهڙي ساهڙا ڪٽو؟ اي ميهڙ! لارڻ! ڪٽاڻن وڙا آهي لڳ رسي جي ٻاڪ ٻيٽي ميهڙي ڌيءَ جو سنگ وڙا آها هئا. هالي ڪن سن ڪرڻ مان اُهن جون ڏاڏيون مڇو ۽ پٺي ڪڍان جو هڙي لنگ ڏرڻ، اڏاڙي، ٻيٽن ميهڙ واري، ٻيٽن ميهڙن واري، موهن جي مالهائون واري، وڙي ۽ موهن واري، چانڊ واري، ٻيٽن جي مالڪ سان ميهڙي لارڻ ڌيءَ جو سنگ اٽڪارڻ. ڪٽاڻن وڙي آها اڏاڻي ڇا چوڻو ٿئي مولڪي ڇت لڳائڻ لاءِ آئي هئي ۽ مولڪي چانڊ ۽ ٽپو ڪري مولڪي ڪوڙا دلا ڏيڻ وڃ واري ٻيٽي ڪري ٻيٽن ميهڙ ميهڙ مئي وڙي ۽ ميهڙي وڙي ڌيءَ جو ڪٽو هٿ اُٽاڙي موهن سان ڪرائي وڙي.

(انهن چئي ڪري وري ميهڙي ڌيءَ ڏانهن اشارو ڪري چوڻ لڳي) اڙي مولڪ ۽ ٻيٽي چوڙي! ٿو هڙ ڪوڙ ميهڙي ٿو ڏکائي ڪوڙ ڪوڙ ميهڙي موهن ۽ هڙي سر ٻيٽ موهن ڪٽي (ڪوڙا موهن) اها ٻيٽي. چئن ٻيٽن خروٽو ٽپو ٽپو ٻيٽن کي هڪ لڳائڻ جي ڪوشش

گير آهن؟ ” نارد جواب ڏنو، ” اهي سڀ ڀڳوان شڪر جا شيوڪ آهن. ” مينا عجب کائيندي چيو، ” اي مٺي نارد! جڏهن سندس شيوڪ اهڙا سندر ۽ سهڻا آهن ته ٻارلڻ شڪر نه وڌيڪ سهڻي مڙهي هونديو! ”

ايتري ۾ ڀڳوان وشو به اچي لانگهانو ليو. بدن تي پيتا ميو ڌارڻ ڪيل هئس. سندر ڪمان جهڙيون اڪيون ۽ ڪروڙن سرون جهڙي پرڪاش جي جهلڪ هئي. ڀڳين جي راجا ڪرڙ تي سڙي هيس. شڪر چڪر ڪڍا ۽ پندر چئن ئي پڇائن ۾ شري پاڻي رهيا هيس. مينا جون اڪيون منجهان (چنچيون) لڳيون ۽ چوڻ لڳي، ” اهي! هيءُ ئي ڀڳوان شڪر جو ڏسجي. ” نارد اڪس چئي ڏنو، ” ڊاوي! هيءُ شرا جو پتي شڪر نه آهي پر هيءُ نه وشو ڀڳوان آهي. ڀڳوان شڪر جو مکيه ڪم ڪندڙ ۽ سندس پيارو مٽر آهي. شوا. ڊاويءَ جي گهوت شڪر جي شري جو ورڻ ڪرڻ منهنجي واڻيءَ جو ڪم نه آهي. هر سموروڻ برهمانڊ جو اڏي (مالڪ) سروسير ۽ سولر. پرڪاش برمانا آهي. ” اهو ٻڌي مينا ڪڍ ڪڍ اٿڻ لڳي ۽ پنهنجي -هاڻ ۽ پاڻ جي وري واري واکاڻ ڪرڻ لڳي ۽ چوڻ لڳي.

راڻي مينا: اي مٺي! منهنجو جنم سڦل آهي. هٿن چئن ڏاون ۽ ڊارلڻن جو روشن ڪيو اٿم ٿن ٿن منهنجي من ۾ ازحد خوشي اچڻ لڳي آهي ۽ وري انهن سڀني ڊارلڻن جو مالڪ منهنجيءَ ڏيءَ جو پتي اٿڻ وارو آهي تنهن ته منهنجي اندر ۾ عجيب اهر آهن ڪئي آهي ته منهنجي ڏيءَ ٽري هڻي تخت تي وهڻ واري چئي ۽ ڏاڍي پاڻ واري چئي. مينا جي انهن چوڻ تي ڀڳوان شڪر جي سڙي سرڪس ۾ لنگهڻ لڳي. سندس سڀ ڪٺ، دوت، پشاج، ٻرمت ۽ پوت نه مينا جي اهنگار کي ناس ڪرڻ وارا هئا. ايتري ۾ نروگار سدا. شر ڏانهن اشارو ڪندي نارد مينا کي چيو، ” ڊاوي! ڏس هيءُ ساڪياف پر اهر ڀڳوان شڪر ائين جهن جي ئي پراپتيءَ لاءِ شوا. ڊاويءَ اهڙي ڪنور ٿهيا ڪئي هئي. ” مينا غرر سان ۽ گهور ڪري ٺهارڻ لڳي مس نه هجي عجيب سنا به اچڻ لڳي. گهڙي ڀڳوان شڪر جي سنا جي واکاڻ ڪرڻ؟ خوفناڪ شڪليون اهڙيون هيون جو هر دفعي ئي ڏسڻ سان بدن ۾ سياتر چالنجي وڃي. ڪنهن منهن ڦڙو نه ڪنهن کي هڪ اڍ هڻي ۽ سا به مستڪ جي وچ ۾. ڪنهن جا ڏنڊ ٻاهر نه ڪن جا نڪ ۽ چسپ وڌا. ڪي ڏنڊا مشتبها نه ڪي لولا ۽ لنگرا. ڪن جا ڍڍ (پيت) ٻاهر نه ڪن جا پيت صفا اندر ۽ ڇڏن جا چٽڪ پترا هئا. ڪن جي هٿن ۾ ڏنڊا هئا ته ڪن جي هٿن ۾ ٿورا ۽ سنگيون هيون. ڪي انڌا هئا ته ڪي منڊا. ڪي ڏاڍا ڊگها هئا ته ڪي تمام ڊنڊا يا بندرا هئا. مطلب ته ڏڪايمندڙ نظارو هر ۽ انهن سڀني جي وچ ۾ شاندار بڻل ئي سدا. شو سوار هو. سدا شر کي وري پنهنجي مڪر (منهن) ۽ هر هڪ منهن ۾ ئي - ئي اڪيون هئس. سدا - شو جي بدن تي پسي (رڪ) وڃايل (لڳل) هئي. مٿي تي جتان هن هئس ۽ ان ۾ چندرما چٽڪ مٽڪ وانگر شوي پاڻي زهير هو. هٿن ۾ پناڪ ڏنڻ،

سینگاویل هر جن جي چمڪ ٿي ڏهر ٿي ڏسائون پرڪاش ۾ اهو اهو ڪري رهيون هجنون .
 سندس بدن تي ريشمي ۽ سندو وستر شروا پائي رهيا هئا. سندس منهنجي ٿي بندر هيرن
 ۽ جواهرن سان چڙيل منهنجي شروا پائي رهيو هو. چيتو ٿيڪ ڪاروبار ۽ واسينگر ٿاڪر سندس
 بدن تي ئي غول چوڙ ڪري رهيا هئا پر اڀرمان چٽڪ چوڙيل ٻولڙو هارن وانگر شروا پائي
 رهيا هئا. ڀرسان پينل شو. ڪي هٿن ۾ چوڙو جهولائي رهيا هئا. ڪاٺي طرف کان ڀڳوان وڌندو
 هو ۽ ساڄي طرف کان ٻه رهيا ۽ ڀلڙو هئا. ايسا ڏيکارڻ سندس ڀرسان ٿي پينل هئا .
 انهن ڀڳوانن جي ڏيکارڻ لڙڪ جي ڀلي ڪندڙ ڀڳوان شڪر جي آهستي ڪري رهيا هئا
 جنهن پنهنجي اڃا سان ئي پنهنجي شروا ڏاڙو ڪيو هيو. حتميت ۾ اهو ساڳيو ڀڳوان
 ڀرسان سڀ جو اهوڙو آهينڪن جي من ڪاميا ڀڙي ڪرڻ وارو، ڀڳوان ڪنن کان وهندو
 ڀڳن جي اڏين وهڻ وارو، سڀ ئي ڪرڻا ڪرڻ وارو، ڀڳوان ۽ ڀڳن کان به انوڪر، سڀ
 چم آئند سڙوڻ آهي. وڃا هڃاڻ ڀڳوان شڪر جي درشن ڪرڻ کان پوءِ سندس ڏاڏي
 طرف پينل ڀڳوان وڌندو ۽ درشن ڪيو جو انهن ڀڳوانن جي وٽن سان سینگاویل ڪرڻ تي
 ڀڳوان ڀڳوان شڪر جي ساڄي پاسي ڪسان چئن موهن واري ٻهڙا چيو درشن ٿي
 ڪيائين. اهڙيءَ طرح وڃا هڃاڻ ٻهڙا وڌندو ۽ موهن ٿيڻ تي اڏر سان لمڪڪار ڪئي
 اهڙيءَ طرح وري ڀڳوان شڪر جي چئن ئي طرفن سڀني ڏيڻن ۽ ڏيکارڻ تي ڏسي وڃا
 هڃاڻ ائين ڪي به عزت سان لمڪڪار ڪري سڙوڻ ڪيو. انهن ڪساهوڙو شو. آڏا سان
 وڃا هڃاڻ پنهنجي لڪر ڏانهن اڏي وڌو ۽ ٻهڙا وڌندو موهن ۽ سڀ چڙهي ۽ مڙهي
 خوشيون ڪندا هلڻ لڳا. اهڙي موقعي جو وڃو وٺي وٺي مڙهي ۽ ٻهڙا ٿي سڙو ڪيو ۽ چيو.
 وڙهي هينما: اي مڙي لارڊ! ڪرڻا ڀڙوڻي ڀڙوڻي جي ٿيڻ واري پسيءَ سڌا. شو ڪسي
 ڀڙوڻي ڀڙوڻي مان ڏيڻ چاهيان اي جنهن لاءِ پنهنجي ڏيڻ اهڙي ڪندو ٿو سڀا ڪئي آهي .
 ان وقت ڀڳوان شڪر مڙهي جي من جو اهڪڪار ڄاڻي ورتو ۽ ڀڳوان شڪر ٻهڙا ٿي چيو.
 ڀڳوان شڪر: اي ٻهڙا! توهان ۽ وڌندو، ڏيکارڻ سان اڳر ئي اڳتي هلڻ شروع ڪيو.
 شو. آڏا اڏسار ٻهڙا ۽ وڌندو ۽ ٻهڙا ڏيکارڻ پنهنجي پنهنجي ڪسڻن ۽ ڏيکارڻ سان
 ڏيکارڻ ٻڌي هڃاڻ لڳا. وڙهي مڙي لارڊ سان ڪڏ به ڪسڻ جي مٿان چم ڪي ڀڙوڻي ڏاڏو
 عرض ٿيڻ لڳي: چم جي سرڪس ۾ ڀڙوڻي ڀڙوڻي وڌندو ڏيکارڻ ۽ ڪندو هئا. ڏاڏا بهڙا ۽
 مڙهي ڪهڙن ۾ شروا پائي رهيا هئا. انهن کان پوءِ مڙهي ڪرڻ آڏي ٻڪي هئا .
 پوءِ مڙهي ۽ ڏهن ئي ڏسائڻ جا لوڪ ٻال هئا. پوءِ ڀڙوڻي ۽ چنڊوڙا ۽ سڙوڻ آڏا . پوءِ
 ڀڙوڻي ۽ مڙهي وڌندو هئا. وڙهي مڙي لارڊ کان پڇڻ لڳي، ” اي مڙي! هي سڀ

۴ ساري وارو منڊل هر چٽڪ خريءَ جون لٿرون لڳي رهندون هون. سدس جيئي ٺپ تي
چٽڪ لاس ڪرڻ لاءِ هڪ وڏي گڻن ۽ دولن جي سرڪس لکري رعبي عشي ۽ دارلنانون
انهن جي پريان آهستي آهستي هلي رهيا هئا. دارلنانون جي نوانن جي ويجهو ڪرڙ تي سواري
ڪندي پگهران وشرو به اراجمان هو جنهن جي مٿان هڪ وڏو شافي بيهت هـرد ۽ سندس
بارڪد چؤلر جهولائي رهيا هئا. وشروءَ جي پريان وري ويدن پرائن هي پاڻيا وارا -مڪادي
وشي هئا. انهن جي پريان وري پرچاپتي برهما پنهنجي پترن سان گذعلي رهيا هئا. دهرراج
الندر به پنهنجي اراؤف عاليءَ تي وڏي طرهان ۽ سچ ڇج سان شرابا پاني رهيو هـرد وهٽال،
داڪني، شاڪني، ارهم راڪيس، يـرس، يـريس، بشاج، لڊرو، گندرو، اڪھ، مڪھ،
وغيره وري انهن جي پريان ڏاڍا الير ڪندا عليا. سڀ جهڪ ماڻارن، سڀ دارلنانون،
ڪاهيري، ساووري، لڪشمي ۽ ٻيون دهر ڪنهائون ۽ دار- استرارن به ايئي شامل ديون. انهن
سهي جي پريان شاهي بل تي ڌورم وستل پگهران مهادر اراجمان هـرد. انهن جي پريان
دهر دشمن جون منڊليون هلي رهندون هون. اهڙيءَ طرح وڏي شافي سرڪس جي ويجھو
پگهران شڪر واهر ڪرڻ لاءِ والدر اهر. (هر در مهادر شهر- ڪاشي وشواسات ڏيکي)
ر در سنگها (۲) پارواي کنڊ (۳) آڏا ۴۰ سماپ.

□□□□

[illegible][illegible]

ڪٿي. مون خرڻ لڏي ڪيس وڌو ٿو ٻيڙي جي روپ ۾ مان ڪيس سوڀڪار ڪندس. ٻاروليءَ جي ڀڳتي ڏسي ڪري مان به سندس وس ۾ اچي ويس. مان هيٺ سائس شادي ڪرڻ جو پڪو خيال ڪيو آهي. ستن ورهين واهه جو شب مهووف ڪڍڻ آهي ۽ اڄ کان ستن ڏينهن کانوهه منهنجي سائس شادي ٿيندي. ان موقع تي سنساري ريتن رواج موجب وڏي انس ڪرڻ جو به خيال ڪيو اٿم. تنهنڪري اي مٺي ٺاڍو! ٽون وڻندو، برهما، ٻانڊر، وغيره سڀئي ڀارتائن وقت وڃي هيءَ خبر پهچاءَ ۽ منهنجي ٻارن شاديءَ جا اڻيندڙ پٽر ڪٿي وڃي ڪن ڏيئي اڄ چئن آهي - ڇهه منهنجي اڻيندڙ قبول ڪري انس جي اچي شوي وڌائين.

ٺاڍو، ڀڳوان شڪر جي آڳاٽي وڏي ڪري سڀني ڀارتائن وقت وڃي سڀني وقت وڃي اڻيندڙ پٽر پهچائي موٽي شڪر وقت پهتو. ڀڳوان شڪر به ڀارتائن جي اچڻ جي انتظار ۾ رهيو. ڀڳوان شڪر جا ڪڏ به دوست ڏاڍا-ڌن خرشون مٺائي رهيا هئا. وڻندو ڀڳوان به منهنجي پٽيءَ، ڀڳتن ۽ ڌوٽن سان اچي ڪٽلاش ڀرتي ٿي پهتو. ڀڳوان شڪر کي نمسڪار ڪري ٿوري پيو. ٻانڊر ۽ ٻيا لوڪ پال به آهستي آهستي منهنجي ڪٽن ۽ ڌوٽن سان پهچندا ويا ۽ ڀڳوان شڪر کي وڏا ڪندا ٿيندا ويا. چئن چئن اڻيندڙ پٽر پهچندا ويا ٽن ٽن وقت انوسار سڀ رشي مٺي، ڪنڌو، ٻڪر، ڪڙو، سڌ، ٺاڳ، وغيره ايندا ويا ۽ ڀڳوان شڪر ٻارن سندن آڳاٽي ڪاٺ پيڙهه، رهائش، گهڻا ڪهڻا ۽ وڏرائڻ جو ڀڳوان شڪر ٻارن ٽنهن جوڳو بندوبست ڪيو ويو هو ۽ ڪنهن کي به ڪنهن قسم جي شڪايت يا ڊانڊن نه پئي ڪرڻي پيئي. ڀارتائن جي استرڻ ۽ سوڳ جي ڀارتائن به منهنجي لاجن ۽ ڪاٺن سان انس جي شوي وڌائي ڇڏي. سڀ - ماڻيڪاڻن به ڀڳوان شڪر کي هار - سڳار ڪرائڻ لاءِ اچي پهتو. چنڊرما به منهنجي ڀاءُ اچي شڪر جي جتان ۾ شوي ڀاءُ لڳو. ٽين - ٽينر به ٺاڳ جو مستڪ ۾ روپ اختيار ڪيو. شڪر جي بدن تي ٻه منهنجي ڀاءُ ڇڏو. چنڊن جي ٺاڳ ۾ بدلائي ڇڏيو. مرڱ - شالا ۽ هائيءَ چنڊن ڪلون ڀڳوان جي بدن تي سندن وڻندي ڪهڙن وانگر چٽساليءَ وارون ڏوٽيون ۽ چادرون ٿي پيون. اهڙيءَ طرح ڀڳوان شڪر جو روپ اهڙو نه سهڻو ۽ سندر ٿيو لڳو جو انجو وڻڻ ڪرڻ جي هن قلم کي طاقت ڪانه آهي. اهڙي نهايت سندر روپ کي ڏسي ڀارتائن خوش ٿيا ۽ وڻندو ڀڳوان جوڳو لڳو. ڀڳوان وڻندو: اي ڌارن جا ڌار مهادار! ترهان ڀڳتن جا ڪارج سڌ ڪندڙ آهيو. اسان جي هڪ ويٺي آهي. هاڻي شاديءَ جو سمر اچي ٻارو آهي تنهنڪري ٺالدي - مڱر شراڻ ۽ ڪرهن جي ٻڙجا جو ڪم شروع ٿيو ڪهرجي.

وڻندو جي اٺين جوڳو ٿي ڪرهن جي ٻڙجا وغيره جو ٻار ڀڳوان شڪر ڪٿي برهما مٿان وڪيو. برهما وري سڀني ورهين جهڙوڪ: ڪيشپ، آئري، وسشڪ، ڪولم، ٻڙڳو، ڪرو،

۾ جدا جدا ڄاڻن ٿي ٿئي هالي اهڙي طرح ڪڙا ڪيل هئا جو چٽڪ سڃا اڃا هالي
 سڀڪاريل لڏا هئا. ان منجه ۾ ڪٿي ڪٿي ٿئي ڪهڙا ۽ ڪهڙا سڙا ۽ ڪهڙا سڙا ۽ ڪهڙا سڙا
 اهڙي طرح وٺيل هئا جو چٽڪ سڃا ڪهڙن ٿي سڃا ڪهڙا سڙا سڙي ڪري رهيا هئا.
 ڪٿي ڪٿي ٿئي هالن ٿي ۽ هالن جا ٿئي ٻيلون اهڙي طرح وٺيل هئا جو چٽڪ سڃا اڃا
 ٻيلون سڃا هالن کي هڻي رهيا هئا. ڪٿي ڪٿي رت ڪڙا ڪيل هئا ۽ انهن کي
 ٿئي ڪهڙا اهڙي طرح چڪي رهيا هئا چٽڪ سڃا اڃا ڪهڙا ڪن چڪي رهيا هئا.
 اهڙين عجيب شين کي ڏسي مڙهي ماڻهو ڏاڏا حيران ٿي لڳا. ان کانسواءِ ڪيترا ٿئي جالو
 ۽ اهڙي طرح ڪڙا ڪيل هئا جي چٽڪ - ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي
 سرورون جي سڃا ۽ ڪڙي ڪيل هئي جي ۽ چٽڪ سڃا اڃا سوڙا ٿي لڳا. اي ٿاڙندي
 وڻا ڪرما جي ڪار ڪري جي ڪمال جي ڪهڙي وڻي واکاڻ ڪرمان جو بههجي
 ماڻهائ سان ديوانن ۽ وڻن جي من کي مڙهي ڇڏيائين. شادي - منجه جي وڏي ديواني
 وٽ ٿئي سڻڪ مٿن جو ٿندي. ٻيل بهاري ڇڏيائين جو هر ڏور اچي ٿندي. ٻيل ٿي
 لڳو ۽ ان جي پٺيان اڏي ۾ ۽ وري ٿئي هالي بهاري ڇڏيائين جي هر ڏور سڃا ٿي لڳا.
 ڪڙي ٿي وٺيل پاڙن سڙي پڳوان وڻن جي ۽ دلڪش مڙهي لڏيائين ڪيل
 هئي. ٿئي انوارن هالي ٿي ديوانن ڏند جي ديوانن ۽ سڃا سڙي مڙهي لڏيائين
 ڪيل هئي. اٽڪاڻو ديوانن جي وهڻ لاءِ ٿئي لوڪن يعني وهڻ جي ڄاڻن جي بناوٽ ۽
 وڻ ڪرما شروع ڪئي. نهها جي وهڻ لاءِ سڙي لوڪ جي وڃا ڪئي وڻي. پڳوان وڻن
 لاءِ وٽس ڏام جي وڃا ڪئي وڻي جو ڏسي هر ڏور وڻن پڳوان ۽ جهڪڻ وڻي وڃي.
 ديوانن ڏند لاءِ ٿندي ان ۽ سڙي جي وڃا ڪئي وڻي. پڳوان شڪر ڪان ڏور وٺي لاءِ
 شڪر کي شڪر ڪرڻ لاءِ ۽ پڳوان شڪر جي لٽ - لٽان جي - وڻن ڪرما وڃا
 ڪئي. (هر هر مهادي وڻن - ڪاڻي وڻن ڪئي) ودر سکهتا (۲) پاروئي ڪند (۳)
 اڏا ۳۸-۳۹ ساڄو.

پڳوان سڙ جي آڳيا سان ٿاڙ جي ديوانن کي ڪوٽ ۽ گرهن جو پوڄن
 ڪري پڳوان شڪر جو ڪٺلاش کان ٻاهر نڪرڻ
 برهما: اي ٿاڙ! نڪر پٽڪا وٺي ڪري پڳوان شڪر شوش ٿي وڻي سڃا
 بههجي بههجي ڪهڙ ٿاڻن وٽان ٿي وڃا. ڏور پڳوان شڪر ٿيڻ جي وڃا واري
 سڙي وڻن ۽ وڻن ۾ وڻن وٽو. اڪدم اي ٿاڙ! لوڪن سڙي ڪمانن. ٿين ۽
 ڏاڏي شڪر ۾ پڙهي اچي بههجي ۽ پڳوان شڪر ٿي ڇو:
 ڪر: اي ٿاڙ! بههجي اڪدم سان پاروئي ڏاڏي - ص ٻه

مت مانت ۽ ٻيا مهمان آهستي آهستي راجا هماچل جي گهر اچڻ لڳا. مندر اچڻ،
استاچل، اڏاچل، مله، در در، نشڏ، گندمان، گروا، مهيندر، رابا، گروڻاچ،
پرشورام سسئي، نل، لڙڪوت، چتر ڪوت، وينڪت، شري شعل، گروڪا مڪ، نارڊ، وڏا،
سروڪڙيون پاڪڙيون ڪٽي اچي پهتا. شروڻ پندر درياھ ۽ ٻيون نديون، ٻارشن ۽ استران جا روپ
ڌاري شو-ٻاروليءَ جو وواهه ڏسڻ لاءِ ڏاڍي آساهه ۽ انتظاريءَ سان اچي پهتا. گرداوري،
جمن، سر سولي، وٽي، گنگا، نارڊا، وغيره نديون ۽ سندر استران جو روپ ڌاري هماچل
وت پهتيون. انهن جي اچڻ سان هماچل راجا جي لکري سڀني طرفن کان ڀرجڻ لڳي.
چوڌاري خريءَ جون لهرون لڳڻ لڳيون. سڄي لکري سهڻي لڳي رهي هئي. وڏا وڏا
آسرو ۽ جاسا ملهائجي رهيا هئا. جهنڊون ۽ وڏا جهنڊا جهلندا نظر اچي رهيا هئا. سڄو
شهر شاميان ۽ چنڊن سان اهڙيءَ طرح ڀريل هو جو سڄو جي لپس جو نالو نشان
ڪونه هو.

ٻوڙ گزراج هماچل انهي وواهه جي مهر آسرو کي ڪامياب ڪرڻ لاءِ عجيب نموني سان
سهيڪارڻ شروع ڪيو. سڙڪن ۽ رستن کي صفا ڪرايو ويو هو. پاڻيءَ جو چڱو ڪار ڪرايو ويو.
پاسن کان گليڪارون هيڏون ويڏون ۽ چوڙون ۽ چوڙون ٿي وڏا وڏا دروازا کڙا ڪيا
ويا هئا. دروازن تي ڪيرڙي جا ٿر، انهن جا پن ۽ گلن جا ٿورڻ لڳايا ويا هئا. گلاب،
سورج مڪي ۽ مالني گلن جون مالهارون ٺاهي لڳايون ويون هيون. شهر کي چڱي طرفن
کان رنگ ڀرڻي ڏياري واري هو.

ڪنيا جي وواهه جي سڳين سائين جو ڪارڊ ڪوڪو مٽيءَ جي حراڻي ڪري هماچل
وڌو ڪوما کي گهرائي هڪ اهڙو عجيب ۽ وچتر وواهه منڊپ لهرائڻ شروع ڪيو جو ان
کي ڏسي هر ڪنهن ٻئي عجيب ڪاڌو ۽ ازخرد واه واه پئي ڪئي. ڪهڙي ان منڊپ جي
مان واکاڻ ڪريان! ڪيئي شهرن لڳلي طرح اهڙي نموني ۾ ٺهيل هيون جو هر واهر سڄي
پهري وار نه ڪٿي سگهي ڇڪي آهي نه ڪٿي پاڻيءَ واري ڇڪي آهي. ڪٿي لڳلي ٺهيل
شيدهن چڱڪ هر واهر شيدهن وانگر ڏياري رهيا هئا ڪٿي لڳلي مڙر چڱڪ سڄي مڙر
وانگر ناچ ڪري رهيا هئا. ڪٿي لڳلي ٺهيل زالون ۽ مرد هر واهر سڄي مردن ۽ زالن وانگر
ناچ ڪري رهيا هئا جن کي ڏسي سڀ چاچي ۽ ماضي ڏندڻ آڱريون وجهڻ لڳا. هر هڪ
دروازي تي لڳلي دواڙيال اهڙيءَ طرح ايٺا هئا ۽ سلامي ڪري رهيا هئا ۽ ڏنڻ ٻارڻ ڪٽي
هيٺ مٿي ڪري رهيا جو چڱڪ سڄا ٻچا دواڙيال هئا. هڪڙي دروازي تي هڪ لڳلي
مهالڪشميءَ جي مڙلي کڙي ڪهل هئي جنهن جي شيراهه اهڙي پئي ڏسڻ ۾ آئي جهڙي
سڄي ٻچي ڪهر ساڳو مان مهالڪشمي چڱڪ ساڪياڻ ٻارڻ ٻهر پري آئي هئي. ان وواهه منڊپ

وهندو، توهان اهڙي شپ مهرونت ۾ پنهنجي ڪنيا نساو - ديوي (جڳس مانا) ڀڳوان - شو (جڳس جي پتا) کي ٻردان (سواهي) ڪري پنهنجو جنم سڦار ڪرار.

ائين چوندِي رشتن ۽ منهن ۾ شرومني مني وسشت لانا ٻارڪارن جي ليلائن ڄاڻڻ واري شو - ڀڳوان جو سرور ڪندي چپ ڪڍي ۽ راجا هماچل ۽ راطي ۽ جي دلين تي البس لڌو چنڊو ٻيو جن پنهنجن مٿن مائٽن سان صلاح ڪرڻ شروع ڪئي. راجا هماچل ٻارتن سان صلاح ڪندي چيو:

راجا هماچل: اي مهرڙو، سڄي، گدلمان، منڊراچل، مٽاڪ ۽ وانڊاچل وغيره ٻارتن - توهان ڪرڻا ڪري منهنجي ڳالهه ٻڌو. ڪرو وسشت هيءَ ڳالهه ڪري رهيو آهي. هائي توهان جي ڪهڙي مرضي آهي؟

سڀ ڀوت: اي مهاڀاڳ! هن سڄي ۾ واپار ڪرڻ مان ڇا ورتندو؟ جڏهن رشي چوڻ ٿا تهن انرسار ڪار. ڪرڻ گهرجي. حقيقت ۾ هيءَ ڪنيا ڊارلن جي ڪارج سڌ ڪرڻ لاءِ ئي آهن ئي آهي. هن سدا - سر لاءِ ئي اولاد ڏارڻ ڪرڻ آهي ۽ ان کي ئي ڏيڻ گهرجي. وري جڏهن ڀڳوان ودر جي هن اوسيا ڪئي آهي ۽ ودر اچي هن سان ڳالهائون ٻڌائون ٿا، تيءَ ڪيون آهن ت ٻيءَ ان سان ئي ووا. ڪرڻ واجب ٿيندو.

ٻو هما: اي نارڊا! مهرڙو آدي ٻارتن جي ڳالهه ٻڌي هماچل ڏاڍو ٻڙس ٿو ۽ ڪرڻا ٻڌائي (پاروئي) ت من جو من ۾ ڏاڍو خوش ٿيڻ لڳي. ارڏائيءَ ۾ ڪهڙي مثال، ڳالهائون ۽ وسڻ ڪيائون ٻڌائي. مينا داريءَ کي چڱيءَ طرح سمجهار. ٻيءَ ت رشتن ۽ ارڏائيءَ جو ٻڌي ڏال وڙس ڏاڍو سٽڪار ڪيو. ٻارچن ڪارار ۽ هٿ چڙهي هماچل ٻارائما ڪئي.

راجا هماچل: اي رشتو! توهان اهڙي ڪرڻا ڪرڻ جو اسانجي ڌيءَ ۽ اسان جو سڀ شيرن شڪر چوڻ ٿي وڃن. (ڌيءَ ڏانهن اشارو ڪري) هيءَ منهنجي ڪنيا ڀڳوان ودر جو ڀاڳ (حصو) آهي. مان هيئر ٻڪ ڪئي آهي ت منهنجي ڌيءَ ودر جي ارڏا ڪندس. (اهڙيءَ طرح راجا هماچل مڱهي جي ٻڪ ڏني.)

سڀ رشي: اي ڪرراج! ڀڳوان شڪر وٺندڙ آهي ۽ توهان ڏيندڙ آهيو ۽ پاروئي چٽڪ ٻڪيا (دان) آهي. ان کان مٿي ڇا ٿي سگهندو؟ اي راجا هماچل! توهان ڏنو آهيو. (ڪنيا پاروئي ڏانهن) اي داري - شوا! تون ڀڳوان شو لاءِ سدائين سڳو ڏيڻ واري ٿي. شل تهنچر ڪلياڻ ٿئي. جهڙيءَ طرح شڪل ٻڪر ۾ چنڊرما وڌندو رهي ت اهوئيءَ طرح تهنچي ڳڻن جو واڌارو شل چوڻس چوڌار ٿيندي.

ٻيءَ راجا هماچل رشتن مٿين کي ڀل ڦول ڏنا ۽ مڱهي جي ٻڪ ڏيڻ وٺڻ کان ٻيو ٻنهن جي رشتن رسمن موجب پنهنجي ڏاڙهيءَ ۽ مڇن کي هيڊ ۽ ڪيڪر (ڳاڙهو لڪ) لڳار ۽ رشي مڊي ت ائي روانا ٿيا.

جلد ئي رشي اچي ڀڳوان ودر وٽ پهچي امسڪار ڪري چوڻ لڳا. سڀ رشي: اي داري - ڇا داري - مها داري! اسان جي امسڪار آهي. توهان جي آڳا انرسار ڪرڻا هماچل ۽ مينا کي چڱيءَ

آهي. تنهن ڪري اي ڪرواخ! تون پنهنجي اڃا الو سار تي آئند منگل ڪرڻ واري پنهنجي
ڪنڊا ڏاري پارولي، هر (شڪر) جي هڪ ڀر ڏي. جيڪڏهن اهو نه ڏيندڙ نه هون ۽ پرڻا
پنهنجي پاڻ پنهنجي اڀر وٽ هلي ويندي ۽ اڀر توکي لائق هڪ هٿاڻا ڀر ڏاڏا ۽ پنهنجي
هاڻ ۽ ويندي نه هون ۽ ويندي. ڏارن جي ڏيو مهانڊر پنهنجي ڏي ۽ ڇا سڀ ڏک ۽ ڪلش
ڏسي هس وٽ هڪ نواهن ۽ ڇو روپ ڏاري آڻي هر ۽ هن سان شاديءَ ۽ ڇو ڀڪر ٺول
ڪري کيس آسند ڏيندي انڙوڏان ٿي وڃي. وري پاروليءَ جي ڀار ڏاڏا ڪرڻ نسي وري
شڪر ڀڳوان نواهن وٽ ۽ پاروليءَ جي شاديءَ جي گهر ڪرڻ آڻي هر مگر شو. ماڻا ۽ موهه
ٿي ڪري نواهن ڀڳي زال مڙس (راجا هاجل ۽ وائيءَ ماما) سندس - ڀاڄيا (گهر) سوڀڪار
ڪئي. هائي ڏاڏا ڀڳي سڀ ڪري نواهن جي من نورو ڪاڏو آهي؟ ڀڳوان، شڪر
سهي ڏيولائي جي ڀار ڏاڏا سوڀڪار ڪري اسان روشن ڪي ڀولائيءَ سان ڪڏ نواهن وٽ
موڪليو آهي ۽ اسان نواهن کي اچري آڏين ڪري ويا آهيون ۽ نواهن ڪنڊا پارولي
ڀڳوان رڌر کي واه ۽ سولهي پنهنجي جهر ڪرناوڪ ڪيو ڇو ڀڳوان ودر نواهن ۽ لڳل
ڏيوي پاروليءَ کي ۽ اهڙو ٿي ور ڏنو آهي. اڀرو جي ڪيل ڀرنڪا ڪڏهن ۽ ٻيءَ طرح
ڪاڏا لهندي، اڀرو جي وس ۽ وهندڙ ساڏو. پوڻ جي ڪيل ڀرنڪا ڇو نسي آئنگهن ٿي
مڪمل آهي باقي اڀرو جي ڪيل ڀرنڪا جي ڪهڙي ڳالهه چئي سگهجي؟ (هر هر مهانڊر
شومند - ڪاشي وشو لاف ڪئي) ودر سنگها (۲) پارولي ڪنڊ (۳) اڏاڏا ۳۲ - ۳۳ سماهه.

~~~~~

ستڻ روشن جي سمجهاڻ ڪاڏو استريءَ سهت هاجل

ڇو سوڀڪار ڪرڻ

پر هئا! اي لاڙو! تنهن ڪاڏو ڀاڄيون ڪال ۽ راجا اولهه پنهنجي ڏي ۽ ڀڳا چئي
شادي ڀڳاڻو رشيءَ سان ڪئي جن مان ڏاڏن ڪڏن وارا ڏهه. پر ڀڳا ٿيا ۽ اهڙيءَ طرح ڀڳا ۽
سنا مثال ڏاڏا لهندي رشيءَ وٽس ڇو:

رشي وٽس: اي ڪرواخ! نواهن پنهنجيءَ ڳالهه کي وڏي وزن واري سمجهي ڪري،
پنهنجي من ڇو اڃا ڀر ڏي ڀڳا ڪيو ۽ پنهنجي ڪنڊا مهانڊر جي اولهه ڪيو. اڄ کان وٺي
سڄي ڏينهن کان اڀر هڪ شپ ۽ دلچسپ مهوومند اچڻ وارو آهي، جنهن وقت ڇنڊرما لکن ڇو
سرامي ٿي ڪري پنهنجي ڀت ڀت سان لکن ۽ ويٺل هوندي. لڪشتر روھڻي آهي. ڇنڊرما ۽
ٻيا گهر ۽ تمام سٺيءَ طرح ويٺل آهن. لاهريءَ (منگهر) ڇو سڀني دوشن کان رهت ٻاڪل
- ڀاڙ ۽ ڇو ڏينهن لهندي، جنهن ۽ باقي گهرن جي درستي (لڙا) به ڪاڏا.
هوندي. لکن نسي نسي ڇو ڇو درستي آهي. ڪرو (دوهههه)
- ڇو ويٺل آهي ڇو ستان ۽ - ڀاڙ - ڇو ڀڳا ۽ ڏيولائي وارو

پرڪارن جي وچن کي ڄاڻي سگهندا آهن. بهرمان نه آهي وچن جي ان مهل ٻڌڻ سان ڏاڍا
سندر ۽ وڻندڙ لڳن ٻار وقت گذرڻ کان پوءِ ڪوڙا ۽ دڪدائي ثابت ٿين. سڀاڻا ماڻهو پنهنجي
سڀاڻپ جو چوهر اهڙيءَ طرح ڏيکاريندا آهن جنهن سان ڪنهن جو نه ڀلو ڪونه ٿئي. ٻئي
قسم جا وچن اهڙا ٿيندا آهن جي شروعات ۾ اڻڻندڙ، اگرا ۽ نقصان پهچائيندڙ ٻيا پاسجن ٻار
وقت گذرڻ کان پوءِ وڻندڙ ۽ فيض پهچائيندڙ ٻيا ثابت ٿين. اهڙن قسمن جا اول (وچن) ڌرمي
۽ دٻالو ماڻهو ٻوليوندا آهن. ٽئين قسم جا وچن آهي آهن جي اُمر ۾ واکر منا ۽ وڻندڙ لڳن ۽
هر ڪنهن وقت سڪ. پهچائيندڙ هجن ۽ سڄا هجن. اهڙا وچن سرپشت ماڻهو چوندا آهن.
انهي شاسترن ۾ اهو پراڻ وچن جي ڇند ڄاڻ ٿيل آهي. هاڻي ٻڌاءِ توکي ڪهڙا وچن سڏا
ٿا لڳن؟ پڳوان شڪر سهڻو رڻ (سڀني) ديوتائن جو سراڻي آهي. هن وقت بهرمان سمجهي
ڪانهي ان جو سبب هيءُ آهي ته هنجو چٽ ڪيان ساگر ۾ لڳل آهي. جو ڪيان. آئند سرور
۽ سڀ جو ايشور آهي تنهن کي بهرمان وستن جي ڪهڙي اڃا ٿيندي؟ گرهستي ماڻهو
بهرمان ڏيک واکر. ٽي موهجي پنهنجي ڌيءَ ڏيندو آهي جو جو ڪنهن غريب ۽ بڪال ڪي
ڌيءَ ڏيڻ سان پاپ چڙهندو آهي. ڪو نه چوي ته پڳوان شڪر ڏيکيو ۽ بڪير آهي؟ ڪو نه
جنهن جو نوڪر آهي. جو پنهنجي اک جي اشاري سان سسار جي سرشتيءَ جي رچندا ۽
سنگها، ڪري سگهي ٿو. جنهن جي نه. مڙئيءَ جو نالو ارهما، وشو ۽ وندر آهي. تنهن کي
ڪو نه ٿوڻ. ۽ دڪي چئي سگهندو؟ ارهم لوڪ ۾ نواس ڪرڻ وارو ارهما، ڪير ساگر ۾ رهڻ
وارو وشو ۽ ڪڙلش ۾ رهڻ وارو وندر. اهي ٽيئي سندس شڪتيدون آهن پڳوان شڪر مان
پوڪر ٿي. ان رويي کي اختيار ڪيو آهي. وري لڳائڻ جي رچائڻ ۾ انهن انهن
روپ ڌارڻ ڪيا آهن. سر سوڌي - ديوي مڪر (وانف) مان اٿن ٿيل سمجهو. لڪشهي -
ديوي سندس ڄاڻيءَ ۾ اٿن ٿيل ڄاڻ ۽ نشوا - ديوي ديتن جي مارڻ ۽ ديوتائن کي سڪ
پهچائڻ لاءِ ديوتائن کان گڏ ڪيل ٿيڻ. شڪتي مان پيدا ٿيل ڄاڻ.

وقت جي ٻلتي کان ڪري دڪي جي استريءَ جي ڪرپ مان شرا - ڌاري، ستي، جي
نالي سان پرگهت ٿي سسار ۾ مشهور ٿي. دڪي پنهنجو پاڻ پنهنجي ڌيءَ پڳوان شڪر کي
ڏيئي ڇڏي. ٻيا - دڪي جي بک ۾ ڌاريءَ ستيءَ پنهنجي پتيءَ جي ڪلا نه سهي سگهي ۽
جوڙ - اڪئيءَ ۾ پنهنجو شرار ٿياڙ. ڪري ڇڏار. اي راجا هماچل باد رک. اها ساڳي ئي ڪلياڻ
ڪرڻ واري ستي (شرا - ڌاري) ٻاروئيءَ جي روپ ۾ پنهنجي وارو ۽ مينا جي ڪرپ مان
پرگهت ٿي آهي. هيءَ نشوا - ديوي جمر جمر ۾ ڀڳوان - نشو جي استري ٿيندي اٿي آهي.
هرهڪ ڪلپ ۾ ٻڌيءَ جي روپ واري درگا - ڌاري ڪيائي ماڻهن جي مانا ٿيندي آئي
آهي. هيءَ سدا سڌيءَ (ڪاميابيءَ) واري، سڌي (ڪاميابي) ڏيڻ واري ۽ سڌيءَ
(ڪاميابيءَ) جو روپ آهي. پڳوان شڪر هن ستيءَ جي چڪا جي رک، (پسمي)
سمجهي ڪري ٿي چتا - پسمي (شمشان جي رک) پنهنجي شرار ٿي مڪيندو (لڳائيندو)

از دلتی : والی ماما! آمد، آمد، مان از دلتی آهوان. مون سان گد سب رشی مدهی کور و ازارها آهن. لچ مدهیا یاد آید لچ وارا آهن. آمد، من کی تیرج ذی. کوهلی ل. ای. مسجد کان کمر وند. آمد.

پرونا از دلتی چی لشن و تالور هو. جادو هو. ماما چی من لی چطک الو چندو بهو. آهستی آهستی اکون کرلج لکی. تیری تیری آلی از دلتی چی چرلن و مسک جهکالی جهشی والی و چرلج لکی.

هینا : ای! اج مولکی کهورن سن کورن جر قل ملور آهی جر کرور وشتن چی پنی پرونا از دلتی مدهی کور و ازارها آهن. تیری! تیری! لرهان چی ایلج جو کهور و سب آهی ؟ مان لرهان چی داسی آهوان. مدهی ذی لچ لرهان چی داسی آهی. ازار کهوری اسان له آکیا آهی.

از دلتی کس پارونی چی شادی چی باری و کهور کی سدهوار ؟ سندس من کی آلب دلو. بوه کس از دلتی باور ولی آلی حتی وشن چور.

سنت رشی : ای والی ماما ! کوراج! اسان جا سکدالک وچن دلو. لرهان : ساروای چی شادی پکوان شکر سان جهکر کور. پکوان شیور سیمی جر سوامی آهی. هر کهن کان به کهن به سر چی کور له کندو آهی. لرهان : این دیرالان پکوان. شیور کی پراولنا کئی آهی له دیرالان چی پتلی. عمار لارکاسر کی لاس کرلج له پارونی. سان شادی کوری هک بهادر پت آهوان کن وری هیدالان لرهان چی کما. مهادر سان شادی کرلج له وژی لهما کوری مهادر کان ورو ورو آهی. حشمت وری کوراج شکر کی شادی کرلج جر کور به خیال کور آهی پر دیرالان چی اکیال له هر شادی کور و ای هماچل! من کاله. و لون بهادر یار کوری چال.

راجا هماچل : پر سوامی مان له شر وند کور کوریتی. جر ونگ دلک دسان لی کور. لره. له کور اس له کهنه له پالی له پندو. له مت له مانت. له سوج و عیش و آرام چور سامان وغیره. لقا اکملر لنگ دلک. له سمعی کورا له لقا. بوه اهوی اکملی چرکی کی اسن ذی ذی چی مدهی ذی چی واندکی وهر کورن ؟ لرهان : مان وچاروان آهرو. لرهما جا پتر آهرو. ولین پر چیل آهی له جهکر اسان لوم، مو، کار و لب کوری کهنه به اب لاق ووه له مدهی کما ایلج کوری لور سر لک ایلج لاق آهی و لرهانچی برمی آهی له مان چا لک پکوان؟ مون پکر لرهان کور آهی له هی کما کور لره. لره کی ذی چی مدهی ذی بهد اگر لرهان له کور. مان بوی کالی و سر سان کورس آخر جر دیر پالی.

رشی وشتن : ای کوراج! مدهی ذی. بهد کورس دیر چی چکی طروح پالی واری آهی و له مدهی لره و سر بهادور آهی پر لره لره به شاستون پر آن وشن جا دنا آهن شاستون چی چال وارا مالهو مدهی لومل درشتی سان اهن سیمی

راڻي مينا جو دڪم جي ساگر ۾ ٻڌڻ ۽ ستن رشين جو سمجھائڻ
برهما: اي مني ٿارو! ساڌو اراھڻ جي ويس ۾ پگوان شڪر جيڪي ڪي ڇو
لنھنجو پاروئيءَ جي ماءُ مينا جي من تي ڏاڍو ڪھڙو اثر ٿيڻ لڳو. مينا دڪم جي ساگر ۾
غوطا کائڻ لڳي ۽ چوڻ ۾ اچي راجا هماچل کي چوڻ لڳي.

مينا: پراڻاڪ! جيڪي اراھڻ چئي ويا آھي تنهن بابت واپار ڪرڻ باڪل ضروري
آھي. مان پنھنجي اھڙي سھڻي ڌيءَ ٺيڪ ڌرنگ، ٻيا ذات ٻاٽ واري ۽ شمشان ۾ رھڻ
واري کي ڪا ڏيندس. مولڪي پنھنجي ڌيءَ جي خياليءَ سان راند ڪرڻي ڪا آھي.
مان پنھنجي ڌيءَ جو دڪم سھي نه سگھندس. ڇا ته ٽي ٻري مان اھڙو ڪم نه ڪندس.
مان مري ويندس پر پنھنجي ڌيءَ هن جي هٿ ۾ نه ڏيندس. نه ڏيندس. (ائين چواري،
روئندي ۽ اوچنگارون ڏيندي مينا ٻيهر وڃي وئي)

هيڏانهن پگوان شڪر ڪٽلاش ۾ پھچي ستن رشين ۽ آرڌليءَ جو (وشست جي استريءَ)
جو سھڻ ڪيو. ست ئي رشي آرڌليءَ سان گڏ ڪڍ ڇڏ ۾ اچي پگوان شڪر جي چرڻ
۾ لٽڪار ڪري چوڻ لڳا، ”اي ديون ها دار! اسان لاءِ ڪھڙي آڻيا آھي.“

پگوان شڪر: اي رشيئرو! توهان ڪڏم راجا هماچل وٽ پھچي وڃو ۽ راڻيءَ کي
سمجھائي ڪم جي پاروئي ڪيو.

پگوان شڪر جي آڻيا وٺي ست ئي رشي ۽ ديوي آرڌلي اچي هماچل وٽ پهتا.
هماچل ڏاڍي خاطر داري ڪري چوڻ لڳو.

راجا هماچل: اي رشيئرو! اڄ منھنجو گرهسٽ آسرم ٿيڻ آھي. مان اڄ ڏاڍو آھيان.
منھنجو اڄ جنم ٿيڻ چئبو جو توهان مھرشي مرن وٽ پنھنجا ٻار گھميا آھن. منھنجي لاءِ
ڪھڙي آڻيا آھي. مان سڀ ڪجهه ڪرڻ لاءِ تيار ٿيندس. توهان جي فقط حڪم جي
دار آھي.

ست رشي: اي ڪرواچ! پگوان شڪر جيڪس جو پٽ آھي ۽ لنھنجي ڌيءَ پاروئي
جيڪس جي ماما ڪري ڄاڻو. لنھنجي ٽون پنھنجي ڌيءَ پگوان شڪر کي اربڻ ڪري
پنھنجو جنم سڦارو ڪر ۽ ان ۾ ڪو شڪ نه سمجھو.

هماچل: اي رشيئرو! توهان جيڪي چئي رھيا آھيو سو سرورهن آنا سڀ آھي ۽ مون
سڀ سمجھي ڇڏو هو مگر هڪ ودوان چوڻشي اراھڻ اچي باڪل آڻي ڳالھ ٻڌائي آھي.
اس تنهن وقت کان وٺي منھنجي استريءَ جي من تي ڏاڍو غراب اثر پئجي چڪو آھي
۽ هو پنھنجي ڌيءَ جي شادي اھڙي چوڻيءَ سان ڪرڻ لاءِ تيار ڪا آھي. هاڻي هو
دڪم جي حالت ۾ ٻيهر وڃي آھي ۽ هن ڳالھ کي مڙ نه مڃيندي.

شو- مايا انور آل آرڌلي مينا جي خاص ڪرڻيءَ ڏانھن رخ رکيو جتي هو رشيءَ
جي حالت ۾ ٻيل هڻي ۽ ڀرسان اچي ٻيهر ڏنداريءَ ٻڌڻ ۾ چوڻ لڳي.

اندر زبان لی ویا. ای شمور - چلهن کاج نوهان اهن و لاه ویا آهوه نهن لهن کسان ولی
هو پئی زال سوس نوهان جی ارجسا، پتن و آواذا بر لکل آهسن. هائی اسان جی پراولنا
سویکار گرنه و اهن لی گرونا گرنه.

دولالان جی ویمبی پئی گری پیکران شیکر کمن آلم ڈار. دپولالون خوش لی اهن
جی پیمپی کور روانا لیا. پره پیکران پکمت ولسل، مانا چو سولای، نروکار و شد چمت سان
واجا هماچل جی کور ویر جتی وایا هماچل پیمپی متن مانتز، عزیزن واپرن، پاروئی و آهسا
سان پالوین ازلن بر مشغل و متر وینر هو. سادزه جی ولس بر شیرن لسی ویمبی گهو ویا
پوریل هک هک بر مالها ن پئی هک بر جتی هسن. پتی بر شالکرار ڈارن کمل و مسکه
لی لنگ لکل هسن. نهرن بر چاکوژن و مکر (وامن) سان "اورم لهر، شرایه" چولندو مهالها اندر
آبر. وایا هماچل استریه سوکو آنتی (هومان) پراهمچ چو سواکمت گری ساشتالک پرتسام
کهر. دپری پاروئی و پیمپی نولخ پاری کی الممت سچالط لکی، بر اهور ودر کتل کاج
پالکی روکی لظ اندر چو اندر بر آستی کئی. دل و جان سان آهسان جی موت بر سادو
پراهمچ وایا هماچل کی آشروان کئی. وایا هماچل عزمت و لمرسا سان چور، "ای وولخ!
نوهان کمر آهوه و نوهان جی هس پزارچ چو کهورو کارن آهی؟" نذهن ان سادزه جواب ڈار.
سادو پراهمچ: ای کوروان! مان هک ودران سادو پراهمچ چولش چو چالو آهسان و
سار بر چمکی وهی واپری اهر نهر جی مولکی جان وهدی آهی. پیمپی کور و جی
گرونا سان مان هر همد پیمپی مرضی موجب اهو جی کهورو آهسان و هرا واکر پیمپی
وینار آهی. بر ایکار بر پیمپی من سدا لکل وهدی آهی. سادو سماج و عام مانهن جی پئی
خاطر چمکی پیمپی هن شیرن مان لکولندو آهی سو کندر وهدی آهسان. مولکی کهن
طرح خبر پیمپی ن لرن پیمپی سوتی سوپاوان سندر ڈی هک لیک. ڈرلک، لامکان،
گروپ و اوکلن سان پورل، شمان بر وهدی، پیکر پیمپی، لالکن سان کمل کندر، اهن تی
وک. (ڈرو) لکالندو، بنا کور کھات واری و هک وڈی عمر واری کی ڈیخ کو چاهمن.
چرکا و پالاه کچی نهمچو سوچ وچار پورن گرونا کهورچی. لرن پیمپی متن مانتن سان
صلح کور. پت چرن پندور آه. چو گری شیمون کلوی چاوهن کان اهر پتا و مانا کسی
لیخ کورم گرتی پورلدي آهی. اهی پاروئی کی هن پالاه جی کهوری خبر؟ هوه ایا پار
آهی و هن کی نشو جی کش و اوکل جی یوک کلا آهی و هن کان پچل و اهاجر آهی.

سادو پراهمچ جی هن پالاه چو پاروئی جی مانا لی ڈاندر الو پور و ست مانت لیخ پال و
کریک لکاه. وایا هماچل پراهمچ لی دان دکشتا ولخ و پوچن کریک له عسری کور.
"تا پوچن کالی وراو لهر." (هر هر مهادر شمور - کاشی وشرلافت ککی) ودر
آهسا (۳) اذباء - ۳۱ - ساجد.

گرواڃ هماچل ۾ اچي سهڙارو. مينا جي ڳالهه ٻڌي ۽ هڪ مرد ٽاپور ۾ ڪي مختلف جي حال جي اندر اي ٽڙڪ ناچ ڪندو ڏسي هنجي ڪروڙ جي باهر پڙگو کائي اٿل لڳي. ۽ ڪدم نوڪرن کي حڪم ڪيائين، ”ٻاهر ڪڍو هن ٻهروڙي ٽاپور ۾ ڪي! جلد ٻاهر ڪڍو!! هيڏانهن لتراج ٻههجي لاهي جوڙ ۾ ڇمڪي رهيو هو. ٻاڪر ڪڍڻ نه پري، ٻار ڪنهن کي سندس پراسان وڃڻ جي مجال ڪانه هئي. پوءِ نه لتراج ٻههجيون ليلائون ڏيکارڻ شروع ڪيون ۽ پهرين نه وڌندو جو مورو مڪت ڌاري روپ ڌارڻ ڪيائين. جيڪي جيڪي ڳهڙا ۽ سندس ڪهڙا ان ڏينهن صبح جو راجا هماچل ٻههجي مندر ۾ وڌندو ڪي ڇڙهايا هئا سي سڀ لتراج ٻههجي ڇڙهيل ڏسڻ لڳو. اڪ ڇنڀ ۾ وڌندو مان ڦري ڇنڀ منهن وارو ٻههه ٿي پيو. وري اڪ ڇنڀ ۾ سورج ڏاڍا ٿي پيو. راجا جون اکيون منجهان لڳيون نه ڇا ڏسي نه وري اڳيان پگهران ردر ويٺو آهي ۽ ٻاروئي ۾ ساڻس سنگهاسن ٿي گڏ وٺي اٿس. ايتري ۾ وري ٻهههه (فقير) جو ويس ڌارڻ ڪيو ۽ ٻهههه راجا هماچل ۽ راڻي ۽ مينا کان فقيري ويس ۾ ٻاروئي ۽ جي گهر ڪئي، پر شو. مايا ۾ موهت ٿي ٻهههه زال مڙس انڪار ڪيو. ٻهههه (فقير) ٻههههه وٺڻ جي جڏهن انٽر ڌيان ٿي ويو ته پوءِ ٻههههه کي سمڪ ٻههههه (سمجهه آئي) ۽ سوچڻ لڳا، ”پگهران شڪر ٻهههههه مايا سان اسان کي موهت ڪري هليو ويو.“ پوءِ نه ٻهههههه شو. پڇن شو. پوڄا شو آزادنا ۾ لڳي ويا. (هر هر مهاديو شينرو. ڪاشي وشوانات گنڪي) ردر سنگهتا (۲) ٻاروئي ڪنڊ (۳) اڌياڻ ۳۰ سماپت.

ديوتائن جي زور ڀرڻ تي ٻهههههه جي ويس ۾

شڪر جو هماچل جي گهر وڃڻ

ڌار ڌ: اي وڌانا! جڏهن راجا هماچل ۽ راڻي مينا فقير ڪي هڪ ٻهههههه ڏيڻ کان

انڪاري ٿيا ته پوءِ ڇا ٿيو؟

ٻهههههه: اي ڌار ڌ! شو. مايا ۾ موهت ٿي انهن ٻههههههه ان فقير کي نه سڃاتو. جلد اهو فقير بنا ڪجهه وٺڻ جي انٽر ڌيان ٿي ويو ڏهن هنن کي ڄاڻ پيئي ته ڌارن جو ڌار مهاديو پاڻ فقير جي روپ ۾ ۽ ٽاپور وغيره جي روپ ۾ آيو هو ۽ پاڻ نه ڄاڻائي ويس موٽي ويو. ان کان پوءِ ٻههههههه زال مڙس ڏاڍو پڇتايو ۽ شو. پوڄا شو. پڇن ۽ شو آزادنا ۾ لڳي ويا ۽ جڏهن ڌار ڌائن جي سوامي ڌار ڌ کي خبر پيئي ته ڪرو ورهستي ۽ ٻين ڌار ڌائن کي ساڻ وٺي پگهران شڪر وٺ ٻههههههه ۽ سڀني ڌار ڌائن پاران ڳالهائڻ لڳو.

ڌار ڌ: اي ڌارن جا ڌار مهاديو! اسين ڌار ڌائن توکان جي شرن ۾ آيل آهون. توهان ڌينن جا ڌال آهيو ۽ اسان جي هر وقت سينڪڻن کي ناس ڪندڙ آهيو. توکان راجا هماچل ۽ راڻي مينا جي گهر ويا هئا مگر هنن توکان کي ڪونه سڃاتو ۽ توهان ائين ئي فقير جي روپ ۾ بنا بکيا وئي

روپ اختيار ڪيا آهن. آزاد وهي نه من ٻاڻڪي ٻڌڻن ۾ ڦاساڻ آهي. چرلي سروب هرلدي نه ٻئي جي ڀرڪاش جي ڪاڻ ڪڍڻي ٿي ٻاري. ٿون نه مها - مها سرنتر آهين ۽ مولڪي ٿي ٿو سرنتر ٻڌائي ڇڏار آهي. ڪهڙا مڪه. ڪرڻ. آهن؟ ڪهڙاڻن رٿون آهن؟ ڪهڙي مرهادا آهي؟ ڪهڙي وڏي آهي؟ اسان نه پڳتن جي رڪيا لاء ۽ پڳتن جي سکر لاء اولار ڌارڻ ڪيا آهن. ٿون ست - رڄ - ٿور واري ٿرڪڻ ماها ٿرڪڻ هرلدي - سرڪڻ روپ ڌارڻ ڪري آئي آهين ۽ مان سرڙاڻا پرمائيا آهيان، تنهنڪري مان تنهنجي ٻيئيءَ وٽ تنهنجي سکر (مائي) گهرڻ لاء ڪول اچي سگهندس. گورڙخالي يا اڙوڪ ماڻهو ڪنهن وٽ ڪا به شيء گهرڻ لاء ويندا آهن نه سندن عزت ۾ گهٽتائي ٿي ٻولدي آهي - تنهنجي چوڻ موجب مولڪي سڀ ڪجهه ڪرڻو ٻولندو.

ٻاروئي: اي لاء! ٿرمان سرڙاڻا آهيون. مان ٻر ڪرڻي آهيان. ٿون ڳالهيون ۾ ڪنهن نه قسم جو خيال ڪرڻ نه گهرجي. اسان ٻئي سرنتر هرلدي نه پڳتن جي ڪلياڻ لاء سرڪڻ روپ ڌاري آيا آهيون. منهنجي اها ويٺي قبول ڪريو ۽ مرهادا قائم ۽ دائر رکڻ لاء منهنجي ٻيئيءَ وٽ اچي منهنجي لاء گهر ڪريو. مان ٿرمان جي اڳي نه داسي هيس، هاڻي نه آهيان ۽ آئينده به ٿي وهندس. ٿرمان ڪربانڌان، ٿرڪڻ، ٿروڪار، ٿر ڏاه، ۽ اٽڪ ٻرڪارون جي ليلائن ڪرڻ وارا آهيون ٿرمان هر شيء ۽ هر ڳالهه کي چاڻڻ وارا آهيون تنهنڪري وڌيڪ چوڻ اجاڻ آهي.

ٿين چرلدي ٻاروئي وري وري پراڻاڻا کي ويٺي ڪئي ۽ مستڪ جهڪار. پڳران شڪر خرش ٿي ٿهڪ ٿيندي انٿر ڏهان ٿي ڪٽلاش ڏانهن اچي ٻهٽو ٻر اندر ۾ ٻاروئيءَ جو وچوڙو البت ستائڻ لڳو. پٽوڻجي اندر جو حال اچي لنداشور ۽ ٻين ڪن (ڌوڻ) مان ڪرڻ لڳو، جيڪي ٻڌ ڏيکارون خرشورن مٺائڻ لڳا جن کي ڏسي ٻاڻ پڳران شڪر جي دل وڌيڪ خرش ٿيڻ لڳي. (هر هر موادو شير ڪاشي وشواس ڪمڪي) ودر سنگهتا (۲) ٻاروئي ڪند (۳) آڏاء ۲۹ سماپ.

ٻاروئيءَ جي گهر ڪرڻ لاء دهاديو جو ٻاروئيءَ جي ٻيئيءَ ماءَ وٽ وڃڻ

ٿارڊ: اي وڌاڻا! ڪٽلاش ٿي موٽي اچڻ کانءِ پڳران شڪر جي دل ٻاروئيءَ جي وچوڙي ۾ ٽوڙڻ لڳي نه ٻيءَ پڳران شڪر ڇا ڪيو؟

ٻرهه: اي مٽي ٿارڊ! هيڏانهن پڳران شڪر جي دل ٽوڙڻ لڳي نه جلد ئي نٿوڇر روپ ڌارڻ ڪري ٻاروئي جي ڄم ڪرڻ لاء هن جي ٻيئيءَ ماءَ جي گهر ڏانهن روانو ٿيو نه هو ڏانهن وري ٻاروئيءَ جي ٻيئيءَ جي سڻا جي خبر پئجي ۽ والڪر شور جي ڪند ڪرڻ ۾ ٿهڻجڻ لڳي. شور جا ماڻهو، ٻاروئيءَ جا مٽ مٽ ۽ مٽا مٽا ۽ بنا ڪو راج هماچل سهڻي ريت ٿي ٿيار ٿي ٻاروئيءَ کي وٺي اچڻ لاء روانا ٿيا. هن طرف وري ٻاروئي نه

هائي وري مان ښهجو لپاږ ڏ کښس. مان لولي ڏاڍو پرس ليو آهيان. جهڪو ورو کور ٿو.
جهڙي سو ٿوري سگهي ٿي. لپسا جي ٽيمس ۾ خريد ڪيل هونئر مان ڏههجو ٿي جهڪس
ڏههجي سندر سورس ۽ موهڻي ۽ سورس ٿي مان ڏاڍو پرس ليو آهيان. ٽوڪسان سواء مولڪي
هڪ هڪ پنڪ ۽ جڳن پراو لي وهندي ۽ ٽون موهڻي سفالي يعني هرتر سائر ۽ ڏاڍس
يعني ٿي وهندي. اي ڪروڙ لندلي هي موهڻي پريڪا هئي ۽ ٽون ان ڪلن امتسان ۾
پاس ٿي چڪي آهن! ٿوڻي لوڪن ۾ ٿو ٿوڙي ٿوڻي پڳتي واري استري اي ڪاڏ ٿوڻي
ڪاڏ ٿي اچي. هائي مان سڀ لولي ۾ ڏههجو آهيان ۽ ٽون موهڻي پراو وڏ ۾ يعني
ٿي چڪي آهن ۽ هائي پڻي گڏجي ڪٽڻس پريڪا ٿي هلنداسين.

اهو ٻئي پارولي ٻوڏ ۾ پوڄي ويٺي. هن جي لپسا جو ٿڪ جهڪ هڪ کن ۾ لوي وڙو.
(هر هر مهاديڻ سوڍو - ڪاشي وشواند ڪمڪي) وڏو سکهوا (۲) پارولي کڼد (۳) اډا ۲۸-۴۰
ساڻس لور.

شو - پاروليءَ جو گفتگو ۽ پاروليءَ جي ڳالهه سويڪار ڪرڻ

ٻوڙها: اي ٿارڊا پارولي ڏاڍو پرس هئي ۽ ڪهڙن ۾ ٿي ڏ ساڻس لڳي. خوشيءَ ۾
اچي پڙهان شڪر کي چوڻ لڳي ۽

پاروليءَ: اي سراسي! اڳئين سي ۾ ڊڪه - ٻڪه کي چو وساري ڇڏي الر؟ مسان اها
ساڻي ٿي سڙي آهيان. اي ڊوڙ جا ڊوڙ مهاديڻ! هن سي ۾ ڊ ٿارڪاسر ڊڪس کان سفالي
ڊيولان جي رڪنا ٿه مان مينا مالا جي ڪرپ مان اچي ٿي آهيان. جهڪڙهن ٿوهان کي دل
۾ ڏ ٿي ڏ مان هڪ ويهي ڪوڙان ٿوهان جي آڳا وٺي مان هونئر ڏههجي پڻي جي ڪور
وڃان ٿوهان ڏ ڏههجي سڱ (مکڻي) وٺڻ ٿه موهڻي پڻي وٽ اچي ڪور ڪرڻ شروع ڪيو.
ان ڳالهه ۾ پڻي ٿوهان جو جس ٿيندو. پڻي جي وڃي ايندي. هميشه موجب مولدا سائر
وهندي ايندي. ٻڙه ٿوهان ڊيولان، وشن ۽ مهن ۾ پڻي ڏههجو سگهو ظاهر ڪيسو. اڳئين
سي ۾ ڊڪه پراڻيءَ موهڻي ٻاڙن ٿوهان جي هٿ ۾ ويڌڪ وڌي موجب ڪالسر ڏي
هئي. وراهه سسڪار ڪاره پڙيءَ طرح ڏ هٿ ڪري ڪي ڪوٽهارن وڃي ويڙن هون.
وڌي ۾ وڌي غلطي اها وڃي ويٺي هئي جو ڪور هن جو ڀوڄن ويڌڪ وڌي. موجب
موجب ڪور ٿيو هو. هن ڏههجي ڊيولان جي ڪارج ڏ ڪور ٿه وراهه سسڪار چڪي.
موجب ويڌڪ وڌي. موجب ٿي ڪورجي ۽ موهڻي پڻي، ڪسي پڻي ۽ پالڻ اها ڏ خبر اڻ
ڪورجي ڏ پاروليءَ جي شب ۽ ڏ لپسا هئي.

پڳوان شڪر: اي ڊيري! ڏههجي مولدا واري ڳالهه پڻي ڪورجي ٿي اهي
مڪر هسي سائر ۾ جهڪي سڀ ٿي وڃي آهن سو سڀ لاسولس موهڻي
ڪورج. ٻوڙها آڏي سڀ ڊيولان ۾ اٿن ٿي سڀ. مون لوڪن ايشو سڱن لسي اها هڪ

گري ماڻهو امر ۽ اڪال ٿي پوندو آهي. پوءِ ۽ لا موص ۽ ڪال جو ٻپ ڪهڙو؟ انجي (شڪر) جي ڪرڻا سان وڌو ۽ پرهما پنهنجي پنهنجي اٿر ۽ اوچ پڌ کي ٻهڻا آهن. ڪلياڻ روپ شڪر جي پڇڻ ڪرڻ سان ڪهڙو موروٽ پورو ٿي سگهندو؟ مهاديرو وٽ ڪهڙيءَ شيءِ جي ڪمي آهي؟ جيڪي پڳوان شڪر جي آياسا نه ڪندا آهن تن وٽ ستن جنمن لاءِ لڪشمي واسو نه ڪندي آهي مگر جيڪي پڳوان جي شيرا ۾ لڳل رهن ٿا تن وٽ لڪشمي ڪڏهن به ناس ڪانه ٿيندي آهي. جڏهن پڳوان شڪر اڳيان نرو. ٿڌارن ۽ چوڏهن سڌون اڇ ڪري رهڻون آهن تڏهن هي خوش ٿيڻ سان ڪهڙي سنسار ۾ دلڀ چيز ٿي سگهي ٿي؟ جيترو ٿيڪ ان (شڪر) وٽ ڪا به منگل واري شيءِ حاضر نه آهي پر ان (شڪر) جي سمورڻ ڪرڻ سان ڪهڙي (آمنگل) (آپسرو) واري شيءِ اڳيان کڙي ٿي سگهندي؟ نرو ڪار شڪر جي اڳيان ڪهڙي وڪار يا خرابيءَ واري شيءِ کي مجال آهي جو شو پڳت کي ستائي يا چڱي رستي کان بگاڙي ٻيءَ طرح هلائي سگهي شڪر کي درشن ڪرڻ سان ٻارائي پوئو ٿي ٻڌن ٿا. جڏهن توهان چيو ته مسائن جي رڪ لڳن کي مڪيندو آهي پوءِ ٻيلا ڇو ڊاونائون شڪر جي ان بدن تي لڳايل رڪ لاءِ سڪايل ٿي ڦرندا وڌندا آهن؟ پڳوان شڪر جي بدن سان جهوڪ ڪري هر هڪ شيءِ پوئو ٿي پوندي آهي. جو پڳوان، هرتا، ڪرنا ۽ ٻيا آهن. يعني ٺاهيندڙ پاليندڙ ۽ سنگهار ڪندڙ آهي. سو ٻيلا پڳتيءَ ۽ ڪنن جوڳ ۽ اڻسڀا ڪانسواءِ ڪيئن ملي سگهندو؟ جيڪي دراجاري، ڪوڙا، ڪپڙي هوندا آهن سي شو - اٽس کي ڪيئن چاڻي ۽ سچائي سگهندا؟ جنهن ڏارن جي ڏار مهاديرو جي توهان ويٺو ڪلا ڪئي آهي ۽ چاڪاڻ جو مون توهان جهڙي ڪلا ڪندڙ ۽ ٻائيءَ جو ستڪار ڪيو آهي تڏهن گري توهان سان گڏ مون کي به ٻاپ جو اڌڪاري ٿيڻو پوندو. اڙي دشت - اراهمڻ! توهان جو چيو ته مان شڪر کي چاڻندو آهيان سو حقيقت ڪان توهان غير واقف آهيو. سڀ ارشن جو پوئو پڳوان شڪر ٿي منهنجي منزل مقصد آهي. منهنجو رشت ڏار آهي. پرهما ۽ وڌو هن (شڪر) جو اڻهڻو ٿي سگهن ته باقي ٻين ڏارن جي ڪهڙي ڳالھ چئجي؟ مون سڀ ڪجهه سمجهي ان (شڪر) کي پتي ڪري اڀاڻڻ جي لاءِ ڪنن جوڳ ۽ ساڌن ڪيا آهن.

(اڃا جڏهن اراهمڻ جواب ۾ چوڻ لاءِ تيار ٿيو ته ٻاروئيءَ ٻڪدم ساڙهيءَ کي اشارو ڏنو ته کيس ڪجهه ڳالهاڻڻ لاءِ منع ڪري جو ٻاروئي هن اراهمڻ کان ڪجهه نه پڳوان شڪر ٻاٻس ٻڌڻ لاءِ تيار ڪانه آهي.

شو پڳتن کي گهرجي ته شو. ٿندا ڪرڻ وارن کي ماري مات ڪري ڇڏان پر جي ٿندا ڪرڻ وارا اراهمڻ هجن ته انهن کي تياڳ ڪرڻ گهرجي ۽ اهڙيءَ طرح جڏهن ان اراهمڻ کي تياڳ ڪرڻ لاءِ ٻيو ڪٿي اچي وڌڻ لڳي ته ان اراهمڻ مان روپ ڦيرائي ساکياٺ پڳوان شڪر پاڻ پرکيت ٿيو ۽ چوڻ لڳو:

پڳوان شڪر: اي ٻياري ٻاروئي! - مون کي ڇڏي ڪيڏانهن وڃي رهي آهين.

نه گهاٽ، نه مت نه مائت، نه ٻار نه دوست، نه سڄڻ نه دشمن. گهر گرهستيءَ جي ڳالهيون،
 ٻوڙ وٽ، عيش و آرام کان هر دم ٻاري ۽ ٺيڪ ٽوڙي (صفا اگهاڙو) رهندو آهي. ڀرپس،
 ڀاڻپ ۽ ڏاڻپون سندس ساٿي آهن. هن کي نه ٻار ڏهه ڀڄائون (ٻانهون) آهن. مان
 سمجهي نٿو سگهان ته ڪهڙي ڪارڻ تون اٽڪي پئي ڪرڻ سرڪار ڪري رهي آهين؟
 تنهنجو عقل ۽ فهم ڪيڏانهن ڪم ۽ غرق ٿي ويا آهن؟ ڏکيو نه ٻهجهڻي وڏي ٻيڪهه ۾ ٻهجهڻي
 ڏيئي سٽيءَ کي الهيءَ ڪري نه گهرايو هو جو هوءَ هڪ وڏي ٻهجهڻيءَ جيڪا ڪريءَ جي زال
 هئي. نه فقط ايترو پر خود شڪر کي ٻيڪهه جو ڀاڳ (حصو) ڏيڻ کان به ڏکيو انگاري ٿيو
 جو سڀني ديوتائن کي گهرائين ۽ هن (شڪر) کي ٺهاريو، نه مرگليائين. ڏکيو جي ڏيئي
 سٽيءَ ان ايمان ڪري ٻهجهڻا ٻارڻ ڪيا. اي ڏيئي! تون استرڻ ۾ وٽن آهين ۽ وڏ
 گهراڻي راجا هڃاڻ جي ڏيئي آهين ٻوڙ توکي هن طرح ڪندو ته سڀا ڪرڻ جو ڪهڙو
 ضرور آهي؟ هار، سينگار، عطر، ٺيل ڦليل، گڻسرو، چنڊن چڙهي ناحق ڏوڙ ۽ خاک
 لڳائڻ ٿي چاهين! ٻهجهڻو سڄي ڏيئي ڪجهه وٺڻ ٿي چاهين!! ٻهجهڻي سورج روڻي سڀني
 شين کي ناس ڪري اوندو، ۾ اڏامندڙ ڪڙ ڪهڻي جي ٻارڻ ڏوڙ ۾ توکي ڪهڙو لاپ ملندو.
 ويجهي، مڇل، پٽ ٻهجهڙ، ۽ قيمتي گهڙا چڙهي جانورن جي ڪن ۽ ڇوڙيءَ جي ٻهرڻ
 مان ڪهڙو ڦاٽو؟ گهر گهاٽ چڙهي جهنگل ۾ ڏوڙي دڪانڻ مان ڪهڙو ڦاٽو؟ ڀاڻڊر
 وغيره جهڙن سڀني ديوتائن کي چڙهي شڪر لاءِ ٻارڻ ڪرڻ جي ڀاڳ ڪرڻ آهي سون کي
 چڙهي ٻوڙ کي پڪڙڻ جنهن مان نه هڙ نه حاصل. ڪٿي تنهنجون سندس ۽ ڪومل اکيون ۽
 ڪٿي شڪر! ڪٿي تنهنجا سهڻا وار ۽ ڪٿي شڪر جون جٽائون، ڪٿي تنهنجي بدن
 تي چنڊن لڳل ۽ ڪٿي شمشان جي وڪ شڪر جي بدن تي، ڪٿي تنهنجي ڪنهن ڀاڱي
 ساڙهي ۽ ڪٿي شڪر جي بدن تي هاليءَ جي گل! ڪٿي تنهنجي بدن تي ڳهڙا ڳڙا ۽
 ڪٿي شڪر جي بدن تي واسينگر، ٺانگر؟ ڪٿي تنهنجي شيرا ڪرڻ لاءِ داس، داسيون ۽
 سهڻيون ساڙهڙيون ۽ ڪٿي هن جي (شڪر) جي اڳيان شيرا ڪرڻ لاءِ ڀرپس، ڀاڻپ، پشاج
 ڏائڻ ۽ ڏاڻپون؟ ڪٿي تنهنجي اڳيان دهل، ٻاجا ۽ شيرازون ۽ ڪٿي هنجي (شڪر)
 اڳيان ڊمڙو ۽ ڏاڍو؟ جهڪڻ هن وٽ ڌن ۽ مال هجي نه ٻوڙ جهڪڻ اگهاڙو (ٺيڪ ٽوڙي)
 جو رهي؟ ڪٿي تنهنجي اڳيان سهڻا رت ۽ ڪٿي هن جي (شڪر) جي سڙيءَ لاءِ هڪ
 ٻڍو ڏاڍو؟ جهڪي سڀنيءَ ڪنوار لاءِ هڪ گهرت ۾ ڳڻ هڻڻ گهرجن انهن مان هن (شڪر)
 ۾ هڪ به ڪڍ ڪونه آهي پر اٽلر اوڳڻن سان ڀريل آهي. تنهنجي ٻارڻ ٻاري ڪامدو کي به
 هن پسر ڪري توکي سمن سان ورائيءَ ۾ چڙهي هليو ويو. هنکي ٺيڪ ۽ شرم جو ڌرو به ڪونه
 آهي. نه منجهس شناس آهي، نه علم اٿس، نه ڪيان اٿس، نه اٺ و هڻ ۽ نه چئن چئن ۾ هليو
 چلڻ جو فهم ۽ فضيلت اٿس. زهر ڪٽڻ ۾ اٿس، پشاج سندس ساٿي آهن، ورڪڻ
 (اڏاس ۽ ٺهڻيءَ) رهن ۽ وارو آهي، اڪيلائي کيس وڻندڙ آهي. تنهنجي ڳهڙيءَ

پښان شکر کالسهه کوهن سان د شادي کړن کول ئي چاهي ؟ هن له کوهن ئي سال
هن کوهن لهسا ؟ هند جوړه سائن گيا آهن. برهما، وشو، اذر وشمه سيني داولسان
ئي چڙي هن پښان شکر جي اړام کړن له مني لارو جي جوړ موجب کلهرو لب
کړن شروع کوه آهي.

الن ساهڙي. وچا جي ځاله. پڙي کري ان پڙي پراهمڻ چور، "الن آهي له مان هيء
سپ چور يا مشري ساهڙي وچو آهمن. جيکڻهن جنمست آهي له دوي پهمڙي مکارولند
مان سپ مولکي سڌ پڙان جي کوشش کري. پراهمڻ جا وچن پڙي دوي پارولي ځان
پڙان له لمار ئي. (هو هر وادار شهور. کاشي وشواند گنگي) ودر سنگهتا (۲) پارولي
کد (۳) اذہاء ۲۶ ساهب.

پاروتی، حی ځاله، پڙي گري پڙي پراهمڻ کان پښوان شکر

جي لندا (گلا) کړن

پاروتی، اي جناڙي پراهمڻ مهنڙي ساهڙي وچا جوکي جهکي مهنڙي
بابت چور سرورهن آلا سڌ آهي. ان پر کوه وڌاء يا کوه کول آهي. مان من،
والهيء ؟ کوه يا سان سوري سڌي کوهائي کهن کوهان ئي. مون ساکام پتي پارولا سان
ئي پښان شکر کي سواکار کوه آهي. جيوتليک ساهن ان له هيء دلپ رُسو مون
کي اصل کاله اړام لهندي، لهن د من وس دوس ئي لهما شروع کري وهي آهمن.
پراهمڻ، اي دوي جيکڻهن لون شکر له سڌ. پڌ لهما ئي کوهان له کن لالي
پڌ شکر بابت مولکي سوري سواکار آهي. کهن د مائهو کي پتي مول کوهان سان
اڳر اهر سڌو ساهب جو کوه آهي له ان جي وعشيء کوهي. کان چکيء طرح والڻ لڄي.
کوهست آهر پر شروع پر اچن ڏکوه آهي، مگر الکن ارويء طرح لپان ان کان د ڏکوه آهي.
جهکي مان همنو چوان لو سولهنڙي پلائيء ؟ نالدي له ئي سدهو کوهي. شکر جي
له مولکي لهرء عرت آهي، مگر سڌ لريء همنان کوه لکندو. وادار سڌن سرار کي
پسي رمانندو آهي (وڌ مکمندو آهي). مني لسي سڌن وارن پښان جناکون الن. پڙيء
پښان چيني جي کلء چادر پښان هاليء جي کل پهرندو آهي. هند پر کوهول (سڌ) جو
لولا، د من ئي لانگ ئي عرف لپا چور کهن. وهرلورنء له کالڙ چورن شهور جهوړک؛
له ڏالروء ؛ پسر چورن پڙون سندس کالڙ آهي. پساکء ؛ د پساږ پښو
انورن الن. سندس چور کهن لوسر آهي و کهر سندس مسالا پلا آهي سا
ځاله له لڙي سهنکي خبر کاله آهي ؛ سپ کوه وچو وکوهو الن. له الن کوه

هن سڀني جهنگل ۾ نون ڪير آهن، ڪنهنجي ڌيءَ آهن ۽ گهڙي ڪارڻ ۽ گهڙي
 ديوتا لاءِ اوسيا ڪري رهي آهن؟ نو نوجوان استريءَ جو بنا پٽيءَ جي اچي هن جهنگل ۾
 ڪنور اوسيا ڪرڻ جو ڪهڙو ڪارڻ ٿي سگهي ٿو؟ ڇا ڪنهن اوسريءَ پٽيءَ توکي اڪيلو
 ڇڏي ڏنو آهي يا توکي ڇڏي هو ڪيڏانهن هليو ويو آهي؟ اي ديوي! تون نه ڏاڍي ڀاڳ
 واري ڏسڻ ۾ اچي رهي آهيان پر ٻڌاءِ نه سڻين ته ڪنهنجي پٽيءَ جو لالو ڇا آهي ۽ گهڙو
 منهنجو ڪل (گهراڻو) آهي؟ ڇا تون ويد - مانا ڪاٻري آهيان؟ لڪشمي يا سندرو روپ
 واري سوسروئي آهيان؟ منهنجو رنگ، روپ، ڊول ۽ پيشائي سڄي ڀڄي ديويان جهڙي ڏسڻ ۾
 اچي رهي آهي.

ٻاروئي: اي مهوراج! نه مان ويد - مانا ڪاٻري آهيان، نه لڪشمي ۽ نه سوسروئي آهيان.
 مان راجا هماچل جي ڌيءَ آهيان ۽ منهنجو نالو ٻاروئي آهي. جهڙي قدر اڳئين جنم ۾ -
 بادشاهي ٻوڙ ٿي نه مان پرڄاڻي. ڏکڻ جي ڌيءَ هيس ۽ ان وقت منهنجو نالو ستي هو ۽
 هڪ ڏينهن پتا جي گهر ۾ پٽيءَ جي ايمان ٿيڻ ڪري جوڳ اڪي ۾ مون شرار ٿياڻ ڪيو.
 هن جنم ۾ مون کي پڳوان شڪر مليو ته هو مگر ڪامڊو کي پسر ڪندي مون کي ڇڏي ويو.
 ان جي وڃڻ تي ۾ منهنجو حال هيٺو ٿيڻ لڳو پوءِ نه مون کيس ٻاڻڻ لاءِ ڪنور اوسيا ڇو
 پڪر ٻه، پڇاڻي هن ڪنور تي جبل تي اچي پهتس. هتي ڪيتري وقت کان اوسيا ڪري
 رهي آهيان، پر ٻارڻن کان پياري پرمالما کي نه ٻاڻي سگهي آهيان، جنهنڪري هيئنر مان
 اڪي ۾ ٿو ڏاڻ لاءِ نيار ايندي آهيان پر توهان کي ڏسي ترسي پيس.

براهمن: اي ٻارو! ائين چوڻدي براهمڻ ديوتا جي سامهون اڪي ۾ ٻاڻ ڪي جلال لاءِ
 وڃڻ لڳي. براهمڻ هن کي ڪيترا دفعا منع ڪئي. ٻاروئي چئن ٻاڻ ۾ ٿو ڏار نه ٻاڻ ڇڏين
 وانگر اڏي ٿيڻ لڳي. ٿوري دير ان لڏي ٻاڻ واريءَ جاءِ تي پهتي ڪري جڏهن ٻاروئي
 مٿي اٿڻ لڳي تڏهن براهمڻ روپ ڌاري پڳوان شڪر هن کان وري پڇڻ لڳو:

براهمن: اي ديوي! ڪهڙي قسم جي اوسيا آهي سر ته منهنجي سمجهه ۾
 ٿي نٿو اچي. ٻاڻ ۾ ٿي وڃين ته ٻاڻ، جلائي ڪونه ٿي سگهي. ان مان ائين ڪڍي ڇڏيو اوسيا
 جو توکي ٻورو ٻورو ٿي ملي ڇڪر آهي وري ڇا ڪارڻ نه اڃان تائين منهنجي من جو مطلب
 ٻورو نه ٿي سگهيو آهي نه ڇڏيو ته منهنجي اوسيا لڦڦل ٿي چڪي آهي. هاڻي سڄي ڀڄي
 منهنجي اوسيا جو ڪارڻ ڪهڙو آهي؟

ائين ٻڌي ڪري ٻاروئيءَ منهنجي ساهيڙيءَ وڃيا ڪي جواب ڏيڻ لاءِ اُساهت ڪيو ۽
 سڳيءَ (ساهيڙيءَ) وڃيا ڇيرو:

ساهيڙي وڃيا: اي ساڌو! توهان کي ٻاروئيءَ جو اُتر چرڻو اوسيا جو ڪارڻ مان ٿي ٻڌايان.
 ديوي ڪرراج انڊلي راجا هماچل جي سوتري آهي. ٻاروئي ۽ ڪاليءَ جي نالي سان سندس ٻرند
 آهي ۽ مڙها جي ڌيءَ آهي، اڃان تاءِ ڪنوراري آهي ۽ هن سان ڪنهن به شادي ڪانه ڪئي آهي. هي نه

دارا گن ل نهنگري ژرم هس يعني چرگه ؟ سياست كي ژادو ٲمارو آهي. ماها پر لکل مائور كي ئي ولر روپ، سولهن سولها، شرم حياژ جي لکل هولدي آهي، ل اهر كي. پرپر شنگر، اهرلي، ماها رهن، رواند وغيره آهي. هر ل گهن ژور، جالي وغيره چو آهي مگر هر گهن چو ؟ سگهن چو آهي. اي وشتر چو گهن ٲگران شنگر مون سان گز شادي ل گني ل مان سچي عبر گناري وها پسند گندس. چو گهن سروح اوله. کان اٲر ل شروع گري، سروز ٲرس هك چكه بهٲ ٲدراڻ هلل ل شروع گري، باه لذي ئي وچي، گمل جبل جي مغان ٲهازيء جي ٲتر ئي اٲر شروع گري ء اهزيء طرح لاممكن ٲمند شيرن ممکن لٲ شروع گن مگر مهنجر هك هڪوار چمگر شروع لور آهي. سوا ٲر ٲنگر ل ٲمندو.

المن چولدي ٲگران شنگر چو سروح گندي پاروئي چو لٲ ويٲي. گرچا - ٲزالي كي ٲهنجي انعام ئي ٲگر لٲي وشي ل کيس شاهاس لٲا لگا. گرچا - ٲبريء جي امتحان ولج کان اوره سٲ ئي وشي روي شنگر وند آيا ء مهادر كي سمورو وولانس ٲذالي هر گر ٲهنجي ٲهنجي گهر ووالو لور. (هر هر مهادر شير. کاشي وشولانس گنگي) ودر سنگها (۲) پاروئي کند (۳) اذها ۲۶۰ ساهت.

~~~~~

ٲگران شنگر چو برهمن جي ويس پر پاروئيء وٲ لٲڻ

ء ٲب چو سبب ٲڇڻ

برهما : اي لارڊ ! اوهن سٲن وشن جي ٲهنجي ٲهنجي ڏار ڏاهن وچن کان اوره سندر شو. لٲا گرن واري ساکامٲ ٲگران شنگر ٲبريء جي ٲب جي ٲرنکا ولج چو ٲگر ٲه ٲجالي هڪ چناڏاري براهمڻ چو ويس ڏاري هڪ لکڙي ء چٲي هڪ ٲ کٲي ووار لور. پاروئيء جي اشرم اي بهٲي ڏالان ل ٲبري - شرا ساهڙن سان گز لاهيء ئي وٲئي هئي. برهمچاريء چو روپ ڏارڻ گري شنگر اچي پاروئيء وند بهتر. ان عجب ويس ڏاري براهمڻ كي لٲي گري ٲبري پاروئي انچو بلکل چڪيء طرح عرب سان ادر سڪار گهو ء ٲرچا وغيره گري کالرس حال اهرال ٲڇڻ شروع گهر.

پاروئي : اي بهراج ! برهمچاريء چو روپ ڏارڻ گرن وارا لسرهمن دهر آهر؟ هڪٽان آها آهر؟ لوهان ٲهنجي اٲني ٲرکاش سان هن ٲن ٲر چٲڪ اٲشروي چوس چڪاي چٲي آهي چو هيء ٲن - ٲرمي به به گندي لٲار اچي وئي آهي !

برهمن : اي ٲبري ! عجب جي گاد ڳاله آهي. مان هڪ اٲدر براهمڻ سمڻ اي الزار گهمندو ٲرلندو هڪ اچي اڪتر آهيان. ان ٲر گور شڪ گراهي سٲن سٲر ٲڙيء وارو، لهرئي ء ٲن کي سڪ ڏيڻ وارو ٲن جي سامر رهندڙ براهمڻ آهيان، مگر اي ٲبري

[illegible]

پاروتی : (البس مشکی کري) اي رشترا لرغان جوکي چور آهي. سو بهدني
 سچو. آخر اٽڪ چور الر بار مهندجرت لٽا وارو گرل آهي. لرغان گرغا مگري مدمتي نهيا
 پر پنگ وچونا جي ڪوشش نه ڪراره. ڏاروشي ٿارڻ جا وچن مدمتي نه ڏاڏسي وارا آهن.
 لڏهڪري ان کي مان ڪڏهن گرل پنهانس. ويندڙن جا پٽو ٿورم الرن ٻولندا آهن ته
 ڪروچن يا وڏن جا وچن هميشه سچ ٻولندا آهن ۽ الرن جهڙي مڙهندا آهن جي لوست ٿا ٻولون
 پر سکر پاليندا آهن. جهڙي الرن ٿا مڙهن جي بدوي لوستن ٻولندا آهن اي وشوٽا لرغان
 اٽڪ چور آهي ته ٻکران وشوٽن جو پنهان آهي ۽ لٽلن وڙهندا آهن پر وشوٽا آهي مگر
 ٻکران سکر ساڳو آهي پر ٻرهم آهي لڏهڪري لروشتا آهي. هو مشا پڳن جي نه شرلو

ٻڌائي رهندو آهيان. توهان ڪرڻا ڪري ٻڌو. شادي ڪرڻ انسان لاءِ ضروري ۽ اٽل ڪارج ڪونه آهي، ڇو جو شادي ماڻهوءَ کي ٻيتر ڇهڻ لاءِ هڪ مضبوط زنجير آهي. جهڳٽ ۾ ڪسنگ ڪوٺڻ ئي قسم جا آهن مگر استريءَ جو سنگ انهن سڀني کان وڌيڪ خراب آهي. ماڻهو سڀني قسم جي سنگ کان چوٽڪارو يا مڪتي پائي سگهي ٿو. باقي استري - سنگ کان چوٽڪارو پائڻ لاءِ فقط دشوار يا مشڪل آهي پر ناممڪن آهي. اوهان يا ڪاٺ جي قيد يا جيل مان به هڪ ڏينهن چوٽڪارو ملي سگهندو پر استري، ٻيٽ، گهر، سنسار وغيره کان ڪڍڻ چوٽڪارو ملندو نهن جي پڪ ڪانه آهي. تمام وڏي پٿرن ۾ وڇوٽ واراڻن واسنئون ۽ چاهيائون سدائين وڌندڙون رهنديون آهن ۽ جيئن جو من چاهيائون سان پيرل آهي تيئن جي لاءِ مرڪ، مڪتي يا چوٽڪارو سڀني ۾ به ملڻ ڏرل آهي. ماڻهو جهڙڪڻ سڪ ۽ آرام چاهي نه وڃن ۽ چاهيائون هر چڱيءَ طرح لڳاءُ ڪري. ڀڙڪڻ، واسنئون يا چاهيائون ۽ وڃڻ کي وڌ (زهر) سمان لڳيو ويو آهي. جيئن زهر انسان کي ماري ٿي، تنهن وڃ به انسان کي مانت ڪن ٿا. وڃڻ سان ڳالهيون ڪرڻ ۾ ئي ماڻهو اُٻوٺو ٿي پوي ٿو. وڃڻ وڌڻ آڇ-اڇاڻ وڃڻ سان ملاپ کي وارڻي (شراب) چيو آهي. جيتوڻيڪ مان (ڀڳوان شڪر) هن ڳالھ کي چڱيءَ طرح ڄاڻان ٿو ته توهان جي پيارلن سٿل ڪي ڇاڪاڻ ته مان پڙتڻ جي وس ۾ رهندي سڀ ڪم ڪندو رهندو آهيان. تنهنڪري ”نه پنهنجيءَ مرضيءَ موجب ڪندڙ“ نالي سان هن سنسار ۾ مان پوسڻ آهيان. پڙتڻ جي لاءِ مون ڪيترا دنيا ڪشت سٺا آهن. گهره - ٻيئي ئي ڪري وشواري مٺيءَ جا دڪ دور ڪيا اٿم. مان توهان کي چا وڌيڪ چوان ڇو - منهنجي پرلڳيا کي توهان سڀ چڱيءَ طرح ڄاڻندا آهيو. مان سچو ٿو چوان ته جڏهن جڏهن به پڙتڻ ٿي ڪا مصيبت نازل ٿيندي آهي تڏهن تڏهن مان انهن جا دڪ دور ڪندو آهيان. ٿارڪاسر کان جو توهان سڀني کي دڪ وسير آهي تيئن کي به مان ڄاڻان ٿو، پر به توهان جو دور ڪندس ۽ اهو به سچو ئي سمجهو. جيتوڻيڪ منهنجي شادي ڪرڻ ئي صفا دل ڪانه آهي ته به ٻيٽ ڇڻڻ جي خيال سان ڊاهي - ڪرويءَ سان شادي ڪندس. توهان سڀ ڊوٽائون ئي خوف پنهنجي پنهنجي گهر وڃي سگهو ٿا. مان توهان جو ڪم ڊرو ڪندس ۽ هن ڳالھ ۾ ڪنهن به چٽا ڪرڻ جو سبب نه آهي.

اٺين چٽي ڀڳوان شڪر اڪيون ڀڙنڀندي وري پنهنجي ساڙيءَ ۾ لڳي ويو ۽ ڊوٽائون ۽ ٻيا سڪ سان پنهنجي پنهنجي ڌام ڏانئون روانا ٿيا. (هر هر مٿاڇر شير - ڪاشي وشواري ڪنڊي) ردر سنگيتا (۲) ٻارولي ڪنڊ (۳) اڌ ٻاءُ ۲۴ سماپ.

اي وشرو! مون ڪامديو کي چئڻي ديوتال لاءِ ڏاڍو اڻڪار جهڙو ڪم ڪيو آهي. اڄ کان وٺي ماڻهو لشڪار لڏي رهندا، لشڪار اچڻ ڪندا ۽ لشڪار ٿي. ساڌن ڪندا جهڙو لشڪار ديوتالون پوماند ڀر مشورو کي چڱي طرح ٻائي سگهندا. ڪامديو لوڪ ڏانهن وٺي هلڻ وارو آهي. ڪار مان ڪروڙ پئدا ٿئي ٿو. ڪروڙ مان موهر ۽ موهر مان لپسا جي لاسي ٿئي ٿي. تنهن ڪري توهان ديوتالون سڀئي ڪار، ڪروڙ ۽ موهر جو تياڳ ڪيو ۽ منهنجي چوڻ ۾ ڏورو ۽ شڪ نه سمجهڻ گهرجي.

اهڙي طرح لشڪار ڏور هر اڀرڻ ڪري ڀڳوان - ودر وري اڀرهر جي ٿي ٿي وٺي ويا جنهن تي وري لڏيڪشورو آستي ڪئي ۽ چيو.

لڏيڪشورو ته اي ڏيڻ جا ڏير، ڪرڻ ساڳو ٻڌو، هي ديوتالون توهان جي شرڻ ۾ آيا آهن. سڪت جي سڀي ۾ سندن هر مشڪل آسان ڪريو.

لڏيڪشورو جي ٻاروئا ڪرڻ تي ٻه ڀڳوان ودر - جهڙن اکيون نه ڪلهن نه ٻوڙ ٻوڙ ۽ وشرو ڏاڍي اهو ۽ اڀر سان آستي ڪئي. جنهن لسي ڀڳوان - ودر اکيون کولي ڏاڍي اڀر واريءَ وٺي ۽ چيو.

ڀڳوان رحر: اي وشرو ۽ ٻيا ديوتالو! توهان سڀ ڪهڙي ڪم لاءِ هڪ گڏ ٿيا آهيو ۽ مونکي - چه سڄو ٻڌايو.

ڀڳوان وشرو: اي ميمشورو! توهان سڀ ڄاڻاڻهار آهيو. التوامي آهيو. ڇا توهان اسان جي من جي ڳالهه ڪرڻ نه ڄاڻو؟ ٿڌن ۽ اسان توهان جي آڳاٽا موجب چئي رهيا آهيو. اسان سڀئي ديوتالون ئي ٺاڙڪاسر دلپت ڏاڍا ظفر ۽ سحر ڪيا آهن لڏيڪشوري ديوتالون توهان جي شرڻ ۾ آيا آهيو. توهان جي لاءِ ڪروڙ ٺڌي پاروئيءَ جي ٺيڻ آهين ڪرائي آهي. هاڻي توهان ۽ پاروئيءَ مان هڪ ٻئي پئدا ٿيڻ گهرجي، جنهن مونس ٺاڙڪاسر دلپت جهڙو الب اچي سگهندو ۽ ٻيو ڪروڙ آيا ڪرڻ آهي. ٻوڙا هن دلپت کي اهڙو وڏو ڏار آهي جو ٻوڙا هن جو اٿن مونس ڪرڻ ٿي سگهندو ۽ جنهنڪري هر ٻي ڏير لسي مڇي سيار کي ڪشت ٿيڻي رهيو آهي. هيڏانهن وري ٺاڙو جي آڳاٽا اوسار پاروئي ڪندو. ڇوڙ ساڌن ڪري رهي آهي، جنهن سان ٻه ساري سيار ۾ ”ٻاهر - ٻاهر - ٻاهر“ جا آواز اچي رهيا آهن. ٺڌيڪري اي ٺاڻد! توهان شوا - ڏيريءَ کي ڏو ٺيڻ وڃو ۽ ديوتالون ۽ سيار جا ڪشت ٺاڙو ڪندو. ٻيو ديوتالو ۽ اسانجي من ۾ توهان جي شوا - ڏيريءَ سان شادي ڪرڻ جي چاهيا آهن. وري توهان وٺي ڪي ٻه وڏو ڏار آهي، تنهن جي ٻوڙي ڪرڻ جو سوڌ به وڃي رهيو آهي، سو ٻيڻها وڃن ٻڌا ڪري ڪرناوند ڪندا.

التن چئي وشرو ۽ ٻوڙا ۽ ٻين وڃن التڪ لڏيل سان آستي ڪئي. سڀ اٿي کڙا ٿي پيا. ٻوڙ ڀڳوان شڪر الب مشڪي ڪري چوڻ لڳو.

ڀڳوان ودر: اي وشرو، ٻوڙا ۽ ٻيا ديوتالو! مان توهان کي سڄو ۽ وراڪ موجب

سڀ دٻوڻائون ڀڳوان شڪر سان وڍو ڪڏڇڻ ۽ سنڪت جي سڀي ۾ سڃاڻڻا وٺڻ لاءِ روانا ٿيا. رستي تي هلندي ٻهريان ان جاءِ تي ڀڳتا جتي ٻارولي ڪڻ ورتي ۽ ٻهري ساڏن ۾ لڳل هئي. ڀڳولي - شوا کي نمسڪار ڪري انجي ٿهيا جي وري وري ساراڻي ڪندي سڀ ان جاءِ ڏانهن روانا ٿيا جتي ڀڳوان شڪر اراجمان هو. اتي ٻاهران ٻوٽي ڪري اندر ٻهريان ٿارڊ کي موڪليائون ته ڏسي اچي ته ڀڳوان شڪر ڪهڙي رخ ۾ هلندو آهي. ٿارڊ اندر وڃي ڀڳوان شڪر کي نمسڪار ڪئي ۽ ٻيءَ موٽي اچي ارعما، وشنو، ڏاڍر ۽ ٻين دٻوڻائن کي اندر وٺي هلندو جتي سڀي ڪڏڇي آستتي ڪرڻ شروع ڪئي. (عرش ۾ مهادي شهر - ڪاشي وشرالٽ ڪنگي) رڍر سنگهڻا (۲) ٻارولي ڪنڊ (۳) آڏڀاءُ ۲۳ سماهه.

ديوتائن جو ڀاروتيءَ سان شادي ڪرڻ لاءِ زور ڏيڻ ۽ ڀڳوان

شڪر جو ٻهريان انڪار ٿيو ۽ سويڪار ڪرڻ

ٻهريما: اي ٿارڊ! دٻوڻائون آستتي ڪندا رهيا پر ڀڳوان رڍر ٻوٽي ٿهيا ۾ ٿين هو. آخر ننڊيشور دٻوڻائون ٻارن چولدي ٻارڻا ڪئي، ”اي، ٻارڊ! دٻوڻائون ۽ وشنو مٿن جي مٿان سدڪت جو سڌو آيل آهي. لوڻان تي انهن جو اڏار ڪري سگهندا. (اندريشور جي آستتي تي ڀڳوان شڪر اڪيون ڪرڻ ۽ ٻي ڪهاڻي ڀڳوان شڪر چوڻ لڳو.) ڀڳوان شڪر: اي وشنو، ارعما ۽ ٻيا دٻوڻائو! لوڻان سڀي جو لڪيٽ وٺي آهي؟ لوڻان جي اچڻ جو سبب ڪهڙو آهي. ڪرڻا ڪري چلڊ ٻڌار.

ڀڳوان شڪر جا لاهي ٻارڊ ٻڌي وڃن ٻڌي ڪري سڀ دٻوڻائون شوش ٿي ڪري ڀڳوان وشنو کي چوڻ لڳا ته لوڻان دٻوڻائون ٻارن سڌو ورتائين ٻيڻ ڪرڻ ۽ وشنو چوڻ لڳو. ڀڳوان وشنو: اي شير! ٿارڪار ڏيک دٻوڻائون سان ڏاڍا ستر ڪيا آهن، سي لوڻان کي ٻڌائڻ آيا آهن. هاڻي لوڻان مان پتر ٻڌائڻ ڪري ٿارڪار ڏيک ٻڌائڻ آيا آهن. سگهندو، جهڙڪري جيڪڏهن لوڻان ڪرڻا - ٻارڻي (ڌرڻا، شوا، ٻاروليءَ) سان شادي ڪندا ته دٻوڻائون مٿان ڪشت ٿارڻا ٿي سگهندو.

ڀڳوان شڪر: (مشڪي ڪري) اي دٻوڻائو! جئن تي مان سڀي الڪن ۾ سڌو ٿرڻا ٻارڻيءَ سان شادي ڪرڻا لڳندس تن تي سڀ وشنو، مٿي، ڌرڻا، ٻارڻي سڌو (ڪامنائن يا سڀاري خيالن وارا) ٿيڻ شروع ڪندا. ڪهڙو لاءِ ٻهريماوت تي هاڻي مشڪل ٿي ٻڌندو ۽ هرڪو ڪامي ۽ ساراڻي اتي ٻڌندو. ڌرڻا - ڀڳولي ٻهريماوت شادي ڪرڻ سان ٿي ڪامڊار (جڏهن ڪي مون ٻي ڪري چئبو آهي) تي چئبو ڪري چئندي

ٿيندو؟ ويڏن ۾ ائين چيل آهي پر لالافت پنداري جلد راضي ٿيڻ وارو ٻاروئي ڀالي سڀاڻ وارو آهي ۽ ڏينن جو ڏيال، ڀڳتن جو وڪوال آهي، ٻوڙ پلا ايتري ڏار ڇا لاءِ؟ سڀ رشي مٺي ائين ئي چوندا آهن ته ڀڳوان شڪر سڀ ڄاڻهار، سرو - آتما - سرو - درشي، سڀني سڪن - ڏيڻ وارو، ٻاروئي ۽ لاهي شڪتيءَ سان ٻاروئي، سڀني جي اندر وارين ڳالهين جي ڄاڻ وارو آهي، ڀڳتن جون مرادون ٻاروئي ڪرڻ وارو ۽ ڏکڻ کي ناس ڪرڻ وارو آهي ٻوڙ پلا مون لاءِ ايتري ڏار ڇو؟ مون سڀ ڪامنائون نه ٿي ڳڻيون، ٺارڻ جي ڇوڙ موجب ٻڌج - اڪري ”اوم نمه شوايه“ منتر نه اچارڻ ڪيو، ٻوڙ پلا ڪڏهن مولتي ڀڳوان شڪر راضي ٿيندو؟

ٻئي طرف ٻاروئيءَ جي ٽپ جو جس ڇوڙس ڇوڙار ڦهلائڻ لڳو. خرفنگ هڻسڪ جانور نه اچي پنهنجي جنم کان وٺي وروڙ واري اچي ان ٽهسيا واريءَ ايراضيءَ ۾ وهڻ لڳا. ٻاروئيءَ جي ٻار ڇڏي اٿر هيٺ شينهن، ٻڪري ۽ ڪانءَ، ڪوٽا ۽ لالڪه بلائرن نه ڀاڻ ۾ دوست ٿي وهڻ لڳا ۽ هڪ ٻئي جي سهائتا ڪندا رهيا. باغن ۽ بوستانن ۾ ميون ۽ ڀاڄين تي خوب آند سان گذران ڪندي مڇ ۽ مستيءَ ۾ رهڻ لڳا. (هر هر مهادي شهر - ڪاشي وشوانف ڪنگي) ردر سنگهڻا (۲) ٻاروئي ڪند (۳) اڏباڻ ۲۲ سماپٽ.

ٻاروئيءَ جو ڪنور ٽپ ۽ ٻرهما، وشدو وغير هم

ديوتاڻن جو ڀڳوان شڪر وٽ وڃڻ

ٻرهما: اي مٺي ٺارڻ! ڪيترا سال لنگهي ويا، ڀڳوان شڪر جي پراڻيءَ لاءِ ٻاروئي ڪنور ٽپ ڪندي رهي پر اڃان کيس درشن نه مليو جنهن تي ٻاروئيءَ جي ماءُ مينا ۽ راجا هماچل نااميد ٿي ٻاروئيءَ وٽ آيا ۽ کيس وڌيڪ وقت اڃا به وڃائڻ لاءِ منع ڪئي. کيس چيائون ته ڀڳوان شڪر جو درشن پاڻ آسان ڳالهه ڪانه آهي جنهن لاءِ وڏا وڏا رشي مٺي نه نااميد ٿيا آهن. ڏاڍو ڪن آهي ۽ ڏکيو آهي، مگر ٻاروئيءَ مشڪي ڪري جواب ڏنو.

ٻاروئي: پئاجي ۽ ماناجي ۽ منهنجا سڀئي مٽرو! مون جو ٻوڙ پلا ڳالهه ڇڏي آهي سا شايد توهان وساري ڇڏي آهي. همنئر نه منهنجي اعائي پرلگيا آهي ته جنهن ڪامدار کي پسر ڪيو آهي، جو سنسار کي ٿيڻي ورتي تي ٻيو آهي تنهن ڀڳوان شڪر کي مان ضرور ۽ نه ضرور راضي ڪندس. توهان سڀ ايشڪ پنهنجي پنهنجي گهر عليا وڃو، مهادي مولتي ضرور راضي ٿيندو. ان ڳالهه ۾ ڪو به مين ميڪ نه سمجهڻ ڳوڙجي، جنهن مها - ڏار ڪامدار کي پسر ڪيو آهي، پوءِ جي ان کي پسر ڪري ڇڏار آهي، تنهن کي ٽهسيا جي ٻار ۽ منهن سان مڃائيندس ياد رکڻ! مان سمجه ٿي ڇوان ته ڀڳوان شڪر ٽهسيا سان ئي ملي سگهندو.

شري شو پڳوان جي ارڙاڻا لاءِ پاروليءَ جي ڪلور ٽپسيا

(ٿارڊ جي وڃڻ کانپوءِ پاروليءَ پنهنجو من ”نهه شراهه“ مقرر سان شروع ڪيو. ٻيو ڪو نه ڪرڻا ڪرڻ ٿيڻا ڪيون. ساهڙون ڄما ۽ وڃڻا کان موڪل ورتائين، اڃا کان موڪل ورتائين. هاڻي مانا ڪيس ان ۾ وڃڻ کان منع ڪئي. ٻيو ڇڏڻ ڪيس معذور ٿيڻ لاءِ پارولي پنهنجي روڪ ۾ اچڻ واري ڪاٺ آهي تڏهن ڪيس موڪل ڏيڻي ٿي پئي. مانا جي موڪل حاصل ڪري اتر وٽ ڪي ٻالڳ واري پارولي پڳوان شڪر ۾ من لڳائڻ ڪري ڏاڍو آندڙ پراڻو ڪيو. اڃا ۽ ڀينسي ڪهڙا ٿيا؟ ڪيا ۰ پرڇيڙن جا ڪهڙا ٻهڙا شروع ڪيا ۽ هين جڙاهون جي مالهاڻون ٻالڳن موڪل ۾ ڇڏا (هڙن جي ڪل) اولهي ڪورمبل هڻڻ ۾ ٺٽي، پاروليءَ لهرِيءَ جي ويس ۾ ٻيئي ساهڙين ڄما ۽ وڃڻا سان ڪنگرولي ٿيڻ لڏاڻن ڪنن ٽپ جي ڪرڻ لاءِ رواني ٿي.)

جتي پڳوان شڪر ساڙي ۾ واهي ڪامڊر کي پسر ڪري ڇڏيو هو، سو هينئر شري کي ٻا ڪنگرولي ٿيڻ سان مشورو ٿيڻ لڳو. لوڪ پاروليءَ ان ئي اسٽان تي اچي. پارولي يعني ٿوري جي ٽپ ڪرڻ کان پوءِ هن اسٽان کي ”ڪڙي-شڪر“ چوڻ لڳا. اهو ان پاروليءَ ڏوليءَ کي سڏ ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي ۽ خوب وڻ ٿيڻ لڳا ۽ سندر باغ جي وڃڻا ڪري پوءِ هڪ وڏو پٿر جو لهر ٺاهيو جنهن تي هن پنهنجو آسڻ وڪي پڳوان شڪر جي ارڙاڻا، پڇا ۽ ولڏا ۾ لڳڻ شروع ڪيو. سڀني اندرون کي وس ۾ رکي ڪو پسر وٺو ۾ چلڻ ٿي مارڻ کان چوڌاري ٻاهر پارولي وڃ ۾ واهي ٻڌو. اڪري ”نهه شراهه“ مقرر سان خوب جامب ڪرڻ لڳي. وڻا وٺو ڇوڻ چل ڏاڙائون خوب سندس بدن تي وڻا وڻا لڳيون. صبح جو ٻيئي لپسا ڪندي هئي ۽ واپس ڇوڻ ٿي واهي ٽپ ۾ سڪڻ وڃندي هئي. منجهند جي وٽس ٿورو آرام ڪندي هئي ۽ شام جو ٻاڻڻ ۽ وڻن جي خبرداري هئي ٻا بهال جي آڻس ٻاڻس ڪندي هئي.

شد ۽ اڳوڻن واريءَ پاروليءَ لکيءَ آس، صحت لاءِ مارڻا، پوساڻا ۽ آڏيءَ وغيره ۾ به پنهنجي ٽپ جاڙي وٺيو. سندس ٻهڙا سال سڄو سالو کان وٺي ٿل آهار (نٿا موري تي ٿنڀا) تي رهيو. ٻيو سال ساڻو ٻيوئي کان وٺي وڻن جا ان ۽ ٻاهرين ڪالوندي وهي. ٽيون سال ۾ وڻن جا ان مانڱ ۽ ڇٽي ڏانهن ۽ اهڙي طرح ڏيڙاڻن مٿس ”اڙلا“ ٿاڻو رکيو. ٻه ڏينهن هڪ ڏينهن ٿي واهي ۾ ٽپ ڪرڻ شروع ڪيو ۽ مٿي ٿي چٽاڻون پٽي عجيب ڪيون. ٻن ڏاڙن ڪرڻ لڳي، جهڙن سڀني ڏيڙاڻن کي عجيب ۾ وڃي ڇڏيو. پاروليءَ ڪي به شڪاڻون اٿڻ لڳيون ۽ من جو من ۾ چوڻ لڳي ٻا اڃا منهنجي لپسا شروع ڪئي؟ ٻا ڏيڙن جو ڏيڙو بهادري منهنجي جامب ۽ ٽپ تي راضي ڪرڻ

اڪير سان آڏو سٽڪار ڪيو ۽ کيس اوچ آسن ڏٺو. ٻوڙ ٻنهي ڌيءَ ٻاروئيءَ جو سمورو احوال کيس ٻڌايو ته ڪيئن ڀڳوان ردر وٽ شهزاد لاءِ رهيل هئي ۽ ڪامدار جي ڀر ڪرڻ کان ٻوڙ ڏڪندي ٽرڪندي واپس آيل آهي ۽ هميشه ڀڳوان - ردر جو وڇوڙو سهي ڪونه ٿي سگهي ۽ روئي روئي ڀڄي اٿس. راجا هماچل کي ٺارڻ چيو، ”لو هيئن ڀڳوان - شڪر جو ڀڄڻ ڪيو ته ٻوڙ سڀ آڻند - منگل ٿي ٻولندا“ ائين چئي ٻڪدر ٻاروئيءَ وٽ ٺارڻ پهتو ۽ جتي هن کي اڪيلائيءَ ۾ مائوس ڏٺائين. آڏاسائيءَ جو ڪارڻ ته راجا هماچل کيس اڳ ۾ ئي ٻڌائي ڇڏيو هو سو اڻڀڄي مٺي ٺارڻ چئي ڏنو.

ٺارڻ: اي ڪائي! تون منهنجي ڳالهه ٻڌ. ٻنهي لاءِ سچو ڀڄو لاپ ۽ سکر واري آهي. تو شڪر جي شيرا اوار ڪئي مگر ان ۾ فخر ۽ اڳمان ڀريل هو. ڀڳوان شڪر ڏيندڙ جو دٻال آهي. هيئن جو همراڻ آهي. نمائڻ جو آڌار آهي. هن ڪامدار کي ڀر ڪري ٽوڪي آزاد ۽ سلامت ڇڏي ڏنو، تنهن ۾ ڪو راز سمايل نه ٿو سجي. (ائين ٻڌندي ٻاروئيءَ جو غرور - ڪمل ٽڙندو ٻي وڃي انتظار واريان آهين سان ٻاروئي ٺارڻ ڏانهن لهاري لڳي ۽ ڪن ڪرسي ٻڌڻ لڳي) ڀڳوان شڪر توکي ٻنهي ڌرم پٽي ڪرڻ چاهيندو - مگر تنهن لاءِ توکي هڪ اڀاءُ ڪرڻ گهرجي.

ٺارڻ جي ڳالهه ٻڌي ڪري ٻاروئيءَ جي جان ۾ جٽڪ جان اچي ويئي ۽ ٻڪدر چئي ڏنائين.

ٻاروئي: اي مٺي ٺارڻ! توهان جا وڃڻ ڪڏهن به ڪوڙا ڪونه ٿيندا آهن. ڇا مون کي ڀڳوان ڌرم پٽي ڪندو؟ (ائين چوڻدي ٻاروئي خوشيءَ ۾ نه ٻي سمائي) اي مٺي ٺارڻ! اهو ڪهڙو اڀاءُ آهي جنهن سان ڀڳوان شڪر مون کي پٽي ڪري اڀائيندو.

ٺارڻ: اي ڌاري! ڀڳوان شڪر جو ڀڄڻ - اڪري ”نمھ شراڻ“ منتر ڏاڍو ٻياريو آهي. هن منتر جي ڏاڍي وڏي مهما آهي. ساڻوڻ جي مهمني ۾ خاص ڀڳوان شڪر هن منتر ٽي واري ٿيندو آهي. هن منتر کي ”من وانچيت“ منتر چيڪڏهن ڪري ڇڏجي ته به ڪو نه ڇڏيو. سهاڳ ۽ ڀاڳ جي ڏيڻ واري منتر جي ڇپ ۽ ٽهسا ڪرڻ سان ڀڳوان شڪر تو ضرور ملندو ۽ ٻنهي اڃا (مريض) ٻوري ڪندو اچي طرح نه.

ڀڳتن جي شرومڻي شر - ڀڳت ٺارڻ جا وڃڻ ٻڌي بنا ڪنهن اُبتار ۽ وادو واد ڪرڻ ڇهه ٻاروئي ”نمھ شراڻ“ منتر جي ڇپ ۽ ٽهسا ڀڳوان شڪر ڀڳوان شڪر (هر هر - مهادي شهر - ڪاشي وشوانا ڪنگي) ردر سنگهتا (۲) ٻاروئي ڪند (۳) اڌياڻ ۲۰-۲۱ سماهه.

مان (برهما) ٻڳوان شڪر جي حڪم، اڏاوت لکي ٻڌائي رهيو آهيان. هيءُ ٻڳوان شڪر جي ڪرڻ واري ائين آهي جهڙو ڪامڊر کي ڀر ڪري ڇڏيو آهي. هاڻي هن ڪوڙي جو ڏوب اختيار ڪيو آهي ۽ هن جو نالو ”ڙوالل“ ڇڏيو. تون هن کي ٻرڻ تائين ٻاروئي سنڀالي رک. مان (برهما) ڇڏين ٿو وٺ اچي. وهان ۾ اڏو تون هن کي ڇڏج ۽ ايسالين لمپور چل کي هن جو ڪاڏو وٺندو.

الو چرلڊي ساگر ديوتا ڪوڙي کي ساڻ وٺي ويندو رهيو ۽ برهما اٿو ڏان تي واپس. ٻارڻڻ اي ڇاچي! ڪامڊر جي ڀر ڪرڻ کانپوءِ ديوتائن سان ڳالهائيندي ٻڳوان شڪر اٿو ڏان تي واپس اڪيلي ٻاروئيءَ جو ڇا ٿو؟ سورو اهرال ٻڌايو.

برهما :- اي مني لاڏا! تون ۾ ڏاڏو شڙ - ٻڳب آهي ۽ شڙ - برهما ۾ لمپور ڏاڏو وٺواس آهي. لمپور کي ٻڌ. ڇڏين ڪامڊر ڀر تي ويسو ۽ هڪ وڏو ڪرڪانڊ اچي ڀرندو آواز ٿو. جهڙو سان ڇو آسان ڪرڻ ٿو. ان آواز کي ٻاروئي ڊچ ٻڌي ۽ ساهڙيءَ سان ڪڏ اٿي هلڻ لڳي. هڏا هن وري وڃا هڃاڻ ۾ ان آواز کي ايتاري ظاهر ڪئي ۽ ايتاري لڳو ۽ مون تاهي پنهني ڏي ٻڳوان وڌو جي موهي خلاف وٺس وهاڻي ڇڏي. ايتري ۾ وائي مٿا ۾ ڏهندي ڏهندي وڃا هڃاڻ وٺ وڃي جڏهن اٿي زال مڙس پسي مٿا ۽ هڃاڻ ٻاروئيءَ کي وٺڻ لاءِ ڪوڙ کان ٻاهر نڪتا تڏهن ئي ٻاروئي ساهڙيءَ سان ڪڏ ٻاروئي ايندي ڪن لٿر ۾ آئي. ٻڳوان - شڙ جي وچوڙي ۾ وٺندي، ڇڏ ڳارندي ۽ آسرو اٿندي اٿي لٿر آئي. چوڻ ۽ اڪوڙ مان پنهني ماءُ ۽ پيءُ وڃي ٻاروئيءَ کي ڪٿي لڳايو. ماءُ ۽ پيءُ ٻاروئي کي اڇڪوڙ ۾ اچي ڇڏي. اٿي ٻاروئي سان اٿڻ، ”ٻاروئي ڪهڙي وٺن آهي؟ ڇاڪاڻ وڏي وڃي آهي؟ ڪهڙو ٿوئي ڏيکارو آهي؟ جو ڪهڙيءَ وانگر ڏهندي وڃي آهي؟ تون اسان کي سروي ٻڌائين ٿا.

ڪامڊر جي چئي ڀر تي وڃڻ ڪري ٻڳوان - شڪر اٿو ڏان تي واپس هو، ٿورو ڪري ٻاروئي تمام ڏکي لڳي. اڏو ان کي اٿي آواز ۽ سڪ ڪهڙو وٺي سگهندو؟ ڇڏين پيا ۽ مان سان گڏ وڃي پنهني ٿڌن پنهني ٻڌو تڏهن چوڻ لڳي ۽ مان کي ڏٺڪار وڃندي چوڻ لڳي، ”پنهني سڙي شڪل ۽ موهي موهي ۽ ڪهڙي موهي سڙي آڏو. جيئن کي ڏٺڪار آهي جو ٻڳوان - وڏو کسي عرش ۾ ڪري سگهس.“ پٽ، مان، ساهڙي ۽ پٽ جي سڃاڻڻ کي ۽ مائوس ۽ مٿول ڪڍڻ لڳي. اٿندي. وهندي، ڪامڊر - پنهني، سوهندي ڇڏندي، سان ٻڌي ڪندي، ڪومندي ٿرلندي، ڳالهائيندي ٻڌائيندي وغيره ۾ ڪڏهن من کي آواز ۾ آس ۽ چوڻ وانگر چوڻدي وهندي هئي، ”ٻڳوان - وڏو ڪالروا هڪ پنڪ ٿواري ۾ موهي چوڻ کسي ۾ ڏٺڪار آهي.“ اٿن چوڻدي چوڻدي ۽ چٽا ڪندي ڪهڙو ڪهڙو مٿل ٿوڙس ۾ ئي ويهي هئي. سڄي سڃاڻڻ جي ڪرشن ڪندا رهيا. ”پنهني شڙ - مٿا ۾ ساهل، شڙ - پٽ ۾ سس لسڳائيندي مٿي لسارڊ ۽ ساهل وٺ پنهني مٿي لسارڊ چوڻ هڃاڻ ۽ مٿا ڏاڏي

ديوتائن جي پرماني ڪري ڪيو آهي تنهنڪري مان البت اوهان جي صدي ڪجهه
گهڻا چاهيان ٿو. (وٺي ڏانهن) اي وٺي! ڇهه مڙن ڪيو آهي سوئي ايءَ طرح اصل
ٿيندو. باقي ديوتائن جي پراڻا ڪري تنهنجي لاءِ مان جيڪي ڪري سگهان ٿو سو
جهستائين پگوان ڪرڻ جو اوتار ٿيندو تيستائين تنهنجو پتي بنا شرار رهندو ۽ پوءِ وڌيڪ
جي ڪري مان پري مان نالي پيدا ٿيندو. پري مان کي ڄاڻي ڇهندي شينبراسر ڏيئي
ويندو ۽ هن ٻاڪ کي پوءِ سمب ۾ ڦٽو ڪندو. پري وري پري مان ڇو نوسان مهلاپ ٿي
تمام گهڻو گهماسان لڙائي ۽ پري مان شينبراسر ڏيئي کي ماري ڇڏيندو ۽ پوءِ ٽن ۽ پري
سکر ۽ چئن سان وهڻ لڳندا.

ديوتائون: اي مهاراج! ڪامڊو کي بنا شرار ٿي ڇهنديان ته ڏارو.

پيڳوان وڌو: ديوتائون ۽ پري وٺي! ياد رکڻ ته تيستائين عام ماڻهن جي شين
ڪامڊو جيئرو ٿي رهندو رهندو. منهنجو ڪڻ (دوم) ٿي ڪري ۽ گهمندو ڦرندو ۽ اي
وٺي ٽن ڪامڊو جو شينبر - اکر ۾ وڃي انتظار ڪر.

اٺين چئي پگوان وڌو اتر ڏانهن ٿي ويا. پري وٺي شينبر - ملڪ ڏانهن رواني ٿي ويا
۽ ديوتائون پنهجي پنهجي ڏام ڏانهن روانا ٿي ويا. (هر هر مهاديو شينبر - ڪاشي وڃي
ڪمڙي) وڏر سنگهڻا (۲) پاروئي ڪند (۳) اڌياڻ ۱۷-۱۹ سماپت.

پيڳوان وڌو جي ڪر وڌو - اگني سمب ۾ ۽ ٺارڊ جو پاروئيءَ کي آڻيندي
ٺارڊ: پوءِ ڇهه پتاجي! ڪامڊو کي ساڙي اگني پوءِ ڪيڏانهن وٺي؟ سرستو احوال
ٻو هئا: اي مني ٺارڊ! پگوان وڌو جي ٽئين نمبر مان پرگهت ٿيل اگنيءَ ڪامڊو
پير ڪرڻ کانپوءِ پاڻ وڌيڪ خوفناڪ روپ اختيار ڪيو ۽ ٽنهي لوڪن ۾ هاڻاڪار ڇو
اچڻ لڳو. سڀ پراڻي اي چئن ۽ حيران هئا. ديوتائون به هيڏانهن هوڏانهن پڇڻ لڳا ۽
وري مڙن وٽ به آيا مان (پرهه) پهره لوڪ کان ٻاهر اچي نڪري ڏسان نه اگنيءَ
خوفناڪ روپ هر ڇو چٽڪ ٽنهي لوڪن کي پير ڪرڻ لاءِ تيار هئي. مڙن (پرهه) به
پگوان شڪر کي سمب ڪيو ۽ اگنيءَ کي ڪدم روڪي گهرڙي جي روپ ۾ بدلائي
جهن جي فقط ڏسان مان تيز آلا نڪري رهيا هئا. پگوان شڪر کي نمسڪار ڪري
گهرڙي جو لغام پڪڙيو ۽ عرام جي ڪلياڻ لاءِ گهرڙي کي لغام کان وٺي سمب جي
ٿي پهرس. مڙن کي ايندو ڏسي سمب ديوتا به هڪ سندر پيش جو روپ ڌاري منهنجي
هٿ ڇوڙيندي اچي ايندو ۽ چوڻ لڳو،

ساگر ديوتا: اي سرو شڪتيوان پرهه! توهان جو هٿ ڪئن اچڻ لڳو آهي؟ مان
جي گهرڙي شيوا ڪري سگهان؟
ٻو هئا: پري ساگر! ٽن ڏاڍي عقل وارو آهين. سنسار جو ريلو ڪندڙ ۽ سهڻو آهين

ڪنڊو ٽهسيا ڪري رهيو آهي. هو ڪنهن جي وس ۾ ڪو نه ايندو آهي. ٺرو ڪار، ٺردوش ۽ ٻيا ڪامنا (ٻيا ڪار) وارو ٻارو آهي. اسان ٻڌو آهي ته ڪرواج ٺهندڙ ٻاروئي ۽ ٻيڙ جي آڻيا وٺي ٻيڙون ودر جي شيرا ٺهل لاءِ ۽ اُتي ئي ٽرسيل آهي ۽ سندس پٽا جي مرضي اها ئي آهي ته پاڻ ۾ ئي شادي ڪن ٻار ٻيڙون شڪر پنهنجي هونءَ تي ايندڙ آهي، جوڳي آهي ۽ چوي ٿو ته جوڳي ئي رهندس ۽ شادي ڪرڻ ڪندس. تنهن ڪري اُتي وڃي اهڙو ڪو واک وڃاءُ ۽ ملاڻو مڃاءُ ۽ آئند منگل ٻڌا ڪر جو پاڻ ۾ ٻارٻس جي بهيچ ۾ اٽڪي وڃن ۽ دٻو ٺاهڻ جو ڪارج سڌ ٿئي.

شو. - مايا ۾ موهيت ٿي ڪامڊو خوشيءَ جو اظهار ڪيو ۽ سمورو ٻار پنهنجي ڪلهن تي رکندي، پنهنجي استريءَ وٽي ۽ ٻياري دوست دوست وٽو ڪي گڏ ڪئي ان جاءِ ڏانهن روانا ٿيا ۽ جتي شو ۽ شرا پنهنجي ٽهسيا ۾ مڪن ويٺا هئا. (هر هر مهاديو شهيدو. ڪاشي وشو ٽائڪ ڪي) ودر سنگهتا (۲) ٻاروئي ڪند (۳) اڌيا ۱۷ سماپت.

ٻيڙون ودر جي ٽنهن ٽيتر مان اڳتيءَ جو نڪرڻ ۽

ڪامڊو جو پيسر ٿيڻ - رتيءَ جا وراڻ ۽ ملڻ

ٺار د: اي اوهما! ڪامڊو ڇا ٻيڙون شڪر کي جيتي سگهيو؟

ٻو هها: اي مٽي ٺاردا! ٻيڙون ودر پنهنجي ڪنڊو ٽهسيا ۾ البس وگهن سمجهڻ لڳو. ڪامڊو جا پاڻ زور شور سان هلڻ لڳا ۽ ٻيڙون ڇوڻ اڪيون ڪلڻ لڳيون. ٻيڙون ودر جي من کي ڏرو ۽ لوڏو ڪوڙو آڻو ۽ اڪيون ۾ لالائي جان ٿان وڌڻ لڳي. اهو سڀ ڪاوڙ جو اثر هو. ٻيڙون ودر جي ڪروڙ جي باهه پيڪڻ لڳي ۽ يڪدم ٻيڙون ودر چئن ئي طرفن کان ٺهاري ڇڏيو، ”ڪير آهي دشت جو منهنجي ٽهسيا ۾ پنڪ وجهڻ ٿو چاهي. مان سمجهان ٿو ته ان جي سر تي موهيت لاڄ ڪري رهيو آهي.“ البس ڪافي پاسي ٺهاري سان معزوم ٿيس ته اهو ايمان ٿي مس ڪامڊو آهي ۽ هيءَ سڀ شرايف ان جي آهي. لڳاتار ٽيون لڳائڻ کانپوءِ جڏهن سندس سڀ ٿور ڪمزور ثابت ٿيا تڏهن دل ۾ ڪينڻ لڳو. هيڏانهن اڇلائڻ ٿور ٽسٽا ٿي شوي مايا سان ايسرود ٿيندا ٿي ويا. نيٺ ڪامڊو کي اچي ڏاڍي ڏڪڻي ٿي جنهن وٽي لڏندڙ ۽ ٻين دوتائن جو آواهن ڪيو. سمور - مائر (فقط يادگيري ڪرڻ) سان سڀ دوتائون اچي حاضر ٿيا ۽ ايتري ۾ ٻيڙون ودر جي اک مان ڪيان جي بهڪندڙ جوالا ٻرڪهت ٿي جا بهرين ٿيون جي اڇلائيندڙ ٻوان بهرين آسمان ۾ ڳولها ڪرڻ لڳي پر آخر ڪهي پاسي کان ٿور اڇلائيندڙ ڏانهن ان خوفناڪ باهه رخ رکيو. باهه کي پنهنجي ويجهو ايندو ڏسي، ڪامڊو به رڙيون ۽ گهڪون ڪرڻ شروع ڪيون. لڏندڙ، وشدڙ وڙڻ ۽ وغيره دوتائن کيس پڇاڻڻ جي ڪوشش ڪئي پر جهستائين

(هڪا مشير 158 - پکڙيل شڪو جو پوئو جي روپ ۾ ٻاڙيل وٽ اچڻ)

(هڪا مشير 195 - هڪ پوئو-ٻاڙيل وٽ اچڻ)

(مشر 172 - ٻن وٽن جو
سڃاڻ ڪرڻ)

اي مٽي لارڊ! لاڙڪاڻو دلست ميهجي ڳالهه ان اکرن ۾ سڄي واري وڃي مړو لڙوڪ
۾ شيرازي شير کي وڃي ميهجي ڳاڏي ۽ جو هڪ ڪهاڻي (هر هر مهادي شير - ڪاشي
۽ شيرازي ڪنڊ) وڊو سنگھيا (۲) ٻارولي ڪنڊ [۳] آڏاڻ ۱۳-۱۵-۱۶ سمايل.

~~~~~

اڏوڊر ديوتا جو ڪاهڻو ڪسي گھراڻي ۽ پڳوان - وڊو ڏالهن ڪيس هوڪلڻ
ٺارڻ ۽ اي بنا ڊيوتا ٻيءَ ڇا ڪندو؟

پروڙها ۽ اي مٽي لارڊ! ميهجي اطلاع ڏيڻ ڪسي ڇڏو لاڙڪاڻو سرڇ ڏام ڇڏي
مړو لڙوڪ ۾ وڃي ميهجي ڏاڏا خوش ٿيا ۽ اڏوڊر ديوتا ۾ ميهجي مڃاڻ ۽ لڏوڊن
راڄ ۾ مڙي آڻي مڙي وڃي ميهجي صلاح ڪئي. هڪ ڏينهن ڊيوتا جي وڃي وڃي
ڪاهڻو ڪي ٻاڙي وٽ گھراڻي ۽ ڪس ڇوڙ.

اڏوڊر ۽ اي دوست! مصيبت ۾ ئي دوست ياد ڪيا آهن. ڏاڏي جي پڙڪا ڏڪار
۾، بهادر جو امتحان وڃي پڙڪي ۾، دوست جي پڙڪا سنگت جي سڃي ۾ لڏي آهي.
تون ميهجي گھراڻي دوست آهن ۽ ميهجي امتحان جو دست و پيوڙ آيو آهي. تون ڪم
ڪري ڏاڏي سرڇ ۽ مڙي ۽ ميهجي وڃي ميهجي ڪم ۾ ڪرڻ آهي. هيءَ ڏي سڃي ڊيوتا
جي پڙڪا ۾ ڪم آهي تون لاءِ توکي اهڙي ساري لڪڻ ڏي آهي.

ڪاهڻو ۽ (اڏوڊر جي ڳالهه ٻڌي مڙي ڪري پڙڪي سان چڙچڙ ٿي اي ديوتا
تو مان اڏوڊر وڏوڊن ڳالهه ٻڌي ڇو ڪري؟ تو مان ڪم ڪري ڏي سڃي بندو حاضر آهي
ٻيءَ سر جي سڃي ڏيڻ ٻڌي ڏي ڇو ڪري ڏي. ڪم تو مان جو اڏوڊر - آس جي وڃي
آهي ڇا؟ اڏوڊر ٿو ڪم ٿو وڃي ۽ اڏوڊر تو مان جي اڳيان اچي ٿو ڪري. هاڻي ڇوڪر
۽ ڪم مڙي سر ميهجي حوالي ڪري ڇڏو.

اڏوڊر ۽ اي مڙي! مون ڇهين ڳالهه کي مثال ۾ وڪو آهي ٿيڻي ٿيڻي ٿيڻي ٿيڻي
ڪهڙوڊن. لاڙڪاڻو لائي هڪ خوشڪ دلست آهي جو پڙڪا ڇو ڏي ڏاڏي ڏاڏي
ڏاڏي ٿي ٿي آهي. سڃي کسي سڃي وڃي آهي. سڃي سڃي لاءِ چڙچڙ آڏوڊر
ٻيءَ آهي ۽ ڊيوتا لاءِ خاص ڪري هڪ "ڪهڙوڊ" آهي. ڊيوتا جي سڃي ڏوڙ ڪي
لاس ڪري ٿو. وڃي جي ڪم کي ٿو ڪري ٿو ڊيوتا کي ڏيڻي ٿي سان چڙچڙ
آهي ٿو ڊيوتا جا سڃي سڃي ۽ سڃي سڃي ٿي ٿي آهي. وڃي ڊيوتا جو چار ۽ چڙچڙ
ٻيءَ آهي. وڃي جو چڙچڙ وڃي سڃي ڪنڊ ڊيوتا دلست جي کلي جو ڇو ۽ سڃي ٿي
ٿي. هاڻي پڙڪا هڪ اڳيان ٿيڻي آهي ڏي پڙڪا - وڃي جي وڃي سان بهادر
ٿي ٿي هڪ دلست جو ٿيڻي ٿي ڪهڙوڊ. هاڻي اڏوڊر ڪم تو مان لڏوڊر ۽ تون ٿي ڪري
ٿي، ڇهين ۾ ڊيوتا جو چڙچڙ ٿيڻي سان آهي. پڙڪا شير هالهه ٿي ڪنڊ وڃي ٿي

وڃون ٿا . جڏهن سلڻ جي بيماريءَ ۾ طاقتور دوائون به سڀ با طاقت ٻڌڻي ٿيڻ ڏهن
 ٺهڙيءَ طرح امانجي سڀني زوردار اٻاڙن کي ٺارڪار دٻيٽ ٻاڪل ڪمزور ڪري ٻڌڻ
 آهي ۽ هن جي شڪتي ايتري نه وڌي چڪي آهي جو اسان کي سرڳ مان لوڪالي ڏيئي
 پنهنجو راڄ قائم ڪري ويٺو آهي . پڳوان وشنوءَ به ٻڪر ڄاڻار مگر ٺارڪار جي سي
 جي ڪاٺ جي ڳالهه نه ٻڌي پر انهن دٻيٽ جي ڪلي جو سهڻو ڄار ٿي پيو آهي . هاڻي
 اسان ڇا ڪريون ۽ ڪيڏانهن وڃون ؟

برهما :- اي ٺارڊ ! تڏهن مون دوائن کي هن طرح جواب ڏانءِ ”اي دوائو اسر !
 ٺارڪار دٻيٽ کي پنهنجو (برهما) ٿي ڏوڙ آهي . جيتوڻيڪ ننڍو ۽ شيس ور آهي پر
 ٺارڪار ان ڏور کان حد کان وڌيڪ ڪم ورتو اس . مون ٿي کيس وڌاڻو آهي ٺهڻڪري
 منهنجي لاءِ کيس مارڻ ڏکيو آهي ، ڇاڪاڻ ته جيڪا شيءِ پاڻ ٻڌا ڪئي آهي انهنڪي
 پاڻ ناس ڪري نه سگهيو . جيڪڏهن زهر جو روڻ به پاڻ کان ٻڌيل هوندو ته ان کي پاڻ
 بهڻي ناس نه ڪري سگهيو . هڪ ستر اٻاءُ نوهان کي ٻڌايان ته جو نوهان ڪن لائي وڃي
 ٻڌو . اڪيلي مون (برهما) وشنوءَ وٽر کان نه دٻيٽ مري ڪرڻ سگهندو . باقي راجا
 هماچل ۽ داري شرا جا هيٺو ٻاروليءَ جو روپ وٺي آهي ۽ پڳوان وڍر سان گڏ
 گنگوٽري جبل تي ويٺي ٽهڻيا ٿي ڪري سا جيڪڏهن پڳوان وڍر سان شادي ڪري ته ان مان بهت
 ڇهي نه نوهان جو اڏار ٿي سگهندو . هاڻي نوهان وڃي اڇڙي ڪوشش ڪريو جڏهن پڳوان
 وڍر ۽ ٻاروليءَ جو مڃاڻ ٿئي . پڳوان - وڍر سان شادي به ڪانه آهڙي نه ڪري
 سگهندي جو مهاڏو جي واريءَ ۽ شڪتيءَ کي جذب ڪرڻ ۽ جهلڻ جي طاقت منهنجي ٻاروليءَ
 کي آهي . ٻارولي هاڻي ڦرڻ ڇڏي ۽ اٻل آهي ۽ مهاڏو جي ڀرسان رهندي سندس شهرا
 به ڪري رهي آهي . ڏهان به مڪن شڪر کيس اڪيون ڪولي به ڪرڻ لڳو ٿي ۽ وري
 ٻاروليءَ به ٽهڻيا چار ڪئي آهي ٺهڻڪري ٻئي جهڙڪ نه رڳو ڪندڙ شخص ٿي به آهي .
 هاڻي اڇڙي تجربو سوچيو جنهن سان بهڻي جي اندر به اڪو ٻڌا ٿئي ۽ ٻئي هڪ ٻئي کي
 استري ۽ ٻارن يعني ٻئي ۽ ٻئي ڪري سواڪار ڪن . اڇڙيءَ طرح ٿي نوهان جو ٻار ٿي
 سگهندو . باقي رهي ٺارڪار کي سرڳ ڇڏائڻ جي ، سا ڳالهه نه تمام سولي آهي جنهن لاءِ
 مان ٿي وٽس وڃي به کيس ڪوڙائي سمجهائي ڇڏيندس ۽ وڍر هڪدم سرڳ جا وٽ ڇڏي
 مرندي لوڪ ۾ وڃي ويندو .

دوائون ڏاڍا خرش ٿيا ۽ پنهنجي ڏاڍن دوائن وارا ٿيا ۽ مان به ايتري ٺارڪار سان
 سان مليس ۽ کيس مون چيو ، ”اي ٺارڪار ! باد رک نه ڏي ۽ سرڳ جهڙو به اڏن ايتري ڏاڍو
 چڻائي ويٺو آهي سر منهنجي دوائن لاءِ آهي . هي ڪم پنهنجي لاءِ ٺوڪ نه آهي . هاڻي ستر
 چاٿين نه جلد بسترو ڪرڻ ڪري ، سرڳ جا وٽ ڇڏي مرندي لوڪ وڃي ڏاڪر جهڙا ۽ ڏوڍ
 پنهنجا سڀ ڪم ٻيا راس ٿيندا !“

هر ڏهن من جو من ۾ ڏنريءَ ٻاروليءَ جي هٿ ۽ سر جي ساراه ڪندو هو. هڪ ڏينھن
 ۱۰ اٿن ۽ من ۾ چئي ڏنائين، ”جڏهن هيءَ ڪاٺي (ٻارولي) ٻههجي ٿو، شروع ڪندي ۽
 هن ۾ امڪار جو اثر (ڌرو يا پٽ) ۽ نه رهندو ڏهن مان هن سان شادي ڪندس.“ ۱۱ اٿن
 چوڏي وري ٻکران وٽ ٻههجي ٿو، ۱۲ لکي وٺو.

سنگ جو رنگ ڪاٺيءَ (ٻاروليءَ) کي لکي لکي، ٻهري جي سنگ ۾ ماڻهو ٻهري ٿو-
 ٻري، ڪاٺي ۽ آهستي آهستي ٻکران وٽ جي شوا کان اسانجي اڻڄاتل سم ٿو- ۱۳ ڪاٺي
 لکي. هنڌانهن ٻکران وٽ نه اهو ۽ ٻالھ کي ڏسندو رهندو هو ۽ ڏسندي ۽ چٽڪ من سان
 ساري چٽي جي وري ڪوشش ڪندو هو- چاڪاڻ ۽ ٻرون ٿو- ۱۴ لکي ۽ آڏو
 ٻهري هو. اهو ۽ وڃ ۾ وري ڏاڍو ويجهو ڏاڍائين، اوهان جي سکر الو- ڪامدار کي
 ٺاڙ ڪري اٿس، مڪمل جي ڪوشش ڪيائون چاڪاڻ ۽ ٺاڙڪار اسانجي هڪ ڏينھن
 ڏيوائن کي ڏاڍو سٺو لکي ۽ ڏيوائن جي ماضي هئي ته ٻکران وٽ هينئر ڪا مڙهي
 سٺان (پٽ) پٽا ڪري ڇا اچي ڏيوائن کي هن ٺاڙڪار ڏينھن کان چڏي ڪرائي.
 مگر ٻکران وٽ جي من تي ڪامدار جو ڏوڍ ۽ اکر ڪوڙ ٻيو ۽ اٿو هن ڪامدار کي ڇڏائي
 ۱۵ سر ڪري پٽيو. ٻيو ۽ ڪاٺيءَ (ٻاروليءَ) ۽ هڪ ۽ وڏائي کي ٺاڙ ڪري ڪندو ٿو-
 ڪي لکي. ڪاٺيءَ جي ٿو- ٻکران وٽ جي من کي ٻاڳ ڏانهن ڪهڙي ورتو. ۱۶ ته ٻه
 ٻهري جي آڏو ٺهري مٿي لکي. ٻاروليءَ ۽ ٻهري وٽ (ٻوڙ) چيو ته هڪ ۽ ٻهري
 اٿر هڪ ٻهري ڏهن جي مٿي سار ڪي ڪن آخري ۽ اٿس ٻهري ۽ ٻهري ٺهري ٺهري
 وٽ ۾ ڏيوائن شروع ڪندو ڏيوائن ۽ سندن اٿل ٻوڙ ڏسي مٿن ڪن جي وٽ ڪرڻ لڳا
 ۱۷ هن جوڙي ۾ ڏيوائن ٻهري اٿڪار سمجهڻ لڳا. (هو هو مهاديڙ ٻهري. ڪاٺي وٽ ٺهري
 ٺهري) وٽ سنگهتا (۲) ٻارولي ڪند (۳) سٺا.

~~~~~

ٺاڙڪار کان سٺاڻ ڏيوائن ٻهري وٽ ۽ ٻهري جي ڪين سهڻي صلاح
 ٺاڙڪاڻ: اي ٻهري! ٺاڙڪار ڪيو هو ۽ ڪن سٺس طالب وڏي؟ ڏيوائن کي ڪن سٺاڻ
 شروع ڪيائين؟ ڪرڻ ڪري هيءَ وٽان سڌو وٽان سان وٽن ڪريو.
 ٻهري: اي مني ٺاڙڪاڻ! ٺاڙڪار هڪ ڏينھن هو. هن ٻهري ٿو- ۱۸ ٻهري جي ٻن سان وٽ
 ۱۹ ٻهري ۽ ڏيوائن کي ۽ سٺ مان هڪاڻي ڪيائين ۽ ڏاڍو جي آهستي ٺهري ڏيوائن
 ۲۰ ٺهري ڪرڻ لڳو. ڏيوائن تي هيءَ ٻالھ ۽ وٽي ۽ سٺ ڪڏهن وٽ وٽ ٻهري- ٺهري
 ۲۱ ٺهري لڳا.

ڏيوائن: اي ٻهري! ٺهري کي اسان جا آڏو آهيو. ٺهري کي اسان جو ٻوڙ ٺهري ڪري سگهندا
 ۲۲ آهيو ۽ آڏو ڪري سگهندا. اسان سٺ ڏيوائن ٺاڙڪار وٽي ٻهري کان چٽا

ڪرڻ جي جيڪا شڪتي ٿيندي آهي تنهن کي ٻرڪڙي (قدرت) چئبو آهي. ٻرڪڙي مان ئي سڀني جي پيدائش ۽ پالنا ٿئي ٿي. ٻرڪڙيءَ جي چاهيا سان ئي سڀني جو سنگهار (موت) ٿئي ٿو. اي ايشور توهان ڪير آهيو؟ ۽ سوکيم (ٻارڪ) ٻرڪڙي ڇا آهي؟ انجو ويچار ڪرڻ گهرجي. ٻرڪڙيءَ کان سواءِ هيءَ شرار روئي ٻرڪڙان وڌو ڪئن پيدا ٿي سگهي ٿو؟ توهان سدائين ماڻهن لاءِ ٻوڇڻ لائق، امسڪار ڪرڻ لائق ۽ سمورڻ ڪرڻ لائق آهيو. اهو ويچار ڪري جيڪي توهان کي چوڻو آهي سو توهان چئي سگهو ٿا.

ٻرڪڙان وڌو: ڊاوي! مان ڪنور ٿيسيا دوان ٿي ٻرڪڙيءَ جو ناس ڪريان ٿو ۽ ان سڄي نسل واري، ٻرڪڙيءَ کان سواءِ ٻريو ۾ رهن ٿيڻ چاهيان ٿو، تنهنڪري ست - پرشن کي ڪڏهن به ٻرڪڙيءَ لاءِ ڪوشش ڪرڻ نه گهرجي ۽ سنساري ڳالهين کان ٻري رهي نروڪار رهڻ گهرجي.

ٻاروئي: اي ٻرڪڙاڇا! جيڪي توهان چئي رهيا آهيو، ڇا ان کي ٻرڪڙي نه چئبو؟ اٺ، ويهڻ، ڪاٺ، پيٽ ۽ ڏسڻ، ٻڌڻ، اقرار ۽ انڪار ڪرڻ وغيره، سڀ ڳالهون ٻرڪڙيءَ سان ٻڌل آهن. ڪوڙو اڪس مباحثو ڪرڻ اجازت آهي. توهان جو هٿ ٿيسيا ڪرڻ آيا آهيو سو به ٻرڪڙيءَ جي وس ۾ اچي ڪري توهان شايد پنهنجي روپ کي ڪونه ٿا ڄاڻو. هٿ جي ڪنگڙ کي آرسِيءَ جو ضرور ڪونه ٿيندو آهي. ڇا شيءِ اکين سان ڏسي سگهجي ٿي تنهن بابت وڌوان ماڻهو اڻڄاڻا يا دليل ذريعي ڀروسو نه ڪندا آهن. انساني ٻارن جا جيڪي وشيا يا راءِ آهن تن کي وڌوان ماڻهو ٻرڪڙي ئي سمجهن ٿا مان ٻرڪڙي آهيان ۽ توهان ٻرشن آهيو. اهو سورهن آنه سچو آهي. منهنجي ڪري ئي توهان کي سرڪڻ گهرجي وڃي ٿو. مون کان سواءِ توهين ڪجهه به نه ڪري سگهندا. توهان ٻارن جي هيٺيندڙ هوندي به ٻرڪڙيءَ جي اڏڻ ٿي ڪيترا ڪم ڪري رهيا آهيو، نه پوءِ توهان وار ڪئن ٿيا؟ جيڪڏهن ٻرڪڙيءَ کان پري وهندڙ هجو ته پوءِ مون سان گڏ رهڻ به توهان کي ڏپ ڇو هئڻ گهرجي؟

ٻرڪڙان وڌو: اي سندر پاشڻ ڪرڻ واري ڊاوي! جيڪڏهن تون هن طرح ساڳيو. من انوسار ڳالهون ٻوليون ڪري رهي آهين ته منهنجي شيوا ۾ ايشڪ اچي حاضر ٿي ۽ مگر باد رک نه تنهنجي شيوا شاسترن جي من انوسار هئڻ گهرجي ۽ نه شاسترن جي اڻڄاڻ.

پوءِ ٻرڪڙان وڌو راجا هماچل جي گهر ڏانهن وڃڻ جي خوشيءَ سان اجازت ڏني. راجا هماچل پوءِ به هر روز درشن ڪرڻ ايندو هو. ٻاروئيءَ وري پنهنجن ٻن ساٿين سان گڏ ٻرڪڙان جي شيوا ۾ لڪل رهي. ننڊيشور ۽ ٻين بهادرن ٻاروئيءَ کي ساٿين سان سوڌو شيوا ڪندي ڪڏهن به روڪ نه سگهي. ٻاروئي به خوب ٻرڪڙان وڌو جا چوڻ ڏوٽي پيئندي هئي. ٻرڪڙان ڪڏهن به روڪ نه سگهي. ٻاروئي به سندس ڪوڙن ڏوٽن ۽ سندس بدن پاڻيءَ وغيره سان صفا ڪرڻ ۾ مشغول وڌو کي ڪوڙن پاڻن، سندس ڪوڙن ڏوٽن ۽ سندس بدن پاڻيءَ وغيره سان صفا ڪرڻ ۾ مشغول رهڻ لڳي. ٻرڪڙان وڌو جي ٿيسيا ۾ رهڻ واري وقت ۾ سندس هر طرح ٻرڪڙو ٺهندي ٻاروئيءَ جو ڪافي سم ڪڍڻ لڳو. جڏهن ٻرڪڙان وڌو، ڊاوي ٻاروئيءَ کي لڳاتار ۽ اٽڪ شيوا ۾ ڏسندو

پارولې سره ټکار هڅونې؟ هغه پالکې لرهان چې شورا ته ولي آيو آهيان. کړيا کړي اکا
 ډېر د چمتو ولس لرهان لېسا کړې پارولې ولس وېلې لرهان چې ډېکوال کړي شورا کړي
 پېښوان ودرې. واکان! لرهان پېښې ډي پېښې کړ واپارې اړه مده پې ډرېن لاه
 اچي مکهو لاه پېه شخ ډ.

واچا هماغلې. اي نامد! چا ان چو مطلب اډالسي مکهو ډ لرهان الکاري چو
 آهې؟ چا هېه مکهو لرهان چې شورا کړې لالې مکهو آهي؟

پېښوان ودرې. (اليسه مکهو کړي) کسرواچ! هسې مکهو سندر صرود واري؟
 موهي صرود واري آهي، چنډرکي آهي، سڼ لپټن واري د سچو پر پټي آچي؟ وري
 وډ وړ؟ بالغ هلې کړي اسان چرېن، سناهن؟ لپټن اډان اهډون مکهو لرهان شورا ډ
 چا پر اڅې؟ ډېکوال ډ ډ کورچن. ان لاه مان ترکي وري وري وکړه مکهو. وېدن چې
 جالې استرې کي مايا وړې کړي مچو آهي؟ وري لهن پر ډه خاص کړي چران استري
 وډک لېسا پر وکون وچېنډې لېندي آهي. لېري؟ پړکي مالهو مايا چې موه مان
 لرېس همدا آهي. ولکي هن چران چو کړي؟ چې مکهو صرود اړندي؟ لرهان اسان
 وېتاروان آهې. وېدن چا چالو آهې. استرې چې سگر پر وشو واسانلون (سنايې هال)
 انهن لهن لاه. سنايې لخال وري وېتاروان چا لهن آهي؟ وېتاروان چې وېتاروان پر وکون لري
 لو. هېمه وېتاروان کي مکهو؟ مکهو (وال؟ سون) کسان لري وېتاروان، چا مکهو
 پټي سنايې واسانلون (هال) چې چو (پاز) آهي. چو کډان لېسا مکهو ډ سنايې کسان
 پاسو مکهو؟ چې سنايې سان دل لېکالې ډ لېسا کان اړخوډ من هڅي وېدنو. لېه کړي
 مېهېو چا مکهو ډ منزل مځد لېسا آهي، لېه کړي لرهان پېښې الکې کي پېښې
 کور ولي وچي مکهو لاه؟ چمتو ولي مکهو اولو چل مکهو.

انهن پالکې کانسوا پټون پالکې ډ کړي پېښوان ودرې وېتاروان. واکا هماغلې آهي
 مکهو، پټ مکهو واکا؟ واکا وچ پټي عجب پر اړندي چن مانوس لېک ډېر ډ پارولې؟
 پټ کي آلي ډارېنډي، پند آواز پر پېښوان کي لېسکار مکهو لرهان واري واکي؟ سان
 سان چو ډېر (هو هو مهادهو مېو - کاشي وشراف ککي) ودرې سکهو (۲) پساو ولي
 مځد (۳) اډاۍ ۱۳ ساهېد.

پارولې؟ پېښوان ودرې چو سان پر کمان گوشت

پارولې؟ چي شورا قبول

پارولې نه اي چرېن! لرهان کمان چا پېتار آهي، پټ شخصي؟ سان پسرور
 مېه پېښو کړي نسي لېسا چي مکهو کس لېک آهي، مېه مکهو چي

راجا هماچل پوء پگوان کان موگلائي پهندي دربار ۾ آيو. جتي سڀني پهنديون نگران ڇاڪون، وڙيون ۽ عملي ڪي ڏهن آئين گرانائين نه ڪرا، اتي بشر (ماڻهو) اها ڪهڙي ڪنگاڙوڻ ڇوئي ۽ ٽي ويڇ جي ڪوشش نه ڪري جو پگوان وڌر اوسيا ڪري رهيا آهن. ايتري قدر جو ڪجهه پهريندار نه اهياري ڇڏيائين ۽ ڪجهه نگران ڇاڪو پگوان وڌر ڏانهن نه موگلي ڇڏيائين نه وقت سر ڪهڙن ڪم ڪار جي ويهي پوريءَ طرح سرانجامي ڪن. (هر هر مهاڏو شينرو. ڪاشي وشرمان ڪنگي) وڌر سڪهتا (۲) پاروئي ڪند (۳) اڏاء

۱۱ سماپت.

وچٹ ۽ ڀڳوان رد رجي انڪار

راڇا ههاڇل :- اي ٻارو! منهنجي ڌيءَ ٻاروئي سائينجن (نوهان) جي شيرا ڪرڻ لاءِ تيار آهي سر جهڪڻن نوهن آڳيا ڪراڻ، مان کيس هه نوهان وٽ پڪڙي ويهان ۽ منهنجي ڌيءَ نوهان جي شيرا ڪندي، پنهجو نورو ٺاهيندي، پورو پنهجو جنم سڻارو ڪري؟ سائين! وري نه جهڻ نوهن آڳيا ڪندا مان ٿڻ ڪرڻ لاءِ تيار ٿيندس.

۱۰۰
۱۰۱
۱۰۲
۱۰۳
۱۰۴
۱۰۵
۱۰۶
۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰
۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰

راجا ہ۔ اچل :- ای لاک پسا ۔ دھبہ

ان ٿيسويءَ کي چيو ته منهنجي ڌيءَ جي شيرا سوراڪو ڪيو پر ان وقت هن منهنجي ڳالھ اصل نه مڃي ۽ صفا پڙ ڪڍي ٻنهي رهيو پوءِ نه سالڪو ۽ ويدانت ٻاٻت بحث مباحثه ٿيڻ لڳا. آخر منهنجي ڌيءَ جي شيرا قبول ڪيائين ۽ منهنجي ڌيءَ به ان جي برابر سان شيرا ڪرڻ ۾ لڳي وئي. هاڻي مان ان سڀني جي ڦل جو انتظار نه ڪريان.

پوءِ نه مينا ۽ راجا هماچل ٻاروڻيءَ ۽ هماچل جي سڀني جي ڦل ڦرلھڻ جي ڪوشش ڪندا رهيا.

برهما :- اي مني نارد! مان توکي گهڙي وڏي پڳڙان شڪر جي مهما جي ڳالھ ڪريان. پڳڙان شڪر جو جس يا مهما تمام پوڻر ڪندڙ، آئند ڏيندڙ، ڀڳتي وڌائيندڙ ۽ آتم آهي. دڪيه - پڳڙان مان پنهنجيءَ جاءِ ڪٽلاش - پرست ٿي اچي ڪري پڳڙان شڪر پنهنجي پياريءَ سٽيءَ جي وچوڙي ۾ البت ماڻوس ۽ ماڻو ٿيڻ لڳو ۽ پنهنجن دولن، گھڻ ۽ پارڪدن کي ڪوئي ڪري سٽيءَ جي سٺن لڳڻ جي برابر سان ڏاڍي واکاڻ ڪرڻ لڳو. هو اهو سنساري گرهستي ماڻهن وانگر پنهنجي استريءَ جي وچوڙي جي ست نه سڀي سگهيو. جڏهن موه وس جي سنساري ماڻهو جو استريءَ جو وچوڙي جي دڪ به من ڪند ٿي پوندو آهي ۽ ڪجهه وقت نه ڪڍي به منو نه لڳندو آهي ۽ وقتن تي سنسار کي لڳاءُ ڪري ڪيترا ماڻهو شعل - شڪار، قيمتي ڪهڙا - لٽا، گھوٽ - گھوٽل، ڪاڏا - ٻيٽا وغيره سڀ ڇڏي ڪري واراڳي يا لڳائي پڙندا آهن، ٺيڪ پڳڙان شڪر به سڀ پنهنجا ڪهڙا وغيره ڦٽي ڪري لنگ - ڌرنگ (ٻا ڪهڙن) ٿي ڪري، مستان (ٻاگلن يا چران) وانگر هيڏانهن هرڏانهن گھوٽ ڦرڻ لڳو. وچوڙي سندس حال هيٺ ڪري ڇڏيو. ايت ڪجهه وڃار من ٿي ٿري آيس ته آخر ناسؤنس شرار ٿي ڪهڙو بقاء چڻيو. سنساري چرلي ۾ جڏهن ڀارت ادا ڪرڻو آهي ۽ لپلا ڪرڻي آهي ته سنساري ماڻا چار به اختيار ڪرڻو آهي. سنسار ۾ رهندي ڳڻتي ۾ رهندي من کي هڪ ٺڪاڻي نه ڪيو ته ڀڳتي نه سگهيو. لوڪ مراد ٻالڻ ڪندي من کي هڪ ٺڪاڻي رکڻ لاءِ مها پورو جي چرڻن جو ڌيان ڪرڻ گھرجي ۽ سڄو ڀڄ نه ايشور نام ٿي آڌار آهي تنهنڪري من کي هڪ ٺڪاڻي ۾ اٿڻ لاءِ پڳڙان ردر وري اچي ٽپسيا ۾ وهڻ لڳو ۽ ڪافي وقت ان سڙيءَ ۾ لڳل رهيو. هڪ دفعي پڳڙو جو هڪ ڦڙو سندس مستڪ ٿان ڪري پير ۽ جڏهن ٿي پير ٿي هڪ ٺاڪ ٻندا ٿي پير. ان ٺاڪ جي گهڙي مهما ڪريان! چار نه پڇائون (ٻالهن)، رڳو اهڙو نه ڳاڙهو جهڙو لال، سندر صروب ۽ موهڻي مروب ۽ عجيب ٿراني چرليءَ سان ڏسڻ ۾ آيو. سڀني قسمن جي طاقتن ۽ شڪتي هوندي. اهو پڳڙان ردر اڳيان وڻندو اچي ٽپسي رهيو. ٺاڪ جي وڻڻ ٿي پهرين پير (ڌرتي) ڪنڀڻ لڳي پر پوءِ ٻاڻ سنساري همڪ نه هاري هڪ سندر استريءَ جو روپ ڌاري پڳڙان ردر جي اڳيان نمرتا سان اچي ان ٺاڪ کي پنهنجي ڪرد ۾ کڻي پنهنجي چاليءَ جو ڪرد پيئارڻ شروع ڪيو. ٺاڪ کي ڇوٽ ۽ چٽ شروع

هیلما کي هچاځل جو ڌیرج ڌيارڻ ۽ هلگل گرهه جي آيتي
پوهنه نه اي لارڻ! لوهجي وڃڻ ٿالوڙه هڪ ڏينهن مينا هچاځل کسي اڙلام ڪري
لهرتا سان چوڻ لڳي.

هیلما :- پراڻاڻاڻ! ان ڏينهن ميني لارڻ چوڪي ڪٿه ڇو سر ۾ مولکي ڪٿه سمجهه
۾ آڻ ۽ ڪٿه سمجهه ۾ ٿي ڪرڻ آڻ پر هن پڳڙان وڌو لاه چسا پئي ڇو؟ اي پراڻاڻاڻ
ميههجي ۾ ميهي آهي ۾ ڪو سٺو، سٺو، وڏي ڪل وارو ۽ سٺج اپٽن وارو آيا کي وڌو
ولي ڏي ڇڏي سان هره ڏينهن جا چار ڏينهن ۾ کسي ڪسلاوي سگهي. (الن چوڻدي
مينا اپي وولي ۾ چٽڪي ۽ سڌا پورڻ لڳي. پوره ۾ وڃا هچاځل مينا کسي ڌارج
ڌار پندي ڇو).

هچاځل :- ڏيري مينا! تون ڪوڊ مثال ۾ ڪو. من کي شالعي ڏي، ڪاڊ وڏي ٿاڻه،
ڪاڊ آهي ۽ اڪي کي ڏڪڻ ۽ وولي ڇو ڪو سبب آهي. ميني لارڻ جسي ٿاڻه ۾
ڪوڙي ڪوڊ تي سگهندي. عالمي جهڪڻهن لوکي پيهجي ڏي لاه ڏرو ۾ پيار اليتي ۾
هچن ڪوڊ. تون هن ڏي کي پڳڙان وڌو جسي پڳي ڪوڊ لاه اڀري ڪوڊ. کيس پڳڙان
شڪر لاه لب ڪوڊ سڪار ۽ جهڪڻهن پڳڙان شڪر اڀس ٿي هن سان ناني ڪوڊ
بول ڪئي. اڙهه نه مينا پڙهه پڙهن اليتي ۽ لارڻ جسي چوڻ موجب پڳڙان شڪر جي
اڳيان امڪل (غراب) منگل (سٺو) ٿي پڙهڻ آهي.

اها ٿاڻه پڙي مينا جي من کي سغوش آڻ ۽ هن دل پڙي ڪري پيهجي ڏي کي
پڳڙان شڪر جي لپسا لاه اڀري ڪوڊ چئن کسي شروع ڪوڊ ۾ مينا جي نظر آيا جي
ڪوڊل ۽ سندر عشقن تي پئي. ڇا سندس ڏي جي لراڪڻ ۽ پٺاڻي ۽ ڇا لارڻ جسي
چوڻ موجب سندس لپڪ! مالا جي انهن مان الين چوڻون ڪري رهڻ لڳا. کار گهٽجڻ
لڳو. وار کڙا لپڪ لڳا ۽ چئن کي ڏي کي ڪوڊ لڳي ۾ پارولي هڪ ڏان کيس ورتو ۽
اڙاڙي ٿاڻي ماء کي دلچاه ڏيڻ لڳي.

پارولي (اها) :- پوء مالا! من تي ڌيرج ڏير. ڏانا سمجهه. وارا آهيو اڳئين واس مون
هڪه سهر ڏوڙ آهي. ڇا ڏسان ۾ دٻالو ۽ لپسيء جسي ويس ۾ هڪ پراڻي مولکي پڳڙان
شڪر کي واسي ڪوڊ لاه اڀري ڏي ۽ مون وٺي سڀ چڪي طرح پڙو.
اهري ۾ مينا وڃي وڃا هچاځل کي ٿوري ورتو ڇڏي پڙي ڏي ۽ سهر سهر پڙو ۽ خوش
ٿي پيهجي ٿڌل سيني جي ٿاڻه ڪئي.

هچاځل :- پاري مينا! مون اڳئين واس اهڙو اسن سمجھ ڏوڙ. ڇا ڏسان ۾ اتر
لپسي ۾. ورتو آهيو جهڙي لارڻ وٺي وٺاڻ ڪئي. مٿا لڙاهون ۾ ساڳيون ۽ مٿا
لپڪ لپڪ (پا جهڙن جي) ۽ آهيو ۾ اسان جسي لپڪ پڙهڻ لپسا ڪوڊ لاه. مولکي ۾
ڏاڍي خوشي ٿي. ميان ۾ پيهجي ڏي پيا ورتي کسي وٺي وٺس آهيو. ان مهل
ميهه ڪوڊل تي ٿري آڻ ۾ لارڻ جو پٺاڻ پاروليء جو پئي شڪر اهر کي آهيو. مون

ان لپسويءَ کي ڇيو ته منهنجي ڌيءَ جي شيرا سراڪار ڪيو پر ان وقت هن منهنجي ڳالهه اصل نه مڃي ۽ صفا ٻڙ ڪڍي ٻيوهي رهيو پوءِ نه سانگهه ۽ ويدانت ٻاٻس ايت مباحثه لپڻ لڳا. آخر منهنجي ڌيءَ جي شيرا قبول ڪيائين ۽ منهنجي ڌيءَ به ان جي پريم سان شيرا ڪرڻ ۾ لڳي ويئي. هاڻي مان ان سڀني جي ڦل جو انتظار نه ڪريان.

پوءِ نه مينا ۽ راجا هماچل ٻاروئيءَ ۽ هماچل جي سڀني جي ڦل ڳولڻ جي ڪوشش ڪندا رهيا.

برهما :- اي مني نارد! مان توکي ڪهڙي وايي پڳوان شڪر جي مهما جي ڳالهه ڪريان. پڳوان شڪر جو جس يا مهما تمام پوتر ڪندڙ، آئند ڏيندڙ، پکتي وڌائيندڙ ۽ ائم آهي. دڪيه - بگيه مان پنهنجيءَ جاءِ ڪٽلاش - پرست لسي اچي ڪري پڳوان شڪر پنهنجي پياريءَ ستيءَ جي وڇڙي ۾ البت مابوس ۽ ماؤل لپڻ لڳو ۽ پنهنجن دوتن، ڪٺن ۽ پارڪدن کي ڪوئي ڪري ستيءَ جي ستن لپڻن جي پريم سان ڏاڍي واکاڻ ڪرڻ لڳو. هو اهو سنساري ڪرهندي ماڻهن وانگر پنهنجي استريءَ جي وڇڙي جي ست نه سڀي سگهيو. جئن موه وس جي سنساري ماڻهوءَ جو استريءَ جو وڇڙي جي دڪ به من ڪيو ئي پوندو آهي ۽ ڪجهه وقت نه ڪڍي به منو نه لکندو آهي ۽ وقتن تي سنسار کي لڳاءُ هري ڪيترا ماڻهو شعل - شڪار، قيمتي ڪهڙا - لٽا، ڪهڻ - ڪهڻ، ڪاڏا - پيتا وغيره سڀ ڇڏي ڪري واراڳي يا لڳاءُ ٻڙجي پوندا آهن، ليڪ پڳوان شڪر به سڀ پنهنجا ڪهڙا وغيره ڦٽي ڪري ليڪ - ڌرنڪ (با ڪهڙن) ئي ڪري، مستالن (باڪن يا چورن) وانگر هيڏانهن هوڏانهن گهمڻ ڦرڻ لڳو. وڇڙي سندس حال هيٺ ڪري ڇڏيو. ايت ڪجهه واپار من ئي ٿري آس نه آخر ناسونڻ شير ئي ڪهڙو بڻاءُ ڇڏيو. سنساري چولي ۾ ڇڏن پارت ادا ڪرڻو آهي ۽ ليلا ڪرڻي آهي ته سنساري ماڻا چار به اختيار ڪرڻو آهي.

سنسار ۾ رهندي ڳڻپين ۾ رهندي من کي هڪ ٺڪاڻي نه ڪيو نه ٻجي نه سگهيو. لوڪ مراددا ٻالڻ ڪندي من کي هڪ ٺڪاڻي رکڻ لاءِ مها پريءَ جي چرڻن جو ڌيان ڪرڻ ڪونهي ۽ سڄو ڀڄ نه اڀرڻو نام ئي آڌار آهي تنهنڪري من کي هڪ ٺڪاڻي ۾ اٿڻ لاءِ پڳوان ردر وري اچي پيسيا ۾ وهڻ لڳو ۽ ڪافي وقت ان سماڏيءَ ۾ لڳل رهيو. هڪ دنگي پکيو جو هڪ ڦڙو سندس مستڪ لان ڪري پيو ۽ جئن ئي پرڻيءَ تي پيو لئن ئي هڪ ٻالڪ پيدا ٿي پيو. ان ٻالڪ جي ڪهڙي مهما ڪريان! چار نه پڄاڻن (ٻالهن)، واک اهڙو نه ٻڌاءُ ٿي پيو. ان ٻالڪ جي ڪهڙي موه ۽ موهڻي موه ۽ عجيب ڀروائي چوليءَ سان ڏسڻ ۾ آيو. ڳاڙهو جهڙو لال، سندر صروب ۽ موهڻي موه ۽ اهو پڳوان ردر اڳيان وڻندو اچي اٿي رهيو. سڀني قسمن جي طاقتن ۽ شڪتي هوندي به اهو پڳوان ردر ٻالڪ سان سڀاري همت نه هاري ٻالڪ جي روئڻ تي پورن پرڻي (ڌرتي) ڪيٺ لڳي پر پوءِ ٻالڪ سڀاري همت نه هاري هڪ سندر استريءَ جو روپ ڌاري پڳوان ردر جي اڳيان نمودار سان اچي ان ٻالڪ کي پنهنجي ڪرد ۾ کڻي پنهنجي چاليءَ جو ڪو پيڙاڻو شروع ڪيو. ٻالڪ کي چمڪ ۽ چمڪ شروع

مينا کي هماغل جو ڏيرج ڏيارڻ ۽ هلڪل گهر جي آڻي تي

برھماءُ. اي لارڻ! ٻهجي وڃڻ تالوھ ھڪ ڏيھن مينا هماغل کسي اڻٿار ڪري
لڙڻ سان چوڻ لڳي.

مينا ۽ اڻٿار! ان ڏيھن مٿي لارڻ ھڪجي ڪجهه چور سوڙ مولڪي ڪجهه سڀوھ
و آڻ ۽ ڪجهه سڀوھ. ۽ کي ڪرڻ آڻ ۽ ھن ڀڳوان وٺو لاء چسا پئي چور؟ اي اڻٿار!
سڀوھجي ۽ سڀوھجي آھي ۽ ڪر سڻو. سڀوھ ۽ وڏي ڪل وارو ۽ سڻو ٺيڻ وارو آھي ۽ وڻ
وٺي ڏيھي چوھن سان ھوھ وٺي ۽ ھا چار ڏيھن ۽ سڻي ڪٽاري سڻو. (اٿن چوڻدي
مينا اڻي وٺي ۽ چٽڪي ۽ سڻو ۽ سڻو لڳي. سڀوھ ۽ راجا هماغل مينا کسي ڏيرج
ڏيارندي ھوھ).

هماغل ۱- ڏيھي مينا! ٽون ڪرڻ ڪمال ۽ ڪر. مٿي کي خالقي ٿي. ڪار وڏي ٿاھ.
ڪار آھي ۽ اٽڪي کي ڏڪڻ ۽ وٺي ڇو ڪر سب ۽ آھي مٿي لارڻ جي ٿاھ. ۽
ڪوڙي ڪرڻ ٿي سڀوھجي. ھاڻي ھڪڙي ٽوڪي ٻهجي ڏيھ لاء ڏوڙ ۽ ٻار اٿي ۽
ھن ڪر. ٽون مٿي کي ڀڳوان وٺو جي ڀڳتي ڪرڻ لاء اڀري ڪر. ڪس ڀڳوان
شڪر لاء لب ڪرڻ سڻو ۽ ھڪڙي ڀڳوان شڪر ٽوس ٽيھن سان خادي ڪرڻ
قبول ڪئي. ۽ ٻوھ ٻهجي ٻوھ ٻارھن اٿي ۽ لارڻ جي چوڻ موجب ڀڳوان شڪر جي
اڻان اٿڪل (ھوھ) سڻو (سڻو) ٿي ٻوھو آھي.

اھا ٿاھ ٻڌي مينا جي مٿي کي سڻو آڻ ۽ ھن دل ٻڌي ڪري ٻهجي ڏيھ کي
ڀڳوان شڪر جي ٿيھ لاء اڀري ڪرڻ جي ٽي شروع ڪوڙ ۽ مينا جي لٽر آھ جي
ڪوھل ۽ سڻو ڪوھل ٿي پئي. ھا سندس ڏيھ جي ٽراڪس ۽ اڻٿار ۽ ھا لارڻ جي
ٻوھ موجب سندس لٽر! مالا جي اٿن مان اٿن ۽ وٺو ڪري ڏيھ لڳا. ڪوھل ۽
لڳو. وار ٽرا لڳا لڳا ۽ جي ٿي ڏيھ ٿي ڪرڻ لڳي ۽ لارو ٿيھ ھن ڪس وٺو ۽
ٽرا ٿيھ ٻاھي ماء کي دلھاء ڏيھ لڳي.

لارو ٿي (اھا) ۲- ٻوھ مالا! مٿي کي ديو ڏيھ. ڏاڏا سڀوھ. وارا اھو اٿن رات مٿي
ھڪ سڀوھ لڙاھي. ھا ڏسڻ ۽ دٻار ۽ ٽوڪي جي وٽس ۽ ھڪ ٻوھ ٽوڪي ڀڳوان
شڪر کي راضي ڪرڻ لاء اڀري ڏيھ ۽ ھو آھي ۽ مٿي وٺي سڀ چڪي طرح ٻڌو.
اٿي ۽ مينا وڏي راجا هماغل کي ٽوڪي ڏيھ ٻوھ ٿي ڏيھ ۽ سڀوھ ٻڌو ۽ ھن
ٿي ٻهجي لٽر مٿي جي ٿاھ ڪئي.

هماغل ۳- ٻوھي مينا! مٿي اٿن رات اھو ٽي سڀوھ ٻڌو. ھا ڏسڻ لاء اٿر
ٽوڪي ھو. ھوھو اھو چوھن لارڻ وٺي واکاھ ڪئي. سڻو لٽر ۽ سڻوھ ۽ مينا
لڳ لڳو (ھا چوھن جي) ۽ آھو ۽ اسان جي لڳر ٻوھن ٿيھ ڪرڻ لاء. مولڪي ۽
ٽوڪي ھن ٿي. سان ۽ ٻهجي ڏيھ ٻوھو ڪسي وٺي وٺي آھي. ان ٻوھ
ٻهجي دل ٿي ٽوڪي آھ ۽ لارڻ جو ٻڌل لارو ٿيھ جو ٻي شڪر اھو ٿي آھي. مٿي

آهي. هو ٻه ٽهيا ڪري پڳوان ردر کي پنهنجي وس ۾ رکندي ۽ ردر ۽ ان کانسواءِ ٻي ڪنهن سان شادي ڪرڻ ڪري سگهندو. ٻنهي ۾ پريم ڏاڍو وهندو ۽ اهڙو پريم نه ڪڏهن ٻيو آهي ۽ نه ڪڏهن ڪنهنجو ٿيندو. هنن کي ڊورائڻ جا ڪاڇ ڪرڻا آهن. توهان جي ڪنيا کي حاصل ڪري ردر چٽڪ ارتڙا پشور ٿي پوندو. توهان جي ڌيءَ ۽ ٽهيا جي ٻار ٻار سان هميشو (ردر) کي خوش ڪري هن جي شرار جو چٽڪ اڌ حصر بچجي پوندي. توهان کي هي ۽ ڪنيا پڳوان ردر کانسواءِ ٻئي ڪنهن کي ڏيڻ نه گهرجي ۽ هيءُ ڊورائڻ جو ڪجهه ڪنهنجي لاءِ ظاهر ڪرڻو نه ڪرڻو آهي.

هماچل: اي مٺي نارد! مون ٻڌو آهي ته پڳوان ردر سنساري مهاڄار کي ٽياڳي اندران کي وس ۾ رکي ٽهيا ۾ لڳل رهي ٿو ۽ ڊورائڻ سان نه ملڻ جي ڪوشش ڪرڻ لڳو. ردر کي سو هيٺو مهاڄار ڪان موهه، موڙي ڏهان ٿوڙي، شاديءَ جو دن ڳالههون ٻولهيون ڪن رهي ڪندو؟ ڏيئي جي لالت وانگر ارڪاش وارو، اروشي، نراڇا، اباڻي، ٻارڪريءَ کان ٻري، ٽرڪ، سرڪڻ ۽ هر هنڌ حاضر ڪن ٻاهران وسڻ ٿي اڪن چڪن ٿيندو؟ مون کي نه نارد ان ڳالهه ۾ وڏو شڪ آهي. ڇا اها ڳالهه ڪرڻ آهي؟ وري اها نه ڳالهه ٻڌي اٿم ته ستيءَ جي پراڻ ٽياڳ ڪانهوءِ هن قسم ڪندو آهي ته مان ٻي شادي اصل ڪرڻ ڪندس سو ڪن ٻارڪيا پنڊ ڪري ٻي شادي ڪندو؟

نارد: اي ڪرراج! هن ڳالهه ۾ توهان کي ڪو به شڪ آڻڻ نه گهرجي. توهان جي ڪنيا نارد ٿي اڳئين جنم ۾ ڊڪير ڪنيا هئي. هن اما جو ئي نالو ستي هيو ۽ اها ستي ئي ڊڪير. اما ئي اڳئين جنم ۾ ڊڪير ڪنيا هئي. هن پنهنجي ڌيءَ ٽي اڳئين جنم ۾ ٻيءَ جي ڪنيا بچجي پڳوان ردر جي استري ٿي هئي. هن پنهنجي ڌيءَ ٽي اڳئين جنم ۾ ٻيءَ جي گهر ڊڪير. ٻي ٻي عزتيءَ سبب ۽ پڳوان ردر جي ايمان ٽيڻ ڪري ڪروڙ ۾ اچي پنهنجي شريار کي ٽياڳي ڇڏيو هو ۽ اعائي وري ستي ٻيو جنم وٺي توهان جي گهر ۾ آئي آهي. توهان جي ڌيءَ ساڪيات شوا. ڌاري آهي ۽ ان ۾ ڌرو به شڪ ڪرڻو آهي.

نارد جنم سڀ ڳالههون ٻڌي پوسان ويٺل اما ڌاريءَ جو من تراجيٽ لڳو، منهن ٽي هلڪي مشڪ آيس، اکين ۾ اڳئين جنم جي ورثاٽ ٻڌڻ ڪري البت لڳو. اچڻ لڳي ۽ شرم کان ڪنڌ کي جڻ جهڪائڻ شروع ڪيائين ته ڪرراج هماچل جي نظر وڃي مٿس بيٺي جڏهن سندس مٿي تي پتا جو ٻار ڏيکاريندي هت ڪهه ٻار ۽ ٻارڙي ٻائي پنهنجي پوسان واپاري ڇڏيو. نارد اُتي هلڻ لڳو. (هر هر مهادر شير - ڪاشي وشرلاٽ ڪنگي) ردر سگهتا (۲)

پاروئي ڪنڊ (۲) اڌ ٻاءُ ۸-۷ سماپت .

پانهاڻي پوڻهاڻي ۾ نه خوشام آهين سر ۽ ڪنهن چوڪريءَ جون هٿ ۽ ٻڪائون ڏسي او راجا
هٻاڻي ۽ وائيءَ مونا کي چيو.

ٺارڊ: اي راجا هٻاڻي ۽ وائي مونا! توهان چئي هيءَ سندر روم ۽ واري چنڊر مڪي
مڪيا هئا ۽ مان ته ڏانڊي سڪ ۽ تپ واري آهي. توهان چس جا ٻاڳي آهيو هائي پيءُ ته

.....
راجا هٻاڻي: اي مٺي ٺارڊ! ڇا نه چوڻ چاهيو. توهين ٻلا ڳالهه ڪري ان ۾ وڃي
چروا؟

ٺارڊ: راجا: پيءُ ته عجب هٿ ۽ ٻڪا پيسي ڏسڻ ۾ اچي. توهان ڪي دڪ نه لڌي
۽ چران.

راجا هٻاڻي: مٺي ٺارڊ! سچ پنج ڪهڙي چنڊا جي ڳالهه ٿيندي؟
ٺارڊ: راجا! ديوچ سان پٺو جهيڪا منيشت آهي سا ٻڌايان او ر هن جو ليڪ هڪ ليڪ

ڏيک (جهڪر بنا ڪهڙن اکهار ۽ منڊر هجي) وڃ واري، ٽوڪي ۽ لڪڪار ماڻهوءَ سان لڪل
آهي ۽ هن کي نه پيءُ آهي ۽ نه ماءُ، نه ڏاڏو آهي نه اڪاڻو ۽ نه الڻ مان ۽ عرب جي چنڊا.
اهو پٺي راجا ۽ وائيءَ کي ڏاڏي چنڊا ليڪ لڳي مگر اما ڊيري اندر چو اندر ۾ پڪران
وڌر بابت لٽالون سڄي وڃي ۽ من چو من ۾ خوش ليڪ لڳي. اندر ۾ سڄي لڳي،
”ٺارڊ جا وڃن ڪوڙا ليڪ جا ڪوڙ آهن.“

اهو پٺي ڪري هيٺاهين راجا هٻاڻي ۽ اندر ۾ ويچار ڪرڻ لڳو. ”ٺارڊ چسي وائي
ڪوڙي ليڪ جي نه آهي.“

راجا هٻاڻي: ٺارڊ! هن هٿ ۽ ٻڪا جو ٿل پٺي ڪري. دلکي ڏارو دڪ رسو آهي.
پٽ هن جي نه ڪو آهه ۽ نه ٿي سگهندو؟

ٺارڊ: راجا! منهنجي ڳالهه ۾ ڏرو ۽ من ۽ مڪ نه سمجهو. هٿ چسرن ۽ ٻڪائون توهنا
جون ٻڌل آهن ۽ ڪوڙيون ڪڏهن نه ٿي سگهنديون آهن. نه پٺي ڏيءَ کي اهڙو ٿي پئي

منڊو ۽ وڻڪاڻ جي خواب ٿل جي هٿاڻي ته هڪ ئي آهه آهي جنهن جي ڪرڻ سان ٽوڪي
سڪ منڊو، مون ۽ وڙي پيءُ ته ٽوڪي چو آهي، ٺوڙو آهي پڪران شڪر. هو سرمد آهي

۽ نه لٽ ڪرڻ ته انڪ روم ڏاڙج مڪيا الڻ. هن ۾ سڀ اوڪي ٽوري سٺا گسڻ لڊ پون.
سرمد ماڻهن ۾ جهڪي اوڪي دولتا ۽ آهن ۽ نه دڪالڪ ڪوڙ ٿيندا آهن. نه هن ڪري

لڊن پڙهين مڪيا جو هٿ پڪران شڪر جي هٿ ۾ مڙهي چنڊ پڪران شڪر سڀ چو
اهڙو، ٺوڙو، امانس ۽ سرو شڪردان آهي جو چنڊ ٿي پوسن ليڪ ۽ وڙو آهي ۽ جلد ئي

تس سر ٻڪار ڪندو. نه وڙي لڙيا جي وس ۽ آهي ۽ جهڪڻ نه پڙهي ڏيءَ لڙيا
ڪندي ۽ سڀ ڪار ٽوڪي ٿي پڙندو. سڀي جو ايترو پڪران وڌر اندر جي وڃر کسي اءِ.

ٺس ڪري سگهندو. توهنا ۽ وشو وغيره ڊيٽالون سٺس الڻس آهن نه پڙهي ڏيءَ
پاروتی پڪران وڌر چسي لڙي لڙي لڙي. اها جهڪڻ وڌر چسي اڪوڙ

۽ مٺي چاهڪ نه وڻن ۽ ٺهن کسي ٻڌاي واري پسا مالا کسي سڪ ڏسڻ واري

ٻالڪ جي روپ ۾ سنساري ٻالڪ وانگر آيا داري مهيا جي ڪرپ مان آهن ئي. ان سمي جي گهڙي واکاڻ ڪجي. ڇٽڪ سڄي سرشتي هن ازغيهي ٻالڪ جي جنم تي ٻڌل ۾ اچي ويئي. باغن ۽ ٻوستانن مان سڳندي ڪڍندي وڻندڙ هرا لڳل لڳي. ارساف جي موسوم لاءِ هوندي ۾ آسمان مان ٻونڊون ڪرڻ لڳيون، ڇٽڪ ڪلن جي ورشا لڳل لڳي. چندرما لاءِ چاندلڻ سان ڇٽڪ لڪ ڇپ واندد ڪري وهيو هرو. سنساري لوڪ آندو روڻي ٿيندا داريءَ جي ڳوڌ ۾ آزادي هئا پر آيا داريءَ جي آڻيءَ ڪرڻ لاءِ ٻاڏن روڻي گهند گهڙيال وڃڻ لڳا. اهڙي سونهاري سمي ۾ اوهما ۽ وشو ۾ ومانن ۾ چڙهي وڌنا ڪرڻ لاءِ اچي وارد ٿيا. اوهما ۽ وشو جي اچڻ سان مهيا جي اندر ۾ ڪيان آهن ٿيو ۽ نوراني ٻار ۾ اڙڪي جوص ٿسي انهن سان ڪڏ مهيا ۾ آستتي ڪري چوڻ لڳي.

مهيا : اي مهيشوري! توهان مولتي بالڪ ڪرڻا ڪئي آهي ڇو ٿنهي لوڪن جي مانا هوندي ۾ مون وٽ ڏيءَ جي روپ ۾ اچي سرڪڻ روپ ورتو آه. هاڻي هڪ دفعو تسديهن ڪرڻ لاءِ مان توهان جو ساڪياس روپ ٿيسڻ چاهيان ٿي.

اهو ٻڌندي آيا ساڪياس روپ ٿيکارو جنهن کي وڌنا ڪري اوهما ۽ وشو روانا ٿي ويا باقي مهيا کي آيا چوڻ لڳي.

آهاڊيوئي : مهيا! تنهنجي ٻار ۾ ۽ پگتيءَ مولڪي تو وٽ آندو آهي. مان جهيٽو ٿيڪ آزاد آهيان ۽ پگتن جي وس ۾ آهيان. توڙي ڏيءَ جي روپ ۾ مولڪي سان وٽ گهرائڻ لاءِ مولڪان ور ورتو ۽ مولڪي قبول ڪرڻو پيو. هيئن مولڪي دوتائن جي لاءِ اتر ڪاڇ ڪرڻا ٻوڏا. پڳوان ودر سان شادي ڪري دوتائن جا سڪت ۽ دڪ دور ڪيا. انهن چئي آيا داري اتر ڌيان ٿي ويئي ۽ وري ٿين چاول ٻالڪ وانگر مانا مهيا جي ڳوڌ ۾ روڻي ۽ ڪلڻ لڳي. (هرو مهادر شهر - ڪاشي وشو ٿام ڪنگي) ودر سنگهتا (۲) ٻاروئي ڪند (۳) اڌ ٻاءُ ۶ سماپت.

راجا هماچل وٽ ٺارڊ جو اچڻ ۽ کيس آڻت ڏيڻ

ٻو هها : اي ٺارڊ! ٻالڪ جو ٺار ڪرڻ سنسڪار ڪرائي سندس ٺار ٻاروئي رکيو وار پر راطي مهيا کيس آيا جي لالي سان پڪارڻ لڳي. ٺاڏي لاڏ ڪرڻ سان راجا هماچل وٽ آيا جو پالن پورش لڳل لڳو. وڏيا اڀاس ۾ آيا پنهنجو چمتڪار ٿيکارو. روپ ۽ سندرن ۾ نه پنهنجي مت پاڻ هڻي. اي ٺارڊ! پڳوان شو جي مالا جي ارسار ٿون ۾ هڪ ٿينهن راجا هماچل جي گهر ۾ اچي پهنن. راجا هماچل پنهنجو آدر ستڪا ڪهر. پنهنجي وڏوڙ ڇوڪري (آيا) کي گهرائي تنهنجي اکيان لڪڪار ڪرايائين ۽ ڏيءَ جي ڪرهن ۾ ڳوڏن ۽ ڪنڊليءَ ۾ سهاڳ ڀاڳ. باب ٺوڪان پڇا ڳاڇا ڪهائين. اي ٺارڊ! ٺارڊ

شروعات کان ۲۷ ورهه ساندھ پوڄا ۽ آڙاڻا ۾ لڳل رهيا. آشتيءَ ڏينهن اڀراس ڪري
 نروءَ ڏينهن لڏون، پيٽو، ڪير، مانھ، ڏڏ، سندر، گل، گنگو وغيره پوڄا ۽ پليدان
 جي سامگري اربڻ ڪيائون. گنگا جي ڪناري اوشديءَ - پرست جاءِ تي داريءَ شرا جي
 مڙ تي ٺاهي انيڪ قسمن جي پوڄا جي سامگريءَ سان پوڄا ڪرڻ شروع ڪيائون. مينا
 ڪڏهن ٻڌا ڪاڏي رهندي هئي ۽ ڪڏهن وري وٺڻ ۽ ڏيڻ ڪي اسان ڪندي هئي،
 ڪڏهن فقط چل پيئندي هئي ۽ ڪڏهن وري لڙچل ورس رکي، فقط هرا ئي گذران ڪندي
 هئي. شد نهج. ۾ ڇمڪندي، سختيون سهندي، ايمر - المندي، ورس وڪندي پوڄائون ۽
 آڙاڻائون ڪندي، داريءَ شرا ۾ انهي پاڻ سان من لڳائيندي، مينا جا لڳائار ۲۷ سال لنگهي
 ويا. آخر داري شرا ڀرسان ئي ڇمڪندڙ چندرما وانگر اچي ڀرگهت ٿي ۽ چوڻ لڳي.
 ديوي شوا - اي راڻي مينا! مان تهنجي ڪنڊر اڀريا ٿي تمام ڀرسان ئي آهيان.

تهنجي من ۾ ڪهڙي ڪاميا آهي؟

مينا چوڻ لڳيون ڪنڊون ۽ ساڳيا ڪالءِ - ڇو درشن ڪهائون. ڏاڍيءَ مڙج ۽ مستيءَ ۾
 اچي پراڻا ۽ آشتيءَ کي لڳي وئي ۽ چوڻ لڳي.
 راڻي مينا - اي داري! مان توھان جي آشتي ڪرڻ چاهيان ٿي. مان توھان کي
 نمسڪار ڪرڻ چاهيان ٿي. اي جڳهه کي ڏارڻ ڪرڻ واري مهادار مهندي توھان کي نمسڪار
 واري ۽ سڀني جي منور - ڪامائن کي داري ڪرڻ واري مهادار مهندي توھان کي نمسڪار
 آهي. جا هميشه آند پودان ڪرڻ واري ماها آهي، ڀڳت - ڀڳت، جڳهه جي ميني (مالا)
 سندر ڪم گلن سان شريعت ٿيل يعني سينگاريل آهي. تهنجي دڪ کي ناس ڪرڻ جهڙي
 جيڪا سڀ جي وٺي مالا، هميشه آند روپ آهي، ڀڳت - ڀڳت، جڳهه جي ميني (مالا)
 شڪتي رکندڙ آهي، استرمان جي رکيڪ ۽ جي اٽل ٿاڻن ٻڌيءَ (سمجھ) جو روپ آهي
 تهن داريءَ کي مهندي نمسڪار آهي. اي داري! توھان جوڳهن ۽ سڌن جي اڳيان کي
 ناس ڪرڻ وارا آهين ۽ اعرم وڌا جو روپ آهين، تهن جي مهما کي مڙج جهڙاڻن ٺارائن
 ڪن وستر ڪري سگهندون؟ الرؤ - وڌ جو حسا (مارڻ ۽ مڙج آڻڻ) وغيره وڌائين
 سان پراڻ آهي ۽ - توھان تي آهين توھان ئي اسان جي من جي اڇا ڪي پوڄا ڪرڻ
 وارا آهين توھان ئي ڀڳتن پوڄن کي ملائي انهن مان شڪتي ٺاهين ٿا ۽ توھان جي شڪتي
 نتيه (دائر ۽ قائم) آهي توھان ئي سمورن ٺارن جي روپ ۾ هر ڪهڙيءَ ڀرگهت ٿيندا رهيا
 آهين توھان ئي جڳهه جي آڌار شڪتي آهين، توھان ئي مڙج جي ڪرڻ اندر روشني شڪتي
 اڪي جي اندر جلائڻ واري شڪتي آهين، توھان ئي مڙج جي آند ٻڌيندڙ شڪتي آهين،
 آهين، توھان ئي چندرما جي ڪرڻ ۾ لاڏل پوڄائڻ واري ۽ آند ٻڌيندڙ شڪتي آهين،
 جنهنڪري مهندي نمسڪار آهي.
 انهن چوڻدي مينا چپ ڪئي مس نه شرا داريءَ ڇو،
 راي هماچل پتي! ڪوڙ جيڪي ڪوڙنر هجيئي. ڪوڙن - ڪوڙن - ڪوڙن -

پوڄها: اي مٿي ٿاڙو! اهي وڃن چوڻدي وشرو ۽ ديوتاگون اٺن ۾ مڪن ٿيندي امانا
ليڻ ٿيندي چپ چاپ ٿي مٿي ڏيڙي ۽ آسٽي اڏندي ڀڳوان شڪر جو سڀو ڪندي
منهنجي ۱ ٿوڪ ٿيندي چوڻ لڳن.

اها ڏيڙي: اي وشرو، پوڄا ۽ مڪن ديوتاگون اڏهان ڪنهن ۽ ڏسڻ جو ڏک نه ڪرڻو؛
مان اڏهان کي ڏانڊو پوسن کي آڏهان ۽ ان ۾ ڏيڙو ۽ شڪر ۽ سڄوڻ ۽ اڏهان ڀڳوان ڀڳوان
اڏهان ڏانڊو وارا ٿو ۽ مڪن سان وڃو. مان ۽ ڏيڙي کي وڃس ۽ وڃا هٻاڻل جي استريءَ
مٿي جي ڏيڙي کي ڪري ڀڳوان وڏو سان شادي ڪنديس. ڀڳوان شڪر جي عجب لڳا
آهي. خاص طرح گهاٽي ماڻهن کي ۽ مڙهه ڪوڙ واري آهي. اي ديوتاگون! جنهن ڀڳوان
پيءُ جي ٿوڙي نڙي ڪري مون شريو اهاڙ ڪيو ٿوڙي کان وٺي مڙهه سوانن وڏو ڏانڊو
اڏاس ٿو ڏيڙي ۽ ڏسڻو (بدا ڪوڙن وڏو وارو) کي ٿوڙي آهي. سڄو وڃس مڙهه کي چٽا
۽ ڏيڙي ٿو. سڄو وڃس اڏهي ٿوڙي پوڄا ڪري وڃو آهي، ڏيڙي کي چٽا ڪري واري سڄي مون
کي ٿاڙي ڏيڙي پيءُ جي ٿوڙي وڃي ۽ اڏي مڙهه اڏهان ٿوڙي ۽ هي سڳي ۽ منهنجي اٺن
جي وس کي ڀڳوان شريو اهاڙ ڪيو. "اهڙي طرح دلجا جا لڳ ڳاڙا ٿاڙي، لڳ ڏيڙي کي
چوڻيءَ جو وڃس ڏانڊو ڪيو اٿس. اي ديوتاگون! ياد رکڻ ۽ وڏو جي ڏيڙي چاهيا آهي ٿوڙي
مان (شريو کي اهاڙ لڳل سڄي) وڃي هن سڄو ۽ وڃا هٻاڻل جي استريءَ مٿي جي ڪرڻ
مان چيو وڃي اڏهان ۽ وڏو مڙهه وڃي اڏاڏا جي وڃس ۽ شادي ڪوڙ چاهي ٿوڙي ٿوڙي
ڀڳوان وڏو کي سمجهڻ ڏيڙي ٿوڙي مٿي جي ڪرڻ مان هٻاڻل جي ڪوڙ ۽ چيو وڏو
کي ٿوڙي.

اهڙي طرح چوڻدي شريو. ڏيڙي اٺن ڏانڊن کي وڃي ۽ ديوتاگون ڪرڻ اهاڙ لڳا. هر ڪوڙ
ڀڳوان. شريو جا ڪرڻ ٿوڙي ڏانڊو ڏانڊو وڃي وڃو. (هر هر ٿوڙي شريو. ڪاشي
وشو ٿوڙي ٿوڙي) وڏو سڳو (۲) ڏيڙي ٿوڙي (۳) اڏاڏا ۳ سڳو.

شريو ٿوڙي

شريو جو مٿي کي ڏسڻ ۽ هٿاڻڪ جو ڪارم

ٿاڙو: اي پوڄا! چٽي ڏيڙي اٺن ڏانڊن کي وڃي ۽ ديوتاگون ڀڳوان ڏانڊو
هٿاڻڪ ۽ ٿوڙي ٿوڙي

پوڄا: اي مڙهه ڪوڙ ٿوڙي ۽ مڙهه ٿوڙي! مٿي ٿوڙي ۽ سڄو ديوتاگون هٻاڻل ۽
مٿي کي ڏيڙي. شريو جي اڏاڏا ته اڏيڻ ڪري ڀڳوان ڀڳوان ڏانڊو وارا ٿيا.
وڃا هٻاڻل ۽ مٿي وڃو ۽ مڙهه ڪوڙ ٿوڙي ۽ وڃا هٻاڻل جي ڪرڻ. وڃا ٿوڙي ٿوڙي چٽا
شريو شريو ٿوڙي ۽ ٿوڙي ۽ وڃي مڙهه ڪوڙ ۽ وڃا هٻاڻل ۽ مٿي شريو
جي ٿوڙي ۽ وڃا ٿوڙي لڳل هٿا. مڙهه ڏان ۽ اٺ ۽ ڪاڻوڙ. چٽي مڙهه جي

جي پوئيا پتي اير پڌ کي حاصل ڪندي .
 اٺن جي سسڪمار وڻي وڻندا رهيا . (هر هر مهاڏور شيور - ڪاشي وڻانند گندي)
 ودر سگهيا (۳) پاروئي گند (۳) اڏاٺ ۱-۲ سايو .

~~~~~

ديوتالون جو هماليه وٽ وڃڻ

ٺار ڏي - اي ٺاند! ميا ۽ هماليه جي شاديءَ ڪالوره ڇا ٿور؟

پوهان به اي ٺار! ڇڏن ميا جي شادي هماليه سان آهي ٿي ڇوڌاري ڏانڊا آندڙ
 سڪل ليٽا لڳا، پرڻ ٿي وڻندڙ ۽ سڀ ديوتالون هماليه وٽ ويا . هماليه ٿي پنهجا ڏنل پاڻ
 سهيڻ لڳا ۽ ٺار سان آڏو سڪار ڪري چوڻ لڳا .

همانجيءَ اي پڳوان! مان سڄهائڻ ٿي منهنجو چمر لڳ سڳو ٿور آهي ڇو ٺوهان ديوتالون
 مرن وٽ چوڻ گهڙيا آهن، هاڻي ڪرڻا ڪري موٽي ٻڌاڻو ٿي مان ٺوهان جي ڪهڙي
 نهڙا ڪرڻا؟

ديوتالون ڏي - اي وارا همانجي! اڄوڻ ڇا ڏک جي ڏي، ستي هئي ٺوهان پتا جي ڏور
 ٿي عرني حاصل ڪري آيو هئا ڪور . هاڻي ڇوڪڙن آهيا ستي وري سيار ٿي چمر
 وٺي ايندي ٿي ديوتالون جي لاءِ هڪ لائڊاڪ ٺاهڻ ٿي وڻندي .

اڄو پتي همانجي ڏانڊو پيس ٿور ديوتالون ٿي پرڻ ڏيويءَ آهيا کي اوسن ڪرڻ لاءِ ڪوس
 آهيا چر آهين ڏيئي وارا ٿيا . ٺور و اٿئي هلي هڪ سندر اسٽان ٿي ڏيويءَ آهيا جي
 آهين ڪرڻ ٿي لڳي ويا ۽ چوڻ لڳا .

ديوتالون ڏي - اي ڏيوي! ٺوهان جو ٺواس خڙ لوڪ ٿي آهي . آهيا ، ڇوڪڙيا ، ڌوڙا ،
 مهنڙوڙي وغيره ٺوهان جا پوڙو ٿي آهين . پوڙو ڪرڻ وارا ٺوهان جا آهڪ روپ آهن .
 اسان جي ٺوهان کي وار وار لڪڙو آهي . ٺوهان ڪلهيا ڪندڙ آهيو . سڪ ۽ آند سان
 پيوڙ آهيو . ٺوهان خڙ آهيو ، اڪرل آهيو ٺوهان ٿي سوڪر آهيو ، اٿر ڇوڙ حال جالڻ وارا
 آهيو ، ٺوهان ٿي شڙا آهيو ، ٺوهان ٿي ڪها آهيو ، ٺوهان ٿي ڏوڇ آهيو ، ٺوهان ٿي سڙو-وڙاڻي
 ٿي هر هڪ سڙو آهيو ، ٺوهان ٿي سڙوڇ جي ڪرڻ ٿي آهيو ، ٺوهان سيار جي مهاڄوڙ
 ۽ انشڪاوڙ ٿي آهيو ، ٺوهان ٿي وڻندي آهيو ، مها ٿي آهيو ، ٺوهان ٿي پوهانڊ
 (سيار) ٿي آهيو ، ٺوهان ٿي هڪ ٿي آهيو ، ٺوهان ٿي چڪا آهيا ، ٺوهان ٿي ڏيوي
 آهيو ، ٺوهان ٿي سڙو آهيو ، ٺوهان ٿي وار وار لڪڙو ڪورن ٿي آهيا . ٺوهان ٿي ڪاٺيڙي
 آهيو ، ٺوهان ٿي سڙو آهيو ، ٺوهان ٿي سڙو آهيو ، ٺوهان ٿي سڙو آهيو ، ٺوهان ٿي سڙو آهيو .
 ٺوهان ٿي سڙو آهيو ، ٺوهان ٿي سڙو آهيو ، ٺوهان ٿي سڙو آهيو ، ٺوهان ٿي سڙو آهيو .
 ٺوهان ٿي سڙو آهيو ، ٺوهان ٿي سڙو آهيو ، ٺوهان ٿي سڙو آهيو ، ٺوهان ٿي سڙو آهيو .
 ٺوهان ٿي سڙو آهيو ، ٺوهان ٿي سڙو آهيو ، ٺوهان ٿي سڙو آهيو ، ٺوهان ٿي سڙو آهيو .

چوڪريءَ جو نالو سڙڏا هو جنهن جي شادي پٿرن سان ڪئي وئي. سڙڏا ۾-ون وري ئي
 ڏيڻ ههون جي ڌرمشت ۽ پاڳ، واراڻن ههون. وڏيءَ ڌيءَ جو نالو 'مينا' هو. وڃهن ۾
 نالو 'ڏليا' ۽ ننڍيءَ جو نالو 'ڪلاولي' هو. اهي ٽيئي ڏيڻ پٿرن ۾-ون مالنڪ (جن ۾
 جنم مانا جي ڪرپ مان آ، ٿيندڙ هجي) ڏيڻ ههون. فقط لوڪ جي وهوار لاءِ 'سڙڏا' جون
 ڏيڻ سڏايون وينديون ههون. هڪ ڏينهن ٽيئي پيٽر شوبس - دوپ ڏانهن پڪوان وڌو
 جي روشن ڪرڻ لاءِ وڃن. پڪوان وڌو جي روشن ڪري پٿرن ٿيون ٻار وڌو جي آڳا
 سان ٿورو وقت ڪن ٻاهر ترسڻ ٻيو. ايتري ۾ سنڪاڊڪ - ڪڍ، انهيءَ جڳهه تي وڌو
 جي حڪم سان اچي پهتا. سنڪاڊڪ روشن ڪي ترسندو ٿي سڀ رشي ۽ مٺي آڏب
 سان ئي ڪڙا اٿي ايندا ۽ نمڪار ڪري وٺندا ڪئي، مگر هي ٽيئي پيٽر پنهنجي خيالن ۾
 مگن رهون ۽ روشن ڪي وٺندا وغيره، نه ڪيائون. هيءَ هلت ٿي سنڪمارن ڪي
 البس دل ۾ ٿيو، جن وٺي ٽنهي پيٽرن کي سراپ ڏيندي چيو.
سنڪمار:- اي پٿرن جون ڪيائون! توهين مرادا ۾ لڪو لنگهي رهن آهيو.
 پنهنجي جوانيءَ جي مستيءَ ۾ ننڍي وٺي جو آڏب ڪرڻ، شايد وسري ويو اٿو؟ ڇڏو
 هاڻي توهان جي هلت ڪري توهان ڪي مرندو لوڪ ۾ وڃي مرندو لوڪ جي ماڻهن سان
 شادي ڪري گرهس ڌرم پالن ڪرڻ ٻڌو.
ٽيئي پيٽر:- اي سنڪمارو! توهان ڪرڻا جا ساڳو آهيو، اسان پڪوان وڌو جي
 آڳا موجب هتي ترسيل هئوسين. بنا ڪنهن به مطلب کانسواءِ توهان ٻوڙ آڻائڻ سان اسين
 ڪجهه به ڳالهائڻ واجب نه سمجهوسين ۽ باقي ايتري ٻل سو محسوس ڪرڻ لاءِ تيار آهون
 ته اسان توهان جهڙن سٺ پٿرن اڳيان آڏب سان وٺندا ڪانه ڪئي سمن، جنهنڪري هينئر
 ڪرڻا ڪري ڪها ڪراو! ڪها ڪراو!!
سنڪمار:- اي پٿرن جون ڪيائون! توهان جي سچ ۽ نور ڪي ٿي اسان کي
 خوشي آهي، جنهنڪري توهين ٻڌو. توهان مان جهڪا وڏي پيٽ (مينا) آهي
 تنهن جي شادي وڌو پڪوان جي انش (انگر) هماليه سان ٿيندي، جنهن مان کيس هڪ
 ڌيءَ ڄمندي جنهن جو نالو "پاروئي" ٿيندو. توهان جي وڃهن پيٽ (ڏليا) جي
 شادي راجا جهڪ سان ٿيندي، جنهن مان مها لڪشميءَ ۾-روپ "سيتا" نالي سٺا
 ۾ مشهور ٿيندي ۽ اهڙيءَ طرح ٽين پيٽ جي شادي "ارڪيالو-وئس" سان ٿيندي، جنهن
 مان "کيس" نالي ٻوڙ ڪيا آهن ٿيندي. پاد ڪرا نه "پاروئيءَ" جي وردان
 ڪري مينا ڪي پٽيءَ سڙڏي مڪي ملي ويندي ۽ "سيتا" جي صدي جهڪ راجا
 ۽ "ڏليا" کي وڪٽ ڌام ملندو. باقي ارڪيالو جي ايتري "ڪلاوليءَ" کي پنهنجي
 ڪيا "ڏليا" جي ڪري ڪٿلور ۾ واپس نصيب ٿيندو. اسي ڳالهه ٻڌو مينا جي
 ڌيءَ "پاروئي"، ڪٿلور وٽ ڪري پڪوان - شو جي پٽي ٿيندي. ڏليا جي ڌيءَ سينا،
 پڪوان راجندر جي پٽي ٿيندي ۽ اتي ڪلاوليءَ جي ڌيءَ وڌا، پڪوان ڪرشن

نڌو ڇري ڇري، نڌو ڇري ڇري - ساڌو ڀوليو سڌاشو

ردر سلگوتلا [۲] پاروتئي گنڊ [۳]

ههائيه جي هيمنا سان شادي، هيمنا کي اڳئي ڄمڻ جو سراپ

لارڊ: اي برهما! ٻيا جي بک ۾ ٻيهجي شير کي لپايڻ جيڪڏهن سٺي ڊاڀريءَ ڪن
ڄمڻ جي راجا هماله جي ڏيءَ تي؟ مڪهڙيءَ مان ڪنڊو لهما ڪري وري پڳڙان شوکي
ٻئيءَ روپ ۾ حاصل ڪماله؟

برهما: اي مٺي لارڊ! اکر دشا ۾ ڄمڻ جي راجا هماله لائي ڀرت آهي چيو هئا
لهڙي ۽ هروڀر آهي. ان جا ٻه روپ آهن. (۱) پٺڪي يا هڪ هنڌ ٻيل ۽ (۲)
هلندڙ چنڊ روپ. وڻ ٽڻ، ولسهي وغيره ۽ هورا، چارهر ۽ ٻه معنيٰ پٿر وغيره ايترا آهن
جو چٽڪ هڪ سر جي کاڌ آهن. شمين، چينا وغيره جالور ۽ سندس ڀوريءَ طرح ٻڌاءِ
ڪن ٿا. رڻ جو ٻه ڀاڱا آهن. عجب و غريب قدرتي نشان سان ڀرپور هر وقت شروا
ٻئي رهيو آهي. ديوتائون، وڻي، مٽي، سڌ، ڪنڌرو ۽ پٿر وغيره سندس آسرو وٺن ٿا.
پڳڙان شڪر کي ڏاڍو پيارو آهي. لهما ڪرڻ جي ڇوڪري ڄاڻي آهي. سڌ جيڪڏهن ۽ مهالمان
کي ٻه ڀاڱا ڪرڻ وارو آهي. مهڏاي پٺاڻن جيڙوڪ ڏانهن ۽ ديوانن ۽ پٿرن وغيره شين جو
سراڙو آهي. ديوتائون وانگر شير ڏاڍا ڪري وڌيڪ جو چٽڪ آتش (الڪ) آهي، لاهڪري
ساڌو ۽ سٺ سياح کي ڏاڍو پيارو آهي.

هڪ سٺي جي ٻالو آهي ٻيهجي؟ ڪهه ڦاٽر وڻ ٿا ۽ ڏور جي واڌاري لاءِ هن جي
۽ اڳي برهمي تي ٿي شادي ڪري. سڀ ديوتائون، پٿري. لوڪ ۽ اڳي پٿرن کي ڇوڪر لڳا.
ديوتائون: اي پٿر! توهان جي وڏي ڏيءَ هيمنا لائي ڏاڍي سندس ۽ شرمڻڪ آهي،
جهڙو جي سادي جهڙو ههائيه ڀرتن جي راجا سان هڪجي ٿي سٺي ٻالو ٺهندي.

پٿرن اها ٻالو ڏنل هڪري هيمنا جي شادي هماله سان ڪرائڻ ۾ خوشي ظاهر ڪئي.
ٿوري ئي عرصي ۾ شاديءَ جو بندوبست ڪيو ويو ۽ چوڌاري ڏاڍا آندڻ مڪمل ۽ اندر لڳا.
لارڊ: اي وڏاڻا هيمنا ڪهه ڇي ڏيءَ هتي؟ مڪهڙي لهرائي ڪوس سراپ ملندو؟
سروڙي هڪ امان مٺي ڄاڻي مڪرڻ ڪندو.

برهما: اي مٺي لارڊ! ڏنل ڄمڻ سنڌ هيمالون هيمڙن،
مٺي کي سرشتيءَ جي وڏاڻن جو ڪرڻ هيمڙن. ان مان هڪ

اڪيائي ماڻهو اسان ٿن ديوتائن (ارهما، وشو ۽ رڌر) کي الڳ الڳ شڪتي سمجهي ٿو مگر حقيقت ۾ اسان جو هڪ روپ آهي. جيڪو ائين تفاوت سمجهي ٿو سو ٺرڪ جو اڌڪاري آهي. جو منهنجو (مهاديرو) جو پڳت وشو ۽ رڌر ۽ وشو ۽ رڌر جو پڳت منهنجي (مهاديرو) جي ٿندا ڪندو ٿيندي ٿي. ڪيان جي پراپتي ڪونه ملي سگهندي. هاڻي اي پراپتيءَ ڏکي! اڌ ۾ پراڻ ٿيل پڳت جي سمپتي ڪر. اي اراهمڻ ۽ رشيرو! اڌ ۾ ڇڏيل ڏکي. پڳت کي پورو ڪريو ته توهان کي پڳت جي سڻا ملندي.

اهڙيءَ طرح مهاديرو جي آلت ڪرڻا سان سڀ اراهمڻ، رشي ۽ مندي ڏکي. پڳت جي ڪاروبار کي لڳي ويا. ڏکي. ۽ پڳتان شڪر جو ٻين ديوتائن وانگر پڳت جو پاڻ (حصو) ڪڍيو ۽ خوب اراهمڻ ۽ ديوتائن کي دان ۽ پيٽائون ڏنيون. اهڙيءَ طرح سکر سان پڳت جي پوروڻ. آهستي ڪري ۽ پڳت سمپت ڪري هرڪو ديوتا پڳتان شو جا ڪٺ ڳائيندو ٻين جي پنهنجي گهر روانو ٿي ويو. پڳتان شڪر ۽ گهن ۽ دوتن سوڌو روانو ٿيو. ارهما ۽ وشو ۽ پنهنجي پنهنجي ڏام ڏانهن روانا ٿي ويا.

برهما: اي نارڊا ستي وري همالم جي استري مينا جي ڪرپ مان ٻڌا ٿي وري ڳڙيءَ جو روپ ڌارڻ ڪري پڳتان شڪر سان شادي ڪري وري ليلائون ڪيون. (هر هر مهاديرو شينور. ڪاشي وشرناڪ ڪنگي) رڌر سنگهتا (۲) ستي ڪنڊ (۲) آڌاءُ ۴۳ سمپت.

رڌر سنگهتا (۲) ستي ڪنڊ (۲) سمپت

مهاديرو :-
 م-و-ٽ-ڪي ڇڏن قسمن جا ٻندا مڇين ،
 ڪن ڇڏن دل سان جهڪن ٿي آڏين ،
 ٻهريون آهي ڏکي (ايمار) ڪري جو پڳن ،
 رهي ٻيو. سدا موهه ماڻا م-ڪن ،
 ٽئين ، جي اڃا آه. ڇاڻڪ لاءِ مون ،
 پڳت چوڻون ڪيائي، سو پيارو آءِ مون ،

دکيه - بگيه لاس ئي وار آهي ۽ سنان ڌرم جا لوھان پتا آھيو ۽ بگيه جو ائين ٻوڙ ڇا ٻڌ
ئي ويندو. هاڻي اسان جي ٻار لڏا آهي ۽ دکيه - بگيه جي سڦل ڪرار ۽ دکيه کي وري
زندھ ڪرار.

مهاديو :- (سڀني کي ڌار ڌار ڏيندي ڏيهي ۽ واڻي سان) اي ارهما ۽ وشو! مان توھان
ٻنهي جو هر وقت چيو مڃيو آهي. مان سچ لو ٻڌايان ۽ دکيه - بگيه جي ناستي مون ڪول
ڪئي آهي ٻار دکيه ٻين سان ساڙ ۽ حسد ڪيو آهي. ٻين سان جيڪو ورثو ڪيو سرکي پاڻ
کي ڏريو اهو. تنهنڪري اهو ڪم ڪڏهن به نه ڪجي جو ٻين کي ڏرو ۽ اعتناء
وسائي. دکيه جي سسي سڙي ويئي آهي تنهنڪري هن جي بدن تي ٻڪري جي سسي
ڳنڍجي ۽ ٻيڪر ڏيوتا کي اکيون بگيه مان ئي ملندڙن ۽ پوڙن کي ڏند کڻ ۽ اڄمان جي
کاڌل اناج ڇاڙو سان کيس پنهجو پاڻ ملي ويندا. پر ڳرو ۽ شيءَ کي هڪ ٻڪر جي
ڏاڙهي لڳائجي. باقي جن ڏيوتائن منهنجي لاءِ برخلاف وڃاڻ ظاهر ڪيا هئا ۽ انهن جا
انگن عضوا ڪوچي ۽ ڪٽجي ويا آهن نه انهن جا اڳي وائو سڄا عضوا
ڪري معاف ڪيو وڃي. وري جن بگيه ڪرائيندڙن (اڏوڙن) جا بگيه ڪرائيندي ٻانهون
ٿئي ٻيڙن سي آڻوڻي ڪمارن جي ٻانهن کان ڪم وٺن ۽ جن جا هٿ بگيه ڪرائيندي
گهيا ويا سي پوڙن جي هٿن سان ڪم هلائين. باد رکوا نه هئي ۽ سڀ مون توھان جي
ٻارن جي ڏس ۾ اچي ڪو آهي.

برهما :- اي مني ناراڌا! ائين چئي ڪري ڏيوتائن جي راجا، ڇراڇريتي، دهار،
ٻرميشور مهادار شانت ئي وار. ٻيڪران شڪر جو اهو گفتگو ٻڌي ڪري وڌو، ارهما ۽
سڀ ڏيوتائن سنائي ۾ اچي ويا ۽ اندر جو اندر ۾ ٻيڪران مهادار کي ڏانهن ڏيڻ لڳا.
ٻوڙ مون (ارهما) ۽ وشو ۽ مٿس زور رکيو ۽ چيو، ”اي ڏيوتون جا ڏار مهادار! توھان
اسان سان گڏ بگيه. شالا ۾ هلو ۽ ڪل اڙاديءَ کي آزاد بڻايو.“ مهادار مٿس هڪڙو
ڪٽي ۽ سڀني ڏيوتائن سان گڏجي مهادار، وشو ۽ مان (ارهما) دکيه - بگيه ۾
اچي پهتاسين جتي وڏو ڀڳو بگيه جي اڙادي ڪري ڇڏي هئي ۽ سراجا، سڌا
پوڙن، لڻي، ڌرمي، سرسوتي، ۽ ٻيا روشن مڻهن جا ڪٽي لاش پيا هئا ۽ ڪٽي اڌ مڻ
ڪيڪڙائون ۽ ڏانهن ڪري رهيا هئا ڪٽي وري سڀون ڌرم کان ڌار ٻيڙن
هيون ۽ ڪٽي وري ڌرم ڌرم ۾ پراڻ سڻن کان الڳ پيا هئا. ڪيترن جا ڏار عضوا
(ننگون، ٻانهون ۽ هٿ) خون ۾ لري رهيا هئا. بلڪل خوفناڪ ۽ دل ڏهڪائيندڙ
نظارو هو. اهو سڀ ڏسي مهادار رحم جي نظر ڦيرائي پنهنجي بهادر ڳوٺ وار ڀڳو کي
سڏ ڪري چيو، ”اي وار ڀڳو! مون کي ۽ اميد ڪانڊ هئي ته تون ايترو کي بلڪل
ڏريءَ ڏار ۾ ايترو ظلم ٻاري ڇڏيندو! چڱو هاڻي ان پايءَ دکيه جو لاش جهڙي
ڳولهي ڪٽي اچ جهڻ جي ڪري ئي ايترو ظلم ٿيو آهي.“ مهادار جي چوڻ جي لڏا
ڌار هئي. وار ڀڳو اڪدم ٻين لاشن سان ڳولهي دکيه جو پتا سڀنيءَ ڏڙ اچي مهادار
جي اڳيان رکيو، جهڻ کي ڏسي مهادار زال ڪيو، ”اي وار ڀڳو! هن جي سڀني

پر ارهما ۽ شڪر جو روپ نرھان کي ڏسڻ ۾ ايندو.
 ايتري ۾ وڌندڙ دڌاڻي جي شرار ۾ ارهما ۽ ڪيڙ راجا ۽ آلي اچي پهتا. ارهما وڌندڙ کي
 ڪروڙ ڪرڻ کان باز آندو ۽ ڪيڙ راجا دڌاڻي ۾ ڪو اڪرم ڏسي دڌاڻي جي چوڙن تي
 ڪري پيو ۽ ڇڏيو.

ڪيڙ راجا :- اي مني سرپشت! اوهان سڄي ڀڄي شڙ- پکتن ۾ سرپشت آهيو. هاڻي
 مرلتي ڪرڻا ڪيو ۽ مولڪي ڪهڻا (معاف) ڪيو.
 راجا ڪيڙ کي لڏا سان پراڻ ڏسي دڌاڻي کيس معاف ڪيو باقي وڌندڙ ۽ ٻين دارالن
 کي آبي کان ٻاهر ڏسي پکڙان شڙ جو سمون ڪري ڪن سڙاپ ڏنو ۽ ڇڏيو.
 دڌاڻي :- اي مهاڀارو (وڌندڙ) ۽ دارالن! نرھان سڀئي اندر وغيره - سوڌا پکڙان وڊر
 جي ڪروڙ جي اڪي (وار پڊر) کان شڪست کائيندا.

اهو چئي دڌاڻي پنهنجي آشرم ۾ هلندو ويو ۽ ٻيا دارالن ۽ وڌندڙ پنهنجي پنهنجي
 ڌام ڏانهن راهي آيا. (هر ۾ مهاڀار شير - ڪاشي وڌندڙ ڪنڪي) وڊر سنگهتا [۲] ستي
 ڪند [۲] آڏهاڙ ۳۹ سماپت.

وڌندڙ ۽ ديوتائون ڪٽلاش پربت تي پکڙان شڪر وٺ
 ٺارڊ :- اي وڌان! ڇڏن وار پڊر ڏکي - ڏکي، لاس ڪري ۽ ڏکي ڪي اٽ ماري

ڇڏن ڪٽلاش تي وار ۽ ٻه ڇا لڏو؟
 برهما :- اي مني ٺارڊ! ڇڏن دارالن کي اول، لنگڙو، اباڄ ۽ ڇڏو ڪو وار ۽
 ڏکي کي اٽ ماري وار ۽ باقي ڇڏن دارالن وڃ - رڙو ڪندا ۽ ڇوڻندا مون (ارهما)
 وٽ اڪرم لوڪ ۾ آيا. هنن کي ڏسي مولڪي ۽ پٽ (ڏکي) جي مراد ۽ جو شڪ لڳا لڳو.
 مون ۽ اڪدم وڌندڙ جو سمون ڪيو. وڌندڙ - ماڻا سان ڏک جي شلتي لڳا لڳي ۽ وڌندڙ
 ڪرڻا سان مون ۾ لڏو ڪمان آڻين لڏو. ڪمان ۾ من کي ڪجهه آلت مليو. پوءِ ۽ سڀئي
 دارالن کي وٺي مان وڌندڙ وٽ آيس ۽ پکڙان وڌندڙ کي امڪار ڪري مون ڇڏو "اي
 ٺارڊ! اهڙو ڪر آهڙو - رڄي ڪيو جو هي ڏکي - ڏکي، سٺو لڳي ۽ ڏکي. جو اڳيان (ڏکي)
 ۽ زندگي (جيئرو) ئي پري."

وڌندڙ :- (پکڙان شڪر جو - سمون ڪري ڇڏو) اي ارهما ۽ دارالن! ڇو ڪڏهن ڪر
 طاقتور ماڻهو ۽ انڙا ڪري لڏو ۽ پنهنجي ڪڪرم جو بدلو ضرور لوڙي لڏو. اسان
 سڄي پٽ پکڙان شڪر جا اڙاڙي آهون، ڇاڪاڻ ته اسان کيس ڏکي - ڏکي جو لڳا.
 ڪوڏ ڏنو هو. نرھان سڄي عالمي سندس ئي چوڙن ۾ وڃي ڪيل ڪنهن ٻي معافي وارو
 هن کان وڌيڪ وڌندڙ ڪرڻ آهي. پکڙان شڪر جي لڳا ڪارڙ سان ئي سنار ۾ لڳا
 اچي سگهي ٿي ۽ سندس ڪڪر سان ئي لوڪالان سوڌو ڪيو جي هتي مٿي گهي
 ئي. وري عالمي جو ستي ۽ وڌندڙ ۽ سندس من آڏو هڻو سا ۽ پاڻ وڌندڙ

ٻي ڪوڙ ڪندڙ آهي، وري شو - ڀڳت جي ڀاڱي اهل ڇڏي ڏي. هاڻي ٺهڻي ڪري
جڙهندڙن مان ڪجهه ڪنهن ل ڏٺائين ٿاڻ سڙاڻ ملندو ۽ ڏکي جي ڀڳت ۾ وڃڻ ڀڳت
جي ٺهڻي تي غري ل ٺهڻي ۽ وري ڀڳت ڏسڻ کان موندڙ اڏاڻ ٻي ڪندڙ. ڇڪڙ
مان هاڻي امڪاني سو وڃي هن ڪم جي اڏاڻي ڪنهن .

الهي ڀڳت وارا ڪم ڏانهن ڪنهن (هر هر موندڙ شوڙ - ڪاڻي وڃڻاڻ ڪنهن) وڃڻ
سنگهنا (۲) . عني ڪند (۲) اڏهاڻا ۲۸ سڀاڻا .

بِقِيَّةِ بَقِيَّةِ

ڏٺڻي جو وڃڻو ڪري سڙاڻ ۽ وارا - ڪم ٿي ڪر ٻا

ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا

ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڪري ڏٺڻي جي اڏاڻي آڻ ۽ ڏٺڻي ڪي ڪم ڪري ڏاڍا ڏاڍا
وڃڻو ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا

ڏٺڻي ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا

وڃڻو ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا

ڏٺڻي ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا

ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا

ڏٺڻي ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا
ڏاڍا ۽ اي وڃڻاڻ اڏاڻ وڃڻو وارا ڪم ٿي ڪر ٻا

آهن. اي دڏيڇي! ٽن مٽر سان پگوان شڪر جي لهيا ڪر هن طرح پگوان چوڌان ڪري لهيا کي لڳي وڃ.

”پگوان شڪر جو ٻه ڪلش (دلا) ٻن هٿن ۾ کڻي پنهنجي مٿان وجهي ٿو. ٻن ٻن هٿن ۾ ٻه دلا پاڻيءَ جا ڀريل وڪيا اٿس. ٻئي هڪ هٿ ۾ ردراڪه جي مالها اٿس. ٻئي هڪ هٿ سان ”مرڪ - مدر“ (حرف جي شڪل ڏيکاريندڙ اشارو) ڌارڻ ڪري رهيو آهي. ٻيندرا جي چانديءَ سان سندس شرير چٽڪ ڏوٻجي رهيو آهي. مستڪ اتي ٻيندرا سندس سرهون وڌائي رهيو آهي. ٽانگ جهن جي شرير تي اي حرف چرپر ڪري رهيا آهن. ڪمل گل تي سندس آسن آهي ۽ ڀرسان ڪرواج ٿيندي (اما) ويلي اٿس، اهڙي ارارهم پرمهشور شڪر کي مان لمسڪار ڪريان ٿو.“

اهڙيءَ طرح دڏيڇيءَ کي اهڙي شڪر ڪندي شڪر آڇاڻ ٻيندري ڪور وٺار ٿي وار. هن جي ڳالھ، ٻڌي ڪري دڏيڇي پگوان شڪر جي لهيا ۾ لڳي وار. پگوان پڙ لاناڪ دڏيڇيءَ جي لهيا ٿي ڀرسان ٿي ڀرڪهت ٿيو ۽ دڏيڇيءَ کي چيو.

دهاديو: اي رشي! مان ٿوري ٻيٽ ڀرسان اهو آهيان. هاڻي ڪور جيڪي ڪور ٿو هڻي؟
دڏيڇي: اي ڏاڍن جا ڏاڍو مهادار! مولا کي فطرتي ور کون. (۱) مڏيچا ڏاڍا وڃر والڪر سخت ٿي وڃن. (۲) ڪور مولا کي رشي ڪري يا ماري نه سگهي. (۳) ڪڏهن امان واپارو ۽ غريب ٿي گهمندو ٿرندو نه وٿان.
دڏيڇيءَ جا اهي اکر ٻڌي پگوان شڪر ”اٿا آستر“ (معدلي جيڪي ٿو چور سر لهندو)

چئي اٿس ڏان ٿي وار.

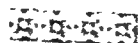
پگوان شڪر کان ور ٻائي وري دڏيڇي اچي ڪڍو راجا جي مستڪ تي لس اٿا ڪئي. ڪڍو راجا به ڪاوڙ ۾ اچي وڃر سان دڏيڇيءَ جي مٿي تي وار ڪند ٻو وڃر ڪور اثر نه ٿيو. ڪڍو راجا کي ڏاڍو عجب ۽ منجهان لڳي. ليهيڪري هن ڀاڱي جي ٿيندي ڀاءُ ”مڪند“ جو سمرڻ ڪيو. مڪند، ڪڍو راجا جي ڀارن اچي دڏيڇيءَ مٿان ڪڙڪيو مگر سندس دال نه ڳري ۽ شڪت ڪائي واپس وريو. آخر ڪڍو راجا وشروءَ جي ڀار ٿي ڪئي. پڳم ولس خري (وشرو) ڀرڪهت ٿيو ۽ راجا ڪڍو پنهنجي سڙي ڳالھ ٻڌائي. وشروءَ راجا کي چيو.

وشرو: اي راجن! ٻراڻهڻن کي ڪهڙو

وڌندڙ جي وچ ۾ اچي مهاييدڪر ٿي لڳي. واريڍر پڳوان وڌندڙ جي ”ڇڪر“ کي هڪ
هنڌ ايتاري ڇڏو ۽ سندس وڌندڙ جي ”شارڪر“ ڏٺس کي ٿي اُڪر ڪري ڇڏو. لڏهن
منهنجي (ارهه) ۽ منهنجي استريءَ سرسوليءَ جي اشاري تي وڌندڙ ڏٺان (گم) اي
وڃڻ جو ڀڪر ٻه پڇاڻڻ لڳو ٻه ڏارلاون ۾ آخر چاڻي ڪري نه ستيءَ سان ليل اڙس جو
هيءُ پڻڪر نتيجو آهي ۽ جڏهن جو اهڙيءَ مصيبت کي منهن ڏيڻ محال آهي ته پڻڪري
پڳوان شڪر جو سمورڻ ڪندي آهستي آهستي لڪي لڪي پڇڻ لڳا. مان به منهنجي ٻٽ
(دڪي) کي دڪيءَ حالت ۾ ڦاٿل ڏسي ۽ مدد ڏيڻ ۾ ٻاڏ ڪي اسوءَ سمجهي وڌندڙ سان
گڏ الڀ (گم) ٿي ويس. پوءِ نه باقي ۽ رهيل ڪهڙيل ڏارلاون واريڍر کان شڪست کائي
اي همت اي پڇڻ لڳا. انهن سان گڏ دڪي به هڪ هرڻ جو روپ ڌاري پڇڻ لڳو نه واريڍر
کيس سڃاڻي ورتو ۽ هڪل ڪري ڦار جهلي سندس سڀي ڏر کان ڌار ڪري ڇڏي ۽
ڪيترن رهن، مين ۽ ٻگهي ڪرائيندڙن جا هڏ گڏ ڇڏي کين لڙو، لڳڙو ۽ ڇڏو ڪري
ڇڏو. ڪيترن ڏارلاڻن کي جهلي اقت ماري ڇڏو. ڀڙڪڙو رشيءَ نه واريڍر کي کڻي ڏري
ٿي اڇلايو ۽ جلد ئي سندس چاليءَ کي پيرن سان ڏٺائي سندس ڏاڙهيءَ ۽ مڙن پٽي
ڪيڏانهن. ڇڏي نالي هڪ شڙ کڻي پڙشا (دڪي جو ساڻي جنهن مهادر ٿي لڏي ۽ مهل عرب
ڪليرو هو) جا ڏند پڇي ڇڏيا. لندهور نالي هڪ شڙ گڏ پڳم (دڪي جو ساڻي جنهن
مهادر ٿي لڏي ڪرڻ مهل اکين جا اشارا ڪيا هئا) جون اکيون ڪڍي ڇڏيون. ان رڍر
ڳڻن وري سواها، سوڌا، مٿرن ۽ مٿرن کي لاس ڪري ڇڏو ۽ ڪلشن ۽ دلن وغيره. مان
ٻاڏي وغيره اي ختم ڪيو. دڪي نه وڃي ڪنهن هنڌ لڪي ويٺو مگر واريڍر آخر کيس
ڳولهي مارڪٽ ڪئي ۽ خاص ڪري مٿي لسي لڙو جا عرب وار ڪري کهاڙ ساها. دڪي
کي ڇڙڇڙ اڀياس جو ڀل هو جهڻڪري هن طرح دڪي جو مرڻ ناممڪن هو. پوءِ نه واريڍر
پڳوان شڪر جو سمورڻ ڪري کيس کڻي ڏري ٿي اڇلايو ۽ ”خبر هو مهادر جي لڏي
سان سندس گردن (ڳڙي) ٻنهي هٿن سان مروڙي ڏڙ کان ڌار ڪري اڪي جي اڙلڙ ٻاهر ۾
۾ کڻي اڇلائي. جڏهن سڄو ڏارلا اڇڻ سان انڌڪار کي لاس ڪري ڇڏيو آهي تڏهن واريڍر
به دڪي به ٻگهي روڻي انڌڪار کي صاف ڪري عشا پٽ مهادر ڪري لتڪال ڪٽائڻ اڀياس
ٿي پڳوان شڪر جي چرڻن ۾ اچي حاضر ٿيو. پڳوان شڪر به کيس ڪم جي ڀرتي
طرح ٻيروي ڪرڻ ڪري سڀني ڳڻن جو مڪو. انڌڪو. (وڏو) ڪري مٿر ڪيو. (عر ٿر
مهادر شير. ڪاڻي وشرناٿ ڪنڪي.) رڍر سنگهتا (۲) ستي ڪنڊ (۲) ۱۳۶-۱۳۷

سماپت ٿيو.

لوهان لوه - پان سان لوهان پتی هس دکه بکه در شامل لیا آهور. پذار، در هالی
مهوایه مژسه سان مهون دینی سکهدا؟ مهادر جن چو سهالک آهی، اهزا کروزه
و در - کیا، هن بکه در واکه آا آهی و بهیتر هر اورو کوزی کسی وایس وایدا - ان در
دور در شک مهال آهی. مان سده لوهان در هن بکه در وکهن جن آذر اچا له همدور اوهان
وید هرور چورز آله هرلوی.

برهمنیه جن هی و کاله پتی سیمنی دیرالون مهوای وایس. اهتری در ویرا دوسن لی
سن در اگوان شنگر چو سسورک کورک لکرو سیمی دیرالان جن چومهدنی متن اهزان در
لکن پان جا وککارا کورک لکرو چو سب اهادر و پلان دندر سوس دیرالون کپال لکرا لکرا
و لوهی دیر در داهورن کهدا ولفندا پندرا وها و جادی مهان عالی لکرا لکرا. لوه - پال
در پند دیکاری اچی وایس. لوهان در ویرا در هرلک کرجا کهدور و شر طه کهدور اچسی
بکه - شاه جن لوهان اهور. چا کسی در سب رشی کچ هس چوای وشدو اگوان لوهان اوز
سان اوی چلی وها آهی، ای ومانا وها اوز، لوهان لسی دکه چس بکه جن وکها
کهور و ان در شک هرلوی در هی و بکه لوهان چو روپ آهی، لک آهی و لوهان چو لکی
کهور آهی و لوهان کالوهر اوز کور وکها در کوزی سکهدور. رشن چا آهی رشن پتی
اگوان وشدو الی ترو لور و ویرا در سان چنگ کورک چس اچا سان الیه اچنی ودر س در
ویرا در کس شوخ لکن در چومهدور. مگر وشدو کس کلندی بهس اوز و چو لکرا.

و شدو ای ویرا در اگوان شنگر چو شوه آهان. دولکی مهادر کان اسی مکر در
سکهدور. دکه امانی آهی. هن چو لکرا کورک در لی وشدو آهی. هن موزک کوزی باز باز
بکه در شامل لکرا ده پتی ستار. مان یکس جن ازان وهی جلد هلی آهی. اگوان شنگر
اچنی جن دس در آهی. ای لور ویرا در آهی دکه در مهوای یکس آهی لوهکوزی لی
مولکی هس اچتر اوز آهی. ای ودر جن کورک مسان اوز لول مهادر ا لوهان مهادر جن
لکرا چو روپ آهور و اثر شکت چا آسرا آهور مکر مهوای لکرا پوزمان لوهان کی اچنی
و در کان ورمکان لور و لوهان در مولکی وکھی پندرا در هکھی لکرا هرلور س لکهدور،
مگر مان در بهیتری شکت هتهدس.

ویرا در ده (سن کوزی بهو ای اگوان ا اما سده و عرشه جن کاله آهی چو
لوهان مهوای سوانه چا سوره آهور. (الیه سکت کسی جهکائی چو) ای اگوان
مهوای ده بهو لوهان آهور اوزا اگوان شنگر و اوزا اگوان شنگر اوزالی لوهان اچنی
لی آهور. اگوان س جن آت سان اسان سب ان چا شوه آهور.

اگوان و شدو - ای ویرا لوهان هالی لی موز سان سده لاه لور. لوهانلی
سرت و شاردن جن رشن - آهی لی لی مان بهیتری استان لی وهدس.
در چلی اگوان وده چو چو هرلک هس پتی ده لور لی لکرا ویرا در
سرتی شان سان لکهن و در کورک ده بهوای لکرا اهتری در ویرا در و شدو

آهي. فقط سڄو ڪرم ئي لوھان جي سھائتا ڪرا. ڪري سگھندو. سڄي ڪرم ۾ ۱۰ ڪڍون
پٺيان ڏيوتا جو آسرو وٺڻ ضروري آهي ۽ آخر آهي پڳڙان شڪر جو مائٽر فقط ڪرم ۽ گھيان
جو سھارو وٺي ايشور جي ستا کي ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.
ڪامنا سان ڪڏ ڪرم جو آسرو وٺي رھڻ آھي. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.
پڳڙا جي اڳ ۾ اچي پھتو آھي جو ئي مھادار جي ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.
سڄي شري. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.
پھتو آھي جنھن ۾ ڏرو ۽ شڪ ڪرا. آھي. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.
ھنھن ۱۰۰۰ ڪن لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.
لھندو. مان جو مھادار جي قسم کي اورا ڪھي ھم ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.
لھندو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.

اڳوڻي طرح پڳڙان وڌو ۽ ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.
ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.
(ھر ھر مھادار شري - ڪاشي وڌو ۽ ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.)
سڄي ڪرڻ لڳو.

ڏيوتاڻن جو پڇڻ ۽ ويڙ پڌر جي ڏيوتاڻن کي لاڪار. وڌو ۽ ويڙ پڌر
جو گفتگو ۽ ويڙ پڌر جو ڏکيو ۽ يگم کي لاس ڪرڻ.

ٺارڊ: اي ٺارڊ! وار پڌر جي ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.
وڌو ۽ ويڙ پڌر.

ڏيوتاڻن جي ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.
ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.
ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.
ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.

ٺارڊ: اي ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.
ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.
ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.
ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو. ڪرڻ لڳو.

و شوم: اي دكه! مان تو كي هك لئو جي ڳالهه اڏاڻان لو سا تون ڪن لائي واهي پڏي
 مدها وڃن لاهي پٽي ته لي آهن. اي دكه تو كي شو. لئو جو ڪيان ڪرڻ هرو. نهون
 ميري لي لو پر تهر شو ڪان لي لي مڪر ۽ لي پورا هر وهه آهن. ايترو ڪان لي مڪر ۽ اي
 پورا هڪ ميري لسي سڀ هڪره هوس لئو لاهي آهن. نه فقط ايترو پر قسم قسم لسي
 مدهون لازل لاهيون آهن. چئي نه پوڃي لائي مالهن جي ارجا ڪئي وڃي لي ۽ ارجا
 لائي مالهن جي ارجا لئي ڪئي وڃي نه آئي. غويي، مراهو، دڪه، ٻه و غوره اچي مدهون
 سڏايا آهن. نه مڪري پوري شڙا ۽ پکي سان تو كي پڪوان شڪر جي ارجا، اڏاڻا ۽
 سڪار ڪرڻ ٿوري. مدهون جي اڻان ڪرڻ سان نهون مٿان مصيبت اچي ڪرڻ ڪي
 آهن ۽ اسان سڀ پورو دولتي به نهون غراب هلس ڪرڻ ڪري نهون مٿان آيل
 مصيبتن جي ٽوڙ نه اسين ۽ لي وس آهون.

پر هئا: اي ٿورو! وشوه جا آهن وڃن پڏي ڪري دڪه جي مدهون لاهي پڏي وڃن.
 دڪه واڙو لي سڀ چاپ بهون وهه. الهه ولس ۽ پڪوان مهادو جي ڪن اسڪه (ڳاڙهي
 ڪان ٻاهر) سڀا نه اچي نهون. شو ڪر سڀي بالغڪا بهادر، غورماڪ ۽ پلوان هئا. ڏاڏا
 بهانڪه ۽ ڏهڪا لئو اڙا ڪرڻ لڳا. جهون سان تو هي لوه ڪرڻ لڳا. آسان ۽ الهه جي
 بهون جي مٿي سان اڏاڻي لئو سان چٽڪ ڪڪڙ لوه لڳا ۽ سڀ ڏسائون چٽڪ
 مراهه مٿيون ليڻ لڳيون. سڀ لي پوري جا دويپ (ڪند يا پٽ)، جبل، جهنگل چٽڪ
 ڏهڪا لڳا. سندن ۽ مهاڪون ۽ وڏين وڃن جون چٽڪ ڇڏيون اچڻ لڳيون. سار جي
 پوڻ چٽڪ ويهي اچڻ لڳي ۽ ديوانن جا لنگر هڪڙا اچڻ لڳا. دڪه جي پٺن ۽ موهن اچڻ
 لڳي ۽ اڏڪر بهوش لهندي ڏال سولو وشوه جي ڪرڻ ۽ ڪرڻي ٻاڏائي ڇوڙ لڳو.

دڪه: اي لاهه! توهان جي پل ۽ وڙو لي لي مون هن پڪه چور اولپ ڪرو. سڀ
 ڪر جي نه توهان لي لاهه آهه. توهان لي سڀ ڪر جي ساڳي ۽ وڪا ڪنڊ آهه.
 توهان ويهه ڏهر ۽ بهه جا آهه آهه. توهان ڪي لي مدهون پڪه جي سڏا ڪرڻي آهن
 جو توهان لي پورو آهه. هاڻي مان توهان جي شو ۽ آهان. پٽاڙا پٽاڙا!!

وشوم: (شو. مان جو سڀ ڪندي) اي دڪه! ان ۽ ڪرو شڪ ڪراهي نه لاهي
 پڪه جي سڏا ڪرڻ ۽ وڪا ڪرڻي آهي پر جهيڙي مان چوان تو سو لاهون ڇا پڪي
 من به. هاڻي بهون ميري ۽ مٿو وائي جو لاهي ڪرڻ لئو ۽ اهاڻي ڪي ڏاڙو ڪر.
 لئو سان هڪ ميري لي نهون وهه ڪوڙو ڪوڙو لاهي تو ڪي پوڻو. (ديوانن لئي
 مدهون ميري) اي ديوانو! لاهي ڪرڻ ۽ جا عجب ڪرڻا لي ڇا ميري هڪ لاهي نهون
 شاهه انهي تو مان نه توڻي ۽ نه ميري وري وڃي آهن. هاڻي هڪي مهادو
 جي غورماڪ ڪرڻ ۽ مٿي مان مٿو توهان جي مند ميري توهان ڪي پٽاڙي سڏا ڪرڻو؟
 ڪرڻ به ڪرڻ آهن ۽ ڪوڙو. سڀ نه آهن نهون شايد توهان ڪي مهادو اڏاڻا ڪرڻ

هڪي رهيا هئا. شاهي ۽ گهوڙا سرڪس جو سونگار هئا. اودوڻائون (ڪالي، ڪالائي، انساني، پامندا، منڊ، مردني، پندر ڪائي، پندر، لولا ۽ ونشري) پُٿرو ۽ مڪرڙال به سڏ هلي رهيا هئا. پوءِ ڪٿ ۽ خوفناڪ پشاج وغيره به پائيندا ۽ وڃائيندا هئي. هليا، چوهت پوڄيندڙن ۽ خوفناڪ روپ ڌارڻ ڪري دڪيه. بگيه ناس ڪرڻ لاءِ هليا اڳيون ۽ اهڙيءَ طرح ويو پندر سڀيءَ سينا جي وچ ۾ سيني مان ڏکيو ڇوڪو سينا پئي لڳو.

هوڏانهن وري دڪيه جي ڪا به اڳ ۽ ٿنگ ٿرڪڻ لڳي ۽ کيس غراب سون ٻي نظر آيو ته مڙهي اڄ ”ڊال ۾ ڪڇ ڪالا آهي.“ ڊال مان کسي ۽ ڪيئي غراب سون نظر اچيا لڳا ۽ دڪيه بگيه ۾ البت پونڪب جو اشارو ۽ مڻ مٿسوس ليو. سون جي عجب نشان ۽ ڏانهن جا ۽ ڪي ٿارا دڪيه ۽ ڊال مان ڪي ڏسڻ ۾ آيا. چوڙف ڏسانون ۽ هراڻوڙڙان ۽ انڌڪار وارون ڏسڻ ۾ آيون. طرفائي وڃ ۽ ڪرڪات ڪري بگيه. منڊ ۾ ڪٿي ڪٿي آلا ڪٿي ۽ ڪرڻ لڳي.

اهڙي ۾ آڪاش واڻيءَ جي گرجنا ٿي ۽ خاص طرح دڪيه ۽ ڊال مان کسي سندن ڪهل ڪمن ٻاٻت آند. ڪندي آواز آيو. آڪاش واڻي: اي ٻاپ آلهه دڪيه ۽ ڊال مان کسي سندن ڪهل ڪمن ٻاٻت آند. ڪندي آواز آيو.

آڪاش واڻي: اي ٻاپ آلهه دڪيه! اڄ ٿيندي ڄمڻ تي ڏڪار آهي. اڌ وڌ اڄ جو پڳڙان شڪر طرفان لڳي دڪيه اڪيب ٿيندو ٿيندي خلاف ٿيندي ڪو به سمايت نه ڪري سگهندو. جيڪي پڳڙان شڪر ڪان ٿي مڪ ڊال مان ٿيندي بگيه ۾ شامل ٿي ٿيندي سمايتي رڳيا آهن ٿي ڪي ٿيندي ڪرڻ لڳن جو قل ٿيندو ڀڙڻو ڀڙندو ۽ ان ۾ ڌرو آلهه شڪر نه سمجهي.

الين آڪاش واڻيءَ جي ٻاٻه ٻڌندي ٿي دڪيه ۽ ڊال مان جي انن ۾ سڃاڻو اٿن لاءِ. البت دڪيه من جو من ۾ ڏکڻ لڳو ۽ ڪندي ڪندي وشو پڳڙان جي شرن ۾ اچي آهستي ڪري ڇوڙ ٿي لڳو. (خوڙو مڃاڻو شير. ڪاشي وشو ٿي ٿي) وڌر سڳوڻا (۲) سڳي ڪند (۲) آڏهه - ۳۴ - ۳۵ سمايت.

~~~~~

دڪيه جي بگيه جي رگيا لاءِ وشوءَ کي پراڻا ۽ وشوءَ جي ٿي ونسي ڏيکارڻ.

دڪيه: اي ڪري! مان ٻين ۽ ڪوڙاڻان لوهان ٿي مڃندي بگيه جي رگيا سڳوڻ ٻڌندي. لوهان ٿي مڃندي بگيه جا رگيا ڪندو ۽ بگيه لوهان جي رگيا ڪندو سڳوڻ آهي. لوهان کي اهڙي ڪوڙا ڪوڙا ڪري ڄمون مان بگيه جي آهستي لاءِ. الين جي ڏکڻي ۽ لڳندي دڪيه وشوءَ جي چوڙ ٿي ڪري ٿو. وشوءَ وري بگيه پڳڙان. شو جو سڳوڻ ڪندو ۽ شو. لڳ جي سڳوڻ ٿيندي وشوءَ ٿو.

و شړا ډاڼي وړيا هئا. و واسنگ ټنگ لي عرف پور کوري وړيا هئا. اهزي هغه ځا ۴
د هغه ځا مړولن ځوان شمعو چي اځان لمان لمان سان پتي هت ډوړي لوي وړسي ۴
وړي ليکي.

وېر پدړه اي دېون جا دېر مهانډرا اي سړوچ، چنډو ۴ اکسي ۴ ډوړي اکن کي ډاړځ
مړي راړا ۴. لمر ډاري لاند چنډي پناځ ۴ مړانکي چا مړو ۴ آهي ۴ چنډ ۴ هک کي ۴
چېر سيند سکلي لوهان چي اکيا سان ډرني موري اچسان ۴ چنډ ۴ سپ چيل ۴ لکر
پسي پالوډو پتلي اچار ۴ چنډ ۴ وړيا ۴ کي هک پل ۴ پسر موري اچي لوهان اځان وکان
۴ سار ۴ چو چو لمر اکي پت موري اچان ۴ اي پوړا ۴ لپ ۴ لوهان چي اکيا چي لوي آهي.
تله چي لپ ۴ کان مان چوړو پناځ ۴ اځر پناځ لوي آهي ۴ پناځ لي سځهډو ۴ اهو سپ اچ
۴ لوهان چي شړ. لپ آهي ۴ مړوچي لوهان کي اسکاډ آهي. اي سرامي ۴ مړوچو ساچو
انگ ډرني وړي آهي چوچ مان کي سځهډ ۴ اچي لوي ۴ اهر مړوچي چوچ آهي ۴ وډي
عربي اما آهي چو مړوچو چوچ لوهان چي پوړي ۴ وړوچ لکل اي وړي لوي.

مهانډو، اي وېر پدړه وړيا چو پت دکه ډاډو دشت لي لوي آهي. ان مړوچ کي ډاډو
تومند لي لوي آهي. وړي لپ ماله من چو اهر ۴ من وډي وړي آهي چو چني کني
مړوچي مړوچ پد وړي ډوړي. هالي هک پکه شروع مړوچو ال سوان پکه کي سمرور
لي پسر (نار) موري پکشر مون وډ لوي. پد وډا چو کډه ۴ کډو ۴ پکه، کډو
۴ مړوچ وړي وړي مړوچي ساډون پوړا چي مړوچ موري ۴ ان کي لپ لي مساري
مان موري مون وډ لوي. ډاډي وړي ۴ چو مړوچي لپ مړوچ وډو آهي کډو پسر کسي
اورانکي چو کډه ۴ مړوچ وړي، مني ۴ ډاډا اچان پکه ۴ لوسل ۴ وړيل آهي ۴ انکي
پسر موري مون وډ لوي وډ. دکه چي پکه ۴ وړي ۴ پارت سوډا ۴ چو کي وړيا لپ
لپ سمي کي لاس موري واپس چنډ ان. دکه ۴ سندس وال ۴ پها چو کي ۴ پکه مړوچ ۴
چوچ چن اځان ۴ پسي کي اکي ماري ۴ مړوچو ۴ چوچي مسا سان پسي موري
چني مون وډ لوي وډ. اهزي ۴ طرح ځوان شمعو وړوچو کي چن چن اکيا ډېډو اي
وړوچ لپ ځوان چوچ اکي وډوچ وډوچ لپ ۴ لپ لويډوچ. (هسر هر مهانډو
شېر. مړوچو شولاند کني) وډو سځهنا (۲) سني کلد (۲) اډا ۲۲-۲۳ سځهډو.

~~~~~

لپن سان گډ وېر پدړه ۴ کالي ۴ چو دکر. پکي لاس کور له

وړانو لپن. دکر ۴ ډولان چو پوچ:

په هئا: اي لوي ځوان شمعو چو مړوچ. سځهډو وړوچو مړوچ لپ وډي
چوچ سان مړوچو لپن سان وړانو لي مړوچ. وړوچو چي وړل وډ کسي شېر ۴ چوچ

ڪرڻ جو امڪان آهي ۽ جنهن لاءِ ترخاڪي نه پوڻ، پوڻو پوندو. ” اهو هڏي دارن لائون
غيرهه ڇپ ڪري سنائي ۾ پئجي ويا. (هر هر مهاڀر شيرو - ڪاشي وشرناٺ گنگي) ردر
مگهتا (۲) ستي ڪنڊ (۲) آڌاء ۳۱ سمايت.

گين ۽ نارد جي واتان ستيءَ جو پسر ٿيندو ٻڌي ڀڳوان شنڪر جو
ڪروڙ، وڻر پدر ۽ ڪاليءَ کي دڪيم جي يگيم
ڦڌائڻ لاءِ شنڪر جي آگيا

نارد: اي برهما! آڪاش واڻيءَ جو ڪٿڙو اثر ٿيو؟ ۽ شنڪر ستيءَ جي پسر ٿيو
۽ ٻڌي ڇا ڪيو؟ ڪرڻا ڪري ٻڌارو.

برهما: اي نارد! هيءَ آڪاش واڻي هڏي سڀ دارن لائون ڏپ ۾ ڏڪڻا لڳا ۽ سنائي
پئجي ويا. وات مان ڳالهاڻا نه پيو چڻڪ اڪلي. جيڪي جتي ويٺا يا بيٺا هئا سي
ڦٽي ٿي واهي رهيا يا بيٺا ٿي رهيا. جهڙا آهن وري پڻ ڳوءَ جي منتر - اڻ کان پئجي اڪتل
ٿيو. ڪڻا اچي ڀڳوان شنڪر جي شرڻ ۾ بيٺا ۽ چڻڪ لڳا.

شوگنڀ: اي مهيشورا! دڪيم، ڏاڍو ايماني ۽ دشت آهي جو ان ستيءَ ڏاڍيءَ جو الي
وڻجڻ سان ڪرڻ ۽ آدر ۽ ستڪار ڪرڻ ڪيو ۽ دارن لائون ڪار، عزت ڪالو رکي. ڏاڍيءَ
غروريءَ ۾ پڙهي دڪيم، توهان جو يگيم ۾ ڪرڻ ڀاڳ (استان) نه رکيو ۽ ستيءَ ڏاڍيءَ کان
عاجز ٿيو. سڄي کان ٻاهر هڻي جو هن لتڪال اتي پيو پسر شرڻ ۾ ڇوڙ ڪيو. اڪي ڏاڍي پسر
ڪري ڇڏيو. توهن کانپوءِ نه اٽڪل واه. هزارن شرڻن دڪيم ۽ شرڻ جي لهر ۾ لهجي
ستيءَ پٺيان اڪي ۾ ٻاڻ قربان ڪرڻ شروع ڪيو. ڪيترن نه ٻاڻا کي مارڻ ۽ ڪٽڻ شروع
ڪيو پر ڪن ٻڌار اٽڪل ۴۰ هزار شرڻن وٺي دڪيم ۽ يگيم ڪرائيندڙن مٿان مارڪٽ
ڪرڻ شروع ڪئي. مگر پڻ ڳوءَ رشيءَ جي منتر - اڻ سان اسانجو اڇڻ مشڪل ٿي پيو ۽ ڪل
پڄاڻي توهان جي شرڻ ۾ آيا آهن.

برهما: اي مدي! اها ڳالهه ٻڌي ڪالڻاڪاري ۽ ڀڳوان شنڪر اي نارد!
مهيشور سمرڻ ڪيو ٿي مس نه ٿيون ويٺا وڃائيندڙ ٿي اچي پيو ۽ ڀڳوان شنڪر جي اڇڻ
ٿي ڇڏڻ نه سڄي مشيشت دريڊر پيش ڪئي ۽ ڀڳوان شنڪر کي ڏاڍو ڪروڙ ٿيون ٿيو.
سار کي سنگتار ڪندڙ شنڪر يڪدم پيو پئجي مٿي جي جتا کڻي پريست سان جهن اتي
ڏور سان سڪر ڪڍندي لڳائي ۽ يڪدم ٻانڪ دل ڏهرائيندڙ ۽ شرمڪ پوڻ ڪندڙ آواز
ڏيو. جتا جي ڌڪ ٽڪر مان ڪالي ۽ پٿي ٽڪر مان هڪ ٻاڪو ٻڌار چڻڪ سو. ٽن ۾
اڳيان ٻڌا ٿيو. ڪٿڙو مان اهڙي ٻانڪي ٻڌار وڻر پدر جي جهانڪيءَ جو وڻان ڪرڻ ۽
شرڻ ٽن جي سڀ کان ڏهر ڏهر آڻارون ڏيکيو. هر ڏيکيو سندس ساهه مٿي کان هزارين نشان ۽
بهاران جا جهرڙا چڻڪ ٻڌار ٽوٽيا ٻيا ٽڪرن ۽ ٻاڻر ڌڪ هزار ڌڪ اُن ڌڪ واري جي شرڻ

ستيء جو جوڳه انگريءَ ۾ پيسر ٿيڻ، شو گڻن جي دڪيه تي ڪاهه،
سڀني جو پڇڻ ۽ ديوتائن کي چنتا.

نارڊ :- اي وڏاڻا ! ستيءَ جي چپ ڪرڻ کان پوءِ ڇا ٿيو؟ ڪرڻا ڪري هيءُ وٺرائيمڏوڙ وٺرائيم سمورو وستار سان ٻڌارو.

[illegible]

هڪ طرف ماڻهن ۾ دڪه جي ڪلا قبوليت لکي ۽ ٻئي طرف ستي سان آيل شز - ڪلا
(پارڪڊ يا دوست) ستيءَ جي بنديان پاڻ کي اڪي ۾ ڦٽي ڪرڻ لڳا ۽ اهڙي طرح ۲۰ هزار
شو گڏن ستيءَ بنديان پاڻ سمورن ڪهرو ڪن شو گڏن ۽ دڪه ۽ شوڪ جي لور ۾ لهجي پاڻ
کي پٽڻ شروع ڪيو ۽ باقي چاليهه هزار شو - گڏن، دڪه ۽ اين ٻيڪه ڪرايهيندڙ اراڪڻن روشن
مٿان مارڪٽ ڪرڻ شروع ڪئي. هيءَ ٻيڪه ڪندڙ اراڪڻن مٿان شو - گڏن جي استون ۽
شسترن سان مولمار ڪاڊ. ڏسي ٻيڪو رشيءَ ”اومر آپ دتا اسرا رڪه ڪومر سي“ وغيره. مٿس
سان اڪي ڪنڊ ۾ پاڻيءَ جي مٺ ٻري وڌي ۽ ان مٿس جي ٻل سان ”ريڙو“ لالي
هزارين شرفناڪ دارلاندن اڪتا ڄڻ جي هٿن ۾ اڀرندڙ بنداڻن ڏهرن جي ٻياڻڪ آواز ڪندي
اچي شو گڏن مٿان ڪڙڪيا ۽ مٿن جي صفائيءَ سان ٻيڪه مندوب سان سڀني شو گڏن کي
پڇائي ڪڍيائون.

چي شريڪن مٿان ڪرڻ لڳا. پڇاڻي ڪندا آهن.

هرڏانهن سڀ شرجا کڻ روج واڙو ڪندا وڃي پکيران شڪر جي اجهان سهرو وسار ڪرڻ لڳا ۽ هيڏانهن وري اعرسپ ڏسي ڪري دارلاناڻن، انڊن، وشراڌارا، اشوني ڪمار ۽ لوڪنال وشهه جهڻ مارفن کان گڏجي ايڏي وشهه ويٺا هئا جتي سڄي گڏجي صلاح ڪرڻ لڳا ۽ ستيءَ جي آنڪهاست ڪرڻ ڪري، شر-ڪئن جي انديءَ جي زسر ليٽ ڪري ۽ هاڻي شر ڪئن جي ڏيئي وهڻ

معمود اوچن شکرانی چو مکرل آهن. شکل براد و خراب و ستر او را بند، چمن و ازلن چو،
مالهالون او را بند، سائن چسی وک لکامند، مکر و ذی، ایسانی، لولکن، اکیالی، مکرک،
انیزه و مکرل و شکر چو پلار آهن و هن ازلن مکر بر مکر پانک ل چا پو و هن لاتی و ل
آهن. پانی یاد وک ازلن مکرل لایه آهن، اند مکرل آلی آهن چو مکرلک بنا مکرل
چن ازلن لایه آهن و چو مکرل داج دکنش و مکرل و لکر و مکرل - مکرلانی سان و لای
و آهن لایه و مکرلانی مکرل هن مکرل ککساره بر اشلانی سان و هن و مکرل چسی
مکرلانی لایه.

دند چي اڙي، طرح ايمان ڪرڻ ڪري سٺي سان ڪسي هر ڪوڙي، ڏٺڪار وڃڻ
 ٻڌي ۽ اندر ۾ چڙڻ لڳي، ڇوڪڙن سان هائي، مهادر وٽ، وٺي ويندس ۽ ڪوڙو مڇو
 نئي ڪوڙيندس ۽ ٻڌڻ ڪسان ۽ ٻين جي آهي ڇوڪر ڪافي ڇوڙان، ۽ ٻنڌ دل جهلي پيا
 نئي چڙڻ لڳي.

مٿي ۽- اي بنا | مهندي پنيءَ جي لندا ڪرڻ واري ڪسي لڙڪ جو اڏڪاري لڙڪ
پلڙو ۽ مان پنيءَ جي لندا جي پڻا واريءَ کي همڪو سسار ۾ جهڻو جو ڪهڙو مطلب ؟
اي بنا | توکان مهاندي جا لندڪ آهيو. توکان کي هن ڳالهه جو وڏو پتاءَ ڪرڻ پلڙو ۽
مٿس سڙا ڀڙتي ٻولدي. هن لڙڪ ۾ جهڙو ڏ مڪر پيارو آهي ۽ ڏ مڪو دشمن آهي ۽ جو
وڃي- وروڻ تان لٽارو آهي ۽ جهڙن جي مٿس ڏ مڪو هلي سگهندو آهي. جهڙن جي چرڻ
جي ڏورو سان مهانديون اٿڪان وڙهي اڏڪار ڪسي دور ڪري سگهن ٿا. جهڙن جو ڏورو
غڙ پڻي مڪليا سگهندو ۽ جو مڪهن ۾ ڪنهنجهڙا مڪليا يا لٽڪا ڏ مڪندڙ آهي. لهن
جي ڏهه توکان اٿي ڏ جهڙو؟ (وڃي ۽ وشو وغيره ڏاڏهن مهن ڪري) ڇا اي پوڄا | اي
وسو | ڇا ڀڳوان مهاندي جي مٿس ۽ پواسڪور کان اٿوانت آهيو جو جهڙن کي جهڙ لائي اٿن
پوڄا ٻڌو ۽ هن لڙڪ ۾ شامل ٿي ڀڳ جي داغ ٻيا لڳايو؟ اڙي جهڙن شڪر جي چرڻ جو
چل (پوڄا) جي چڙهي هڻڻ سان جهڙ- جهڙن جو ڇا باب ٿاس آهي وڃي ڏا ۽ اٿڪان-
اڏڪندڙ ڏف ٿي وڃي ٿو ٿوڙ جي ڪڏ توڙهن ٻڌي وڃي آهيو؟ (وڙي بنا ڏي مهن ڪري)
اي بنا | وڃي ۾ مڪور ٿي اڏمڪان ڇا آهن. هڪ پوروئي مارو (دليا ۾ لڳ لاڳا هڻڻ)
۽ ٻيو پوروئي مارو ڏنا تن لڳ ڳڻا لاهي دور لٽا. پوني وسن ٿي هڪ مهل انسان
ڏ هڻي سگهندو آهي. مڪو پو توڙهن شڪر اٿن تان ڏ مٿي آهي. سڏا آڻ ڪياي مالهو
ٿي ڀڳوان شڪر ۾ وڙهي وڏو آهي ۽ هڻي ٿو ڪڏ مڪري رهيو آهي ڇا مهندي سونه
تان ڀڄو آهي. توکان سڀني کي ڀڳوان شڪر سان جهڙو مڪو پند آهي ٿو مڪري
توکان کي هڪ ٿي هڪ ان جي چوڻ سڙا ڀڙتي ٻولدي. اٿن چوڻدي مٿي ۽ ٿورو وڌيڪ
سڀ مٿي. اهو هو مهاندي شڪر- مٿي وڙهي ڪمڪي) وڏو سگهو [۲] مٿي ڪند [۲]
اٿا ۲۹ ساهه.

ٻارا ڪندي پنهنجي پيڪي ڳوٺ وڃي سڳوئا آئي.
 مهادي جي آڳاٽا ملڪ سان اوچا ۽ قيمتي وستر ۽ ڳهڻا ٻائي طرمان ۽ دڍي سان سرڳڻن
 سان ستي هڪ شاندار سرڪس ۾ ڏيکي. بگه لاءِ رواني ٿي. غريب ٽاپ ڳاٽا ڪندا، بگل ٻاجا
 وڄائيندا ۽ ستيءَ مٿان چتر ڇوڙ جهولائيندا، دحل ۽ شرارون وڄائيندا، شر- ڳاٽا اچي ڏيکي.
 بگه جي دروازي وٽ پهتا. (هر هر مهادي شير- ڪاشي وشوانڪ ڪنڪي) رڍر سڳوئا
 (۲) ستي ڪنڊ (۲) آڌاءُ ۲۸ سماپت.

بگه شالا ۾ شو جو آدرستڪار نه ڏسي ستيءَ جو ڪارڙ ڄڻ.

برهه:- اي ٺارو! دروازي جي اندر اچڻ سان ستيءَ جي عجب جي حد نه رهي
 هر هن عجب ۾ وجهندڙ سڀئي گهرال شين سان سينگارال، ليجري، مدرعر - مورلن وارل،
 اوراني جريب سان ڀريل ڍار، ڍولالون وشي، مٽي ۽ لهرري پنهنجي پنهنجي ڪم ۾ رڌل
 ۽ مشغول ڏٺا. مالا آسڪي (واڙڻي) اڪدم چلانگه ماري ڏيئي ستيءَ کي پاڪر ٻائي ڇڏيون
 هاريون ۽ غريب سٿڪار ڪرا-، باقي شو- هايا ۾ مرحف سڀئي رشين، مڇن ڏانهن اڪ
 ڪڍي ا، نه ٺهاريو. آسڪيءَ سان ڳالهائيندي ۽ چڙڙاري نظر ڊوڙائيندي اچي وڃي وڌائيندي
 ستيءَ پهرين وشريڪوان جو آسن ڏٺو ۽ پوءِ ٻين ڍولالون جي آسن ڏٺون نظر ٽهرائي. مهادي
 جي آسن (پاڳ) کي نه ڏسي ستيءَ کان سيارو ڪهر نه وار ۽ اڪدم پٺا جي اڳيان وٺندا
 ڪندي چئي ڏنو.

سٽي:- ڀرجه پٽ! هيءُ ڪوڙو آئوڪ ڪهر الر جو ڍارن جي ڍار مهادي کي هن بگه
 جي پاڳ وٺڻ کان مدرور رکير الڙو؟ ڇا هيءَ ڳاٽو، لوهان ڇوڙن چراهدار مالئون لاءِ الين
 ڪرڻ واجب آهي؟ پڳوان شڪر شرد ڀر ارحم- ڀرمشور آهي ۽ چراپير جگت کي ڀرلو
 ڪندڙ آهي ۽ بگه پاڻ آهي نه بگه. ڪرائيندڙ ۽ ڪندڙ ا، پاڻ آهي ۽ اڙي سراميءَ پٺا
 بگه جي ڪاميابي ملڻ نه فقط مشڪل آهي پر ناممڪن آهي. اڙي! پنهنجي مٿ ڀاڄ ڪرڻ
 سان ئي انسان ڀرلو ٿي وڃي لو نه سندس ذريعو بگه، هر وڃڻ سان نه الائي ڪوڙو مل
 ملندڙ! وڻ، مٿر، بگه جي سامگري وغيره سندس ئي روپ آهن. اي پٽ! غور ڪال
 آهي نه توهان ئي الائي ڪوڙو ڀرم سرار ٿير آهي ۽ مان نه ان وشروءَ ۽ ارعا ڏاڏون ڏسي
 عجب ۾ ڀران ٿي جو پنهنجي آڏيءَ- شڪتيءَ کانسواءِ اچي هن بگه، ۾ شامل ٿيا آهن. شير،
 هاڻي ا، وقت واد ڪرڻ آهي ۽ جيڪڏهن ڪجهه پنهنجي ڪلياڻ لاءِ سرپنڌر الر نه ڀل
 سرچ ڪرا-.

ڏيکي:- [ڪارڙ ڀر آهي! لرون ايترو ڪوٽ وڌي- لرون؟ لرون؟ لرون؟ ڪوٽن لپار
 مرڪلور؟ لرون هتي چر آلي آهين؟ نميڻي چر ڪري ٿي ڪهڙا واس ڪندا آهن؟ وٽس
 نه لرس ۽ وٽس نه هلي وڃ. سڀئي وڏوانن ۽ رشن جو ستر آهي نه مهادي، پنهنجي ستي

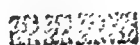
[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

لوهان سڀ آئند مڱل ڪندڙ ڏار رشي ۽ ارهم رشي شالتيءَ لٽون جي ڇاڻڻ وارا هر طرح
 بگهه جي شپ ڪرم کي ڪاميابي آڻڻ وارا ٻڌاريا آهيون ته پوءِ ٻلا مهادار جي آڻڻا ڇو ڪٽڙو
 ضرور اچي پهر آهي؟ اي اراهمڻ! مون ارهما جي ڀرڻ موجب ٻههڻي ڏيئي (ستي) ارار
 مهادار کي ڏني آهي پر اهو به ڇاڻڻ آهي ته هو شاندار ڪهڙائي ڪٽڙو ڇو ماڻهو ڪونه آهي،
 جهڻن کي نه پيءُ ۽ نه ماءُ آهي ۽ فقط ننگ ڏرڻ (اڳواڻو) رهندڙ ۽ اڪيلو ئي ٻارن، ٻارن
 ۽ پشاپن ڇو سڙهي آهي. هر دور، ايماني، ٻههڻي پاڻ وڌائي ڪندڙ، ساڙ ۽ سڌ جي
 ٻاهر به جلدڙ، بگهه جهڙي شپ ڪارج به شامل ٿيڻ لائق ڪونه آهي ۽ لوهه ڪري ئي - مون
 کيس ڪونه ڪرڻاڻ آهي. اي دڌاڻي! لوهان کي وري ٻڌجي به ڪڏهن اهڙي - اسي واجب
 ڳالهه نه ڪرڻ ڏهرجي ۽ منهنجي لوهان سڀني کي وٺي وڃي ۽ هن بگهه کي سٽل بڻايو. (اها
 ڇو خيال نه ڪري لوهان هن شپ بگهه ڪرم کي لڳي وڃي ۽ هن بگهه کي سٽل بڻايو. (اها
 ڳالهه ٻڌي ڪري دڌاڻيءَ کان سڌ نه وٺي وڃي وري اسي صلاح ڏيئي ڳالهه آهي ته ان مڱل
 دڌيڇي : اي پرڄاڻي دگهه! لوهان لاءِ وري اسي صلاح ڏيئي ڳالهه آهي ته ان مڱل
 ڪاري پڳڙن کي هڪ دفعو ٺهڻ ڏيئي ڪهڙاڻ نه نه لوهان ڇو هيءُ بگهه ڪڏهن اسي
 ڪونه ٺهندو ۽ هيءُ شپ ڪانه بگهه جي نالي سڏائڻ لائق نه ڪونه ٺهندو. جيڪڏهن اسي
 به ضد ئي قائم رهندا ته باد رکڙي دگهه! لوهان ڇو هي بگهه لوهان جي لاسي آڻيندو.
 انهن چئي رشي دڌاڻي هن دگهه جي رڃايل بگهه مڊڊ مان اڪڙي سر ”جيءُ شڪر“
 جيءُ - شڪر“ ڇو نعره هڻندو ٻاهر اڪري وارو رشي دڌاڻيءَ جي ٻليان اها به شرهه بگهه
 شر جي ”جيءُ - جيءُ“ ڇو لڏا آهستي آهستي شالتيءَ ۽ بنا ڏرڙ بگهڙي جي دگهه هي بگهه
 مڊڊ مان ٻاهر نڪرندا رهيا. ڪجهه وقت نه سنارو ڇاڻڻي وارو اهو البس دگهه ٻههڻي
 شرم ڀرڻاڻي لاءِ البس مان هٽ ڪري، ار باخراون اهو ٻڌي ڀرڻاڻي لڳو.
 دگهه! اي اراهمڻ! دڌاڻي ڇوڙا ٻل عليا وڃن جن جي اندر به ساڄهه شڪن ڏهت
 آهي ان کي ڇا ڪري سگهجي ۽ اهڙا ڪرڙي، ڏيونگي، ايماني ڪروءِ (شڪر) ڇا ٻيلا نه
 - ڇڄ ٻچ بگهه به شامل ٿيڻ لائق نه ڪونه آهن. پاڻ سٽي ڳالهه ئي ڇو اهڙا درياهي ماڻهو
 اسان جي شپ بگهه ڪرم به ٻههڻي ٻارن ڪري ئي نه ٿي ويا (سڀني بگهه هي اراهمڻ
 ڏالهن مٿن ڪندي) هاڻي لوهان اي اراهمڻ! پڳڙن وڃي وڃي سڀني ڇوڙن ٻار آهن.
 کي سٽل بڻائڻ به ان ۽ من سان لڳي وڃي جهڻن به سڀني ڇوڙن ٻار آهن. جيءُ ڪاروبار کي
 انهن دگهه جي ايساعف ڪرائڻ سان سڀ اراهمڻ، رشي ۽ مٿي بگهه جيءُ ڪاروبار کي
 لڳي ويا. (هر هو مهادار شهر - ڪاشي وشرالاف ٽمڪي) ردر سڳهڻا (۳) ستي ڪنڊ (۲)

پرجا پٽي ۽ سٽي اراڻهن سان گڏجي اتي ڪڙو لهر مگر ان واقعي کي وري وري دهرائيندي اراڻهن سان گڏ شو - پڳتن جي - لندا ڪندي وائڻ لهر. (هر هر مهڻا ڀر شهر - ڪاشي وشرانت ڪنگي.) وڏو سنگهڻا (۲) سٽي ڪنڊ (۲) اڌ ٻاءُ ۲۱ سماه لهر.

دڪيم جو پگيم ڪرڻ، برهما ۽ وشووه جو ستڪار - شو. لندا

ڪرڻ ڪري شو - پڳتن جو لڪري وڃڻ

لارڊ - اي وڌاڻا | دڪيم جي بک ۽ شر - پڳتن ۽ ڀر ڀڳتن ڪيو؟

برهما - اي لارڊ! پراچين سم ۾ دڪيم هڪ وڏي بک ۽ وڏو ايس ڪرڻ ۽ پٽي سڀ ڀاروشي ۽ ڀارلاڻن گهرايا ويا. انستيم، گهسپ، آسري، وامڊار، ڀرڙو، ڏڏاڻي، ويد - وياس، ڀار دواج، ڪولم، ڀڄل، ڀارشر، ڪرڙ، ڀارڙو، ڪڪرڻ، سب، سومتر، لڪي ڪمڪ ۽ وڻهه ڀاڻ ۽ اڀا ڪيترائي وڻي مڻي ڀاڻ ۽ ڀارڻ سمهت دڪيم (مڻهڻي پٽ) جي بک ۾ شامل ٿيا. انهن کانسواءِ ڪيترا ڀارلاڻن، لوڪهال - ڪڙ ۽ آيل هئا. دڪيم ڀارڻ (برهما) کي ۽ گهرايو ۽ وڻهڪ مان وشووه کڻي ۽ خاص ڀاڱو موڪلي گهرايو. وشووه ڪرما لهر سڌون ۽ سڌهون ڇاڙون بک. سالڙون ۽ وڻن ڇڙن ڏرمهالڙن لاهون ڇڏون، جتي ڏاڍي سٺي مهڻا ڀاري هئي ۽ هر طرح انهن ڇڙو ڀڄو ايس ڀر. هيءُ بک، ڪمڪل - (ڀارڊوار) لائي لهرڪ ٿي ٿي رهيو هو، جنهن ۾ وارج (بک، ڪرائي وارا) ڀرڙو وڻي وغيره اها به هئا ۽ مک. (اڌ سلا) پڳتان وشووه مان (برهما) وڻن جي وڏي ڏيکارڻ وارو هوس ۽ اهڙيءَ طرح سڀ دڪيم ڀارڻن جي رڳا ۽ ڀاڙ لاءِ هئا. بک، پڳتان اڻ سڌو روپ ڌاري بک جي منڊل کي ڇڏي ڇڏي سڄي رڳا ۽ وشووه ڀر. سڄي ڀاروشي وڻن جي ڌارڻ ڪرڻ وارا هئا. اڪي ڀارڻ ۽ آڻوڻن سڄي ڪرڻ لاءِ ڀارڻ روڻن ۾ پٽڪ ڀرڻ هئي. اڻسي هزار وارج (بک ۽ ڀاڱو وڻن وارا برهما) حاضر هئا. ڀارڻ ڀارڻ ڀاروشي اڌڪاڻا (وڻ ڀاڻ ڀڄي وارا) هئا. لارڊ وڻهه سڀ وڻي اڻ الڳ الڳ ڇڏائي وارا هئا. دڪيم وري اهڙي مهڻا بک ۾ گڏوڏن، وڻهڙن، سڌن، ڀارڻن، لهرڪ ڪن ۽ لکن کي شامل ڪرائي لاءِ وڻن (پڳتا ڀڄي هئا) ڪڍو هو. مڻهڻي لهر وڻي، وڻ وڻي ۽ ڀاروشي ان بک ۾ شامل ٿي لاءِ ڪرڻا ويا هئا. ڪيترا ڀارڻن، مهڻا ڀارڻن ڀڄي مڪه وڻن ۽ وڻن وڻن ۽ سڄي سمهت گهرايا ويا هئا. بک، جسي اڌڪار (ڀڄان) دڪيم ڪيترا وڻ - ڪڙ ۽ بک جي شوق وڌائي لاءِ گهرايا هئا. منڊل ۽ ڇڙڻ ڇڙڻ بک ۾ ڇڙڻ ڇڙڻ ۽ ڇڙڻ ڇڙڻ ڪرڻ ۽ بک جي شوق وڌائي ڀر دڪيم ڀڄي وڻن کان ڪڍو. ۱. ڏوڏار هو.

سڀي ڪند (۲) (۱۶-۱۷)

پارڪڻ سان گڏ وڃڻ (مهاڊار) ۾ اچي نڪتو. مهاڊار کي آڙ ڏسي سڀي ڏارن ۽ ڊار لائڻ کيس وڌندا ڪئي ۽ مون (ارهڻا) ۾ پڳتي پاڙ سان کيس پڙڻ ڪيو. پوءِ نه مهاڊار ۾ ڏهون جي پوکي، آسن لي واهي رهيو. انهيءَ وچ ۾ ڏکڻ، پڙهائڻي ۾ گهمندو گهمندو اچي پهتو. انهن ڏينهن ۾ ڏکڻ کي سڄي ارحمانڊ جو مالڪ ڪوٺيو پوءِ وڃي ۽ ان ڪري هر هنڌ ان جي عزت ۽ پوڄا ٿيڻ لڳي، تنهنڪري هٿ هن ٺڪر ۾ ۾ سڀي ڏار روشن وغيره اٿي ڪڙا اي ۽ هٿ چوڙي ٿيڇوري ڏکڻ جو آڏو ستڪار ڪيائون. ڏکڻ جي نظر چوڙوڻ پڪڙڻ لڳي ۽ جڏهن ڏٺائين ته سڀي سندس سلامي ڪئي ۽ باقي مهاڊار ان ڏانهن اڪ ڪڍي نه ٺهاريو نه ڏکڻ ڪاوڙ ۾ پڙجي مهاڊار ڏانهن گهٽ وڌ ڳالهائيندي ڇڏيو.

ڏکڻ ڪاوڙ ۾ پڙجي مهاڊار ڏانهن گهٽ وڌ ڳالهائيندي ڇڏيو.

[illegible]

دکيه جي لٽار ٻڌي ٻارڙو ڏيکاريو ۽ اتي ڪجهه ڪرڻ شروع ڪيو. ٻارڙو ڪروڙ آڻڻ ۽ مهادار جي ننڍا ٻئي نه سگهندو ۽ اتي ڪجهه ڪرڻ شروع ڪيو. ٻارڙو ڪروڙ آڻڻ ۽ مهادار جي ننڍا ٻئي نه سگهندو ۽ اتي ڪجهه ڪرڻ شروع ڪيو. ٻارڙو ڪروڙ آڻڻ ۽ مهادار جي ننڍا ٻئي نه سگهندو ۽ اتي ڪجهه ڪرڻ شروع ڪيو.

انديشو جي ائين چوڻ تي ڏيکاري ٿو ته ”اڙي مهاڏار جا ڪٿر (ڏور ٿوڙا) ڪرڻ ۽ ڪرڻ ڪرڻ
اچي پير هڻي ۽ ڏکڻ اڏي چڙهي لڳي،“ اڙي مهاڏار جا ڪٿر (ڏور ٿوڙا) ڪرڻ ۽ ڪرڻ ڪرڻ
ڪان الڳ ٿي رهي ۽ پورين کان دور ڪيا ويا، مٿي اي چٽاڻون رهندڙن هٿن ڪرڻ
چون ماڻاڻون پائيندا. پاڪستان سان سڌا رڻان چور سڪ رهندو ۽ لشڪار ڪرڻ واپرائيندا
ٿي رهندا.

روني) ستيء کي من سان لياڻ ڪيو. ويدڪ ڌرم ۽ سائن ڌرم جي ٻالن ڪرڻ واري ٻڌڻن
وڌو پنهنجو اهورن اچار ٿوڙڻ نه ڌرو. ستيء کي من سان لياڻي ڪڍڻ اهورن ڏانهن هسلڻ
جو رخ رکيائون. ستي ئي ويندي ستيء ۽ مهادي کي آڪاش وائي پٽن ۾ آئي ۽ ”اي
مهادي! تون ڏله آهين. پنهنجو اچار نه ڏله آهي. تنهن ٿو ڪن ۾ ٿو جهڙو مها ڇوڪري ۽
مهاڻ شڪتيء وارو ٻيو ڪو نه آهي.“

اها آڪاش وائي ٻڌي ستيء جي ايشالي ڌڪي لڻڻ لڳي ۽ تار ٺهڻ سان اچي مهادي
کان ڀڄڻ لڳي، ”موراج! ٻڌار نه ڪهڙو توهان اچار ڪيو هر؟“ ستيء جي اهڙي طرح ۽ اي
لموئي ڀڄڻ تي مهادي جو شاديء ڪرڻ وڌو ۽ ستيء جي سامهون اچار ڪيو هو هو
ڪو نه ٻڌار، مگر ستيء ٻڌڻ مهادي جو اندر جو اندر ۾ ڏٺو ڪري ۽ پتيء جي وڙڪاء ۽
سهار مان سهي ڪيو نه مهادي کيس ٺٺ ۽ من سان لياڻ ڪري ڇڏيو آهي. ستيء من ۾ ڇو،
”ڇا مون کي پتي نه لياڻو آهي؟“ هر ڪهڙيء اهن چوڻدي ڏکي. ڪنڊا (معي) اندوس
جي ساڻن ۾ ٻيون هڻڻ لڳي ۽ ڪوڙڪا ٻوڙا ڳاڙڻ لڳي. ستيء جي ڳالهه مهادي چاڻي ۽
ڳالهه کي لٽائڻ لڏ اهورن ٻيون سندو ڪٽائون ٻڌائڻ لڳو ۽ من ٿان سار هڪڙو ڪرائڻ جي
ڪوشش ڪرڻ لڳو. آخر اچي ڪڍڻ اهورن تي ٻهتا جتي شڪر پنهنجي اسٽان ۾ سماڏي
۾ لڳي وار ۽ ستيء نه پنهنجي جاء تي ايڪائون ۾ رهڻ لڳي. جڏهن هن ڳالهه کسي ڪافي
غور ڏري چڪو تڏهن مهادي لوت ڏٺو ٿوڙو. اهو چاڻي ڪري ستي اچي ٻهتي ۽ ڏٺو
ٻاڏا ٻيندي سڏڪا ٻيندي ڏکيء ٺٺ سان ستيء چوڻن ۾ اڻٽار ڪيو. ستيء هر ڏي واري
درواهه. ٺٺ مهادي پنهنجي ٽرسن وٺڻ جي بجاء سامهون وٺڻ جو اشارو ڪيو. ڏاڏي اهر
۽ پاو سان ڳالهون ٻولهيون ڪيائون. چيو ته ستيء جي اندر جو ڏک نه وار نه ۽ اهورن
ستيء کي بلڪل خوش ڪيو. (چيو ته هڪ شو ۽ شو روپ ۾ نه آهن جن ڏٺو مليل
هورن ٻه هٿ شو لڻا ۾ موهن تي مهادي ۽ ستيء جي دلين جي لاهاري سمجهڻ ڪري.)
[هر هو مهادي شيراز. ڪاشي وڙڪا ڪڍي] وڌو سنگهتا [۲] ستيء ڪمد [۲] اذناه
۲۵ صايب.

پر ياد ۾ رهي، ڏکيو جو شو کي سرائي، ٺٺ شيراز جو ٻه هٿن

کي سرائي، شو جو ٺٺيء کي شالتي ڪرائي

پر هئا: اڳتي ستي ۾ ستيء مهالائون ڏکي ويدڪ وڏيء موجب اڻٽار راج ۾
سڪو ڪرڻ لڳا. جتي ۱. سڪاڻي وڻ، سڏڪا، ٻيو وڻ، اهر ڪيائون جي چاڻي
وارا ٻڌار هئا. مان (توهان) نه جي ڪٽڻ سان اچي لڪڻس. آهيء موهي ئي ستي ۽

وٺڪان ۳ لهرن جون شڪتيون حاصل ڪن ٿا. پٿرن لڳا جي ڪا به شيءِ آڻي
 رڪارڊ جي لهرن ڪرڻ جي شڪتي ۽ ٽين ٽهين لهرن جي سولٽر ۽ آزاد لي ڪرڻ جي
 شڪتي. اي هري! جي اوسان دوش يا دشمني ڪرڻ وارا آهن سي وٺڪان پڪ لي پڪ
 ٿيڻا ڏيڻ جي لائق ٿيندا ۽ تنهنجي پڪتن کي مان پڪ لي پڪ اهر بدوي يا مري ڏيندس.
 لهرن مانا ۽ ٻه لاهي سگهندن جهن مان سسار ڇڏي روپ لي سگهندو. لهرن منهنجي ساڻي
 ٻانهن آهين ۽ اوهان ڪا به ٻانهن آهي. منهنجي هردن روپ جو رڌر آهي سو مان لي آهين
 يعني مون ۾ ۽ ان ۾ تفاوت ڪرڻ آهي. لهرن انهيڪ اهرڪارن جا اوتار ڌارڌار ڪري سگهي
 جي وڪيا ڪندو ره. منهنجي دل ۾ جو تنهنجي ڌار رهندو سو ڳوڻ. لهرڪ لاهي سان مشهور
 رهندو. اي هري! پٿريءَ لي جو تنهنجي اوتار ٿيندو سو سڀ جي وڪيا ڪرڻ لاءِ ۽ منهنجي
 پڪس لي رهندو. مان ان جو درشن ڪندس ۽ هر منهنجي رو سان هميشه شري رهندو.
 شري رام: اي داري! اهڙي طرح شري هري (وشرءَ) کي اما - واپ (شڪر)
 پڳوان سڀ سڳو ۽ سڳو دارن انجيش ڪري پنهجن ٻارڪڻ (ڪٿن) سڌو ڪٿائڻ اهر
 لي آند سان رهڻ لڳو ۽ لڪشي پتي پڳوان وشر ڪرڻ واس ۾ ڪوئن ڪوئن ۽ ڪان ڪو
 مالڪ لي آند سان رهڻ لڳو ۽ پڳوان شو جي آيا اوسار ڌارڌار ڪري جهڪ ڪر ڪلهان
 ڪرڻ لڳو. هاڻي هن سمي ۾ ۽ وشر، شر - آيا سان چئن پائرن ۾ وشر ڪري ڏنڊ ٻڌا
 لهرن ۾ وڏو مان رام اهر اچڻ، لهرن اهر ۽ چوٿون شتروڪهن آهي. پتا جي آيا سان
 سينا ۽ لڪشمي ولي ان ۾ آس جتي سينا چوٿون وڻي ۽ وڻڙي ۾ واکل لي پسن
 جي پاڻ سان گڏجي ڳولڻ لڳس ۽ لهرن ۾ وشر ڪري لهر. اي داري! لهرن جي
 ڪرڻ سان مان اهر واکاس کي ماري سينا کي اهرڪ ڪندس. اهر منهنجي سڄي اهر. سڄي
 پاڳ چڱو جو اوهان جو درشن ملندو آهي. جهن اهرن لي لهرن پتي دالو لي وڃر لهر
 اهرن سڄي اهر. ڏنڊ ۽ اهر چڱو.

اهڙي طرح ڪيترن ٻين ۽ ڪيترن ٻين ڪري ستيءَ کي اهرڪ ڪري ۽ ستيءَ جي
 آيا ولي ڪري شري رام ان ۾ واکاس لي وار ۽ ستيءَ ۾ من ۾ من ۾ لهر لي ۽ مهادر ۾
 اوسارن واکاس واري ڳالھ کي دل ۾ آهي پائتي وشر، مالڪ ڪرڻ لڳي ۽ چوٿو لڳي، ”مان
 هاڻي ڪيترن منهن ڪٿي مهادر وٽ پڇيندس.“ چنڊا ۽ پڇنداءَ ڪندي چئن ستي مهادر
 وٽ پتيءَ ۾ منهن ٿان پٿري واس (منهن ٿڪو ليڪس) ڏک ۾ ڏکي ايندڙ ستيءَ کي
 وٽ پتيءَ ۾ منهن ٿان پٿري لڳس، ”اي ستي! اهر ڪوڙي اهرلي رام جي اهرڪا وراڻ؟“
 ڏسي مهادر اهرن سان پٿري لڳس، ”اي ستي! اهر ڪوڙي اهرلي رام جي اهرڪا وراڻ؟“
 مهادر جي اهر ٻانهن پٿري پاڻ واکاس ڪري اهر لي شري وچان ڪنڊ ڪري اهر
 رهي. ستيءَ جي من ۾ اهرڪ ۽ ڏک مهادر چاني وراڻ ۽ ستيءَ جي واس ۾ ستيءَ وراڻ
 سو ۾ مهادر پنهجي مانا سان چاني (چاڪا) لهر اهرڪي ۽ چوٿو ڌارڌار اهرن وٽ

نی چرکی از لثام جراب دژو نهیعی مون ر البس کمان جاکج اسکر، چیهیگری و سان
اوهان چی نریکا ولج نه هفت سیتا چی ولس ر نهییس. هائی گریا گری مولکی اوسو
پداور نه لوهان مهادر جا بزجج لائی کتن لیا. (دروهر مهادر شهرو - کاشی وشولامد کیکي)
ندر سنگوتا (۲) سنی کتب (۲) اذباء ۲۴ ساینم.

﴿سورة البقرة﴾

شو کان گو پیش حی ولس ر وشلو حی دوجا و سنی

جو گمان دور. سنی کی شو جو تیادژ

شری رام: ای دیری! بزاجمن کال ر هک دندو بزکان شو بزم نام ر وشو گراما کی
گورانی کنوشالا ر هک ویشک سندر و عالشان متللم لوراز. جهن جو وشال و عجب و
آمر چت هر. نهی کاهره بزکان شو چن کی طرفن کان دایرن، دیرالان، بکهن، کندرون، لاکن
و دیرالان چی سوامی لاندز کی گوراز و لوهما، رهن، منن و لاکن چی - ووهن کسانان و
ایسرائی کی نه گوراز. غرب باجا، کال، اجالا و راج لوب لکا. سینی لورن نان ۵-۵ کلص
(بالیه جا پیل دلا) گوراز و یا و سینی منن چرن دیرالان، ارندون و راج لاک لوب و ل
واج - آهیشک (واچان چی سان) چی سچی سامگری گورانی ویشی. وید منون چی آچار
کون وارا وید بالی نه اچی ویا.

ای دیری! بزکان وشو چی بکیتی سان مهادر هرند بوسن وهی گری وشو کی نه
ویشک نام مان گوراز و شب مهروم ر ان سنگهاسن نی وهاری مهادر اسان مینچی
هکن سان وشو چی بزجا کتی. مینچی هکن سان مشک کی مشک پانالینس و این کوشن
سان سینگارالینس. لره سچی منیب ر وشو جسو شج و ل و ارلن سان مهادر آهیشک
(سان گوراز) کور و غرب سوکوز و پاکوزین یست ر اولج کمانن. بسره سولتر اسکیم
و لسل مهادر بان واهی وشو چی استی کتی و لوهما وغیره سینی کی چهر.

مهادیو: ای دیرالو! لچ کان ولی مینچی آکیا سان بزکان وشو مینچی و اوهان
سینی چی بزجج لائی آچی و لوهان سپ هری (وشو) کی بزگام کور و وید اس مون
وانگر وشو چر ورلن کتن.

شری رام: ای دیری! بزکان وشو چی شو. بکیتی لسی غرض لسی گری ور لوب
وارد بزکان ردر منن کاله چتی وشو کی لستکار و لره سینی دیرالان نه ولدنا کتی.
نهی کان لره مهادر چهر.

مهادیو: ای وشو! لون مینچی آکیا سان سچی لوهمالد ر کرا، مالک و سیکهاره
لیک لور، آرمک، کام و موهه لوب وارو و آلهاء کنژن نشتن کی لوب لوب وارو لسی.
مینچی بل، بزاکور و مانت سان چکیت چی بزجج لائی لسی چکر چی میدان ر ککهن
نه لورل کور و چیت حاصل گری نه سکهندو. مولکان نه کرکی ککهن هار نه ملدی. لون

شري رام ڏانهن ٺٻاري وڃي آهي سرور وٽس ۾ اٿون ليل ٻانگي ٻيادر رام جي منڊ
 ٺي ماڻهي ڇاڻيل ڏسي ۽ پڇهجي شو ليل کي ڇاڻي ڀڳوان وڏو البت مشڪي ڏار ۽ عز
 سان امسڪار ڪرڻ شروع ڪئي. ٻيادر روپ شري رام کي نه ڇاڻائيندي ۽ ”جيء-جيء-
 ڪندي پاسر ڦيرائي ڀڳوان وڏو ٻئي پاسي خلط لڳو نه ستيءَ عجب ۾ پڇي چئي ڏارو.
 ستي: ٻرائڻاڪ! ڏيون جا ڏار ٻيادر ٺوڙان آهيو، ٻيادر ٻار ارحم ٺوڙان آهيو، ارحم
 وڃي آدي سڀ ڏيوتائون ٺوڙان جي شرڻ وٺڻ لاءِ ٺار آهن، وٺڻ شاسترن ۾ ٺوڙڪار ٺارو
 ٻايت ٺوڙان جو ورتن ڪيل آهي ٻيءَ پلا هن ٻيئي چٽن کي ڏسي ٺوڙان خوشيءَ ۾ گد گد
 ٺي ائي چر ڪڙا ليا ۽ ڪنن ٺوڙڪار ٺوڙان چو ڪئي؟ ڇا ڪڏهن سروي نه شوڪ (داس)
 کي ٺوڙڪار ڪندو آهي؟

مهاديو: اي ڏاري! سراپ جي ڪارڻ مڙڪي امسڪار ڪرڻي ٻيئي آهي. هيءَ ٻئي
 ٻيادر شري رام ۽ لڪشمڻ آهن. وڃي ڀڳوان شري رام جو روپ ڏارڻ ڪري آڏو آهي ۽ شيش
 ڏانڊو وري لڪشمڻ جو روپ ڏارڻ ڪري ڏيٺن ۽ ٻاٻن کي لاس ڪرڻ لاءِ اسان جي
 سڏائڻا ڪرڻ لاءِ پرگهت ليا آهن.

ستي: اي لاه! ٺوڙان الائي ڇا پڇي وڃي آهيو. مڙڪي نه ڪجهه اعتبار ۾ ئي ٺوڙ
 اچي. زال جي لاءِ ٺوڙڻڙ ۽ وڃي ٺوڙي ۾ واکل ڪوڙي هن جي سهائتا ڪري سگهندا؟
 مهاديو: اي ڏاري! هيءَ سڀ وڃي وڃي لاه آهي. ڇهه ڪڏهن مڙڪي چوڻ ٺي ٺوڙ
 وشواس ڪونه ٺوڙي نه ٺوڙن پڇهجي عئل ۽ حرف سان وڃي شري رام جي ٺوڙڪا وٺ.
 مان ليستائين اڙ جي وٺ ڇهتان ٺوڙان ٺوڙ.

اڙيءَ طرح ڀڳوان شر جي آڳاٽي وٺي ستي من ۾ ڇوڻ لڳي نه هاڻي سان ڪڻ
 ٺوڙڪا وٺان. اڪدم ئي هڪ ڳالهه من ۾ سڃي آس ۽ چيائين، ”مان سڃي ڇوڻ روپ ڏارڻ
 ڪري ٺي وڃان. ڇهه ڪڏهن وڃي سڃي، ٻيادر رام جو روپ ڏارڻ ڪري آڏو هوندو نه من کي
 اڪدم سڃائي وٺندو.“ اڙي طرح سڃي ڇوڻ روپ ڏارڻ ڪري ستي شري رام جي اڳاٽي
 آئي ڇو اڳي ٺي شو. شوا جو پڇهجي من ۾ جاب ڪري رهيو هو. ستيءَ کي ٺوڙان اڳاٽي
 ڏسي وڃي ڏارڻ ٻيادر رام البت مشڪي ۽ امڙا سان امسڪار ڪري ٻيادر.
 شري رام: اي ڏاري ستي! مڙڪي ٺوڙان جي چوڻ ۾ امسڪار آهي. پلا ايترو نه

ٻيادر ٻرائڻاڪ ڪئي آهي؟ ٺوڙان هن سڃي ڇوڻ ۾ مهاديو کان سواءِ ڪڻ آيا آهيو؟
 اي ڏاري! پلا ٻيادر اصلوڪر روپ ٺوڙا ڪري هيءَ اٿون سالڪ ٻيادر لاءِ وڃي ٺوڙا ڪري
 ڪرڻا ڪري سڌرو احوال ٻيادر ڪرڻا ڪرڻا.

شري رام جي هيءَ ڳالهه ٻي ستي عجب ۾ پڇي وئي. مهاديو جي ستي ڳالهه
 سڃي من ۾ ڏاڍي لڳي ٺي. وري رام کي شر-ٻيگهي ۾ مڙڪي ڏسي ڪري
 ڪنڊو وڃي ۾ ڇوڻ، ”اي وڃي وٺندو! ٻرائڻاڪ ڪڻ ۽ من سان ڪڏهن هن مڙڪو ٺوڙا ڪري
 ڇوڻ ۾ آڏو. ٺوڙان ٻي ٺوڙن کي ڏسي ٻرائڻاڪ ڪري گد گد لاه لاهي. مڙڪي ٺوڙا ڪري

وارو آهي ۽ جنهن جي وسيلي ئي پراڻي سنساري دڪن کان چوڻڪارو ٻائي سگهي ٿو .
(اهڙي طرح عام لوڪن جي گلياڻ لاءِ جڏهن سٽيءَ سرال ڪيو تڏهن داري پڙڪن کان لٽاڻ
ڪندڙ مهاديرو ڏاڍو پرسن ٿيڻ لڳو ۽ چيو .)

مهاديرو: اي داري! مان ٻيڙ تي وڃان ٿو ڇوڪر! انهن کي ڄاڻي سنساري ماڻهو
مڪتيءَ کي حاصل ٿئي ٿو . انهيءَ ڪيان جي پيدا ٿيڻ سان ”مان اڃا آهن“ اهو خيال
پڪيءَ طرح پيدا ٿيو پوي . پر اهو ڪيان درٻار آهي . پر پڪتي ان ڪيان جي مالا آهي . پڪتي
وري ۹ قسمن جي چٽي وڃي ٿي . چار پڪتيءَ جو ورڙي آهي . پڪتيءَ جي اصل ڪرڻ
ملي سگهندو . اي داري! مان هميشه پڪتيءَ جي اڏڻ آهيان . پڪتيءَ جي ٻيل سان ڏاڍ
ڀاڳ جو ٻه ٿاڻو ڪوڙو ڪان ، جهنگري ٿيڻ . ماڻهن جي ڪورن ۾ به لنگهي ويندو آهيان
۽ ان ۾ ڏرو به شڪ نه سمجهه . اها پڪتي وري ان لهرن جي سمجهه . هڪ ارڪڻ پڪتي ۽
سرڪڻ پڪتي . ڇا شاسترن موجب چهل ۽ ڇا سپارڪ طرح من ۽ هرڊر موجب پڪتي آهي سا
آلڙ چٽي وڃي ٿي ۽ ڇا ڪنهن ڪم ۽ ڪاميا جي ڪري ڪٿي وڃي ٿي سان ڪوت درجي
واري پڪتي چٽي . اڳڀر چهل ارڪڻ ۽ سرڪڻ پڪتي وري ان لهرن ۾ ڇوڏن وڃن ٿيون ،
جنهن ۾ هڪ ٽنڊلڪي ۽ اي ٽنڊلڪي . ٽيون مان ٽنڊلڪي پڪتي ۶ لهرن جي چٽي
وڃي ٿي ۽ ٽنڊلڪي ٺٽو هڪ ئي لهر جي چٽي وڃي ٿي . ارڪڻ ۽ سرڪڻ پڪتيءَ جا ۹
انڪر آهن . شروڻ ، ڪيرڻ ، سمرڻ ، سڌون ، داسي ، ارڇن ، سڌاڻن ميهڙي نمڪار ، مڪي ۽
آلڙ سمرڻ .

جڏهن ڪرڻي ميهڙي ڪٽا وغيره چٽي طرح ٻڏي ٿيون ڪي شروڻ چٽي ٿو .
جڏهن ڪرڻي ميهڙي ڪٽن جو وائيءَ وسيلي ٻڏن ٿاڻيندو وڃي ٿيون ڪي مڪي ٿو چٽو .
جڏهن وري مرندي هر عيذ حاضر سمجهندو وڃي ٿيون ڪي سڌون چٽو . صبح ۾ سڄ
پراڻ کان وٺي سانڌيءَ تائين ميهڙو واپار رکندي من ۽ اندران سان شوا ڪندو وڃي ٿيون
ڪي سيون چٽو . پڙو پراڻا جو پاڻ ڪي در وقت داس ۾ سمجهندو وڃي ٿيون داسي
پڪتي چٽي . پنهجي شڪتي آخر ڏن ۽ مال سان وڌي ۽ اڏار ۾ پڙجا ڪندو وڃي ٿيون
ڪي ارڇن پڪتي چٽي . من ۽ وائيءَ سان چار در وقت نمڪار ۽ ٿڙپ وارن مٿن ڇا
ڪي ارڇن پڪتي چٽي . سڌون پڪتي چٽي . سڌو ۱۰ شراب جوڪي ۱۰ گري يعني
اچارڻ ڪندو وڃي ٿيون ڪي وڏن پڪتي چٽي . سڌو ۱۰ شراب جوڪي ۱۰ گري يعني
ڪڙي هٿي يا مٿي هٿي مطلب ٻه چار ٿاڻو . پر ٽيڪ سمجهڻ ۾ اچي ٿو سڪيم (اڻان يا مٿان)
واري پڪتي چٽي . هيءُ شراب يا ٻي ڪا به ٻياري شيءَ ڇا پراڻو پراڻو ٿو اڻان ڪري
سگهجي . ان کي آخر سڌو پڻ واري پڪتي چٽي . هيءُ ميهڙي پڪتي ۽ سمن ۽ سٽي
ڇا ڪيان جي جاءِ آهي ۽ مڪتي جهڙي داسي آهي . هن جي ذريعي سڌو
ڦل ملي سگهي ٿو . هيءُ پڪتي مرندي ٿو چوڙي ٻياري آهي . جنهن ۾ هڪ
وڃي ٿي اهو پڪتي مرندي ڏاڍو ڏاڍو وڃي ٿو . ٽيڻي لوڪن ۾ ۽ چٽن

۽ ٻين ديوتائن ۽ شرن - کڻ وڏي مهادير جي آستين ڪئي. ان وقت غريب شاداڻا اهو لڳا. ڇا لڳا، ڇا ڪاڻا ۽ ٻيالا مطلب ته هي سڀئي ڇڻڪ آئند مڪمل جي جاءِ بچي نرو. (هر هر مهادير شايد - ڪاشي وڙهائيند ڪئي) وندو سنگھنا [۲] سٽي ڪنڊ [۲] آڏاڻا ۱۸ ساڀس.

سٽي ۽ شو جي اگليءَ جي چؤطرف پرڪرما ۽ ڪٽلاش ٿي وڃڻ
 پوءِ، آڇارڻ ٿي وڙهه ڇو ڪرڻ ۽ آڇارڻ جي آڇا وڙهي مهادير ۽ سٽي ۽ اگليءَ
 جي چؤگرد پرڪرما ڏٺي. ان وقت ڏاڍو ويڙهڪ نظر اچي ٿو. ڏسڻ وٺان هرو. غريب
 باجا وڃڻ لڳا، وڏو ۽ شروع ٿيڻ لڳا. اچري ۽ پڳڙن وڙهه پراڻا ڪئي، ”اي سڌا شرا“
 نرهان آڏي آهرو ۽ اسان نرهان جي اولاد آهيون ۽ نرهان جا ڀاڱا آهيون. نيرهان منهنجي
 مرضيءَ موافق هيءَ شروع ڏيارڻ ڪيو آهي. نرهان انهيءَ لاءِ، پراڻ، هر هنڌ واپس ۽ سڀ
 ڪجهه آهي. ”انهن ٻنهي مهادير پرن نرهان ۽ هڪ ٻئي نرهان کي چڻ لڳو.“

مهادير ٻو: - اي نرهان! نرهان منهنجي وڙهه ڪرڻ سان پورو ڪرڻ آهي ۽ وڙهه
 وڙهي مڙهه نرهان آهي، تنهن لاءِ ڪا اڻ ٿيڻ ڏکڻا به هجي سا به مان ڏيڻ لاءِ تيار آهيان.
 نرهان ٻڌائڻ سان ڪهڙي ڏکڻا [ڏکڻ] يا ٻيڻا ڏيان؟

نرهان ٻو: - ”اي مهادير! ڇو ڪڏهن نرهان کي ڪا به ڏکڻا ڏيڻي آهي ته ٻڌو. نرهان هن
 کي وڙهه به منهنجي آڇاڻ هٿ ۽ مان نرهان جي نرهان به هر وقت مڪمل رهسان ۽ ڇو ڪر نه
 نرهان جي ڇو ڪڏهن نرهان کي پورو ٿاڻي ڏيڻ ۽ نرهان جي پورا ڪري نيرهان ٻو.
 ٿاڻس ٿي وڃن.“

ٻڌو ته مهادير انهن ٿي مڙهه ڪيو ۽ پوءِ آهستي آهستي ديوت ديوتائون مڙهائي ورتا. اها
 مهادير ۽ سٽيءَ کي نيرهان ڪڍڻ ٿي آڇاڻ وڙهي هئانهن نيرهان ڏانهن وڙهه ڪيو ۽ سٽي
 نرهان ۽ وڙهه به مڙهائي ورتا. پڳڙن مهادير ۽ سٽي آئند به وڙهه ڪڍڻ لڳا.
 (هر هر مهادير شايد - ڪاشي وڙهائيند ڪئي) وندو سنگھنا [۲] سٽي ڪنڊ [۲] آڏاڻا
 ۱۹ ۽ ۲۰ ساڀس.

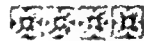

سٽيءَ جو سوال ۽ مهادير جو ٿوڌا پڙهڻ بابت اپڊيشن

سٽي ٻو: - (هڪ ڏينهن ڪٽلاش پرن نرهان کي اڇاڻ ۽ سٽي پڳڙن کي هڪ ٻئي وڙهي
 ڇو) اي نيرهان! نرهان نرهان ۽ سڳڻ آهي. مان وڙهه ٿاڻن هيمهه نرهان جي
 سڳڻ به وڙهي آهيان ۽ هائي منهنجي مڙهه ڏانهن ڪڍڻ ٿي پورو آهي. مان
 هائي سڳڻ ۽ نيرهان ڪنهن ڪنهن حاصل ڪرڻ چاهيان ٿي، ڇو ته سڳڻ آئند ۽ سڳڻ

ڌارڻ ڪري ڀڳران جي آڌاڻا ڪئي آهي. لڙيءَ طرح ههاديو جي اندر ان لاءِ ٻاهر آهن
لهر آهي ۽ ڀڳران ههاديو جي لاءِ ڀرڪوت ليل ستيءَ کي ههاديو کي سر لڳ سان ئي ٻڌن
هر جهر سڻو ڪري سڳوئڊان. ياد رک! مان ۽ لارڊ وڃي ڪم وٺي اينداسين. منهنجي اها
ڄاڻو. ٻڌي دڪه ڏاڍو خوش لهر ۽ چاهان.

دڪيم: اي وڏاڻا! جڏهن توهين ستيءَ لاءِ چتر لاڻن ليڪ ئي آهي
(لڙي طرح هرڏاڻن ارهما لاءِ ڀڳران ههاديو رستر ڏسي رهيو هو. هر هر مهادر شهر.
ڪاشي و شواله ڪنڊي) رڍر سڳوئا (۲) ستي ڪنڊ (۲) آڌاءُ ۱۷ سماه.

ڀڳوان ههاديو جو دڪيم جي گهر لڄڻ ۽ ستيءَ سان شادي

برهما! اي لارڊ! مان ٻوءِ ڪٽلاش ارباب ئي مهادر کي وٺڻ لاءِ واس هر موهتر اڳ
هر ئي انتظار ڪري رهيو هو. مون ڪم ۽ ڀڳران مهادر! دڪيم ٻڌندي ڪيا توهان
کي ڏيڻ لاءِ توهان کي اڪل شواشمند آهي هر ستيءَ ڄاڻي ئي توهان لاءِ آهي ۽ وري
توهان جي چورڻ ڪري نه پاڻ ڪم وڌاڪ عزف مٺي آهي. جڏهن هر ستيءَ لهر ڪسي
الهي نڪت لکاه سان ڪئي شئي ڪيس ههاديو ئي پتيءَ جي روپ هر حاصل لئي. هائي
دڪيم انهن چاهي لهر ”توهين (مهادر) ڪيئن شپ مهورف هر ۽ شپ لڳن هر ٻڌارهر. هر
سائين! توهان شپ مهورف هر هلو ۽ ستيءَ ڪن وٺي اچو.“

ههاديو لڏهن لڏهن (لارڊ) لاءِ چهر ۽ ٻين دشمن مڏهن لاءِ به چهر. هر ان چهي ڪم
موجب مون اي لارڊ! موهتر ۽ ٻين هر سهر [يادگيري] ڪيو ۽ توهان سڀ ستي ڪڏهي
آئي ٻوڙي ويا. ايتري هر ڀڳران وشهر. هر ڪرڙ ئي چترهي لڪهيءَ سان ڪڏ اچي ٻوڙي چيٽ
لهرس آرلور ڏانهن ٻوڙو ڦالگي لڪهر هر ههاديو واه لاءِ سيمي دارلان سان ڪڏهي واهر
لهر. هلمدي هلمدي شرو. ڪن هر ڏيهر السر لڳا لڳو. لهدڪهر لهر لهر چترهي ههاديو وشهر
۽ ٻين دارلان سان ڪڏهي آهر اچي دڪيم جي گهر ٻوڙو.

هرڏاڻن دڪيم. هر ٻوڙي مٿن مائتن سان ڪڏهي چتر جي آڄمان لاءِ ڏاڍو لهر لهر. هر ان سان
اڄمان اچي ٻوڙي سيمي دارلان هر عزف سان ڏاڍو سڪار ڪيائين ۽ سيمي ڪسي ارگهر.
آسن ڏهر. سيمي دارلان کي ٻرڪما ڏيئي دڪيم ههاديو کي اندر وٺي وار ۽ ههاديو هر
وڏيءَ موجب ٻوڙي ڪيو. لهدڪان ٻوءِ سيمي دارلان ۽ دشمن هر ٻوڙي ڪيو ۽ ٻوءِ دڪيم
مون [ارهما] کي چهر. ”اي مهادر! توهان ههاديو هر واه ستيءَ سان واهڪ شري
موجب ڪراره.“ مون [ارهما] به چهر. ”دڪيم آهي.“ سري ڪرهن جي لاءِ شپ لڳن ۽ شپ مهورف هر
مون واه ڪرائي شرو ڪراره جڏهن هر ستي ۽ مهادر هر شيراز لارڊ ۽ ٻوڙي لهر لهر [ارهما] ۽ وشهر

کس بعباب گری وکھوا سک و سکابل اکیرن گری سرد ساه پڑی مولکی (اوهما)
کی سرخ کھالین. مان د سرولی (پہنچی استری) سوڈو اک چپ وچی وارن لیس
و کس لیسکار گئی. مولکی د سرولی سوڈو آبل لئی، پور و س اڈ پوریل لکھان
سان اسک و پڑی چہر.

پہادیو: ای توہما! جہن ڈیہن کان ولی مہنچی شادی چرن ڳالھون یر لودون ھلارن
الیتی لہن ڈیہن کان ولی مہنچر ھونو ای چن وچر آھی ۽ وری اج جی اے لڑکی
کھڑی ڳالھ، گربان! ان دکھ ارجاچی جی ڈی سستی چر گورو لوسا گئی، لہن کی
د مان مہر و بعباب لی اھر د وری ڈی ولس د تون پل مہنچی استری آھی. سستی
وری سوادا قائم رکھ لہ آھن چہر د سندس شادی باہم گھر سندس پتا کسان گئی وچی
۽ وراہ سنسکار ویدک وڈی موجب کھر وچی پڑی د سستی د پھنچی گھر ھلی وچی
۽ مان د ھس گھٹن پڑس لی پھس یر مہنچی دل یر ترار (آرام) گرو آھی. سستی
جی ہاد ڈارو سالی لی. (اھر پڑی توہما کھون ھٹل لکھو) ھالی ای وڈانا! تون جلد
بندوبست کر چن دگھر پھنچی گھیا جی موٹان جلد شادی گوالی.

پوہما: ای لارو! مولکی پڑی بی حد خوشی پڑس لی چر مہنچا من گھریا مطلب
اچی پورا لیا ھتا جن لہ مون پئی جاکر گئی ۽ پڑی پکوان کی چہر، ”ای شہر! اسان
اچہ لی اھڑی طرح سانکر رچالی چنر آھی جو دکھ پھنچر پاڻ پھنچی گھیا توہان کی
اریا کھنر جو اسان چر ۽ دیوانن چر ان ڳالھ یر سوارت آھی مگر چن چر توہان آکا
ڈی وھا اھر لہن لہ د مولکی ولس (دکھ وٹ) ضرور وچر یر لہو.“
انہی چنی مان پھنچی ومان یر چڑھی نام لہ ونگار سان اچی دکھ وٹ پھس.

پوہما: ای لارو! اھی وچر سستی اے گور پھنچی پھنچی ساهڑی مہنچی
مان نی اھر ڈارو ھو، جہن لی دکھ ۽ سندس استری ڈادا عرش لہ ۽ گھر یر ڈادا آند
سکر لی وھا توھن وچر کی خوب دان ڈنا وھا، اھڑی خوشی جی اھر یر دکھ جی
دل یر چن انہی لی ۽ اندر یر چرخ لکھو، ”پکوان دھادیو سان سستی جی شادی گھن
لہنچی؟ مہنچر آھ د ھو ۽ خوش د لہو پو ھلو ورو. ھالی مہنچی ڈی لہ وری گھن
اھنوی وری ھنی لیس یر گور مائو موکھو د شاد کاوڑ وچان مہنچی ڈی چر
سگر لہول د گری لہنکری ھالی چا کرڻ گھرچی.“

استری سان یر دکھ اھڑی چن یر وپو لی ھو د مان یر وچی سرولی سوڈو
ولس پھس. مولکی لئی ھو چہر لیلی الیو. اکھر چرل یر گری لیسکار گری
جہن مہنچی اچا چر سب چہر ۽ چن مان کس سب ڳالھون گندی چہر.

پوہما: ای دہ! پکوان دھادیو لہنچی ڈی سستی مان
چن کرڻ لہولی آھی ۽ اھی پانہ جی لک ولس لہ موکھو لیس.
توہان کی منو ۽ سھت وٹی و کرپو. چھڑی طرح سستی سارک ورس

وڊر وڻن ڪرڻان؟ ڇا نه سٺيد ۽ سٺو سندر ۽ ڊولائون سندس شرار هون ۽ مڪ (مڏون) هٿس ۽
ري هڪ هڪ مڏون (مڪ) ۾ ۳-۳ ايترو (اڪيون) هٿس ۽ مستڪ لڏي ڇڏيندا ۽ کيس شري
ئي رهيو هون ۽ من ۾ چٽڪ ٿوريو لڏي پيو سمائي ۽ نيل ڪٽ (نوري جهونڊي ڳڙهي هئي)
ڇاڙ ڇڏائون (ٻانهون ۽ هٿ) ۽ هڪ هٿ ۾ لڙشول، ٻئي هٿ ۾ ارڙم ڳال، ٿورن هٿ
۽ دان ۽ ڇوڙون هٿ چٽڪ وڙ ڏيئي رهيو هون واسينڪ شرار لي اي شرف ڇوڙ ڪري رهي
هيا هٿ ۽ ڇٽي جي ڪل ڌار ڪيل هٿس ۽ مٿي تي ڇٽائون سٺي امري ۾ سينگاريل هٿس
وڊر اڪيه ڇوڙن مالهاڻون چٽڪ سندس سرهون وڌائي رهندون هون ۽ بدن تي ڀسي (رڪ)
و مال (لڳل) هئي ۽ وري ڪنگا ڇوڙن ڌارائون لڏي سندس شرار ڪي سرس سرهون ٻڌي
و هون هون ۽ ڪروڙان ڇڏيندا واري ڏهن جي ڌار هاديو ڇوڙ ڏرڻ ڪري
سٽي ۽ سندس ڇوڙن ۾ سٽس (مٿو) ڌار ۽ هاديو وڙاڻيو.

مهاديو:- اي اٺو ورت جي پالڻ ڪرڻ واري ڏک - ٺڌل! مان ٺهيندي ڪلڙو آه-ها
لي ازحد ڀرسن ٿو آه مان ڇوڙ ۾ من ڪورار مطلب ٺهيندي ڏرڻو ٺهيندي ضرور ڀورو
ڪندس. هاڻي ڳوڙ، ڇوڙ ڪورار ٺهيندي؟

برهما:- اي ٺارڻ! جهڙيڪ جهڙيڪ هاديو ۽ سٽي جي من جي اڇا ڇاڻهار
هون نه ۽ من جي وائون ڇڏائڻ ٿي ڇاڏيو مگر اڄ ڇوڙ استريءَ جو ڳوڙ آهي ٺهيندي
سٽي ۽ اڄ وڃان ٻهڙان نه ڪڍي ڪونه سگهي پر ڀاءُ مهاديو جي زور ڀرڻ تي سٽيءَ
۾ ڏاڙ نه هيندي هاديو ڪاٺي وس ۾ اچي وار آهي سو ڪيهر ۽ ڏاهيءَ وائيءَ سان ڇوڙ
”اي ڀاءُ! مڙڪي مڙڪي مرضي هرائي ڇوڙ ڏاڙ ڇوڙ وري نه سگهي ۽ ...“ ائين
چئي اڌ ۾ سٽيءَ وري ڇپ ڪئي. پڪٽ وٺل، ڏهن جي ڌال، ڇيٽن ڇوڙ ههراڻ ڏاڙن
جي ڏاڙ هاديو سٽيءَ جي ٻاڻو اڌ ۾ ڪهڙل - جهڙي وار ۽ سمنڊ جي چوڙ والڪر اٽڪ
واري آواز ۾ چئي ڏن، ”اي ڏاري،! ٿورن مڏن جي استري لڏي ...“ ٻهڙي مرضيءَ
موجب ٿر ڪي حاصل ڪري سٽي ڏنڊر ڇوڙ ڏنڊر ۾ ڏنڊر ڇوڙ ڏنڊر ۽ ڇوڙ
ڏنڊاري ٻئي هٿ ڇوڙي ائي ٿڙي ٿي ٺهيندي ۽ ڇوڙ
سٽي:- اي ڏاڙن ڇا ڏاڙ مهاديو! ڇوڙ مڏن جي ٻيءَ ڪي ڇٽي ۽ مڏن جي شادي
وڊر وڏي ۽ موجب ٿي ...

مهاديو:- اي ڏاري! ڇوڙ ائين ٺهيندو.
اٺن چٽي پڳڙان اٺن ڌان تي وار ۽ سٽي ۾ ٻهڙي ڇوڙ ٺهيندي ۽ ڏهن ۾
هڪ ٻئي لڪ ڪش ڄڻ لڻ وڌندي رهي.
ڏاڙ:- اي مڙاج! پڳڙان مهاديو ڀاءُ ڪهڙاڻن وار ۽ سٽيءَ جي شادي ٻاڻن ان جي
ٻيءَ وٽ مهاديو قائم رکڻ لڪ ڪڍر سندس مٿي. اڌر ڇوڙ مڙڪي وسار سان ڏاڙو.
برهما:- اي ٺارڻ! هيڏانهن سٽي نه ٻهڙي ماءُ وٽ ٻهڙي ۽ من ۾ سٽو وٽ هاديو ڇوڙ مڙڪي
مڙڪيءَ ۾ ڇيڻال ڪندي رهي. ڇوڙاڻن وري هاديو ڪهڙي ڇٽي سٽيءَ جي سٽيءَ ضرور

لکا و سارنیه سان گد مان (وهماء) و لکشمی سان گد وشو یگوان و ای دایزالون گدوی
کری کتاش اسریم لسی افاسمین و یگوان شکر ایگوان لکوا سان واندلسا کسری
ایرانا کتی سین.

"ای یوزرا لرهان سم، وج و لورکتان جا یوزدان آهرو. اندرین لرهان لسی جیمه پانی
کرت لردن سکون و لرهان اندران کی پنهانی نبضی بر کری وینا آهرو لهدکری لرهان
کی استکار آتی. لرهان جی مایا بر سپ موهب آهن و مورک پدی و وار و کور لرهان جی
مایا چو الیم پانی کرت لور سکوی و از گرد آتون چو سبک لرهان جسی ایگوان چو کبی
وجی لور. اهزی طرح ایرانا کندی سب دیرو دایزالون شؤ - یگوان جسی آردلی و بر
هند چو رژی دیوی وهیا. (هر هر مهاندیر شپور. کاشی و شراباف کتی.) ودر سنگهتا
(۲) سنی کتب (۲) از ۱۵ - ۱۶ سبابت لور.

برهما جی سنی سان شادی کرت لاء یگوان شنکر کی وینتی

لار دت. ای مهاراج دایزالان جی ایرانا کرت کاهرو چا لور؟

برهما دت. ای لار دایزالان جی ایرانا کرت لی یگوان ودر (شکر) خورش ای غرب
کلی، آهک هتغ لکر. اسان چو زان سردا وچ وینا هتاسمین لهدکری اسان جی بلکل
خاطرناری کمالن و کنگاری چالان.

ودر (شکر) دت. ای دوهما، وشو و ای دایزالون پنی کری آسا؟ لرهان بنا کون
سب داه جی مهربانی کری پندار و لرهان جی ایچ چو سب کهور آتی؟ کپزی لرهان
مکان اپدا آیل آتی چو سب گدوی پندار آهرو؟ مان لرهان جی استعی لی بلکل ارسن
لور آهوان. دمنتر پنهپور سورو و چو پور احوال پیش کرار.

برهما دت. (وشو جی آکها سان مسون گالهاغ شروع کور) ای لاند اسان دایزالون
وشن سان گدوی چنن خیال سان آا آهرون سو کرنا کری پند. سسار جی چکر هلال
لاند اسان لیش دایزالون (وهماء، وشو و ودر) هک چا هانک و مانی آهرون. اسان جی
هک پنی سان ساند د لهنداسن د سسار چو کاد وچکی طرح هلی د سکهدرو و شاید پنهانی
ویندو. سالتو کچه اهزا دلمت پندا لیمدا جی مولکان ماروا ویندا کچه دیتیم کی ماروا
لاه وشو کانی آهسی مگر کی اهزا دشت دلمت پندا لیمدا. چنکی فط لرهان لسی
سنگهار کری (ماروی) سکهدا پسر کی د ووی اهزا پندا لیمدا جی اوهان جی ویرا.
مان پندا لیمت ایت کان ماروا ویندا و سانی ورتی مایا جی هت بر آتی ماروی ویندا.
لرهان جی کرنا سان کن سنی دایزالان کی مکر نصیب لیمدا. کنور دیتیم کسی لاس
کری لرهان چکس چو کلایا کندا، مگر اهر د مکن آتی د لرهان جی هتان س
کنی دلمت د مرن چو لرهان سنانن چو ایاس بر ویندا آهرو و لرهان ایرکسا. دوش
(صد و ساز) کان سنانن مئی آهرو و سب لی دیا جسی لشر ذاروا وارا آهرو. چو ککدن
دلمت د لرهان جی کرنا سان حیاتی مالمندا ویندا د سسار جی پالا چو و سنگهار (دوم)

اي ناردا! ستيءَ کي ائين چڻي مان ڪجهه ڏيڻ وڃي پوءِ وائڻو لڳيس، مڻهجي ڳالهه کي
 ٻڌي دڪه کي ڏاڍي خوشي حاصل ٿي ۽ مانسڪ چٽا (دل ڇر دڪ) دور لڳڻ لڳس. اها
 کي پرميشوريءَ جو روپ سمجهي ڪڍي. گود ۾ وڃاڻائون. اما جي ڀال اوستا گذري چڪي
 ۽ بسنت رويي جو رڻ اوستا ۾ پير پوڻ لڳو. چوالهيءَ جي مستيءَ ۽ مڏوشيءَ جا اشتياق
 ڏسڻ ۾ آيا. نرڏوش چوري دل ۾ ڪجهه ڏيڻ پيشانيءَ کي جاءِ ڏني. آڻان ۽ نرڏاشان ۾ چالي
 ڦولڻ لڳي. واسينگن وانگر زلف ڳلن تي ٽاڇ ڪرڻ لڳا. اکين ۾ شيار اچي پوتر ۽ ڏال جي
 چال (گهٽ جو ڀنگ) لڳڻ لڳي. ٺيڪ مرقعر پاڻي هڪ ڏينهن ماءُ جي ڀرسان اما وڃي
 پڻهجي اندر جو حال اورڻ لڳي ۽ چيو، ”مانا مان جيڪر پڙهڻ شڪر کي پڻهجي من
 مندر جو داورا سرڪار ڪريان ۽ اهڙو ٻ ڪريان جو هر مڻهجي ۽ مان اڻڻي ٿي رهان.“
 مانا هي وڃڻ ٻڌي پٿر ۾ عجب ۾ پئجي ويئي پر پوءِ پڻهجي مضبوط ارادي واريءَ
 ڏييءَ جو رخ سڌي ڪري خان ۾ تان ملائي.

پوءِ ٿي آءُ مڻهجي ۾ اڪرم، چٽ ۽ اڪادشيءَ ٿي اها پڙهڻ شڪر جي لڳ ٿي
 چانور، ڳڙ ۽ لڻڻ چاڙهي پوڄا شروع ڪئي. ڪارنڪ جي چوڌس ٿي ملائيءَ جي مالوڙن جو
 پوڄو رکيو ۽ ڪوهرن ڌارائون ”اوم ناهه شواڙ“ منتر سان شرب وڃاڻون. منگور (ناخري)
 مڻهجي جي اولدائيءَ اشتهيءَ ٿي لڻ ۽ چانورن سان پوڄا ڪري ڏينهن (ڏينهن) سان چوهر
 ڪئي ۽ آڏي ڪئي. پوءِ مڻهجي جي سڀنيءَ ستميءَ ڏينهن پوڄا، ولدنا ۽ آڏي ڪري
 - جي رات اوچاڙو ڪندي، پڻ ڏانهندي وري صبح جو نرم ڪڍي ۽ چوهر پوڄا - پوساد پڻ
 چوهر پوڄا، مانگور، جي مڻهجي پوڄا ڏينهن وري سڄي رات اوچاڙو ڪري صبح جو ڏييءَ ۾
 سان ڪري آلن ڪوڙن سوڌو شڪر جي پوڄا ڪئي. ٽيڪڻ وڏي (اولدائيءَ) چوڌس ٿي
 رات جو چار ٿي پٿر يعني - جي رات چار دنيا پوڄن ڏن ۽ مڻهجي جي سڀنيءَ چوڌس
 آڏيون ڪهڙن ۽ شرب ڳاڻا ۽ پڇاڻا ڪري چوڌل لڳي. چٽ مڻهجي جي سڀنيءَ چوڌس سان
 ٿي ڏينهن ۽ رات ”شور، اور، اور“ جو جاب جهڙو لڳي ۽ ڪيهر ٿي ۽ پڻ ڪلن سان
 پوڄا ڪرڻ لڳي. ويساڪ مڻهجي جي چانڊوڪي ٿيڻ ٿي لڻ جوهر پوساد رکندي ۽ پوڄا
 ڪندي لڻ، چوڻ ۽ چانورن ٿي هڪ مڻهجي گذران ڪهر. چٽ مڻهجي جي پوڄا ٿي ۽ پڻ ڪلن سان
 رات جو سڻا ڪوڙا پاڻي، مالتيءَ جي ڪلن سان پوڄا ڪندي ورڻ پوڄا
 ورڻ رکيو. آڏو سڌي چوڌس ٿي وري مالتيءَ جي ڪلن سان پوڄا ڪندي ورڻ پوڄا
 ۽ رندر - داورا جي پوڄا ۾ لڳل رهي. ساڻو مڻهجي جي سڀنيءَ چوڌس سان پوڄا ڪندي ورڻ پوڄا
 پوساد (جڻي)، وسترن ۽ ڏين جي پوڄن (منڊين) سان پوڄا ڪندي ورڻ پوڄا
 اولدائيءَ لڏس ٿي اڏيڪ پوڄن جي ڪلن سان پوڄا ڪري چوڌس ڏينهن سان
 چال (پاڻيءَ) ٿي گذران ڪندي شڪي ۽ پوءِ - چوهر پوڄا شڪر اڏيڪ پوڄن سان
 جا ضعام ٿاڻي پوڄو ۽ پوساد ڪري پڻ رڪتا. سڀ داورا لڏن اها جي پوڄا ٿي ساڻا

(جڳم - ابا) ۽ ڀڳتن جي واپسي لپڪ قبول ڪري ڏيک ڏيک جي استريءَ جي ڪرڻ ۾ جبر وٺڻ جا اچي ساليها ڪيا. وڙيئي (ڏيک جي استريءَ) ۾ چئن ئي ڪرڻ جا نشان ٻڌندا آيا، تن تي سندس چهرور (شڪل) ٻهڪڻ لڳو، چالي ٽيڪن ۾ ٽوڪڻڻ لڳي، اکين ۾ نوراني ڄرڻ پکيا لڳي، هٿن ۾ ڪرملتا اچڻ لڳي ۽ مڪر تي زلفي مرڪ اچي واسو ڪيو. ڏيک، ايس براعظم تي ڪهرائي ڪرڻ. سنگار وڌو. وڙيءَ موجب ڪرائي شوب دان ڪيا.

اهڙي شب موقعه ٿي شوا. ڌاريءَ کي وڙيئيءَ جي ڪرڻ ۾ سمايل سمجهي ڪري وشروءَ ۽ ٻين ڌارڻان آهستي شروع ڪئي ۽ وري وري ٻوڙ ڪيا. اتي ٿارڻ ۹ مهينن کان ڀرڻ شپ ۽ سڪدالڪ سمي ۾ ”ڌاريءَ - شوا“ حساري ڇوڙي ۾ مالا جي ڪرڻ مان پوکيت ٿي. آڪاش مان ڊهرائڻ کڻ ڄڻ وڙڪائون ڪيون. ڇوڙي ٻڌي جا ڇمڪاڻ ٿيڻ لڳا ۽ مالا جي ڪرڻ مان لڪرلتي ٿي وڃ ڇوڙي ڇمڪاڻ ٿي سڀني ڄڻ اکيون منجهان ڪڍي ڏيڻ لڳا. ڌاريءَ ”شوا - ڌاري“ ڏيک اڳيان روڊ (ڇو روڊ ڏيک جي استريءَ کي لڏڻ ۾ آيو) ڌاري ڇوڙ.

ڏيوي شوا: اي ٻوڙاڻي! توهان ڏييءَ جي روڊ ۾ وڙڪي حاصل ڪرڻ لاءِ منهنجي اوسا ڪڍي هئي. اڄ مان توهان وٽ آئي آهان.

پس اٿن چئي ”شوا - ڌاريءَ“ وٺي ٻالڪ ڇو روڊ ڌارڻ ڪيو ۽ وڙي لڳي: ڀرڻ ۽ سڄي ماڻهن جي اکين اڳيان ٻڌي ۽ ڇو شمع گهٽ ٿيڻ لڳو ۽ سڄي ڄڻ اکيون ان عجب ٻالڪ ڏانهن ڊوڙڻ لڳيون. اساري ٻوڙ کي ڏسي سڀ گڏ گڏ ٿيڻ لڳا. شهر جا سڀ ماڻهو ۽ اچي گڏ ٿيڻ لڳا. وڙي ۽ لڄن ۾ سڀ سب ٿيڻ لڳا ڏيک براعظم تي ڪهرائي ڏار - ڪرڻ سنگار ۽ ٻين شب ٻوڙائن ۾ لڳي وڙو. ڇو ڪري ”اما“ جي لالي سان مشهور ٿيڻ لڳي ۽ ٻين بدن ڇوڙن جي ڇوڙا وڙي وڙي لڳي. آهستي آهستي اما جي سندر روڊ ۽ کڻن جي سڪڻ ڇوڙن ڇوڙا ٺهڻ لڳي جا شوا. آهستي ۽ سڌائين مڪن وهندي ڏسڻ ۾ آئي ۽ ڇو مهاندر شير - ڪاشي وشولام ڪڍي) وڊر سنگهٽا (۲) سٽي ڪنڊ (۲) آڏاڏ ۱۳ سمايل.

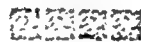
سٽيءَ جي ٿيسيا ۽ ڪٽلاش ۾ ديوتائن جو وڃڻ

ٻرهما: اي ٿارڻا توکي ياد هوندو ته هڪ ڏينهن تون ۽ مان ٻنهي ڏيک جي ڪو بهتاسن. سٽيءَ سان ڪي آڏو سان لپڪار ڪيو ۽ ڏيک سنگار ڪندي ٻوڙ ڪي آهستي وهاريو ۽ ٻين سٽيءَ ڏانهن منهن ڪري ڇوڙ، ”اي سٽي! ٺهينجي من ۾ جهڻن جي چاهيا آهي ۽ ڇو توکي چاهي ٿو ڏهن کي ئي تون پتيءَ جي روڊ ۾ ٻوڙ ڪر. اهڙو ٻوڙ ڪرڻ مشهور (شڪر) توکان سواءِ ٻئي ڪنهن کي نه استري روڊ ۾ قبول ڪري نه سگهندو ۽ وري ٻيءَ ڪنهن نه استريءَ ۾ ڪس پتي ڪري ڪوڙ ڪرڻ جي سهر ٿي ڏسڻ ۾ ڪالو ٿي اچي.“

سڀاري مالا مٽيا (ڪوڙ ۽ ڪهٽ) ۽ مڙھ سڄي وٺي ڇهنگ مڙھن ڪيائون ۽ ايشوري ڪيان ۾ اچي الڀ ٿي ويا. اچلي، وانگر هيءَ خبر به ڏکيه ڀرجاڻيءَ جي ڪن ٿي ٻڌي. پورن ۾ ڏکيه روج - رڙو ڪيو ۽ جلد ئي سندس ڏک ڪروڙ جو روپ ورتو ۽ غصي روي ڀڙڪندڙ باهه جو البس ڪافي سڪي اچي ٺارڻ ٿرڪي ۾ پئي آيو ۽ ٿورن ۾ اچي ٻڌي. تنهنجي اچڻ ڇڻڪ باهه ۾ ڪٽو، وڏو ۽ ڏکيه ٿرڪي ٿي پيو.

ڏکيه ڀرجاڻي :- او نهجه ٺارڻ! اڙي ٻونگي ساڌو!! مڙھجي پٽن کي لڳي ٿو ڪوڙو سانگهه رچاڻو؟ ٿورن ٺارڻي ۽ ٺڳهه آڏهن جو ڪرمل مڪڙن ۽ ڪٽڙن ڏهن ۾ لڳاڻو جي ڀاڻسا ٿرڪي ڪين رشين ڏارڻن ۽ پٽن جي قرضن لاءِ (ڏار، رشي ۽ پٽي ٺارڻ) ڪان اڳ ٿي سداس ڪرڻ ڪراڙ اليئي. اي مڙوڪ! ٿو ئي مڙھجي پٽن کي ٻنهي جهانن ڪان وڃاڻو آهي. وشو ڀڳوان جي قاصد جو ايڪه پاڻي ٻن چا ڪور ۽ چرائيمڊو وٺندو ٿو رهين. ڏاڍو شراب ڪم ڪيو اٿئي! ڇڱو حاٿي ٿرڪي - راپ ٿو ڏان ٿو شل ٿون ڏک ڇڱو. ٿي اسٽر ٿو رهندڻ ۽ شل تنهنجو ٺاڻو - ٺڪاڻو ڪٿي ٿو رهندو ۽ ٿورن آل اولاد ڪان سڪندو ٿي رهندڻ.

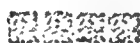
(ٻوڪما ٺارڻ کي چري ٿو، ”اي ٺارڻ! ٿو ان مهل چپ ڪٿي. جيتوڻيڪ شراب جو شراب شراب ۾ ٻڌي سگهجن ها ٿو، ڀڳوان شڪر جي مالا ۾ ٿو ”ڏڪر - ست“ ڪيو. هر هر مهادر شير - ڪاشي وشرناٿ ڪنگي) وڏر سنگهڻا (۲) ستي ڪنڊ (۲) آڏاء ۱۳ سماه.

ڏکيه وٽ ديوي - شوا جو اوتار

ٻرهه :- اي ڏار رشي ٺارڻ! ان وقت ڏکيه جي علم ڪي ٿي مان ۽ اٿي ٻڌي ويس. اڳي وانگر مڙھن ڪيس وري ڌار ڌار ۽ ٻڌجي ٿو ۽ غلط فهمي البس دور ڪرائي ڇڏيو جو ٿورن ۾ مڙھي ڀيارو آڏهن ۽ سڀي ڏارڻن ڪي وٺندڙ آڏهن. قصو ڪرنا، ڏکيه وري ست ٻڌن کي حرم ڏنو، جن مان ڏهن ڪيائون جي شادي ڪيشپ مٽيءَ سان ڪرايائين ۽ ۲۷ ڪيائون جي شادي چندرما سان ڪرايائين. ٻي (ٻيڙي)، انڪرا ۽ ڪرناشو و غير ڪي ۾ ۽ ٻي ٻي راضي ڪيائين. انهن سڀي جي ستنن سان - ڇي ٻڌي ٻڌي لڳي. ڪي ماڻهو شوا - ديويءَ کي ڏکيه جي وٽي ڏي ڇڏي ٿو، ٿو ڪي وري شوا - ديويءَ کي ڏکيه جي وچن ڏي ڇڏي ٿو ٿو ڪلپ ٻڌ (ٺاڻو) ڪري ٿو ٿو ڪي ماڻهن جو ڇوڻوڻو ٻڌجي ٻڌجي ليکي ليکي آڏهن. آخر ڏهن ۽ پٽن جي ٿو ٿو ٿو ڏکيه ۽ سندس استريءَ ڏاڍي ٻڌي سان من ڇوڻو ۾ ڇڏي. انبا (سار جي مالا) جو ڏان ڪرڻا لڳا، وار وار ٺڪار ڪرڻا لڳا ۽ ست چوڙي وٺي ڪرڻا لڳا. ڇڏي

(اڻڪما ٺارڊ کي چري ٿو، ”اي ٺارڊ! ٿو ان مهل چپ ڪئي. جيترو ٽيڪس سراب جو جراب سراب ۾ ٽپي سگهين ها ته، ڀڳوان شڪر جي ماما ۾ لڏ ’حڪم-ست‘ ڪهر. هر هر مهادر شهر-ڪاشي وشرنام ڪنگي) رڍر سنگهتا (۲) ستي ڪند (۲) آڏا ۱۳ سماپ.

برهه ها :- اي داروشي ناردا ان وقت دکه جي غلب کسي کسي مان اتي ٻڌي ويس. اڳي وانگر مون کيس وري ڌار ڌار ۽ پنهنجي لاءِ غلط فهمي الپت دور ڪرائي ڇڏيم ڇو تون اڄ مرندي پيارو آهين ۽ سڀني دارلن کي وڻندڙ آهين. قصو ڪولاءِ، دکه وري ست ڏينهن کي جدم ڌار، جن مان ذهن ڪيائين جي شادي ڪيشپ مڙيءَ سان ڪرايائين ۽ ۲۷ ڪيائين جي شادي چندرما سان ڪرايائين. ڀرت (ڀوتپر)، انڪرا ۽ ڪرناشو وغيره کي اڄ ڏيئي راضي ڪيائين. انهن سڀني جي سستان سان - ڇي ٻولي ٻولي لکي. ڪي ماڻهو شوا - ديويءَ کي دکه جي وڏي ڌيءَ چون ٿا، ڪي وري شوا - ديويءَ کي دکه جي وڃين ڌيءَ چون ٿا پر ڪلپ پيل (ٺاوس) ڪري نه ٿي سگهن جي ماڻهن جون چوڻيون پنهنجي پنهنجي ليکي ليک آهن. آخر ڏينهن ۽ رات جي اٺن لڳ ٺاهه دکه ۽ سندس استريءَ ڏاڍي ٻار سان من ڇوڙ ۾ ڇڪت. اٺيا (سار جي مالا) ڇوڙ ڏيان ڪرڻ لڳا، وار وار اسڪار ڪرڻ لڳا ۽ عت ڇوڙي وٺي ڪرڻ لڳا. ڇڪت

کورو وندڙ لڻ مښجي لٽر ۾ لٽو اچي، تنهن ڪري مان ڇا ڪريان ؟

پڙهيا : اي مڙس پر سرهسڻ مٿي لارڻا مښجي هيءَ سڀئي ڳالهه ٻڌ ۽ ان موافق ڪم ڪندي ۽ ڀڳوان شڪر ڪندي مښجي من ڇڻ مرادون جهڙو پروا ڪندو. وڃڻ - پرڄاڻيءَ جي ڇا اسڪٽي ڏي آهي، ان سان لسون شادي ڪري ڪرسمس وهدواري ڏهر اختيار ڪري سٺان پندا ڪرڻ جي ڪوشش ڪر ۽ نه مائٽڪ (مالي) طريقي سان. اسڪٽيءَ جهڙي ڪمٽي. استريءَ مان ٽرڪي هوارن ٻار پندا ئي سگهندا.

اره نه اسڪٽيءَ جي ڏيءَ سان ڀڳوان شڪر ڇڻ ڪرڻ سان ڊگهه پرڄاڻيءَ جي شادي ئي ۽ ٿوري ئي عرصي مان هڪ هزار پند ڀاڱا ڪيائين جي ”هريشو“ جي نالي سان مذهبي لڳا، انءَ جي آڳا اوسار سڀ آڳا ڪاري پند سٺان [سرشتي] وڌائڻ جي خيال سان روانا ٿيا. نارائڻ - سر ٿلاڙ واري ٿهره ئي اچي اها جتي ڀرسان سڌو ٿڌيءَ ۽ عاري سمنڊ جو لڳ ڀڳ مٿاڇرو آهي ٿي او. ٿهره - انسان وغيره ڪري ٻان کان مڪئي ٻال آڏن ۽ پٺا جي آڳا اوسار سٺان پندا ڪرڻ لاءِ لهما ڪرڻ ۾ لڳي ويا. وشهره جي ماڻسا ۾ مرهه ئي اي لارڻا ٿون ۽ اتي اچي اهوئن جتي ”هريشو“ ٺه ڪرڻ ۾ لڳي ويا ۽ اهوئن کي ٿر اچي ڇهر، ”اڙي ڊگهه پٿروا ٿوهان هيءَ ڇا ڪري رهيا آهن؟ ٿوهان اتر ٿريءَ جي آڻڻ ٿيڻ کان سواءِ سٺان جي پندا ڪرڻ جي ڪم کي ڪئن ڪري سگهندا؟ مښجي ايءَ جي اهدوي ڪيان کي هوارن حاصل ڪريو ۽ ڀرڻ ڏهري ڪيان ۽ سساري ماڻا مرهه ۾ ڀاڱي ٿاسار. جڏهن سسار مان لڪرڻ سڪو ٿڌن ئي سسار ۾ ٿاسڻ جي ڪوشش ڪراز.“

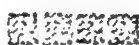
بس اهر ٻڌي آهي سڀ هریشو [ڊگهه جا پند] اهدوي ڪيان جي واهر واري ان طرف ويا چٽان سسار ۾ ڪم ۾ نه موٽي آيو آهي. هن ڳالهه جي خبر جڏهن ڊگهه پرڄاڻيءَ جي ڪنن تي پئي ٿڌن ڏانڊو ڊگهه ٿيس ۽ اهر واجب به آهي نه جڏهن سٺي سٺان پٺا جي ٺه مان لڪري وڃي ٿي نه پٺا جي دل کي ڇرت لڳي ٿي. مون کيس ٽيرج ڏٺو ۽ ڇو ۽ ”اي ڊگهه هيءَ سڀ ڀڳوان شڪر ڇڻ ڪر ڇڻ ڇڻ ڪر ڪر سڀ ڪري مڙس ڪورجي. هيءَ سسار آسار [ٿڌ ٿاڻسرا] آهي. ڪوئي ڪنهنجهو نه آهي. شو. ماڻا جو ڪيل آهي. ڇا شيءِ مښجي هڪ وس نه آهي تنهن واس ڊڪ ڪوڙو ڪجي؟“

آهستي آهستي ڊگهه جو ڊڪ ڊوڙ ٿيڻ لڳو. وري ڊگهه کي اسڪٽيءَ مان ٻيا هڪ هزار پند پندا ٿيا جي ”نيتنڙ“ نالي سان سسار ۾ ٿوڙ ٿيا. ڊگهه، هنن کي نه سرشتيءَ جي اها لڳ جو اهديش ڪيو. هيءَ نه وٺڻ ڀاڱن والڪر پٺا جي آڳا اوسار نارائڻ سر ٿهره اٿان لاءِ روانا ٿيا. نارائڻ ٿڌه ۾ سٺان وغيره ڪرڻ سان هنن ڇا هوندا [ڏانڊون] ٿڌ اي ٿيا ۽ وري جو لارڻا اچي اهوئن ٿن نه هنن جي ٿڌن ۾ عجب و شير-سڀ ٿهرو آندو.

ساري ماها مڻيا (ڪروڙ ۽ ڪهت) ۽ مهره سمجهي وٺي جهنگ مهن ڪيائون ۽ ايشوري
 ڪيان ۾ اچي الپ ٿي ويا. اچاي، وانگر هيءُ خبر اسه ڏکي پرجا پتيءَ جي ڪن ٿي پئتي.
 پوران ۾ ڏکي روج - راڙو ڪو پڙ جلد ئي سندس ڏک ڪروڙ جو روپ ورتو ۽ غصي روئي
 پڪندڙ باهه جو البس ڪافي سيڪي اڀي لارڻا ٺوڪي ۾ پئي آيو ۾ لسون ۾ اچي پئتن.
 لهندجي اچڻا چٽڪ باهه ۾ گهٽ، وڌو ۽ ڏکي ٺوڪي ٺسي چيو.

دکیم ډرجايتي :- او نيچه ناردا! اڙي ډولگي ساڌو!! مهبجي بتن کي لڳي نو ڪهڙو ساڻڪ وچارو؟ تون اردئي ۽ ٺڪر آهين جو ڪرمل مڪڙن ۽ ڪهڙن دلين ۾ لپاڙ جي ٻاوا قورڪي ڪين رشين ڊارٽائن ۽ پٿرن جي قرض لالچ (دار، وشي ۽ پٿري تربط) کان اڳ ئي سدياس ڪرڻ ڪراڙ اليتي . اي مردڪ! او ئي مهبجن بتن کي بهي جهان کان وٺيو آهي. وشو ڀڳوان جي قاصد جو ايڪ ٻائي ٻين جا ڪوڙ وڇرائيندو وٺندو ٿو رهين. ڏاڍو شراب ڪم ڪيو اليتي! ڇڪڙ ھاڻي ٿو ڪي -راپ اوڏان ل شل تون ڇڪ ڇڪو. ئي ايترو رهندن ۽ شل نهوچر لالو-و- ٺڪاڻو ڪئي نه رهندو ۽ تون آل اولاد کان سڪندو ئي رهندن .

(اوکما نارد کي چري او، ”اي نارد! او ان مهل چپ کئي، چيتر ٿڪ سراب جو جراب
سراب ۾ ڏٺي سگهون ها، ڏيکوان شڪر جي ماڻا ۾ لڏ ’ڪڪر-ست‘ ڪيو. هر هر
مهادو شينور-کاشي وشرنام گنگي) ردر سڳوئا (۲) ستي گند (۲) اڏا ۱۳ سماپس.

دکیم وٽ دیوی - شوا جو اوتار

برهما:- اي ڊار وري ٺاردا ان وقت ڏکھ جي جلب کسي ڏسي مان ڊ الي اوچي
 ويس. اڳي وانگر مرن کيس وري ڌارج ڌارار ۽ ٻيوڇي لاءِ غلط فهمي الپ دور گرائي
 ڇڏيم جو لون ڊ مراکي بيارو آهن ۽ سڀني ڊارائن کسي وٺندڙ آهن. قدر گولاهه ڏکھ
 وري ست ڏيئون کي حدم ڏنر، جن مان ڏهن ڪيائين جي شادي ڪيشپ مڻيءَ سان
 گرايائين ۽ ۲۷ ڪيائين جي شادي چندرما سان گرايائين. ڀرس (ڀورڊر)، انکرا ۽ ڪرشناش
 وغيره کي ڊ ڊ ڏيئر ڏيئي راضي ڪيائين. انهن سڀني جي سستان سان - جي ازلوي ڀرهن
 لکي. ڪي ماڻهو شوا - ديويءَ کي ڏکھ جي وڏي ڌيءَ ڀون ٿا، ڊ کي وري شوا - ڌاريءَ
 کي ڏکھ جي ويڻن ڌيءَ ڇون ٿا پر ڪلپ ڀيل (لٿاوس) ڪري ٺهڻي ٿين جي ماڻهن
 ڇون ڇوڙن ڀيوڇي ڀيوڇي ليکي ليک آهن. آخر ڏيئون ۽ ڀنن جي آهن ليک ٺاهو
 ڏکھ ۽ سندس استريءَ ڏاڍي اڙار سان من ڇو من ڊر ڇڪند - انبا (سار جي مالا) ڇو
 ڏيان ڪرڻ لڳا، وار وار لمڪار ڪرڻ لڳا ۽ هٿ ڇوڙي ويهي ڪرڻ لڳا - ڇڪندا

کړه وولد؟ تل مېنځي لظر پر لظر اچي، لېن کړي مان چا کړان؟
 پر هماغه اي مېن پر سرېشت مني لارډا مېنځي هيء سېټي ډله ېږي؛ ان موانع کړ
 کينډين د پېگران شکر لېمېنې من چوڼ مرادون چلډ اړواړن کينډو. واپچن - اړچاپتيء
 چي چا اسکني ډي؟ آهي، ان سان لسرون شادي کړي گرېسټ وهراري ډير اختصار
 کړي سټان پندا کړځ چي کرشش کړ ۶ د مالک (شېلي) طرېش سان. اسکنيء
 جهڙي کامي. استريء مان لورې هزارين بار پندا لي سگېندا.

اره د اسکنيء چي ډيء سان پېگران شکر چي گرېسټ سان دکم اړچاپتيء چي شادي
 لي ۶ لورې لي عرصي مان هک هزار پت اړايت کمالن چي "هرېشو" چي نالي سان
 سډېن لېکا، ايء چي آکا انوسار سب آکا کاري پت سټان [سرشتي] وډالځ چي خيال
 سان وړان ليا. لارائځ - سر ناز واري لمرغ لي اچي ايتا چتي پړسان سډو لډيء ۶ عربي
 سېنډ چو لېک پک مېلېپ اچي کي او. لمرغ. اسان وغېره کړي پاتې کان مکتې پاناون
 ۶ پتا چي آکا انوسار سټان پندا کړځ له لېسا کړځ پر لېکي ويا. وشوډ چي مايا پر
 موهن لي اي لارډا لون د الي اچي ايتا، چتي "مړېشو" لې کړځ پر لېکي ويا ۶ ايتن
 کي تر اچي چوډ، "اڙي دکم پتورا ترهان هيء چا کړي ويا اهورا ترهان اړلريء چي
 انيس لښ کان سراء سټان چي پندا کړځ چي کمر کي کتن کړي سگېندا؟ پنهنچي ايء
 چي اندوري کيان کي پتورن حاصل کړو ۶ ږو ډلوري کيان ۶ سساري مايا موډ پر پانکي
 لاساو. جډهن سسار مان لکړځ سکو ډلهن لي سسار پر قاص چي کوشش کړاو.

بس اهر ډډي آهي سب هرېشو [دکم چا پت] اندوري کيان چي راه واي ان طرف
 ويا چنان سسار ۶ کور د د مولي آږ آهي. هن ډله چي شېر جډهن دکم اړچاپتيء چي
 کمن لي پېټي ډلهن ډانډو دکم لېس ۶ اهر واجب پر آهي د جډهن مني سټان پتا چي
 همد مان لکړي وچي لي د پتا چي دل کي چوت لېکي لي. مون کس ډېر ډار ۶ چو "اي
 دکم" هيء سب پېگران شکر چو حکم چنو چو حکم. سد کړي مچن گهرچي. هيء
 سسار امار [نيس کانسرا] آهي. کولې کيچوډ د آهي. شو. مايا چو کيل آهي. چا شيء
 پنهنچي هت وس د آهي لېنن رابند دک کټو کچي؟

آهسي آهسي دکم چو دک دور لښ لېکو. وري دکم کي اسکنيء مان پتا هک هزار پتر پيدا
 ليا چي "شېشو" نالي سان سسار پر لښ ليا. دکم، هن کي د سرشتيء چي اېالځ چو اېدېش کور.
 هيء د وټن پانون وانکو پتا چي آکا انوسار لارائځ سر لمرغ اسټان له وړان ليا. لارائځ
 سر لښ پر سټان وغېره کړځ سان هن چا هردا [ډلورن] شډ لي ايا ۶ وري چو لارډا
 سټان لسرون اچي ايتن لس لس هن چي ډلهن پر عجب و غرو سب نه ورو آندو.

پگڙي ۾ ڇو هروڙو درشن لیس ۽ اڙخود هن جي اندران آواز آيو (دکيه ڇو) .
 دکيم : اي جهنگليا ، مهاماها ، موهيشوري ! نوهان مون تي ڀرسن تي ٻڌاريا آهيو ۽ هن
 داس تي ڏاڍي ڪريا ڪئي اتر . موهنجي نوهان کي وار وار (وري وري) نه ڪار آهي .
 پڳڙي شوا : اي دکيه ! تنهنجي ڪنڊر لهما تي مان ڏاڍي ڀرسن آهيان . تون ڪو
 جهنگي ڪوڙو ڇو ڇڏي؟

دکيم : اي مهاماها ! نوهان کي سڄو ڀڄو وڃي ڏيڻو آهي نه ٻڌو ۽ موهنجي اڃا ڪي ڀورو
 ڪيو . موهنجي سرامي پگڙان شڪر آهي مگر ردر روپ وٺي هن سسار ۾ آيو آهي پر ان
 جي پتي ڪير ٿيندي؟ تنهن ڪري نوهان موهنجي سڙي شڪل ۽ موهنجي مور تي سان
 هن سسار ۾ آهن تي ان کي موهن ڪراو ، نوهان کان سواءِ اي ڪا به استري الڪي موهن
 ڪري نه سگهندي . مان ارها ۽ وشو ۽ اڃا ۽ ٻارڙا سان ساري سسار جي ڪلياڻ لاءِ
 ئي اٿان وٺي ويندي ڪري رهيو آهيان ۽ نه موهنجي سراسر لاءِ .

پڳڙي شوا : اي پرڄا پتي ! جهنگليڪ مان وڏي ستا (طالع) رکندڙ موهيشوري آهيان
 پر نه به نوهان جهڙن پگڙن جي وس ۾ رهندي ڀري اتر . هاڻي ٻڌا مان تنهنجي پتليءَ
 جي گرپ ۾ لڳي ، تنهنجي ڌيءَ تي سسار ۾ پرڳهت ٿينديس ان ۾ ڏرو به شڪ نه
 سمجهه ۽ اي نشاپ دکيه ! مان تمام ڏاڍي ۽ ڪنڊر لهما ڪري اهڙي ڪوشش ڪري ۽
 پگڙان شڪر کان ور وٺي لهنديس نه ڄڻ مان سندس ئي پتي تي رهان ۽ ڪو موهنجي
 پتي تي ڇڏي . ان کانسواءِ ٻيو ڪوبه اهاڻ ئي ڪونه سگهندو . مان نه دردم ان جي داسي
 آهيان ۽ هر هڪ ڄم ۾ لانا . روپ ڌاري پگڙان شڪر تي موهنجي پتي تي رهندو آهي .
 پگڙان شڪر به موهنجي ڏنل ور انوسار ارها جي پرڳهت (پرڳهت) مان پرڳهت لهما آهن ۽
 مان به اتر وٺان اچي اوتار ڌار ڪندس ، مگر موهنجي هڪ انجام باد رک نه ڪونه
 ڪئي ۽ ڪڏهن به نوهان موهنجي اي عزلي ڪئي وئي نه مان تڪال شرار لهما ڪري
 به موهنجي اصلوڪي روپ ۾ ملي وينديس يا ڪو ٻيو شرار ڌار ڪندس . هيءَ ور نوهان
 مان هر هڪ ڪلپ لاءِ ڏان ئي .

اٿين ڇوڙي پگڙي - شوا اتر ڏيان تي وٺي ۽ پرڄا پتي موهنجي آشرم تي موٽي آيو .
 (هر هر مواد ۽ شيرو - ڪافي وشرلات ڪئي) ردر سنگھتا (۲) ستي ڪنڊ (۲) اڌ ۱۱-۱۲
 سماپت ٿيو .

دکيه جي سر شتيءَ (سنتان) جو آر ٿي ۽ دکيه جو ٿارڊ کي سراپ
 (دکيه موهنجي مانسڪ ڏيئي سان سنتان ٻڌا ڪري جي تمام اي حد ڪوشش ڪئي
 مگر ڇڏين ڪوبه وڌندڙ ٿي ٻڌا ڪونه ٿيو موهنجي بنا ارها وٺ وٺي ڏانهن ۽
 پٺيان .
 دکيم : اي سرامي ! نوهان جي حڪم جي ڀروري ڪندي ، سر شتيءَ جي وڌاڻا به

ڪنڊي هن اکيءَ ۾ لپ ڏٺو هو. اولڙي ڏاڍي آئند سان وسند سان وهڻ لڳي جهڻو
 مان شڪتي وغيره پٿر پٽڻا ٿيا. (هر هر - مهاڀر شور - ڪاشي وشرالڳ ڪنگي) رډر سنگهټا
 (۲) - سټي کنډ (۲) آڏهه ۷ سماهه.

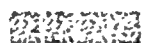
برهما کي رډر جي شاهي لاه چلتا

ٺارڻ - اي سولي! اولڙيءَ جو اُتر چرڻ مون ٻڌر هائي ٿو. اڃا ٻاهه ڪجهه مزلڪي
 ٻڌائي ڪولامند ڪريو.

برهما - اي ٺارڻ! ٽن سڌ ٻڌ ڏاه آهن چر شڙ. اڃا جي ڪٿا ٻڌڻ ٻاهه ٻههجي
 هوندي ۾ سڌ موه وکيو الهئي. چڱو هائي ٻڌ. اڳئين سٽي ۾ مان ٿو. مانا ۾ اچي موهجي
 ويس. ڏکي ۽ ٻيا مالڪ - ايت ڪامڊر ۽ وٺي ۾ اڳيان اچي حاضر ٿيا ۽ مون چيو، ”اهڙو
 اڃا ڪٿي ۾ مهاڀر جي شاهي ڪهڻو - هئي، ڇوڪريءَ سان ٿي. ٽيهن ٽاهه ۽ ٻڳوان - ٿو
 جي موهه ڪرڻ جي ڇاڻڀاري ڪامڊر جي ڪلڻ ٿي اچي. ڪامڊر موهجي آڳا مڃي
 ڪري مزلڪي چيو، ”سولي! استري ٿي موهجو اوزار آهي. ڪرڻا ڪري ٿو ڪسي موهه
 ڪرڻ لاه ڪهڻو استريءَ جي رهيا ڪريو. اهو ٻڌي اڃا مون لڏو ساهه کڻڻ شروع ڪيو ته
 سون ٽن سان سينگاريل بسهه وٺو اچي ٽوڪوٽ ٿي. اهي ٻئي موهجي آڳا سان شڪر
 وڃي اڃا مگر ڪيترن ڪرشمه ڪرڻ سان ۾ اٿن جي ڏال ۾ ٻڙي مگهي ۽ واپس موٽي
 آيا. اٿن جي واپس اچڻ ٿي وري مون ٻيو ڳڏو شوڪار ورتو ته ”مار - ڪسڻ“ اٿن ٿيا.
 اٿن هتي ٿي وري مون شڪر ڪي موهه ڪرڻ لاه موڪليو پر عجب جي حد ۾ وهڻ
 ۾ آهي ته هائي هين سان موٽي واپس ويا. هائي ڪامڊر لواس ٿي موهجي استريءَ رٿي
 سان ڳڏو موهجي ڪوڙ وڌائو ٿي ويا ۽ ”مار - ڪسڻ“ مان مکي ”ٻڌو - ڪسڻ“ هٿ ڇوڙي مزلڪي
 (برهما) کي چيو ”اي مهاڀر! جوڳ اڃا ۾ سب ٻڳوان شڙ کي موهه ڪرڻ جي اسان
 کي شڪتي ڪانه آهي. ڏهاڙو، لوڪاري ٻوڙه اسان جي اچڻ جي آند هڻڻ ڪري اسان
 کي ٻيو نه ڪيو پر هائي ٽوهان ٻڳوان - ٿو ڪي موهه ڪرڻ لاه ڪو ٻيو اڃا ڪريو. اٿن
 چئي ”مار - ڪسڻ“ ۾ ڪامڊر جي ٻڳان موهجي اسان ٿي وڌائو ٿي ويا. (هر هر - مهاڀر
 شور - ڪاشي وشرالڳ ڪنگي) رډر سنگهټا (۲) سٽي کنډ (۲) آڏهه ۸ ۽ ۹ سماهه.

روح رڻا ڪندو رهيو. ائين ڏسڻ جي غلط فهمي ٿي وئي. پر جيتري وري ڪاوڙ ۾ اچي ڇنڊرما کي سراپ ڏنو. ٿڌن سڀ ڏور ۽ ڊورناتون اي سنڌيا! لڙو وٽ آيا پر ٻنهيڊو سمورو ڌيان موندائين هيو جهن ڪري ارڻما سان گڏ جيڪي ڏور ۽ ڊورناتون لڙو وٽ آيا هئا تن ڏانهن لڙو ڪراڙ ڌيان ڪرڻ ڏنو. پوءِ ارڻما ڇنڊرما جي مدد لاءِ هڪ لڏي جي وڃنا ڪئي جهنڊو نالو ڇنڊر پاڳا آهي. لڏي جي پٺا ٿيندي ئي هيٺا - ٿڌي رشي اچي پهتو. هيٺا - ٿڌي رشي سان ٿوسيا جي ارڙي ڪرڻ وارو ڪراڙ ڪرڻ ڇڏيو جو سندس ”اگستورم“ نالي بگهه شروع ڪيل آهي. جهن جي پڪندڙ اگني ۾ لڙن ٿور ڏيئي ٻنهيڊو اُٿل آيا. ائين چئي پکڙان شڪر انتر ڌيان لي وارو. (هر هر مهادر شپو - ڪاشي وشرانت ڪنڊي) وندر سنگهڻا (۲) - ستي ڪنڊ (۲) آڏاهه ۶ سماهت.

سنڌيا جو آڳاٽو ۽ آڻڻڙي جي روپ ۾

پرگهت ٿيڻ ۽ سندس شادي

برهما :- اي مڏي لارو! پکڙان شڪر ڇڏڻ سنڌيا کي ڏور ڏيئي انتر ڌيان لي وارو سنڌيا ۾ ان جاءِ لاءِ روائي ٿي جتي رشي هيٺا - ٿڌي بگهه ڪري رهيو هو. اتي ٻنهيڊو سان سنڌيا کي پکڙان - شر جي ڪرڻا سان ڪنهن ڪرڻ ڏنو. سنڌيا ۾ ٿوسيا جي اُڀرڻ ڪندڙ ارڻما چاري وسڻ جو پٽيءَ جي روپ ۾ ڌيان ڪندي ان بگهه جي ارڻڙ اگنيءَ ۾ کڻي پان اڇلايو. جلد ئي ان جو شرار چالي هڪ ئي وارو مگر بگهه جي شرابوءَ ڇوڙس ڇوڙاڙ ٻنهيڊو لڳي. اگني ڊورناتو - پکڙان شڪر جي آڳاٽو سان انجو سون - ڇوڙو بگهه - ڀاڱو روائي شد ٿيل شرار سورج - منڊل ۾ ٻنهيڊو جتي ڊورناتون ۽ پٿرن جي لڙي لاءِ ۽ اُڪر ڪيو وارو هڪ اُڪر صبح جي سنڌيا ڊورناتون جي شرش ڪرڻ لاءِ پٽي وٺندي آهي. اسٽ ٿيڻ مهل سانجهي جي سنڌيا جا پٿرن جي شرش ڪرڻ لاءِ پٽي وٺندي آهي. ڪجهه وقت کانپوءِ ڇڏڻ رشيءَ جي بگهه - سماهت ڪرڻ جو مولو آيو - لڙو لڙو اڻڻڙ اڻڻڙ مان سون ڇوڙي ٿيڻ واري رشيءَ کي هڪ ڪنڊا ٻڙاڻي آهي. ڪنڊا کڻي بگهه لاءِ سٺو وغيره ڪرائي ڏيئي آڻند سان رشيءَ ٻنهيڊي ڪوڊ ۾ وهاريو ۽ چاڪاڻ لاءِ ڪنهن ۾ ڌرم ۾ رڻڊڪ ۽ اُٿڪ وڃڻ واري ڪاڻ هئي تنهن ڪري سندس ”آڻڻڙي“ نالو مشهور ٿيو وارو. رشيءَ ان کي آڻڻ ۾ رڻاڻي ڏيئي لڏو. ڪوڊ سان ٻنهيڊو ۽ چنڊاڻي شاديءَ لاءِ ٿيڻ لڳو آئي ٿو. لڙو (ارڻما) وڃڻ ۽ پٽيءَ جي ڪرڻا سان سندس شادي وسڻ سان ئي جهنڊو سوال

دیهشور: (شکر) اي شد پښي واري داري! مان لمهجي اتر لهجا ئي ڏانور اوسن
لور آهوان. لمهجي استي مان مولکي سترش ملور آهي جهنگري توکي جهنگر رو
کورچي سو مان ڏيئي سکهتنس.
(من پر گد گد لمهجي سندا پگوان شکر جا اهي وچن پښي هسر گهڙي ڏلدوس پرتلار
گرن لکي) || چورچ لکي.

سندا: اي لاند! جهنگهن خوش لي مولکي رو ڏيڻ چاهو لا نه سچ اچ مان رو
ولج جي لائي آهوان. اي ديرا اهورن نه مان هيء رو ئي گهوان نه وچن ۽ آسمان اندر گهون
پواليء کي چمر ولندي مول گار ترشا نه ستالي ۽ پوريء طرح جرائيء اچن کان اڏر گور
نه گار ترشا چر شکار نه ٿئي. پر لمهجي گار سان پرتل دوستي گهون ئي نه نه پوري
۽ لمهجي جهنگر نه پتي ٿئي سو مولکي ئي حد پيارو هجي ۽ ان کانسواء جهنگهن گور نه
موللوهن پريء لڙ سان ڏسج جي کوشش گوري نه لنگال لامور ئي پري.
(لهباب سندا جا اهي وچن پښي پگم ولس پگوان شکر بلڪل خوش لي هيء
وچن چاه.)

پگوان شکر: اي ديري سندا! تو جهنگي ۱ رو گهروا آهن سي سچ - وروهن آله
سچ لڪولدا. ماڻهن پر چار اوسائون لمهجيون. جهڙوڪ: معصوم اوستا پالهي جي اوستا،
جرائي اوستا ۽ پڙاي جي اوستا البت ٽيون اوستا پر پڙندي ئي گار - ترشا جا اچان
پولدا. گئي گئي ئي اوستا جي آخري منزل ئي نه گار - ترشانون جاڳن جون گوشمون
گنديون. ياد رک نه دهه - ڌاري پوالي چمر ولندي گهڙن نه گار - ترشا پر موهن گور.
لمهجا ۽ اهر سچ اچ لمهجي لهجا جي ئي بل گوري اٿن لور آهي. اي داري! هيء ڳالهه
نه ياد رک نه لمهجي پتيء کانسواء جهنگهن لور پر گهون ئيء طرح ڏسج جي خراب نظر
لورائي نه لنگال هو گهڙويء (لامورديء) کسي پرتلار گندي ۽ لمهجي استي هڪ وڏو
لهري ۽ لهجوري وشي لمهجي جهنگر لور سان گران ٿاڻن (گائي عرصي) لسائين آلورون
ماڻهنو. تو گهڙو ولس اڏر اٿنڪا گئي هئي نه اٿئيء پر ٽون لمهجي شير لپاڳ گنديء
ان ڳالهه کي سچو گرن نه لمهجي لاء هيء آهه مولکي سچي اچي لور. وشي مڃا - ٿئي
چر هڪ اٿئي - پگم چالو هلي رهيو آهي ۽ ٽون ان رو وچي اتر - سورج گور. هن ئي چندو
لاڳا لنديء جي گهوان ئي لور. اتر پر جهنگر پگم شروع آهي ۽ جهنگهن ٽون اٿي ويهينء
نه وشي توکي نه ڏسي سگهندو ۽ لمهجي ئي آڳا مان ٽون ئي ان وشيء جي اٿئيء پر
پر گهت لمهجي ڏيء لمهجيء جهن کي نه پتيء گورچي چاهيا جهنگي لمهجي ئي ڏهان
ڌارچ گندي ٽون پرتل پگم اٿئيء پر پاڻ کي اچائي چنه سچ جهنگر ڌارچ کاهوڙ لريا جهنگر
جي اهورن هتي پر گهڙو گهڙي گهڙي گهڙي چاهون. گهڙو - پڙچائيء پڙچون سچ ۽
سچون گهڙي جي لائي مڙس مان شادي گرائي. اٿن سان ۲۷ گهڙي جي شادي
چندرا مان گرائي چئي چندرا وري ۲۶ کي چئي هڪ رو هڻيء سان ئي

سنڌيا جي ٽپسيا ۽ شو جو کيس ميڌانتيه جي يگير لاءِ ڊوڪاڻ
 برهما :- اي لارڊ! جڏهن وسنت لهيا جا نيمر ٻڌائي روارو لير ل سنڌيا من ڇو من
 من خوش لي، لهيا ڪرڻ لائق ڪهڙا پوري ٻڌايل منتر سان پڳوان شڪر جي پوڄا، آڙڻا
 ڪري اٻڪاڪرڻا سان ڪنڊو لب ۾ لڳي ويئي. جڏهن ڪافي وقت گذريو ته پڳوان شڪر
 انجي لهيا تي پرسن ئي ڇا چران؟ ڪهڙي طرح رستي ڪرمان! "اٿين چئي هن اکيون
 "مان هو هر مهاڏار کي ڇا پڳوان شڪر هن کي دود - گيان (ايشوري گيان) عطا ڪيو جنهن
 کڻي بند ڪيون. پوءِ ته پڳوان شڪر هن کي ڇو ۽ ٻارلڻا ڪئي.
 سان ان پڳوان شڪر جو ساڪيات درشن ڪيو ۽ ساڪار آهي، ڇو ته اسٽرل آهي، نه سرڪر آهي،
 سنڌيا :- اي پوري! ڇو تراڪار ۽ ساڪار آهي، ڇو ته رشتي ڪري بقدا ڪرڻ وارو آهي
 جنهن کي جوڳي پنهنجي شري ۾ ٺهي سگهن ٿا، ڇو رشتي ڪري بقدا ڪرڻ وارو آهي
 لهن کي مان لمسڪار ڪرمان ئي. جنهن کي شرو ڇڏن ٿا، ڇو شالڻ سروب آهي، نرول
 نروڪار، ڇو پنهنجي پرڪاش کي ظاهر ڪري سگهي ٿو، ڇو هر وقت پرسن آهي اڙي
 پڳوان کي منهنجي لمسڪار آهي. ڇو ته آند ۾ آهي، سته آهي، عيش و آرام ۾ لڳل
 آند آهي، ڇاڻي ڇو کان نروڪار آهي، اڙي پڳوان کي منهنجي لمسڪار آهي. جنهن ڇو
 آهي، لڪشميءَ جي ڏاڍ وارو آهي، ڇو ته کان الڳ رهندي نه ڇڪس ۾ رهي نه
 سروب لٽل گيان سان ئي ٺهي سگهي ٿو. نروڪار آهي، ڇو ته سروب ڏاڍ ڪرڻ وارو، آڪاش، پوري
 ۽ پوري آهي لهن کي منهنجي لمسڪار آهي. نروڪار آهي، ڇو ته سروب ڏاڍ ڪرڻ وارو، آڪاش، پوري
 جواهرن سان سينگاريل، ڪانڊرو وانگر سٺو آهي. نروڪار آهي، ڇو ته سروب ڏاڍ ڪرڻ وارو، آڪاش، پوري
 دشائون - جل ليج ۽ ڪال (وقت) نروڪار آهي، ڇو ته سروب ڏاڍ ڪرڻ وارو، آڪاش، پوري
 ڇڪس جي بقدائش ڪئي آهي، ڇو ته سروب ڏاڍ ڪرڻ وارو، آڪاش، پوري
 ڪرڻ لاءِ لهن کي منهنجي وار وار لمسڪار آهي. نروڪار آهي، ڇو ته سروب ڏاڍ ڪرڻ وارو، آڪاش، پوري
 سروب گيان آندو، لکن ۾ سڪ ۽ سهڻا (شادڪاري) ٺهي وارا آندو، منهنجي نروڪار آهي، ڇو ته
 وار وار لمسڪار آهي. نروڪار آهي، ڇو ته سروب ڏاڍ ڪرڻ وارو، آڪاش، پوري
 ڏاڍائون بقدا ليا آهن، اي پوري! نروڪار آهي، ڇو ته سروب ڏاڍ ڪرڻ وارو، آڪاش، پوري
 پر - اڙوڪر آندو، سد - اڙوڪر آندو. نروڪار آهي، ڇو ته سروب ڏاڍ ڪرڻ وارو، آڪاش، پوري
 جي مان ڪيئن وڏائي ڪري سگهان.
 اي ايشوري! ارحما و شير ۾ سڀ ڏاڍائون جن جي لهيا تي ٺن آهي، سي نه نروڪار
 ورن ڪرڻ ٿا ڪري سگهن پوءِ ڪهڙي مثال آهي - مون ڏاڍان! استريه جي ڇو نروڪار
 الڻ ٻائي ڪهي. اي اڙوڪر - ڇو ته سروب ڏاڍ ڪرڻ وارو، آڪاش، پوري
 برهما :- اي لارڊ! سنڌيا جي اما استي ٻئي ڪري ڇڪس ولسل شڪر (جنهن
 سروب لاءِ اڙوڪر - پوءِ ۽ مرڪ - شالو اڻڀايل هئي ۽ ڇو.

١٠٠

(ڪٽا سٽر 100 شو ۽ ٻي ڪٽا سٽر
ٻي ڪٽا سٽر)

(ڪٽا سٽر 96 شري راجندر جي ٻي ڪٽا
ٻي ڪٽا ۽ ٻي ڪٽا جي ٻي ڪٽا)

١٠٠

١٠٠

(ڪٽا سٽر 122 شو ۽ ٻي ڪٽا سٽر جي ٻي ڪٽا)

مہنچا وچن پڙی وشتھ هڪ پوهنچاريءَ جو روپ ڏارڻ ڪو ۽ چندر ٻاڳ ڀرپس
 ئي پوهنچي سنڌا کي ٿي کسي آدر سان پيش آيو ۽ چيو :-
 وشتھ : اي ديري! هن سنان ڀرپس ئي ڇا لاءِ آئي آهين؟ ڪهڻي ڏيڻ آهين ۽
 تون هه اچي ڇا ڪرڻ جو وڻجڻ ڪيو آهي؟ مان سهروڙي ڳالهه پڙڻ چاهيان ٿو ۽ جيڪڏهن
 ڪا ڳالهي ڳالهه نه هجي ته ڪرڻا ڪري موڪلي پڙاهه.

مهالما وشتھ جي ڳالهه ٻڌي ڪري سنڌيا ان مهالما ڏانهن ڪور ڪري عجب وچان
 اهاڙو جو پهنچي ته ڇا سان اڳي سنان پھڪي وهڻو هو. سنڌيا کي اٽوڻ ڏسڻ ۾ آيو ته
 چٽڪ ”ٻهر- ڇوڙ“ پهنچي ٻاڳ ڏانهن ڏارڻ ڪري ساهڻون آيو آهي. جنهن جي مستڪي
 چٽلڻن ڏوڙا ٻائي وهڻن ۽ سنڌيا ٻوڙن ته هڪي پڪي ٿي وڃي هئي پر
 ٻاڳ سڀالي آدر سان پوڻاڻ ڪري ڪنڇو آواز ۾ وڙوڙ.

سنڌيا : سورايح! مان پوهما جي ڏيڻ آهيان ۽ سنڌيا مهنچر ٺالو آهي. هن سنان جڳهه
 ئي مان ٽپ ڪرڻ جي چاهيا سان آئي آهيان. (ٺل ۾ ڪار ٽوڙا ٿي ڇٽاڻ سبب چوڙ
 کي ڊٻائيندي) جيڪڏهن موڪلي ٺٽ ٽپ جي لاءِ پڙهڻ ڏيڻ جي چاهيا ته ته ڏيڻي
 سگهو ٿا ۽ ياد رکو ته مان ٺٽ اهڙيءَ ٻاڙا سان ٿي هه آئي آهيان. (البس ٽپ ڪسي
 لڪائيندي) اي ڪاهه ڳالهي ڳالهه ڪاهه آهي. مان ٽپ ڪرڻ جي طريقي کان اڻڄاڻ آهيان.
 پر اٽوڻ وڻجڻن ۾ وڙوڙ مهنچر هڻو (ٺل) ڪاهي وهڻو آهي.

سنڌيا جي ڳالهه ٻڌي چيو ته وشتھ اندر جي ڳالهه سڀ سچي وڃي ته به هنجو
 ٻوڙو ٺهڻو سچي، ڀڳوان شڪو جو سڙو ڪري چوڙو لڳو.

وشتھ : اي سندر مک واري ديري! سڀ کان مڙهه ٽپ ۽ ٽپ آهي ڀڳوان شڪو.
 ڏور، اڀر، ڪار ۽ موڪه کي ڏيڻ وارو، آڏي ڪارڻ، ٽرڪال (ٺهڻي وقت، ماضي پري
 پري، حال پري وڙهڻ، مستقبل يعني پوڻي) کي ڄاڻڻ وارو، پوهنچر مت ٻاڳ (ادوليهه)
 ڀڳوان شڪو ٿي آهي. ”اڀر ٺهڻو شڪو ٺهڻو اڀر“ مٿس سان شام ۾ هجي وڙن (ٻيا
 ڳالهيا) ڏارڻ ڪري ٺهڻا شروع ڪر. هاڻي ٻڌو ٿو ٺهڻا ٺهڻا جا اهر نه وڙن ته ڪرڻان،
 ٺوڙي وڙن (سڀ ڪري) ڏارڻ ڪري سنان ڪرڻو پڙهڻ، وڙن ڪري شو. اڀر ڪرڻي
 پڙهڻي، پڙهڻ، دهر، وڙوڙ سانچي ۽ صبح جو پراهر (جنهن وقت اڃان سڙا ڪوڙي
 سڄو اڀر ۾ هجي) سڙوڻ ۾ ٺٽ ٻائي ٿي ڪڍڻ ڪري ٺهڻا ڪوڙي پڙهڻي، اڀر ٺهڻ
 دهر سانچي ۽ صبح جو پراهر سڙوڻ ۾ مٿا ٺهڻ اڀر ڪرڻو پڙهڻو اي ديري! هيءُ
 ڪنڊو وڙن، ٺهڻي ٺهڻي ته پهر ڇوڙ ۽ اهر ڪوڙي ٺٽ ڏيڻ واري ٺهڻي. تون سڄو
 سڄو نه ٺهڻي. ڇو ڏور ڪسي. (اٽوڻ چئي وشتھ وڃي ويندو وهڻو. هر هر مهانڊر
 شهر. ڪاشي وڃي ته ٺڪي) وندر سنگھتا (۲) ستي کند (۲) اڙياہ - ۵۴۰۳ ساهڻ.

نالن) موجود هئا. اعزي اړوکی شکل نسی دکه ارجايتي وغيره پت (چوکی اډر پدا ل هئا) واړا لسی وياړ چلدي ان اړغيتي اوش مهنجي (پوهنا چي) چولن و متر هکالمني چور.

اړغيتي پرش: اي سوامي! توهان کړيا کړي حکم کيو له مهنجي له کوزو عمر آهي؟

پرهما: ډر پرس! تون مهنجي موهيندو روپ: کلن چي پچن پالن سان استوان پرن کي موهيد کندي سرشتي چي پدا کړل واري کمر کي شروع کړ. نهي اړکي و کړه مهنجي لړسکار (پهان) کړل و سورت کړل ليدلو. سيني مالون چي من و لرن ادر واسر کړي اهن چي من کي آند و وکي اهن چي سکر و پورک له ستان چي پدا کړل چر کمر چالو کړ. مهنجر لړکي وړ آهي له عام مالو مهنجي لي پچن پشن چي پالن چر شکار ليدل: تون اهن کي پچي طرح مسد کيدو وهدن. مون لړکي مهنجر ليدک ليدک کمر پداو، پالي تون کوزي لالي سان سوار و سوار و پداو، نهن کي هي مهنجا پتر مړاتي وغيره وشي چکي طرح لړکي پداويدا. (هر هر مهادر شپور. کاشي وشوالت کي) ودر سنگه (۲). ستي کيد (۲) آڌا ۱-۲ سايست.

~~~~~

کامديو حي رتي سان شادي و سدت خو اډيدش

پرهما: اي مني لاردا! مهنجي من چو مطلب چالني مړاتي وغيره مهنجا پنا ارجايتي پتر ان اړغيتي اوش لالهان مهن کړي چور لکا.

مړ پچي: اي اړغيتي اوش! ياد وک له لړ پدا ليل سان لي امان چي من و عجب چولتون اوت کورن، و من و عجب ولورو (مغن) پدا لير ليهکري ليهجر لالو "هن هت" نيسو. من و عجب لاولالون چايک لکودن، نهن کړي "مرو. ژو" له لړکي چي سگيو. نهي لړکي و نو چور و کور سهر له پدا ليدو: مهنجي لچا اوسار پور پهنجا روپ بدلي مهن چي من و عجب کامالون پور پدا کيدن کنهکري ليهجر لالو "کام" و "کيدو" کوي سگيو. عام لړکي کي معي و پور چور لالهيدن ليهکري کي - نور سهر و "سين" کړي له پکارويدا. مالون و روپ يا امان پنا چا ليدن ليهکري وړي کسرا - نور لولي "دراک" يا "کندراک" لالن سان و پکارويدا. سيني ديولان چي "مرو. ژو" کي ماري ماسد کړي له سگندي، ليهکري ليهجر هر چکي، هر هت، هر مودن لي - کور وهدو. دکم - پر چاچي ليهتن مړمي.

لړکي اهن چي ذي: ليو مهنجي لال لي وهدي.

پتي کامديو لولور له سايه کي چي نهي مهن هلاکون ووال لکي له دکه ارجا ليهکري چور.

پتي: پوه کيدو! مهنجي سروي مان هي: اهن ليل ذي رتي نام

” اوم نهه شوايه “

ردر سنگوتا [۲] ستي گند [۲]

نارده: اي وڏاڻا (برهما)! اوهان جي مڪاروند مان آئند ڏيڻ واري شب گستا ٻڌندي
ٻڌندي منجهن من ئي نٿو ڏاڍي، ٽپيڪري شو. پگوان جو سارو شب چرلو مرلڪي ٻڌايو.
مان ستيءَ جي ڪيرليءَ سان گڏ شو جو چرلو ٻيڻ ڇاڻان لڌو. ڏيوي ستي ڪئن دڪيه
برجائتي وٽ ٻڌا ئي؟ مٿاڻو سان شاديءَ جو وڻڻار ڪيس ڪئن اٿين سي ۾
دڪيه برجائتيءَ ئي ڪاوڙڇو سبب ستيءَ ڪئن بهجهو شير لڳا ڪڍو؟ وري هماليه جي
ڪنيا ڪئن ئي؟ ٻاروئيءَ وري ڪيڙي نموني ڪنور ٿوسيا ڪئي؟ ڪئن ان جي شادي
ٿي؟ ڪامڊو کي ٿاس ڪرڻ واري شڪر پگوان جي اڌ سرن ۾ ڪئن حردءَ جهڳڙو. ٻائي
سگهي؟ ڪرڻا ڪري مرلڪي سڀني ٻالين جو وٽار سان وٽن ڪرڻو.
برهما: اي مٽي ناردا! ڏهري ستيءَ ۽ پگوان شڪر جي شب گستا به ٻولر ڪندڙ ۽
لارار سان ٻولر ٻڌڻار آهي سا ٿون ڪن لائي وٽي ٻڌ اٿين ستي ۾ پگوان شڪر،
نرگڻ، نروڪنڊ، نراڪار، شڪتي، رحمت، چت، مڌ، ست ۽ است جو عجيب روپ هئا.
پوءِ وري شڪتيدان، سرگڻ، ساڪار ۽ اڻرڪي روپ ڌاري سٺار ٻه آيا. انهن سان گڏ
پگروئي. اما ۾ ٻراچمان هئي، انهن جي من ۾ ڪونه وڪار نه شو. اهي پنهنجي اڪارڪي
اوچي روپ ۾ هئا. انهن جي سڄي پاسي کان وشو ۽ کي پاسي مان منهنجي (برهما جي)
۽ حردءَ. يعني دل مان رڌر جي پٽائش ٿي. مان (برهما) سرشتيءَ جي ٻڌا ڪرڻ وارو ٿوس،
وشو انجي ٻالما ڪرڻ وارو ۽ رڌر انهي ناستي (سنگوار) ڪرڻ وارو ۽ حردءَ وارو. انهيءَ جي
آراڏنا ڪري ۽ آڻيا وٺي مون (برهما) ڏاون، ماڻهن وغيره جي رچيا ڪئي. دگرهه ۽ ٻين
برجائين (برجا جي ٻڌا ڪرڻ وارن شڪتين ۽ ششطين) جي رچيا ڪري مان ڏاڍو ٻوس
ٿوس ۽ پاڻڪي سڀني کان اوچ سڄوڻا ٿيس. جڏهن مون مراڻي، انوري، ٻنڌ، ٻنڌو،
انگرا، ڪرلو، وشت، ناردا، دڪيه ۽ ٻيڙو وغيره ٿورو هستين تي ٻڌا ڪيو. انهن
منهنجي حردءَ مان هڪ دلڪش روپ واري، ٿاڙ سان ٻولر هڻڻ اسري ٻڌا ٿي، جڏهن
جو ٿاڙو سمنڊيا حردءَ حردءَ ڏيهن جو ڪنور (است) لڳندي هئي پر سائنهيءَ مٿل هن
جو چورو ۽ روپ ٻيڪندڙ ٻيڻ ۾ ايندو حردءَ اسڙيءَ طرح منهنجن من مان هڪ موهو
روپ وارو مڙ به پيدا ٿيو. سولن ۾ سرس، ٿاڙو ٻڌن، جڏهن سڙهي، ڏاڍو سولن
وانگر صاف آيا، متوالين هائين جڙي ٿوڙ، اکين ۾ عجيب مڪس، ٻنهي منهنجو ٿاڙو
شيرن لڳل ۽ وار واسينڪن وانگر وغيره منهنجي ٿاڙا ڏانهن ڇڪتا ٿا هن وٽ سبب شوايه

کي ئي . ئي لغور (اکورن) همون . لومتي همون ۴ چراهون چا هار ۴ مالهاون سدن ۴ چوهن ۴
پيل همون . کمن ۴ کمنل ۴ مسک ئي ژوټا (کهور) سينگار کوي رهيا هئا . لډر وانگر
لډران هئا . "لما" و غږه آلن سډان وانگر چهکي رهيا هئا .

اهڙي سځي سمي ۴ پگړان شو ، وشو گرما (دېوتان جي الجير) کي حکم کور له
پگړان ۴ سندس پگړن ته هک سندر لکر چلډ از چلډ لمار کور دجي . اهڙي طرح وشو گرما
بلکل لږي سان ، الکاهري نالي سندر لکر لمار کراتي ووتو . وشوه چي پراولنا سان
کهور ئي گرما کوي اثر براهره وهورت ۴ پگړان کښلئ ئي بهتا چي سمي سمي دږ ۴
دېوتان پگړان شکر جر آههک (سمان) کور ۴ شکر پگړان چورن پرجاڙون کهارون ۴
الهک پرهاردون چورن پرتاون سوراخ کوي آولي ، کورن ۴ ولډا کهارون . اي لاسډا ان
سمايي سمي ۴ آکاش مان کلن جي ورکا ئي ۴ چور آسمان جي . چي چي آډان سان
کواچڻ لکړ . اږه نه پگړان شکر ۴ سمي دږ ، دېوتان کي دلوسد سرکڙون ډلهون .
اهڙي طرح سب مړکالي پيوځي ۴ بهي استان ډالون وړالا ليا .

اږه شو پگړان پيوځي سادي ۴ پر کښلئ ئي ورځ لکړ . کچه وخت اږه پگړان شکر ،
دکم کما کي استري چي وږ ۴ گرځ (مورل) کور ۴ سر چور وخت کډارځ لکړ . اي
دېوتاني لارډا اهڙي طرح چوکر هک من چپ سان شو . لڼا کي چوکر پښي او سو هن
لوک ۴ سکر هائي اله ۴ دکم کي پرايم کوي او . (هر هر مهادر شورو . کاشي وشو .
لاند ککي) وږر سځوټا (۲) سرشتي کډ (۱) اډها ۲۰۰ . سياهه .

سرشتي کډ سهايت

وکي مرکز جي چوکر درکار لو ،
سدا ډاري شورو ۴ وچار لو .
لري چور ، لاني ۴ پڙا وچ ،
"شراو لوه" سان پيل سان چوچ .
پهر پکسه چور پت الکاهي ،
سمايي اپي ئي نه ان سان ستي .
پولاند پندار به ان چور اږي ،
چورن من سدا ان جي اولځ کوي .

ٿي اچي نظر پيس ۽ هڪ ٽڪ لڳائي کيس ٺهاري دل ۾ ڇوڙا لڳر، ”ڀڳوان جي ڀرسان هيءُ
 ٻڙم سنڌري ڪير آهي؟ ڪهڙو هن ڪٺو ٽپ ڪيو ڇو شو. ڀڳوان جي ڀرسان اچڻ ڇو کيس
 شرف مليو. ڇا هن جو روپ، ڇا هن جو سهاڳ ۽ ڪهڙي لڙ هن جي. اي نظير سرنهن آهي.
 هيءُ نه عجب اسرار چئبو.“ ڀڳو ڏس ڇو بت (ڪپڙ) وري وري انهن ڇوڙن کيس ڪهڙو
 ڪري ٺهاري لڳو. ڪا به طرف نشا ٻاروئيءَ ڏانهن ئي ٺهاري رهندو رهندو نه ڪا به اڳ مان ڇو بت
 مارجي ويس ۽ ڪاٿو ئي ٻڌو. ٻڌو ته ٻاروئيءَ ڇو بت ۾ اچي شڪر ڪي ڇو بت، ”پراڻاڻاڻا!
 هيءُ ڪو دشت سمجهڻ ۾ ٿو اچي ڇو بت ڪهڙيءَ مون ڏانهن ٺهاري رهيو آهي.“ شڪر
 ٻاروئيءَ کي ڏهرج ڏهاري ڇو بت، ”داري! هيءُ ٺهاري پڪت (پتر) آهي. هيءُ
 ٿو ڏانهن ٺهريءَ نظر سان ڪرڻ ٺهاري رهندو آهي مگر ٺهجي ان ٺهريءَ جي واکاڻ ڪري
 رهندو آهي، جنهن جي ٻل سان ٺوڪي مون وٽ اچڻ ڇو بت ۽ منهنجي ڀرسان ٺهڻ ڇو بت شرف ملو
 آهي. هيءُ ٺهجي ٺهريءَ جي ٻل تي عجب ڪاٿي رهندو آهي ۽ ٺوڪي لائق غوراوي وارو.“
 انهن چئي شڪر ان ٺهڻ پتر (ڪپڙ) کي ڇو بت، ”پراڻاڻاڻا! مان ٺهجي ٺهريءَ تي ڏاڍو ڀرسان
 ٿيو آهيان! هاڻي ٽن ڏينهن جي شزالي ڇو بت وڃي مالڪ ٿي. ٺهڻ ڇو بت سان مٿي ڇو
 ٻڻ رستو رهندو ۽ مان سدائين ٺهجي ڀرسان رهندس. منهنجي ڪٽاڻ ڀرسان
 ٺهجي آڪاڻوڙي (الڪا - لڪري) رهندي. پتر هاڻي ڌاريءَ ٻاروئيءَ جي شرن وٽ.“
 انهن ڇوڙن ڀڳوان شڪر ٻاروئيءَ کي وري ڇو بت، ”داري! ٽن هن تي ڪرڻا ڪر. هن ٻه
 ڪٽاڻ سڀ معاف ڪر. هن کي اڇو ۽ ٺر دوش سمجهو ۽ انهن سمجهو ته هيءُ ڇو بت
 ٺهڻ ڇو بت آهي ڇو پڪت ۽ بت ۾ ڪرڻ ٺهڻ ڪرڻ آهي. انهن چئي شو. ڀڳوان وري
 ڪپڙ کي ڇو بت، ”اي ڪپڙ! ٺهجي اٿل پڪتي ٺاهڻ ۽ دائر رهندي.“ انهن ڇوڙن ڀڳوان
 انتر ڏهاڻ ٿي ويا. (ڇو بت ٺهڻ ٺهڻ - ڪاٿي وڻاڻ ڪئي) رڍر - سنگهتا (۲) - سرشتي.
 ڪند (۱) آڏهاڙ ۱۹ سمايت.

ڀڳوان شڪر جو ڪٽاڻ ڏانهن وڃڻ

ٺارڻو: اي سرامي! ڇو بت ٺهڻ ڇو بت ڀڳوان ڪٽن ڪٽاڻ ڏانهن ويا؟
 ٻرهما: اي مني ٺارڻو! ڪپڙ کي وڃي ڏيئي شو. ڀڳوان ڏهڻ وڃاڻو. ڇو بت ٺهڻ
 ڇو بت - ڏسار ۾ ڪوڻجيڻ لڳو. جنهن جي ڪن تي ڏهڻ ڇو بت آواز ٻڌو. ڇو بت ٺهڻ کي
 ڀڳوان شو جي چوڻ ۾ وڃي لڳو. ڇو بت ٺهڻ ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت
 وڃي، ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت
 مان (ٻرهما) ۽ وڃي ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت
 اٿو ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت
 ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت
 ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت
 ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت ڇو بت

سپږمې شهر واسمن کې کورالې چالان، "اي لکرواسټو! ياد وکړه شؤ - پوچا ۴ شؤ - ځان به
 له لڼدا مکن وډر پر هک هک شؤ - مندر ۴ شوالې پر شو - لڼک جي اځان دېپ (ډېنر ټاروځ)
 دان سرور هڼک ګورجي ۴ ان جي خوج لاه شاعې شوالې جا دروازا هر وقت کلېل وکړ. ۵
 هس راجا پښې - ډي عمر لاه، سډاسار ۴ شو پښې ۴ پر ګډاري ۴ الب به هر هڼد
 شدر - لڼک اځان دېپ (ډي) دان ګورځ ګوري سکر کسي ټوږي پي جنم به الکابوري
 جي راجا جي ګور جنم واي ۴ الکابوري ۴ سراسي ګڼډر لور. (هر هر مهال ډير شير ګاشي
 وشولاند ګڼګي.) وډر سټوټا (۲) سوشلې ګڼډ [۱] ۱۷ ۴ ۱۹ - سډاس لور.

ګڼډر جي پځوان شکر سان دوستي

لارډ - اي سراسي! ګڼډر جي پځوان شکر سان ګوڙي امراني دوستي لسي؟ اهر
 ګرېا ګوري اسان کي وسار سان پځوان.

پروچا ۴ اي مڼي لارډ پځوان ګلپ به مڼهجي پټ پلسمه مان وشروا جو جنم لور ۴
 ان مان وري ولوروا پټ لور جنم وشو ګرېا جي لورل سندر الکابوري ۴ لکري ۴ جي
 راج جو سکر پځوان ۴ پښې ګڼډر لڼسا سان شکر پځوان کسي راضي ګور. ځښه اهر
 ګلپ لور ۴ هڼګه وهان ګلپ شروع لور به ګي. دس پراهمځ جي پټ شريمان،
 ځانو لب ګور. پر ګاش پښې دېپ (ډېنر ټاروځ) دان ګورځ جي پځوان کسي چالي من به
 پر ګاش (ګان) ځښه واري ګاشي ۴ لکري ۴ به اچي چس - ځښه واري دېپ (ډېنر) پځوان
 وډون (شو) جي سامون ټاري پښې پښې - ګان به اول لسي وډو ۴ لب واري اګني ۴ به
 ګار - ګورځ واري وګڼ وډو ۴ پښې جي اهرني ځښه. سندس پښې (سډو) لورل
 لڼک لکي. شب پځوان واري ګان سان شو - لڼک جي پځوان ګڼډي سډو ۴ به لڼسا لڼ
 واري وډو ۴ پښې سندس پښې پښې ګري ګڼډي لڼ ۴ اهر ۴ اهر پځوان شکر پځوان ۴ واري
 سان ځښه اچي - ټوږ - پځوان شکر هن (ګڼډر پښې الکابوري) ۴ کي اځان ګڼډر به ګان
 جي پښې ۴ لڼک لڼکي خوش لڼي ځښه، "اي الکابوري! مان ګري ځښه وډو ۴ پښې لڼ
 چالي لڼ پښه لڼکي چا ګورجي؟"

اهر پښې ګڼډر چلن لڼي اکون کرلډون له ټولن سورجن جي وشي ۴ جي چمکي لڼي
 سندس اکون مڼهجي [ځښه وډون لڼک] لڼګون، لڼهګري اکون بند ګري لڼون ۴ جي
 ډير مهال جي اځان ځښه وډو پښه ګري ځښه، "اي لڼک! ګرېا ګري مڼهجي اکون
 کي اهڙي شکر لڼو جو چلن مان لڼهجي ۴ ګڼډر لڼک سان ساګان ډيرن ګري سګان.
 مراکي چلن جو داس مڼهجي لڼک ډير لڼ اهر کي مڼهجي لاه وډو ور آهي. اي
 چندر شکر! مڼهجي لڼهجي واري، واري واري [لڼک واري] لڼک واري آهي."
 لڼک ګڼډر جي وښي ۴ لڼ شو - پځوان خوش لڼي مڼهجي لڼهجي. اچا کڼي اکون کرلڼي له [ټاروځ] ۴

معی، پلسم، پله، گرلو، اری، وسف، اکی، ۴ اترن سان لمر وار طریقی سان گرانی
وینی جن جی سمان سان ساری سوشی اری وینی. کلب - پید سان دکم اوجا پتی. چون
سند گمانون چودن وچ لودن جن مان گهن جی شادی ذر سان ۲۷ گمانن جی شادی
چندما سان ۱۳ جی شادی کسوب سان ۴ آشت لودی سان ۴ باقی ۲ ازرک سان ۲
۲ الکرا سان ۲ کساشوا سان پوتلان وینون چودن.

اهڙيءَ طرح ڀڳوان شڪر جي آکا سان سوشيءَ جي وچا جي گهر ۾ پرهما دلچسپي
ڏيکاري ۽ اڍرائي ڪئي. انهن سڀ ۾ مهادي جهن کي لهما جي لاءِ پرکيت گهر ۾
۽ جهن جي ترشول جي ترڪ سان هر وسه پي وکيا گئي هئي سا عوام جي پلي لاءِ ئي
دکم ارجا پتيءَ جي ٿور ۾ ئي پرکيت لسي. پرکين جي ڪلهاڻ لاءِ ڪمترين لسي لولائون
گمانن. اهڙيءَ طرح شوا. ديوي لسي ڀڳوان شڪر سان شادي ڪيائين. مگر اتيءَ جي
بگه جي مزاج تي اندازي پئيءَ جي ئي غري لاءِ سڀي سگهي ۽ آڳهاٽ ڪيائين. وري
دبرنالن جي اڍرائي تي شوا. ديريءَ ٻاروليءَ جي روپ ۾ پرکيت لسي ۽ ڪنن لهما ڪري
وري شڪر سان اچي ملي ۽ گهڻن ئي لالن سان مشهور لسي جهڙوڪ ڪالڪا، چنڊڪا،
ڀنڊا، چامڙا، دها، جه، جهتي، ڀنڊ ڪالي، ڀنڊا، ڀڳولي، ڪامڪا، ڪامڊا، اليا، مڊالي،
سرڻسنگا وغيره گهڻائي لاءِ آهن جي اڙڙ ۽ مکره کي ڏيڻ وارو آهن ۽ اهي لالا اچي ڪنن
۽ ڪمن اڙار آهن. (هر هر مهادي شير - ڪاشي وشراف گهني) ودر سنگها (۲) سوشی
کتب (۱) آذبا ۱۶ سمان

بگه دت جي پٽ کي ڪيهر (اکا ڀوريءَ جي سواهيءَ)

جي ڀدوي ڪئن هلي؟

سولتي هيراج: اي وشو! لارد لولا سان لهما ڪسان ڀڳهر، ”اي وڌااا!
بگه لب جي پٽ دڀاڀاري کڻ لڏيءَ کي ڪيهر جي ڀدوي ڪئن ملي؟ هڪ سڌاڀاري
لوماڇ چوڙو - پٽ ڪئن بگه جي لڳريءَ چو سوامي ليو؟
برهما: (لارد کي جواب ڏيندي چو) اي لارد! ڪنهنچر اڳهي لاءِ ڪٿر - لاءِ
مڻ ۾ موليٰ وچس. ڀڳوان چنڊر موليٰ (چندما جهن جي مڻي لسي) شڪر جي
ڪهڙي ٽاله ڪوهار! ڏاڍو ڊالو آهي چڪو هائي ٻڌ.

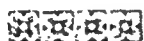
ڪامڪا - دهن ۾ بگه لب لائي هڪ سڌاڀاري ۽ لمر ذر لسي سوري ڪما وڙال
نراھيا وھندو ھو. کس گڻ ٿڌي ٿالي هڪ پٽ چالو. مالا جي لڏ ڪرڏ ۽ ڀار هڻا
ڪري انب عواب سگه ۾ مڻ لسي لود. لاءِ جي گهڻي سڄيائڻ لسي ۾ جڏهن ٻار
ل آيو ل ڀار لسي پٽس کس کور مان ڪڍي ڇڏيو. چولان ۽ چوون ۾ ليستالين سندس

جيسٽائين منتر پورا ٿيڻ تي ستائين واعدو ڏارائون چالو رکڻ ڪورجن. من ۾ اڏائائيءَ يا ايءَ طرح ڳڻپين ۽ ڏڪ ۾ پاڻ کي مبتلا ٿيل ڏسجي ته پگوان ٿي ڪم ۾ ڌارائون وڃان شروع ڪجن ته هر مشڪل آسان ٿي ويندي آهي. سلو ۽ اين وڃڻ لڏڻ روڪڻ جي شائيتيءَ لاءِ ماکيءَ جي ڌارا وڃائڻ شروع ڪجي. ڪمند جي رس جي ڌارا ۾ اکر ڦرل جي ڏيڻ واري آهي. گنگا جل جي پاڻيءَ جي ڌارا ۾ ڌارائون سان گڏ ۽ الڳ ۾ وڃائي سگهجي ٿي، جڏهن مان ٿي پگوان شڪر کي خوشي پراپت ٿئي ٿي. مٿئين پرڇا کي پوري ڪرڻ لاءِ ٻارهن شر - ڀڳت اواهڻن کي پڙهڻ ڪرائڻ ضروري آهي. (هر هر مهادار شهر - ڪاشي وشرمانگ گنگي) وڏو سنگهتا (۲) - سرشتي ڪنڊ (۱) اڌ ٻاءُ ۱۴ سماپت.

سرشتي جو ورڻ

پرهما: اي مڻي ٿارو! مٿئينءَ طرح اڀريش ڏيئي پگوان شڪر اتر ڏانهن ٿي ويا ۽ مهادار جي ڪرڻا سان مان به سندس پٺاڻ ڪم کي لڳي ويس. اڃا ٽڙي ڄل ۾ هڪ وڃي مٿي ڪٽان ته هڪ اُٿي جهڙو پڌارڪ مڻهجي هڪ ۾ اچي وارو. کيس چاچي ڏسڻ سان مڻهجي عجب جي حد نه وڃي جو ان ۾ ڪيئن به قسم جي چار ڪالهه هئي. مان ڏاڍي واپار ۾ پئجي ويس. ايت وشروءَ جو سمن ڪري اوهيا ڪرڻ کي لڳي ويس. ۱۲ سال گذرڻ بعد مڻهجي اڪهون ڪلهون ۽ ڏسان به وشرو مڻهجي عهرون کسي وڃي رهيو آهي ۽ مڻهن ۾ مشڪ آڻي چوڻ لڳو.

وڻشو: اي پتر ارهما! مان مڻهجي اوهيا سان ڏاڍو پرسن ٿيو آهيان!! هاڻي ٻڌاءِ ته توکي ڇا ڪو؟ مان پگوان شڪر جي ڪرڻا سان توکي ڪرڻ وڃي سگهان ٿو. پرهما: پگوان! ارهما جو مڻهجي ڪرڻا ڪٿي آهي يا ٿي هڪل ڪوٺي آهي. پگوان شڪر ۾ مڻهجي ٻاڏن ٿو رهان کي سرنوي چڙهي هئي. هاڻي ڪرڻا ڪري اتر ڏانهن به چورائون ٿي جو اُٿل اُٿلر ٻيا چار جي چر آهي. حسن ۾ چوڻ شڪتي آهي. ڪاٺو ۽ چر پڌر ٿو رهان جو شڪر ڪرڻا سان مڻهن وٽ آيا آهن - مڻهجي ڪري هن اُٿي به چار جي شڪتي پڌا ڪرڻ.

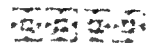
مڻهجي اٿن چوڻ ٿي ٻن - ٻن هزارن - اڪن، هزارن - مٿڪن، هزارن عهرون سان ان اُٿي ۾ ڪوٺي وارو. جلد ئي اُٿلر ڪرڻ لڳو ۽ مڻهجي چار ڏسڻ ۾ آئي. وارٽ اُٿي ۾ هر هنڌ حاضر هڪل ڪري ”وڻوڻ - ٻن“ چوڻ ۾ آيو. مڻهجي - مڻي مهادار مٿي مٿڪن پٺاڻ جو مڻهجي اٿن کان مٿي آهي. اتي ٿارو! مڻهجي ارهما جي ٿي ٿي ڪري ۽ مٿڪن ۽ وڻڪن ٿي ڪرڻ لڳا. شڪر ڪرڻا سان مڻهن ۾ وڻهجي چوڻ لڳا ٿي لڳي ۽ مڻهن اُٿي ۾ ٿي باب سان پڙهڻ سرشتيءَ جي وڻهجي ڪٿي، جڏهن ٿي ”اڏو - پٺڪ“ چوڻ لڳا. مڻهن کان پڌر شڪر جي آڻا سان هن وري اٿسڪ (ٻا مڻهجي) هن ٻاڏو سان اُٿل.

تپ ملی لر جهوژ. کله چارهه سان اهور آن اراست لئي سر. سمدوآري ۴ شيمالکا. کله چارهه سان من ايرل وهي لر ۴ کلهه ۲ پاپ کورن اذانه لوز کور او لئي. بل - پتون ۴ اونه اونه. کله جي چارهه سان مايلن جون سب موندون حاصل لهن لسون. پهندي هار سيمکار وارن کله جي چارهه سان سر ۴ سوتني جا اچاچا پچن لا. اهور (واني) جي کله چارهه سان موند جهوژ کمت لري وچي لر. هر مرسر پر پندا لهند کله جي چارهه سان ۲ هر سر جر تپ ۴ اهر قل ملندو آهي. مگر هي ۴ کاله ياد رکڻ گهرجي لس چاهه ۴ ڪوڙي جا گل پکرن شڪر جي مروتني يا لکر لي ۴ چارهه گهرجن ۴ هر هڪ گل جي چارهه جر انداز کمت پر کمت هڪ لک دندا منترن سان سمجهه گهرجي.

اي اراستو، رشتو ۴ دوتروا شو. لکر لي چارون چارهه جر ۲ وڏو لي. مهال آهي ۴ مگر چارو هر حالت پر سچا چولنل (کندن ليل يا پگل ۴ آڏ ۴ هچن) هچن. لک ۴ کله سان کڏ لاول چارهه جر ۲ وڏو لي. مهال آهي. شو. پکيت يارهن اراستن کي ۲ چن کوال سان پوچا جي پوري ليل جي اراستي ملي لي. منتر جي چاپ ڪرڻ مهل اهن سمجهه گهرجي ۲ هر هڪ هڪ (۱۰۰) ۲ منترن جي پڙهڻ ۱۰۸ دندا لار. اچاچا گهرجن شو لکر. لي کون (ڪارا يا آڻا) ۴ چون چارهه جر ۲ اهر قل آهي ۴ اهڙون اهر لودن هڪ لک دندا چارهه سان سر ۴ جي اراستي ملي لي. ڪٽڪ سان ڪٽڪ ۴ جي لول کاڌي ۴ پکرن سان ۴ خاص ڪري ڪٽڪ جي چوري ۴ چور ۴ پکرن کي ان حد پيارو لکندو آهي ۴ اهڙون چوري ۴ جون هڪ لک ملندون پري شو. لکر لي هر هڪ منتر سان وچهه گهرجن، چهن مان ۲ تپ ۴ سر جي اراستي ملي لي ۴ ستن ۲ الڪون ۴ ولندڪون وچههه گهرن جي شالني لئي لي. مکن ۴ ماله جي الما ۴ ان مان لاهل ۲ چن جي اوڀر ڪرڻ جو ۲ وڏو مهال آهي.

هالتي جل اذانه اراست اهن سمجهه گهرجي ۲ پکرن پورائڪ، مهاڪال، سڌ پالتي. لاند لند جل لي وامي ليد وار آهي. شو. پوچا پوري ڪري ڪنهن امار جي لند جل اذانه لئي ۲ پماري ۲ وديا بند لي وندو ۴ وڏا وڏا کمت ڪنور لي اذانه ونداء، شفا. وڏو منتر سان، وڏي ۴ جي يارهن سال سان، وڏو. منتر جي چاپ سان، پورش. سوکڪ سان، ۴ چن پچاڻي وارن وڏو. سوکڪ سان، مها موندو اچو. منتر سان، گاپري. منتر سان، شو. لمار وسمه منتر جل ۲ اذالون وهال گهرجن ۴ هر هڪ منتر ۲ پور ۴ اکر اڳيان ضرور وچههه آهي، ۴ پچا "اهه" اکر ۲ ضرور چوڻو آهي. سر ستن ۴ هر سر جي شالني لند جل اذانه سان پوچا اهر لکي وئي آهي. پسي اذاري، ۴ کس کسي پکڙيل لسي کيو حسن اذانون ۲ وچههه گهرجن. اهن ڪرڻ سان ۴ گل چور وڏو لکي لسي لند جل ۲ پور ۲ شڪ لس سمجهه. والالهن پچهن ۴ پور ۲ لاندري وارن پور ۴ شالني کيو جي اذالان سان لئي لسي ۴ سمجهه وڌائڻ جي لند جل ۲ سر ۴ کيد چورن اذالون وهالڻ ۴

دوش ۽ ٻان کي پششتوار آهيو. لوحان ۾ حنڌ حاضر آهيو، سرو. وائي آهيو. " اهڙي
 رڻ ٻڙڇا ڪانڊوءَ پراڻا ڪري جاب شروع ڪئي ۽ ٻوءِ پشوانچلي (ڪل حنڌ ۾ ڪٿي اورو
 ڪٿي ڇولي، "اوم نوهه شواه" مٿر ٻڙڇي ٻڙڇي ۾ ورائي ٿي وڃي) ڪري موڪلڻ
 ڪئي. (هر هر پيادار شير - ڪاشي وڻ وڻانگ ٽنگي) رڍر سنگهتا (۲) - سرشتي ڪڍ (۱)
 آڏيا ۱۴ - ۱۳ سهاپ.

جدا جدا قسمن جي گلن ۽ جل - ڌاراڻن سان شو - ٻڙڇا

پر هئا: اي معي ٿورو! جيڪي ماڻهو ڏن يا لڪهيءَ جي پراڻيءَ جي لپا ڪن سي
 ڪمل جي گلن، ٻل - پٿرن، شڪ - پٿرن، شڪ گلن سان ٻڙڇا ڪن. هڪ لک دندا گلن وڃوڻ
 سان ۽ " اوم نوهه شواه " مٿر هر هڪ گل سان وڃوڻ مٿل اٿارڻا ڪرڻ سان سهاپ، ٻاڻ،
 لپ ۽ سکر جي پراڻي ٿئي ٿي ۽ ان ۾ ٿورو شڪ نه سڃڻ.

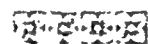
ٻڙڇا لک دندا "مريونچيه" مٿر جڙڻ سان ٻڙڇا ساڳياپ - روشن ڏيڻ لاءِ هڪ لک دندا
 جاب ڪرڻ سان شواه جي شدي ٿئي ٿي. ٻڙڇا دندو هڪ لک جاب ڪرڻ سان اڻڻ جي
 جا ڪي مڙهي اڻڻ (نشان) ملن لاءِ ٿيون دندو هڪ لک جاب ڪرڻ سان ڪامنانون ڪي
 قدر ٻڙڻ لپن لپن ٿيون. ٻڙڻ دندو هڪ لک جاب ڪرڻ سان سون ۾ ٻڙڻ جدا روشن ملن
 لاءِ ۽ ٻڙڻ دندو هڪ لک جاب ڪرڻ سان شو - ٻڙڇا لپ اڻڻي ڪرڻ لپ وڃي
 ٿي ۽ ڏهن لک دندا " مريونچيه - مٿر " جي جاب ڪرڻ سان سمورو ٿل جي پراڻي
 ملي ٿي.

مريونچيه يا مڪئيءَ جي اڻا ڪرڻ وارو پراڻي (انسان) ٻڙڇا - ٻڙڇا (ڪٿا) هر هڪ مٿر
 سان هڪ لک دندا شو لک ٿي ٻڙڇي، پٿر يا سڃاڻ جي اڻا ڪرڻ وارو انسان ڏاڍو ٻڙڇو
 ٿل هر هڪ مٿر سان هڪ لک دندا ٻڙڇي، خاص ڪري ٻڙڇو ڏاڍو ۽ ڏاڍيءَ سان هتي
 ل ٻڙڇا ٻڙڇا وڌيڪ ڏندائڪ ٿيندو. نالي ۽ ناموس جي لپا ڪندڙ ماڻهو اڻڻ جي ڪل شو
 هڪ مٿر سان هڪ لک دندا شو - لک ٿي ٻڙڇي، لکي - پٿرن جي هڪ لک ٻڙڇا سان
 ل لپ ۽ سکر جي پراڻي ٿئي ٿي. اڪ جي ٻڙڇي (ڏاڍيءَ سان ٿل) هڪ لک دندا ٻڙڇي
 سان ل لپ ٿل جي پراڻي ٿئي ٿي. جڙڻ لپ ٻڙڇا سان وڻ ٻڙڇا ٻڙڇا ٻڙڇا لپي ۽
 دشمنن لپ ڄمڻ حاصل ٿئي ٿي. ٻڙڇا - ٻڙڇا ٻڙڇا سان سواڻي ۾ سکر ملي ٿو. ٻڙڇي
 جي ٿل ٻڙڇا سان عيش و آرام ۽ جوارو ۽ جوارو جي پراڻي ٿئي ٿي. ٻڙڇا - ٻڙڇا
 سان ٻڙڇا وڻ جي ڪرڻ ٿئي ٿي. ٿل هڪ لک دندا هر هڪ مٿر سان ٻڙڇا
 ل لپ - ڪامنا ٻڙڇي ٿئي ٿي. ڪروڙ - ڪن جي ٻڙڇا سان روڻ ۽ ٻڙڇا سان لپي لپي
 وڻن ٿيون. ڪڍي (شيءَ) جي ڪن ڪن هڪ لک دندا ٻڙڇا سان ٻڙڇا ٻڙڇا ٻڙڇا
 ۽ مريونچيه جي پراڻي ٿئي ٿي. ڪڍي - ڪن جي ٻڙڇا سان لپي لپي ٻڙڇا ۽ ٻڙڇا

آهي، نيستائين مڙي ٻرجا ڪرڻ ضروري آهي. ٻرجا ۽ دان کائڻ لاس ڪرڻ لاءِ
ٿيندڙ ڇڏڻ مهري ڪهڙي ئي رنگ ڇاڙهيو نه سڌو رنگ نه ڇڙهندو پر ڌرتي صاف ڪري ٻرجا
ڇڏڻ رنگ ڇاڙهيو نه رنگ سڌو ڇڙهندو. اهڙي طرح ٻرجا ڪرڻ سان ئي شرار لومل ٿئي
ٿو ۽ ٻرجا ڪرڻ جو رنگ به سوليءَ طرح ۽ سڌو ڇڙهي ٿو.

ماڻهو ڇهين ڏينهن ڏور ٿي نيستائين ٻڌڻ ڏار ٿاڻن جي ٻرجا ڪري ان ۾ ٻڌڻ
شدڪر جي مکيه سهڻيءَ ڇڙيءَ طرح اڙ جي سڀال ڪبي نه ٿا ڏاڍن، شادين، ڏاڍاڻن، گل
۽ ان پنهجو پاڻ ئي ٿرندا رهندا. (ڏور هر مهوار شير - ڪاشي وشر لاءِ ڪنڊي) رڍر
سنگهڻا [۲] سرشتي ڪنڊ [۱] آڌاءُ ۱۲ سماپت ٿيو.

شو ٻوجن جي وڌي

ٻرهما، اي رشيد ۽ اراحمڻ ڏار ٿاڙا! شو - ٻڌڪ ڪي ڪهڙي لاءِ اراحمڻ - مهڙي
[سرا ڪهڙي سچ اڀرڻ ۾ آيا هجي] ۾ اتي ڪري ڇڪڻ جي مالا پاروليءَ سان گڏ شدڪر
جو ڏهان ڪري ۽ ٻڌل ڪري، ” اي ڏارن جا ڏار مهڙاڻا! آلو - هجي ارحمڻ ۾،
۽ ڪهڙو ڏور ۾ منگلا ڇاڙ [آندو ۽ منگل] ڪرڻ مان ڏور ڇاڻان ٿو ٻر مهڙي ان ۾ من ڪرڻ
ٿو لکي. مان اڏم ڇاڻان ٿو ٻر مهڙي من ان کان پري ٿي هجي. ارحمڻ مهڙي ڏور
۾ واهي ڇڪي ڇو لا سو ئي مان ڪرڻ ٿو. ” ائين چئي ٻرجا وري ڪرڻ جي چوڻ
جو ڏهان ڪرڻ ڪهڙي. ٻڌڻ کان پوءِ شور کان ٻاڻ ٿي ڇوڙ ڪرڻ جي صبح جو ڪرڻ
ڪرڻ ڪرڻ وڃي. ٻڌڻ ڏاڍاڻن ڇڪي طرح مٽيءَ سان لاءِ صابن سان ٻاڪل صاف
ڪرڻ ڪهڙي. ٻرجا ۽ ٻڌڻ ڌرتي صفا ڪن. سچ اڀرڻ کان اڳ ئي ڏاڍا ڪرڻ ڪهڙي
۽ ڪهڻ ۾ ڪهڻ ۱۶ دفع ڪرڻ ڪهڙي. ٻڌڻ، آلمس، اڪر ۽ لومي ۽ آراڙ ڏاڍا
ڪرڻ نه ڪهڙي. ٻڌي يا ٻڌي ڪٿي هجي سوڙهي هجي ان جاءِ تي وڃي سان ڪرڻ
ڪهڙي. شور ۽ وقت انوار سيار ڇڏي ڇاڻن سوڙهي ڇاڻن ٻڌڻ لاءِ لاءِ
سان ڪرڻ ڪهڙي. آراڙ، شدڪر، ٻڌڻ ڪرڻ يا سورج ڪرڻ، ٻڌڻ سان لاءِ،
وڃي ڏاڍا يا ڪهڙو ڇاڻو ڇاڻو يا سورڻ ۽ ٻاڪو وغيره هر ڏاڍا هجي لاءِ ڪرڻ
ٻاڻيءَ سان سان نه ڪرڻ ڪهڙي. ليل نه ٻڌڻ لاءِ ٻڌڻ لاءِ ٻڌڻ ڪهڙي، ڪرڻ
جو هر روز ليل لکائي ٿو ٻڌڻ ڪي مع ڪاڻ آهي. سڀاڻي جو ليل ٻڌڻ ٻڌڻ
ٿي نه لکائي ڪهڙي. رات جا ٻاڪو يا آند ڪهڙا ٻرجا جي وقت لاءِ ٻڌڻ ڪهڙي.
سان کان پوءِ ڏار ٿاڻن لاءِ، رشيد لاءِ ۽ ٻڌڻ لاءِ لاءِ ڪرڻ ڪهڙي. اي اراحمڻ
۽ رشيد! ڪاڻ جي چيڙهي سان لاءِ ٻڌڻ لاءِ ٻڌڻ لاءِ ٻڌڻ لاءِ ٻڌڻ لاءِ
ڪري ان ئي ٻڌڻ ڇاڻن، يا ڪرڻ ڇاڻن، يا ڪرڻ جي ڪرڻ، يا ڪرڻ جي ڪرڻ
صفا صاف ڪرڻ وڃي لاءِ ٻڌڻ لاءِ ٻڌڻ لاءِ ٻڌڻ لاءِ ٻڌڻ لاءِ ٻڌڻ لاءِ

ديوتائن جو آواهن ڪئي. ”اوم سدبر چاتم وغيره“ منتر سان ڀڳوان جو آواهن ڪئي. ”اوم
وامديراہ ائيه وغيره“ منتر سان ڀڳوان کي آسن لي نواجهان ڪئي. ”اوم نيرشاه ود هي
وغيره“ منتر سان ”انڌوري ڀڳو وغيره“ منتر ۽ ”اوم ايشانه سرو وديا نام وغيره“ منترن
سان پوڄا ڪئي. پاديه، ارڻه آچمن ۽ چندن وغيره سيمي سان مڻيل شين سان لٽڪ لڳائي.
پنجاهه دف (ڏند، ڪير، مڪڙ، مائي ۽ ڪنڊ) سان الڳ الڳ ۽ هڪ مڇل مڇائي ڪري سرب سان
ڪرائجن. لٽڪ لڳائي، چانور ۽ قسمن قسمن جا ڦل ڦول ڇاڙهين چل چڙن ڏاڙائون به چڻا
جڏا منترن سان وعائنجن. هاڻي چل جي ڏاڙائن جا منتر نوحان مئي ٿا ڏنائجن. ”وانگ مئي
وغيره“ منترن سان، ”رڌر منتر“، ”پرش - سرڪس“، ”شري - سرڪس“، ”سندر الور شير
شڪ“، ”آڏو - ڀڳوا وغيره“ ”شائني منتر“، ”ايترا - وغيره“، منتر ”مولودنجه - منتر“،
”پنجاهه ڪير منتر“ وغيره منترن سان سؤ ٽا هزار ڏاڙائون چل چڙن وعائنجن. پرتو منتر سان
چندن - لٽڪ، چانور، پان - سرباري (ٿانبول) وغيره اڀن ڪڇن، لٽو، ڀڳو، ڀڳو، ڀڳو، ڀڳو،
ڪري آڙي ڪئي ۽ چٽي، ”اي ڀڳوان! چاڻ ۽ اڻڻائيءَ کان چاڻ، ڀڳو ۽ لٽ ڪرم ڪر
آهي اهڙي ڪرڻا ڪريو جو سڀ اسان جو جهم - ڇٽو ٿئي“ وري ”سرسٽي واهن ڪري“
ٿل ڇاڙهين. مارجن (چل ۽ ڪير ڇاڙهڻ) ڪئي. وري ايترا ڪڇا وارو منتر چٽي ۽ مرڪڙو
ڪئي ۽ چٽي ”اي ڀڳوان! جهم جهم هر شو - ڀڳي قائم رهي، دالم رهي، نوحان کان سواءِ
مجهڙ ڪرڻ آسرو ڪرڻ آهي، نوحان جي ئي مان شرڻ آهڻ - نڀڙو! مهڻو اڏار ڪيو!!
اڏار ڪيو!!!

لڻڪ الين پوئين ڪرڻ سان ڪاههائي قنڌر ڇوڙ ٿي تيار رهندي آهي. (شر ۽ مڇاڏار
شهر - ڪاٽي وشوٿاٺ ٿئي) رڌر سنگھڻا (۲) - سرسٽي ڪنڊ (۱) (۱۲-۱۱) ساڳيو.

~~~~~

شو - پوڄا - شڪا

ڌار ڌار اي پرچاڻي مڇاڙاچا نوحانجي ٻئي شو - پوڄا هر لڳل رهي ٿي. هاڻي مولائي شين
وشيه به وسار سان ڪيو. وڌيڪ ٻڌائي ڪوٺاوت ڪيو.
پر هئا: ڀڳو پترا هڪ سڀي جي ڀڻهه آهي نه رهن، مڇن ۽ شڙائين مئي وس مان
ڪير - سائر، ڀڳوان وشهه وٺي وٺي، جي ڀڳوان وشهه وٺي سڀي کي شو - پوڄا
ڪئي. هئا، ٻڌائي. وشهه ڇڏو، ”هڪ ڀڻڪ ۽ هڪ من به جهڙو ڀڳوان شو جي پوڄا
ٿيو ڪري سر مهڻو وٺي وٺي نوحانجي. جهڙو شو - پوڄا ڪري ٿو سر ڪڍين به
ڏس. لٽو پڙهي. سڄا مڇو، سڄا واپارن آهڻون، ڏن، ڏس، ڏس، ڏس، ڏس، ڏس، ڏس،
مڇن ۽ مڇن شڙائين به وٺي سڀ پراڻي وشهه شو - پوڄا پر ئي لڳو رهي. هڪ

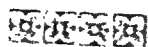
شو - پوجا حي وڌي ۽ اللجو ڦل

سبب رشي گڏجي : اي سولجي پوڄا! اڄ توهان کي پڳوان شڪر جي اڙوڪي ۽
پروڙ ڪندڙ ڪٺا پڌائي آهي. هاڻي تارڊ ۽ رهيا جي تشڪور موجب ڇهڪا پڳوان شڪر
جي وڌي آهي سا به ڪرڻا ڪري پڌائي ڪرڻا وڌ ڪور. پوڄا، ڪٽري، وليم ۽ شرڊ
سڀئي شو. پوڄا ڪن ٿا. ڇهڪڙ پوڄو توهان ڪور وڌ واپس ڪا سڪيا آهيڙ سوڊ ڪرڻا
ڪري پڌار.

سولجي پوڄا : اي پوڄي پوڄا! جيڪو وڌائيند توهان پوڄو چاهيو ٿا سو مهنجي ڪور
وڌ واپس سنگهارن کان پڌو هو، جن کان مهالو آهيڙو ۽ پڌو هو. مهالو آهيڙو وري
هونئن کي پڌار هو. عام ماڻهن جي ڪلياڻ لاءِ وڌ واپس مولڪي ۽ پڌار ۽ رهيا ۽ تارڊ
کي پڌار هو سولجي پوڄا! اڄان پڌار ٿو. توهان ڪرڻا ڪري شروعات ڪور.

پوڄا : اي لاڙو! غريبي، دک، بيماري ۽ دشمنن جو ڏپ (هي چار ڳالهيون لستائين
وهن ٿيون جيستائين شو. پوڄن نه ٿو آهي. شو. پوڄن لاءِ ڪالوڙ ٿا. فقط اهي ڳالهيون
بيماري وڃن ٿيون پوءِ هن لوڪ ۽ پوڄي سڪن کي پوڄي ٿو ۽ موڪل ڪي اڙاڻي ڪري
ٿو. صوبو جو سولي آلي پڳوان شڪر جو سولجي ڪري پوءِ وشرو جو ۽ پوءِ مهنجو (پوڄا)
۽ رهنن منهن ۽ پهن ڏيڙائي جو سولجي ڪڍي. صوبو جو ڪرڻا ڪرم چڪي طرح پورو ڪري
هڪ ٻيو ۽ مهنن ٿوڙجن. ڏانڊ ڪري ڏنڊ ڪڍن. چنڊ، ايڪر، آس، ٿوڙي ۽ ورم
جي ڏهن ۽ ٿوڙ ۽ شرڊ جي موهه جي ڏهن ڏنڊ نه ڪرڻ ڪورجي ۽ فقط ڏنڊن جي ڪا
ڪورڻ نه فقط ڪرڻ پوڄن. سان وغيره ڪري ڪا ڪا ڪورڻ ڪورجن من کي
ايضا ڪرڻا ۽ آلي اند ڪورم يعني سنڌا ڪورجي وغيره ڪرڻ ڪورجي پوڄا. اسٽان ٿي وڃي
شو. پوڄا شروع ڪرڻ مهل پوڄن ٿيڻ ۽ ڏڪهال (نشانن جي ڏيڙائي) جي اڇا ڪري
پوءِ سامڪري ٿاڻي اشته دل (ان ڪمڻ جهڙو) آس لاهي پڳوان جي لسڪ کي ان مٿان
اسٽان ڪري (وڪي). پوءِ پوڄا ٿاڻو (ساهر کي ٺڪ مان فقط اندر ٻاهر ٿيڻي) ڪري آچمن
ڪڍي (ٻاڻوڙ جا ٿي چوڻا واپس ۽ پوڄا ۽ پڳوان جهڙو ٿاڻو ڪڍي. ڪهڙو آه پڳوان
نصار! جڏهن کي ڏس ڪر، ٿو پڄاڻو (ٻاڻوڙ) آهن ٿوڙ وانگر اچو آهي. سڀئي لهن
جي آڻي سان سينگاريل آهي. چئني جي ڪل ٿاڻو ڪيل اٿس وغيره. پوءِ سنگهار (ٻاڻوڙ)
جي آچمن ۽ چوڻا ٿي ۽ جي لاڙو (وڪي) ڪڍي. پوءِ چل، اڙوڙ، آچمن (ٻاڻوڙ جهڙو
جهڙو جهڙوڻ) سو سان لنگ ٿي چوڻو جهڙوڻ، ڪس، ڪٽس، ڪٽسوري، چنڊن، عطر
الوڙ، مٿوڙ، چنڊي جو گل، جي ٿوڙ ۽ مال وڃا جهڙوڙا وغيره جو ٺڪ وغيره لاهي
پوڄا ڪڍي لنگ ۽ مٿوڙ، وغيره ۽ اڙي ڪڍن ڪڍ (ٺڪ) چالوڙ، ٿوڙ، ڏهن (ٿوڙ)
وغيره سان شو. پوڄا ڪڍي ۽ پڳوان جي پوڄن لاهيڙوڙو جي پوڄا ڪڍي. اشته. دل
سولجي کي پڳوان جي موهه اندر ڪول آهي اٿن جي پوڄا ڪڍي چنڊن ۽ نشانن جي

جي درشن سان نه ٿيندو. منهنجي هرداءِ ۾ وشدو آهي ۽ وشدو جي هرداءِ ۾ مان. انهن
 ٻنهي جي وچ ۾ ڪو نه پيدائڻ سمجهو ڪورجي. (هر هر مهادر شير - ڪاشي وشرائت ڪنگي)
 ردر سنگهتا (۲) سرشتي ڪنڊ (۱) اڌاء ۹ - سماءِ.

وشدو کي سرشتي جو بار ڏيئي ڀڳوان شڪر انتر ڌيان (غائب)

ڀڳوان شڪر: اي اتر ورت جي پالنا ڪرڻ وارا وشدو! هاڻي تون منهنجي اسي
 آڳاٽا ٻڌ. جنهن ڪري سڄي سار ۾ عزت وارو ۽ اڳوڻي لائق رحمدان. ارهما کان وڃي سار
 ۾ جڏهن جڏهن پڪڙن ٿي پير ٻوندي، محبتون ۽ آبادتون ڪڙڪندڙن ٽڙهن تون سمجھ جا
 هڪ ڏيئي انهن جو پير وار ڪندن. منهنجي وري سڀني مشڪالن کي مان آسان ڪري
 ڇڏيندس. منهنجي سڀني دشمنن کي مان ماري مات ڪندس. تون سار ۾ منهنجي آڳاٽا
 سان وڃي جدا جدا وقتن تي اولار ڌارڻ ڪري جس جو پاڳي ٺج. اتر ۾ ۽ ردر ۾
 ڪو نه ٿاڻو نه ٿيندو. پر شرار وشدو! جو منهنجي لندا ڪري منهنجي روپ ۾ ردر جو
 پگت ٿيندو منهنجي ڪو نه ٿي ملندو. (انهن ٻنهي ڀڳوان شڪر، ارهما جو هڪ ٻڪڙي
 وشدو کي ڏيئي ارهما ڏانهن مخاطب (منهن ڪري) اتي ۽ ردر - "تون هن (وشدو) سان هر
 وقت سڃاڻتا ڪج ۽ جيڪي منهنجي شرطن ۾ آيا ۽ جيڪي اتر ۽ ردر ۾ پيدا ٿيا. ٿاڻو
 سمجهندا سي اتر جا اڌڪاري رحمدان. اتر ۾، منهنجي (شر) جي ردر روپ ۾ ۽ وشدو ۾
 ڪو نه ٿاڻو ڪونهي."

برهما: اي ناراد! منهنجو هڪ وشدو کي جنهن مٿي ڀڳوان شڪر سڃاڻو ٿي
 وشدو شڪر کي چيو.

وشدو: اي جڳمات شڪر! توهان ڪرڻا جا ساگر آخرو. اسين ٻئي (ارهما ۽ مان) توهان
 جي آڳاٽا اتر سار ڪنداسين. جو اسان جو پگت رحمدان توهان جي لندا ڪندو سو نه ٿورو
 اتر جو اڌڪاري رحمدان. توهان جو پگت مرندي ڏاڍو پيارو آهي ۽ سندس لاءِ مرنهه درٿو
 نه رهندو.

برهما: اي ناراد! وشدو جا انهن وچن ٻنهي اسان ٻنهي کي انڪار ڪارڻ ڪا و
 ڏيئي ڀڳوان شڪر انتر ڌيان اتي ويا. انهن ٻنهي کان وٺي لنگر - اتر جا هن سار ۾ تالو
 ٿيڻ لڳي ۽ لنگر جي اڳيان جيڪي نه اتر ڪم ڪن ٿا انهن جي واکاڻ ڪرڻ منهنجي
 زبان کي طاقت ڪانه آهي. (هر هر مهادر شير - ڪاشي وشرائت ڪنگي) ردر سنگهتا (۲)
 سرشتي ڪنڊ (۱) اڌاء ۱۰ سماءِ.

ٻولي جي روپ ۾ نسخ ۾ آيو. "ا" روپ ۾ ٻه ڀاڱا چئن ورهين وارو. "ا" روپ ۾
 وندو "ر" روپ ۾ مهادر پيدا ٿيا. پڇن مڪن ۽ ڏهن پڇاڻي (ٻاڏن) واري مهادر کي
 ڏسي وندو ۽ مان ڏاڏا پرسن ٿياسن ۽ وري ٻاروڻا ڪرڻ لڳا آهن.
 ڏهن ٽالپو ٻڳوان مهادر پاڻ ساکيات شيد - هير روپ جو ساکيات درشن ڪراڙ جهڙو
 "ارمڪار" شيد ڪراڙ لڳو. ڏهن ٽالپو "اور - لب - نور - آسي" شيد جو آواز ٿيو.
 اڀر ڌر ۽ اُڀر جي ڏيڏ وارو اڏي - سروب ڪاٽري مٿي پرگهت ٿيو جو چئن ئي ٻڌائڻ
 جي مٿس ڪرڻ وارو ۲ اکڻ جو مٿي آهي. ٻڙ وري مولو ٿيو - مٿي، پڇن - اکڻ وارو
 مٿي ۽ چنبا مٿي - مٿي وغيره وڌو ۽ پڇو ۽ سامو ۽ وغيره آڻڻ ٿيا، ٻڙ ۽ مٿي -
 وندو سان ڪڏ وڌي ساس ٻڌا جو جي استولي ڪئي. (هر ۽ مهادر شيد - ڪاشي
 وڌو ٿاڻ ڪي) وندو سنگھ (۲) - سرشتي ڪند (۱) اڌ ۸-۹ سماپ.

اما (ٻاروڻي) سوڌو ٻڳوان شڪر جو پرگهت ٿيڻ

ٻه ڀاڱا: اي مٿي لارڻ اسان جي استي تي ٻڳوان شڪر ڏاڏو پرسن ٿيو ۽ اما
 (ٻاروڻي) سان ڪڏ پرگهت ٿيو. اڃي جهانڪي جو ڪوڙو ورهين ڪرڻان ا سماپ سڌا - جو
 کي ۵ مڪ (مٿي) ۽ هر هڪ مڪ ۾ ۳ مٿي (اکڻ) ۽ مٿي تي چندرما شرو پاڻي رهيو
 هو. اڇو شرو وڻ ۽ پٺن تي پسي واپل (ڳاڙي) هئي، لڏل - ڪند (ٻولي وڻ جي ڇڏي)
 ۽ لالڪن جون مٿيون سندس آڙهه هئا، جنهن اک چپ ۾ وندو کي ڪيان ڏٺو ۽ پلڪ (مٿن
 ۽ سڪند ۾) مڙڪي وڌو. وڏا جو ڪيان عطا ڪيو ۽ چيو.

ٻڳوان شڪر: اي ڏاڏا! اوهان جي پکڙي تي مان ڏاڏو پرسن ٿيو آهيان، جنهن
 مهادر جي روپ ۾ توهان مٿي درشن ڪري رهيا آهيو سوکي روپ سڀا ۾ مٿي
 اڇي لڏي آهي. توهان پٺي مون مان پرگهت ٿيا آهيو ۽ توهان جي مون ۾ ئي ڌڻ (پکي)
 پکي وٺندي. مان ئي سرشتي جو پيدا ڪندڙ ٻاليدڙ - اسان ڪندڙ آهيان. لڏي سرڪڻ
 آهيان، مگر جي وڌو ۽ مٿي مون تي ٻه ڀاڱا وندو ۽ وڏو جو اڳ اڳ روپ ڏاڏو ڪيو آهي.
 اي وندو! تو ٻه ڀاڱا مٿي اڏو ۽ مٿي ڪئي آهي. ڏهنڪري توهان پٺي
 جي ٻاروڻا ضرور ستڻ ڪندس. اي ٻه ڀاڱا! تون هن سرشتي کي پيدا ڪرڻ وارو آهي ۽ هن
 اما (ٻاروڻي) جي آتش (پاڻي) مان واهڪ - ڏيوي (سرو) پرگهت ٿي ڏهنڪري مٿي
 ڪندي. وندو سان وري هن اما (ٻاروڻي) جو ٻو آتش ا ٻاڳو [لڪهه ڏيوي ڏيوي جو
 روپ ڏاري سڌو ڪندي ۽ مٿي ٽن روپ وڌو [جو [سان اما [ٻاروڻي [ڪاليه
 جو روپ ڏاري اڇي سڪار ڪرڻ ۾ مدد ڪندي. هائي اوهان مٿي آتش ا ٻاڳو [
 آهيو. عام جي ڪلياڻ ۽ مڪ نه وڌو. چئن ٻه ڀاڱا درشن سان اڳ ٿي مٿي ٿي تون توهان

ڪندڙ اُمر آڪاش وائي (آواز) پرڳوٺ لي ”ٿپسيا ڪيو“ - مون لب ڪرڻ شروع ڪيو ۽
 سال ۱۲ بڻجي چيو. - دانا جي درشن لاءِ ڳوڙو ٿپسيا ڪئي. لڏين پيئن اٿان ۽
 سندر اکين سان سڙي روپ ۾ وڌو پڳوان پرڳوٺ ليو. انهيءَ ”پور - پور“ جي پيئن لي
 هٿن ۾ شڪر، چڪو، ڪڏا ۽ بدم ڌارڻا ڪيل هئا. پڙيل رادل وانگر شيام رنگ، پيتاڻير (پيلي
 رنگ جا ريشمي ڪوڙا پيل) پهريل ۽ مستڪ لي مٿڪ شوي ٻائي رهندو هو. هن جي مڪ لي
 مشڪ هئي جنهن ۾ لوڪي ڪامدار وانگر موهيت ڪري ڇڏيو. ان وقت ست - سروب، سرو
 آليا، چئن پڇائن (ٻانهن) ڌارڻا ڪري مڇا ٻاهر ٽارائڻا ڪي ان روپ ۾ ڏسي مون کي ڏاڍي
 غرضي حاصل ٿي. پڳوان شڪر جي ڪرڻا سان اسان ٻنهي جي وچ ۾ ڪجهه ڳالھ - ٻڌو.
 شروع ٿي ۽ جلد ئي اسان ٻنهي وچ ۾ هڪ اکيءَ جو لب [چوڙو - لبڪا] پرڳوٺ ليو.
 اسان ٻنهي هيٺ مٿي لڏي - چڙهي اُٿل لوڻ جي ڏاڍي ڪوشش ڪئي. آخر مان لڪي
 مٿان هيٺ لوڻا لڳس. وڌو هيٺان کان مٿي اچڻ لڳو ۽ پوءِ سر - مڇا ۾ پئي موهيت ٿي
 پاڻ ۾ مليا ۽ ٻنهي کڏجي اٿي - لب کي پڙڻ [نمڪار] ڪري پاران ڪئي هئي،
 ”اي پڙو! اوهانجي سروب کي اسان لاءِ ڇڏي سگهون. توکان ڇڏي اوهان، اسانجي
 توکان کي نمڪار آهي. ڪرڻا ڪري هاڻي ساڻس درشن ڏار.“ اهڙيءَ طرح اسان ٻن
 ايمان ٿي پيو ۽ نمڪار ڪندي اسان کي ڪيترو ئي وقت [۱۰۰ ورهه] گذري ويا ۽ هر
 هر موادو شهر - ڪاشي و شرانگ ڪنگي [۲] وڊر سنگوٽا [۲] سرشتي ڪنڊ [۱] اڌ ۱۴ - ۷.
 سماپت ٿيو.

ٻرهما ۽ وشنوءَ کي پڳوان شڪر جي شيد - هيءَ شير جو درشن

ٻرهما: اي ريشن ۾ سرشت ٿارو: اهڙيءَ طرح اسان ٻنهي (وشنوءَ ۽ مان)
 لهرائ سان ڪيترو وقت پاران ڪندا رهيا ۽ من ۾ اها چاهيا هئي ته شل پرڳوٺ ليل
 چوڙو - لبڪا مان پاڻ پڙو درشن ڏين. پڙو سڌو پڙو دالو آهي جو ان وقت ئي
 ”اور“ شيد جو آواز آيو. وڌو ۽ مان غرض ٿي اسان جو ان چوڙو - لبڪا [نمڪار] جي لب
 جي هيٺان ڏانڻي پئي مان ”ا“ شيد جو پرڪاش ڏسي ۾ آيو. اٿڻ پيئن مان ”ا“
 شيد جي چوٽ اکي لڳي. وڌيڪ پيئن مان ”م“ شيد جي روشن ڏسي ۾ آئي. جلد ئي
 هڪ رشي آيو جنهن ذريعي ڪمان ملو. هن لبڪا روپ ۾ موادو پڻاڻا پرڳوٺ ليو
 آهي. پڙو مٿي جي معنيٰ سمجهائيندي ان رشيءَ آيو، ”ا“ معنيٰ هڪ چوٽ پڻاڻا
 ڪندڙ، ”ا“ معنيٰ ٻالڻا ڪرڻ وارو ۽ ”م“ معنيٰ شڪار (پڙو) ڪندڙ سمجهو ٿا. هن
 موادو ٻنهي لڏي سان اڏڪ روڻ ۾ اُٿل آهي. ”پور“ لبڪا انهيءَ [آئي] جي روپ
 ۾ ڏسي ۾ آيو ۽ وڌيڪ لڳو. پڙو ۽ لبڪا لڳو. پڙو ۽ لبڪا لڳو. پڙو ۽ لبڪا لڳو.

(پاروليءَ - سڙو شڪر) اتر ڏيان تي ويا .

پڪوان وڌو لڳا ۾ منڊول وڌو. پڪوان شڪر جي ڪرڻا سان وڌيو جي اٿس مان
عرب چل - ڏارالون وڃڻ لڳيون. پهر - روپ پائي جهڙا سان ئي پائڻ جي ٿاڻ ڪرڻ وارو
ٿي پيو ۽ آڏو چل ٿي پيو. جڏهن ڏار يا پائيءَ ۾ اڻڻي پيش (وڌو) وڃڻ لڳو تڏهن ئي
سڌس ٿاڻو ٿارائڻ ۾ مشهور ٿيڻ لڳو.

اي مهيني ٿارڻ ٿارائڻ مان سڀ - ٿيڻ ڀڳت ٿيا ۽ ان مان ئي ڪڍ پيدا ٿيا، تنهن مان
ٽن ٽن جا اڻڪار ۽ ان مان پنج ماڻراڻو ۽ ان مان ۵ مهارف پيدا ٿيا ۽ ان مان ۵ گمان
انڊرون ۽ ۵ ڪور انڊرون. پوءِ اهي ۲۴ ٿي، پيش کي چڙهي پيش ٿيا، اهي
سڀ ۲۴ . ٿي ڪري ٿارائڻ، شري شڪر جي اڻا سان چل ۾ ٿي - سڀهي پيو. (۲-و)
هر هاءِ وڌيو. ڪاشي وڌو ٿاڻ ڪڍي (۲) سڳهڻا (۱) سروشتي ڪنڊ (۱) اڌ ۱۰ - ۶ - مهارف.

پڙهڻ ۽ پڙهڻ

پڪوان وڌيو جي ٿاڻيءَ (ڏن) مان ٻه ٿاڻا جي پڙهڻ اٿس

ٻه ٿاڻا : اي ڏن وڌي ٿارڻ ڇڏي ٿارائڻ چل ۾ سڀهي پيو تنهن وقت ان جي ٿاڻي
(ٽن) مان پڪوان شڪر جي اڻا سان هڪ سڳهڻ ڪيل ڀڳت ٿيو، جنهن جي ڏانڊي
ڪمپرائي ڇڏي (هڪ ڇوڇن ٽرايو ۴ ڪور) ڏکي هئي. ان ڪيل جي شروا ڪروڙان
سروچن ڪان ۾ سرس هئي. ڪيل جو ڪل عجب، اي حدو ٿيندڙ ۽ دوشن ڪرڻ ٿاڻ هيو.
سامب سڌا - شر مولڪي ساڄي - انڪ مان پيدا ڪري پنهجي موهني - ماڻا ڏوبهي ٿارائڻ
جي ٿاڻ - ڪيل ۾ ٽڪي وڃي ڇڏيو ۽ پنهجي عجب ٿيلا سان مون کي ٻاهر ڪڍايو.
اهڙيءَ طرح ان ڪيل مان پٺ - روپ ۾ مان ٻاهر آيس ۽ مڇوڙ ”مڇوڙ - ڪرڻ“ ۾ ٿار پيو.
مولڪي چار مڇوڙ ٿيا ۽ مڇوڙي شرو مان لڏائي پنهجي ٻئي مڇوڙي اڙ ٿي ٿراند (ٽن
لڪن وارو ٿيڻ) لڳل هو. اي پٺ ٿارڻ ۾ شرو - ماڻا کان موهن ٿيڻ ڪري مڇوڙي گمان
نصبي اهڙي ۾ اڀل ٿي وئي هئي جو ڪيل - ڪل کي ٿي مان پنهجي پيدا ڪندڙ
سڳهڻ وڌو هوس. مان ڪور هوس، ڪٿان آيو هوس، مڇوڙ ڪوڙو ڪر آهي، مان
ڪنهن جو پٺ آهيان ۽ ڪنهن مولڪي پيدا ڪيو. اهڙيءَ طرح خيال ۾ پڙندي مڇوڙي من
۾ واپار آيو ٿو ۽ ڇا ته اچي موه ۾ پيو آهيان؟ جنهن مولڪي پيدا ڪيو آهي، تنهنجو
پٺ لڳل ٻنڪل آهي. هن ڪيل جي ڪل جي ڏانڊيءَ جي ٿاڻ ۽ پائيءَ جي اندر
آهي. جنهن مولڪي پيدا ڪيو آهي سو ”پيش“ ۽ ائين هوندو. ان ۾ ڪروڙ - شڪ
ڪروڙ آهي.

الٽن پڪر واپار ڪري مان ڪيل مان هٿ ٿيڻ ۽ ڏانڊيءَ جي اوڻ وڌندو صدين لاءِ
پڙهڻا ڪندو رهيس پر الٽ ٿيڻ محڪل ٿيڻ ۾ آيو. وري جو مٿي ڪيل ڪل ڏانهن موٽي
وڃي ڇڏي ڏانڊيءَ جو آسرو وٺي جهڙو لڳس ٿو ان کي ۽ نه پڙهڻي سگهيس. ان
پٺ ۾ اڃا ۽ وڌيڪ مڇوڙي ٿيڻ - اهڙي ۾ پڪوان شڪر جي اڻا سان اڀر سڳهڻا پيدا

ڏر گڻ ڏراڪار برهم سدا - شو جو ۽ ڀار پتيءَ جو پر گهٽ ٿيڻ وغير هم
 برهما : ڀرا. پتر ڏارڊا ٽون سدائين خلق جي اڳڪار ڪرڻ ۾ ئي اڳل ذهن ڏر ڄر
 ماڻهن جي لاءِ سٺي ڳالھ، ڀڄي الھي جنھن جي ٻڌڻ سان ماڻهن جا سڀ باپ لاس لسي
 وڃن ٿا. شر - تپ سروب سمجھڻ عجب ۽ ڏکير آھي. جنھن مٿل سيار لاس ٿيل ھر ۽ نشا
 اولھھ الذڪار ڄر راج ڄر ۽ اڪي سراج، اڪي ڇنڊرما ئي ڏسڻ ۾ آيا، ٿڌ ڏيئون ڄر ٿڌ.
 راج ھئي، ۽ ڀارڙي، اڪي، ڄل، وار، آڪاس وغيره. ڀر ڀر ھئا، شيد، روپ، رس، گند ڀر
 ھئا، دشائون ۽ طرف ڀر ڀر ھئا مطلب ڀر ڪجهه ڀر ڀر ان وقت سدا شر پھتوچر ڀاڻا ھڪ
 مورليءَ جي ڪلھيا ڪئي جا سڀ ڪٿان سان ڀرڙو، سڀ - گھان سان ڀريل، شپ - روپ
 واري، ھر ھنڌ حاضر، سڀي ڳالھون ڄر مکي، ڪارڻ ۽ سڀي ڪمن ڄر مکي، مرڪز ھئي. ان
 مان وري وڏي شڪتي، ان ڀانھن سان، اُترن ۽ شترن سان سينگارڻ، ڪل ڇوڙان اکين
 واري، اڪي سمان ڀيڄ واري، ھر ھڪ ڇھڙ کي ٻڌا ڪرڻ جي شڪتيءَ واري ارڪرلي
 روپ ۾ ڏسڻ آئي.

سدا - شر کي ڀرم ڀرڻ، اڀرڻ، شر - شيد ۽ مھوشور ڇڏن ٿا جنھن ڀيڄي مستڪ اي
 آڪاس - گنگا کي ڌارڻ ڪئي آھي ۽ ڇنڊرما جنھن جي مستڪ اي شر ڀاڻي ڀاڻي رڌھڻ آھي.
 ان کي ڀڄي مک آھن ۽ ڄر ھڪ مک ۾ ئي ليتر الس. ڏڏ. ڀڄارڻ اس ۽ راکھ ڄر ڏرو
 آھي. عضون ۾ پسي رماڻي الس، ڪاشي سندس اُمر ڪيتر آھي. جنھن ڪي پڊاڪ ڏاڏ
 ڌاري شڪر ”آند - ان“ ڀڄڻ آھي ۽ ان ڪالھوءَ ”اوهڪس“ ڀاڻي سان مشهور آھي. اي
 مٿي ڏارڊا اڇڙيءَ طرح ان ”آند - ون“ ۾ رڄندي شر - ڀاروئيءَ کي چاھيا آهن ئي ٿڌ.
 ڪنھن ڀڻي ڀرڻ جي آھتي ڪرڻ ڪوڙجي ۽ ان جي مٿان ڀرڙيءَ ڄر راکھ ڀڄي ڪاشيءَ
 ۾ رھندي ٿرون ڌارڻ ڪرڻ. اھي شيل سمند جي ڀرڻين وانگر ٻڏي جي ڏيڻ ۾ اٿڻ ۽
 ڇوڙھڻ لڳا. آخر ڀڳوان شڪر ڀيڄي ڪاڻي ڀاڻي اي ارمب لڳائي ڇڏار. ارڻھي ھڪ
 ڀرڻ ڀرگھت ٿور. ڪوڙي ان ارڻھي ڀرڻ جي واکاڻ ڪجي؟ سون ڇوڙو - ڇوڙو - ڀڄاھڻو
 (رڀسهي ٻيلا ڪهڙا) بدن ئي ڌارڻ ڪيل، وار، ڀنڊار ڪهڙا ۽ ڪيڊرلا چٽڪ سندس مٿون مان
 ڀڄي ٻڪي. اڇڙي ليڄوري ڀرڻ ڀنڊار اڳيان ھڪ ڇوڙي ڀڄڻ، ”-واڻي! مھتوچر ڌارو ڀڄڻ
 ڪھڙ ۽ مھتوچر ڪھڙ مڙاڪي ڀڄار؟“ اڇڙي ڀرڻ جي ڳالھ، ٻڌي ڪري گھڙ وائڻ سان
 ڀڳوان شڪر ڇڏو.

ڀڳوان شڪر : پترا حاضر ڇڏڻ جي ڪري مھتوچر ڌارو ڀڄڻ ڇڏو. ان ڪالھوءَ لھڻا
 ڀڄا ڀر ڀڄا لھندا، ٽون ڀڳتن جي سڪ ڏيڻ وارو لھندا، ڄاڻي ٽون وڃي اڀريا ڪر، ڇڏڪا
 لھڻدي سڀي ڪمن ڄر ساڌن لھندي.
 انھن ئي اڏ. چنڊ ۾ ڀڳوان شڪر کيس وائڻ ڄر ڪيان ڏٺو. ڀڳوان وڃڻ تي سڪر
 ڪري چئن ئي ڪٽڻ، ڪوڙو ۽ ڪوڙي وڃڻ لاءِ ٿوڪا ۾ وھڻ شروع ڪرڻ لاءِ سڀ سدا - شر

لارڊ حو شو - ڦيرائڻ ۾ ڀاترا ڪندي ٻوڙها وٽ پهچڻ

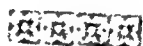
سولتجي ڀولڻ : ڀڳوان وڻندو جي اکر ڏيان لڳا ئي لارڊ شو - ليڪر جي اڇا ڪندي، ڏيان ڪندي ۽ شو - ڇڻ ڳالهيدي وڙاڻو ٿو ۽ جدا جدا ٿولن، منڊرن، شرالن ۽ وڻن ڪندي وڻندو وڻندو شو - لار ۾ مس لارڊ کي وڃي تي شڪر جي ان ٿولن ڏار ڇن کي لارڊ وارا شل ڏن جي درٻار ۾ ڪجهه وقت اڳ سراب ڏار هٿائين، انهي ڪٿن (ٿولن) وڃي لارڊ کي شو - ڀڳتي ۾ مس ڏسي لمسڪار ڪئي ۽ لارڊ سان چيو -

شو - ڪٿن : مني ڀولڻ! اسان شو - ڪٿن (دوب آهون) ڇن ٿوهان جو وارا جي درٻار ۾ اڳ ۾ ڪيو هوندو ۽ ٿوهان سراب ڏار هو، اسان ٿوهان جي غصي ۽ ڪاوڙ سبب ڀڳتي ڪل ڀڳاڻ ڪري ٿئي اس ڪئي هون، ان ۾ ڪنهن ٻي ڏوڃ ڪرڻ آهي. اسان کي ڀڳتي ڪرڻ جو ڦل ملو ٻوڙ سان! اسان ئي ڪرڻا ڪري اهو ڦل ڀڳاڻ ڦل اسان جو اڏار ڪرڻ ٿئي. لارڊ : ٻوڙ ڪيو! ٿوهان مهاندر جا ڪٿن آهون، غصب ڪرڻ جي لائق آهون مهاندر جي ماڻا تان ئي مڪر تي مون کان سراب ڏار وٺو هائي ڇوڪي مون چيو آهي سو لارڊ اڳ ۾ ٿوهان جو سراب مني وڻندو جي وڻندو مان ٿوهان جو چيو هوندو ۽ وڻندو ۽ ڪٿن ڪرڻ لائي منڊرو ٻوڙا منڊر واکاس ئي شو ڀڳتي ڀڳوان وڻندو جي هٿان مڪئي وئي ٻوڙ اسان حاصل ڪندا.

سولتجي ڀولڻ : اي وڻندو! لارڊ جو چواب ٻڌي، شو ڪٿن ڏارو ٻوڙن لسي وارا ٿيا. لارڊ ڀڳوان جا ڪٿا لارڊ ڳالهيدي، وڻندو وڻندو ڪاشي ۽ ٻيو چيو جتي ڪاشي - وڻندو جي ڦيرڻ، مني، شروڙ، - شروڙ ۽ ٻوڙ ۾ سڌ ٻڌ وڃائي وڻندو، ڪجهه وقت کانپوءِ شو - لار جي سڌي وڻندو ۽ شو - لار جي منڊرو ڪٿن جي ٻڌڻ لار ٻوڙ لوڪ ڏانهن وڙاڻو ٿو، ٻوڙا لوڪ ٻوڙن جا ڏسي ڦل ٻوڙا اکر ٿولن (شڪر) جي سانڌي ۾ لهن وڻندو آهي. اسان اڳي ٻوڙا جي چوڻ ۾ لمسڪار ڪري ٻوڙا ڪئي.

لارڊ : اي ڀولڻ! ٿوهان ساڳي ٻوڙ جي چال وارا آهون. ٿوهان جي ڳال ڳال ٻوڙا ٿيا. جي مها وڻندو تان ٻڌي آهي. ڀڳتي ماڻو، ڳال ماڻو، ٿوڙ - ماڻو، دان ماڻو ۽ ٿوڙ - ماڻو وڻندو ٻوڙ ٻوڙ مون وڻندو تان چڱي طرح ٻوڙا آهن، ٻوڙ شو - لار جو ڳال ٿيا، شو - لار ۽ شو - لار (ٻوڙ ۾ ڀڳوان شو جو چوڻ شو جي شادي ۽ ڪر هٿ ٿوڙ ٻوڙ ڪرڻ، سراسر ڪرڻ جو چوڻ) وڻندو، ٿوهان ڪالو ٻوڙ کي ڦل ٻوڙ جي طاس ۾ ڪال آهي. ٻوڙ تي ئي ٿوڙ جي شروڙ ۽ ٻوڙ آهن. ٿوهان منهنجا ٻوڙ آهون ۽ مون ئي ٻوڙا ڪرڻ. (هو ٻوڙ - ٻوڙ - ٻوڙ - ڪاشي وڻندو ڪئي) وڻندو سنگهنا (۲) - سرشتي ڪنڊ

جو بانڊر وانگر شڪل ڏسڻ ۾ آيس ته اڪدم ڪاوڙ ۾ ڀرجي مڏهن ڦيرائي لڪڙو لڪڙو ڇليا لڳي. سڙامير سڀا ۾ کيس ڪوبه لائق ور (گهرت) ڏسڻ ۾ نه آيو جهڙوڪري اڙس تي وڃ ۾ کڙي ئي مس ته هڪ سندر راجڪمار جي واس ۾ ڀڳوان وشرو اچي سندس اڳيان ايندو. من موهيندڙ وانگر ٻيادر ڀرسان ڏسي راجڪماريءَ هرڪ هاري ڇڏار ۽ جهٽ ٽٽي ور مالا جو هار سندس ڳچيءَ ۾ وڌو. راجڪماريءَ کان سواءِ ڀڳوان وشروءَ جو روپ ڪنهن کي نه ڏسڻ ۾ نه آيو ۽ جلدي ئي ڀڳوان وشروءَ کيس ومان ۾ وهاري انتر ڏهان ٿي ويا. اوچتو راجڪماريءَ کي ڪم ٿيندو ڏسي سڀ لاءِ ڏسي اڙس تي ٻڙهجي ٻڙهجي ماڳ وارا لڳا. ٿارڊ نه ٿا اچن ٿي مونڱ لڳو مس ته شڪر جي دولن کيس ڪهڪاري ڇهرو، ”اي ٿارڊ مٺي! دولن اچاڻو اچي ڪام. ٿرندا ۾ هن سندر روپ ۽ بانڊر واري مڏهن سان پاڻ کي ڏرار ڪهر اللهئي!“ ٿارڊ دولن جي وچن تي اهي ٻاهر ٿي وار ۽ اڪدم آري ٽٽي ٻڙهجي شڪل ڏسڻ لڳو. سڄو، اچو، بانڊر وانگر ٻڙهجي شڪل ڏسي غصي ۾ لال ٻٽي ٿيون شڪر جي دولن کي سراپ ڏيڻ لڳو، ”لوهان ٻڙهي اراههڻ روپ ڌاري دولن تي اچي لڏولي ڪري رهيا آهيو جهڙوڪري لوهان اراههڻ جي سڌان هوندي ته راکاس اتي اڙندا.“ اهڙيءَ طرح سراپ ٻڙي ڪري اڪل شائبه دولن سان اشرر جو حڪم سمجھي ڪري اداس من سان ڀڳوان شڪر جي ڏهان ۾ لڳي ويا. (حشر در مهادار شمرو. ڪاشي وشرواٿ ڪمڪي) رڊر سڳوٽا (۲) - سرشتي ڪنڊ (۱) اڌاء ۳ سماپ.

ٿارڊ جو ڀڳوان وشروءَ وٽ وڃي کيس سراپ ڏيڻ

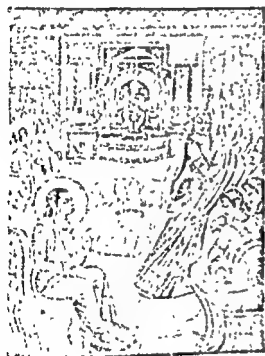
سوٽجي دهرائج: اي موهيندڙ! شڪر جي ماڻا ۾ مڙس ٿارڊ، شڪر جي دولن کي سراپ ڏيندي شڪر جي ماڻا کي نه سمجهي سگهرو. البت وشروءَ کان ڪهل ڪهت مٺي باد ڪندي ڇڏي اندر ۾ اڳيان (سند) جي آڻ ٿيڻ ڀڳو ڪاڻي اتي چوڻ ڪرڻ. دهرائج سان باهه. ڀروءَ جلدي ئي ٿارڊ وشروءَ وٽ وڃڻ وڌائي اچي ٻڙهو. ٿارڊ: (چروش ۾ ڀرجي) هري! لوهان ڪوئي آهرو. ٻڙي جي ٿولي ڏسي لوهان ڪڏهن نه سڙي سگهندا آهرو. لوهان ٻڙهجي ماڻا وڃي ٿارڊا هوشيار آهرو. ائين سڄي ۾ ڏهرائجن کي امرت ٻيڙي ڏيڻن کي مدرا ٻيڙي لوهان ڪوئي (مڙهي) روپ ڏارو. ڇوڪڙن رڊر (شڪر) ڀڳوان رڊر جو ڏنو ته اتي وڃي هئا ته لوهان جو ٻانڊر ڦوڙجي ٻڙي هاءِ ڪنهن شڪيءَ واري سان شايد لوهان جو ٻنڊ نه اٿندو آهي! لوهان هالن مان ٻڙي هاءِ ڪنهن شڪيءَ واري سان شايد لوهان جو ٻنڊ نه اٿندو آهي! لوهان هالن مان سراپ ڏيڻي لوهان کي اهڙي سڳو ڏيندس جو وري ڪنهن سان ڪهت نه ڪري سگهندا. اي وشرو! باد وڌو لوهان دولن کي اهڙي ته ڏيئي ڪو آهي ۽ چئن ماڻهوءَ جي روپ ۾ مان ڏکڻ ڪوڊ وار اڳيان ٿيڻ لڳي لوهان کيس ماڻهوءَ جو روپ ڏارو.

ایکړان ډاډر ځکار کي چمتو کيدو، ښادر ۽ ديولان پر سرپشت وړللو.

المن چارلدي لارډ آلي کړو. لهو من جو من پر ستون کيدو دوژللو ۽ وکون کيدو. موږني
اپني وشوړه وند اهدو. وشوړه ايکړان کي اښکلمه پر وندل ډسي چوځ لېکړ.

لارډه ايکړان! اروهان چو ډير ښکته راجا شيل لږدي آهي. سندس ډيۍ شادي کړځ لالځ
اچي لي آهي. راجا ښهچي ډيۍ چي سرهسر وچي چوځو غوږ ډډر شوږ سان لياراون
کري رهږ آهي، چوښکري چن کي طرف کان راجا ځکار اچي رهيا آهن. مسان ډه اروهان
چرلي داس آهيان. ښهچي ډه راجا وښتي آهي ډه اروهان چوځو موږني کړيا کري موږن
کي ډاډ چوډسندر روپ ۴۰ کډو چوډسومر ډه راجا چوځوږي موږني کي ښهچي ډي چارلدي.

وشوړه! (ايکړان شکر چي ماڼ کي
سږهچي کري) مني لارډ! لهک لون لي -
ښکار وچي سرهسر واري چيکه ډسي اهدو.
ښهچي موهي موهچ کډو ډير اهدو. لارډ
کي دلچاه ښهچي کي ايکړان الوږ ډان کي وډا.
اډري پر لارډ ښهچي ډن سولر ۽ سږهچي
لېدو ډسي کد کد لږ لېکړ. مگر ښهچي ډلچي
ډالډر وانگر کي ډس ډو کس ښهچي ډالډر
وانگر ښهچي (مشکل) لږ چي کاد ډير ډ
ښهچي. چلډي لارډ راجا شيل لږدي چي ډيۍ
واري سرهسر چي مکتب ډه اچي اهدو. چنا
چنا ملطن سان راجا ځکار چي وډر اچي
چوځوږي چاه کي وښو ۽ سوچي لېکړ، موږني
ايکړان سان ډاډر سندر روپ ډډر آهي ښهچي
کري راجا ځکار ډس کي ډس مون کي کي

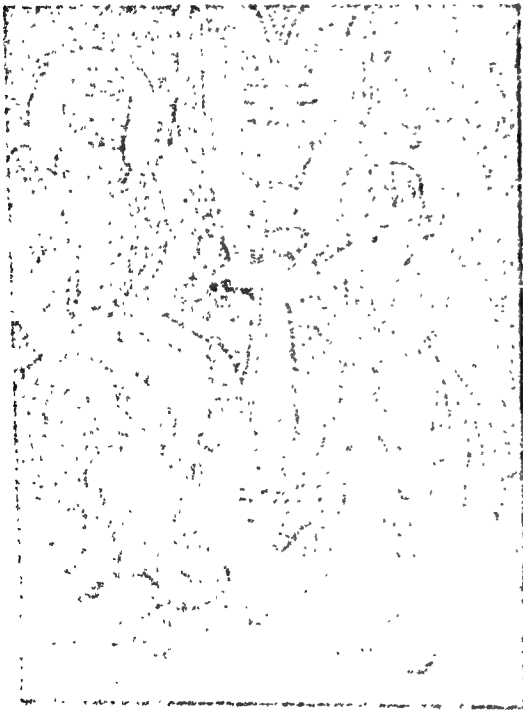
ډو ماڼ ډه ښهچي. ايکړان وشوړه چي ماڼ سان لارډ کسي سپ مالور ۽ راجا ځکار ښهچي
املرکي روپ آهي ډسي لښکار کړځ لښکا ۽ لښکا مهادر چاه ډوډس آيل هلا کي کي
وشوړه چي ماڼ پر لارډ چوډالډر وانگر ښهچي ډسي اليت مفکوره لارډ اله چي اړسان
ډير ۴ کډو چوډو شروع کډو مگر اچي ډوډس لارډ کي کار لږشا ډه موهچ لېدو
ډسي تمپه ډوډس سان لښکا لښکا. هوډالان سپ مالور راجا ځکار ډي شرميۍ چي اليتار
ډه چوډلاري لښکا لښکا. لښوي ډس ولس ډه راجا ځکار ډي شرميۍ هس ډه ورومالا
نن سان ۴ ساهون سان اچي لښکا. سندس شوږا لښکا وډان هلي. چي سپا مکتب ډه
ډي لښميۍ وانگر ډي لښکا. اهدو اهدو چلډي لارډ چي اړسان آلي ډه لارډ

نار د: (وڏائيءَ ۾ ڀرجي) مون اڀريا جي بل سان ڪامدار ئي ڇڏي آهي. وڻندو: (اندر ڇو اندر ۾ شڪر ڇو ڏهان ڪري ان ڳالهه جو نت سمجهي درار ۽ ڇو اٿن) مني نار د! توهان ڏليہ آهيو، توهان اڀريا جا پندار آهيو، ڪيائون ۽ واراڻ سان ڀرندو ماڻهو جي اڳيان ڪامدار ڪي ڪهڙي مجال ٿيندي ڇو کڻي ستائي. توهان سچ پچ سڏ ۽ ڀرندو اوهه چاري آهيو.

وڻندو جا وڃن ٻئي نار د ٺهڪ ڏيندو ۽ غرض ٿيندو اڳتي هليو. (هر هر مبادار شير - ڪاشي وڻندو ڪنگي) وڏائيءَ شهر سنگھت (۱) اڏهاءِ ۲۱ - سماپت.

~~~~~

نار د جو چوڪريءَ تي دوهت ٿيڻ ۽ وڻندو کان سندس شڪل گھوڙ

سوڻجي هوراج: اي مورشير! نار د
وڻندو لڳ مان ٻاهر پنهنجي مرضيءَ موجب
هلندو ٻي واري ۾ ڀڄان وڻندو جي رڳو
هڪ ماها جي لڳريءَ ۾ اچي پهتو.

ڪهڙي ان شور جي شري ورن ڪڇي؟
اصل وڻندو ان شهر کي وٺڪ کان ا-
وٺڪ ڪري ڇڏيو جتي استارن ۽ پورش
ڪلندا ۽ ٺهڪ ڏيندا ٻيا وڃن. -اڻ ۾ اوستان
اهڙا عجيب دنيا جو ڪهه ڪهه سان انسان
جي من ۾ آڻائون ۽ ارڻائون ڇاڳي اُن
وري هڪ سندس مخالف ۾ هڪ راجا پنهنجي
سندر ڪنيا جي سواهر وڃائڻ لاءِ شوب ڪرما
ڪرم ٿياريون ڪرائي رهيو هو. راجا جو نار
شيل لڏي هو ۽ سندس شريوڪ ڪنيا جو
ٻار شريوڪي هو. نار د ۽ اچي مخالف جي در

وت پهتو. راجا نار د کي ڏسي ڏاڍو ٽنڊ ٽنڊ ۽ نار د کي منڪار سان وهاريو. ڏوڏ راجا
پنهنجي ڌيءَ کي گھرائي نار د کي هٿ جهڙي ٻار لڳائي، ”هوراج جي“ منهنجي ڌيءَ
شاديءَ جي لائق ئي آهي. -رندو ۾ پنهنجي ٻئي ٻار ڇوڻي ٻڌي مگر توهان لڳائي شريوڪ
(پرست، پرست ۽ ورهائڻ جا پائيندڙ) آهيو. ڪرما ڪري هن جو ڪريءَ جي سهارو ۽ سهارو
ڪجهه اڏاڻو ۽ هڪ ڏاڍو سٺو ٿي پوي.

نار د: (جهڙڪريءَ جي سونڀ ۽ سونڀا ڏسي حيران ٿي ويو) راجا! اوهان جي
ڌيءَ ڪنڊا ڏاڍي ڀڳن واري آهي (نار د جو پنهنجو من هٿ ٿي لڳو) هن جو پٽ شريوڪ

برهما دي البني [سرشتي کند (۱)

يا پرش کي ڏسي پوءِ، بربٽ، پشاڇ (راڪاس)، ڏانڀا ۽ آتم خور وغيره ڏهر ڪرڻ ڏور
 اچن ٿا ۽ رڌراڪه، مالها جي ڌارڻ ڪرڻ ماڻهوءَ (ستري ڊڄي پرش) کي ڏسي ڌار ٿا نون
 جهڙوڪ، انڊر، ورڻ، وشنر، ڊاري (درڳا، ڳڻيش، - رڇ، پرن ٿين ٿا ۽ اهي پراڻي
 هن لوڪ ۾ سڪ ڀڙڪي اٿت ۾ شو. کي حاصل ڪن ٿا. (هر هر مهادر شورو ڪاشي و شو.
 نات گنگي) وديشور سنگهتا (۱) آڌاء ۲۵ - سماپت ٿيو.

وديشور سنگهتا (۲) سماپت

منشين جي جوڙيءَ ۾ جي ٿا اچن - ارهمن، وٽس، شردر جي ٿا پٺن،
 استارن، ڪتري، ٿي اوت شو جي وٺن - سگور ٻارم ڪٽ ٿي ٿا پڙهي وڃن.
 سدا - شو جي پڙهيءَ ۾ من ٿون لڳاء ڪري - پرجا انهي اڳيان سر جهڪاء،
 شو - لنگر ۾ دل لڳائيندڙن ٿون - اوت شو - پڌ ڪي ٻاليندڙن ٿون.
 وديشور سنگهتا جو ڏال هي ڪيان - نه طاقت رکي ٿي اسان جي ڏان،
 رکي شو ۾ ويس، ٿا کيس باد ڪن - جنم مرڻ چڪري مان مڪي وٺن.

پيوتي (پسي) جي همها

سڀ رشي : اي سرامي! هائي اسانکي پسيءَ جي لڳائڻ جي ۱۰۰
وڌيڪ سان ٻڌايو.

سولجي هٿراج : اي براهمن! ٻولي (پسي) سڀني سکن کي ڏيڻ ڌاري آهي. پسيءَ
جا ۱۰ ٽوٽا آهن هڪ ”پسي“ ۽ ٻي ”سول-پسي“. ٻيا پسي جا وري ۳ قسم آهن.
(۱) سوليت (۲) ساريت (۳) لوڪڪ. پوريان ۲ ٽوٽن (پراعت) ڪٽري ۽ وٺڻ لاءِ ۽ ٻيون
قسم هائي پي لاءِ براهمن کي منع ۽ چل سان پسي وٺائڻ ڪوري. رشي جا ٻائيءَ ۽ چواري
۲ سڀني لاءِ پسي وٺائڻ بلڪل ضروري آهي ۽ مڙهه جي اڇا ڪندڙن لاءِ به. مٿي (۱) ۽
ٻي ٽي لڪڻ واري لنگ لڳائڻ کي ”پراعت“ ڪري چيو آهي. ٽهڙي لڪڻ ۾ پوري منع
”اور“ ۽ ٻيا ٻه ٽوٽا ڪڍڻ سڀل آهن. ٻئي ٽوٽا لاءِ (پاڻي) ٿي ۽ ٻئي ڪٽڻ، ٻئي لڪڻ،
ڪٽڻ (پي) ٿي، هٿن (ڪٽڻ) ٿي، ٻانهن ٿي، چالي ٿي، ٽن (ٽائي) ٿي، ۽ ٻيوهه ٻن
ٻن جي شتون ٿي پسي لڳائڻ ڪوري، جتي ٻه ٽوٽا ٿي سو ٻن وٺڻ واري لاءِ سو ٿي. ٻئي
ٻن کي پسي لڳائڻ کي ”ٽوٽا“ چيو آهي. [هر هر مهاندر شهر - ڪاشي وڌيڪ ڪشي]
وڌيڪو سنگھنا (۱) ۱۰۴ - ۱۰۵ - ۱۰۶.

[۱۰۴-۱۰۵-۱۰۶]

وڌيڪ جي ڌار ڪرڻ جي وڌي

سولجي رشي : اي سرامي! هائي اسانکي وڌيڪ جي ڌار جي ڌار ڪرڻ - هر
[ڌار] ۽ ٻئي ڌار ڪرڻ [ڌار] جي همها ٻڌايو.

سولجي هٿراج : اي رشي! اڳئين سڀني ۾ شر - ٻيڪڙن سڀني لوڪن جي اڳڪاڻ لاءِ
جو اڳئين ٻوليءَ کي ڪو هو سو مان ٺهڻ جي اڳيان وٺڻ ڪريان ٿو.

سنگھ : اي ٻولي! اڳئين سڀني ۾ مون ٻوليءَ ۽ من کي سڄي ۾ وڪڻي لڳي ڪئي
هئي. عام لوڪن جي ڪلياڻ لاءِ منهنجي من ٻوليءَ ۽ من کي سڄي ۾ وڪڻي لڳي ڪئي
ٿي. ٻي ٻوليءَ جي آڇ سان ”وڌيڪ“ ٿاڻي هڪ وڏي ٻولي ٿي. ٻي ٻوليءَ جي ڌار ڪرڻ لاءِ
وڌيڪه اڳئين لاءِ سو وري پوري آڏيسا، لڪا، ملجا، ٻيا - ڪٽري، ڪاشي ۽ ٻين
ٻاريت جي ٻائي ۾ اڳئين لاءِ لڪو ۽ ٻيوهه ٻئي لڪا سڀني وٺڻ جي ماڻهن لاءِ مٿس
ڪو وڌيڪ آڙي، ٻڌو ۽ چئن جي ڌار ڪرڻ لاءِ ٻي لڪا آهي. مگر چيو وڌيڪ ٻوليءَ
وڌي. ”ٻي“ ۽ ”اور“ مٿس سان وڌيڪه ڌار ڪرڻ ڪوري ۽ وڌيڪه جي ماڻها ٻائي
واري ڪشي مٿس، مٿس لاءِ، ٻي ۽ ٻي لاءِ وڌيڪه ڪوري. براهمن ڪشي ٻي وڌيڪه،
ڪٽريءَ ڪشي ۽ ٻي وڌيڪه، وٺڻ کي ٻي ۽ ٻي ڪشي وڌيڪه ڌار ڪرڻ ڪوري.
وڌيڪه هڪ مڙهه ۽ ڪاشي وٺي ۱۴ مڙهه ٺاهڻ لاءِ آهي ۽ سڀني ٻاريت جي لاءِ
ٻي وڌيڪه آهي. وڌيڪه جي ماڻها ڪشي ڌار ڪرڻ واري ماڻهوءَ (استريءَ) جي

چئڻ، ڪٽڻ، سارڻ کي ۾ پٿروش - لنگ چئڻ، سندر استري، ڏن ۽ مال کي ٻراڪرم، عيش
 عشرت جو سامان چئڻ ۽ پٿروش لنگ جي ٻرجا ڏن، مال ۽ سڀاري ٻڙڻ - ولس ڏاڍا واري
 آهي. چر - لنگن ۾ رس - لنگ اراڻي کي اٺر ڦل ڏاڍا وارو آهي. ٻاڻ - لنگ ڪٽڻ کي راج
 جي ٻراڻي ڪرائڻ وارو آهي. سون - لنگ وڻن کي ڏن ڏاڍا وارو آهي. سلا - لنگ سونڊن
 کي مهاڻي ڏاڍا وارو آهي. سٿڪ - لنگ ۽ ٻان - لنگ سيمي جي ڪامڻن کي ٻورو ڪرڻ
 وارو آهي. ٻهٽچر سٿڪ لنگ يا ٻاڻ لنگ نه آهي ۽ ٻي جي لنگ لي - ٻه ٻاڻ ڪري
 سڳوٺي آهي. زال کي ۽ خاص ڪري سڳوٺن کي ٻارلر - لنگ اٺي يا ٻه ٻاڻ جي ٻرجا ڪرڻ
 چر وڌان آهي. ٻروئي مارڻ ۾ وڌوانن زالن لاءِ سٿڪ - لنگ جي ٻرجا چر وڌان آهي ۽
 ٻروئي مارڻ ۾ وڌوانن زالن لاءِ سٿڪ - لنگ جي ٻرجا چر وڌان آهي. اي اٺر ٻهٽچر اٺي
 ۾، جرائي ۾ ۽ ٻڌاي ۾ زالن لاءِ سٿڪ - لنگ جي ٻرجا چر وڌان آهي.
 ٻوروئي مارڻ وارا ٻرجا ڪري ڪير ۽ ٻڪران وغيره ٻرڻا وڌان ڪن ۽ ٻوروئي مارڻ وارا ٻڪرا
 ڪڍل ٻرجن تي ٻرڻا ڪري رکي سگهن ٿا.

رڪ يا ٻه ٻه يا ٻه واري ٽن قسمن جي ٻهٽي آهي. [۱] اڻڪڪ - اٺي ۽ ٻهٽي مان ٻهٽي لڌل
 اڻڪڪ - اٺي ۽ ٻهٽي مان ٻهٽي لڌل. [۲] شور - اٺي ۽ ٻهٽي مان ٻهٽي لڌل. اٺي ۽ ٻهٽي ۾ ڪالڊون
 وغيره ٻهٽي ۽ ان مان ٻهٽي سا عام ٻهٽي ۽ ٻهٽي جي صاف ڪرڻ ۾
 ڪتب آڻي آهي. وڌڪ - اٺي اٺا ٻهٽي جي ٻهٽي ۾ الڻ ٻهٽي ڪالڊون، ٻهٽي ۾ ٻهٽي
 ڪالڊون ۽ ٻهٽي ڪالڊون وغيره اٺا ٻهٽي جي ٻهٽي ۾ الڻ ٻهٽي ڪالڊون ٻهٽي ۽
 ۽ ٻهٽي جي ٻهٽي ڪرڻ لاءِ ٻهٽي (ٻهٽي) ڪير آهي ۽ ان مان ٻهٽي رڪ يا ٻهٽي
 [ٻهٽي] ڪري سا ٻهٽي لڌل ٻهٽي سان آيا ۽ ٻهٽي جي ٻهٽي ٻهٽي آهي مگر اٺل ٻهٽي
 ٻهٽي ڪالڊون، ٻهٽي ڪالڊون، ٻهٽي ڪالڊون، ٻهٽي ڪالڊون، ٻهٽي ڪالڊون، ٻهٽي ڪالڊون،
 ڪالڊون، ٻهٽي ڪالڊون ۽ ٻهٽي ڪالڊون، ٻهٽي ڪالڊون، ٻهٽي ڪالڊون، ٻهٽي ڪالڊون،
 سان ٻهٽي (ٻهٽي) ڪير ۽ ان مان ٻهٽي ڪالڊون، ٻهٽي ڪالڊون، ٻهٽي ڪالڊون،
 معمل اٺا آهي ۽ ٻهٽي ڪالڊون، ٻهٽي ڪالڊون، ٻهٽي ڪالڊون، ٻهٽي ڪالڊون،
 ڪيان حاصل ڪير وارا، اهڙي طرح اٺا شور - ٻهٽي ٻهٽي لڌل ٻهٽي ڪالڊون،
 لڌل (ٻهٽي) سٿڪ تي لڌل ٻهٽي جي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي
 شور - ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي
 لڌل وارو ٻهٽي جي وقت ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي
 ٻهٽي سان ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي
 ڪيان ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي
 ڪري ۽ ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي ٻهٽي

ٻنڌن ۽ هوڪم، شو ڀوجا جو وڌان .

سڀيئي رشي گڏجي : اي سوامي! توهان سڀي ڳالهيون جا چاٽر آهيو. هاڻي اسان کي ٻنڌن موڪلڻ هٿ ڪهڙو ٻڌايو؟

سولتڻي هٿراج : اڻوڪڙي وغيره انهن جي مهلت سان هيءَ شراب ٺهي آهي ۽ شراب مان ڪو به ٻڌا نٿي ٿو ۽ ڪو به اڻوڪڙي وري چيو نٿي ٿو. شراب کي وري ٽن لمون سان ٽٽي ٺهرجي. اڻوڪڙي شراب جو دوا به هلي چلي، آلي واهي ۽ کائي پيئي ٿو. اهو شراب ڇو سڏجي ٿو ۽ سڀيئي وقت واپار ڪندي سمن به اندرون جا ڀرڻ ڀري ٿي، آندڙ وٺي ٿو ٿو. اها دوا هن دوا کان اڻائي آهي. ٽن شراب جي لوستا آهي صفا ٽٽي واري جهڙن به ڪار ٻڌ ڪار ٿي ڀري ۽ آليا ۽ ٻيو ٺهري وقت لڌ ڪي وڃن ٿا. ڪر ڏک ڪرمن اڻوڪڙي ملن ٿا ۽ ڪرمن اڻوڪڙي ڇو ڇو چاٽو رهي ٿو. هاڻي ان ڇڪر مان مڪتي هالڻ واسطي ڇڪر جي ٽٽڻ لڌڻ جي اڻاڻا (شو - ڪراڻ - شو - ٽٽ - شو - منتر چيو - شو - ڪان - شو - ڏيان - شو - چمن) ضروري آهي. اهو ڀرجن شراب سان، من سان، واهي - سان ۽ ٽن سان به ڪري سگهجي ٿو. جهڙن به ڀڳوان جي اڻائي ٿي ڪرڻا ٿيندي آهي، بس ڪرڻا - ان ڪرڻ، من، اڻوڪڙي، ٻڌي (سڄو) ۽ اندرون ٻيوڪڙو پاڻ وس به ڀرجن ٿيون ۽ اندرون ۽ من وس به آڻڻ انهن ”چيو - مڪسي“ چيو ۽ شو لوڪ به واسو ملندو .

سڀ رشي : اي سوامي! توهان اڻوڪڙي جي پاڻ ڪرڻ وارا آهيو. هاڻي اسان کي ٻڌايو ٿو. لڪر وغيره به شو - اڃا جو ڪهڙو ٻڌايو آهي؟

سولتڻي هٿراج : سارو لڪر جا مک ۽ سر آهن. (۱) - سوير - (۲) - بندر - لڪر، (۳) - پرنسٽ - لڪر، (۴) - چو - لڪر، (۵) - ڪرو - لڪر.

ٻيو رشتن جي اڻاڻا ٿي نرسن لعل ٻيڻا ڀڄ جو روپ ڌاري ڌوليءَ سان سٺي وانگر ٻيوڪڙو پاڻ پرنسٽ ڪري ٺهڻ کي ڪيائي ۽ ڏيائي سوير - لڪر چوڻ ٿا جهڙي اڃا جي حال ٻيوڪڙي پاڻ اسان جي اندر به ڇاڻي ٻولي آهي .

سوامي - چانديءَ جي پٺي ٿي، ڌوليءَ ٿي، ٺهي ٿي، ٻيوڪڙي هٿ سان لڪيل منتر ٿي ڀڳوان شڪر جو آواهن ۽ اڃا ڪي اهڙي هلندڙ ۽ هڪ جڳهه ٿي ضرور لڪر ڪي بندر - لڪر چيو آهي. اهڙي لڪر جي سوهڻي ٿي آڻاڻن سان اڃا ڪي. ۽ ان به شو - اڻاڻا رڪجي. ٻيوڪڙي ۽ رشتن ٻيوڪڙي سڌين کي هٿ ڪرڻ ٿو وڃن جي منهن سان ٻڌ ڄاه ٿي شو لڪر جي اسٽاپا ڪئي آهي ۽ اهڙي لڪر کي پرنسٽ - لڪر، پٽروش - لڪر چيو. ڪجهه هوان ٺهرائي، اڃا به ڪجهه شاهوڪار، ڪجهه ڪارنگر کان شو لڪر ٺهرائي ان جي وٽ منهن سان اسٽاپا ڪئي آهي ٿو اهو ۽ پرنسٽ - لڪر چيو. لڪر، ٿاڻي، ٿاڻي، لڪر، هڏي، مسٽڪ وغيره به اڻاڻا لڪر ٿي چو - لڪر چيو. جبل کي پٽروش (پرنسٽ - لڪر) لڪر (۶) - لڪر ٿي ٿو ٺهرائي ٿو پرنسٽ - لڪر چيو وٺڻ ٿاڻ ۽ ٻوٽن کي به پٽروش ۽ لڪر

[illegible]

شجي ۾ ڪٽائڻ لڳي سڀني کي سنگهار (ناس) ڪوڻ وارو رند در اراجمان آهي. شجي لوڪ جي مٿان اُٿسلا لوڪ ٽائين ۵۶ ڀرن آهن پر شجي لوڪ ۾ ”گمان - ڪٽائڻ“ نالي لکرا آهي جتي وديشور لڪل (غائب يا اُدرشد) روپ ۾ رهي ٿو. اُٿسلا لوڪ جي اٽس ۾ ڪٽل - چڪر آهي جي وديشور جي وراث (نام وڏي) روپ ۾ چور ورتن ڪڍل آهي ۽ اڏي سڀ لوڪ مٽر ٿيا ۽ ان جي هيٺان ڪرم ۾ چور پورڻ ۽ ان جي مٿن گمان ۾ چور پورڻ آهي (ڪرم - ماڻا ۽ گمان - ماڻا). ڪرم پورڻ ۾ ڪرم جي اڏسار پراڻي جدا جدا ڪوڙن ۾ اچي چڪر ڪاٽي ٿو ۽ نقش ٺهڪر جي پوڄا ڪوڻ وارا ٿي مٿن گمان - پورڻ - ۾ رهن ٿا. ڪرم لوڪ (ڪرم پورڻ) ۾ اڏ پورڻ پوڄا ڪوڻ وارا ۽ اڏاڻاڪ پوڄا ڪوڻ وارا گمان لوڪ (گمان - پورڻ) ۾ رهن ٿا. جي مٿس اُٿسلا وديشور ڏرم ۾ رهي پڳوان ٺهڪر جي پوڄا ۾ لڪل رهن ٿا سي ڪال - چڪر کي ۾ ٻار ڪري وديشور جي وراث لوڪ جي مٿن ڏرم روڻي پل (ڏالڊ) وٽ پوڻ ٿا. ڪوڙي هن پل جي واراڻا ڪٿي؟ ”اُچر پورا“ جهڙوڪ ان جو رهن آهي. سڄ اُٿسلا پورڻائي دها هن جا ۴ پير آهن. ساڳياڪ شرو لوڪ جي دروازي تي ڪوڙو پيل آهي. ڪها هن جا جهڙوڪ سڱ آهن شاني ان جا ڪن آهن. ورنن جي ڏني ان جو آواز آهي. آسڪا (ايشور ۾ وشراس) ان جو رهن آهي. وشراس ان جي سرشت پڏي آهي. هيءُ سڀ ڪرم ۽ ڏهاڻ جي لڳائڻ جدا ساڻن آهن جهڙوڪ سان ساڻا ڪري ساڏر دهر پڳوان ٺهڪر کي پائي سگهي ٿو ۽ ان ۾ ڏرو - شڪ ڪراهي. ”آليا ۾ اچي رهيو آهي“ اُدر سڄوڻي تي آند پائڻ ۽ مڪي آهي. جهڻ - روج دهر لا اولاد ڪري ٿو ڪري ٿو رهن ٿي شرو پڳوان پڳن جي اُٿيان کي ٿاس ڪري - شجي روڻي ڏني ٿو. اڪيان وڃي سان شرو - گمان پوڄوڻ پراڻي اچي پڳوڻ ٿي. اڏر سڄوڻ گمان ورن ٿورو گمان پڏو آهي ۽ پوءِ وديشور کان پڏو پراڻي شرو لوڪ جي گمان جي شرو پڳوان ٺهڪر آهي ۽ جن تي اُنهن جي ڪوڻا ٿي. ساڏڪ (شر پڳوڻ) کي ٿورو جي ٿو ٿو لک جهڙوڪ ڪري پڳوان شرو جو وڏا پڳوڻ (پڄا ورت ۽ وڏ مٿن سان سان) پوڄا ٿورو پڄا پراڻا وديشور شرو پڳن جو سڄو ڪار ڪٿي. شڪر ۾ ۽ اُنهن جي پڳن ۾ ڪوڻ ٿورو ڪوڻ وديشور پڳوڻ شرو - پڳوڻ ورن جي - شجي ڪوڻا چالي ٿو ۽ وديشور جهڙوڪ شرو جو جهڙوڪ وديشور ٿورو اڏوڻو پڳوان جي وديشور ٿورو وديشور ٿو ۽ ان ۾ ڪوڻ شڪ ٿو وديشور. شرو پڳوڻ جي اُدر جي ۽ ان کي پراڻي ڏاريءَ جو روپ سڄوڻ ٿورو جي ۽ وديشور مٿس وديشور ٿورو پراڻي جي وديشور ٿورو وديشور. پڄا ۽ ڏهر - ٿو شرو - پڳوڻ (پڄا ۽ پڄا) اڏوڻو پراڻي اُنهن جو ٿاڏي، پيٽي ۽ ڏاڏڪ سان وديشور ڪٿي. اڏوڻي شرو پڳوڻ ۽ وديشور جو وري جهڙوڪ ٿو ٿي. (شر جو وڏوڻو شرو ڪاٽي وديشور ٿو ٿو وديشور سڄوڻا)

[illegible]

پر ټو منتر، ښځن - اکرون وارو منتر ۽ شو ږيگت

سپيلي رشين چيو: اي سواني! ڇاڻي اسانکي ٻيو لنگي روپ - "پر ټو" منتر ۾ ماهر ۽ شو - ږيگت هابت وستار سان ٻڌار؟

سوتلجي مهرلج: اي مورشو! ارهان ڏاڍو سندر - رال ٻڌو آهي، جهجهو ٻڌو آهي، لفظ مهادر ئي ڇاڻو وارو آهي مگر مان مهادر جي ڪرڻا سان ان ڇو لڪ ڇڙاب ٻڌان ان. "پر" معنل پر ڪرائي معني سنسار ساگر ۽ "ار" (ٽر) معنل "لاو" معني اهڙي. سڄي اندر جي معنل آهي ته سنسار ساگر مان پار پهچائڻ واري اهڙي. ايه طرح "پر" لفظ جي معنل آهي، پر ٻيو معني مهاڃار ۽ "ن" (ڻا) معنل "لڻ"، "و" معنل ارهان ۾ معني ارهان ۾ (آلما) مهاڃار ڪرڻ آهي. ٽين طرح معنل آهي ته "پر" دور سان "لڻ" معنل لڻي وڃي، "و" معنل ارهان کي، اڄ سان موڪله ڏانئون لڻي وڃي معني حساب ڪندڙ کڻي ٻيو معني طاقت سان مڪتي ڏئي، ڇو ٿيندو طرح معنل آهي "پر" پراڻو "ار" اکرون روپ معني ماڻا روپ مهوشور کي ئي لڻن شو روپ - ڇاڻي هن روپ ڇا ۾ قسم آهن هڪ لڏو ٻيو وڏو. "اورم" لڏو روپ آهي ۽ "لڏو شراڻ" وڏو روپ آهي. جهڙن ۾ ۵ اکر صاف ڏيکاريندا آهن. ائين جهڙوڪ "ا. ا. او. . (ارڙي) - لاد (آواز) لڏو روپ آهي ۽ جهڙن ۾ ۵ اکر صاف ڏيکاريندا آهن ته "لڏو م. ش. وا. ا" - شو وڏو روپ آهي.

پر ٽي، چل، لڏو، واڙ، آڪاش آهي ۵ پوس آهن ۽ شيد، سورن، روپ، گند و شير ۵ وشه. آهن اهي ڏهه ئي ملائي انسان ڪهڙن پڇاڻا سان ڪوٺڻ ڪري ٿو ۽ اهڙي انسان کي پرورائي مارکي معني سنسار جي مهاڃار ۾ ڦاٿل ڇڏو ۽ اهڙي سنساري ماڻهوءَ ته "لڏو" - پر ٽو منتر "اورم" لڏو رهندو. اهي ڇهه ڪي پرورائي مارکي (لڏو، چڙهي ۽ ماڻا ۾ لڏو - ڦاٿل) انسان آهن تن لڏو "وڏو" پر ٽو منتر "لڏو شراڻ" لڏو رهندو.

"پر ٽو" منتر: ۹ ڪروڙ ڇاڻ ڪرڻ سان ماڻهو بند ٿئي ٿو. وري ٻيا ۹ ڪروڙ ڇاڻ ڪرڻ سان پر ٽي. لڏو اي ماڻهو جيستائين ٻائي ٿو. وري ٽيون ۹ ڪروڙ ڇاڻ ڪرڻ سان چل. لڏو اي ماڻهو سڀ ٻائي ٿو. وري چوٿون ۹ ڪروڙ "پر ٽو" منتر حساب ڪرڻ سان ماڻهو اڪي. لڏو اي جيستائين ٻائي ٿو. وري پنجون ۹ ڪروڙ ڇاڻ ڪرڻ سان واڙ. لڏو اي جيستائين ٻائي ٿو. اهڙي طرح وڌيڪ. وڌيڪ ۹ ڪروڙ ڇاڻ ڪرڻ سان آڪاش لڏو، رس، روپ، گند و شير ۵ منتر ٽي رشين ٽي جيستائين لڏو ۾ ٻڌو ۽ سنسار سان ملي هڪ روپ ئي وڃي ٿو. اڏوڻ "پر ٽو" جي رشي، گند لڏو، لڏو، و شير ۵ سان منتر اڇاڻا ڪرڻ کپي ۽ پوء منتر ڇو ڏهن لڏوڻ سان سنسار ۽ لڏو ۽ لڏوڻ سان بند ڪرڻ ٿو. پرورائي معني سنساري ۽ پرورائي معني لڏوڻ ۽ لڏوڻ ۾ ٻنهي لڏوڻ لڏو. پر ٽو - منتر: ۱. لڏو لڏو آهي.

شو - ږيگت ۽ ٽن نهن جا لڏو آهي. (۱) ڪروڙ ۹ ڇوڙي لڏو - پر ٽو منتر حساب

پورې . چېست ، سالورځ ، پښې مومي ، پټرور لسي شورو لکشر پر باوس لست لي پېگوان
شور . چې پرچا ، ۱۲ پراخه ډېر پراخ لست ؛ سکر جي پراخې گندې آهن . کړکچي
سکرالست سان سالورځ جو مومي ، لومړۍ لست ؛ مرکشر لکشر هچي نه ديويږي چې پرچا
امر تل ډيځ واري لومړي آهي . آسره سڼي لومړي ؛ آسره وډې چولس جي آرلور ډيځ
هچي لست ؛ سالورځ وډيک تل چې پراخې لست لسي ؛ ان سان وري چېکځه مېا . آردرا
(سکرالست سان گډ آردرا لکشر ، چوکچي نه پېگوان شکر جي پرچا نه خاص کړي امر
تل ډيځ واري لومړي . ماکه جي اولداهي چولس ، چېست جي چولس سان مېا آردرا چوکچي
سکرالست مومي پر شکر جي پرچا امر تل واري سکرالست کورچي .

کوارک مومي چې آرلور ډيځ سوج چي پرچا ؛ لول ؛ سولي کورچي دان کړکچي
سان کورچي جي لومړي لاس لتي لي . کوارا مچ ، ولکور ، هرڅوډ ، پوهڼ کي دان ډيځ
سان سکر جي لومړي جي خالتي لتي لي . سکر ډيځ کړکچي لکشر پر شکر چي
پرچا سکر ؛ پاڅ چي وډالځ واري همدې . سکر ډيځ کړکچي لکشر پر سکر (سراي
کوارکچي) چي پرچا ، والي پر خالست (وان سان چي چري لتي لتي) بشي لي . پټر وار
لي کړکچي لکشر پر شور پېگوان چي پرچا ؛ پراخه کسي پرچي (ډډ ؛ چالورن سان)
کوارکچي سان امر ؛ اکياکاري سکران چي پراخې لتي . وېست ډيځ کړکچي لکشر پر پوهما
چي پرچا ؛ ماکي ، سون ، کوه . وغره دان کړکچي سان لتي ؛ شاهو کاري پر واډارو چي لور .
شکرور ډيځ کړکچي لکشر پر کليش چي پرچا کړکچي سان سکران پر وکاوډ وځيځي
کړکچي چي خالتي لي وچي لي . چيچر ډيځ کړکچي لکشر پر ، دکالان (مارون چي
ديډل) دککچي (ډيځ مارون چي خالتي) . لومړي ډاري . وډر (شکر) ، وشو ؛ آشواي
سکران چي پرچا سان اکال (بي ولس) مولهو ؛ موم ځوژن ککچي ؛ لومړي چي خالتي
ملي لي . لن ډيځ لور ، لور ، لول ، مالان چي ډال ، مولي ، تل ، لومړي (سکر) مچ ، وغره ،
کوه ، سون ، وغره دان کړکچي سان سکر لورکچي چي پراخې لتي لي .

په . . . چي لن سکرالست پر سيمي ديډالځ چي پرچي سرېشت آهي منکچي
(لومړي) مومي پر انان چي دان مې لاس کړکچي وارو آهي . پوه مومي چي وړور مومي
سانه لومړي کي وس پر وکي لور آهار وچي کړي مچيډ لالځ کاتري چي چيچر چيچر کړکچي
تورچي ؛ لور لست چيچر . اکون واري "لور لست خواد" مچي چيچر چيچر کړکچي کورچي .
سارو چيچر مومي . لاد سروب آهي پټر ډيوي آهي ؛ لاد شو آهي ؛ پوهي چيچر مچيډ
نر لکچي آهي . کور ، ډډ ، مکر ، کسډ ؛ ماني ماني پټر مچيډ چيچر . اوژي پټر مچيډ ؛ لور لست
سان لور لست مومي "لور" کړکچي کړکچي پرچي ککچي چيچر سان چيچر . مکچي ملي لي ؛ ان پر
سکر شکر مولهو (لور لست مولهو شکر) . کاسي وشو لالځ ککچي) وديخوړو سڼگوما (۱)

مورتي پوڄا ۽ وڌي

سڀ ريشين پڇيڏو: اي سندن ڄا شرومڻي! هاڻي اسان کي مٽيءَ وغيره مان ٺهيل مهادي جي ليک، جي پوڄا ۽ ان جي ڦل ٻاٻٻ وسار سان ٻڌڻ جي ڏاڍي چاهندا آهي.

سوڻجي مهراج: اي رشيڏو! توهان ڏاڍو سٺو سوال پڇيو آهي. مٽيءَ وغيره مان ٺهيل مورتي لنگال دڪن کي ٺاس ڪرڻ واري ٺهيندي ۽ ان جي پوڄا ڪرڻ جو اذڪار ٻنهي استرمان ۽ پرنن کي آهي. ڪوه، لنگ يا انڊيءَ مان مٽي اٿي، سندر مورتي ٺاهي پندر آسن تي ٺاهي رکجي. مورتي ڪٽيش، سورج، درگا ۽ شڪر پڳران جي ٺهي سگهندي آهي ۽ ڪهر وغيره، سورهن شين سان پوڄا ڪرڻ گهرجي. ڪهر ۾ ٺهيل مورتيءَ لاءِ پاءُ ٿورو جهٽرو پوک رکجي. ٻاهران ڪنهن ماڻهوءَ کان ٺهرايل شر لنگ جي اڳيان سهر ٿورو جهٽرو پوک رکجي ۽ دوتان کان استاڻت ليل مورتيءَ اڳيان ٽن سهرن جهٽرو پراساد رکجي پر ٻنجهڙو پاڻ ٻرڪهت ليل مورتيءَ اڳيان ۵ سهرن جهٽرو پوک ۽ پراساد رکڻ گهرجي.

لوھ يا ڌاتو جو لنگ، ٻارهن آڱرائن واکرو هجي ته ان کان ٻيڙ ۽ هڪ آڱر وڌيڪ يعني ۲۵ آڱرائن ٻڌو هجي. اهڙيءَ طرح جهٽري واکر ته ان کان ٻيڙي ۽ هڪ آڱر وڌيڪ ٻڌهائي شو لنگ جي ٺاهڻ مهل خيال ۾ رکڻي آهي. ٻها پوڄا لاءِ ماڻهن کان ٺهرايل لنگ جي اڳيان ٽه سهر پراساد رکجي، ريشين جي استاڻن ڪيل لنگ جي اڳيان ۱۰ سهر پراساد رکجي ۽ ٻنجهڙو پاڻ پيدا ليل لنگ جي اڳيان هڪ هزار سهر پراساد رکڻ گهرجي ۽ ٺهڻ کان سواءِ چل، ٺيل، خرشبوهار شيرن، لنگ، چادر، گل ۽ وغيره هر هڪ لنگ جي آڌار اوسار ڇاڙهڻ گهرجن.

دوتن کي سنان ڪرائڻ سان آتما جي شدي ٺهندي آهي. لنگ لڳائڻ سان ٻجه جي پراڻي ٺهي ٿي. پراساد رکڻ سان عمر وڌي ٿي. ٽوپ ڏيڻ سان ڌن وڌي ٿو. ڊيپ (ڏيڻو) ٻارڻ سان اندر جي روشني وڌي ٿي. ٽائبول (ٻان ۽ سرپاري) ٻارڻ ڪرڻ سان پوک (عيش و آرام) جي پراڻي ٺهي ٿي. امسڪار ۽ ڇاپ ڪرڻ سان سکر ۽ لاپ حاصل ٿين ٿا. ٻه ڪٽيش جي پوڄا شڪروار، سانڙو ۽ ٻڏي سڙي چورس ٿي ۽ پوءِ مهيني ۾ شبتا لکشت ۾ ڪرڻ گهرجي ٺهڻ ڪاهوءَ اڳ ورن ڪڍڻ ڏينهن تي جدا جدا دوتان جي پوڄا ڪرڻ گهرجي. ڏينهن جي معنيٰ آهي سج اُڀرڻ کان وٺي وري سج اُڀرڻ تائين. ڏيڻ جيڪا اڏ، ڪال (صبح جو سج اُڀرڻ کان) ۾ هجي ته دوتن جي پوڄا لاءِ سمجهڻ گهرجي. ۽ منجهند کان پوءِ هجي ته پٿرن جي شراڻ ڪرڻ لاءِ سمجهڻ گهرجي. هر هڪ مهيني جي اولاداشي چورس تي ڪٽيش جي پوڄا ڪرڻ سان ۱۵ ڏينهن جي ٻان جي شائتي ٺهي ٿي پر ڇيت جي اولاداشي چورس تي پوڄا ڪرڻ سان هڪ مهيني جي ٻان جي شائتي ڏيڻ واري ٺهي ٿي، مگر شڪو جي سورج ۾ ٻڏي جي چورس تي ڪٽيش جي پوڄا سڄي سال جي ٻان جي شائتي ڏيڻ واري ۽ اتر ڦل واري ٺهي ٿي. سانڙو مهيني جي آرتار ڏينهن ڏسڻ لکشت ۾ ۽ ماڳو، سڙي سميت ٿي سورج جي پوڄا ڪرڻ

وانس هڪ چيٽرا لهندا آهن) ۾ ڏينهن ستر ڦلڌاڪ آهي. ڏينهن کان ستر مڪر سنگر والڻ
ان کان به ڏهوڻو ڦل ڏيڻ وارو سونج ڪرڻ يا چنڊ ڪرڻ ۾ مقرر آهي. پر مهاڀرڻ جي
سنگر ۾ ستر ۽ سڌ ڪرم هزار سونج ۽ چنڊ ڪرڻ کان به وڌيڪ چيٽو.

لهيا ڪندڙ ڇوڙي ۽ جتي - پرڻا ٻرجا جي لائق آهن، مگر پراڻو ۾ ڪاٿريءَ جو نسب
جواب ڪندڙ آهي سڙي وڌيڪ دان وٺڻ ۽ ٻرجا ڪرڻ جي لائق آهي ۽ ۲۴ لک ڪاٿري
ٻرجو ڪندڙ پراڻو وڌيڪ ٻرجا ڪرڻ جي لائق آهي. ڪاٿري جواب ٿي لوڪ کان اڇاڻڻ ۾
سازڻ آهي.

استري هتي يا پرڻا مڪر جي بکر ۾ ٻاهر لهندڙ هجن ۽ انهن کي ان دان ڪڍي. اها
گڏوڏ (مکڻ يا ٻيڻ) جي دان ڪڍي ۽ اُتر ڦل ملندو ۽ جي ڪو ڪرڻ سان دان ڏيڻ لاءِ اڌ
ڦل ملندو ۽ ارڪن يا شين (ڇيڻن) کي دان ڪيو ۽ ڇوڙون حصو ڦل ملندو. غريب پراڻو
کي دان ڪرڻ سان سکر ۽ ٽپ ملندو پر سڌ يا ڪاٿري ڪندڙ، ودوان ۽ ويدن جي ڄاڻو
پراڻو کي دان ڪرڻ سان انهن کان به وڌيڪ ڦل ملندو. کيس مان ٻيڻ لاءِ ۽ گورو دکشتا
۾ مليل دان دانا (دان ڏيندڙ) کي اُتر ڦل ڏئي ٿو. ڪٿريءَ کي ٻيڻجي ٻل مان مليل ٻيڻي
جي دان ڪرڻ سان اُتر ڦل جي پراڻي ڪرائي ٿو. وٽس جهڪڻ وٽس واپار مان ڪمايل
ٽن دان ڪندو ۽ کيس به اُتر ڦل جي پراڻي لهندي. شورو شورا ڪري ڏن ڪمائي دان
ڪندو ۽ کيس اُتر ڦل جي پراڻي لهندي. استرين کي ٻيڻجي ٻيڻي يا ٻيا ڪاڻ ملول ڏن
جي دان ڪرڻ سان اُتر ڦل ملندو.

گورو ڏوٽي (ڀڙمي)، ٿر، سون، کجه، وسر (ڪڇوڙ)، اُن ٻڙ، چاندي، لوڻ، پيٽو ۽ ڪنيا
وغیرہ ۱۲ شيون ۱۲ ئي مهين ۾ ڪڏهن به دان ڪري سگهجن آهن. گورو دان ڪرڻ سان
شورو جا، من جا ۽ وائيءَ (ڀڙان) جا ٽيئي قسم جا ٻاپ لاس ٿين ٿا. ڀڙمي (ڏوٽي) دان
ڪرڻ سان هن لوڪ ۽ ٻرلوڪ ۾ جس ۽ نامر جي پراڻي ملي ٿي. ٿرن جي دان ڪرڻ سان
ڏکڻ ۽ موم جهڙن ڪشتن کان چوڻڪارو ملندو. سون جي دان ڪرڻ سان ڀيٽ جي ٻيڻارين
کان چوڻڪارو ملندو. کجه جي دان ڪرڻ سان ٻن ٿروڙي ۽ ٻيٺارو لهندو. وسر (ڪڇوڙي)
دان ڪرڻ سان عمر وڌائي. اناج دان ڪرڻ سان اُن ۽ ٽن جو واڌارو لهندو. ٻڙ ۽ لوڻ دان
ڪرڻ سان منا ۽ مرادي طعام نصيب لهندا. چانديءَ جي دان ڪرڻ سان وڻو (طافس)
کي ٻيڻي ملندي. پيٽو دان ڪرڻ سان ٻن ۾ هر طرح طافس ايندي. ڪنيا جو دان سکر ۽
سمونا جي ڏيڻ وارو لهندو. سڀني ڏندرن جي ٿوٽي ڪرڻ وارن شين جي دان ڪرڻ سان
ديوتا ٿورن خوش ٿين ٿا، وڏا دان ڪرڻ سان ڪيان جي پراڻي ملي ٿي. جهڪڻ ڪيڏهن
وت ڪٿه به نه هجي (غريب هجي) ۽ وائي دان ڪري منا ٻول ٻولي ۽ ٿرڻ سان هلي
۽ ٻڙي دان ڪري يعني ساڄو ۽ سڌو سان ٻن کي منا ٻيڻ سڀڪاري. مطلب نه ٻڪو،
دان، ٽپ ۽ سڌ ڪرم سڀ ايترو. اڀڻ ڪرڻ سان هن لوڪ ۾ سکر ۽ ٻرلوڪ ۾ مرڪه ملي
ٿو. (هر هر مهاڀر شيو ڪاشي وراثت ڪمڪي) وديشور سنگيتا (۱) - آڏهاڙ ۱۵ - ساڀس.

مورتي پوڄا ۽ وڌي

سڀ ريشين پڇيو: اي سندن جا شرومڻي! هاڻي اسان کي مٽيءَ وغيره مان ٺهيل مهادر جي لنگ جي پوڄا ۽ ان جي ڦل بابت وسار سان ٻڌڻ جي ڏاڍي چاهندا آهي.

سو تڃي مهرانج: اي ريشن! توهان ڏاڍو سٺو سوال پڇيو آهي. مٽيءَ وغيره مان ٺهيل مورتي تنڪال دڪن کسي لاس ڪرڻ واري ٿيندي ۽ ان جي پوڄا ڪرڻ جو اڌڪار بهي استرمان ۽ برسن کي آهي. ڪوهه، نلڪ يا ننڍي مان مٽي آڻي، سندر مورتي ٺاهي پندر آسن ٿي ٺاهي رکجي. مورتي گڻيش، سورج، درگا ۽ شڪر پڳوان جي ٺهي سگهندي آهي ۽ ڪير وغيره، سورهن شين سان پوڄا ڪرڻ گهرجي. گهر ۾ ٺهيل مورتيءَ لاءِ ٻاڻ لور جهيترو پوک رکجي. ٻاهران ڪنهن ماڻهوءَ کان ٺهرايل شر لنگ جي اڳيان سهر لور جهيترو پوک رکجي ۽ داولان کان استباب ٿيل مورتيءَ اڳيان ٽن سهرن جهيترو ٻرساد رکجي پر ٻنجهڙو پاڻ ٻرگهت ٿيل مورتيءَ اڳيان ۵ سهرن جهيترو پوک ۽ ٻرساد رکڻ گهرجي.

لوهه يا ڏان جو لنگ، ٻارهن آڱرڻن وٺڪرو هجي ۽ ان کان ٻيڙ ۽ هڪ آڱر وڌاڪو يعني ۲۵ آڱرڻن ٻگهر هجي. اهڙيءَ طرح جهيتري وٺڪر ۽ ان کان ٻيڙ ۽ هڪ آڱر وڌاڪو ٻڌهائي شو لنگ جي ٺاهڻ مهل خيال ۾ رکڻي آهي. هاها پوڄا لاءِ ماڻهن کان ٺهرايل لنگ جي اڳيان ٺهه سهر ٻرساد رکجي، ريشن جي استابن ڪيل لنگ جي اڳيان ۱۰ سهر ٻرساد رکجي ۽ ٻنجهڙو پاڻ ٻڌا ٿيل لنگ جي اڳيان هڪ هزار سهر ٻرساد رکڻ گهرجي ۽ ٺهڻ کان سواءِ جل، ٿيل، خرشبوءَ دار شيون، نلڪ، چادر، گل ۽ وغيره هر هڪ لنگ جي آڌار اوسار چاڙهڻ گهرجن.

داولا کي سنان ڪرائڻ سان آتما جي شدي ٿيندي آهي. نلڪ لڳائڻ سان ٻجه جي ٻاڙيتي ٿئي ٿي. ٻرساد رکڻ سان عمر وڌي ٿي. ڌوپ ڏيڻ سان ڌن وڌي ٿي. ٻڌ (ڏيڻ) ٻارڻ سان اندر جي روشني وڌي ٿي. لائبرل (ٻان ۽ سڌاري) اڀاڻ ڪرڻ سان پوک (عيش و آرام) جي ٻاڙيتي ٿئي ٿي. امسڪار ۽ جاپ ڪرڻ سان سک ۽ لاپ حاصل ٿيندو. گڻيش جي پوڄا شڪروار، سانوڻ ۽ ٻڌي سڏي چرم ٿي ۽ ٻوڙ مهيني ۾ شبتا لکستر ۾ ڪرڻ گهرجي ٺهڻ کانءِ اڳ ورن ڪيل ڏينهن ٿي جدا جدا داولان جي پوڄا ڪرڻ گهرجي. ڏينهن جي معي ٺاهي سج اُڀرڻ کان وٺي وري سج اُڀرڻ تائين. ٻڌ جيڪا اڏا، ڪال (صبر جو سج اُڀرڻ کان) ۾ هجي ۽ داولا جي پوڄا لاءِ سمجهڻ گهرجي. ۽ منجهند کان پوءِ هجي ۽ ٻن جي شراڻ ڪرڻ لاءِ سمجهڻ گهرجي. هر هڪ مهيني جي اولداهي چرم ٿي گڻيش جي پوڄا ڪرڻ سان ۱۵ ڏينهن جي ٻان جي شانت ٿئي ٿي پر ڇيت جي اولداهي چرم ٿي پوڄا ڪرڻ سان هڪ مهيني جي ٻان جي شانت ٿي ٿئي ٿي، مگر شڪه جي سورج ۾ ٻڌي جي چرم ٿي گڻيش جي پوڄا سڄي سال جي ٻان جي شانت ٿي ٿئي ٿي واري ٿئي ٿي. سانوڻ مهيني جي آڏوار ڏينهن هسٽ لکستر ۽ ماڻو سڏي سڏي ٿي سورج جي پوڄا ڪرڻ

۽ رات هڪ چيترا لهندا آهن) جو ڏينهن سارو ڦلڌاڻڪ آهي. تنهن کان سارو مڪر سنگرائند
ان کان به ڏهون ڦل ڏيڻ وارو سوج ڪرڻ يا چنڊ ڪرڻ جو موقعو آهي. پر مهاپرن جي
سکر ۾ سڌو ۽ سڌ ڪور هزار سوج ۽ چنڊ ڪرڻ کان به وڌيڪ ڇڏيو.
لهيا ڪندڙ جوڙي ۽ چتي - پرڻ پوڄا جي لائق آهن، مگر پراڻي ڇو ڪاٻريءَ جو لڻ
ڇاپ ڪندڙ آهي سڙي وڌيڪ دان ولڻ ۽ پوڄا ڪرڻ جي لائق آهي ۽ ۲۴ لک ڪاٻري
پورو ڪندڙ پراڻي وڌيڪ پوڄا ڪرڻ جي لائق آهي. ڪاٻري ڇاپ تي لوڳ کان اڻڻاڻ ڇو
ساڌن آهي.

استري هتي يا پرڻ مڪر جي پڪ ۾ ٻاهر لهندڙ هجن ته انهن کي ان دان ڪڍي. اها
ٽهڙ (مکيا يا پنڊ) جي دان ڪڍي ته اُن ڦل ملندو ۽ جي ڏهر ڪرڻ سان دان ڏهر لڻ اڌ
ڦل ملندو ۽ لوڪرن يا شين (ڇيلن) کي دان ڪڍڻ ڇو نون حصو ڦل ملندو. غريب اڙوڻ
کي دان ڪرڻ سان سکر ۽ ٽپ ملندو پر سڌيا يا ڪاٻري ڪندڙ، ودوان ۽ ويدن جي ڇاٽو
پوهن کي دان ڪرڻ سان انهن کان به وڌيڪ ڦل ملندو. کيس مان اڇڏل ان ۽ ڪرو دکشتا
جو مليل دان دانا (دان ڏيندڙ) کي اُن ڦل ڏئي ٿو. ڪريءَ کي پنهنجي ڀل مان مليل پسي
جي دان ڪرڻ سان اُن ڦل جي پراڻي ڪرائي ٿو. ولس جهڙڪڻ وٽج واپار مان ڪمايل
لڻ دان ڪندو ته کيس به اُن ڦل جي پراڻي لهندي. خودر شيوا ڪري ڏن ڪماڻي دان
ڪندو ته کيس اُن ڦل جي پراڻي لهندي. استرن کي پنهنجي پيءُ يا پٽا کسان مليل ڏن
جي دان ڪرڻ سان اُن ڦل ملندو.

گڏو ڏرتي (ڙمي)، ٿر، سون، گهٺ، وسر (ڪهڙو)، اُن، پڙ، چاندي، لوڻ، پندر ۽ ڪنڀا
وغیرہ ۱۲ شيون ۱۲ ئي مهين ۾ ڪڏهن به دان ڪري سگهيوون آهن. گڏو دان ڪرڻ سان
شوپراڻ، من جا ۽ وائيءَ (ڙان) جا ٽنهي قسم جا پاپ ناس ٿين ٿا. ڙومي (ڏرتي) دان
ڪرڻ سان هن لوڪ ۽ ٻرلوڪ ۾ جس ۽ نام جي پراڻي ملي ٿي. ٿرن جي دان ڪرڻ سان
ڏڪن ۽ موم جهڙن ڪشتن کان چوڻڪارو ملندو. سون جي دان ڪرڻ سان بدست جي بهارن
کان چوڻڪارو ملندو. گهٺ جي دان ڪرڻ سان بدن لروڳي ۽ بهار لهندو. وسر (ڪهڙي)
دان ڪرڻ سان عمر وڌائي. اناج دان ڪرڻ سان اُن ۽ ٿن جو واڌارو لهندو. ڪڙ ۽ لوڻ دان
ڪرڻ سان منا ۽ مرادي طعام نصيب لهندا. چانديءَ جي دان ڪرڻ سان واپو (طائف)
کي بشعي ملندي. پندر دان ڪرڻ سان بدن ۾ هونج طائف ايندي. ڪنڀا جو دان سکر ۽
سمندا جي ڏيڻ وارو لهندو. سڀئي اندرون جي لڙي ڪرڻ واپن شين جي دان ڪرڻ سان
ديوتائون خوش ٿين ٿا، وديا دان ڪرڻ سان ڪيان جي پراڻي ملي ٿي. جهڙڪڻ ڪيون
ونت ڪڇهه به نه هجي (غريب هجي) ته وائي دان ڪري منا ٻول ٻولي ۽ لثرف سان هلي
۽ ٻڏي دان ڪري يعني ساڄهه ۽ سمجهه سان ٻين کي سٺا لڙي سيکاري. مطلب نه. بک،
دان، لب ۽ سڌ ڪور سڀ ايشور - اڀڻ ڪرڻ سان هن لوڪ ۾ سکر ۽ ٻرلوڪ ۾ موڪه ملي
ٿو. (هر ڇو مهاڀر شيو ڪاشي وشواتم ڪنڪي) وديشورو سنگهتا (۱) - آڏها ۱۵ - سماپت.

شوراج - وديشو سنگهتا (۱)

[۲۷]

اراهمن کي کارانجن. وڏي عمر ۽ دکن کي ناس ڪرڻ لاءِ وسهت وار ئي ارهما جي وسر،
 بگير دوست، کير، گهر، وغيره سان ٻڙڇا ڪجي. سنساري ٻڙڇڻ لاءِ شڪروار ڏينهن ٻنڌڻ دار
 جي ٻوڇا ڪري اراهمڻ کي انيڪ ٻڙڇاڻ جي ٻڙڇن سان ٽراپ ڪجي. خراب طرح مرنهه
 کي هٽائڻ لاءِ ۽ انتڪال سهيلو (سولو) ڪرڻ لاءِ چنڊر ڏينهن مهراج ڏارڻا جي ٻوڇا ڪرڻ
 ڪهن. اهڙي طرح سڀني ڏارڻا ۽ گرهن جي ٻوڇا هر روز ۽ هر وقت شپ موقعن (چنڊر، مهرن،
 جڻين، شادين) اُشپ موقعن (مهرن، شاد ۽ پندڊان ئي ڪرڻ ڪهن. سڀ ڦل جي ٻوڇا ڪرڻ
 ان ماڻهن کي ست ئي ڏينهن پنهنجي شڪنيءَ آهر ڏارڻاڻ جي ٻوڇا ڪرڻ گهرجي.
 غريب ”اوم“ جو يا ”نمه، شواي“ جو جاپ ٻوڇا ڪري ۽ شاهوڪار دن جي ٻوڇا ڪرڻ گهرجي.
 کان جاپ ڪرائي، بگير ڪرائي، رستن تي وڃ ٻوڇائي، ڌرمشالائون ٺهرائي، ڪوهه، ڪوٽائي،
 (وديا دان لاءِ) پالشالائون ڪوٽائي ۽ ٻيا ڌرم جا ڪم ڪندي پنهنجي ٻوڇو لاءِ توشو ڪڍڻ
 اي اراهمڻا جهڙو هن اڌاءِ جو پاٽ ڪري ٿو ٺهڻ کي، اراهم بگير چيترو ڦل ملهيو.
 (هر هر مهاديو شيدو - ڪاشي وشو ناس ڪمڪي) وديشو سنگهتا (۱) - اڌاء ۱۴ - سماپت.

ست ڪرم جي ڪرڻ لاءِ جاءِ وقت ۽ دان بابت

سڀيئي رشي گڏجي: اي مهراج! توهين سڀني ڳالهين جا چاڻو آهين، توهان هاڻي
 اسان کي ست ڪرم جي ڪرڻ لاءِ جاءِ وقت ۽ دان بابت وسار سان ٻڌايو؟
 سو تجي مهراج: اي رشيءَ! ڏار ٻوڇي يا ڪو، ست ڪرم پنهنجي گهر ۾ ڪنهن شد
 ۽ ٻوڇو ڪري ڪر ٿو، ٻوڇو ٻوڇو ٿي ملندو. ڪو شالا واريءَ جاءِ تي ٺهڻ کان، ٿوڻ ٻوڇو
 نلسيءَ يا ٻوڇو واري جاءِ هجي پر ان کان به وڌيڪ مندر يا شواي واري جاءِ هجي.
 مندر کان وڌيڪ ٿوڻ ٻوڇو ٿي ملندو ۽ اسٽان واريءَ جاءِ تي ملندو ۽ ان کان به وڌيڪ ٿوڻ
 ٿي ملندو، ڪنگا، ڪوڊاوري، ٿوڻ ڪاواري، نامر ٻوڇي، سرور ۽ سنڌو ٺهڻ جي ڪناري
 سڀني کان سٺي ۽ سٺي جاءِ آهه چئي جتي من جي اڳاڙي ۽ ماڻهو سڀ وڃائون ٿو
 ڪري هڪ چٽ ۽ من سان ست ڪرم جي ٻوڇائي ڪري سگهي.
 ست جڳهه ۾ بگير، دان وغيره ڪرم ٻوڇي طرح سنڌو ٺهڻ وارا هئا. اڳي جڳهه ۾ ست
 ڪرم جا ٽي حصا ٿي ملندو هو، دواڻ ۾ ست ڪرم جو ٿي ملندو هو ۽ هاڻي
 ٻوڇي ۾ فقط هڪ حصو هو، اڌ ڪلجڪ ڪڍڻ کانءِ اڻڻ حصو ٿي ملندو. ست
 ڪرم جي لاءِ وقت يا ڏينهن مقرر ڪرڻ ضروري آهي. سيڪرائف جو ڏينهن سنڌو
 ن کان وڌيڪ ”وشو“ اڳي (چيت مهيني جي آرمي جا ڪوٽ ڪري ۲۱ مارچ ايندي
 يا آرمي مهيني جي آرمي جا ۲۲ سيپٽمبر تي ايندي آهي جو ٻوڇي ڏينهن تي ڏينهن

آهي ۽ سانچي جي سمجهڻ جي وڌائڻ لاءِ آهي. روح ۾ اڪي سمائيل سمجهڻ گهرجي. ديوتائن جي برتن ڪرڻ لاءِ ڇا آهڻي اڪي ۾ وڌي وڃي ٿي تنهن کي ”ڏير - پڪي“ ڪري سڏيو. گربادان وغيره سڀئي سنڪارن ۾ چوڪا آهڻي وڃڻي ٿي تنهن کي

”ڏير - پڪي“ چيو. وين جي لاءِ آپاس ۽ اڙهڻ کي ”پهر - پڪي“ چيو. صبح جو تس - لهر کان وٺي سانچي لاءِ ”پهر - پڪي“ ڪري سڳهڻو پڙ واپس جو نه ڪري سڳهڻو. هاڻي اڪي کان سواءِ. ”پهر - پڪي“ ڪڻن ڪري سڳهڻو تنهن کي توهان وستان سان پڌرو سرشتي جي شروعات ۾، دٻائڻ سڀ ڄاڻڻهار، سروشڪتوان مهادير عوام ماڻهن جي ڪلياڻ لاءِ وارن (ڏيهن) جي ڪلياڻ ڪئي. پڳڙاڻ شڪر سنسار روپي روپن کي دورو ڪرڻ لاءِ حڪم آهن. سڀئي ديوتائن جي نه دوا آهن. پهرين پهرين پهرين وار (ڏيهن) جي ڪلياڻ ڪئي جي ڪري ڪي به ندرستي ڏاندڙ آهي. اڙهه سڳهڻي ڏيڻ واريءَ شڪتي مانا (پاروئيءَ) جي وار جي ڪلياڻ ڪئي. جنم ڪال جي وقت ساهي (سولي) ڪرڻ ۽ پالڪ جي وڪلا لاءِ سڪند ڪمار (سوامي ڪارنگي) جي وار جي ڪلياڻ ڪئي. تنهن کانپوءِ سستي، پاپ ۽ عام ماڻهن جي وڪلا لاءِ مهادير پڳڙاڻ وشروءَ جي وار جي ڪلياڻ ڪئي. ان کانپوءِ ٽيهي لوڪن جي واڌاري لاءِ پاپ ۽ اڇ جي ٿل ڏيڻ وارن ڏندڙ ۽ نر جي وارن جي ڪلياڻ ڪئي. تنهن کان اڙهه پڳڙاڻ شڪر، سورج وغيره ستن گرهن کي ستن ئي وارن (ڏيهن) جو سوامي مٿو ڪيو وار، پڳڙاڻ شڪر جو وار آڙواڙو آهي، جنهن جو سوامي سورج کي ڪيو وار، شڪتي مانا جي سوز وار جو سوامي سوز (چندريما) ڪيو وار، سڪند ڪمار جي وار جو سوامي منگل، وشروءَ جي وار جو سوامي پڌ، برهما جي وار جو سوامي وريش، ڏندڙ جي وار جو سوامي شڪر ۽ نر جي وار جو سوامي شني ديوتا (چنڊر) مٿو ڪيو ويا. مٿن ديوتائن کي پوسن ڪرڻ لاءِ مٿان ڏيهن سمجهڻ گهرجن ۽ چوڪڙهن آهن ڏيهن ئي سندن اڇا ڪجي ته گهوال سڳهڻي پراپتي ٿيندي. ديوتائن جي پوڄا مڪم ۵ طريقن سان ڪئي ويندي آهي. (۱) هر هڪ ديوتا جي پهرين پهرين منتر جي چاب سان، (۲) چاب جي انوسار هر (اڪي) ۾ آهڻي وڃڻ سان، (۳) ديوتا جي لست دان ڪرڻ سان (۴) ديوتا جي لست لستيا يا ڏان ڪرڻ سان (۵) ديوتيءَ اڪي، يا سرشت پراعت ۾ ان ديوتا جو واسو ۽ پاوا سمجهڻ ان جي اڇا ڪرڻ سان.

اڪي، مٿي جي سوز وغيره شائتيءَ لاءِ روح پڳڙاڻ جي پوڄا ۽ پهرين کي پڇڻ ڪارائتي پڙهه هڪ ڏيهن، هڪ مهين، هڪ سال يا ٽي سال ساندھ اهڙي پوڄا ڪجي، ٽن وغيره سمجهڻ لاءِ سوز ڏيهن لکهيءَ جي پوڄا ڪري سڳهڻو (زال ۽ وٽس) پراعت ڪارائتي. منگل ڏيهن پڻ جي نمازن جي شائتيءَ لاءِ ديوتيءَ جي پوڄا ڪري ماڻهن مڪن جي دال وغيره سان پدارت پهرائي پراعت کي ڪارائتي گهرجن. گهر، پيار، دوست استري وغيره جي سڳهڻا پڌروار ئي پڳڙاڻ وشروءَ جي پوڄا ڪري ڏن ۽ چانور

کي هڪو ڪري نه ٿو ته گهور لڙڪ جو ڀاڳي ٿئي ٿو.

ڪمال ٽن جا ٿي حصا ٿين ٿا گهرجن. هڪ حصو ٽرم لاءِ، ٻيو حصو ٽن کي وڌائڻ لاءِ ۽ ٽيون حصو پنهنجي کاڌي پيئي، روزو پڙهي، وهنوار ۽ آئند ۽ وڃڻ ماڻڻ لاءِ. ٽس - ڪرم (روزو پڙهي جي پوڄا ۽ دان)، لڳم لڳ - ڪرم (ڪنهن سمي ٻائي پوڄا ڪرڻي پري يا دان)، ڪام - پوڄو (ڪنهن خاص ڪام لاءِ پوڄا يا ٽس، عوام لاءِ ڪاڌو يا آئس يا دان) وغيره پهرين ٽن جي ٽرم واري حصي مان خرچ ڪرڻ سان ڪرڻ گهرجن. پنهنجي واپار کي وڌائڻ ۽ ڏنڌي کي زور وٺائڻ لاءِ جي طريقا ورتا وڃن ۽ انهن جي خرچ پکي جي پورائي ڪرڻي پري نه ٿي ٽن جي وڌائڻ واري حصي مان پنهنجي ڪٽنب جي سکر، چئن ۽ پورائي سان پالڻا ڪري. ڪيتي پري مان پيدا ڪيل ٽن جو ٽرم حصو دان ۾ خرچ ڪرڻ جهڙو. انهن ڪرڻ سان ڪيتي پري ڪندي جي پاپ ٽين سا انهن جي شائني ٿئي ٿي. باقي ۹ حصن مان پنهنجي ٽن جي وڌائڻ لاءِ پتن ڪرڻ گهرجي ۽ پنهنجي ڪٽنب وغيره جي سکر ۽ سدا پري سان پالڻا ڪرڻ گهرجي اهي حالت ۾ ڪيتي ۾ نقصان پوڻ جو انديشو رهندو يا گهور لڙڪ جو اڌڪاري رهندو.

وڻج ۽ واپار مان نيڪ طرح ڪمال ٽن جو ٽرم حصو دان ڪرڻ گهرجي. وڌوان ۽ عقل وارن ماڻهن کي انهن جي عيب جو ٿي ڪرڻ نه گهرجي. ڪنهن جي ٻڌل ۽ ڏنل ڏوهن ۽ ڪنهن جي اوکڙ نه ڪڍي ۽ لکي اهڙي هلڪ هليجن جنهن سان ڪنهن جي دل ۾ رنج و علم (دک) رهي. ان دنيا ڏينهن ۾ اڪي ۾ آهڙي وجهجي، ان دنيا ۾ ڪري سگهجي نه گهٽ ۾ گهٽ هڪ دفعو ئي ضرور ڪڍي ۽ جي انهن ۾ نه ڪري سگهجي نه سانجهي ۽ جو فقط چاپ ڪڍي ۽ سرج دارا کي ٽسڪار ڪڍي. اهڙي طرح ڊوڙ لائن جي پوڄا ڪرڻ سان هن لڙڪ ۾ سڪي رهندي انهن ۾ موڪل جي پراڻي ملي ٿي. (هر هر مهادي شهر - ڪاشي و شولاڪ ڪنگي) وڊيشور سنگهتا (۱) - آڌاء ۱۳ سماپت.

اڳتي يڱيم، ڊيو يڱيم ۽ برهم يڱيم جو ورتن

سپيلي ريشين چيو: اي پريڙا اڳي يڱيم، ڊيو يڱيم، برهم يڱيم، ڪرو پوڄا ۽ برهم ٽرمي ۽ باب اسين ڪجهه ٻڌڻ چاهيون ٿا اوهين ڪرڻا ڪري وستار سان سمجهايو؟ سو تڄي ههراج: اي ريشن ڪرستي ماڻهو جيڪڏهن صبح ۽ سانجهي ۽ جو چانور وغيره اڳي ۾ وڃي آهڙي ڪري نه انکي ”اڳي - يڱيم“ چئبو، ارهه پري ڪالين وغيره سان اڳي ۾ جي پوڄا ڪري نه انکي ”اڳي - يڱيم“ چئبو، جيڪڏهن والورست ۽ سياسي آشرم ۾ رهندي پاهڙن اڳي ۾ ڪي ٿيا، انتر - آتما رويي اڳي ۾ سچر سان پور پوڄن ٿين ٿا نه ”اڳي - يڱيم“ چئبو، صبح جو اڳي پوڄن عمر جي وڌائڻ لاءِ

جو ۱۲ هزار "اور" جو چاٻ ڪرڻ گهرجي. جيڪڏهن هڪ ڏينهن نه ڪري سگهي ته ٻئي
 ڏينهن اولڙو ۽ انگن وڌيڪ ڪري ۽ جيڪڏهن هڪ مهينو چاٻ نه ڪري ته پراڻو
 روپ به ڪل ڏيڍ لک چاٻ ڪري. اڃا به وڌيڪ وقت چاٻ نه ڪري لڳروءَ کان بهتر سگيا ۽
 ڏيکيا وٺي ستياڻ آشور ڪرڻ ڪري نه ته نه خوندگ ٿوڪ جو اڌڪاري ٿي اولڙو.
 ستاري پراڻي سڌاڻن ڏور ۽ اُڀر جي ڪوشش ڪندو رهي. موڪه جي اڃا ڪرڻ واري
 پراڻي کي سڌاڻن کيان جو اپاس ڪرڻ کپي. ڏور مان اُڀر جي پراڻي ٿئي ٿي. اُڀر
 مان پڙ ٻڌ ملي ٿو. پڙ مان وري وٺوڙ ٻڌا ٿيندو. ڏور جي اُڀر اُڀر مان ٻڌا ٿي ڏن
 مان جو پڙ ۽ آند ملندو تنهن آند مان وٺوڙ جي ٻڌاڻ ستاري پٺن ۽ موهه وڌيڪ
 رهندو تنهنڪري ڏور مان ڪمال ڏن سان ٿي اٿس به سڄو آند ۽ مڪتيءَ جي پراڻي ٿيندي.
 سڀ جڳهه به ٿيسا مڪه هتي ۽ ڪلجڳهه به ڏان ڪرڻ مڪه آهي. سڀ جڳهه به ڏان سان،
 ٿيسا جڳهه به ٿيسا سان، ٿيسا جڳهه به ٿيسا سان ڪيان ملندو هو مگر ڪلجڳهه به ٿيسا جي ٻوڙي
 ٿيسا مان ٿي ڪيان ملي سگهندو. اڀر نه روپ آهي ۽ ڏور سڄو روپ آهي. ڏراچار مان
 ڏک پراڻي ٿئي ٿو ۽ سڌاچار مان سڄو تنهنڪري ڏور مان ٿي پڙ ۽ موڪه ملندو. هڪ
 هزار چاند واٽڻ وٺڻ وٺڻ سان ٻهر لوڪ جي پراڻي ٿئي ٿي، مگر ڪنهي پراڻي کي ڏان
 (جهن سان هو سڌاچار به رهي) ڏيڻ سان ٻهر لوڪ جي پراڻي ملي ٿي. جو ڪتري هڪ
 هزار ڪنهن کي روپائي سگهي ٿو تنهن کي اولڙو لوڪ پراڻي ٿئي ٿو. جو ڪتري ڏهه هزار
 ڪنهن کي روپائي ٿو. تنهن کي ٻهر لوڪ جي پراڻي ٿئي ٿي. "ڏان ڏيندڙ جهن ڏاڻا
 جي لهند ڏان ڪري ٿو تنهن ڏاڻا جي لوڪ جي کيس پراڻي ملي ٿي." اهڙي وڌڻ
 جا وڃن آهن. ٻيا ٿن واري (شروپ) لاءِ ٿيسا ٿي سگه ۽ موڪه ڏيندڙ آهي.
 هائي ٿن جي لڪ ڪمائيءَ بابت ٻڌايان ٿو پراڻي کي گهرجي هر دم خبردار رهندي
 ڏان سڙڪار ڪري ۽ ٻيڪ ڪرائڻ مان سڄائيءَ سان اولڙو ٿن پراڻي ڪري. پاڻي ڪري
 سڌاڻي يا غريبي ڏيکاري ڏان نه وٺي ۽ ٺڪي شخص ۽ ڏکڻاڻڪ ٻوڙو ڪري ڏن ڪمائي
 جي لاج. وٺي. ڪتري پنهجي ٻانهن جي ٻل سان ڏن ڪمائي به پاڻ کي مشغول رکي ۽ وٺڻ
 کيني ۽ وٺڻ واپار به وٺڻ رهندي ٿن جي ڪمائي به لڳل رهي ۽ ڪانن جي وڪهه لاءِ به ٿيسا
 ٿي ڄاڻداري. اهڙي طرح لڪ ڪمائيءَ مان اُڀايل ۽ ڪڏ ڪم ڏن ڏان ڪرڻ سان ڪم
 جي پراڻي ملي ٿي. ڪيان مان ۽ ڪرو ڪرڻا مان موڪه ملندو ۽ ٻهر به پراڻي ٿي اُڀر
 ڪرهندي لاءِ اُن ۽ ڏن جو ڏان ڪرڻ ضروري آهي. اڄ ۽ ٻي جي وڙج جي هٿاڻ لاءِ اُن
 ڏاڻا آهي. ڏان به هٿيل اُن ڪاڻي جيئرو رهي، سٺا ڪرم ڪري، ڪڏا ٻڌڻ
 اُن جو آڌ ڦل ڏان ڏيڻ واري کي ملندو. اُن به ڪرڻا
 ۽ وري وٺڻ، ٿيسا به ٿيسا ۽ چڱا ڪرم ڪري ڏان جي به

ڪڇي (اڻرو پاڻي واس ۾ وجهي پيئي وڃي). سانجهيءَ کان اڳ ۾، گهڙائون هجن ۾ سنڌيا -
 آپاسا نيشنل ٽيمڊي آهي جو ٽيڪ وقت ٿي ڪرڻ گهرجي. اها شاستر چي آگيا آهي.
 جيڪڏهن سنڌيا ڪرڻ کان سواءِ ڏينهن گذري وڃي ۾ ان لاءِ پرايشچت (پڇتاءَ) ڪرڻ آهي.
 جهڙوڪ جيڪڏهن هڪ ڏينهن ائين گذري ۾ هر هڪ سنڌيا - آپاسا چي وقت لاءِ هڪ
 ۱۰۰ گائيتري جاپ ٿئي. ٽيڪ کان وڌيڪ ڪرڻ ۾ ٻڌندو ۽ اهڙيءَ طرح جيڪڏهن ڏهن ڏينهن
 ساندھ بنا سنڌيا - آپاسا چي گذري وڃي ۾ هڪ لک گائيتري جاپ ٿئي ٽيڪ ٽيڪ ٽيڪ
 پرايشچت روپ ۾ ڪرڻ گهرجي ۽ جيڪڏهن ۶۰۰ سارو مهينو گذري وڃي ۾ ٽيڪ چئن چو
 سنسڪار وري ڪرائڻ گهرجي.

ڪامنا پوريءَ ڪرڻ لاءِ شڪر، ڪوري، ڪارڪم، وشن، ارهما، چندرما ۽ ٻيا وغيره
 ٻين ديوتائن جو شڊ جل سان ٻڌڻ ڪرڻ گهرجي. ٻڌڻ ارهما چي ٻڌڻ ڪڇي ۽ آچمن ڪڇي.
 (پاڻيءَ جا ٽي ڇوڪڙا ٻهڻ گهرجن). ڪنهن ٽيڪ اسٽان چي ڏاکڻي طرف شرالي، مندر، گهر
 ۾ ڪنهن مقرر ٻوڇا يا ٻوڙ جڳهه ٿي واهي هڪ من ۽ چٽ سان سڀني ديوتائن کي ٽيڪ
 ڪري پهرين ”اوم“ جي منتر جو جاپ ۽ ٻيءَ گائيتري منتر جو جاپ ڪڇي. ”ا. ا. م“ ٽن
 اکرن ۾ چيو (آلما) ۽ ارهما (پرمانا) جو ميلالپ سهڻو گهرجي. جاپ جي وقت ۾ من ۾
 هنهنهه طرح سهڻو گهرجي. ”اسين ٽنهي لوڪن جي ٻڌا ڪرڻ واري ارهما، پالسا ڪرڻ
 واري وشن، ۽ ناس ڪرڻ واري ردر جي آپاسا ڪيون ٿا. هيءُ ارهما سروب ”اوم“ اسان
 جي ڪرم اندرمان ۽ ڪيان اندرمان جي مشغولين کي، من جي مشغولين کي ۽ ٻڌيءَ جي
 مشغولين کي سدائين آندو ۽ مڪتيءَ ڏيڻ واري ڌرم ۽ ڪيان جي رنگ ۾ رهي. ائين اڇاڙڻ
 ڪندي جو جاپ ڪري ٿو ان جي ڪامنا پوري ٿئي ٿي مگر ٻيا ڪامنا (ٻيا خرد عطا)
 واري جاپ ڪندڙ کي ۾ ارهما ٻڌ جي پراڻي ڪرائي ٿو. سرشت ارهما کي ۾ ارهما کي
 ڇاڻڻ لاءِ هر روز هڪ هزار گائيتري منتر جو جاپ صبح جو ڪرڻ گهرجي ۽ منجهند جو ۱۰۰
 دفعا ۽ شام جو ۲۸ دفعا ڪرڻ گهرجي ۽ ٻيون ذاتيون جيترا دفعا ڪري سگهن اوترا دفعا
 ڪن. انساني بدن ۾ ۶ ڇڪر آهن جهڙوڪ مولاڙ - سرانڌان - مٿي ٻوڙ - الاهت آگيا ۽
 سهسراڙ جن ۾ وديشور، وينل آهن. انهن سڀني ۾ ”مان ارهما آهيان.“ (آخر ارهما آهي)
 يا ”سوامي“ جي پاوڻا رکي ساهه جو دم اندر ۽ ٻاهر ڪڍي. اهڙي طرح هزار دفعا جاپ سان
 ارهما ٻڌڻ جي پراڻي ملي ٿي، ۱۰۰ دفعا جاپ سان اندر ٻڌڻ جي پراڻي ۽ گهٽ ڪرڻ
 سان ارهما جي گهر ۾ جنم مان جو مرنهه ملي ٿو. هر روز سرور - آستان (سورج کي ارگاهه
 ۽ ٽيڪسڪار) ڪرڻ سان مٿين طرح جاپ ڪرڻ گهرجي. ۱۲ لک جاپ ڪرڻ واري کي
 ”سچو پڇو ارهما“ چئي سگهيو. جيئن ارهما هڪ لک گائيتريءَ جو جاپ ۾ ڪيو هجي
 ۽ ان کي وڌيڪ ڪارڻ ۾ ٿئي. لڳائڻ گهرجي. ستر ورهين تائين ٽيڪ ٽيڪ ٽيڪ
 ان کان ٻيءَ گهر ٻار ٿياڳ ڪري سياسي ڌارڻا ڪرڻ گهرجي. سياهيءَ کي ۾ هر روز صبح

۱۲۱

وغیرہ) چنبرہ جو براہمن واپار ۽ کیتیءَ جي کٽن سان ٺاھڻ ۽ فقط ٿورا ڪٺا ٻوڙهڻي جا
ھوندا ر انکي وٺڻ۔ براہمن چنبرہ جو پاڻ تي ھڙ ھلائڻ وارو ۽ ٻين جي عيب جوڻي ۽ ڪلا
ڪرڻ وارو ۽ سڀني جانن جي شيوا ڪرڻ وارو ٽھڻڪي شورو۔ براہمن چنبرہ ۽ اھڙي طرح چنبرن
تي ورتل ۽ کٽن ۽ ڪرمن انرسان انھن کي براہمن، ڪتري، وٽس يعني ”دوج“ ڪرلور، ھنن
سڀني ورتل وارن ماڻھن کي ڪوھجي تہ براہم مھروٽ (سوا ڪھڙي سڄھ آپڙ ۽ باقي ھجي) ۽
اٺي ڪري ايران اوڀر طرف منھن ڪري سڀني ديوتائن ڏانھن نمسڪار ڪجي ۽ اڀر ٿرہ،
آڀرٺ يعني ڏينھن جي ٽرھن، ڪن ۽ ڪاروبار جي آڻ ٺڳ شروع ڪرڻ ڪوھجي، ٻھران
صبح جو ڪرڻا ڪرم (ڪاڪرس وغيره) ڪري ٻنڌڻن کي مٽيءَ سان صاف ڪري ھٿ
پير ۽ منھن ڌوئڻي، ڏينھن ڪري گھٽ ۽ گھٽ ۸ دفعا گرڙاوت ڪجن۔ سڌان ڪرڻ ڪان اڳ
جل ديوتا کي نمسڪار ڪري سڌان ڪرڻ شروع ڪجي۔ ٽڏيءَ يا ٺلاڻ ۽ سڌان ڪرڻ شروع
ڪجي۔ ٽڏيءَ يا ٺلاڻ ۽ سڌان ڪرڻ کانپوءِ سڌان جا ٺٺل ڪھڙا يا ٻيءَ طرح اها ڪھڙا ٺاھ
ڏوٽجن۔ ڇڊڪڙھن ھڙ ٻوڙ ڏوٽا ھجن تہ ڪوھ، يا ٽڏيءَ ڪوھيءَ يا ٺل تي وڃي ڏوٽھن جو
ڪھڙن جي ڏوٽڻ ۽ ٿوڙڻ واري پاڻيءَ مان ھڪڙي طبقي وارن مٿن پٿرن جي لڙھي ٺيھڻي
آھي۔ ان کان پوءِ آڀرھنڻن ۽ ڇڊل انرسان ”اڳي وٺي ٻيھر واپار وٺي ٻيھر۔۔“ واري منتر سان
مسڪ تي پسيءَ سان ٿرھڻ (ٺن ٺھڪن وارو ٺٺڪ) ٺڳاڻجي۔ ان کان اڳر ڇڊڪڙھن پاڻيءَ ۽
پسي (رڪ) ڪري ٻڙي تہ ڪھراڻڻ وارو ٺوڪ ۽ ٻولندو ۽ انھي شالتي ڪرڻ لاءِ ”اڀرھڻا
ميڙ پڙ“ واري منتر سان مسڪ تي جل جو چنبرہ وڃھجي ۽ ”اسم ڪياد“ منتر سان وري
ٻيھر ئي پاڻيءَ جو چنبرہ وڃھجي، ھن ڪري اڀرڪٺ چنبرہ آھي۔ ”اڀرھڻا“ منتر ۽ ٽي
وچاٽون (ولھن جي شاوڪ کي وچا چنبرہ آھي) آھن ۽ ھر ھڪ وچا ۽ ڪاٺري (ھڪ ٽس
جو چنڊ) چنڊ جا ٽي چوڙ (بادبا ڳاڻا) ٿيندا آھن۔ ٻھرين وچا جي ٽن ڳاڻن جو اُسان
ڪندي ٻيھر، مسڪ ۽ ھڙڻ تي جل جو چنبرہ وڃھجي۔ ٻيءَ وچا جي ٽن ڳاڻن جو ٻاٽ
ڪندي مسڪ، ھڙڻ ۽ ٻيھر ئي چنبرہ وڃھجي۔ ٽين وچا جي ٽن ڳاڻن جو اُسان ڪندي
ھڙڻ، ٻيھر ۽ مسڪ تي جل جو چنبرہ وڃھجي، ھن کي ودوان ماڻھو ”منتر۔ سڌان“ چون
ٿا۔ ڪيھن تہ اڀر ٿو شيءَ کي چوڻ سان يا طبعاً ٺھڪ تہ ھيٺ سان يا راجا ۽ راج ٻي ھيٺ
ڪري يا سامريءَ ۽ يا ٻيءَ طرح پاڻيءَ تہ ملڻ جي حالت ۾ ھن ٽس جي ”منتر۔ سڌان“
ڪرڻ سان شورو جي شڪلي ٺھندي آھي۔ صبح جو ”سوراشچ ماميو شچھ“ وغيره منتر سان
ٿورو جل آچمن (وامب ۽ وڇھڻ ٻيٺڻ ڪوھجي) ڪھي ۽ ٻيھڻي ٻين ٽي اورو چنبرہ ٺاھ
وڃھجي۔ صبح جو سڌيا۔ اڀا۔ سا ۽ سرج ڌار ٺا کي ۳ دفعا آرکھ ٺڄي منھند جو ھڪ
دھر آرکھ ٺڄي ۽ شام جو اولھ ڏانھن منھن ڪري آرکھ ٺيھڻي پاڻي پوريءَ تي ھاري
۽ اُگرڻ جي وچ مان (ولھن) مان ٺھندڙ سروج جو ڏرھن ڪھي ۽ نمسڪار ڪري آچمن

۽ ڪاوبريءَ نديءَ تي دان ۽ اسنان ملي ٿا، اُمر ڦل جي پراڻي تي ٿئي. جڏهن سورج ۽
 وسپت گرھ، ٻئي ورشوڪ واس ۾ اچن ۽ ان سان منگهر يعني ٺاهريءَ جو مهيتر اچي ۽
 اُربدا نديءَ جي ڪناري تي دان ۽ سنان ڪرڻ جو موقعو ملي ٿو، اُمر ڦل جي پراڻي ٿئي
 ٿي. جڏهن سورج ۽ وسپت گرھ، ٽن واس ۾ هجن ۽ سورڻ مڪي نديءَ جي ڪناري تي
 اسنان ۾ سنان ۽ دان ڪڍي ٿو شو لوڪ جي پراڻي ٿئي ٿي. اهي ارهما جا وڃن آهن.
 جڏهن سورج ۽ وسپت مڪر واس ۾ چڪر لڳائڻ ٿا ۽ ان وقت مانگهه هجي ٿو ڪنگا ندي
 ۾ سنان ۽ دان ڪرڻ سان شو لوڪ جي پراڻي ٿئي ٿي. اهي ارهما جا وڃن آهن. وري
 مانگهه مهيتر هجي يا ڪنڀ جي واس ۾ سورج ڦڳڻ مهيتر ۾ ديارو چماڻي ۽ ڪنگا نديءَ جي
 ڪناري تي سنان، دان، لڙڻ ۽ شراڻ (پند - دان) ڪڍي ٿو مانا واري (نالائي) گل ۽ پتا
 واري (ڏاڏائي) گل جي مٿان پٿرن جو اڌار ٿي وڃي ٿو. سورج ۽ وسپت جڏهن مهن واس
 ۾ گڏجن ٿا تڏهن ڪاوبري نديءَ ۾ سنان ۽ دان جي روشن ڏاڍي مهما ڪئي آهي ٿو، اليڪ
 پائڻ کان چوٽڪارو ملي ٿو. ودوان ماڻهن کي ڪنگا، ڪاوبري ۽ ٻين ندين جي ڪنارن تي
 وسيل ٿيرون اسنان تي رهڻ گهرجي جتي پائڻ کان ٿي چوٽڪاري ملڻ جي گهڻي اميد
 رهي سگهجي ٿي، مگر ياد رکڻ گهرجي ته سداجار، سد - پاولا، سڀي چال چلت،
 ديا، دان، نهر ٿا، سهن شيلتا، نشيدار شين کان پرهيز ڪريءَ سان رهڻ، ۽
 ساٿوڪ کاڌي ۽ پيئي وغيره، ٿورن ٻچن جو وڏو ۽ اُمر ڦل مليتو، ٻار جي ٻوٽو - آستان
 يعني ٿيرون تي ٿو ماٿر، ٻاپ ڪيا ٿا. ٻهڙ جيترا ڏک، ۽ گشت ٻوڙڻا، ٻوٽا، جهڪڻ
 ٿيرون - آستان يا ٻوٽو جانن تي رهڻ جي چاهيا هجي ٿو ٻهرون تي من ۾ ڇوڪڻ ڪرڻ
 جو دري سنڪاپ (وچار) ڪري ڇڏجي ڇاڪاڻ ٿو اهڙن آستان تي مانسڪ (من جا) ٻاپ
 وڃن ٻاپ وانگر ٻهڙو ڪوڙ ٿا ڇڏن. اهڙا ٻاپ ستن وڃن ڪي جاءِ ڏيڻ سان ئي لاس ٿين
 ٿا. زبان سان ڪيل ٻاپ ڪرڻ سان ئي لاس ٿين ٿا ۽ شراڻ جا ڪيل ٻاپ وري بدن
 کي گشت ڏيڻ سان ۽ ڪنڊو ٽهيا ڪرڻ سان ئي لاس ٿين ٿا، ٽهينڪري سڪ، چاهڻ وارا
 ماڻهو شانائتي چوڙ ۾ رهندي اراهن ٿا جي ٻوڙا، سنان، دان، ديا ۽ ٽرم تي هلندي ۽ پائڻ
 کان پاسو ڪندي ٿي ٿيرون آستان تي رهي سگهن ٿا. (هر هر مهادر شير - ڪاشي وشو -
 نام ڪنگي، وديشور سنگهتا (۱) - آڌاڻا ۱۲ - سڀاٽ.

سداجار، سنان، نياس - ڌيان، دان وغيره جي دهما

سڀ رشي گڏجي: اي سرنجي مهران! اسان کي اهڙو سداجار ٻڌار جو سرڳ ٻي
 ڏيڻ وارو ۽ نرڪ جي دڪن کان دور ڪرڻ وارو هجي؟

سو تڄي جي دهران: اي رشي! سداجار تي هلڻ وارو فطرت اراهن تي هجي
 سگهر جو وڏن جي حڪم موجب هلندو، اڀياس ڪندو، ۽ وڃن ڪندو. جنهن ۾
 وڏن جو اڀياس گهٽ ۽ راجپتيءَ جو وڌيڪ ٿيڻ ڪري - اراهن (پروخت، منري

جي ڏيڻ وارا ٿيندا آهن.

سڀئي رشي گڏجي: سوتلجي مهراج! هاڻي اسان کي جوڪر ٻڳوان شڪر جا ٻوٽا
استان ٻڌارو جنهن جو آسرو وٺي استري پوش ٻوٽو پڻ کي پراڻپ ڪن؟ (هر هر مهادار شين
ڪاشي وشوانگ ڪنڪي) وديشور سنگھتا (۱) - اڏاء ۱۱ - ساڀپ.

هڪٽيءَ جي ڏيڻ وارا استان ۽ ڀاڻن کان بچڻ لاءِ اطلاع

سوتلجي دهرلاج: اي ريشترا پنجاهه ڪروڙ چوچن هيءَ ٻوٽو جيبلن، جنگلن ۽ لندڻ
کي ٻڳوان شڪر جي آڳاٽا سان ڪٽي ٻيٽي آهي جنهن ۾ ٻڳوان جدا جدا مڪتيءَ جون
جاڙون ڇوڙاڙن آهن، جن مان ڪهترن وشن، منهن ۽ ديوتائن پنهجي رهڻ لاءِ والارڻن آهن،
جنهن ڪري اهي ماڻهن جي ڪلماڻ لاءِ تيرت استان بڻجي پيا آهن. اعڙن تيرت استان تي
هر هميشه، سنان، دان ڏرم ڪرڻا ڪرم، چاڀ ۽ ٻڙجا پات ڪرڻ ڪوي، پيءُ طرح ماڻهو
اهمار، غراب ۽ اباھج (گولڪر، لنگر، سورڊاس) تي ٻوٽا آهن. جو انسان پراڻپ وري ۾
موتوءَ کي پراڻپ ڪريو سر پنهجن ٻچن جو ڦل ٻوٽي ماڻهوءَ جي چوڻ ٻائي سسار ۾ ٻڌا
ٿي ٿر، ياد رهي ته انهن تيرت استان تي ٿورو ٻچو ڪيو ته گهڻو ڦل ملندو
۽ ٿورو به ڀاڻ ڪيو ته وڌيڪ ڌرم ڀوڳڻو ڀوندو جنهنڪري سڀياڻي هلڻ تمام
ضروري آهي. سندر لڏي ۽ سلج لڏي جي ڪناري تي ڪهڻائي ٻوٽا استان آهن.
سرسر لڏي جي ڪناري تي به ڪهڻائي ٻوٽا استان آهن. هماله کان ڪنگا لڏي به ٻوٽا
کان مشهور آهي جنهن جي ڪناري تي ڪاشي، ٻڙاڳ، وغيره ٻوٽا استان آهن. هتي مڪر
راس ۾ جڏهن سونچ اچي ٿو ته سنان ۽ دان ڏاڍو ڦلڏاڻڪ آهي. شولپدر لڏي تي به مڪر
راس ۾ جڏهن وسهه ڪرڻا ٿيندا آهن ته سنان ۽ دان ڏاڍي ڦل ڏيڻ وارا ٿيندا آهن. ٿرمد
لڏي ۽ گوداوريءَ ائين جي ڪناري تي به ٻوٽا استان آهن جي ٻوٽن. هتي ۽ ڪنڊو هتي
جھڙن ٻاڻن کي لاس ڪرائڻ وارا شولڪ ۾ واسو ڪرائڻ وارا ٻوٽا استان آهن. ڪرشنا، نگر
پدرا ۽ سمانڊري جبلن مان مواندي ۽ ڪاروئي لڏن تي به ڪهترائي ٻوٽا استان آهن.
بدرنگا آشر ۽ لنگش آشر ۾ به مڪر راس ۾ سونچ ۽ وسهه ڪرڻ جي اچڻ وقت سنان
۽ دان ٻاڻن جي اساس ڪرڻ وارا ٿين ٿا. شڪو، ۽ ڪرڪ راس جي سڪرائڻ جي
موقعي تي سندر لڏي ۽ ڪمڊالانگ ٿورن تي به سنان ۽ دان شولڪ جي پراڻپي
ڪرائي ٿر. شڪو راس ۾ سونچ ۽ وسهه ڪرڻ جڏهن اچن ٿا ۽ انهن سان گڏجي ٻڌي
جو مٿس اچي ته گوداوريءَ جي ٻوٽو جل ۾ سنان ۽ دان اتر ڦل کي ڏيڻ وارا ٿين ٿا.
جڏهن سونچ ۽ وسهه ڪرڻ ڪيا راس ۾ ڪڏاچن ۽ جمن لڏي يا شولپدر لڏي ۾
سنان دان ڪٽي ته اتر ڦل پراڻپ ٿئي ٿو. جڏهن سونچ ۽ وسهه ڪرڻ ٿا راس ۾ اچن

شو پراڻ - وديشور سنگهتا (۱)

۱۹]

۽ سانجهي ۽ هڪ هڪ هزار جاپ ڪجي ته ۱۰ شلرڪ جي پراڻتي ملندي. جاپ ڪرڻ
 ڪري من جي شدي ٿئي ٿي. سمائيءَ ۾ وهندي جاپ من ۾ اعتراف ڪجي ته ۱۰ شلرڪ
 جي ڪن تي آواز نه اچي. جاپ ڪري ٿي شلرڪ جي پراڻتي سمجهڻ گهرجي. اراهن
 کي 'اوم' اکر پنجه اکرن واري منتر 'نمھ شراڻ' سان ضرور لڳائي اچارڻ گهرجي.
 ڪلش جو سنان، منتر جي ڏيکيا، مانٺاڪا - لباس ۽ ستيه سان ٻارڻ انته. ڪرڻ وارو اراهن
 ۽ ڪيائي ڪرو - انهن ڳالهين کي اٽل ڪري ڇڏ. اراهن کي 'اوم نمھ شراڻ' منتر اچارڻ
 ڪرڻ گهرجي ۽ اراهن کان سواءِ ٻين استرڻ کي 'شراڻ نمھ' منتر اچارڻ ڪرڻ ساڳئي ئي
 قل ڏيڻ وارو وهندو يعني 'نمھ' شيد پڇاريءَ ۾ هڪ ڪورجي ۱۰ شلرڪ کي ڪڍي ڪڍي ڪڍي
 ڏان ۽ ٻين لاءِ 'نمھ' شيد اکر ۽ اچارڻ جي آڳاٽي ڏني آهي، تنهنڪري سڀني لاءِ 'اوم نمھ
 شراڻ' منتر جو جاپ مفيد آهي. پنجن اکرن واري منتر جو ۵ ڪروڙ جاپ ڪرڻ
 سان پڳڙڻ شڪر - پڌ پراڻس ڪرائي ٿو. هڪ ۽ ٽي ۽ چار ڪروڙ جاپ ڪرڻ
 وڌيڪ مهيشور - پڌ تي پنهنجن ٿا. حقيقت ۾ منتر ۾ جيترا اکر هجن اوتڙن اکرن مان
 هر هڪ لاءِ هڪ لک جاپ ڪرڻ جهڙائي. جيڪڏهن هڪ هزار ڏينهن هر روز هڪ
 واري ڪم جي ضرور پراڻي ٿي ويندي. اراهن کي هر روز ۱۰۰۸ دفعا گهڙيءَ جو
 جاپ ڪرڻ گهرجي ۽ ويد منترن جو اچارڻ ڪرڻ گهرجي. اعڙي طرح وڌن جو پراڻس
 يعني پات ڪرڻ ۽ شلرڪ ۾ واسو ڪرائڻ جو سڌن سمجهڻ گهرجي. 'اوم' اکر جو
 جاپ نه جهڙائين ماڻهو جهڙو رهي نيسائين ڪرڻ جهڙائي يعني انت ڪال ٿاين هر روز
 جو پراڻي پڳڙڻ شلرڪ جو مندر ٺهرائي ٿو يا ان ۾ اڻ يا وڻن پوکائڻ جو بندوبست ڪرائڻ
 سو نه شو. پڳت انت ۾ شلرڪ ۾ واسو ڪري ٿو. جتي ماڻهن لک استاڻ ڪيو آهي
 اها جاءِ ۱۰۰ هجن جي ماپ تاءِ ٻارڻ استاڻ ڪري ڇڏ. جتي وڻن لک استاڻ ڪيو
 آهي، اتي ۱۰۰۰ هزار هجن جي ماپ تاءِ ٻارڻ استاڻ ڪري ڇڏ. جتي ڍاڙاڻن کان
 لک استاڻ ڪيو وار آهي، اتي چئني طرفن کان هڪ هزار هجن جي ماپ تاءِ ٻارڻ استاڻ
 ڪري ليکيو ٿو جتي جيتوڻي لنگم (پنهنجو پاڻ نڪتل لک) نڪتل آهي اتي چئني طرفن
 کان چئن هزارن هجن جي ماپ واري جاءِ ٿيڻ استاڻ ڪري ڇڏ ۽ وري اڏيءَ
 جڳهه تي ڪوه، ٿلاه ۽ ڀنڊ کي پڳڙڻ شڪر جي گنگا ڪري سمجهه جتي سنان ۽ دان ۽
 مڙ ٿاين رهڻ سان شلرڪ جي پراڻتي ٿئي ٿي. اعڙي استاڻ تي مرلهر سنسڪار (مڙ)
 کان پوءِ ڪرڻ ڪرم) ۽ مڪتيءَ کي پراڻس ڪرائي ٿو. ڏينهن کي ٽن حصن ۾ ورهائجي
 ٿو. صبح جو ٺٽ - ٽيم ڪرڻ گهرجي. منجهند جو ڪاميا وارو ڪم ۽ شام جو شالتي پات.
 واپس جي چئن ٻڙن مان ٻڙيون ۽ ٻڙون ٻڙي باقي ٻڙن ۽ ٻڙن ٻڙن پڳڙڻ
 شڪر جي پڙجا لاءِ اٽل ڪم وڃي ٿو ۽ اعڙي طرح ٻڙجا، آڙاڻا ۽ آڙي وغيره اٽل ڪم ٿي

ج. ر. سہی : کول هئڻ گهرجي. ليڪه جيترو وڏو هولندو اوترو وڌيڪ ڏلدائڪ رهندو.
 چيمان يا ارجا ڪندڙ اُن چاهاريءَ کان سواءِ ليڪ جي رڪڻ لاءِ ڪاريگر کان وٺي يا مندر
 واري جيڪن جي ٻاهران ڏيرتائڻ جون شڪليون اُڪريل هجن ۽ انڌر مضبوط شمشين ۽ آرسن
 سان سٺو ۽ مندر ڏسڻ ۾ اچي. اُن مندر کي ٻاهران انڪ ٻرڪاڻ جا موليٰ، ماڻڪ ۽ رڻ
 ٻڙيل هجن، يا اِيءَ طرح سٺي دلڪش نموني سينگاريل هجي. مندر جي اوڙ ۽ اڙل وارا
 دروازا کليل هجن. مندر واريءَ جاءِ جتي شو ليڪ اسٽاين ڪرڻو هجي اڇي بيماد ۾ ۹ رڻ
 جهڙوڪ - ليل، ٿل، وگدورو، شام، مرڪم، موليٰ، مولڪا، گرميد ۽ هورو ۽ ٻين سان گڏ
 ”مڊر جاس وغيره“ ويد مندر آچارڻ سان ٻروڻ گهرجن. شو ليڪ جي ٻنچن جان اسي
 ارجا ڪرڻ گهرجي. متن مائٽن، عزيزن دوستن وغيره سڏو ليڪ چڻي ارجا ڪري اگنيءَ
 ۾ مندرن سان آهڻوڻون وجهڻ گهرجن. آچاره يعني ارجا ڪرائڻ واري کي دلڪشا ڏيئي خوش
 ڪجي ۽ اِڙه ارجا ۾ شامل ٿيل مهالن جو کائڻي وغيره سان ستگار ڪجي ۽ ٻين گهرجائن
 اراستن، غريبن، ميرن ۽ ٻڪيا وٺندڙن کي گڏ دان، اُن دان، وسر دان وغيره ڏيڻ گهرجي.
 ”اور“ مندر سان ليڪ جي رڪڻ جي ارجا (پرشنا) ڪرڻ گهرجي. اهڙيءَ طرح مڊوليءَ
 جي پرشنا ”لوه شراهه“ مندر سان ڪرڻ گهرجي. جتي ليڪ جي پرشنا ڪرڻي ههي اسي
 اُٿر ملهائڻ لاءِ سراري ڪرڻ جي لست ۾ موليٰءَ کي رڪڻ گهرجي. اهڙي طرح ٻڌي جي گڏ
 ارجا شو لوڪ اڙدان ڪرڻ واري آهي، ٻڙبان شڪر جو ليڪ روپ ٻن نمونن سان هر طرح
 ارجا ڪرڻ لائق آهي جهڙوڪ چر ۽ اُڇر (سوارو ۽ چنڪر) يعني هڪ هينڊ ايل ۽ گهمندڙ
 شين. وڻ، وڻون وغيره هڪ هينڊ ايل شين مان آهن جن جي شورا پاڻي وغيره ڏيڻ
 سان ڪري سگهجي ٿي ۽ لندا جو جيترو وغيره گهمندڙ روپ مان آهن جن کي کاڌو وغيره
 ڏيڻ ۾ ليڪ جي ارجا چڻي يعني سرشتيءَ ۾ هر هڪ خلائل شيءِ پوءِ ايل هجي يا
 گهمندڙ هجي ۽ ٻڙبان شڪر جي ارجا چڻي. لوري ۾ اٿن چنڊ ۾ خلق ۾ خالق چڻي
 ارجا سمائل آهي.

مندرجي اڙسان جهڙي جو هئڻ ضروري آهي. شو ليڪ جي ۱۶ طريقن (شولش اُڇان)ن
 سان ارجا ڪرڻ گهرجي. جهڙوڪ آواهن، آسن، آرڪه، ڪل، ڏوپ، ڊپ، ڦل، -روباري ۽ ڦرڻ
 آڙي، لمڪار ۽ موڪلائو ڪرڻ وغيره ٻيا شڪتي هروڙو ڪرڻ. ماڻهن کان اسٽاپ ليڪ،
 دشمن کان رکيل ليڪ، ڏيرتائڻ دواڙان مٿو ڪل شو ليڪ جي مٿين طرح ٻڌايل ۱۶ طريقن سان اڇن
 ڪجي يا ارجا جي سامگري يا سامان وٺي ڏيڻ يا مندر ڪرڻ واري ماڻهوءَ کي ۾ شو لوڪ چڻي
 پراڻي ٿي ٿي. نمر سان اڇرڪا، لمڪاو ۽ دشمن واري ماڻهوءَ کي ۾ لپ ٿي ٿي. مٽيءَ اسي،
 ڪانءَ جي چڻي، ڪل، ڪنڊر جي ڪل، ڦل، ٻڙ، مڪڻ، پسيءَ (روڪ) وغيره مان به ٻڌي مڙسي
 موجب شو ليڪ هروڙو ٺاهي. ”اور“ يا ٻيا اڪو مندر ”لوه شراهه“ جو ڏهه هزار جاپ ڪجي يا صبح

سڄو ملائي ”اوم“ شبد لکري ٿو. اهڙي طرح ”آ“ شبد مان ”لم“، ”ا“ شبد ”م“ ۽ ”ر“ شبد ”ش“ ۽ ”ڙي“ شبد مان ”وا“ ۽ وچ واري مک مان ”ير“ سڄو ملائي ”اوم“ منتر مان ”نم شواي“ منتر ٻڌجي پورو جنهن مان سڀ منتر ۽ ويد ٺهيا آهن. هيءُ ٻڌجن اکرن وارو منتر ”نم شواي“ تي موڪل جو سڏن يا ذريعو آهي.

ننڍيڪيشور: اهڙي طرح ٻنهي جي گروه پگوان شڪر ان مهل اهرها ۽ وشوڙ ٻنهي جي مٿان ڪهڙو وجهي ٻنهي کي اهر منتر ٿي دفعا اچارڻ ڪراريو. ۽ انهن وري هڪ چوڙي پراڻا ڪئي.

ٻو هها ۽ وشدو: اي پريڙا توهان تراڪار آهيو ٿڏهن اءُ توهان جو پرڪاش آهي جنهن ڪري توهان کي نمسڪار آهي. توهان سڀ جا سواهي آهيو. توهان ”اوم“ آهيو. ”اوم“ توهان جو لنگ آهي. سنسار جي پيدا ڪرڻ وارا نمسڪار آهي. ٻڌجن مڪن وارا نمسڪار آهي.

پگوان شڪر: اي پترو! آردرا نڪشتر چوڏس ٿيڻ هجي ۽ ”نم شواي“ منتر جو جاپ ڪيو ته تمام وڏي ڦل جي پراڻي ٿيڻدي. مرڪش نڪشتر ۽ پيوس نڪشتر اهڙائي سٺا سمجھڻ گهرجن. منهنجي لنگ جي پوڄا صبح ۽ منجهند جو ڪرڻ گهرجي. منهنجي درشن - پوڄا لاءِ چوڏس جي اٺ رات جو پري يا ڀر دوش يعني ٿيس جي اٺ رات جي شروع ٿيڻ مهل هجي. پوڄا ڪرڻ وارن کي منهنجي مورتيءَ جي يا منهنجي لنگ جي پوڄا هڪ جهڙي سمجھڻ گهرجي ۽ ان مان به لنگ جي پوڄا سرشت سمجھڻ گهرجي. لنگ جي پوڄا ”اوم“ منتر سان ۽ مورتيءَ جي پوڄا ”نم شواي“ منتر سان ڪجي. (اٺين چئي پگوان انتر ڌيان ٿي ويا). (هر هر مهادر شير - ڪاشي وشوانت ڪي). وڏايشور سنگهتا (۱) ٿهڙن آڌاءِ سماپت ٿيو.

شو لنگ جي استاينا ۽ پوڄا ڪڍڻ ڪجي

رشيون پڇيو: اي سونجي مهراج! لنگ جي استاينا ڪڍڻ گهرجي؟ ڪٿي ۽ ڪهڙي وقت پوڄا ڪرڻ گهرجي؟

سونجي مهراج: لنگ جي استاين ڪرڻ لاءِ تيرتھ استان، نديءَ جو ڪنارو، سندر باغ يا مندر هئڻ گهرجي. هڪ هنڌ کان ٻئي هنڌ ڪڍي وڃڻ لاءِ مورتي يا لنگ ٺهرائڻ گهرجي ۽ مٿر جکڙ ٿي هر هميشه. قائم رکڻ لاءِ وڏي مورتي يا لنگ ٺهرائڻ گهرجي. لنگ مٽيءَ، پٿر، ارف ۽ ڌاتن جو هئڻ گهرجي. لنگ جي ماپ هر گهٽ ۾ گهٽ پوڄا ڪرڻ واري جي هڪ آڱر کان ۱۲ آڱرن تائين ٻڌهائي هئڻ گهرجي ۽ جنهن پدارت جو لنگ ٺهيل هجي ته جلياري بعد لنگ جي رکڻ جي جاءِ به ان مان ئي ٺهرائڻ گهرجي. باقي باق لنگ (جنهن ۾ لنگ ۽ جلياري گڏ ٻڌيل هڪ ئي پٿر ۽ ڌاتوءَ جا ٺهيل هجن) لاءِ ڪو به اهر يا پٿر ڪو به آهي. جلياري ڪرڻ يا ڪڍڻ يا چوڪيڻ يا ڪٽ جي پاڻي وانگر مٿان ۽ هيٺان ٿاهي ۽ وٺڪري ۽

پروٽاسي يا اڪر هو. هائي چو ماڻهو منگهو مهيني ۾ آڏو لکيتو واري ڏينهن تي منجهڙ پاروليءَ سڌو موٽي ۽ ۾ يا لنگ چو درشن ڪندو سو موٽي ڪارٽڪ (وڏي ٻٽ) کان ۽ وڌيڪ ٻارو لڳندو ۽ جي ٻڙجا ڪندو ۽ ان لاءِ وائي ۽ واکاڻ ٿي ڪري سگهي. جتي مان ٻرڪهٽ نيس الڪي لنگ-استان ۽ اروڻا-چل ٻڙيش ٿي رهندو. ۽ ماڻهن جي درشن ۽ ٻڙجا ڪرڻ لاءِ هي چوڙو-لنگ لڏيو ٿي ويندو چو چمر ۽ موٽو ۽ جي ڪسٽن کان ڇڏائي وارو رهندو.

منجهڙ ۽ روپ آهن. اڙڪار لنگ ٻوهر روپ آهي ۽ ساڪار موٽي مهشور روپ آهي. لنگ منجهڙي لمان آهي. منجهڙي لنگ جي ٻڙجا ڪرڻ واري ۽ ۴-۵ دن ۾ ڪو ٻڙ ڪرڻ آهي ٻئي هڪ آهيون. هر مون ۾ ئي سمانجي ويندو. منجهڙي موٽي ۽ هوندي ۽ منجهڙي لنگ کانسواءِ اها جاءِ ڪوٽر ڪرڻ سڏي سگهجي. (هر هر مهادر شهر-ڪاشي وشرات گنگي) وڊيشور سنگهتا (۱). آڏا ۹ ساهت.

پنجن اکرن واري منتر جي ههڙا

۽ رهڻا ۽ وشلو. اي ٻڙا سرشتي ۽ ان سان لاڳاپو رکندڙ ڪهڙا پنڇ ڪم آهن سي ڪرڻا ڪري ڪرائي سڃاڻو؟

پڳوان نشگر: منجهڙي ڪنن کي سمجهڻ ڪنن آهي. سرشتي ۽ پالڻ سنگهار ٿروهاڙ ۽ اڙڪو. اهي منجهڙا ڇڪڻ سان لاڳاپو رکندڙ ۵ ڪم آهن. سنسار جي رچنا کي 'سرشتي' چئجي ٿو، انجي فائو رکڻ کي 'پالڻ' چئجي ٿو، ان جي ناس ڪرڻ کي 'سنگهار' چئون ٿا، انجي اڏار ڪرڻ کي 'ٿروهاڙ' چئبو ۽ انجي مڪتيءَ کي 'اڙڪو' چئبو. انهن مان چار سنسار ۾ هلڻ چلڻ لاءِ باقي پنجن مون ۾ رهي ٿو. منجهڙا ڀڳت آهن کي ۵ ٻن ۾ ڏسڻ لاءِ. اولهه ۽ ڀڳت جي پندائش چل ۾ پالڻا. ٻاهر ۾ ناستي هورا ۾ واڌارو ۽ آڪاش ۾ مڪتي. ٻڙيءَ مان هر هڪ شيءِ جي پندائش ٿيندي آهي ۽ چل سڀ جي رڪيا ۽ پالسا ڪندو آهي. ٻاهر سڀ کي ٻاهر ڪري ٿي ڇڏي ۽ هورا سڀ کي واڌارو ڏئي ٿي ۽ آڪاش هر هڪ ٿي ڪرڻا ڪري ٿو. وڏوان ماڻهن کي هيءَ وشو. هن نموني سمجهڻ ڪهڙي ٿي هنن پنجن ٻڙن جي ٻار ڪڍڻ لاءِ ٿي موٽي ۵ مڪ (منهن) آهن يعني چئن ئي دشمنن ۾ چار منهن ۽ پنجن موڙ وڃو. اي پٿرو ٿرمان ٻنهي اهائون ڪري موٽي حرش ڪري موٽان ٻي ڪم جهڙوڪ هڪ پندائش ڪرڻ چو ۽ ٻي پالڻا ڪرڻ چو منجهڙي منجهڙي لاءِ وٺا آهن. باقي ٻي ڪم (منجهڙي ٿي الڳ روپ) وڏو ۽ مهش وٺا آهن. لفظ هڪ مڪتيءَ جو ڪم وٺڻ لاءِ ڪوئي سورت ڪرڻ آهي. ٻهڪري ان کيان جي وٺڻ لاءِ 'اوڙ' منتر چو ڇو ڪري. هيءَ منتر منجهڙي آيا آهي انجي جهڙ سان منجهڙي بادگهري ٿيندي. منجهڙي اتر طرف واري منهن مان 'ا' شبد اولهه واري مڪ مان 'ا' شبد، ڏکڻ واري مڪ مان 'م' شبد، اوڀر واري منهن مان 'اوڙي' شبد ۽ وچ واري مڪ مان

اهو ٻڌندي ئي ٻيو واهادر ارهما جي هڪ سسي ڪاٽي ڇڏي. ايتري ۾ وشوءِ ارهما لاءِ
 ٻڌا جي اراج ٿيڻا ڪئي ۽ ڀڳوان شڪر سڻڪار ڪندي چيو، ”اي ارهما! تو ايشور اراجا
 ڪندي، گهٽ ڪيو آهي تههڪري ڇڏڻ سسڻ سان هوندي، تههجي اراجا ڪرڻ
 ٿيندي ۽ اٽس ڪرڻ ملهائبا.“ ساڻي ڀڳون جي رگرو سمجهي ڪري تههجي سٽڪار
 ڪيو ويندو ۽ اهو ڀڳو سڦل ٿي وهندو جتي تههجي اراجا آسڻ لڳو وهندو.“ ڪهڙي به ڪل
 ڏانهن اشارو ڪندي ڀڳوان شڪر چيو، ”اي ايشور اراج! ڇاڪاڻ ته تـڙ ڪرڻ ڳالهادر آهي
 تههڪري تههجي اراجا ۾ آسڻ نه رهندڻ!“ ڪل ورائڻ، ”اي ڏاڍن ڇا ڏاڍو مهادر!
 اوهانجي سڀ ڪرڻ سان ماڻهن ڇا اٽڪ پاپ نشت ٿي ويندا آهن سڙي اوهانجي
 ساڪيات ڏرڻ ڪرڻ سان تههجي پاپ لاس نه ٿي سگهندا؟ اهڙي طرح اڃا ڏاڍن ڪرڻ سان
 ڀڳوان چيو، ”تههجي وڃڻ اڃا نه ويندا، وشو ۽ ٻين ڏاڍن جي اراجا ۾ تههجي ڇڏڻ
 سڦل ٿيندو ۽ تههجي اراجا جي مذهب سڻڪار ۾ اراجا ڪمائڻ رهندڻ.“ (هر هر مهادر
 شيو. ڪاشي وشوانڪ ڪنگي) وديشور سنگهتا (۱). آداب ارن سماپس.

مهاديو جو برهما ۽ وشوءِ کي تههجي روپ ۽ لنگم اراجا ٻڌائڻ

ٿندي ڪيشور: اڄ نه ٻئي ارهما ۽ وشو ڀڳوان شڪر کسي امڪار ڪري هڪ
 چوڙي ڪاٽي ۽ ساڄي پاسي کان چپ چاپ کڻا ٿي اچي رهيا، وري اچي اتي ساڪيات
 ڀڳوت اراجا مهادر کي اوچ آسڻ تي واهاري انهن جي ’پرش وستن‘ سان اوجن ڪمائڻ.
 ’پرش وستن‘ جي معنيٰ آهي ته گهڙي وقت لاءِ جتا ڪندڙ شيءِ ۽ ڇا اڃا وري وقت لائڻ
 هاڻي تنهن کي ’پراڪرڻ - وستن‘ چيو آهي. ’پرش - وستن‘ جهڙوڪ، هار، ڏرا، مڻهن سان
 جهڙيل مڱ، ڪنڊل، اڳوڻو (جڙو)، ڪلن جون مالهاڻون، ريشمي وستن، مڊني، ڪاڍو،
 ڇمڊن، ڌوپ، ڏمپ، چٽ، وغيره سان اراجا ڪئي.

مهاديو: (عرش ٿي ڪري ۽ مشڪي ڪري چيو) اڄڪر ڏينهن مهسا شورا-ري
 ڪري ليکيو ويندو ڇاڪاڻ ته اوهان اچي گڏجي ڏاڍي اراجا سان تههجي اراجا ڪئي
 آهي ۽ اهڙي طرح تههجي اراجا روپ ’لنگم‘ ۽ ساڪار روپ ’مورلي‘ جي اراجا ڪندو سر
 مورلي امام پيارو لڳندو. جي ان شرارتي ڏينهن ڏينهن کسي وس ڪري تههجي
 شڪتيءَ آهر تههجي اراجا ڪندو، تههجي ڦل ڏن طرح ڇاڻڻ گهرجي. جي ماڻهو جهڪر
 هڪ سال سائند، تههجي اراجا سان اراجا ڪري تنهن جهڙو ٿل فٽن هن هڪ مهينا
 شرارتي ۾ اراجا ڪرڻ سان ملي اڃا. جهڙيءَ طرح پندريا جي اراجا سان سمند جي رڌڻا
 جي وقت اچي ته اهڙي طرح هن رات جي اراجا ڪرڻ ڪري تههجي ڌرم جي شيءِ
 ڏينهن تههجي اراجا ڪرڻ لاءِ ڪلياڻڪاري آهي. اڃا ڏهن مان ’اڪئيءَ چو لڳ‘
 روپ ٿي ڀڳوت لڳ هوس نه وقت مڪوڙ (ناشري) هوندي ۾ اڃا اڃا ڏينهن وارو

لڀي مان هٿ ڪري ٻوڙ جهنگي ڏسي
 ٻوڙا ٻڪل غرض ٿيو ۽ چيائين، ”اهو-
 مون اٽل لڏو آهي - اٽل لڏو آهي.“ اٽل
 چوندي ان ڪل کي چيو، ”اي ٻوڙاڻا!
 توکي ڪنهن ڌارڻ ڪهڙي آهي. مان هن اٽل
 جي لپ جي اٽل اٽل جي ڪوشش ۾
 اٽل حاصل ڪئي آهي پر توکي ڏسي هٿ
 سهري خبر پئجي ويندي.“ ڪيٽڪي جي
 ڪل چيو، ”اي ٻوڙاڻا! هن جي اٽل اٽل
 جي ڪوشش نه ڪر ۽ مان ڪيترائي وٽ
 کان هن اٽل جي لپي ۾ شڪر جي بستڪ
 تي چڙهيل هيس.“ ٻوڙاڻا چيو، ”اي ٻوڙاڻا!
 ڇوڪر ٻلا مونسان گڏجي وڌو وٽ هل ۽ چڱو
 نه مون هن اٽل جي لپي جي وٽ اٽل لڏو
 آهي ۽ تون شاهد آهين.“ ڪيٽڪي لڏو ٻوڙاڻا
 کان وٺي ڪوڙ ٻالهاڻا سوڳار ڪري ٻوڙاڻا سان گڏ وڌو وٽ

کان وٺي ڪوڙ ٻالهاڻا سوڳار ڪري ٻوڙاڻا سان گڏ وڌو وٽ
 آيو. ٻوڙاڻا چيو، ”اي وڏو! مون هن اٽل جي لپي جي اٽل لڏو آهي ۽ هي ڪيٽڪي
 جو ڪل شاهد آهي.“ اٽل ٻڌندي وڌو ٻوڙاڻا کي لڏڪار ڪئي ۽ وڏو ٻوڙاڻا سان
 ٻوڙاڻا ڪوڙ شروع ڪئي. مس نه اٽل جي لپي مان ٻوڙاڻا ٻوڙاڻا ٻوڙاڻا جي چوڻ
 کي ٻوڙاڻا وڌو وٽ. ”اي شڪر! اسان ٻوڙاڻا ٻوڙاڻا جي ڪيٽڪي ڪوشش
 ڪئي پر اٽل ٻوڙاڻا کان توهانجو ملڻ بلڪل مشڪل ٿي ٿيو. توهان ڪرڻا ڪرڻا ۽
 اسان جا ٻاٻ ناس ڪيو.“ ٻوڙاڻا شڪر غرض ٿي چيو، ”اي وڏو! مان لڏي سڄ
 ٻالهاڻا اي ڏاڍو ٻوڙاڻا ٻوڙاڻا ۽ تون ٻوڙاڻا جي لڏا وڌي نه سڄ ٻالهاڻا آهي ته تون
 ڪري لڏي نه تون والڳر جدا جدا ٻوڙاڻا ٻوڙاڻا. ”اهو ڏسي سڄ ٻوڙاڻا
 ٻوڙاڻا ۽ ڪل جي وٽ ڪرڻا لڳا. (ٻوڙاڻا ٻوڙاڻا ڪاڻي وڌو وٽ) (ٻوڙاڻا ٻوڙاڻا)
 سڳهتا (۱) آڏها ۷، سائيند.

ٻوڙاڻا ۽ ڪيٽڪي جو ڪل

لڏي ڪيٽڪي: ٻوڙاڻا جي آڏيان ٻوڙاڻا ٻوڙاڻا ٻوڙاڻا (اٽل جي
 ٻوڙاڻا) مان ٻوڙاڻا جي وٽ ٻوڙاڻا ٻوڙاڻا لڏڪار ڪندي چيو، ”اي
 ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا!
 ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا! ٻوڙاڻا!

سنگهار ٻرهم سندر ٻرهم ڏانهن روانا ٿي ويا .

سڀ رشي : اي سولجي مهر! شروع ڪرڻ ۽ من - مڪتيءَ جا ساڌن ٺهران چڪيءَ طرح مثال سان سمجهايا مگر انهن ساڌن جي آسروءَ ڪرڻ وارو مڪتي حاصل ڪئن ڪري؟ (هر هر مهادر شهر ڪاشي وشرلاف گنگي) وديصور سنگهتا ۳۲ ۽ ۳۳ آڏهاء - ساڀس .

شولنگه جي ٻوڄا جو رهسپر ۽ انجي دهما جو ورڻ

سولنجي جي دهراج : اي شولنگه! جو شروع ڪرڻ ۽ من - ساڌن ۾ آسروءَ ٻڌڻ شڪر جي مڙلي يا لنگ ڪيئن ٺهرڻ، من، مندر يا شرالي ۾ استاين ڪري اٿسونهائي . پنجاهه (ڏڏ، ڪهر، مڪڻ، ماکي، کنڊ) تلڪ، چانور، گل، ڏوب، ڏب، موم جي مڙي، عطر، الٻر، ڀڙڳ، ٻرسان، چٽ، چوٽر ۽ دسترن سان مڙلي يا لنگ جي ٻوڄا ڪئي، جنهن سان ڪيترائي مهاتمان مڪي ٿي ويا آهن .

سڀ رشي : سڀني دوتائون جي ٻوڄا مڙلي ۾ ٿيندي آهي مگر ٻڌڻ شڪر جي لنگ يا مڙلي ۾ سوڙو؟

سولنجي دهراج : اي رشي! ٺهران جو سوال ٻوٽو ۽ عجب آهي . هڪو چواب فقط مهادر پاڻ ٿي ڏئي سگهندو . پنهنجي گروه واس جي مڪاروند سان جهڪي ۽ جهڙڻ طرح مون ٻڌو آهي سڙي ورتل گرهان ٿو. ٻڌڻ شڪر لڙاڪار ٻه آهي نه ساڪار ٻه آهي . سندس لڙاڪار روپ لنگ آهي ۽ ساڪار روپ مڙلي چٽي، تنهن ڪري شڪر ٻڌڻ ساڀس ٻرهم آهن ۽ ٻيا دوتائون ٻرهم ڪونه چٽا . اڳئين مڙي ۾ مندر اچل ٻرهم ٿي ٻرهم پٽر سنگهار سان ٿي سوال ٿيندو ڪمورو کان ٻڌو هرو .

سنگهار : اي ٿيندو ڪمورو مهر! ٻڌڻ شڪر کانسواءِ جهڪي دوتائون آهن تن

سڀني جي ٻوڄا مڙليءَ سان ڪئي وڃي ٿي پر شڪر جي ٻوڄا لنگ يا مڙليءَ سان سوڙو؟ ٿيندو ڪمورو : اي سنگهار! لنگ ساڀس ٻرهم جو نشان آهي . ٻڌڻ شڪر ٻرهم روپ آهي ۽ لڙاڪار آهي تنهنڪري انجي ٻوڄا لڙاڪار لنگ ۾ ڪئي ويندي جو سمورو ٻڌڻ وٽن جو وڃڻ آهي . اڳئين مڙي ۾ ٻرهم ۽ رشيءَ جي وچ ۾ لڳي هئي ۽ انهن کي لڙاڪار شڪر ٻڌڻ لڳ واري لڳ مان لنگ جو روپ ٻڌڻ ڪندي سندن ايمان ٽوڙڻ ۽ ان اڄ حائل وٽ ڪارائي ٻڌڻ لنگ جو روپ ٻڌڻ آهي . (هر هر مهادر شهر ڪاشي وشرلاف گنگي) وديصور سنگهتا (۱) - ۵ آڏهاء - ساڀس .

ملي سگهندو آهي ۽ ان ۾ پگھتي هڻڻ سان ئي منس سنساري ٻڌڻ کان مڪتي ٻائي ٿو ڏوٽا
جي ڪرڻا سان ئي منس ۾ پگھتي پاوڻا پرگھت ٿئي ٿي ۽ هڪ چٽ ۽ من سان پگھتي ڪرڻ
ڪري ٿي ڏوٽا جو درشن پراڻت ٿئي ٿو. ٺيڪ جڏهن ٻج مان سٺو ۽ وري سٺي مان ٻج -
نهنڪري نرهان سڀ برحمر رشيرو! پگھان شڪر جي ڪرڻا حاصل ڪرڻ لڳ ڇيٽ ٻرلريءَ
ٿي وڃي هزارن ورهين لائين بگه ڪيو ٿو بگه. ٻئي پگھان شڪر جي ڪرڻا سان وڌين ۾
ڇوڻ ساڌو - ساڌن وڌيا جو نرهانڪي ڳيان ملندو.

شريد جي پراڻتي ٿي ساڌو آهي ۽ ان جي شيرا ٿي ساڌن آهي ۽ ان جي ڪرڻا سان
هر روز ۽ نيم وارن ڪمن ۾ ٿلن جو ٿياڻ ٿي ساڌڪ آهي. وڌين انوسار ڪرم جو ڪرڻ ۽ ان
جي ٿل کي شو - چرڻڻ ۾ سهرڻ ڪرڻ ٿي برعشور جي ٻڌ جي پراڻتي آهي. ڪمن دواران
پگھان جي نامن گڻن ۽ ليلائن جو ٻڌڻ وائيءَ دواران پگھان جو ڪيڙن يا ٻڌن ڪرڻ ۽ من
دواران منن ڪرڻ يا هڻڻاڻا، اهي شرين ۽ سهرڻن جا وڃن آهن، جيئن جي ذريعي سڌي
ملي ٿي. ماڻهو اکين سان ڏسي ان وسوءَ ۾ من لڳائي سگھي ٿو مگر جا شيءِ رواجي اکين
سان نٿي ڏسي سگھجي ان جي ٻڌڻ سان ماڻهو انڪي پراڻت ڪرڻ لڳ ۾ چاهيا ضرور رکي ٿو.
اڇڙي طرح حاصل ڪرڻ جو پيڙهون ساڌن (ذريعو) ٻڌڻ آهي. گروءَ جي مڪ مان ٻڌڻ
ڪري سڀاڻا ماڻهو وسوءَ جو ڪيڙن ۽ من ڪرڻ شروع ڪندا آهن. آهستي آهستي پگھان
نام جو ڪيڙن ڪندي من جي اوستا من ڪرڻ ۾ ٺهندي ويندي. سنساري ٻڌڻ ۽ ولاس
کان اندرون ۾ من هٽائيندڙن ويندڙن ۽ ٻڌو سنساري لاڳاپا ۽ شريرون مڃتي ايشوري
آندڻ ايندو رهندو. پگھان شڪر جي ٻڌڻ، نام سهرڻ، گڻن جو وران، روپ جو سهڻو ۽
ليلائن ۾ هڪ چٽ سان من کي لڳائڻ وغيره ٿي من ڪرڻ ۽ هڻڻاڻا آهي جو ٻج موهشور
(شڪر) جي ڪرڻا سان ئي اڇڙو آندڻ ملي سگھندو.

سوتجي مهرانج - اي ميسرورو! هن ساڌن جي مهار ۾ مان نرهانڪي هڪ پراڻين مثال
ٻڌايان ٿو، جنهنڪي نرهان ڏيان سان ٻڌو. پراشر منيءَ جو ٻٽ منهنجو ڪردار وٺاس جي
مهرانج هڪ دندر سهرڻي نديءَ جي ڪناري ٿي ٺهيا ڪري رهندو هو اوچتو هڪ ڏينهن
سروچ سمان ٺهيسري وٺان ۾ ٻاٽا ڪندي برهما - پتر ستهڪمار اچي لنگهائو ليا، هن
منهنجي گروءَ وٺاس جي مهرانج کي ڏيان ۾ مڪن ڏٺو. ٿوريءَ دير کان پوءِ ڄاڻڻ ٿي منهنجي
گروءَ وٺاس جي مهرانج برهما پتر ستهڪمارن کي منهنجي اڳيان پتل ڏٺو ۽ ٻڪدم الي ڪن پٿرن
۾ پراڻم ڪيو ۽ ٻوڙ ۾ آسڻ ڏٺو. ستهڪمارن نمرناسان رندي ڪري هي وڃن چيا، ”اي رشي! تون
ڪيئن سڌيءَ وسوءَ جي ٻوڙا جي چٽا ۾ آهين ۽ اها سڌي وسر ائيني پگھان شڪر
پگھان شڪر جو شروڻ، ڪيڙن، من - نيشي ساڌن وڌين انوسار ڇوڻ آهن. اسن ۾ ٻين
ساڌن جي ٻڌڻ ۾ اچي رهندا پندراڻي مندراڻي پراڻ ٿي پنهانين جتي موهشور شري آيا
ننديشور آيا، جنهنجي اسانتي ڏاڍي ڪرڻا ٿي ۽ هن نيشي ساڌن اسانڪي ٻڌايا وڌو وٺاس کي الين چرلدي

ڪرڻ سان ڪلچر جا پايي پراڻي اثر ڪٽيءَ کي پراپت ٿي ٿا. ڪلچر جا پايي نيسٽائين تي خوف ۽ ڇڪٽي ۾ ٻيا ٿيندا جيستائين شو پراڻي جو ڪنن تي پراڻو نه رهندو آهي. هن کي وڌيڪ جي نواب مسجد ۾ وڌو آهي، جنهن جي سڀ کان اڳڀر پڳڙان شڪر اسان وٽ ڪئي آهي. (۱) ودیسور سنگھتا (۲) وڏر سنگھتا (۳) وٽاڪ سنگھتا (۴) اما سنگھتا (۵) مائري سنگھتا (۶) ايڪادش وڏر سنگھتا (۷) ڪٽلش سنگھتا (۸) شمس وڏر سنگھتا (۹) ٽڪرئي وڏر سنگھتا (۱۰) سهر ڪرئي وڏر سنگھتا (۱۱) واري سنگھتا (۱۲) ڏور سنگھتا هن شو پراڻي جا ۱۲ پراڻا آهن. ودیسور سنگھتا ۾ ڏهه هزار شلوڪ آهن. وڏر سنگھتا، وٽاڪ سنگھتا، اما سنگھتا ۽ مائري سنگھتا. هر هڪ ۾ اٺ اٺ هزار شلوڪ آهن. ايڪادش وڏر سنگھتا ۾ ۱۳ هزار شلوڪ، ڪٽلش سنگھتا ۾ ۶ هزار شلوڪ، شمس وڏر سنگھتا ۾ ۳ هزار شلوڪ، ٽڪرئي وڏر سنگھتا ۾ ۹ هزار شلوڪ، سهر ڪرئي وڏر سنگھتا ۾ ۱۱ هزار شلوڪ، واري سنگھتا ۾ ۴ هزار شلوڪ ۽ ڏور سنگھتا ۾ ۱۲ هزار شلوڪ آهن. اهڙيءَ طرح مول شو پراڻي ۾ ڪل هڪ لک شلوڪ آهن پر وڌيڪ واس جي مهراج مختصر ڪري ستن سنگھتائين ۽ ۲۴ هزار شلوڪن ۾ ظاهر ڪيو آهي. جنهن ڪري هي سڀئي پراڻن ۾ چوڏون لک لکيو وڃي ٿو، اڳئين سڀي ۾ پڳڙان شڪر هڪ ڪروڙ شلوڪن ۾ پراڻي. ساهت جي وچ ۾ ڪافي نواب پڳ ۾ واس مهراج پڻ روشن سان گڏ چنڊ چان ڪري پراڻي. ساهت کي ۽ لکن شلوڪن ۾ مختصر ٿاڻي ۱۸ پراڻن جي وچ ۾ ڪافي چنڊ مان شو پراڻي ۾ ۲۴ هزار شلوڪ ڪيا ويا ۽ ۱۲ سنگھتائين مان ۷ سنگھتائين ٽالڙ وڪڙن وٽان جن ۾ ويدانت جو نسخو سمائل آهي جو عام لوڪن جي ڪلياڻ لاءِ ۽ ڏور آرمي، ڪار ۽ موڪم جي حاصل ڪرڻ جو ساڌن آهي. جنهن کي پڙهڻ، ٻڌڻ ۽ اڀياس ڪرڻ سان شو پڳي اثر پڻ کي حاصل ڪري ٿو. (هر هر مهادر شورو. ڪاشي وشواند ڪنگي) ودیسور سنگھتا (۱). پڌر آذباء سمائي.

شرون - ڪيڙون ۽ هنڌن ڪرڻ

سوئجي مهراج: اي رشتو! شو پراڻي ۾ پڳي، ڪمان ۽ وٽاڪم. ٽنهي ڪٽڻ جو خاص طرح ورتل ڪيل آهي. ورتان ڪٽڻ ۾ چنڊ ۽ ٻيا روشن هن سرشتي جي ٻڌا لاءِ پايو ٻالهن پراڻن ڪندي اسان ۾ الڪي ٻيا. ٽنهن سڀني ڪٽڻي پهنجي شڪا نواب لاءِ اچي پوڄا جي شرن ورتي ۽ چالون، ”اي پوڄا! توهان سمورن ڇڪٽي جي ڌارن پوڄي ڪرڻ وارا آهيو مگر اسان اهو چائڻ لاءِ چاهيون ٿا سڀني عناصرن ۽ نعتن کي چائڻ وارو وڏي ۾ وڏو شاعرو ڪير آهي؟“

نر هٿا، اي رشتو! جو سڀني الدين سان پوڄن هن سسار ۾ پرڪھت ٿو سوڌون جو ڏار مهادر ٿي آهي. پر هٿا، روشن وڏو ۽ اندر آهر - مائل آهن ۽ هو - جي پوهانڊ جو سرامي آهي. پڳي ڪرڻ سان ئي

ويد وديا وڪڻي پنهنجو پيٽ گذران ڪرڻ لاءِ آنا ڏسڻ ۾ ايندا. تن ڪمانڊ لاءِ ئي وديا جو اڀياس ڪندا ۽ اهنگار ۾ پڙهڻ وهندا. پنهنجي ذات جي ڪرم کي ڇڏي ڏيندا. ڪوٺڙ ڪري ٻين کي ٺڳيندا. توڪال سنڌيا کان دور وهندي، ارحم گيان کان اڻڻاڻ هوندا. ڪتري ۽ پنهنجي ڌرم جو ٺاڳ ڪندا. ڪسڪ ۾ ٻاسي ۽ دراجاري وهندا. بهادري عسڪر ٻڌا هوندي. خراب ڪرم ۽ چورين وغيره سان پنهنجو گذران ڪندا. شردن جهڙو وڻاء ڪندا ۽ انهن جو چٽ ڪامڻان جو غلام بڻجي پوندر وٺن. وري پنهنجي ڌرم سان ڪرڻ، خراب سنگت ۾ ڦاٿل، فقط پئسي ڪمانڊ جي لالچ وارا، تر، ماپ ۽ ڪچ ۾ کوٽي ٻڏي رڪڻ وارا وهندا. شردن وري اراهم ڪرڻاڻ ۾ اڳڀل پيشانيءَ ۾ کڙا اڙا، ڪرم ڌرم کي ڇڏي هار سينگار ۾ هر دم تيار هوندا. ڪهڙي ۽ اراهمڻ جي ڪلا ڪرڻ وارا هوندا، وري جي شاهوڪار هوندا ۽ خراب ڪمن ۾ لڳل هوندا پر جي ودوان هوندا ۽ اڃاڻي بڪ شڪ يا وادو واد ڪرڻ ۾ اڪل هوشيار هوندا. ٻاسڪي وڏ گهراڻا سمجهي انتر جاني شادن ڪرڻ ۾ فخر وٺندا ۽ سڀني ڌرم سان ملي چوڪ چاٽ جو لالو نشان مڃي ڇڏيندا. ڪلچڪ ۾ زالون پڻ شرم ۽ حياءُ جو ليڪو لنگهي وينديون ۽ پنهنجن مڙس جي اي عزلي ڪرڻ ۾ وسان ڪونه ڪهڻائينديون. سس سهري سان ٻوه ڪنديون، خراب کاڌو کائينديون ۽ نرلچ لڳائي ڪلي ڪيڪا وينديون. مڙس جي شيوا ڪرڻ ۾ ڪيپائينديون. اهڙيءَ طرح جن جي ٻڏي لاس ئي ويندي ۽ ڌرم ٺاڳ ڪندا ۽ ٻڌ وري هن لڙڪ ۾ سڪ. ڪئن پائي انت ۾ ائم ڪتي حاصل ڪندا! انهيءَ چنڊا ۾ اساجر من وياڪل ئي رهيو آهي ۽ اوهان ڪرڻا ڪري ٻڌا، جو سڀني ڳالهين جا اوهين ڄاڻو. سوتجي مهراج سڀ ٻڌي ڪري، اندر ۾ پڳوان شڪر جو ڌيان ڪري هي لفظ ورائيا. (هر هر مهادر شير ڪاشي وشرانت ڪنگي) وديشور سنگهتا (۱)

ٻهراون آداب - سماپت .

شوپراڻ جي واقفيت

سوتجي مهراج : اي ساڌو سماج ! اوهان ڏاڍي سهڻي ڳالو. ٻڌي آهي. نوهان جو سرال ٺهڻي لڙڪن جي فائدي لاءِ آهي. مان گردنر ويد وياس ڪي من جو من ۾ نمسڪار ڪري نوهان جو ٻڌل ڏسي هيءُ وشو ورن ڪرمان ٿو. نوهان عزت سان ڪن لائي ويهي ٻڌو سڀني کان ائم جو شوپراڻ آهي سو ويدانت جو لب آهي ۽ ٻڌي ٻڌائيندڙ ۽ ٻڌندڙن جي سڀني ٻان جي لاس ڪرڻ وارو آهي. نه فقط ايترو ۽ پر لڙڪ ۾ پرمات وستره جي ڏاڍ وارو ۽ خاص ڪري ڪلچڪ ۾ ڪيل ٻان کي لاس ڪرڻ وارو پڻ آهي. هن پراڻ ۾ پڳوان شڪر جو ائم جس ورن ٿيل آهي. اي اراهمڻ! ڌرم، ارب، ڪام ۽ مڙڪي معنيٰ هن چئن تي پيشاڻن جي ڏاڍ وارو شوپراڻ پنهنجي ئي پڙاؤ سان پنهنجي مهما وڌائي رهيو آهي. اي سچو! هن سڀني ۾ ائم پراڻ جي اڀياس

* شری شو پڑاٹ *

و دیمشور سنگھتا (۱)

جیکب - جی پتا : مالا کی ماں - گرہان ولدنا : امسکار مان ،
 ودیشور سکھتا : گرہان مان بیان - ہرل آہی لہن : ہرڈر گیان

ويٽ ويٽس چورن ٿا ۽ گنگا ڇهه ما سڏي سگهري
وٽ ٻه ٻاڳي راج ٿوريءَ ۾ سڀني مهاڻن جي
مهاڻائين ۽ مٿن ۾ ڪي گمان ٻيڪه جو اٿس ڪو
جهڙو جو سماچار ٻڌي سڏي مهاڻن
رهن جو دشمن ڪرڻ لاءِ اچي ٻڌايو. سو اچي
مهاڻن کي ايترو ڏسي سڀ مهاڻائون ٻارن
ٿيا ۽ وڏيءَ اوسار ستڪار ڪيائون ۽ هڪ
ڇوڙي ٻڌي ڪرڻ لڳا، ”اي مهاڻي!
توهان وٽ ٻاڳي آهه جو ويٽ ويٽس مهاڻن
کان سڌو وٺي وٺن ۽ ٻارن جي وٽ حاصل
ڪئي اٿر. چئن سمنڊن جو ٻڌايو آهي
تنهن اوهان وٽ وٺا جا ٻڌايو آهه. ٽوڙي
لوڪن ۾ ڏسي ڏسڻ وڃان ڪال ۾ اڏي
ڪاڍ وٺو ڪاڍ آهي جهڙوڪي توهان کي
ڄاڻ نه هئي. توهان هن مهاڻن کيڪه جو
دشمن ڪرڻ آيا آهه ۽ اوهان جو اچڻ
سڃاڻو نٿي ۽ اسان لاءِ ڪي ٻيڪاري نٿي

لنهن لاء اسانکي هڪ ڳالهه پڇڻي آهي. اڳي ۽ توفان جا ايمو اڀرڻ پڙا آهن مگر اسان کي تڙهتي اصل هڪڙا. هي آهي ۽ دوي پڇڻ جي اڃا هي آهي تنهن ڪري ڪري ڪري هن ڳوڙهي وڻهه تي اسان کي ڪڍهه ٻڌايو. گهوڙو ڪلجڪر اچڻ تي مالوڙ سٺن ڪومن ڪمان پاسو ڪندا. خواب ڪومن ۾ فاسي ويٺا، سج ڳالهائڻ کان مٿي موڙيندا. هن جي ڪٿا ڪرڻ ۾ هونءِ تيار وهندا. هن جي ڏن هڙپ ڪرڻ جي چاهيا وڪندا آهن ۽ هر من استرڻ ۾ لال وهندو ۽ هن پراڻن جي هٿا ڪندا. پنهجي بدن جي شط وڪندا. موڙڪا، لاسڪ ۽ حورالي هٿ هٿا. ماڻا ۽ پٽا سان اٻرڪا ۽ تڙهڻ وڪندا. پراڻن لڙي آهي

لائين ڪيڙن ڪري سڄو ڏينهن سٽسنگ. پر رهڻ گهرجي. ڪٿا شروع ڪرڻ کان هڪ ڏينهن اڳ ڪٿا وڇڪ ڪي وار لهرائڻ گهرجن. جيترا ڏينهن ڪٿا چالو رهي اولڙا ڏينهن ڪٿا وڇڪ ڪي نٺ نيم ٻڙجا وغيره پوريءَ طرح ڪري ڪم ڪري لڳي وڃڻ گهرجي ۽ ان سان ٻيو به هوشيار ۽ شاسترن جو ڇاڙو ماڻهو سهائتا لاءِ هڻڻ گهرجي. ڪٿا پر ايندڙ وڳهن ۽ وڻڊڪن جي ناس ڪرڻ لاءِ ڀڳوان ڳڻپيش جو ٻڙجن سڀ کان اڳ ڪرڻ ضروري آهي ۽ پوءِ شور ٻارڻ جي بستڪ جي ٻڙجا ڪرڻ گهرجي. ٻڏندڙ ۽ ٻڏائيندڙ ڪام ڪروڻ، لڙپ، مهر، اهدڪار ۽ سنساري ڳالهين پر ڦاٽل ۽ پاڪنڊي هوندا ته ڪين ڪوبه ڦل ٻارڻ ڪرڻ ٿيندو. ڪٿا جا ٻڏندڙ ٻهون ديڪها وٺن ۽ نيم سان اچن ۽ اهرم چوڻ پال ڪن ڏريءَ تي سمهن، پٺن تي يا ٻاٽل ۾ کاڌو کائين ۽ هر روز ڪٿا پوري ٿيڻ کان پوءِ وٽ چوڙن يا شور ٻارڻ جي سموري ٻارڻ پوري ڪرڻ کانپوءِ وٽ چوڙن ٻڙجن ڪن وٽي ۽ ڪري سگهن.

ڪٿا وڇڪ ۽ ٻڏندڙ تمام گهڻي گيهه وارو کاڌو، سربل کاڌو، واسي کاڌو، ٻيو دٻو گرم ڪيل کاڌو، مسور جي دال، واڱڻ، ٿور، بصر، موري، پينو، هنگ، ايهه، گجر، نشيدار شيون، چڙهي ۽ مانس مدار وغيره کان پاسو ڪري، سڄي، ٻوڙڻا، ٺمڙا، دال، سربل، اڏارڻا ۽ ڪميا وغيره ڪن سان ٻياري ڪن جيترو ٿي سگهي ٿورو ۽ واجبي ڳالهائين يا مڙن ڌارڻ ڪن. نشڪام شروڻا (ٻڏندڙ) موڪي ڪي حاصل ڪندو ۽ ڪامدا واري ڀڳت جي منوڪامدا پوري ٿيندي. غريب، ٻيمار، ٻنان سبتان واري ۽ ڀاڳ نه لڳڻ واري ماڻهوءَ جي به من جي لڳا پوري ٿيندي. سڀ استري يا جهن جا گرپ خراب ٿيندڙ يا اولاد نه اچندڙ واريءَ استريءَ يا ٻارن جا به شور ٻارڻ ڪٿا امرت ٻڏڻ سان دڪ دور ٿين ٿا.

اڏياڻن يا هوڪلاڻو: اهڙي طرح شور ٻارڻ جي ٻاٽ ۽ ڪٿا مهولسو پوري ٿي ٿي ڀڳوان شڪر جي مڙني سمجهي شور ٻارڻ جي بستڪ جي ٻڙجا ڪرڻ گهرجي. ريشمي ۽ سندرو مال ڇاڙو هڻڻ گهرجي. ڪٿا وڇڪ ۽ سندس سهائتا ڪندڙ جي وستر، ٻوڙڻ، ضرورت جي شين ۽ دڪشطا وغيره سان ستڪار ڪرڻ گهرجي. رڌر سنگهڻا جي هر هڪ شلوڪ سان هڏن (هڏم) ڪرائڻ گهرجي يا ٻوڙنجا ڪير (اوم ٺم، شواڻ) مڙل منتر سان پٽا شڪتي آچار، ڪي دڪشطا ڏجي. شور ٻارڻ جي سماپتيءَ جي نٺ گهٽ ۾ گهٽ ٻارهن اراهمڻن جو پٽا شڪتي ٻڙجن ڪرائجي. آچار، ڪي شور ٻارڻ جو بستڪ ۽ پٽا شڪتي سنگهاسن يا صندل پٽ ڪجي. شور ٻارڻ جي سماپتيءَ جي ٻوڙ پائڻ مهل جيڪي سڀيندي، عزت، دوست ۽ ٻڏندڙ آل مهمان هجن انهن جو به پٽا شڪتي ستڪار ڪجي (ڪارائجي ۽ ٻيٽاوجي). اي شڪرنڪ مني! اهڙي طرح شور ٻارڻ جو سڄو مهاڻم ٻڏايان ٿو جو سڀني ٻارڻن ۾ سرشت آهي ۽ جهن جي ٻڏڻ ۽ ٻوڙ وارا سنسار ساگر مان ٻار ٿي شلوڪ ۾ واسو ڪن ٿا. (هر هر مهاديو شڪر کاشي وشرناٺ گنگي) شري شور ٻارڻ مهاڻم جهڙن ۽ سترن آڏاءِ سماپت. ڪري ياد شڪر ڪي جو ٻار ٻار. اچي ٿن جي من ڪي ٿو آندو آٻار، اکر سان من چيڪي لائين ٿا. سهي سرور نيت مڪتي پائين ٿا.

سوتجي مهاراج: اي شٽوڪ مٽي! پاروليءَ جي آڳاٽي وٺي تارو جو ٻارو مٽر ٽنڊرو
 من جو من ۾ ڏاڍو ٻرس ٿيو ۽ چنڊ ٿي چنڊلا سان گڏ هڪ ومان ۾ اچي وٺندا چل ٻرست ٿي
 پهتو. پاروليءَ جي چوڻ اٿسار ان پشاج (دٻيس) سان اچي ملو. ڀڳوان شو جي ٽٽڻ جي ڳالھ
 واري مڃاڻي ٿيسرو ان دٻيس کي مٽرن جي چار سان ڳاڙو جهليو ۽ شو پراڻ جي ڪٽا جي
 مٿا اٿس ڪرڻ لاءِ وڏو منجه ٺاڙ ڪرايو. هيءَ خبر پئليءَ وانگر چوڏس چوڏار ٽهليءَ
 وٺي ۽ ڊيري پاروليءَ جي آڳاٽا اٿسار بندڪ نالي دٻيس جو اڏار ڪرڻ لاءِ مهاڪامي ٿيسر
 شو پراڻ جو پارولي ڪرڻ لاءِ وٺندو جبل تي اچي پهتو آهي. پوءِ ۽ ڪٽا جو امرت رس وٺي
 لاءِ ڪيترائي ڏاڍوشي اچي پهتا. مهاڪامي ٿيسرو وڏيشو پيشو سگهتا ڪان وٺي واپسي
 سگهتا ۽ مهار وغيره سميت شو پراڻ جو چڪيءَ طرح وٺڻ ڪيو جنهنڪري دٻيس جو من
 ٻڙو ٿيو ۽ ان جي ٻڙل ڏاڍو ٿي پئي ۽ چنڊلا سان ملي ڪري ڀڳوان شڪر جي ڪٽڻ ڳالھ
 ۾ لڳي ويو. اهو ڏسي سڀ ڊيوشي عجب کان لڳا ۽ هرڪو ڀڳوان شو جا ڪٽ ڳالھندو
 پهچي پهچي ڏاڍو وٺو ٿيو ۽ بندڪ ۽ پهچي پياويءَ استويءَ سان ۽ ٿيسروءَ سان ڀڳوان
 شو جا ڪٽ ڳالھندو سڌو ومان ۾ چڙهي اچي شٽوڪ ۾ پهتو.
 چنڊلا پاروليءَ جي سامهڙي ٿي پئي ۽ پٺي ڏال مڙس ٻڙم سڪ کي ٻڙاست ڪري
 ڇوڻي سڙو ٻڙم آندو ڏاڍو شٽوڪ ۾ وهڻ لڳا. (هر هر مهادر شير ڪاشي وشوان ٽنگي
 شو پراڻ مهار پنجن آڏها مهابت.

شو پراڻ جي ٻڌڻ جي وٽي ۽ ٻڌڻ لاءِ ٺهڻ جو ورڻ
 شٽوڪ: اي شو پڳتن ۾ سرست سوتجي مهاراج! ٺهڻ ڏله آهيو جو وادواس ڪا
 ٻڙلن ۽ وڏ جي وڏا ٺهڻ حاصل ڪئي آهي. هاڻي ڪرڻا ڪري شو پراڻ جي ٻڌڻ جي وڏي
 ٻڌڻ ۽ اهو ۽ ٻڌڻ ٻڌڻ لاءِ ڪهڙا امر آهن جن جي ڀالن سان سموري ڦل جي ٻڌڻ
 ٿي ۽ هن لوڪ ۾ سڪ پائي اٿم ۾ شٽوڪ ۾ واسو ٿي.
 سوتجي مهاراج: اي مٽي شٽوڪ! ٺهڻ جي اندر ۾ ٻڙم ڏسي مان شو پراڻ جو
 ٻڌڻ جي وڏي ۽ ٺهڻ ٻڌڻ رهيو آهيان. ٻڙم ۽ ڪنهن جوڻيءَ کي گهرائي سڀ ٻڌڻ
 ٺهڻ ڪٽي ۽ چوڌاري مٿن مائتن عزائن ۽ دوستن کسي سندس موڪلجي. ڪنهن شالو
 شرمند، ٺهڻ يا گهر ۾ سندر جڳهه سينڪاري ڪٽا منجه ٺهرائجي، ڪهڙي جي ٺهڻ
 ٺهڻ ۽ جهنڊن وغيره سان شو پراڻ جي پٽڪ رکڻ ۽ ڪٽا واپڪ لاءِ جوڳي هاءِ سينڪاري
 ڪٽا جي ٻڌڻ وارن پڳتن لاءِ ۽ بنا ٻڌڻ پاڙ جي عزمت سان وهڻ جي جڳهه جو بندوبست
 ڪرڻ ڪٽا واپڪ مڌروائيءَ وارو، دٻالو، ٻڙو آٺا، هرشيار، شانت سڃاڙ وارو ڪهڙا ڪهڙا
 ۽ ٺهڻ جهڙا ٻڌڻ هڻڻ ڪهڙي. سڄ ٻڌڻ کان ساڍا ٽي ٻڌڻ يعني مڌو
 جي ڪٽا جو پٽ ڪرڻ ڪهڙي ۽ مڌو ڪان پوءِ ۽ ڪوڙيون آرام وغيره
 مٿس سروري آهي ۽ پوءِ وري ڪٽا. اڀڻش شروع ڪرڻ ڪهڙي ۽ سڄ

ٽائين ڪيرون ڪري سڄو ڏينهن سستنگ، پر رهڻ گهرجي. ڪٿا شروع ڪرڻ کان هڪ ڏينهن اڳ ڪٿا وڇڪ ڪي وار لهرائڻ گهرجن. جيترا ڏينهن ڪٿا چالو رهي اولڙا ڏينهن ڪٿا وڇڪ ڪي نمب ٻڙڇا وغيره پوريءَ طرح ڪري ڪم ڪري لڳي وڃڻ گهرجي ۽ ان سان ٻيو، هوشيار ۽ شاسترون جو چاڙو ماڻهو سهائتا لاءِ هڻڻ گهرجي، ڪٿا هر ايندڙ وڃڻ ۽ رڻڻ ڪن جي ناس ڪرڻ لاءِ ڀڳوان ڪڙيڻ جو ٻڙڇن سڀ کان اڳ ڪرڻ ضروري آهي ۽ پوءِ شر ٻارڻ جي بستڪ جي ٻڙڇا ڪرڻ گهرجي. ٻڌندڙ ۽ ٻڌائيندڙ ڪام، ڪروڙ، لڙپ، موه، اهڪار ۽ سماري ڳالهه ۾ ڦاٿل ۽ پاڪي هوندا ته ڪن ڪوڊ ڦل پراپت ڪرڻ، ٿيندو. ڪٿا جا ٻڌندڙ ٻهون ڏيکيا وٺن ۽ ٽين سان اچن ۽ ٻهون چوڻ پال ڪن ٿوريءَ تي سمهن، ٻن ئي يا ٽال ۾ کاڌو کائين ۽ هر روز ڪٿا پوري ٿيڻ کان پوءِ وٽ چوڙڻ يا شر ٻارڻ جي سموري ٻارڻ پوري ڪرڻ کانپوءِ وٽ چوڙڻ ۾ چئن ڪن وٽي ۽ ڪري سگهن.

ڪٿا وڇڪ ۽ ٻڌندڙ تمام گهڻي گهر وارو کاڌو، سربل کاڌو، واسي کاڌو، ٻيو دٻو گرم ڪيل کاڌو، مسور جي دال، واڳڻ، ٿورم، بصر، موري، ٻيٺو، هڱو، ٻيٺو، گجڙ، نشيدار شيون، چرٻي ۽ مانس مدار وغيره کان پاسو ڪري، سڄي، ٻوٽا، ٺوٺا، دال، سربل، اڏاڻا ۽ ڪميا وغيره کڻن سان پيار ڪن جيترو ٿي سگهي ٿورو ۽ وڃي ڳالهائين يا مڙن ڌارڻ ڪن. نشڪام شروٽا (ٻڌندڙ) موڪي ڪي حاصل ڪندو ۽ ڪامدا واري ڀڳت جي مدرڪا پوري ٿيندي. غريب، ٻيٺو، ٻن سنڌان واري ۽ ڀاڳ نه لڳڻ واري ماڻهوءَ جي، ان جي ٻڙڇا پوري ٿيندي. سنڌ استري يا جنهن جا ڪري خراب ٿيندڙ يا اولاد نه اچندڙ واريءَ استريءَ يا ٻڙڇن جا، شر ٻارڻ ڪٿا امري ٻڌڻ سان دڪ دور ٿين ٿا.

اڏياڻن يا هوڪلاڻو: اهڙي طرح شر ٻارڻ جي ٻاٺ ۽ ڪٿا مهرنسر پوري ٿي ٻڙڇن شڪر جي، مروي سمجهي شر ٻارڻ جي بستڪ جي ٻڙڇا ڪرڻ گهرجي. ريشمي ۽ سندر رومال چاڙهڻ گهرجي. ڪٿا وڇڪ ۽ سندس سهائتا ڪندڙ جي وسڻ، ٻوٽو، ضرور وٽ جي شين ۽ دڪشڻا وغيره سان ستڪار ڪرڻ گهرجي. ردر سنگهڻا جي هر هڪ شلوڪ سان هون (هرم) ڪرائڻ گهرجي يا ٻڙڇن کير (اوم ٺهه، شواڻ) مڙل مڙن سان ٻڙڇن شڪتي آچار، ڪي دڪشڻا ڏجي. شر ٻارڻ جي سمبتيءَ جي نمب گهٽ ۾ گهٽ ٻارهن ارامڻ جو ٻڙڇن شڪتي ٻڙڇن ڪرائجي. آچار، ڪي شر ٻارڻ جو بستڪ ۽ ٻڙڇن شڪتي سنگهاسن يا صندل ڀيت ڪجي. شر ٻارڻ جي سمبتيءَ جي ٻڙڇن مڙل جيڪي سڀڻدي، عزاز، دوست ۽ ٻڌندڙ آل مهمان هجن انهن جو، ٻڙڇن شڪتي ستڪار ڪجي (ڪارائجي ۽ ٻيٺاري). اي شڪرنڪ مڙي! اهڙي طرح شر ٻارڻ جو سڄو مهاڻو ٻڌاڻا ٿر جو سڀي ٻارڻ ۾ سرپشت آهي ۽ جنهن جي ٻڌڻ ۽ ٻڙڇن وارا سسار ساگر مان پار ٿي شلوڪ ۾ واسو ڪن ٿا. (هر هر مهاديو شڪر ڪاشي وشوٽاڪ ڪنگي) شري شر ٻارڻ عوام چوڻ ۽ ستون آڌاءِ سمبتي. ڪري باد شڪر ڪي جو بار بار. اچي ٽن جي من ڪي ٿر آندو آبار، اکر سارڻ من جيڪي ٽائين ٿا. سهي سڌو نيٺ مڪتي ٻائين ٿا.

سوڻجڻي دهر اڃ : اي شٽولڪ مٽي! ٻاروليءَ جي آڱيا وٺي لاڙو جو ٻيڙو متر ڦٽيرو
من جو من ۾ ڏاڏو اڙس لڙو ۽ جلد ئي ڇڻڻا سان گڏ هڪ ومان ۾ اچي وڌيا چل ٻرست ئي
ٻوٽو. ٻاروليءَ جي چوڻ انڙسار ان پهاڇ (دٽيس) سان اچي مليو. ٻڳوان شو جي ڳڻن جي ڳالڻ
واڙي مهاڻي نسرود ان دٽيس کي مٽرن جي چار سان ڦاڙو جهلڻ ۽ شو پراڻ جي ڪٿا جي
مها انڙو ڪرڻ لڳ وڏو منهن ٿيڻ ڪرايو. هـيءُ خبر اچي ۽ وانگر ڇوڙس ڇوڙاڙ ڦوڙجي
وئي ۽ ڏيري ٻاروليءَ جي آڱيا انڙسار بندڪ لائي دٽيس جو اڏار ڪرڻ لڳ مهاڳياڻي نسرود
شو پراڻ جو ٻارالڻ ڪرڻ لڳ وڏو جبل ئي اچي ٻوٽو آهي. پوءِ ۽ ڪٿا جو در اترس وس وٺڻ
لڳ ڪيترائي ڏينهن اچي پهتا. مهاڳياڻي نسرود وڏيشو پراڻ سڳهتا کان وٺي واپري
سڳهتا ۽ مهار وغيره سميت شو پراڻ جو چڪيءَ طرح وٺڻ ڪيو جنهنڪري دٽيس جو من
ٻوٽو لڙو ۽ ان جي لڙيل ڏهه ئي پٽي ۽ ڇڻڻا سان ملي ڪري ٻڳوان شڪر جي ڳڻن ڳالڻ
۾ لڳي ويو. اهو ئي سڀ ڏينهن عجب ڪالڻ لڳا ۽ هرڪو ٻڳوان شو جا ڪڍ ڳالهندو
ٻهجهڙي پنهجي ڏام وٺڻ لڳو ۽ بندڪ ۽ پنهجي پياريءَ استريءَ سان ۽ نسرود سان ٻڳوان
شو جا ڪڍ ڳالهندو سڌو ومان ۾ چڙهي اچي شولڪ ۾ پهتو.

ڇڻڻا ٻاروليءَ جي سامهڙي ئي پٽي ۽ پٽي زال مڙس ٻيڙي سکر کي اڙاست ڪري
ڇولي سروب ٻيڙي آندڙاڻ شولڪ ۾ وهڻ لڳا. (هر هر مهادر شير ڪاشي وشرانف ڪنگي)
شو پراڻ مهار پٽون اڏهاڻ سڀايت.

شو پراڻ جي ٻڌڻ جي وقتي ۽ ٻڌڻ لاءِ ليھڻ جو ورڻ

شٽولڪ : اي شو پڳڻن ۾ سرپست سولهي مهار اڃ | نرمان ڏلهه آهيڙو جو وڏو ڙاس کان
اڙائن ۽ وڏي جي وڏا نرمان حاصل ڪئي آهي. هاڻي ڪريا ڪري شو پراڻ جي ٻڌڻ جي وڏي
ٻڌاڻ ۽ اهو ۽ ٻڌاڻ ۽ ٻڌڻڙن لڳ ڪهڙا نير آهن جن جي ڦالڻ سان سموري ڦل جي پراڻي
پٽي ۽ هن لڙڪ ۾ سکر پاڻي انڙ ۾ شولڪ ۾ واسو ٿئي.

سوڻجڻي دهر اڃ : اي مٽي شٽولڪ! نرمان جي اندر ۾ ٻيڙي ڏسي مان شو پراڻ جي
ٻڌڻ جي وڏي ۽ لهر ٻڌائي رهيو آهيان. پورن ۽ ڪنهن چوڻيءَ کي ڪهڙائي شپ ڏهين
مٿو ڪهي ۽ ڇوڙاري مٿي مائن عربن ۽ دوستن ڪسي سندس موڪلجي. ڪنهن شرالي،
شومندر، لهرس، باغ يا گهر ۾ سندر جڳهه سڀڪاري ڪتا منهن ٻهرائي، ڪهڙي جي ٿيڻ
ڪن ۽ جهڙن وغيره سان شو پراڻ جي پٽڪ وڪڻ ۽ ڪتا واپڪ لڳ ڇوڙي جاءِ سڀڪاري
ڪتا جي ٻڌڻ وارن پڳڻن لڳ ۽ بنا پند ٻاڙ جي عرب سان وهڻ جي جڳهه جو بندواسم
ڪجي ڪتا واپڪ مڌروائيءَ وارو، ڊالو، ٻوٽو آڻا، هرڀار، شانت ٻيڙو وارو ڪما ڪندڙ
۽ اڻوڪا دوش ئي جيست پائيندڙ هڻ ڪهڙي. سڄ اڀرڻ کان ساڍا ٽي ٻوٽو يعني منجهند
ٿاڻن شو پراڻ جي ڪتا جو پات ڪرڻ ڪهڙي ۽ منجهند کان پوءِ ۽ ڪهڙاڻ اڙام وغيره لڳ
پات جو بند ڪرڻ ضروري آهي ۽ پوءِ وري ڪتا. آندڻ شروع ڪرڻ ڪهڙي ۽ سڄ لڳ

چنڇلا جي ڪوشش سان پاروٽيءَ جي آڱيا وٺي تڏهوڪو جو وٺندي پر بت تي شو پراڻ جي ڪٿا ٻڌائڻ ۽ بندگ جو پشاج جون هان چوٽڪارو ۽ زال ۽ هڙس جو شولوڪ ۾ سڪي ٿيڻ.

هڪڙي ڏينهن ڏاڍي آند ۾ پري چنڇلا آما دويءَ (پاروٽيءَ) کي لمسڪار ڪري هٿ جوڙي پراڻا ڪئي .

چنڇلا : اي گرواج لنڊني! سڪند جي مانا !! توهان سدائين پوڄڻ لائق آهيو. سهڻي سڪن کي ڏيڻ وارا آهيو، ارهڻا ۽ وشرو پگوان، توهان جي شهر ۾ حاضر آهن. لوڪ ۽ سرڪڻ روپ آهيو، سرشتيءَ جي پندا ڪرڻ، ٻالڻ ۽ لاس ڪرڻ وارا آهيو، ٿيئي ڪڻ توهان ۾ سمايل آهن. پاروٽي : ٻياري چنڇلا! مان تبهجي استئيءَ تي پوسن لي آهيان، هاڻي ٻڌاءِ، توکي ڇا ڪوئي؟ چنڇلا : اي نشاپ گرواج ڪماري! مهندجي پتي هيئر ڪئي آهي؟ انجي گهڙي حالت آهي؟ مهندجي لاءِ ڪرڻا ڪري اهڙو اهاڻ ڪرڻ جو مان مهندجي پتيءَ سان گڏجي سگهان؟ پاروٽي : ٻياري چنڇلا! تبهجي بندگ نالي پتي ڏاڍو ٻائي هو، انجو وويڪو، خراب ئي ڇڪو هو ۽ انس ۾ وئشمان ۽ خراب استرمان جي سڱ ۾ رهيو. مرڻ کان پوءِ بلڪل اريءَ حالت ۾ توک پوڄڻ لاءِ وٺا، پرست لي هڪ پشاج اوسٽا ۾ رهيو ۽ ڏاڍا دک، سهي ٿو. فقط هوا ٻي ڪري جيئي ٿو.

(گوريءَ جي اها ڳالھ، ٻڌي چنڇلا ڏاڍي دڪي ٿي وري پراڻا ڪرڻ لڳي).

چنڇلا : اي مهاڏاري! ڪرڻا ڪري اهڙو اهاڻ ٻڌاڻ جو مهندجي پتيءَ جي سڀ ڪئي ٿي.

پاروٽي : تبهجي پتي جهڪڻ شو پراڻ جي پوڻ ۽ انر ڪٿا ٻڌندو، انر ڪٿيءَ کي

پراڻس ڪندو.

اهڙس سمان پاروٽيءَ جا وچن ٻڌي ڪري چنڇلا هٿ جوڙي مستڪ جهڪائي پاروٽي دويءَ کي پراڻا ڪئي، ”مهندجي پتيءَ کي شو پراڻ جي ڪٿا ٻڌائڻ جو بندوبست جهڪر توهان ڪرڻ جو هر طرح سمجه آهيو.“ پاروٽي چنڇلا جي ٻڌائڻ تي قياس ڪيو ۽ شريڪس گندرو راج تڏهوڪو کي گهرائي ڇو ”اي لنبروا تون مهندجي من جي ڳالهه ڪي جاڳ وارو آهين ۽ ڪم جي پراڻي ڪندڙ آهين تبهڪري توکي هڪ ڳالھ، چران ٿي، تون هن چنڇلا سان گڏجي وٺا، جبل تي وڃ جتي هڪ پيڪر پشاج رهي ٿو مهندجي سرسترا احوال ٻڌ. هو اڄئين جهم ۾ بندگ نالي اراهمڻ هو ۽ هن چنڇلا جو پتي هو پر اراهمڻ کي ڪمر ٿر، سدان سنڌيا گائيتري انت نيم کي پيڏي هٿس، ٻاپ، چروي، چوڻا، مدر، مانس ورتائڻ وڪڻڻ ۽ اوان عادلن ۾ ٿاسي خراب استرمان جي سڱ ۾ مانس داهي اڪاري ڪري ڪرمن جي پوڄ سان پشاج چوڻ ٻائي آهي. تون هيئر ڪيس شو پراڻ جي ڪٿا وٺيءَ موجب ٻڌاءِ جو ٻان جي ناس ڪرڻ واري آهي. هن جو هرڊا جلدئي شد ٿي ويٺو ۽ پراڻس جو رڻ کان مڪتي حاصل ڪندو ۽ مڪتي حاصل ڪرڻ تي سندر ومان ۾ چاڙهي پگوان شڪر جي سامهون وٺي اچ.“

ڪاڏا آهي ۽ ان کي ٻيون يا ٻهريان ڪري چيو ڇاڪاڻ ۽ ان جو چوڻ سنڌي ڇاهڻن
۾ لال رهندو.

اي ٻارهيڻ پئي! انهيءَ ڪري تون ۽ دشمن ۽ سنڌي ٻارڻن کان من هٽائي ڀڳتيءَ
پٺيان سان ڀڳڻن شڪر جي مهان ٻوٽو شونڀراڻ کي وڏي انوسار ٻٽڻ شروع ڪر. ٻارهاڻا
شڪر جي ڪٺا جي ٻٽڻ سان ٽپندي ۽ چوڻ جي شڪي ٿيندي ۽ آسمان ۾ موڪل ٻڌ حاصل
ڪندين. اهڙي طرح جوڪر ماڻهو ڀڳڻن شڪر جي چوڻ ڪمان ۾ چوڻ لڳائي ٿو ان کي هڪ
ٽي ڄمار ۾ مڪتي حاصل ٿئي ٿي. اهو مان توکي سچ ٿو چوان.

سوئچي هيراج: اي شيرلڪ رشي! اٽلن چراندن جو ڀڳت ٻارهيڻ ڏيوتا جو من ڀڳڻن
جي ڀڳتيءَ ۾ ٻڙجي وار ۽ چٽڻ ۽ ٻڌڻ ٻڌي ڪند ڪند ٻٽڻ لڳي ۽ خوشيءَ مان اکين ۾
آڻون آڻي ٻارهيڻ جي چوڻن ۾ شڪ ڇوڙي ٻارهاڻا ڪرڻ لڳي.

چٽڻ: اي ٻارهاڻي سوامي! توهان ڏٺا آهن. مان سچ ۽ ڀڄڻ ٿو ڪ ۽ سڀني ۾ غرطا
ڪاٺ جي لافي آهيان. توهان ڪرڻا ڪري اڏار ڪرڻا ڪري مڻهجو ٻوٽو ٻار ڪرڻا!
شونڀراڻ جي آسمان وٽي ڪٺا جي ٻٽڻ سان ئي مڻهجي من ۾ دشمن ۽ ٻارڻن کان وٺي
اٽل ٿي آهي ۽ ان ڪٺا جي ٻٽڻ جي مڻهجي من ۾ ڏاڍي شرم آهي.

سوئچي هيراج: اي شيرلڪ رشي! ڀڳڻن شڪر جي ڀڳتن ۾ سڀني ان ٻارهيڻ
ڏيوتا کان ڪٺا ٻڌندي چٽڻ جي من ۾ ڪيان اٽل ٿي. ڀڳتيءَ، ڪيان ۽ وٺاڻ سان ٻارڻو
چٽڻ بنا ڪنهن لڪيل جي ٻههجو ساس ڪالو ڪير (ٻارڻ لڳا). ٻوٽو ڏيوت جي ٽاس
ڪندڙ ڀڳڻن شڪر جي ڪٺن (ٽوٽن) سندر وٺان ۾ چٽڻ کي ڪٺي اچي شولرڪ ۾ ٻههجو.
چٽڻ جا سڀ باب ٽاس ٿي ويا. هينئر تاهه ٽوٽل واري ڏيوتاڻن جي اسٽرين والڪر
سندر اُٻرا ٿي پئي. ڪيان وٺن اکين سان ڀڳڻن شڪر جو دشمن ڪٺاڻن جهڙن جي اڳيان
مڪي مڪي ڏيوتاڻن جهڙوڪ ڪٺن، ٻوٽن، ٻوٽن، ٻوٽن وغيره وغيره شورا ۾ حاضر
هئا. اي رشي شيرلڪ! ڀڳڻن شڪر جي روپ جي ڪهڙي ڳالهه ڪرڻاڻ؟ ڪروڙان سونج
۽ ان لڪي سان ۽ ٻهجي سڪن. ٽوٽي ڀڳتيءَ ۽ ٻهجي مڪي شڪل ۽ وري هر هڪ مڻهن ۾ ٽي
ٽوٽر ۽ اڌ چٽڻ جي ڪوٺائيءَ وارو مٿڪ شورا ٻائي وٺو هو. سڄي بدن ئي شڪي ٻهجي لڪل
هئي، شڪي ۽ ڪارٽڻ ٽالڪن جون ماڻهائون ڏارڻ ڪيل هون. ڪاٺي ٽاسي کان اچي والڪر
چمڪندڙ روپ واري ڳوڙي ڏيوتا وٺل هئي. ٻهجوڻ روپ جي اڳيان لڪار ڪندي
چٽڻ جي اکين مان آنند جون ٽوٽون ۽ ٽوٽون ماڻوڻ لڳيون. ٻوٽر ۾ ٻهجي ٽي ڏسي ڀڳڻن
شڪر ۽ ٻاروٽيءَ انکي پٺيان سڏ ڪري مٿس ڪرڻا جي دوستي ڪئي. اهڙي طرح شولرڪ ۾
آنند سان وٺڻ ڪاٺ لڳي ۽ آهستي آهستي ٻاروٽيءَ سان سندس ساٿي ۾ ٻوٽو ٻٽڻ
لڳو (هر هر مهاديو شير ڪاشي خوشامد ڪمڪي) شو- ٻوٽو مهاڻر ۴ آڏاڻا سماي.

شري گڻيشاينر نمبر

گوري گڻيش گراش کي بهران گريبان نمسڪار،
شو پراڻ ڪتا هواسر جو پوءِ گريبان اظهار .

شري شو پراڻ موانثر

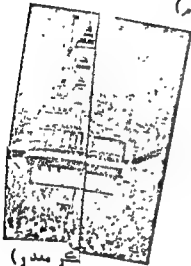
شئونڪ رشِيءَ جو سوال ۽ سوڻجِي مهاراج کان شو پراڻ جو مهاٿم پڌڻ.
شئونڪ رشِي : اي مهاگياڻي سوڻجِي مهاراج ! نوحان سڀني پراڻن ۽ ويدن جي نترن
جا ڇاڻو آهيرو - گيان، ويراڳ ۽ يڪتِيءَ سان هن ڇنڊل من تي ڪئن سڀ حاصل ڪجي ؟
سادو پرش ڪام، ڪرود، لوپ، مرد، ۽ اهدڪار تي ڪئن جيت پائين ٿا ؟ گهور، ڪلجڪر
ماڻهن جو سڀاءُ ڇڻڪ واکاسي هلڪ ڇلت وارو ٿيو پري ۽ ڪئن انهن جو سڀاءُ ڏار لائن جي
هلڪ ڇلت وارو ڪجي ؟ نوحان هاڻي ڪلياڻڪاري، منگلاڪاري، پوتر ڪندڙ، نرس من کي
نرمل ۽ شد ڪندڙ ڇپ لپ يا ڪر سني هر سندر آڻاءِ ٻڌايو جنهنجي ڪرڻ سان خردم ۽ بهران
شو جي پراڻتي ٿئي .

سوڻجِي مهاراج : اي مدين هر سرپشت شئونڪ رشِي ! نوحان ڏانهن آهيو جو نوحانجي
من هر سڀني شاسترن جي سڌائين سان پُرپور، يڪتِيءَ جي وڌائڻ واري ۽ پڳوان شو جي
پوسن ڪرڻ واري شو پراڻ پڌڻ جي چاهيا تي آهي جو پڳوان شو باڻ ورتن ڪيو آهي
۽ گهور ڪلجڪر هر پراڻن کي پڻائڻ لاءِ اتر سڌن آهي. گرد پور ويد وياس سڀڪار مٽيءَ کان
اڀدش وٺي شو پراڻ جي رچنا ڪلجڪر جي ماڻهن کي پاڻ کان پڻائڻ لاءِ ٿي ڪئي آهي.
شو پراڻ هن پرنويءَ تي اتر شاستر پڳوان شو جي وائيءَ جو روپ تي سمجهڻ گهرجي ۽ آڏو
سان انجو پڙهڻ ۽ پڌڻ گهرجي، جنهن ڪري ماڻهو پڳوان شڪر جي پڪتي پائي انب هر بر
بد کي پراڻتي ٿئي ٿو. شو پراڻ نالي گرنت هر پيرواها هزار شلوڪ آهن. سڀ سگهتائون آهن.
جو پراڻي هر روز نذر سان هن شو پراڻ کي پڙهي ٿو يا پاٽ ڪري ٿو يا هن پراڻ جي ڪتا
پڌي ٿو سو پوتر آتما ڪري ڇاڻ ۽ ان هر ذرو به شڪ نه سمجهي. جو اتر پڌيءَ وارو انب ڪال
هر هن پراڻ کي پڌي ٿو تنهن تي ههيش (شر) پڳوان ڏاڍو خوش ٿي پنهنجي پيڙهن هر واسو
ڏئي ٿو. جو ماڻهو ستي ڇڏي هن بستڪ تي ريشي وسر ڇاڙهي ستڪار ڪندي سڌائون
پوڄا ڪري ٿو سو هن لوڪ ۾ سڌا سڪي رهي انب هر موڪي پراڻتي ڪري ٿو. عي شو پراڻ
پڳوان جو ڌن آهي ۽ ڌرم، آرت، ڪام ۽ موڪي ڏاڍو وارو آهي، جنهنڪري سڌا پڌڻ ۽ پاٽ
ڪرڻ گهرجي. (هر هر مڃاڻو شيو ڪاشي وشرناٿ ڪنڪي) شو پراڻ هواسر بهران ٻڌاءِ
سماپت .

جيوگرافيا

(شري ڀارتو ڀارتو ڀارتو)

(شري ڀارتو)

[شري ڀارتو] [شري ڀارتو]
[ڀارتو ڀارتو] [ڀارتو ڀارتو]

(شري ڀارتو ڀارتو)

(شري ڀارتو ڀارتو)

سنڌي ۽ شاندار ڌرمي ڪتاب

۱۵۰۰ روپيا

شهرمد ڀڳوت (ليکڪ: تھارام اسودومل وڪھ)
۱۲ سڪند اڏرا سنڌي ۽ سنڌ وارو چارو، آڇو ٻيو، وڏي سالو، وڻڪن مڙين سان

۱۵۰۰ روپيا

للسي ٽڪرٽ رامائڻ
اند بهالو اڏرا، شهد دودھا چوٽاڻن ۽ آڙين سميت سنڌي اکرن ۽ وڻڪن مڙين سان، اڇي ٻني تي ۽ وڏي سالو.

۱۰۰۰ روپيا

ڏهن گرن جو جيون چرلو
هن چتر ساڻيءَ ۾ گرو لاکه صاحب کان وٺي گرو گوبند سنگھ، ٽاء ڏهن تي گرن جو
چون چرلو ڏار اڇي اڇي ٻني تي

شهرمد ڀڳوت گيتا ۱۸ اڌياڻ پور

گرمڪيءَ ۾ ۶۰۰۰ روپيا

سنڌيءَ ۾ ۳۰۰۰

ورواڻو نروالو مھرب ٽاء ۽ من کي شالتي ڏيا ٽاء

۳۰۰۰

سکر ساگر سنڌيءَ ۾ آڇو ٻيو

۳۰۰۰

ورواڻو ٽاء مھرب ٽاء تروء جون تھران اڻٽون ۽ ٻيو سڪھي صاحب، چب صاحب

۽ مرام وڪھ

سري سڪھي صاحب اوند سان پڙوي آڇو ٻيو

گرمڪيءَ ۾ ۴۰۰۰

سنڌيءَ ۾ ۳۰۰۰

وڻڪه مڙين تھران ٽاء ست شھ تھارو.

M/s. L. Kishinchand & Sons

BOOK-SELLERS

ULHASNAGAR-2 (Bhimnagar)

سنائن ڌرم جي جڳم   مڙهه سوانه   سنائن ڌرم جي جڳم

س—پ—و—ر—ڻ

شريف شو پراڻ

انوادڪ: مهراج پيتا نمبر گگن لعل ڀاولاڻي
پيتا ۲۵۰۰ روپيا

لعل - ڪشپند رڳو سنس
ڪشپند رڳو سنس
ڪشپند رڳو سنس

